

අප්‍රකාශිතයා ආගමනවිලිසා
සංස්කෘතයා
සංස්කෘතයා අප්‍රකාශයෙහිදී නිකා

ආගමනප්‍රකාශ

(සංස්කෘත නිකා)

අප්‍රකාශිතයා අප්‍රකාශයෙහිදී
අප්‍රකාශයා අප්‍රකාශයෙහිදී

၄၆၀၃

ခုဒ္ဒကနိကာယေ ဇာတကပါဠိယာ
သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ဇာတကဌကထာ

(စတုတ္ထော ဘာဂေါ)

မရဗုရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တလယေ ဗုဒ္ဓါမိတာ

ဘေဏ်ကဏ္ဍကထာ

စတုတ္ထဘာဂ

မာတိကာ			ပိဋက
	၁၀-ဒသကနိပါတ်		
၁-စတုဒ္ဓါရဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၃၉)	၁
၂-ကဏ္ဍဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၀)	၇
၃-စတုပေါသထိကဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၁)	၁၅
၄-သင်္ခဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၂)	၁၅
၅-စူဠဗောဓိဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၃)	၂၂
၆-ကဏ္ဍဒီပိယနဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၄)	၂၈
၇-နိဂြောဓဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၅)	၃၇
၈-တက္ကလဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၆)	၄၃
၉-မဟာဓမ္မပါလဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၇)	၄၉
၁၀-ကုက္ကုဋ္ဌဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၈)	၅၅
၁၁-မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၄၉)	၅၉
၁၂-မိလာရကောသိယဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၅၀)	၆၃
၁၃-စက္ကဝါကဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၅၁)	၇၀
၁၄-ဘူရိပညဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၅၂)	၇၂
၁၅-မဟာမင်္ဂလဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၅၃)	၇၃
၁၆-သဠပဏ္ဍိတဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၅၄)	၈၀
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၉၀

၁၁-ကောဒသကနိပါတ်

၁-မာတုပေါသကဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၅၅)	၉၁
၂-ဇုဏ္ဍဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၅၆)	၉၆
၃-ဓမ္မဒေဝပုတ္တဘေဏ်ကဏ္ဍနာ (၄၅၇)	၁၀၁

မာတိကာ			ပိဋက
၄-ဥဒယဘဒ္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၀)	၁၀၅
၅-ပါနိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၉)	၁၁၅
၆-ယုဓဇ္ဈယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၀)	၁၂၁
၇-ဒသရထဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၁)	၁၂၆
၈-သံဝရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၂)	၁၃၃
၉-သုပ္ပါရကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၃)	၁၃၉
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၁၄၆

၁၂-ဒွါဒသကနိပါတ

၁-စူဠကုဏာလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၄)	၁၄၇
၂-ဘဒ္ဒသာလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၅)	၁၄၇
၃-သမုဒ္ဒဝါဏီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၆)	၁၆၀
၄-ကာမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၇)	၁၆၈
၅-ဇနသန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၈)	၁၇၇
၆-မဟာကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၉)	၁၈၁
၇-ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၀)	၁၈၇
၈-မေဏုကပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၁)	၁၈၈
၉-မဟာပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၂)	၁၈၈
၁၀-မိတ္တာမိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၃)	၁၉၇
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၂၀၀

၁၃-တေရသကနိပါတ

၁-အဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၄)	၂၀၁
၂-ဖန္ဒနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၅)	၂၀၈
၃-ဇေနဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၆)	၂၁၂
၄-စူဠနာရဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၇)	၂၁၉
၅-ဒုတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၈)	၂၂၄
၆-ကာလိင်္ဂဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၉)	၂၂၈
၇-အင်္ဂိတ္တိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၀)	၂၃၇

မာတိကာ			ပိဋက
၈-တက္ကာရိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၁)	၂၄၃
၉-ရုရိမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၂)	၂၅၆
၁၀-သရဘမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၃)	၂၆၃
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၂၇၅

၁၄-ပဏိက္ခကနိပါတ

၁-သာလိကေဒါရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၄)	၂၇၆
၂-စန္ဒကိန္နရိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၅)	၂၈၂
၃-မဟာဥက္ကုသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၆)	၂၈၈
၄-ဥဒ္ဓါလကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၇)	၂၉၆
၅-ဘိသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၈)	၃၀၄
၆-သုရုစိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၉)	၃၁၅
၇-ပဉ္စပေါသထဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၀)	၃၂၅
၈-မဟာမောရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၁)	၃၃၃
၉-တံစ္ဆသုကရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၂)	၃၄၂
၁၀-မဟာဝါဏီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၃)	၃၅၀
၁၁-သာမိနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၄)	၃၅၅
၁၂-ဒသဗြာဟ္မဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၅)	၃၆၁
၁၃-ဘိက္ခဝရမ္ပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၆)	၃၆၉
ဥဒ္ဓါနဂါထာ		၃၇၅

၁၅-ဝိသတိနိပါတ

၁-မာတင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၇)	၃၇၆
၂-စိတ္တသမ္ဘူတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၈)	၃၉၀
၃-သိဝိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၉)	၄၀၂
၄-သိရိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၀)	၄၁၃
၅-ရောဟဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၁)	၄၁၃
၆-စူဠဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၂)	၄၂၄
၇-သတ္တိဂုဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၃)	၄၃၂

[ဃ]

ဇာတကဋ္ဌကထာ စတုတ္ထဘာဂ

မာတိကာ	ပိဋက
ဂ-ဘလ္လာတိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၄)	၄၃၉
ဇ-သောမနဿဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၅)	၄၄၆
၁၀-စမ္ပေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၆)	၄၅၇
၁၁-မဟာပလောဘနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၇)	၄၇၂
၁၂-ပဉ္စပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၈)	၄၇၈
၁၃-ဟတ္ထိပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၉)	၄၇၈
၁၄-အယောဃရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၁၀)	၄၉၅
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၅၀၄

ဇာတကဋ္ဌကထာယ စတုတ္ထဘာဂေ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ရခိုင်ကဏ္ဍ

အာဇာနည်

(စတုတ္ထ အပိုင်း)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁၀-အာဇာနည်

၁-စတုတ္ထရတနကဏ္ဍ (၄၃၉)

စတုတ္ထရတနကဏ္ဍ နှစ်ရက် နှစ်သက္ကရာဇ် စတုတ္ထရတနကဏ္ဍ ဝိဟာရန္တော ဧကံ ဗုဒ္ဓစတုတ္ထရတနကဏ္ဍ အာရက္ခ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု နဝကနိပါတဿ ပဌမဇာတကေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ ဣမ ပန သက္ကရာဇ် တံ ဘိက္ခု “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓစော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆေ “ပုဗ္ဗေပိ တံ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓစတုတ္ထရတနကဏ္ဍ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အကတွာ ခုရစက္ကံ အာပါဒေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကဿပဒသဗလဿ ကာလေ ဗာရာဏသီယံ အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ သေဋ္ဌိနော ဧကော ပုတ္တော မိတ္တဝိန္ဒကော နာမ အဟောသိ။ တဿ မာတာပိတရော သောတာပန္နာ အဟောသုံ၊ သော ပန ဒုသီလော အဿဇ္ဈေ။ အထ နံ အပရဘာဂေ ပိတရိ ကာလကတေ မာတာ ကုဋုမ္ပံ ဝိစာရေန္တိ အာဟ “တာတ ဟယာ ဒုလ္လဘံ မနုဿတ္တံ လဒ္ဓိံ၊ ဒါနံ ဒေဟိ၊ သီလံ ရက္ခာဟိ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရေဟိ၊ ဓမ္မံ သုဏာဟိ”တိ။ အဗ္ဗ န မယံ ဒါနာဒီဟိ အတ္ထော၊ မာ မံ ကိန္တိ အဝစုတ္တ၊ အဟံ ယထာကမ္ပံ ဂမိဿာမိတိ။ ဧဝံ ဝဒန္တမ္ပိ နံ

၁-အာဇာနည် (သီ၊ သျှာ)

ဧကဒိဝသံ ပုဏ္ဏမုပေါသထဒိဝသေ မာတာ အာဟ “တာတ အဇ္ဇ အဘိလက္ခိ-
 တော မဟာဥပေါသထဒိဝသော၊ အဇ္ဇ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဝိဟာရံ
 ဂန္ဓာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မံ သုတွာ ဧဟိ၊ အဟံ တေ သဟဿံ ဒဿာမီ”တိ။ သော
 “သာဓူ”တိ ဓနလောဘေန ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဘုတ္တပါတရာသော
 ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဒိဝသံ ဝိတိနာမေတွာ ရတ္တိံ ယထာ ဧကမ္ပိ ဓမ္မပဒံ ကဏ္ဏံ^၁ န
 ပဟရတိ၊ တထာ ဧကသ္မိံ^၂ ပဒေသေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတွာ ပုနဒိဝသေ
 ပါတောဝ မုခံ ဓောဝိတွာ ဂေဟံ ဂန္ဓာ နိသီဒိ။

မာတာပနဿ “အဇ္ဇ မေ ပုတ္တော ဓမ္မံ သုတွာ ပါတောဝ ဓမ္မကထိကတ္ထေရံ
 အာဒါယ အာဂမိဿတိ”တိ ယာဂုံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ၊^၁ ပဋိယာဒေတွာ
 အာသနံ ပညပေတွာ တဿာဂမနံ ပဋိမာနေန္တိ တံ ဧကကံ အာဂတံ ဒိသွာ
 “တာတ ဓမ္မကထိကော ဧကနိ န အာနိတော”တိဝတွာ “န မယံ ဓမ္မကထိကေန
 အတ္ထော”တိ ပုတ္တေ “တေန ဟိ ယာဂုံ ပိဝါ”တိ အာဟ။ သော “တုမေဟိ မယံ
 သဟဿံ ပဋိသုတံ၊ တံ တာဝ မေ ဒေထ၊ ပစ္စာ ပိဝိဿာမီ”တိ အာဟ။ ပိဝ
 တာတ၊ ပစ္စာ ဒဿာမီတိ။ ဂဟေတွာဝ ပိဝိဿာမီတိ။ အထဿ မာတာ
 သဟဿဘဏ္ဍိကံ ပုရတော ဌပေသိ။ သော ယာဂုံ ပိဝိတွာ သဟဿဘဏ္ဍိကံ
 ဂဟေတွာ ဝေါဟာရံ ကရောန္တော န စိရဿေဝ ဝီသသတသဟဿံ
 ဥပ္ပါဒေသိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “နာဝံ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊^၄ ဝေါဟာရံ
 ကရိဿာမီ”တိ။ သော နာဝံ ဥပဋ္ဌပေတွာ “အဗ္ဗ အဟံ နာဝါယ ဝေါဟာရံ
 ကရိဿာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ မာတာ “တံ တာတ ဧကပုတ္တကော၊
 ဣမသ္မိံ သရေ ဓနမ္ပိ ဗဟ၊ သမုဒ္ဓေါ အနေကာဒိနဝေါ၊ မာ ဂမီ”တိ နိဝါရေသိ။
 သော “အဟံ ဂမိဿာမေဝ၊ န သက္ကာ မံ နိဝါရေတု”န္တိ ဝတွာ “အဟံ တံ
 တာတ ဝါရေဿာမီ”တိ မာတရာ ဟတ္ထေ ဂဟိတော ဟတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ
 မာတရံ ပဟရိတွာ ပါတေတွာ အန္တရံ ကတွာ ဂန္ဓာ နာဝါယ သမုဒ္ဓံ ပက္ခန္တိ။

နာဝါ သတ္တမေ ဒိဝသေ မိတ္တဝိနကံ နိဿာယ သမုဒ္ဓပိဋ္ဌေ နိဇ္ဈလာ
 အဋ္ဌာသိ။ ကာဠကဏ္ဍိသလာကာ ကရိယမာနာ၊^၅ မိတ္တဝိနကဿေဝ ဟတ္ထေ
 တိက္ခတ္ထုပတိ။ အထဿ ဥဠုမ္ပံဒတွာ “ဣမံ ဧကံ နိဿာယ ဗဟူ မာ နဿန္တ”တိ
 တံ သမုဒ္ဓပိဋ္ဌေ ခိပိံသု။ တာဝဒေဝ နာဝါ ဇဝေန မဟာသမုဒ္ဓံ ပက္ခန္တိ။ သောပိ
 ဥဠုမ္ပေ နိပဇ္ဇိတွာ ဧကံ ဒိပကံ ပါပုဏိ။ တတ္ထ ဖလိကဝိမာနေ စတဿော
 ဝေမာနိကပေတိယော^၆ အဒ္ဓသ။ တာ သတ္တာဟံ ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တိ၊ သတ္တာဟံ

၁-ကဏ္ဏေ (သျှာ၊က) ၂-ယာရအာဒိနိ (သျှာ)

၃-တေ (သီ၊သျှာ)

၄-ဥပဋ္ဌာပေတွာ (သီ) ၅-ဝါရိယမာနာ (သီ၊ဣ)၊ ဝိစိနိယမာနာ (သျှာ) ၆-စတဿော ဇနိယော (သျှာ)

သုခံ။ သော တာဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တာဟံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိ။ အထ နံ တာ ဒုက္ခာ-
နဘဝနတ္ထာယ ဂစ္ဆမာနာ “သမိ မယံ သတ္တမေ ဒိဝသေ အာဂမိဿာမ၊
ယာဝ မယံ အာဂစ္ဆာမ၊ တာဝ အနုက္ကဏ္ဍမာနော ဣဓေဝ ဝဿ”တိ ဝတှာ
အဂမံသု။ သော တဏှာဝသိကော ဟုတွာ တသ္မိံ ယေဝ ဖလကေ နိပဇ္ဇိတွာ ပုန
သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေန ဂစ္ဆန္တော အပရံ ဒီပကံ ပတွာ တတ္ထ ရဇတဝိမာနေ အဋ္ဌဝေမာနိ-
ကပေတိယော ဒိဿာ ဧတေနော ဥပါယေန အပရသ္မိံ ဒီပကေ မဏိဝိမာနေ
သောဋ္ဌသ၊ အပရသ္မိံ ဒီပကေ ကနကဝိမာနေ ဒုတ္တိံသ ဝေမာနိကပေတိယော
ဒိဿာ တာဟိ သဒ္ဓိံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ တာသမ္ပိ ဒုက္ခံ အနုဘဝိတုံ
ဂတကာလေ ပုန သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေန ဂစ္ဆန္တော ဧကံ ပါကာရပရိက္ခိတ္တံ စတုဒ္ဒါရံ
နဂရံ အဒ္ဓသ။ ဥဿဒနိရယော ကိရေသ၊ ဗဟူနံ နေရယိကသတ္တာနံ
ကမ္မကရဏာနဘဝနဋ္ဌာနံ မိတ္တဝိနွကဿ အလင်္ကတပဋိယတ္တနဂရံ ဝိယ
ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။

သော “ဣမံ နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇာ ဘဝိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ခုရစက္ကံ
ဥက္ခိပိတွာ သီသေ ပစ္စမာနံ နေရယိကသတ္တံ အဒ္ဓသ။ အထဿ တံ တဿ
သီသေ ခုရစက္ကံ ပဒုမံဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။ ဥရေပဉ္စဂီကဗန္ဓနံ ဥရစ္ဆဒပဿာဓနံ
ဟုတွာ သီသတော ဂလန္တံ လောဟိတံ လောဟိတစန္ဒနဝိလေပနံ ဝိယ ဟုတွာ
ပရိဒေဝနသဒ္ဓေါ မခုရသရော ဂီတသဒ္ဓေါ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော
တဿ သန္တိကံ ဂန္တော “ဘော ပုရိသ စိရံ”တယာ ပဒုမံ ဓာရိတံ၊ ဒေဟိ
မေ ဧတ”န္တိ အာဟ။ သမ္ပ နယိဒံ ပဒုမံ၊ ခုရစက္ကံ ဧတန္တိ။ တံ မယံ အဒါတု-
ကာမတာယ ဧဝံ ဝဒသိတိ။ နေရယိကသတ္တော စိန္တေသိ “မယံ ကမ္မံ ဒီဏံ
ဘဝိဿတိ၊ ဣမိနာပိ မယာ ဝိယ မာတရံ ပဟရိတွာ အာဂတေန ဘဝိတုဗ္ဗံ၊
ဒဿာမိဿ ခုရစက္ကံ”န္တိ။ အထ နံ “ဧဟိ ဘော ဂဏှ ဣမ”န္တိ ဝတှာ ခုရစက္ကံ
တဿ သီသေ ဒိဝိ၊ တံ တဿ မတ္ထကံ ဝိသမာနံ ဘဿိ။ တသ္မိံ ခဏေ
မိတ္တဝိနွကော တဿ ခုရစက္ကဘာဝံ ဥတွာ “တဝ ခုရစက္ကံ ဂဏှ၊ တဝ ခုရစက္ကံ
ဂဏှာ”တိ ဝေဒနာပုတ္တော ပရိဒေဝိ၊ ဣတရော အန္တရဓာယိ။ တဒါ ဗောဓိ-
သတ္တော ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥဿဒစာဇိကံ စရမာနော
တံ ဌာနံ ပါပုဏိ။ မိတ္တဝိနွကော တံ ဩလောကေတွာ “သမိ ဒေဝရာဇ
ဣဒံ မံ စက္ကံ သဏှကရဏိယံ ဝိယ တိလာနိ ဝိသမာနံ ဩတရတိ၊ ကိံ န ခေါ
မယာ ပါပံ ပကတ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁။ “စတုဒ္ဓါရမိဒံ နဂရံ၊ အာယသံ ဒဠုပါကာရံ။
ဩရုဒ္ဓပဋိရုဒ္ဓေါသ္မိ၊ ကိံ ပါပံ ပကတံ မယာ။

၂။ သဗ္ဗေ အပိဟိတာ ဒ္ဓါရာ၊ ဩရုဒ္ဓေါသ္မိ ယထာ ဒိဇော။
ကိမာဓိကရဏံ ယက္ခ၊ စက္ကာဘိနိဟတော အဟ”န္တိ။

တတ္ထ ဒဠုပါကာရန္တိ ထိရပါကာရံ။ “ဒဠုတောရဏ”န္တိပိ ပါဌော၊ ထိရ-
ဒ္ဓါရန္တိ အတ္ထော။ ဩရုဒ္ဓပဋိရုဒ္ဓေါသ္မိဟိ အန္တော ကတွာ သမန္တာ ပါကာရေန
ရုဒ္ဓေါ၊ ပလာယနဋ္ဌာနံ န ပညာယတိ။ ကိံ ပါပံ ပကတန္တိ ကိံ န ခေါ မယာ
ပါပကမ္ပံ ကတံ။ အပိဟိတာဟိ ထကိတာ။ ယထာ ဒိဇောဟိ ပဉ္စရေ ပက္ခိတ္တော
သကုဏော ဝိယ။ ကိမာဓိကရဏန္တိ ကိံ ကာရဏံ။ စက္ကာဘိနိဟတောဟိ
စက္ကေန အဘိနိဟတော။

အထဿ ဒေဝရာဇာ ကာရဏံ ကထေတုံ ဆ ဂါထာ အဘာသိ—

၃။ “လဒ္ဓါ သဘသဟဿာနိ၊ အတိရေကာနိ ဝိသတိ။
အနုကမ္ပကာနံ ဉာဘိနံ၊ ဝစနံ သမ္ပ နာကရိ။

၄။ လဃိံ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္တိ၊ သာဂရံ အပ္ပသိဒ္ဓိကံ။
စတုတ္ထိ အဋ္ဌဇ္ဈဂမာ၊ အဋ္ဌာဟိပိ စ သောဠသ။

၅။ သောဠသာဟိ စ ဗာတ္တိံသ၊ အတိန္တံ စက္ကမာသဒေါ။
ဇုန္တာဟတဿ ပေါသဿ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္တကေ။

၆။ ဥပရိဝိသာလာ ဒုပ္ပုရာ၊ ဇုန္တာ ဝိသဠဂါမိနိ။
ယေ စ တံ အနုဂိဇ္ဈန္တိ၊ တေ ဟောန္တိ စက္ကမာရိနော။

၇။ ဗဟုဘဏ္ဍံ၂ အဝဟာယ၊ မဂ္ဂံ အပ္ပဋိဝေက္ခိယ။
ယေသံ စေတံ အသင်္ခါတံ၊ တေ ဟောန္တိ စက္ကမာရိနော။

၈။ ကမ္ပံ သမေက္ခေ ဝိပုလံ စ ဘောဂံ၊ ဇုန္တံ န သေဝေယျ အနတ္ထသံဟိတံ။
ကရေယျ ဝါကျံ အနုကမ္ပကာနံ၊ တံ တာဒိသံ နာတိဝတ္ထေယျ စက္က”န္တိ။

တတ္ထ လဒ္ဓါ သဘသဟဿာနိ၊ အတိရေကာနိ ဝိသတိတိ တံ ဥပေါသထံ
ကတွာ မာတု သန္တိကာ သဟဿံ ဂဟေတွာ ဝေါဟာရံ ကရောန္တော

သတသဟဿာနိ စ^၁ အတိရေကာနိ ဝိသတိသဟဿာနိ လဘိတွာ။ နာကရီတိ
တေန ဓနေန အသန္တုဋ္ဌော နာဝါယ သမုဒ္ဓိ ပဝိသန္တော သမုဒ္ဓေ အာဒိနဝဇ္ဇ
ကထေတွာ မာတုယာ ဝါရိယမာနောဝိ အနုကမ္မကာနံ ဉှတိနံ ဝစနံ န
ကရောသံ၊ သောတာပန္နံ မာတရံ ပဟရိတွာ အန္တရံ ကတွာ နိက္ခန္တောယေဝါ-
သီတိ ဒိပေတိ။

လမိန္ဒ နာဝံ ဥလ္လဗ်နသမတ္ထံ။ ပက္ခန္တိတိ ပက္ခန္တောသိ။ အပ္ပသိဒ္ဓိကန္တိ
မန္တသိဒ္ဓိ^၂ ဝိနာသဗဟုလံ။ စတုန္တိ အဋ္ဌာတိ အထ နံ နိဿာယ ဌိတာယ
နာဝါယ ဖလကံ ဒတွာ သမုဒ္ဓေ ဒိတ္တောပိ တံ မာတရံ နိဿာယ ဧကဒိဝသံ
ကတဿ ဥပေါသထကမ္မဿ နိဿန္တေန ဖလိကဝိမာနေ စတသော ဣတ္ထိယော
လဘိတွာ တတော ရဇတဝိမာနေ အဋ္ဌ၊ မဏိဝိမာနေ သောဋ္ဌသ၊ ကနက-
ဝိမာနေ ဒွတ္တိံသ အဓိဂတောသီတိ။ အတိန္တံ စက္ကမာသဒေါတိ အထ
တံ ယထာလဒ္ဓေန အသန္တုဋ္ဌော “အတြ ဥတ္တရိတရံ လဘိဿာမိ”တိ ဧဝံ
လဒ္ဓိံ လဒ္ဓိံ အတိက္ကမနလောဘသင်္ခါတာယ အတိစ္ဆာယ သမန္တာဂတတ္တာ
အတိစ္ဆော ပါပပုဂ္ဂလော တဿ ဥပေါသထကမ္မဿ ဒိဏတ္တာ ဒွတ္တိံသ ဣတ္ထိ-
ယော အတိက္ကမိတွာ ဣမံ ပေတနဂရံ အာဂန္တာ တဿ မာတုပဟာရဒါန-
အကုသလဿ၊^၃ နိဿန္တေန ဣဒံ ခုရစက္ကံ သမုတ္တောသိ။ “အတြိစ္ဆ”န္တိပိ ပါဌော၊
အတြ အတြ ဣစ္ဆမာနောတိ အတ္ထော။ “အတြိစ္ဆာ”တိပိ ပါဌော၊ အတြိစ္ဆာ-
ယာတိ အတ္ထော။ ဘမတိတိ တဿ တေ ဣစ္ဆာဟတဿ ပေါသဿ ဣဒံ
စက္ကံ မတ္ထကံ ဝိသမာနံ ဣဒါနိ ကုမ္ဘကာရစက္ကံ ဝိယ မတ္ထကေ ဘမတိတိ
အတ္ထော။

ယေ စ တံ အနုရိဇ္ဈန္တိတိ တဏှာ နာမေသာ ဂစ္ဆန္တိ ဥပရူပရိ ဝိသာလာ
ဟောတိ၊ သမုဒ္ဓေါ ဝိယ စ ဒုပ္ပုရ၊ ရူပါဒိသု တဿ တဿ ဣစ္ဆနဣစ္ဆာယ
ဝိသဋ္ဌဂါမိနိ၊ တံ ဝေရူပံ တဏှံ ယေ စ အနုရိဇ္ဈန္တိ ဝိဒ္ဓါ ဂမိတာ
ဟုတွာ ပုနပျုနံ အလ္လိယန္တိ။ တေ ဟောန္တိ စက္ကမာရိနောတိ တေ ဧဝံ
ပစ္စန္နာ^၃ ခုရစက္ကံ ဓာရေန္တိ။ ဗဟုဘဏ္ဍန္တိ မာတာပိတုနံ သန္တကံ ဗဟုဓနံ
ဩဟာယ။ မဂ္ဂန္တိ ဂန္တဗ္ဗံ အပ္ပသိဒ္ဓိကံ သမုဒ္ဓမဂ္ဂံ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ယထာ တံ
ပဋိပန္နော၊ ဧဝမေဝ အညေသမ္ပိ ယေသံ စေတံ အသင်္ခါတံ အဝိမံသိတံ၊ တေ
ယထာ တံ တထေဝ တဏှာဝသိကာ ဟုတွာ ဓနံ ပဟာယ ဂမနမဂ္ဂံ
အနပေက္ခိတွာ ပဋိပန္နာ စက္ကမာရိနော ဟောန္တိ။ ကမ္ဘံ သမေက္ခေတိ တဿ
ပဏှိတော ပုရိသော အတ္တနာ ကတ္တဗ္ဗကမ္ဘံ “သဒေါသံ န ခေါ၊ နိဒ္ဓေါသ”န္တိ

သမေက္ခေယျ ပစ္စဝေက္ခေယျ။ ဝိပုလံ စ ဘောဂန္တိ အတ္တနော ဓမ္မလဒ္ဓိံ ဓနရာသိဒ္ဓိံ သမေက္ခေယျ။ နာတိဝတ္တေယျာတိ တံ တာဒိသံ ပုဂ္ဂလံ ဣဒံ စက္ကံ န အတိ-ဝတ္တေယျ နာဝတ္တရေယျ။ “နာတိဝတ္တေတိ”တိပိ ပါဠော၊ နာဝတ္တရတိတိ အတ္ထော။

တံ သုတ္တာ မိတ္တဝိန္ဒကော “ဣမိနာ ဒေဝပုတ္တေန မယာ ကတကမ္မံ တထတော ဉာတံ၊ အယံ မယံ ပစ္စနပမာဏဗ္ဗိ၂ ဇာနိဿတိ၊ ပုစ္ဆာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၉။ “ကိဝစိရံ န မေ ယက္ခ၊ စက္ကံ သိရသိ ဌဿတိ။
ကတိ ဝဿသဟဿာနိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

အထဿ ကထေန္တော မဟာသတ္ထော ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၁၀။ “အတိသရော ပစ္စသရော၊ မိတ္တဝိန္ဒ သုဏောဟိ မေ။
စက္ကံ တေ သိရသိ မာဝိဒ္ဓံ၊ န တံ ဇီဝံ ပမောက္ခသီ”တိ။

တတ္ထ အတိသရောတိ အတိသရိတိပိ အတိသရော၊ အတိသရိဿတိတိပိ အတိသရော။ ပစ္စသရောတိ? တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—သမ္ပ မိတ္တဝိန္ဒက သုဏောဟိ မေ ဝစနံ၊ တံ ဟိ အတိဒါရုဏဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ အတိသရော၊ တဿ ပန န သက္ကာ ဝဿဂဏနာယ ဝိပါကော ပညာပေတုန္တိ အပရိမာဏံ အတိမဟန္တံ ဝိပါကဒုက္ခံ သရိဿသိ ပဋိပဋိဿသီတိ အတိ-သရော။ တေန တေ “တ္ထေကာနိ ဝဿသဟဿာနိ”တိ ဝတ္တံ န သက္ကောမိ။ သိရသိ မာဝိဒ္ဓံ ယံ ပန တေ ဣဒံ စက္ကံ သိရသိ အာဝိဒ္ဓံ ကုမ္ဘကာရစက္ကမိဝ ဘမတိ။ န တံ ဇီဝံ ပမောက္ခသီတိ တံ တံ ယာဝတေ ကမ္မဝိပါကော န ခိယတိ၊ တာဝ ဇီဝမာနော န ပမောက္ခသီ၊ ကမ္မဝိပါကေ ပန ခိဏေ ဣဒံ စက္ကံ ပဟာယ ယထာကမ္မံ ဂမိဿသီတိ။

ဣဒံ ဝတ္တာ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော ဒေဝဋ္ဌာနမေဝ ဂတော၊ ဣတရောပိ မဟာဒုက္ခံ ပဋိပဋိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မိတ္တဝိန္ဒကော အယံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဒေဝရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စတုဒ္ဓါရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၀)

ကဏ္ဍော ဝဏ္ဏာယံ ပုရိသောဘိ ဣဒံ သတ္တာ ကပိလဝတ္ထု ဥပနိဿာယ နိဂြောဓာရာမေ ဝိဟရန္တော သိတပါတုကမ္ပံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ သတ္တာ သာယန္တသမယေ နိဂြောဓာရာမေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဇဗ္ဗ-ဝိဟာရံ အနုစက်မမာနော^၁ အညတရသ္မိ^၂ ပဒေသေ သံတံ ပါတွာကာသိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော “ကော န ခေါ ဟေတု၊ ကော ပဇ္ဇယော ဘဂဝတော သိတဿ ပါတုကမ္ပာယ၊ န အဟေဘု တထာဂတာ သိတံ ပါတုကရေန္တိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝါ”တိ အဉ္စလိ^၃ ပဂ္ဂယ သိဘကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ အဘဿ သတ္တာ “ဘူတပုဗ္ဗ အာနန္ဒ ကဏ္ဍော နာမ ဣသိ အဟောသိ၊ သော ဣမသ္မိ^၄ ဘူမိပဒေသေ ဝိဟာသိ ဈာယီ ဈာနရတော၊ တဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္မိ”တိ သိဘကာရဏံ ဝတ္တာ တဿ ဝတ္ထုနော အပါကဋ္ဌတ္တာ ထေရေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသီယံ ဧကေန အသီဘိကောဋိဝိဘဝေန အပုတ္တကေန မြဟ္မဏေန သီလံ သမာဒိ-ယိတွာ ပုတ္တေ ပတ္တိတေ ဗောဓိသတ္တော တဿ မြဟ္မဏိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကာဠဝဏ္ဏတ္တာ ပနဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “ကဏ္ဍကုမာရော”တိ နာမံ အကံသု။ သော သောဠသဝဿကာလေ မဏိပဋိမာ ဝိယ သောဘဂ္ဂပုတ္တော ဟုတွာ ပိတရာ သိပ္ပုရဟဏတ္တာယ ပေသိတော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စာဂစ္ဆိ။ အထ နံ ပိတာ အနုရူပေန ဒါရေန သံယောဇေသိ။ သော အပရဘာဂေ မာတာပိတူနံ အစွယေန သဗ္ဗိဿရိယံ ပဋိပဋိ။ အထေကဒိဝသံ ရတနကောဠာဂါရာနိ ဝိလောကေတွာ ဝရပလ္လင်္ဂမဇ္ဈဂတော သုဝဏ္ဏပဉ္စ အာဟရာပေတွာ “တ္ထေကံ ဓနံ အသုကေန ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဧတ္ထကံ အသုကေနာ”တိ ပုဗ္ဗဉာတိဟိ သုဝဏ္ဏပဉ္စေ လိခိတာနိ အက္ခရာနိ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ယေဟိ ဣမံ ဓနံ ဥပ္ပါဒိတံ၊ တေ န ပညာယန္တိ၊ ဓနမေဝ ပညာယတိ၊ ဧကောပိ ဣဒံ ဓနံ ဂဟေတွာ ဂတော နာမ နတ္ထိ၊ န ခေါ ပန^၁ သက္ကာ ဓနဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓိတွာ ပရလောကံ ဂန္တု^၂။ ပဉ္စန္ဓ ဝေရာနံ သာဓာရဏဘာဝေန ဟိ^၃ အသာရဿ ဓနဿ ဒါနံ သာရော၊ ဗဟုရောဂသာဓာရဏဘာဝေန အသာရဿ သရီရဿ သီလဝန္တေသု အဘိဝါဒနာဒိကမ္ပံ သာရော၊ အနိစ္စဘိဘူတဘာဝေန^၄

၁-အနုစက်မန္တော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-န ကောစိ ပန (က)

၃-ဓေတု (သျှ၊ ဣ) ဂဟေတု (က)

၄-ပဉ္စ သာဓာရဏဘာဝေန ဟိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၅-အနိစ္စဘိဘူတဿ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

အသာရဿ ဇိဝိတဿ အနိစ္စာဒိဝသေနဝိပဿနာယောဂေါ သာရော၊ တဿ အသာရေဟိ ဘောဂေဟိ သာရဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ။

သော အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ရညော သန္တိကံ ဂန္တာ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ယာဝ သတ္တမာ ဒိဝသာ ခနံ အပရိက္ခိယမာနံ ဒံသွာ “ကိ” မေ ခနေန၊ ယာဝ မံ ဇရာနာဘိဘဝတိ၊ တာဝဒေဝပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော ဘဝိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဂေဟေ သဗ္ဗဒ္ဓါရာနိ ဝိဝရာပေတွာ “ဒိန္နံ မေ၊ ဟရန္တူ”တိ အသုစိ ဝိယဇိဂုစ္ဆန္တော ဝတ္ထုကာမေပဟာယ မဟာဇနဿ ရောဒန္တဿ ပရိဒေဝန္တဿ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ဝသနတ္ထာယ ရမဏီယံ ဘူမိဘာဂံ ဩလောကေန္တော ဣမံ ဌာနံ ပတွာ “ဣမ ဝသိဿာမီ”တိ ဧကံဣန္ဒဝါရုဏီရုက္ခံ ဂေါစရဂါမံ အဓိဋ္ဌာယ တဿေဝ ရုက္ခဿ မူလေ ဝိဟာသိ။ ဂါမန္တသေနာသနံ ပဟာယ အာရညိကော အဟောသိ၊ ပဏ္ဏသလံ အကတွာ ရုက္ခမူလိကော အဟောသိ၊ အဗ္ဗောကာသိကော နေသန္တိကော။ သစေ နိပဇ္ဇိတုကာမော၊ ဘူမိယံယေဝ နိပဇ္ဇတိ၊ ဒန္တမူသလိကော ဟုတွာ အနဂ္ဂိပက္ကမေဝ ခါဒတိ၊ ထုသပရိက္ခိတ္တံ ကိဉ္စ န ခါဒတိ၊ ဧကဒိဝသံ ဧကဝါရမေဝ ခါဒတိ၊ ဧကသနိကော အဟောသိ။ ခမာယ ၂ ပထဝီအာပ-
တေဇဝါယုသမော ဟုတွာ ဧတေ ဧတ္တကေ ဓုတင်္ဂဂုဏေ သမာဒါယ ဝတ္တတိ၊ ဣမသ္မိံ ကိရ ဇာတကေ ဗောဓိသတ္တော ပရမပ္ပိစ္ဆော အဟောသိ။ သော န စိရသေဝ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနကီဉ္စံ ကိဋ္ဌန္တော တတ္ထေဝ ဝသတိ၊ ဖလာဖလတ္ထမ္ပိ အညတ္ထ န ဂစ္ဆတိ၊ ရုက္ခဿ ဖလိတကာလေ ဖလံ ခါဒတိ၊ ပုပ္ဖိတကာလေ ပုပ္ဖံ ခါဒတိ၊ သပတ္တကာလေ ပတ္တာနိ ခါဒတိ၊ နိပ္ပတ္တကာလေ ပပဋိကံ ခါဒတိ။ ဧဝံ ပရမသန္တုဋ္ဌာ ဟုတွာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ စိရံ ဝသတိ။

သော ဧကဒိဝသံ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယေ တဿ ရုက္ခဿ ပက္ကာနိ ဖလာနိ ဂဏှိ၊ ဂဏှန္တော ပန လောလုပ္ပစာရေန ဥဋ္ဌာယ အညသ္မိံ ပဒေသေ န ဂဏှာတိ၊ ယထာနိသိန္နောဝ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဝိဋ္ဌိတာနိ ဖလာနိ သံဟရတိ၊ တေသုပိ မနာပါမနာပံ အဝိစိနိတွာ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တမေဝ ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ပရမသန္တုဋ္ဌာ တဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္မလသီလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒေသေသိ။ တံ ကိရ သက္ကဿ အာယုက္ခယေန ဝါ ဥဏှံ ဟောတိ

ပုညက္ခယေန ဝါ၊ အညသ္မိံ ဝါ မဟာနုဘာဝသတ္တေ တံ ဌာနံ ပတ္ထေန္တေ၊
ဓမ္မိကာနံ ဝါ မဟိဒ္ဓိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ သီလတေဇေန ဥဏှံ ဟောတိ။
သက္ကော “ကော န ခေါ မံ ဌာနာ စာဝေတုကာမော”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ
ဣမသ္မိံ ပဒေသေ ဝသန္တံ ကဏှံ ဣသိံ ရုက္ခဖလာနိ ဥစ္စိနန္တံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ
“အယံ ဣသိံ ဃောရတပေါ ပရမဇိတိန္ဒြိယော၊ ဣမံ ဓမ္မကထာယ သီဟနာဒံ
နဒါပေတွာ သုကာရဏံ သုတွာ ဝရေန သန္တပေတွာ ဣမမဿ ရုက္ခံ ဓုဝဖလံ”
ကတွာ အာဂမိဿာမိ”တိ။ သော မဟန္တေနာနုဘာဝေန သီဃံ ဩတရိတွာ
တသ္မိံ ရုက္ခမူလေ တဿ ပိဋ္ဌပဿေ ဌတွာ “အတ္တနော အဝဏ္ဏေ ကထိတေ
ကုဇ္ဈိဿတိ န ခေါ၊နော”တိ ဝိမံသန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁။ “ကဏှော ဝတာယံ ပုရိသော၊ ကဏှံ ဘုဉ္ဇတိ ဘောဇနံ။
ကဏှော ဘူမိပဒေသသ္မိံ၊ န မယံ မနသော ပိယော”တိ။

တတ္ထ ကဏှောတိ ကာဠဝဏ္ဏော။ ဘောဇနန္တိ ရုက္ခဖလဘောဇနံ။

ကဏှော ဣသိံ သက္ကဿ ဝစနံ သုတွာ “ကော န ခေါ မယာ သဒ္ဓိံ
ကထေတိ”တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဥပဓာရေန္တော “သက္ကော”တိ ဥတွာ အနိဝတ္တိတွာ၊
အနောလောကေတွာဝ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂။ “န ကဏှော တစသာ ဟောတိ၊ အန္တောသာရေ ဟိ ဗြာဟ္မဏော။
ယသ္မိံ ပါပါနိ ကမ္မာနိ၊ သ ဝေ ကဏှော သုဇေတိ”တိ။

တတ္ထ တစသာတိ တစေန၊ ကဏှော နာမ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ အန္တော-
သာရေတိ အဗ္ဘန္တရေ သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသာရေဟိ
သမန္နာဂတော။ ဧဝရူပေါ ဟိ ဗာဟိတပါပတ္တာ ဗြာဟ္မဏော နာမ ဟောတိ။
သ ဝေတိ ယသ္မိံ၊ ပန ပါပါနိ ကမ္မာနိ အတ္တိ၊ သော ယတ္ထ ကတ္ထမိ ကုလေ
ဇာတောပိ ယေန ကေနမိ သရီရဝဏ္ဏေန သမန္နာဂတောပိ ကာဠကောဝ။

ဧဝေ ပန ဝတွာ ဣမေသံ သတ္တာနံ ကဏ္ဍဘာဝကရာနိ ပါပကမ္မာနိ ကေ-
ဝိဓာဒိဘေဒေဟိ ဝိတ္တာရေတွာ သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ဂရဟိတွာ သီလာဒယော
ဂုဏေ ပသံသိဘွာ အာကာသေ စန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ သက္ကဿ ဓမ္မံ
ဒေသေသိ။ သက္ကော တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပမုဒိတော သောမနဿဇာတော
မဟာသတ္တံ ဝရေန နိမန္တေန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃။ “တေသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
 ဝရံ ပြာဟ္မဏ တေ ဒဗ္ဗိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ”တိ။

တတ္ထ ဧတသ္မိန္တိ ယံ ဣဒံ တယာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန ဝိယ သုလပိတံ၊ တသ္မိံ သုလပိတေ တုမ္မာကမေဝ အနုစ္စရိကတ္တာ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ ယံ ကိဉ္စိ မနသာ ဣစ္ဆသိ၊ သဗ္ဗံ တေ ယံ ဝရံ ဣစ္ဆိတံ ပတ္တိတံ၊ တံ ဒဗ္ဗိတိ အတ္ထော။

တံ သုဘာ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ “အယံ ကိ” န ခေါ အတ္တနော အဝဏ္ဏေ ကထိတေ ကုဇ္ဈိဿတိ၊ နောတိ မံ ဝိမံသန္တော မယံ ဆဝိဝဏ္ဏဉ္စ ဘောဇနဉ္စ ဝသနဋ္ဌာနဉ္စ ဂရဟိတွာ ဣဒါနိ မယံ အကုဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ ပသန္တစိတ္တော ဝရံ ဒေတိ၊ မံ ခေါ ပနေသ ‘သက္ကိဿရိယဗြဟ္မိဿရိယာနံ အတ္တာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ’တိပိ မညေယျ၊ တဩဿ နိက္ကံဘာဝတ္ထံ မယံ ပရေသု ကောဓော ဝါ ဒေါသော ဝါ မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တု၊ ပရသမ္ပတ္တိယံ လောဘော ဝါ ပရေသု သိနေဟော ဝါ မာ ဥပ္ပဇ္ဇတု၊ မဇ္ဈတ္တောဝ ဘဝေယျန္တိ ဣမေ မယာ စတ္တာရော ဝရေ ဂဟေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တဿ နိက္ကံဘာဝတ္ထာယ စတ္တာရော ဝရေ ဂဏှန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၄။ “ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္ကာ၊ သဗ္ဗဘူတာန’မိဿရ။
 သုနိက္ကောဓံ သုနိဒ္ဓေါသံ၊ နိလ္လောဘံ ဝုတ္တိမတ္တနော။
 နိဓ္မေဟမဘိကင်္ခါမိ၊ ဧတေ မေ စတုရော ဝရေ”တိ။

တတ္ထ ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္ကာတိ သစေ တံ မယံ ဝရံ အဒါသိ။ သုနိက္ကောဓန္တိ အကုဇ္ဈနဝသေန သုဋ္ဌ၊ နိက္ကောဓံ။ သုနိဒ္ဓေါသန္တိ အဒုဿနဝသေန သုဋ္ဌ၊ နိဒ္ဓေါသံ။ နိလ္လောဘန္တိ ပရသမ္ပတ္တိသု နိလ္လောဘံ။ ဝုတ္တိမတ္တနောတိ ဝေရူပံ အတ္တနော ဝုတ္တိ။ နိဓ္မေဟန္တိ ဝုတ္တဒိတာဒိသု ဝါ သဝိညာဏကေသု ဓနဓညာဒိသု ဝါ အဝိညာဏကေသု အတ္တနော သန္တကေသုပိ နိဓ္မေဟံ အပဂတလောဘံ။ အဘိကင်္ခါမိတိ ဝေရူပံ ဣမေဟိ စတုဟင်္ဂေဟိ သမန္တာဂတံ အတ္တနော ဝုတ္တိ အဘိကင်္ခါမိ။ ဧတေ မေ စတုရော ဝရေတိ ဧတေ နိက္ကောဓာဒိကေ စတုရော မယံ ဝရေ ဒေဟိတိ။

ကိံ ပနေသ န ဇာနာတိ “ယထာ န သက္ကာ သက္ကဿ သန္တိကေ ဝရံ ဂဟေတွာ ဝရေန ကောဓာဒယော ဟနိတု”န္တိ။ နော န ဇာနာတိ၊ သက္ကေ ခေါ ပန ဝရံ ဒေန္တေ န ဂဏှာမိတိ ဝစနံ န ယုတ္တန္တိ တဿ စ နိက္ကံဘာဝတ္ထာယ

ဂဏှိ။ တတော သက္ကော စိန္တေသိ “ကဏ္ဍပဏှိတော ဝရံ ဂဏှန္တော အတိဝိယ အနဝဇ္ဇေ ဝရေ ဂဏှိ၊ ဧတေသု ဝရေသု ဂုဏဒေါသံ ဧတမေဝ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ အထ နံ ပုစ္ဆန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၅။ “ကိံနု ကောဓေ ဝါ ဒေါသေ ဝါ၊ လောဘေ သွေဟေ စ^၁ ပြာဟူဏ။
အာဒိနဝံ တံ ပဿသိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

တဿတ္ထော—ပြာဟူဏ ကိံ နု ခေါ တံ ကောဓေ ဒေါသေ လောဘေ သွေဟေ စ^၂ အာဒိနဝံ ပဿသိ၊ တံ တာဝ မေ ပုစ္ဆိတော အက္ခာဟိ၊ န ဟိ မယံ ဧတ္ထ အာဒိနဝံ ဇာနာမာတိ။

အထ နံ မဟာသတ္ထော “တေန ဟိ သုဏာဟိ”တိ ဝတ္တာ စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၆။ “အပ္ပေါ ဟုတ္တာ ဗဟု ဟောတိ၊ ဝခုတေ သော အခန္တိဇော။
အာသဂီ ဗဟုပါယာသော၊ တဿွာ ကောဓံ န ရောစယေ။

၁၇။ ဒုဠဿ ဖရုဿ ဝါစာ၊ ပရာမာသော အနန္တရာ။
တတော ပါဏိ တတော ဒဏ္ဍော၊ သတ္တဿ ပရမာ ဂတိ^၃။
ဒေါသော ကောသေမုဋ္ဌာနော၊ တဿွာ ဒေါသံ န ရောစယေ။

၁၈။ အာလောပသာဟသာကာရာ၊ နိကတိ ဝဉ္ဇနာနိ စ။
ဒိဿန္တိ လောဘဓမ္မေသု၊ တဿွာ လောဘံ န ရောစယေ။

၁၉။ သွေဟသင်္ဂထိတာ ဂန္တော၊ သေန္တိ မနောမယာ ပုထူ။
တေ ဘုသံ ဥပတာပေန္တိ၊ တဿွာ သွေဟံ န ရောစယေ”တိ။

တတ္ထ အခန္တိဇောတိ သော^၄ အနဓိဝါသကဇာတိကဿ အခန္တိတော ဇာတော ကောဓော ပဌမံ ပရိတ္တော ဟုတ္တာ ပစ္စာ ဗဟု ဟောတိ အပရာပရံ ဝခုတိ။ တဿ ဝခုနဘာဝေါ ခန္တိဝါဒီဇာတကေန^၅ စေဝ ဣဋ္ဌဓမ္မပါလဇာတ-
ကေန^၆ စ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗော။ အဝိစတိဿာမစ္စဿပေတ္တ ဘရိယံ အာဒိ^၇ ကတွာ သဗ္ဗံ သပရိဒနံ မာရေတွာ ပစ္စာ အတ္တနော မာရိတဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။ အာသဂီတိ အာသင်္ဂကရဏော။ ယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ အာသတ္တံ လဂ္ဂိတံ ကရေတိ၊ တံ ဝတ္ထု

၁-ဝ (သီ၊ဣ)

၃-ပရာမသတိ (က)

၂-ကောဓေ ဝါ ဒေါသေ ဝါ လောဘေ ဝါ သွေဟေ ဝါ (သီ၊သျှ၊ဣ)

၄-ယော (သီ၊ဣ)

၅-ဒု ၅-၉၉-ပိဋ္ဌေ

၆-ဒု ၅-၁၂၅-ပိဋ္ဌေ။

ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဂန္တံ န ဒေတိ၊ နိဝတ္တိတွာ အက္ခောသနာဒိနိ ကာရေတိ။ ဗဟု-
ပါယာသောတိ ဗဟုနာ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခသင်္ခါတေန ဥပါယာသေန
ကိလမထေန သမန္တာဂတော။ ကောဓံ နိဿာယ ဟိ ကောစဝသေန အရိယာ-
ဒိသု ကတဝိတိက္ကမာ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ စေဝ သမ္မရာယေ စ ဝဓဗန္ဓဝိပ္ပုဋိသာရာဒိနိ
စေဝ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနကမ္မကရဏာဒိနိ စ ဗဟူနိ ဒုက္ခာနိ အနုဘဝန္တိတိ ကောဓော
ဗဟုပါယာသော နာမ။ တဿာတိ ယသ္မာ ဧဝံ အနေကာဒိနဝေါ၊ တသ္မာ
ကောဓံ န ရောစေမိ။

ခုဒ္ဓဿာတိ ကုဇ္ဈနလက္ခဏေန ကောဓေန ကုဇ္ဈိတွာ အပရဘာဂေ ဒုဿန-
လက္ခဏေန ဒေါသေန ဒုဒ္ဓဿ ပဌမံ တာဝ “အရေ ဒါသ ပေဿာ”တိ
ဖရသဝါစာ နိစ္ဆရတိ၊ ဝါစာယ အနန္တရာ အာကမုနဝိကမုနဝသေန ဟတ္ထ-
ပရာမာသော၊ တတော အနန္တရာ ဥပက္ကမနဝသေန ပါဏိ ပဝတ္တတိ၊ တတော
ဒဏ္ဍော၊ ဒဏ္ဍပုဟာရေ အတိက္ကမိတွာ ပန ဧကတောဓာရဉာတောဓာရဿ
သတ္တဿ ပရမာ ဂတိ၊ သဗ္ဗပရိယန္တာ သတ္တနိဋ္ဌတ္တိ ဟောတိ။ ယဒါ ဟိ သတ္တေန
ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ ပစ္ဆာ တေနော သတ္တေန အတ္တာနံ
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ တဒါ ဒေါသော မတ္တကပ္ပတ္တော ဟောတိ။
ဒေါသော ကောဓသမုဋ္ဌာနောတိ ယထာ အနဗ္ဗိလံ တက္ကံ ဝါ ကဗ္ဗိကံ ဝါ
ပရိဏာမဝသေန ပရိဝတ္တိတွာ အဗ္ဗိလံ ဟောတိ၊ တံ ဧကဇာတိကမ္ပိ သမာနံ
အဗ္ဗိလံ အနဗ္ဗိလန္တိ နာနာ ဝုစ္စတိ၊ တထာ ပုဗ္ဗကာလေ ကောဓော ပရိ-
ဏမိတွာ အပရဘာဂေ ဒေါသော ဟောတိ။ သော အကုသလမူလတ္တေန
ဧကဇာတိကောပိ သမာနော ကောဓော ဒေါသောတိ နာနာ ဝုစ္စတိ။ ယထာ
အနဗ္ဗိလတော အဗ္ဗိလံ၊ ဧဝံ သောပိ ကောဓတော သမုဋ္ဌာတိတိ ကောဓ-
သမုဋ္ဌာနော။ တဿာတိ ယသ္မာ ဧဝံ အနေကာဒိနဝေါ ဒေါသော၊ တသ္မာ
ဒေါသမ္ပိ န ရောစေမိ။

အာလောပသာဟသာကာရာတိ ဒိဝါ ဒိဝဿေဝ ဂါမံ ပဟရိတွာ
ဝိလုမ္မနာနိ စ အာဝုဓံ သရီရေ ဌပေတွာ “ဣဒံ နာမ မေ ဒေဟိ”တိ
သာဟသာကာရာ စ။ နိကတိ ဝဉ္စနာနိ စာတိ ပတိရူပကံ ဒဿေတွာ ပရဿ
ဟရဏံ နိကတိ နာမ၊ သာ အသုဝဏ္ဏမေဝ “သုဝဏ္ဏ”န္တိ ကုဋကဟာပဏံ
“ကဟာပဏော”တိ ဒတွာ ပရသန္တကဂ္ဂဟဏေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ပဋိဘာနဝသေန ပန
ဥပါယကုသလတာယ ပရသန္တကဂ္ဂဟဏံ ဝဉ္စနံ နာမ။ တဿေဝံ ပဝတ္တိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ—ဧကော ကိရ ဥဇုဇာတိကော ဂါမိကပုရိသော အရညတော သသကံ
အာနေတွာ နဒီတိရေ ဌပေတွာ နာယိတုံ ဩတရိ။ အထေကော ဓုတ္တော တံ

သသကံ သီသေ ကတွာ နှာယိတုံ ဩတိဏ္ဏော။ ဣတရော ဥတ္တရိတွာ သသကံ အပဿန္တော ဣတော စိတော စ ဝိလောကေသိ။ တမေနံ ဓုတ္တော “ကိ” ဘော ဝိလောကေသိ”တိ ဝတွာ “ဣမသ္မိ” မေ ဌာနေ သသကော ဌပိတော၊ တံ န ပဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ “အန္ဓဗာလ တံ န ဇာနာသိ၊ သသကာ နာမ နဒီ-တီရေ ဌပိတာ ပလာယန္တိ၊ ပဿ အဟံ အတ္တနော သသကံ သီသေ ဌပေတွာဝ နှာယာမီ”တိ အာဟ။ သော အပ္ပဋိဘာနတာယ “ဧဝံ ဘဝိဿတိ”တိ ပက္ကာမိ။ ဧကကဟာပဏေန ဝိဂပေါတကံ ဂဟေတွာ ပုန တံ ဒတွာ ဌိကဟာပဏန္တန-ကဿ မိဂဿ ဂဟိတဝတ္ထုပေတ္ထ ကထေတဗ္ဗံ။ ဒိဿန္တိ လောဘဓမ္မေသုတိ သက္က ဣမေ အာလောပါဒယော^၁ ပါပဓမ္မာ လောဘသဘာဝေသု လောဘာ-ဘိဘူတေသု သတ္တေသု ဒိဿန္တိ။ န ဟိ အလုဒ္ဓါ ဧဝရူပါနိ ကမ္မာနိ ကရေန္တိ။ ဧဝံ လောဘော အနေကာဒိနဝေါ၊ တသ္မာ လောဘမ္ပိ န ရောစေမိ။

သ္မေဟသင်္ဂထိတာ ဂန္ထာဘိ အာရမ္မဏေသု အလ္လိယနလက္ခဏေန သ္မေဟေန သင်္ဂထိတာ ပုနပျုနံ ဥပ္ပါဒဝသေန ဃာဋိတာ သုတ္တေန ပုပ္ဖါနိ ဝိယ ဗဒ္ဓါ နာနပ္ပကာရေသု အာရမ္မဏေသု ပဝတ္တမာနာ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထာ။ သေန္တိ မနောမယာ ပုထူတိ တေ ပုထူသု အာရမ္မဏေသု ဥပ္ပန္နာ သုဝဏ္ဏာဒီဟိ နိဗ္ဗတ္တာနိ သုဝဏ္ဏာဒိမယာနိ အာဘရဏာဒီနိ ဝိယ မနေန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ မနော-မယာ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထာ တေသု အာရမ္မဏေသု သေန္တိ အနုသေန္တိ။ တေ ဘုသံ ဥပတာပေန္တိတိ တေ ဧဝံ အနုသယိတာ ဗလဝတာပံ ဇနေန္တာ^၂ ဘုသံ ဥပတာပေန္တိ အတိကိလမေန္တိ။ တေသံ ပန ဘုသံ ဥပတာပနေ “သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ ရူပတိ”တိ^၃ ဂါထာယ ဝတ္ထု၊ “ဝိယဇာတိကာ ဟိ ဂဟပတိ သောကပရိဒေဝဒုက္ခ-ဒေါမနသုပါယာသာ ဝိယပ္ပဘုတိကာ”^၄ “ဝိယတော ဇာယတိ သောကော”တိ-အာဒိနိ^၅ သုတ္တာနိ စ အာဟရိတဗ္ဗာနိ။ အဝိစ မင်္ဂလဗောဓိသတ္တဿ ဒါရကေ ဒတွာ ဗလဝသောကေန ဟဒယံ ဖလိ၊ ဝေဿန္တရဗောဓိသတ္တဿ မဟန္တိ ဒေါမနသံ ဥဒပါဒိ။ ဧဝံ ပူရိတပါရမီနံ မဟာသတ္တာနံ ပေမံ^၆ ဥပတာပံ ကရေတိယေဝ^၇။ အယံ သ္မေဟေ အာဒိနဝေါ၊ တသ္မာ သ္မေဟမ္ပိ န ရောစေမိတိ။

သက္ကော ပဉ္စဝိဿဇ္ဇနံ သတွာ “ကဏ္ဍပဏ္ဍိတ တယာ ဣမေ ပဉ္စာ ဗုဒ္ဓလိင်္ဂာယ သာဓုကံ ကထိတာ၊ အတိဝိယ တုဋ္ဌောသ္မိ တေ၊ အပရမ္ပိ ဝရံ ဂဏှာဟိ”တိ ဝတွာ ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၁-လောဘာဒယော (သျှာ၊ က)

၂-၃ ၁-၃၉၉-ပိဋေ သုတ္တနိပါတေ။

၆-မဟာသတ္တာနမ္ပေတေ (သီ၊ ဣ)

၂-ဗလဝန္တာ သန္ဓာနန္တာ (သျှာ)၊ ဗလဝန္တာ သန္ဓရန္တာ (က)

၄-မ ၂-၃၀၉-ပိဋေ။

၅-၃ ၁-၄၄-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။

၇-ကရေန္တိယေဝ (သီ၊ ဣ)

၂၀။ “ဧတသ္မိံ” ဧတ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
 ဝရံ ဗြာဟ္မဏ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ”တိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော အနန္တရဂါထမာဟ—

၂၁။ “ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာန’မိဿရ။
 အရဉ္စေ မေ ဝိဟရတော၊ နိစ္စံ ကေဝိဟာရိနော။
 အာဗာဓာ မာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အန္တရာယကရာ ဘုဿ”တိ။

တတ္ထ အန္တရာယကရာ ဘုဿတိ ဣမဿ မေ တပေါကမ္မဿ အန္တရာယ-
 ကရာ။

တံ သုတွာ သက္ကော “ကဏ္ဍပဏ္ဍိတော ဝရံ ဂဏ္ဍန္တော န အာမိသ-
 သန္တိဿိတံ ဂဏ္ဍာတိ၊ တပေါကမ္မနိဿိတမေဝ ဂဏ္ဍာတိ”တိ စိန္တေတွာ
 ဘိယျောသော မတ္တာယ ပသန္တော အပရမ္ဘိ ဝရံ ဒေဗာနော ဣတရံ ဂါထ-
 မာဟ—

၂၂။ “ဧတသ္မိံ” ဧတ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
 ဝရံ ဗြာဟ္မဏ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ”တိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ဝရဂ္ဂဟဏာပဒေသေန တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဩသာန-
 ဂါထမာဟ—

၂၃။ “ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာန’မိဿရ။
 န မနော ဝါ သရီရံ ဝါ၊ မံ-ကတေ သက္က ကဿစိ။
 ကဒိဗိ ဥပဟညေထ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ”တိ။

တတ္ထ မနော ဝါတိ မနောဒွါရံ ဝါ၊ သရီရံ ဝါတိ ကာယဒွါရံ ဝါ၊
 ဝစီဒွါရမ္ဘိ ဧတေသံ ဂဟဏေန ဂဟိတမေဝါတိ ဝေဒိတုဗ္ဗံ။ မံ-ကတေတိ” မမ
 ကာရဏာ။ ဥပဟညေထာတိ ဥပဃာတံ အာပဇ္ဇေယျ အပရိသုန္ဓိ အဿ။
 ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သက္က ဒေဝရာဇ မမ ကာရဏာ မံ နိဿာယ မမ အနတ္တ-
 ကာမတာယ ကဿစိ သတ္တဿ ကိဿိန္တိ ကာလေ ဣဒံ တိရိစ္ဆေ ကမ္မဒွါရံ န
 ဥပဟညေထ၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဒသဟိ အကုသလကမ္မပထေဟိ ဝိမုတ္တံ
 ပရိသုဒ္ဓမေဝ ဘဝေယျာတိ။

ဣတိ မဟာသက္ကော ဆဿပိ ဌာနေသု ဝရံ ဂဏ္ဍန္တော နေက္ခမ္မနိဿိတမေဝ ဂဏ္ဍိ၊ ဇာနာတိ စေသ “သရိရံ နာမ ဗျာဓိဓမ္မံ၊ န တံ သက္ကာ သက္ကေန အဗျာဓိ-ဓမ္မံ ကာတု”န္တိ။ သက္ကာနဉ္စိ တီသု ဌါရေသု ပရိသုဒ္ဓဘာဝေါ အသက္ကာယက္ကောဝ၊ ဧဝံ သန္တေပိ တဿ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမေ ဝရေ ဂဏ္ဍိ။ သက္ကောပိ တံ ရူက္ခံ ဓဝဇလံ ကတွာ မဟာသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ သိရသိ အဉ္ဇလိံ ပတိဋ္ဌပေတွာ “အဘျေဂါ ဣဓေဝ ဝသထာ”တိ ဝတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ဗောဓိသက္ကောပိ အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သက္ကာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “အာနန္ဒ ပုဗ္ဗေ မယာ နိဝုတ္တဘူဒိပ္ပဒေသော စေသော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ ကဏ္ဍပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-စတုပေါသထိကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၁)

၂၄-၃၈။ ယော ကောပနေယျေတိ ဣဒံ စတုပေါသထိကဇာတကံ ပုဏ္ဏကဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

စတုပေါသထိကဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-သင်္ခတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၂)

ဗဟုဿုတောတိ ဣဒံ သက္ကာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ဥပါသကော တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပသန္တစိက္ကော သွာတနာယ နိမန္တေတွာ အတ္တနော ဃရဒ္ဓါရေ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ အလင်္ကရိတွာ ပုနဒိဝသေ တထာဂတဿ ကာလံ အာရောစာပေသိ။ သက္ကာ ပဉ္စသတဘိက္ခုပရိဝါရော တတ္ထ ဂန္တော ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ ဥပါသကော သပုတ္တဒါရော သပရိဇနော ဗုဒ္ဓပ္ပမုဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပန သွာတနာယာတိ ဧဝံ သက္ကာဟံ နိမန္တေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗပရိက္ခာရံ အဒါသိ။ တံ ပန ဒဒမာနော ဥပါဟနဒါနံ ဥဿန္တံ ကတွာ အဒါသိ။ ဒသဗလဿ ဒိန္နော ဥပါဟနသင်္ခာဇော

သဟဿဂ္ဂနကော အဟောသိ၊ ဂြိန္တံ အဂ္ဂသာဝကနံ ပဉ္စသတဂ္ဂနကော၊
 သေသာနံ ပဉ္စန္တံ ဘိက္ခုသတနံ သတဂ္ဂနကော။^၂။ ဣတိ သော သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ
 ဒတွာ အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော သန္တိကေ နိဿိဒိ။ အထဿ
 သတ္တာ မဓုရေန သရေန အနုမောဒနံ ကရောန္တော “ဥပါသက ဥဋ္ဌာရံ တေ
 သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ၊ အတ္တမနော ဟောဟိ၊ ပုဗ္ဗေ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ
 ဧကံ ဥပါဟနသင်္ဃာဋံ ဒတွာ နာဝါယ ဘိန္နာယ အပ္ပတိဋ္ဌေ မဟာသမုဒ္ဓေဝိ
 ဥပါဟနဒါနနိဿန္နေန ပတိဋ္ဌံ လဘိံသု၊ တံ ပန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ
 သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ အဒါသိ၊ တဿ တေ ဥပါဟနဒါနဿ ဖလံ ကဿွာ န
 ပတိဋ္ဌာ ဘဝိဿတိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ အယံ ဗာရာဏသီ မောဠိနိ နာမ အဟောသိ။ မောဠိနိနဂရေ
 မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ သင်္ခေါ နာမ မြာဟ္မဏော အဗော မဟဒ္ဒနော
 မဟာဘောဂေါ ပဟူတဝိတ္ထုပကရဏော ပဟူတဓနဓညသုဝဏ္ဏရဇတော
 စတူသု နဂရဒ္ဓါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒ္ဓါရေ စာတိ ဆသု ဌာနေသု ဆ
 ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော
 ကပဏဒ္ဓိကာနံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ “အဟံ
 ဂေဟေ ဓနေ ဒီဏေ ဒါတုံ န သက္ကိဿာမိ၊ အပရိက္ခိဏေယေဝ ဓနေ နာဝါယ
 သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂန္တာ ဓနံ အာဟရိဿာမိ”တိ။ သော နာဝံ ဗန္ဓာပေတွာ ဘဏ္ဍဿ
 ပူရာပေတွာ ပုတ္တဒါရံ အာမန္တေတွာ “ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ မေ ဒါနံ
 အနုပစ္စိန္တိတွာ ပဝတ္တေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဒါသကမ္မကရပရိဝုတော ဆတ္တံ
 အာဒါယ ဥပါဟနံ အာရုပ္ပ မဇ္ဈိကသမယေ ပဋုနဂါမာဘိမုခေါ ပါယာသိ။
 တသ္မိံ ခဏေ ဂန္ဓမာဒနေ ဧကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အာဝဇ္ဇေတွာ တံ နနာဟရ-
 ဏတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “မဟာပုရိသော ဓနံ အာဟရိတုံ ဂစ္ဆတိ၊ ဘဝိဿတိ
 န ခေါအဿ သမုဒ္ဓေ အန္တရာယော၊ နော”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ “ဘဝိဿတိ”တိ
 ဥတွာ “ဧသ မံ ဒိသ္မာ ဆတ္တဉ္စ ဥပါဟနဉ္စ မယံ ဒတွာ ဥပါဟနဒါန-
 နိဿန္နေန သမုဒ္ဓေ ဘိန္နာယ နာဝါယ ပတိဋ္ဌံ လဘိဿတိ၊ ကရိဿာမိဿ
 အနုဂ္ဂဟ”န္တိ အာကာသေနာဂန္တော တဿာဝိဒူရေ ဩတရိတွာ စဏ္ဍဝါတာ-
 တပေ အင်္ဂါရသန္တရသဒိသံ ဥဏ္ဍဝါလုကံ မဒ္ဒန္တော တဿ အဘိမုခေါ အာဂစ္ဆိ။

သော တံ ဒိသ္မာဝ “ပုညက္ခေတ္တံ မေ အာဂတံ၊ အဇ္ဇေ မယာ ဧတ္ထ ဒါနဗီဇံ
 ရောပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ တုဋ္ဌစိတ္တော ဝေဂေန တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ “ဘန္တေ
 မယံ အနုဂ္ဂဟတ္ထာယ ထောကံ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ဣမံ ရုက္ခမူလံ ဥပသင်္ကမထာ”တိ

ဝတွာ တသ္မိံ ရုက္ခမူလံ ဥပသင်္ကမန္တေ ရုက္ခမူလေ ဝါလုကံ ဥဿာပေတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ပညပေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ နိသီဒါပေတွာ ဝန္တိတွာ ဝါသိတပရိဿာ-
ဝိတေန ဥဒကေန ပါဒေ ဓောဝိတွာ ဂန္ဓတေလေန မက္ခေတွာ အတ္တနော ဥပါဟနာ ဩမုဋ္ဌိတွာ ပပေါဋေတွာ ဂန္ဓတေလေန မက္ခေတွာ တဿ ပါဒေသု
ပဋိမုဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ ဣမာ ဥပါဟနာ အာရယု ဆတ္တံ မတ္တကေ ကတွာ
ဂစ္ဆိယာ”တိ ဆတ္တုပါဟနံ အဒါသိ။ သော အဿ အနုဂ္ဂဟတ္ထာယ တံ ဂဟေတွာ
ပဿဒသံဝနနတ္ထံ ပဿန္တဿေဝဿ ဥပ္ပတိတွာ ဂန္ဓမာဒနမေဝ အဂမာသိ။
ဗောဓိသတ္တောဝိ တံ ဒိသွာ အတိဝိယ ပဿန္တမိတ္တော ပဋ္ဌနံ ဂန္ဓာ နာဝံ အဘိရုပ္ပံ။
အထဿ မဟာသမုဒ္ဓံ ပဋိပန္ဓဿ သတ္တမေ ဒိဝသေ နာဝါ ဝိဝရံ အဒါသိ။
ဥဒကံ ဥဿိဋ္ဌိတုံ နာသက္ခိံသု။ မဟာဇနော မရဏဘယဘိတော အတ္တနော
အတ္တနော ဒေဝတာ နမဿိတွာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိ။ မဟာသတ္တော ဧကံ
ဥပဋ္ဌာကံ ဂဟေတွာ သကလသရီရံ တေလေန မက္ခေတွာ သပ္ပိနာ သဋ္ဌိံ
သက္ခရဗုဒ္ဓံ ယာဝဒတ္ထံ ခါဒိတွာ တမ္ပိ ခါဒါပေတွာ တေန သဋ္ဌိံ ကူပကယဋ္ဌိ-
မတ္တကံ အာရယု “ဣမာယ ဒိဿာယ အမှာကံ နဂရ”န္တိ ဒိသံ ဝဝတ္ထပေတွာ
မစ္ဆကစ္ဆပပရိပန္ဓတော အတ္တာနံ မောစေန္တော ဟေန သဋ္ဌိံ ဥသဘမတ္တံ
အတိက္ကမိတွာ ပတိ။ မဟာဇနော ဝိနာသံ ပါပုဏိ။ မဟာသတ္တော ပန
ဥပဋ္ဌာကေန သဋ္ဌိံ သမုဒ္ဓံ တရိတုံ အာရဘိ။ တဿ တရန္တဿေဝ သတ္တမော
ဒိဝသော ဇာတော။ သော တသ္မိမ္ပိ ကာလေ လောဏောဒကေန မုခံ ဝိက္ခာ-
လေတွာ ဥပေါသထိကော အဟောသိယေဝ။

တဒါ ပန စတူဟိ လောကပါလေဟိ မဏိမေခလာ နာမ ဒေဝဓိတာ “သစေ
သမုဒ္ဓေ နာဝါယ ဘိန္နာယ တိသရဏဂတာ ဝါ သီလသမ္ပန္နာ ဝါ မာတာပိတု-
ပဋ္ဌာကာ ၂ ဝါ မနဿာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ။ တေ ရက္ခေယျာသီ”တိ သမုဒ္ဓေ
အာရက္ခဏတ္ထာယ ဌပိတာ ဟောတိ။ သာ အတ္တနော ဣဿရိယေန သတ္တာဟ-
မနုဘဝိတွာ ပမဇ္ဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သမုဒ္ဓံ ဩလောကေန္တိ သီလာစာရ-
သံယုတ္တံ သင်္ခမ္ဘာဗူတံ ဒိသွာ “ဣမဿ သတ္တမော ဒိဝသော သမုဒ္ဓေ ပတိတဿ၊
သစေ သော မရိဿတိ? အတိဝိယ ဂါရယှာ မေ ဘဝိဿတိ”တိ သံဝိဂ္ဂမာန-
ဟဒယာ ဟုတွာ ဧကံ သုဝဏ္ဏပါတိ နာနဂ္ဂရသဘောဇနဿ ပူရေတွာ ဝါတ-
ဝေဂေန တတ္ထ ဂန္ဓာ တဿ ပူရတော အာကာသေ ဌတွာ “ဗြာဟ္မဏ တွံ
သတ္တာဟံ နိရာဟာရော၊ ဣဒံ ဒိဗ္ဗဘောဇနံ ဘုဉ္ဇာ”တိ အာဟ။ သော တံ
ဩလောကေတွာ “အပနေဟိ တဝ ဘတ္တံ၊ အဟံ ဥပေါသထိကော”တိ အာဟ။

၁-ပုဋ္ဌိတွာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ၂-မာတာပိတုဒေဝတာ (သီ၊ ဣ) ၃-ပတိဌာ နာဘဝိသံ (က)

အထဿ ဥပဋ္ဌာကော ပစ္ဆတော အာဂတော ဒေဝတံ အဒိသ္မာ သဗ္ဗမေဝ
သုတွာ “အယံ မြာဟ္မဏော ပကတိသုခုမာလော သတ္တာဟံ နိရာဟာရတာယ
ဒုက္ခိတော မရဏဘယေန ဝိလပတိ မညေ၊ အဿာသေဿာမိ န”န္တိ
စိန္တေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၉။ “ဗဟုဿုတော သုတဓမ္မောသိ သင်္ခံ၊
ဒိဋ္ဌာ တယာ သမဏမြာဟ္မဏာ စ။
အထ’က္ခဏေ ဒဿယသေ ဝိလာပံ၊
အညော န ကော တေ ပဋိမန္တကော မယာ”တိ။

တတ္ထ သုတဓမ္မောသိတိ ဓမ္မောပိ တယာ ဓမ္မိကသမဏမြာဟ္မဏာနံ သန္တိကေ
သုတော အသိ။ ဒိဋ္ဌာ တယာတိ တေသံ ပစ္စယေ ဒေန္တေန ဝေယျာဝစ္စံ
ကရောန္တေန ဓမ္မိကသမဏမြာဟ္မဏာ စ တယာ ဒိဋ္ဌာ။ ဧဝံ အကရောန္တော ဟိ
ပဿန္တောပိ တေ န ပဿတိယေဝ။ အထ’က္ခဏေတိ အထ အက္ခဏေ
သလ္လပန္တဿ ကဿစိ အဘာဝေန ဝစနဿ အနောကာသေ။ ဒဿယသေတိ
“အဟံ ဥပေါသထိကော”တိ ဝဒန္တော ဝိလာပံ ဒဿေသိ။ ပဋိမန္တကောတိ
မယာ အညော ကော တဝ ပဋိမန္တကော ပဋိဝစနဒါယကော၊ ကိကာရဏာ
ဧဝံ ဝိပုလပသိတိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဣမဿ ဒေဝတာ န ပညာယတိ မညေ”တိ
စိန္တေတွာ “သမ္မ နာဟံ မရဏဿ ဘာယာမိ၊ အတ္ထိ ပန မေ အညော
ပဋိမန္တကော”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “သုန္တု သုဘာ သုပ္ပဋိမုက္ကကမ္မ၊
ပဂ္ဂယ သောဝဏ္ဏမယာယ ပါတိယာ။
‘ဘုဉ္ဇသု ဘတ္တံ’ ဣတိ မံ ဝဒေတိ၊
သဒ္ဓါဝိတ္တာ၊ တမဟံ နောတိ မြုမီ”တိ။

တတ္ထ သုန္တုတိ^၁ သုဘမုခါ။ သုဘာတိ ပါသာဒိကာ ဥတ္တမရူပဓရာ။
သုပ္ပဋိမုက္ကကမ္မတိ^၂ ပဋိမုက္ကသုဝဏ္ဏာလင်္ကာရာ။ ပဂ္ဂယာတိ သုဝဏ္ဏပါတိယာ
ဘတ္တံ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပိတွာ။ သဒ္ဓါဝိတ္တာတိ^၃ သဒ္ဓါ စေဝ တုဋ္ဌစိတ္တာ စ။
“သဒ္ဓါ စိတ္တ”န္တိ^၄ ပါဌော၊ တဿတ္ထော သဒ္ဓန္တိ သဒ္ဓဟန္တိ၊ ဖိတ္တန္တိ^၅ တုဋ္ဌစိတ္တံ။

၁-သုန္တာတိ (သျှာ၊က)

၂-သုပ္ပဋိမုက္ကကမ္မတိ (က)

၃-သဒ္ဓါဝိတ္တာတိ (သိ၊ဇု၊က)

၄-သဒ္ဓါ ဝိတ္တန္တိ (သျှာ)

၅-ဝိတ္တန္တိ (သျှာ)

တမဟံ နောတိတိ တမဟံ ဒေဝတံ ဥပေါသထိကတ္တာ ပဋိက္ခိပန္နော နောတိ
ဗြုမိ၊ န ဝိပ္ပလပါမိ သမ္ဘာတိ။

အထဿ သော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “တောဒိသံ ဗြာဟ္မဏ ဝိသွာန ယက္ခံ၊
ပုစ္ဆေယျ ပေါသော သုခမာသိသာနော။
ဥဋ္ဌေဟိ နံ ပဉ္စလိကာ’ဘိပုစ္ဆ၊
ဒေဝိ နသိ တံ ဥဒ မာနသိ နူ”တိ။

တတ္ထ သုခမာသိသာနောတိ တောဒိသံ ယက္ခံ ဝိသွာ အတ္တနော သုခံ
အာသိသန္တော ပဏှိတော ပုရိသော “အမှာကံ သုခံ ဘဝိဿတိ၊ န
ဘဝိဿတိ”တိ ပုစ္ဆေယျ။ ဥဋ္ဌေဟိတိ ဥဒကတော ဥဋ္ဌာနာကာရံ ဒဿေန္တော
ဥဋ္ဌဟ။ ပဉ္စလိကာ’ဘိပုစ္ဆာတိ အဉ္စလိကော ဟုတွာ အဘိပုစ္ဆ။ ဥဒ မာနသိတိ
ဥဒါဟု မဟိဒ္ဓိကာ မာနသိ တွန္တိ။

ဗောဓိသတ္တော “ယုတ္တံ ကထေသိ”တိ တံ ပုစ္ဆန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၂။ “ယံ တံ သုခေနာ’ဘိသမေက္ခသေ မံ၊
ဘုဉ္ဇသု ဘတ္တံ ဣတိ မံ ဝဒေသိ။
ပုစ္ဆာမိ တံ နာရိ မဟာနုဘာဝေ၊
ဒေဝိ နသိ တံ ဥဒ မာနသိ နူ”တိ။

တတ္ထ ယံ တွန္တိ ယသ္မာ တံ သုခေန မံ အဘိသမေက္ခသေ၊ ဝိယစက္ခူဟိ
ဩလောကေသိ။ ပုစ္ဆာမိ တန္တိ တေန ကာရဏေန တံ ပုစ္ဆာမိ။

တတော ဒေဝဓိတာ ခွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၄၃။ “ဒေဝိ အဟံ သင်္ခ မဟာနုဘာဝါ၊
ဣဓာဂတာ သာဂရဝါရိမဇ္ဈေ။
အနုကမ္ဘိကာ နော စ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ၊
တဝေဝ အတ္ထာယ ဣဓာ’ဂတာသိ။

၄၄။ ဣဓ’န္ဒပါနံ သယနာသနဉ္စ၊
ယာနာနိ နာနာဝိဝိဓာနိ သင်္ခံ။
သဗ္ဗဿ တျာဟံ ပဋိပါဒယာမိ၊
ယံ ကိဉ္စိ တုယံ မနသာ’ဘိပတ္တိတ”န္တိ။

တတ္ထ ဣဇာတိ ဣမသ္မိံ မဟာသမုဒ္ဒေ။ နာနာဝိဝိဇာနီတိ ဗဟူနိ စ အနေ-
ကပ္ပကာရာနိ စ ဟတ္ထိယာနအဿယာနာဒိနိ အတ္ထိ။ သဗ္ဗဿ ဘျာဟန္တိ တဿ
အန္ဓပါနာဒိနော သဗ္ဗဿ သာမိကံ ကတွာ တံ တေ အန္ဓပါနာဒိ ပဋိပါဒယာမိ
ဒဒါမိ။ ယံ ကိန္နိတိ အညဗ္ဗိ ယံ ကိဉ္စ မနဿ ဣန္ဒြိယံ၊ တံ သဗ္ဗံ တေ ဒဗ္ဗိတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္ထော “အယံ ဒေဝဓိတာ သမုဒ္ဒပိဋေ မယံ ‘ဣဒဉ္စိဒဉ္စ
ဒဗ္ဗိ’တိ ဝဒတိ။ ကိံ န ခေါ သော မယာ ကတေန ပုညကမ္မေန ဒါတုကာမာ၊
ဥဒါဟု အတ္တနော ဗလေန၊ ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န”န္တိ စိန္တေတွာ ပုစ္ဆန္တော
သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၄၅။ “ယံ ကိဉ္စိ ယိဋ္ဌံ စ ဟုတဉ္စ မယံ၊
သဗ္ဗဿ နော ဣဿရာ တံ သုဂတ္ထေ။
သုဿောဏိ သုဗ္ဗမု သုဝိလဂ္ဂမဇ္ဈေ၊
ကိဿ မေ ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော”တိ။

တတ္ထ ယိဋ္ဌန္တိ ဒါနဝသေန ယဇိတံ။ ဟုတန္တိ အာဟုနပါဟုနဝသေန ဝိန္တံ။
သဗ္ဗဿ နော ဣဿရာ တွန္တိ တဿ အမှာကံ ပုညကမ္မဿ တံ ဣဿရာ၊
“ဣမဿ အယံ ဝိပါကော၊ ဣမဿ အယ”န္တိ ဗျာကရိတုံ သမတ္တာတိ အတ္ထော။
သုဿောဏိတိ သုန္တရဉ္စိရလက္ခဏေ။ သုဗ္ဗမုတိ သုန္တရဘမုကေ။ သုဝိလဂ္ဂ-
မဇ္ဈေတိ သုဗ္ဗုဝိလဂ္ဂိတတနမဇ္ဈေ။ ကိဿ မေတိ မယာ ကတကမ္မေသု ကတရ-
ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ အပ္ပတိဋ္ဌေ သမုဒ္ဒေ ပတိဋ္ဌံ လဘာမီတိ။

တံ သုတွာ ဒေဝဓိတာ “အယံ ပြာဟူဏော ‘ယံ တေန ကုသလံ ကတံ၊ တံ
ကမ္မံ န ဇာနာတိ’တိ သညာယ ပုစ္ဆတိ မညေ၊ ကထယိဿာမိ ဒါနိဿာ”တိ
တံ ကထေန္တိ အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၆။ “သမ္မေ ပထေ ပြာဟူဏ ကေဘိက္ခု၊
ဥဗ္ဗုဒ္ဓပါဒံ တသိတံ ကိလန္တံ။
ပဋိပါဒယိ သန္ ပပါဟနာနိ၊
သာ ဒက္ခိဏာ ကာမဒုဟာ တဝ’ဇ္ဇာ”တိ။

တတ္ထ ကေဘိက္ခုန္တိ ဧကံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ သန္ဓာယာဟ။ ဥဗ္ဗုဒ္ဓပါဒန္တိ ဥဏ္ဍ-
ဝါလုကာယ သဋ္ဌိတပါဒံ။ တသိတံ ဝိပါသိတံ။ ပဋိပါဒယိတိ ပဋိပါဒေသိ၊
ယောဇေသိတိ အတ္ထော။ ကာမဒုဟာတိ သဗ္ဗကာမဒါယိကာ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “ဝေရူပေဝိ နာမ အပ္ပတိဋ္ဌေ မဟာသမုဒ္ဒေ မယာ
ဒိန္နဥပါဟနဒါနံ မမ သဗ္ဗကာမဒံ ဇာတံ၊ အဟော သုဒိန္နံ မေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ
ဒါနံ”န္တိ တုဋ္ဌစိတ္တော နဝမံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “သာ ဟောတု နာဝါ ဖလကူပပန္နာ၊
အနဝဿုတာ ဧရကဝါတယုတ္တာ။
အညဿ ယာနဿ န ဟေတ္ထ ဘူမိ၊
အဇ္ဇေဝ မံ မောဠိနိနဂရံ ပါပယဿူ”တိ။

တဿတ္တော—ဒေဝတေ ဧဝံ သန္တေ မယံ ဧကံ နာဝံ မာပေဟိ၊ ခုဒ္ဒကံ ပန
ဧကဒေါဏိကနာဝံ မာပေဟိ၊ ယံ နာဝံ မာပေဿသိ၊ သာ ဟောတု နာဝါ
ဗဟူဟိ သုသိဗ္ဗိတေဟိ ဖလကေဟိ ဥပပန္နာ၊ ဥဒကပဝေသနဿာဘာဝေန
အနဝဿုတာ၊ ဧရကေန သမ္မာ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေန ဝါတေန ယုတ္တာ၊
ဌပေတွာ ဒိဗ္ဗနာဝံ အညဿ ယာနဿ ဧတ္ထ ဘူမိ နတ္ထိ၊ တာယ ပန ဒိဗ္ဗနာဝါယ
အဇ္ဇေဝ မံ မောဠိနိနဂရံ ပါပယဿူတိ။

ဒေဝဓိတာ တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌစိတ္တော သတ္တရတနမယံ နာဝံ မာပေသိ။
သာ ဒီဃတော အဋ္ဌဥသဘာ အဟောသိ ဝိတ္တာရတော စတုဥသဘာ၊
ဂမ္ဘီရတော ဝိသတိယဋ္ဌိကာ။ တဿာ ဣန္ဒြိယမယာ တယော ကူပကာ၊
သောဝဏ္ဏမယာနိ ယောက္ကာနိ ရဇတမယာနိ ပတ္တာနိ၊ သောဝဏ္ဏမယာနိ စ
ဖိယာရိတ္တာနိ အဟေသုံ။ ဒေဝတာ တံ နာဝံ သတ္တန္တံ ရတနာနံ ပူရေတွာ
မြာဟူဏံ အာလိဂီတွာ အလင်္ကတနာဝါယ အာရောပေသိ၊ ဥပဋ္ဌာကံ ပနဿ
န ဩလောကေသိ။ မြာဟူဏော အတ္တနာ ကတကလျာဏတော တဿ ပတ္တိံ
အဒါသိ၊ သော အနုမောဒိ။ တဒါ ဒေဝတာ တမ္ဘိ အာလိဂီတွာ နာဝါယ
ပတိဋ္ဌာပေသိ။ အထ နံ နာဝံ မောဠိနိနဂရံ နေတွာ မြာဟူဏဿ ဃရေ ဓနံ
ပတိဋ္ဌာပေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ သတ္တာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဟုတွာ—

၄၈။ “သာ တတ္ထ ဝိတ္တာ သုမနာ ပတိတာ၊
နာဝံ သုစိတ္တံ အဘိနိဗ္ဗိတိတွာ။
အာဒါယ သင်္ခံ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ၊
ဥပါနယီ နဂရံ သာဓုရမ္ပ”န္တိ—

ဣမံ ဩသာနဂါထံ အဘာသိ။

တတ္ထ သာတိ ဘိက္ခဝေ သာ ဒေဝတာ တတ္ထ သမုဒ္ဓမဇ္ဈေ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဝိတ္တိသင်္ခါတာယ ဝိတိယာ သမန္နာဂတတ္တာ ဝိတ္တာ။ သုမနာတိ သုန္နရမနာ ပါမောဇ္ဇေန ပတိတစိတ္တာ ဟုတွာ ဝိစိတြနာဝံ နိဗ္ဗိနိတွာ မြာဟ္မဏံ ပရိစာရကေန သဒ္ဓိံ အာဒါယ သာဓုရမ္ပံ အတိရမဏီယံ နဂရံ ဥပါနယိတိ။

မြာဟ္မဏောပိ ယာဝဇီဝံ အပရိမိတဓနံ ဂေဟံ အဇ္ဈာဝသန္တော ဒါနံ ဒတွာ သီလံ ရက္ခိတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ သပရိယော ဒေဝနဂရံ ပရိပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥပါသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဒေဝစိတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊ ဥပဋ္ဌာကပုရိယော အာနန္တော၊ သင်္ခါမြာဟ္မဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သင်္ခါဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဣဒ္ဓဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၃)

ယော တေ ဣမံ ဝိသာလက္ခိန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကောဓနံ ဘိက္ခု အာရတ္တ ကထေသိ။ သော ကိရ ဘိက္ခု နိယျာနိကေ ဗုဒ္ဓဿာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ ကောဓံ နိဂ္ဂဟေတုံ နာသက္ခိ၊ ကောဓနော အဟောသိ ဥပါယာသဗဟုလော၊ အပ္ပမ္ဘိ ဝုတ္တော သမာနော အဘိသဇ္ဇိ ကုပ္ပိ ဗျာပဇ္ဇိ ပတိဋ္ဌယိ။ သတ္တာ တဿ ကောဓနဘာဝံ သုတွာ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ကောဓနော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ကောဓော နာမ ဝါရေတဗ္ဗော၊ ဧဝရူပေါ ဟိ ဣဓလောကေ စပရလောကေ စ အနတ္တကာရကော”၊ တံ နိက္ခောဓဿ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကဿွာ ကုဇ္ဈသိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဗာဟိရသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ ကောဓံ န ကရိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ အညတရသ္မိံ ကာသိ-
နိဂမေ၊ ဧကော မြာဟ္မဏော အဓော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ အပုတ္တကော အဟောသိ၊ တဿ မြာဟ္မဏီ ပုတ္တံ ပတ္တေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော မြဟ္မလောကာ စဝိတွာ တဿာ ကုဇ္ဈိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝေ “ဗောဓိကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ဝယပ္ပတ္တကာလေ တက္ကသီလံ

ဂန္ဓာ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပစ္စာဂတဿ အနိစ္စန္တဿေဝ မာတာပိတရော သမာနဇာတိကာကုလာ ကုမာရိကံ အာနေသုံ။ သာပိ မြဟ္မလောကာ စုတာဝ ဥတ္တမရူပဓရာ ဒေဝစ္ဆရပဋိဘာဂါ။ တေသံ အနိစ္စမာနာနညေဝ အညမညံ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရိံသု။ ဥဘိန္တံ ပနေတေသံ ကိလေသသမုဒါစာရော နာမ န ဘူတပုဗ္ဗော၊ သံရာဂဝသေန အညမညဿ ဩလောကနံ နာမ နာဟောသိ၊ သုဝိနေပိ မေထုနဓမ္မော နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓသီလာ အဟေသုံ။

အထာပရဘာဂေ မဟာသတ္တော မာတာပိတူသု ကာလကတေသု တေသံ သရိရကိစ္စံ ကတွာ တံ ပက္ခောသိတွာ “ဘဒ္ဒေ တံ ဣမံ အသီတိကောဋိဓနံ ဂဟေတွာ သုခေန ဇီဝါဟိ”တိ အာဟ။ ကိံ ကရိဿထ တုမေ ပန အယျ-ပုတ္တာတိ။ မယံ ဓနေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဟိမဝန္တပဒေသံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကရိဿာမိတိ။ ကိံ ပန အယျပုတ္တ ပဗ္ဗဇ္ဇော နာမ ပုရိသာ-နညေဝ ဝဋ္ဋတိတိ။ ဣတ္ထိနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ ဘဒ္ဒေတိ။ တေန ဟိ အဟံ တုမေဟိ ဆဒ္ဓိတ-ခေဋ္ဌံ န ဂဏိဿာမိ၊ မယမ္ပိ ဓနေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ သာဓု ဘဒ္ဒေတိ။ တေ ဥဘောပိ မဟာဒါနံ ဒတွာ နိက္ခမိတွာ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္ဇာစရိယာယ ဖလာဖလေဟိ ယာပေန္တာ တတ္ထ ဒသမတ္တာနိ သံဝစ္ဆရာနိ ဝသိံသု၊ ဈာနံ ပန နေသံ န တာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေ တတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေနေဝ ဒသ သံဝစ္ဆရေ ဝသိံတွာ လောဏမ္ပိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိံသု။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဥယျာနပါလံ ပဏ္ဏာကာရံ အာဒါယ အာဂတံ ဒိသ္မာ “ဥယျာနကိဋ္ဌိကံ ကိဋ္ဌိဿာမ၊ ဥယျာနံ သောဓေဟိ”တိ ဝတွာ တေန သောမိတံ သဇ္ဇိတံ ဥယျာနံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ တေ ဥဘောပိ ဇနာ ဥယျာနဿ ဧကပဿေ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေန ဝိတိနာမေတွာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ အထ ရာဇာ ဥယျာနေ ဝိစရန္တော တေ ဥဘောပိ နိသိန္နကေ ဒိသ္မာ ပရမပါသာဒိကံ ဥတ္တမရူပဓရံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ဩလောကေန္တော ပဋိဗဒ္ဓ-စိတ္တော အဟောသိ။ သော ကိလေသဝသေန ကမ္မန္တော “ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ၊ အယံ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဣမဿ ကိံ ဟောတိ”တိ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ပဗ္ဗဇိတ အယံ တေ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ကိံ ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇေ ကိဉ္စိ န ဟောတိ၊ ကေဝလံ ဧကပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပဗ္ဗဇိတာ၊ အပိစ ခေါ ပန မေ ဂိဟိကာလေ ပါဒပရိစာရိကာ အဟောသိတိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ “အယံ ကိရေတဿ ကိဉ္စိ န ဟောတိ၊ အပိစ ခေါ ပန ဂိဟိကာလေ ပါဒပရိစာရိကာ ကိရဿ

အဟောသိ၊ သစေ ပနာဟံ ဣဿရိယဗလေန ဂဟေတွာ ဂစ္ဆေယျံ၊ ကိံ န ခေါ သေ ကရိဿတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟိဿာမိ တာဝ န”န္တိ စိန္နေတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “ယော တေ ဣမံ ဝိသာလက္ခိံ၊ ဝိယံ သံမှိတဘာသိနိံ။

အာဒါယ ဗလာ ဂစ္ဆေယျ၊ ကိံ န ကယိရာသိ မြာဟူဏာ”တိ။

တတ္ထ သံမှိတဘာသိနိန္တိ၊ မန္တဟသိတဘာသိနိံ။ ဗလာ ဂစ္ဆေယျာတိ ဗလက္ခာရေန အာဒါယ ဂစ္ဆေယျ။ ကိံ န ကယိရာသိတိ တဿ တံ မြာဟူဏ ကိံ ကရေယျာသိတိ။

အထဿ ကထံ သုတွာ မဟာသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “ဥပ္ပဇ္ဇေ မေ န မုစ္ဆေယျ၊ န မေ မုစ္ဆေယျ ဇီဝတော။

ရဇီဝ ဝိပုလာ ဝုဠိ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဝါရယေ”တိ။

တဿတ္တော—မဟာရာဇ သစေ ဣမံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ကိသ္မိန္ဒိ မမ အတ္တန္တရေ ကောပေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ သော မေ အန္တော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ န မုစ္ဆေယျ၊ ယာဝါဟံ ဇီဝါမိ၊ တာဝ မေ န မုစ္ဆေယျ။ နာဿ အန္တော သနသန္တိဝါသေန ပတိဋ္ဌာတုံ ဒဿာမိ၊ အထ ခေါ ယထာ ဥပ္ပန္တံ ရဇံ ဝိပုလာ မေသဝုဠိ ခိပ္ပ နိဝါရေတိ၊ တထာ ခိပ္ပမေဝ န မေတ္တာဘာဝနာယ နိဂ္ဂဟေတွာ ဝါရေဿာမိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော သီဟနာဒံ နဒိ။ ရာဇာ ပနဿ ကထံ သုတွာပိ အန္တဗာလတဿ ပဋိဗဒ္ဓိ အတ္တနော စိတ္တံ နိဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော အညတရံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ “ဣမံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ရာဇနိဝေသနံ နေဟိ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ “အဓမ္မော လောကေ ဝတ္တတိ၊ အယုတ္တ”န္တိ အာဒိနိ ဝတွာ ပရိဒေဝမာနံယေဝ နံ အာဒါယ ပါယာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ပရိဒေဝနသဒ္ဓိ သုတွာ ဧကဝါရံ ဩလောကေတွာ ပုန န ဩလောကေသိ။ တံ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ရာဇနိဝေသနမေဝ နယိံသု။ သောပိဗာရာဏသိရာဇာ ဥယျာနေ ပပဉ္စိ အကတွာဝ သီသတရံ ဂန္တော တံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ပက္ခောသာ-ပေတွာ မဟန္တေန ယသေန နိမန္တေသိ။ သာ ယသဿ အဂုဏံ ပဗ္ဗဇာယ ဧဝ ဂုဏံ ကထေသိ။ ရာဇာ ကေနစိ ပရိယာယေန တဿာ မနံ အလဘန္တော တံ ကေသ္မိံ ဂဗ္ဘေ ကာရေတွာ စိန္တေသိ “အယံ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဧဝရူပံ ယသံ န ဣစ္ဆတိ၊ သောပိ တာပသော ဧဝရူပံ မာတုဂါမံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ကုဇ္ဈိတွာ

ဩလောကိတမတ္တမ္ပိ န အကာသိ၊ ပဗ္ဗဇိတာ ခေါ ပန ဗဟုမာယာ ဟောန္တိ၊
 ကိန္တိ ပယောဇေတွာ အနတ္တမ္ပိ မေ ကရေယျ၊ ဂစ္ဆာမိ တာဝ ဇာနာမိ
 ကိံ ကရောန္တော နိဿိန္တော”တိ သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော ဥယျာနံ အဂမာသိ။
 ဗောဓိသက္ကောပိ စိဝရံ သိဗ္ဗန္တော နိဿိဒိ၊ ရာဇာ မန္တပရိဝါရောဝ ပဒသဒ္ဓိ
 အကရောန္တော သဏိကံ ဥပသင်္ကမိ။ ဗောဓိသက္ကော ရာဇာနံ အနောလော-
 ကေတွာ စိဝရမေဝ သိဗ္ဗိ။ ရာဇာ “အယံ ကုဋ္ဌိတွာ မယာ သဒ္ဓိံ န သလ္လပတိ”တိ
 မညမာနော “အယံ ဣဋ္ဌတာပသော ကောဓဿ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ န ဒဿာမိ၊ ဥပ္ပန္နမ္ပိ
 နံ ခိပ္ပမေဝ နိဂ္ဂဟိဿာမိ”တိ ပဌမမေဝ ဂဇ္ဇိတွာ ဣဒါနိ ကောဓေန ထဋ္ဌေါဟုတွာ
 မယာ သဒ္ဓိံ န သလ္လပတိ”တိ သညာယ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၁။ “ယံ န ပုဗ္ဗေ ဝိကတ္တိတ္ထော၊ ဗလမှိဝ အပဿိတော။
 သုဇ္ဇေ တုဏှိကကော ဒါနိ၊ သင်္ဘာဋိံ သိဗ္ဗမစ္ဆသီ”တိ။

တတ္ထ ဗလမှိဝ အပဿိတောတိ ဗလနိဿိတော ဝိယ ဟုတွာ။ တုဏှိ-
 ကကောတိ^၁ ကိန္တိ အဝဒန္တော။ သိဗ္ဗမစ္ဆသီတိ သိဗ္ဗန္တော အစ္ဆသိ။

တံ သုတွာ မဟာသက္ကော “အယံ ရာဇာ ကောဓဝေသေန မံ နာလပ-
 တိတိ မညတိ၊ ကထေဿာမိ ဒါနိဿ ဥပ္ပန္နဿ ကောဓဿ ဝသံ အဂတ-
 ဘာဝ”န္တိ စိန္တေတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၅၂။ “ဥပ္ပဇ္ဇိ မေ န မုစ္စိတ္ထ၊ န မေ မုစ္စိတ္ထ ဇီဝတော။
 ရဇိဝ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဝါရယိ”န္တိ။

တဿသက္ကော—မဟာရာဇ ဥပ္ပဇ္ဇိ မေ န န ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ န ပန^၂ မေ မုစ္စိတ္ထ၊ နာဿ
 ပဝိသိတွာ ဟဒယေ ဌာတုံ အဒါသိ၊ ဣတိ သော မမ ဇီဝတော န မုစ္စိတ္ထေဝ၊
 ရဇိ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ ဝိယ ခိပ္ပမေဝ နံ နိဝါရယိန္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “ကိံ န ခေါ ဧသ ကောပမေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊
 ဥဒါဟု အညံ ကိန္တိ သိပ္ပံ သန္ဓာယ ကထေသိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န”န္တိ
 စိန္တေတွာ ပုစ္ဆန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၅၃။ “ကိံ တေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္စိ၊ ကိံ တေ န မုစ္စိ ဇီဝတော။
 ရဇိဝ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ၊ ကတမံ တံ နိဝါရယိ”တိ။

တတ္ထ ကိံ တေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္စိတိ ကိံ တဝ ဥပ္ပဇ္ဇိ စေဝ န မုစ္စိ စ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ ဧဝံ ကောဓော ဗဟုအာဒီနဝေါ မဟာဝိနာသဒါယကော၊ ဧသော” မမ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဥပ္ပန္နန္တ နံ မေတ္တာဘာဝနာယ နိဝါရေသိ” နှိ ကောဓေ အာဒီနဝံ ပကာသေန္တော—

၅၄။ “ယမ္ပိ ဇာတေ န ပဿတိ၊ အဇာတေ သာဓု ပဿတိ။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္ဆိ၊ ကောဓော ဒုဗ္ဗေဓဂေါစရော။

၅၅။ ယေန ဇာတေန နန္တန္တိ၊ အဓိတ္တာ ဒုက္ခမေသိနော။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္ဆိ၊ ကောဓော ဒုဗ္ဗေဓဂေါစရော။

၅၆။ ယသ္မိန္တ ဇာယမာနမ္ပိ၊ သဒတ္တံ နာဝဗုဇ္ဈတိ။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္ဆိ၊ ကောဓော ဒုဗ္ဗေဓဂေါစရော။

၅၇။ ယေနာဘိဘူတော ကုသလံ ဇဟာတိ၊
ပရက္ကရေ ဝိပုလဉ္ဇာပိ အတ္ထံ။
သ ဘိမသေနော ဗလဝါ ပမဒ္ဓိ၊
ကောဓော မဟာရာဇ န မေ အမုစ္ဆယ။

၅၈။ ကဋ္ဌသ္မိံ မတ္တမာနသ္မိံ၊ ပါဝကော နာမ ဇာယတိ။
တမေဝ ကဋ္ဌံ ဥဟတိ၊ ယသ္မာ သော ဇာယတေ ဂိနိ။

၅၉။ ဧဝံ မန္တဿ ပေါသဿ၊ ဗာလဿ အဝိဇာနတော။
သာရန္တာ ဇာယတေ ကောဓော၊ သောပိ တေနေဝ ဥယျတိ။

၆၀။ အဂ္ဂိဝ တိဏကဋ္ဌသ္မိံ၊ ကောဓော ယဿ ပဝေတိ။
နိဟိယတိ တဿ ယသော၊ ကာဠပက္ခေဝ စန္ဒိမာ။

၆၁။ အနေဓော ဓူမကေတူဝ၊ ကောဓော ယသ္မု ပဿမ္ပတိ။
အာပူရတိ တဿ ယသော၊ သုက္ကပက္ခေဝ စန္ဒိမာ” တိ—

ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ န ပဿတိတိ အတ္တတ္ထမ္ပိ န ပဿတိ၊ ပဂေဝ ပရတ္ထံ။ သာဓု ပဿတိတိ အတ္တတ္ထံ ပရတ္ထံ ဥဘယတ္ထမ္ပိ သာဓု ပဿတိ။ ဒုဗ္ဗေဓဂေါစရေတိ နိပ္ပညာနံ အာဓာရဘူတော ဂေါစရော။ ဒုက္ခမေသိနောတိ ဒုက္ခံ ဣစ္ဆန္တာ။ သဒတ္တန္တိ

အတ္တနော အတ္တဘူတံ အတ္တတော စေဝ ဓမ္မတော စ ဝုဒ္ဓိံ။ ပရက္ခရေတိ
ဝိပုလမ္ပိ အတ္ထံ ဥပ္ပန္နံ ပရတော ကာရေတိ။ အပနေထ၊ န မေ ဣဓိနာ အတ္ထောတိ
ဝဒတိ။ သ ဘိမသေနောတိ သော ကောဓော ဘိမာယ ဘယဇနနိယာ
မဟတိယာ ကိလေသသေနာယ သမန္တာဂတော။ ပမဒ္ဓိတိ အတ္တနော ဗလဝ-
ဘာဝေန ဥဋ္ဌာရေပိ သတ္တေ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဝသေ ကရဏေန မဒ္ဒန-
သမတ္ထော။ န မေ အမုစ္ဆထာတိ မမ သန္တိကာ မောက္ခံ န လဘတိ။ ဟဒယေ
ဝါ ပန မေ ခီရံ ဝိယ မုဟုတ္တံ ဒမိဘာဝေန န ပတိဋ္ဌဟိတ္တာတိပိ အတ္ထော။

ကဋ္ဌသ္မိံ မတ္တမာနသ္မိန္တိ အရဏီသဟိတေန မတ္ထိယမာနေ၊ “မဒ္ဒမာနသ္မိ”န္တိပိ
ပါဌော။ ယသ္မာတိ ယတော ကဋ္ဌာ ဇာယတိ။ တမေဝ ဥဟတိ။ ဂိနိတိ အဂ္ဂိ။
ဗာလဿ အဝိဇာနတောတိ ဗာလဿ အဝိဇာနန္တဿ။ သာရုန္တာ ဇာယ-
တေတိ အဟံ တွန္တိ အာကမုနဝိကမုနံ ကရောန္တဿ ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏာ
သာရုန္တာ အရဏီမတ္တနာ ဝိယ ပါဝကော ကောဓော ဇာယတိ။ သောပိ
တေနောတိ သောပိ ဗာလော တေနော ကောဓေန ကဋ္ဌံ ဝိယ အဂ္ဂိနာ
ဥယျတိ။ အနေဓော? ဂူမကေတူဝါတိ အနိန္ဒနော အဂ္ဂိ ဝိယ။ တဿာတိ တဿ
အဓိဝါသနခန္တိယာ သမန္တာဂတဿ ပုဂ္ဂလဿ သုက္ကပက္ခေ စန္ဒော ဝိယ လဋ္ဌေါ
ယသော အပရာပရံ အာပူရတိတိ။

ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ တုဋ္ဌော ဧကံ အမစ္စံ အာဏာ-
ပေတွာ ပရိဗ္ဗာဇိကံ အာဟရာပေတွာ “ဘန္တေ နိက္ခောဓတာပသ ဥဘောပိ
တုမှေ ပဗ္ဗဇာသုခေန ဝိတိနာမေန္တာ ဣဓေဝ ဥယျာနေဝသထ၊ အဟံ ဝေါဓ္မိကံ
ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ ကရိဿာမိ”တိ ဝတွာ ခမာပေတွာ ဝန္တိတွာ ပက္ကာမိ။ တေ
ဥဘောပိ တတ္ထေဝ ဝသိံသု။ အပရဘာဂေ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ကာလမကာသိ။
ဗောဓိသတ္တော တဿာ ကာလကတာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ အဘိညာ စ
သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ စတ္တာရေ ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မ-
လောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ကောဓနော ဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ။ ရာဇာ အာနန္ဒော၊
ပရိဗ္ဗာဇကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

စူဠဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကဏ္ဍဒီပါယနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၄)

သတ္တာဟမေဝါဟန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ကုသဇာတကော^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ
တံ ဘိက္ခု “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ
ပုတ္တေ “ဘိက္ခု ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္တေ ဗုဒ္ဓေ ဗာဟိရကပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ
အတိရေကပညာသဝဿာနိ အနဘိရတာ မြဟ္မစရိယံ စရန္တော ဟိရေတ္တပ္ပ-
ဘေဒဘယေန အတ္တနော ဥက္ကဏ္ဍိတဘာဝံ န ကဿမိ ကထေသုံ၊ တံ ကဿ
ဝေရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ မာဒိဿဿ ဂရုနော ဗုဒ္ဓဿ သမ္မုခေ
ဌတွာ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘာဝံ အာဝိ ကရေသိ၊ ကိမတ္ထံ အတ္တနော
ဟိရေတ္တပ္ပံ န ရက္ခသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဝံသရဋ္ဌေ^၂ ကောသဗ္ဗိယံ နာမ နဂရေ ကောသမ္ပကော နာမ ရာဇာ
ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ အညတရသ္မိံ^၃ နိဂမေ ခွေ မြာဟူဏာ အသီတိကောဋိ-
နေဝိဘဝါ အညမညံ ပိယသဟာယကာ ကာမေသု ဒေါသံ ဒိသ္မာ မဟာဒါနံ
ပဝတ္တေတွာ ဥဘောပိ ကာမေ ပဟာယ မဟာဇနဿ ရောဒန္တဿ ပရိ-
ဒေဝန္တဿ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ အဿမပဒံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဇ္ဇာ-
စရိယာယ ဝနမူလဖလာဖလေန ယာပေန္တော ပဏ္ဍာသ ဝဿာနိ ဝသိံသု၊ ဈာနံ
ဥပ္ပါဒေတုံ နာသက္ခိံသု။ တေ ပဏ္ဍာသဝဿဗ္ဗယေန လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္တာယ
ဇနပဒံ စရန္တော ကာသိရဋ္ဌံ သမ္ဗာပုဏိံသု။ တတြ အညတရသ္မိံ^၃ နိဂမဂါမေ
ဒီပါယနတာပဿဿ ဂိဟိသဟာယော မဏ္ဍုဗျော နာမ အတ္ထိ၊ တေ ဥဘောပိ
တဿ သန္တိကံ အဂမံသု။ သော တေ ဒိသ္မာဝ အတ္တမနော ပဏ္ဍာသလံ
ကာရေတွာ ဥဘောပိ တေ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိ။ တေ တတ္ထ တိဏိ
စတ္တာရိ ဝဿာနိ ဝသိံတွာ တံ အာပုစ္ဆိတွာ စာရိကံ စရန္တော ဗာရာဏသီ^၄
ပတွာ အတိမုတ္တကသုသာနေ^၅ ဝသိံသု။ တတ္ထ ဒီပါယနော ယထာဘိရန္တံ
ဝိဟရိတွာ ပုန တဿေဝ သဟာယဿ သန္တိကံ ဂတော။ မဏ္ဍုဗျတာပသော
တတ္ထေဝ ဝသိ။

အထေကဒိဝသံ ဧကော စောရော အန္တောနဂရေ စောရိကံ ကတွာ
နေသာရံ အာဒါယ နိက္ခန္တော “စောရော”တိ ဥတွာ ပဋိဗုဒ္ဓေဟိ သရဿာမိ-
ကေဟိ စေဝ အာရက္ခမနုဿေဟိ စ အနုဗဒ္ဓေါ နိဗ္ဗမနေန နိက္ခမိတွာ ဝေဂေန
သုသာနံ ပဝိသိတွာ တာပဿဿ ပဏ္ဍာသလဒ္ဓါရေ ဘဏ္ဍိကံ ဆဋ္ဌေတွာ

၁-ခု ၆-၆၆-ပိဋ္ဌေ။

၂-ဝံသကရဋ္ဌေ (သိ၊ သျာ)

၃-အဓိမုတ္တိကံသုသာနေ (သျာ)၊ အဓိမုတ္တကသုသာနေ (က)

ပလာယိ။ မနဿာ ဘဏ္ဍိကံ ဒိသ္မာ “အရေ ဒုဋ္ဌဇဉ်လ တံ ရတ္ထိံ စောရိကံ ကတွာ ဒိဝါ တာပသရူပေန စရသိ”တိ တဇ္ဇေတွာ ပေါထေတွာ တံ အာဒါယ နေတွာ ရညော ဒဿယိံသု။ ရာဇာ အနုပပရိက္ခိတွာဝ “ဂစ္ဆထ၊ နံ သူလေ ဥတ္တာသေထာ”တိ အာဟ။ တေ တံ သုသာနံ နေတွာ ခဒိရသူလံ အာရောပယိံသု။ တာပသဿ သရီရေ သူလံ န ပဝိသတိ။ တတော နိဗ္ဗသူလံ အာဟရိံသု။ တမ္ပိ န ပဝိသတိ။ အယသူလံ အာဟရိံသု။ တမ္ပိ န ပဝိသတိ။ တာပသော “ကိံ န ခေါမေ ပုဗ္ဗကမ္မ”န္တိ ဩလောကေသိ။ အထဿ ဇာတိဿရဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေန ပုဗ္ဗကမ္မံ ဩလောကေတွာ အဒ္ဓသ။ ကိံ ပနဿ ပုဗ္ဗကမ္မန္တိ။ ကောဝိဋ္ဌာရသူလေ မက္ခိကာဝေဓနံ။ သော ကိရ ပရိမဘဝေ ဝနုကိပုတ္တော ဟုတွာပိတု ရုက္ခတစ္ဆေနဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ဧကံ မက္ခိကံ ဂဟေတွာ ကောဝိဋ္ဌာရသလာကာယံ သူလေ ဝိယဝိဇ္ဈိ။ တမေနံ ပါပကမ္မံ ဣမံ ဌာနံ ပတွာ ဂဏှိ။ သော “န သက္ကာ ဣတော ပါပါမယာ မုစ္စိတု”န္တိ ဥတွာ ရာဇပရိသေ အာဟ “သစေ မံ သူလေ ဥတ္တာသေတုကာမတ္ထ၊ ကောဝိဋ္ဌာရသူလံ အာဟရထာ”တိ။ တေ တထာ ကတွာ တံ သူလေ ဥတ္တာသေတွာ အာရက္ခံ ဒတွာ ပက္ကမိံသု။

အာရက္ခကာ ပဋိစ္ဆန္တာ ဟုတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တေ ဩလောကေန္တိ။ တဒါ ဒီပါယနော “စိရဒိဋ္ဌော မေ သဟာယော”တိ မဏ္ဍုဗ္ဗဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော “သူလေ ဥတ္တာသိတော”တိ တံ ဒိဝသညေဝ အန္တရာမဂ္ဂေ သုတွာ တံ ဌာနံ ဂန္တာ ဧကမန္တံ ဌိတော “ကိံ သမ္မ ကာရကောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အကာရကောမိ”တိ ပုတ္တေ “အတ္တနော မနောပဒေါသံ ရက္ခိတုံ သက္ခိ၊ နာသက္ခိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သမ္မ ယေဟိ အဟံ ဂဟိတော။ နေဝ တေသံ၊ န ရညော ဥပရိ မယံ မနောပဒေါသော အတ္ထိတိ။ “ဧဝံ သန္တေ တာဒိသဿ သီလဝတော ဆာယာ မယံ သုခါ”တိ ဝတွာ ဒီပါယနော သူလံ နိဿာယ နိသိဒိ။ အထဿ သရီရေ မဏ္ဍုဗ္ဗဿ သရီရတော လောဟိတဗိန္နုနိ ပတိံသု။ တာနိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသရီရေ ပတိတပတိတာနိ သုသိတွာ ကာဠုကာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယေဝ သော ကဏ္ဍဒီပါယနော နာမ အဟောသိ။ သော သဗ္ဗရတ္ထိံ တတ္ထေဝ နိသိဒိ။

ပုနဒိဝသေ အာရက္ခပုရိသာ အာဂန္တာ တံ ပဝတ္ထိံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “အနိသာမေတွာဝ မေ ကတ”န္တိ ဝေဂေန တတ္ထ ဂန္တာ “ပဗ္ဗဇိတ ကဿာ သူလံ နိဿာယ နိသိန္နောသိ”တိ ဒီပါယနံ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇ ဣမံ တာပသံ ရက္ခန္တော နိသိန္နောမိ။ ကိံ ပန တံ မဟာရာဇ ဣမဿ ကာရကဘာဝံ ဝါ အကာရကဘာဝံ ဝါ ဥတွာ ဧဝံ ကာရေသိတိ။ သော ကမ္မဿ အသောမိတဘာဝံ အာစိက္ခိ။

အထဿ သော “မဟာရာဇ ရညာ နာမ နိသမ္မကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အလသော
 ဂိဟီ ကာမဘောဂီ န သာဓူ”တိအာဒိနိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ရာဇာ မဏ္ဍု-
 ဗျဿ နိဋ္ဌေါသဘာဝံ ဥတွာ “သုလံ ဟရိတာ”တိ အာဏာပေသိ။ သုလံ
 ဟရန္တာ ဟရိတုံ န သက္ခိံသု။ မဏ္ဍုဗျော အာဟ “မဟာရာဇ အဟံ ပုဗ္ဗေ
 ကတကမ္မဒေါသေန ဝေရူပံ ဘယံ သမ္ပတ္တော၊ မမ သရီရတော သုလံ ဟရိတုံ
 န သက္ကာ၊ သစေ မယံ ဇီဝိတံ ဒါတုကာမော၊ ကကဓံ အာဟရာပေတွာ ဣမံ
 သုလံ စမ္ပသမံ ဆိန္ဒာပေဟီ”တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ အန္တောသရီရေ
 သုလော အန္တောယေဝ အဟောသိ။ တဒါ ကိရ သော သုခုမံ ကောဝိဋ္ဌာရ-
 သလာကံ^၁ ဂဟေတွာ မက္ခိကာယ ဝစ္စမဂ္ဂံ ပဝေသေသိ။ တံ တဿ အန္တော-
 သရီရေယေဝ အဟောသိ။ သော တေန ကာရဏေန အမရိတွာ အတ္တနော
 အာယုက္ခယေနဝ မရိ၊ တဿ အယမ္ပိ န မတော။ ရာဇာ တာပသေ ဝန္တိတွာ
 ခမာပေတွာ ဥဘောပိ ဥယျာနေ ဝသာပေန္တော ပဋိဇဉ်၊ တတော ပဋ္ဌာယ
 မဏ္ဍုဗျော အာဏိမဏ္ဍုဗျော နာမ ဇာတော။ သော ရာဇာနံ ဥပနိဿာယ
 တတ္ထေဝ ဝသိ၊ ဒီပါယနော ပန တဿ ဝဏံ ဖာသုကံ ကတွာ အတ္တနော
 ဂိဟိသဟာယမဏ္ဍုဗျဿ သန္တိကမေဝ ဂတော။

တံ ပဏ္ဍုသလံ ပဝိသန္တံ ဒိသ္မာ ဧကော ပုရိသော^၂ သဟာယဿ အာရော-
 စေသိ။ သော သုတွာဝ တုဋ္ဌစိတ္တော သပုတ္တဒါရော ဗဟူ ဂန္ဓမာလတေလ-
 ဖာဏိတာဒိနိ အာဒါယ တံ ပဏ္ဍုသလံ ဂန္တာ ဒီပါယနံ ဝန္တိတွာ ပါဒေ
 ဓောဝိတွာ တေလေန မက္ခေတွာ ပါနကံ ပါယေတွာ အာဏိမဏ္ဍုဗျဿ ပဝတ္တိံ^၃
 သုဏန္တောနိသိဒိ။ အထဿ ပုတ္တော ယညဒတ္တကုမာရော နာမ စက်မနကောဋိယံ
 ဂေဏ္ဍုကေန ကိဋ္ဌိ၊ တဩ စေကသ္မိံ ဝမ္ပိကေ အာသီဝိသော ဝသတိ။ ကုမာရဿ
 ဘူမိယံ ပဟဋဂေဏ္ဍုကော ဂန္တာ ဝမ္ပိကဗိလေ အာသီဝိသဿ မတ္တကေ
 ပတိ။ သော အဇာနန္တော ဗိလေ ဟတ္ထံ ပဝေသေသိ။ အထ နံ ကုဒ္ဓေါ
 အာသီဝိသော ဟတ္ထေ ခုံသိ။ သော ဝိသဝေဂေန မုစ္ဆိတော တတ္ထေဝ ပတိ။
 အထဿ မာတာပိတရော သပ္ပေန ခုဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ ကုမာရကံ ဥက္ခိပိတွာ
 တာပသဿ သန္တိကံ အာနေတွာ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ “ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတာ
 နာမ ဩသဓံ ဝါ ပရိတ္တံ ဝါ ဇာနန္တိ၊ ပုတ္တကံ နော အရောဂံ ကရောဃာ”တိ
 အာဟံသု။ အဟံ ဩသဓံ န ဇာနာမိ၊ နာဟံ ဝေဇ္ဇကမ္ပံ ကရိဿာမီတိ။
 “တေန ဟိ ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ကုမာရကေ မေတ္တံ ကတွာ သစ္စကိရိယံ

ကရောဏာ”တိ ပုတ္တေ တာပသော “သာဓု သစ္စကိရိယံ ကရိဿံမီ”တိ ဝတွာ ယညဒတ္တဿ သီသေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၂။ “သတ္တာဟမေဝါဟံ ပသန္တစိတ္တော၊
ပုညတ္ထိကော အာစရိံ မြဟ္မစရိယံ။
အထာပရံ ယံ စရိတံ မမေဒံ၊
ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ။
အကာမကောဝါပိ အဟံ စရာမိ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။
ဟတံ ဝိသံ ဇီဝတု ယညဒတ္တော”တိ။

တတ္ထ အထာပရံ ယံ စရိတန္တိ တသ္မာ သတ္တာဟာ ဥတ္တရိ ယံ မမ မြဟ္မစရိယံ။ အကာမကောဝါပိတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနိစ္ဆန္တောယေဝ။ ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတုတိ သစေ အတိရေကပဏ္ဏာသဝဿာနိ အနဘိရတိဝါသံ ဝသန္တေန မယာ ကဿစိ အနာရောစိတဘာဝေါ သစ္စံ၊ ဧတေန သစ္စေန ယညဒတ္တကုမာရဿ သောတ္ထိဘာဝေါ ဟောတု၊ ဇီဝိတံ ပဋိလဘတူတိ။

အထဿံ သဟ သစ္စကိရိယာယ ယညဒတ္တဿ ထနပ္ပဒေသတော ဥဒ္ဓံ ဝိသံ ဘဿိတွာ ပထဝီ ပါဝိသိ။ ကုမာရော အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ မာတာပိတရော ဩလောကေတွာ “အဗ္ဗတတာ”တိ ဝတွာ ပရိဝတ္တိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ ပိတရံ ကဏ္ဍဒီပဝါယနော အာဟ “မယာ တံဝ မမဗလံ ကတံ၊ တွမ္ပိ အတ္တနော ဗလံ ကရောဟီ”တိ။ သော “အဟမ္ပိ သစ္စကိရိယံ ကရိဿံမီ”တိ ပုတ္တဿ ဥရေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၃။ “ယသ္မာ ဒါနံ နာဘိနန္တိ ကဒါစိ၊
ဒိသ္ဋာန’ဟံ အတိထိံ ဝါသကာလေ။
န စာပိ မေ အပ္ပိယတံ အဝေဒံ၊
ဗဟုဿုတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။
အကာမကောဝါပိ အဟံ ဒဒါမိ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။
ဟတံ ဝိသံ ဇီဝတု ယညဒတ္တော”တိ။

တတ္ထ ဝါသကာလေတိ ဝသနတ္ထာယ ဂေဟံ အာဂတကာလေ။ န စာပိ မေ အပ္ပိယတံ အဝေဒန္တိ ဗဟုဿုတာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ “အယံ နေဝ ဒါနံ

အဘိနန္ဒတိ န အဗ္ဗေ”တိ ဣမံ မမ အပ္ပိယဘာဝံ နေဝ ဇာနိ”သု။ အဟဉ္ဇိ တေ ပိယစက္ခုဟိယေဝ ဩလောကေမိတိ ဒီပေတိ။ ဧတေန သစ္စေနာတိ သစေ အဟံ ဒါနိံ ဒေမာနော ဝိပါကံ အသဒ္ဓဟိတွာ အတ္တနော အနိစ္ဆာယ ဒမ္မိ၊ အနိစ္ဆနဘာဝံ မမ ပရေ န ဇာနန္တိ၊ ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတူတိ အတ္ထော။

ဧဝံ တဿ သစ္စကိရိယာယ သဟ ကဋ္ဌိတော ဥဒ္ဓံ ဝိသံ ဘဿိတွာ ပထဝီ ပါဝိသိ။ ကုမာရော ဥဋ္ဌာယ နိဿိဒိ၊ ဌာတုံ ပန န သက္ကောတိ။ အထဿ ပိတာ မာတရံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ မယာ အတ္တနော ဗလံ ကတံ၊ တံ ဣဒါနိ သစ္စကိရိယံ ကတွာ ပုတ္တဿ ဥဋ္ဌာယ ဂမနဘာဝံ ကရောဟီ”တိ။ သာမိ အတ္ထိ မယံ ဧကံ သစ္စံ၊ တဝ ပန သန္တိကေ ကထေတုံ န သက္ကောမိတိ။ ဘဒ္ဒေ ယထာ တထာ မေ ပုတ္တံ အရောဂံ ကရောဟီတိ။ သာ“သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ သစ္စံ ကရောန္တိ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၄။ “အာသီဝိသော တာတ ပဟူတတေဇော၊
ယော တံ အသံသီ ဗိလရာ ဥဒိစ္စ။
တသ္မိံ စ မေ အပ္ပိယတာယ အဇ္ဇေ၊
ပိတရဉ္စ တေ နတ္ထိ ကောစိ ဝိသေသော။
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု၊
ဟတံ ဝိသံ ဇီဝတု ယညဒတ္ထော”တိ။

တတ္ထ တာတာတိ ပုတ္တံ အာလပတိ။ ပဟူတတေဇောတိ ဗလဝိသော။ ဗိလရာတိ ဝိဝရာ၊ အယမေဝ ဝါပါဌော။ ဥဒိစ္စာတိ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ဝမ္ဘိကဗိလတော ဥဋ္ဌာယာတိ အတ္ထော။ ပိတရဉ္စ တေတိ ပိတရိ စ တေ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန အယမေဝ ပါဌော။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—တာတ ယညဒတ္ထ တသ္မိဉ္စ အာသီ-ဝိသေ တဝ ပိတရိ စ အပ္ပိယဘာဝေန မယံ ကောစိ ဝိသေသော နတ္ထိ။ တဉ္စ ပန အပ္ပိယဘာဝံ ဌပေတွာ အဇ္ဇေ မယာ ကောစိ ဇာနာပိတပုဗ္ဗော နာမ နတ္ထိ၊ သစေ ဧတံ သစ္စံ၊ ဧတေန သစ္စေန တဝ သောတ္ထိ ဟောတူတိ။

သဟ စ သစ္စကိရိယာယ သမ္ပံ ဝိသံ ဘဿိတွာ ပထဝီ ပါဝိသိ။ ယညဒတ္ထော နိဗ္ဗိသေန သရိရေန ဥဋ္ဌာယ ကိဋ္ဌိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ ဧဝံ ပုတ္တေ ဥဋ္ဌိတေ မဏှဗျော ဒီပါယနဿ အဇ္ဈာသယံ ပုစ္ဆန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁-ပတရာတိ ပဒရာ (ဣ)၊ သစရာတိ ဝိစရာ (က)

၂-ဥဒိစ္စာတိ ဥဒ္ဓံ ဌတွာ (သိ)၊ ဥဒေစ္စာတိ ဥဒ္ဓရိတွာ (သု)

၆၅။ “သန္တာ ဒန္တာယေဝ” ပရိဗ္ဗဇန္တိ၊
 အညတြ ကဏှာ နတ္ထာ’ကာမရူပါ။
 ဒီပါယန ကိဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော၊
 အကာမကော စရသိ မြဟ္မစရိယ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယေ ကေစိ ခတ္တိယာဒယော ကာမေ ပဟာယ ဣမ
 လောကေ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တေ အညတြ ကဏှာ ဘဝန္တိ ကဏ် ဌပေတွာ အညေ
 အကာမရူပါ နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ ဈာနဘာဝနာယ ကိလေသာနံ သမိတတ္တာ
 သန္တာ၊ စက္ခာဒီနိ ဒွါရာနိ ယထာ နိဗ္ဗိသေဝနာနိ ဟောန္တိ၊ တထာ တေသံ
 ဒမိတတ္တာ ဒန္တာ ဟုတွာ အဘိရတာဝ မြဟ္မစရိယံ စရန္တိ၊ တံ ပန ဘန္တေ
 ဒီပါယန ကိ’ကာရဏာ တပံ’ ဇိဂုစ္ဆမာနော အကာမကော ဟုတွာ မြဟ္မ-
 စရိယံ စရသိ၊ ကဿာ ပုန န အဂါရမေဝ အဇ္ဈာဝသသီတိ။

အထဿံ သော ကာရဏံ ကထေန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၆၆။ “သဒ္ဓါယ နိက္ခမ္မ ပုန နိဝတ္ထော၊
 သော ဇဠမူဂေါ ဗာလော ဝတာယံ။
 တေဿ ဝါဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော၊
 အကာမကော စရာမိ မြဟ္မစရိယံ။
 ဝိညုပ္ပသတ္တံ စ သတံ စ ဌာနံ၊
 ဧဝမ္ပဟံ ပုညကရော ဘဝါမိ”တိ။

တဿတ္ထော—ကဏှော ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဓဟိတွာ တာဝ မဟန္တံ ဝိဘဝံ
 ပဟာယ အဂါရာ နိက္ခမိတွာ ယံ ဇဟိ၊ ပုန တဒတ္ထမေဝ နိဝတ္ထော။ သော အယံ
 ဇဠမူဂေါ ဂါမဒါရကော ဝိယ ဗာလော ဝတာတိ ဣမံ ဝါဒံ ဇိဂုစ္ဆမာနော
 အဟံ အတ္တနော ဟိရေတ္တပ္ပဘေဒဘယေန အနိစ္ဆမာနောပိ မြဟ္မစရိယံ စရာမိ။
 ကိဉ္စ ဘိယျော ပဗ္ဗဇ္ဇာပုညဉ္စ နာမေတံ ဝိညုဟိ ပုဒ္ဓါဒီဟိ ပသတ္တံ၊ တေသံယေဝ စ
 သတံ နိဝါသဌာနံ။ ဧဝံ ဣမိနာပိ ကာရဏေန အဟံ ပုညကရော ဘဝါမိ၊
 အဿုမုခေါပိ ရုဒမာနော မြဟ္မစရိယံ စရာမိယေဝါတိ။

ဧဝံ သော အတ္တနော အဇ္ဈာသယံ ကထေတွာ ပုန မဏ္ဍဗျံ ပုစ္ဆန္တော
 ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁-ယေ စ (က)၊ ယေဝ (?) ၂-အနကာမရူပါ(သိ၊ဣ)၊ နတ္ထိ အကာမရူပါ(သျှာ) ၃-ပါဝံ(သျှာ)

၆၇။ “သမဏေ တုဝံ မြာဟ္မဏေ အဗ္ဗိကေ စ၊
 သန္တပ္ပယာသိ အန္တပါနေန ဘိက္ခု။
 ဩပါနဘူတံဝ သရံ တဝ ယိဒံ၊
 အန္တေန ပါနေန ဥပေတရူပံ။
 အထ ကိဿ ဝါဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော၊
 အကာမကော ဒါနမိမံ ဒဒါသီ”တိ။

တတ္ထ ဘိက္ခုန္တိ ဘိက္ခာယ စရန္တာနံ ဘိက္ခု သမ္မာဒေတွာဒဒါသိ။ ဩပါန-
 ဘူတံဝါတိ စတုမဟာပထေ ခတသာဓာရဏပေါက္ခရဏီ ဝိယ။

တတော မဏ္ဍုဗျော အတ္တနော အဇ္ဈာသယံ ကထေန္တော သတ္တမံ
 ဂါထမာဟ—

၆၈။ “ဝိတရော စ မေ အာသုံ ပိတာမဟာ စ၊
 သဒ္ဓါ အဟံ ဒါနပတိ ဝဒဉ္ဇူ။
 တံ ကုလ္လဝတ္ထံ အနုဝတ္တမာနော၊
 မာဟံ ကုလေ အန္တိမဂန္ဓနော အဟံ။
 ဧတဿ ဝါဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော၊
 အကာမကော ဒါနမိမံ ဒဒါမီ”တိ။

တတ္ထ “အာသု”န္တိ ပဒဿ “သဒ္ဓါ”တိ ဣမိနာ သမ္ပန္နော၊ သဒ္ဓါ အဟေသုန္တိ
 အတ္ထော။ အဟုန္တိ သဒ္ဓါ ဟုတွာ တတော ဥတ္တရိ ဒါနဇေဋ္ဌကာ စေ “ဒေထ
 ကရေထာ”တိ ဝုတ္တဝစနဿ အတ္တဇာနနကာ စ အဟေသုံ။ တံ ကုလ္လဝတ္ထံ
 တံ ကုလဝတ္ထံ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန အယမေဝ ပါဌော။ မာဟံ ကုလေ
 အန္တိမဂန္ဓနော၊ အဟုန္တိ “အဟံ အတ္တနော ကုလေ သဗ္ဗပစ္စိမကော စေဝ
 ကုလပလာပေါ စ မာ အဟု”န္တိ သလ္လက္ခေတွာ ဧတံ “ကုလအန္တိမော
 ကုလပလာပေါ”တိ ဝါဒံ ဇိဂုစ္ဆမာနော ဒါနံ အနိစ္ဆန္တောပိ ဣဒံ ဒါနံ
 ဒဒါမီတိ ဝိပေတိ။

ဧဝေ ပန ဝတွာ မဏ္ဍုဗျော အတ္တနော ဘရိယံ ပုစ္ဆမာနော အဋ္ဌမံ
 ဂါထမာဟ—

၆၉။ “ဒဟရိံ ကုမာရိံ အသမတ္ထပညံ၊
 ယံ တာ’နယိံ ဉ္ဇတိကုလာ သုဂတ္ထေ။
 န စာပိ မေ အပ္ပိယတံ အဝေဒိ၊
 အညတြ ကာမာ ပရိစာရယန္တာ။
 အထ ကေန ဝဏ္ဏေန မယာ တေ ဘောတိ၊
 သံဝါသဓမ္မော အဟု ဝေရူပေါ”တိ။

တတ္ထ အသမတ္ထပညန္တိ ကုဋုမ္ပံ ဝိစာရေတုံ အပ္ပဋိဗလပညံ အတိတရုဏိ-
 ညေဝ သမာနံ။ ယံ တာ’နယိန္တိ ယံ တံ အာနယိံ၊ အဟံ ဒဟရိမေဝ သမာနံ
 တံ ဉ္ဇတိကုလတော အာနေသိန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အညတြ ကာမာ ပရိစာရ-
 ယန္တာတိ”တ္ထေကံ ကာလံ ဝိနာ ကာမေန အနိစ္ဆာယ မံ ပရိစာရယန္တာပိ၊
 အတ္တနော အပ္ပိယတံ မံ န ဇာနာပေသိ၊ သမ္ပိယာယမာနရူပေါ ပရိစရိ။ ကေန
 ဝဏ္ဏေနာတိ ကေန ကာရဏေန။ ဘောတိတိ တံ အာလပတိ။ ဝေရူပေါတိ
 အာသီဝိသသမာနပဋိကုလဘာဝေန မယာ သဒ္ဓိံ တဝသံဝါသဓမ္မော ဝေရူပေါ
 ပိယသံဝါသော ပိယ ကထံ ဇာတောတိ။

အထဿ သာ ကထေန္တိ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၇၀။ “အာရာ ဒူရေ နယိမေ ကဒါစိ အတ္ထိ၊
 ပရမ္မရာ နာမ ကုလေ ဣမသ္မိံ။
 တံ ကုလ္လဝတ္တံ အနုဝတ္တမာနာ၊
 မာဟံ ကုလေ အန္တိမဂန္ဓိနိ အဟုံ။
 တေဿ ဝါဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနာ၊
 အကာမိကာ ပဒ္မစရာ’မ္ပိ တုယ”န္တိ။

တတ္ထ အာရာ ဒူရေတိ အညမညဝေဝစနံ။ အတိဒူရေတိ ဝါ ဒဿေန္တိ ဝေ-
 မာဟ။ ဣဇာတိ နိပါတမတ္ထံ၊ န ကဒါစိတိ အတ္ထော။ ပရမ္မရာတိ ပုရိသပရမ္မရာ။
 ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သာမိ ဣမသ္မိံ အမှာကံ ဉ္ဇတိကုလေ ဒူရတော ပဋ္ဌာယ
 ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဇ္ဇာ ပုရိသပရမ္မရာ နာမ န ကဒါစိ အတ္ထိ၊ ဧကိတ္ထိယာပိ
 သာမိကံ ဆဇ္ဇေတွာ အညော ပုရိသော ဂဟိတပုဗ္ဗော နာမ နတ္ထိတိ။ တံ ကုလ္လ-
 ဝတ္တန္တိ အဟမ္ပိ တံ ကုလဝတ္တံ ကုလပဝေဏိံ အနုဝတ္တမာနာ အတ္တနော
 ကုလေ ပစ္ဆိမိကာ ပလာလဘူတာ၊ မာ အဟန္တိ သလ္လက္ခေတွာ ဧတံ

၁-ပရိစာရယန္တိတိ (သိ၊ ဣ)
 ၃-ဗဒ္ဓစရာသ္မိံ (သိ)

၂-ပရိစာရယန္တိပိ (သိ၊ ဣ)
 ၄-ပလာလဘူတာ (ဣ)၊ ပလာသဘူတာ (က)

ကုလအန္တိမာ ကုလဂန္ဓိနီတိ ဝါဒံ ဇီရုစ္ဆမာနာ အကာမိကာပိ တုယံ ပဒ္ဒစရာမှိဝ
ဝေယျာဝစ္စကာရိကာ ပါဒပရိစာရိကာ ဇာတာမှိတိ။

ဝေဉ္ဇ ပန ဝတွာ “မယာ သာမိကဿ သန္တိကေ အဘာသိတပုဗ္ဗံ ဂုယံ
ဘာသိတံ၊ ကုဇ္ဈေယျပိ မေ အယံ၊ အမှာကံ ကုလူပကတာပဿဿ သမ္ပုဇေယေဝ
ခမာပေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ခမာပေန္တိ ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၇၁။ “မဏ္ဍေဗျ ဘာသိံ ၂ ယမဘာသနေယျံ၊
တံ ခမျတံ ပုတ္တကဟေတု မ’ဇ္ဇေ။
ပုတ္တပေမာ န ဣမ ပရတ္ထိ ကိဉ္ဇိ၊
သော နော အယံ ဇီဝတိ ယညဒတ္တော”တိ။

တတ္ထ တံ ခမျတန္တိ တံ ခမယတု။ ပုတ္တကဟေတု မ’ဇ္ဇာတိ တံ မမ ဘာသိတံ
အဇ္ဇ ဣမဿ ပုတ္တဿ ဟေတု ခမယတု။ သော နော အယန္တိ ယဿ ပုတ္တဿ
ကာရဏာ မယာ ဧတံ ဘာသိတံ၊ သော နော ပုတ္တော ဇီဝတိ၊ ဣမဿ
ဇီဝိတလာဘဘာဝေန မေ ခမ သာမိ၊ အဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ တဝ ဝသဝတ္ထိနိ
ဘဝိဿာမိတိ။

အထ နံ မဏ္ဍေဗျော “ဥဋ္ဌေဟိ ဘဒ္ဒေ၊ ခမာမိ တေ၊ ဣတော ပန ပဋ္ဌာယ
မာ ဖရုသစိတ္တာ အဟောသိ၊ အဟမ္ဘိ တေ အပ္ပိယံ န ကရိဿာမိ”တိ အာဟ။
ဗောဓိသတ္တော မဏ္ဍေဗျံ အာဟ “အာဝုသော တယာ ဒုဿဃ်ရံ ခနံ သဃ်ရိတွာ
ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ အသဒ္ဓဟိတွာ ဒါနံ ဒေန္တေန အယုတ္တံ ကတံ၊ ဣတော
ပဋ္ဌာယ ဒါနံ သဒ္ဓဟိတွာ ဒေဟိ”တိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဉ္စိတ္တိတွာ
ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “ဘန္တေ တယာ အမှာကံ ဒက္ခိဏေယျဘာဝေ ဌတွာ
အနဘိရတေန ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တေန အယုတ္တံ ကတံ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ
ဣဒါနိ ယထာ တယိ ကတကာရာ မဟပ္ပလာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ စိတ္တံ ပဿာ-
ဒေတွာ သုဒ္ဓစိတ္တော အဘိရတော ဟုတွာ ဗြဟ္မစရိယံ စရာဟိ”တိ။ တေ
မဟာသတ္တံ ဝန္တိတွာ ပဋ္ဌာယ အဂမံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ဘရိယာ သာမိကေ
သဿေဟာ အဟောသိ၊ မဏ္ဍေဗျော ပသန္တစိတ္တော သဒ္ဓါယ ဒါနံ အဒါသိ။
ဗောဓိသတ္တော အနဘိရတိ ဝိနောဒေတွာ ဈာနာဘိညံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဗြဟ္မ-
လောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ

ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မဏ္ဍဗျော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဘရိယာ ဝိသာခါ၊ ပုတ္တော ရာဟုလော၊ အာဏိမဏ္ဍဗျော သာရိပုတ္တော၊ ကဏ္ဍိပါယနော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကဏ္ဍိပါယနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-နိဂြောဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၅)

န ဝါဟမေတံ ဇာနာမီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉ္စိ ဘိက္ခု တေန “အာပုသော ဒေဝဒတ္တ သတ္တာ တဝ ဗဟူပကာရော၊ တဉ္စိ သတ္တာရံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘိ ဥပသမ္ပဒံ လဘိ၊ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိ၊ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ လာဘသတ္တာရောပိ တေ ဒသဗလဿေဝ သန္တကော”တိ ဘိက္ခုဟိ ပုတ္တေ တိဏသလာကံ ဥက္ခိပိတွာ “ဧတ္တကမ္ပိ သမဏေန ဂေါတမေန မယံ ကတံ ဂုဏံ န ပဿာမီ”တိ ပုတ္တေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော အကတညူ မိတ္တဒုန္တိ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ရာဇဂဟေ မဂဓမဟာရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ရာဇဂဟသေဉ္စိ အတ္တနော ပုတ္တဿ ဇနပဒသေဉ္စိနော မိတရံ အာနေသိ၊ သာ ဝဉ္ဇာ အဟောသိ။ အထဿာ အပရဘာဂေ သက္ကာရော ပရိဟာယိ။ “အမှာကံ ပုတ္တဿ ဂေဟေ ဝဉ္ဇိတ္တိယာ ဝသန္တိယာ ကထံ ကုလဝံသော ဝမိဿတိ”တိ ယထာ သာ သုဏာတိ၊ ဧဝမ္ပိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ။ သာ တံ သုတွာ “ဟောတု ဂတ္တိနိ-အာလယံ ကတွာ ဧတေ ဝဉ္ဇေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော အတ္တစာရိကံ ဓာတိ” အာဟ “အမ္မ ဂတ္တိနိယော နာမ ကိဉ္စ ကိဉ္စ ကရောန္တိ”တိ ဂတ္တိနိပရိဟာရံ ပုစ္ဆိတွာ ဥတုနိကာလေ ပဋိစ္စာဒေတွာ အဓိလာဒိရုစိကာ ဟုတွာ ဟတ္ထပါဒါနံ ဥဒ္ဓါမာယနကာလေ ဟတ္ထပါဒပိဋိယော ကောဋ္ဌာပေတွာ ဗဟလံ ကာရေသိ၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေပိ ပိလောတိကာဝေဠုနေန စ ဥဒရဝဗုဒ္ဓံ ဝဓေသိ၊ ထနမုခါနိ ကာဋ္ဌာနိ ကာရေသိ၊ သရိရကိစ္စံ ကရောန္တိပိ အညတြ တဿာ ဓာတိယာ အညေသံ သမ္မုခဋ္ဌာနေ န ကရောတိ။ သာမိကောပိဿာ ဂစ္ဆပရိဟာရံ အဒါသိ။ ဧဝံ နဝ မာသေ ဝသိတွာ “ဣဒါနိ ဇနပဒေ ပိတု သရံ ဂန္တော ဝိဇာယိဿာမီ”တိ သသုရေ အာပုစ္ဆိတွာ ရထမာရုဟိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ရာဇဂဟာ

နိက္ခမိတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တဿာ ပန ပုရတော ဧကော သတ္ထော ဂစ္ဆတိ။ သတ္ထေန ဝသိတွာ ဂတဋ္ဌာနံ သော ပါတရာသကာလေ ပါပုဏာတိ။

အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ သတ္ထေ ဧကော ဒုဂ္ဂတိတ္ထိ ရတ္တိယာ ဧကသ္မိံ နိဂြောဓ-
မူလေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ပါတောဝ သတ္ထေ ဂစ္ဆန္တေ “အဟံ ဝိနာ သတ္ထေန ဂန္တံ
န သက္ခိယာမိ၊ သက္ကာ ခေါ ပန ဇီဝန္တိယာ ပုတ္တံ လဘိတု”န္တိ နိဂြောဓမူလ-
ဇာလေ ဇလာဗုဇ္ဈေ ဂဟ္တမလဉ္စ အတ္တရိတွာ ပုတ္တံ ဆဇ္ဇေတွာ အဂမာသိ။
ဒါရကဿပိ ဒေဝတာ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု။ သော ဟိ န ယော ဝါ သော ဝါ၊
ဗောဓိသတ္ထောယေဝ။ သော ပန တဒါ တာဒိသံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ ဣတရာ
ပါတရာသကာလေ တံ ဋ္ဌာနံ ပတွာ “သရိရကိစ္စံ ကရိယာမိ”တိ တာယ
ဓာတိယာ သဒ္ဓိံ နိဂြောဓမူလံ ဂတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဒါရကံ ဒိသ္မာ “အဗ္ဗ နိပ္ပန္နံ
နော ကိစ္စ”န္တိ ပိလောတိကာယော အပနေတွာ ဥစ္ဆရံပဒေသံ လောဟိတေန စ
ဂဟ္တမလေန စ မက္ခေတွာ အတ္တနော ဂဟ္တပုဋ္ဌာနံ အာရောစေသိ။ တာဝဒေဝ နံ
သာဏိယာ ပရိက္ခိပိတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော သပရိဇနော ရာဇဂဟံ ပဏှံ ပေသေသိ။
အထဿံ သဿုသသုရာ ဝိဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ “ပိတု ကုလေ ကိ”
ကရိယံတိ၊ ဣဓေ အာဂစ္ဆတူ”တိ ပေသယိံသု။ သာ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ရာဇ-
ဂဟမေဝ ပါဝိသိ။ တတ္ထ တံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ ဒါရကဿ နာမံ ကရောန္တာ
နိဂြောဓမူလေ ဇာတတ္တာ “နိဂြောဓကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ တံ ဒိဝသ-
ညေဝ အနုသေဋ္ဌိသုဏိသာပိ ဝိဇာယနတ္ထာယ ကုလဃရံ ဂစ္ဆန္တိ အန္တရာမဂ္ဂေ
ဧကိဿာ ရုက္ခသာခါယ ဟေဋ္ဌာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ တဿ “သာဓကုမာရော”တိ
နာမံ ကရိံသု။ တံ ဒိဝသညေဝ သေဋ္ဌိံ နိဿာယ ဝသန္တဿ တုန္ဒကာရဿ
ဘရိယာပိ ပိလောတိကန္တရေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ တဿ “ပေါတ္တိကော”တိ နာမံ
ကရိံသု။

မဟာသေဋ္ဌိ ဥဘောပိ တေ ဒါရကေ “နိဂြောဓကုမာရဿံ ဇာတဒိဝသညေဝ
ဇာတာ”တိ အာဏာပေတွာ တေနေဝ သဒ္ဓိံ သံဝဇေသိ။ တေ ဧကတော
ဝရိတွာ ဝယပ္ပတ္တာ တက္ကသီလံ ဂန္တာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိံသု။ ဥဘောပိ သေဋ္ဌိပုတ္တာ
အာစရိယဿ ခွေ သဟဿာနိ အဒံသု။ နိဂြောဓကုမာရော ပေါတ္တိကဿ
အတ္တနော သန္တိကေ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေသိ။ တေ နိပ္ပန္နသိပ္ပါ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ
နိက္ခန္တာ “ဇနပဒစာရိကံ စရိယာမာ”တိ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ
ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိပဇ္ဇိံသု။ တဒါ ဗာရာဏသိရညော ကာလကတဿ
သတ္တမော ဒိဝသော၊ “သွေ ဖုဿရထံ ယောဇေဿာမာ”တိ နဂရေ ဘေရိ
စရာပေသံ။ တေသုပိ သဟာယေသု ရုက္ခမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တေသု

ပေါတ္တိကော ပစ္စုသကာလေ ဥဋ္ဌာယ နိဂြောဓကုမာရဿ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇန္တော နိသိဒ္ဓိ။ တသ္မိံ ရုက္ခေ ဝုတ္တကုက္ကုဋေသု ဥပရိကုက္ကုဋေသု ဟေဋ္ဌာကုက္ကုဋေသု သရိရေ ဝစ္စံ ပါတေသိ။ အထ နံ သော “ကေနေတံ ပါတိတ”န္တိ အာဟ။ “သမ္ပ မာ ကုဇ္ဈိ၊ မယာ အဇာနန္တေန ပါတိတ”န္တိ အာဟ။ အရေ တံ မမ သရိရံ အတ္တနော ဝစ္စဋ္ဌာနံ မညသိ၊ ကိံ မမ ပမာဏံ န ဇာနာသိတိ။ အထ နံ ဣတရော “အရေ တံ ‘အဇာနန္တေန မေ ကတ’န္တိ ဝုတ္တေပိ ကုဇ္ဈသိယေဝ၊ ကိံ ပန တေ ပမာဏ”န္တိ အာဟ။ ယော မံ မာရေတွာ မံသံ ခါဒတိ၊ သော ပါတောဝ သဟသံ လဘတိ၊ တသ္မာ အဟံ မာနံ ကရောမီတိ။ အထ နံ ဣတရော “အရေ ဧတ္တကမတ္တေန တံ မာနံ ကရောသိ၊ မံ ပန မာရေတွာ ယော ထူလမံသံ ခါဒတိ၊ သော ပါတောဝ ရာဇာ ဟောတိ၊ ယော မဇ္ဈိမမံသံ ခါဒတိ၊ သော သေနာပတိ၊ ယော အဋ္ဌိနိဿိတံ ခါဒတိ၊ သော ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဟောတိ”တိ အာဟ။

ပေါတ္တိကော တေသံ ကထံ သုတွာ “ကိံ နော သံဟဿေန၊ ရဇ္ဇမေဝ ဝရ”န္တိ သဏိကံ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ဥပရိသယိတကုက္ကုဋံ ဂဟေတွာ မာရေတွာ အင်္ဂါရေ ပစိတွာ ထူလမံသံ နိဂြောဓဿ အဒါသိ၊ မဇ္ဈိမမံသံ သာဓဿ အဒါသိ၊ အဋ္ဌိမံသံ အတ္တနာ ခါဒိ။ ခါဒိတွာ ပန “သမ္ပ နိဂြောဓ တံ အဇ္ဇ ရာဇာ ဘဝိဿသိ၊ သမ္ပ သာဓ တံ သေနာပတိ ဘဝိဿသိ၊ အဟံ ပန ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဘဝိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကထံ ဇာနာသိ”တိ ပုဋ္ဌော တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တေ တယောပိ ဇနာ ပါတရာသဝေလာယ မာရာဏသိံ ပဝိသိတွာ ကေသံ မြာဟ္မဏဿ ဂေဟေ သပ္ပိသက္ကရယုတ္တံ ပါယာသံ ဘုဒ္ဓိတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဥယျာနံ ပဝိသိံသု။ နိဂြောဓကုမာရော သိလာပဇ္ဇေ နိပဇ္ဇိ၊ ဣတရေ ဒွေ ဗဟိ နိပဇ္ဇိံသု။ တသ္မိံ သမယေ ပဉ္စ ရာဇကကုမာဏ္ဍာနိ အန္တော ဌပေတွာ ဖုဿရထံ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ တတ္ထ ဝိတ္ထာရကထာ မဟာဇနကဇာတကေ၊ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဖုဿရထော ဥယျာနံ ဂန္တော နိဝတ္တိတွာ အာရောဟနသဇ္ဇော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ပုရောဟိတော “ဥယျာနေ ပုညဝတာ သတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ ကုမာရံ ဒိသ္မာ ပါဒန္တတော၊ သာဠကံ အပနေတွာ ပါဒေသု လက္ခဏာနိ ဥပဓာရေတွာ “တိဋ္ဌတု ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ၊ သကလဇမ္ပုဒိပဿ အဓိပတိရာဇာ ဘဝိတုံ ယုတ္တော”တိ သဗ္ဗတာလာဝစရေ ပဂ္ဂဏှာပေသိ။ နိဂြောဓကုမာရော ပဗုဇ္ဈိတွာ မုခတော သာဠကံ အပနေတွာ မဟာဇနံ ဩလောကေတွာ ပရိ-ဝတ္တိတွာ နိပဇ္ဇော ထောကံ ဝိတိနာမေတွာ သိလာပဇ္ဇေ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒ္ဓိ။

၁-ဒီသု နိဝုဋ္ဌကုက္ကုဋေသု (သျှာ)

၃-၃ ၆-၁၅၉-ပိဋ္ဌေ။

၂-ကသ္မာ အဟံ မာနံ န ကရိဿာမီတိ (သိ၊ ဣ)

၄-ပါဒတော (သိ၊ ဣ)

အထ နံ ပုရောဟိတော ဇဏ္ဍုနာ ပတိဋ္ဌာယ “ရဇ္ဇံ တေ ဒေဝ ပါပုဏာတိ”တိ
 ဝတွာ “သာဓူ”တိ ပုတ္တေ တတ္ထေဝ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ အဘိသိဉ္စိ။ သော
 ရဇ္ဇံ ပတွာ သာဓဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ဒတွာ မဟန္တေန သက္ကာရေန နဂရံ
 ပါရိသိ၊ ပေါတ္တိကောပိ တေဟိ သဒ္ဓိညေဝ အဂမာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ
 မဟာသတ္တော ဗာရာဏသီယံ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။

သော ဧကဒိဝသံ မာတာပိတူနံ သရိတွာ သာဓံ အာဟ “သမ္မ န သက္ကာ
 မာတာပိတူဟိ ဝိနာ ဝတ္တိတုံ၊ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဂန္ဓာ မာတာပိတရော
 နော အာနေဟိ”တိ။ သာဓေါ “န မေ တတ္ထ ဂမနကမ္မံ အတ္ထိ”တိ ပဋိက္ခိပိ။
 တတော ပေါတ္တိကံ အာဏာပေသိ။ သော “သာဓူ”တိ တတ္ထ ဂန္ဓာ နိဂြော-
 ဓဿ မာတာပိတရော “ပုတ္တော ဝေါ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတော၊ ဇေ ဂစ္ဆာမာ”တိ
 အာဟ။ တေ “အတ္ထိ နော တာဝ ဝိဘဝမတ္ထံ၊ အလံ တတ္ထ ဂမနေနာ”တိ
 ပဋိက္ခိပိသု။ သာဓဿပိ မာတာပိတရော အဝေါစ၊ တေပိ န ဣန္ဒိသု။
 အတ္တနော မာတာပိတရော အဝေါစ၊ “မယံ တာတ တုန္တကာရကမ္မေန ဇီဝိဿာမ
 အလ”န္တိ ပဋိက္ခိပိသု။ သော တေသံ မနံ အလဘိတွာ ဗာရာဏသီမေဝ
 ပစ္စာဂန္ဓာ “သေနာပတိဿ ဃရေ မဂ္ဂကိလမထံ ဝိနောဒေတွာ ပစ္စာ နိဂြောဓ-
 သဟာယံ ပဿိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ တဿ နိဝေသနဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ “သဟာယော
 ကိရ တေ ပေါတ္တိကော နာမ အာဂတောတိ သေနာပတိဿ အာရောစေဟိ”တိ
 ဒေါဝါရိကံ အာဟ၊ သော တထာ အကာသိ။ သာဓေါ ပန “အယံ မယံ
 ရဇ္ဇံ အဒတွာ သဟာယနိဂြောဓဿ အဒါသိ”တိ တသ္မိံ ဝေရံ ဗန္ဓိ။ သော တံ
 ကထံ သုတွာဝ ကုဒ္ဓေါ အာဂန္ဓာ “ကော ဣဿ သဟာယော ဥဗ္ဗတ္တကော
 ဒါသိပုတ္တော၊ ဂဏှထ န”န္တိ ဝတွာ ဟတ္ထပါဒဇဏ္ဍုကပ္ပရေဟိ ကောဇ္ဇာပေတွာ
 ဝိဝါယံ ဂါဟာပေတွာ နိဟရာပေသိ။

သော စိန္တေသိ “သာဓေါ မမ သန္တိကာ သေနာပတိဋ္ဌာနံ လဘိတွာ
 အကတညူ မိတ္တဒုတ္တိ၊ မံ ကောဇ္ဇာပေတွာ နိဟရာပေသိ၊ နိဂြောဓော ပန
 ပဏှိတော ကတညူ သပ္ပုရိသော၊ တဿေဝ သန္တိကံ ဂမိဿာမိ”တိ။ သော
 ရာဇဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ “ဒေဝ ပေါတ္တိကော ကိရ နာမ တေ သဟာယော ဒ္ဓါရေ
 ဌိတော”တိ ရညော အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ ပက္ခောသာပေတွာ တံ
 အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ အာသနာ ပုဋ္ဌာယ ပစ္စုဂ္ဂန္ဓာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ မဿု-
 ကမ္မာဒိနိ ကာရာပေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏှိတေန ပရိဘုတ္တနာနဂရသ-
 ဘောဇနေန တေန သဒ္ဓိံ သုခနိသိန္ဓော မာတာပိတူနံ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆိတွာ
 အနာဂမနဘာဝံ သုဏှိ။ သာဓေါပိ “ပေါတ္တိကော မံ ရညော သန္တိကေ

ပရိဘုရေယျ၊ မယိ ပန ဂတေ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု န သက္ခိဿတိ”တိ တတ္ထေဝ အဂမာသိ။ ပေါတ္တိကော တဿ သန္တိကေယေဝ ရာဇာနံ အာမန္တေတွာ “ဒေဝ အဟံ မဂ္ဂကိလန္တော ‘သာဓဿ ဂေဟံ ဂန္တော ဝိဿမိတွာ ဣဓာဂမိဿာမိ’တိ အဂမိ”။ အထ မံ သာဓေါ ‘နာဟံ တံ ဇာနာမိ’တိ ဝတွာ ကောဋ္ဌာပေတွာ ဝိဝါယံ ဂါဟာပေတွာ နိဟရာပေသိတိ သဒ္ဓဟေယျာသိ တံ တေ”န္တိ ဝတွာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၇၂။ “န ဝါဟမေတံ ဇာနာမိ၊ ကော ဝါယံ ကဿ ဝါတိ ဝါ။
ယထာ သာဓေါ ဝဒိ ဧဝံ၊ နိဂြောဓ ကိန္တိ မညသိ။

၇၃။ တတော ဂလဝိနီတေန၊ ပုရိသာ နိဟရိသု မံ။
ဒတွာ မုခပဟာရာနိ၊ သာဓဿ ဝစနံကရာ။

၇၄။ တောဒိသံ ဒုမ္ပတိနာ၊ အကတညန ဒုမ္ပိနာ။
ကတံ အနရိယံ သာဓေန၊ သဒ္ဓိနာ တေ ဇာနာမိပါ”တိ။

တတ္ထ ကိန္တိ မညသိတိ ယထာ မံ သာဓေါ အစရိ၊ ကိ”တွမ္ပိ ဧဝမေဝ မညသိ၊ ဥဒါဟု အညထာ မညသိ၊ မံ သာဓေါဧဝံ ဝဒေယျာတိ သဒ္ဓဟသိ၊ တံ န သဒ္ဓဟသိတိ အဓိပ္ပာယော။ ဂလဝိနီတေနာတိ ဂလဂ္ဂါဟေန။ ဒုမ္ပိနာတိ မိတ္တဒုမ္ပိနာ။

တံ သုတွာ နိဂြောဓော စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၇၅။ “န ဝါဟမေတံ ဇာနာမိ၊ နပိ မေ ကောစိ သံသတိ။
ယံ မေ တံ သမ္ပ အက္ခာသိ၊ သာဓေန ကာရဏံ ကတံ။

၇၆။ သဒ္ဓိနံ သာဇီဝကရော၊ မမ သာဓဿ စူဘယံ။
တံ နော’သိ’ဿရိယံ ဒါတာ၊ မံနုဿေသု မဟန္တတံ။
တယာ’မာ လန္တိတာ’ ဣဗ္ဗိ၊ ဧတ္ထ မေ နတ္ထိ သံသယော။

၇၇။ ယထာပိ ဗီဇမဂ္ဂိမ္ပိ၊ ဒုယုတိ န ဝိရူဟတိ။
ဧဝံ ကတံ အသပ္ပုရိသေ၊ နဿတိ န ဝိရူဟတိ။

၇၈။ ကတညမ္ပိ စ ပေါသမ္ပိ၊ သီလဝန္တေ အရိယဂုတ္တိနေ။
သုခေတ္တေ ဝိယ ဗီဇာနိ၊ ကတံ တမ္ပိ န နဿတိ”တိ။

တတ္ထ သံသတီတိ အာစိက္ခတိ။ ကာရဏံ^၁ ကတန္တိ အာကုနရိကမုန-
ပေါထနကောဋ္ဌနသင်္ခါတံ ကာရဏံ ကတန္တိ အတ္ထော။ သဒ္ဓိနံ သာဇီဝကဓောတိ
သမ္ပ ပေါတ္တိက တံ သဟာယကာနံ သုအာဇီဝကဓော ဇီဝိကာယ ဥပ္ပါဒေတာ။
မမ သာဓဿ ဣဗယန္တိ မယုဉ္ဇ သာဓဿ စ ဥဘိန္နမ္ပိ သဒ္ဓိနန္တိ အတ္ထော။
တံ နော'သိ'ဿရိယန္တိ တံ နော အသိ ဣဿရိယံ ဒါတာ၊ တဝ သန္တိကာ
ဣမာ သမ္ပတ္တိ အမှေဟိ လဒ္ဓါ^၂။ မဟန္တတန္တိ မဟန္တဘာဝံ။

ဝေဉ္ဇ ပန ဝတွာ ဧတ္တကံ ကထေန္တေ နိဂြောဓေ သာဓေါ တတ္ထေဝ အဋ္ဌာသိ။
အထ နံ ရာဇာ “သာဓ ဣမံ ပေါတ္တိကံ သဉ္ဇာနာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တုဏှိ
အဟောသိ။ အထဿ ရာဇာ ဒဏှံ အာဏာပေန္တော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၉။ “ဣမံ ဇမ္ပံ နေကတိကံ၊ အသပ္ပုရိသစိန္တကံ။

ဟနန္တ၊ သာဓံ သတ္တိဟိ၊ နာဿ ဣစ္ဆာမိ ဇီဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ ဇမ္ပန္တိ လာမကံ။ နေကတိကန္တိ ဝဉ္ဇကံ။

တံ သုတွာ ပေါတ္တိကော “မာ ဇေ ဗာလော မံ နိဿာယ နဿတူ”တိ
စိန္တေတွာ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၈၀။ “ခမတ'ဿ မဟာရာဇ၊ ပါဏာ န ပဋိအာနယာ။

ခမ ဒေဝ အသပ္ပုရိသဿ၊ နာ'ဿ ဣစ္ဆာမဟံ ဝေ”န္တိ။

တတ္ထ ခမတ'ဿာတိ? ခမတံ အဿ၊ ဧတဿ အသပ္ပုရိသဿ ခမထာတိ
အတ္ထော။ န ပဋိအာနယာတိ? မတဿ နာမ ပါဏာ ပဋိအာနေတုံ န သက္ကာ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သာဓဿ ခမိ၊ သေနာပတိဋ္ဌာနမ္ပိ ပေါတ္တိ-
ကဿေဝ ဒါတုကာမော အဟောသိ၊ သော ပန န ဣတ္ထိ။ အထဿ သဗ္ဗ-
သေနာနိနံ^၃ ဝိစာရဏာရဟံ ဘဏ္ဍာဂါရိကဋ္ဌာနံ နာမ အဒါသိ။ ပုဗ္ဗေ ကိရေတံ
ဋ္ဌာနန္တရံ နာဟောသိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဇာတံ။ အပရဘာဂေ ပေါတ္တိကော
ဘဏ္ဍာဂါရိကော ပုတ္တမိတာဟိ ဝေမာနော အတ္တနော ပုတ္တမိတာနံ ဩဝါဒ-
ဝသေန ဩသာနဂါထမာဟ—

၈၁။ “နိဂြောဓမေဝ သေဝေယျ၊ န သာဓမုပသံဝသေ။

နိဂြောဓသ္မိံ မတံ သေယျော၊ ယဉ္ဇေ သာဓသ္မိံ ဇီဝိတ”န္တိ။

၁-ကုနရိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-တဝ သန္တိကာ အမှေဟိ ဣမံ လဒ္ဓံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၃-ခမတဿာတိ (သီ၊ ဣ)

၄-ပုပ္ဖိအာနယာတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၅-သဗ္ဗသေနိနံ (သီ)၊ သဗ္ဗသေနိနံ (သျှ)၊ သဗ္ဗသေဏိနံ (ဣ)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ပုဗ္ဗေပိ အကတညူယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သာခေါ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပေါတ္တိကော အာနန္ဒော၊ နိဂြောဓော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နိဂြောဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-တက္ကလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၆)

န တက္ကလာ သန္တိ န အာလုဝါနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ဧကံ ပိတုပေါသကံ ဥပါသကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ ဒလိဒ္ဓကုလေ ပစ္စာဇာတော မာတရိ ကာလကတာယ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ဒန္တကဋ္ဌမုခေါ-ဒကဒါနာဒီနိ ကရောန္တော ဘတိံ ဝါ ကသိံ ဝါ ကတွာ လဒ္ဓဝိဘဝါနုရူပေန ယာဂုဘတ္တာဒီနိ သမ္မာဒေတွာ ပိတရံ ပေါသေသိ။ အထ နံ ပိတာ အာဟ “တာတ တံ ဧကကောဝ အန္တော စ ဗဟိ စ ကတ္တဗ္ဗံ ကရောသိ၊ ဧကံ တေ ကုလဒါရိကံ အာနေဿာမိ၊ သာ တေ ဂေဟေ ကတ္တဗ္ဗံ ကရိဿတိ”တိ။ တာတ ဣတ္ထိယောနာမသရံ အာဂတာ နေဝမယံ၊ န တုမှာကံ စိတ္တသုခံ ကရိဿန္တိ၊ မာ ဝေရူပံ စိန္တယိတ္ထ၊ အဟံ ယာဝဇီဝံ တုမှေ ပေါသေတွာ တုမှာကံ အစ္စယေန ဇာနိဿာမီတိ။ အထသံ ပိတာ အနိစ္စမာနဿေဝ ဧကံ ကုမာရိကံ အာနေသိ။ သာ သသုရဿ စ သာမိကဿ စ ဥပကာရိကာ အဟောသိ နိစရတ္တိ။ သာမိကောပိဿာ “မမ ပိတု ဥပကာရိကာ”တိ တုဿိတွာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ မနာပံ အာဟရိတွာ ဒေတိ၊ သာပိ တံ သသုရဿေဝ ဥပနာမေသိ။ သာ အပရဘာဂေ စိန္တေသိ “မယံ သာမိကော လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ပိတု အဒတွာ မယုမေဝ ဒေတိ၊ အဒ္ဓါ ပိတရိ နိဿေဟော ဇာတော၊ ဣမံ မဟလ္လကံ ဧကေနုပါယေန မမ သာမိကဿ ပဋိက္ကုလံ ကတွာ ဂေဟာ နိက္ကမာပေဿာမီ”တိ။

သာ တတော ပဋ္ဌာယ ဥဒကံ အတိသီတံ ဝါ အစ္စုဏှံ ဝါ၊ အာဟာရံ အတိလောဏံ ဝါ အလောဏံ ဝါ၊ ဘတ္တံ ဥတ္တဏ္ဍုလံ ဝါ အတိကိလိန္တံ ဝါတိ-ဝေမာဒီနိ တဿ ကောဓုပ္ပတ္တိကာရဏာနိ ကတွာ တသ္မိံ ကုဇ္ဈန္တေ “ကော ဣမံ မဟလ္လကံ ဥပဋ္ဌာတုံ သက္ခိဿတိ”တိ ဖရုသာနိ ဝတွာ ကလဟံ ဝဇေသိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍာဒီနိ ဆဇေတွာပိ သာမိကံ ဥဇ္ဈာပေသိ “ပဿ ပိတု ကမ္ပံ၊ ‘ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ မာ ကရိ’တိ ဝုတ္တေ ကုဇ္ဈတိ၊ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ပိတရံ ဝါ ဝဿာပေဟိ မံ ဝါ”တိ။ အထ နံ သော “ဘဒ္ဒေ တံ ဒဟရာ ယတ္ထ ကတ္တမိ ဇီဝိတုံ သက္ခိဿသိ၊

မယ့် ပိတာ မဟလ္လကော၊ တံ တဿ အသဟန္တိ ဣမမှာ ဂေဟာ နိက္ခမာ”တိ အာဟ။ သာ ဘိတာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ န ကရိဿာမီ”တိ သသုရဿ ပါဒေသု ပတိတွာ ခမာပေတွာ ပကတိနိယာမေနော ပဋိဇဉ်တုံ အာရဘိ။ အထ သော ဥပါသကော ပုရိမဒိဝသေသု တာယ ဥဗ္ဗာဋ္ဌော သတ္ထု သန္တိကံ ဓမ္မဿဝနာယ အဂန္တာ တဿာ ပကတိယာ ပတိဋ္ဌိတကာလေ အဂမာသိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိံ ဥပါသက သတ္တဋ္ဌ ဒိဝသာနိ ဓမ္မဿဝနာယ နာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တံကာရဏံ ကထေသိ။ သတ္တာ “ဣဒါနိ တာဝ တဿာ ကထံ အဂ္ဂဟေတွာ ပိတရံ န နိဟရာပေသိ၊ ပုဗ္ဗေ ပန ဧတိဿာ ကထံ ဂဟေတွာ ပိတရံ အာမကသုသာနံ နေတွာ အာဝါဋုံ ခဏိတွာ တတ္ထ နံ ပက္ခိပိတွာ မာရဏကာလေ အဟံ သတ္တဝသိကော ဟုတွာ မာတာပိတုနံ ဂုဏံ ကထေတွာ ပိတုဃာတကကမ္မာ နိဝါရေသိ၊ တဒါ တံ မမ ကထံ သုတွာ တဝ ပိတရံ ယာဝဇီဝံ ပဋိဇဉ်တွာ သဂ္ဂပရာယဏော ဇာတော၊ သွာယံ မယာ ဒိန္နော ဩဝါဒေါ ဘဝန္တရဂတမ္ဘိ န ဝိဇဟတိ၊ ဣမိနာ ကာရဏေန တဿာ ကထံ အဂ္ဂဟေတွာ ဣဒါနိ တယာ ပိတာ န နိဟဇော”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ အညတရသ္မိံ ကာသိဂါမေ ဧကဿ ကုလဿ ဃရေ ဧကပုတ္တကော အဟောသိ နာမေန သဝိဋ္ဌကော နာမ။ သော မာတာပိတရော ပဋိဇဉ်န္တော အပရဘာဂေ မာတရိ ကာလကဘာယ ပိတရံ ပေါသေသီတိ သဗ္ဗံ ဝတ္ထု ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုနိယာမေနော ကထေတဗ္ဗံ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိသေသော၊ တဒါ သာ ဣတ္ထိ “ပဿ ပိတု ကမ္မံ၊ ‘ဣဒ္ဓိဒဉ္စ မာ ကရိ’တိ ဝုတ္တေ ကုဇ္ဈတိ”တိ ဝတွာ “သာမိ ပိတာ တေ စဏ္ဍော ဖရသော နိစ္စံ ကလဟံ ကရေတိ၊ ဇရာဇိဏ္ဍော ဗျာမိပိဋ္ဌိတော န စိရဿေဝ မရိဿတိ၊ အဟန္တ ဧတေန သဒ္ဓိံ ဧကဂေဟေ ဝသိတုံ န သက္ကောမိ၊ သယမ္ဗေသ ကတိပါဟေန မရိဿတိယေဝ၊ တံ ဧတံ အာမကသုသာနံ နေတွာ အာဝါဋုံ ခဏိတွာ တတ္ထ နံ ပက္ခိပိတွာ ကုဒ္ဓါလေန သီသံ ဆိဋ္ဌိဘွာ ဇိဝိဘက္ခသံ ပါပေတွာ ဥပရိပံသုနာ ဆာဒေတွာ အာဂစ္ဆာဟိ”တိ အာဟ။ သော တာယ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနော “ဘဒ္ဒေ ပုရိသမာရဏံ နာမ ဘာရိယံ၊ ကထံ နံ မာရေဿာမီ”တိ အာဟ။ အဟံ တေ ဥပါယံ အာစိက္ခိဿာမီတိ။ အာစိက္ခ တာဝါတိ။ သာမိ တံ ပစ္စုပ္ပန်ကာလေ ပိတု နိသိန္နဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ယထာ သဗ္ဗေ သုဏန္တိ၊ ဧဝံ မဟာသဒ္ဓိံ ကတွာ “တာတ အသုကဂါမေ တုမှာကံ

ဥဒ္ဓါရဏကော အတ္ထိ၊ မယိ ဂတေ န ဒေတိ၊ တုမှာကံ အစွယေန န ဒဿတေဝ၊
သွေယာနကေ နိသီဒိတွာ ပါတောဝ ဂစ္ဆိဿာမာ”တိ ဝတွာ တေန ဝုတ္တ-
ဝေလာယမေဝ ဥဋ္ဌာယ ယာနကံ ယောဇေတွာ တတ္ထ နိသီဒါပေတွာ အာမက-
သုသာနံ နေတွာ အာဝါဠံ ခဏိတွာ စောရေဟိ အန္တိန္ဒသဒ္ဓိံ ကတွာ မာရေတွာ
အာဝါဠေ ပက္ခိပိတွာ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ နှာယိတွာ အာဂစ္ဆာတိ။

သံဝိဋ္ဌကော “အတ္ထေသ ဥပါယော”တိ တဿာ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ ယာနကံ
ဂမနသန္တံ အကာသိ။ တဿ ပနေကော သတ္တဝသိကော ပုတ္တော အတ္ထိ ပဏ္ဍိ-
တော ဗျတ္တော။ သော မာတု ဝစနံ သုတွာ “မယံ မာတာ ပါပဓမ္မာ ပိတရံ မေ
ပိတုဃာတကမ္ပံ ကာရေတိ၊ အဟံ ဣမဿ ပိတုဃာတကမ္ပံ ကာတုံ န ဒဿာမီ”တိ
သဏိကံ ဂန္ဓာ အယျကေန သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇိ။ သံဝိဋ္ဌကောပိ ဣတရာယ ဝုတ္တဝေလာယ
ယာနကံ ယောဇေတွာ “ဧဟိ တာတ၊ ဥဒ္ဓါရံ သောဓေဿာမာ”တိ ပိတရံ
ယာနကေ နိသီဒါပေသိ။ ကုမာရေပိ ပဌမတရံ ယာနကံ အဘိရုဟိ။ သံဝိဋ္ဌကော
တံ နိဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော တေနေဝ သဒ္ဓိံ အာမကသုသာနံ ဂန္ဓာ
ပိတရဉ္စ ကုမာရကေန သဒ္ဓိံ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ သယံ ဩတရိတွာ ကုဒ္ဓါလ-
ပိဋကံ အာဒါယ ဧကသ္မိံ ပဋိစ္ဆန္တဋ္ဌာနေ စတုရဿာဝါဠံ ခဏိတုံ အာရဘိ။
ကုမာရကော ဩတရိတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ အဇာနန္တော ဝိယ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

ဂ၂။ “န တက္ကလာ သန္တိ န အာလုဝါနိ၊
န ဗိဇ္ဇာလိယော န ကဋ္ဌမ္မာနိ တာတ။
ဧကော အရညမ္ပိ သုသာနမဇ္ဈေ၊
ကိမတ္ထိကော တာတ ခဏာသိ ကာသု”န္တိ။

တတ္ထ န တက္ကလာ သန္တိတိ ပိဏ္ဍာလကန္တာ န သန္တိ။ အာလုဝါနိတိ
အာလုဝကန္တာ။ ဗိဇ္ဇာလိယောတိ ဗိဇ္ဇာရိဝလ္လိကန္တာ။ ကဋ္ဌမ္မာနိတိ တာလကန္တာ။
အထဿ ပိတာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

ဂ၃။ “ပိတာမဟော တာတ သုဒုဗ္ဗလော တေ၊
အနေကဗျာဝိဟိ ဒုခေန ဖုဋ္ဌော။
တမဇ္ဇဟံ နိခဏိဿာမိ သောဇ္ဈေ၊
န ဟိ’ဿ တံ ဇီဝိတံ ရောစယာမီ”တိ။

တတ္ထ အနေကဗျာဇီဟိတိ အနေကေဟိ ဗျာဇီဟိ ဥပ္ပန္နေန ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌော။ န ဟိ'ဿ တန္တိ အဟံ ဟိတဿ တဝ ပိတာမဟဿ တံ ဒုဇ္ဇိဝိတံ န ဣစ္ဆာမိ။ “ဝေရူပါ ဇီဝိတာ မရဏမေဝဿ ဝရ”န္တိ မညမာနော တံ သောဗ္ဗေ နိဓဏိဿံမိတိ။

တံ သုတွာ ကုမာရော ဥပနိ ဂါထမာဟ—

၈၄။ “သင်္ကပ္ပ'မေတံ ပဋိလဒ္ဓ ပါပကံ၊

အစွာဟိတံ ကမ္မ ကရောသိ လုဒ္ဓ”န္တိ။

တဿတ္ထော—တာတ တံ “ပိတရံ ဒုက္ခာ ပမောစေဿာမီ”တိ မရဏ-ဒုက္ခေန ယောဇေန္တော ဧတံ ပါပကံ သင်္ကပ္ပံ ပဋိလဒ္ဓါ တဿံ စ သင်္ကပ္ပဝသေန ဟိတံ အတိက္ကမ္မ ဌိတတ္ထာ အစွာဟိတံ ကမ္မ ကရောသိ လုဒ္ဓန္တိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ ကုမာရော ပိတု ဟတ္ထတော ကုဗ္ဗါလံ ဂဟေတွာ အဝိဒူရေ အညတရံ အာဝါဋံ ခဏိတုံ အာရဘိ။ အထ နံ ပိတာ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကဿွာ တာတ အာဝါဋံ ခဏသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တဿံ ကထေန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

“မယာပိ တာတ ပဋိလစ္ဆသေ တုဝံ၊

ဧတာဒိသံ ကမ္မ ဇရူပနီတော။

တံ ကုလ္လဝတ္တံ အနုဝတ္တမာနော၊

အဟမ္မိ တံ နိဓဏိဿံမိ သောဗ္ဗေ”တိ။

တဿတ္ထော—တာတ အဟမ္မိ ဧတသ္မိံ သောဗ္ဗေ တံ မဟလ္လကကာလေ နိဓဏိဿံမိ။ ဣတိ ခေါ တာတ မယာပိ ကတေ' ဣမသ္မိံ သောဗ္ဗေ တုဝံ ဇရူပနီတော ဧတာဒိသံ ကမ္မံ ပဋိလစ္ဆသေ။ ယံ ဧတံ တယာ ပဝတ္တိတံ ကုလဝတ္တံ၊ တံ အနုဝတ္တမာနော ဝယပ္ပတ္တော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ဝသန္တော အဟမ္မိ တံ နိဓဏိဿံမိ သောဗ္ဗေတိ။

အထဿ ပိတာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၈၅။ “ဖရုသာဟိ ဝါစာဟိ ပကုဗ္ဗမာနော၊

အာသဇ္ဇ မံ တံ ဝဒသေ ကုမာရ။

ပုတ္တော မမံ ဩရသကော သမာနော၊

အဟိတာနုကမ္မိ မမ တံသိ ပုတ္တာ”တိ။

တတ္ထ ပကုဗ္ဗမာနောတိ အဘိဘဝန္တော။ အာသဇ္ဇာတိ သဇ္ဇေတွာ။

ဧဝံ ပုတ္တေ ပဏ္ဍိတကုမာရကော ဧကံ ပဋိဝစနဂါထံ၊ ဒွေ ဥဒါနဂါထာတိ
တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၈၆။ “န တာဟံ တာတ အဟိတာနုကမ္ပိ၊
ဟိတာနုကမ္ပိ တေ အဟမ္ပိ တာတ။
ပါပဉ္စ တံ ကမ္မ ပကုဗ္ဗမာနံ၊
အရဟာမိ နော ဝါရယိတုံ တတော။

၈၇။ ယော မာတရံ ဝါ ပိတရံ သဝိဋ္ဌ၊
အဒ္ဓသကေ ဟိံသတိ ပါပဓမ္မော။
ကာယဿ ဘေဒါ အဘိသမ္ပရာယံ၊
အသံသယံ သော နိရယံ ဥပေတိ။

၈၈။ ယော မာတရံ ဝါ ပိတရံ သဝိဋ္ဌ၊
အန္ဓေန ပါနေန ဥပဋ္ဌဟာတိ။
ကာယဿ ဘေဒါ အဘိသမ္ပရာယံ၊
အသံသယံ သော သုဂတိံ ဥပေတိ”တိ။

ဣမံ ပန ပုတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပိတာ အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၈၉။ “န မေ တုံ ပုတ္တ အဟိတာနုကမ္ပိ၊
ဟိတာနုကမ္ပိ မေ တံသိ ပုတ္တ။
အဟံ စ တံ မာတရာ ပုစ္ဆမာနော၊
ဧတာဒိသံ ကမ္မ ကရောမိ လုဒ္ဓ”န္တိ။

တက္က အဟံ စ တံ မာတရာတိ အဟဉ္စ တေ မာတရာ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

တံ သုတွာ ကုမာရော “တာတ ဣတ္ထိယော နာမ ဥပ္ပန္နေ ဒေါသေ အနိဂ္ဂယု-
မာနာ ပုနပ္ပုနံ ပါပံ ကရေန္တိ၊ မမ မာတာ ယထာ ပုန ဝေရူပံ န ကရေတိ၊
တထာ နံ ပဏာမေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၉၀။ “ယာ တေ သာ ဘရိယာ အနရိယရူပါ၊
မာတာ မမေသာ သင်္ကိယာ ဇနေတ္တိ။
နိဒ္ဒါပယေ တဉ္စ သကာ အဂါရာ၊
အညမ္ပိ တေ သာ ဒုခ’မာဝဟေယျာ”တိ။

သဝိဋ္ဌကော ပဏ္ဍိတပုတ္တဿ ကထံ သုတွာ သောမနဿဇာတော ဟုတွာ “ဂစ္ဆာမ တာတာ”တိ သဗ္ဗိ ပုတ္တေန စ ပိတရာ စ ယာနကေ နိဿိဒိတွာ ပါယာသိ။ သာပိ ခေါ အနာစာရာ “နိက္ခန္ဓာ နော ဂေဟာ ကာဠကဏ္ဍိ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ အလ္လဂေါမယေန ဂေဟံ ဥပလိမ္ပေတွာ ပါယာသံ ပစိတွာ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တိ တေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ “နိက္ခန္ဓံ ကာဠကဏ္ဍိ” ပုန ဂဟေတွာ အာဂတော”တိ ကုဇ္ဈိတွာ “အရေ နိကတိက နိက္ခန္ဓံ ကာဠကဏ္ဍိ” ပုန အာဒါယ အာဂတောသိ”တိ ပရိဘာသိ။ သဝိဋ္ဌကော ကိဉ္စိ အဝတွာ ယာနကံ မောစေတွာ “အနာစာရေ ကိံ ဝဒေသိ”တိ တံ သုကောဋိတံ ကောဇ္ဇေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ဣမံ ဂေဟံ ပါဝိသိ”တိ ပါဒေ ဂဟေတွာ နိက္ခမိ။ တတော ပိတရဉ္စ ပုတ္တဉ္စ နှာပေတွာ သယမ္ဗိ နှာယိတွာ တယောပိ ပါယာသံ ပရိဘုဉ္စိသု။ သာပိ ပါပဓမ္မာ ကတိပါဟံ အညသ္မိံ ဂေဟေ ဝသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ပုတ္တော ပိတရံ အာဟ “တာတ မမ မာတာ ဧတ္တကေန န ဗုဇ္ဈတိ၊ တုမှေ မမ မာတု မင်္ဂဘာဝကရဏတ္ထံ ‘အသုကဂါမကေ မမ’ မာတုလမိတာ အတ္ထိ၊ သာ မယံ ပိတရဉ္စ ပုတ္တဉ္စ မဉ္စ ပဋိဇဉ်ဿတိ၊ တံ အာနေဿာမိ”တိ ဝတွာ မာလာဂန္ဓာဒီနိ အာဒါယ ယာနကေန နိက္ခမိတွာ ခေတ္တံ အနုဝိစရိတွာ သာယံ အာဂစ္ဆတော”တိ။ သော တထာ အကာသိ။

ပဋိဝိဿကကုလေ ဣတ္ထိယော “သာမိကော ကိရ တေ အညံ ဘရိယံ အာနေတုံ အသုကဂါမိ နာမ ဂတော”တိ တဿာ အာစိက္ခိံသု။ သာ “ဒါနိဗ္ဗိ နဋ္ဌာ၊ နတ္ထိ မေ ပုန ဩကာသော”တိ ဘိတာ တသိတာ ဟုတွာ “ပုတ္တမေဝ ယာစိဿာမိ”တိ ပဏ္ဍိတပုတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တဿ ပါဒေသု ပတိတွာ “တာတ တံ ဌပေတွာ အညော မမ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ တဝ ပိတရဉ္စ ပိတာမဟဉ္စ အလင်္ကတစေတိယံ ဝိယ ပဋိဇဉ်ဿာမိ၊ ပုန မယံ ဣမသ္မိံ ဃရေပဝေသနံ ကရေဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာရ အဗ္ဗ၊ သစေ ပုန ဧဝရူပံ န ကရိဿထ၊ ကရိဿာမိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ ဝတွာ ပိတု အာဂတကာလေ ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၉၁။ “ယာ တေ သာ ဘရိယာ အနရိယရူပါ၊
မာတာ မမေသာ သကိယာ ဇနေတ္ထိ။
ဒန္တာ ကရေဏူဝ ဝသူပနိတာ၊
သာ ပါပဓမ္မာ ပုန’ရာဝဇာတူ”တိ။

တတ္ထ ကရေဏူဝါတိ တာတ ဣဒါနိ သာ အာနေဉ္ဇကာရဏံ ကာရိကာ ဟတ္ထိနိ ဝိယ ဒန္တာ ဝသံ ဥပနိတာ နိဗ္ဗိသေဝနာ ဇာတာ။ ပုန'ရာဂဇာတူတိ ပုန ဣမံ ဂေဟံ အာဂစ္ဆတူတိ။

ဧဝံ သော ပိတု ဓမ္မံ ကထေတွာ ဂန္တာ မာတရံ အာနေသိ။ သာ သာမိ-
ကဉ္စ သသုရဉ္စ ခမာပေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဒန္တာ ဓမ္မေန သမန္တာဂတာ
ဟုတွာ သာမိကဉ္စ သသုရဉ္စ ပုတ္တဉ္စ ပဋိဇဉ်။ ဥဘောပိ စ ပုတ္တဿ ဩဝါဒေ
ဌတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရိတွာ သဂ္ဂပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ပိတုပေါသကော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ပိတာ စ ပုတ္တော စ သုဏီသာ စ တေယေဝ အဟေသုံ၊
ပဏ္ဍိတကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

တက္ကလဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-မဟာဓမ္မပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၇)

ကိံ တေ ဝတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ပဌမဂမနေန ကပိလပုရံ ဂန္တာ နိဂြောဓာရာမေ
ဝိဟရန္တော ပိတု နိဝေသနေ ရညော အသဒ္ဓဟနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ
ဟိ သုဗ္ဗေါဒနမဟာရာဇော ဝိသတိသဟဿဘိက္ခုပရိဝါရဿ ဘဂဝတော
အတ္တနော နိဝေသနေ ယာဂုဓဇ္ဇကံ ဒတွာ အန္တရာဘတ္တေ သမ္မောဒနီယံ ကထံ
ကထေန္တော “ဘန္တေ တုမှာကံ ပဓာနကာလေ ဒေဝတာ အာဂန္တာ
အာကာသေ ဌတွာ ‘ပုတ္တော တေ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော အပ္ပါဟာရတာယ မတော’တိ
မယံ အာရောစေသု”န္တိ အာဟ။ သတ္တာရာ စ “သဒ္ဓဟိ မဟာရာဇာ”တိ
ပုတ္တေ “န သဒ္ဓဟိ” ဘန္တေ အာကာသေ ဌတွာ ကထေန္တိယောပိ ဒေဝတာ၊
‘မမ ပုတ္တဿ ဗောဓိတလေ ဗုဒ္ဓတ္ထံ အပ္ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာနံ နာမ နတ္ထိ’တိ ပဋိက္ခိ-
ပိ”န္တိ အာဟ။ “မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေပိ တံ မဟာဓမ္မပါလကာလေပိ ‘ပုတ္တော တေ
မတော၊ ဣမာနိဿ အဋ္ဌိနိ’တိ ဒဿေတွာ ဝဒန္တဿပိ ဒိသာပါမောက္ခာစရိ-
ယဿ ‘အမှာကံ ကုလေ တရုဏကာလေ ကာလကိရိယာ နာမ နတ္ထိ’တိ န
သဒ္ဓဟိ၊ ဣဒါနိ ပန ကသ္မာ သဒ္ဓဟိဿသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာဖိတော
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရန္တံ ကာရေန္တေ ကာသိရဋ္ဌေ ဓမ္မပါလ-
ဂါမော နာမ အဟောသိ။ သော ဓမ္မပါလကုလဿ ဝသနတာယ ဧတံ နာမံ
လဘိ။ တတ္ထ ဒသန္တံ ကုသလကမ္မပထာနံ ပါလနတော “ဓမ္မပါလော”တွေဝ
ပညာတော မြာဟ္မဏော ပဋိဝသတိ။ တဿ ကုလေ အန္တမသော ဒါသ-
ကမ္မကရာပိ ဒါနံ ဒေန္တိ၊ သီလံ ရက္ခန္တိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရေန္တိ။ တဒါ
ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ “ဓမ္မပါလကုမာရေ”တွေဝဿ
နာမံ ကရိံသု။ အထ နံ ဝယပ္ပတ္တံ ပိတာ သဟဿံ ဒတွာ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္တာယ
တက္ကသိလံ ပေသေသိ။ သော တတ္ထ ဂန္တာ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ သန္တိကေ
သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိ။ ပဉ္စန္တံ မာဏဝကသတာနံ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော အဟောသိ။
တဒါ အာစရိယဿ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ကာလမကာသိ။ အာစရိယော မာဏဝက-
ပရိဝုတော ဉှုတိဂဏေန သဒ္ဓိံ ရောဒန္တော ကန္တန္တော သုသာနေ တဿ သရီရ-
ကိစ္စံ ကာရေတိ။ တတ္ထ အာစရိယော စ ဉှုတိဝဂ္ဂေါ စဿ အန္တေဝါသိကာ
စ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ။ ဓမ္မပါလောယေဝေကော န ရောဒတိ န ပရိဒေဝတိ။
အပိစ ခေါ ပန တေသု ပဉ္စသတေသု မာဏဝေသု သုသာနာ အာဂမ္မ
အာစရိယဿ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ “အဟော ဝေရူပေါ နာမ အာစာရသမ္ပန္နော
တရုဏမာဏဝေါ တရုဏကာလေယေဝ မာတာပိတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော မရ-
ဏပ္ပတ္တော”တိ ဝဒန္တေသု “သမ္မာ တုမေ ‘တရုဏော’တိ ဘဏထ။ အထ ကသ္မာ
တရုဏကာလေယေဝ မရတိ။ နန အယုတ္တံ တရုဏကာလေ မရိတု”န္တိ အာဟ။

အထ နံ တေ အာဟံသု “ကိံ ပန သမ္မ တံ ဣမေသံ သတ္တာနံ မရဏဘာဝံ
န ဇာနာသိ”တိ။ ဇာနာမိ၊ တရုဏကာလေ ပန န မရန္တိ၊ မဟလ္လကကာလေ-
ယေဝ မရန္တိတိ။ နန အနိစ္စာ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဟုတွာ အဘာဝိနောတိ။ သစ္စံ
အနိစ္စာ၊ ဒဟရကာလေ ပန သတ္တာ န မရန္တိ၊ မဟလ္လကကာလေ မရန္တိ၊
အနိစ္စတံ ပါပုဏန္တိတိ။ ကိံ သမ္မ ဓမ္မပါလ တုမှာကံ ဂေဟေ န ကေစိ မရန္တိတိ။
ဒဟရကာလေ ပန န မရန္တိ၊ မဟလ္လကကာလေယေဝ မရန္တိတိ။ ကိံ ပနေသာ
တုမှာကံ ကုလပဝေဏီတိ။ အာမ ကုလပဝေဏီတိ။ မာဏဝါ တံ တဿ ကထံ
အာစရိယဿ အာရောစေသုံ။ အထ နံ သော ပက္ခောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ “သစ္စံ
ကိရ တာတ ဓမ္မပါလ တုမှာကံ ကုလေ ဒဟရကာလေ န ဖိယန္တိ”တိ။ သစ္စံ
အာစရိယာတိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ “အယံ အတိဝိယ အစ္ဆရိ-
ယံ ဝဒတိ။ ဣမဿ ပိတု သန္တိကံ ဂန္တာ ပုစ္ဆိတွာ သစေ ဧတံ သစ္စံ၊ အဟမ္မိ

တမေဝ ဓမ္မံ ပူရေဿာမီ”တိ။ သော ပုတ္တဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ သတ္တဋ္ဌဒိဝ-
သစ္စယေန ဓမ္မပါလံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ အဟံ ဒိပ္ပံ အာဂမိဿာမိ၊
ယာဝ မမာဂမနာ ဣမေ မာဏဝေ သိပ္ပံ ဝါစေဟီ”တိ ဝတွာ ဧကဿ ဇဠကဿ
အဋ္ဌိနိ ဂဟေတွာ ခေဝိတွာ ပသိဗ္ဗကေ ကတွာ ဧကံ စူဠပဋ္ဌာကံ အာဒါယ
တက္ကသိလတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန တံ ဂါမံ ပတွာ “ကတရံ မဟာ-
ဓမ္မပါလဿ ဂေဟ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ ဂန္တော ဌါရေ အဋ္ဌာသိ။ မြာဟူဏဿ ဒါသ-
မနုဿေသု ယော ယော ပဌမံ အဒ္ဓသ၊ သော သော အာစရိယဿ ဟတ္ထတော
ဆတ္တံ ဂဏှိ၊ ဥပါဟနံ ဂဏှိ၊ ဥပဋ္ဌာကဿပိ ဟတ္ထတော ပသိဗ္ဗကံ ဂဏှိ။
“ပုတ္တဿ ဝေါဓမ္မပါလကုမာရဿ အာစရိယော ဌါရေ ဌိတောတိ ကုမာရဿ
ဝိတု အာရောစေထာ”တိ စ ပုတ္တာ “သာရူ”တိ ဂန္တော အာရောစယိံသု။ သော
ဝေဂေန ဌါရမူလံ ဂန္တော “ဣတော ဧထာ”တိ တံ ဃရံ အဘိနေတွာ ပလ္လင်္ဂေ
နိသီဒါပေတွာ သဗ္ဗံ ပါဒဓောဝနာဒိကိစ္စံ အကာသိ။

အာစရိယော ဘုတ္တဘောဇနော သုခကထာယ နိသိန္နကာလေ “မြာဟူဏ
ပုတ္တော တေ ဓမ္မပါလကုမာရော ပညဝါ တိဏှံ ဝေဒါနံ အဋ္ဌာရသန္တဉ္စ သိပ္ပါနံ
နိပ္ပတ္တိံ ပတ္တော၊ အပိစ ခေါ ပနေကေန အဗာသုကေန ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော၊
သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ မာ သောစိတ္တာ”တိ အာဟ။ မြာဟူဏော ပါဏိံ
ပဟရိတွာ မဟာဟသိတံ ဟသိ။ “ကိန္တု မြာဟူဏ ဟသသိ”တိ စ ပုတ္တေ “မယံ
ပုတ္တော န မရတိ၊ အညော ကောစိ မတော ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ “မြာဟူဏ
ပုတ္တောယေဝ တေ မတော၊ ပုတ္တဿေဝ တေ အဋ္ဌိနိ ဒိသ္မာ သဒ္ဓဟာ”တိ အဋ္ဌိနိ
နိဟရိတွာ “ဣမာနိ တေ ပုတ္တဿ အဋ္ဌိနိ”တိ အာဟ။ တောနိ ဇဠကဿ
ဝါ သုနခဿ ဝါ ဘဝိဿန္တိ၊ မယံ ပန ပုတ္တော န မရတိ၊ အမှာကဉ္စိ ကုလေ
ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဌာ တရုဏကာလေ မတပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ၊ တံ မုဿာ
ဘဏသီတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သဗ္ဗေပိ ပါဏိံ ပဟရိတွာ မဟာဟသိတံ ဟသိံသု။
အာစရိယော တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသ္မာ သောမနဿပုတ္တော ဟုတွာ “မြာဟူဏ
တုမှာကံ ကုလပဝေဏိယံ ဒဟရာနံ အမရဏေန န သက္ကာ အဟေတုကေန
ဘဝိတုံ၊ ကေန ဝေါ ကာရဏေန ဒဟရာ န မီယန္တိ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ
ဂါထမာဟ—

၉၂။ “ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန မြဟ္မစရိယံ၊
ကိဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
အက္ခာဟိ မေ မြာဟူဏ တေမတ္တံ၊
ကသ္မာ န တုမှံ ဒဟရာ န မီယရေ”တိ။

တတ္ထ ဝတန္တိ ဝတသမာဒါနံ။ မြဟ္မစရိယန္တိ သေဠစရိယံ။ ကိဿ
သုစိန္တဿာတိ တုမှာကံ ကုလေ ဒဟရာနံ အမရဏံ နာမ ကတရသုစရိတဿ
ဝိပါကောတိ။

တံ သုတွာ မြာဟ္မဏော ယေသံ ဂုဏာနံ အာနုဘာဝေန တသ္မိံ ကုလေ
ဒဟရာ န မီယန္တိ၊ တေ ဝဏ္ဏယန္တော—

၉၃။ “ဓမ္မံ စရာမ န မုဿ ဘဏာမ၊
ပါပါနိ ကမ္မာနိ ပရိဝဇ္ဇယာမ”။
အနရိယံ ပရိဝဇ္ဇေမု သဗ္ဗံ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၄။ သုဏောမ ဓမ္မံ အသတံ သတဉ္စ၊
န စာပိ ဓမ္မံ အသတံ ရောစယာမ။
ဟိတွာ အသန္တေ န ဇဟာမ သန္တေ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၅။ ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနာ ဘဝါမ၊
ဒဒဗ္ဗိ ဝေ အတ္တမနာ ဘဝါမ။
ဒတွာပိ ဝေ နာနုတပ္ပါမ ပစ္ဆာ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၆။ သမဏေ မယံ မြာဟ္မဏေ အဒ္ဓိကေ စ၊
ဝနိဗ္ဗကေ ယာစနကေ ဒလိဒ္ဓေ။
အန္တေန ပါနေန အဘိတပ္ပယာမ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၇။ မယဉ္စ ဘရိယံ နာတိက္ကမာမ၊
အမေ စ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
အညတြိ တာဟိ မြဟ္မစရိယံ စရာမ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၈။ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမ သဗ္ဗေ၊
လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယာမ။
အမဇ္ဇပါ နောပိ မုဿ ဘဏာမ၊
တဿွာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၉။ တောသု ဝေ ဇာယရေ သုတ္တမာသု၊
မေဓာဝိနော ဟောန္တိ ပဟူတပညာ။
ဗဟုဿုတာ ဝေဒဂုနော စ ဟောန္တိ၊
တဿွာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၁၀၀။ မာတာ ဝိတာ စ^၁ ဘဂိနီ ဘာတရော စ၊
ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ မယံ စ သဗ္ဗေ။
ဓမ္မံ စရာမ ပရလောကဟေတု၊
တဿွာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၁၀၁။ ဒါဿ စ ဒါဿျော^၂ အနုဇီဝိနော စ၊
ပရိစာရကာ ကမ္မကရာ စ သဗ္ဗေ။
ဓမ္မံ စရန္တိ ပရလောကဟေတု၊
တဿွာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ^၃တိ—

ဇုမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ ဓမ္မံ စရာမာတိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ စရာမ၊ အတ္တနော ဇီဝိတ-
ဟေတု အန္တမသော ကုန္တကိပ်လိကမ္ပိ ဇီဝိတာ န ဝေါရောပေမ၊ ပရဘဏ္ဍိ
လောဘစိတ္တေန န ဩလောကေမာတိ သဗ္ဗံ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ မုဿဝါဒေါ စေတ္တ
မုဿဝါဒိဿ အကရဏပါပံ နာမ နတ္ထိတိ ဥဿန္တဝသေန ပုန ဝုတ္တော။ တေ
ကိရ ဟဿာမိပ္ပါယေနပိ မုဿ န ဘဏန္တိ။ ပါပါနီတိ သဗ္ဗာနိ နိရယဂါမိ-
ကမ္မာနိ။ အနရိယန္တိ အရိယဂရဟိတံ သဗ္ဗံ အသုန္တရံ အပရိသုဗ္ဗံ ကမ္မံ
ပရိဝဇ္ဇယာမ။ တဿွာ ဟိ အမှန္တိ ဧတ္ထ ဟိ-ကာရော နိပါတမတ္တော၊ တေန
ကာရဏေန အမှာကံ ဒဟရာ န မီယန္တိ၊ အန္တရာ အကာလမရဏံ နာမ နော
နတ္ထိတိ အတ္တော။ “တဿွာ အမှ”န္တိပိ ပါဌော။ သုဏောမာတိ မယံ ကိရိယ-
ဝါဒါနံ^၃ သပ္ပုရိသာနံ ကုသလဒီပနမ္ပိ အသပ္ပုရိသာနံ အကုသလဒီပနမ္ပိ ဓမ္မံ

၁-မာတာ စ ဝိတာ (က)၊ မာတာဝိတရော (သျှာ)

၂-ဒဿော (သိ) ဒါသိ (သျှာ)

၃-ကိရ ယထာ နာမ (သျှာ၊ က)

သုဏောမ၊ သော ပန နော သုတမတ္တကောဝ ဟောတိ၊ တံ န ရောစယာမ။
 တေဟိ ပန နော သဗ္ဗိံ ဝိဂ္ဂဟော ဝါ ဝိဝါဒေါ ဝါ မာ ဟောတူတိ ဓမ္မံ
 သုဏာမ၊ သုတွာပိ ဟိတွာ အသန္တေ သန္တေ ဝတ္တာမ၊ ဧကမ္ပိ ခဏံ န ဇဟာမ
 သန္တေ၊ ပါပမိတ္တေ ပဟာယ ကလျာဏမိတ္တသေဝိနောဝ ဟောမာတိ။

သမဏေ မယံ ဗြာဟ္မဏေတိ မယံ သမိတပါပေ ဗာဟိတပါပေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-
 သမဏဗြာဟ္မဏေပိ အဝသေသဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေပိ အဗ္ဗိကယာစကေ
 သေသဇနေပိ အန္တပါနေန အဘိတပ္ပေမာတိ အတ္ထော။ ပါဠိယံ ပန အယံ
 ဂါထာ “ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ”တိ ဂါထာယ ပစ္ဆတော အာဂတာ။ နာတိက္ကမာမာတိ
 အတ္တနော ဘရိယံ အဘိက္ကမိတွာ ဗဟိ အညံ မိစ္ဆာစာရံ န ကရောမ။ အညတြ
 တာဟိတိ တာ အတ္တနော ဘရိယာ ဌပေတွာ သေသဇ္ဇတ္ထိသု မြဟ္မစရိယံ စရာမ၊
 အမှာကံ ဘရိယာပိ သေသပုရိသေသု ဧဝမေဝ ဝတ္တန္တိ။ ဇာယရေတိ ဇာယန္တိ။
 သုတ္တမာသုတိ သုသီလာသု ဥတ္တမိတ္ထိသု။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယေ ဧတာသု
 သမ္ပန္နသီလာသု ဥတ္တမိတ္ထိသု အမှာကံ ပုတ္တာ ဇာယန္တိ၊ တေ မေဓာဝိနောတိ
 ဧဝံပကာရာ ဟောန္တိ၊ ကုတော တေသံ အန္တရာ မရဏံ၊ တသ္မာပိ အမှာကံ
 ကုလေ ဒဟရာ န မရန္တိတိ။ ဓမ္မံ စရာမာတိ ပရလောကတ္တာယ တိရိသေစရိတ-
 ဓမ္မံ စရာမ။ ဒါဓျောတိ^၁ ဒါသိယော။

အဝသာနေ—

၁၀၂။ “ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ၊
 ဓမ္မော သုစိဏ္ဍော သုခမာဝဟတိ။
 သောနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဍော၊
 န ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရိ။

၁၀၃။ ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ၊
 ဆတ္တံ မဟန္တံ ဝိယ ဝဿကာလေ။
 ဓမ္မေန ဂုတ္တော မမ ဓမ္မပါလော၊
 အညဿ အဋ္ဌိနိ သုဒ္ဓိ ကုမာရေ”တိ—

ဣမာဟိ ဒွိတိ ဂါထာဟိ ဓမ္မစာရိနံ ဂုဏံ ကထေသိ။

တတ္ထ ရက္ခတိတိ ဓမ္မော နာမေသော ရက္ခိတော အတ္တနော ရက္ခိတံ
 ပဋိရက္ခတိ။ သုခမာဝဟတိတိ ဒေဝမနုဿသုခဇ္ဇေဝ နိဗ္ဗာနသုခဇ္ဇေ အာဝဟတိ။

န ခုဂ္ဂတိန္တိ နိရယာဒိဘေဒံ ဒုဂ္ဂတိံ န ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ပြာဟန္တေ မယံ ဓမ္မံ ရက္ခာမ၊ ဓမ္မောပိ အမှေ ရက္ခတိတိ ဒဿေတိ။ ဓမ္မေန ဂုတ္တောတိ မဟာဆတ္တသဒိသေန အတ္တနာ ဂေါပိတဓမ္မေန ဂုတ္တော။ အညဿ အဋ္ဌိနိတိ တယာ အာနိတာနိ အဋ္ဌိနိ အညဿ ဇဠကဿ ဝါ သုနဿ ဝါ အဋ္ဌိနိ ဘဝိဿန္တိ၊ ဆဇ္ဇေထေတာနိ၊ မမ ပုတ္တော သုခိ ကုမာရေတိ။

တံ သုတွာ အာစရိယော “မယံ အာဂမနံ သုအာဂမနံ၊ သဖလံ၊ နော နိပ္ပလ”န္တိ သဗ္ဗာတသောမနဿော ဓမ္မပါလဿ ပိတရံ ခမာပေတွာ “မယာ အာဂစ္ဆန္တေန တုမှာကံ ဝိမံသနတ္ထာယ ဣမာနိ ဇဠကအဋ္ဌိနိ အာဘတာနိ၊ ပုတ္တော တေ အရောဂေါယေဝ၊ တုမှာကံ ရက္ခိတဓမ္မံ မယုမ္ပိ ဒေတာ”တိ ပဏ္ဍေ လိခိတွာ ကတိပါဟံ တတ္ထ ဝသိတွာ တက္ကသိလံ ဂန္တော ဓမ္မပါလံ သဗ္ဗသိပ္ပံနိ သိက္ခာပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ပေသေသိ။

သတ္တာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ရာဇာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊ အာစရိယော သာရိပုတ္တော၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဓမ္မပါလကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာဓမ္မပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ကုက္ကုဒ္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၈)

နာသုသေ ကတပါပမှိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ဝဇာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယဉ္စိ ဘိက္ခု၊ ဒေဝဒတ္တဿ အဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော ဒေဝဒတ္တော ဓနုဂ္ဂဟာဒိပယောဇနေန ဒသဗလဿ ဝဓတ္ထမေဝ ဥပါယံ ကရေတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ သေ မယံ ဝဇာယ ပရိသက္ကိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကောသဋ္ဌိယံ ကောသမ္ပကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ကေသျိံ ဝေဠုဝနေ ကုက္ကုဒ္ဓယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အနေက-သတကုက္ကုဒ္ဓပရိဝါရော အရညေ ဝသတိ၊ တဿာဝိဒူရေ ဧကော သေနော

ဝသတိ။ သော ဥပါယေန ဧကေကံ ကုတ္တုဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ခါဒန္တော ဌပေတွာ
 ဗောဓိသတ္တံ သေသေ ခါဒိ၊ ဗောဓိသတ္တော ဧကကောဝ အဟောသိ။ သော
 အပ္ပမတ္တော ဝေလာယ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဝေဠုဝနံ ပဝိသိတွာ ဝသတိ။
 သော သေနော တံ ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တော “ဧကေန နံ ဥပါယေန
 ဥပလာပေတွာ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တဿာဝိဇ္ဇာရေ သာခါယ နိလိယိတွာ
 “သမ္ပ ကုတ္တုဋ္ဌရာဇေ တံ မယံ ကဿာ ဘာယသိ၊ အဟံ တယာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ
 ကတ္တုကာမော၊ အသုကသ္မိံ နာမ ပဒေသေ သမ္ပန္နဂေါစရော၊ တတ္ထ ဥဘောဝိ
 ဂေါစရံ ဂဟေတွာ အညမညံ ဝိယသံဝါသံ ဝသိဿာမာ”တိ အာဟ။ အထ နံ
 ဗောဓိသတ္တော အာဟ “သမ္ပ မယံ တယာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော နာမ နတ္ထိ၊
 ဂစ္ဆ တွ”န္တိ။ သမ္ပ တံ မယာ ပုဗ္ဗေ ကတပါပတာယ န သဒ္ဓဟသိ၊ ဣတော
 ပဋ္ဌာယ ဧဝရူပံ န ကရိဿာမီတိ။ န မယံ တာဒိသေန သဟာယေနတ္တော၊
 ဂစ္ဆ တွန္တိ။ ဣတိ နံ ယာဝတတိယံ ပဋိက္ခိပိတွာ “ဧတေဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာ-
 ဂတေန ပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော နာမ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝနသဋ္ဌံ
 ဥန္နာဒေန္တော ဒေဝတာသု သာဓုကာရံ ဒဒမာနာသု ဓမ္မကထံ သမုဋ္ဌာ-
 ပေန္တော—

၁၀၄။ “နာသ္မသေ ကတပါပမ္ပိ၊ နာသ္မသေ အလိကဝါဒိနော။
 နာသ္မသေ အတ္တတ္ထပညမ္ပိ၊ အတိသန္တေပိ နာသ္မသေ။

၁၀၅။ ဘဝန္တိ ဟေကေ ပုရိသာ၊ ဂေါပိပါသိကဇာတိကာ။
 သသန္တိ မညေ မိတ္တာနိ၊ ဝါစာယ န စ ကမ္မနာ။

၁၀၆။ သုက္ခန္ဓလိပဂ္ဂဟိတာ၊ ဝါစာယ ပလိဂုဏှိတာ။
 မနုဿဇေဂ္ဂူ နာသိဒေ၊ ယသ္မိံ နတ္ထိ ကတညတာ။

၁၀၇။ န ဟိ အညညစိတ္တာနံ၊ ဣတ္ထိနံ ပုရိသာန ဝါ။
 နာနာဝိကတွာ သံသဂ္ဂံ၊ တာဒိသမ္ပိ စ နာသ္မသေ။

၁၀၈။ အနရိယကမ္မမောက္ကန္တံ၊ အထေတံ သဗ္ဗဃာတိနံ။
 နိသိတံ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ တာဒိသမ္ပိ စ နာသ္မသေ။

၁၀၉။ မိတ္တရူပေနိဓေကေစ္စ၊ သာဓလျေန အစေတသာ။
 ဝိဝိဓေဟိ ဥပါယန္တိ၊ တာဒိသမ္ပိ စ နာသ္မသေ။

၁၁၀။ အာမိသံ ဝါ ခနံ ဝါပိ၊ ယတ္ထ ပဿတိ တာဒိသော။

ဒုတ္တိံ ကရေတိ ဒုဗ္ဗေဓော၊ တဉ္စ ဟန္တာန ဂစ္ဆတိ”တိ—

ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ နာသုသေတိ နာသံသေ။ အယမေဝ ဝါ ပါဠော၊ န ဝိဿသေတိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကတပါပဒ္ဓိတိ ပဌမံ ကတပါပေ ပုဂ္ဂလေ။ အလိကဝါဒိနေတိ
 မုသာဝါဒိမှိပိ န ဝိဿသေ။ တဿ ဟိ အကတ္တဗ္ဗံ နာမ ပါပံ နတ္ထိ။ နာသုသေ
 အတ္တတ္ထပညာဒ္ဓိတိ အတ္တနော အတ္တာယ ဧဝ ယဿ ပညာ သွေဟဝသေန န
 ဘဇတိ၊ ခနတ္ထိကောဝ ဘဇတိ၊ တသ္မိံ အတ္တတ္ထပညေပိ န ဝိဿသေ။
 အတိသန္တေတိ အန္တော ဥပသမေ အဝိဇ္ဇမာနေယေဝ စ ဗဟိ ဥပသမ-
 ဒဿနေန အတိသန္တေ ဝိယ ပဋိစ္စန္ဓကမ္မန္တေပိ မိလပဋိစ္စန္ဓအာသီဝိသသဒိသေ
 ကုဟကပုဂ္ဂလေ။ ဂေါပိပါသိကဇာတိကာတိ^၁ ဂန္ဓံ ပိပါသကဇာတိကာ ဝိယ၊
 ပိပါသိတဂေါသဒိသာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာ ပိပါသိတဂါဝေါ တိတ္ထံ
 ဩတရိတွာ မုခပူရံ ဥဒကံ ပိဝန္တိ၊ န ပန ဥဒကဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ကရေန္တိ၊
 ဧဝမေဝ ဧကေစ္စ “ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ မရုရဝစနေန မိတ္တာနိ ဃသန္တိ၊
 ပိယဝစနာနုစ္ဆရိကံ ပန န ကရေန္တိ၊ တာဒိသေသု ဝိဿာသော မဟတော
 အနတ္တာယ ဟောတိတိ ဒီပေတိ။

သုက္ခန္ဓလိပဂ္ဂဟိတာတိ ပဂ္ဂဟိတတုစ္ဆအဉ္စလိနော။ ဝါစာယ ပလိဂုဏ်-
 တာတိ “ဣဒံ ဒဿာမ၊ ဣဒံ ကရိဿာမာ”တိ ဝစနေန ပဋိစ္စာဒိကာ။ မနုဿ-
 ဇေဂ္ဂူတိ ဧဝရူပါ အသာရကာ မနုဿာ မနုဿဇေဂ္ဂူ နာမ။ နာသိဒေတိ န
 အာသိဒေ ဧဝရူပေ န ဥပဂစ္ဆေယျ။ ယသ္မိံ နတ္ထိတိ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကတညတာ
 နတ္ထိ၊ တမ္ပိ နာသိဒေတိ အတ္ထော။ အညညဓိတ္တာနန္တိ အညေနညေန စိတ္တေန
 သမန္တာဂတာနံ၊ လဟစိတ္တာနန္တိ အတ္ထော။ ဧဝရူပါနံ ဣတ္ထိနံ ဝါ ပုရိသာနံ ဝါ န
 ဝိဿသေတိ ဒီပေတိ။ နာနာဂိကတွာ^၂ သံသဂ္ဂန္တိ ယောပိ န သက္ကာ အနုပဂန္တာ
 ဧတဿ အန္တရာယံ ကာတုန္တိ အန္တရာယကရဏတ္ထံ နာနာကာရဏေဟိ^၃
 သံသဂ္ဂမာဂိကတွာ ဒဠိ ကရိတွာ ပစ္ဆာ အန္တရာယံ ကရေတိ၊ တာဒိသမ္ပိ ပုဂ္ဂလံ^၄
 နာသုသေ န ဝိဿသေယျာတိ ဒီပေတိ။

အနရိယကမ္မမောက္ခန္တန္တိ အနရိယာနံ ဒုဿီလာနံ ကမ္မံ ဩတရိတွာ ဌိတံ။
 အထေတန္တိ အထိရံ အပ္ပတိဋ္ဌိတဝစနံ။ သဗ္ဗဃာတိနန္တိ ဩကာသံ လဘိတွာ

၁-ဂေါပိပါသကဇာတိကာတိ (သီ၊ သျှာ)

၂-နာနာဂိကတွာ (သျှာ၊ ဣ)

၂-နာနာဂိကတွာ (သီ)

၄-တာဒိသမ္ပိ ပုဂ္ဂလေ (သီ)

သဗ္ဗေသံ ဥပဃာတကရံ။ နိသိတံ ပဋိစ္ဆန္တန္တိ ကောသိယာ ဝါ ပိလောတိ-
ကာယ ဝါ ပဋိစ္ဆန္တံ နိသိတခဂ္ဂမိဝ။ တာဒိသမ္ပိတိ ဝေရူပဗ္ဗိ အမိတ္တံ
မိတ္တပတိရူပကံ န ဝိဿသေယျ။ သာခလျေနာတိ မဋ္ဌဝစနေန။ အစေတသ္မာတိ
အစိတ္တကေန။ ဝစနမေဝ ဟိ နေသံ မဋ္ဌံ၊ စိတ္တံ ပန ထဉ္စ ဖရသံ။ ဝိဝိဓေဟိတိ
ဝိဝိဓေဟိ ဥပါယေဟိ ဩတာရာပေက္ခာ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ တာဒိသမ္ပိတိ ယော
ဇေတေဟိ အမိတ္တေဟိ မိတ္တပတိရူပကေဟိ သဒိသော ဟောတိ၊ တဗ္ဗိ န
ဝိဿသေတိ အတ္ထော။ အာမိသန္တိ ခါဒနိယဘောဇနိယံ။ ဧနန္တိ မဇ္ဇပဋိပါဒကံ
အာဒိံ ကတွာ အဝသေသံ။ ယတ္ထ ပဿတိတိ သဟာယကဂေဟေ ယသ္မိံ
ဌာနေ ပဿတိ။ ဒုဋ္ဌိံ ကရေတိတိ ဒုဋ္ဌိစိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ တံ နေံ ဟရတိ။
တဉ္စ ဟန္တာနာတိ တဉ္စ သဟာယကမ္ပိ ဆေတွာ ဂစ္ဆတိ။ ဣတိ ဣမာ သတ္တ
ဂါထာ ကုက္ကုဋ္ဌရာဇာ ကထေသိ။

၁၁၁။ “မိတ္တရူပေန ဗဟဝေါ၊ ဆန္တာ သေဝန္တိ သတ္တဝေါ။
ဇဟေ ကာပုရိသေ ဟေတေ၊ ကုက္ကုဋ္ဌော ဝိယ သေနကံ။

၁၁၂။ ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္တံ၊ န ခိပ္ပမနုဗ္ဗတိ။
အမိတ္တဝသမန္တေတိ၊ ပစ္ဆာ စ မနုတပ္ပတိ။

၁၁၃။ ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္တံ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဗောဓတိ။
မုစ္ဆတေ သတ္တုသမ္မာဓာ၊ ကုက္ကုဋ္ဌော ဝိယ သေနကာ။

၁၁၄။ တံ တာဒိသံ ကုဋ္ဌ’မိဝေါ’ဒ္ဓိတံ ဝနေ၊
အဓမ္မိကံ နိစ္စရိဓံသကာရိနံ။
အာရာ ဝိဝဇ္ဇေယျ နရော ဝိစက္ခဏော၊
သေနံ ယထာ ကုက္ကုဋ္ဌော ဝံသကာနနေ”တိ—

ဣမာ စတသော ဓမ္မရာဇေန ဘာသိတာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ ဇဟေ ကာပုရိသေ ဟေတေတိ ဘိက္ခဝေ ဇေတေ ကာပုရိသေ
ပဏ္ဍိတော ဇဟေယျ။ ဟ-ကာရော ပနေတ္ထ နိပါတမတ္တံ။ ပစ္ဆာ စ မနုတပ္ပတိတိ
ပစ္ဆာ စ အနုတပ္ပတိ။ ကုဋ္ဌ’မိဝေါ’ဒ္ဓိတန္တိ ဝနေ မိဂါနံ ဗန္ဓနတ္ထာယ ကုဋ္ဌပါသံ
ဝိယ ဩဒ္ဓိတံ။ နိစ္စရိဓံသကာရိနန္တိ နိစ္စံ ဝိဒ္ဓိသနကရံ။ ဝံသကာနနေတိ ယထာ
ဝံသဝနေ ကုက္ကုဋ္ဌော သေနံ ဝိဝဇ္ဇေတိ၊ ဧဝံ ဝိစက္ခဏော ပါပမိတ္တေ ဝိဝဇ္ဇေယျ။

သောပိ တာ ဂါထာ ဝတွာ သေနံ အာမန္တေတွာ “သစေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝသိဿသိ၊ ဇာနိဿာမိ တေ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ တဇ္ဇေသိ။ သေနော တတော ပလာယိတွာ အညတြ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ပုဗ္ဗေပိ မယှံ ဝဓာယ ပရိသက္ကိ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သေနော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ကုက္ကုဋေဝ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုက္ကုဋဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

စတုဒ္ဒါရဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၁၁-မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၄၉)

အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မတပုတ္တံ ကုဋုမ္ပိကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကဿ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကဿ ကုဋုမ္ပိကဿ ဝိယပုတ္တော ကာလမကာသိ။ သော ပုတ္တသောကသမပ္ပိတော န နှာယတိ န ဘုဉ္ဇတိ န ကမ္မန္တေ ဝိစာရေတိ၊ န ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ ကေဝလံ “ဝိယပုတ္တက မံ ဩဟာယ ပဌမတရံ ဂတောသိ”တိ အာဒိနိ ဝတွာ ဝိပ္ပလပတိ။ သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဩလောကေန္တော တဿ သောတာပတ္တိ-ဖလူပနိဿယံ ဒိသ္မာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခုသံဃပရိပုတော သာဝတ္ထိယံ ဝိဇ္ဇာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဘိက္ခု ဥယျောဇေတွာ အာနန္ဒတ္ထေရေန ပစ္ဆာ-သမဏေန တဿ ဃရဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ သတ္တု အာဂတဘာဝံ ကုဋုမ္ပိကဿ အာရောစေသုံ။ အထဿ ဂေဟဇနော အာသနံ ပညပေတွာ သတ္တာရံ နိသီဒါ-ပေတွာ ကုဋုမ္ပိကံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တု သန္တိကံ အာနေသိ။ တံ ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ နိသိန္တံ သတ္တာ ကရုဏာသီတလေန ဝစနေန အာမန္တေတွာ “ကိံ ဥပါသက ပုတ္တကံ အနုသောစသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ဥပါသက ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပုတ္တေ ကာလကတေ သောကသမပ္ပိတော ဝိစရန္တာပိ” ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတွာ ‘အလဗ္ဗနိယဌာန’န္တိ တထတော ဥတွာ အပ္ပမတ္တကမ္ဘိ-သောကံ န ကရိသုံ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကဿ မဟာ-
ဝိဘဝဿ ပြာဟ္မဏဿ ပုတ္တော ပဉ္စသသောဌသဝဿကာလေ ဧကေန
ဗျာဓိနာ ဖုဋ္ဌော ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပြာဟ္မဏော တဿ
ကာလကိရိယတော ပဋ္ဌာယ သုသာနံ ဂန္တော ဆာရိကပုဉ္ဇံ အာဝိဇ္ဈန္တော
ပရိဒေဝတိ၊ သဗ္ဗကမ္မန္တေ ပရိစ္စဇိတွာ သောကသမပ္ပိတော ဝိစရတိ။ တဒါ ဒေဝ-
ပုတ္တော အနုဝိစရန္တော တံ ဒိသ္မာ “ဧကံ ဥပမံ ကတွာ သောကံ ဟရိဿာမိ”တိ
တဿ သုသာနံ ဂန္တော ပရိဒေဝနကာလေ တဿေဝ ပုတ္တဝဏ္ဏီ ဟုတွာ သဗ္ဗာ-
ဘရဏပဋိမဏ္ဍိတော ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဌတွာ ဥဘော ဟတ္ထေ သီသေ ဌပေတွာ
မဟာသဒ္ဓေန ပရိဒေဝိ။ ပြာဟ္မဏော သဒ္ဓံ သုတွာ တံ ဩလောကေတွာ
ပုတ္တပေမံ ပဋိလဘိတွာ တဿ သန္တိကေ ဌတွာ “တာတ မာဏဝ ဣမသ္မိံ
သုသာနမဇ္ဈေ ကသ္မာ ပရိဒေဝသီ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၅။ “အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ၊ မာလဓာရီ ဟရိစန္ဒနုဿဒေါ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ကန္တသိ၊ ဝနမဇ္ဈေ ကိံ ဒုက္ခိတော တုဝ”န္တိ။

တတ္ထ အလင်္ကတောတိ နာနာဘရဏဝိဘူသိတော။ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီတိ ကရဏ-
ပရိနိဋ္ဌိတေဟိ မဋ္ဌေဟိ ကုဏ္ဍလေဟိ သမန္တာဂတော။ မာလဓာရီတိ ဝိစိတြ-
ကုသုမမာလဓရော။ ဟရိစန္ဒနုဿဒေါတိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေန စန္ဒနေန အနု-
လိတ္တော။ ဝနမဇ္ဈေတိ သုသာနမဇ္ဈေ။ ကိံ ဒုက္ခိတော တုဝန္တိ ကိံကာရဏာ
ဒုက္ခိတော တုံ၊ အာစိက္ခ၊ အဟံ တေ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဒဿာမိတိ အာဟ။

အထဿ ကထေန္တော မာဏဝေါ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၆။ “သောဝဏ္ဏမယော ပဘဿရော၊
ဥပ္ပန္တော ရထပဉ္စရော မမ။
တဿ စက္ကယုဂံ န ဝိန္ဒာမိ၊
တေန ဒုက္ခေန ဇဟာမိ ဇီဝိတ”န္တိ။

ပြာဟ္မဏော သမ္ပုဋိစ္ဆန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၇။ “သောဝဏ္ဏမယံ မဏိမယံ၊
လောဟမယံ အထ ရူပိယာမယံ။
ပါဝဒ ရထံ ကရိဿာမိ တေ၊
စက္ကယုဂံ ပဋိပါဒယာမိ တ”န္တိ။

တတ္ထ ပါဝေါတိ ယာဒိသေန တေ အတ္ထော ယာဒိသံ ရောစေသိ၊ တာဒိသံ
ဝဒ၊ အဟံ တေ ရထံ ကရိဿာမိ။ ပဋိပါဒယာမိ တန္တိ တံ ပဉ္စရာနရူပံ စက္ကယုဂံ
အဓိဂစ္ဆာပေမိ။

တံ သုတွာ မာဏဝေန ကထိတာယ ဂါထာယ ပဌမပါဒံ သတ္ထာ အဘိ-
သမ္ပုဋ္ဌေါ ဟုတွာ ကထေသိ၊ သေသံ မာဏဝေါ။

၁၁၈။ “သော မာဏဝေါ တဿ ပါဝဒိ၊
စန္ဒသူရိယာ ဥဘယေ’တ္ထ ဘာတရေ။
သောဝဏ္ဏမယော ရထော မမ၊
တေန စက္ကယုဂေန သောဘတိ”တိ။

ဗြာဟ္မဏော တဒနန္တရံ အာဟ—

၁၁၉။ “ဗာလော ခေါ တုံသိ မာဏဝ၊
ယော တံ ပတ္ထယသိ အပတ္ထိယံ။
မညာမိ တုဝံ မရိဿသိ၊
န ဟိ တံ လစ္ဆသိ စန္ဒသူရိယေ”တိ။

ဗြာဟ္မဏေန ဝုတ္တဂါထာယ အပတ္ထိယန္တိ အပတ္ထေတဗ္ဗံ။

တတော မာဏဝေါ အာဟ—

၁၂၀။ “ဂမနာဂမနမ္ပိ ဒိဿတိ၊
ဝဏ္ဏဓာတု ဥဘယေ’တ္ထ ဝီထိယော။
ပေတော ပန နေဝ ဒိဿတိ၊
ကော န ခေါ ကန္တတံ ဗာလုတရော”တိ။

မာဏဝေန ဝုတ္တဂါထာယ ဂမနာဂမနန္တိ ဥဂမနဉ္စ အတ္တဂမနဉ္စ။ ဝဏ္ဏော-
ယေဝ ဝဏ္ဏဓာတု။ ဥဘယေ’တ္ထ ဝီထိယောတိ ဧတ္ထ အာကာသေ “အယံ စန္ဒဿ
ဝီထိ၊ အယံ သူရိယဿ ဝီထိ”တိ ဧဝံ ဥဘယဂမနာဂမနဘူမိယောပိ ပညာယန္တိ။
ပေတော ပနာတိ ပရလောကံ ဂတသတ္ထော ပန န ဒိဿတေဝ။ ကော န
ခေါတိ ဧဝံ သန္တေ အမှာကံ ဦးန္တိ ကန္တန္တာနံ ကော န ခေါ ဗာလုတရောတိ။

ဧဝံ မာဏဝေ ကထေန္တေ မြာဟူဏော သလ္လက္ခေတွာ ဂါထမာဟ—

၁၂၁။ “သစ္စံ ခေါ ဝဒေသိ မာဏဝ၊
အဟမေဝ ကန္တတံ ဗာလျတရော။
စန္ဒံ ဝိယ ဒါရကော ရုဒံ၊
ပေတံ ကာလကတာ’ဘိပတ္တယေ”တိ။

တတ္ထ စန္ဒံ ဝိယ ဒါရကောတိ ယထာ ဒဟရော ဂါမဒါရကော “စန္ဒံ
ဒေသာ”တိ စန္ဒဿတ္ထာယ ရောဒေယျ။ ဧဝံ အဟမ္မိ ပေတံ ကာလကတံ
အဘိပတ္တေဗီတိ။

ဣတိ မြာဟူဏော မာဏဝဿ ကထာယ နိဿောကော ဟုတွာ တဿ
ထုတိံ ကရေန္တော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၂။ “အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တံ၊ ဃတသိတ္တံဝ ပါဝကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိဉ္စံ၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ဒရံ။

၁၂၃။ အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ၊ ယမာသိ ဟဒယသိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပုတ္တသောကံ အပါနုဒိ။

၁၂၄။ သောဟံ အဗ္ဗုဋ္ဌသလ္လောသ္မိ၊ ဝိတသောကော အနာဝိလော။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန မာဏဝါ”တိ။

အထ နံ မာဏဝေါ “မြာဟူဏ ယဿတ္ထာယ တံ ရောဒသိ၊ အဟံ တေ
ပုတ္တော၊ အဟံ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ မံ အနုသောစိ၊
ဒါနံ ဒေဟိ၊ သီလံ ရက္ခာဟိ၊ ဥပေါသထံ ကရေဟိ”တိ ဩဝေတွာ သကဋ္ဌာန-
မေဝ ဂတော။ မြာဟူဏောပိ တသောဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ
ကာလကတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ပိကော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဓမ္မဒေသကဒေဝပုတ္တော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဇာတကဝဏ္ဏနာ ကောဒသမာ။

၁၂-ဗိလာရကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၀)

အပစ္စန္ဓာပီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒါနဝိတ္တံ^၁ ဘိက္ခု၊
 အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သာသနေ
 ပဗ္ဗဇိတွာ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဒါနဝိတ္တော^၂ အဟောသိ ဒါနဇ္ဈာ-
 သယော၊ ပတ္တပရိယာပန္နမ္ပိ ပိဏ္ဍပါတံ အညဿ အဒတွာ န ဘုဉ္ဇ၊ အန္တမသော
 ပါနီယမ္ပိ လဘိတွာ အညဿ အဒတွာ န ပိဝိ၊ ဧဝံ ဒါနဘိရတော
 အဟောသိ။ အထဿ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု၊ ဂုဏကထံ ကထေသုံ။ သတ္တာ
 အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ တံ ဘိက္ခု၊ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံကိရ
 တုံ ဘိက္ခု၊ ဒါနဝိတ္တော ဒါနဇ္ဈာသယော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ
 “ဘိက္ခဝေ အယံ ပုဗ္ဗေ အဿဒ္ဓေါ အဟောသိ အပ္ပသန္တော၊ တိဏဂ္ဂေန^၃
 တေလဗိန္ဒုမ္ပိ ဥဗ္ဗရိတွာ ကဿစိ န အဒါသိ၊ အထနံ အဟံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ
 ကတွာ ဒါနဖလံ ဉပေသိ”^၄၊ တမေဝ ဒါနနိန္တံ စိတ္တံ ဘဝန္တရေပိ န ပဇဟတိ”တိ
 ဝတွာ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကုဇ္ဈမ္ပံ သဏ္ဌပေတွာ ပိတု အစ္စယေန
 သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ပတွာ ဧကဒိဝသံ ဓနဝိလောကနံ ကတွာ “ဓနံ ပညာယတိ၊ ဧတဿ
 ဥပ္ပါဒကာ န ပညာယန္တိ၊ ဣမံ ဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာဒါနံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ
 ဒါနသာလံ ကာရေတွာ ယာဝဇီဝံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ အာယုပရိယော-
 သာနေ “ဣဒံ ဒါနဝတ္တံ မာ ဥပစ္စိန္တိ”တိ ပုတ္တဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ တာဝတိံသ-
 ဘဝနေ သက္ကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပုတ္တောပိဿ တထေဝ ဒါနံ ဒတွာ ပုတ္တံ
 ဩဝေဒိတွာ အာယုပရိယောသာနေ စန္ဒော ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊
 တဿ ပုတ္တော သူရိယော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿပိ ပုတ္တော မာတလိ-
 သင်္ဂါဟကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ ပုတ္တော ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော
 ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဆဋ္ဌော ပန အဿဒ္ဓေါ အဟောသိ ထဒ္ဓစိတ္တော နိဗ္ဗေဟော
 မစ္ဆရိ၊ ဒါနသာလံ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ဈာပေတွာ ယာစကေ ပေါထေတွာ
 နိဟရာပေသိ၊ ကဿစိ တိဏဂ္ဂေန ဥဗ္ဗရိတွာ တေလဗိန္ဒုမ္ပိ န ဒေတိ။ တဒါ
 သက္ကော ဒေဝရာဇော အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္ပံ ဩလောကေတွာ “ပဝတ္တတိ န ခေါ
 မေ ဒါနဝံသော၊ ဥဒါဟု နော”တိ ဥပဓာရေန္တော “ပုတ္တော မေ ဒါနံ

၁-ဒါနဝတံ (ဣ)၊ ဒါနဝန္တံ (က)

၃-ကုသတိဏေန (သျှာ)

၂-ဒါနဝတော (ဣ)၊ ဒါနဝန္တော (က)

၄-ဒါနဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ (သျှာ၊ က)

ပဝတ္တေတွာ စန္ဒော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ ပုတ္တော သူရိယော၊ တဿ ပုတ္တော မာတလိ၊ တဿ ပုတ္တော ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဆဋ္ဌော ပန တံ ဝံသံ ဥပမုန္တိ”တိ ပဿိ။

အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဣမံ ပါပမဗ္ဗံ ဒမေတွာ ဒါနဖလံ ဇာနာပေတွာ အာဂမိဿာမိ”တိ။ သော စန္ဒသူရိယမာတလိပဉ္စသိခေ ပက္ခောသာပေတွာ “သမ္မာ အမှာကံ ဝံသေ ဆဋ္ဌော ကုလဝံသံ သမုန္တိန္တိတွာ ဒါနသာလံ ဈာပေတွာ ယာစကေ နိဟရာပေသိ၊ န ကဿမိ ကိဉ္စိ ဒေတိ၊ ဧထ နံ ဒမေဿာမာ”တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သေဋ္ဌိ ရာဇပဋ္ဌာနံ ကတွာ အာဂန္တာသတ္တမေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ အန္တရီယိံ ဩလောကေန္တော စက်မတိ။ သက္ကော “တုမေ မမ ပဝိဋ္ဌကာလေ ပစ္ဆတော ပဋိပါဋိယာ အာဂစ္ဆတော”တိ ဝတွာ ဂန္တာ သေဋ္ဌိဿ သန္တိကေ ဌတွာ “ဘော မဟာသေဋ္ဌိ ဘောဇနံ မေ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ ပြာဟူဏ နတ္ထိ တဝ ဣဓ ဘတ္တံ၊ အညတ္တ ဂစ္ဆတိ။ ဘော မဟာသေဋ္ဌိ ပြာဟူဏေဟိ ဘတ္တေ ယာစိတေ န ဒါတုံ န လဗ္ဘတိတိ။ ပြာဟူဏ မမ ဂေဟေ ပက္ကမ္ဘိ ပစိတဗ္ဗမ္ဘိ ဘတ္တံ နတ္ထိ၊ အညတ္တ ဂစ္ဆတိ။ မဟာသေဋ္ဌိ ဧကံ တေ သိလောကံ ကထေဿာမိ၊ တံ သုဏာဟိတိ။ နတ္ထိ မယံ တဝ သိလောကေ-နတ္ထော၊ မာဣဓ တိဋ္ဌာတိ။ သက္ကော တဿ ကထံ အသုဏန္တော ဝိယ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၅။ “အပစန္ဒာပိ ဒိစ္ဆန္တိ၊ သန္တော လဒ္ဓါန ဘောဇနံ။
ကိမေဝ တံ ပစမာနော၊ ယံ န ဒဇ္ဇော န တံ သမံ။

၁၂၆။ မစ္ဆေရာ စ ပမာဒါ စ၊ ဧဝံ ဒါနံ န ဒီယတိ။
ပုညံ အာကင်္ခမာနေန၊ ဒေယျံ ဟောတိ ဝိဇာနတာ”တိ။

တာသံ အတ္ထော—မဟာသေဋ္ဌိ အပစန္ဒာပိ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဘိက္ခာ-စရိယာယ လဒ္ဓမ္ဘိ ဘောဇနံ ဒါတုံ ဣစ္ဆန္တိ၊ န ဧကကာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ကိမေဝ တံ ပစမာနော ယံ န ဒေဇ္ဇယျာသိ၊ န တံ သမံ၊ တံ တဝ အနုရူပံ အနုစ္ဆရိကံ န ဟောတိ။ ဒါနဉ္စိ မစ္ဆေရေန စ ပမာဒေန စာတိ ဒွိဟိ ဒေါသေဟိ န ဒီယတိ၊ ပုညံ အာကင်္ခမာနေန ဝိဇာနတာ ပဏ္ဍိတမနုဿေန ဒါတဗ္ဗမေဝ ဟောတိတိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ “တေန ဟိ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ နိသီဒ၊ ထောကံ လစ္ဆသိ”တိ အာဟ။ သက္ကော ပဝိသိတွာ တေ သိလောကေ သဇ္ဈာယန္တော နိသီဒိ။ အထ နံ စန္ဒော အာဂန္တာ ဘတ္တံ ယာစိ။ “နတ္ထိ တေ ဘတ္တံ၊ ဂစ္ဆာ”တိ

စ ဝုတ္တော “မဟာသေဋ္ဌိ အန္တော ဧကော မြာဟူဏော နိသိန္ဓော၊ မြာဟူဏ-
ဝါစနကံ မညေ ဘဝိဿတိ၊ အဟမ္ဘိ ဘဝိဿာမိ”တိ ဝတွာ “နတ္ထိ မြာဟူဏ-
ဝါစနကံ၊ နိက္ခမာ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ “မဟာသေဋ္ဌိ ဣဗံ တာဝ သိလောကံ
သုဏာဟိ”တိ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၇။ “ယဿေဝ ဘိတော န ဒဒါတိ မစ္ဆရိ၊ တဒေဝါဒဒတော ဘယံ။
ဇိဃန္တော စ ပိပါသာ စ၊ ယဿ ဘာယတိ မစ္ဆရိ။
တမေဝ ဗာလံ ဖုသတိ၊ အသ္မိ လောကေ ပရမိ စ။

၁၂၈။ တဿွာ ဝိနေယျ မစ္ဆေရံ၊ ဒဇ္ဇော ဒါနံ မလာဘိဘူ။
ပုညာနိ ပရလောကသ္မိ၊ ပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ပါဏိန”န္တိ။

တတ္ထ ယဿ ဘာယတိတိ “အဟံ အညေသံ ဒတွာ သယံ ဇိဃန္တိတော စ
ပိပါသိတော စ ဘဝိဿာမိ”တိ ယဿာ^၁ ဇိဃန္တောယ ပိပါသာယ ဘာယတိ။
တဒေဝါတိ တညေဝ ဇိဃန္တောပိပါသာသမ္ဘိတံ ဘယံ ဧတံ ဗာလံ နိဗ္ဗတ္တ-
နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဣဓလောကေ ပရလောကေ စ ဖုသတိ ပိဋ္ဌေတိ၊ အစ္စန္တဒါလိဒ္ဓိယံ
ပါပုဏာတိ။ မလာဘိဘူတိ မစ္ဆရိယမလံ အဘိဘဝန္တော။

တဿပိ ဝစနံ သုတွာ “တေန ဟိ ပဝိသ၊ ထောကံ လဘိဿသိ”တိ
အာဟ။ သောပိ ပဝိသိတွာ သက္ကဿ သန္တိကေ နိသိဒိ။ တတော ထောကံ
ဝိတိနာမေတွာ သူရိယော အာဂန္တော ဘတ္တိယာစန္တော ဒွေဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၉။ “ဒုဒ္ဓဒံ ဒဒမာနာနံ၊ ဒုက္ကရံ ကမ္မ ကုဗ္ဗတံ။
အသန္တော နာနုကုဗ္ဗန္တိ၊ သတံ ဓမ္မော ဒုရန္တယော။

၁၃၀။ တဿွာ သတဉ္စ အသတံ၊ နာနာ ဟောတိ ဣတော ဂတိ။
အသန္တော နိရယံ ယန္တိ၊ သန္တော သဂ္ဂပရာယဏာ”တိ။

တတ္ထ ဒုဒ္ဓဒန္တိ ဒါနံ နာမ ဒုဒ္ဓဒံ မစ္ဆေရံ အဘိဘဝိတွာ ဒါတဗ္ဗတော၊ တံ
ဒဒမာနာနံ။ ဒုက္ကရန္တိ တဒေဝ ဒါနကမ္မံ ဒုက္ကရံ ယုဒ္ဓသဒိသံ၊ တံ ကုဗ္ဗတံ။
နာနုကုဗ္ဗန္တိတိ အသပ္ပုရိသာ ဒါနဖလံ အဇာနန္တော တေသံ ဂတမဂ္ဂံ နာနုဂစ္ဆန္တိ။
သတံ ဓမ္မောတိ သပ္ပုရိသာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဓမ္မော အညေဟိ ဒုရနဂမော။
အသန္တောတိ မစ္ဆရိယဝသေန ဒါနံ အဒတွာ အသပ္ပုရိသာ နိရယံ ယန္တိ။

သေဠိ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပဿန္တော “တေန ဟိ ပဝိသိတွာ မြာဟ္မဏာနံ သန္တိကေ နိသီဒ၊ ထောက် လစ္ဆသိ”တိ အာဟ။ တတော ထောက် ဝီတိနာမေတွာ မာတလိ အာဂန္တော ဘတ္တံ ယာစိတွာ “နတ္ထိ”တိ ဝစနမတ္တကာလမေဝ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၁။ “အပ္ပသ္မေကေ ပဝေစ္ဆန္တိ၊ ဗဟုနေကေ န ဒိစ္ဆရေ။
အပ္ပသ္မာ ဒက္ခိဏာ ဒိန္နာ၊ သဟဿေန သမံ မိတာ”တိ။

တတ္ထ အပ္ပသ္မေကေ ပဝေစ္ဆန္တိတိ မဟာသေဠိ ကေစ္စေ ပဏ္ဍိတပုရိသာ အပ္ပသိမ္ပိ ဒေယျဓမ္မေ ပဝေစ္ဆန္တိ၊ ဒေန္တိယေဝါတိ အတ္ထော။ ဗဟုနာပိ ဒေယျဓမ္မေန သမန္နာဂတာ ဧကေ သတ္တာ န ဒိစ္ဆရေ န ဒေန္တိ။ ဒက္ခိဏာတိ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဓဟိတွာ ဒိန္နဒါနံ။ သဟဿေန သမံ မိတာတိ ဧဝံ ဒိန္နာ ကဋ္ဌတ္ထုဘတ္တမတ္တာပိ ဒက္ခိဏာ သဟဿဒါနေန သဒ္ဓိံ မိတာ၊ မဟာဖလတ္တာ သဟဿဒါနသဒိသာဝ ဟောတိတိ အတ္ထော။

တမ္ပိ သော “တေန ဟိ ပဝိသိတွာ နိသီဒါ”တိ အာဟ။ တတော ထောက် ဝီတိနာမေတွာ ပဉ္စသိခေါ အာဂန္တော ဘတ္တံ ယာစိတွာ “နတ္ထိ ဂစ္ဆာ”တိ ဝုတ္တေ “အဟံ န ဂတပုဗ္ဗော”၊ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ မြာဟ္မဏဝါစနကံ ဘဝိဿတိ မညေ”တိ တဿ ဓမ္မကထံ အာရဘန္တော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၂။ “ဓမ္မံ စရေ ယောပိ သမုဉ္ဇကံ စရေ၊
ဒါရဉ္စ ပေါသံ ဒေမပ္ပကသ္မိံ။
သတံ သဟဿာနံ သဟဿယာဂိနံ၊
ကလမ္ပိ နာယန္တိ တထာဝိဿေ တေ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မန္တိ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မံ။ သမုဉ္ဇကန္တိ ဂါမေ ဝါ အာမကပက္က-
ဘိက္ခာစရိယံ အရညေ ဝါ ဖလာဖလဟရဏသင်္ခါတံ ဥဉ္စိ ယော စရေယျ၊
သောပိ ဓမ္မမေဝ စရေ။ ဒါရဉ္စ ပေါသန္တိ အတ္တနော စ ပုတ္တဒါရံ ပေါသေန္တော-
ယေဝ။ ဒေမပ္ပကသ္မိန္တိ ပရိတ္တေ ဝါ ဒေယျဓမ္မေ ဓမ္မိကသမဏမြာဟ္မဏာနံ
ဒေမာနော ဓမ္မံ စရေတိ အတ္ထော။ သတံ သဟဿာနံ သဟဿယာဂိနန္တိ ပရံ
ပေါထေတွာ ဝိဟေဋ္ဌေတွာ သဟဿေန ယာဂံ ယဇန္တာနံ သဟဿယာဂိနံ
ဣဿရာနံ သတသဟဿမ္ပိ။ ကလမ္ပိ နာယန္တိ တထာဝိဿေ တေတိ တေသံ
သတသဟဿသင်္ခါတာနံ သဟဿယာဂိနံ^၂ ယာဂါ တထာဝိဿေ ဓမ္မေန

၁-အဟံ ကိဟံ ဂတပုဗ္ဗော (ဣ)၊ အဟံ အနာဂတပုဗ္ဗော (က) ၂-သတသဟဿယာဂိနံ (က)

သမေန ဒေယျဓမ္မံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဒေန္တဿ ဒုဂ္ဂတမနုဿဿ သောဠသိ^၁ ကလံ
န အပ္ပန္နိတိ။

သေဠိ ပဉ္စသိခဿ ကထံ သုတွာ သလ္လက္ခေသိ။ အထ နံ အနုပ္ပကာရဏံ
ပုစ္ဆန္တော နဝမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၃။ “ကေနေ’သ ယညော ဝိပုလော မဟဿတော၊
သမေန ဒိန္နဿ န အပ္ပမေတိ။
ကထံ သတံ သဟဿာနံ သဟဿယာဂိနံ၊
ကလမ္ပိ နာယန္တိ တထာဝိဓဿ တေ”တိ။

တတ္ထ ယညောတိ ဒါနယာဂေါ သတသဟဿပရိစ္စာဂဝသေန ဝိပုလော၊
ဝိပုလတ္တာဝ မဟဿတော။ သမေန ဒိန္နဿာတိ ဓမ္မေန ဒိန္နဿ ကေန
ကာရဏေန အပ္ပံ န ဥပေတိ။ ကထံ သတံ သဟဿာနန္တိ^၂ ပြာဟ္မဏ ကထံ
သဟဿယာဂိနံ^၃ ပုရိသာနံ ဗဟူနံ သဟဿာနံ သတသဟဿသင်္ခါတာ ဣဿရာ
တထာဝိဓဿ ဓမ္မေန ဥပ္ပါဒေတွာ ဒါယကဿ ဧကဿ ဒုဂ္ဂတမနုဿဿ
ကလံ နာယန္တိတိ။

အထဿ ကထေန္တော ပဉ္စသိခေါ ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၃၄။ “ဒဒန္တိ ဟေကေ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌာ၊
ဆေတွာ ဝဓိတွာ အထ သောစယိတွာ။
သာ ဒက္ခိဏာ အဿုမုခေါ သဒဏ္ဍာ၊
သမေန ဒိန္နဿ န အပ္ပမေတိ။
ဧဝံ သတံ သဟဿာနံ သဟဿယာဂိနံ၊
ကလမ္ပိ နာယန္တိ တထာဝိဓဿ တေ”တိ။

တတ္ထ ဝိသမေတိ ဝိသမေ ကာယကမ္မာဒိမ္ပိ နိဝိဋ္ဌာ။ ဆေတွာတိ^၄ ကိလ-
မေတွာ။ ဝဓိတွာတိ မာရေတွာ။ သောစယိတွာတိ သသောကေ ကတွာ။

သော ပဉ္စသိခဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ “တေန ဟိ ဂစ္ဆ၊ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ
နိသီဒ၊ ထောကံ လစ္ဆသိ”တိ အာဟ။ သောပိ ဂန္တော တေသံ သန္တိကေ နိသီဒိ။
တတော ဗိလာရကောသိယော သေဠိ ဧကံ ဒါသိ^၅ အာမန္တေတွာ “ဧတေသံ
ပြာဟ္မဏာနံ ပလာပဝိဟိနံ နာဠိ^၆ နာဠိ^၇ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ သာ ဝိဟိ ဂဟေတွာ

၁-ကထံ သဟဿာနန္တိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-သတသဟဿယာဂိနံ (က)

၃-ဗျတွာတိ (သီ၊ ဣ)၊ ခိတွာတိ (သျှ)

မြာဟူဏေ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဣမေ အာဒါယ ယတ္ထ ကတ္တစိ ပစာပေတွာ ဘုဉ္ဇထာ”တိ အာဟ။ န အမှာကံ ဝိဟိနာ အတ္ထော၊ န မယံ ဝိဟိံ အာမသာမာတိ။ အယျ ဝိဟိံ ကိရေတေ နာမသန္တိတိ။ တေန ဟိ တေသံ တဏှာလေ ဒေဟိတိ။ သာ တဏှာလေ အာဒါယ ဂန္ဓာ “မြာဟူဏာ တဏှာလေ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ မယံ အာမကံ န ပဋိဂ္ဂဏှာမာတိ။ အယျ အာမကံ ကိရ န ဂဏှန္တိတိ။ တေန ဟိ တေသံ ကရောဋိယံ ဝဇေတွာ ဂေါဘတ္တံ ဒေဟိတိ။ သာ တေသံ ကရောဋိယံ ဝဇေတွာ မဟာဂေါဏာနံ ပက္ကဘတ္တံ အာဟရိတွာ အဒါသိ။ ပဉ္စပိ ဇနာ ကဗဠေ ဝဇေတွာ မုခေ ပက္ခိပိတွာ ဂလေ လဂ္ဂါပေတွာ အက္ခိနိ ပရိဝတ္ထေဟာ ဝိဿဋ္ဌသညာ မတာ ဝိယ နိပဇ္ဇိသု။ ဒါသိ တေ ဝိသ္ဗာ “မတာ ဘဝိဿန္တိ”တိ ဘိတာ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိနော အာရောစေသိ “အယျ တေ မြာဟူဏာ ဂေါဘတ္တံ ဂိလိတုံ အသက္ကောန္တာ မတာ”တိ။

သော စိန္တေသိ “ဣဒါနိ အယံ ပါပဓမ္မော သုခုမာလမြာဟူဏာနံ ဂေါဘတ္တံ ဒါပေသိ၊ တေ တံ ဂိလိတုံ အသက္ကောန္တာ မတာတိ မံ ဂရဟိဿန္တိ”တိ။ တတော ဒါသိ အာဟ “ခိပ္ပံ ဂန္ဓာ ဧတေသံ ကရောဋိကေသု ဘတ္တံ ဟရိတွာ နာနဂ္ဂရသံ သာလိဘတ္တံ ဝဇေဟိ”တိ။ သာ တထာ အကာသိ။ သေဋ္ဌိ အန္တရဝိထိံ ပဋိပန္နမနုဿေ ပက္ကောသာပေတွာ “အဟံ မမ ဘုဉ္ဇနနိယာမေန ဧတေသံ မြာဟူဏာနံ ဘတ္တံ ဒါပေသိ။ ဧတေ လောဘေန မဟန္တေ ပိဏ္ဍေ ကံတွာ ဘုဉ္ဇမာနာ ဂလေ လဂ္ဂါပေတွာ မတာ၊ မမ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဇာနာထာ”တိ ဝတွာ ပရိသံ သန္တိပါတေသိ။ မဟာဇနေ သန္တိပတိတေ မြာဟူဏာ ဥဋ္ဌာယ မဟာဇနံ ဩလောကေတွာ “ပဿထိမဿ သေဋ္ဌိဿ မုသာဝါဒိတံ၊ ‘အမှာကံ အတ္တနော ဘုဉ္ဇနဘတ္တံ ဒါပေသိ’န္တိ ပဒေတိ၊ ပဌမံ ဂေါဘတ္တံ အမှာကံ ဒတွာ အမှေသု မတေသု ဝိယ နိပဇ္ဇေသု ဣမံ ဘတ္တံ ဝဇာပေသိ”တိ ဝတွာ အတ္တနော မုခေဟိ ဂဟိတဘတ္တံ ဘူမိယံ ပါတေတွာ ဒဿေသုံ။ မဟာဇနော သေဋ္ဌိံ ဂရဟိ “အန္ဓဗာလ အတ္တနော ကုလဝံသံ နာသေသိ၊ ဒါနသာလံ ဈာပေသိ၊ ယာစကေ ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ နိဂရပေသိ၊ ဣဒါနိ ဣမေသံ သုခုမာလမြာဟူဏာနံ ဘတ္တံ ဒေန္တော ဂေါဘတ္တံ ဒါပေသိ၊ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော တဝ ဃရေ ဝိဘဝံ ဂိဝါယံ ဗန္တိတွာ ဂမိဿသိ မညေ”တိ။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော မဟာဇနံ ပုတ္တိ “ဇာနာထ တုမေ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ နေံ ကဿ သန္တက”န္တိ။ န ဇာနာမာတိ။ “ဣမသ္မိံ နဂရေ အသုကကာလေ

ဗာရာဏသီယံ မဟာသေဋ္ဌိ နာမ ဒါနသင်္ဂဟံ ကာရေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယီ”တိ သုတပုဗ္ဗံ တုမှေဟီတိ။ အာမ သုဏာမာတိ။ “အဟံ သော သေဋ္ဌိ၊ ဒါနံ ဒတွာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဟုတွာ ပုတ္တောပိ မေ တံ ဝံသံ အဝိနာသေတွာ ဒါနံ ဒတွာ စန္ဒော ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော၊ တဿ ပုတ္တော သူရိယော၊ တဿ ပုတ္တော မာတလိ၊ တဿ ပုတ္တော ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော။ တေသု အယံ စန္ဒော၊ အယံ သူရိယော၊ အယံ မာတလိသင်္ဂါဟကော၊ အယံ ဣမဿ ပါပဓမ္မဿ ဝိတာ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော၊ ဧဝံ ဗဟုဂုဏံ ဧတံ ဒါနံ နာမ၊ ကတ္တဗ္ဗမေဝ ကုသလံ ပဏှိတေဟီ”တိ ကထေန္တာ မဟာဇနဿ ကင်္ခန္ဓေဒနတ္ထံ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ မဟန္တေနာနုဘာဝေန မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဇလမာနသရိရာ အဋ္ဌိသု၊ သကလနဂရံ ပဇ္ဇလန္တံ ဝိယ အဟောသိ။ သက္ကော မဟာဇနံ အာမန္တေတွာ “မယံ အတ္တနော ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ” ပဟာယ အာဂစ္ဆန္တာ ဣမံ ကုလဝံသနာသကရံ ပါပဓမ္မဗိလာရကောသိယံ နိဿာယ အာဂတာ၊ အယံ ပါပဓမ္မော အတ္တနော ကုလဝံသံ နာသေတွာ ဒါနသင်္ဂဟံ ဈာပေတွာ ယာစကေ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ နိဟရာပေတွာ အမှာကံ ဝံသံ သမုတ္တိန္တိ၊ ‘အယံ အဒါနသီလော ဟုတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တေယျာ’တိ ဣမဿ အနုကမ္မာယ အာဂတာမှာ”တိ ဝတွာ ဒါနဂုဏံ ပကာသေန္တော မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဗိလာရကောသိယော သိရသ္မိံ အဇ္ဇလိံ ပတိဋ္ဌပေတွာ “ဒေဝ အဟံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပေါရာဏကုလဝံသံ အနာသာပေတွာ ဒါနံ ပဝတ္တေဿာမိ၊ အဇ္ဇ အာဒိံ ကတွာ အန္တမသော ဥဒကဒန္တပေါနံ ဥပါဒါယ အတ္တနော လဒ္ဓါဟာရံ ပရဿ အဒတွာ န ခါဒိဿာမီ”တိ သက္ကဿ ပဋိညံ အဒါသိ။ သက္ကော တံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌပေတွာ စတ္တာရေ ဒေဝပုတ္တေ အာဒါယ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သောပိ သေဋ္ဌိ ယာဝဇီဝံ ဒါနံ ဒတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သက္ကာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ အယံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ အဿဒ္ဓေါ အဟောသိ ကဿစိ ကိဉ္စိ အဒါတာ၊ အဟံ ပန နံ ဒမေတွာ ဒါနဇလံ ဇာနာပေသိ၊ တမေဝ စိတ္တံ ဘဝန္တရဂတမ္ပိ န ဇဟာတိ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါသေဋ္ဌိ အယံ ဒါနပတိကော ဘိက္ခု အဟောသိ၊ စန္ဒော သာရိပုတ္တော၊ သူရိယော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ မာတလိ ကဿပေါ၊ ပဉ္စသိခေါ အာနန္ဒော၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗိလာရကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒွါဒသမာ။

၁၃-စက္ကဝါကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၁)

ဝဏ္ဏဝါ အဘိရူပေါသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ လောလဘိက္ခု အာရက္ခ ကထေသိ။ သော ကိရ စိဝရာဒိဟိ အတိတ္ထော “ကဟံ သံဃဘတ္တံ၊ ကဟံ နိမန္တန”န္တိ ပရိယေသန္တော ဝိစရတိ၊ အာမိသ-ကထာယမေဝ အဘိရမတိ။ အထညေ ပေသလာ ဘိက္ခု တဿာနုဂ္ဂဟေန သတ္တု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု လောလော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခု ကသ္မာ ဝေရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ လောလော အဟောသိ၊ လောလဘာဝေါ စ နာမ ပါပကော၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ လောလဘာဝံ နိဿာယ ဗာရာဏသီယံ ဟတ္ထိကုဏပါဒိဟိ အတိတ္ထော မဟာအရညံ ပရိဋ္ဌော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကော လောလ-ကာကော ဗာရာဏသီယံ ဟတ္ထိကုဏပါဒိဟိ အတိတ္ထော “အရညံ န ခေါ ကိဒိသ”န္တိ အရညံ ဂန္တာ တတ္ထပိ ဖလာဖလေဟိ အသန္တုဋ္ဌော ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂန္တာ ဝိစရန္တော ဇယဗ္ဗတိကေ စက္ကဝါကေ ဒိသ္မာ “ဣမေ သကုဏာ အတိဝိယ သောဘန္တိ၊ ဣမေ ဣမသ္မိ” ဂင်္ဂါတီရေ ဗဟုံ မစ္ဆမံသံ ခါဒန္တိ မညေ၊ ဣမေ ပဋိပုစ္ဆိတွာ မယာပိ ဣမေသံ ဘောဇနံ ဂေါစရံ ခါဒိတွာ ဝဏ္ဏဝန္တေန ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ တေသံ အဝိဇ္ဇရေ နိသိဒိတွာ စက္ကဝါကံ ပုစ္ဆန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၅။ “ဝဏ္ဏဝါ အဘိရူပေါသိ၊ ဃနော သဇ္ဇာတရောဟိတော။
စက္ကဝါက သုရူပေါသိ၊ ဝိပ္ပသန္ဓမုခိန္ဒြိယော။

၁၃၆။ ပါဠိနံ ပါဝုသံ မစ္ဆံ၊ ဗလဇံ မုဉ္ဇရောဟိတံ။
ဂင်္ဂါယ တီရေ နိသိန္တော၊ ဧဝံ ဘုဉ္ဇသိ ဘောဇန”န္တိ။

တတ္ထ ဃနောတိ ဃနသရိရော။ သဇ္ဇာတရောဟိတောတိ ဥတ္တတ္တသုဝဏ္ဏံ ဝိယ သုဠဇာတရောဟိတဝဏ္ဏော။ ပါဠိနံ ပါဠိနနာမကံ ပါသာဏမစ္ဆံ။ ပါဝုသန္တိ မဟာမုခမစ္ဆံ။ “ပါဟုသ”န္တိပိ^၁ ပါဋ္ဌော။ ဗလဇန္တိ ဗလဇမစ္ဆံ^၂။ မုဉ္ဇရောဟိတန္တိ မုဉ္ဇမစ္ဆန္တ ရောဟိတမစ္ဆန္တ။ ဧဝံ ဘုဉ္ဇသိတိ ဝေရူပံ ဘောဇနံ မညေ ဘုဉ္ဇသိတိ ပုစ္ဆတိ။

၁-ပါဝုသန္တိပိ (သိ၊ ဣ)၊ ရာဝုသန္တိပိ (သျှာ)

၂-လဇန္တိ လဇမစ္ဆံ (သိ)၊ ဝါလဇန္တိ ဝါလဇမစ္ဆံ (ဣ)၊ ဗလဇန္တိ ဗလဇမစ္ဆန္တ (သျှာ)

စက္ကဝါကော တဿ ဝစနံ ပဋိက္ခိပန္နော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၇။ “န ဝါဟမေတံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဇင်္ဂလာနော’ဒကာနိ ဝါ။
အညတြ သေဝါလပဏကာ၊ ဧတံ မေ သမ္ပ ဘောဇန”န္တိ။

တဿတ္ထော—အဟံ သမ္ပ အညတြ သေဝါလာ စ ပဏကာ စ သေသာနိ ဇင်္ဂလာနိ ဝါ ဩဒကာနိ ဝါ မံသာနိ အာဒါယ ဧတံ ဘောဇနံ န ဘုဉ္ဇာမိ၊ ယံ ပနေတံ သေဝါလပဏကံ၊ ဧတံ မေ သမ္ပ ဘောဇနန္တိ။

တတော ကာကော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၈။ “န ဝါဟမေတံ သဒ္ဓဟာမိ၊ စက္ကဝါကဿ ဘောဇနံ။
အဟမ္ပိ သမ္ပ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဂါမေ လောကီယတေလိယံ။

၁၃၉။ မနုဿေသု ကတံ ဘတ္တံ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။
န စ မေ တာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ စက္ကဝါက ယထာ တုဝ”န္တိ။

တတ္ထ ယထာ တုဝန္တိ ယထာ တုဝံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္ထော သရီရဝဏ္ဏော၊ တာဒိသော မယံ ဝဏ္ဏော နတ္ထိ၊ ဧတေန ကာရဏေန အဟံ တဝ “သေဝါလပဏကံ မမ ဘောဇန”န္တိ ဝဒန္တဿ ဝစနံ န သဒ္ဓဟာမိတိ။

အထဿ စက္ကဝါကော ဒုဗ္ဗဏ္ဏကာရဏံ ကထေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၁၄၀။ “သမ္ပဿံ အတ္တနိ ဝေရံ၊ ဟိံသယံ^၁ မာနသိံ^၂ ပဇံ။
ဥတြဉ္ဇော ဃဿသိ ဘိတော၊ တေန ဝဏ္ဏော တဝေ’ဒိသော။

၁၄၁။ သမ္ပလောကဝိရုဒ္ဓေါသိ^၂၊ ဇင်္ဂ ပါပေန ကမ္မုနာ။
လဒ္ဓေါ ပိဏ္ဏော န ပိဏေတိ၊ တေန ဝဏ္ဏော တဝေ’ဒိသော။

၁၄၂။ အဟမ္ပိ သမ္ပ ဘုဉ္ဇာမိ၊ အဟိံသံ သမ္ပပါဏိနံ။
အပ္ပေါဿုက္ကော နိရာသင်္ဂီ၊ အသောကော အကုတောဘယော။

၁၄၃။ သော ကရဿု အာနုဘာဝံ၊ ဝိတိဝတ္တဿု သီလိယံ။
အဟိံသာယ စရ လောကေ၊ ပိယော ဟောဟိသိ မံမိဝ။

၁၄၄။ ယော န ဟန္တိ န ဃာတေတိ၊ န ဇိနာတိ န ဇာပယေ။
မေတ္တံသော သဗ္ဗဘူတေသု၊ ဝေရံ တဿ န ကေနစိ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗဿန္တိ သဗ္ဗ ကံက တံ ပရေသု ဥပ္ပန္နံ အတ္တနိ ဝေရစိတ္တံ သဗ္ဗဿမာနော မာနသိံ ပဇိ ဟိံသန္တော ပိဟေဌေန္တော။ ဥတြိန္ဒြောတိ ဘိတော။ ဃသသီတိ ဘုဉ္ဇသိ။ တေန တေ ဒေသော ဗိဘန္တဝဏ္ဏော ဇာတော။ ဇနံတိ ကာကံ အာလပတိ။ ပိဏ္ဏောတိ ဘောဇနံ။ အဟိံသံ သဗ္ဗပါဏိနန္တိ အဟံ ပန သဗ္ဗသတ္တေ အဟိံသန္တော ဘုဉ္ဇာမိတိ ဝဒတိ။ သော ကရဿ အာနုဘာဝန္တိ သော တွမ္ပိ ပိရိယံ ကရေဟိ။ အတ္တနော သီလိယ-သင်္ခါတံ ဒုဿီလဘာဝံ ပိတိဝတ္တဿ။ အဟိံသာယာတိ အဟိံသာယ သမန္တာ-ဂတော ဟုတွာ လောကေ စရ။ ပိယော ဟောဟိသိ မံမိဝါတိ ဧဝံ သန္တေ မယာ သဒိသောဝ လောကဿ ပိယော ဟောဟိသိ။ န ဇိနာတိတိ နေဇာနိံ န ကရေဟိ။ န ဇာပယေတိ အညေပိ၂ န ကာရေဟိ။ မေတ္တံသောတိ မေတ္တ-ကောဋ္ဌာသော မေတ္တစိတ္တော။ န ကေနစိတိ ကေနစိ ကေသတ္တေနပိ သဒ္ဓိံ တဿ ဝေရံ နာမ နတ္ထိတိ။

တဿ သစေ လောကဿ ပိယော ဘဝိတုံ ဣစ္ဆသိ၊ သဗ္ဗဝေရေဟိ ပိရမာဟိတိ ဧဝံ စက္ကဝါကော ကာကဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ကာကော “တုဗ္ဗေ အတ္တနော ဂေါစရံ မယံ န ကထေထ၊ ကာ ကာ”တိ ဝဿန္တော ဥပ္ပတိတွာ ဗာရာဏသီယံ ဥက္ကာရဘူမိယညေဝ ဩတရိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ လောလဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကာကော လောလဘိက္ခု အဟောသိ၊ စက္ကဝါကီ ရာဟုလ-မာတာ၊ စက္ကဝါကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

စက္ကဝါကဇာတကဝဏ္ဏနာ တေရသမာ။

၁၄-ဘူရိပညဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၂)

၁၄၅-၁၅၄။ သစ္စံ ကိရာတိ ဣဒံ ဘူရိပညဇာတကံ မဟာဥမင်္ဂဇာတကေ၊
အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ဘူရိပညဇာတကဝဏ္ဏနာ စုဒ္ဓသမာ။

၁၅-မဟာမင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၃)

ကိုသု နရောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာမင်္ဂလသုတ္တံ^၁
 အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ရာဇဂဟနဂရသို့ ဟိ ကေနစိဒေဝ ကရုဏီယေန
 သန္တာဂါရေ^၂ သန္ဓိပတိတဿ မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ ဧကော ပုရိသော “အဇ္ဇ မေ
 မင်္ဂလကိရိယာ အတ္ထိ”တိ ဥဋ္ဌာယ အဂမာသိ။ အပရော တဿ ဝစနံ သုတွာ
 “အယံ ‘မင်္ဂလ’န္တိ ဝတွာဝ ဂတော၊ ကိံ ဧတံ မင်္ဂလံ နာမာ”တိ အာဟ။
 တမညော “အဘိမင်္ဂလရူပဒဿနံ မင်္ဂလံ နာမ။ ဧကစ္စော ဟိ ကာလဿေဝ
 ဥဋ္ဌာယ သဗ္ဗသေတံ ဥသဘံ ဝါ ပဿတိ၊ ဂဗ္ဘိနိတ္ထိံ ဝါ ရောဟိတမစ္ဆံ ဝါ
 ပုဏ္ဏသံဋံ ဝါ နဝနီတံ ဝါ ဂေါသပ္ပိံ ဝါ အဟတဝတ္ထံ ဝါ ပါယာသံ ဝါ ပဿတိ၊
 ဣတော ဥတ္တရိ မင်္ဂလံ နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ တေန ကထိတံ ဧကစ္စေ “သုက-
 ထိတ”န္တိ အဘိနန္တိသု။ အပရော “နေတံ မင်္ဂလံ၊ သုတံ နာမ မင်္ဂလံ။ ဧကစ္စော
 ဟိ ‘ပုဏ္ဏာ’တိ ဝဒန္တာနံ သုဏာတိ၊ တထာ ‘ဝဗျာ’တိ ‘ဝဗျမာနာ’တိ သုဏာတိ၊
 ‘ဘုဉ္ဇာ’တိ ‘ခါဒါ’တိ ဝဒန္တာနံ သုဏာတိ၊ ဣတော ဥတ္တရိ မင်္ဂလံ နာမ နတ္ထိ”တိ
 အာဟ။ တေန ကထိတမ္ပိ ဧကစ္စေ “သုကထိတ”န္တိ အဘိနန္တိသု။ အပရော “န
 ဧတံ မင်္ဂလံ၊ မုတံ နာမ မင်္ဂလံ။ ဧကစ္စော ဟိ ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ပထဝီ
 အာမသတိ၊ ဟရိတတိဏံ အလ္လဂေါမယံ ပရိသုဒ္ဓသာဠကံ ရောဟိတမစ္ဆံ သုဝဏ္ဏ-
 ရဇတဘာဇနံ^၃ အာမသတိ၊ ဣတော ဥတ္တရိ မင်္ဂလံ နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟ။
 တေန ကထိတမ္ပိ ဧကစ္စေ “သုကထိတ”န္တိ အဘိနန္တိသု။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ
 သုတမင်္ဂလိကာ မုတမင်္ဂလိကာတိ တိဿောပိ ပရိသာ ဟုတွာ အညမညံ
 သညာပေတုံ နာသက္ခိံသု၊ ဘုဗ္ဗဒေဝတာ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ
 “ဣဒံ မင်္ဂလ”န္တိ တထတော န ဇာနိံသုံ။

သက္ကော စိန္တေသိ “ဣမံ မင်္ဂလပဉ္စ သဒေဝကေ လောကေ အညတြ ဘဂဝတာ
 အညော ကထေတုံ သမက္ကော နာမ နတ္ထိ၊ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမံ ပဉ္စ
 ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ သော ရတ္ထိဘာဂေ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဉ္စိတွာ အဗ္ဗလိံ^၄
 ပဂ္ဂယျံ “ဗဟူ ဒေဝါ မနုဿာ စာ”တိ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္တာ ဒွါဒသဟိ
 ဂါထာဟိ အဋ္ဌတိံသ မဟာမင်္ဂလာနိ ကထေသိ။ မင်္ဂလသုတ္တေ ဝိနိဝဋ္ဌန္တေယေဝ^၅
 ကောဋိသတသဟဿမတ္တာ ဒေဝတာ အရဟတ္တံ ပါပုဏီံသု၊ သောတာပန္နာဒီနံ
 ဂဏနပထော နတ္ထိ။ သက္ကော မင်္ဂလံ သုတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သတ္တာရာ
 မင်္ဂလေ ကထိတေ သဒေဝကော လောကော “သုကထိတ”န္တိ အဘိနန္တိ။

၁-၃ ၁-၃-ပိဋေ။

၃-သုဝဏ္ဏရဇတံ ဘောဇနံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-သက္ကာဂါရေ (သျှ)၊ သန္တာဂါရေ (က)

၄-ဝိနိဝဋ္ဌန္တေ (သျှ)

တဒါ ဓမ္မသဘာယံ တထာဂတဿ ဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ အာရုသော သတ္တာ အညေသံ အဝိသယံ မင်္ဂလပဉ္စံ သဒေဝကဿ လောကဿ စိတ္တံ ဂဟေတွာ ကုက္ကုစ္စံ ဆိန္ဒိတွာ ဂဂနတလေ စန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ ကထေသိ၊ ဧဝံ မဟာပညော အာရုသော တထာဂတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဗုဒ္ဓဗျာဓိ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနုစ္စရိယံ ဘိက္ခဝေ ဗုဒ္ဓါနေဝ သမ္မောဓိပ္ပတ္တဿ မမ မင်္ဂလပဉ္စကထနံ၊ သွာဟံ ဗောဓိသတ္တစရိယံ စရန္တောပိ ဒေဝမနုဿာနံ ကင်္ခံ ဆိန္ဒိတွာ မင်္ဂလပဉ္စံ ကထေသိ”န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကေသ္မိံ ဂါမေဝိဘဝသမ္ပန္နဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ရက္ခိတကုမာ ရော”တိဿ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ကတဒါရပရိဂ္ဂဟော မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ရတနဝိလောကနံ ကတွာ သံဝိဂ္ဂမာနသော မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တပဒေသေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော ဧကေသ္မိံ ပဒေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အနုပုဗ္ဗေနဿ ပရိဝါရော မဟာ အဟောသိ၊ ပဉ္စ အန္တေဝါသိကသတာနိ အဟောသုံ။ အထေကဒိဝသံ တေ တာပသာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ “အာစရိယ ဝဿာရတ္တသမယေ ဟိမဝန္တတော ဩတရိတွာ လောကဗြူလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ ဂစ္ဆာမ၊ ဧဝံ နော သရိရဉ္စ ယိရံ ဘဝိဿတိ၊ ဇဗ္ဗံဝိဟာရော စ ကတော ဘဝိဿတိ”တိ အာဟံသု။ တေ “တေန ဟိ တုမေ ဂစ္ဆထ၊ အဟံ ဣဓေဝ ဝသိဿာမိ”တိ ဝုတ္တေ တံ ဝန္တိတွာ ဟိမဝန္တာ ဩတရိတွာ စာရိကံ စရမာနာ ဗာရာဏသီ ပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိံသု။ တေသံ မဟာသက္ကာရသမ္မာနော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဗာရာဏသီယံ သန္တာဂါရေသန္တိပတိတေ မဟာဇနကာယေ မင်္ဂလပညော သမုဋ္ဌာတိ။ သဗ္ဗံ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တဒါ ပန မနုဿာနံ ကင်္ခံ ဆိန္ဒိတွာ မင်္ဂလပဉ္စံ ကထေတုံ သမတ္တံ အပဿန္တော မဟာဇနော ဥယျာနံ ဂန္တော ဣသိဂဏံ မင်္ဂလပဉ္စံ ပုစ္ဆိ။ ဣသယော ရာဇာနံ အာမန္တေတွာ “မဟာရာဇ မယံ ဧတံ ကထေတုံ န သက္ခိဿာမ၊ အပိစ ခေါ အမှာကံ အာစရိယော ရက္ခိတတာပသော နာမ မဟာပညော ဟိမဝန္တေ ဝသတိ၊ သော သဒေဝကဿ လောကဿ စိတ္တံ ဂဟေတွာ ဧတံ မင်္ဂလပဉ္စံ ကထေသတိ”တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ “ဘန္တေ

ဟိမဝန္တာ နာမ ခူရေ ဒုဂ္ဂမောဝ၊ န သက္ကိဿာမ မယံ တတ္ထ ဂန္တု၊ သာဓု
ဝတ တုမေယေဝ အာစရိယဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ပုစ္ဆိတွာ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပုနာဂန္တာ
အမှာကံ ကထေထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ အာစရိယဿ
သန္တိကံ ဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ ကတပဋိသန္တာရာ အာစရိယေန ရညော ဓမ္မိကဘာဝေ
ဇနပဒစာရိတ္ထေ စ^၁ ပုစ္ဆိတေ တံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒိနံ ဥပ္ပတ္တိံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ
ကထေတွာ ရညော ယာစနာယ စ အတ္တနော ပဉ္စသဝနတ္ထံ^၂ အာဂတဘာဝံ
ပကာသေတွာ “သာဓု နော ဘန္တေ မင်္ဂလပဉ္စံ ပါကဋံ ကတွာ ကထေထာ”တိ
ယာစိံသု။ တတော ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော အာစရိယံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ
ဂါထမာဟ—

၁၅၅။ “ကိံသု နရော ဇပုမဓိစ္စ ကာလေ၊
ကံ ဝါ ဝိဇ္ဇံ ကတမံ ဝါ သုတာနံ။
သော မစ္စော အသ္မိဉ္စ ပရမိ လောကေ၊
ကထံ ကရော သောတ္ထာနေန ဂုတ္တော”တိ။

တတ္ထ ကာလေတိ မင်္ဂလပတ္ထနကာလေ။ ဝိဇ္ဇန္တိ ဝေဒံ။ သုတာနန္တိ သိက္ခိ-
တဗ္ဗယုတ္တကပရိယတ္တိနံ။ အသ္မိဉ္စာတိ ဧတ္ထ စာတိ နိပါတမတ္ထံ။ သောတ္ထာနေ-
နာတိ သောတ္ထိဘာဝါဝဟေန မင်္ဂလေန။ ဣဒံ ဂုတ္တံ ဟောတိ—အာစရိယ
ပုရိသော မင်္ဂလံ ဣစ္ဆန္တော မင်္ဂလကာလေ ကိံသု နာမ ဇပုန္တော တီသု
ဝေဒေသု ကတရံ ဝါ ဝေဒံ ကတရံ ဝါ သုတာနံ အန္တရေ သုတပရိယတ္တိံ^၃
အဓိယိတွာ သော မစ္စော ဣမသ္မိံ စ လောကေ ပရမိ စ ကထံ ကရော
ဧတေသု ဇပုဗ္ဗိသု ကိံ ကေန နိယာမေန^၄ ကရောန္တော သောတ္ထာနေန
နိရပရာမမင်္ဂလေန ဂုတ္တော ရက္ခိတော ဟောတိ၊ တံ ဥဘယလောကဟိတံ
ဂဟေတွာ ဌိတမင်္ဂလံ^၅ အမှာကံ ကထေဟိတိ။

ဧဝံ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကေန မင်္ဂလပဉ္စံ ပုဋ္ဌော မဟာသတ္တော ဒေဝမနုဿာနံ
ကင်္ဂံ ဆိန္ဒန္တော “ဣဒဉ္စိဒဉ္စ မင်္ဂလ”န္တိ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ မင်္ဂလံ ကထေန္တော
အာဟ—

၁-ဇနပဒစာရိကေ စ(သျှာ) ၂-ပဉ္စာယ ဉ္ဗပနတ္ထံ(သျှာ)၊ ပဉ္စံ ဉ္ဗပနတ္ထံ(က) ၃-သုတပရိယတ္တိနံ(က)
၄-ကိံ ကိဗိသေန ကေန ကေန နိယာမေန (သိ၊ ဣ)၊ ကိန္တိ ကေန နိယာမေန (က)
၅-အဓိမင်္ဂလံ (သျှာ)၊ ထုတိမင်္ဂလံ (က)

၁၅၆။ “ယဿံ ဒေဝါ ဝိတရော စ သဗ္ဗေ၊
 သရီသပါ သဗ္ဗဘူတာနိ စာပိ။
 မေတ္တာယ နိစ္စံ အပစိတာနိ ဟောန္တိ၊
 ဘူတေသု ဝေ သောတ္တာနံ တဒါဟူ”တိ။

တတ္ထ ယဿာတိ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ။ ဒေဝါတိ ဘုမ္မဒေဝေ အာဒိံ ကတွာ
 သဗ္ဗေပိ ကာမာဝစရဒေဝါ။ ဝိတရော စာတိ တတုတ္တရိ ရူပါဝစရဗြဟ္မာနော။
 သရီသပါတိ ဒီသဇာတိကာ။ သဗ္ဗဘူတာနိ စာပိတိ ပုတ္တာဝသေသာနိ စ
 သဗ္ဗာနိပိ ဘူတာနိ။ မေတ္တာယ နိစ္စံ အပစိတာနိ ဟောန္တိတိ ဧတေ သဗ္ဗေ
 သတ္တာ ဒသဒိသာဖရဏဝသေနံ ပဝတ္တာယ အပ္ပနာပုတ္တာယ မေတ္တာဘာဝနာယ
 အပစိတာ ဟောန္တိ။ ဘူတေသု ဝေတိ တံ တဿ ပုဂ္ဂလဿ သဗ္ဗသတ္တေသု
 သောတ္တာနံ နိရုန္တရံ ပဝတ္တံ နိရုပရာမေင်္ဂလံ အာဟု။ မေတ္တာဝိဟာရီဟိ ပုဂ္ဂလော
 သဗ္ဗေသံ ပိယော ဟောတိ ပရူပက္ကမေန အဝိကောပိယော။ ဣတိ သော
 ဣမိနာ မင်္ဂလေန ရက္ခိတော ဂေါပိတော ဟောတိတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ပဌမံ မင်္ဂလံ ကထေတွာ ဒုတိယာဒိနိ ကထေန္တော—

၁၅၇။ “ယော သဗ္ဗလောကဿ နိဝါတပုတ္တိ၊
 ဣတ္ထိပုမာနံ သဟဒါရကာနံ။
 ခန္တာ ဒုရုတ္တာနမပ္ပဋိကူလဝါဒီ၊
 အဓိဝါသနံ သောတ္တာနံ တဒါဟူ။

၁၅၈။ ယော နာဝဇာနာတိ သဟာယမတ္တေ၊
 သိပ္ပေန ကုလျာဟိ ဓနေန ဇစ္စာ။
 ရူပိပညော အတ္တကာလေ မတီမာ၊
 သဟာယေသု ဝေ သောတ္တာနံ တဒါဟူ။

၁၅၉။ မိတ္တာနိ ဝေ ယဿ ဘဝန္တိ သန္တော၊
 သံဝိသံတ္တာ အဝိသံဝါဒကဿံ။
 န မိတ္တဒုတ္တိ သံဝိဘာဂိ ဓနေန၊
 မိတ္တေသု ဝေ သောတ္တာနံ တဒါဟူ။

၁၆၀။ ယဿ ဘရိယာ တုလျဝယာ သမဂ္ဂါ၊
အနုဗ္ဗတာ ဓမ္မကာမာ ပဇာတာ။
ကောလိနိယာ သီလဝတီ ပတိဗ္ဗတာ၊
ဒါရေသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒါဟု။

၁၆၁။ ယဿ ရာဇော ဘူတပတိ ယဿသီ၊
ဇာနာတိ သောစေယျံ ပရက္ကမဉ္စ။
အဒ္ဓေဇ္ဈတာ သုဟဒ'ယံ မမန္တိ၊
ရာဇုသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒါဟု။

၁၆၂။ အန္တဉ္စ ပါနဉ္စ ဒဒါတိ သဒ္ဓေါ၊
မာလဉ္စ ဂန္ဓဉ္စ ဝိလေပနဉ္စ။
ပသန္တစိတ္တော အနုမောဒမာနော၊
သဂ္ဂေသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒါဟု။

၁၆၃။ ယမရိယဓမ္မေန ပုနန္တိ ဝုဒ္ဓါ၊
အာရာမိတာ သမစရိယာယ သန္တော။
ဗဟုဿုတာ ဣသယော သီလဝန္တော၊
အရဟန္တမဇ္ဈေ သောတ္ထာနံ တဒါဟူ”တိ—

ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ။

တတ္ထ နိပါတရုတ္တိတိ မုဒုစိတ္တတာယ သဗ္ဗလောကံဿ နိစရုတ္တိ ဟောတိ။
ဓန္တာ ဒုရုတ္တာနန္တိ ပရေဟိ ဝုတ္တာနံ ဒုဠဝစနာနံ အဓိဝါသကော ဟောတိ။
အပ္ပဒိကူလဝါဒီတိ “အက္ခောတ္တိ မံ၊ အဝဓိ မ”န္တိ ယုဂဂ္ဂါဟံ အကရောန္တော
အနုကူလမေဝ ဝဒတိ။ အဓိဝါသနန္တိ ဣဒံ အဓိဝါသနံ တဿ သောတ္ထာနံ
နိရပရာမေင်္ဂလံ ပဏှိတာ ဝဒန္တိ။

သဟာယမတ္တေတိ^၁ သဟာယေ စ သဟာယမတ္တေ စ^၂။ တတ္ထ သဟပံသု-
ကိဋ္ဌိတာ သဟာယာနာမ၊ ဒသ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဧကတော ဝုတ္တာ သဟာယ-
မတ္တာ နာမ၊ တေ သဗ္ဗေပိ “အဟံ သိပ္ပဝါ၊ ဣမေ နိသိပ္ပါ”တိ ဧဝံ သိပ္ပေန ဝါ၊
“အဟံ ကုလိနော၊ ဣမေ န ကုလိနာ”တိ ဧဝံ ကုလသမ္ပတ္တိသင်္ခါတာဟိ ကုလျာဟိ
ဝါ၊ “အဟံ အဇော၊ ဣမေ ဒုဂ္ဂတာ”တိ ဧဝံ ဓနေန ဝါ၊ “အဟံ ဇာတိသမ္ပန္နော၊
ဣမေ ဒုဇ္ဇာတာ”တိ ဧဝံ ဇစ္စာ ဝါ နာဝဇာနာတိ။ ရူပိပညောတိ သာဓုပညော

သုန္ဒရပညော။ အတ္တကာလေတိ ကဿစိဒေဝ အတ္တဿ ကာရဏဿ ဥပ္ပန္န-
ကာလေ။ မတိမာတိ တံ တံ^၁ အတ္ထံ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဝိစာရဏသမတ္တတာယ
မတိမာ ဟုတွာ တေ သဟာယေ နာဝဇာနာတိ။ သဟာယေသုတိ တံ တဿ
အနဝဇာနံ သဟာယေသု သောတ္တာနံ နာမာတိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ
အာဟု။ တေန ဟိ သော နိရပရာမင်္ဂလေန ဣဓလောကေ စ ပရလောကေ
စ ဂုတ္တော ဟောတိ။ တတ္ထ ပဏ္ဍိတေ သဟာယေ နိဿာယ သောတ္ထိဘာဝေါ
ကုသနာဋီဇာတကေန^၂ ကထေတဗျော။

သန္တောတိ ပဏ္ဍိတာ သပ္ပုရိသာ ယဿ မိတ္တာနိ ဘဝန္တိ။ သံဝိဿတ္တာတိ
သရံ ပဝိသိတွာ ဣန္ဒြိတိစ္ဆိတဿေဝ ဂဟဏဝသေန ဝိဿာသမာပန္နာ။ အဝိသံ-
ဝါဒကဿာတိ အဝိသံဝါဒနသီလဿ။ န မိတ္တဒုန္တိတိ ယော စ မိတ္တဒုန္တိ န
ဟောတိ။ သံဝိဘာဂိ ဓနေနာတိ အတ္တနော ဓနေန မိတ္တာနံ သံဝိဘာဂံ
ကရေတိ။ မိတ္တေသုတိ မိတ္တေ နိဿာယ လဒ္ဓဗ္ဗံ^၃ တဿ တံ မိတ္တေသုသောတ္တာနံ
နာမ ဟောတိ။ သော ဟိ ဧဝရူပေဟိ မိတ္တေဟိ ရက္ခိတော သောတ္ထိ^၄
ပါပုဏာတိ။ တတ္ထ မိတ္တေ နိဿာယ သောတ္ထိဘာဝေါ မဟာဥက္ကုသ-
ဇာတကာဒိဟိ^၅ ကထေတဗျော။

တုလျဝယာတိ သမာနဝယာ။ သမဂ္ဂတိ သမဂ္ဂဝါသာ^၆။ အနုဗ္ဗတာတိ
အနုဝတ္တိတာ။ ဓမ္မကာမာတိ တိရိစ္ဆာရိတဓမ္မံ ရောစေတိ။ ပဇာတာတိ^၇
ဝိဇာယိနိ^၈ န ဝဉ္စာ။ ဒါရေသုတိ ဧတေဟိ သီလဂုဏေဟိ သမန္တာဂတေ
မာတုဂါမေ ဂေဟေ ဝသန္တေ သာမိကဿ သောတ္ထိ ဟောတိတိ ပဏ္ဍိတာ
ကထေန္တိ။ တတ္ထ သီလဝန္တံ မာတုဂါမံ နိဿာယ သောတ္ထိဘာဝေါ မဏိ-
ဇောရဇာတက^၉သမ္ပုလဇာတက^{၁၀}ခဏ္ဍဟာလဇာတကေဟိ^{၁၁} ကထေတဗျော။

သောစေယျန္တိ သုစိဘာဝံ။ အဒ္ဓေဇ္ဈတာတိ အဒ္ဓေဇ္ဈတာယ န သေ မယာ
သဒ္ဓိ^{၁၂} ဘိဇ္ဇိတွာ ဒွိဓာ ဘဝိဿတိတိ ဧဝံ အဒ္ဓေဇ္ဈဘာဝေန ယံ ဇာနာတိ။
သုဟဒ'ယံ မမန္တိ သုဟဒေါ^{၁၃} အယံ မမန္တိ စ ယံ ဇာနာတိ။ ရာဇုသု ဝေတိ
ဧဝံ ရာဇုသု သေဝကာနံ သောတ္တာနံ နာမာတိ ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တိ။ ဒဒါတိ
သဒ္ဓေါတိ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဓဟိတွာ ဒဒါတိ။ သဂ္ဂေသု ဝေတိ ဧဝံ သဂ္ဂေ
ဒေဝလောကေ သောတ္တာနံ နိရပရာမင်္ဂလန္တိ ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တိ။ တံ
ပေတဝတ္ထုဝိမာနဝတ္ထုဟိ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေတဗ္ဗံ။

၁-ဟိတံ (သျှာ)	၂-ဒု ၅-၂၀-ပိဋေ။	၃-လဒ္ဓဗ္ဗံ (သျှာ)	၄-ဒု ၅-၂၀-ပိဋေ။
၅-အဝဂ္ဂဝါသာ (သိ)	၆-သဇာတာတိ (က)	၇-ဒု ၅-၅၁-ပိဋေ။	၈-ဒု ၅-၃၉၃-ပိဋေ။
၉-ဒု ၆-၂၄၂-ပိဋေ။			၁၀-သုဟဒယော (က)

ပုနန္တိ ဝုဒ္ဓါတိ ယံ ပုဂ္ဂလံ ဉာဏဝုဒ္ဓါ အရိယဓမ္မေန ပုနန္တိ ပရိသောဓေန္တိ။
သမစရိယာယာတိ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ။ ဗဟုဿူတာတိ ပဋိဝေဓဗဟုဿူတာ။
ဣသယောတိ သေတဂုဏာ။ သီလဝန္တောတိ အရိယသီလေန သမန္နာဂတာ။
အရဟန္တဗျေတိ အရဟန္တာနံ မဇ္ဈေပဋိလဘိတဗ္ဗံ တံ သောတ္ထာနန္တိ ပဏှိတာ
ကထေန္တိ။ အရဟန္တာ ဟိ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓမဂ္ဂံ အာစိက္ခိတွာ ပဋိပါဒေန္တော
အာရာဓကံ ပုဂ္ဂလံ အရိယမဂ္ဂေန ပုနန္တိ၊ သောပိ အရဟာဝ ဟောတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော အရဟတ္တေန ဒေသနာယ ကူဋံ ဂဏှန္တော အဋ္ဌဟိ
ဂါထာဟိ အဋ္ဌ မဟာမင်္ဂလာနိ ကထေတွာ တေသညေဝ မင်္ဂလာနံ ထုတ်
ကရေန္တော ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၆၄။ “တောနိ ခေါ သောတ္ထာနာနိ လောကေ၊

ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ သုခုဒ္ဓိယာနိ။

တာနီဓ သေဝေထ နရော သပညော၊

န ဟိ မင်္ဂလေ ကိဉ္ဇနမတ္ထိ သစ္စ”န္တိ။

တတ္ထ န ဟိ မင်္ဂလေတိ တသ္မိံ ပန ဒိဋ္ဌသုတမုတပ္ပဘေဒေ မင်္ဂလေ ကိဉ္ဇနံ
ဧကမင်္ဂလမ္ပိ သစ္စံ နာမ နတ္ထိ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ ပနေကံ ပရမတ္ထသစ္စန္တိ။

ဣသယော တာနိ မင်္ဂလာနိ သုတွာ သတ္တုဒ္ဓဒိဝသစ္စယေန အာစရိယံ
အာပုစ္ဆိတွာ တတ္ထေဝ အဂမံသု။ ရာဇာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တော ပုစ္ဆိ။ တေ
တဿ အာစရိယေန ကထိတနိယာမေန မင်္ဂလပဉ္စိ ကထေတွာ ဟိမဝန္တမေဝ
အာဂမံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ လောကေ မင်္ဂလံ ပါကဋံ အဟောသိ။
မင်္ဂလေသု ဝတ္ထိတွာ မတမတာ သဂ္ဂပထံ ပူရေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော စတ္တာရော
ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဣသိဂဏံ အာဒါယ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ
မင်္ဂလပဉ္စိ ကထေသိ”န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဣသိဂဏော
ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ၊ မင်္ဂလပဉ္စပုစ္ဆကော ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော သာရိပုတ္တော၊
အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာမင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပန္နရသမာ။

၁၆-သဒ္ဓပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၄)

ဥဋ္ဌေဟိ ကဏှာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မတပုတ္တံ ကုဋုမ္ပိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု မဋ္ဌကုဏ္ဍလိသဒိသမေဝ။ ဣမ ပန သတ္တာ တံ ဥပါသကံ “ကိ” ဥပါသက သောစသိ”တိ ဝတ္တာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ဥပါသက ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတ္တာ မတပုတ္တံ နာနုသောစိ”တိ ဝတ္တာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဥတ္တရပထေ ကံသဘောဂေ အသိတဉ္စနနဂရေ မဟာကံသော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ကံသော စ ဥပကံသော စာတိ ခွေ ပုတ္တာ အဟေသံ၊ ဒေဝဂဗ္ဘာ နာမ ဧကာ မိတာ။ တဿာ ဇာတဒိဝသေ နေမိတ္တကာ ပြာဟူဏာ “ဧတိဿံ ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တပုတ္တာ ကံသဂေါတ္တံ ကံသဝံသံ နာသေသန္တိ”တိ ဗျာကရိသု။ ရာဇာ ဗလဝသိနေဟေန မိတရံ ဝိနာသေတုံ နာသကိ၊ “ဘာတရော ဇာနိသန္တိ”တိ ယာဝတာယုကံ ဌတ္တာ ကာလ-မကာသိ။ တသ္မိံ ကာလကတေ ကံသော ရာဇာ အဟေသိ၊ ဥပကံသော ဥပရာဇာ။ တေ စိန္တယိသု “သစေ မယံ ဘဂိနိံ နာသေသာမ၊ ဂါရယှာ ဘဝိဿံမ၊ ဧတံ ကဿစိ အဒတ္တာ နိဿာမိကံ ကတ္တာ ပဋိဇဉ္ဇိဿာမာ”တိ။ တေ ဧကထူဏကံ ပါသာဒံ ကာရေတွာ တံ တတ္ထ ဝသာပေသံ၊ နန္ဒဂေါပါ^၁ နာမ တဿာ ပရိစာရိကာ အဟေသိ။ အန္ဓကဝေဏ္ဏော^၂ နာမ ဒါသော တဿာ သာမိကော အာရက္ခမကာသိ။

တဒါ ဥတ္တရမရရာယ မဟာသာဂရော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ သာဂရော ဥပသာဂရော စာတိ ခွေ ပုတ္တာ အဟေသံ။ တေသု ပိတု အစ္စယေန သာဂရော ရာဇာ အဟေသိ၊ ဥပသာဂရော ဥပရာဇာ။ သော ဥပကံသဿ သဟာယကော ဧကာစရိယကုလေ ဧကတော ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ။ သော သာဂရဿ ဘာတု အန္တေပုရေ ဒုဗ္ဘိတွာ ဘာယမာနော^၃ ပလာယိတွာ ကံသဘောဂေ ဥပကံသဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဥပကံသော တံ ရညော ဒေသေသိ၊ ရာဇာ တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။ သော ရာဇပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော ဒေဝဂဗ္ဘာယ နိဝါသံ ဧကထမ္ဘံ ပါသာဒံ ဒိသ္မာ “ကသေသော နိဝါသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ကာရဏံ သုတ္တာ ဒေဝဂဗ္ဘာယ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော အဟေသိ။ ဒေဝ-ဂဗ္ဘာပိ ဧကဒိဝသံ တံ ဥပကံသေန သဒ္ဓိံ ရာဇပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ကော သော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မဟာသာဂရဿ ပုတ္တော ဥပသာဂရော နာမာ”တိ

၁-နန္ဒဂေါပါ(သီ၊သျှာ၊ဣ) ၂-အန္ဓကဝေနဟု(သီ၊ဣ)၊အန္ဓကဝေဏ္ဏ(သျှာ) ၃-ဝယမာနော(သီ၊ဣ)

နန္ဒိဂေါပါယ သန္တိကာ သုတွာ တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟောသိ။ ဥပသာဂရော
 နန္ဒိဂေါပါယ လဉ္စံ ဒတွာ “ဘဂိနိ သက္ခိဿသိ မေ ဒေဝဂဗ္ဘံ ဒဿေတု”န္တိ
 အာဟ။ သာ “န ဧတံ သာမိ ဂရုဏ”န္တိ ဝတွာ တံ ကာရဏံ ဒေဝဂဗ္ဘာယ
 အာရောစေသိ။ သာ ပကတိယာဝ တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ တံ ဝစနံ သုတွာ
 “သာဓူ”တိ သဗ္ဗုဒ္ဓိန္ဒြိယာ နန္ဒိဂေါပါ ဥပသာဂရဿ သညံ ဒတွာ ရတ္ထိဘာဂေ
 တံ ပါသာဒံ အာရောပေသိ။ သော ဒေဝဂဗ္ဘာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။
 အထ နေသံ ပုနပ္ပုနံ သံဝါသေန ဒေဝဂဗ္ဘာ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိ။

အပရဘာဂေ တဿာ ဂဗ္ဘပတိဋ္ဌာနံ ပါကဋံ အဟောသိ။ ဘာတရော
 နန္ဒိဂေါပါ ပုတ္တိံ သု။ သာ အဘယံ ယာစိတွာ တံ အန္တရံ ကထေသိ။ တေ သုတွာ
 “ဘဂိနိ နာသေတုံ န သက္ကာ၊ သစေ ဓိတရံ ဝိဇာယိဿတိ၊ တမ္ပိ န နာသေဿာမ၊
 သစေ ပန ပုတ္တော ဘဝိဿတိ၊ နာသေဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ဒေဝဂဗ္ဘံ
 ဥပသာဂရဿေဝ အဒိသု။ သာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ ဓိတရံ ဝိဇာယိ။ ဘာတရော
 သုတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ တဿာ “အဉ္ဇနဒေဝီ”တိ နာမံ ကရိံ သု။ တေသံ
 ဘောဂဝဓုမာနံ နာမ ဘောဂဂါမံ အဒိသု။ ဥပသာဂရော ဒေဝဂဗ္ဘံ ဂဟေတွာ
 ဘောဂဝဓုမာနဂါမေ ဝသိ။ ဒေဝဂဗ္ဘာယ ပုနပိ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌာသိ။
 နန္ဒိဂေါပါပိ တံ ဒိဝသမေဝ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိ။ တာသု ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာသု ဧကဒိဝသ-
 မေဝ ဒေဝဂဗ္ဘာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ နန္ဒိဂေါပါ ဓိတရံ ဝိဇာယိ။ ဒေဝဂဗ္ဘာ ပုတ္တဿ
 ဝိနာသနဘယေန ပုတ္တံ နန္ဒိဂေါပါယ ရဟဿေန ပေသေတွာ တဿာ ဓိတရံ
 အာဟရာပေသိ။ တဿာ ဝိဇာတဘာဝံ ဘာတိကာနံ အာရောစေသုံ။ တေ
 “ပုတ္တံ ဝိဇာတာ၊ ဓိတရံ”န္တိ ပုတ္တိတွာ “ဓိတရံ”န္တိ ပုတ္တေ “တေန ဟိ ပေါသေ-
 ထာ”တိ အာဟံ သု။ ဧတေနုပါယေန ဒေဝဂဗ္ဘာ ဒသ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ။ ဒသ
 ဓိတရော နန္ဒိဂေါပါ ဝိဇာယိ။ ဒသ ပုတ္တာ နန္ဒိဂေါပါယ သန္တိကေ ဝဓုန္တိ၊
 ဓိတရော ဒေဝဂဗ္ဘာယ။ တံ အန္တရံ ကောစိ န ဇာနာတိ။ ဒေဝဂဗ္ဘာယ ဇေဋ္ဌ-
 ပုတ္တော ဝါသုဒေဝေါ နာမ အဟောသိ။ ဒုတိယော ဗလဒေဝေါ၊ တတိယော
 စန္ဒဒေဝေါ၊ စတုတ္ထော သူရိယဒေဝေါ၊ ပဉ္စမော အဂ္ဂိဒေဝေါ၊ ဆဋ္ဌော
 ဝရုဏဒေဝေါ၊ သတ္တမော အဇ္ဈုနော၊ အဋ္ဌမော ပဇ္ဇုနော၊ နဝမော သုဠ-
 ပဏ္ဍိတော၊ ဒသမော အင်္ဂုရော နာမ အဟောသိ။ တေ အန္ဓကဝေဏ္ဏဒါသ-
 ပုတ္တာ ဒသ ဘာတိကာ စေဋ္ဌကာတိ ပါကဋာ အဟေသုံ။

တေ အပရဘာဂေ ဝုပ္ပိမန္တာယ ထာမဗလသမ္ပန္တာ ကက္ခဋ္ဌာ ဖရဿာ ဟုတွာ
 ဝိလောပံ ကရေန္တာ ဝိစရန္တိ၊ ရညော ဂစ္ဆန္တေ ပဏ္ဏာကာရေပိ ဝိလုမ္ပန္တေဝ။

၁-ဂေါဓုမာနံ (သိ၊ ဣ)

မနုဿာ သန္နိပတိတွာ “အန္ဓကဝေဏ္ဍဒါသပုတ္တာ ဒသ ဘာတိကာ ရဋ္ဌံ
ဝိလုမ္ဗန္တိ”^၁တိ ရာဇင်္ဂဏေ ဥပက္ခောသိ^၂သု။ ရာဇာ အန္ဓကဝေဏ္ဍံ ပက္ခောသာ-
ပေတွာ “ကဿာ ပုတ္တေဟိ ဝိလောပံ ကာရာပေသိ”^၃တိ တဇ္ဇေသိ။ ဧဝံ ဒုတိယမ္ပိ
တတိယမ္ပိ မနုဿေဟိ ဥပက္ခောသေ ကတေ ရာဇာ တံ သန္တဇ္ဇေသိ။
သော မရဏဘယဘိတော ရာဇာနံ အဘယံ ယာစိတွာ “ဒေဝ ဧတေ န မယံ
ပုတ္တာ၊ ဥပသာဂရဿ ပုတ္တာ”^၄တိ တံ အန္တရံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ ဘိတော
“ကေန တေ ဥပါယေန ဂဏှာမာ”^၅တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိတွာ “ဧတေ ဒေဝ မလ္လယုဒ္ဓ-
ဝိတ္တကာ၊ နဂရေ ယုဒ္ဓံ ကာရေတွာ တတ္ထ နေ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ အာဂတေ ဂါဟာ-
ပေတွာ မာရေဿာမာ”^၆တိ ပုတ္တေ စာရုရဉ္စ^၇ မုဋ္ဌိကဉ္စာတိ ဒွေ မလ္လေ
ပေါသေတွာ^၈ “ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ယုဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ”^၉တိ နဂရေ ဘေရိ^{၁၀}
စရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ သဇ္ဇာပေတွာ အက္ခဝါဋံ ကာရေတွာ
ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဇေပဋ္ဌာကံ ဗန္ဓာပေသိ။ သကလနဂရံ သင်္ချံဘိ။
စက္ကာတိစက္ကံ မဉ္ဇာတိမဉ္ဇံ ဗန္ဓိတွာ စာရုရမုဋ္ဌိကာ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ အာဂန္တာ ဝဂ္ဂန္တာ
ဂဇ္ဇန္တာ အပ္ပေါဋ္ဌေန္တာ ဝိစရိ^{၁၁}သု။ ဒသ ဘာတိကာပိ အာဂန္တာ ရဇက-
ဝိထိ^{၁၂} ဝိလုမ္ဗိတွာ ဝဏ္ဏသာဋကေ နိဝါသေတွာ ဂန္ဓာပဏေသု ဂန္ဓံ၊ မာလာ-
ကာရာပဏေသု မာလံ ဝိလုမ္ဗိတွာ ဝိလိတ္တဂတ္တာ မာလဓာရိနော ကတကဏ္ဍပူရာ
ဝဂ္ဂန္တာ ဂဇ္ဇန္တာ အပ္ပေါဋ္ဌေန္တာ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ ပဝိသိ^{၁၃}သု။

တသ္မိံ ခဏေ စာရုရော အပ္ပေါဋ္ဌေန္တော ဝိစရတိ။ ဗလဒေဝေါ တံ
ဒိသ္ဗာ “န နံ ဟတ္ထေန ဆုပိဿာမိ”^{၁၄}တိ ဟတ္ထိသာလတော မဟန္တံ
ဟတ္ထိယောတ္တံ အာဟရိတွာ ဝဂ္ဂိတွာ ဂဇ္ဇိတွာ ယောတ္တံ ဒိပိတွာ စာရုရံ
ဥဒရေ ဝေဋ္ဌေတွာ ဒွေ ယောတ္တကောဋိယော ဧကတော ကတွာ ဝတ္ထေတွာ^{၁၅}
ဥက္ခိပိတွာ သီသမတ္တကေ ဘမေတွာ ဘူမိယံ ပေါဏေတွာ ဗဟိ အက္ခဝါဋေ
ဒိပိ။ စာရုရေ မတေ ရာဇာ မုဋ္ဌိကမလ္လံ အာဏာပေသိ။ သော ဥဋ္ဌာယ ဝဂ္ဂိတွာ
ဂဇ္ဇိတွာ အပ္ပေါဋ္ဌေသိ။ ဗလဒေဝေါ တံ ပေါဏေတွာ အဋ္ဌိနိ သဉ္ဇုဏ္ဏေတွာ
“အမလ္လောမ္ပိ၊ အမလ္လောမ္ပိ”^{၁၆}တိ ဝဒန္တမေဝ “နာဟံ တဝ မလ္လဘာဝံ ဝါ အမလ္လ-
ဘာဝံ ဝါ ဇာနာမိ”^{၁၇}တိ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ပေါဏေတွာ ဇိဝိတက္ခယံ
ပါပေတွာ ဗဟိ အက္ခဝါဋေ ဒိပိ။ မုဋ္ဌိကော မရန္တော “ယက္ခော ဟုတွာ တံ
ခါဒိတုံ လဘိဿာမိ”^{၁၈}တိ ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေသိ။ သော ကာလမတ္တိကအဋ္ဌဝိယံ နာမ
ယက္ခော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ရာဇာ “ဂဏှထ ဒသ ဘာတိကေ စေဋကေ”^{၁၉}တိ

၁-ဝါနုရဉ္စ (သီ၊ သျာ)၊ စာနုရဉ္စ (ဣ)

၃-ဘတ္တဂန္ဓရဇကဝိထိ (သျာ၊ က)

၂-ပက္ခောသာပေတွာ (သျာ)၊ ပေသေတွာ (ဣ)

၄-ဝေဋ္ဌေတွာ (သီ၊ ဣ)၊ ဝေဋ္ဌေတွာ (သျာ)

ဥဋ္ဌဟိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဝါသုဒ္ဓေဝေါ စက္ကံ ဒိပိ။ တံ ခုန္တမ္ပိ ဘာတိကာနံ သီသာနိ ပါတေသိ။ မဟာဇနော ဘိတတသိတော “အဝဿယာ နော ဟောတာ”တိ တေသံ ပါဒေသု ပတိတွာ နိပဇ္ဇိ။ တေ ဒွေပိ မာတုလေ မာရေတွာ အသိတဉ္စန-
နဂရေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ မာတာပိတရော တတ္ထ ကတွာ “သကလဇမ္ပုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဏိဿာမာ”တိ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ကာလယောနကရညော နိဝါသံ အယုဇ္ဈနဂရံ ဂန္တာ တံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတံ ပရိခါရုက္ခဂဟနံ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ပါကာရံ ဘိန္ဒိတွာ ရာဇာနံ ဂဟေတွာ တံ ရဇ္ဇံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကတွာ ဒွါရဝတိံ ပါပုဏိံသု။ တဿ ပန နဂရဿ ဧကတော သမုဒ္ဓေါ ဧကတော ပဗ္ဗတော၊ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတံ ကိရ တံ အဟောသိ။

တဿ အာရက္ခံ ဂဟေတွာ ဌိတယက္ခော ပစ္စာမိတ္ထေ ဒိသွာ ဂဠာ-
ဝေသေန ဂဠာရဝံ ရဝတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ယက္ခာနဘာဝေန သကလနဂရံ ဥပ္ပတိတွာ မဟာသမုဒ္ဓေ ဧကသ္မိံ ဒီပကေ တိဋ္ဌတိ။ ပစ္စာမိတ္ထေသု ဂတေသု ပုနာဂန္တာ သကဋ္ဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌာတိ။ တဒါပိ သော ဂဠာဘော တေသံ ဒသန္တံ ဘာတိကာနံ အာဂမနံ ဥတွာ ဂဠာရဝံ ရဝိ။ နဂရံ ဥပ္ပတိတွာ ဒီပကေ ပတိဋ္ဌာယ တေသု နဂရံ အဒိသွာ နိဝတ္ထန္တေသု ပုနာဂန္တာ သကဋ္ဌာနေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တေ ပန နိဝတ္ထိံသု၊ ပုနပိ ဂဠာဘော တထေဝ အကာသိ။ တေ ဒွါရဝတိနဂရေ ရဇ္ဇံ ဂဏိတုံ အသက္ခောန္တာ ကဏ္ဍီပိယနဿ ဣသိနော သန္တိကံ ဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ “ဘန္တေ မယံ ဒွါရဝတိယံ ရဇ္ဇံ ဂဟေတုံ န သက္ခောမ၊ ဧကံ နော ဥပါယံ ကရေထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပရိခါပိဋ္ဌေ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ ဧကော ဂဠာဘော စရတိ၊ သော ဟိ အမိတ္ထေ ဒိသွာ ဝိရဝတိ၊ တသ္မိံ ခဏေ နဂရံ ဥပ္ပတိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တုမေ တဿ ပါဒေ ဂဏ္ဍထ၊ အယံ ဝေါ နိပ္ပဇ္ဇနုပါယော”တိ ဝုတ္တေ တာပသံ ဝဋ္ဋိတွာ ဂန္တာ ဂဠာဿ ပါဒေသု ဂဟေတွာ နိပတိတွာ “သမိဋ္ဌပေတွာ တုမေ အညော အမှာကံ အဝဿယော နတ္ထိ၊ အမှာကံ နဂရံ ဂဏ္ဍနကာလေ မာ ရဝိတ္တာ”တိ ယာစိံသု။ ဂဠာဘော “န သက္ကာ န ဝိရဝိတုံ၊ တုမေ ပန ပဌမတရံ အာဂန္တာ စတ္တာရော ဇနာ မဟန္တာနိ အယနင်္ဂလာနိ ဂဟေတွာ စတူသု နဂရဒွါရေသု မဟန္တေ အယခါဏုကေ ဘူမိယံ အာကောဠေတွာ နဂရဿ ဥပ္ပတနကာလေ နင်္ဂလာနိ ဂဟေတွာ နင်္ဂလဗဒ္ဓိ အယသင်္ခလိကံ အယခါဏုကေ ဗန္ဓေယျာထ၊ နဂရံ ဥပ္ပတိတုံ န သက္ခိဿတိ”တိ အာဟ။

တေ “သာဓူ”တိ ဝတ္တာ တသ္မိံ အဝိရဝန္တေယေဝ^၁ နင်္ဂလာနိ အာဒါယ စတူသု နဂရဒ္ဓါရေသု ခါဏုကေ ဣမိယံ အာကောဋေတွာ အဋ္ဌံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဂဗြဘော ဝိရဝိ၊ နဂရံ ဥပ္ပတိတုမာရဘိ။ စတူသု ဒ္ဓါရေသု ဌိတာ စတူဟိ အယနင်္ဂလေဟိ ဂဟေတွာ နင်္ဂလဗဒ္ဓါ အယသင်္ခလိကာ ခါဏုကေသု ဗန္ဓိံသု၊ နဂရံ ဥပ္ပတိတုံ နာသက္ခိ။ ဒသ ဘာတိကာ တတော နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိံသု။ ဧဝံ တေ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ တေသဋ္ဌိယာ နဂရသဟဿေသု သဗ္ဗရာဇာနော စက္ကေန ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဒ္ဓါရဝတိယံ ဝသမာနာ ရဇ္ဇံ ဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဝိဘဇိံသု၊ ဘဂိနိံ ပန အဉ္ဇနဒေဝိံ န သရိံသု။ တတော ပုန “ဧကာဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကရောမာ”တိ ပုတ္တေ အင်္ဂုရော “မမ ကောဋ္ဌာသံ တဿာ ဒေထ၊ အဟံ ဝေါဟာရံ ကတွာ ဇီဝိဿာမိ၊ ကေဝလံ တုမေ အတ္တနော ဇနပဒေ မယံ သုက်ံ ဝိဿဇ္ဇေထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိတွာ တဿ ကောဋ္ဌာသံ ဘဂိနိယာ ဒတွာ သဒ္ဓိံ တာယ နဝ ရာဇာနော ဒ္ဓါရဝတိယံ ဝသိံသု။ အင်္ဂုရော ပန ဝဏိဇ္ဇမကာသိ။ ဧဝံ တေသု အပရာပရံ ပုတ္တဓိတာဟိ ဝဗုမာနေသု အဒ္ဓါနေ ဂတေ မာတာပိတရော ကာလမင်္ဂသု။

တဒါ ကိရ မနုဿာနံ ဝိသတိဝဿသဟဿာယုကကာလော^၂ အဟောသိ။ တဒါ ဝါသုဒေဝမဟာရာဇဿ ဧကော ပုတ္တော ကာလမကာသိ။ ရာဇာ သောကပရေတော သဗ္ဗကိစ္စာနိ ပဟာယ မဉ္ဇဿ အဋ္ဌနိံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိလပန္တော နိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဃဋ္ဌပဏှိတော စိန္တေသိ “ဌပေတွာ မံ အညော ကောစိ မမ ဘာတု သောကံ ဟရိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ဥပါယေနဿ သောကံ ဟရိဿာမီ”တိ။ သော ဥမ္ပတ္တကဝေသံ ဂဟေတွာ “သသံ မေ ဒေထ၊ သသံ မေ ဒေထာ”တိ အာကာသံ ဥလ္လောကေန္တော သကလနဂရံ ဝိစရိ။ “ဃဋ္ဌပဏှိတော ဥမ္ပတ္တကော ဇာတော”တိ သကလနဂရံ သင်္ခဘိ။ တသ္မိံ ကာလေ ရောဟိဏေယျော နာမ အမစ္စော ဝါသုဒေဝရညော သန္တိကံ ဂန္တော တေန သဒ္ဓိံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၅။ “ဥဋ္ဌေဟိ ကဏှ ကိံ သေသိ၊ ကော အတ္ထော သုပနေန^၃ တေ။
ယောပိ တုယံ သကော ဘာတာ၊ ဟဒယံ စက္ခု စ ဒက္ခိဏံ။
တဿ ဝါတာ ဗလိယန္တိ၊ ဃဋ္ဌော ဇပ္ပတိ ကေသဝါ”တိ။

၁-အဓိရက္ခေယေဝ (သျှာ၊က)

၂-ဒသဝဿသဟဿာယုကကာလော (က)

၃-သုပနေန (သိ၊ သျှာ)

တတ္ထ ကဏ္ဍာတိ ဂေါတ္တေနာလပတိ၊ ကဏ္ဍာယနဂေါတ္တော ကိရေသ။
 ကော အတ္ထောတိ ကတရာ နာမ ဝနိ။ ဟဒယံ စက္ခု စ ဒက္ခိဏန္တိ ဟဒယေန
 စေဝ ဒက္ခိဏစက္ခုနာ စ သမာနောတိ အတ္ထော။ တဿ ဝါတာ ဗလိယန္တိတိ
 တဿ ဟဒယံ အပသ္မာရဝါတာ အဝတ္ထရန္တိတိ အတ္ထော။ ဇပ္ပတိတိ “သသံ
 မေ ဒေသာ”တိ ဝိပ္ပလပတိ။ ကေသဝါတိ သော ကိရ ကေသသောဘနတာယ
 “ကေသဝါ”တိ ပညာယိတ္ထ၊ တေန တံ နာမေနာလပတိ။

ဧဝံ အမစ္စေန ဝုတ္တေ တဿ ဥမ္မတ္တကဘာဝံ ဥတွာ သတ္တာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ
 ဟုတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၆၆။ “တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ရောဟိဏေယျဿ ကေသဝေါ။
 တရမာနရူပေါ ဝုဠာသိ၊ ဘာတုသောကေန အဋ္ဌိတော”တိ။

ရာဇာ ဥဠာယ သီဃံ ပါသာဒါ ဩတရိတွာ သုပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ
 ဂန္တော ဥဘောသု ဟတ္ထေသု ဒဠိ ဂဟေတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော
 တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၆၇။ “ကိန္နု ဥမ္မတ္တရူပေါ၊ ကေဝလံ ဒွါရကံ” ဣမံ။
 သသော သသောတိ လပသိ၊ ကော နု တေ သသမာဟရိ”တိ။

တတ္ထ ကေဝလံ ဒွါရကံ ဣမန္တိ ကသ္မာ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ ဟုတွာ သကလံ
 ဣမံ ဒွါရဝတိနဂရံ ဝိစရန္တော “သသော သသော”တိ လပသိ၊ ကော တဝ သသံ
 ဟရိ၊ ကေန တေ သသော ဂဟိတောတိ ပုစ္ဆတိ။

သော ရညာ ဧဝံ ဝုတ္တေဝိ ပုနပ္ပုနံ တဒေဝ ဝစနံ ဝဒတိ။ ရာဇာ ပုန ဒွေ
 ဂါထာ အဘာသိ—

၁၆၈။ “သောဝဏ္ဏမယံ မဏိမယံ၊ လောဟမယံ အထ ရူပိယာမယံ။
 သင်္ခသိလာပဝါဠမယံ၊ ကာရယိဿာမိ တေ သသံ။

၁၆၉။ သန္တိ အညေဝိ သသကာ၊ အရညေ ဝနဂေါစရာ။
 တေဝိ တေ အာနယိဿာမိ၊ ကိဒိသံ သသမိစ္ဆသိ”တိ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္ထော—တေသု သုဝဏ္ဏမယာဒိသု ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဝဒ၊
 အဟံ တေ ကာရေတွာ ဒဿာမိ၊ အထာပိ တေ န ရောစေသိ၊ အညေဝိ

အရညေ ဝနဂေါစရာ သသကာ အတ္တိ၊ တေပိ တေ အာနယိဿံ၊ ဝဒ
ဘဒြမုခ ကိဒိသံ သသမိစ္ဆသီတိ။

ရညော ကထံ သုတွာ ဃဋ္ဌပဏ္ဍိတော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၇၀။ “န စာဟမေတေ ဣစ္ဆာမိ၊ ယေ သဿာ ပထဝိဿိတာ။
စန္ဒတော သသမိစ္ဆာမိ၊ တံ မေ ဩဟရ ကေသဝါ”တိ။

တတ္ထ ဩဟရတိ ဩတာရေဟိ^၁။

ရာဇော တဿ ကထံ သုတွာ “နိဿံသယံ မေ ဘာတာ ဥမ္မတ္ထကောဝ
ဇာတော”တိ ဒေါမနဿပုတ္တော သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၁။ “သော နူန မရရံ ဉှတိ၊ ဇီဝိတံ ဝိဇဟိဿသိ။
အပတ္တိယံ ယော ပတ္တယသိ၊ စန္ဒတော သသမိစ္ဆသီ”တိ။

တတ္ထ ဉှတိတိ ကနိဋ္ဌံ အာလပန္နော အာဟ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—တာတ
မယံ ဝိယဉှတိ သော တံ နူန အတိမရရံ အတ္တနော ဇီဝိတံ ဝိဇဟိဿသိ၊
ယော အပတ္တေတဗ္ဗံ ပတ္တယသီတိ။

ဃဋ္ဌပဏ္ဍိတော ရညော ဝစနံ သုတွာ နိစ္စလော ဌတွာ “ဘာတိက တံ
စန္ဒတော သသကံ ပတ္တေန္တဿ တံ အလဘိတွာ ဇီဝိတက္ခယဘာဝံ ဇာနန္တော
ကိုကာရဏာ မတပုတ္တံ အနုသောစသီ”တိ ဝတွာ အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၂။ “ဧဝံ စေ ကဏ္ဍ ဇာနာသိ၊ ယဒညမနုဿာသသိ။
ကဿွာ ပုရေ မတံ ပုတ္တံ၊ အဇ္ဇာပိ မနုသောစသီ”တိ။

တတ္ထ ဧဝန္တိ ဣဒံ အလဗ္ဘနေယျဋ္ဌာနံ နာမ န ပတ္တေတဗ္ဗန္တိ ယဒိ ဧဝံ
ဇာနာသိ။ ယဒညမနုဿာသသီတိ ဧဝံ ဇာနန္တောဝ ယဒိ အညံ အနုဿာသသီတိ
အတ္တော။ ပုရေတိ အထ ကဿွာ ဣတော စတုမာသမတ္ထကေ မတပုတ္တံ အဇ္ဇာပိ
အနုသောစသီတိ ဝဒတိ။

ဧဝံ သော အန္တရိဝိထိယံ ဌိတကောဝ “ဘာတိက အဟံ တာဝ ပညာယ-
မာနံ ပတ္တေမိ၊ တံ ပန အပညာယမာနဿ^၂ သောစသီ”တိ ဝတွာ တဿ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ပုန ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၇၃။ “ယံ န လဟ္တာ မနုဿေန၊ အမနုဿေန ဝါ ပုန။
ဇာတော မေ မာ မရိ ပုတ္တော၊ ကုတော လဟ္တာ အလဟ္တိယံ။

၁၇၄။ န မန္တာ မူလဘေသဇ္ဇော၊ ဩသဓေဟိ ဓနေန ဝါ။
သက္ကာ အာနယိတုံ ကဏှ၊ ယံ ပေတမနုသောစသိ”တိ။

တတ္ထ ယန္တိ ဘာတိက ယံ ဧဝံ ဇာတော မေ ပုတ္တော မာ မရိတိ မနုဿေန ဝါဒေဝေန ဝါ ပုန န လဟ္တာ န သက္ကာ လဒ္ဓံ၊ တံ တံ ပတ္တေသိ၊ တဒေတံ ကုတော လဟ္တာ ကေန ကာရဏေန သက္ကာ လဒ္ဓံ၊ န သက္ကာတိ ဒီပေတိ။ ကဿော? ယသ္မာ အလဟ္တိယံ၊ အလဟ္တနေယျဌာနံ ဟိ နာမေတန္တိ အတ္ထော။ မန္တာတိ မန္တပယောဂေန။ မူလဘေသဇ္ဇောတိ မူလဘေသဇ္ဇေန။ ဩသဓေဟိတိ နာနာ-
ဝိဓောသဓေဟိ။ ဓနေန ဝါတိ ကောဠိသတသင်္ချေနပိ ဓနေန ဝါ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—ယံ တံ ပေတမနုသောစသိ၊ တံ ဧတေဟိ မန္တပယောဂါဒီဟိ အာနေတုံ န သက္ကာတိ။

ရာဇာ တံ သုတွာ “ယုတ္တံ တာတ သလ္လက္ခိတံ မေ၊ မမ သောကဟရဏတ္ထာယ တယာ ဣဒံ ကတ”န္တိ သုပဏ္ဍိတံ ဝဏ္ဏေန္တော စတသော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၇၅။ “ယဿ ဧတာဒိသာ အဿု၊ အမစ္စာ ပုရိသပဏ္ဍိတာ။
ယထာ နိဇ္ဈာပယေ အဇ္ဇ၊ ဘဠော ပုရိသပဏ္ဍိတော။

၁၇၆။ အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တံ၊ ဘတသိတ္တံဝ ပါဝကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိဉ္စ၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ခရံ။

၁၇၇။ အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ၊ ယမာသိ ဟဒယသိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပုတ္တသောကံ အပါနုဒိ။

၁၇၈။ သောဟံ အဗ္ဗုဋ္ဌသလ္လောသ္မိ၊ ဝိတသောကော အနာဝိလော။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန မာဏဝါ”တိ။

တတ္ထ ပဌမဂါထာယ သင်္ခေပတ္ထော—ယထာ ယေန ကာရဏေန အဇ္ဇ မံ ပုတ္တသောကပရေတံ ဘဠော ပုရိသပဏ္ဍိတော သောကဟရဏတ္ထာယ နိဇ္ဈာ-
ပယေ နိဇ္ဈာပေသိ ဗောဓေသိ။ ယဿ အညဿပိ ဧတာဒိသာ ပုရိသပဏ္ဍိတာ အမစ္စာ အဿု၊ တဿ ကုတော သောကောတိ။ သေသဂါထာ ပုတ္တတ္ထာယေဝ။

အဝသာနေ—

၁၇၉။ “ဧဝံ ကရောန္တိ သပ္ပညာ၊ ယေ ဟောန္တိ အနုကမ္ပကာ။
နိဝတ္တယန္တိ သောကမ္ပာ၊ ဃဇ္ဇော ဇေဋ္ဌံ ဘာတရ”န္တိ—

အယံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ ဥတ္တာနတ္ထာယေဝ။

ဧဝံ ဃဇ္ဇကုမာရေန ဝိတသောကေ ကတေ ဝါသုဒ္ဓေဝေ ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တေ
ဒိဃဿ အဗ္ဗုနော အစ္စယေန ဒသဘာတိကပုတ္တာ ကုမာရာ စိန္တယိံသု “ကဏ္ဍ-
ဒိပါယနံ” “ဒိဗ္ဗစက္ခုကော”တိ ဝဒန္တိ၊ ဝိမံသိဿာမ တာဝ န”န္တိ။ တေ ဧကံ
ဒဟရကုမာရံ အလင်္ကရိတွာ ဂတ္တိနိအာကာရေန၊ ဒဿေတွာ ဥဒရေ မသုရကံ
ဗန္ဓိတွာ တဿ သန္တိကံ နေတွာ “ဘန္တေ အယံ ကုမာရိကာ ကိံ ဝိဇာယိဿ-
တိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တာပသော “ဒသဘာတိကရာဇေနံ ဝိနာသကာလော ပတ္တော၊
မယံ န ခေါ အာယုသင်္ခါရော ကိဒိသော ဟောတိ”တိ ဩလောကေန္တော
“အဇ္ဇေဝ မရဏံ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ “ကုမာရာ ဣမိနာ တုမှာကံ ကော
အတ္ထော”တိ ဝတွာ “ကထေထေဝ နော ဘန္တေ”တိ နိဗ္ဗေဒေါ “အယံ ဣတော
သတ္တမေ ဒိဝသေ ခဒိရဃဋ္ဌိကံ ဝိဇာယိဿတိ၊ တာယ ဝါသုဒ္ဓေဝကုလံ
နဿိဿတိ၊ အဝိစ ခေါ ပန တုမှေ တံ ခဒိရဃဋ္ဌိကံ ဂဟေတွာ ဈာပေတွာ
ဆာရိကံ နဒိယံ ပက္ခိပေယျာထာ”တိ အာဟ။ အထ နံ တေ “ကုဋ္ဌဇဋိလ
ပုရိသော ဝိဇာယနကော၊ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ တန္တရဇ္ဇုကံ နာမ ကမ္မကရဏံ
ကတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပယိံသု။ ရာဇာနော ကုမာရေ ပတ္တောသာ-
ပေတွာ “ကိံကာရဏာ တာပသံ မာရယိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ သဗ္ဗံ သုတွာ
ဘိတာ တဿ အာရက္ခံ ဒတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ တဿ ကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တိ
ခဒိရဃဋ္ဌိကံ ဈာပေတွာ ဆာရိကံ နဒိယံ ခိပိံသု။ သာ နဒိယာ ဝုယုမာနာ
မုခဒ္ဓါရေ ဧကပဿေ လဂ္ဂိ၊ တတော ဧရကံ နိဗ္ဗတ္တိ။

အထေကဒိဝသံ တေ ရာဇာနော “သမုဒ္ဒကီဋ္ဌံ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ မုခဒ္ဓါရံ
ဂန္တော မဟာမဏ္ဍပံ ကာရာပေတွာ အလင်္ကတမဏ္ဍပေ ခါဒန္တာ ပိဝန္တာ ကိဋ္ဌာ-
ဝသေနေဝ ပဝတ္တဟတ္ထပါဒပရာမာသာ ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇိတွာ မဟာကလဟံ ကရိံသု။
အထေကော အညံ မုဂ္ဂရံ အလဘန္တော ဧရကဝနတော ဧကံ ဧရကပတ္တံ ဂဏှိ။
တံ ဂဟိတမတ္တမေဝ ခဒိရဃဋ္ဌိကံ အဟောသိ။ သော တေန မဟာဇနံ

၁-ကဏ္ဍဒိပါယနော (သိ)
၃-ဂတ္တိနိအာကာရံ (သျှ၊က)

၂-ဇာနိဿာမ နန္တိ (က)
၄-ဝိဇာယန္တော (သိ)

ပေါ်ထေသိ။ အထညေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဂဟိတဂဟိတံ ခဒိရမုသလမေဝ အဟော-
သိ။ တေ အညမညံ ပဟရိတွာ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏိံသု။ တေသု မဟာဝိနာသံ
ဝိနဿန္တေသု ဝါသုဒ္ဓေဝေါ စ ဗလဒေဝေါ စ ဘဂိနီ အဇ္ဇနဒေဝီ စ ပုရောဟိ-
တော စာတိ စတ္တာရော ဇနာ ရထံ အဘိရုဟိတွာ ပလာယိံသု။ သေသာ
သဗ္ဗေပိ ဝိနဉ္စာ။ တေပိ စတ္တာရော ရထေန ပလာယန္တာ ကာဠမတ္တိကအဋ္ဌဝိ
ပါပုဏိံသု။ သော ဟိ မုဠိကမလ္လော ပတ္တနံ ကတွာ ယက္ခော ဟုတွာ တတ္ထ
နိဗ္ဗတ္တော ဗလဒေဝဿ အာဂတဘာဝံ ဥတွာ တတ္ထ ဂါမံ မာပေတွာ မလ္လ-
ဝေသံ ဂဟေတွာ “ကော ယုဇ္ဈိတုကာမော”တိ ဝဂ္ဂန္တော ဂဇ္ဇန္တော အပ္ပေါ-
ဋ္ဌန္တော ဝိစရိ။ ဗလဒေဝေါ တံ ဒိသျာဝ “ဘာတိက အဟံ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ
ယုဇ္ဈိဿာမိ”တိ ဝတွာ ဝါသုဒ္ဓေဝေ ဝါရေန္တေယေဝ ရထာ ဩရုယ တဿ
သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဂ္ဂန္တော ဂဇ္ဇန္တော အပ္ပေါဋ္ဌေသိ။ အထ နံ သော ပဿာရိတ-
ဟတ္ထေယေဝ ဂဟေတွာ မူလကန္တံ ဝိယ ခါဒိ။ ဝါသုဒ္ဓေဝေါ တဿ မတဘာဝံ
ဥတွာ ဘဂိနိဉ္စ ပုရောဟိတဉ္စ အာဒါယ သဗ္ဗရတ္တိံ ဂန္ဓာ သူရိယောဒယေ ဧကံ
ပစ္စန္တဂါမံ ပတွာ “အာဟာရံ ပစိတွာ အာဟာရထာ”တိ ဘဂိနိဉ္စ ပုရောဟိတဉ္စ
ဂါမံ ပဟိဏိတွာ သယံ ဧကသ္မိံ ဂစ္ဆန္တရေ ပဋိစ္ဆန္တော နိပဇ္ဇိ။

အထ နံ ဇရာ နာမ ဧကော လုဒ္ဓကော ဂစ္ဆန္တံ စလန္တံ ဒိသျာ “သူကရော
ဧတ္ထ ဘဝိဿတိ”တိ သညာယ သတ္တိံ ခိပိတွာ ပါဒေ ဝိဇ္ဈိတွာ “ကော မံ ဝိဇ္ဈိ”တိ
ဝုတ္တေ မနုဿဿ ဝိဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ ဘီတော ပလာယိတုံ အာရဘိ။ ရာဇာ
သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ ဥဋ္ဌာယ “မာတုလ မာ ဘာယိ၊ ဧဟိ”တိ ပက္ခောသိတွာ
အာဂတံ “ကောသိ နာမ တွ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “အဟံ သာမိ ဇရာ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ
“ဇရာယ ဝိဒ္ဓေါ မရိဿတိတိ ကိရ မံ ပေါရာဏာ ဗျာကရိံသု၊ နိဿံသယံ အဇ္ဇ
မယာ မရိတဗ္ဗ”န္တိ ဥတွာ “မာတုလ မာ ဘာယိ၊ ဧဟိ ပဟာရံ” မေ
ဗန္ဓာ”တိ တေန ပဟာရမုခံ ဗန္ဓာပေတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။ ဗလဝဝေဒနာ
ပဝတ္တိံသု၊ ဣတရေဟိ အာဘတံ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ နာသက္ခိ။ အထ တေ
အာမန္တေတွာ “အဇ္ဇ အဟံ မရိဿာမိ၊ တုမေ ပန သုခုမာလာ အညံ ကမ္မံ
ကတွာ ဇီဝိတုံ န သက္ခိဿထ၊ ဣမံ ဝိဇ္ဇံ သိက္ခထာ”တိ ဧကံ ဝိဇ္ဇံ သိက္ခာ-
ပေတွာ တေ ဥယျောဇေတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိံ။ ဧဝံ အဇ္ဇနဒေဝီ
ဌပေတွာ သဗ္ဗေဝ ဝိနာသံ ပါပုဏိံသုတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဥပါသက ဧဝံ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ
ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတွာ အတ္တနော ပုတ္တသောကံ ဟရိံသု၊ မာ စိန္တယီ”တိ

ဝတ္ထာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ
ဥပါသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရောဟိဏေယျော
အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဝါသုဒ္ဓေဝေါ သာရိပုတ္တော၊ အဝသေသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊
ဃဉ္စပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဃဉ္စပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

ဣတိ သောဠသဇာတကပဋိမဏ္ဍိတဿ

ဒသကနိပါတဇာတကဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇာတကုဒ္ဓါနံ

စတုဒ္ဓါရော ကဏ္ဍပေါသော၊ သင်္ခဗောဓိဒီပါယနော။

နိဂြောဓတက္ကလဓမ္မ-ပါလော ကုက္ကုဋ္ဌ ကုဏ္ဍလိ။

ဗိလာရစက္ကဘူရိစ၊ မင်္ဂလဃဉ္စသောဠဿ။

ဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဧကောဒသကနိပါတ

၁-မာတုပေါသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၅)

တဿ နာဂဿ ဝိပ္ပဝါသေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
မာတုပေါသကဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု သာမဇာတကဝတ္ထု-
သဒိသမေဝ။ သတ္တာ ပန ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “မာ ဘိက္ခဝေ ဧတံ ဘိက္ခု
ဥဇ္ဈာယိတ္ထ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာပိ မာတရာ
ဝိယုတ္တာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရတာယ သုဿမာနာ ရာဇာရဟံ ဘောဇနံ
လဘိတွာပိ ‘မာတရာ ဝိနာ န ဘုဒ္ဓိဿာမာ’တိ မာတရံ ဒိသ္မာဝ ဂေါစရံ
ဂဏှိံသူ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတမာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဟိမဝန္တပဒေသေ ဟတ္ထိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သဗ္ဗသေတော အဟောသိ
အဘိရူပေါ ဒဿနိယော ပါသာဒိကော လက္ခဏသမ္ပန္နော အသီတိဟတ္ထိ-
သဟဿပရိဝါရော^၁။ သော ဇရာဇိဏှံ မာတရံ ပေါသေသိ၊ မာတာ ပနဿ
အန္ဓာ။ သော မရရမရရာနိ ဖလာဖလာနိ ဟတ္ထိနံ ဒတွာ မာတု သန္တိကံ
ပေသေသိ။ ဟတ္ထိ တဿာ အဒတွာ အတ္တနာဝ ခါဒန္တိ။ သော ပရိဂ္ဂဏန္တော တံ
ပဝတ္ထိံ ဥတွာ “ယူထံ ဆဋေတွာ မာတရမေဝ ပေါသေဿာမိ”တိ ရတ္ထိဘာဂေ
အညေသံ ဟတ္ထိနံ အဇာနန္တာနံ မာတရံ ဂဟေတွာ စဏ္ဍောရဏပဗ္ဗတပါဒံ
ဂန္ဓာ ဧကံ နဋ္ဌိနိ^၂ ဥပနိဿာယ ဌိတာယ ပဗ္ဗတဂုဟာယံ မာတရံ ဌပေတွာ
ပေါသေသိ။ အထေကော ဗာရာဏသီဝါသီ ဝနစရကော မဂ္ဂမူဠော ဒိသံ
ဝဝတ္ထပေတုံ အသက္ကောန္တော မဟန္တေန သဗ္ဗေန ပရိဒေဝိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ
သဒ္ဓိ သုတွာ “အယံ ပုရိသော အနာထော၊ န ခေါ ပန မေတံ ပတိရူပံ၊ ယံ သေ
မယံ ဌိတေ ဣဓ ဝိနဿေယျာ”တိ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တံ ဘယေန ပလာယန္တံ
ဒိသ္မာ “အန္တော ပုရိသ နတ္ထိ တေ မံ နိဿာယ ဘယံ၊ မာ ပလာယိ၊ ကသ္မာ တံ
ပရိဒေဝန္တော ဝိစရသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သမိ အဟံ မဂ္ဂမူဠော၊ အဇ္ဇ မေ သတ္တမော
ဒိဝသော”တိ ဝုတ္တေ “ဘော ပုရိသ မာ ဘာယိ၊ အဟံ တံ မနုဿပထေ
ဌပေဿာမိ”တိ တံ အတ္တနော ဝိဋ္ဌိယံ နိသီဒါပေတွာ အရညာ နိဟရိတွာ
နိဝတ္တိ။ သေဝိ ပါပေါ “နဂရံ ဂန္ဓာ ရညော အာရောစေဿာမိ”တိ
ရုက္ခသညံ ပဗ္ဗတသညံ ကရောန္တောဝ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသီ အဂမာသိ။

တသ္မိံ ကာလေရညော မင်္ဂလဟတ္ထိကာလမကာသိ။ ရာဇာ “သစေ ကေနစိ ကတ္တစိ ဩပဝယံ ကာတံ ယုတ္တရူပေါ ဟတ္ထိ ဒိဋ္ဌော အတ္ထိ၊ သော အာစိက္ခ-
တူ”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ သော ပုရိသော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မယာ
ဒေဝ တုမှာကံ ဩပဝယော ဘဝိတံ ယုတ္တရူပေါ သဗ္ဗသေတော သီလဝါ
ဟတ္ထိရာဇာ ဒိဋ္ဌော၊ အဟံ မဂ္ဂံ ဒသေဿာမိ၊ မယာ သဒ္ဓိံ ဟတ္တာစရိယေ
ပေသေတွာ တံ ဂဏှာပေထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာရူ”တိ “ဣမံ
မဂ္ဂဒေသကံ ကတွာ အရညံ ဂန္တော ဣမိနာ ပုတ္တံ ဟတ္ထိနာဂံ အာနေထာ”တိ
တေန သဒ္ဓိံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဟတ္တာစရိယံ ပေသေသိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ
ဂန္တော ဗောဓိသတ္တံ နဋ္ဌိနိပဝိသိတွာ ဂေါစရံ ဂဏှန္တံ ပဿိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ
ဟတ္တာစရိယံ ဒိဿာ “ဣဒံ ဘယံ န အညတော ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ ပုရိသဿ သန္တိကာ
ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတိ၊ အဟံ ခေါ ပန မဟာဗလော ဟတ္ထိသဟဿမ္ပိ ဝိဒ္ဓိသေတံ
သမတ္တော ဟောမိ၊ ကုဇ္ဈိတွာ သရဋ္ဌကံ သေနာဝါဟနံ နာသေတံ၊ သစေ ပန
ကုဇ္ဈိဿာမိ၊ သီလံ မေ ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ အဇ္ဇေ သတ္တိဟိ ကောဋိယ-
မာနောပိ န ကုဇ္ဈိဿာမိ”တိ အဓိဋ္ဌာယ သီသံ နာမေတွာ နိစ္စလောဝ
အဋ္ဌာသိ။ ဟတ္တာစရိယော ပဒုမသရံ ဩတရိတွာ တဿ လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ
ဒိဿာ “ဟေ ပုတ္တာ”တိ ရဇတဒါမသဒိသာယ သောဏှာယ ဂဟေတွာ
သတ္တမေ ဒိဝသေ ဗာရာဏသီံ ပါပုဏိ။ ဗောဓိသတ္တမာတာ ပန ပုတ္တေ
အနာဂစ္ဆန္တေ “ပုတ္တော မေ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒိဟိ နီတော ဘဝိဿတိ၊
ဣဒါနိ တဿ ဝိပွဝါသေန အယံ ဝနသဏှော ဝရိဿတိ”တိ ပရိဒေဝမာနာ
ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁။ “တဿ နာဂဿ ဝိပွဝါသေန၊
ဝိရုဋ္ဌာ သလ္လကီ စ ကုဋ္ဌဇာ စ။
ကုရုဗိန္ဒကရုဝိရာ ဘိသသာမာ စ၊
နိဝါတေ ပုပ္ဖိတာ စ ကဏိကာရာ။

၂။ ကောစိဒေဝ သုဝဏ္ဏကာယုရာ၊
နာဂရာဇံ ဘရန္တိ ပိဏ္ဍေန။
ယတ္ထ ရာဇာ ရာဇကုမာရော ဝါ၊
ကဝစမဘိဟေဿတိ အဆန္တိတော”တိ။

တတ္ထ ဝိဇ္ဇာတိ ဝဇိတာ နာမ၊ နတ္ထေတ္ထ သံသယောတိ အသံသယ-
ဝသေနဝမာဟ။ သဗ္ဗကံ စ ကုဋ္ဌဇာ စာတိ ဣန္ဒသာလရက္ခာ စ ကုဋ္ဌဇရက္ခာ
စ။ ကုရုဝိန္ဒကရုဝိရာ ဘိသသာမာ စာတိ ကုရုဝိန္ဒရက္ခာ စ ကရဝိရနာမကာနိ
မဟာတိဏာနိ စ ဘိသာနိ စ သာမာကာနိ စာတိ အတ္ထော။ ဧတေ စ သဗ္ဗေ
ဇုဒါနိ ဝဇိဿန္တိတိ ပရိဒေဝတိ။ နိဝါတေတိ ပဗ္ဗတပါဒေ။ ပုပ္ဖိတာတိ မမ
ပုတ္တေန သာခံ ဘဉ္စိတွာ အခါဒိယမာနာ ကဏိကာရာပိ ပုပ္ဖိတာ ဘဝိဿန္တိတိ
ပုတ္တံ ဟောတိ။ ကောစိဒေဝါတိ ကတ္ထစိဒေဝ ဂါမေ ဝါ နဂရေ ဝါ။ သုဝဏ္ဏ-
ကာယုရာတိ သုဝဏ္ဏာဘရဏာ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ။ ဘရန္တိ ဝိဇ္ဇောနာတိ
အဇ္ဇ မာတုပေါသကံ နာဂရာဇံ ရာဇာရဟဿ ဘောဇနဿ သုဝဇိတေန
ဝိဇ္ဇောန ပေါသေန္တိ။ ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ နာဂရာဇေ ရာဇာ နိသိဒိတွာ။ ကဝစ-
မဘိဟေဿတိတိ သင်္ဂါမံ ပဝိသိတွာ ပစ္စာမိတ္တာနံ ကဝစံ အဘိဟနိဿတိ
ဘိန္ဒိဿတိ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—ယတ္ထ မမ ပုတ္တေ နိသိန္ဒော ရာဇာ ဝါ
ရာဇကုမာရော ဝါ အဆန္ဒိတော^၁ ဟုတွာ သပတ္တာနံ ကဝစံ ဟနိဿတိ၊ တံ
မေ ပုတ္တံ^၂ နာဂရာဇာနံ သုဝဏ္ဏာဘရဏာ အဇ္ဇ ဝိဇ္ဇောန ဘရန္တိတိ။

ဟတ္ထာစရိယောပိ အန္တရာမဂ္ဂေဝ ရညော သာသနံ ပေသေသိ။ တံ သုတွာ
ရာဇာ နဂရံအလင်္ကာရာပေသိ။ ဟတ္ထာစရိယော ဗောဓိသတ္တံ ကတဂန္ဓပရိဘဏ္ဍံ
အလင်္ကာတပဋိယတ္တံ ဟတ္ထိသာလံ နေတွာ ဝိစိတြိသာဏိယာ ပရိက္ခိပါပေတွာ
ရညော အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ အာဒါယ ဂန္ဓာ
ဗောဓိသတ္တဿ ဒါပေသိ။ သော “မာတရံ ဝိနာ ဂေါစရံ န ဂဏှိဿာမိ”တိ
ပိဏ္ဍံ န ဂဏှိ။ အထ နံ ယာစန္ဒော ရာဇာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၃။ “ဂဏှာဟိ နာဂ ကဗဠိ၊ မာ နာဂ ကိသကော ဘဝ။

ဗဟူနိ ရာဇကိစ္စာနိ၊ တာနိ နာဂ ကရိဿသိ”တိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄။ “သာ နူန’သာ ကပဏိကာ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။

ခါဏှံ ပါဒေန ဃဇ္ဇေတိ၊ ဂိရိံ စဏ္ဍောရဏံ ပတိ”တိ။

တတ္ထ သာ နူန’သာတိ မဟာရာဇ နူန သာ ဧသာ။ ကပဏိကာတိ
ပုတ္တဝိယောဂေန ကပဏာ။ ခါဏှန္တိ တတ္ထ တတ္ထ ပတိတံ ရက္ခကလိင်္ဂရံ။
ဃဇ္ဇေတိတိ ပရိဒေဝမာနာ တတ္ထ တတ္ထ ပါဒေန ပေါထေန္တိ နူန ပါဒေန

ဟနတိ။ ဂိရိံ စဇ္ဈောရဏံ ပတိတိ စဇ္ဈောရဏပဗ္ဗတာဘိမုဒိ၊ ပဗ္ဗတပါဒေ ပရိပ္ပန္နမာနာတိ အတ္ထော။

အထ နံ ပုစ္ဆန္တော ရာဇာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၅။ “ကာ နု တေ သာ မဟာနာဂ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။
ခါဏုံ ပါဒေန သဇ္ဇေတိ၊ ဂိရိံ စဇ္ဈောရဏံ ပတိ”တိ။

ဗောဓိသတ္တော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၆။ “မာတာ မေ သာ မဟာရာဇ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။
ခါဏုံ ပါဒေန သဇ္ဇေတိ၊ ဂိရိံ စဇ္ဈောရဏံ ပတိ”တိ။

ရာဇာ ဆဋ္ဌဂါထာယ တမတ္ထံ သုတွာ မုဉ္ဇာပေန္တော သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၇။ “မုဉ္ဇထေ’တံ မဟာနာဂံ၊ ယော’ယံ ဘရတိ မာတရံ။
သမေတု မာတရာ နာဂေါ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ”တိ။

တတ္ထ ယော’ယံ ဘရတိတိ အယံ နာဂေါ “အဟံ မဟာရာဇ အန္ဓံ မာတရံ ပေါသေမိ၊ မယာ ဝိနာ မယံ မာတာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိဿတိ၊ တာယ ဝိနာ မယံ ဣဿရိယေန အတ္ထော နတ္ထိ၊ အဇ္ဇ မေ မာတု ဂေါစရံ အလဘန္တိယာ သတ္တမောဒိဝသော”တိ ဝဒတိ၊ တသ္မာ ယော အယံ မာတရံ ဘရတိ၊ ဧတံ မဟာနာဂံ ခိပ္ပံ မုဉ္ဇထ။ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိတိ သဒ္ဓိံ သေ မာတရာ သမေတု သမာဂစ္ဆတူတိ။

အဋ္ဌမနဝမာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ ဟောန္တိ—

၈။ “မုတ္တော စ ဗန္ဓနာ နာဂေါ၊ မုတ္တမာဒါယ ကုဉ္ဇရော။
မုဟုတ္တံ အဿာသယိတွာ၊ အဂမာ ယေန ပဗ္ဗတော။

၉။ တတော သော နဋ္ဌိနိံ ဂန္ဓာ၊ သိတံ ကုဉ္ဇရသေဝိတံ။
သောဏ္ဍာယူဒကမာဟတွာ၊ မာတရံ အဘိသိဉ္ဇထာ”တိ။

သော ကိရ နာဂေါ ဗန္ဓနာ မုတ္တော ထောကံ ဝိဿမိတွာ ရညော ဒသ-
ရာဇဓမ္မဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ မဟာရာဇာ”တိ

၁-ကာသိရာဇေန ပေသိတော (သီ၊ သျှာ)၊ မုတ္တော ဒါမာတော ကုဉ္ဇရော (ဣ)

၂-ဝိဿမိတွာန (သီ၊ သျှာ)

၃-သောဏ္ဍာယူဒကမာဟိတွာ (သျှာ၊ က)

ဩဝါဒံ ဒတွာ မဟာဇနေန ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇိယမာနော နဂရာ နိက္ခမိတွာ တဒဟေဝ တံ ပဒုမသရံ ပတွာ “မမ မာတရံ ဂေါစရံ ဂါဟာပေတွာဝ သယံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဗဟုံ ဘိသမုဋ္ဌာလံ အာဒါယ သောဏ္ဏပူရံ ဥဒကံ ဂဟေတွာ ဂဟာလေဏတော နိက္ခမိတွာ ဂဟာဒွါရေ နိသိန္ဓာယ မာတုယာသန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရတာယ မာတု သရီရဿ ဖဿပဋိလာဘတ္ထံ ဥပရိ ဥဒကံ သိဉ္စိ၊ တမတ္ထံ အာဝိကရောန္တော သတ္တာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ။ ဗောဓိ- သတ္တဿ မာတာပိ “ဒေဝေါ ဝဿတီ”တိ သညာယ တံ အက္ခောသန္တိ ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၁၀။ “ကောယံ အနရိယော ဒေဝေါ၊ အကာလေနပိ ဝဿတီ။
ဂတော မေ အတြဇော ပုတ္တော၊ ယော မယံ ပရိစာရကော”တိ။

တတ္ထ အတြဇောတိ အတ္တတော ဇာတော။

အထ နံ သမဿာသေန္တော ဗောဓိသတ္တော ကောဒသမံ ဂါထမာဟ—

၁၁။ “ဥဋ္ဌေဟိ အဗ္ဗ ကိံ သေသိ၊ အာဂတော ဘျာဟမတြဇော။
မုတ္တောမိ ကာသိရာဇေန၊ ဝေဒေဟေန ယသသိနာ”တိ။

တတ္ထ အာဂတော ဘျာဟန္တိ အာဂတော တေ အဟံ။ ဝေဒေဟေနာတိ ဉာဏသမ္ပန္နေန။ ယသသိနာတိ မဟာပရိဝါရေန တေန ရညာ မင်္ဂလဟတ္ထိ- ဘာဝါယ ဂဟိတောပိ အဟံ မုတ္တော၊ ဣဒါနိ တဝ သန္တိကံ အာဂတော ဥဋ္ဌေဟိ ဂေါစရံ ဂဏှာဟိတိ။

သာ တုဋ္ဌမာနသာ ရညော အနုမောဒနံ ကရောန္တိ ဩသာနဂါထမာဟ—

၂၂။ “စိရံ ဇီဝတု သော ရာဇာ၊ ကာသိနံ ရဋ္ဌဝစုနော။
ယော မေ ပုတ္တံ ပမောစေသိ၊ သဒါ ဂုဋ္ဌါပစာယိက”န္တိ။

တဒါ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ ပသီဒိတွာ နဋ္ဌိနိယာ အဝိဒူရေ ဂါမံ မာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ စ မာတု စဿ နိဗ္ဗန္တိ ဝတ္ထံ ပဋ္ဌပေသိ။ အပရဘာဂေ ဗောဓိသတ္တော မာတရိ ကာလကတာယ တဿာ သရီရပရိဟာရံ ကတွာ ကာရဏ္ဏကအဿမပဒံ နာမ ဂတော။ တသ္မိံ ပန ဌာနေ ဟိမဝန္တတော ဩတရိတွာ ပဉ္စသတာ ဣသယော ဝသိံသု၊ တံ ဝတ္ထံ တေသံ အဒါသိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ သမာနရူပံ သိလာပဋိမံ ကာရေတွာ မဟာသက္ကာရံ

ပဝတ္တေသိ။ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပဝါသိနော အနုသံဝစ္ဆရံ သန္တိပတိတွာ ဟတ္ထိမဟံ
နာမ ကရိသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပေါသကဘိက္ခု သောတာ-
ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ။ ပါပပုရိသော
ဒေဝဒတ္တော၊ ဟတ္တာစရိယော သာရိပုတ္တော၊ မာတာ ဟတ္ထိနိ မဟာမာယာ၊
မာတုပေါသကနာဂေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မာတုပေါသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဇုဏ္ဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၆)

သုဏောဟိ မယံ ဝစနံ ဇနိန္ဒာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော
အာနန္ဒတ္ထေရေန လဒ္ဓဝရေ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ပဌမဗောဓိယဉ္ဇိဝိသတိ ဝဿာနိ
ဘဂဝတော အနိဗ္ဗုပ္ပဋ္ဌာကာ အဟေသုံ။ ဧကေဒါ ထေရော နာဂသမာလော၊
ဧကေဒါ နာဂိတော၊ ဧကေဒါ ဥပဝါဏော၊ ဧကေဒါ သုနက္ခတ္တော၊ ဧကေဒါ
စုန္ဒော၊ ဧကေဒါ နန္ဒော၊ ဧကေဒါ သာဂတော၊ ဧကေဒါ မေဃိယော ဘဂဝန္တံ
ဥပဋ္ဌဟိ။ အထေကဒိဝသံ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ဘိက္ခဝေ ဣဒါနိမိ
မဟလ္လကော၊ ဧကေစ္စ ဘိက္ခု ‘ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဂစ္ဆာမာ’တိ ဝုတ္တေ အညေန
ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧကေစ္စ မယံ ပတ္တစိဝရံ ဘူမိယံ နိက္ခိပန္တိ” ဟိ နိဗ္ဗုပ္ပဋ္ဌာကံ မေ ဧကံ
ဘိက္ခု ဇာနာထာ”တိ။ “ဘန္တေ အဟံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ အဟံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ”တိ
သိရသိ အဉ္ဇလိံ ကတွာ ဥဋ္ဌိတေ သာရိပုတ္တတ္ထေရာဒယော “တုမ္မာကံ ပတ္တနာ
မတ္တကံ ပတ္တာ၊ အလ”န္တိ ပဋိက္ခိပိ။ တတော ဘိက္ခု အာနန္ဒတ္ထေရံ “တံ အာဝုသော
ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ ယာစာဟိ”တိ အာဟံသုံ။ ထေရော “သစေ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ
အတ္တနာ လဒ္ဓစိဝရံ န ဒဿတိ၊ ပိဏ္ဍုပါတံ န ဒဿတိ၊ ဧကဂန္ဓကုဋိယံ ဝသိတုံ
န ဒဿတိ၊ မံ ဂဟေတွာ နိမန္တနံ န ဂမိဿတိ၊ သစေ ပန ဘဂဝါ မယာ
ဂဟိတံ နိမန္တနံ ဂမိဿတိ၊ သစေ အဟံ တိရောရဋ္ဌာ တိရောဇနပဒါ ဘဂဝန္တံ
ဒဋ္ဌုံ အာဂတံ ပရိသံ အာဂတက္ခဏေယေဝ ဒဿေတုံ လဘိဿာမိ၊ ယဒါမေ
ကင်္ခါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ ခဏေယေဝ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတုံ လဘိဿာမိ၊ သစေ
ယံ ဘဂဝါ မမ ပရမ္ပုခါ ဓမ္မံ ကထေတိ၊ တံ အာဂန္တော မယံ ကထေသတိ။

ဝေါဟံ ဘဂဝန္တံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ ဣမေ စတ္တာရော ပဋိက္ခေပေ စတဿော စ အာယာစနာတိ အဋ္ဌ ဝရေ ယာစိ၊ ဘဂဝါပိဿ အဒါသိ။

သော တတော ပဋ္ဌာယ ပဉ္စဝိသတိ ဝဿာနိ နိဗ္ဗုပ္ပန္နာကော အဟောသိ။ သော ပဉ္စသု ဌာနေသု ဧတဒဂ္ဂေ ဌပနံ ပတွာ အာဂမသမ္ပဒါ အဓိဂမသမ္ပဒါ ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပဒါ အတ္တတ္ထပရိပုစ္ဆာသမ္ပဒါ တိတ္ထဝါသသမ္ပဒါ ယောနိသော-မနသိကာရသမ္ပဒါ ဗုဒ္ဓုပနိဿယသမ္ပဒါတိ ဣမာဟိ သတ္တဟိ သမ္ပဒါဟိ သမန္နာဂတော ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ အဋ္ဌဝရဒါယဇ္ဇံ လဘိတွာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပညာတော ဂဂနမဇ္ဈေ စန္ဒော ဝိယ ပါကဠော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာပုသော တထာဂတော အာနန္ဒတ္ထေရံ ဝရဒါနေန သန္တပေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ အာနန္တံ ဝရေန သန္တပေသိ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ ယံ ယံ သေ ယာစိ၊ တံ တံ အဒါသိ”ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုတ္တော ဇုဏ္ဏကုမာရော နာမ ဟုတွာ တက္ကသိလာယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစရိယဿ အနုယောဂံ ဒတွာ ရတ္တိဘာဂေ အန္ဓကာရေ အာစရိယဿ ဃရာ နိက္ခမိတွာ အတ္တနော နိဝါသဋ္ဌာနံ ဝေဂေန ဂစ္ဆန္တော အညတရံ မြာဟ္မဏံ ဘိက္ခု စရိတွာ အတ္တနော နိဝါသဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တံ အပဿန္တော ဗာဟုနာ ပဟရိတွာ တဿ ဘတ္တပါတိံ ဘိန္ဒိ၊ မြာဟ္မဏော ပတိတွာ ဝိရဝိ။ ကုမာရော ကာရုညေန နိဝတ္တိတွာ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာပေသိ။ မြာဟ္မဏော “တယာ တာတ မမ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဘိန္ဒိ၊ ဘတ္တမူလံ မေ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ ကုမာရော “မြာဟ္မဏ န ဒါနာဟံ တဝ ဘတ္တမူလံ ဒါတုံ သက္ကောမိ၊ အဟံ ခေါပန ကာသိကရုညော ပုတ္တော ဇုဏ္ဏကုမာရော နာမ၊ မယိရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတေ အာဂန္တာ မံ ခနံ ယာစေယျာသိ”တိ ဝတွာ နိဋ္ဌိတသိပ္ပေါ အာစရိယံ ဝန္တိတွာ ဗာရာဏသီ ဂန္တာ ပိတု သိပ္ပံ ဒဿေသိ။ ပိတာ “ဇီဝန္တေန မေ ပုတ္တော ဒိဋ္ဌော၊ ရာဇဘူတဗ္ဗိ နံ ပဿိဿာမီ”တိ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိ။ သော ဇုဏ္ဏရာဇာ နာမ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ မြာဟ္မဏော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ “ဣဒါနိ မမ ဘတ္တမူလံ အာဟရိဿာမီ”တိ ဗာရာဏသီ ဂန္တာ ရာဇာနံ အလင်္ကတနဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရေန္တမေဝံ ဒိသ္မာ ဧကသိပ္ပံ ဥန္တတပ္ပဒေသေ ဌိတော ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဇယာပေသိ။ အထ နံ ရာဇာ အနောလောကေတွာဝ အတိက္ကမိ။ မြာဟ္မဏော တေန အဒိဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃။ “သုဏောဟိ မယံ ဝစနံ ဇနိန္ဒ၊
 အတ္ထေန ဇုဏှမိ ဣဓာ'နုပတ္တော။
 န ပြာဟ္မဏေ အဗ္ဗိကေ တိဋ္ဌမာနေ၊
 ဂန္တဗ္ဗမာဟု' ဝိပဒိန္န၂ သေဋ္ဌာ”တိ။

တတ္ထ ဇုဏှမိတိ မဟာရာဇ တယိ ဇုဏှမိ အဟံ ဧကေန အတ္ထေန ဣဓာ-
 နုပတ္တော၊ န နိက္ကာရဏာ ဣဓာဂတောမ္ပိတိ ဒီပေတိ။ အဗ္ဗိကေတိ အဗ္ဗါနံ
 အာဂတေ။ ဂန္တဗ္ဗန္တိ တံ အဗ္ဗိကံ အဗ္ဗါနမာဂတံ ယာစမာနံ ပြာဟ္မဏံ အနော-
 လောကေတွာဝ ဂန္တဗ္ဗန္တိ ပဏှိတာ န အာဟု န ကထေန္တိတိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဟတ္ထိ' ဝဇီရင်္ဂသေန နိဂ္ဂဟေတွာ ဒုတိယံ
 ဂါထမာဟ—

၁၄။ “သုဏောမိ တိဋ္ဌာမိ ဝဒေဟိ မြဟေ၊
 ယေနာ'သိ အတ္ထေန ဣဓာ'နုပတ္တော။
 ကံ ဝါ တွမတ္ထံ မယိ ပတ္တယာနေ၊
 ဣဓာ'ဂမော မြဟေ တဒိဃံ မြူဟိ”တိ။
 တတ္ထ ဣဇာတိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။

တတော ပရံ ပြာဟ္မဏဿ စ ရညော စ ဝစနပဋိဝစနဝသေန သေသ-
 ဂါထာ ကထိတာ—

၁၅။ “ဒဒါဟိ မေ ဂါမဝရာနိ ပဉ္စ၊
 ဒါသိသတံ သတ္တ ဂဝံသတာနိ။
 ပရောသဟဿဉ္စ သုဝဏ္ဏနိက္ခေ၊
 ဘရိယာ စ မေ သာဒိသီ ဒွေ ဒဒါဟိ။

၁၆။ တပေါ န တေ ပြာဟ္မဏ ဘိသရူပေါ၊
 မန္တာ န တေ ပြာဟ္မဏ စိတ္တရူပေါ။
 ယက္ခာ န တေ အဿဝါ သန္တိ ကေစိ၊
 အတ္ထံ ဝါ မေ အဘိဇာနာသိ ကတ္ထံ။

- ၁၇။ န မေ တပေါ အတ္ထိ န စာပိ မန္တာ၊
ယက္ခာပိ မေ အဿဝါ နတ္ထိ ကေစိ။
အတ္ထမ္ပိ တေ နာဘိဇာနာမိ ကတ္တံ၊
ပုဗ္ဗေ စ ခေါ သင်္ဂတိမတ္တမာသိ။
- ၁၈။ ပဌမံ ဣဒံ ဒဿနံ ဇာနတော မေ၊
န တာဘိဇာနာမိ ဣတော ပုရတ္တာ။
အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော တေမတ္ထံ၊
ကဒါ ကုဟိံ ဝါ အဟု သင်္ဂမော နော။
- ၁၉။ ဂန္ဓာရရာဇဿ ပုရမ္ပိ ရမ္မေ၊
အဝသိမှသေ တက္ကသီလာယံ ဒေဝ။
တတ္ထန္တကာရမ္ပိ တိမိသိကာယံ ၊
အံသေန အံသံ သမဃဋ္ဌယိမှ။
- ၂၀။ တေ တတ္ထ ဌတုန ဥဘော ဇနိန္ဒ၊
သာရာဏိယံ ၊ ဝိတိသာရယိမှ ၊ တတ္ထ။
သာယေဝ နော သင်္ဂတိမတ္တမာသိ၊
တတော န ပစ္ဆာ န ပုရေ အဟောသိ။
- ၂၁။ ယဒါ ကဒါစိ မနုဇေသု မြဟေ၊
သမာဂမော သပ္ပုရိသေန ဟောတိ။
န ပဏ္ဍိတာ သင်္ဂတိသန္တဝါနိ၊
ပုဗ္ဗေ ကတံ ဝါပိ ဝိနာသယန္တိ။
- ၂၂။ ဗာလာဝ ခေါ သင်္ဂတိသန္တဝါနိ၊
ပုဗ္ဗေ ကတံ ဝါပိ ဝိနာသယန္တိ။
ဗဟုမ္ပိ ဗာလေသု ကတံ ဝိနာသတိ၊
တထာ ဟိ ဗာလာ အကတညူရူပါ။
- ၂၃။ မိရာ စ ခေါ သင်္ဂတိသန္တဝါနိ၊
ပုဗ္ဗေ ကတံ ဝါပိ န နာသယန္တိ။
အပ္ပမ္ပိ မိရေသု ကတံ န နာသတိ၊
တထာ ဟိ မိရာ သုကတညူရူပါ။

၂၄။ ဒဒါမိ တေ ဂါမဝရာနိ ပဉ္စ၊
ဒါသီသတံ သတ္တ ဂဝံသတာနိ။
ပရောသဟဿဉ္စ သုဝဏ္ဏနိက္ခေ၊
ဘရိယာ စ တေ သာဒိသီ ဒွေ ဒဒါမိ။

၂၅။ ဧဝံ သတံ ဟောတိ သမေစ္စ ရာဇ၊
နက္ခတ္တရာဇာရိဝ တာရကာနံ။
အာပူရတိ ကာသိပတိ တထာဟံ၊
တယာပိ မေ သင်္ဂမော အဇ္ဇ လဒ္ဓေါ”တိ။

တတ္ထ သာဒိသီတိ ရူပဝဏ္ဏဇာတိကုလပဒေသေန မယာ သာဒိသီ ကေ-
သဒိသာ^၁ ဒွေ မဟာယသာ ဘရိယာ စ မေ ဒေဟီတိ အတ္ထော။ **ဘိသရူပေါ**တိ
ကိန္နု၊ တေ မြာဟူဏ ဗလဝရူပသီလာစာရဂုဏသင်္ခါတံ တပေါကမ္မံ အတ္ထိတိ
ပုစ္ဆတိ။ **မန္တာ နှု** တေတိ ဥဒါဟုဝိစိတြရူပါသဗ္ဗတ္ထသာဓကော မန္တာ တေအတ္ထိ။
အဿဝါတိ ဝစနကာရကာ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဒါယကာ ယက္ခာ ဝါ တေ ကေစိ
သန္တိ။ **ကတ္တန္တိ** ကတံ၊ ဥဒါဟု တယာ ကတံ ကိဉ္စိ မမ အတ္ထံ အဘိဇာနာသီတိ
ပုစ္ဆတိ။ **သင်္ဂတိမတ္တန္တိ** သမာဂမမတ္တံ တယာ သဒ္ဓိ^၂ ပုဗ္ဗေ မမ အာသီတိ ဝဒတိ။
ဇာနတော မေတိဇာနန္တဿ မမ ဣဒံ ပဌမံ တဝဒဿနံ။ **န တာ’ဘိဇာနာဒီ**တိ
န တံ အဘိဇာနာမိ။ **တိဇိသိကာယန္တိ** ဗဟလတိမိရာယံ ရတ္တိယံ။ **တေ တတ္ထ**
ဌတုာနာတိ တေ မယံ တသ္မိ^၃ အံသေန အံသံ ဃနိတဋ္ဌာနေ ဌတုာ။
ဝိတိသာရယိမှ တတ္ထာတိ တသ္မိ^၄ယေဝ ဌာနေ သရိတဗ္ဗယုတ္တကံ ကယံ ဝိတိ-
သာရယိမှ၊ အဟံ “ဘိက္ခာဘာဇနံ မေ တယာ ဘိန္နံ၊ ဘတ္တမူလံ မေ ဒေဟီ”တိ
အဝစံ၊ တံ “ဣဒါနာဟံ တဝ ဘတ္တမူလံ ဒါတုံ န သက္ကောမိ၊ အဟံ ခေါ ပန
ကာသိကရညော ပုတ္တော ဇုဏ္ဏကုမာရော နာမ၊ မယိ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတေ
အာဂန္တာ မံ ဓနံ ယာစေယျာသီ”တိ အဝစာတိ ဣမံ သာရဏီယကထံ
ကရိမှာတိ အာဟ။ **သာယေဝ နော သင်္ဂတိမတ္တမာသီ**တိ ဒေဝ အမှာကံ
သာယေဝ အညမညံ သင်္ဂတိမတ္တမာသီ၊ ကေမုဟုတ္တိကမဟောသီတိ ဒီပေတိ။
တတောတိ တတော ပန တံမုဟုတ္တိကမိတ္တဓမ္မတော ပစ္ဆာ ဝါ ပုရေ ဝါ
ကဒါစိ အမှာကံ သင်္ဂတိ နာမ န ဘူတပုဗ္ဗာ။

န ပဏ္ဍိတာတိ မြာဟူဏ ပဏ္ဍိတာ နာမ တံမုဟုတ္တိကံ သင်္ဂတိ^၅ ဝါ
စိရကာလသန္တဝါနိ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ပုဗ္ဗေ ကတဂုဏံ ဝါ န နာသေန္တိ။ **ဗဟုဒ္ဓိ**တိ

ဗဟုကမ္ပိ။ အကတညူရူပီတိ ယသ္မာ ဗာလာ အကတညူသဘာဝါ၊ တသ္မာ တေသု ဗဟုမ္ပိ ကတံ နဿတိတိ အတ္ထော။ သုကတညူရူပီတိ သုဠ၊ ကတညူသဘာဝါ။ ဧတ္ထာပိ တတ္ထာပိ တထာ ဟိတိ ဟိ-ကာရော ကာရဏတ္ထော။ ဒဒါမိ တေတိ ပြာဟ္မဏေန ယာစိတယာစိတံ ဒဒန္တော ဝေမာဟ။ ဧဝံ သတန္တိ ပြာဟ္မဏော ရညော အနုမောဒနံ ကရောန္တော ဝဒတိ၊ သတံ သပ္ပုရိသာနံ ဧကဝါရမ္ပိ သမေစ္စ သင်္ဂတိ နာမ ဧဝံ ဟောတိ။ နက္ခတ္တရာဇာရိဝါတိ ဧတ္ထ ရ-ကာရော နိပါတမတ္ထံ။ တာရကာနန္တိ တာရကဂဏမဇ္ဈေ။ ကာသိပတိတိ ရာဇာနမာလပတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဒေဝ ကာသိရဋ္ဌာမိပတိ ယထာ စန္ဒော တာရကာနံ မဇ္ဈေ ဌိတော တာရကဂဏပရိဝုတော ပါဠိပဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပုဏ္ဏမာ အာပူရတိ၊ တထာ အဟမ္ပိ အဇ္ဇ တယာ ဒိန္ဓေဟိ ဂါမဝရာဒိဟိ အာပူရာမိတိ။ တယာပိ မေတိ မယာ ပုဗ္ဗေ တယာ သဒ္ဓိံ လဒ္ဓေါပိ သင်္ဂမော အလဒ္ဓေါ၊ အဇ္ဇ ပန မမ မနောရထဿ နိပ္ပန္နတ္တာ မယာ တယာ သဟ သင်္ဂမော လဒ္ဓေါ နာမာတိ နိပ္ပန္နံ မေ တယာ သဒ္ဓိံ မိတ္တဖလန္တိ ၂ ဝဒတိ။ ဗောဓိသတ္ထော တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ အာနန္တံ ဝရေန သန္တပေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပြာဟ္မဏော အာနန္တော အဟောသိ၊ ရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဇုဏ္ဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဓမ္မဒေဝပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၇)

ယသောကရော ပုညကရောဟမသ္မိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ပထဝိပဝေသနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာပူသော ဒေဝဒတ္တော တထာဂတေန သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဇ္ဈိတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဣဒါနေဝေသ ဘိက္ခဝေ မမ ဇိနစက္ကေ ပဟာရံ ဒတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော၊ ပုဗ္ဗေပိ

ဓမ္မစက္ကေ ပဟာရံ ဒတွာ ပထဝီ ပဝိသိတွာ အဝိစိပရာယဏော ဇာတော-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒက္ကေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသက္ကော
ကာမာဝစရဒေဝလောကေ ဓမ္မော နာမ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဒေဝ-
ဒက္ကော အဓမ္မော နာမ။ တေသု ဓမ္မော ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ဒိဗ္ဗရထ-
ဝရမာဘိရုယ အတ္တရာဂဏပရိဝုတော မနုဿေသု သာယမာသံ ဘုဒ္ဓိတွာ
အတ္တနော အတ္တနော သရဒ္ဓါရေ သုခကထာယ နိသိန္တေသု ပုဏ္ဏမုပေါသထ-
ဒိဝသေ ဂါမနိဂမဇနပဒရာဇောနိသု အာကာသေ ဌတွာ “ပါဏာတိပါတာ-
ဒီဟိ ဒသဟိ အကုသလကမ္မပထေဟိ ဝိရမိတွာ မာတုပဋ္ဌာနဓမ္မံ ပိတုပဋ္ဌာနဓမ္မံ
တိဝိဓသုစရိတဓမ္မံ စ ပူရေထ၊ ဧဝံ သဂ္ဂပရာယဏာ ဟုတွာ မဟန္တံ ယသံ အနု-
ဘဝိဿထာ”တိ မနုဿေ ဒသ ကုသလကမ္မပထေ သမာဒပေန္တော ဇမ္ဗုဒ္ဓိပံ
ပဒက္ခိဏံ ကရေတိ။ အဓမ္မော ပန ဒေဝပုတ္တော “ပါဏံ ဟနထာ”တိအာဒိနာ
နယေန ဒသ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒပေန္တော ဇမ္ဗုဒ္ဓိပံ ဝါမံ ကရေတိ။
အထ တေသံ အာကာသေ ရထာ သမ္မုခါ အဟေသုံ။ အထ နေသံ ပရိသာ
“တုမေ ကဿ၊ တုမေ ကဿာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မယံ ဓမ္မဿ၊ မယံ အဓမ္မဿာ”တိ
ဝတွာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမိတွာ ဒွိဓာ ဇာတာ။ ဓမ္မောပိ အဓမ္မံ အာမန္တေတွာ “သမ္မ
တွံ အဓမ္မော၊ အဟံ ဓမ္မော၊ မဂ္ဂေါ မယံ အနုစ္ဆရိကော၊ တဝ ရထံ ဩက္ကာ-
မေတွာ မယံ မဂ္ဂံ ဒေဟိ”တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၆။ “ယသောကရော ပုညကရောဟမသ္မိ၊
သဒါတ္ထုတော သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။
မဂ္ဂါရဟော ဒေဝမနုဿပူဇိတော၊
ဓမ္မော အဟံ ဒေဟိ အဓမ္မ မဂ္ဂ”န္တိ။

တတ္ထ ယသောကရောတိ အဟံ ဒေဝမနုဿာနံ ယသဒါယကော။ ဒုတိယ-
ပဒေဝိ ဇေသေဝ နယော။ သဒါတ္ထုတောတိ သဒါ ထုတော နိစ္စပသက္ကော။
တတော ပရာ—

၂၇။ “အဓမ္မယာနံ ဒဠမာရုဟိတွာ၊
အသန္တသန္တော ဗလဝါဟမသ္မိ။
သ ကိဿ ဟေတုမ္ပိ တဝ’ဇ္ဇ ဒဇ္ဇံ၊
မဂ္ဂံ အဟံ ဓမ္မ အဒိန္နပုဗ္ဗံ။

၂၈။ ဓမ္မော ဟဝေ ပါတုရဟောသိ ပုဗ္ဗေ၊
 ပစ္ဆာ အဓမ္မော ဥဒပါဒိ လောကေ။
 ဇေဋ္ဌော စ သေဋ္ဌော စ သနန္တနော စ၊
 ဥယျာဟိ ဇေဋ္ဌဿ ကနိဋ္ဌ မဂ္ဂါ။

၂၉။ န ယာစနာယ နပိ ပါတိရူပါ၊
 န အရဟတာ^၁ တေ'ဟံ ဒဒေယျံ မဂ္ဂံ။
 ယုဒ္ဓန္တ နော ဟောတု ဥဘိန္ဒ'မဇ္ဇေ၊
 ယုဒ္ဓမ္ပိ ယော ဇေဿတိ တဿ မဂ္ဂေါ။

၃၀။ သဗ္ဗာ ဒိဿာ အနုဝိသဇ္ဇော'ဟမသ္မိ၊
 မဟဗ္ဗလော အမိတယသော အတုလျော။
 ဂုဏေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဥပေတရူပေါ၊
 ဓမ္မော အဓမ္မ တံ ကထံ ဝိဇေဿသိ။

၃၁။ လောဟေန ဝေ ဟညတိ ဇာတရူပံ၊
 န ဇာတရူပေန ဟနန္တိ လောဟံ။
 သစေ အဓမ္မော ဟညတိ ဓမ္မ'မဇ္ဇေ၊
 အယော သုဝဏ္ဏံ ဝိယ ဒဿနေယျံ။

၃၂။ သစေ တုဝံ ယုဒ္ဓဗလော အဓမ္မ၊
 န တုယု ဂုဗ္ဘာ စ ဂရူ စ အတ္ထိ။
 မဂ္ဂန္တ တေ ဒမ္ပိ ပိယာပ္ပိယေန၊
 ဝါစာဒုရုတ္တာနိပိ တေ ခမာမိ''တိ—

ဣမာ ဆ ဂါထာ တေသညေဝ ဝစနပဋိဝစနဝသေန ကထိတာ၂။

တတ္ထ သ ကိဿ ဟေတုမှိ တဝ'ဇ္ဇ ဒဇ္ဇန္တိ သောမ္ပိ အဟံ အဓမ္မော
 အဓမ္မယာနံ ရထံ အာရုဋ္ဌော^၃ အဘိတော ဗလဝါ၊ ကိ'ကာရဏာ အဇ္ဇ
 ဘော ဓမ္မ ကဿစိ အဒိန္နပုဗ္ဗံ မဂ္ဂံ တုယံ ဒမ္ပိတိ။ ပုဗ္ဗေတိ ပဌမကပ္ပိကကာလေ
 ဣမသ္မိ^၄ လောကေ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မော စ ပုဗ္ဗေ ပါတုရဟောသိ၊ ပစ္ဆာ
 အဓမ္မော။ ဇေဋ္ဌော စာတိ ပုရေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝေန အဟံ ဇေဋ္ဌော စ သေဋ္ဌော
 စ ပေါရာဏကော စ၊ တံ ပန ကနိဋ္ဌော၊ တသ္မာ မဂ္ဂါ ဥယျာဟိတိ ဝဒတိ။

နိမိ ပါတိဂ္ဂပါတိ အဟဉ္ဇိ တေ နေဝ ယာစနာယံ န ပတိရူပဝစနေန မဂ္ဂါရဟ-
တာယ မဂ္ဂံ ဒဒေယံ။ အနုဗိသဇ္ဇောတိ အဟံ စတဿော ဒိသာ စတဿော
အနုဒိသာတိ သဗ္ဗာ ဒိသာ အတ္တနော ဂုဏေန ပတ္ထဇ္ဇော ပညာတော ပါကဇ္ဇော။
လောဟေနာတိ အယမုဋ္ဌိကေန။ ဟဉ္ဇတိတိ^၁ ဟနိဿတိ။ တုဝံ ယုဒ္ဓဗလော
အဓမ္မာတိ သစေ တံ ယုဒ္ဓဗလောသိ အဓမ္မ။ ဂုဇာ စ ဂရူ စာတိ ယဒိ တုယံ
“ဣမေ ဂုဇာ၊ ဣမေ ဂရူ ပဏှိတာ”တိ ဧဝံ နတ္ထိ။ ဝိယာပိယေနာတိ ဝိယေနာပိ
အပိယေနာပိ ဒဒန္တော ဝိယေန ဝိယ တေ မဂ္ဂံ ဒဒါမိတိ အတ္ထော။

ဗောဓိသတ္တေန ပန ဣမာယ ဂါထာယ ကထိတက္ခဏေယေဝ အဓမ္မော
ရထေ ဌာတုံ အသက္ကောန္တော အဝံသိရော ပထဝိယံ ပတိတွာ ပထဝိယာ
ဝိဝရေ ဒိန္နော ဂန္တာ အဝိစိမ္ပိယေဝ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ ဘဂဝါ အဘိ-
သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ သေသဂါထာ အဘာသိ—

၃၃။ “ဣဒဉ္စ သုတွာ ဝစနံ အဓမ္မော၊
အဝံသိရော ပတိတော ဥဗ္ဗပါဒေါ။
ယုဒ္ဓတ္ထိကော စေ န လဘာမိ ယုဒ္ဓံ၊
တ္ထောဝတာ ဟောတိ ဟတော အဓမ္မော။

၃၄။ ခန္တိဗလော ယုဒ္ဓဗလံ ဝိဇေတွာ၊
ဟန္တာ အဓမ္မံ နိဟနိတွံ ဘူမျာ။
ပါယာသိ ဝိတ္ထော အဘိရုယု သန္တနံ၊
မဂ္ဂေနော အတိဗလော သစ္စနိက္ကမော။

၃၅။ မာတာ ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ၊
အသမ္မာနိတာ ယဿ သကေ အဂါရေ။
ဣဓေဝ နိက္ခိပ္ပ သရီရဒေဟံ၊
ကာယဿ ဘေဒါ နိရယံ ဝဇန္တိ တေ။
ယထာ အဓမ္မော ပတိတော အဝံသိရော၊

၃၆။ မာတာ ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ၊
သုသမ္မာနိတာ ယဿ သကေ အဂါရေ။
ဣဓေဝ နိက္ခိပ္ပ သရီရဒေဟံ၊
ကာယဿ ဘေဒါ သုဂတိံ ဝဇန္တိ တေ။
ယထာပိ ဓမ္မော အဘိရုယု သန္တနံ နန္တိ။

တတ္ထ ယုဒ္ဓတ္တိကော စေတိ အယံ တဿ ဝိလာပေါ၊ သော ကိရေဝံ
ဝိလပန္နောယေဝ ပတိတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော။ ဧတ္တာဝတာတိ ဘိက္ခဝေ
ယာဝတာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော၊ တာဝတာ အဓမ္မော ဟတော နာမ ဟောတိ။
ခန္တိဗလောတိ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ အဓမ္မော ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော အဓိဝါသနခန္တိဗလော
တံ ယုဒ္ဓဗလံ ဝိဇေတွာ ဝဓိတွာ ဘူမိယံ နိဟနိတွာ ပါတေတွာ ဝိတ္တဇာတတာယ
ဝိတ္တော အတ္တနော ရထံ အာရုယ မဂ္ဂေနဝ သစ္စနိက္ကမော တထပရက္ကမော
ဓမ္မဒေဝပုတ္တော ပါယာသိ။ အသမ္ဘာနိတာတိ အသက္ကတာ။ သရီရဒေဟန္တိ
ဣမသ္မိံယေဝ လောကေ သရီရသင်္ခါတံ ဒေဟံ နိက္ခိပိတွာ။ နိရယံ ဝဇန္တိတိ
ယဿ ပါပပုဂ္ဂလဿ ဧတေ သက္ကာရာရဟာ ဝိဂေဟေ အသက္ကတာ၊ တထာ-
ရူပါ ယထာ အဓမ္မော ပတိတော အဝံသိရော၊ ဧဝံ အဝံသိရာ နိရယံ ဝဇန္တိတိ
အတ္တော။ သုဂတိံ ဝဇန္တိတိ ယဿ ပနေတေ သက္ကတာ၊ တာဒိသာ ပဏှိတာ
ယထာပိ ဓမ္မော သန္ဓနံ အဘိရုယ ဒေဝလောကံ ဂတော၊ ဧဝံ သုဂတိံ ဝဇန္တိတိ။

သတ္တာ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော
မယာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဋ္ဌိတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ အဓမ္မော ဒေဝပုတ္တော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပရိသာပိဿ ဒေဝ-
ဒတ္တပရိသာ၊ ဓမ္မော ပန အဟမေဝ၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာယေဝါ”တိ။

ဓမ္မဒေဝပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဥဒယဘဒ္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၈)

ကော နိသိန္နာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ကုသဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ
ပန တံ ဘိက္ခု “သစ္စံ ကိရ တံ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ
ပုတ္တေ “ဘိက္ခု ကဿ ကိလေသဝသေန ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ
ပဗ္ဗဇိတွာ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ၊ ပေါရာဏကပဏှိတာ သမိဒ္ဓေ ဒွါဒသယောဇနိကေ
သုရုန္ဓနနဂရေ ရဇံ ကာရေန္တာ ဒေဝစူရပဋိဘာဂါယ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ သတ္တ
ဝဿသတာနိ ဧကဂစ္ဆေ ဝသန္တာပိ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္နိတွာ လောဘဝသေန န
ဩလောကေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကာသိရဋ္ဌေ သုရုန္နနနဂရေ ကာသိရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ တဿ နေဝ ပုတ္တော န မိတာ အဟောသိ။ သော အတ္တနော ဒေဝိယော “ပုတ္တေ ပတ္တေထာ”တိ အာဟ။ အဂ္ဂမဟေသိပိ ရညော ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယာ တထာ အကာသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော မြဟ္မလောကာ စဝိတွာ တဿေဝ ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုန္တိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿ မဟာဇနဿ ဟဒယံ ဝဇေတွာ ဇာတဘာဝေန “ဥဒယဘဒ္ဒေါ”တိ နာမံ ကရိံသု။ ကုမာရဿ ပဒသာ စရဏကာလေ အညောပိ သတ္တော မြဟ္မလောကာ စဝိတွာ တဿေဝ ရညော အညတရာယ ဒေဝိယာ ကုန္တိမိ ကုမာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿာပိ “ဥဒယ-ဘဒ္ဒေါ”တိ နာမံ ကရိံသု။ ကုမာရော ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပနိပ္ပတ္တိံ ပါပုဏိ၊ ဇာတိမြဟ္မစာရိပန အဟောသိ၊ သုပိနန္တေနပိ မေထုနဓမ္မံ န ဇာနာတိ၊ န တဿ ကိလေသေသု စိတ္တံ အလ္လိယိ။ ရာဇာ ပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတုကာမော “ကုမာ-ရဿ ဣဒါနိ ရဇ္ဇသုခသေဝနကာလော၊ နာဠကာပိဿ ပစ္စုပ္ပန္နာပေဿာမိ”တိ သာသနံ ပေသေသိ။ ဗောဓိသတ္တော “န မယံ ရဇ္ဇေနတ္တော၊ ကိလေသေသု မေ စိတ္တံ န အလ္လိယတိ”တိ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနော ရတ္တဇမ္ဗုနဒမယံ ဣတ္ထိရူပံ ကာရေတွာ “ဝေရူပံ ဣတ္ထိ” လဘမာနော ရဇ္ဇံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယာမိ”တိ မာတာပိတူနံ ပေသေသိ။ တေ တံ သုဝဏ္ဏရူပကံ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ပရိဟာရာပေတွာ တထာရူပံ ဣတ္ထိ အလဘန္တာ ဥဒယဘဒ္ဒံ အလင်္ကာရေတွာ တဿ သန္တိကေ ဌပေသုံ။ သာ တံ သုဝဏ္ဏရူပကံ အဘိဘဝိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နေသံ အနိစ္စ-မာနာနညေဝ ဝေမာတိကံ ဘဂိနိ ဥဒယဘဒ္ဒကုမာရိ အဂ္ဂမဟေသိ ကတွာ ဗောဓိသတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိသု။ တေ ပန ဒွေပိ မြဟ္မစရိယဝါသမေဝ ဝသိံသု။

အပရဘာဂေ မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ဗောဓိသတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဥဘော ဧကဂစ္ဆေ ဝသမာနာပိ လောဘဝသေန ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ အည-မညံ န ဩလောကေသုံ၊ အပိစ ခေါ ပန “ယော အမှေသု ပဌမတရံ ကာလံ ကရေတိ၊ သော နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနတော အာဂန္တာ ‘အသုကဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တောသ္မိ’တိ အာရောစေတူ”တိ သင်္ဂရမကံသု။ အထ ခေါ ဗောဓိသတ္တော အဘိသေက-တော သတ္တဝဿသတစ္စယေန ကာလမကာသိ။ အညော ရာဇာ နာဟောသိ၊ ဥဒယဘဒ္ဒေါယယေဝ အာဏာ ပဝတ္တိ။ အမစ္စာ ရဇ္ဇံ အနုသာသိံသု။ ဗောဓိ-သတ္တောပိ စုတိက္ခဏေ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကတ္တံ ပတွာ ယသမဟန္တတာယ သတ္တာဟံ အနုဿရိတုံ နာသက္ခိ။ ဣတိ သော မနုဿဂဏနာယ သတ္တဝဿ-သတစ္စယေန အာဝဇ္ဇေတွာ “ဥဒယဘဒ္ဒံ ရာဇမိတရံ ဓနေန ဝိမံသိတွာ သိဟနာဒံ နဒါပေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သင်္ဂရံ မောစေတွာ အာဂမိဿာမိ”တိ စိန္တေသိ။

တဒါ ကိရ မနုဿာနံ ဒသဝဿသဟဿာယုကကာလော ဟောတိ။ ရာဇ-
ဇိတာပိ တံ ဒိဝသံ ရတ္တိဘာဂေ ပိဟိတေသု ဒွါရေသု ဌပိတအာရက္ခေ သတ္တ-
ဘူမိကပါသာဒဝရတလေ အလင်္ကတသိရိဂစ္ဆေ ဧကိကာဝ နိစ္စလာ အတ္တနော
သီလံ အာဝဇ္ဇမာနာ နိသီဒိ။ အထ သက္ကော သုဝဏ္ဏမာသကပ္ပရံ ဧကံ သုဝဏ္ဏ-
ပါတိံ အာဒါယ အာဂန္တာ သယနဂစ္ဆေယေဝ ပါတုဘဝိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော
တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၇။ “ဧကော နိသိန္နာ သုစိ သညတူရု၊
ပါသာဒမာရုယု အနိန္ဒိတဂီ။
ယာစာမိ တံ ကိန္တရနေတ္တစက္ခု၊
ဣမေ'ကရတ္တိံ ဥဘယော ဝသေမာ”တိ။

တတ္ထ သုစိတိ သုစိဝတ္ထနိဝတ္ထာ။ သညတူရုတိ သုဠု ဌပိတဉ္ဇရု၊ ဣဒိယာပထံ
သဏ္ဌပေတွာ သုစိဝတ္ထာ ဧကိကာဝ နိသိန္နာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနိန္ဒိတဂီတိ
ပါဒန္တတော ယာဝ ဧကသဂ္ဂါ အနိန္ဒိတသရိရာ ပရမသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တသရိရာ။
ကိန္တရနေတ္တစက္ခုတိ တိဟိ မဏ္ဍလေဟိ ပဉ္စဟိ စ ပသာဒေဟိ ဥပသောဘိ-
တတ္ထာ ကိန္တရနံ နေတ္တသဒိသေဟိ စက္ခုဟိ သမန္တာဂတေ။ ဣမေ'ကရတ္တိန္တိ
ဣမံ ဧကရတ္တိံ အဇ္ဇ ဣမသ္မိံ အလင်္ကတသယနဂစ္ဆေ ဧကတော ဝသေယျာ-
မာတိ ယာစတိ။

တတော ရာဇဇိတာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၈။ “ဩကိဏ္ဏန္တရပရိခံ၊ ဒဠမနူလကောဠကံ။
ရက္ခိတံ ခဂ္ဂဟတ္ထေဟိ၊ ဒုပ္ပဝေသမိဒံ ပုရံ။

၃၉။ ဒဟရဿ ယုဝိနော စာပိ၊ အာဂမော စ န ဝိဇ္ဇတိ။
အထ ဧကေန န ဝဏ္ဏေန၊ သင်္ဂမံ ဣစ္ဆသေ မယာ”တိ။

တတ္ထ ဩကိဏ္ဏန္တရပရိခန္တိ ဣဒံ ဒွါဒသယောဇနိကံ သုရန္တနပုရံ အန္တရန္တရာ
ဥဒကပရိခါနံ ကဒ္ဒမပရိခါနံ သုက္ခပရိခါနံ ဩကိဏ္ဏတ္တာ ဩကိဏ္ဏန္တရပရိခံ။
ဒဠမနူလကောဠကန္တိ ထိရတရေဟိ အနူလကေဟိ ဒွါရကောဠကေဟိ စ
သမန္တာဂတံ။ ခဂ္ဂဟတ္ထေဟိတိ အာဝုဓေဟတ္ထေဟိ ဒသဟိ ယောသေဟသေဟိ
ရက္ခိတံ။ ဒုပ္ပဝေသမိဒံ ပုရန္တိ ဣဒံ သကလပုရဗ္ဗိ တဿ အန္တော မာပိတံ မယံ
နိဝါသပုရဗ္ဗိ ဥဘယံ ကဿမိ ပဝိသိတုံ န သက္ကာ။ အာဂမော စာတိ ဣဓ

ဣမာယ ဝေလာယ တရုဏဿ ဝါ ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တဿ ဝါ ထာမသမ္ပန္တ-
ယောဓဿ ဝါ အညဿ ဝါ မဟန္တမ္ပိ ပဏ္ဍာကာရံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆန္တဿ
အာဂမော နာမ နတ္ထိ။ သင်္ခမန္တိ အထ တံ ကေန ကာရဏေန ဣမာယ ဝေလာယ
မယာ သဟ သမာဂမံ ဣစ္ဆသီတိ။

အထ သက္ကော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “ယက္ခော’ဟမသ္မိ ကလျာဏိ၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ’။
တံ မံ နန္ဒယ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ပုဏ္ဏကံသံ ဒဒါမိ တေ”တိ။

တဿတ္ထော—ကလျာဏိ သုန္ဒရဒဿနေ^၂ အဟမေကော ဒေဝပုတ္တော
ဒေဝတာနုဘာဝေန ဣဓာဂတော၊ တံ အဇ္ဇ မံ နန္ဒယ တောသေဟိ၊ အဟံ
တေ ဣမံ သုဝဏ္ဏမာသကပုဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏပါတိ’ ဒဒါမိတိ။

တံ သုတွာ ရာဇဓိတာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ “ဒေဝံ ဝ ယက္ခံ အထ ဝါ မနုဿံ၊
န ပတ္ထယေ ဥဒယ’မတိစ္စ အညံ။
ဂစ္ဆေဝ တံ ယက္ခ မဟာနုဘာဝ၊
မာ စဿု ဂန္တော ပုန’ရာဝဇိတ္တာ”တိ။

တဿတ္ထော—အဟံ ဒေဝရာဇ ဒေဝံ ဝါ ယက္ခံ ဝါ ဥဒယံ အတိက္ကမိတွာ
အညံ န ပတ္ထေမိ၊ သော တံ ဂစ္ဆေဝ၊ မာ ဣဓ အဋ္ဌာသိ၊ န မေ တယာ
အဘတေန ပဏ္ဍာကာရေန အတ္ထော၊ ဂန္တော စ မာ ဣမံ ဌာနံ ပုနရာဝ-
ဇိတ္တာတိ။

သော တဿာ သီဟနာဒံ သုတွာ အဋ္ဌတွာ ဂတသဒိသော ဟုတွာ တတ္ထေဝ
အန္တရဟိတော အဋ္ဌာသိ။ သော ပုနဒိဝသေ တာယ ဝေလာယမေဝ သုဝဏ္ဏ-
မာသကပူရံ ရဇတပါတိ’ အာဒါယ တာယ သဒ္ဓိ’ သလ္လပန္နော ဆဋ္ဌံ
ဂါထမာဟ—

၄၂။ “ယာ သာ ရတိ’ ဥတ္တမာ ကာမဘောဂိနံ၊
ယံဟေတု’ သတ္တာ ဝိသမံ စရန္တိ။
မာ တံ ရတိ’ ဇီယိ တုဝံ သုစိမ္ပိတေ၊
ဒဒါမိ တေ ရူပိယံ ကံသပူရ”န္တိ။

၁-တဝန္တိကံ (သီ၊ဣ)

၃-ယာ ရတိ (က)

၂-သုန္ဒရဒဿနေန သမဂီ (က)

၄-ရတိသု (သီ၊ သျာ)

တဿတ္ထော—ဘဒ္ဒေ ရာဇဓိတေ ယာ သော ကာမဘောဂိသတ္တာနံ ရတိသု မေထုနကာမရတိ နာမ ဥတ္တမာ ရတိ၊ ယဿာ ရတိယာ ကာရဏာ သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝိသမံ စရန္တိ၊ တံ ရတိံ တွံ ဘဒ္ဒေ သုစိမှိတေ မနာပ-ဟသိတေ မာ ဇီယိ၊ အဟမ္ပိ အာဂစ္ဆန္တော န တုစ္ဆဟတ္ထော အာဂတော၊ ဟိယျော သုဝဏ္ဏမာသကပ္ပရံ သုဝဏ္ဏပါတိံ အာဟရိံ၊ အဇ္ဇေ ရူပိယပါတိံ၊ ဣမံ တေ အဟံ ရူပိယပါတိံ သုဝဏ္ဏပ္ပရံ ဒေဝါမီတိ။

ရာဇဓိတာ စိန္တေသိ “အယံ ကထာသလ္လာပံ လဘန္တော ပုနပ္ပုနံ အာဂမိဿတိ၊ န ဒါနိ တေန သဒ္ဓိံ ကထေဿာမီ”တိ။ သာ ကိဉ္စိ န ကထေသိ။ သက္ကောတဿာ အကထိတဘာဝံ ဥတွာ တတ္ထေဝအန္တရဟိတော ဟုတွာ ပုန-ဒိဝသေ တာယမေဝ ဝေလာယ လောဟပါတိံ ကဟာပဏပ္ပရံ အာဒါယ “ဘဒ္ဒေ တွံ မံ ကာမရတိယာ သန္တပ္ပေဟိ၊ ဣမံ တေ ကဟာပဏပ္ပရံ လောဟ-ပါတိံ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ တံ ဒိသွာ ရာဇဓိတာ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ “နာရိံ နရော နိဇ္ဈပယံ ဓနေန၊
ဥက္ကံသတိ ယတ္ထ ကရောတိ ဆန္တံ။
ဝိပစ္စနိကော တဝ ဒေဝဓမ္မော၊
ပစ္စက္ခတော ထောကတရေန ဒေဝီ”တိ။

တဿတ္ထော—ဘော ပုရိသ တွံ ဇဠော။ နရောဟိ နာမ နာရိံ ကိလေသ-ရတိကာရဏာ ဓနေန နိဇ္ဈာပေန္တော သညာပေန္တော^၁ ယတ္ထ နာရိယာ ဆန္တံ ကရောတိ၊ တံ ဥက္ကံသတိ ဝဏ္ဏေတွာ ထောမေတွာ ဗဟုတရေန ဓနေန ပလောဘေတိ၊ တုယံ ပနေသော ဒေဝသဘာဝေါ ဝိပစ္စနိကော၊ တွဉ္စိ မယာ ပစ္စက္ခတော ထောကတရေန ဒေဝီ၊ ပဌမဒိဝသေ သုဝဏ္ဏပ္ပရံ သုဝဏ္ဏပါတိံ အာဟရိတွာ ဒုတိယဒိဝသေ သုဝဏ္ဏပ္ပရံ ရူပိယပါတိံ၊ တတိယဒိဝသေ ကဟာ-ပဏပ္ပရံ လောဟပါတိံ အာဟရသိတိ။

တံ သုတွာ သက္ကော “ဘဒ္ဒေ ရာဇကုမာရိ အဟံ ဆေကဝါဏီဇော န နိရတ္ထကေန အတ္ထံ နာသေမိ၊ သစေ တွံ အာယုနာ ဝါဝဏ္ဏေန ဝါ ဝဓေယျာသိ၊ အဟံ တေ ပဏ္ဍာကာရံ ဝဓေတွာ အာဟရေယျံ၊ တွံ ပန ပရိဟာယသေဝ၊ တေနာဟမ္ပိ ဓနံ ပရိဟာပေမီ”တိ ဝတွာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၄၄။ “အာယု စ ဝဏ္ဏော စ မနုဿလောကေ၊
 နိဟိယတိ မနုဇာနံ သုဂတ္ထေ။
 တေနော ဝဏ္ဏေန ဓနဗြူ တုယံ၊
 နိဟိယတိ ဇိဏ္ဏတရာသိ အဇ္ဇေ။

၄၅။ ဧဝံ မေ ပေက္ခမာနဿ၊ ရာဇပုတ္တိ ယသသိနိ။
 ဟာယတေဝ တဝ ဝဏ္ဏော^၁၊ အဟောရတ္တာနမစ္စယေ။

၄၆။ ဣမိနာဝ တံ ဝယဿ၊ ရာဇပုတ္တိ သုမေဓသေ။
 ဗြဟ္မစရိယံ စရေယျာသိ၊ ဘိယျော ဝဏ္ဏဝတိ သိယာ”တိ။

တတ္ထ နိဟိယတိ ပရိဿာဝနေ အာသိတ္တဥဒကံ ဝိယ ပရိဟာယတိ။ မနုဿလောကသို့ သတ္တာ ဇီဝိတေန ဝဏ္ဏေန စက္ခုပသာဒါဒိဟိ စ ဒိနေ ဒိနေ ပရိဟာယန္တေ။ ဇိဏ္ဏတရာသိတိ မမ ပဌမံ အာဂတဒိဝသေ ပဝတ္တဉ္စိ တေ အာယု ဟိယျော ဒိဝသံ န ပါပုဏိ၊ ကုဋ္ဌာရိယာ ဆိန္နံ ဝိယ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈိ၊ ဟိယျော ပဝတ္တဉ္စိ အဇ္ဇဒိဝသံ န ပါပုဏိ၊ ဟိယျောဝ ကုဋ္ဌာရိယာ ဆိန္နံ ဝိယ နိရုဇ္ဈိ၊ တသ္မာ အဇ္ဇ ဇိဏ္ဏတရာသိ ဇာတာ။ ဧဝံ မေတိ တိဋ္ဌတု ဟိယျော စ ပရဟိယျော စ^၂၊ အဇ္ဇေဝ ပန မယံ ဧဝံ ပေက္ခမာနဿေဝ ဟာယတေဝ တဝ ဝဏ္ဏော။ အဟောရတ္တာနမစ္စယေတိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ရတ္တိန္ဒြိဝေသု ဝိတိဝတ္ထေသု အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန အပဏ္ဏတ္တိကာဘဝမေဝ ဂမိဿသီတိ^၃ ဒဿေတိ။ ဣမိနာဝ^၄တိ တသ္မာ ဘဒ္ဒေ သစေ တံ ဣမိနာ ဝယေနော ဣမသ္မိ^၅ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ သရီရေ ဇရာယ အဝိလုတ္တေယေဝ သေဋ္ဌစရိယံ စရေယျာသိ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေယျာသိ။ ဘိယျော ဝဏ္ဏဝတိ သိယာတိ အတိရေကတရဝဏ္ဏော ဘဝေယျာသိတိ။

တတော ရာဇဓိတာ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “ဒေဝါ န ဇီရန္တိ ယထာ မနုဿာ၊
 ဂတ္ထေသု တေသံ ဝလိယော န ဟောန္တိ။
 ပုစ္ဆာမိ တံ ယက္ခ မဟာနဘာဝ၊
 ကထံ န^၆ ဒေဝါန သရီရဒေဟော”တိ။

၁-ဟာယတေဝ တေ တေ ဝဏ္ဏော (သိ)၊ ဟာယတေဝ တတော ဝဏ္ဏော (သျှ၊ ဣ)

၂-ပရတော စ (က)

၃-ဘိဿသီတိ (သျှ၊ က)

၄-န (ဣ)

တတ္ထ သရီရဒေဟောတိ သရီရသင်္ခါတော ဒေဟော၊ ဒေဝါနံ သရီရံ ကထံ
န ဇီရတိ၊ ဣဒံ အဟံ တံ ပုစ္ဆာမိတိ ဝဒတိ။

အထဿာ ကထေန္တော သက္ကော ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၄၈။ “ဒေဝါ န ဇီရန္တိ ယထာ မနဿာ၊
ဂက္ကေသု တေသံ ဝလိယော န ဟောန္တိ။
သုဝေ သုဝေ ဘိယျတရောဝ တေသံ၊
ဒိဗ္ဗော စ ဝဏ္ဏော ဝိပုလော စ ဘောဂါ”တိ။

တတ္ထ ယထာ မနဿာတိ ယထာ မနဿာ ဇီရန္တော ရူပေန ဝဏ္ဏေန
ဘောဂေန စက္ခုပသာဒါဒိဟိ စ ဇီရန္တိ၊ န ဧဝံ ဒေဝါ။ တေသဉ္စိ ဂက္ကေသု
ဝလိယောပိ န သန္တိ၊ မဋ္ဌကဉ္စနပဋ္ဌမိဝ သရီရံ ဟောတိ။ သုဝေ သုဝေတိ
ဒိဝသေ ဒိဝသေ။ ဘိယျတရောဝတိ အတိရေကတရောဝ တေသံ ဒိဗ္ဗော စ
ဝဏ္ဏော ဝိပုလော စ ဘောဂါ ဟောန္တိ။ မနဿေသု ဟိ ရူပပရိဟာနိ
စိရဇာတဘာဝဿ သက္ခိ၊ ဒေဝေသု အတိရေကရူပသမ္ပတ္တိ စ အတိရေက-
ပရိဝါရသမ္ပတ္တိ စ။ ဧဝံ အပရိဟာနဓမ္မော နာမေသ ဒေဝလောကော။ တသ္မာ
တွံ ဇရံ အပ္ပတွာဝ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇ၊ ဧဝံ ပရိဟာနိယသဘာဝါ မနဿလော-
ကာ စဝိတွာ အပရိဟာနိယသဘာဝံ ဧဝရူပံ ဒေဝလောကံ ဂမိဿသီတိ။

သာ ဒေဝလောကဿ ဝဏ္ဏံ သုတွာ တဿ ဂမနမဂ္ဂံ ပုစ္ဆန္တိ ဣတရံ
ဂါထမာဟ—

၄၉။ “ကိံသုဓ ဘိတာ ဇနတာ အနေကာ၊
မဂ္ဂေါ စ နေကာယတနံ ပဝုတ္တော။
ပုစ္ဆာမိ တံ ယက္ခ မဟာနဘာဝ၊
ကတ္ထဋ္ဌိတော ပရလောကံ န ဘာယေ”တိ။

တတ္ထ ကိံသုဓ ဘိတာတိ ဒေဝရာဇ အယံ ခတ္တိယာဒိဘေဒါ အနေကာ
ဇနတာ ကိံဘိတာ ကဿ ဘယေန ပရိဟာနိယသဘာဝါ မနဿလောကာ
ဒေဝလောကံ န ဂစ္ဆတိတိ ပုစ္ဆတိ။ မဂ္ဂေါတိ ဒေဝလောကဂါမိမဂ္ဂေါ။ ဣဓ ပန
“ကိ”န္တိ အာဟရိတွာ “ကော”တိ ပုစ္ဆာ ကာတဗ္ဗာ။ အယဉ္ဇေတ္ထ အတ္ထော
“အနေကတိတ္ထာယတနဝသေန ပဏ္ဍိတေဟိ ပဝုတ္တော ဒေဝလောကမဂ္ဂေါ
ကော ကတရော”တိ ပုတ္တော။ ကတ္ထဋ္ဌိတောတိ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော
ကတရသ္မိံ မဂ္ဂေ ဋ္ဌိတော န ဘာယတိတိ။

အထဿာ ကထေန္တော သက္ကော ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “ဝါစံ မနဉ္စ ပဏီဓာယ သမ္မာ၊
 ကာယေန ပါပါနိ အကုဗ္ဗမာနော။
 ဗဟုန္တပါနံ ဃရမာဝသန္တော၊
 သဒ္ဓေါ မုဉ္ဇ သံဝိဘာဂီ ဝဒညူ။
 သင်္ဂါဟကော သဒိလော သဏ္ဍဝါစော၊
 ဧတ္ထဋ္ဌိတော ပရလောကံ န ဘာယေ”တိ။

တဿသက္ကော—ဘဒ္ဒေ ဥဒယေ ဝါစံ မနဉ္စ သမ္မာ ဌပေတွာ ကာယေန ပါပါနိ အကရေန္တော ဣမေ ဒသ ကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တော ဗဟုအန္တပါနေ ပဟူတဒေယျဓမ္မေ^၁ ဃရေ ဝသန္တော “ဒါနဿ ဝိပါကော အတ္ထိ”တိ သဒ္ဓါယ သမန္တာဂတော မုဒုစိတ္တော ဒါနသံဝိဘာဂတာယ သံဝိဘာဂီ၊ ပဗ္ဗဇိတာ ဘိက္ခာယ စရမာနာ ဝဒန္တိ^၂ နာမ၊ တေသံ ပစ္စယဒါနေန တဿ ဝါဒဿ ဇာနနတော ဝဒညူ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ သင်္ဂဟတာယ သင်္ဂါဟကော ပိယဝါဒိတာယ သဒိလော မဋ္ဌဝစနတာယ သဏ္ဍဝါစော ဧတ္ထ ဧတ္တကေ ဂုဏရာသိမ္ပိ ဋ္ဌိတော ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော န ဘာယတိတိ။

တတော ရာဇမိတာ တံ တဿ ဝစနံ သုတွာ ထုတိ^၃ ကရေန္တိ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၅၁။ “အနုသာသသိ မံ ယက္ခ၊ ယထာ မာတာ ယထာ ပိတာ။
 ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏ^၄ ပုစ္ဆာမိ၊ ကော န တွမသိ သုဗြဟာ”တိ။

တဿသက္ကော—ယထာ မာတာပိတရော ပုတ္တကေ အနုသာသန္တိ၊ တထာ မံ အနုသာသသိ။ ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏ သောဘဂ္ဂုပ္ပတ္တရူပဒါရက ကော န အသိ တံ ဧဝံ အစူဂ္ဂတသရီရေတိ။

တတော ဗောဓိသက္ကော ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၅၂။ “ဥဒယောဟမသ္မိ ကလျာဏိ၊ သင်္ဂရတ္တာ^၅ ဣဓာဂတော။
 အာမန္တ ခေါ တံ ဂစ္ဆာမိ၊ မုတ္တောသ္မိ တဝ သင်္ဂရ”တိ။

၁-ဗဟု ဝါ ဒေယျဓမ္မေ (ဣ)

၂-ဩဝဒန္တိ (က)

၃-ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏံ (က)

၄-သင်္ဂရတ္တာ (သီ၊ ဣ)၊ သင်္ဂရတ္တာ(သျှာ)၊ သင်္ဂရတ္တာ (က)

တဿတ္ထော—ကလျာဏဒဿနေ အဟံ ပုရိမဘဝေ တဝ သာမိကော ဥဒယော နာမ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဣဓာဂစ္ဆန္တော န ကိလေသဝသေနာဂတော၊ တံ ဝိမံသိတွာ ပန သင်္ဂရံ မောစေဿာမိတိ သင်္ဂရတ္တာ၊ ပုဗ္ဗေ သင်္ဂရဿ ကတတ္တာ အာဂတောသ္မိ၊ ဣဒါနိ တံ အာမန္တေတွာ ဂစ္ဆာမိ၊ မုတ္တောသ္မိ တဝ သင်္ဂရာတိ။

ရာဇမိတာ အဿသိတွာ “သာမိ တံ ဥဒယဘဒ္ဒဇာတ”တိ အဿုဓာရာ ပဝတ္တယမာနာ “အဟံ တုမေဟိ ဝိနာ ဝသိတုံ န သက္ကောမိ၊ ယထာ တုမှာကံ သန္တိကေ ဝဿာမိ၊ တထာ မံ အနုသာသထာ”တိ ဝတွာ ဣတရံ ဂါထံ အဘာသိ—

၅၃။ “သစေ ခေါ တံ ဥဒယောသိ၊ သင်္ဂရတ္တာ၊ ဣဓာဂတော။
အနုသာသ မံ ရာဇပုတ္တ၊ ယထာ’ဿ ပန သင်္ဂမော”တိ။

အထ နံ အနုသာသန္တော မဟာသတ္ထော စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၅၄။ “အတိပတတိ ဝယော ခဏော တထေဝ၊
ဌာနံ နတ္ထိ ခုံဝံ စဝန္တိ သတ္တာ။
ပရိဇိယတိ အဗ္ဗုဝံ သရိရံ၊
ဥဒယေ မာ ပမာဒ စရဿု ဓမ္မံ။

၅၅။ ကသိဏာ ပထဝီ ဓနဿ ပူရာ၊
ဧကဿေဝ သိယာ အနညဓေယျာ။
တံ စာပိ ဇဟတိ အဝိတရာဂေါ၊
ဥဒယေ မာ ပမာဒ စရဿု ဓမ္မံ။

၅၆။ မာတာ စ ပိတာ စ ဘာတရော စ၊
ဘရိယာ ယာပိ ဓနေန ဟောတိ ကိတာ၊
တေ စာပိ ဇဟန္တိ အညမညံ၊
ဥဒယေ မာ ပမာဒ စရဿု ဓမ္မံ။

၅၇။ ကာယော ပရဘောဇနန္တိ ဥတွာ^၁၊
 သံသာရေ သုဂတိဉ္စ ဒုဂ္ဂတိဉ္စ။
 ဣတ္တရဝါသောတိ ဇာနိယာန၊
 ဥဒယေ မာ ပမာဒ စရဿု ဓမ္မ^၂န္တိ။

တတ္ထ အတိပတတိတိ? အတိဝိယ ပတတိ၊ သီဃံ အတိက္ကမတိ။ ဝယောတိ ပဌမဝယာဒိတိဝိဇောပိဝယော။ ခဏော တံထေဝါတိ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိဘင်္ဂက္ခဏောပိ တထေဝ အတိပတတိ။ ဥဘယေနပိ ဘိန္ဒော ဣမေသံ သတ္တာနံ အာယုသင်္ခါရော နာမ သီဃသောတာ နဒိ ဝိယ အနိဝတ္တန္တော သီဃံ အတိက္ကမတိတိ ဒဿေတိ။ ဌာနံ နတ္ထိတိ “ဥပ္ပန္နာ သင်္ခါရာ အဘိဇ္ဇိတွာ တိဋ္ဌန္တိ”တိ ပတ္တနာယပိ တေသံ ဌာနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဓုဝံဇကံသေနဝ ဗုဒ္ဓိ ဘဂဝန္တံ အာဒိ^၃ ကတွာ သဗ္ဗေပိ သတ္တာ စဝန္တိ။ “ဓုဝံ မရဏံ၊ အဒ္ဓါဝံ ဇီဝိတ”န္တိ ဧဝံ မရဏဿတိ^၄ ဘာဝေဟိတိ ဒီပေတိ။ ပရိဇီယတိတိ ဣဒံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမ္ဘိသရိရံ ဇီရတေဝ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ။ မာ ပမာဒန္တိ^၅ တသ္မာ တံ ဥဒယဘဒ္ဒေ မာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟုတွာ ဒသကုသလ- ကမ္မပထဓမ္မံ စရာဟိတိ။

ကသိကာတိ သကလာ။ ကေသေဝါတိယဒိ ကေသေဝ ရညော၊ တသ္မိ^၆ ကေသ္မိ^၇ယေဝ အနညာဓိနာ အဿ။ တံ စာပိ ဇဟတိ အဝိတရာဂေါတိ တဏှာဝသိကော ပုဂ္ဂလော ဧတ္တကေနပိ ယသေန အတိတ္တော မရဏကာလေ အဝိတရာဂေါဝ တံ ဝိဇဟတိ။ ဧဝံ တဏှာယ အပ္ပရဏီယဘာဝံ ဇာနာဟိတိ ဒီပေတိ။ စေ စာပိတိ မာတာ ပုတ္တံ၊ ပုတ္တော မာတရံ၊ ပိတာ ပုတ္တံ၊ ပုတ္တော ပိတရံ၊ ဘာတာ ဘဂိနိ^၈၊ ဘဂိနိ ဘာတရံ၊ ဘရိယာ သာမိကံ၊ သာမိကော ဘရိယန္တိ ဧတေ အညမညံ ဇဟန္တိ၊ နာနာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သတ္တာနံ နာနာဘာဝဝိနာဘာဝံ ဇာနာဟိတိ ဒီပေတိ။

ပရဘောဇနန္တိ ဝိဝိဓာနံ ကာကာဒိနံ ပရသတ္တာနံ ဘောဇနံ။ ဣတ္တရဝါ- သောတိယာ သော ဣမသ္မိ^၉ သံသာရေ မနုဿဘူတာ သုဂ္ဂတိ စ တိရစ္ဆာနဘူတာ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ ဧတံ ဥဘယမ္ဘိ “ဣတ္တရဝါသော”တိ ဇာနိတွာ မာ ပမာဒံ၊ စရဿု ဓမ္မံ။ ဣမေသံ သတ္တာနံ နာနာဌာနတော အာဂန္တော ကေသ္မိ^{၁၀} ဌာနေ သမာဂမော ပရိတ္တော၊ ဣမေ သတ္တာ အပ္ပကသ္မိ^{၁၁}ယေဝ ကာလေ ကေတော ဝသန္တိ၊ တသ္မာ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိတိ။

၁-ကာယော စ ပရဘောဇနံ ဝိဝိတွာ (က)
 ၃-အဝိပတတိတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-သုဂတိ စ ဒုဂ္ဂတိ စ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)
 ၄-မာ ပမာဒါတိ (ဣ၊ က)

ဧဝံ မဟာသတ္တော တဿာ ဩဝါဒမဒါသိ။ သာပိ တဿ ဓမ္မကထာယ ပသီဒိတွာ ထုတိံ ကရေန္တိ ဩသာနဂါထမာဟ—

၅၀။ “သာဓု ဘာသတိ’ယံ ယက္ခော၊ အပ္ပံ မစ္စာန ဇီဝိတံ။
ကသိရဉ္စ ပရိတ္တဉ္စ၊ တဉ္စ ဒုက္ခေန သံယုတံ။
သာဟံ ဧကာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ဟိတွာ ကာသိံ သုရန္တနံ”န္တိ။

တတ္ထ သာဓုတိ “အပ္ပံ မစ္စာန ဇီဝိတံ”န္တိ ဘာသမာနော အယံ ဒေဝ-
ရာဇာ သာဓု ဘာသတိ။ ကိံကာရဏာ? ဣဒဉ္စိ ကသိရဉ္စ ဒုက္ခံ အဿာဒရဟိတံ၊
ပရိတ္တဉ္စ န ဗဟုကံ ဣတ္တရကာလံ။ သစေ ဟိ ကသိရဉ္စ သမာနံ ဒီဃကာလံ
ပဝတ္တေယျ၊ ပရိတ္တကမ္ပိ သမာနံ သုခံ ဘဝေယျ၊ ဣဒံ ပန ကသိရဉ္စေဝ
ပရိတ္တဉ္စ သကလေန ဝဋ္ဋဒုက္ခေန သံယုတံ သန္တိဟိတံ။ သာဟန္တိ သာ
အဟံ။ သုရန္တနံ သုရန္တနနဂရဉ္စ ကာသိရဉ္စ ဆဋေတွာ ဧကိကာဝ ပဗ္ဗ-
ဇိဿာမိတိ အာဟ။

ဗောဓိသတ္တော တဿာ ဩဝါဒံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သာပိ
ပုနဒိဝသေ အမစ္စေ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ အန္တောနဂရေယေဝ ရမဏီယေ
ဥယျာနေ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဓမ္မံ စရိတွာ အာယုပရိယောသာနေ
တာဝတိံသဘဝနေ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇဓိတာ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ သက္ကော ပန
အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဥဒယဘဒ္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ပါနိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၅၉)

မိတ္တော မိတ္တဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကိလေသနိဂ္ဂဟံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ သမယေ သာဝတ္ထိဝါသိနော ပဉ္စသတာ ဂိဟိ-
သဟာယကာ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပန္နာ
အန္တောကောဋိသန္တာရေ ဝသန္တာ အဗုရတ္တသမယေ ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေသုံ။

သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဘဂဝတော အာဏတ္တိယာ ပနာယသ္မတာ အာနန္တေန ဘိက္ခုသံဃေ သန္တိပါတိတေ သတ္တာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ အနောဒိဿကံ ကတွာ “ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကယိတ္တာ”တိ အဝတွာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေနော “ဘိက္ခဝေ ကိလေသော ခုဒ္ဒကော နာမ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခုနာ နာမ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာ ကိလေသာ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေပိ ဗုဒ္ဓေ ကိလေသေ နိဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ကာသိရဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ ဂါမကေ ခွေ သဟာယကာ ပါနီယတုမ္မာနိ အာဒါယ ခေတ္တံ ဂန္တော ဧကမန္တံ ဌပေတွာ ခေတ္တံ ကောဋေတွာ ဝိပါသိတကာလေ အာဂန္တော ပါနီယံ ဝိဝန္တိ။ တေသု ဧကော ပါနီယတ္ထာယ အာဂန္တော အတ္တနော ပါနီယံ ရက္ခန္တော ဣတရဿ တုမ္မတော ဝိဝိတွာ သာယံ အရညာ နိက္ခမိတွာ နှာယိတွာ ဌိတော “အတ္ထိ န ခေါ မေ ကာယဒွါရာဒီဟိ အဇ္ဇ ကိဉ္စိ ပါပံ ကတ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော ထေနေတွာ ပါနီယဿ ဝိဝိတဘာဝံ ဒိဿာ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ “အယံ တဏှာ ဝဗ္ဗမာနာ မံ အပါယေသု ဒိဝိဿတိ၊ ဣမံ ကိလေသံ နိဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ ပါနီယဿ ထေနေတွာ ဝိဝိတဘာဝံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝိပဿနံ ဝဗ္ဗေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ အာဝဇ္ဇေန္တော အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဣတရော နှာယိတွာ ဌဋ္ဌိတော “ဧဟိ သမ္ဗ ဃရံ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ ဂစ္ဆ တွံ၊ မမ ဃရေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ မယန္တိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ တုမ္မာဒိဿာ န ဟောန္တိတိ။ အထ ကိဒိဿာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟောန္တိတိ။ ဒွင်္ဂုလကေသာ ကာသာယဝတ္ထဝသနာ ဥတ္တရဟိမဝန္တေ နန္ဒမူလကပဟ္တာရေ ဝသန္တိတိ။ သော သီသံ ပရာမသိ၊ တံ ခဏဉေဝဿ ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ၊ သုရတ္တဒုပဋ္ဌံ နိဝတ္ထမေဝ၊ ဝိဇ္ဇုလတာသဒိသံ ကာယဗန္ဓနံ ဗဒ္ဓမေဝ၊ အလတ္တကပါဋ္ဌလဝဏ္ဏံ ဥတ္တရာသင်္ဂီဝရံ ဧကံသံ ကတမေဝ၊ မေဃဝဏ္ဏံ ပံသုကူလဝီဝရံ ဒက္ခိဏအံသကူဠေ ဌပိတမေဝ၊ ဘမရဝဏ္ဏော မတ္တိကာပတ္တော ဝါမအံသကူဠေ လဂ္ဂိတောဝ အဟောသိ။ သော အာကာသေ ဌတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဥပ္ပတိတွာ နန္ဒမူလကပဟ္တာရေယေဝ ဩတရိ။

အပရောပိ ကာသိဂါမေယေဝ ကုဋုမ္ပိကော အာပဏေ နိသိန္တော ဧကံ ပုရိသံ အတ္တနော ဘရိယံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တံ ဒိဿာ တံ ဥတ္တမရူပဓရံ ဣတ္ထိ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္နိတွာ ဩလောကေတွာ ပုန စိန္တေသိ “အယံ လောဘော ဝဗ္ဗမာနော

မံ အပါယေသု ခိပိဿတိ”တိ သံဝိဂ္ဂမာနသော ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ ပစ္စေက-
ဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာကာသေ ဌိတော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နန္ဒမူလက-
ပဗ္ဗာရမေဝ ဂတော။

အပရောပိ ကာသိဂါမဝါသိနောယေဝ ဒွေ ပိတာပုတ္တော ဧကတော မဂ္ဂံ
ပဋိပဇ္ဇိသု။ အဋ္ဌဝိမုခေ ပန စောရာ ဥဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ။ တေ ပိတာပုတ္တေ
လဘိတွာ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ “ဓနံ အာဟရိတွာ တဝ ပုတ္တံ ဂဏှာ”တိ ပိတရံ
ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ ဒွေ ဘာတရော လဘိတွာ ကနိဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ဇေဋ္ဌံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။
အာစရိယန္တေဝါသိကေ လဘိတွာ အာစရိယံ ဂဟေတွာ အန္တေဝါသိကံ
ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ အန္တေဝါသိကော သိပ္ပလောဘေန ဓနံ အာဟရိတွာ အာစရိယံ
ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆတိ။ အထ တေ ပိတာပုတ္တာပိ တတ္ထ စောရာနံ ဥဋ္ဌိတဘာဝံ
ဥတွာ “တံ မံ ‘ပိတာ’တိ မာဝဒ၊ အဟဋ္ဌိ တံ ‘ပုတ္တော’တိ န ဝက္ခာမီ”တိ ကတိကံ
ကတွာ စောရေဟိ ဂဟိတကာလေ “တုမေ အညမညံ ကိံ ဟောတာ”တိ
ပုဋ္ဌာ “န ကိဉ္စိ ဟောမာ”တိ သမ္ပဇာနဗုဒ္ဓါဝါဒံ ကရိသု။ တေသု အဋ္ဌဝိတော
နိက္ခမိတွာ သာယံ နှာယိတွာ ဌိတေသု ပုတ္တော အတ္တနော သီလံ သောဓေန္တော
တံ မုသာဝါဒံ ဒိသ္မာ “ဣဒံ ပါပံ ဝခုမာနံ မံ အပါယေသု ခိပိဿတိ၊ ဣမံ
ကိလေသံ နိဂ္ဂဟိဿာမီ”တိ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ
နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာကာသေ ဌိတော ပိတု ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရမေဝ
ဂတော။

အပရောပိ ကာသိဂါမေယေဝ ပန ဧကော ဂါမဘောဇကော မာဃာတံ^၁
ကာရာပေသိ။ အထ နံ ဗလိကမ္မကာလေ မဟာဇနော သန္နိပတိတွာ အာဟ
“သာမိ မယံ မိဂသူကရာဒယော မာရေတွာ ယက္ခာနံ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမ၊
ဗလိကမ္မကာလော ဧသော”တိ။ တုမှာကံ ပုဗ္ဗေ ကရုဏာနိယာမေနေဝ
ကရောထာတိ။ မနုဿာ ဗဟံ ပါဏာတိပါတမကံသု။ သော ဗဟံ မစ္ဆမိသံ
ဒိသ္မာ “ဣမေ မနုဿာ ဧတ္တကေ ပါဏေ မာရေန္တာ မမေဝေကဿ ဝစနေန
မာရယိသု”တိ ကုက္ကုဇံ ကတွာ ဝါတပါနံ နိဿာယ ဌိတကောဝ ဝိပဿနံ
ဝဇေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာကာသေ ဌိတော မဟာဇနဿ
ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရမေဝ ဂတော။

အပရောပိ ကာသိရဋ္ဌေယေဝ ဂါမဘောဇကော မဇ္ဇဝိက္ကယံ ဝါရေတွာ
“သာမိ ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ ကာလေ သုရာဆဏော နာမ ဟောတိ၊ ကိံ
ကရောမာ”တိ မဟာဇနေန ပုတ္တော^၂ “တုမှာကံ ပေါရာဏကနိယာမေနေဝ

ကရောထာ”တိ အာဟ။ မနုဿာ ဆဏံ ကတွာ သုရံ ပိဝိတွာ ကလဟံ
ကရောန္တာ ဟတ္ထပါဒေ ဘဠိတွာ သီသံ ဘိန္ဒိတွာ ကဏ္ဍေ ဆိန္ဒိတွာ ဗဟုဒဏ္ဍေန
ဗဏ္ဍိံသု။ ဂါမဘောဇကော တေ ဒိသွာ စိန္တေသိ “မယိ အနနုဇာနန္တေ
ဣမေ ဣမံ ဒုက္ခံ န ဝိန္တေယျ။”န္တိ။ သော ဧတ္တကေန ကုက္ကုစ္စံ ကတွာ ဝါတပါနံ
နိဿာယ ဌိတကောဝ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ
“အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ အာကာသေ ဌတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နန္ဒမူလက-
ပဗ္ဗာရမေဝ ဂတော။

အပရဘာဂေ တေ ပဉ္စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘိက္ခဝာရတ္ထာယ ဗာရာဏသိဒ္ဓါရေ
ဩတရိတွာ သုနိဝတ္ထာ သုပါရတာ ပါသာဒိကေဟိ အဘိက္ကမာဒီဟိ ဝိဇ္ဇာယ
စရန္တာ ရာဇဒွါရံ သမ္မာပုဏိံသု။ ရာဇာ တေ ဒိသွာ ပဿန္တိတ္ထော
ရာဇနိဝေသနံ ပဝေသေတွာ ပါဒေ ဓောဝိတွာ ဂန္ထတေလေန မက္ခေတွာ
ပဏီတေန ခါဒနိယေန ဘောဇနိယေန ပရိဝိသိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ
“ဘန္တေ တုမှာကံ ပဌမဝယေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သောဘတိ၊ ဣမသ္မိံ ဝယေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ
ကထံ ကာမေသု အာဒိနဝံ ပဿိတ္ထ၊ ကိံ ဝေါ အာရမ္မဏံ အဟောသိ”တိ
ပုစ္ဆိ။ တေ တဿ ကထေန္တာ—

၅၉။ “မိတ္တော မိတ္တဿ ပါနီယံ၊ အဒိန္နံ ပရိဘုဠိသံ။
တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။ (၁)

၆၀။ ပရဒါရဉ္စ ဒိသွာန၊ ဆန္တော မေ ဥဒပဇ္ဇထ^၁။
တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။ (၂)

၆၁။ ပိတရံ မေ မဟာရာဇ၊ စောရာ အဂဏှ၊^၂ ကာနနေ။
တေသာဟံ ပုစ္ဆိတော ဇာနံ၊ အညထာ နံ ဝိယာကရိံ။

၆၂။ တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။ (၃)

၆၃။ ပါဏာတိပါတမကရံ၊ သောမယာဂေ ဥပဋ္ဌိတေ။
တေသာဟံ သမနညာ’သိ။

၆၄။ တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။ (၄)

၆၅။ သုရာမေရယမာဓုကာ၊ ယေ ဇနာ ပဌမာ'သု နော။
ဗဟူနံ တေ အနတ္တာယ၊ မဇ္ဇပါန'မကပ္ပယံ။
တေသာဟံ သမနုညာ'သိ။

၆၆။ တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ'န္တိ (၅)။—

ဣမာ ပဋိပါဠိယာ ပဉ္စ ဂါထာ အဘာသိ'သု။ ရာဇာပိ ဧကမေကဿ ဗျာကရဏံ သုတွာ “ဘန္တေ အယံ ပဗ္ဗဇော တုမှာကံယေဝါနုစ္ဆရိကာ”တိ ထုတိ-
မကာသိ။

တတ္ထ မိတ္တော မိတ္တဿာတိ မဟာရာဇ အဟံ ဧကဿ မိတ္တော ဟုတွာ
တဿ မိတ္တဿ သန္တကံ ပါနိယံ ဣမိနာ နိယာမေနော ပရိဘုဉ္ဇိ။ တသ္မာတိ
ယသ္မာ ပုထုဇ္ဇနာ နာမ ပါပကမ္မံ ကရေန္တိ၊ တသ္မာ အဟံ မာ ပုန အကရံ
ပါပံ၊ တံ ပါပံ အာရမ္ဘဏံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတောမိ။ ဆန္တောတိ မဟာရာဇ
ဣမိနာဝ နိယာမေန မမ ပရဒါရံ ဒိသ္မာ ကာမေ ဆန္တော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အဂဏှုတိ^၁
အဂဏှိ'သု။ ဇာနန္တိ တေသံ စောရာနံ “အယံ ကိံ တေ ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိတော
ဇာနန္တောယေဝ “န ကိဉ္စ ဟောတိ”တိ အညထာ ဗျာကာသိ။ သောမယာ-
ဂေတိ နဝစန္ဒေ ဥပ္ပိတေ^၂ သောမယာဂံ နာမ ယက္ခဗလိ' ကရိ'သု၊ တသ္မိံ
ဥပ္ပဋ္ဌိတေ။ သမနုညာ'သိန္တိ သမနုညော အာသိ။ သုရာမေရယမာဓုကာတိ
ဝိဇ္ဇသုရာဒိသုရဉ္စ ပုပ္ဖါသဝါဒိမေရယဉ္စ ပက္ကမဓု ဝိယ မဓုရံ မညမာနာ။ ယေ
ဇနာ ပဌမာ'သု နောတိ ယေ နော ဂါမေ ဇနာ ပဌမံ ဧဝရူပါ အာသုံ
အဟေသုံ။ ဗဟူနံ တေတိ တေ ဧကဒိဝသံ ဧကသ္မိံ ဆဏေ ပတ္တေ ဗဟူနံ
အနတ္တာယ မဇ္ဇပါနံ အကပ္ပယိ'သု။

ရာဇာ တေသံ ဓမ္မံ သုတွာ ပသန္တမိတ္တော စိဝရသာဠကေ စ ဘေသဇ္ဇာနိ စ
ဒတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဥပျောဇေသိ။ တေပိ တဿ အနုမောဒနံ ကတွာ တတ္ထေဝ
အဂမံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇာ ဝတ္ထုကာမေသု ဝိရတ္တော အနပေက္ခော

၁-အဂဏှန္တိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-နဝဆဏေ ဥပ္ပိတေ (သိ၊ သျာ)၊ နဝဆန္ဒေ ဥပ္ပိတေ (ဣ)

ဟုတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဣတ္ထိယော အနာလပိတွာ အနော-
လောကေတွာ ဝိရတ္တစိတ္တော ဥဋ္ဌာယ သိရိဂစ္ဆံ ပဝိသိတွာ နိသိန္ဓော သေတ-
ဘိတ္တိယံ ကသိဏပရိကမ္ဘံ ကတွာ ဖျာနံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ သော ဖျာနပ္ပတ္တော
ကာမေ ဂရဟန္တော—

၆၇။ “မိရတ္တု သုဗဟူ ကာမေ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓေ ဗဟူကဏ္ဍကေ။
ယေ အဟံ ပဋိသေဝန္တော၊ နာလဘိံ တာဒိသံ သုခ”န္တိ—

ဂါထမာဟ။

တတ္ထ ဗဟူကဏ္ဍကေတိ ဗဟူ ပစ္စာမိတ္တေ။ ယေ အဟန္တိ ယော အဟံ၊ အယ-
မေဝ ဝါ ပါဌော။ တာဒိသန္တိ ဧတာဒိသံ ကိလေသရဟိတံ ဖျာနသုခံ။

အထဿ အဂ္ဂမဟေသီ “အယံ ရာဇာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မကထံ သုတွာ
ဥက္ကဏ္ဍိတရူပေါ အဟောသိ၊ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ အကထေတွာဝံ သိရိဂစ္ဆံ ပဝိဌော၊
ပရိဂ္ဂဏိယာမိ တာဝ န”န္တိ စိန္တေတွာ သိရိဂစ္ဆုဒ္ဓါရေ ဌိတာ ရညော ကာမေသု
ဂရဟန္တဿ ဥဒါနံ သုတွာ “မဟာရာဇ တံ ကာမေ ဂရဟသိ၊ ကာမသုခသဒိသံ
နာမ သုခံ နတ္ထိ”တိ ကာမေ ဝဏ္ဏေန္တိ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၆၈။ “မဟဿာဒါ သုခါ ကာမာ၊ နတ္ထိ ကာမာ ပရံ သုခံ။
ယေ ကာမေ ပဋိသေဝန္တိ၊ သဂ္ဂံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ”တိ။

တတ္ထ မဟဿာဒါတိ မဟာရာဇ ဧတေ ကာမာ နာမ မဟာအဿာဒါ၊
ဣတော ဥတ္တရိံ အညံ သုခံ နတ္ထိ။ ကာမသေဝိနော ဟိ အပါယေ အနုပဂမ္မ
သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တန္တိတိ အတ္တော။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တဿာ “နဿ ဝသလိ ကိံ ကထေသိ၊
ကာမေသု သုခံ နာမ ကုတော အတ္ထိ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ ဧတေ”တိ ဂရဟန္တော
သေသဂါထာ အဘာသိ—

၆၉။ “အပ္ပဿာဒါ ဒုခါ ကာမာ၊ နတ္ထိ ကာမာ ပရံ ဒုခံ။
ယေ ကာမေ ပဋိသေဝန္တိ၊ နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ။

၇၀။ အသီ ယထာ သုနိသိတော၊ နေတ္ထိံသောဝ သုပါယိကော။
သတ္ထိဝံ ဥရသိ ခိတ္တာ၊ ကာမာ ဒုက္ခတရာ တတော။

၇၀။ အင်္ဂါရာနံ ဇလိတံ၊ ကာသုံ သာမိကပေါရိသံ။
ဇာလံ ဒိဝသံတတ္ထံ၊ ကာမာ ဒုက္ခတရာ တတော။

၇၁။ ဝိသံ ယထာ ဟလာဟလံ၊ တေလံ ပက္ကုဏ္ဍိတံ^၁ ယထာ။
တဗ္ဗလောဟဝိလိနံ၊ ကာမာ ဒုက္ခတရာ တတော”တိ။

တတ္ထ နေတ္ထိ^၂သောတိ နိက္ကရုဏော^၂၊ ဣဒ္ဓိ ဧကဿ ခဂ္ဂဿ နာမံ။ ဒုက္ခ-
တရာတိ ဧဝံ ဇလိတင်္ဂါရကာသုံ ဝါ ဒိဝသံတတ္ထံ ဇာလံ ဝါ ပဋိစ္စ ယံ ဒုက္ခံ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတောပိ ကာမာယေဝ ဒုက္ခတရာတိ အတ္ထော။ အနန္တရဂါထာယ
ယထာ ဧတာနိ ဝိသာဒီနိ ဒုက္ခာဝဟနတော ဒုက္ခာနိ၊ ဧဝံ ကာမာပိ ဒုက္ခာ၊ တံ
ပန ကာမဒုက္ခံ ဣတရေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒုက္ခတရန္တိ အတ္ထော။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော ဒေဝိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အမစ္စေ သန္နိပါတေတွာ
“ဘောန္တော အမစ္စာ တုမေ ရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇေ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ ဝတွာ
မဟာဇနဿ ရောဒန္တဿ ပရိဒေဝန္တဿ ဥဋ္ဌာယ အာကာသေ ဌတွာ ဩဝါဒံ
ဒတွာ အနိလပထေနဝ ဥတ္တရဟိမဝန္တံ ဂန္တော ရမဏီယေ ပဒေသေ အဿမံ
မာပေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အာယုပရိယောသာနေ မြဟ္မလောက-
ပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခဝေ ကိလေသော ခုဒ္ဒကော
နာမ နတ္ထိ၊ အပ္ပမတ္တကောပိ ပဏ္ဍိတေဟိ နိဂ္ဂဟိတဗ္ဗောယေဝါ”တိ ဝတွာ
သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ပဉ္စ-
သတာ ဘိက္ခူ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိ^၃သု။ တဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပရိနိဗ္ဗာယိ^၄သု၊
ဒေဝီ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ ရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ပါနိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ယုဓဇ္ဈယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၀)

ဓိတ္တာမစ္စပရိဗျူဋ္ဌန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ
အာရတ္တ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉ္စိ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတာ ဘိက္ခူ “အာဝု-
သော သစေ ဒသမလော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿ၊ သကလစက္ကဝါဠဂစ္ဆေ
စက္ကဝတ္တိရာဇော အဘဝိဿ သတ္တရတနသမန္နာဂတော စတုရိဒ္ဓိဟိ သမိဒ္ဓေါ

၁-တေလမုက္ကုဋ္ဌိတံ (သီ၊ ဣ)၊ တေလံ ပက္ကုဋ္ဌိတံ (သျှာ)

၂-နေတ္ထိသော (သျှာ)

ပရောသဟဿပုတ္တပရိဝါရော၊ သော ဧဝရူပံ သိရိဝိဘဝံ ပဟာယ ကာမေသု
ဒေါသံ ဒိသ္မာ အခုရတ္တသမယေ ဆန္ဓသဟာယောဝ ကဏ္ဍကမာရုယ နိက္ခမိတွာ
အနောမနဒီတိရေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ကရကာရိကံ ကတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ
ပတ္တော”တိ သတ္တု ဂုဏကထံ ကထယိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ
ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော၊
ပုဗ္ဗေပိ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ ရဇ္ဇံ ပဟာယ နိက္ခန္တော-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ရမ္မနဂရေ သဗ္ဗဒတ္တော နာမ ရာဇာံ အဟောသိ။ အယဉ္ဇိ
ဗာရာဏသီ ဥဒယဇာတကေ၊ သုရန္တနနဂရံ နာမ ဇာတာ၊ ဂုဠသုတသောမ-
ဇာတကေ၊ သုဒဿနံ နာမ၊ သောဏနန္ဒဇာတကေ၊ ဗြဟ္မဝဇ္ဇနံ နာမ၊ ခဏ္ဍ-
ဟာလဇာတကေ၊ ပုပ္ဖဝတိ နာမ၊ သင်္ခမ္ဘာယုဏဇာတကေ၊ မောဠိနိ နာမ၊
ဣမသ္မိံ ပန ယုဓဉ္ဇယဇာတကေ ရမ္မနဂရံ နာမ အဟောသိ။ ဧဝမဿာ ကဒါစိ
နာမံ ပရိဝတ္တတိ။ တတ္ထ သဗ္ဗဒတ္တရညော ပုတ္တသဟဿံ အဟောသိ။ ယုဓဉ္ဇ-
ယဿ နာမ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ သော ဒိဝသေ ဒိဝသေ မဟာဒါနံ
ပဝတ္တေသိ။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဗောဓိသတ္တော ဧကဒိဝသံ ပါတောဝ
ရထဝရမာရုယ မဟန္တေန သိရိဝိဘဝေန ဥယျာနကီဠိ ဂစ္ဆန္တော ရုက္ခဂုတိဏဂ္ဂ-
သာခဂ္ဂမက္ကဋ္ဌကသုတ္တဇာလာဒိသု မုတ္တာဇာလာကာရေန လဂ္ဂိတဥဿဝဓိန္ဒူနိ
ဒိသ္မာ “သမ္မ သာရထိ ကိံ နာမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧတေ ဒေဝ ဟိမသမယေ
ပတနကဥဿဝဓိန္ဒူနိ နာမာ”တိ သုတွာ ဒိဝသဘာဂံ ဥယျာနေ ကီဠိတွာ
သာယနကာလေ ပစ္စာဂစ္ဆန္တော တေ အဒိသ္မာဝ “သမ္မ သာရထိ ကဟံ န ခေါ
ဧတေ ဥဿဝဓိန္ဒူ။ န တေ ဣဒါနိ ပဿာမီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဒေဝ တေ သူရိယေ
ဥဂစ္ဆန္တေ သဗ္ဗေဝ ဘိဠိတွာ ပထဝိယံ ပတန္တိ”တိ သုတွာ သံဝေဂပ္ပတ္တော
ဟုတွာ “ဣမေသံ သတ္တာနံ ဇိဝိတသင်္ခါရာပိ တိဏဂ္ဂေ ဥဿဝဓိန္ဒူသဒိသာဝ၊
မယာ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ အဝိဠိတေယေဝ မာတာပိတရော အာပုစ္ဆိတွာ
ပဗ္ဗဇိတုံ ဝနုတိ”တိ ဥဿဝဓိန္ဒူမေဝ အာရမ္မဏံ ကတွာ အာဒိတ္တေ ဝိယ တယော
ဘဝေ ပဿန္တော အတ္တနော ဂေဟံ အဂန္တော အလင်္ကတပင်္ဂုယတ္တာယ ဝိနိစ္ဆယ-
သာလာယ နိသိန္နဿ ပိတု သန္တိကံယေဝ ဂန္တော ပိတရံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ
ဌိတော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁-ရမ္မရာဇာ (က)

၄-၃ ၆-၇၄-ပိဋေ။

၂-၃ ၅-၂၃-ပိဋေ။

၅-၃ ၆-၂၄၂-ပိဋေ။

၃-၃ ၆-၂၅-ပိဋေ။

၆-၃ ၅-၂၀၅-ပိဋေ။

၇၃။ “မိတ္တာမစ္စပရိဗျူဠံ၊ အဟံ ဝန္တေ ရထေသဘံ။
ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ရာဇာ၊ တံ ဒေဝေါ အနုမညတူ”တိ။

တတ္ထ ပရိဗျူဠန္တိ ပရိဝါရိတံ။ တံ ဒေဝေါတိ တံ မမ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒေဝေါ
အနုဇာနာတူတိ အတ္ထော။

အထ နံ ရာဇာ နိဝါရေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၄။ “သစေ တေ ဦးနံ ကာမေဟိ၊ အဟံ ပရိပူရယာမိ ၂ တေ။
ယော တံ ဟိံသတိ ဝါရေမိ၊ မာ ပဗ္ဗဇ ယုဓဇ္ဈယာ”တိ။

တံ သုတ္တာ ကုမာရော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၅။ “န မ’တ္ထိ ဦးနံ ကာမေဟိ၊ ဟိံသိတာ ၃ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
ဒိပဉ္စ ကာတုမိစ္ဆာမိ၊ ယံ ဇရာ နာဘိကီရတိ”တိ။

တတ္ထ ဒိပဉ္စာတိ တာတ နေဝ မယံ ကာမေဟိ ဦးနံ အတ္ထိ၊ န မံ ဟိံသန္တော
ကောမိ ဝိဇ္ဇတိ၊ အဟံ ပန ပရလောကဂမနာယ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကာတု-
မိစ္ဆာမိ။ ကိဒိသံ? ယံ ဇရာ နာဘိကီရတိ န ဝိဒ္ဓိသေတိ၊ တမဟံ ကာတုမိစ္ဆာမိ၊
အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ ဂဝေသိဿာမိ၊ န မေ ကာမေဟိ အတ္ထော၊ အနုဇာနာထ
မံ မဟာရာဇာတိ ဝဒတိ။

ဇုတိ ပုနပ္ပုနံ ကုမာရော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ၊ ရာဇာ “မာ ပဗ္ဗဇာ”တိ ဝါရေတိ။
တမတ္ထမာဝိကရောန္တော သတ္တာ ဥပစုံ ဂါထမာဟ—

၇၆။ “ပုတ္တော ဝါ ပိတရံ ယာစေ၊ ပိတာ ဝါ ပုတ္တ’မောရသ”န္တိ။

တတ္ထ ဝါ-ကာရော သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော။ ဇုဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—ဧဝံ ဘိက္ခဝေ
ပုတ္တော စ ပိတရံ ယာစတိ၊ ပိတာ စ ဩရသံ ပုတ္တံ ယာစတိတိ။

သေသံ ဥပစုဂါထံ ရာဇာ အာဟ—

“နေဂမော တံ ယာစေ တာတ၊ မာ ပဗ္ဗဇ ယုဓဇ္ဈယာ”တိ။

တဿတ္ထော—အယံ တေ တာတ နိဂမဝါသိမဟာဇနော ယာစတိ၊ နဂရ-
ဇနောပိ မာ တံ ပဗ္ဗဇာတိ။

ကုမာရော ပုနပိ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၇၇။ “မာ မံ ဒေဝံ နိဝါရေဟိ၊ ပဗ္ဗဇန္တံ ရထေသဘ။
မာဟံ ကာမေဟိ သမ္ပတ္တော၊ ဇရာယ ဝသမန္တဂူ”တိ။

တတ္ထ ဝသမန္တဂူတိ မာ အဟံ ကာမေဟိ သမ္ပတ္တော ပမတ္တော ဇရာယ
ဝသဂါမီ နာမ ဟောမိ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ ပန ခေပေတွာ ယထာ စ သမ္ပညတညာဏပ္ပဋိ-
ဝိဇ္ဈနကော ဟောမိ၊ တထာ မံ ဩလောကေဟိတိ အဓိပ္ပာယ်။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ အပ္ပုဋ္ဌိဘာဏော အဟောသိ။ မာတာ ပနဿ “ပုတ္တော
တေ ဒေဝိ ပိတရံ ပဗ္ဗဇန္တံ အနုဇာနာပေတိ”တိ သုတွာ “ကိ” တုမှေ ကထေ-
ယာ”တိ နိရဿာသေန မုခေန သုဝဏ္ဏသိဝိကာယ နိသီဒိတွာ သီဃံ
ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ ဂန္တော ယာစမာနာ ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၇၈။ “အဟံ တံ တာတ ယာစာမိ၊ အဟံ ပုတ္တ နိဝါရယေ။
စိရံ တံ ဒဋ္ဌမိစ္ဆာမိ၊ မာ ပဗ္ဗဇ ယုဓဇ္ဇယာ”တိ။

တံ သုတွာ ကုမာရော သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၇၉။ “ဥဿာဝေါဝ တိဏဂ္ဂမ္ပိ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိ။
ဝေမာယု မနုဿာနံ၊ မာ မံ အမ္မ နိဝါရယာ”တိ။

တဿတ္တော—အမ္မ ယထာ တိဏဂ္ဂေ ဥဿဝဓိန္ဒ၊ သူရိယဿ ဥဂ္ဂမနံ
ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ၊ ပထဝီယံ ပတတိ၊ ဧဝံ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ ပရိတ္တံ
တာဝကာလိကံ အစိရဋ္ဌိတိကံ၊ ဧဝရူပေ လောကသန္ဓိဝါသေ ကထံ တံ စိရံ မံ
ပဿသိ၊ မာ မံ နိဝါရေဟိတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေဝိ သာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယေဝ။ တတော မဟာသတ္တော ပိတရံ
အာမန္တေတွာ အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၈၀။ “တရမာနော ဣမံ ယာနံ၊ အာရောပေတု ရထေသဘ။
မာ မေ မာတာ တရန္တဿ၊ အန္တရာယကရာ အဟူ”တိ။

တဿတ္တော—တာတ ရထေသဘ ဣမံ မမ မာတရံ တရမာနော
ပုရိသော သုဝဏ္ဏသိဝိကာယာနံ အာရောပေတု၊ မာ မေ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏ-
ကန္တာရံ တရန္တဿ အတိက္ကမန္တဿ မာတာ အန္တရာယကရာ အဟူတိ။

ရာဇာ ပုတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဂစ္ဆ ဘဒ္ဒေ တဝ သိဝိကာယ နိသီဒိတွာ ရတိဝစုနပါသာဒံ အဘိရုဟာ”တိ အာဟ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဌာတုံ အသက္ကောန္တိ နာရိဂဏပရိဂုတာ ဂန္တာ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ “ကာ န ခေါ ပုတ္တဿ ပဝတ္တိ”တိ ဝိနိစ္ဆယဌာနံ ဩလောကေန္တိ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသက္ကော မာတု ဂတကာလေ ပုန ပိတရံ ယာစိ။ ရာဇာ ပဋိဗာဟိတုံ အသက္ကောန္တော “တေန ဟိ တာတ တဝ မနံ မတ္ထကံ ပါပေဟိ၊ ပဗ္ဗဇာဟိ”တိ အနုဇာနိ။ ရညော အနုညာတကာလေ ဗောဓိသက္ကဿ ကနိဋ္ဌော ယုမိဋ္ဌိလကုမာရော နာမ ပိတရံ ဝဋ္ဋိတွာ “တာတ မယံ ပဗ္ဗဇံ အနုဇာနာထာ”တိ အနုဇာနာပေသိ။ ဥဘောပိ ဘာတရော ပိတရံ ဝဋ္ဋိတွာ ကာမေ ပဟာယ မဟာဇနပရိဂုတာ ဝိနိစ္ဆယတော နိက္ခမိသု။ ဒေဝီပိ မဟာသတ္တံ ဩလောကေတွာ “မမ ပုတ္တေ ပဗ္ဗဇိတေ ရမ္မနဂရံ တုစ္ဆံ ဘဝိဿတိ”တိ ပရိဒေဝမာနာ ဂါထာဒွယမာဟ—

ဂ၁။ “အဘိဓာဝထ ဘဒ္ဒန္တေ၊ သုညံ ဟေဿတိ ရမ္မကံ။
ယုဓဇ္ဈယော အနုညာတော၊ သဗ္ဗဒက္ကေန ရာဇိနာ။

ဂ၂။ ယောဟု သေဋ္ဌော သဟဿဿ၊ ယုဝါ ကဉ္စနသန္ဓိဘော။
သောယံ ကုမာရော ပဗ္ဗဇိတော၊ ကာသာယဝသနော ဗလိ”တိ။

တတ္ထ အဘိဓာဝထာတိ ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ နာရိယော သဗ္ဗာ ဝေဂေန ဓာဝထာတိ အာဏာပေတိ။ ဘဒ္ဒန္တေတိ ဧဝံ ဂန္တာ “ဘဒ္ဒံ တဝ ဟောတူ”တိ ဝဒထ။ ရမ္မကန္တိ ရမ္မနဂရံ သန္ဓာယာဟ။ ယောဟု သေဋ္ဌောတိ ယော ရညော ပုတ္တော သဟဿဿ သေဋ္ဌော အဟောသိ။ သော ပဗ္ဗဇိတောတိ ပဗ္ဗဇာယ ဂစ္ဆန္တိ သန္ဓာယေဝမာဟ။

ဗောဓိသက္ကောပိ န တာဝ ပဗ္ဗဇတိ။ သော ဟိ မာတာပိတရော ဝဋ္ဋိတွာ ကနိဋ္ဌံ ယုမိဋ္ဌိလကုမာရံ ဂဟေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မ မဟာဇနံ နိဝတ္တေတွာ ဥဘောပိ ဘာတရော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ မနောရမေ ဌာနေ အဿမပဒံ ကရိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဒိဟိ ယာဝဇီဝံ ယာပေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသိ။ တမတ္ထံ ဩသာနေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာယ ဒီပေတိ—

ဂ၃။ “ဥဘော ကုမာရာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ယုဓဇ္ဈယော ယုမိဋ္ဌိလော။
ပဟာယ မာတာပိတရော၊ သင်္ဂံ ဆေတ္တာန မစ္စုနော”တိ။

တတ္ထ မစ္စုနောတိ မာရဿ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—ဘိက္ခဝေ ယုဓဇ္ဈယော စ ယုမိဋ္ဌိလော စ တေ ဥဘောပိ ကုမာရာ မာတာပိတရော ပဟာယ မာရဿ သန္တကံ ရာဂဒေါသမောဟသင်္ဂံ ဆိန္ဒိတွာ ပဗ္ဗဇိတာတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ရဇ္ဇံ ဆဇ္ဇေတွာ ပဗ္ဗဇိတောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊ ယုမိဋ္ဌိလကုမာရော အာနန္ဒော၊ ယုဓဇ္ဈယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ယုဓဇ္ဈယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ဒသရထဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၁)

ထေ လက္ခဏ သီတာ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ဧကံ မတပိတိကံ^၁ ကုဋုမ္ပိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ ပိတရိ ကာလကတေ သောကာဘိဘူတော သဗ္ဗကိစ္စာနိ ပဟာယ သောကာနုဝတ္တကောဝ အဟောသိ။ သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဩလောကေန္တော တဿ သောတာပတ္တိဖလူပနိဿယံ ဒိသ္မာ ပုနဒိဝသေ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဘိက္ခု၊ ဥယျောဇေတွာ ဧကံ ပစ္ဆာသမဏံ ဂဟေတွာ တဿ ဂေဟံ ဂန္တာ ဝန္တိတွာ နိသိန္တံ မရရဝစနေန အာလပန္တော “ကိံ” သောစသိ ဥပါသကာ”တိ ဝတွာ “အာမ ဘန္တေ၊ ပိတုသောကော မံ ဗာဓတိ”တိ ပုတ္တေ “ဥပါသက ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အဠာပိဓေ လောကဓမ္မေ တထတော ဇာနန္တာ ပိတရိ ကာလကတေ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ သောကံ န ကရိံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဒသရထမဟာရာဇာ နာမ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ သောဠသန္တံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ ဇေဋ္ဌိကာ အဂ္ဂမဟေသိ ခွေ ပုတ္တေ ဧကေ ဝိတရံ ပိဇာယိ။ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ရာမပဏ္ဍိတော နာမ အဟောသိ၊ ဒုတိယော လက္ခဏကုမာရော နာမ၊ စိတာ သီတာ ဒေဝီ နာမ။ အပရဘာဂေ မဟေသိ ကာလမကာသိ။ ရာဇာ တဿာ ကာလ-ကတာယ စိရတရံ သောကဝသံ ဂန္တာ အမစ္စေဟိ သညာပိတော တဿာ

ကတ္တဗ္ဗပရိဟာရံ ကတွာ အညံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာ ရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။ သာပိ အပရဘာဂေ ဂဗ္ဘံ ဂဏှိတွာ လဒ္ဓဂဗ္ဘပရိဟာရာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ “ဘရတကုမာရော”တိဿ နာမံ အကံသု။ ရာဇာ ပုတ္တသိနေ-ဟေန “ဘဒ္ဒေ ဝရံ တေ ဒမ္မိ၊ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ သာ ဂဟိတကံ ကတွာ ဌပေတွာ ကုမာရဿ သတ္တဋ္ဌဝဿကာလေ^၁ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ တုမေဟိ မယံ ပုတ္တဿ ဝရော ဒိန္နော၊ ဣဒါနိဿ ဝရံ ဒေတာ”တိ အာဟ။ ဂဏှ ဘဒ္ဒေတိ။ “ဒေဝ ပုတ္တဿ မေ ရဇ္ဇံ ဒေတာ”တိ ပုတ္တေ ရာဇာ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ “နဿ ဝသလိ၊ မယံ ဒွေ ပုတ္တာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ ပိယ ဇလန္တိ၊ တေ မာရာပေတွာ တဝ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ယာစသိ”တိ တဇ္ဇေသိ။ သာ ဘိတာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ အညေသုပိ ဒိဝသေသု ရာဇာနံ ပုနပ္ပုနံ ရဇ္ဇမေဝ ယာစိ။

ရာဇာ တဿာ တံ ဝရံ အဒတွာဝ စိန္တေသိ “မာတုဂါမော နာမ အကတညူ မိတ္တဒုမ္ဘိ၊ အယံ မေ ကုဋပဏ္ဍိ ဝါ ကုဋလဉ္စ ဝါ ကတွာ ပုတ္တေ သာတာပေ-ယျာ”တိ။ သော ပုတ္တေ ပက္ခောသာပေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “တာတာ တုမှာကံ ဣမ ဝသန္တာနံ အန္တရာယောပိ ဘဝေယျ၊ တုမေ သာမန္တရဇ္ဇံ ဝါ အရညံ ဝါ ဂန္ဓာ မမ မရဏကာလေ အာဂန္ဓာ ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှေ-ယျာသာ”တိဝတွာ ပုန နေမိတ္တကေ မြာဟ္မဏေ ပက္ခောသာပေတွာ အတ္တနော အာယုပရိစ္ဆေဒံ ပုစ္ဆိတွာ “အညာနိ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ပဝတ္တိဿတိ”တိ သုတွာ “တာတာ ဣတော ဒွါဒသဝဿစူယေန အာဂန္ဓာ ဆတ္တံ ဥဿာပေယျာသာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ ဝတွာ ပိတရံ ဝဋ်တွာ ရောဒန္တာ ပါသာဒါ ဩတရိံသု။ သိတာ ဒေဝိ “အဟမ္ဘိ ဘာတိကေဟိ သမ္ဘိ ဂမိဿာမိ”တိ ပိတရံ ဝဋ်တွာ ရောဒန္တိ နိက္ခမိ။ တယောပိ ဇနာ မဟာပရိဝါရာ နိက္ခမိတွာ မဟာဇနံ နိဝတ္တေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ သမ္ပန္နောဒကေ သုလဘဇလာ-ဇလေ ပဒေသေ အဿမံ မာပေတွာ ဇလာဇလေန ယာပေန္တာ ဝသိံသု။

လက္ခဏပဏှိတော စ သိတာ စ ရာမပဏှိတံ ယာစိတွာ “တုမေ အမှာကံ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတာ၊ တဿာ အဿမေယေဝ ဟောထ၊ မယံ ဇလာဇလံ အာဟ-ရိတွာ တုမေ ပေါသေဿာမာ”တိ ပဋိညံ ဂဏှိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ရာမပဏှိတော တတ္ထေဝ ဟောတိ။ ဣတရေ ဒွေ ဇလာဇလံ အာဟရိတွာ တံ ပဋိဇဏှိံသု။ ဧဝံ တေသံ ဇလာဇလေန ယာပေတွာ ဝသန္တာနံ ဒသရထမဟာ-ရာဇာ ပုတ္တသောကေန နဝမေ သံဝစ္ဆရေ ကာလမကာသိ။ တဿ သရီရကိစ္စံ

ကာရေတွာ ဒေဝီ “အတ္တနော ပုတ္တဿ ဘရတကုမာရဿ ဆတ္တံ ဥဿာပေ-
 ထာ”တိ အာဟ။ အမစ္စာ ပန “ဆတ္တဿာမိကာ အရညေ ဝသန္တိ”တိ
 န အဒိသု။ ဘရတကုမာရော “မမ ဘာတရံ ရာမပဏ္ဍိတံ အရညတော
 အာနေတွာ ဆတ္တံ ဥဿာပေဿာမီ”တိ ပဉ္စရာဇကကုဗောဏ္ဍာနိ ဂဟေတွာ
 စတုရဂီနိယာ သေနာယ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပတွာ အဝိဇ္ဇာရေ ခန္ဓာဝါရံ
 ကတွာ တတ္ထ နိဝါသေတွာ ကတိပယေဟိ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ လက္ခဏပဏ္ဍိ-
 တဿ စ သီတာယ စ အရညံ ဂတကာလေ အဿမပဒံ ပဝိသိတွာ
 အဿမပဒဗ္ဗါရေ ဌပိတကဉ္စနရူပကံ ဝိယ ရာမပဏ္ဍိတံ နိရာသကံ သုခနိသိန္နံ
 ဥပသကံမိတွာ ဝဇ္ဇိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော ရညော ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ
 သဒ္ဓိံ အမစ္စေဟိ ပါဒေသု ပတိတွာ ရောဒတိ။ ရာမပဏ္ဍိတော ပန နေဝ
 သောစိ၊ န ပရိဒေဝိ၊ ဣန္ဒြိယဝိကာရမတ္တဗ္ဗိဿ နာဟောသိ။ ဘရတဿ
 ပန ရောဒိတွာ နိသိန္နကာလေ သာယန္တသမယေ ဣတရေ ခွေ ဖလာဖလံ
 အာဒါယ အာဂမိံသု။ ရာမပဏ္ဍိတော စိန္တေသိ “ဣမေ ဒဟရာ၊ မယံ ဝိယ
 ပရိဂ္ဂဏနပညာ ဧတေသံ နတ္ထိ၊ သဟဿ၊ ‘ဝိတာ ဝေါ မတော’တိ ဝုတ္တေ
 သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တာနံ ဟဒယမ္ပိ တေသံ ဖလေယျ၊ ဥပါယေန
 တေ ဥဒကံ ဩတာရေတွာ ဧတံ ပဝတ္တိံ အာရောစေဿာမီ”တိ။ အထ
 နေသံ ပုရတော ဧကံ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဒဿေတွာ “တုမေ အတိစိရေန အာဂတာ၊
 ဣဒံ ဝေါ ဒဏ္ဍကမ္ပံ ဟောတု၊ ဣမံ ဥဒကံ ဩတရိတွာ တိဋ္ဌထာ”တိ ဥပဗုဂါထံ
 တာဝ အာဟ—

၈၄။ “ဧဝ လက္ခဏ သီတာ စ၊ ဥဘော ဩတရထောဒက”န္တိ။

တဿတ္ထော—ဧဝ လက္ခဏ သီတာ စ အာဂစ္ဆယ၊ ဥဘောပိ ဩတရထ
 ဥဒကန္တိ။

တေ ဧကဝစနေနေဝ ဩတရိတွာ အဋ္ဌံသု။ အထ နေသံ ဝိတု ပဝတ္တိံ
 အာရောစေန္တော သေသံ ဥပဗုဂါထမာဟ—

“ဧဝါယံ ဘရတော အာဟ၊ ရာဇာ ဒသရထော မတော”တိ။

တေ ဝိတု မတသာသနံ သုတွာဝ ဝိသညာ အဟေသုံ။ ပုနပိ နေသံ ကထေသိ၊
 ပုနပိ တေ ဝိသညာ အဟေသုန္တိ ဧဝံ ယာဝတတိယံ ဝိသညိတံ ပတ္တေ တေ
 အမစ္စာ ဥက္ခိပိတွာ ဥဒကာ နိဟရိတွာ ထလေ နိသီဒါပေတွာ လဒ္ဓဿာသေသု

တေသု သဗ္ဗေ အညမညံ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ နိသီဒိံသု။ တဒါ ဘရတ-
ကုမာရော စိန္တေသိ “မယံ ဘာတာ လက္ခဏကုမာရော စ ဘဂိနီ စ သီတာ
ဒေဝီ ပိတု မတဿသနံ သုတွာဝ သောကံ သန္တာရေတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ရာမ-
ပဏ္ဍိတော ပန နေဝ သောစတိ၊ န ပရိဒေဝတိ၊ ကိန္တု ခေါ တဿ အသော-
စနကာရဏံ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ။ သော တံ ပုစ္ဆန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၅။ “ကေန ရာမပ္ပဘာဝေန၊ သောစိတဗ္ဗံ န သောစသိ။
ပိတရံ ကာလကတံ သုတွာ၊ န တံ ပဿဟတေ ဒုခ”န္တိ။

တတ္ထ ပဘာဝေနာတိ အာနုဘာဝေန။ န တံ ပဿဟတေ^၁ ဒုခန္တိ ဝေရူပံ
ဒုက္ခံ ကေန ကာရဏေန တံ န ပိဋေတိ၊ ကိံ တေ အသောစနကာရဏံ၊
ကထေဟိ တာဝ နန္တိ^၂။

အထဿ ရာမပဏ္ဍိတော အတ္တနော အသောစနကာရဏံ ကထေန္တော—

၈၆။ “ယံ န သက္ကာ နိပါလေတုံ၊ ပေါသေန လပတံ ဗဟုံ။
သ ကိဿ ဝိညူ မေဓာဝီ၊ အတ္တာန’မပတာပယေ။

၈၇။ ဒဟရာ စ ဟိ ဝုဒ္ဓါ စ၊ ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။
အဗျာ စေဝ ဒလိဒ္ဓါ စ၊ သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယဏာ။

၈၈။ ဖလာနဗိဝ ပက္ကာနံ၊ နိစ္စံ ပတနတော ဘယံ။
ဧဝံ ဇာတာန မစ္စာနံ၊ နိစ္စံ မရဏတော ဘယံ။

၈၉။ သာယမေကေ န ဒိဿန္တိ၊ ပါတော ဒိဋ္ဌာ ဗဟုဇ္ဇနာ။
ပါတော ဧကေ န ဒိဿန္တိ၊ သာယံ ဒိဋ္ဌာ ဗဟုဇ္ဇနာ။

၉၀။ ပရိဒေဝယမာနော စေ၊ ကိဉ္စိဒတ္ထံ ဥဒဗ္ဗဟေ။
သမ္ဗုဇ္ဇော ဟိံသ’မတ္တာနံ၊ ကယိရာ တံ ဝိစက္ခဏော။

၉၁။ ကိသော ဝိဝဏ္ဏော ဘဝတိ၊ ဟိံသ’မတ္တာန’မတ္တနော။
န တေန ပေတာ ပါလေန္တိ၊ နိရတ္တာ ပရိဒေဝနာ။

၉၂။ ယထာ သရဏ’မာဒိတ္ထံ၊ ဝါရိနာ ပရိနိဗ္ဗယေ။
ဝေဗ္ဗိ မိရော သုတဝါ၊ မေဓာဝီ ပဏ္ဍိတော နရော။
ဒိပ္ပမုပ္ပတိတံ သောကံ၊ ဝါတော တူလံဝ ဓံသယေ။

၉၃။ မစ္စော ဧကောဝ အစ္စေတိ၊ ဧကောဝ ဇာယတေ ကုလေ။
သံယောဂပရမာတွေဝ၊ သမ္ဘောဂါ သဗ္ဗပါဏိနံ။

၉၄။ တသ္မာ ဟိ ဓီရဿ ဗဟုဿတဿ၊
သမ္ပဿတော လောကမိမံ ပရဉ္စ။
အညာယ ဓမ္မံ ဟဒယံ မနဉ္စ၊
သောကာ မဟန္တာပိ န တာပယန္တိ။

၉၅။ သောဟံ ဒဿဉ္စ ဘောက္ခဉ္စ၊ ဘရိဿာမိ စ ဉ္ဈတကေ။
သေသဉ္စ ပါလယိဿာမိ၊ ကိစ္စမေတံ ဝိဇာနတော”တိ—

ဣမာဟိ ဒသဟိ ဂါထာဟိ အနိစ္စတံ ပကာသေတိ။

တတ္ထ နိပါလေတုန္တိ ရက္ခိတုံ။ လပတန္တိ လပန္တာနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
တာတ ဘရတယံ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ ဗဟုမ္ပိ ဝိလပန္တာနံ ပုရိသာနံ ဧကေနာပိ မာ
ဥစ္စိန္တိတိ န သက္ကာ ရက္ခိတုံ၊ သော ဒါနိ မာဒိသော အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ
တထတော ဇာနန္တော ဝိညှ မေဓာဝိ ပဏှိတော မရဏပရိယောသာန-
ဇီဝိတေသု သတ္တေသု ကိဿ အတ္တာနမုပတာပယေ၊ ကိကာရဏာ အနုပ-
ကာရေန သောကဒုက္ခေန^၁ အတ္တာနံ သန္တာပေယျာတိ။

ဒဟရာ စာတိ ဂါထာ “မစ္စ၊ နာမေသ တာတ ဘရတ နေဝ သုဝဏ္ဏ-
ရူပကသဒိသာနံ ဒဟရာနံ ခတ္တိယကုမာရကာဒိနံ၊ န ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာနံ မဟာယောဓာနံ၊
န ဗာလာနံ ပုထုဇေနသတ္တာနံ၊ န ဗုဒ္ဓါဒိနံ ပဏှိတာနံ၊ န စက္ကဝတ္တိအာဒိနံ
ဣဿရာနံ၊ န နိဒ္ဒနာနံ^၂ ဒလိဒ္ဓါဒိနံ လဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗေပိမေ သတ္တာ မစ္စပရာ-
ယဏာ မရဏမုခေ သံဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ ဘဝန္တိယေဝါ”တိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ။

နိစ္စံ ပတနတောတိ^၃ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ဟိ တာတ ဘရတ ပက္ကာနံ
ဇလာနံ ပက္ကကာလတော ပဋ္ဌာယ “ဣဒါနိ ဝဏှာ ဆိဇ္ဇိတွာ ပတိဿန္တိ၊ ဣဒါနိ
ပတိဿန္တိ”တိ ပတနတော ဘယံ နိစ္စံ ဓုဝံ ဧကံသိကမေဝ ဘဝတိ၊ ဧဝံ
အာသင်္ကနိယတော ဧဝံ ဇာတာနံ မစ္စာနမ္ပိ ဧကံသိကံယေဝ မရဏတော
ဘယံ၊ နတ္ထိ သော ခဏော ဝါ လယော ဝါ ယတ္ထ တေသံ မရဏံ န အာသင်္ကိ-
တဗ္ဗံ ဘဝေယျာတိ။

၁-သကဒုက္ခေန (သိ၊ သျာ)

၂-နိရုသနဝသနာနံ (သိ၊ ဣ)၊ နိရဝသေသာနံ (သျာ)

၃-ပပတနာတိ ပတနတော (သိ) ပတနတောတိ ပတန္တော (သျာ) ပပတနာတိ

ပပတနတော (ဣ) ပတနတောတိ ပတနာ (?) သုတ္တနိပါတ်-၄ ၂-၁၈၀-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

သယန္တိ ဝိကာလေ။ ဣမိနာ ရတ္တိဘာဂေ စ ဒိဋ္ဌာနံ ဒိဝသဘာဂေ အဒဿနံ၊ ဒိဝသဘာဂေ စ ဒိဋ္ဌာနံ ရတ္တိဘာဂေ အဒဿနံ ဒီပေတိ။ ကိဉ္စိဒတ္တန္တိ “ဝိတာ မေ၊ ပုတ္တော မေ”တိအာဒိဟိ ပရိဒေဝမာနောဝ ပေါသော သမ္ပုဋ္ဌော အတ္တာနံ ဟိံသန္တော ကိလမေန္တော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ အတ္ထံ အာဟ-
ရေယျ။ ကယိရာ တံ^၁ ဝိစက္ခဏောတိ အထ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ဧဝံ ပရိဒေဝံ ကရေယျ။ ယသ္မာ ပန ပရိဒေဝန္တော မတံ ဝါ အာနေတုံ အညံ ဝါ တဿ ဝဗ္ဗိံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ တသ္မာ နိရတ္ထကတ္တာ ပရိဒေဝိတဿ ပဏ္ဍိတာ န ပရိဒေဝန္တိ။

အတ္တာနံ^၂မတ္တနောတိ အတ္တနော အတ္တဘာဝံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခေန ဟိံသန္တော။ န တေနာတိ တေန ပရိဒေဝေန ပရလောကံ ဂတာ သတ္တာ န ပါလေန္တိ န ယာပေန္တိ။ နိရတ္တာတိ တသ္မာ တေသံ မတသတ္တာနံ အယံ ပရိဒေဝနာ နိရတ္တကာ။ သရဏန္တိ နိဝါသဂေဟံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
ယထာ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော အတ္တနော ဝသနာဂါရေ အာဒိတ္တေ မဟုတ္တမ္ပိ ဝေါသာနံ အနာပဇ္ဇိတွာ ဃဋ္ဌသတေန ဃဋ္ဌသဟဿေန ဝါရိနာ နိဗ္ဗာပယ-
တေဝ၊ ဧဝံ မိရော ဥပ္ပတိတံ သောကံ ခိပ္ပမေဝ နိဗ္ဗာပယေ။ တူလံ ဝိယ စ ဝါတော ယထာ သဏ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝံ ခံသယေ ဝိဒ္ဓိသေယျာတိ အတ္ထော။

မစ္စော ဧကောဝ^၂ အစ္စေတီတိ ဧတ္ထ တာတ ဘရတ ဣမေ သတ္တာ ကမ္မ-
ဿကာ နာမ၊ တထာ ဟိ ဣတော ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော သက္ကော ဧကောဝ
အစ္စေတိ အတိက္ကမတိ၊ ခတ္တိယာဒိကုလေ ဇာယမာနောပိ ဧကောဝ ဂန္တော
ဇာယတိ။ တတ္ထ တတ္ထ ပန ဉှုတိမိတ္တသံယောဂေန “အယံ မေ ဝိတာ၊ အယံ
မေ မာတာ၊ အယံ မေ မိတ္တော”တိ သံယောဂပရမာတွေဝ သမ္ဘောဂါ သဗ္ဗ-
ပါဏိနံ၊ ပရမတ္ထေန ပန တိသုပိ ဘဝေသု ကမ္မဿကာဝေတေ သတ္တာတိ
အတ္ထော။

တသ္မာတိ ယသ္မာ ဧတေသံ သတ္တာနံ ဉှုတိမိတ္တသံယောဂံ ဉှုတိမိတ္တ-
ပရိဘောဂမတ္တံ ဌပေတွာ ဣတော ပရံ အညံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ။ သမ္ပဿတောတိ
ဣမဉ္စ ပရဉ္စ လောကံ နာနာဘာဝဝိနာဘာဝမေဝ သမ္မာ ပဿတော။ အညာယ
ဓမ္မန္တိ အဋ္ဌဝိဓလောကဓမ္မံ ဇာနိတွာ။ ဟဒယံ မနဉ္စာတိ ဣဒံ ဥာယမ္ပိ
စိတ္တဿေဝ နာမံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—

“လာဘော အလာဘော ယသော အယသော စ၊
 နိန္ဒာ ပသံသာ စ သုခဉ္စ ဒုက္ခံ။
 ဧတေ အနိစ္စာ မနုဇေသု ဓမ္မာ၊
 မာ သောစ ကိံ သောစသိ ပေါဋ္ဌပါဒါ”တိ—

ဣမေသံ အဋ္ဌန္တံ လောကဓမ္မာနံ ယေန ကေနစိ စိတ္တံ ပရိယာဒီယတိ^၂၊ တဿ စ အနိစ္စတံ ဥတွာ ဌိတဿ မိရဿ ပိတုပုတ္တမရဏာဒိဝတ္ထုကာ မဟန္တာပိ သောကာ ဟဒယံ န တာပယန္တိတိ။ ဧတံ ဝါ အဋ္ဌဝိဓံ လောကဓမ္မံ ဥတွာ ဌိတဿ ဟဒယဝတ္ထုဉ္စ မနဉ္စ မဟန္တာပိ သောကာ န တာပယန္တိတိ ဝေဓမ္မေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သောဟံ ဒဿဉ္စ ဘောက္ခဉ္စာတိ ဂါထာယ—တာတ ဘရတ အန္ဓဗာလာနံ သတ္တာနံ ဝိယ မမ ရောဒနပရိဒေဝနံ နာမ န အနုစ္စဝိကံ၊ အဟံ ပန ပိတု အစ္စယေန တဿ ဌာနေ ဌတွာ ကပဏာဒိနံ ဒါနာရဟာနံ ဒါနံ၊ ဌာနန္တရာ- ရဟာနံ ဌာနန္တရံ၊ ယသာရဟာနံ ယသံ ဒဿာမိ၊ ပိတရာ မေ ပရိဘုတ္တနယေန ဣဿရိယံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ ဉာတကေစ ပေါသေဿာမိ၊ အဝသေသဉ္စ အန္တော- ပရိဇနာဒိကံ ဇနံ ပါလေဿာမိ၊ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဓမ္မိကံ ရက္ခာ- ဝရဏဂုတ္တိံ ကရိဿာမိတိ ဝေဉ္စ ဇာနတော ပဏ္ဍိတပုရိသဿ အနုရူပံ ကိစ္စန္တိ အတ္ထော။

ပရိသာ ဣမံ ရာမပဏ္ဍိတဿ အနိစ္စတာပကာသနံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နိဿောကာ အဟေသုံ။ တတော ဘရတကုမာရော ရာမပဏ္ဍိတံ ဝဉ္စိတွာ “ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စထာ”တိ အာဟ။ တာတ လက္ခဏဉ္စ သိတာဒေဝိဉ္စ ဂဟေတွာ ဂန္တော ရဇ္ဇံ အနုသာသထာတိ။ တုမေ ပန ဒေဝါတိ။ တာတ မမ ပိတာ “ဒွါဒသဝဿစ္စယေန အာဂန္တော ရဇ္ဇံ ကာရေယျာသိ”တိ မံ အဝေါစ၊ အဟံ ဣဒါနေဝ ဂစ္ဆန္တော တဿ ဝစနကရော နာမ န ဟောမိ၊ အညာနိပိ တိဏိ ဝဿာနိ အတိက္ကမိတွာ အာဂမိဿာမိတိ။ ဧတ္တကံ ကာလံ ကော ရဇ္ဇံ ကာရေယတိတိ။ တုမေ ကာရေထာတိ။ န မယံ ကာရေဿာမာတိ။ “တေန ဟိ ယာဝ မမာဂမနာ ဣမာ ပါဒုကာ ကာရေယန္တိ”တိ အတ္တနော တိဏ- ပါဒုကာ ဩမုဉ္ဇိတွာ အဒါသိ။ တေ တယောပိ ဇနာ ပါဒုကာ ဂဟေတွာ ရာမပဏ္ဍိတံ ဝဉ္စိတွာ မဟာဇနပရိဝုတာ ဗာရာဏသိံ အဂမံသု။ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ပါဒုကာ ရဇ္ဇံ ကာရေသုံ။ အမစ္စာ တိဏပါဒုကာ ရာဇပလ္လင်္ဂေ

ဌပေတွာ အဉ္စိ ဝိနိစ္ဆိနန္တိ။ သဓေ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတော ဟောတိ၊ ပါဒုကာ အညမညံ ပဋိဟညန္တိ။ တာယ သညာယ ပုန ဝိနိစ္ဆိနန္တိ။ သမ္မာ ဝိနိစ္ဆိတကာလေ ပါဒုကာ နိဿဒ္ဓါ သန္ဓိသီဒန္တိ။ ရာမပဏ္ဍိတော တိဏ္ဍံ သံဝဏ္ဏရာနံ အစွယေန အရညာ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိနဂရံ ပတွာ ဥယျာနံ ပါဝိသိ။ တဿ အာဂမနဘာဝံ ဥတွာ ကုမာရာ အမစ္စဂဏပရိဝုတာ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ သီတံ အဂ္ဂမဟေသိ^၁ ကတွာ ဥဘိန္ဓမ္မိ အဘိသေကံ အကံသု။ ဧဝံ အဘိသေကပ္ပတ္တော မဟာသတ္တော အလင်္ကတရထေ ဌတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရံ ပဝိသိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ စန္ဒကပါသာဒဝရဿ^၂ မဟာတလံ အဘိရုဟိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ သောဠသ ဝဿသဟဿာနိ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အာယုပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

၉၆။ “ဒသ ဝဿသဟဿာနိ၊ သဋ္ဌိ ဝဿသတာနိ စ။
ကမ္မုဂီဝေါ မဟာဗာဟု၊ ရာမော ရဇ္ဇမကာရယိ”တိ—

အယံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ တမတ္ထံ ဒီပေတိ။

တတ္ထ ကမ္မုဂီဝေါတိ သုဝဏ္ဏာဋီဂံသဒိသဂီဝေါ။ သုဝဏ္ဏဉ္စိ ကမ္မုတိ ဝုစ္စတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ပိကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌတိ။ တဒါ ဒသရထမဟာရာဇာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ အဟောသိ၊ မာတာ မဟာမာယာဒေဝီ၊ သီတာ ရာဟုလမာတာ၊ ဘရတော အာနန္ဒော၊ လက္ခဏော သာရိပုတ္တော၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ရာမပဏ္ဍိတော ပန အဟ-
မေဝ အဟောသိန္တိ။

ဒသရထဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သံဝရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၂)

ဇာနန္ဒော နော မဟာရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဩဿဠဝိရိယံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော သတ္တု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ အာစရိ-
ယုပဇ္ဈာယဝတ္တံ ပူရေန္တော ဥဘယာနိ ပါတိမောက္ခာနိ ပဂုဏာနိ ကတွာ

ပရိပုဏ္ဏပဉ္စဝသော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ “အရညေ ဝသိဿာမီ”တိ အာစရိ-
ယုပဇ္ဈာယေ အာပုစ္ဆိတွာ ကောသလရဋ္ဌေ ဧကံ ပစ္စန္တဂါမံ ဂန္တော တတ္ထ
ဇုရိယာပထေ ပသန္တမနုဿေဟိ ပဏ္ဏသလံ ကတွာ ဥပဋ္ဌိယမာနော ဝသံ
ဥပဂန္တော ယုဇ္ဈန္တော သဇ္ဇန္တော ဝါယမန္တော အစွာရဓ္ဓေန ဝီရိယေန တေမာသံ
ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ ဩဘာသမတ္တမ္ဘိ ဥပ္ပါဒေတုံ အသက္ကောန္တော စိန္တေသိ
“အဒ္ဓါ အဟံ သတ္တာရာ ဒေသိတေသု စတုသု ပုဂ္ဂလေသု ပဒပရမော၊
ကိ” မေ အရညဝါသေန၊ ဇေတဝနံ ဂန္တော တထာဂတဿ ရူပသီရိံ ပဿန္တော
မဓုရမဗ္ဗဒေသနံ သုဏန္တော ဝီတိနာမေဿာမီ”တိ။ သော ဝီရိယံ ဩဿဇိတွာ
တတော နိက္ခန္တော အနုပုဗ္ဗေန ဇေတဝနံ ဂန္တော အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ
စေဝ သန္တိဋ္ဌသမ္ဘတ္တေဟိ စ အာဂမနကာရဏံ ပုဋ္ဌော တမတ္ထံ ကထေတွာ
တေဟိ “ကဿော ဝေမကာသီ”တိ ဂရဟိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ “ကိ”
ဘိက္ခဝေ အနိစ္စမာနံ ဘိက္ခု အာနယိတ္တာ”တိ ပုတ္တေ “အယံ ဘန္တေ
ဝီရိယံ ဩဿဇိတွာ အာဂတော”တိ အာရောစိတေ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ကဿော ဘိက္ခု ဝီရိယံ ဩဿဇိ၊ ဣမသ္မိဉ္စ
သာသနေ နိဗ္ဗိရိယဿ ကုသိတပုဂ္ဂလဿ အဂ္ဂဗလံ အရဟတ္တံ နာမ နတ္ထိ၊
အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဣမံ ဓမ္မံ အာရာဓေန္တိ၊ တံ ခေါ ပန ပုဗ္ဗေ ဝီရိယဝါ ဩဝါ-
ဒက္ခမော၊ တေနေဝ ကာရဏေန ဗာရာဏသီရညော ပုတ္တသတဿ သဗ္ဗ-
ကနိဋ္ဌော ဟုတွာပိ ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒေ ဌတွာ သေတန္တတ္ထံ ပတ္တောသီ”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ သံဝရကုမာရော
နာမ ပုတ္တသတဿ သဗ္ဗကနိဋ္ဌော အဟောသိ။ ရာဇာ ဧကေကံ ပုတ္တံ
“သိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကံ သိက္ခာပေထာ”တိ ဧကေကဿ အမစ္စဿ အဒါသိ။
သံဝရကုမာရဿ အာစရိယော အမစ္စော ဗောဓိသတ္တော အဟောသိ
ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ရာဇပုတ္တဿ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတော။ အမစ္စော သိက္ခိတသိပ္ပေ၊
ရာဇပုတ္တေ ရညော ဒဿေသုံ။ ရာဇာ တေသံ ဇနပဒံ ဒတွာ ဥယျော-
ဇေသိ။ သံဝရကုမာရော သဗ္ဗသိပ္ပဿ နိပ္ပတ္တိံ ပတွာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ “တာတ
သစေ မံ ပိတာ ဇနပဒံ ပေသေတိ၊ ကိ” ကရောမီ”တိ။ တာတ တံ ဇနပဒေ
ဒီယမာနေ တံ အဂ္ဂဟေတွာ “ဒေဝ အဟံ သဗ္ဗကနိဋ္ဌော၊ မယိပိ ဂတေ
တုမှာကံ ပါဒမူလံ တုစ္ဆံ ဘဝိဿတိ၊ အဟံ တုမှာကံ ပါဒမူလေယေဝ
ဝသိဿာမီ”တိ ဝဒေယျာသီတိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ သံဝရကုမာရံ ဝနိတွာ

ဧကမန္တံ နိဿိန္တံ ပုစ္ဆိ “ကိံ တာတ သိပ္ပံ တေ နိဋ္ဌိတ”န္တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ တုယုဗ္ဗိ ဇနပဒံ ဒေမိတိ”။ ဒေဝ တုမှာကံ ပါဒမူလံ တုစ္ဆံ ဘဝိဿတိ၊ ပါဒမူလေယေဝ ဝသိဿာမိတိ။ ရာဇာ တုသိတွာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ သောတတော ပဋ္ဌာယ ရညော ပါဒမူလေယေဝ ဟုတွာ ပုနပိ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ “တာတ အညံ ကိံ ကရောမိ”တိ။ တာတ ရာဇာနံ ဧကံ ပုရာဏုယျာနံ ယာစာဟိတိ။ သော “သာရူ”တိ ဥယျာနံ ယာစိတွာ တတ္ထ ဇာတကေဟိ ပုပ္ဖလေဟိ နဂရေ ဣဿရ-ဇနံ သင်္ဂဏိတွာ ပုန “ကိံ ကရောမိ”တိ ပုစ္ဆိ။ တာတ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ အန္တောနဂရေ ဘတ္တဝေတနံ တွမေဝ ဒေဟိတိ။ သော တထာ ကတွာ အန္တော-နဂရေ ကဿမိ ကိဉ္စိ အဟာပေတွာ ဘတ္တဝေတနံ ဒတွာ ပုန ၂ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိတွာ ရာဇာနံ ဝိညာပေတွာ အန္တောနိဝေသနေ ဒါသပေါရိသာနမ္ပိ ဟတ္ထိ-နမ္ပိ အဿာနမ္ပိ ဗလကာယဿပိ ဝတ္တံ အပရိဟာပေတွာ အဒါသိ၊ တိရော-ဇနပဒေဟိ အာဂတာနံ ဒူတာဒီနံ နိဝါသဋ္ဌာနာဒီနိ ဝါဏိဇာနံ သုက်န္တိ သဗ္ဗကရဏီယာနိ အတ္တနာဝ အကာသိ။ ဧဝံ သော မဟာသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ သဗ္ဗံ အန္တောဇနဉ္စ ဗဟိဇနဉ္စ နာဂရေ စ ရဋ္ဌဝါသိနော စ အာဂန္တုကေ စ အာယဝတ္တနေ စ^၁ တေန တေန သင်္ဂဟဝတ္ထုနာ အာဗန္ဓိတွာ သင်္ဂဏိ၊ သဗ္ဗေသံ ဝိယော အဟောသိ မနာပေါ။

အပရဘာဂေ ရာဇာနံ မရဏမဉ္စေ နိပန္တံ အမစ္စာ ပုစ္ဆိ”သု “ဒေဝ တုမှာကံ အစ္စယေန သေတစ္ဆတ္တံ ကဿ ဒေမာ”တိ။ တာတ မမ ပုတ္တာ သဗ္ဗေပိ သေတစ္ဆတ္တဿ သာမိနောဝ။ ယော ပန တုမှာကံ မနံ ဂဏှာတိ၊ တဿေဝ သေတစ္ဆတ္တံ ဒဒေယျာထာတိ။ တေ တသ္မိံ ကာလကတေ တဿ သရီရ-ပရိဟာရံ ကတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သန္နိပတိတွာ “ရညာ ‘ယော တုမှာကံ မနံ ဂဏှာတိ၊ တဿ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေယျာထာ’တိ ဝုတ္တံ၊ အမှာကဉ္စ အယံ သံဝရကုမာရော မနံ ဂဏှာတိ”တိ ဉာတကေဟိ ပရိဝါရိတာ တဿ ကဉ္စနမာလံ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပယိ”သု။ သံဝရမဟာရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဣတရေ ဧကေနသတကုမာရာ “ဝိတာ ကိရ နော ကာလကတော၊ သံဝရကုမာရဿ ကိရ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေသုံ၊ သော သဗ္ဗကနိဋ္ဌော၊ တဿ ဆတ္တံ န ပါပုဏာတိ၊ သဗ္ဗဇေဋ္ဌကဿ ဆတ္တံ ဥဿာ-ပေဿာမာ”တိ ဧကတော အာဂန္တော “ဆတ္တံ ဝါ နော ဒေတု၊ ယုဉ္စံ ဝါ”တိ သံဝရမဟာရာဇဿ ပဏ္ဍိ ပေသေတွာ နဂရံ ဥပရုန္တိ”သု။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “ဣဒါနိ ကိံ ကရောမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇေ တဝ

၁-ဝါရေဟိတိ (သီ၊ ဣ)

၂-ပုနပုနံ (က)

၃-အယပဋေနေဝ (သီ)၊ အယပတ္တေနဝ (ဣ)

ဘာတိကေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တံ ပိတု သန္တကံ ဓနံ သတကောဋ္ဌာသေ
ကာရေတွာ ဧကေနသတံ ဘာတိကာနံ ပေသေတွာ “ဣမံ တုမှာကံ ကောဋ္ဌာသံ
ပိတု သန္တကံ ဂဏှထ၊ နာဟံ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈာမိ”တိ သာသနံ
ပဟိဏာဟိတိ။ သော တထာ အကာသိ။ အထဿ သဗ္ဗဇေဋ္ဌဘာတိကော
ဥပေါသထကုမာရော နာမ သေသေ အာမန္တေတွာ “တာတဒု ရာဇာနံ နာမ
အဘိဘဝိတုံ သမတ္ထာ နာမ နတ္ထိ၊ အယဉ္ဇ နော ကနိဋ္ဌဘာတိကော ပဋိသတ္တုပိ
ဟုတွာ န တိဋ္ဌတိ၊ အမှာကံ ပိတု သန္တကံ ဓနံ ပေသေတွာ ‘နာဟံ တုမှေဟိ
သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈာမိ’တိ ပေသေသိ၊ န ခေါ ပန မယံ သဗ္ဗေပိ ဧကက္ခဏေ ဆတ္တံ
ဥဿာပေဿာမ၊ ဧကဿေဝ ဆတ္တံ ဥဿာပေဿာမ၊ အယမေဝ ရာဇာ
ဟောတု၊ ဧထ တံ ပဿိတွာ ရာဇကုဋ္ဌုပိ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အမှာကံ ဇနပဒမေဝ
ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ အထ တေ သဗ္ဗေပိ ကုမာရ နဂရဒ္ဓါရံ ဝိဝရာပေတွာ
ပဋိသတ္တုနော အဟုတွာ နဂရံ ပဝိသိံသု။

ရာဇာပိ တေသံ အမစ္စေဟိ ပဏ္ဏာကာရံ ဂါဟာပေတွာ ပဋိမဂ္ဂံ ပေသေတိ။
ကုမာရ နာတိမဟန္တေန ပရိဝါရေန ပတ္တိကာဝ အာဂန္တာ ရာဇနိဝေသနံ အဘိ-
ရုဟိတွာ သံဝရမဟာရာဇဿ နိပစ္စကာရံ ဒဿေတွာ နိစာသနေ နိသီဒိံသု။
သံဝရမဟာရာဇာ သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ သီဟာသနေ နိသီဒိ၊ မဟန္တော
ယသော မဟန္တံ သိရိသောဘဂ္ဂံ အဟောသိ၊ ဩလောကိတောလောကိတဋ္ဌာနံ
ကံမ္ဘိ။ ဥပေါသထကုမာရော သံဝရမဟာရာဇဿ သိရိဝိဘဝံ ဩလောကေတွာ
“အမှာကံ ပိတာ အတ္တနော အစ္စယေန သံဝရကုမာရဿ ရာဇဘာဝံ ဥတွာ
မညေ အမှာကံ ဇနပဒေ ဒတွာ ဣဿ န အဒါသိ”တိ စိန္တေတွာ တေန
သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၉၇။ “ဇာနန္တော နော မဟာရာဇ၊ တဝ သီလံ ဇနာမိပေါ။

ဣမေ ကုမာရေ ပူဇေန္တော၊ န တံ ကေနစိ မညထ။

၉၈။ တိဋ္ဌန္တေ နော မဟာရာဇေ၊ အဒု ဒေဝေ ဒိဝဂံတေ။

ဉာတိ တံ သမနုညိံသု၊ သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော။

၉၉။ ကေန သံဝရ ဝတ္တေန၊ သဉ္ဇာတေ အဘိတိဋ္ဌသိ။

ကေန တံ နာတိဝတ္တန္တိ၊ ဉာတိသင်္ဃာ သမာဂတာ”တိ။

တတ္ထ ဇာနန္တော နောတိ ဇာနန္တော န။ ဇနာမိပေါတိ အမှာကံ ပိတာ နရိန္ဒော။ ဣမေတိ ဣမေ ဧကေနသတေ ကုမာရေ။ ပါဠိပေါတ္တကေသု ပန “အညေ ကုမာရေ”တိ လိခိတံ။ ပူဇေန္တောတိ တေန တေန ဇနပဒေန မာနေန္တော။ န တံ ကေနစိတိ ခုဒ္ဒကေနာပိ ကေနစိ ဇနပဒေန တံ ပူဇေတဗ္ဗံ န မညိတ္ထ။ “အယံ မမ အစ္စယေန ရာဇာ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ မညေ အတ္တနော ပါဒမူလေယေဝ ဝါသေသီတိ။ တိဋ္ဌန္တေ နောတိ တိဋ္ဌန္တေ န။ ဓရမာနေယေဝ နူတိ ပုစ္ဆတိ။ အဗု၂ ဒေဝေတိ ဥဒါဟု အမှာကံ ပိတရိ ဒိဝံဂံတေ အတ္တနော အတ္ထံ ဝုရိံ ပဿန္တာ သဒ္ဓိံ ရာဇကာရကေဟိ နေဂမဇာနပဒေဟိ ဉာတယော တံ “ရာဇာ ဟောဟိ”တိ သမနုညိသု။ ဝတ္တေနာတိ သီလာစာရေန။ သဉ္ဇာတေ အဘိတိဋ္ဌသီတိ သမာနဇာတိကေ ဧကေနသတဘာတရော အဘိဘဝိတွာ တိဋ္ဌသိ။ နာတိဝတ္တန္တိတိ န အဘိဘဝန္တိ ၃။

တံ သုတွာ သံဝရမဟာရာဇာ အတ္တနော ဂုဏံ ကထေန္တော ဆ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၀။ “န ရာဇပုတ္တ ဥသုယာမိ၊ သမဏာနံ မဟေသိနံ။
သက္ကစ္ဆံ တေ နမဿာမိ၊ ပါဒေ ဝန္တာမိ တာဒိနံ။

၁၀၁။ တေ မံ ဓမ္မဂုဏေ ယုတ္တံ၊ သုဿုသ’မနုဿုယကံ။
သမဏာ မနုဿာသန္တိ၊ ဣသိ ဓမ္မဂုဏေ ရတာ။

၁၀၂။ တေသာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ သမဏာနံ မဟေသိနံ။
န ကိဉ္စိ အတိမညာမိ၊ ဓမ္မေ မေ နိရတော မနော။

၁၀၃။ ဟတ္ထာရောဟာ အနိကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။
တေသံ နပ္ပင်္ဂဗန္ဓာမိ၊ နိဝိဋ္ဌံ ဘတ္တဝေတနံ။

၁၀၄။ မဟာမတ္တာ စ မေ အတ္ထိ၊ မန္တိနော ပရိစာရကာ။
ဗာရာဏသိံ ဝေါဟရန္တိ၊ ဗဟုမံသသုရောဒနံ။

၁၀၅။ အထောပိ ဝါဏီဇာ ဖိတာ၊ နာနာရဋ္ဌေဟိ အာဂတာ။
တေသု မေ ဝိဟိတာ ရက္ခာ၊ ဧဝံ ဇာနာဟု’ပေါသထာ”တိ။

ထတ္ထ န ရာဇပုတ္တဘိက္ခုနီ အဟံ ရာဇပုတ္တ ကဋ္ဌိ သတ္တံ^၁ “အယံ သမ္ပတ္တိ ဣမဿ မာ ဟောတူ”တိ န ဥဿယာမိ။ တာဒိနန္တိ တာဒိလက္ခဏယုတ္တာနံ သမိတပါပ-
တာယ သမဏာနံ မဟန္တာနံ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ ဂုဏာနံ သေတတာယ မဟေသီနံ
ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ပါဒေ ဝန္တာမိ၊ ဒါနံ ဒေန္တော ဓမ္မိကဉ္စ
နေသံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ^၂ ပစ္စုပဋ္ဌပေန္တော သက္ကစ္စံ တေ နမဿာမိ၊ မနေန
သမ္ပိယာယန္တော စ ပူဇေမိတိ အတ္ထော။ တေ မန္တိ တေ သမဏာ မံ “အယံ ဓမ္မ-
ကောဋ္ဌာသေ ယုတ္တပယုတ္တော သုဿသံ အနုဿယကော”တိ တထတော ဥတွာ
မံ ဓမ္မဂုဏေ ယုတ္တံ သုဿသံ အနုဿယကံ အနုဿာသန္တိ၊ “ဣဒံ ကရ၊ ဣဒံ
မာ ကရီ”တိ ဩဝေန္တိတိ အတ္ထော။ တေသာမန္တိ တေသံ အဟံ။ ဟတ္ထာရေ-
ဟာတိ ဟတ္တိ^၃ အာရုယ ယုတ္တနကာ ယောဓာ။ အနိကဋ္ဌာတိ^၄ ဟတ္ထာနိကာဒိသု
ဋ္ဌိတာ။ ရထိကာတိ ရထယောဓာ။ ပတ္တိကာရကာတိ ပတ္တိနောဝ။ နိဝိဋ္ဌန္တိ^၅
ယံ တေဟိ သဇ္ဇိတံ ဘတ္တဉ္စ ဝေတနဉ္စ၊ အဟံ တံ နပ္ပုဋ္ဌိဗန္ဓာမိ၊ အပရိဟာပေတွာ
ဒေဝါမိတိ အတ္ထော။

မဟာမတ္တာတိ ဘာတိက မယံ မဟာပညာ မန္တေသု ကုသလာ မဟာ-
အမစ္စာ စေဝ အဝသေသမန္တိနော စ ပရိစာရကာ အတ္တိ။ ဣဒိနာ ဣမံ ဒေသေတိ
“တုမှေ မန္တသမ္ပန္နေ ပဏ္ဍိတေ အာစရိယေ န လဘိတ္ထ၊ အမှာကံ ပန အာစရိယာ
ပဏ္ဍိတာ ဥပါယကုသလာ၊ တေ နော သေတစ္ဆတ္ထေန^၁ ယောဇေသု”န္တိ။
ဗာရာဏသီန္တိ ဘာတိက မမ ဆတ္တံ ဥဿာပိတကာလတော ပဋ္ဌာယ “အမှာကံ
ရာဇာ ဓမ္မိကော အန္တဒ္ဓမာသံ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ တေန သဿာနိ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊
ဗာရာဏသီယံ ဗဟုံ ခါဒိတဗ္ဗယုတ္တကံ မစ္ဆမံသံ ပါယိတဗ္ဗယုတ္တကံ သုရောဒကဉ္စ
ဇာတ”န္တိ ဧဝံ ရဋ္ဌဝါသိနော ဗဟုမံသသုရောဒကံ^၆ ကတွာ ဗာရာဏသီ^၇
ဝေါဟရန္တိ။ ဖိတာတိ ဟတ္တိရတနအဿရတနမုတ္တရတနာဒီနိ အာဟရိတွာ
နိရူပဒ္ဓဝါ ဝေါဟာရံ ကရေန္တာ ဖိတာ သမိဒ္ဓါ။ ဧဝံ ဇာနာဟိတိ ဘာတိက
ဥပေါသထ အဟံ ဣမေဟိ ဧတ္တကေဟိ ကာရဏေဟိ သဗ္ဗကနိဋ္ဌောပိ ဟုတွာ
မမ ဘာတိကေ အဘိဘဝိတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ပတ္တော၊ ဧဝံ ဇာနာဟိတိ။

အထဿ ဂုဏံ သုတွာ ဥပေါသထကုမာရော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၆။ “ဓမ္မေန ကိရ ဉှတိနံ၊ ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ သံဝရ။

မေဓာဝီ ပဏ္ဍိတော စာသိ၊ အထောပိ ဉှတိနံ ဟိတော။

၁-ကိဋ္ဌိ ဇနံ (သျှာ)၊ ကိဋ္ဌိမတ္တံ (က) ၂-ကရိ (သိ၊ သျှာ၊ က)၊ ကုရ (ဣ) ၃-အဏိကဋ္ဌာတိ (သိ)
၄-နိဗ္ဗန္တိ (သိ၊ ဣ) ၅-သေတစ္ဆတ္ထေ (က) ၆-ဗဟုမံသသုရောဒကန္တိ (က)

၁၀၇။ တံ တံ ဉ္ဇတိပရိဗျူဠံ၊ နာနာရတနမောစိတံ။
အဓိတ္တာ နပ္ပသဟန္တိ၊ ဣန္ဒြိယံ အသုရာဓိပေါ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မေန ကိရ ဉ္ဇတိနန္တိ တာတ သံဝရ မဟာရာဇ ဓမ္မေန ကိရ တံ ကျေန-
သတာနံ ဉ္ဇတိနံ အတ္တနော ဇေဋ္ဌဘာတိကာနံ အာနုဘာဝံ အဘိဘဝသိ၊ ဣတော
ပဋ္ဌာယ တွမေဝ ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ၊ တွမေဝ^၁ မေဓာဝိ စေဝ ပဏ္ဍိတော စ ဉ္ဇတိနန္တ
ဟိတောတိ အတ္ထော။ တံ တန္တိ ဧဝံ^၂ ဝိဝိဓေဇာနသမ္ပန္နံ တံ။ ဉ္ဇတိပရိဗျူဠန္တိ
အမှေဟိ ကျေနသတေဟိ ဉ္ဇတကေဟိ ပရိဝါရိတံ။ နာနာရတနမောစိတန္တိ
နာနာရတနေဟိ ဩစိတံ သဗ္ဗိတံ ဗဟုရတနသဗ္ဗယံ။ အသုရာဓိပေါတိ ယထာ
တာဝတိံသေဟိ ပရိဝါရိတံ ဣန္ဒြိယံ အသုရာဇာ နပ္ပသဟတိ၊ ဧဝံ အမှေဟိ အာရက္ခံ
ကရောန္တေဟိ ပရိဝါရိတံ တံ တိယောဇနသတိကေ ကာသိရဋ္ဌေ ဌာဒသယောဇ-
နိကာယ ဗာရာဏသိယာ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တိ အဓိတ္တာ နပ္ပသဟန္တိတိ ဝိပေတိ။

သံဝရမဟာရာဇာ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဘာတိကာနံ မဟန္တိ ယသံ အဒါသိ။ တေ
တဿ သန္တိကေ မာသမုမာသံ ဝသိတွာ “မဟာရာဇ ဇနပဒေသု စောရေသု
ဥဋ္ဌဟန္တေသု မယံ ဇာနိဿာမ၊ တံ ရဇေသုခံ အနုဘဝါ”တိ ဝတွာ အတ္တနော
အတ္တနော ဇနပဒံ ဂတာ။ ရာဇာဝိ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ အာယု-
ပရိယောသာနေ ဒေဝနဂရံ ပူရေန္တော အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခု၊ ဧဝံ တံ ပုဗ္ဗေ ဩဝါဒက္ခမော၊
ဣဒါနိ ကဿ ဝိရိယံ န အကာသိ”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု၊ သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သံဝရမဟာရာဇာ အယံ ဘိက္ခု၊ အဟောသိ၊ ဥပေါသထ-
ကုမာရေသာရိပုတ္တော၊ သေသဘာတိကာ ထေရာနုထေရာ၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓံပရိသာ၊
ဩဝါဒဒါယကော အမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သံဝရဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သုပ္ပါရကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၃)

ဥပ္ပါဠန္တိ နိဗ္ဗုဇန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပါရမိ^၁
အာရတ္တ ကထေသိ။ ကေဒိဝသဉ္ဇိ သာယနသမယေ တထာဂတဿ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ
နိက္ခမနံ အာဂမယမာနာ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ နိဿိတွာ “အာဝုသော

အဟော သတ္တာ မဟာပညော ပုထုပညော ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော တတြ တတြ ဥပါယပညာယ သမန္နာဂတော ဝိပုလဿ ပထဝီသမာယ၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဝိယ ဂမ္ဘီရာယ၊ အာကာသော ဝိယ ဝိတ္ထိဏ္ဍာယ၊ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပသ္မိဉ္စိ ဥဋ္ဌိတပညော ဒသဗလံ အတိက္ကမိတွာ ဂန္တံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ယထာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဋ္ဌိတဉ္စိမိယော ဝေလံ နာတိက္ကမန္တိ၊ ဝေလံ ပတွာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ န ကောစိ ပညော^၁ ဒသဗလံ အတိက္ကမတိ၊ သတ္ထု ပါဒမူလံ ပတွာ ဘိဇ္ဇတေဝါ”တိ ဒသဗလဿ မဟာပညာပါရမီ^၂ ဝဏ္ဏေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုစ္ဆေ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ ပညဝါ၊ ပုဗ္ဗေပိ အပရိပက္ခေ ဉာဏေ ပညဝါဝ၊ အန္ဓော ဟုတွာပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကသညာယ ‘ဣမသ္မိ’ ဣမသ္မိ’ သမုဒ္ဒေ ဣဒံ နာမ ဣဒံ နာမ ရတန’န္တိ အညာသီ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကုရုရဋ္ဌေ ကုရုရာဇာ နာမ ရဇံ ကာရေသိ၊ ကုရုကန္တံ^၂ နာမ ပဋနဂါမော အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္ထော ကုရုကန္တေ နိယာမကဇေဋ္ဌကဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ ပါသာဒိကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ “သုပ္ပါရက-ကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ သော မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝဗုန္တော သောဋ္ဌသဝဿကာလေယေဝ နိယာမကသိပ္ပေ နိပ္ပတ္တိံ ပတွာ အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန နိယာမကဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ နိယာမကကမ္မံ အကာသိ၊ ပဏ္ဍိတော ဉာဏသမ္ပန္နော အဟောသိ။ တေန အာရုဋ္ဌနာဝါယ ဗျာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ တဿ အပရဘာဂေ လောဏဇလပဟဋ္ဌာနိ ဒွေပိ စက္ခုနိ နဿိံသု။ သော တတော ပဋ္ဌာယ နိယာမကဇေဋ္ဌကော ဟုတွာပိ နိယာမက-ကမ္မံ အကတွာ “ရာဇာနံ နိဿာယ ဇီဝိဿာမီ”တိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိ။ အထ နံ ရာဇာ အဂ္ဂါပနိယကဓမ္မေ ဌပေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ရညော ဟတ္ထိရတနအဿရတနမုတ္တသာရမဏိသာရာဒီနိ အဂ္ဂါပေသိ။

အထေကဒိဝသံ “ရညော မင်္ဂလဟတ္ထိ ဘဝိဿံတီ”တိ ကာဠုပါသာဏ-ကုဋဝဏ္ဏံ ဧကံ ဝါရဏံ အာနေသုံ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ “ပဏ္ဍိတဿ ဒဿေထာ”တိ အာဟ။ အထ နံ တဿ သန္တိကံ နယိံသု။ သော ဟတ္ထေန တဿ သရီရံ ပရိမဇ္ဇိတွာ “နာယံ မင်္ဂလဟတ္ထိ ဘဝိတုံ အနုစ္ဆရိကော၊ ပါဒေဟိ ဝါမနဓာတုကော ဧသ၊ ဧတဉ္စိ မာတာ ဝိဇာယမာနာ အဂ္ဂေန သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတုံ နာသက္ခိ၊ တသ္မာ ဘူမိယံ ပတိတွာ ပစ္ဆိမပါဒေဟိ ဝါမနဓာတုကော

ဟောတိ”တိ အာဟ။ ဟတ္ထိံ ဂဟေတွာ အာဂတေ ပုစ္ဆိံသု။ တေ “သစ္စံ ပဏ္ဍိတော ကထေတိ”တိ ဝဒိံသု။ တံ ကာရဏံ ရာဇာ သုတွာ တုဋ္ဌော တဿ အဋ္ဌ ကဟာပဏေ ဒါပေသိ။

ပုနေကဒိဝသံ “ရညော မင်္ဂလအသော ဘဝိဿတိ”တိ ဧကံ အသံ အာနယိံသု။ တမ္ပိ ရာဇာ ပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ ပေသေသိ။ သော တမ္ပိ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ “အယံ မင်္ဂလအသော ဘဝိတုံ န ယုတ္တော၊ ဧတဿ ဟိ ဇာတဒိဝသေယေဝ မာတာ မရိ၊ တဿာ မာတု ဒီရိ အလဘန္တော န သမ္မာ ဝရိတော”တိ အာဟ။ သာပိဿ ကထာ သစ္စာဝ အဟောသိ။ တမ္ပိ သုတွာ ရာဇာ တုဿိတွာ အဋ္ဌ ကဟာပဏေ ဒါပေသိ။ အထေကဒိဝသံ “ရညော မင်္ဂလရထော ဘဝိဿတိ”တိ ရထံ အာဟရိံသု။ တမ္ပိ ရာဇာ တဿ သန္တိကံ ပေသေသိ။ သော တမ္ပိ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ “အယံ ရထော သုသိရရက္ခေန ကတော၊ တဿာ ရညော နာနုစ္ဆရိကော”တိ အာဟ။ သာပိဿ ကထာ သစ္စာဝ အဟောသိ။ ရာဇာ တမ္ပိ သုတွာ အဋ္ဌေဝ ကဟာပဏေ ဒါပေသိ။ အထဿ မဟန္တိ ကမ္မလရတနံ အာဟရိံသု။ တမ္ပိ တဿေဝ ပေသေသိ။ သော တမ္ပိ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ “ဣမဿ မုသိကန္တိန္တံ ဧကဋ္ဌာနံ အတ္ထိ”တိ အာဟ။ သောဓေန္တော တံ ဒိဿာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ သုတွာ တုဿိတွာ အဋ္ဌေဝ ကဟာပဏေ ဒါပေသိ။

သော စိန္တေသိ “အယံ ရာဇာ ဧဝရူပါနိပိ အစ္ဆရိယာနိ ဒိဿာ အဋ္ဌေဝ ကဟာပဏေ ဒါပေသိ၊ ဣမဿ ဒါယော နှာပိတဒါယော၊ နှာပိတဇာတိကော ဘဝိဿတိ၊ ကိံ မေ ဧဝရူပေန ရာဇပဋ္ဌာနေန၊ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂမိဿာမိ”တိ။ သော ကုရုကစ္ဆပဋ္ဌနမေဝ ပစ္စာဂမိ။ တသ္မိံ တတ္ထ ဝသန္တေ ဝါဏီဇာ နာဝံ သဇ္ဇေတွာ “ကံ နိယာမကံ ကရိဿာမာ”တိ မန္တေသုံ။ “သုပ္ပါရကပဏ္ဍိတေန အာရုဋ္ဌနာဝါ န ဗျာပဇ္ဇတိ၊ ဧသ ပဏ္ဍိတော ဥပါယ-ကုသလော၊ အန္တော သမာနောပိ သုပ္ပါရကပဏ္ဍိတောဝံ ဥတ္တမော”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “နိယာမကော နော ဟောဟိ”တိ ဝတွာ “တာတာ အဟံ အန္တော၊ ကထံ နိယာမကမ္ပိ ကရိဿာမိ”တိ ပုတ္တေ “သာမိ အန္ဓာပိ တုမှေ-ယေဝ အမှာကံ ဥတ္တမာ”တိ ပုနပျုနံ ယာစိယမာနော “သာဓု တာတာ တုမှေဟိ အာရောစိတသညာယ နိယာမကော ဘဝိဿာမိ”တိ တေသံ နာဝံ အဘိရူဟိ။ တေ နာဝါယ မဟာသမုဒ္ဒံ ပက္ခန္တိံသု။ နာဝါ သတ္တ ဒိဝသာနိ နိရုပဒ္ဒဝါ အဂမာသိ၊ တတော အကာလဝါတံ ဥပ္ပါတိတံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ နာဝါ စတ္တာရော မာသေ ပကတိသမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ဝိစရိတွာ ခုရမာလီသမုဒ္ဒံ နာမ ပတ္တာ။

တတ္ထ မစ္ဆာ မနုဿသမာနသရီရာ ခုရနာသာ ဥဒကေ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရေန္တိ။
ဝါဏီဇာ တေ ဒိသွာ မဟာသတ္တံ တဿ သမုဒ္ဒဿ နာမံ ပုစ္ဆန္တာ ပဌမံ
ဂါထမာဟံသု—

၁၀၈။ “ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ နိမုဇ္ဇန္တိ၊ မနုဿံ ခုရနာသိကာ။
သုပ္ပါရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဒေါ ကတမော အယ”န္တိ။

ဧဝံတေဟိ ပုဋ္ဌော မဟာသတ္တော အတ္တနော နိယာမကသုတ္တေန သံသန္တိတွာ
ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၉။ “ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏီဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ ခုရမာလိတိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ ပယာတာနန္တိ ကုရုကစ္ဆပဋ္ဌနာ^၁ နိက္ခမိတွာ ဂစ္ဆန္တာနံ။ ဓနေသိနန္တိ
တုမှာကံ ဝါဏီဇာနံ ဓနံ ပရိယေသန္တာနံ။ နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယာတိ တာတ
တုမှာကံ ဣမာယ ဝိဒေသံ ပက္ခန္ဓနာဝါယ ကမ္မကာရကံ^၂ ပကတိသမုဒ္ဒံ
အတိက္ကမိတွာ သမုတ္တော အယံ သမုဒ္ဒေါ “ခုရမာလိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမေတံ^၃
ပဏှိတာ ကထေန္တိတိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဒေ ဝဇီရံ ဥဿန္တံ ဟောတိ။ မဟာသတ္တော “သစာဟံ
‘အယံ ဝဇီရသမုဒ္ဒေါ’တိ ဧဝံ ဧတေသံ ကထေဿာမိ၊ လောဘေန ဗဟုံ
ဝဇီရံ ဂဏှိတွာ နာဝံ ဩသီဒါပေဿန္တိ”တိ တေသံ အနာစိက္ခိတွာဝ နာဝံ
လဂ္ဂါပေတွာ ဥပါယေနကံ ယောတ္တံ ဂဟေတွာ မစ္ဆဂဟဏနိယာမေန
ဇာလံ ဒိပါပေတွာ ဝဇီရသာရံ ဥဒ္ဓရိတွာ နာဝါယံ ပက္ခိပိတွာ အညံ
အပ္ပဋ္ဌာနဏှံ ဆဇ္ဇာပေသိ။ နာဝါ တံ သမုဒ္ဒံ အတိက္ကမိတွာ ပုရတော အဂ္ဂိမာလိ^၄
နာမ ဂတာ။ သော ပဇ္ဇလိတအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဝိယ မဇ္ဈိနိကသုရိယော ဝိယ စ
ဩဘာသံ မုဉ္ဇန္တော အဋ္ဌာသိ။ ဝါဏီဇာ—

၁၁၀။ “ယထာ အဂ္ဂိဝ သုရိယောဝံ၊ သမုဒ္ဒေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပါရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဒေါ ကတမော အယ”န္တိ—

ဂါထာယ တံ ပုစ္ဆိံသု။

၁-ဘရုကစ္ဆပဋ္ဌနာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ၊ က)

၃-ဧဝမေဝ (က)

၂-ကမ္မကာရကာ (ဣ၊ က)၊ ကမ္မကာရဏာယ (သျှ၊)

၄-အဂ္ဂိ သုရိယော စ (သျှ၊)

မဟာသတ္တောပိ တေသံ အနန္တရဂါထာယ ကထေသိ—

၁၁၁။ “ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏီဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ အဂ္ဂိမာလီတိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဓေ သုဝဏ္ဏံ ဥဿန္တံ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော ပုရိမ-
နယေနဝ တတောပိ သုဝဏ္ဏံ ဂါဟာပေတွာ နာဝါယံ ပက္ခိပါပေသိ။ နာဝါ
တမ္ပိ သမုဒ္ဓံ အတိက္ကမိတွာ ခီရံ ဝိယ ဒမိံ ဝိယ စ ဩဘာသန္တံ ဒမိမာလိံ
နာမ သမုဒ္ဓံ ပါပုဏိ။ ဝါဏီဇာ—

၁၁၂။ “ယထာ ဒမိဝ ခီရံဝ၊ သမုဒ္ဓေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပါရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဓေါ ကတမော အယ”န္တိ—

ဂါထာယ တဿပိ နာမံ ပုစ္ဆိံသု။

မဟာသတ္တော အနန္တရဂါထာယ အာစိက္ခိ—

၁၁၃။ “ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏီဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ ဒမိမာလီတိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဓေ ရဇတံ ဥဿန္တံ အဟောသိ။ သော တမ္ပိ ဥပါယေန
ဂါဟာပေတွာ နာဝါယံ ပက္ခိပါပေသိ။ နာဝါ တမ္ပိ သမုဒ္ဓံ အတိက္ကမိတွာ
နီလကုသတိဏံ ဝိယ သမ္ပန္နသဿံ ဝိယ စ ဩဘာသမာနံ နီလဝဏ္ဏံ ကုသ-
မာလိံ နာမ သမုဒ္ဓံ ပါပုဏိ။ ဝါဏီဇာ—

၁၁၄။ “ယထာ ကုသောဝ သသောဝ၊ သမုဒ္ဓေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပါရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဓေါ ကတမော အယ”န္တိ—

ဂါထာယ တဿပိ နာမံ ပုစ္ဆိံသု။

သော အနန္တရဂါထာယ အာစိက္ခိ—

၁၁၅။ “ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏီဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ ကုသမာလီတိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဓေ နီလမဏိရတနံ ဥဿန္တံ အဟောသိ။ သော တမ္ပိ ဥပါ-
ယေနဝ ဂါဟာပေတွာ နာဝါယံ ပက္ခိပါပေသိ။ နာဝါ တမ္ပိ သမုဒ္ဓံ

အတိက္ကမိတွာ နဠဝနံ ဝိယ ဝေဠုဝနံ ဝိယ စ ခါယမာနံ နဠမာလိ^၁ နာမ သမုဒ္ဓိ ပါပုဏိ။ ဝါဏိဇာ—

၁၁၆။ “ယထာ နဠောဝ ဝေဠုဝ၊ သမုဒ္ဓေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပါရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဓေါ ကတမော အယ”န္တိ—

ဂါထာယ တဿပိ နာမံ ပုစ္ဆိံသု။

မဟာသတ္တော အနန္တရဂါထာယ ကထေသိ—

၁၁၇။ “ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏိဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ နဠမာလိတိ ပုစ္ဆတိ”တိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဓေ မသာရဂလ္လံ ဝေဠုရိယံ ဥဿန္တံ အဟောသိ။ သော တမ္ပိ ဥပါယေန ဂါဟာပေတွာ နာဝါယံ ပက္ခိပါပေသိ။ အပရော နယော— နဠောတိ ဝိစ္ဆိကနဠောပိ ကက္ကဋကနဠောပိ၊ သော ရတ္တဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ဝေဠုတိ ပန ပဝါဠသေတံ နာမံ၊ သော စ သမုဒ္ဓေါ ပဝါဠသန္ဓော ရတ္တောဘာသော အဟောသိ၊ တသ္မာ “ယထာ နဠောဝ ဝေဠုဝါ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ မဟာသတ္တော တတော ပဝါဠံ ဂါဟာပေသိတိ။

ဝါဏိဇာ နဠမာလိ^၁ အတိက္ကန္တာ ဗလဝါမုခသမုဒ္ဓိ နာမ ပဿိံသု။ တတ္ထ ဥဒကံ ကမ္မိတွာ ကမ္မိတွာ သဗ္ဗတော ဘာဂေန^၂ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ တသ္မိံ သဗ္ဗတော ဘာဂေန ဥဂ္ဂတေ^၂ ဥဒကံ သဗ္ဗတော ဘာဂေန ဆိန္ဒုပပါတမဟာသောဗ္ဗော ဝိယ ပညာယတိ၊ ဦးမိယာ ဥဂ္ဂတာယ ဧကတော ပပါတသဒိသံ ဟောတိ၊ ဘယဇနနော သဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတာနိ ဘိန္ဒန္တော ဝိယ ဟဒယံ ဖာလေန္တော ဝိယ စ။ တံ ဒိသ္မာ ဝါဏိဇာ ဘိတတသိတာ—

၁၁၈။ “မဟတ္တယော ဘိသနကော၊ သဒ္ဓေါ သုယျတိ^၃ မာနသော^၃။
ယထာ သောဗ္ဗော ပပါတောဝ၊ သမုဒ္ဓေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပါရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဓေါ ကတမော အယ”န္တိ—

ဂါထာယ တဿပိ နာမံ ပုစ္ဆိံသု။

၁-ပဗ္ဗတောဘာဂေန (က) ဝေမုပရိပိ။

၂-ဥဂ္ဂတံ (သျှာ၊ ဣ)

၃-သမုဒ္ဓေါ သုယျတမာနသော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

တတ္ထ သုယျတိ'မာနုသောတိ သုယျတိ အမာနုသော သဒ္ဓေါ။

၁၁၉။ “ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏိဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ ဗလဝါမုဒိတိ ဝုစ္စတိ”တိ—

ဗောဓိသတ္တော အနန္တရဂါထာယ တဿ နာမံ အာစိက္ခိတွာ “တာတာ ဣမံ ဗလဝါမုဒသမုဒ္ဒံ ပတွာ နိဝတ္တိတုံသမတ္တာ နာဝါ နာမ နတ္ထိ၊ အယံ သမ္ပတ္တနာဝံ နိမုဇ္ဇာပေတွာ ဝိနာသံ ပါပေတိ”တိ အာဟ။ တဉ္စ နာဝံ သတ္တ မနုဿသတာနိ အဘိရုဟိံသု။ တေ သဗ္ဗေ မရဏဘယဘိတာ ဧကပ္ပဟာရေနော အဝိစိမ္ပိ ပစ္စမာနသတ္တာ ဝိယ အတိကာရုညံ ရဝံ မုဉ္ဇိသု။ မဟာသတ္တော “ဌပေတွာ မံ အညော ဧတေသံ သောတ္ထိဘာဝံ ကာတုံ သမတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ သစ္စကိရိယာယ တေသံ သောတ္ထိ” ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ တေ အာမန္တေတွာ အာဟ “တာတာ ခိပ္ပံ မံ ဂန္ဓောဒကေန နှာပေတွာ အဟတဝတ္ထာနိ နိဝါသာပေတွာ ပုဏ္ဏပါတိ သဇ္ဇေတွာ နာဝါယ ဓုရေ ဌပေထာ”တိ။ တေ ဝေဂေန တထာ ကရိံသု။ မဟာသတ္တော ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပုဏ္ဏပါတိ ဂဟေတွာ နာဝါယ ဓုရေ ဌိတော သစ္စကိရိယံ ကရောန္တော ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၂၀။ “ယတော သရာမိ အတ္တာနံ၊ ယတော ပတ္တောသ္မိ ဝိညတံ။
နာဘိဇာနာမိ သုဉ္ဇိစ္စ၊ ဧကပါဏမ္ပိ ဟိံသိတံ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ သောတ္ထိံ နာဝါ နိဝတ္တတူ”တိ။

တတ္ထ ယတောတိ ယတော ပဋ္ဌာယ အဟံ အတ္တာနံ သရာမိ၊ ယတော ပဋ္ဌာယ စမ္ပိ ဝိညတံ ပတ္တောတိ အတ္တော။ ဧကပါဏမ္ပိ ဟိံသိတန္တိ ဧတ္ထန္တရေ သုဉ္ဇိစ္စ ဧကံ ကုန္တကိပိလိကပါဏမ္ပိ ဟိံသိတံ နာဘိဇာနာမိ။ ဒေသနာမတ္တ-မေဝေတံ၊ ဗောဓိသတ္တော ပန တိဏသလာကမ္ပိ ဥပါဒါယ မယာ ပရသန္တကံ န ဂဟိတပုဗ္ဗံ၊ လောဘဝသေန ပရဒါရံ န ဩလောကိတပုဗ္ဗံ၊ မုဿ န ဘာသိတ-ပုဗ္ဗာ၊ တိဏဂ္ဂေနာပိ မဇ္ဇံ န ပိဝိတပုဗ္ဗန္တိ ဧဝံ ပဉ္စသီလဝသေန ပန သစ္စကိရိယံ အကာသိ၊ ကတွာ စ ပန ပုဏ္ဏပါတိယာ ဥဒကံ နာဝါယ ဓုရေ အဘိသိဉ္ဇိ။

စတ္တာရော မာသေ ဝိဒေသံ ပက္ခန္ဓနာဝါ နိဝတ္တိတွာ ဣဗ္ဗိမာ ဝိယ သစ္စာ-နဘာဝေန ဧကဒိဝသေနော ကုရုကစ္ဆပဋ္ဌနံ အဂမာသိ။ ဂန္ဓာ စ ပန ထလေပိ အဋ္ဌသဘမတ္တံ ဌာနံ ပက္ခန္ဓိတွာ နာဝိကဿ ဃရဒ္ဓါရေယေဝ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော တေသံ ဝါဏိဇာနံ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိပဝါဠမုတ္တဝဇိရာနိ

ဘာဇေတွာ အဒါသိ။ “ဧတ္ထကေဟိ ဝေါ ရတနေဟိ အလံ၊ မာ ပုန သမုဒ္ဓံ ပရိသဏာ”တိ တေသံ ဩဝါဒံ ဒတွာ ယာဝဇီဝံ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာပညောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသံ၊ သုပ္ပါရကပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုပ္ပါရကဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

ဇာတကုဒ္ဓါနံ

မာတုပေါသကဇုဏှော စ၊ ဓမ္မဥဒယ ပါနိယော။
ယုဓမ္မယော ဒသရဏော၊ သံဝရော စ သုပ္ပါရကော။
ကောဒသနိပါတမှိ၊ သင်္ဂီတာ နဝ ဇာတကာ။

ကောဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသကနိပါတ

၁-စူဠကုဏာလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၄)

၁-၁၂။ လုဒ္ဓါနံ^၁ လဟုစိတ္တာနန္တိ ဣဒံ ဇာတကံ ကုဏာလဇာတကေ^၂
အာရိ ဘဝိဿတိ။

စူဠကုဏာလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဘဒ္ဒသလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၅)

ကာ တုံ သုဒ္ဓေဟိ ဝတ္ထေဟိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဉာတတ္ထ-
စရိယံ အာရတ္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉ္စိ အနာထပိဏ္ဍိကဿ နိဝေသနေ ပဉ္စန္ဓံ
ဘိက္ခုသတာနံ နိဗ္ဗေဘောဇနံ ပဝတ္တတိ၊ တထာ ဝိဿာခါယ စ ကောသလ-
ရညော စ။ တတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ နာနဂရသဘောဇနံ ဒိယတိ၊ ဘိက္ခုနံ ပနေတ္ထ
ကောစိ ဝိဿာသိကော နတ္ထိ၊ တဿ ဘိက္ခု ရာဇနိဝေသနေ န ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဘတ္တံ
ဂဟေတွာ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဝါ ဝိဿာခါယ ဝါ အညေသံ ဝါ ဝိဿာသိ-
ကာနံ ဘရံ ဂန္တာ ဘုဉ္ဇန္တိ။ ရာဇာ ဧကဒိဝသံ ပဏ္ဏာကာရံ အာဟဉ် “ဘိက္ခုနံ
ဒေထာ”တိ ဘတ္တဂ္ဂံ ပေသေတွာ “ဘတ္တဂ္ဂေ ဘိက္ခု နတ္ထိ”တိ ဝုတ္တေ “ကဟံ
ဂတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အတ္တနော ဝိဿာသိကဂေဟေသု နိသိဒိတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ”တိ
သုတွာ ဘုတ္တပါတရာသော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ “ဘန္တေ ဘောဇနံ နာမ
ကိံ ပရမ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဝိဿာသပရမံ မဟာရာဇ၊ ကဗ္ဗိကမတ္တကမ္ပိ၊
ဝိဿာသိကေန ဒိန္တံ မရရံ ဟောတိတိ။ ဘန္တေ ကေန ပန သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုနံ
ဝိဿာသော ဟောတိတိ။ ဉာတိဟိ ဝါ သေက္ခကုလေဟိ ဝါ၊ မဟာရာဇာတိ။
တတော ရာဇာ စိန္တေသိ “ဧကံ သကျဓိတရံ အာနေတွာ အဂ္ဂမဟေသိ”
ကရိဿာမိ၊ ဧဝံ မယာ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုနံ ဉာတကေ ဝိယ ဝိဿာသော
ဘဝိဿတိ”တိ။ သော ဥဋ္ဌာယာသနာ အတ္တနော နိဝေသနံ ဂန္တာ
ကပိလဝတ္ထု၊ ဒူတံ ပေသေသိ “ဓိတရံ မေ ဒေထ၊ အဟံ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ
ဉာတိဘာဝံ ဣစ္ဆာမိ”တိ။

၁-ခုဒ္ဓါနံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-ခု ၆-၁၁၃-ပိဋေ။

၃-ကဗ္ဗိကကဏာဇာတ္တမ္ပိ ဟိ (သျှ၊)

၄-သကျကုလေဟိ ဝါ (ဣ၊ က) ၅-ဉာတိကော ဘဝိဿတိ (သျှ၊)၊ ဉာတကော ဘဝိဿတိ (က)

သာကိယာ ဒုတဝစနံ သုတွာ သန္တိပတိတွာ မန္တယိံသု “မယံ ကောသလ-
ရညော အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနေ ဝဿာမ၊ သစေ ဒါရိကံ န ဒဿာမ၊ မဟန္တံ
ဝေရံ ဘဝိဿတိ၊ သစေ ဒဿာမ၊ ကုလဝံသော နော ဘိဋ္ဌိဿတိ၊
ကို န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ။ အထ နေ မဟာနာမော အာဟ “မာ စိန္တယိတ္ထ၊
မမ ဓိတာ ဝါသဘခတ္တိယာ နာမ နာဂမုဏ္ဍာယ နာမ ဒါသိယာ ကုန္တိသ္မိ
နိဗ္ဗတ္တိ၊ သာ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကာ ဥတ္တမရူပဓရာ သောဘဂ္ဂုပ္ပတ္တာ
ပိတု ဝံသေန ခတ္တိယဇာတိကာ၊ တမဿ ‘ခတ္တိယကညာ’တိ ပေသေဿာ-
မာ”တိ။ သာကိယာ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ ဒူတေ ပက္ခောသာပေတွာ
“သာဓူ ဒါရိကံ ဒဿာမ၊ ဣဒါနေဝ နံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ အာဟံသု။
ဒူတာ စိန္တေသ္မိ “ဣမေ သာကိယာ နာမ ဇာတိံ နိဿာယ အတိမာနိနော၊
‘သဒိသိ နော’တိ ဝတွာ အသဒိသိမ္ပိ ဒဒေယျ၊ ဧတေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော
ဘုဉ္ဇမာနမေဝ ဂဏှိဿာမာ”တိ။ တေ ဝေမာဟံသု “မယံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တာ
ယာ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘုဉ္ဇတိ၊ တံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမာ”တိ။
သာကိယာ တေသံ နိဝါသဋ္ဌာနံ ဒါပေတွာ “ကို ကရိဿာမာ”တိ စိန္တယိံသု။
မဟာနာမော အာဟ “တုမေ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ အဟံ ဥပါယံ ကရိဿာမိ၊
တုမေ မမ ဘောဇနကာလေ ဝါသဘခတ္တိယံ အလင်္ကရိတွာ အာနေတွာ မယာ
ဧကသ္မိံ ကဗဠေ ဂဟိတမတ္ထေ ‘ဒေဝ အသုကရာဇာ ပဏ္ဍိ ပဟိဏိ၊ ဣမံ
တာဝ သာသနံ သုဏာထာ’တိ ပဏ္ဍိ ဒဿေယျာထာ”တိ။ တေ “သာဓူ”တိ
သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ တသ္မိံ ဘုဉ္ဇမာနေ ကုမာရိကံ အလင်္ကရိံသု။

မဟာနာမော “ဓိတရံ မေ အာနေထ၊ မယာ သဒ္ဓိံ ဘုဉ္ဇတူ”တိ အာဟ။
အထ နံ အလင်္ကရိတွာ တာဝဒေဝ ထောကံ ပပဉ္စိ ကတွာ အာနယိံသု။
သာ “ပိတရာ သဒ္ဓိံ ဘုဉ္ဇိဿာမိ”တိ ဧကပါတိယံ ဟတ္ထံ ဩတာရေသိ။
မဟာနာမောပိ တာယ သဒ္ဓိံ ဧကပိဏ္ဍိ ဂဟေတွာ မုခေ ဌပေသိ။
ဒုတိယပိဏ္ဍာယ ဟတ္ထေ ပသာရိတေ “ဒေဝ အသုကရာဇာ ပဏ္ဍိ ပဟိတံ၊
ဣမံ တာဝ သာသနံ သုဏာထာ”တိ ပဏ္ဍိ ဥပနာမေသု။ မဟာနာမော
“အဗ္ဗ တံ ဘုဉ္ဇာဟိ”တိ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပါတိယာယေဝ ကတွာ ဝါမဟတ္ထေန
ဂဟေတွာ ပဏ္ဍိ ဩလောကေသိ။ တဿ တံ သာသနံ ဥပဓာရေန္တဿေဝ
ဣတရာ ဘုဉ္ဇိ။ သော တဿာ ဘုတ္တကာလေ ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ မုခံ
ဝိက္ခာလေသိ။ တံ ဒိဿာ ဒူတာ “နိစ္ဆယေနောတေသေ ဓိတာ”တိ
နိဋ္ဌမကံသု၊ န တံ အန္တရံ ဇာနိတုံ သက္ခိံသု။ မဟာနာမော မဟန္တေန

ပရိဝါရေန ဓိတရံ ပေသေသိ။ ခုတပိ နံ သာဝတ္ထိံ နေတွာ “အယံ ကုမာရိကာ ဇာတိသမ္ပန္နာ မဟာနာမဿ ဓိတာ”တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ တုဿိတွာ သကလနဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ တံ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ အဘိသိဉ္ဇာပေသိ။ သာ ရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။

အထဿာ န စိရဿေဝ ဂစ္ဆောပတိဋ္ဌဟိ။ ရာဇာ ဂစ္ဆပရိဟာရမဒါသိ။ သာ ဒသမာသစ္စယေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ အထဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ရာဇာ အတ္တနော အယျကဿ သန္တိကံ ပေသေသိ “သကျရာဇဓိတာ ဝါသဘ- ခတ္တိယာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ ကိမဿ နာမံ ကရောမာ”တိ။ တံ ပန သာသနံ ဂဟေတွာ ဂတော အမစ္ဆော ထောကံ ဗမိရဓာတုကော၊ သော ဂန္တော ရညော အယျကဿာရောစေသိ။ သော တံ သုတွာ “ဝါသဘခတ္တိယာ ပုတ္တံ အဝိဇာ- ယိတွာပိ သဗ္ဗံ ဇနံ အဘိဘဝတိ။ ဣဒါနံ ပန အတိဝိယ ရညော ဝလ္လဘာ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ သော ဗမိရအမစ္ဆော “ဝလ္လဘာ”တိ ဝစနံ ဒုဿုတံ သုတွာ “ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘော”တိ သလ္လက္ခေတွာ ရာဇာနံ ဥပဂန္တော “ဒေဝ ကုမာရဿ ကိရ ‘ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘော’တိ နာမံ ကရောထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “ပေါရာဏကံ နော ကုလဒတ္တိကံ နာမံ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္နေတွာ “ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘော”တိ နာမံ အကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ကုမာရော ကုမာရပရိဟာရေန ဝဗုန္နော သတ္တဝသိကကာလေ အညေသံ ကုမာရာနံ မာတာမဟကုလတောဟတ္ထိရူပက- အဿရူပကာဒိနိ အာဟရိယမာနာနိ ဒိသ္မာ မာတရံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ အညေသံ မာတာမဟကုလတော ပဏ္ဏာကာရော အာဟရိယတိ။ မယံ ကောစိ ကိဉ္စိ န ပေသေသိ။ ကိံ တွံ နိဗ္ဗာတာ နိပ္ပိတာသိ”တိ။ အထ နံ သာ “တာတ သကျရာဇာနော မာတာမဟာ? ဒူရေ ပန ဝသန္တိ၊ တေန တေ ကိဉ္စိ န ပေသေန္တိ”တိ ဝတွာ ဝဇ္ဇေသိ။

ပုန သောဋ္ဌသဝသိကကာလေ “အဗ္ဗ မာတာမဟကုလံ ပဿိတု- ကာမောမိ”တိ ဝတွာ “အလံ တာတ၊ ကိံ တတ္ထ ဂန္တော ကရိဿသိ”တိ ဝါရိယမာနောပိ ပုနပျုနံ ယာစိ။ အထဿ မာတာ “တေန ဟိ ဂစ္ဆာဟိ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ သော ပိတု အာရောစေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိ။ ဝါသဘ- ခတ္တိယာ ပုရေတရံ ပဏ္ဏံ ပေသေသိ “အဟံ ဣဓ သုခံ ဝသာမိ၊ သာမိနော ကိဉ္စိ အန္တရံ မာ ဒဿယိံသု”တိ။ သာကိယာ ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘဿ အာဂမနံ ဥတွာ “ဝန္တိတုံ န သက္ကာ”တိ တဿ ဒဟရဒဟရေ ကုမာရကေ ဇနပဒံ ပဟိဏိံသု။ ကုမာရေ ကပိလဝတ္ထု သမ္ပတ္တေ သာကိယာ သန္တာဂါရေ သန္တိပတိံသု။ ကုမာရော

သန္တာဂါရုံ ဂန္ဓာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ “အယံ တေ တာတ မာတာမဟော၊ အယံ မာတုလော”တိ ဝဒိံသု။ သော သဗ္ဗေ ဝန္တမာနော ဝိစရိ။ သော ယာဝိဋ္ဌိယာ ရုဇနပ္ပမာဏာဝဋ္ဌိတွာ ဧကမ္ဘိ အတ္တာနံ ဝန္တမာနံ အဒိသ္ဗာ “ကိံ န ခေါ မံ ဝန္တန္တာ နတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာကိယာ “တာတ တဝ ကနိဋ္ဌကုမာရာ ဇနပဒံ ဂတာ”တိ ဝတွာ တဿ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိံသု။ သော ကတိပါဟံ ဝသိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိ။ အထေကာ ဒါသိ သန္တာဂါရေ တေန နိသိန္နဗလကံ “ဣဒံ ဝါသဘခတ္ထိယာယ ဒါသိယာ ပုတ္တဿ နိသိန္နဗလကံ”န္တိ အက္ခောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ ဒီရောဒကေန ခောဝိ။ ဧကော ပုရိသော အတ္တနော အာဝုဓံ ပမုသိတွာ နိဝတ္တော တံ ဂဏန္တော ဝိဇ္ဇု။ ဘကုမာရဿ အက္ခောသနသဒ္ဓိ သုတွာ တံ အန္တရံ ပုစ္ဆိတွာ “ဝါသဘခတ္ထိယာ ဒါသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိ မဟာနာမသက္ကဿ ဇာတာ”တိ ဥတွာ ဂန္ဓာ ဗလကာယဿ ကထေသိ။ “ဝါသဘခတ္ထိယာ ကိရဒါသိယာ ဧတာ”တိ မဟာကောလာဟလံ အဟောသိ။

ကုမာရော တံ သုတွာ “ဧတေ တာဝ မမ နိသိန္နဗလကံ ဒီရောဒကေန ခောဝန္တ။ အဟံ ပန ရဇဇေ ပတိဋ္ဌိတကာလေ ဧတေသံ ဂလလောဟိတံ ဂဟေတွာ မမ နိသိန္နဗလကံ ခောဝိဿာမီ”တိ စိတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ တသ္မိံ သာဝတ္ထိံ ဂတေ အံမစ္စာ သဗ္ဗံ ပဝတ္ထိံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “သဗ္ဗေ မယံ ဒါသိမိတရံ အဒိသ္ဗ”တိ သာကိယာနံ ကုစ္ဆိတွာ ဝါသဘခတ္ထိယာယ စ ပုတ္တဿ စ ဒိန္နပရိဟာရံ အတ္ထိန္နိတွာ ဒါသဒါသိဟိ လဒ္ဓဗ္ဗပရိဟာရမတ္တမေဝ ဒါပေသိ။ တတော ကတိပါဟစွယေန သတ္တာ ရာဇနိဝေသနံ အာဂန္ဓာ နိသိဒိ။ ရာဇာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ တုမှာကံ ကိရ ဉာတကေဟိ ဒါသိမိတာ မယံ ဒိန္နာ၊ တေနဿာ အဟံ သပုတ္တာယ ပရိဟာရံ အတ္ထိန္နိတွာ ဒါသဒါသိဟိ လဒ္ဓဗ္ဗပရိဟာရမတ္တမေဝ ဒါပေသိ”န္တိ အာဟ။ သတ္တာ “အယုတ္တံ မဟာရာဇ သာကိယေဟိ ကတံ၊ ဒဒန္တေဟိ နာမသမာနဇာတိကာ ဒါတဗ္ဗာအဿ၊ တံ ပန မဟာရာဇ ဝဒါမိ ဝါသဘခတ္ထိယာ ခတ္ထိယရာဇမိတာ ခတ္ထိယဿ ရညော ဂေဟေ အဘိသေကံ လဘိ၊ ဝိဇ္ဇု။ ဘောပိ ခတ္ထိယရာဇာနမေဝ ပဋိစ္စ ဇာတော၊ မာတုဂေါတ္တံ နာမ ကိံ ကရိဿတိ၊ ပိတုဂေါတ္တမေဝ ပမာဏန္တိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဒလိဒ္ဓိတ္ထိယာ ကဋ္ဌဟာရိကာယပိ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ အဒိသု၊ တဿာ စ ကုစ္ဆိမိ ဇာတကုမာရော ဒွါဒသယောဇနိကာယ ဗာရာဏသိယာ ရဇ္ဇံ ကတွာ ကဋ္ဌဝါဟနရာဇာ နာမ ဇာတော”တိ ကဋ္ဌဝါဟနဇာတကံ ၊

ကထေသိ။ ရာဇာ သတ္တု ဓမ္မကထံ သုတွာ “ပိတုဂေါတ္တမေဝ ကိရ ပမာဏ”န္တိ သုတွာ တုသိတွာ မာတာပုတ္တာနံ ပကတိပရိဟာရမေဝ ဒါပေသိ။

ရညော ပန ဗန္ဓုလော နာမ သေနာပတိ မလ္လိကံ နာမ အတ္တနော ဘရိယံ ဝဉ္စိ^၁ “တဝ ကုလသရမေဝ ဂစ္ဆာဟိ”တိ ကုသိနာရမေဝ ပေသေသိ။ သာ “သတ္တာရံ ဒိသ္မာဝ ဂမိဿာမီ”တိ ဇေတဝနံ ပဝိသိတွာ တထာဂတံ ဝဉ္စိတွာ ကေမန္တံ ဌိတာ “ကဟံ ဂစ္ဆသီ”တိ စ ပုဋ္ဌာ “သမိကော မေ ဘန္တေ ကုလသရံ ပေသေသီ”တိ ဝတွာ “ကဿာ”တိ ပုတ္တာ “ဝဉ္စာ အပုတ္တိကာ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ သတ္တာရာ “ယဒိ ဧဝံ ဂမနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ နိဝတ္တာဟိ”တိ ပုတ္တာ တုဋ္ဌာ သတ္တာရံ ဝဉ္စိတွာ နိဝေသနမေဝ ပုန အဂမာသိ။ “ကဿာ နိဝတ္တသီ”တိ ပုဋ္ဌာ “ဒသ-ဗလေန နိဝတ္တိတာမိ”တိ အာဟ။ သေနာပတိ “ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ တထာဂတေန ကာရဏ”န္တိ အာဟ။ သာ န စိရဿေဝ ဂစ္ဆံ ပဋိလဘိတွာ ဥပ္ပန္နဒေါဟဋ္ဌာ “ဒေါဟဋ္ဌော မေ ဥပ္ပန္နော”တိ အာရောစေသိ။ ကိံ ဒေါဟဋ္ဌောတိ။ ဝေသာလိယာ နဂရေ လိစ္ဆဝိရာဇာနံ အဘိသေကမင်္ဂလပေါက္ခရဏိံ ဩတရိတွာ နတွာ ပါနိယံ ပိဝိတုကာမာမိ သာမိတိ။ သေနာပတိ “သာဓူ”တိ ဝတွာ သဟဿထာမဓနံ ဂဟေတွာ တံ ရထံ အာရောပေတွာ သာဝတ္ထိတော နိက္ခမိတွာ ရထံ ပါဇေန္တော^၂ ဝေသာလိံ ပါဝိသိ။

တသ္မိဉ္စ ကာလေ ကောသလရညော ဗန္ဓုလသေနာပတိနာ သဒ္ဓိံ ကော-စရိယကုလေ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ မဟာလိ နာမ လိစ္ဆဝိ အန္တော လိစ္ဆဝိနံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသန္တော ဌာရသမိပေ ဝသတိ။ သော ရထဿ ဥဗ္ဗာရေ ပဋိသန္ဓနသဒ္ဓိ သုတွာ “ဗန္ဓုလမလ္လဿ ရထပတနသဒ္ဓေါ ဧသော၊ အဇ္ဇေ လိစ္ဆဝိနံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ဿတိ”တိ အာဟ။ ပေါက္ခရဏိယာ အန္တော စ ဗဟိ စ အာရက္ခာ ဗလဝါ၊ ဥပရိ လောဟဇာလံ ပတ္တဋ္ဌံ၊ သကုဏာနမ္ပိ ဩကာသော နတ္ထိ။ သေနာပတိ ပန ရထာ ဩတရိတွာ အာရက္ခကေ ခဂ္ဂေန ပဟရန္တော ပလာပေတွာ လောဟ-ဇာလံ ဆိန္နိတွာ အန္တောပေါက္ခရဏိယံ ဘရိယံ ဩတာရေတွာ နာပေတွာ ပါယေတွာ သယမ္ပိ နတွာ မလ္လိကံ ရထံ အာရောပေတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ အာဂတမဂ္ဂေနဝ ပါယာသိ။ အာရက္ခကာ ဂန္ဓာ လိစ္ဆဝိနံ အာရောစေသုံ။ လိစ္ဆဝိရာဇာနော ကုဇ္ဈိတွာ ပဉ္စ ရထသတာနိ အာရုယ “ဗန္ဓုလမလ္လံ ဂဏှိဿာမာ”တိ နိက္ခမိသု။ တံ ပဝတ္ထိံ မဟာလိဿ အာရောစေသုံ။ မဟာလိ “မာ ဂမိတ္ထ၊ သော ဟိ ဝေါ သဗ္ဗေ သာတယိဿတိ”တိ အာဟ။ တေပိ “မယံ ဂမိဿာမယေဝါ”တိ ဝဒိသု။ တေန ဟိ စက္ကဿ ယာဝ နာဘိတော ပထဝိ

ပဝိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဒိသွာ နိဝတ္တေယျာယ။ တတော အနိဝတ္တန္တာ ပုရတော အသနိ-
သဒ္ဓိံ ဝိယ သုဏီဿထ။ တမှာ ဌာနာ နိဝတ္တေယျာယ။ တတော အနိဝတ္တန္တာ
တုမှာကံ ရထဓုရေသု ဆိဒ္ဓိံ ပဿိဿထ။ တမှာ ဌာနာ နိဝတ္တေယျာယ။
ပုရတော မာဂမိတ္တာတိ။ တေ တဿ ဝစနေန အနိဝတ္တိတွာ တံ အနုဗန္ဓိံသု-
ယေဝ။

မလ္လိကာ ဒိသွာ “ရထာ သာမိ ပညာယန္တိ”တိ အာဟ။ တေန
ဟိ ဧကဿ ရထဿ ဝိယ ပညာယနကာလေ မမ အာရောစေယျာသီတိ။
သာ ယဒါ သဗ္ဗေ ဧကော ဝိယ ဟုတွာ ပညာယိံသု။ တဒါ “ဧကမေဝ သာမိ
ရထသီသံ ပညာယတိ”တိ အာဟ။ ဗန္ဓုလော “တေန ဟိ ဣမာ ရသ္မိယော
ဂဏှာဟိ”တိ တဿာ ရသ္မိယော ဒတွာ ရထေ ဌိတောဝ ဓနံ အာရော-
ပေတိ။ ရထစက္ကံ ယာဝ နာဘိတော ပထဝီံ ပါရိသိ။ လိစ္ဆဝိနော တံ ဌာနံ ဒိသွာပိ
န နိဝတ္တိံသု။ ဣတရော ထောကံ ဂန္ဓာ ဇိယံ ပေါထေသိ။ အသနိသဗ္ဗေ
ဝိယ အဟောသိ။ တေ တတောပိန နိဝတ္တိံသု။ အနုဗန္ဓန္တာ ဂစ္ဆန္တေဝ။ ဗန္ဓုလော
ရထေ ဌိတကောဝ ဧကံ သရံ ဒိပိ။ သော ပဉ္စန္ဓံ ရထသတာနံ ရထသီသံ
ဆိဒ္ဓိံ ကတွာ ပဉ္စရဇသတာနိ ပရိကရဗန္ဓနဋ္ဌာနေ ဝိဇ္ဈိတွာ ပထဝီံ ပါရိသိ။ တေ
အတ္တနော ဝိဒ္ဓဘာဝံ အဇာနိတွာ “တိဋ္ဌ ရေ၊ တိဋ္ဌ ရေ”တိ ဝဒန္တာ အနုဗန္ဓိံသု-
ယေဝ။ ဗန္ဓုလော ရထံ ဌပေတွာ “တုမေ မတကာ၊ မတကေဟိ သဒ္ဓိံ မယံ
ယုဒ္ဓိံ နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ တေ “မတကာ နာမ အမှာဒိသာ နေဝ
ဟောန္တိ”တိ ဝဒိံသု။ တေန ဟိ သဗ္ဗပစ္စိမဿ ပရိကရံ မောစေထာတိ။
တေ မောစယိံသု။ သော မုတ္တမတ္တေယေဝ မရိတွာ ပတိတော။ အထ နေ
“သဗ္ဗေပိ တုမေ ဝေရူပါ၊ အတ္တနော ဃရာနိ ဂန္ဓာ သံဝိဇာတဗ္ဗံ သံဝိဒဟိတွာ
ပုတ္တဒါရေ အနုသာသိတွာ သန္ဓာဟံ မောစေထာ”တိ အာဟ။ တေ တထာ
ကတွာ သဗ္ဗေ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။

ဗန္ဓုလောပိ မလ္လိကံ သာဝတ္ထိံ အာနေသိ။ သာ သောဠသက္ခတ္တံ ယမကေ
ပုတ္တေ ဝိဇာယိ။ သဗ္ဗေပိ သူရာ ထာမသမ္ပန္နာ အဟေသုံ၊ သဗ္ဗသိပ္ပေ နိပ္ပတ္တိံ
ပါပုဏီံသု။ ဧကေကဿပိ ပုရိသသဟဿပရိဝါရော အဟောသိ။ ပိတရာ
သဒ္ဓိံ ရာဇနိဝေသနံ ဂစ္ဆန္တေဟိ တေဟေဝ ရာဇင်္ဂဏံ ပရိပူရိ။ အထေကဒိဝသံ
ဝိနိစ္ဆယေ ကုဋ္ဌဉ္စပရာဇိတာ မနုဿာ ဗန္ဓုလံ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသွာ မဟာရဝံ
ဝိရဝန္တာ ဝိနိစ္ဆယအမစ္စာနံ ကုဋ္ဌဉ္စကာရဏံ တဿ အာရောစေသုံ။ သောပိ
ဝိနိစ္ဆယံ ဂန္ဓာ တံ အဉ္စ တီရေတွာ၊ သာမိကမေဝ သာမိကံ၊ အဿာမိကမေဝ

အဿာမိကံ အကာသိ။ မဟာဇနော မဟာသဒ္ဓေန သာဓုကာရံ ပဝတ္ထေသိ။
ရာဇာ “ကိမိဒ” နှိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္တံ သုတွာ တုဿိတွာ သဗ္ဗေပိ တေ အမစ္စေ
ဟာရေတွာ ဗန္ဓုလဿေဝ ဝိနိစ္ဆယံ နိယျာဒေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယသမ္မာ
ဝိနိစ္ဆိနိ။ တတော ပေါရာဏကဝိနိစ္ဆယိကာ လဉ္စ အလဘန္တာ အပ္ပလာဘာ
ဟုတွာ “ဗန္ဓုလော ရဇ္ဇံ ပတ္ထေတိ” တိ ရာဇကုလေ ပရိဘိန္တိသု။ ရာဇာ တံ ကထံ
ဂဟေတွာ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတုံ နာသက္ခိ၊ “ဣမသ္မိံ ဣဝေဝ ဃာတိယမာနေ ဂရဟာ
မေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ” တိ ပုန စိန္တေတွာ “ပယုတ္တပုရိသေဟိ ပစ္စန္တံ ပဟရာပေတွာ တေ
ပလာပေတွာ နိဝတ္တကာလေ အန္တရာမဂ္ဂေ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ မာရေတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ
ဗန္ဓုလံ ပက္ခောသာပေတွာ “ပစ္စန္တော ကိရ ကုပိတော၊ တဝ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ
ဂန္တာ စောရေ ဂဏှာဟိ” တိ ပဟိဏိတွာ “တ္ထေဝဿ ဒွတ္တိံ သာယ ပုတ္တေဟိ
သဒ္ဓိံ သီသံ ဆိန္တိတွာ အာဟရထာ” တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ အညေပိ-သမတ္ထေ
မဟာယောဓေ ပေသေသိ။ တသ္မိံ ပစ္စန္တံ ဂစ္ဆန္တေယေဝ “သေနာပတိ ကိရ
အာဂစ္ဆတိ” တိ သုတွာဝ ပယုတ္တကစောရာ ပလာယိသု။ သော တံ ပဒေသံ
အာဝါသာပေတွာ ဇနပဒံ သဏ္ဌာပေတွာ နိဝတ္တိ။

အထဿ နဂရတော အဝိဒူရေ ဌာနေ တေ ယောဓာ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သီသံ
ဆိန္တိသု။ တံ ဒိဝသံ မလ္လိကာယ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ
နိမန္တိတာ ဟောန္တိ။ အထဿာ ပုဗ္ဗဏှသမယေ “သာမိကဿ တေ သဒ္ဓိံ
ပုတ္တေဟိ သီသံ ဆိန္တိသု” တိ ပဏ္ဍိ အာဟရိတွာ အဒံသု။ သာ တံ ပဝတ္တိံ
ဥတွာ ကဿမိ ကိဉ္စိ အဝတွာ ပဏ္ဍိ ဥစ္ဆရံ ကတွာ ဘိက္ခုသံဃမေဝ ပရိဝိသိ။
အထဿာ ပရိစာရိကာ ဘိက္ခုနံ ဘတ္တံ ဒတွာ သပ္ပိစာဋိံ အာဟရန္တိယော
ထေရာနံ ပုရတော စာဋိံ ဘိန္တိသု။ ဓမ္မသေနာပတိ “ဥပါသိကေ ဘေဒနဓမ္မံ
ဘိန္တိ၊ န စိန္တေတဗ္ဗ” နှိ အာဟ။ သာ ဥစ္ဆရံတော ပဏ္ဍိ နိဟရိတွာ “ဒွတ္တိံသ-
ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ ပိတု သီသံ ဆိန္တိန္တိ မေ ဣမံ ပဏ္ဍိ အာဟရိသု၊ အဟံ ဣဒံ သုတွာပိ
နစိန္တေမိ၊ သပ္ပိစာဋိယာ ဘိန္တိယာ ကိံ စိန္တေမိ ဘန္တေ” တိ အာဟ။ ဓမ္မသေနာ-
ပတိ “အနိမိတ္တမနညာတ” နှိ အာဒိနိ၊ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ
ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ သာပိ ဒွတ္တိံသ သုဏိသာယော ပက္ခောသာပေတွာ
“တုမှာကံ သာမိကာ အတ္တနော ပုရိမကမ္မဖလံ လဘိသု၊ တုမှေ မာ သောစိတ္တ
မာ ပရိဒေဝိတ္ထ၊ ရညော ဥပရိ မနောပဒေါသံ မာ ကရိတ္တာ” တိ ဩဝဒိ။

ရညော စရပုရိသာ တံ ကထံ သုတွာ တေသံ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ရညော
ကထယိသု။ ရာဇာ သံဝေဂပုတ္တော တဿာ နိဝေသနံ ဂန္တာ မလ္လိကဉ္စ

သုဏီသာယော စဿာ ခမာပေတွာ မလ္လိကာယ ဝရံ အဒါသိ။ သာ “ဂဟိတော မေ ဟောတူ”တိ ဝတွာ တသ္မိံ ဂတေ မတကဘတ္တံ ဒတွာ နတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ “ဒေဝ တုမေဟိ မေ ဝရော ဒိန္နော၊ မယုဉ္ဇ အညေန အတ္ထော နတ္ထိ၊ ဒွတ္တိံသာယမေ သုဏီသာနံ မမ စ ကုလဃရဂမနံ အနုဇာနာ- ထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ။ သာ ဒွတ္တိံသာယ သုဏီသာနံ သကကုလံ ပေသေတွာ သယံ ကုသိနာရနဂရေ အတ္တနော ကုလဃရံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဗန္ဓုလသေနာပတိနော ဘာဂိနေယျဿ ဒိဃကာရာယနဿ နာမ သေနာ- ပတိဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ သော ပန “မာတုလော မေ ဣမိနာ မာရိတော”တိ ရညော ဩတာရံ ဂဝေသန္တော ဝိစရတိ။ ရာဇာပိ နိပ္ပရာဓဿ ဗန္ဓုလဿ မာရိတ်- ကာလတော ပဋ္ဌာယ ဝိပ္ပုဋ္ဌိသာရီစိတ္တဿာဒံ န လဘတိ၊ ရဇဉ္ဇသုခံ နာနဘောတိ။

တဒါသတ္ထာ သာကိယာနံ ဝေဠုပုံ နာမ နိဂမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ ရာဇာ တတ္ထ ဂန္ဓာ အာရာမတော အဝိဒူရေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသေတွာ “မဟန္တေန ပရိဝါရေန သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိဿာမာ”တိ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ပဉ္စ ရာဇကကုဓာဏ္ဍာနိ ဒိဃကာရာယနဿ ဒတွာ ဧကကောဝ ဂန္ဓကုဋ် ပါဝိသိ။ သဗ္ဗံ ဓမ္မစေတိယ- သုတ္တနိယာမေနောပ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဂန္ဓကုဋ် ပဝိဋ္ဌေ ဒိဃကာရာယနော တာနိ ပဉ္စ ရာဇကကုဓာဏ္ဍာနိ ဂဟေတွာ ဝိဋ္ဌဉ္စူဘံ ရာဇာနံ ကတွာ ရညော ဧကံ အဿံ ဧကေ ဥပဋ္ဌာနကာရိကံ မာတုဂါမံ နိဝတ္တေတွာ သာဝတ္ထိံ အဂမာသိ။ ရာဇာ သတ္တာရာ သဗ္ဗိံ ပိယကထံ ကထေတွာ နိက္ခန္တော သေနံ အဒိသ္မာ တံ မာတုဂါမံ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “အဟံ ဘာဂိနေယျ အဇာတသတ္တု အာဒါယ အာဂန္ဓာ ဝိဋ္ဌဉ္စူဘံ ဂဟေဿာမိ”တိ ရာဇဂဟနဂရံ ဂစ္ဆန္တော ဝိကာလေ ဒွါရေသု ပိဟိတေသု နဂရံ ပဝိသိတုမသက္ကောန္တော ဧကိဿာယ သာလာယ နိပဋ္ဌိတွာ ဝါတာတပေန ကိလန္တော ရတ္တိဘာဂေ တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ “ဒေဝ ကောသလနရိန္ဒ ဣဒါနိ အနာထောသိ ဇာတော”တိ ဝိလပန္နိယာ တဿာ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ သုတွာ ရညော အာရောစေသုံ။ သော မာတုလဿ မဟန္တေန သက္ကာရေန သရီရကိစ္စံ ကာရေသိ။

ဝိဋ္ဌဉ္စူဘောပိ ရဇံ လဘိတွာ တံ ဝေရံ သရိတွာ “သဗ္ဗေပိ သာကိယေ မာရေဿာမိ”တိ မဟတိယာ သေနာယ နိက္ခမိ။ တံ ဒိဝသံ သတ္တာ ပစ္စုသ- သမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဉှုတိသံဃဿ ဝိနာသံ ဒိသ္မာ “ဉှုတိသင်္ဂဟံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယေ ပိဏ္ဍာယ

စရိတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဂန္ဓကုဋိယံ သီဟသေယျံ ကပ္ပေတွာ သာယန-
သမယေ အာကာသေန ဂန္ဓာ ကပိလဝတ္ထုသာမန္တေ ကေသျှိံ ကဗရန္တာယေ
ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ တတော အဝိဒူရေ ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘဿ ရဇ္ဇသီမာယ အန္တော
သန္တန္တာယော နိဂြောဓရက္ခော အတ္ထိ၊ ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘော သတ္တာရံ ဒိဿာ ဥပသင်္က-
မိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ “ဘန္တေ ကိံကာရဏာ ဧဝရူပါယ ဥဏ္ဍဝေလာယ ဣမသျှိံ
ကဗရန္တာယေ ရုက္ခမူလေ နိသီဒေတိ၊ တေသျှိံ သန္တန္တာယေ နိဂြောဓရက္ခမူလေ
နိသီဒေတိ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “ဟောတု မဟာရာဇ ဉ္ဇတကာနံ ဆာယာ နာမ
သီတလာ”တိ ဝုတ္တေ “ဉ္ဇတကာနံ ရက္ခဏတ္ထာယ သတ္တာ အာဂတော
ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ သာဝတ္ထိမေဝ ပစ္စာဂမိ။ သတ္တာပိ
ဥပ္ပတိတွာ ဇေတဝနမေဝ ဂတော။

ရာဇာ သာကိယာနံ ဒေါသံ သရိတွာ ဒုတိယံ နိက္ခမိတွာ တထေဝ သတ္တာရံ
ပဿိတွာ ပုန နိဝတ္တိတွာ တတိယဝါရေ နိက္ခမိတွာ တထေဝ သတ္တာရံ ပဿိတွာ
နိဝတ္တိ။ စတုတ္ထဝါရေ ပုန တသျှိံ နိက္ခန္တေ သတ္တာ သာကိယာနံ ပုဗ္ဗကမ္မံ
ဩလောကေတွာ တေသံ နဒိယံ ဝိသပက္ခိပနပါပကမ္မဿ အပ္ပင်္ဂါဗဟိရဘာဝံ
ဥတွာ စတုတ္ထဝါရေ န အဂမာသိ။ ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘရာဇာ ဒီရူပါယကေ ဒါရကေ
‘အာဒိ’ ကတွာ သဗ္ဗေသာကိယေ သာတေတွာ ဂလလောဟိတေန နိသိန္ဒဗလကံ
ဓောဝိတွာ ပစ္စာဂမိ။ သတ္တရိတတိယဝါရေ ဂမနတော ပစ္စာဂန္ဓာ ပုနဒိဝသေ
ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ နိဋ္ဌာပိတဘတ္တကိစ္စေ ဂန္ဓကုဋိယံ ပဝိသန္တေ ဒိသာဟိ
သန္တိပတိတာ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိတွာ “အာဝုသော သတ္တာ အတ္တာနံ
ဒဿေတွာ ရာဇာနံ နိဝတ္တာပေတွာ ဉ္ဇတကေ မရဏဘယာ မောစေသိ၊ ဧဝံ
ဉ္ဇတကာနံ အတ္တစရော သတ္တာ”တိ ဘဂဝတော ဂုဏကထံ ကထယိံသု။
သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္ဓာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ တထာဂတော
ဉ္ဇတကာနံ အတ္ထံ စရတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ စရိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကော-
ပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ကေဒိဝသံ စိန္တေသိ “ဇမ္ဗုဒီပတလေ
ရာဇာနော ဗဟုထမ္ဘေသု ပါသာဒေသု ဝသန္တိ၊ တသ္မာ ဗဟူဟိ ထမ္ဘေဟိ
ပါသာဒကရဏံ နာမ အနန္တရိယံ၊ ယန္တုနာဟံ ကေထမ္ဘကံ ပါသာဒံ ကာရေယျံ၊
ဧဝံ သဗ္ဗရာဇေန အဂ္ဂရာဇာ ဘဝိဿာမိ”တိ။ သော ဝဗ္ဗကီ ပက္ခောသာပေတွာ
“မယံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ ကေထမ္ဘကံ ပါသာဒံ ကရေယာ”တိ အာဟ။ တေ

“သာရ”တိ သမ္ပုဋ်စ္ဆိတော အရညံ ပဝိသိတော ဥဇ္ဇ မဟန္တေ ဧကထမ္ဘကပါသာဒါ-
ရဟေ ဗဟူရက္ခေ ဒိသော “ဣမေ ရုက္ခာ သန္တိ၊မဂ္ဂေါ ပန ဝိသမော၊ န သက္ကာ
ဩတာရေတုံ၊ ရညော အာစိက္ခိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ တထာ အကံသု။ ရာဇာ
“ကေနစိ ဥပါယေန သဏိကံ ဩတာရေထာ”တိ ဝတွာ “ဒေဝ ယေန ကေနစိ
ဥပါယေန န သက္ကာ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ မမ ဥယျာနေ ဧကံ ရုက္ခံ ဥပဓာ-
ရေထာ”တိ အာဟ။ ဝဗုကီ ဥယျာနံ ဂန္တော ဧကံ သုဇာတံ ဥဇ္ဇကံ ဂါမနိဂမပူဇိတံ
ရာဇကုလတောပိ လဒ္ဓဗလိကမ္ပံ မင်္ဂလသာလရုက္ခံ ဒိသော ရညော သန္တိကံ ဂန္တော
တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “ဥယျာနေ ရုက္ခော နာမ မမ ပဋိဗဒ္ဓေါ၊ ဂစ္ဆထ
ဘောတံ ဆိန္တထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာရ”တိ သမ္ပုဋ်စ္ဆိတော ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ
ဥယျာနံ ဂန္တော ရုက္ခေ ဂန္ဓပဉ္စဂ်လိကံ ဒတွာ သုတ္တေန ပရိက္ခိပိတွာ ပုပ္ဖကဏ္ဍိကံ
ဗန္ဓိတွာ ဒီပံ ဇာလေတွာ ဗလိကမ္ပံ ကတွာ “ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ
အာဂန္တော ရုက္ခံ ဆိန္တိဿာမ၊ ရာဇာ ဆိန္တပေတိ၊ ဣမသ္မိံ ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ
အညတ္တ ဂစ္ဆတု၊ အမှာကံ ဒေါသော နတ္ထိ”တိ သာဝေသုံ။

အထ တသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တော ဒေဝပုတ္တော တံ ဝစနံ သုတွာ “နိဿံသယံ ဣမေ
ဝဗုကီ ဣမံ ရုက္ခံ ဆိန္တိဿန္တိ၊ ဝိမာနံ မေ နသိဿတိ၊ ဝိမာနပရိယန္တိကမေဝ
ခေါ ပန မယံ ဇီဝိတံ၊ ဣမဉ္စ ရုက္ခံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတေသု တရုဏသာလ-
ရုက္ခေသု နိဗ္ဗတ္တာနံ မမ ဉှာဘိဒေဝတာနဗ္ဗိ ဗဟူနိ ဝိမာနာနိ နသိဿန္တိ၊
ဝိမာနပရိယန္တိကမေဝ မမ ဉှာဘိနံ ဒေဝတာနဗ္ဗိ ဇီဝိတံ၊ န ခေါ ပန မံ
တထာ အတ္တနော ဝိနာသော ဗာဓတိ၊ ယထာ ဉှာဘိနံ၊ တသ္မာ နေသံ မယာ
ဇီဝိတံ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ အဗုရတ္တသမယေ ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော
ရညော သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ သကလဂဗ္ဘံ ဧကောဘာသံ ကတွာ ဥဿိသက-
ပဿေ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသော ဘိတတသိတော တေန
သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃။ “ကာ တံ သုဒ္ဓေဟိ ဝတ္ထေဟိ၊ အယေ ဝေဟာယသံ ဌိတာ။
ကေန ဟျာ’သုနိ ဝတ္တန္တိ၊ ကုတော တံ ဘယမာဂတ”န္တိ။

တတ္ထ ကာ တွန္တိ နာဂယက္ခသုပဏ္ဏသက္ကာဒိသု ကာ နာမ တွန္တိ ပုစ္ဆတိ။
ဝတ္ထေဟိတိ ဝစနမတ္တမေဝေတံ၊ သဗ္ဗေပိ ပန ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရေ သန္တာယေဝမာဟ။
အယေတိ အပ္ပုဋ်ဇေ အာကာသေ။ ဝေဟာယသန္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ကေန
ဟျာ’သုနိ ဝတ္တန္တိတိ ကေန ကာရဏေန တဝ အသုနိ ဝတ္တန္တိ။ ကုတောတိ
ဉှာဘိဝိယောဂဓနဝိနာသာဒိနံ ကိံ နိဿာယ တံ ဘယမာဂတန္တိ ပုစ္ဆတိ။

တတော ဒေဝရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄။ “ကဝေဝ ဒေဝ ဝိဇိတေ၊ ဘဒ္ဒသာလောတိ မံ ဝိဒူ။
သဋ္ဌိ^၁ ဝဿသဟဿာနိ၊ တိဋ္ဌတော ပူဇိတဿ မေ။

၁၅။ ကာရယန္တာ နဂရာနိ၊ အဂါရေ စ ဒိသမ္ပတိ။
ဝိဝိဓေ စာပိ ပါသာဒေ၊ န မံ တေ အစ္စမညိသုံ။
ယထေဝ မံ တေ ပူဇေသုံ၊ တထေဝ တွမ္ပိ ပူဇယာ”တိ။

တတ္ထ တိဋ္ဌတောတိ သကလဗာရာဏသိနဂရေဟိ စေဝ ဂါမနိဂမေဟိ စ
တယာ စ ပူဇိတဿ နိစ္စံ ဗလိကမ္ပဉ္စ သက္ကာရဉ္စ လဘန္တဿ မယံ ဣမသ္မိ^၂
ဥယျာနေ တိဋ္ဌန္တဿ ဧတ္တကော ကာလော ဂတောတိ ဒဿေတိ။ နဂရာနိတိ
နဂရပဋိသင်္ခရဏကမ္ဘာနိ။ အဂါရေ စာတိ ဘူမိဂေဟာနိ။ ဒိသမ္ပတိတိ ဒိသာနံ
ပတိ မဟာရာဇေ။ န မံ တေတိ တေ နဂရပဋိသင်္ခရဏာဒိနိ ကရောန္တာ ဣမသ္မိ^၃
နဂရေ ပေါရာဏကရာဇာနော မံ နာတိမညိသုံ နာတိက္ကမံသု န ဝိဟေဌယိ^၄သု၊
မမ နိဝါသရက္ခံ ဆိန္နိတွာ အတ္တနော ကမ္ပံ န ကရိ^၅သု၊ မယံ ပန သက္ကာရမေဝ
ကရိ^၆သုတိ အဝစ။ ယထေဝတိ တသ္မာ ယထေဝ တေ ပေါရာဏကရာဇာနော
မံ ပူဇယိ^၇သု၊ ဧကောပိ ဣမံ ရက္ခံ န ဆိန္နာပေသိ၊ တုဉ္ဇာပိ မံ တထေဝ ပူဇယ၊
မာ မေ ရက္ခံ ဆေဒယိ^၈တိ။

တတော ရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၆။ “တံ ဣဝါဟံ^၁ န ပဿာမိ၊ ထူလံ ကာယေန တေ ဒုမံ။
အာရောဟပရိဏာဟေန၊ အဘိရူပေါသိ ဇာတိယာ။

၁၇။ ပါသာဒံ ကာရယိဿာမိ၊ ဧကတ္ထမ္ပံ မနောရမံ။
တတ္ထ တံ ဥပနေဿာမိ၊ စိရံ တေ ယက္ခ ဇိဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ ကာယေနာတိ ပမာဏေန^၂။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တဝ ပမာဏေန^၃
တံ ဝိယ ထူလံ မဟန္တံ အညံ ဒုမံ န ပဿာမိ၊ တုဉ္ဇေဝ ပန အာရောဟ-
ပရိဏာဟေန သုဇာတသင်္ခါတာယ သမသဏ္ဌာနဥဇ္ဇဘာဝပ္ပကာရာယ ဇာတိယာ
စ အဘိရူပေါ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော ဧကထမ္ပပါသာဒါရဟောတိ။ ပါသာဒန္တိ
တသ္မာ တံ ဆေဒါပေတွာ အဟံ ပါသာဒံ ကာရာပေဿာမေဝ။ တတ္ထ တန္တိ

၁-သဋ္ဌိ (သီ၊ဣ)
၃-တဝ ဝိမာနေန (က)

၂-တဝ အဟံ (သီ၊ သျာ)၊ တံ စ အဟံ (ဣ)
၄-တဝ ဝိမာနေန သမာနံ (က)

တံ ပနာဟံ သမ္ပ ဒေဝရာဇ တတ္ထ ပါသာဒေ ဥပနေဿာမိ၊ သော တံ မယာ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝသန္တော အဂ္ဂဂန္ဓမာလာဒိနိ လဘန္တော သက္ကာရပ္ပတ္တော သုခံ ဇီရိဿသိ၊ နိဝါသဋ္ဌာနာဘာဝေန မေ ဝိနာသော ဘဝိဿတိတိ မာ စိန္တယိ၊ စိရံ တေ ယက္ခ ဇီရိတံ ဘဝိဿတိတိ။

တံ သုတွာ ဒေဝရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၈။ “ဧဝံ စိတ္တံ ဥဒပါဒိ၊ သရီရေန ဝိနာဘာဝေါ။
ပုထုသော မံ ဝိကန္တိတွာ၊ ခဏ္ဍသော အဝကန္တထ။

၁၉။ အဂ္ဂေ စ ဆေတွာ မဇ္ဈေ စ၊ ပစ္ဆာ မူလမ္ပိ ဆိန္တထ။
ဧဝံ မေ ဆိဇ္ဇမာနဿ၊ န ဒုက္ခံ မရဏံ သိယာ”တိ။

တတ္ထ ဧဝံ စိတ္တံ ဥဒပါဒိတိ ယဒိ ဧဝံ စိတ္တံ တဝ ဥပ္ပန္နံ။ သရီရေန ဝိနာ-
ဘာဝေါတိ ယဒိ တေ မမ သရီရေန ဘဒ္ဒသာလရက္ခေန သဒ္ဓိံ မမ ဝိနာဘာဝေါ
ပတ္တိတော။ ပုထုသောတိ ဗဟုဓာ။ ဝိကန္တိတွာတိ ဆိန္တိတွာ။ ခဏ္ဍသောတိ
ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကတွာ အဝကန္တထ။ အဂ္ဂေ စာတိ အဝကန္တန္တာ ပန ပဌမံ အဂ္ဂေ၊
တတော မဇ္ဈေ ဆေတွာ သဗ္ဗပစ္ဆာ မူလေ ဆိန္တထ။ ဧဝံ မေ ဆိဇ္ဇမာနဿ န
ဒုက္ခံ မရဏံ သိယာ၊ သုခံ န ခဏ္ဍသော ဘဝေယျာတိ ယာစတိ။

တတော ရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၀။ “ဟတ္ထပါဒိံ ယထာ ဆိန္နေ၊ ကဏ္ဍနာသဉ္စ ဇီဝတော။
တတော ပစ္ဆာ သိရော ဆိန္နေ၊ တံ ဒုက္ခံ မရဏံ သိယာ။

၂၁။ သုခံ န ခဏ္ဍသော ဆိန္နံ၊ ဘဒ္ဒသာလ ဝနပ္ပတိ။
ကိံဟေတု ကိံ ဥပါဒါယ၊ ခဏ္ဍသော ဆိန္နမိစ္ဆသိ”တိ။

တတ္ထ ဟတ္ထပါဒိန္နိ? ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ။ တံ ဒုက္ခန္တိ ဧဝံ ပဋိပါဒိယာ
ဆိဇ္ဇန္တဿ စောရဿ တံ မရဏံ ဒုက္ခံ သိယာ။ သုခံ နူတိ သမ္ပ ဘဒ္ဒသာလ
ဝဇ္ဈပ္ပတ္တာ စောရာ သုခေန မရိတုကာမာ သီသစ္ဆေဒံ ယာစန္တိ၊ န ခဏ္ဍသော
ဆေဒနံ၊ တံ ပန ဧဝံ ယာစသိ၊ တေန တံ ပုစ္ဆာမိ “သုခံ န ခဏ္ဍသော ဆိန္န”န္တိ။
ကိံဟေတုတိ ခဏ္ဍသော ဆိန္နံ နာမ နသုခံ၊ ကာရဏေန ပနေတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ
တံ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။

အထဿ အာစိက္ခန္တော ဘဒ္ဒသာလော ခွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၂။ “ယဉ္ဇ ဟေတုမုပါဒါယ၊ ဟေတုံ ဓမ္မပသံဟိတံ။
ခဏ္ဍေသော ဆိန္ဒုမိစ္ဆာမိ၊ မဟာရာဇ သုဏောဟိ မေ။

၂၃။ ဉာတိ မေ သုခသံဝဋ္ဌါ၊ မမ ပဿေ နိဝါတဇာ။
တေဝိ’ဟံ ဥပဟိ’သေယျံ၊ ပရေသံ အသုခေါစိတ’န္တိ။

တတ္ထ ဟေတုံ ဓမ္မပသံဟိတန္တိ မဟာရာဇ ယံ ဟေတုသဘာဝယုတ္တမေဝ^၁၊
န ဟေတုပတိရူပကံ၊ ဟေတုံ ဥပါဒါယ အာရဟန္တ သန္ဓာယာဟံ ခဏ္ဍေသော
ဆိန္ဒုမိစ္ဆာမိ၊ တံ ဩဟိတသောတော သုဏောဟိတိ အတ္ထော။ ဉာတိ မေတိ
မမ ဘဒ္ဒသာလရက္ခဿ ဆာယာယ သုခသံဝဋ္ဌါ မမ ပဿေ တရုဏသာလ-
ရက္ခေသု နိဗ္ဗတ္တာ မယာ ကတဝါတပရိတ္တာဏတ္တာ နိဝါတဇာ မမ ဉာတကာ
ဒေဝသံဃာ အတ္ထိ၊ တေ အဟံ ဝိသာလသာခရိဂ္ဂပေါ မူလေ ဆိန္ဒိတွာ
ပတန္တော ဥပဟိ’သေယျံ၊ သံဘဂ္ဂဝိမာနေ ကရောန္တော ဝိနာသေယျန္တိ အတ္ထော။
ပရေသံ အသုခေါစိတန္တိ ဧဝံ သန္တေ မယာ တေသံ ပရေသံ ဉာတိဒေဝသံဃာနံ
အသုခံ ဒုက္ခံ ဩစိတံ ဝဇိတံ၊ န စာဟံ တေသံ ဒုက္ခကာမော၊ တသ္မာ ဘဒ္ဒ-
သာလံ ခဏ္ဍေသော ခဏ္ဍေသော ဆိန္ဒာပေမိတိ^၂ အယမေတ္တာဓိပ္ပါယော။

တံ သုတွာ ရာဇာ “မဗ္ဗိကော ဝတာယံ ဒေဝပုတ္တော၊ အတ္တနော ဝိမာန-
ဝိနာသတောပိ ဉာတိနံ ဝိမာနဝိနာသံ န ဣစ္ဆတိ၊ ဉာတိနံ အတ္တစရိယံ စရတိ^၃၊
အဘယဓဿ ဒဿာမီ”တိ တုသိတွာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၂၄။ “စေတေယျရူပံ စေတေသီ၊ ဘဒ္ဒသာလ ဝနပ္ပတိ။
ဟိတကာမောသိ ဉာတိနံ၊ အဘယံ သမ္ပ ဒမ္ဗိ တေ”တိ။

တတ္ထ စေတေယျရူပံ^၄ စေတေသီတိ ဉာတိသု မုဒုစိတ္တတာယ စိန္တေန္တော
စိန္တေတဗ္ဗယုတ္တကမေဝ စိန္တေသိ။ ဆေဒေယျရူပံ^၅ ဆေဒေသီတိပိ ပါဌော။
တဿတ္ထော—ခဏ္ဍေသော ဆိန္ဒုမိစ္ဆန္တော ဆေဒေတဗ္ဗယုတ္တကမေဝ ဆေဒေသီတိ။
အဘယန္တိ တေသိ^၆ တေ သမ္ပ ဂုဏေ ပသီဒိတွာ အဘယံ ဒဒါမိ၊ န မေပါသာ-
ဒေနတ္ထော၊ နာဟံ တံ ဆေဒါပေဿာမိ၊ ဂစ္ဆ ဉာတိသံဃပရိဝုတော သက္ကတ-
ဂရုကတော သုခံ ဇီဝိတိ အာဟ။

၁-ယံ ဟေတု ဟေတုသဘာဝံ ယုတ္တမေဝ (သီ) ၂-ခဏ္ဍေသော ဆိန္ဒုမိစ္ဆာမိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃-အတ္တနော ဝိမာနဝိနာသတောပိ ဉာတိနံ အတ္တစရိယံ စရတိ (သီ)

၄-စေတေယျရူပံ (သီ၊ ဣ)၊ စေတေယရူပံ (သျှာ)

၅-ဆေဒေယ ရူပံ (သီ၊ ဣ)

ဒေဝရာဇာ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အဂမာသိ။ ရာဇာ တဿောဝါဒေ
ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော
ဉာတတ္ထစရိယံ အစရိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ
အာနန္ဒော အဟောသိ၊ တရုဏသာလေသု နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊
ဘဒ္ဒသာလဒေဝရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဘဒ္ဒသာလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သဗုဒ္ဓဝါဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၆)

ကသန္တိ ဝပန္တိ တေ ဇနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ
ပဉ္စ ကုလသတာနိ ဂဟေတွာ နိရယေ ပတိတဘာဝံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။ သော
ဟိ အဂ္ဂသာဝကေသု ပရိသံ ဂဟေတွာ ပက္ကန္တေသု သောကံ သန္တာရေတုံ
အသက္ကောန္တော ဥဏှလောဟိတေ မုခေတော နိက္ခန္တေ ဗလဝဝေဒနာပီဋိတော
တထာဂတဿ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ “အဟမေဝ နဝ မာသေ တထာဂတဿ
အနတ္တံ စိန္တေသိ”။ သတ္ထု ပန မယိ ပါပစိတ္တံ နာမ နတ္ထိ၊ အသီတိမဟာထေရာ-
နဗ္ဗိ မယိ အာဃာတော နာမ နတ္ထိ၊ မယာ ကတကမ္မေန အဟမေဝ
ဣဒါနိ အနာထော ဇာတော၊ သတ္တာရာပိမ္ပိ ဝိဿဋ္ဌော^၁ မဟာထေရေဟိပိ
ဉာတိသေဋ္ဌေန ရာဟုလတ္ထေရေနပိ သကျရာဇကုလေဟိပိ၊ ဂန္တော သတ္တာရံ
ခမာပေဿာမီ”တိ ပရိသာယ သညံ ဒတွာ အတ္တာနံ မဇ္ဇကေန ဂါဟာပေတွာ
ရတ္ထိ^၂ ရတ္ထိ^၂ ဂစ္ဆန္တော ကောသလရဋ္ဌံ သမ္မာပုဏိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော သတ္ထု
အာရောစေသိ “ဒေဝဒတ္တော ကိရ ဘန္တေ တုမှာကံ ခမာပေတုံ အာဂစ္ဆတိ”တိ။
အာနန္ဒ ဒေဝဒတ္တော မမ ဒဿနံ န လဘိဿတိတိ။

အထ တသ္မိံ သာဝတ္ထိနဂရဒွါရံ သဗ္ဗတ္ထေ ပုန ထေရော အာရောစေသိ၊
ဘဂဝါပိ တထေဝ အဝစ။ တဿ ဇေတဝနေ ပေါက္ခရုဏိယာ သမိပံ
အာဂတဿ ပါပံ မတ္ထကံ ပါပုဏိ၊ သရီရေ ဒာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ နတွာ ပါနီယံ
ပိဝိတုကာမော ဟုတွာ “မဇ္ဇကတော မံ အာဝုသော ဩတာရေထ၊ ပါနီယံ
ပိဝိဿာမီ”တိ အာဟ။ တဿ ဩတာရေတွာ ဘူမိယံ ဌပိတမတ္တဿ
စိတ္တဿာဒေ အလဋ္ဌေယေဝ မဟာပထဝီ ဝိဝရမဒါသိ။ တာဝဒေဝ တံ

အဝီစိတော အဂ္ဂိဇာလာ ဥဋ္ဌာယ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏှိ။ သော “ပါပကမ္မံ
မေ မတ္ထကံ ပတ္တ”န္တိ တထာဂတဿ ဂုဏေ အနုဿရိတွာ—

“ဣမေဟိ အဋ္ဌိဟိ တမဂ္ဂပုဂ္ဂလံ၊
ဒေဝါတိဒေဝံ နရဒမ္မသာရထိ”။
သမန္တစက္ခံ သတပုညလက္ခဏံ၊
ပါဏေဟိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဥပေမိ”တိ—

ဣမာယ ဂါထာယ သရဏေ ပတိဋ္ဌဟန္တော အဝီစိပရာယဏော အဟောသိ။
တဿ ပန ပဉ္စ ဥပဋ္ဌာကကုလသတာနိ အဟောသုံ၊ တာနိပိ တပ္ပက္ခိကာနိ
ဟုတွာ ဒဿဗလံ အက္ခောသိတွာ အဝီစိမှိယေဝ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ ဧဝံ သော တာနိ
ပဉ္စ ကုလသတာနိ ဂဏှိတွာ အဝီစိမှိ ပတိဋ္ဌိတော။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော
ဒေဝဒတ္တော ပါပေါ လာဘသက္ကာရဂိဒ္ဓတာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အဋ္ဌာနေ
ကောပံ ဗန္ဓိတွာ အနာဂတဘယမနောလောကေတွာ ပဉ္စဟိ ကုလသတေဟိ
သဒ္ဓိံ အဝီစိပရာယဏော ဇာတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ
ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော လာဘသက္ကာရဂိဒ္ဓေါ ဟုတွာ
အနာဂတဘယံ န ဩလောကေသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အနာဂတဘယံ အနောလော-
ကေတွာ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဂိဒ္ဓေန ၂ သဒ္ဓိံ ပရိသာယ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသီတော
အဝိဇ္ဇရေ ကုလသဟဿနိဝါသော^၁ မဟာဝဇ္ဇကီဂါမော အဟောသိ။ တတ္ထ
ဝဇ္ဇကီ “တုမှာကံ မဉ္စံ ကရိဿာမ၊ ပိဋ္ဌံ ကရိဿာမ၊ ဂေဟံ ကရိဿာမာ”တိ
ဝတွာ မနုဿာနံ ဟတ္ထတော ဗဟုံ ဣဏံ ဂဟေတွာ ကိဉ္စိ ကာတုံ န သက္ခိံသု။
မနုဿာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ ဝဇ္ဇကီ စောဒေန္တိ ပလိဗုန္တန္တိ။ တေ ဣဏာယိကေဟိ
ဥပဗ္ဗုတာ သုခံ ဝသိတုံ အသက္ခောန္တော “ဝိဒေသံ ဂန္တော ယတ္ထ ကတ္တစိ
ဝသိဿာမာ”တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ မဟတိံ နာဝံ ဗန္ဓိတွာ
နဒိံ ဩတာရေတွာ အာဟရိတွာ ဂါမတော ဂါဝုတဗုယောဇနမတ္တေ ဌာနေ
ဌပေတွာ အဗုရတ္တသမယေ ဂါမံ အာဂန္တော ပုတ္တဒါရမာဒါယ နာဝဌာနံ ဂန္တော

၁-၃ သ-၁၁၆-ပိဋ္ဌေ မိလိန္ဒပဌေ။

၂-ပစ္စုပ္ပန္နသုခဂေဓေန (သီ၊ ဣ)၊ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဂေဝသေန (သျှာ)

၃-ကုလသဟဿပရိဝါရော (က)

နာဝံ အာရုပ္ပ အနုက္ကမေန မဟာသမုဒ္ဓံ ပဝိသိတွာ ဝါတဝေဂေန ဝိစရန္တာ သမုဒ္ဓမဇ္ဈေ ဧကံ ဒီပကံ ပါပုဏိံသု။ တသ္မိံ ပန ဒီပကေ သယံဇာတသာလိ-
ဥစ္ဆုကဒလိအဗ္ဗဇ္ဈပနသတာလနာဠိကေရာဒိနိ ဝိဝိဓေလာနိ အတ္ထိ၊ အည-
တရော ပဘိန္ဒနာဝေါ ပုရိသော ပဌမတရံ တံ ဒီပကံ ပတွာ သာလိဘတ္တံ ဘုဉ္ဇ-
မာနော ဥစ္ဆုအာဒိနိ ခါဒမာနော ထူလသရီရော နဂ္ဂေါ ပရုဠကေသမသု
တသ္မိံ ဒီပကေ ပဋိဝေတိ။

ဝခုကိ စိန္တယိံသု “သစေ အယံ ဒီပကော ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ၊
သဗ္ဗေပိ အမေ ဝိနာသံ ပါပုဏိဿာမ၊ ပရိဂ္ဂဟိဿာမ တာဝ န”န္တိ။
အထ သတ္တဋ္ဌ ပုရိသာ သူရာ ဗလဝန္တော သန္တုပ္ပပဉ္စာဝုဓာ ဟုတွာ ဩတရိတွာ
ဒီပကံ ပရိဂ္ဂဟိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သော ပုရိသော ဘုတ္တပါတရာသော
ဥစ္ဆုရသံ ပိဝိတွာ သုဓပ္ပတ္တော ရမဏိယေ ပဒေသေ ရဇတပဋ္ဌသဒိသေ
ဝါလုကတလေ သီတစ္ဆာယာယ ဥတ္တာနကော နိပဇ္ဇိတွာ “ဇမ္ဗုဒီပဝါသိနော
ကသန္တာ ဝပန္တာ ဝေရူပံ သုခံ န လဘန္တိ၊ ဇမ္ဗုဒီပတော မယံ အယမေဝ
ဒီပကော ဝရ”န္တိ ဂါယမာနော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ အထ သတ္တာ ဘိက္ခု
အာမန္တေတွာ “သော ဘိက္ခုဝေ ပုရိသော ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ”တိ
ဒဿေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၅။ “ကသန္တိ ဝပန္တိ တေ ဇနာ၊
မနုဇော ကမ္မဖလူပဇီဝိနော။
နယိမဿ ဒီပကဿ ဘာဂိနော၊
ဇမ္ဗုဒီပါ ဣဒမေဝ နော ဝရ”န္တိ။

တတ္ထ တေ ဇနာတိ တေ ဇမ္ဗုဒီပဝါသိနော ဇနာ။ ကမ္မဖလူပဇီဝိနောတိ
နာနာကမ္မာနံ ဖလူပဇီဝိနော သတ္တာ။

အထ တေ ဒီပကံ ပရိဂ္ဂဟန္တာ ပုရိသာ တဿ ဂီတသဒ္ဓံ သုတွာ “မနုဿ-
သဒ္ဓေါ ဝိယ သုယျတိ၊ ဇာနိဿာမ န”န္တိ သဒ္ဓါနုသာရေန ဂန္တာ တံ ပုရိသံ
ဒိသ္ဗာ “ယက္ခော ဘဝိဿတိ”တိ ဘိတတသိတာ သရေ သန္တဟိံသု။ သောပိ
တေ ဒိသ္ဗာ အတ္တနော ဝဘေယေန “နာဟံ သာမိ ယက္ခော၊ ပုရိသောမိ၊ ဇီဝိတံ
မေ ဒေသာ”တိ ယာစန္တော “ပုရိသာ နာမ တုမှာဒိသာ နဂ္ဂါ န ဟောန္တိ”တိ
ဝုတ္တေ ပုနပျုနံ ယာစိတွာ မနုဿဘာဝံ ဝိညာပေသိ။ တေ တံ ပုရိသံ ဥပသင်္က-
မိတွာ သဗ္ဗောဒနိယံ ကထံ သုတွာ တဿ တတ္ထ အာဂတနိယာမံ ပုတ္တိံသု။
သောပိ သမ္ဗံ တေသံ ကထေတွာ “တုမေ အတ္တနော ပုညသမ္ပတ္တိယာ

ဣဓာဂတာ၊ အယံ ဥတ္တမဒီပေါ၊ န ဣတ္ထ သဟတ္ထေန ကမ္ပံ ကတွာ ဇီဝန္တိ၊ သယံ-
ဇောတသာလိနဉ္စေဝ ဥစ္ဆာအာဒိနဉ္စေတ္ထ အန္တော နတ္ထိတိ အနုက္ကဏ္ဏန္တ
ဝသထာ”တိ အာဟ။ ဣမ ပန ဝသန္တာနံ အမှာကံ အညော ပရိပန္နော နတ္ထိ၊
အညံ ဘယံ ဣတ္ထ နတ္ထိ၊ အယံ ပန အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတော၊ အမနုဿာ တုမှာကံ
ဥစ္စာရပဿာဝံ ဒိသွာ ကုဇ္ဈေယျ၊ တသ္မာ တံ ကရေန္တာ ဝါလုကံ ဝိယူဟိတွာ
ဝါလုကာယ ပဋိစ္ဆာဒေယျာထ၊ ဣတ္ထကံ ဣမ ဘယံ၊ အညံ နတ္ထိ၊ နိစ္စံ အပ္ပမတ္တာ
ဘဝေယျာထာတိ။ တေ တတ္ထ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိံသု။ တသ္မိံ ပန ကုလသဟဿေ
ပဉ္စန္ဒံ ပဉ္စန္ဒံ ကုလသတာနံ ဇေဋ္ဌကာ ဒွေ ဝဇုကီ အဟေသု။ တေသု ဧကော
ဗာလော အဟောသိ ရသဂိဒ္ဓေါ၊ ဧကော ပဏ္ဍိတော ရသေသု အနုလ္လိနော။

အပရဘာဂေ သဗ္ဗေပိ တေ တတ္ထ သုခံ ဝသန္တာ ထူလသရိရာ ဟုတွာ
စိန္တယိံသု “စိရံ ပီတာ နော သုရာ၊ ဥစ္ဆာရသေန မေရယံ ကတွာ ပိဝိဿာမာ”တိ။
တေ မေရယံ ကာရေတွာ ပိဝိတွာ မဒဝသေန ဂါယန္တာ နစ္စန္တ ကိဋ္ဌန္တ ပမတ္တာ
တတ္ထ တတ္ထ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကတွာ အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဒီပကံ ဇေဂစ္ဆိံ ပဋိကူလံ
ကရိံသု။ ဒေဝတာ “ဣမေ အမှာကံ ကိဋ္ဌာမဏ္ဍလံ ပဋိကူလံ ကရေန္တိ”တိ
ကုဇ္ဈိတွာ “မဟာသမုဒ္ဒိဥတ္တရာပေတွာ ဒီပကမောဝနံ ကရိဿာမာ”တိ မန္တေတွာ
“အယံ ကာဠပက္ခော၊ အဇ္ဇေ အမှာကံ သမာဂမော စ ဘိန္နော၊ ဣတော ဒါနိ
ပန္နရသမေ ဒိဝသေ ပုဏ္ဏမိဥပေါသထဒိဝသေ စန္ဒသုဂ္ဂမနဝေလာယ သမုဒ္ဒိ
ဥဗ္ဗတ္တေတွာ သဗ္ဗေပိမေ ဃာတေဿာမာ”တိ ဒိဝသံ ဌပယိံသု။ အထ
နေသံ အန္တရေ ဧကော ဓမ္မိကော ဒေဝပုတ္တော “မာ ဣမေ မမ ပဿန္တဿ
နဿိံသု”တိ အနုကမ္ဘာယ တေသု သာယမာသံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဃရဒ္ဓါရေ သုခ-
ကထာယ နိသိန္နေသု သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော သကလဒီပံ ဧကောဘာသံ
ကတွာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ အာကာသေ ဌတွာ “အဟ္မေ ဝဇုကီ ဒေဝတာ
တုမှာကံ ကုဒ္ဓါ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ မာ ဝသိတ္ထ၊ ဣတော အမုမာသစ္စယေန ဟိ
ဒေဝတာ သမုဒ္ဒိဥဗ္ဗတ္တေတွာ သဗ္ဗေဝ တုမေ ဃာတေဿန္တိ၊ ဣတော နိက္ခမိတွာ
ပလာယထာ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၆။ “တိပဉ္စရတ္တုပဂတမိ ၂ စန္ဒေ၊
ဝေဂေါ မဟာ ဟေဟိတိ သာဂရဿ။
ဥပ္ပဝိဿံ ဒီပမိမံ ဥဋ္ဌာရံ၊
မာ ဝေါ ဝမိ ဂစ္ဆထ လေဏမည”န္တိ။

တတ္ထ ဥပ္ပုဋ္ဌိယန္တိ ဣမံ ဒီပကံ ဥပ္ပဝန္တော၊ အဇ္ဈောတ္တရန္တော အဘိ-
ဘဝိဿတိ။ မာ ဝေါ ဝဇီတိ သော သာဂရဝေဂေါ တုမှေ မာ ဝမိ။

ဣတိ သော တေသံ ဩဝါဒံ ဒတွာ အတ္တနော ဌာနမေဝ ဂတော။ တသ္မိံ
ဂတေ အပရော သာဟသိကော ကက္ခန္ဓော ဒေဝပုတ္တော “ဣမေ ဣဿ ဝစနံ
ဂဟေတွာ ပလာယေယျ၊ အဟံ နေသံ ဂမနံ နိဝါရေတွာ သဗ္ဗေပိမေ
မဟာဝိနာသံ ပါပေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရပရိမဏ္ဍိတော သကလ-
ဒီပံ ဧကောဘာသံ ကရေန္တော အာဂန္တော ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ အာကာသေ
ဌတွာ “ဧကော ဒေဝပုတ္တော ဣဓာဂတော၊ နော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာဂတော”တိ
ပုတ္တေ “သော ဝေါ ကိံ ကထေသိ”တိ ဝတွာ “ဣမံ နာမ သာမိ”တိ ပုတ္တေ
“သော တုမှာကံ ဣမ နိဝါသံ န ဣစ္ဆတိ၊ ဒေါသေန ကထေတိ၊ တုမှေ အညတ္ထ
အဂန္တော ဣမေဝ ဝသထာ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၇။ “န ဇာတု’ယံ သာဂရဝါရိဝေဂေါ၊
ဥပ္ပုဋ္ဌိယံ ဒီပမိမံ ဥဋ္ဌာရံ။
တံ မေ နိမိတ္တေဟိ ဗဟူဟိ ဒိဋ္ဌိ၊
မာ ဘေထ ကိံ သောစထ မောဒထေဂေါ။

၂၈။ ပဟူတဘက္ခံ ဗဟုအန္တပါနံ၊
ပတ္တ’တ္ထ အာဝါသမိမံ ဥဋ္ဌာရံ။
န ဝေါ ဘယံ ပဋိပဿာမိ ကိဋ္ဌိ၊
အာပုတ္တပုတ္တေဟိ ပမောဒထေဂေါ’တိ။

တတ္ထ န ဇာတု’ယန္တိ န ဇာတု အယံ။ မာ ဘေထာတိ မာ ဘာယိတ္ထ။
မောဒထေဂေါ’တိ ပမောဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဟောထ။ အာပုတ္တ-
ပုတ္တေဟိတိ ယာဝ ပုတ္တာနမ္ပိ ပုတ္တေဟိ ပမောဒထ၊ နတ္ထိ ဝေါ ဣမသ္မိံ ဌာနေ
ဘယန္တိ။

ဧဝံ သော ဣမာဟိ ဒွီဟိ ဂါထာဟိ တေ အဿာသေတွာ ပက္ကာမိ။
တဿ ပက္ကန္တကာလေ ဓမ္မိကဒေဝပုတ္တဿ ဝစနံ အနာဒိယန္တော ဗာလဝစုကီ
“သုဏန္တု မေ ဘောန္တော ဝစန”န္တိ သေသဝစုကီ အာမန္တေတွာ ပဗ္ဗမံ ဂါထ-
မာဟ—

၁-ဥပ္ပလာယန္တိ (သိ၊ ဣ)၊ ဥပါယန္တိ (သျှာ) ၂-ဥပါယန္တော (သျှာ)

၃-န ဇာတယန္တိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄-ပမောဒထေဂေါ’တိ (သျှာ၊ ဣ)၊ မောဒထ ဝေါ’တိ (က)

၂၉။ “ယော ဒေဝေါ’ယံ” ဒက္ခိဏာယံ ဒိသာယံ၊
 ခေမန္တိ ပက္ခောသတိ တဿ သစ္စံ။
 န ဥတ္တရော ဝေဒိ ဘယာဘယဿ၊
 မာ ဘေထ ကိံ သောစထ မောဒထဌေါ”တိ။

တတ္ထ ဒက္ခိဏာယန္တိ၂ ဒက္ခိဏာယ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

တံ သုတွာ ရသဂိဒ္ဓါ ပဉ္စသတာ ဝဗ္ဗကီ တဿ ဗာလဿ ဝစနံ အာဒိယိံသု။
 ဣတရော ပန ပဏ္ဍိတဝဗ္ဗကီ တဿ ဝစနံ အနာဒိယန္တော တေ ဝဗ္ဗကီ
 အာမန္တေတွာ စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၃၀။ “ယထာ ဣမေ ဝိပ္ပဝဒန္တိ ယက္ခာ၊
 ဧကော ဘယံ သံသတိ ခေမမေကော။
 တဒိဃံ မယံ ဝစနံ သုဏာထ၊
 ခိပ္ပံ လဟံ မာ ဝိနဿိမှ သဗ္ဗေ။

၃၁။ သဗ္ဗေ သမာဂမ္မ ကရောမ နာဝံ၊
 ဒေါဏိံ ဒဠိ သဗ္ဗယန္တိပပန္နံ။
 သစေ အယံ ဒက္ခိဏော သစ္စမာဟ၊
 မောဃံ ပဋိက္ခောသတိ ဥတ္တရေယံ။
 သာ စေဝ နော ဟေဟိတိ အာပဒတ္တာ၊
 ဣမဉ္စ ဒီပံ န ပရိစ္စဇေမ။

၃၂။ သစေ စ ခေါ ဥတ္တရော သစ္စမာဟ၊
 မောဃံ ပဋိက္ခောသတိ ဒက္ခိဏောယံ။
 တမေဝ နာဝံ အဘိရုယ သဗ္ဗေ၊
 ဧဝံ မယံ သောတ္ထိ တရေမု ပါရိ။

၃၃။ န ဝေ သုဂဏံ ပဌမေန သေဠိ၊
 ကနိဋ္ဌမာပါထဂတံ ဂဟေတွာ။
 ယော စိမ တစ္ဆံ? ပဝိစေယျ ဂဏ္ဍတိ?၊
 သ ဝေ နရော သေဠမုပေတိ ဌာန”န္တိ။

၁-ယော တွေဝယံ (သီ၊ဣ)၊ ယော တေ အယံ (သျှာ)

၃-မဇ္ဈံ (သီ၊သျှာ)

၂-ဒက္ခိဏဿန္တိ (သီ၊သျှာ)

၄-ဂဏ္ဍိ (က)

တတ္ထ ဝိပဿနာတိ အညမညံ ဝိရုဋ္ဌံ ဝဒန္တိ။ လဟူန္တိ ပုရိမဿ အတ္ထဒီပနံ။
ဒေါဏီန္တိ ဂမ္ဘီရံ မဟာနာဝံ။ သဗ္ဗယန္တုပပန္နန္တိ သဗ္ဗေဟိ ဖိယာရိတ္တာဒီဟိ
ယန္တေဟိ ဥပပန္နံ။ သာ စေဝ နော ဟေဟိတိ အာပဒတ္တာတိ သာ စ နော
နာဝါ ပစ္ဆာပိ ဥပ္ပန္နာယ အာပဒါယ အတ္တာ ဘဝိဿတိ၊ ဣမဉ္စ ဒီပံ န
ပရိစ္စဇိဿာမ။ တရေမူတိ တရိဿာမ။ န ဝေ သုဂဏ္ဍန္တိ န ဝေ သုခေန ဂဏ္ဍိ-
တဗ္ဗံ။ သေဋ္ဌန္တိ ဥတ္တမံ တထံ သစ္စံ။ ကနိဋ္ဌန္တိ ပဌမဝစနံ ဥပါဒါယ ပစ္စိမဝစနံ
ကနိဋ္ဌနာမ။ ဣဓာပိ “န ဝေ သုဂဏ္ဍ”န္တိ အနဝတ္တတေဝံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
အန္တောဝဗျာဓိယေန ကေနစိ ပဌမေန ဝုတ္တဝစနံ “ဣဒမေဝ သေဋ္ဌံ တထံ သစ္စံ”န္တိ
သုခံ န ဂဏ္ဍိတဗ္ဗမေဝ၊ ယထာ စ တံ၊ ဧဝံ ကနိဋ္ဌံ ပစ္ဆာ ဝုတ္တဝစနမ္ပိ “ဣဒမေဝ
တထံ သစ္စံ”န္တိ န ဂဏ္ဍိတဗ္ဗံ။ ယံ ပန သောတဝိဿယံ အာပါထဂတံ ဟောတိ၊
တံ အာပါထဂတံ ဂဟေတွာ ယော ဣဒ ပဏ္ဍိတပုရိသော ပုရိမဝစနဉ္စ ပစ္စိမ-
ဝစနဉ္စ ပဝိစေယျ ဝိစိနိတွာတိရေတွာ ဥပပရိက္ခိတွာ တစ္ဆံ ဂဏ္ဍာတိ၊ ယံ တထံ
သစ္စံ သဘာဝဘူတံ၊ တဒေဝ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ဂဏ္ဍာတိ။ သ ဝေ နရော သေဋ္ဌ-
မူပေတိ ဌာနန္တိ သော ဥတ္တမံ ဌာနံ ဥပေတိ အဓိဂစ္ဆတိ ဝိနွတိ လဘတိတိ။

သော ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ အာဟ “အန္တော မယံ ဌိန္တဗ္ဗိ ဒေဝတာနံ
ဝစနံ ကရိဿာမ၊ နာဝံ တာဝ သဇ္ဇေယျာမ၊ သစေ ပဌမဿ ဝစနံ သစ္စံ
ဘဝိဿတိ၊ တံ နာဝံ အဘိရုဟိတွာ ပလာယိဿာမ၊ အထ ဣတရဿ
ဝစနံ သစ္စံ ဘဝိဿတိ၊ နာဝံ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ ဣဓေဝ ဝသိဿာမာ”တိ။
ဧဝံ ဝုတ္တေ ဗာလဝဗျာဓိ “အန္တော တုံ ဥဒကပါတိယံ သုသုမာရံ ပဿသိ၊
အတိဝံ ဒီဃံ ပဿသိ၊ ပဌမဒေဝပုတ္တော အမှေသု ဒေါသဝသေန
ကထေသိ၊ ပစ္စိမော သိနေဟေနေဝ၊ ဣမံ ဧဝရူပံ ဝရဒီပံ ပဟာယ ကုဟိ”
ဂမိဿာမ၊ သစေ ပန တုံ ဂန္တုကာမော၊ တဝ ပရိသံ ဂဏ္ဍိတွာ နာဝံ
ကရေဟိ၊ အမှာကံ နာဝါယ ကိစ္စံ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ ပဏ္ဍိတော အတ္ထ-
နော ပရိသံ ဂဟေတွာ နာဝံ သဇ္ဇေတွာ နာဝါယ သဗ္ဗုပကရဏာနိ
အာရောပေတွာ သပရိသော နာဝါယ အဋ္ဌာသိ။ တတော ပုဏ္ဏမဒိဝသေ
စန္ဒဿ ဥဂ္ဂမနဝေလာယ သမုဒ္ဒတော ဦမိ ဥတ္တရိတွာ ဇာဏုကပမာဏာ၊
ဟုတွာ ဒီပကံ ဓောဝိတွာ ဂတာ။ ပဏ္ဍိတော သမုဒ္ဒဿ ဥတ္တရဏဘာဝံ
ဥတွာ နာဝံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဗာလဝဗျာဓိပက္ခိကာနိ ပဉ္စ ကုလသတာနိ
“သမုဒ္ဒတော ဦမိ ဒီပဓောဝနတ္ထာယ အာဂတာ၊ ဧတ္ထကမေဝ ဧတ”န္တိ

၁-အနတ္တရေ စရာမ (က)

၃-အဘိဒီဃသုတ္တောသိ (သိ)

၂-မဇ္ဈိ (သိ၊ သု၊ ဣ)

၄-ဦမိဝေဂေါ ဥတ္တရိတွာ ကပ္ပိမာဏာ (က)

ကထေန္တာ နိသီဒိံသု။ တတော ပဋိပါဋိယာ ကဋ္ဌိပ္ပမာဏာ ပုရိသပ္ပမာဏာ
တာလပ္ပမာဏာ သတ္တတာလပ္ပမာဏာ သာဂရဉ္စိမိ ဒီပကမ္ဘိ ဝုယုမာနာ
အာဂဉ္စိ။ ပဏ္ဍိတော ဥပါယကုသလတာယ ရသေ အလဂ္ဂေါ သောတ္ထိနာ
ဂတော၊ ဗာလဝဇ္ဇကီ ရသဂိဋ္ဌေန အနာဂတဘယံ အနောလောကေန္တာ
ပဉ္စဟိ ကုလသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိနာသံ ပတ္တော။

ဣတော ပရာ သာနုသာသနိံ တမတ္ထံ ဒီပယမာနာ တိဿော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓ-
ဂါထာ ဟောန္တိ—

၃၄။ “ယထာပိ တေ သာဂရဝါရိမဇ္ဈေ၊
သကမ္မုနာ သောတ္ထိ ဝဟိံသု ဝါဏီဇော။
အနာဂတတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈိယာန၊
အပ္ပမ္ဘိ နာ’စ္စေတိ သ ဘူရိပညော။

၃၅။ ဗာလာ စ မောဟေန ရသာနုဂိဒ္ဓါ၊
အနာဂတံ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိယ’တ္ထံ။
ပစ္စုပ္ပန္နေ သီဒန္တိ အတ္တဇောတေ၊
သမုဒ္ဓမဇ္ဈေ ယထာ တေ မနုဿာ။

၃၆။ အနာဂတံ ပဋိကယိရာထ ကိစ္စံ၊
‘မာ မံ ကိစ္စံ ကိစ္စကာလေ ဗျဓေသိ’။
တံ တာဒိသံ ပဋိကတကိစ္စကာရိံ၊
န တံ ကိစ္စံ ကိစ္စကာလေ ဗျဓေတိ”တိ ၂။

တတ္ထ သကမ္မုနာတိ အနာဂတဘယံ ဒိသ္မာ ပုရေတရံ ကတေန အတ္တနော
ကမ္မေန။ သောတ္ထိ ဝဟိံသုတိ ခေမေန? ဂမိံသု။ ဝါဏီဇောတိ သမုဒ္ဓေ
ဝိစရဏဘာဝေန ဝဇ္ဇကီ ဝုတ္တာ။ ပဋိဝိဇ္ဈိယာနာတိ ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပဌမတရံ
ကတ္တဗ္ဗံ အနာဂတံ အတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဣလောကေ ဘူရိပညော ကုလပုတ္တော
အပ္ပမတ္တကမ္ဘိ အတ္တနော အတ္ထံ န အစ္စေတိ နာတိဝတ္တတိ၊ န ဟာပေတိတိ
အတ္တော။ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိယ’တ္ထန္တိ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ အတ္ထံ၊ ပဌမမေဝ ကတ္တဗ္ဗံ အကတွာတိ
အတ္တော။ ပစ္စုပ္ပန္နေတိ ယဒါ တံ အနာဂတံ အတ္တဇောတံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ
တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန္နေ သီဒန္တိ၊ အတ္တေ ဇောတေ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ န လဘန္တိ၊
သမုဒ္ဓေ တေ ဗာလဝဇ္ဇကီ မနုဿာ ဝိယ ဝိနာသံ ပါပုဏန္တိ။

အနာဂတန္တိ ဘိက္ခဝေ ပဏှိတပုရိသော အနာဂတံ ပဌမတရံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ သမ္ပရာယိကံ ဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဝါ ပဋိကယိရာထ၊ ပုရေတရမေဝ ကရေယျ။ ကိံကာရဏာ? မာ မံ ကိစ္စံ ကိစ္စကာလေ ဗျဓေသိ၊ ပုရေ ကတ္တဗ္ဗဉ္စိ ပုရေ အကယိ- ရမာနံ ပစ္ဆာ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝပ္ပတ္တိ အတ္တနော ကိစ္စကာလေ ကာယစိတ္တာဗာဓေန ဗျဓေတိ၊ တံ မံ မာ ဗျဓေသိတိ ပဌမမေဝ နံ ပဏှိတော ကရေယျ။ တံ တာဒိသန္တိ ယထာ ပဏှိတံ^၁ ပုရိသံ။ ပဋိကတကိစ္စကာရိန္တိ ပဋိကစစ္စေ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စကာရိနံ။ တံ ကိစ္စံ ကိစ္စကာလေတိ အနာဂတံ ကိစ္စံ ကယိရမာနံ ပစ္ဆာ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝပ္ပတ္တိ အတ္တနော ကိစ္စကာလေ ကာယစိတ္တာဗာဓကောလေ တာဒိသံ ပုရိသံ န ဗျဓေတိ န ဗာဓတိ။ ကသ္မာ? ပုရေယေဝ ကတတ္တာတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော ပစ္စုပ္ပန္နသုခေ လဂ္ဂေါ အနာဂတဘယံ အနောလောကေတွာ သပရိသော ဝိနာသံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗာလဝခုကီ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဒက္ခိဏဒိသာယ ဌိတော အဓမ္မိက- ဒေဝပုတ္တော ကောကာလိကော၊ ဥတ္တရဒိသာယ ဌိတော ဓမ္မိကဒေဝပုတ္တော သာရိပုတ္တော၊ ပဏှိတဝခုကီ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သမုဒ္ဒဝါဏီဇဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ကမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၇)

ကမံ ကမယမာနဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ မြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ မြာဟ္မဏော အစိရ- ဝတီတီရေ ခေတ္တကရဏတ္တာယ အရညံ ကောဋေသိ။ သတ္တာ တဿ ဥပနိဿယံ ဒိသ္မာ သာဝတ္ထိံ ဝိဏ္ဏာယ ပဝိသန္တော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ကိံ ကရောသိ မြာဟ္မဏာ”တိ ဝတွာ “ခေတ္တဋ္ဌာနံ ကောဋာပေမိ ဘော ဂေါတမာ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု မြာဟ္မဏ ကမ္မံ ကရောဟိ”တိ ဝတွာ အဂမာသိ။ ဧတေနော ဥပါယေန ဆိန္နရုက္ခေ ဟာရေတွာ ခေတ္တဿ သောဓနကာလေ ကသနကာလေ ကေဒါရဗန္ဓနကာလေ ဝပနကာလေတိ ပုနပ္ပုန် ဂန္တော တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရမကာသိ။ ဝပနဒိဝသေ ပန သော မြာဟ္မဏော “အဇ္ဇ ဘော ဂေါတမ မယံ ဝပ္ပမင်္ဂလံ၊ အဟံ ဣမသ္မိံ သဿေ နိပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုဿ

၁-တထာ သတ္တိတံ (သျှာ)

၂-ကောဋေသိ (သိ)၊ ကောဋေသိ (ဣ၊ က)

ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ သတ္တာ တုဏှိဘာဝေန အဓိဝါသေတွာ ပက္ကာမိ။ ပုနေကဒိဝသံ မြာဟ္မဏော သဿံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာပိတတ္ထ ဂန္တာ “ကိ” ကရောသိမြာဟ္မဏာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သဿံ ဩလောကေမိ ဘော ဂေါတမာ”တိ ပုစ္ဆေ “သာဓု မြာဟ္မဏာ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ တဒါ မြာဟ္မဏော စိန္တေသိ “သမဏော ဂေါတမော အဘိဏှံ အာဂစ္ဆတိ၊ နိဿံသယံ ဘတ္တေန အတ္ထိကော၊ ဒဿာမဟံ တဿ ဘတ္တ”န္တိ။ တဿေဝံ စိန္တေတွာ ဂေဟံ ဂတဒိဝသေ သတ္တာပိ တတ္ထ အဂမာသိ။ အထ မြာဟ္မဏဿ အတိဝိယ ဝိဿာသော အဟောသိ။ အပရဘာဝေ ပရိဏတေ သဿေ “သွေ ခေတ္တံ လာယိဿာမီ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ နိပန္နေ မြာဟ္မဏေ အစိရဝတိယာ ဥပရိ သဗ္ဗရတ္တိံ ကရကဝဿံ ဝဿိ။ မဟောဃော အာဂန္တာ ဧကနာဠိမတ္တမ္ပိ အနဝသေသံ ကတွာ သဗ္ဗံ သဿံ သမုဒ္ဒံ ပဝေသေသိ။ မြာဟ္မဏော ဩဃမိ ပတိတေ သဿဝိနာသံ ဩလောကေတွာ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ နာဟောသိ။ ဗလဝသောကာဘိဘူတော ဟတ္ထေန ဥရံ ပဟရိတွာ ပရိဒေဝမာနော ရောဒန္တော နိပဇ္ဇိ။

သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ သောကာဘိဘူတံ မြာဟ္မဏံ ဒိသ္မာ “မြာဟ္မဏ-
ဿာဝဿယော ဘဝိဿာမီ”တိ ပုနဒိဝသေ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ
ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဘိက္ခု ဝိဟာရံ ပေသေတွာ ပစ္စာသမဏေန သဒ္ဓိံ တဿ
ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ မြာဟ္မဏော သတ္ထု အာဂတဘာဝံ သုတွာ “ပဋိသန္တာ-
ရတ္ထာယ မေ သဟာယော အာဂတော ဘဝိဿတိ”တိ ပဋိလဒ္ဓဿာသော
အာသနံ ပညပေသိ။ သတ္တာ ပဝိသိတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ “မြာဟ္မဏ
ကဿာ တံ ဒုဗ္ဗနောသိ၊ ကိ” တေ အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဘော ဂေါတမ
အစိရဝတိတိရေ မယာ ရုက္ခစ္ဆေဒနတော ပဋ္ဌာယ ကတံ ကမ္ပံ တုမေ ဇာနာထ၊
အဟံ “ဣမသ္မိ” သဿေ နိပ္ပန္နေ တုမှာကံ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ဝိစရာမိ၊ ဣဒါနိ
မေ သဗ္ဗံ တံ သဿံ မဟောဃော သမုဒ္ဒမေဝ ပဝေသေသိ။ ကိဉ္စ အဝသိဋ္ဌံ
နတ္ထိ၊ သကဋသတမတ္တံ ခညံ ဝိနဋ္ဌံ၊ တေန မေ မဟာသောကော
ဥပ္ပန္နောတိ။ ကိ” ပန မြာဟ္မဏ သောစန္တဿ နဋ္ဌံ ပုနာဂစ္ဆတိတိ။ နော
ဟေတံ ဘော ဂေါတမာတိ။ ဧဝံ သန္တေ ကဿာ သောစသိ၊ ဣမေသံ
သတ္တာနံ ဓနခညံ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နဿနကာလေ နဿတိ၊
ကိဉ္စ သင်္ခါရဂတံ အနဿနဓမ္မံ နာမ နတ္ထိ၊ မာ စိန္တယီတိ။ ဣတိ နံ သတ္တာ
သမဿာသေတွာ တဿ သပ္ပါယဓမ္မံ ဒေသေန္တော ကာမသုတ္တံ^၂ ကထေသိ။

သုတ္တပရိယောသာနေ သောစန္ဒော မြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္တာ တံ နိဿောက် ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ “သတ္တာ အသုကံ နာမ မြာဟ္မဏံ သောကသလ္လသမပ္ပိတံ နိဿောက် ကတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ”တိ သကလနဂရံ အညာသိ။ ဘိက္ခု မ္ဗေသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဒသဗလော မြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ မိတ္တံ ကတွာ ဝိဿာသိကော ဟုတွာ ဥပါယေနေဝ တဿ သောက-သလ္လသမပ္ပိတဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တံ နိဿောက် ကတွာ သောတာ-ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ ဧတံ နိဿောကမကာသိ”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တဿ ရညော ဒွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ။ သော ဇေဋ္ဌကဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ၊ ကနိဋ္ဌဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ။ အပရဘာဂေ မြဟ္မဒတ္တေ ကာလကတေ အမစ္စာ ဇေဋ္ဌကဿ အဘိသေကံ ပဋ္ဌပေသုံ။ သော “န မယံ ရဇ္ဇေနတ္ထော၊ ကနိဋ္ဌဿ မေ ဒေတာ”တိ ဝတွာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယ-မာနောပိ ပဋိက္ခိပိတွာ ကနိဋ္ဌဿ အဘိသေကေ ကတေ “န မေ ဣဿရိယေ-နတ္ထော”တိ ဥပရဇ္ဇာဒိနိပိ နုတ္တိ။ “တေန ဟိ သာဓုနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇန္တော ဣဓေဝ ဝသာဟိ”တိ ဝုတ္တေပိ “န မေ ဣမသ္မိံ နဂရေ ကိစ္စံ အတ္ထိ”တိ ဗာရာဏ-သိတော နိက္ခမိတွာ ပစ္စန္တံ ဂန္တာ ဧကံ သေဋ္ဌိကုလံ နိဿာယ သဟတ္ထေန ကမ္မံ ကရောန္တော ဝသိ။ တေ အပရဘာဂေ တဿ ရာဇကုမာရဘာဝံ ဥတွာ ကမ္မံ ကာတုံ နာဒိသု၊ ကုမာရပရိဟာရေနေဝ တံ ပရိဟရိံသု။ အပရဘာဂေ ရာဇကမ္ပိကာ ခေတ္တပ္ပမာဏဂ္ဂဟဏတ္ထာယ တံ ဂါမံ အဂမံသု။ သေဋ္ဌိ ရာဇ-ကုမာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သာမိ မယံ တုမေ ပေါသေမ၊ ကနိဋ္ဌဘာတိကဿ ပဏ္ဍိ ပေသေတွာ အမှာကံ ဗလိံ ဟာရေတာ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ “အဟံ အသုကသေဋ္ဌိကုလံ နာမ ဥပနိဿာယ ဝသာမိ၊ မံ နိဿာယ ဧတေသံ ဗလိံ ဝိဿဇ္ဇေဟိ”တိ ပဏ္ဍိ ပေသေသိ။ ရာဇာ “သာဓု”တိ ဝတွာ တထာ ကာရေသိ။

အထ နံ သကလဂါမဝါသိနောပိ ဇံနပဒဝါသိနောပိ ဥပသင်္ကမိတွာ “မယံ တုမာကညေဝ ဗလိံ ဒဿာမ၊ အမှာကမ္ပိ သုကံ ဝိဿဇ္ဇာပေဟိ”တိ အာဟံသု။ သော တေသမ္ပိ အတ္ထာယ ပဏ္ဍိ ပေသေတွာ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။

တတော ပဋ္ဌာယ တေ တဿေဝ ဗလိံ အဒံသု။ အထဿ မဟာလာဘသက္ကာ-
 ရော အဟောသိ။ တေန သဒ္ဓိဉ္ဇေဝဿ တဏှာပိ မဟတိ ဇာတာ။ သော
 အပရဘာဂေဝိ သဗ္ဗံ ဇနပဒံ ယာမိ။ ဥပခုရဇ္ဇံ^၁ ယာမိ။ ကနိဋ္ဌောပိ တဿ
 အဒါသိယေဝ။ သော တဏှာယ ဝခုမာနာယ ဥပခုရဇ္ဇေနပိ အသန္တုဋ္ဌော “ရဇ္ဇံ
 ဂဏှိဿာမိ”တိ ဇနပဒပရိဝုတော တံ နဂရံ ဂန္တော ဗဟိနဂရေ ဌတော “ရဇ္ဇံ ဝါ
 မေ ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ ကနိဋ္ဌဿ ပဏ္ဍိ ပဟိဏိ။ ကနိဋ္ဌော စိန္တေသိ “အယံ
 ဗာလော ပုဗ္ဗေ ရဇ္ဇမ္ဗိ ဥပရဇ္ဇာဒိနိပိ ပဋိက္ခိပိတွာ ဣဒါနိ ‘ယုဒ္ဓေန ဂဏှာမိ’တိ
 ဝဒတိ။ သစေ ခေါပနာဟံ ဣမံ ယုဒ္ဓေန မာရေဿာမိ။ ဂရဟာ မေ ဘဝိဿတိ။
 ကိံ မေ ရဇ္ဇေနာ”တိ။ အထဿ “အလံ ယုဒ္ဓေန၊ ရဇ္ဇံ ဂဏှတူ”တိ ပေသေသိ။
 သော ရဇ္ဇံ ဂဏှိတွာ ကနိဋ္ဌဿ ဥပရဇ္ဇံ ဒတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော
 တဏှာဝသိကော ဟုတွာ ဧကေန ရဇ္ဇေန အသန္တုဋ္ဌော ဒွေ တိဏိ ရဇ္ဇာနိ
 ပတ္တေတွာ တဏှာယ ကောဋိံ^၂ နာဒ္ဓသ။

တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ “ကေ န ခေါ လောကေ မာတာပိတရော
 ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ကေ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရေန္တိ။ ကေ တဏှာဝသိကာ”တိ
 ဩလောကေန္တော တဿ တဏှာဝသိကဘာဝံ ဥတွာ “အယံ ဗာလော
 ဗာရာဏသိရဇ္ဇေနပိ န တုဿတိ။ အဟံ သိက္ခာပေဿာမိ န”န္တိ မာဏဝက-
 ဝေသေန ရာဇဒွါရေ ဌတော “ဧကော ဥပါယကုသလော မာဏဝေါ ဒွါရေ
 ဌိတော”တိ အာရောစာပေတွာ “ပဝိသတူ”တိ ဝုတ္တေ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ
 ဇယာပေတွာ “ကိံကာရဏာ အာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ “မဟာရာဇ တုမ္မာကံ
 ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ။ ရဟော ပစ္စာသိဿာမိ”တိ အာဟ။ သက္ကာနုဘာဝေန
 တာဝဒေဝ မနုဿာ ပဋိက္ကမိံသု။ အထ နံ မာဏဝေါ “အဟံ မဟာရာဇ ဖိတာနိ
 အာကိဏ္ဏမနုဿာနိ သမ္ပန္နဗလဝါဟနာနိ တိဏိ နဂရာနိ ပဿာမိ။ အဟံ တေ
 အတ္တနော အာနုဘာဝေန တေသု ရဇ္ဇံ^၂ ဂဟေတွာ ဒဿာမိ။ ပပဉ္စံ အကတွာ
 သိဃံ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ သော တဏှာဝသိကော ရာဇာ “သာမူ”တိ
 သမ္ပုဋိန္တိတွာ သက္ကာနုဘာဝေန “ကော ဝါ တံ၊ ကုတော ဝါ အာဂတော၊ ကိံ
 ဝါ တေ လဒ္ဓံ ဝဇ္ဇတိ”တိ န ပုစ္ဆိ။ သောပိ ဧတ္တကံ ဝတွာ တာဝတိံသဘဝန-
 မေဝ အဂမာသိ။

ရာဇာ အမစ္စေ ပက္ခောသာပေတွာ “ဧကော မာဏဝေါ ‘အမ္မာကံ တိဏိ
 ရဇ္ဇာနိ ဂဟေတွာ ဒဿာမိ’တိ အာဟ။ တံ ပက္ခောသထ၊ နဂရေ ဘေရိံ

စရာပေတွာ ဗလကာယံ သန္တိပါတာပေထ။ ပပဉ္စံ အကတွာ တိဏိ ရဇ္ဇာနိ ဂဏှိ-
ဿာမီ”တိ ဝတ္တာ “ကိ” ပန တေ မဟာရာဇ တဿ မာဏဝဿ သက္ကာရော ဝါ
ကတော၊ နိဝါသဋ္ဌာနံ ဝါ ပုစ္ဆိတ”န္တိ ဝုတ္တေ “နေဝ သက္ကာရံ အကာသိ”၊ န နိဝါ-
သဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိ”၊ ဂစ္ဆထ နံ ဥပဓာရေထာ”တိ အာဟ။ ဥပဓာရေန္တာ နံ အဒိသွာ
“မဟာရာဇ သကလနဂရေ မာဏဝံ န ပဿာမာ”တိ အာရောစေသုံ။ တံ
သုတွာ ရာဇာ ဒေါမနဿဇာတော “တိသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ နဋ္ဌံ၊ မဟန္တေနမ္ပိ
ယသေန ပရိဟိနော၊ ‘နေဝ မေ ပရိဗ္ဗယံ အဒါသိ၊ န စ ပုစ္ဆိ နိဝါသဋ္ဌာန’န္တိ
မယံ ကုဋ္ဌိတွာ မာဏဝေါ အနာဂတော ဘဝိဿတိ”တိ ပုနပ္ပုနံ စိန္တေသိ။
အထဿ တဏှာဝသိကဿ သရီရေ ညာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သရီရေ ပရိဥယုန္တေ
ဥဒရံ ခေါဘေတွာ လောဟိတပက္ခန္ဓိကာ ဥဒပါဒိ။ ဧကံ ဘာဇနံ ပဝိသတိ၊
ဧကံ နိက္ခမတိ၊ ဝေဇ္ဇာ တိကိစ္ဆိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ရာဇာ ကိလမတိ။ အထဿ
ဗျာဓိတဘာဝေါ သကလနဂရေ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ။

တဒါ ဗောဓိသက္ကော တက္ကသိလတော သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဟိတွာ ဗာရာဏသိ-
နဂရေ မာတာပိတူနံ သန္တိကံ အာဂတော တံ ရညော ပဝတ္တိ” သုတွာ “အဟံ
တိကိစ္ဆိဿာမီ”တိ ရာဇဒွါရံ ဂန္တာ “ဧကော ကိရ တရုဏမာဏဝေါ တုမေ
တိကိစ္ဆိတုံ အာဂတော”တိ အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ “မဟန္တမဟန္တာ ဒိသာ-
ပါမောက္ခဝေဇ္ဇာပိ မံ တိကိစ္ဆိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ကိ” တရုဏမာဏဝေါ
သက္ခိဿတိ၊ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇေထ န”န္တိ အာဟ။ တံ သုတွာ မာဏဝေါ
“မယံ ဝေဇ္ဇကမ္မေန ဝေတနံ နတ္ထိ၊ အဟံ တိကိစ္ဆာမိ၊ ကေဝလံ ဘေသဇ္ဇမူလမတ္ထံ
ဒေတူ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ရာဇာ “သာဓု”တိ ပက္ကောသာပေသိ။ မာဏ-
ဝေါ ရာဇာနံ ဝဉ္စိတွာ “မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ အဟံ တေ တိကိစ္ဆာမိ၊ အပိစ
ခေါ ပန မေ ရောဂဿ သမုဋ္ဌာနံ အာစိက္ခာဟိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ ဟရာယ-
မာနော “ကိ” တေ သမုဋ္ဌာနေန၊ ဘေသဇ္ဇံ ဧဝ ကရောဟိ”တိ အာဟ။
မဟာရာဇ ဝေဇ္ဇာ နာမ “အယံ ဗျာဓိ ဣမံ နိဿာယ သမုဋ္ဌိတော”တိ ဥတွာ
အနုစ္ဆရိကံ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တိတိ။ ရာဇာ “သာဓု တာတာ”တိ သမုဋ္ဌာနံ
ကထေန္တော “ဧကေန မာဏဝေန အာဂန္တာ တိသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ
ဒဿာမီ”တိ အာဒိကတွာ သဗ္ဗံ ကထေတွာ “ဣတိ မေ တာတ တဏှံ နိဿာယ
ဗျာဓိ ဥပ္ပန္နော၊ သစေ တိကိစ္ဆိတုံ သက္ကောသိ၊ တိကိစ္ဆာဟိ”တိ အာဟ။ ကိ”
ပန မဟာရာဇ သောစနာယ တာနိ နဂရာနိ သက္ကာ လဒ္ဓန္တိ။ န သက္ကာ
တာတာတိ။ ဧဝံ သန္တေ ကဿ သောစသိ မဟာရာဇ၊ သဗ္ဗမေဝ ဟိ

သဝိညာဏကာဝိညာဏကဝဏ္ဏံ၊ အတ္တနော ကာယံ အာဒိံ ကတွာ ပဟာယ
ဂမနီယံ၊ စတုသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာပိ တံ ကေပ္ပဟာရေနော န
စတံသော ဘတ္တပတိယော ဘုဉ္ဇိဿသိ၊ န စတုသု သယနေသု သယိဿသိ၊ န
စတ္တာရိ ဝတ္ထယုဂါနိ^၁ အစ္ဆာဒေဿသိ၊ တဏှာဝသိကေန နာမ ဘဝိတုံ န
ဝဇ္ဇတိ၊ အယဉ္ဇိ တဏှာ နာမ ဝဗ္ဗမာနာ စတုဟိ အပါယေဟိ မုစ္စိတုံ န ဒေတိတိ။

ဣတိ နံ မဟာသတ္တော ဩဝဒိတွာ အထဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ
ဂါထာ အဘာသိ—

၃၇။ “ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။
အဒ္ဓါ ဒိတိမနော ဟောတိ၊ လဒ္ဓါ မစ္စော ယဒိစ္ဆတိ။

၃၈။ ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။
တတော နံ အပရံ ကာမေ၊ ဃမ္ဗေ တဏှံဝ ဝိန္နတိ။

၃၉။ ဂဝံဝ သိဂီနော သိဂီံ၊ ဝဗ္ဗမာနဿ ဝဗ္ဗတိ။
ဧဝံ မန္တဿ ပေါသဿ၊ ဗာလဿ အဝိဇာနတော။
ဘိယျော တဏှာ ပိပါသာ စ၊ ဝဗ္ဗမာနဿ ဝဗ္ဗတိ။

၄၀။ ပထဗျာ သာလိယဝကံ၊ ဂဝါဿံ ဒါသပေါရိသံ။
ဒတွာ စ နာလမေကဿ၊ ဣတိ ဝိဒ္ဓါ သမံ စရေ။

၄၁။ ရာဇော ပဿယ ပထဝီ^၂ ဝိဇိတွာ၊
သသာဂရန္တံ မဟိ^၃မာဝသန္တော။
ဩရံ သမုဒ္ဓဿ အတိတ္တရူပေါ^၂၊
ပါရံ သမုဒ္ဓဿပိ ပတ္တယေထ။

၄၂။ ယာဝ အနုဿရံ ကာမေ၊ မနသာ တိတ္ထိ နာ^၃ဇ္ဈဂါ။
တတော နိဝတ္တာ ပဋိက္ကမ္မ ဒိသွာ၊
တေ ဝေ သုတိတ္တာ^၃ ယေ ပညာယ တိတ္တာ။

၄၃။ ပညာယ တိတ္ထိနံ သေဋ္ဌံ၊ န သော ကာမေဟိ တပ္ပတိ။
ပညာယ တိတ္ထိ ပုရိသံ၊ တဏှာ န ကုရုတေ ဝသံ။

၄၄။ အပစိနေထေဝ ကာမာနံ^၁၊ အပ္ပိစ္ဆ'ဿံ အလောလုပေါ။
သမုဒ္ဒမတ္တော ပုရိသော၊ န သော ကာမေဟိ တပ္ပတိ။

၄၅။ ရထကာရောဝ စမ္ပဿ၊ ပရိကန္တံ ဥပါဟနံ။
ယံ ယံ စဇတိ^၂ ကာမာနံ၊ တံ တံ သမ္ပဇ္ဇတေ သုခံ။
သဗ္ဗေ သုခမိစ္ဆေယျ၊ သဗ္ဗေ ကာမေ ပရိစ္စဇေ^၃တိ။

တတ္ထ ကာမန္တိ ဝတ္ထုကာမမ္ပိ ကိလေသကာမမ္ပိ။ ကာမယမာနဿာတိ
ပတ္တယမာနဿ။ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတီတိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ တံ ကာမိတဝတ္ထု
သမိဇ္ဈတိ စေ၊ နိပ္ပဇ္ဇတိ စေတိ အတ္တော။ တတော နံ အပရံ ကာမေဟိ ဧတ္ထ
နန္တိ နိပါတမတ္တံ။ အပရန္တိ ပရဘာဂဒီပနံ။ ကာမေဟိ ဥပယောဂဗဟုဝစနံ။
ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သစေ ကာမံ ကာမယမာနဿ တံ ကာမိတဝတ္ထု
သမိဇ္ဈတိ၊ တသ္မိံ သမိဇ္ဈေ တတော ပရံ သော ပုဂ္ဂလော ကာမယမာနော
ယထာ နာမ သဗ္ဗေ ဂိမ္မကာလေ ဝါတာတပေန ကိလန္တော တဏှံ ဝိန္တတိ၊
ပါနိယပိပါသံ ပဋိလဘတိ၊ ဧဝံ ဘိယျော ကာမတဏှာသမ္ဘိတေ ကာမေ ဝိန္တတိ
ပဋိလဘတိ၊ ရူပတဏှာဒိကာ တဏှာ စဿ ဝေုတိယေဝါတိ။ ဝံဝါတိ
ဂေါရူပဿ ဝိယ။ သိဝီနောတိ မတ္တကံ ပဒါလေတွာ ဥဋ္ဌိတသိင်္ဂဿ။
မန္တဿာတိ မန္တပညဿ။ ဗာလဿာတိ ဗာလဓမ္မေ ယုတ္တဿ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ
ဟောတိ—ယထာ ဝစ္ဆကဿ ဝေုန္တဿ သရီရေနေဝ သဗ္ဗိံ သိင်္ဂံ ဝေုတိ၊
ဧဝံ အန္တဗာလဿပိ အပ္ပတ္တကာမတဏှာ စ ပတ္တကာမပိပါသာ စ အပရပရံ
ဝေုတိတိ။

သာလိယဝကန္တိ သာလိခေတ္တယဝခေတ္တံ။ ဧတေန သာလိယဝါဒိကံ သဗ္ဗံ
ဧညံ ဒဿေတိ၊ ဒုတိယပဒေန သဗ္ဗံ ဦးပဒစတုပ္ပဒံ ဒဿေတိ။ ပဌမပဒေန
ဝါ သဗ္ဗံ အဝိညာဏကံ၊ ဣတရေန သဝိညာဏကံ။ ဒတွာ စာတိ ဒတွာပိ။ ဣဒံ
ဝုတ္တံ ဟောတိ—တိဋ္ဌန္တု တီဏိ ရဇ္ဇာနိ၊ သစေ သော မာဏဝေါ အညံ^၄ ဝါ
သကလမ္ပိ ပထဝီ^၅ သဝိညာဏကာဝိညာဏကရတနပူရံ^၆၊ ကဿမိ ဒတွာ
ဂစ္ဆေယျ၊ ဣဒမ္ပိ ဧတ္တကံ ဝတ္ထု ဧကဿေဝ အပရိယန္တံ၊ ဧဝံ ဒုပ္ပူရာ သော
တဏှာ နာမ။ ဣတိ ဝိဒ္ဓါ သမံ စရေတိ ဧဝံ ဇာနန္တော ပုရိသော တဏှာ-
ဝသိကော အဟုတွာ ကာယသမာစာရာဒီနိ^၇ ပူရေန္တော စရေယျ။

၁-ကာမာနိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-ဇတိ (သျှ၊ က)

၃-အညော (ဣ၊ က)

၄-သဝိညာဏကံ အဝိညာဏကံ ဝါ ပန (က)

၅-ကာယသုစရိတာဒီနိ (သျှ၊)

ဩရန္တိ ဩရိမကောဋ္ဌာသံ ပတွာ တေန အတိတ္တရူပေါ ပုန သမုဒ္ဒပါရမ္ပိ ပတ္တယေထ။ ဧဝံ တဏှာဝသိကသတ္တာ နာမ ဒုပ္ပုရာတိ ဒဿေတိ။ ယာဝါတိ အနိယာမိတပရိစ္ဆေဒေါ။ အနုဿရန္တိ အနုဿရန္တော။ နာ'ဇ္ဈဂါတိ န ဝိန္ဒတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—မဟာရာဇ ပုရိသော အပရိယန္တေဝိ ကာမေ မနသာ အနုဿရန္တော တိတ္ထိံ န ဝိန္ဒတိ၊ ပတ္တုကာမောဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ ကာမေသု သတ္တာနံ တဏှာ ဝဓုတေဝ။ တတော နိဝတ္တာတိ တတော ပန ဝတ္တုကာမ- ကိလေသကာမတော စိတ္တေန နိဝတ္တိတွာ ကာယေန ပဋိက္ခမ္မဉာဏေန အာဒိနဝံ ဒိသွာ ယေ ပညာယ တိတ္တာ ပရိပုဏ္ဏာ၊ တေ တိတ္တာ နာမ။

ပညာယ တိတ္ထိနံ သေဋ္ဌန္တိ ပညာယ တိတ္ထိနံ အယံ ပရိပုဏ္ဏသေဋ္ဌော^၁၊ အယမေဝ ဝါ ပါဋ္ဌော။ န သော ကာမေဟိ တပ္ပတိတိ “န ဟိ”တိဝိ^၂ ပါဋ္ဌော။ ယသ္မာ ပညာယ တိတ္ထော ပုရိသော ကာမေဟိ န ပရိဥယုတိတိ အတ္ထော။ န ကုရုတေ ဝသန္တိ တာဒိသဉ္စိ ပုရိသံ တဏှာ ဝသေ ဝတ္ထေတုံ န သက္ကောတိ၊ သွေဝ ပန တဏှာယ အာဒိနဝံ ဒိသွာ သရဘင်္ဂမာဏဂေါ ဝိယ စ^၃ အဓမ္မာ- သကရာဇာ ဝိယ စ တဏှာဝသေ န ပဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ အပစိနေထေဝါတိ ဝိဒ္ဓိသေထေဝ^၄။ သမုဒ္ဒမတ္တောတိ မဟတိယာ ပညာယ သမန္တာဂတတ္တာ သမုဒ္ဒပ္ပမာဏော။ သော မဟန္တေန အဂ္ဂိနာဝိ သမုဒ္ဒေါ ဝိယ ကိလေသကာမေဟိ န တပ္ပတိ န ဥယုတိ။

ရထကာရောတိ စမ္မကာရော။ ပရိကန္တန္တိ ပရိကန္တန္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ စမ္မကာရေ ဥပါဟနံ ပရိကန္တန္တော ယံ ယံ စမ္မဿ အဂယုပဂဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တံ တံ စဇိတွာ ဥပါဟနံ ကတွာ ဥပါဟနမူလံ လဘိတွာ သုခိတော ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ပဏှိတော စမ္မကာရသတ္တသဒိသာယ ပညာယ ကန္တန္တော ယံ ယံ ဩဓိ^၅ ကာမာနံ စဇတိ၊ တေန တေနဿ ကာမောမိနာ ရဟိတံ တံ တံ ကာယကမ္မံ ဝစိကမ္မံ မနောကမ္မဉ္စ သုခံ သမ္ပဇ္ဇတိ ဝိဂတဒရထံ၊ သစေ ပန သမ္ပမ္ပိ^၆ ကာယကမ္မာဒိသုခံ ဝိဂတပရိဋ္ဌာဟမေဝ ဣစ္ဆေယျ၊ ကသိဏံ ဘာဝေတွာ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ သဗ္ဗေ ကာမေ ပရိစ္စဇေတိ။

ဗောဓိသတ္တဿ ပန ဣမံ ဂါထံ ကထေန္တဿ ရညော သေတစ္ဆတ္ထံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဩဒါတကသိဏဇ္ဈာနံ ဥဒပါဒိ၊ ရာဇာပိ အရောဂေါ အဟောသိ။ သော တုဋ္ဌော သယနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ “တ္ထေကာ ဝေဇ္ဇာ မံ တိကိစ္ဆိတုံ

၁-ပရိပုဏ္ဏော သေဋ္ဌော (သိ)၊ ပရိပုဏ္ဏံ သေဋ္ဌော (က)

၂-န ပရိဥယုတိတိဝိ (သျှာ)

၃-ဂင်္ဂမာလော ဝိယ စ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄-ဝိဒ္ဓိသေယျာထေဝ (သျှာ၊ ဣ)

၅-သဗ္ဗေန သမ္ပမ္ပိ (သိ၊ သျှာ)

နာသက္ခိယံ၊ ပဏ္ဍိတမာဏဝေါ ပန အတ္တနော ဣဏောသဓေနံ မံ နိရောဂံ အကာသိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၄၆။ “အဋ္ဌ တေ ဘာသိတာ ဂါထာ၊ သဗ္ဗာ ဟောန္တိ သဟသိယာ၊
ပဋိဂဏှ မဟာမြဟေ၊ သာဓေတံ တဝ ဘာသိတ”န္တိ။

တတ္ထ အဋ္ဌာတိ ဒုတိယဂါထံ အာဒိံ ကတွာ ကာမာဒီနဝသံယုတ္တာ အဋ္ဌ။ သဟသိယာတိ သဟဿာရဟာ။ ပဋိဂဏှာတိ အဋ္ဌ သဟဿာနိ ဂဏှ။ သာဓေတံ တဝ ဘာသိတန္တိ သာဓု ဧတံ တဝ ဝစနံ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ကောဒသမံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “န မေ အတ္တော သဟဿေဟိ၊ သတေဟိ နဟုတေဟိ ဝါ။
ပစ္ဆိမံ ဘာသတော ဂါထံ၊ ကာမေ မေ န ရတော မနော”တိ။

တတ္ထ ပစ္ဆိမန္တိ “ရထကာရောဝ စမ္ပဿာ”တိ ဂါထံ။ ကာမေ မေ န ရတော မနောတိ ဣမံ ဂါထံ ဘာသမာနဿေဝ မမ ဝတ္ထုကာမေပိ ကိလေသကာမေပိ မနော နာဘိရမာမိ။ အဟဋ္ဌိ ဣမံ ဂါထံ ဘာသမာနော အတ္တနောဝ ဓမ္မဒေသနာယ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေသိံ မဟာရာဇာတိ။

ရာဇာ ဘိယျောသော မတ္တာယ တုသိတွာ မဟာသတ္တံ ဝဏ္ဏေန္တော ဩသာနဂါထမာဟ—

၄၈။ “ဘဒြကော ဝတာယံ မာဏဝကော၊ သဗ္ဗလောကဝိဒူ မုနိ။
ယော ဣမံ တဏှံ ဒုက္ခဇနနိ၊ ပရိဇာနာတိ ပဏ္ဍိတော”တိ။

တတ္ထ ဒုက္ခဇနနိန္တိ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဇနနိ။ ပရိဇာနာတိတိ ပရိဇာနိ ပရိစ္ဆိန္တိ၊ လုဋ္ဌိတွာ နိဟရိတိ ဗောဓိသတ္တံ ဝဏ္ဏေန္တော ဧဝမာဟ။

ဗောဓိသတ္တောပိ “မဟာရာဇ အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ ဓမ္မံ စရာ”တိ ရာဇာနံ ဩဝဒိတွာ အာကာသေန ဟိမဝန္တံ ဂန္ဓာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော ဟုတွာ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပါဟံ ဧတံ ပြာဟ္မဏံ နိဿောကမကာသိ”န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ ဒေသ ပြာဟ္မဏော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတမာဏဝေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကာမဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဇနသန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၈)

ဒသ ခလူတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရညော ဩဝါဒတ္ထာယ ကထေသိ။ ကေသိဉ္စိ ကာလေ ရာဇာ ဣဿရိယမဒမတ္တော ကိလေသသုခနိဿိတော ဝိနိစ္ဆယဗ္ဗိ န ပဋ္ဌပေသိ၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနဗ္ဗိ ပမဇ္ဇိ။ သော ကေဒိဝသေ ဒသဗလံ အနုဿရိတွာ “သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိဿာမီ”တိ ဘုတ္တပါတ-ရာသော ရထဝရမာရုယ ဝိဟာရံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ နိသိဒ္ဓိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိ” မဟာရာဇ စိရံ န ပညာယသိ”တိ ဝတွာ “ဗဟုကိစ္စတာယ နော ဘန္တေ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနဿ ဩကာသော န ဇာတော”တိ ဝတ္ထေ “မဟာရာဇ မာဒိသေ နာမ ဩဝါဒဒါယကေ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေ ဓုရဝိဟာရေ ဝိဟရန္တေ အယုတ္တံ တဝ ပမဇ္ဇိတုံ၊ ရညာ နာမ ရာဇကိစ္စေသု အပ္ပမတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရဋ္ဌဝါသီနံ မာတာဝိတုသမေန အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တေန ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ ဝနုတိ၊ ရညော ဟိ ဓမ္မိကဘာဝေ သတိ ပရိသာပိဿ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ၊ အနန္တရိယံ ခေါ ပနေတံ၊ ယံ မယိ အနုသာ-သန္တေ တံ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေယျာသိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုသာသက-အာစရိယေ အဝိဇ္ဇမာနေပိ အတ္တနော မတိယာဝံ၊ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာယ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သဂ္ဂပထံ ပူရယမာနာ အဂမံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ဇနသန္ဓကုမာရေ”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ အထဿ ဝယပ္ပတ္တဿ တက္ကသိလတော သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ အာဂတကာလေ ရာဇာ သဗ္ဗာနိ ဗန္ဓနာဂါရာနိ သောဓာပေတွာ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ သော အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ စတုသု

နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ ရာဇဒွါရေ စာတိ ဆ ဒါနဿာလာယော ကာရာ-
ပေတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဆ သတသဟဿာနိ ပရိန္ဒဇိတွာ သကလဇမ္ပဒိပံ သင်္ခေါ-
ဘေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္ထေန္တော ဗန္ဓနာဂါရာနိ နိစ္စံ ဝိဝဋ္ဌာနိ ကာရာပေတွာ
ဓမ္မဘဏ္ဍိကံ သောဓာပေတွာ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ လောကံ သင်္ဂဟန္တော
ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခန္တော ဥပေါသတဝါသံ ဝသန္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။
အန္တရန္တရာ စ ရဋ္ဌဝါသိနော သန္နိပါတာပေတွာ “ဒါနံ ဒေထ၊ သီလံ သမာ-
ဒိယထ၊ ဘာဝနံ ဘာဝေထ၊ ဓမ္မေန ကမ္မန္တေ စ ဝေါဟာရေ စ ပယောဇေထ၊
ဒဟရကာလေယေဝ သိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဟေထ၊ ဓနံ ဥပ္ပါဒေထ၊ ဂါမကုဋကမ္ပံ ဝါ
ပိသုဏ္ဍဝါစာကမ္ပံ ဝါ မာ ကရိတ္ထ၊ စဏ္ဍာ ဖရဿာ မာ အဟုဝတ္ထ၊ မာတု-
ပဋ္ဌာနံ ပိတုပဋ္ဌာနံ ပူရေထ၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော ဘဝထာ”တိ ဓမ္မံ
ဒေသေတွာ မဟာဇနေ သုစရိတဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ
ပန္နရသီဥပေါသထေ သမာဒိန္နုပေါသထော “မဟာဇနဿ ဘိယျော ဟိတ-
သုခတ္တာယ အပ္ပမာဒဝိဟာရတ္တာယ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ နဂရေ
ဘေရိံ စရာပေတွာ အတ္တနော ဩရောဓေ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗနဂရဇနံ
သန္နိပါတာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ အလင်္ကရိတွာ အလင်္ကတရတနမဏ္ဍပမဇ္ဈေ
သုပညတ္တဝရပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ “အဟော နဂရဝါသိနော တုမ္မာကံ တပနီယေ
စ အတပနီယေ စ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟုတွာ ဩဟိတသောတာ
သက္ကစ္စံ သုဏာထာ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သတ္တာ သစ္စပရိဘာဝိတံ မုခရတနံ ဝိဝရိတွာ တံ ဓမ္မဒေသနံ မရုရေန
သရေန ကောသလရညော အာဝိ ကရောန္တော—

၄၉။ “ဒသ ခလု ဣမာနိ ဌာနာနိ၊ ယာနိ ပုဗ္ဗေ အကရိတွာ။
သ ပစ္ဆာ မနုတပ္ပတိ၊ ဣစ္ဆေဝါဟ ဇနသန္တော။

၅၀။ အလဒ္ဓါ ဝိတ္တံ တပ္ပတိ၊ ပုဗ္ဗေ အသမုဒါနိတံ။
န ပုဗ္ဗေ ဓနမေသိဿံ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၁။ သကျရူပံ ပုရေ သန္တံ၊ မယာ သိပ္ပံ န သိက္ခိတံ။
ကိစ္ဆာ ဝုတ္တိ အသိပ္ပဿ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၂။ ကုဋ္ဌဝေဒီ ပုရေ အာသိ၊ ပိသုဏော ပိဋ္ဌိမံသိကော။
စဏ္ဍော စ ဖရသော စာပိ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

- ၅၃။ ပါဏာတိပါတီ ပုရေ အာသိ၊ လုဒ္ဓေါ စာပိ အနာရိယော။
ဘူတာနံ နာပစာယိဿံ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။
- ၅၄။ ဗဟူသု ဝတ သန္တိသု၊ အနာပါဒါသု ဣတ္ထိသု။
ပရဒါရံ အသေဝိဿံ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။
- ၅၅။ ဗဟုမိ ဝတ သန္တမိ၊ အန္ဓပါနေ ဥပဋ္ဌိတေ။
န ပုဗ္ဗေ အဒဓံ ဒါနံ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။
- ၅၆။ မာတရံ ပိတရံ စာပိ၊ ဇိဏ္ဏကံ ဂတယောဗ္ဗနံ။
ပဟု သန္တော န ပေါသိဿံ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။
- ၅၇။ အာစရိယ'မနုသတ္ထာရံ၊ သဗ္ဗကာမရသာဟရံ။
ပိတရံ အတိမညိဿံ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။
- ၅၈။ သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ စာပိ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
န ပုဗ္ဗေ ပယိရူပါသိဿံ၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။
- ၅၉။ သာဓု ဟောတိ တပေါ စိဏ္ဏော၊ သန္တော စ ပယိရူပါသိတော။
န စ ပုဗ္ဗေ တပေါ စိဏ္ဏော၊ ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။
- ၆၀။ ယော စ ဧတာနိ ဌာနာနိ၊ ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇတိ။
ကရံ ပုရိသကိစ္စာနိ၊ သ ပစ္ဆာ နာနုတပ္ပတိ"တိ—

ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ ဌာနာနီတိ ကာရဏာနိ။ ပုဗ္ဗေတိ ပဌမမေဝ အကရိတွာ။ သ ပစ္ဆာ
မနုတပ္ပတိတိ သော ပဌမံ ကတ္တဗ္ဗာနံ အကာရကော ပုဂ္ဂလော ပစ္ဆာ ဣ-
လောကေပိ ပရလောကေပိ တပ္ပတိ ကိလမတိ။ “ပစ္ဆာဝါ အနုတပ္ပတိ”တိပိ
ပါဌော။ ဣစ္စေဝါဟာတိ ဣတိ ဧဝံ အာဟာတိ ပဒစ္ဆေဒေါ၊ ဣတိ ဧဝံ ရာဇာ
ဇနသန္ဓော အဝေါစ။ ဣစ္စဿုဟာတိပိ^၁ ပါဌော။ တတ္ထ အဿု-ကာရော^၂
နိပါတမတ္ထံ၊ ဣတိ အဿု အာဟာတိ^၃ ပဒစ္ဆေဒေါ။ ဣဒါနိ တာနိ ဒဿ တပနိယ-
ကာရဏာနိ ပကာသေတုံ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မကထာ ဟောတိ။ တတ္ထ
ပုဗ္ဗေတိ ပဌမမေဝ တရုဏကာလေ ပရက္ကမံ ကတွာ အသပုဒါနိတံ အသမ္ဘတံ^၄

၁-ဣစ္စာသုဟာတိပိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-သုကာရော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၃-ဣစ္စာသု အာဟာတိ (သီ၊ သျှ၊)၊ ဣစ္စ အဿု အာဟာတိ (က)

၄-အသမ္ဘတံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

ခနံ မဟလ္လကကာလေ အလဘိတွာ တပ္ပတိ သောစတိ၊ ပရေ စ သုခိတေ ဒိသ္မာ သယံ ဒုက္ခံ ဇီဝန္တော “ပုဗ္ဗေ ခနံ န ပရိယေသိဿ”န္တိ ဧဝံ ပစ္ဆာ အနုတပ္ပတိ၊ တသ္မာ မဟလ္လကကာလေ သုခံ ဇီဝိတုကာမာ ဒဟရကာလေယေဝ ဓမ္မိကာနိ ကသိကမ္ဘာဒီနိ ကတွာ ခနံ ပရိယေသထာတိ ဒေသေတိ။

ပုရေ သန္တန္တိ ပုရေ^၁ ဒဟရကာလေ အာစရိယေ ပယိရူပါသိတွာ မယာ ကာတုံ သကျရူပံ သမာနံ ဟတ္ထိသိပ္ပါဒိကံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ န သိက္ခိတံ။ ကိစ္ဆာတိ မဟလ္လကကာလေ အသိပ္ပဿ ဒုက္ခာ ဇီဝိတဝုတ္တိ၊ နေဝ သက္ကာ တဒါသိပ္ပံ သိက္ခိတုံ၊ တသ္မာ မဟလ္လကကာလေ သုခံ ဇီဝိတုကာမာ တရုဏကာလေယေဝ သိပ္ပံ သိက္ခထာတိ ဒေသေတိ။ ကုဋ္ဌဝေဒီတိ ကုဋ္ဌဇာနနကော ဂါမကုဋ္ဌကော ဝါ လောကဿ အနတ္ထကာရကော ဝါ တုလာကုဋ္ဌာဒိကာရကော ဝါ ကုဋ္ဌနုကာရကော ဝါတိ အတ္ထော။ အာသိန္တိ ဧဝရူပေါ အဟံ ပုဗ္ဗေ အဟောသိ။ ဝိသုဏောတိ ပေသုညကာရကော။ ဝိဠိမံသိကောတိ လဉ္စ ဂဟေတွာ အသာမိကေ သာမိကေ ကရောန္တော ပရေသံ ဝိဠိမံသခါဒကော။ ဣတိ ပစ္ဆာတိ ဧဝံ မရဏမဉ္စေ နိပန္နော အနုတပ္ပတိ၊ တသ္မာ သစေ နိရယေ န ဝသိတုကာမာတ္ထ၊ မာ ဧဝရူပံ ပါပကမ္မံ ကရိတ္တာတိ ဩဝဒတိ။

လုဒ္ဒေါတိ ဒါရုဏော။ အနာရိယောတိ န အရိယော နိစသမာစာရော။ နာပစာယိဿန္တိ^၂ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယဝသေန နိစရုတ္တိကော နာဟောသိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အနာပါဒါသူတိ အပါဒါနံ အာပါဒေါ၊ ပရိဂ္ဂဟောတိ အတ္ထော။ နတ္ထိ အာပါဒေါ ယာသံ တာ အနာပါဒါ^၃၊ အညေဟိ အကတပရိဂ္ဂဟာသူတိ အတ္ထော။ ဥပဋ္ဌိတေတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ^၄။ န ပုဗ္ဗေတိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဒါနံ န အဒဒံ။ ပဟု သန္တောတိ ခနဗလေနာပိ ကာယဗလေနာပိ ပေါသိတုံ သမတ္ထော ပဋိဗလော သမာနော။ အာစရိယန္တိ အာစာရေ သိက္ခာပနတော ဣဓ ပိတာ “အာစရိယော”တိ အဓိပ္ပေတော။ အနုသတ္တာရန္တိ အနုသာသကံ။ သဗ္ဗကာမရသာဟရန္တိ သဗ္ဗေ ဝတ္ထုကာမရသေ အာဟရိတွာ ပေါသိတာရံ။ အတိမညိဿန္တိ တဿ ဩဝါဒံ အဂဏန္တော အတိက္ကမိတွာ မညိဿံ။

န ပုဗ္ဗေတိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေပိ ဂိလာနာဂိလာနေပိ စိဝရာဒီနိ ဒတွာ အပ္ပဋ္ဌိဇဂ္ဂနေန န ပယိရူပါသိဿံ။ တပေါတိ သုစရိတတပေါ။ သန္တောတိ တိဟိ ဒွါရေဟိ ဥပသန္တော သီလဝါ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—

၁-ပုဗ္ဗေ (သျှာ)

၂-နာဝဇာနိဿန္တိ (သျှာ)၊ နာဝဒါယိဿန္တိ (ဣ)

၃-န အာပါဒေါ ယာသံ အတ္ထိတိ အနာပါဒါ (သျှာ)၊ န အာပါဒေါ အနာပါဒေါ (က)

၄-ပတိဋ္ဌိတေ (က)

တိရိသေ့စရိတသင်္ခါတော တပေါ စိဏ္ဍော ဝေရူပေါ စ ဥပသန္တော ပယိရူ-
ပါသိတော နာမ သာဓု သုန္တရော။ န ပုဗ္ဗေတိ မယာ ဒဟရကာလေ
ဝေရူပေါ တပေါ န စိဏ္ဍော၊ ဣတိ ပစ္ဆာ ဇရာဇိဏ္ဍော မရဏဘယတဇ္ဇိတော
အနုတပ္ပတိ သောစတိ။ သစေ တုမှေ ဧဝံ န သောစိတုကာမာ၊ တပေါကမ္ပိ
ကရောထာတိဝဒတိ။ ယော စ တောနီတိ ယော ပန တောနိ ဒသ ကာရဏာနိ
ပဌမမေဝ ဥပါယေန ပဋိပဇ္ဇတိ သမာဒါယ ဝတ္တတိ၊ ပုရိသေဟိ ကတ္တဗ္ဗာနိ
ဓမ္မိကကိစ္စာနိ ကရောန္တော သော အပ္ပမာဒဝိဟာရိ ပုရိသော ပစ္ဆာ
နာနုတပ္ပတိ၊ သောမနဿပ္ပတ္တောဝ ဟောတိတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော အန္တဒ္ဓမာသံ ဣမိနာ နိယာမေန မဟာဇနဿ ဓမ္မံ
ဒေသေသိ။ မဟာဇနောပိဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ တာနိ ဒသ ဌာနာနိ ပူရေတွာ
သဂ္ဂပရာယဏောဝ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ မဟာရာဇ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ
အနာစရိယကာပိ အတ္တနော မတိယာဝ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဟာဇနံ
သဂ္ဂပထေ ပတိဋ္ဌာပေသု”န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါပရိသာ
ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ ဇနသန္တရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဇနသန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-မဟာကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၆၉)

ကဏ္ဍော ကဏ္ဍော စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လောကတ္ထ-
စရိယံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ကေဒိဝသဉ္စိ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဗိတွာ
“ယာဝဉ္စိ အာပုသော သတ္တာ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္တော အတ္တနော ဖာသု-
ဝိဟာရံ ပဟာယ လောကဿေဝ အတ္ထံ စရတိ၊ ပရမာဘိသမ္ဘောဓိံ ပတွာ သယံ
ပတ္တစိဝရမာဒါယ အဋ္ဌာရသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္တော ပဉ္စဝဂ္ဂိယတ္ထေရာနံ ဓမ္မစက္ကံ
ပဝတ္ထေတွာ ပဉ္စမိယာ ပက္ခဿ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တံ၊ ကထေတွာ သဗ္ဗေသံ
အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ ဥရုဝေလံ ဂန္တော တေဘာတိကဇဋိလာနံ အဗျုဇာနိ ပါဠိ-
ဟာရိယသဟဿာနိ ဒဿေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ဂယာသိသေ အာဒိတ္တပရိယာယံ၊
ကထေတွာ ဇဋိလသဟဿာနံ အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ မဟာကဿပဿ တိဏိ

ဂါဝုတာနိ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ဂန္ဓာ^၁ တီဟိ ဩဝါဒေဟိ ဥပသမ္ပဓံ အဒါသိ၊ ဧကော^၂ ပစ္စာဘတ္တံ ပဉ္စစက္ကာလီသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္ဓာ ပုတ္တုသုတိကုလပုတ္တံ အနာဂါမိ-
ဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ မဟာကပ္ပိနဿ ဝိသယောဇနသတံ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ
အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ ဧကော^၂ ပစ္စာဘတ္တံ တိသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္ဓာ တာဝ ကက္ခဋ္ဌံ
ဖရသံ အင်္ဂုလိမာလံ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ တိသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္ဓာ
အာဠဝကံ ယက္ခံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ကုမာရဿ သောတ္ထိံ^၃
အကာသိ၊ တာဝတိံသဘဝနေ တေမာသံ ဝသန္တော အသီတိယာ ဒေဝတာ-
ကောဠိနံ ဓမ္မာဘိသမယံ သမ္ပာဒေသိ၊ ဗြဟ္မလောကံ ဂန္ဓာ ဗကဗြဟ္မာနော ဒိဋ္ဌိံ^၄
ဘိဒ္ဓိတွာ ဒသန္တံ ဗြဟ္မသဟဿာနံ အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ အနုသဝိန္ဒရံ တိသု မဏ္ဍု-
လေသု စာရိကံ စရမာနော ဥပနိဿယသဗ္ဗန္ဓာနံ မနုဿာနံ သရဏာနိ စေဝ
သီလာနိစ မဂ္ဂဖလာနိစ ဒေတိ၊ နာဂသုပဏ္ဍာဒိနဗ္ဗိနာနပ္ပကာရံ အတ္ထံ စရတိ^၅ တိ
ဒသဗလဿ လောကတ္ထစရိယဂုဏံ ကထယိံသု။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ
နုတ္တ ဘိက္ခဝေတေရဟိ ကထာယသန္ဓိသိန္ဓာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ
ပုတ္တေ “အနုစ္စရိယံ ဘိက္ခဝေ သောဟံ ဣဒါနိ အဘိသမ္မောဓိံ^၆ ပတွာ
လောကဿ အတ္ထံ စရေယျံ၊ ပုဗ္ဗေ သရာဂကာလေဝိ လောကဿ အတ္ထံ
အစရိ” ဟိ ဝဟွာ အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ကဿပသမ္ပာသမ္ပုဒ္ဓကာလေ ဗာရာဏသီယံ ဥသီနကော^၇ နာမ
ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ကဿပသမ္ပာသမ္ပုဒ္ဓေ စတုသစ္စဒေသနာယ မဟာဇနံ
ကိလေသဗန္ဓနာ မောစေတွာ နိဗ္ဗာနနဂရံ ပူရေတွာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဒီဃဿ
အဗ္ဗုနော အစွယေန သာသနံ ဩသက္ကိ။ ဘိက္ခု ကေဝိသတိယာ အနေ-
သနာဟိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တိ၊ ဘိက္ခု ဂိဟိသံသဂ္ဂံ ကရောန္တိ၊ ပုတ္တဓိတာဒီဟိ
ဝေုန္တိ။ ဘိက္ခုနိယောပိ ဂိဟိသံသဂ္ဂံ ကရောန္တိ၊ ပုတ္တဓိတာဒီဟိ ဝေုန္တိ။ ဘိက္ခု
ဘိက္ခုဓမ္မံ၊ ဘိက္ခုနိယော ဘိက္ခုနိဓမ္မံ၊ ဥပါသကာ ဥပါသကဓမ္မံ၊ ဥပါသိကာ
ဥပါသိကဓမ္မံ၊ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏဓမ္မံဝိဿဇ္ဇေသုံ။ ယေဘုယျေန မနုဿာဒသ
အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္ထိံသု၊ မတမတာ အပါယေသု ပရိပူရေသုံ။
တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ နဝေ နဝေ ဒေဝေ အပဿန္တော မနုဿလောကံ
ဩလောကေတွာ မနုဿာနံ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တိတဘာဝံ ဥတွာ သတ္တု သာသနံ
ဩသက္ကိတံ ဒိသွာ “ကိံ န ကရိဿာမိ” တိ စိန္တေတွာ “အတ္ထေကော ဥပါယော၊
မဟာဇနံ တာသေတွာ ဘိတဘာဝံ ဥတွာ ပစ္စာ အဿာသေတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေတွာ ဩသက္ကိတံ သာသနံ ပဂ္ဂယု အပရမ္ဘိ ဝဿသဟဿံ ပဝတ္တနကာရဏံ

၁-ကတွာ (သျှာ၊က)

၂-ကေ (က)

၃-ဥသီနရော (သီ၊ဇု)၊ ဥသီနရော (သျှာ)

ကရိယာမီ”တိ သန္တိဋ္ဌာနံ ကတွာ မာတလိဒေဝပုတ္တံ မောစပ္ပမာဏဒါဌံ စတူဟိ ဒါဌာဟိ ဝိနိဂ္ဂတရသ္မိယာ ဘယာနကံ ကတွာ ဂတ္တိနိနံ ဒဿနေနေဝ ဂဗ္ဘပါတန-
သမတ္ထံ ဘောရရူပံ အာဇာနေယျပ္ပမာဏံ ကာဠဝဏ္ဏံ မဟာကဏ္ဍသုနခံ
မာပေတွာ ပဉ္စဗန္ဓနေန ဗန္ဓိတွာ ရတ္တမာလံ ကဏ္ဏေ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ရဇ္ဈကောဋိယံ
အာဒါယ သယံ ခွေ ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ ပစ္ဆာမုခေ ပဉ္စဓာ ကေသေ
ဗန္ဓိတွာ ရတ္တမာလံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ အာရောပိတပဝါဠဝဏ္ဏဇိယံ မဟာဓနံ ဂဟေတွာ
ဝဇီရဂ္ဂနာရာစံ နခေန ပရိဝဋ္ဌေန္တော^၁ ဝနစရကဝေသံ ဂဟေတွာ နဂရတော
သောဇနမတ္ထေ ဌာနေ ဩတရိတွာ “နဿတိ လောကော၊ နဿတိ
လောကော”တိ တိက္ခတ္ထု သဒ္ဓိ အနုသာဝေတွာ မနုဿေ ဥတ္တာသေတွာ
နဂရူပစာရံ ပတွာ ပုန သဒ္ဓမကာသိ။

မနုဿာ သုနခံ ဒိဿာ ဥတြိဿာ နဂရံ ပဝိသိတွာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော
အာရောစေသုံ။ ရာဇာ သီလံ နဂရဒ္ဓါရာနိ ပိဒဟာပေသိ။ သက္ကောပိ
အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ ပါကာရံ၊ ဥလ္လင်္ခိတွာ သုနခေန သဒ္ဓိံ အန္တောနဂရေပတိဋ္ဌဟိ။
မနုဿာ ဘိတတသိတာ ပလာယိတွာ ဂေဟာနိ ပဝိသိတွာ နိလိယိံသု။
မဟာကဏ္ဍောပိ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ မနုဿေ ဥပဓာဝိတွာ သန္တာသေန္တော ရာဇနိဝေသနံ
အဂမာသိ။ ရာဇင်္ဂဏေ မနုဿာ ဘယေန ပလာယိတွာ ရာဇနိဝေသနံ ပဝိသိတွာ
ဒ္ဓါရံ ပိဒဟိံသု။ ဥသိနကရာဇာပိ ဩရောဓေ ဂဟေတွာ ပါသာဒံ အဘိရဟိ။
မဟာကဏ္ဍော သုနခေါပုရိမပါဒေ ဥက္ခိပိတွာ ဝါတပါနေ ဌတွာ မဟာဘုဿိတံ
ဘုဿိ။ တဿ သဒ္ဓေါ ဟေဋ္ဌာ အဝိစိံ၊ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ ပတွာ သကလစက္ကဝါဠံ
ဧကနိန္နာဒံ အဟောသိ။ ဝိရုဇာတကေ^၂ ဟိ ပုဏ္ဏကယက္ခရညော၊ ကုသ-
ဇာတကေ^၃ ကုသရညော၊ ဘူရိဒတ္တဇာတကေ^၄ သုဒဿနနာဂရညော၊ ဣမသ္မိံ
မဟာကဏ္ဍဇာတကေ အယံ သဒ္ဓေါတိ ဣမေ စတ္တာရော သဒ္ဓါ ဇမ္ဗုဒိပေ
မဟာသဒ္ဓါ နာမ အဟေသုံ။

နဂရဝါသိနော ဘိတတသိတာ ဟုတွာ ဧကပုရိသောပိ သက္ကေန သဒ္ဓိံ
ကထေတုံ နာသက္ခိ၊ ရာဇာယေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ဝါတပါနံ နိဿာယ
သက္ကံ အာမန္တေတွာ “အမ္ဘောလုဒ္ဓက ကဿာတေ သုနခေါဘုဿတိ”တိ အာဟ။
ဆာဘဘာဝေန မဟာရာဇာတိ။ “တေန ဟိ တဿ ဘတ္တံ ဒါပေဿာမီ”တိ
အန္တောဇနဿ စ အတ္တနော စ ပက္ကဘတ္တံ သဗ္ဗံ ဒါပေသိ။ တံ သဗ္ဗံ သုနခေါ
ဧကကဗဠံ ဝိယ ကတွာ ပုန သဒ္ဓမကာသိ။ ပုန ရာဇာ ပုစ္ဆိတွာ “ဣဒါနိဝိ မေ

သုနခေါ ဆာတောယေဝါ”တိ သုတွာ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ပက္ကဘတ္တံ သဗ္ဗံ အာဟရာပေတွာ ဒါပေသိ။ တသ္မိံ ကေပ္ပဟာရေနော နိဋ္ဌာပိတေ သကလ-
နဂရဿ ပက္ကဘတ္တံ ဒါပေသိ။ တဗ္ဗိသော တထေဝဘူမိတွာ ပုန သဒ္ဓမကာသိ။
ရာဇာ “န ဧသ သုနခေါ၊ နိဿံသယံ ဧသ ယက္ခော ဘဝိဿတိ၊ အာဂမနကာရဏံ
ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ ဘိတတသိတော ဟုတွာ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၁။ “ကဏ္ဍော ကဏ္ဍော စ ယောရော စ၊ သုက္ကဒါဋ္ဌော ပဘာသဝါ။
ဗဒ္ဓေါ ပဉ္စဟိ ရဇ္ဇုဟိ၊ ကိံ ရဝိ သုနခေါ တဝါ”တိ။

တတ္ထ ကဏ္ဍော ကဏ္ဍောတိ ဘယဝသေန ဒဠိဝသေန ဝါ အာမေဋ္ဌိတံ။
ယောရောတိ ပဿန္တာနံ ဘယဇနကော။ ပဘာသဝါတိ ဒါဋ္ဌာ နိက္ခန္တ-
ရံသိပဘာသေန ပဘာသဝါ”။ ကိံ ရဝိတိ ကိံ ဝိရဝိ။ တဝေသ ဝေရူပေါ
ကက္ခဋ္ဌော သုနခေါ ကိံ ကရောတိ၊ ကိံ မိဂေ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဥဒါဟု တေ
အမိတ္တေ၊ ကိံ တေ ဣမိနာ၊ ဝိဿဇ္ဇေဟိ နန္တိ အမိပ္ပါယေနောမာဟ။

တံ သုတွာ သက္ခော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၂။ “နာယံ မိဂါနမတ္ထာယ၊ ဥသီနက ဘဝိဿတိ။
မနုဿာနံ အနယော ဟုတွာ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ”တိ။

တဿတ္ထော—အယဉ္စိ “မိဂမံသံ ခါဒိဿာမီ”တိ ဣဓ နာဂတော၊ တသ္မာ
မိဂါနံ အတ္ထော န ဘဝိဿတိ၊ မနုဿမံသံ ပန ခါဒိတုံ အာဂတော၊ တသ္မာ
တေသံ အနယော မဟာဝိနာသကာရကော ဟုတွာ ယဒါ အနေန မနုဿာ
ဝိနာသံ ပါဝိတာ ဘဝိဿန္တိ၊ တဒါ အယံ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ၊ မမ
ဟတ္ထတော မုစ္ဆိဿံတိတိ။

အထ နံ ရာဇာ “ကိံ ပန တေ ဘော လုဒ္ဓက သုနခေါ သဗ္ဗေသံယေဝ
မနုဿာနံ မံသံ ခါဒိဿတိ၊ ဥဒါဟု တဝ အမိတ္တာနုညေဝါ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“အမိတ္တာနုညေဝ မေ မဟာရာဇာ”တိ ဝုတ္တေ “ကေ ပန ဣဓ တေ
အမိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အဓမ္မောဘိရတာ ဝိသမစာရိနော မဟာရာဇာ”တိ
ဝုတ္တေ “ကထေဟိ တာဝ နေ အမှာက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ ကထေန္တော
ဒေဝရာဇာ ဒသ ဂါထာ အဘာသိ—

၁-ပတာပဝါတိ ဒါဋ္ဌေါ နိက္ခန္တေန ရံသိပတာပေန ပတာပဝါ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-ကိံ ဝိရတိ ဝိရ ဝိရိယဝန္တ (သီ၊ ဣ)၊ ကိံ ဝိရတိ ဝိရိယဝန္တ (သျှ၊)

- ၆၃။ “ပတ္တဟတ္တာ သမဏကာ၊ မုဏ္ဍာ သင်္ခာဠိပါရတာ။
နဂ်လေဟိ ကသိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၆၄။ တပဿိနိယော^၁ ပဗ္ဗဇိတာ၊ မုဏ္ဍာ သင်္ခာဠိပါရတာ။
ယဒါ လောကေ ဂမိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၆၅။ ဒိဃောတ္တရေဌာ ဇဠိလာ၊ ပက်ဒန္တာ ရဇဿိရာ။
ဇုဏံ စောဒါယ ဂစ္ဆန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၆၆။ အဓိစ္စ ဝေဒေ^၂ သာဝိတ္တိံ၊ ယညတန္တဉ္စ^၃ မြာဟ္မဏာ။
ဘတိကာယ ယဇိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၆၇။ မာတရံ ပိတရံ စာပိ၊ ဇိဏ္ဏကံ ဂတယောဗ္ဗနံ။
ပဟူ သန္တော န ဘရန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၆၈။ မာတရံ ပိတရံ စာပိ၊ ဇိဏ္ဏကံ ဂတယောဗ္ဗနံ။
ဗာလာ တုမှေတိ ဝက္ခန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၆၉။ အာစရိယဘရိယံ သဒ္ဓိ^၄၊ မာတုလာနိံ ပိတုစ္ဆကိ^၅။
ယဒါ လောကေ ဂမိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၇၀။ အသိစမ္ပံ ဂဟေတွာန၊ ခဂ္ဂံ ပဂ္ဂယျ မြာဟ္မဏာ။
ပန္တဃာတံ ကရိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၇၁။ သုက္ကစ္ဆဝီ ဝေဓဝေရာ၊ ထူလဗာဟူ အပါတုဘာ။
မိတ္တဘေဒံ ကရိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ။
- ၇၂။ မာယာဝိနော နေကတိကာ၊ အသပ္ပုရိသစိန္တကာ။
ယဒါ လောကေ ဘဝိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍော ပမောက္ခတိ”တိ။

တတ္ထ သမဏကာတိ “မယံ သမဏာမှာ”တိ ပဋိညာမတ္တကေန ဟိဋ္ဌိတ-
ဝေါဟာရေနေဝမာဟဇ။ ကသိဿန္တိတိ တေ တဒါပိ ကသန္တိယေဝ။ အယံ

၁-တပနိယာ (က)

၂-ဝေဒံ (က)

၃-ယညတန္တဉ္စ (သိ)

၄-သခါဘရိယံ (သိ၊ ဇု)

၅-ပိတုစ္ဆယံ (သိ)၊ ပိတုစ္ဆသံ (သျှာ)

၆-မယံ သမိတ-မှာတိ ပဋိညာတာ၊ တဒါ ဟိ လောကဝေါဟာရေနေဝမာဟ (က)

ပန အဇာနန္တော ဝိယ ဝေမာဟ။ အယဉ္ဇိဿ အဓိပ္ပါယော—ဧတေ ဝေရူပါ
ဗုဿီလာ မမ အဓိက္ခာ၊ ယဒါ မမ သုနခေန ဧတေ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတံ
ဘဝိဿတိ၊ တဒါ ဒေသ ကဏှော ဣတော ပဉ္စရဇ္ဇဗန္ဓနာ ပမောက္ခတိတိ။
ဣဓိနာ ဥပါယေန သဗ္ဗဂါထာသု အဓိပ္ပါယယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဗ္ဗဇိတာတိ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတာ။ ဂမိဿန္တိတိ အဂါရမဇ္ဈေ ပဉ္စ
ကာမဂုဏေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယော ဝိစရိဿန္တိ။ ဒီဃောတ္တဖျေဋ္ဌာတိ ဒါဌိကာနံ
ဝဓိတတ္တာ ဒီယုတ္တရေဋ္ဌာ။ ပဏ်ဒန္တာတိ ပဏေန မလေန သမန္တာဂတဒန္တာ။
ဣဏံစောဒါယာတိ ဘိက္ခာစရိယာယ ဓနံ သံဟရိတွာ ဝဓိယာ ဣဏံ ပယော-
ဇေတွာ တံ ဘောဒေတွာ တတော လဒ္ဓေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တာ ယဒါ ဂစ္ဆန္တိတိ
အတ္ထော။

သာဝိတ္တိန္တိ သာဝိတ္တိဉ္စ အဓိယိတွာ။ ယညတန္တိဉ္စာတိ ယညဝိဇာယကတန္တိ၊
ယညံ အဓိယိတွာတိ အတ္ထော။ ဘတိကာယာတိ တေ တေ ရာဇရာဇမဟာမတ္တေ
ဥပသင်္ကမိတွာ “တုမှာကံ ယညံ ယဇိဿာမ၊ ဓနံ ဒေသာ”တိ ဧဝံ ဘတိ-
အတ္တာယ ယဒါ ယညံ ယဇိဿန္တိ။ ပဟူ သန္တောတိ? ဘရိတုံ ပေါသေတုံ
သမတ္တာ သမာနာ။ ဗာလာ တုမှေတိ တုမှေ ဗာလာ န ကိဉ္စိ ဇာနာထာတိ
ယဒါ ဝက္ခန္တိ။ ဂမိဿန္တိတိ လောကဓမ္မသေဝနဝသေန ဂမိဿန္တိ။ ပန္တိဃာတန္တိ
ပန္တေ ဌတွာ မနုဿေ မာရေတွာ တေသံ ဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ။

သုက္ကန္တိတိ ကသာဝရုဏ္ဏာဒိဃံသနေန? သမုဋ္ဌာပိတသုက္ကန္တဝိဝဏ္ဏာ။
ဝေဝေဝေရာတိ ဝိဝေဝါ အပတိကာ၊ တာဟိ ဝိဝေဝါဟိ ဝေရံ စရန္တိတိ ဝေဝေဝေရာ။
ထူလဗာဟူတိ ပါဒပရိမဒ္ဓနာဒိဟိ သမုဋ္ဌာပိတမံသတာယ မဟာဗာဟူ။
အပါတုဘာတိ အပါတုဘာဝါ၊ ဓနုပ္ပါဒရဟိတာတိ အတ္ထော။ မိတ္တဘေဒန္တိ
မိထုဘေဒံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယဒါ
ဝေရူပါ ဣတ္ထိရုတ္တာ “ဣမာ အမှေ န ဇဟိဿန္တိ”တိ သဟိရညာ ဝိဝေဝါ
ဥပဂန္တာ သံဝါသံ ကပ္ပေတွာ တာသံ သန္တကံ ခါဒိတွာ တာဟိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘေဒံ

၁-သာဝိတ္တိ နာမ ဇကရဏံ (က)

၂-ယညတန္တိဉ္စာတိ ယညဝိဇာယကံ တန္တိ၊ ယညသုတ္တံ (သီ၊ ဣ)၊ ယညံ တန္တိဉ္စာတိ
ယညဝိဇာယကံ တတြ၊ ယညသုတ္တံ (သျှာ)

၃-သန္တာတိ (သီ၊ က)

၄-ကံသာဝရုဏ္ဏာဒိဃံသနေန (က)

၅-တေဟိ ဝိဝေဝါ စရန္တိဟိ တိဝိဝေဝေရာ စ ဝေဝေဝေရာ (ဣ)၊ တေဟိ ဝိဝေဝါရန္တိ တေ ဝေဝေဝေရာ၊
ဝိဝေဝါ ဣတ္ထိယော ဝုစ္ဆန္တိ (က)

၆-မိထုဘေဒန္တိ မိတ္တဘေဒံ (သီ၊ ဣ)၊ မိတ္တဘေဒန္တိ မိတ္တဘေဒနံ (သျှာ)

ကရိယန္တိ၊ ဝိဿာသံ ဘိန္ဒိတွာ အညံ သဟိရညံ^၁ ဂမိယန္တိ၊ တဒါ ဧသ တေ
စောရေ သဗ္ဗေဝ ခါဒိတွာ မုစ္ဆိယတိ။ အသပ္ပုရိသစိန္တကတိ အသပ္ပုရိသ-
စိတ္တေဟိ၊^၂ ပရဒုက္ခစိန္တနသီလာ။ တဒါတိ တဒါ သဗ္ဗေပိမေ သာတေတွာ
ခါဒိတမံသော၊^၃ ကဏှော ပမောက္ခတိတိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ “ဣမေ မယံ မဟာရာဇ အဓိက္ခာ”တိ တေ တေ အဓမ္မ-
ကာရကေ ပက္ခန္တိတွာ ခါဒိတုကာမတံ ဝိယ ကတွာ ဒသေတိ။ သော တတော
မဟာဇနဿ ဥတြိယကာလေ သုနခံ ရဇ္ဇုယာ အာကမ္ဘိတွာ ဌပိတံ ဝိယ ကတွာ
လုဒ္ဓကဝေသံ ဝိဇဟိတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန အာကာသေ ဇလမာနော
ဌတွာ “မဟာရာဇ အဟံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ၊ ‘အယံ လောကော ဝိနယတိ’တိ
အာဂတော၊ ပမတ္တာ ဟိ မဟာဇနာ၊ အဓမ္မံ ဝတ္တိတွာ မတမတာ သမ္ပတိ
အပါယေ ပူရေန္တိ၊ ဒေဝလောကော တုန္တော ဝိယ ဇာတော၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ
အဓမ္မိကေသု ကတ္တဗ္ဗံ အဟံ ဇာနိဿာမိ၊ တံ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ မဟာ-
ရာဇာ”တိ စတုဟိ သတာရဟဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မနုဿာနံ ဒါန-
သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဩသက္ကိတသာသနံ အညံ ဝဿသဟဿံ ပဝတ္တန-
သမတ္တံ ကတွာ မာတလိ^၄ အာဒါယ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ မဟာဇနာ ဒါန-
သီလာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ^၅သု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပါဟံ လောကဿ
အတ္တမေဝ စရာမီ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မာတလိ
အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာကဏှဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၀)

ကောသိယဇာတကံ သုဘဘောဇနဇာတကေ၊^၁ အာဝိ ဘဝိယတိ။

ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၁-အညာသံ ဟိရညကောဋံ (သီ၊ ဣ)၊ အညံ ဌာနံ (က)

၂-ခါဒတိ၊ တတော (က)

၂-အသပ္ပုရိသစိန္တေဟိ (သု၊)

၄-၃ ၆-၉၉-ပိဋေ။

ဂ-မေဏှကပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၁)

မေဏှကပဉ္စဇာတကံ ဥမင်္ဂဇာတကေ^၁ အာရိ ဘဝိဿတိ။

မေဏှကပဉ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

ဇ-မဟာပဉ္စမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၂)

နာ'ဒဋ္ဌာ ပရတော ဒေါသန္တိ ဣဒံသတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တောစိဉ္ဇမာဏ-
 ဝိကံ အာရတ္တ ကထေသိ။ ပဌမဗောဓိယဉ္စိ ဒသဗလဿ ပုထုဘူတေသု သာဝ-
 ကေသု အပရိမာဏေသု ဒေဝမနုဿေသု အရိယဘူမိံ ဩက္ကန္တေသု ပတ္ထဋ္ဌေသု
 ဂုဏသမုဒယေသု မဟာလာဘသက္ကာရာ ဥဒပါဒိ။ တိတ္ထိယာ သူရိယဂ္ဂမနေ
 ခဇ္ဇောပနကသဒိသာ အဟေသုံ ဟတလာဘသက္ကာရာ။ တေ အန္တရိထိယံ
 ဌတွာ “ကိံ သမဏော ဂေါတမောဝ ဗုဒ္ဓေါ၊ မယမ္ပိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကိံ တဿေဝ ဒိန္နံ
 မဟပ္ပလံ၊ အမှာကမ္ပိ ဒိန္နံ မဟပ္ပလမေဝ၊ အမှာကမ္ပိ ဒေယ ကရေထာ”တိ
 ဧဝံ မနုဿေ ဝိညာပေန္တာပိ လာဘသက္ကာရံ အလဘန္တာ ရဟော သန္နိပတိတွာ
 “ကေန န ခေါ ဥပါယေန သမဏဿ ဂေါတမဿ မနုဿာနံ အန္တရေ အဝဏ္ဏံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နာသေယျာမာ”တိ^၂ မန္တယံသု။ တဒါ သာဝတ္ထိယံ
 စိဉ္ဇမာဏဝိကာ နာမေကာ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဥတ္တမရူပရော သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ
 ဒေဝစ္ဆရာ ဝိယ။ တဿာ သရိရတော ရသ္မိယော နိစ္ဆရန္တိ။ အထေကော
 ခရမန္တိ ဝေမာဟ “စိဉ္ဇမာဏဝိကံ ပဋိစ္စ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပါ-
 ဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နာသေယျာမာ”တိ။ တေ “အတ္ထေသော ဥပါ-
 ယော”တိ သမ္ပုဋိန္တိသု။ အထ သာ တိတ္ထိယာရာမံ ဂန္တာ ဝဋ်တွာ အဋ္ဌာသိ၊
 တိတ္ထိယာ တာယ သဒ္ဓိံ န ကထေသုံ။ သာ “ကော န ခေါ မေ ဒေါသော”တိ
 ယာဝတတိယံ “ဝန္တာမိ အယျာ”တိ ဝတွာ “အယျာ ကော န ခေါ မေ
 ဒေါသော၊ ကိံ မယာ သဒ္ဓိံ န ကထေထာ”တိ အာဟ။ ဘဂိနိ သမဏံ
 ဂေါတမံ အမှေ ဝိဟေဌေန္တိ ဟတလာဘသက္ကာရေ ကတွာ ဝိစရန္တံ န ဇာနာ-
 သိတိ။ နာဟံ ဇာနာမိ အယျာ၊ မယာ ကိံ ပနေတ္ထ ကတ္တဗ္ဗန္တိ။ သစေ တံ ဘဂိနိ
 အမှာကံ သုခမိစ္ဆသိ၊ အတ္တာနံ ပဋိစ္စ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နာသေဟိတိ။

သာ “သာဓု အယျာ၊ မယုမေဝေသော ဘာရော၊ မာ စိန္တယိတ္တာ”တိ ဝတွာ ပက္ကမိတွာ ဣတ္ထိမာယာသု ကုသလတာယ တတော ပဋ္ဌာယ သာဝတ္ထိဝါသီနံ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဇေတဝနာ နိက္ခမနသမယေ ဣန္ဒဂေါပကဝဏ္ဏံ ပဋံ ပါရုပိတွာ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္တာ ဇေတဝနာဘိမုဒိ ဂစ္ဆန္တိ “ဣမာယ ဝေလာယ ကုဟိ” ဂစ္ဆသီ”တိ ဝတ္ထေ “ကိံ တုမှာကံ မမ ဂမနဋ္ဌာနေနာ”တိ ဝတွာ ဇေတဝနသမိပေ တိတ္ထိယာရာမေဝသိတွာ ပါတောဝ “အဂ္ဂဝန္ဓနံ ဝန္ဓိဿာမာ”တိ နဂရာနိက္ခမန္တေ ဥပါသကဇနေ ဇေတဝနေ ဝတ္ထာ ဝိယ^၁ ဟုတွာ နဂရံ ပဝိသတိ။ “ကုဟိ” ဝတ္ထာသီ”တိ ဝတ္ထေ “ကိံ တုမှာကံ မမ ဝတ္ထဋ္ဌာနေနာ”တိ ဝတွာ မာသဗုမာသစ္စယေန^၂ ပုစ္ဆိယမာနာ “ဇေတဝနေ သမဏေန ဂေါတမေန သဗ္ဗိံ ဧကဂန္ဓကုဋ္ဌိယာ ဝတ္ထာမိ”တိ အာဟ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ “သစ္စံ န ခေါ ဧတံ၊ နော”တိ ကံ^၃ ဥပ္ပါဒေတွာ တေမာသစတုမာသစ္စယေန ဝိလောတိကာဟိ ဥဒရံ ဝေဌေတွာ ဂစ္ဆိနိဝဏ္ဏံ ဒဿေတွာ ဥပရိ ရတ္တပဋံ ပါရုပိတွာ “သမဏံ ဂေါတမံ ပဋိစ္စ ဂစ္ဆော မေ လဒ္ဓေါ”တိ အန္ဓဗာလေ ဂါဟာပေတွာ^၄ အဋ္ဌနဝမာသစ္စယေန ဥဒရေ ဒါရုမဏ္ဍလိကံ ဗန္ဓိတွာ ဥပရိ ရတ္တပဋံ ပါရုပိတွာ ဟတ္ထပါဒပိဋိယော ဂေါဟနုကေန ကောဇ္ဇာပေတွာ ဥဿဒေ ဒဿေတွာ ကိလန္တိန္ဒိယာ ဟုတွာ သာယနသမယေ တထာဂတေ အလင်္ကတဓမ္မာသနေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ ဓမ္မသဘံ ဂန္ဓာ တထာဂတဿ ပုရတော ဌတွာ “မဟာသမဏ မဟာဇနဿ တာဝ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ မရရော တေ သဒ္ဓေါ၊ သုဗုဒ္ဓိတံ ဒန္တာဝရဏံ၊ အဟံ ပန တံ ပဋိစ္စ ဂစ္ဆံ လဘိတွာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ ဇာတာ၊ နေဝ မေ သူတိဃရံ ဇာနာသိ၊ န သပ္ပိတေလာဒိနိ၊ သယံ အကရောန္တော ဥပဋ္ဌာကာနမ္ဘိ အညတရံ ကောသလရာဇာနံ ဝါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဝါ ဝိသာခံ ဥပါသိကံ ဝါ ‘ဣမိဿာ စိဉ္ဇမာဏဝိကာယ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တံ ကရောဟိ’တိ န ဝဒသိ၊ အဘိရမိတုံယေဝ ဇာနာသိ၊ ဂဗ္ဘပရိဟာရံ န ဇာနာသိ”တိ ဂူထပိဏ္ဏံ ဂဟေတွာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ခူသေတုံ ဝါယမန္တိ ဝိယ ပရိသမဇ္ဈေ တထာဂတံ အက္ခောသိ။ တထာဂတော ဓမ္မကထံ ဌပေတွာ သီဟော ဝိယ အဘိနဒန္တော^၅ “ဘဂိနိ တယာ ကထိတဿ တထဘာဝံ ဝါ အတထဘာဝံ ဝါ အဟဇ္ဇေဝ တုဉ္ဇ ဇာနာမာ”တိ အာဟ။ အာမ သမဏ တယာ စ မယာ စ ဉှတဘာဝေနေတံ ဇာတန္တိ။

၁-ဘဂဝန္တံ (သီ၊ သျာ)

၂-ဇေတဝနာဂမနသိဿာ ဝိယ (က)

၃-ဧကမာသဗ္ဗိမာသစ္စယေန (သျာ)၊ စတုမာသစ္စယေန (က)

၄-သဒ္ဓဟာပေတွာ (ဓမ္မပဒ-၉၂-၁၁၇-ပိဋေ)

၅-ဝိဇ္ဇိယမာနော (က)

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော အာဝဇ္ဇမာနော “စိဗ္ဗမာဏဝိကာ တထာဂတံ အဘူတေန အက္ခောသတိ”တိ ဥတွာ “ဣမံ ဝတ္ထု သောဓေဿာမီ”တိ စတုဟိ ဒေဝပုတ္တေဟိ သဗ္ဗိံ အာဂမိ။ ဒေဝပုတ္တာ မူလိကပေါတကာ ဟုတွာ ဒါရုမဏ္ဍလိကဿ ဗန္ဓနရဇ္ဇုကေ ကေပ္ပဟာရေနေဝ ဆိန္ဒိယ၊ ပါရုတပဋ္ဌံ ဝါတော ဥက္ခိပိ၊ ဒါရုမဏ္ဍလိကံ ပတမာနံ တဿာ ပါဒဝိဋ္ဌိယံ ပတိ၊ ဥဘော အဂ္ဂပါဒါ ဆိန္ဒိယ၊ မနဿာ ဥဋ္ဌာယ “ကာဠကဏ္ဍိံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အက္ခောသသိ”တိ သီသေ ခေဋ္ဌံ ပါတေတွာ လေဉ္စုဒဏ္ဍာဒိဟတ္တာ ဇေတဝနာ နိဟရိသု။ အထဿာ တထာဂတဿ စက္ခုပထံ အတိက္ကန္တကာလေ မဟာပထဝီ ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိဝရမဒါသိ၊ အဝိစိတော အဂ္ဂိဇာလာ ဥဋ္ဌဟိ။ သာ ကုလဒတ္တိယံ ကမ္မလံ ပါရုပမာနာ ဝိယ ဂန္တော အဝိစိမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တိ။ အညတိတ္တိယာနံ လာဘသက္ကာရော ပရိဟာယိ၊ ဒသဗလဿ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဝရိ။ ပုနဒိဝသေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော စိဗ္ဗမာဏဝိကာ ဧဝံ ဥဋ္ဌာရဂုဏံ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘူတေန အက္ခောသိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သဗ္ဗိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ သော မံ အဘူတေန အက္ခောသိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒုတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖုလ္လပဒုမသသိရိကမုခတ္တာ^၂ ပနဿ “ပဒုမကုမာရော”တွေဝ နာမံ ကရိသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဂန္တော သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ အာဂမိ။ အထဿ မာတာ ကာလမကာသိ။ ရာဇာ အညံ အဂ္ဂမဟေသိ ကတွာ ပုတ္တဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ အပရဘာဂေ ရာဇာ ပစ္စန္တံ ကုပိတံ ဝူပသမေတုံ အဂ္ဂမဟေသိ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဣဓေဝ ဝသ အဟံ ပစ္စန္တံ ကုပိတံ ဝူပသမေတုံ ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝတွာ “နာဟံ ဣဓေဝ ဝသိဿာမိ၊ အဟမ္ပိ ဂမိဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ ယုဒ္ဓဘူမိယာ အာဒိနဝံ ဒဿေတွာ “ယာဝ မမာဂမနာ အနုက္ကဏ္ဍမာနာ ဝသ၊ အဟံ ပဒုမကုမာရံ ယထာ တဝ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စေသု အပ္ပမတ္တော ဟောတိ၊ ဧဝံ အာဏာပေတွာ ဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ တထာ ကတွာ ဂန္တော ပစ္စာမိတ္တေ ပလာပေတွာ^၄ ဇနပဒံ သန္တပ္ပေတွာ ပစ္စာဂန္တော ဗဟိနဂရေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပိတု အာဂတဘာဝံ

၁-ကို တွံ ကာဠကဏ္ဍိ (က) ဝိ ကာဠကဏ္ဍိ (ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၂-၁၁၇-ငါဋ္ဌ)

၂-ဖုလ္လပဒုမသရိက္ခမုခတ္တာ(သု) ၃-နာဟံ ဒေဝ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ(သီ၊ဣ) ၄-အနုသာသေက္ခာ(က)

ဥတွာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ရာဇဂေဟံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ ဧကကောဝတဿာ သန္တိကံ အဂမာသိ။

သာ တဿ ရူပသမ္ပတ္တိ^၁ ဒိဿွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဝဋ်တွာ “အဗ္ဗ ကိံ အမှာကံ^၂ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ “အဗ္ဗာတိ မံ ဝဒေသီ”တိ^၃ ဥဋ္ဌာယ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “သယနံ အဘိရုဟာ”တိ အာဟ။ ကိံကာရဏာတိ။ ယာဝ ရာဇာ န အာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ဥဘောပိ ကိလေသရတိယာ ရမိဿာမာတိ။ အဗ္ဗ တံ မမ မာတာ စ သဿာမိကာ စ၊ မယာ သပရိဂ္ဂဟော မာတုဂါမော နာမ ကိလေသဝသေန ဣန္ဒြိယာနိ ဘိဋ္ဌိတွာ န ဩလောကိတပုဗ္ဗော၊ ကထံ တယာ သဒ္ဓိံ ဧဝရူပံ ကိလိဋ္ဌကမ္မံ ကရိဿာမိတိ။ သာ ခွေ တယော ဝါရေ ကထေတွာ တသ္မိံ အနိစ္စမာနေ “မမ ဝစနံ န ကရောသီ”တိ အာဟ။ အာမ န ကရောမိတိ။ တေန ဟိ ရညော ကထေတွာ သီသံ တေ ဆိန္ဒာပေဿာမိတိ။ မဟာသတ္တော “တဝ ရုစိံ^၄ ကရောဟိ”တိ ဝတွာ တံ လဇ္ဇာပေတွာ ပက္ကာမိ။

သာ ဘိတတသိတာ စိန္တေသိ “သစေ အယံ ပဌမံ ပိတု အာရောစေဿတိ၊ ဇီဝိတံ မေ နတ္ထိ၊ အဟမေဝ ပုရေတရံ ကထေဿာမိ”တိ ဘတ္တံ အဘုဋ္ဌိတွာ ကိလိဋ္ဌလောမဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ သရီရေ နခရာဇိယော ဒဿေတွာ “ကုဟိ” ဒေဝီတိ ရညော ပုစ္ဆနကာလေ ‘ဂိလာနာ’တိ ကထေယျာထာ”တိ ပရိစာရိကာနံ သညံ ဒတွာ ဂိလာနာလယံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာပိ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ နိဝေသနံ အာရုယ တံ အပဿန္တော “ကုဟိ” ဒေဝီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဂိလာနာ”တိ သုတွာ သိရိဂစ္ဆံ ပဝိသိတွာ “ကိံ တေ ဒေဝိ အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သာ တဿ ဝစနံ အသုဏန္တိ ဝိယ ဟုတွာ ခွေ တယော ဝါရေ ပုစ္ဆိတာ “မဟာရာဇ ကဿာ ကထေသိ၊ တုဏှိ ဟောဟိ၊ သဿာမိကဗ္ဗတ္တိယော နာမ မာဒိဿာ န ဟောန္တိ”တိ^၅ ဝတွာ “ကေန တံ ဝိဟေဌိတာသိ၊ သီသံ မေ ကထေဟိ၊ သီသမဿ ဆိန္ဒိဿာမိ”တိ ဝုတ္တေ “ကံသိ တံ မဟာရာဇ နဂရေ ဌပေတွာ ဂတော”တိ ဝတွာ “ပဒုမကုမာရ”န္တိ ဝုတ္တေ “သော မယံ ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂန္တော ‘တာတမာ ဧဝံ ကရောဟိ၊ အဟံ တဝ မာတာ’တိ ဝုစ္စမာနောပိ ‘ဌပေတွာ မံ အညော ရာဇာ နတ္ထိ၊ အဟံ တံ ဂေဟေ ကရိတွာ ကိလေသရတိယာ ရမိဿာမိ’တိ မံ

၁-ရူပသောဘံ (ဣ)၊ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တိ (က)

၂-တုမှာကံ (သီ၊ ဣ)

၃-အဗ္ဗာတိ မာ ဝဒေသီတိ (သျှာ)၊ ကိံ မံ ဝဒေသီတိ (က)

၄-ရုစိယာ (သျှာ)

၅-မာဒိဿာ ဟောန္တိတိ (သီ၊ ဣ)

ကေသေသု ဂဟေတွာ အပရာပရံ လုဉ္ဇိတွာ အတ္တနော ဝစနံ အကရေန္တိ ဓံ ပါတေတွာ ကောဇ္ဇေတွာ ဂတော”တိ အာဟ။

ရာဇာ အနုပပရိက္ခိတွာဝ အာသီဝိသော ဝိယ ကုဋ္ဌေါ ပုရိသေ အာဏာ-
ပေသိ “ဂစ္ဆယ ဘဏေ ပဒုမကုမာရံ ဗန္ဓိတွာ အာနေထာ”တိ။ တေ နဂရံ
အဝတ္ထရန္တာ ဝိယ တဿ ဂေဟံ ဂန္တာ တံ ဗန္ဓိတွာ ပဟရိတွာ ပစ္ဆာဗာဟံ
ဂါဠုဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ရတ္တကဏ္ဍဝေရမာလံ^၁ ဂိဝါယံ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ ဝဇ္ဈံ ကတွာ
အာနယိသု။ သော “ဒေဝိယာ ဣဒံ ကမ္မ”န္တိ ဥတွာ “ဘော ပုရိသာ နာဟံ
ရညော ဒေါသကာရကော၊ နိပ္ပရာဓောဟမသ္မိ”တိ ဝိလပန္တော အာဂစ္ဆတိ။
သကလနဂရံ သံဗုဒ္ဓိတွာ “ရာဇာ ကိရ မာတုဂါမဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ မဟာ-
ပဒုမကုမာရံ သာတာပေသိ”တိ သန္ဓိပတိတွာ ရာဇကုမာရဿ ပါဒမူလေ
နိပတိတွာ “ဣဒံ တေ သာမိ အနနုစ္ဆရိက”န္တိ မဟာသဒ္ဓေန ပရိဒေဝိ။ အထ
နံ နေတွာ ရညော ဒေသေသု။ ရာဇာ ဒိသ္မာဝ စိတ္တံ နိဂ္ဂဏိတုံ အသက္ကောန္တော
“အယံ အရာဇာဝ ရာဇလိဋ္ဌံ ကရေတိ၊ မမ ပုတ္တော ဟုတွာ အဂ္ဂမဟေသိယာ
အပရဇ္ဈတိ၊ ဂစ္ဆယ နံ စောရပပါတေ ပါတေတွာ ဝိနာသံ ပါပေထာ”တိ
အာဟ။ မဟာသက္ကော “န မယံ တာတ ဇေဝုပေါ အပရာဓော အတ္ထိ၊ မာတု-
ဂါမဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ မာ မံ နာသေဟိ”တိ ဝိတရံ ယာစိ။ သော တဿ
ကထံ န ဂဏှိ။

တတော သောဠသသဟဿာ အန္တေပုရိကာ “တာတ မဟာပဒုမကုမာရ
အတ္တနော အနနုစ္ဆရိကံ ဣဒံ လဒ္ဓ”န္တိ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိသု။ သဗ္ဗေ ခတ္တိယ-
မဟာသာလာဒယောဝိ အမစ္စပရိဇနာပိ “ဒေဝ ကုမာရော သီလာစာရဂုဏ-
သဗ္ဗန္တော ဝံသာနုရက္ခိတော ရဇ္ဇဒါယာဒေါ၊ မာ နံ မာတုဂါမဿ ဝစနံ
ဂဟေတွာ အနုပပရိက္ခိတွာဝ ဝိနာသေဟိ၊ ရညာ နာမ နိသဗ္ဗကာရိနာ
ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ သတ္တ ဂါထာ အဘာသိသု—

၁၀၆။ “နာ’ဒဋ္ဌာ ပရတော ဒေါသံ၊ အဏုံ ထူလာနိ သဗ္ဗသော။
ဣဿရော ပဏယေ ဒဏှံ၊ သာမံ အပ္ပဋိဝေက္ခိယ။

၁၀၇။ ယော စ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ၊ ဒဏှံ ကုဗ္ဗတိ ခတ္တိယော။
သကဏှကံ သော ဝိလတိ၊ ဇစ္စန္တောဝ သမက္ခိကံ။

- ၁၀၈။ အဒဏ္ဍိယံ ဒဏ္ဍယတိ၊ ဒဏ္ဍိယဉ္စ အဒဏ္ဍိယံ။
အန္ဓောဝ ဝိသမံ မဂ္ဂံ၊ န ဇာနာတိ သမာသမံ။
- ၁၀၉။ ယော စ တောနိ ဌာနာနိ၊ အဏုံ ထူလာနိ သဗ္ဗသော။
သုဒိဋ္ဌမနုသာသေယျ၊ သ ဝေ ဝေါဟရိတု^၁မရဟတိ။
- ၁၁၀။ နေကန္တမုဒုနာ သက္ကာ၊ နေကန္တတိဒိဏေန ဝါ။
အတ္တံ မဟန္တေ^၂ ဌပေတုံ၊ တသ္မာ ဥဘယမာစရေ။
- ၁၁၁။ ပရိဘူတော မုဒု ဟောတိ၊ အတိတိက္ခော စ ဝေရဝါ။
တေဉ္စ ဥဘယံ ဥတွာ၊ အနုမဇ္ဈံ သမာစရေ။
- ၁၁၂။ ဗဟုမ္ပိ ရတ္တော ဘာသေယျ၊ ဒုဋ္ဌောပိ ဗဟု ဘာသတိ။
န ဣတ္ထိကာရဏာ ရာဇ၊ ပုတ္တံ ဃာတေတုမရဟသိ^၃တိ။

တတ္ထ နာ^၁ဒဌာတိ^၂ န အဒိသ္မာ။ ပရတောတိ ပရဿ။ သဗ္ဗသောတိ သဗ္ဗာနိ။
အဏုံ ထူလာနိတိ ဒုဒ္ဓကမဟန္တာနိ ဝဇ္ဇာနိ။ သာမံ အပ္ပဋိဝေက္ခိယာတိ ပရဿ
ဝစနံ ဂဟေတွာ^၃ အတ္တနော ပစ္စက္ခံ အကတွာ ပထဝိဿရော ရာဇာ ဒဏ္ဍံ န
ပဏယေ န ပဋ္ဌပေယျ။ မဟာသမ္ပတရာဇကာလသိဉ္စိ သတတော ဥတ္တရိ ဒဏ္ဍော
နာမ နတ္ထိ၊ တာဠနဂရဟဏပဗ္ဗာဇနတော ဥဋ္ဌံ ဟတ္ထပါဒစ္ဆေဒနဃာတနံ နာမ
နတ္ထိ၊ ပစ္ဆာ ကက္ခဋရာဇနံယေဝ ကာလေ ဧတံ ဥပ္ပန္နံ၊ တံ သန္ဓာယ တေ အမစ္စာ
“နေကန္တေနဝ ပရဿ ဒေါသံ သာမံ အဒိသ္မာ ကာတုံ န ယုတ္တ”န္တိ ကထေန္တာ
ဝေမာဟံသု။

ယော စ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာတိ မဟာရာဇာ ဧဝံ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ ဒေါသာ-
နုစ္ဆရိကေ ဒဏ္ဍော ပဏေတဗ္ဗေ ယော ရာဇာ အဂတိဂမနေ ဌိတော တံ ဒေါသံ
အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိဒဏ္ဍံ ကရေတိ၊ သော အတ္တနော ဒုက္ခကာရဏံ
ကရောန္တော သကဏ္ဍကံ ဘောဇနံ ဂိလတိ နာမ၊ ဇစ္စန္ဓော ဝိယ စ သမက္ခိကံ
ဘုဉ္ဇတိ နာမ။ အဒဏ္ဍိယန္တိ ယော အဒဏ္ဍိယံ အဒဏ္ဍပဏေတဗ္ဗဉ္စ ဒဏ္ဍောတွာ
ဒဏ္ဍိယဉ္စ ဒဏ္ဍပဏေတဗ္ဗံ အဒဏ္ဍောတွာ^၁ အတ္တနော ရုစိမေဝ ကရေတိ၊ သော
အန္ဓော ဝိယ ဝိသမံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော၊ န ဇာနာတိ သမာသမံ၊ တတော
ပါသာဏာဒိသု ပက္ခလန္တော အန္ဓော ဝိယ စတူသု အပါယေသု မဟာဒုက္ခံ

၁-ကာရိတု (က) ၂-မဟတ္တေ (သျှ၊က) ၃-နာဒိဌာတိ (သီ၊သျှ၊က)

၄-ပရဝစနံ ပဟာယ (သီ၊သျှ၊ဇ) ၅-ယော အဒဏ္ဍိတဋ္ဌံ ဒဏ္ဍံ ဒေတိ၊ ဒဏ္ဍိတဗ္ဗဉ္စ အဒဏ္ဍိတွာ (က)

သမဿာသေတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ ဟဒယေ ဌပေတွာ ဒိဗ္ဗသမ္ဗုဒ္ဓံ ဖရာပေတွာ^၁ ဩတရိတွာ ပဗ္ဗတပါဒေ ပတိဋ္ဌိတနာဂရာဇဿ ဖဏဂဗ္ဘေ ဌပေသိ။ နာဂရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ နာဂဘဝနံ နေတွာ အတ္တနော ယသံ မဇ္ဈေ ဘိဋ္ဌိတွာ အဒါသိ။ သော တတ္ထ ဧကသံဝစ္ဆရံ ဝသိတွာ “မနုဿ- ပထံ ဂမိဿာမိ”တိ ဝတွာ “ကတရံ ဌာန”န္တိ ပုတ္တေ “ဟိမဝန္တံ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ အာဟ။ နာဂရာဇာ “သာဓူ”တိ တံ ဂဟေတွာ မနုဿပထေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သောပိ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလ- ဖလာဟာရေ တတ္ထ ပဋိဝသတိ။

အထေကော ဗာရာဏသီဝါသီ ဝနစရကော တံ ဌာနံ ပတ္တော မဟာသတ္တံ သဗ္ဗာနိတွာ “နန တံ ဒေဝ မဟာပဒုမကုမာရေ”တိ ဝတွာ “အာမ သမ္မာ”တိ ပုတ္တေ တံ ဝဋ္ဌိတွာ ကတိပါဟံ တတ္ထ ဝသိတွာ ဗာရာဏသီ ဂန္ဓာ ရညော အာရောစေသိ “ဒေဝ ပုတ္တော တေ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဏ္ဍသာလာယံ ဝသတိ၊ အဟံ တဿ သန္တိကေ ဝသိတွာ အာဂတော”တိ။ ပစ္စက္ခတော တေ ဒိဋ္ဌောတိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ မဟာဗလကာယပရိဝုတော တတ္ထ ဂန္ဓာ ဝနပရိယန္တေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော ပဏ္ဍသာလံ ဂန္ဓာ ကဉ္စနရူပသဒိသံ^၂ ပဏ္ဍသာလဒွါရေ နိသိန္တံ မဟာသတ္တံ ဒိဿာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ အမစ္စာပိ ဝဋ္ဌိတွာ ပဋိသန္ဓာရံ ကတွာ နိသိဒိ^၃ သူ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ရာဇာနံ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိသန္ဓာရမကာသိ။ အထ နံ ရာဇာ “တာတ မယာ တံ ဂမ္ဘိရေ ပပါတေ ခိပါပိတော၊ ကထံ သဇိပိတော- သိ”တိ ပုစ္ဆန္တော နဝမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၄။ “အနေကတာလေ နရကေ၊ ဂမ္ဘိရေ စ သုဒုတ္တရေ။

ပါတိတော ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိံ၊ ကေန တံ တတ္ထ နာ’မရိ”တိ။

တတ္ထ အနေကတာလေတိ အနေကတာလပ္ပမာဏေ။ နာ’မရိတိ န အမရိ^၄။

တတောပရံ—

၁၁၅။ “နာဂေါ ဇာတဖဏော တတ္ထ၊ ထာမဝါ ဂိရိသာနုဇော၊

ပစ္စဂ္ဂဟိ မံ ဘောဂေဟိ၊ တေနာဟံ တတ္ထ နာ’မရိ”။

၁-ပဏာမေတွာ (က)

၃-ဒိပါပေတွာ (က)

၂-ကဉ္စနရူပသိရိယာ (သီ၊ဇု)၊ ကဉ္စနရူပကံ ဝိယ ပဇ္ဇေလန္တံ သိရိယာ (သျှာ)

၄-နာမရိတိ န မရိ (ဣ)

- ၁၁၆။ ဧဟိ တံ ပဋိနေဿံမိ၊ ရာဇပုတ္တ သကံ ဃရံ၊
ရဇ္ဇိ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။
- ၁၁၇။ ယထာ ဂိလိတွာ ဗဠိသံ၊ ဥဒ္ဓရေယျ သလောဟိတံ။
ဥဒ္ဓရိတွာ သုဒ္ဓိ အဿ၊ ဧဝံ ပဿာမိ အတ္တနံ။
- ၁၁၈။ ကိံ န တုံ ဗဠိသံ မြူသိ၊ ကိံ တုံ မြူသိ သလောဟိတံ။
ကိံ န တုံ ဥဒ္ဓတံ မြူသိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော။
- ၁၁၉။ ကာမာ'ဟံ ဗဠိသံ မြူမိ၊ ဟတ္ထိအဿံ သလောဟိတံ။
စတ္တာ'ဟံ ဥဒ္ဓတံ မြူမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ခတ္ထိယာ"တိ—

ဣမာသု ပဉ္စသု ကေန္တရိကာ တိဿော ဂါထာ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ခွေ ရညော။

တတ္ထ ပစ္စုဂ္ဂဟိ မန္တိ ပဗ္ဗတပတနကာလေ ဒေဝတာယ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဒိဗ္ဗ-
သမ္ဗုဒ္ဓေသေန သမဿာသေတွာ ဥပနိတံ မံ ပဋိဂ္ဂဟိ၊ ဂဟေတွာ စ ပန
နာဂဘဝနံ အာနေတွာ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ “မနုဿပထံ မံ နေဟိ”တိ ဝုတ္တော
မံ မနုဿပထံ အာနေသိ၊ အဟံ ဣဓာဂန္တော ပဗ္ဗဇိတော၊ ဣတိ တေန
ဒေဝတာယ စ နာဂရာဇဿ စ အာနုဘာဝေန အဟံ တတ္ထ နာမရိန္တိ သဗ္ဗ
အာရောစေသိ။

ဧဟိတိ ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သောမနဿပုတ္တော ဟုတွာ “တာတ
အဟံ ဗာလဘာဝေန ဣတ္ထိယာ ဝစနံ ဂဟေတွာ ဧဝံ သီလာစာရသမ္ပန္နေ တယိ
အပရစ္ဆိံ၊ ခမာဟိ မေ ဒေါသ”န္တိ ပါဒေသု နိပတိတွာ “ဥဠေဟိ မဟာရာဇ၊
ခမာမ တေ ဒေါသံ၊ ဣတော ပရံ ပုန မာဧဝံ အနိသမ္ပကာရိ ဘဝေယျာသိ”တိ
ဝုတ္တေ “တာတ တုံ အတ္တနော ကုလသန္တကံ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရဇ္ဇိ
အနုဿာသန္တော မယံ ခမသိ နာမာ”တိ ဧဝမာဟ။

ဥဒ္ဓရိတွာတိ ဟဒယဝက္ကာဒိနိ အသမ္ပတ္တမေဝ တံ ဥဒ္ဓရိတွာ သုဒ္ဓိ အဿ။ ဧဝံ
ပဿာမိ အတ္တနန္တိ အတ္တာနံ မဟာရာဇ ဧဝံ အဟဗ္ဗိ ပုန သောတ္ထိဘာဝပုတ္တံ
ဂိလိတဗဠိသံ ပုရိသမိဝ အတ္တာနံ ပဿာမိတိ။ “ကိံ န တုံ”န္တိ ဣဒံ ရာဇာ တမတ္ထံ
ဝိတ္တာရတော သောတုံ ပုစ္ဆတိ။ ကာမာ'ဟန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အဟံ။ ဟတ္ထိအဿံ
သလောဟိတန္တိ ဧဝံ ဟတ္ထိအဿရထဝါဟနံ သတ္တရတနာဒိဝိဘဝံ “သလော-
ဟိတ”န္တိ မြူမိ။ စတ္တာဟန္တိ စတ္တံ အဟံ၊ ယဒါ တံ သဗ္ဗမ္ပိ စတ္တံ ဟောတိ
ပရိစ္ဆတ္တံ၊ တံ ဒါနာဟံ “ဥဒ္ဓတ”န္တိ မြူမိ။

“ဣတိ ခေါ မဟာရာဇ မယံ ရဇဇေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တံ ပန ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဓမ္မေန ရဇံ ကာရေဟိ”တိ မဟာသတ္တော ပိတု ဩဝါဒံ အဒါသိ။ သော ရာဇာ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ နဂရံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ “အဟံ ကံ နိဿာယ ဝေရူပေန အာစာရဂုဏသမ္ပန္နေန ပုတ္တေန ဝိယောဂံ ပတ္တော”တိ။ အဂ္ဂမဟေသိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တံ ဥဗ္ဗံပါဒံ ဂါဟာပေတွာ စောရပပါတေ ဒိပါပေတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ဓမ္မေန ရဇံ ကာရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပေသာ မံ အက္ခောသိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ—

၁၂၀။ “စိဇ္ဇမာဏဝိကာ မာတာ၊ ဒေဝဒတ္တော စ မေ ပိတာ။
အာနန္ဒော ပဏ္ဍိတော နာဂေါ၊ သာရိပုတ္တော စ ဒေဝတာ။
ရာဇပုတ္တော အဟံ အာသိ၊ ဧဝံ ဓာရေယ ဇာတက”န္တိ—

ဩသာနဂါထာယ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။

မဟာပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-မိတ္တာမိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၃)

ကာနိ ကမ္မာနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရညော အတ္ထစရက် အမစ္စံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ ရညော ဗဟူပကာရော အဟေသိ။ အထဿ ရာဇာ အတိရေကသမ္မာနံ ကာရေသိ။ အဝသေသာ နံ အသဟမာနာ “ဒေဝ အသုကော နာမ အမစ္စော တုမှာကံ အနတ္တကာရကော”တိ ပရိဘိဋ္ဌိသု။ ရာဇာ တံ ပရိဂ္ဂဏန္တော ကိဉ္စိ ဒေါသံ အဒိသ္မာ “အဟံ ဣမဿ ကိဉ္စိ ဒေါသံ န ပဿာမိ၊ ကထံ န ခေါ သက္ကာ မယာ ဣမဿ မိတ္တဘာဝံ ဝါ အမိတ္တဘာဝံ ဝါ ဇာနိတု”န္တိ စိန္တေတွာ “ဣမံ ပဉ္စံ ဌပေတွာ တထာဂတံ အညော ဇာနိတု န သက္ခိဿတိ၊ ဂန္ဓာ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ ဘုတ္တပါတရာသော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ ကထံ န ခေါ သက္ကာ ပုရိသေန အတ္တနော မိတ္တဘာဝံ ဝါ အမိတ္တဘာဝံ ဝါ ဇာနိတု”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပိ မဟာရာဇ ပဏ္ဍိတာ ဣမံ ပဉ္စံ စိန္တေတွာ ပဏ္ဍိတေ ပုစ္ဆိတွာ တေဟိ

ကထိတဝသေန ဥတွာ အမိတ္တေ ဝဇ္ဇေတွာ မိတ္တေ သေဝိသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတ် အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အတ္တဓမ္မာနုဿာသကော အမစ္စော အဟောသိ။ တဒါဗာရာဏသီရညော ဧကံ အတ္တစရက် အမဂ္ဂံသေသာ ပရိဘိန္တိသု။ ရာဇော တဿ ဒေါသံ အပဿန္တော “ကထံ န ခေါသက္ကာ မိတ္တံ ဝါ အမိတ္တံ ဝါ ဣတု”န္တိ မဟာသတ္တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၁။ “ကနိ ကမ္မာနိ ကုဗ္ဗာနံ၊ ကထံ ဝိညူ ပရက္ကမေ။
အမိတ္တံ ဇာနေယျ မေဓာဝီ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏှိတော”တိ။

တဿတ္ထော—ကနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တံ မေဓာဝီ ပဏှိတော ပုရိသော စက္ခုနာ ဒိသွာ ဝါ သောတေန သုတွာ ဝါ “အယံ မယံ အမိတ္တော”တိ ဇာနေယျ၊ တဿ ဇာနနတ္ထာယ ကထံ ဝိညူ ပရက္ကမေယျာတိ။

အထဿ အမိတ္တလက္ခဏံ ကထေန္တော အာဟ—

၁၂၂။ “န နံ ဥမှယတေ ဒိသွာ၊ န စ နံ ပဋိနန္တတိ။
စက္ခုနိ စဿံ” န ဒဒါတိ၊ ပဋိလောမဉ္စ ဝတ္တတိ။

၁၂၃။ အမိတ္တေ တဿ ဘဇတိ၊ မိတ္တေ တဿ န သေဝတိ။
ဝဏှကာမေ နိဝါရေတိ၊ အက္ခောသန္တေ ပသံသတိ။

၁၂၄။ ဂုယုဉ္စ တဿံ န’က္ခာတိ၊ တဿ ဂုယံ န ဂူဟတိ။
ကမ္မံ တဿ န ဝဏှေတိ၊ ပည’ဿ နပ္ပသံသတိ။

၁၂၅။ အဘဝေ နန္တတိ တဿ၊ ဘဝေ တဿ န နန္တတိ။
အစ္ဆေရံ၊ ဘောဇနံ လဒ္ဓါ၊ တဿ နုပ္ပဇ္ဇတေ သတိ။
တတော နံ နာနုကမ္ပတိ၊ အဟော သောပိ လဘေယျိတော။

၁၂၆။ ဣစ္ဆေတေ သောဠသာကာရာ၊ အမိတ္တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတော။
ယေဟိ အမိတ္တံ ဇာနေယျ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏှိတော”တိ။

မဟာသတ္တောဇ္ဈမာ ပဉ္စ ဂါထာ ဝတွာန ပုန—

၁၂၇။ “ကာနိ ကမ္မာနိ ကုဗ္ဗာနံ၊ ကထံ ဝိညှာ ပရက္ကမေ။
မိတ္တံ ဇာနေယျ မေဓာဝီ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏှိတော”တိ—
ဇ္ဈမာယ ဂါထာယ မိတ္တလက္ခဏံ ပုဋ္ဌော သေသဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၈။ “ပဝုတ္တံ တဿ သရတိ၊ အာဂတံ အဘိနန္ဒတိ။
တတော ကေလာယိဘော ဟောတိ၊ ဝါစာယ ပဋိနန္ဒတိ။

၁၂၉။ မိတ္တေ တဿေဝ ဘဇတိ၊ အမိတ္တေ တဿ န သေဝတိ။
အက္ခောသန္တေ နိဝါရေတိ၊ ဝဏ္ဏကာမေ ပသံသတိ။

၁၃၀။ ဂုယုဉ္စ တဿ အက္ခာတိ၊ တဿ ဂုယုဉ္စ ဂူဟတိ။
ကမ္မဉ္စ တဿ ဝဏ္ဏတိ၊ ပညံ တဿ ပသံသတိ။

၁၃၁။ ဘဝေ စ နန္ဒတိ တဿ၊ အဘဝေ တဿ န နန္ဒတိ။
အစ္ဆေရံ ဘောဇနံ လဒ္ဓါ၊ တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတေ သတိ။
တတော နံ အနုကမ္ပတိ၊ အဟော သောပိ လဘေယျိတော။

၁၃၂။ ဣစ္ဆေတေ သောဠသာကာရာ၊ မိတ္တသ္မိံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။
ယေဟိ မိတ္တဉ္စ ဇာနေယျ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏှိတော”တိ။

တတ္ထ န နံ ဥပ္ပယတေ ဒိသွာတိတံ မိတ္တံ မိတ္တပတိရူပကော၊ ဒိသွာ သိတံ
န ကရေတိ၊ ပဟဋ္ဌာကာရံ န ဒဿေတိ။ န စ နံ ပဋိနန္ဒတိတိ တဿ ကထံ
ပဂ္ဂဏုန္တော၊ န ပဋိနန္ဒတိ န တုဿတိ။ စက္ခုနိ ဝဿ န ဒေါတိတိ ဩလော-
ကေန္တံ န ဩလောကေတိ။ ပဋိလောမဉ္ဇာတိ တဿ ကထံ ပဋိပူရတိ ပဋိသတ္တု
ဟောတိ။ ဝဏ္ဏကာမေတိ တဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏန္တေ။ နက္ခာတိတိ အတ္တနော
ဂုယံ တဿ န အာစိက္ခတိ။ ကမ္မံ တဿာတိ တေန ကတကမ္မံ န ဝဏ္ဏယတိ။
ပညံသတိ အဿံ ပညံ နပသံသတိ၊ ဉာဏသမ္ပဒံ န ပသံသတိ။ အဘဝေတိ
အဝဓိယံ။ တဿ နုပ္ပဇ္ဇတေ သတိတိ တဿ မိတ္တပတိရူပကဿ “မမ မိတ္တဿပိ
ဣတော ဒဿာမိ”တိ သတိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နာနုကမ္ပတိတိ မုဒုစိတ္တေန န စိန္တေတိ။
လဘေယျိတောတိ လဘေယျ ဣတော။ အာကာရာတိ ကာရဏာနိ။ ပဝုတ္တန္တိ

၁-မိတ္တံ သုဇာနေယျ(ဣက) ၂-တံ မိတ္တပဋိရူပကံ(သျှာက) ၃-ပဋိဂ္ဂဏုန္တော(သျှာ)၊ ပဋိဂ္ဂဏုန္တော(က)
၄-သုဿတိ (က) ၅-န သဟတိ (ဣ)၊ န ဘာသတိ (က)

ဝိဒေသဂတံ။ ကေလာယိတောတိ ကေလာယတိ မမာယတိ ပတ္တေတိ ပိဟေတိ
ဣစ္ဆတိတိ အတ္ထော။ ဝါစာယာတိ မဓုရဝစနေန တံ သမုဒါစရန္တော ပဋိနန္တတိ
တုဿတိ။ သေသံ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ကထာယ
အတ္တမနော ဟုတွာ တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေပေသ ပဉ္စော
သမုဠဟိ၊ ပဏှိတာဝ နံ ကထယိံသု၊ ဣမေဟိ ဒုတ္တိံသာယ အာကာရေဟိ”
မိတ္တာမိတ္တော ဇာနိတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ပဏှိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မိတ္တာမိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဇာတကုဒ္ဒါနံ

ကုဏ္ဍာလံ ဘဒ္ဒသာလဉ္စ၊ သမုဒ္ဒဝါဏိဇ ပဏှိတံ။

ဇနသန္တံ မဟာကဏှံ၊ ကောသိယံ သိရိမန္တကံ။

ပဒုမံ မိတ္တာမိတ္တဉ္စ၊ ဣစ္စေတေ ဒသ ဇာတကေ။

သင်္ဂါယိံသု မဟာထေရာ၊ ဒွါဒသမိ နိပါတကေ။

ဒွါဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသကနိပါတ်

၁-အဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၄)

အဟာသိ မေ အဗ္ဗဇလာနိ ပုဗ္ဗေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရတ္တ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တော ဟိ “အဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ၊ မယံ သမဏော ဂေါတမော နေဝ အာစရိယော န ဥပဇ္ဈာယော”တိ အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ ဈာနပရိဟိနော သံဃံ ဘိန္နိတွာ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ အာဂစ္ဆန္တော ဗဟိဇေတဝနေ ပထဝိယာ ဝိဝရေ ဒိန္ဓေ အဝိစိံ ပါဝိသိ။ တဒါ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော၊ အဝိစိမဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခုဝေ ဇေတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယနာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခုဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေဝိ ဒေဝဒတ္တော အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မဟာဝိနာသံ ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ ပုရောဟိတကုလံ အဟိဝါတရောဂေန ဝိနသိ၊ ဧကောဝ ပုတ္တော ဘိက္ခု ဘိန္နိတွာ ပလာတော။ သော တက္ကသီလံ ဂန္တော ဒိသာပါမောက္ခဿာစရိယဿ သန္တိကေ တယော ဝေဒေ စ အဝသေသသိပ္ပာနိ စ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစရိယံ ဝဋ်တွာ နိက္ခန္တော “ဒေသစာရိတ္တံ ဇာနိဿာမိ”တိ စရန္တော ဧကံ ပစ္စန္နနဂရံ ပါပုဏိ။ တံနိဿာယ မဟာစဏ္ဍာလဂါမကော အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ဂါမေ ပဋိဝသတိ၊ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော အကာလေ ဖလံ ဂဏှာပနမန္တံ ဇာနာတိ။ သော ပါတောဝ ဝုဋ္ဌာယ ကာဇံ အာဒါယ တတော ဂါမာ နိက္ခမိတွာ အရညေ ဧကံ အဗ္ဗရုက္ခံ ဥပသင်္ကမိတွာ သတ္တပဒမတ္ထကေ ဌိတော တံ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ အဗ္ဗရုက္ခံ ဧကေန ဥဒကပသတေန ပဟရတိ။ ရုက္ခတော တင်္ခဏညေဝ ပုရာဏ-ပဏ္ဏာနိ ပတန္တိ၊ နဝါနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ပုပ္ဖါနိ ပုပ္ဖိတွာ ပတန္တိ၊ အဗ္ဗဇလာနိ ဥဋ္ဌာယ မဟုတ္တေနေဝ ပစ္စိတွာ မဓုရာနိ ဩဇေန္တာနိ ဒိဗ္ဗရသသဒိသာနိ ဟုတွာ ရုက္ခတော ပတန္တိ။ မဟာသတ္တော တာနိ ဥစ္စိနိတွာ ယာဝဒတ္တံ ခါဒိတွာ ကာဇံ ပူရာပေတွာ ဂေဟံ ဂန္တော တာနိ ဝိတ္တိဏိတွာ ပုတ္တဒါရံ ပေါသေသိ။

သော ပြာဟူဏကုမာရော မဟာသတ္တံ အကာလေ အဗ္ဗပက္ကာနိ အာဟရိတွာ ဝိက္ခိဏန္တံ ဒိဿာ “နိဿံသယေန တေဟိ မန္တဗလေန ဥပ္ပန္နေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဣမံ ပုရိသံ နိဿာယ ဣဒံ အနုပ္ပမန္တံ လဘိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ မဟာသတ္တဿ အဗ္ဗာနိ အာဟရဏနိယာမံ ပရိဂ္ဂဏန္တော တထတော ဥတွာ တသ္မိံ အရညတော အနာဂတေယေဝ တဿ ဂေဟံ ဂန္တော အဇာနန္တော ဝိယ ဟုတွာ တဿ ဘရိယံ “ကုဟိ” အယျေ အာစရိယော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အရညံ ဂတော”တိ ဝုတ္တေ တံ အာဂတံ အာဂမယမာနောဝ ဌတွာ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိဿာ ဟတ္ထတော ပစ္ဆိံ ဂဟေတွာ အာဟရိတွာ ဂေဟေ ဌပေသိ။ မဟာသတ္တော တံ ဩလောကေတွာ ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ အယံ မာဏဝေါ မန္တတ္ထာယ အာဂတော၊ တဿ ဟတ္ထေ မန္တော နဿတိ၊ အသပ္ပုရိသော သော”တိ။ မာဏဝေါပိ “အဟံ ဣမံ မန္တံ အာစရိယဿ ဥပကာရကော ဟုတွာ လဘိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ တဿ ဂေဟေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရေတိ၊ ဒါရူနံ အာဟရတိ၊ ဝိဟိံ ကောဇေတိ၊ ဘတ္တံ ပစတိ၊ ဒန္တကဋ္ဌမုခ-
ဓောဝနာဒီနိ ဒေတိ၊ ပါဒံ ဓောဝတိ။

ဧကေဒိဝသံ မဟာသတ္တေန “တာတ မာဏဝ မဉ္ဇူပါဒါနံ မေ ဥပဓာနံ ဒေဟိ”တိ ဝုတ္တေ အညံ အပဿိတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဦရုမိ ဌပေတွာ နိဿိဒိ။ အပရ-
ဘာဂေမဟာသတ္တဿ ဘရိယာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿာ ပသုတိကာလေ ပရိကမ္ဘံ သဗ္ဗမကာသိ။ သာ ဧကေဒိဝသံ မဟာသတ္တံ အာဟ “သမိ အယံ မာဏဝေါ ဇာတိသမ္ပန္နော ဟုတွာ မန္တတ္ထာယ အမှာကံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရေတိ၊ ဧတဿ ဟတ္ထေ မန္တော တိဋ္ဌတု ဝါ မာဝါ၊ ဒေထ တဿ မန္တံ”န္တိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္ထိတွာ တဿ မန္တံ ဒတွာ ဝေမာဟ “တာတ အနုပ္ပေါယံ မန္တော၊ တဝ ဣမံ နိဿာယ မဟာလာဘသက္ကာရော ဘဝိဿတိ၊ ရညာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တေန ဝါ ‘ကော တေ အာစရိယော’တိ ပုဋ္ဌကာလေ မာ မံ နိဂူဟိတ္ထော၊ သစေ ဟိ ‘စဏ္ဍာလဿ မေ သန္တိကာ မန္တော ဂဟိတော’တိ လဇ္ဇန္တော ‘ပြာဟူဏမဟာ-
သာလော မေ အာစရိယော’တိ ကထေဿသိ၊ ဣမဿ မန္တဿ ဖလံ န လဘိ-
ဿသိ”တိ။ သော “ကိံ ကာရဏာ တံ နိဂူဟိဿာမိ၊ ကေနစိ ပုဋ္ဌကာလေ တုမေ-
ယေဝ ကထေဿာမိ”တိ ဝတွာ တံ ဝန္တိတွာ စဏ္ဍာလဂါမတော နိက္ခမိတွာ မန္တံ ဝိမံသိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ အဗ္ဗာနိ ဝိက္ခိဏိတွာ ဗဟုံ ဓနံ လဘိ။

အထေကဒိဝသံ ဥယျာနပါလော တဿ ဟတ္ထတော အဗ္ဗံ ကိဏိတွာ ရညော အဒါသိ။ ရာဇာ တံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ “ကုတော သမ္ပ တယာ ဝေရူပံ

အမ္ဘိ လဒ္ဓ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ ဧကော မာဏဝေါ အကာလအဗ္ဗဇလာနိ အာနေတွာ ဝိက္ခိဏာတိ၊ တတော မေ ဂဟိတန္တိ။ တေန ဟိ “ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣဓေဝ အဗ္ဗာနိ အာဟရတူ”တိ နံ ဝဒေဟီတိ။ သော တထာ အကာသိ။ မာဏဝေါပိ တတော ပဋ္ဌာယ အဗ္ဗာနိ ရာဇကုလံ ဟရတိ။ အထ ရညာ “ဥပဋ္ဌဟ မ”န္တိ ပုတ္တေ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တော ဗဟုံ ခနံ လဘိတွာ အနုက္ကမေန ဝိဿာသိကော ဇာတော။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ “မာဏဝ ကုတော အကာလေ ဧဝံ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသသမ္ပန္နာနိ အဗ္ဗာနိ လဘသိ”။ ကိံ တေနာဂေါ ဝါ သုပဏ္ဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ကောစိ ဒေတိ၊ ဥဒါဟု မန္တဗလံ ဧတ”န္တိ။ န မေ မဟာရာဇ ကောစိ ဒေတိ၊ အနုဋ္ဌေါ ပန မေ မန္တော အတ္ထိ၊ တဿေဝ ဗလန္တိ။ တေန ဟိ မယမ္ပိ တေ ဧကဒိဝသံ မန္တဗလံ ဒဠုကာမာတိ။ သာဓု ဒေဝ ဒဿေဿာမီတိ။ ရာဇာ ပုနဒိဝသေ တေန သမ္ပိ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ “ဒဿေဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု”တိ အဗ္ဗရက္ခံ ဥပဂန္ဓာ သတ္တပဒမတ္ထကေ ဌိတော မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ ရက္ခံ ဥဒကေန ပဟရိ။ တင်္ခဏညေဝ အဗ္ဗရက္ခော ဟေဋ္ဌာ ပုတ္တနိယာမေနေဝ ဖလံ ဂဟေတွာ မဟာမေသော ဝိယ အဗ္ဗဝဿံ ဝဿိ။ မဟာဇနော သာဓုကာရံ အဒါသိ၊ စေလုက္ခေပါ ပဝတ္ထိံ သု။

ရာဇာ အဗ္ဗဇလာနိ ခါဒိတွာ တဿ ဗဟုံ ခနံ ဒတွာ “မာဏဝက ဧဝရူပေါ တေ အတ္တရိယမန္တော ကဿ သန္တိကေ ဂဟိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ မာဏဝေါ “သစာဟံ ‘စဏ္ဍာလဿ သန္တိကေ’တိ ဝက္ခာမိ၊ လဇ္ဇိတဗ္ဗကံ ဘဝိဿတိ၊ မဉ္ဇ ဂရဟိဿန္တိ၊ မန္တော ခေါ ပန မေ ပဂုဏော၊ ဣဒါနိ န နဿိဿတိ”။ ဒိသာပါမောက္ခံ အာစရိယံ အပဒိသာမီ”တိ စိန္တေတွာ မုသာဝါဒံ ကတွာ “တက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ သန္တိကေ ဂဟိတော မေ”တိ ဝဒန္တော အာစရိယံ ပစ္စက္ခာသိ။ တင်္ခဏညေဝ မန္တော အန္တရဓာယိ။ ရာဇာ သောမနဿဇာတော တံ အာဒါယ နဂရံ ပဝိသိတွာ ပုနဒိဝသေ “အဗ္ဗာနိ ခါဒိဿာမီ”တိ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ မာဏဝ အဗ္ဗာနိ အာဟရတိ အာဟ။ သော “သာဓု”တိ အမ္ဘိ ဥပဂန္ဓာ သတ္တပဒမတ္ထကေ ဌိတော “မန္တံ ပရိဝတ္တေဿာမီ”တိ မန္တေ အနုပဋ္ဌဟန္တေ၊ အန္တရဟိတဘာဝံ ဥတွာ လဇ္ဇိတော အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ “အယံ ပုဗ္ဗေ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ အဗ္ဗာနိ အာဟရိတွာ အမှာကံ ဒေတိ၊ သနမေသဝဿံ ဝိယ အဗ္ဗဝဿံ ဝဿာပေတိ၊ ဣဒါနိ ထဒ္ဓေါ ဝိယ ဌိတော၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ စိန္တေတွာ တံ ပုစ္ဆန္တော ပဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၁။ “အဟာသိ မေ အဗ္ဗဗ္ဗလာနိ ပုဗ္ဗေ၊
 အဏှနိ ထူလာနိ စ မြဟ္မစာရိ။
 တေဟေဝ မန္တေဟိ န ဒါနိ တုယံ၊
 ဒုမပ္ပလာ ပါတုဘဝန္တိ မြဟ္မေ”တိ။

တတ္ထ အဟာသီတိ အာဟရိ။ ဒုမပ္ပလာတိ ရုက္ခဗ္ဗလာနိ။

တံ သုတွာ မာဏဝေါ “သစေ ‘အဇ္ဇ အဗ္ဗဗ္ဗလံ န ဂဏှာမီ’တိ ဝက္ခာမိ၊ ရာဇာ
 မေ ကုဇ္ဈိဿတိ၊ မုသာဝါဒေန နံ ဝဇ္ဇေဿာမီ”တိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂။ “နက္ခတ္တယောဂံ ပဋိမာနယာမိ၊
 ခဏံ မုဟုတ္တန္တ မန္တေ န ပဿံ”။
 နက္ခတ္တယောဂန္တ ခဏန္တ လဒ္ဓါ၊
 အဒ္ဓါ ဟရိဿ’ဗ္ဗဗ္ဗလံ ပဟူတ”န္တိ။

တတ္ထ အဒ္ဓါဟရိဿ’ဗ္ဗဗ္ဗလန္တိ ၂ အဒ္ဓါ အဗ္ဗဗ္ဗလံ အာဟရိဿာမိ။

ရာဇာ “အယံ အညဒါ နက္ခတ္တယောဂံ န ဝဒတိ၊ ကိံ န ခေါ ဇေ”န္တိ
 ပုစ္ဆန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃။ “နက္ခတ္တယောဂံ န ပုရေ အဘာဏိ၊
 ခဏံ မုဟုတ္တံ န ပုရေ အသံသိ။
 သယံ ဟရိ အဗ္ဗဗ္ဗလံ ပဟူတံ၊
 ဝဏ္ဏေန ဂန္တေန ရသေနပေတံ။

၄။ မန္တာဘိဇ္ဇေပေန ပုရေ ဟိ? တုယံ၊
 ဒုမပ္ပလာ ပါတုဘဝန္တိ မြဟ္မေ။
 သွာ’ဇ္ဇ န ပါရေသိ ဇေယျိ မန္တံ၊
 အယံ သော ကော နာမ တဝ’ဇ္ဇ ဓမ္မော”တိ။

တတ္ထ န ပါရေသီတိ န သက္ကောသိ။ ဇေယျိတိ ဇေယျောပိ ပရိဝတ္တေန္တောပိ။
 အယံ သောတိ အယမေဝ သော တဝ သဘာဝေါ အဇ္ဇကော နာမ ဇာတောတိ။

တံ သုတွာ မာဏဝေါ “န သက္ကာ ရာဇာနံ မုသာဝါဒေန ဝဇ္ဇေတုံ၊ သစေဝိ
 မေ သဘာဝေ ကထိတေ အာဏံ ကရေယျ၊ ကရေတု၊ သဘာဝမေဝ
 ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁-မုဟုတ္တံ န ဓံ တောသယန္တိ (သီ၊ ဣ)

၂-အထာဟရိဿဗ္ဗဗ္ဗလန္တိ (သီ၊ ဣ)

၃-ပုရဿ (သီ၊ ဣ)၊ ပုရေဝိ (သု၊)

၅။ “စဏ္ဍာလပုတ္တော မမ သမ္ပဒါသိ၊
ဓမ္မေန မန္တေ ပကတိံ စ သံသိ။
မာ စဿု^၁ မေ ပုစ္ဆိတော နာမဂေါတ္တံ၊
ဂုယိတ္ထော အတ္ထံ^၂ ဝိဇဟေယျ မန္တော။

၆။ သောဟံ ဇနိန္ဒေန ဇနမိ ပုဋ္ဌော၊
မက္ခာဘိဘူတော အလိကံ အဘာဏိံ။
‘မန္တာ ဣမေ ပြာဟ္မဏဿာ’တိ ဖိစ္ဆော၊
ပဟိနမန္တော ကပဏော ရုဒါမိ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မေနာတိ သမေန ကာရဏေန အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာဝ အဒါသိ။
ပကတိံ စ သံသိတိ “မာ မေ ပုစ္ဆိတော နာမဂေါတ္တံ ဂုယိတ္ထော၊ သစေ
ဂူဟသိ၊ မန္တာ တေ နဿိဿန္တိ”တိ တေသံ နဿနပကတိဉ္စ မယံ သံသိ။
ပြာဟ္မဏဿာတိ ဖိစ္ဆာတိ “ပြာဟ္မဏဿ သန္တိကေ မယာ ဣမေ မန္တာ
ဂဟိတာ”တိ ဖိစ္ဆာယ အဘာဏိံ၊ တေန မေ တေ မန္တာ နဋ္ဌာ၊ သွာဟံ
ပဟိနမန္တော ဣဒါနိ ကပဏော ရုဒါမိတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “အယံ ပါပဓမ္မော ဝေရူပံ ရတနမန္တံ န ဩလောကေသိ၊
ဝေရူပသ္မိဉ္စ ဥတ္တမရတနမန္တေ လဒ္ဓေ ဇာတိ ကိံ ကရိဿတိ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ တဿ
ဂရဟန္တော—

၇။ “ဧရဏ္ဍာ ပုစိမန္တာ ဝါ၊ အထ ဝါ ပါလိဘဒ္ဒကာ။
မဓံ မဓုတ္တိကော ဝိန္ဒေ၊ သော ဟိ တဿ ဒုမုတ္တမော။

၈။ ခတ္တိယာ ပြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဓါ စဏ္ဍာလပုတ္တုဿ။
ယမ္မာ ဓမ္မံ ဝိဇာနေယျ၊ သော ဟိ တဿ နရုတ္တမော။

၉။ ဣမဿ ဒဏ္ဍဉ္စ ဝဓေ ဒတွာ၊
ဂလေ ဂဟေတွာ ခလယာထ ဇမ္ဗံ။
ယော ဥတ္တမတ္ထံ ကသိရေန လဒ္ဓိ၊
မာနာတိမာနေန ဝိနာသယိတ္တာ”တိ—

ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ မရုတ္တိကောတိ မရုတ္တိကော ပုရိသော အရညေ မရံ ဩလော-
ကေန္တော ဧတေသံ ရုက္ခာနံ ယတော မရံ လဘတိ၊ သောဝ ဒုမော တဿ
ဒုမုတ္တမော နာမ။ တထေဝ ခတ္တိယာဒိသု ယမှာ ပုရိသာ ဓမ္မံ ကာရဏံ ယုတ္တံ
အတ္ထံ ဝိဇာနေယျ၊ သောဝ တဿ ဥတ္တမော နရော နာမ။ **ဣမဿ
ဒဏ္ဍဉ္ဇာတိ** ဣမဿ ပါပဓမ္မဿ သဗ္ဗဿဟရဏဒဏ္ဍဉ္ဇံ^၁ ဝေဠုပေသိကာဒိဟိ
ပိဋ္ဌိစမ္ပံ ဥပ္ပါဋေတွာ ဝဓေ ဒတွာ ဣမံ ဇမ္ပံ ဂလေ ဂဟေတွာ ခလယာထ၊
ခလိကာရတ္တံ^၂ ပါပေတွာ နိဒ္ဒမထ နိက္ကဗုထ၊ ကိံ ဣမိနာ ဣဓ ဝသန္တေနာတိ။

ရာဇပုရိသာ တထာ ကတွာ “တဝါစရိယဿ သန္တိကံ ဂန္တာ တံ
အာရာဓေတွာဝ သစေ ပုန မန္တေ လဘိဿသိ၊ ဣဓ အာဂစ္ဆေယျာသိ၊ နော စေ၊
ဣမံ ဒိသံ မာ ဩလောကေယျာသိ”တိ တံ နိဗ္ဗိသယမကံသု။ သော အနာယော
ဟုတွာ “ဌပေတွာ အာစရိယံ န မေ အညံ ပဋိသရဏံ အတ္ထိ၊ တဿေဝ သန္တိကံ
ဂန္တာတံ အာရာဓေတွာ ပုန မန္တိ ယာစိဿာမီ”တိ ရောဒန္တော တံ ဂါမံ အဂမာ-
သိ။ အသ နံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ မဟာသတ္တော ဘရိယံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ
ပဿ တံ ပါပဓမ္မံ ပရိဟိနမန္တံ ပုန အာဂစ္ဆန္တံ”န္တိ အာဟ။ သော မဟာသတ္တံ
ဥပသကံမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္တော “ကိံကာရဏာ အာဂတောသိ”တိ
ပုဋ္ဌော “အာစရိယ မုသာဝါဒံ ကတွာ အာစရိယံ ပစ္စက္ခိတွာ မဟာဝိနာသံ
ပတ္တောမီ”တိ ဝတွာ အစွယံ ဒဿေတွာ ပုန မန္တေ ယာစန္တော—

၁၀။ “ယထာ သမံ မညမာနော ပတေယျ၊
သောတ္တံ ဂဟံ နရကံ ပူတိပါဒံ။
ရဇ္ဇူတိ ဝါ အက္ကမေ ကဏ္ဍသပုံ၊
အန္တော ယထာ ဇောတိမဓိဋ္ဌဟေယျ။
ဝေဓိမ္ပံ မံ တံ ခလိတံ သပည၊
ပဟိနမန္တဿ ပုနပ္ပဒါဟိ”တိ ၄—

ဂါထမာဟ။

တတ္ထ ယထာ သမန္တိ ယထာ ပုရိသော ဣဒံ သမံ ဌာနန္တိ မညမာနော
သောတ္တံ ဝါ ဂဟံ ဝါ ဘူမိယာ ဖလိတဋ္ဌာနသင်္ခါတံ^၁ နရကံ ဝါ ပူတိပါဒံ ဝါ
ပတေယျ။ **ပူတိပါဒေါ**တိ^၆ ဟိမဝန္တပဒေသေ မဟာရုက္ခေ သုဿိတွာ မတေ^၇

၁-သဗ္ဗပဟရဏဒဏ္ဍဉ္ဇ (က) ၂-ဗလယာထ (သျှာ)

၄-ပုနပ္ပဒါဟိ (သီ၊ ဣ)၊ ပုန သဗ္ဗဒါဟိ (သျှာ)

၆-ပူတိပါဒန္တိ (သျှာ)

၃-ခလိကာရံ (သီ၊ ဣ)၊ ဗလကာရတ္တံ (သျှာ)

၅-ခလိတဋ္ဌာနသင်္ခါတံ (က)

၇-မဟာရုက္ခေသု သုဿိတွာ မတေသု (ဣ၊ က)

တဿ မူလေသု ပူတိကေသု ဇာတေသု တသ္မိံ ဌာနေ မဟာအာဝါဇ္ဇော
 ဟောတိ၊ တဿ နာမံ။ ဇောတိမဓိဋ္ဌဟေယျာတိ အဂ္ဂိံ အက္ကမေယျ။ ဇေဓိတိ
 ဧဝံ အဟမ္ဘိ ပညာစက္ခုနော အဘာဝါ အန္ဓော တုမှာကံ ဝိသေသံ အဇာနန္တော
 တုမှေသု ခလိတော၊ တံ မံ ခလိတံ ဝိဒိတွာ သပည ဉာဏသမ္ပန္န ပဟိနမန္တဿ
 မမ ပုနပိ ဒေထာတိ။

အထ နံ အာစရိယော “တာတ ကိံ ကထေသိ၊ အန္ဓော ဟိ သညာယ
 ဒိန္နာယ သောဗ္ဗာဒီနိ ပရိဟရတိ၊ မယာ ပဌမမေဝ တဝ ကထိတံ၊ ဣဒါနိ ကိမတ္ထံ
 မမ သန္တိကံ အာဂတောသိ”တိ ဝတွာ—

၁၁။ “ဓမ္မေန မန္တံ တဝ သမ္ပဒါသိံ၊
 တုဝမ္ဘိ ဓမ္မေန ၂ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ၃။
 ပကတိမ္ဘိ တေ အတ္တမနော အသံသိံ၊
 ဓမ္မေ ဌိတံ တံ န ဇဟေယျ မန္တော။

၁၂။ ယော ဗာလ မန္တံ ကသိရေန လဒ္ဓိံ၊
 ယံ ဒုလ္လဘံ အဇ္ဇ မနုဿလောကေ။
 ကိဉ္ဇာပိ လဒ္ဓါ ဇီဝိတုံ အပ္ပပညော၊
 ဝိနာသယိ အလိကံ ဘာသမာနော။

၁၃။ ဗာလဿ မူဠဿ အကတညနော စ။
 မုသာ ဘဏန္တဿ အသညတဿ။
 မန္တေ မယံ တာဒိသကေ န ဒေမ၊
 ကုတော မန္တာ ဂစ္ဆ န မယံ ရုစ္စသိ”တိ—

ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ ဓမ္မေနာတိ အဟမ္ဘိ တဝ အာစရိယဘာဝံ ဟိရညံ ဝါ သုဝဏ္ဏံ ဝါ
 အဂ္ဂဟေတွာ ဓမ္မေနေဝ မန္တံ သမ္ပဒါသိံ၊ တွမ္ဘိ ကိဉ္ဇိ အဒတွာ ဓမ္မေန သမေနေဝ
 ပဋိဂ္ဂဟေသိ။ ဓမ္မေ ဌိတန္တိ အာစရိယပူဇကဓမ္မေ ဌိတံ ၄။ တာဒိသကေတိ
 တထာရူပေ အကာလဗလဂဏှာပကေ မန္တေ န ဒေမ၊ ဂစ္ဆ န မေ ရုစ္စသိတိ။

သော ဧဝံ အာစရိယေန ဥယျောဇိတော “ကိံ မယံ ဇီဝိတေနာ”တိ
 အရညံ ပဝိသိတွာ အနာထမရဏံ မရိ။

၁-ပသီဒါတိ (သိ)၊ ပသီဒထာတိ (ဣ)

၃-ပရိဂ္ဂဟေသိ (က)

၂-တွမ္ဘိ ဓမ္မေနေဝ (က)

၄-အာစရိယပူရိတဓမ္မေ ပတိန္ဒံ (က)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အကတညူ မာဏဝေါ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ စဏ္ဍာလပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဖန္ဒနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၅)

ဣဒ္ဓာရိဟတ္တော ပုရိသောတိ ဣဒံ သတ္တာ ရောဟိဏီနဒီတီရေ ဝိဟရန္တော ဉာတကာနံ ကလဟံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန ဣဏာလဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္တာ ဉာတကေ အာမန္တေတွာ—မဟာရာဇာ အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗဟိနဂရေ ဝဗုဏိဂါမော အဟောသိ။ တဩကော မြာဟ္မဏဝဗုဏိ အရညတော ဒါရုနိ အာဟရိတွာ ရထံ ကတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တဒါ ဟိမဝန္တပဒေသေ မဟာဖန္ဒနရက္ခော အဟောသိ။ ဧကော ကာဠသီဟော ဂေါစရံ ပရိယေသိတွာ အာဂန္တာ တဿ မူလေ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ ဧကဒိဝသံ ဝါတေ ပဟရန္တေ ဧကော သုက္ခဒဏ္ဍကော ပတိတွာ ခန္တေ အဝတ္ထာသိ။ သော ထောက် ခန္တေန ရုဇန္တေန ဘိတတသိတော ဥဋ္ဌာယ ပက္ခန္တိတွာ ပုန နိဝတ္တော အာဂတမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ကိဉ္စိ အဒိသ္ဗာ “အညော မံ သီဟော ဝါ ဗျဠေါ ဝါ အနုဗန္ဓန္တော နတ္ထိ၊ ဣမသ္မိံ ပန ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ မံ ဧတ္ထ နိပဇ္ဇန္တံ န သဟတိ မညေ၊ ဟောတု ဇာနိဿာမီ”တိ အဋ္ဌာနေ ကောပံ^၂ ဗန္တိတွာ ရုက္ခံ ပဟရိတွာ “နေဝ တဝ ရုက္ခဿ ပတ္တံ ခါဒါမိ၊ န သာခံ ဘဉ္ဇာမိ၊ ဣဓ အညေ မိဂေ ဝသန္တေ သဟသိ၊ မံ န သဟသိ၊ ကော မယံ ဒေါသော အတ္ထိ၊ ကတိပါဟံ အာဂမေဟိ၊ သမူလံ တေ ရုက္ခံ ဥပ္ပါဠေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆေဒါပေဿာမီ”တိ ရုက္ခဒေဝတံ တဇ္ဇေတွာ ဧကံ ပုရိသံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရိ။ တဒါ သော မြာဟ္မဏဝဗုဏိ ဒွေ တယော မနုဿေ အာဒါယ ရထဒါရုနံ အတ္ထာယ ယာနကေန တံ ပဒေသံ ဂန္တာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ယာနကံ ဌပေတွာ ဝါသိဖရသုဟတ္တော ရုက္ခေ ဥပဓာရေန္တော ဖန္ဒနသမိပံ အဂမာသိ။ ကာဠသီဟော တံ ဒိသ္ဗာ “အဇ္ဇ မယာ ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌံ ဒဋ္ဌံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဂန္တာ ရုက္ခမူလေ အဋ္ဌာသိ။ ဝဗုဏိ စ ဣတော စိတော

ဩလောကေတွာ ဗန္ဓနသမိပေန ပါယာသိ။ သော “ယာဝ ဧသော နာတိက္ကမေတိ၊
တာဝဒေဝဿ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၄။ “ကုဌာရိဟတ္ထော ပုရိသော၊ ဝနမောဂယု တိဋ္ဌသိ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္ပ အက္ခာဟိ၊ ကိံ ဒါရုံ ဆေတုမိစ္ဆသီ”တိ။

တတ္ထ ပုရိသောတိ တံ ကုဌာရိဟတ္ထော ဧကော ပုရိသော ဣမံ ဝနံ ဩဂယု
တိဋ္ဌသီတိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ “အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော၊ န ဝတ မေ ဣတော
ပုဗ္ဗေ မိဂေါ မနုဿဝါစံ ဘာသန္တော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ သေ ရထာနုစ္ဆရိကံ ဒါရုံ
ဇာနိဿတိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၅။ “ဣဿော ဝနာနိ စရသိ၊ သမာနိ ဝိသမာနိ စ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္ပ အက္ခာဟိ၊ ကိံ ဒါရုံ နေမိယာ ဒဠ္ဇ”န္တိ။

တတ္ထ ဣဿောတိ ဘွတ္တိ ဧကော ကာဠသီဟော ဝနာနိ စရသိ၊ တံ
ရထာနုစ္ဆရိကံ ဒါရုံ ဇာနိဿသီတိ။

တံ သုတွာ ကာဠသီဟော “ဣဒါနိ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿ-
တိ”တိ စိန္တေတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၆။ “နေဝ သာလော န ခဒိရော၊ နာ’ဿကဏ္ဍော ကုတော ဓဝေါ။
ရုက္ခော စ ဗန္ဓနော နာမ၊ တံ ဒါရုံ နေမိယာ ဒဠ္ဇ”န္တိ။

သော တံ သုတွာ သောမနဿဇာတော “သုဒိဝသေန ဝတမ္ပိ အဇ္ဇ အရညံ
ပဝိဋ္ဌော၊ တိရစ္ဆာနဂတော မေ ရထာနုစ္ဆရိကံ ဒါရုံ အာစိက္ခတိ၊ အဟော
သာရူ”တိ ပုစ္ဆန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၇။ “ကိဒိသာနိ’ဿ ပတ္တာနိ၊ ခန္တော ဝါ ပန ကိဒိသော။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္ပ အက္ခာဟိ၊ ယထာ ဇာနေမု ဗန္ဓန”န္တိ။

အထဿ သော အာစိက္ခန္တော ဌေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၈။ “ယဿ သာခါ ပလမ္ပန္တိ၊ နမန္တိ န စ ဘဇ္ဇရေ။
သော ရုက္ခော ဗန္ဓနော နာမ၊ ယဿ မူလေ အဟံ ဌိတော။

၁၉။ အရာနံ စက္ကနာဘိနံ၊ ဤသာနေမိရထဿ စ။

သဗ္ဗဿ တေ ကမ္မနိယော၊ အယံ ဟေဿတိ ဖန္တနော”တိ။

တတ္ထ “အရာန”န္တိ ဣဒံ သော “ကဒါစေသ ဣမံ ရုက္ခံ န ဂဏေယျ၊ ဂုဏမ္ပိဿ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ။ တတ္ထ ဤသာနေမိရထဿ စာတိ ဤသာယ စ နေမိယာ စ သေသဿ စ ရထဿ သဗ္ဗဿ တေ သေ ကမ္မနိယော ကမ္မက္ခမော ဘဝိဿတီတိ။

သော ဧဝံ အာစိက္ခိတွာ တုဋ္ဌမာနသော ဧကမန္တေ^၁ ဝိစရိ၊ ဝခုကီပိ ရုက္ခံ ဆိန္တိတုံ အာရဘိ။ ရုက္ခဒေဝတာ စိန္တေသိ “မယာ ဧတဿ ဥပရိ န ကိဉ္စိ ပါတိတံ၊ အယံ အဋ္ဌာနေ အာဃာတံ ဗန္တိတွာ မမ ဝိမာနံ နာသေတိ၊ အဟဉ္စ ဝိနဿိဿာမိ၊ ဧကေနပါယေန ဣမဉ္စ ဣဿံ ဝိနာသေဿာမီ”တိ။ သာ ဝန-ကမ္ပိကပုရိသော ဝိယ ဟုတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တော ပုစ္ဆိ “ဘော ပုရိသ မံနာပေါ တေ ရုက္ခော လဉ္စေ၊ ဣမံ ဆိန္တိတွာ ကိံ ကရိဿသိ”တိ။ ရထနေမိံ ကရိဿာမီတိ။ “ဣမိနာ ရုက္ခေန ရထော ဘဝိဿတီ”တိ ကေန တေ အက္ခာ-တန္တိ။ ဧကေန ကာဠသီဟေနာတိ။ သာဓု သုဠ၊ တေန အက္ခာတံ၊ ဣမိနာ ရုက္ခေန ရထော သုန္တရော ဘဝိဿတိ၊ ကာဠသီဟဿ ဂလစမ္ပံ ဥပ္ပါဠေတွာ စတုရင်္ဂလ-မတ္တေဌာနေ အယပနေန ဝိယ နေမိမဏ္ဍလေ ပရိက္ခိတ္တေ နေမိစ ထိရာ ဘဝိဿတိ၊ ဗဟုဉ္စ ဓနံ လဘိဿသိတိ။ ကာဠသီဟစမ္ပံ ကုတော လစ္ဆာမီတိ။ “တံ ဗာလ-ကောသိ၊ အယံ တဝ ရုက္ခော ဝနေ ဌိတော န ပလာယတိ၊ တံ ယေန တေ ရုက္ခော အက္ခာတော၊ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော ‘သမိ တယာ ဒဿိတရုက္ခံ ကတ-ရဋ္ဌာနေ ဆိန္တာမီ’တိ ဝဉ္စေတွာ အာနေဟိ၊ အထ နံ နိရာသက်ံ ‘ဣဓ စ ဧတ္ထ စ ဆိန္တာ’တိ မုခတုဏှံ ပသာရေတွာ အာစိက္ခန္တိ တိဒိဏေန မဟာဖရသုနာ ကော-နေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ စမ္ပံ အာဒါယ ဝရမံသံ ခါဒိတွာ ရုက္ခံ ဆိန္တာ”တိ ဝေရံ အပ္ပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၂၀။ “ဣတိ ဖန္တနရုက္ခောပိ၊ တာဝဒေ အဇ္ဈဘာသထ။

မယုမ္ပိ ဝစနံ အတ္ထိ၊ ဘာရဒ္ဒါဇ သုဏောဟိ မေ။

၂၁။ ဣဿဿ ဥပက္ခန္ဓမှာ၊ ဥက္ကစ္စ စတုရင်္ဂလံ။

တေန နေမိံ ပသာရေသိ၂၊ ဧဝံ ဒဠတရံ သိယာ။

၂၂။ ဣတိ ဖန္တနရုက္ခောပိ၊ ဝေရံ အပ္ပေသိ တာဝဒေ။

ဇာတာနံ စ အဇာတာနံ၊ ဣဿာနံ ဒုက္ခ’မာဝဟီ”တိ။

တတ္ထ ဘာရုဒါဇာတိ တံ ဂေါတ္ထေန အာလပတိ။ ဥပက္ခန္ဓဗျာတိ ခန္ဓတော။
ဥက္ကဇာတိ ဥက္ကန္တတွာ။

ဝဇ္ဇကီ ရုက္ခဒေဝတာယ ဝစနံ သုတွာ “အဟော အဇ္ဇ မယံ မင်္ဂလ-
ဒိဝသော”တိ ကာဠသီဟံ ဃာတေတွာ ရုက္ခံ ဆေတွာ ပက္ကာမိ။ တမတ္ထံ
ပကာသေန္တော သတ္တာ အာဟ—

၂၃။ “ဣစ္စေဝံ” ဖန္တနော ဣဿံ၊ ဣဿော စ ပန ဖန္တနံ။
အညမညံ ဝိဝါဒေန၊ အညမည’မဃာတယံ။

၂၄။ ဧဝမေဝ မနုဿာနံ၊ ဝိဝါဒေါ ယတ္ထ ဇာယတိ။
မယူရနစ္စံ နစ္စန္တိ၊ ယထာ တေ ဣဿဖန္တနာ။

၂၅။ တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒံ ဝေါ၊ ယာဝန္တေတ္ထ သမာဂတာ။
သမ္မောဒထ မာ ဝိဝဒထ၊ မာ ဟောထ ဣဿဖန္တနာ။

၂၆။ သာမဂ္ဂိမေဝ သိက္ခေထ၊ ဗုဒ္ဓေဟေ’တံ ပသံသိတံ။
သာမဂ္ဂိရတော ဓမ္မဋ္ဌော၊ ယောဂက္ခေမာ န ဓံသတိ”တိ။

တတ္ထ အဃာတယုန္တိ ဃာတာပေသံ။ မယူရနစ္စံ နစ္စန္တိတိ မဟာရာဇာ
ယတ္ထ ဟိ မနုဿာနံ ဝိဝါဒေါ ဟောတိ၊ တတ္ထ ယထာ နာမ မယူရာ နစ္စန္တာ
ပဋိစ္စာဒေတဗ္ဗံ ရဟဿင်္ဂံ ပါကဋံ ကရေန္တိ၊ ဧဝံ မနုဿာ အညမညဿ
ရန္တံ ပကာသေန္တော မယူရနစ္စံ နစ္စန္တိ နာမ။ ယထာ တေ ဣဿဖန္တနာ အည-
မညဿ ရန္တံ ပကာသေန္တော နစ္စိ’သု နာမ။ တံ ဝေါတိ တေန ကာရဏေန
တုမှေ ဝဒါမိ။ ဘဒ္ဒံ ဝေါတိ ဘဒ္ဒံ တုမှာကံ ဟောတု။ ယာဝန္တေတ္တာတိ
ယာဝန္တော ဧတ္ထ ဣဿဖန္တနသဒိသာ မာ အဟုဝတ္ထ။ သာမဂ္ဂိမေဝ၊ သိက္ခေ-
ထာတိ သမဂ္ဂဘာဝမေဝ တုမှေ သိက္ခေထ၊ ဣဒံ ပညာရုဒ္ဓေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ
ပသံသိတံ။ ဓမ္မဋ္ဌောတိ သုစရိတဓမ္မေ ဌိတော။ ယောဂက္ခေမာ န ဓံသတိတိ
ယောဂေဟိ ခေမာ နိဗ္ဗာနာ န ပရိဟာယတိတိ နိဗ္ဗာနေန ဒေသနာကူဋံ ဂဏှိ။
သကျရာဇာနော ဓမ္မကထံ သုတွာ သမဂ္ဂါ ဇာတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ“တဒါ တံ
ကာရကံ ဝိဒိတွာ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ နိဝုတ္တဒေဝတာ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗန္ဓနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဇဝနဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၆)

ဣဇေဝ ဟံသ နိပတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒဗ္ဗဓမ္မ-
ဓနုဂဟသုတ္တန္တဒေသနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဘဂဝတာ ဟိ—

“သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော ဒဗ္ဗဓမ္မာ ဓနုဂဟသုသိက္ခိတာ
ကတဟတ္တာ ကတူပါသနာ စတုဒ္ဓိသာ ဌိတာ အဿ၊ အထ
ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ‘အဟံ ဣမေသံ စတုန္တံ ဒဗ္ဗဓမ္မာနံ ဓနုဂဟာနံ
သုသိက္ခိတာနံ ကတဟတ္တာနံ ကတူပါသနာနံ စတုဒ္ဓိသာ ကဏ္ဍေ
ခိတ္တေ အပတိဋ္ဌိတေ ပထဝီယံ ဂဟေတွာ အာဟရိဿာမိ’တိ။
တံ ကိံ မဉ္ဇထ ဘိက္ခဝေ၊ ‘ဇဝနော ပုရိသော ပရမေန ဇဝေန
သမန္နာဂတော’တိ အလံ ဝစနာယာတိ။ ဧဝံ ဘန္တေတိ။ ယထာ
စ ဘိက္ခဝေ တဿ ပုရိသဿ ဇဝေါ၊ ယထာ စ စန္ဒိမသုရိယာနံ
ဇဝေါ၊ တတော သီဃတရော။ ယထာ စ ဘိက္ခဝေ တဿ ပုရိသဿ
ဇဝေါ၊ ယထာ စ စန္ဒိမသုရိယာနံ ဇဝေါ၊ ယထာ စ ယာ
ဒေဝတာ စန္ဒိမသုရိယာနံ ပုရတော ဓာဝန္တိ၊ တာသံ ဒေဝတာနံ
ဇဝေါ၊ တတော သီဃတရံ အာယုသင်္ခါရာ ဝီယန္တိ။ တသ္မာတိဟ
ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ။ ဧဝံ ဝေါ
ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗံ”န္တိ—

ဣမဿ သုတ္တဿ ကံထိတဒိဝသတော ဒုတိယဒိဝသေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ
ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော သတ္တာ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဝိသယေ ဌတွာ
ဣမေသံ သတ္တာနံ အာယုသင်္ခါရေ ဣတ္ထရေ ဒုဗ္ဗလေ ကတွာ ပရိဒီပေန္တော
ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခု။ အတိဝိယ သန္တာသံ ပါပေသိ၊ အဟော ဗုဒ္ဓဗလံ နာမာ”တိ။
သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနန္တရိယံ ဘိက္ခဝေ သွာဟံ ဣဒါနိ
သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော အာယုသင်္ခါရာနံ ဣတ္ထရဘာဝံ ဒဿေတွာ ဘိက္ခု။ သံဝေ-
ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေမိ၊ မယာ ဟိ ပုဗ္ဗေအဟေတုကဟံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တေနပိ
အာယုသင်္ခါရာနံ ဣတ္ထရဘာဝံ ဒဿေတွာ ဗာရာဏသီရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ
သကလရာဇပရိသံ သံဝေဇေတွာ ဓမ္မော ဒေသိတော”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 ဝေဒနာသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နဂုတိဟံသသဟဿပရိဝတော စိတ္တကုဋေ
 ပဋိဝသတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဧကသ္မိံ သရေ သပရိဝါရော
 သယံဇာတသာလိံ ခါဒိတွာ အာကာသေ သုဝဏ္ဏကီလဉ္စံ ပတ္ထရန္တော ဝိယ
 မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဗာရာဏသိနဂရဿ မတ္ထကေန မန္တမန္တယ
 ဝိလာသဂတိယာ စိတ္တကုဋံ ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ ဗာရာဏသိရာဇော ဒိသွာ
 “ဣမိနာပိ မာဒိသေန ရညာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ အမစ္စာနံ ဝတွာ တသ္မိံ သိနေဟံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဂဟေတွာ မဟာသတ္တံ ဩလောကေတွာ
 သဗ္ဗတူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှာပေသိ။ မဟာသတ္တော အတ္တနော သက္ကာရံ ကရောန္တံ
 ဒိသွာ ဟံသေ ပုစ္ဆိ “ရာဇာ မမ ဝေရူပံ သက္ကာရံ ကရောန္တော ကံ
 ပစ္စာသီသတိ”တိ။ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ဒေဝါတိ။ “တေန ဟိ ရညော
 အမှေဟိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝေါ ဟောတူ”တိ ရညာ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ
 ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထေကဒိဝသံ ရညော ဥယျာနံ ဂတကာလေ အနော-
 တတ္တဒဟံ ဂန္တော ဧကေန ပက္ခေန ဥဒကံ၊ ဧကေန စန္ဒနစုဏ္ဏံ အာဒါယ အာဂန္တော
 ရာဇာနံ တေန ဥဒကေန နှာပေတွာ စန္ဒနစုဏ္ဏေန ဩကိရိတွာ မဟာဇနဿ
 ပဿန္တဿေဝ သပရိဝါရော စိတ္တကုဋံ အဂမာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇာ
 မဟာသတ္တံ ဒဠုကာမော ဟုတွာ “သဟာယော မေ အဇ္ဇ အာဂမိဿတိ၊
 သဟာယော မေ အဇ္ဇ အာဂမိဿတိ”တိ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော
 အစ္ဆတိ။

တဒါ မဟာသတ္တဿ ကနိဋ္ဌာ ဒွေ ဟံသပေါတကာ “သူရိယေန သဒ္ဓိံ
 ဇေဝိဿာမာ”တိ မန္တေတွာ မဟာသတ္တဿ အာရောစေသုံ “မယံ သူရိယေန
 သဒ္ဓိံ ဇေဝိဿာမာ”တိ။ တာတာ သူရိယဇေဝေါ နာမ သီလော၊ သူရိယေန သဒ္ဓိံ
 ဇေဝိတုံ န သက္ခိဿထ၊ အန္တရာဝ ဝိနသိဿထ၊ မာ ဂမိတ္တာတိ။ တေ ဒုတိယမ္ပိ
 တတိယမ္ပိ ယာစိံသု၊ ဗောဓိသတ္တောပိ တေ ယာဝတတိယံ ဝါရေသိယေဝ။
 တေ မာနထဒ္ဓါ အတ္တနော ဗလံ အဇာနန္တာ မဟာသတ္တဿ အနာစိက္ခိတွာဝ
 “သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇေဝိဿာမာ”တိ သူရိယေ အနုဂ္ဂတေယေဝ ဂန္တော ယုဂန္ဓရ-
 မတ္ထကေ နိသီဒိံသု။ မဟာသတ္တော တေ အဒိသွာ “ကဟံ န ခေါဂတာ”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ စိန္တေသိ “တေ သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇေဝိတုံ န
 သက္ခိဿန္တိ၊ အန္တရာဝ ဝိနသိဿန္တိ၊ ဇေဝိတံ တေသံ ဒဿာမီ”တိ။ သောပိ ဂန္တော
 ယုဂန္ဓရမတ္ထကေယေဝ နိသီဒိ။ အထ ဥဂ္ဂတေ သူရိယဇေဝေ ဟံသပေါတကာ
 ဥပ္ပတိတွာ သူရိယေန သဒ္ဓိံ ပက္ခန္တိံသု၊ မဟာသတ္တောပိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပက္ခန္တိ။

ကနိဋ္ဌဘာတိကော ယာဝ ပုဗ္ဗဏှသမယာ ဇေတိတွာ ကိလမိ၊ ပက္ခသန္ဓိသု အဂ္ဂိ-
ဥဋ္ဌာနကာလော ဝိယ အဟောသိ။ သော ဗောဓိသတ္တဿ သညံ အဒါသိ
“ဘာတိက န သက္ကောမီ”တိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “မာ ဘာယိ၊ ဇိဝိတံ
တေ ဒဿာမီ”တိ ပက္ခပဉ္စရေန ပရိက္ခိပိတွာ အဿာသေတွာ စိတ္တကုဋ္ဌပဗ္ဗတံ
နေတွာ ဟံသာနံ မဇ္ဈေ ဌပေတွာ ပုန ပက္ခန္ဓိတွာ သူရိယံ ပတွာ ဣတရေန
သဒ္ဓိံ ပါယာသိ။ သောပိ ယာဝ ဥပကဋ္ဌမဇ္ဈန္တိကာ သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇေတိတွာ
ကိလမိ၊ ပက္ခသန္ဓိသု အဂ္ဂိဥဋ္ဌာနကာလော ဝိယ အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိ-
သတ္တဿ သညံ အဒါသိ “ဘာတိက န သက္ကောမီ”တိ။ တမ္ပိ မဟာသတ္တော
တထေဝ သမဿာသေတွာ ပက္ခပဉ္စရေနာဒါယ စိတ္တကုဋ္ဌမေဝ အဂမာသိ။
တသ္မိံ ခဏေ သူရိယော နဘမဇ္ဈံ ပါပုဏိ။

အထ မဟာသတ္တော “မမ အဇ္ဇ သရီရဗလံ ဝိမံသိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ
ဧကဝေဂေန ပက္ခန္ဓိတွာ ယုဂန္ဓရမတ္ထကေ နိသီဒိတွာ တတော ဥပ္ပတိတွာ
ဧကဝေဂေန သူရိယံ ပါပုဏိတွာ ကာလေန ပုရတော၊ ကာလေန ပစ္ဆတော
ဇေတိတွာ စိန္တေသိ “မယံ သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇေနံ နာမ နိရတ္ထကံ အယောနိသော-
မနသိကာရသမ္ဘူတံ၊ ကိံ မေ ဣမိနာ၊ ဗာရာဏသိံ ဂန္တာ မမ သဟာယကဿ
ရညော အတ္တယုတ္တံ ဓမ္မယုတ္တံ ကထံ ကထေဿာမီ”တိ။ သော နိဝတ္တိတွာ
သူရိယေန နဘမဇ္ဈံ အနတ္တိက္ကန္တေယေဝ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ အန္တန္တေန အန-
သံယာယိတွာ ဝေဂံ ပရိဟာပေန္တော သကလဇမ္ပုဒီပံ အန္တန္တေန အနသံယာ-
ယိတွာ ဗာရာဏသိံ ပါပုဏိ။ ဒွါဒသယောဇနိကံ သကလနဂရံ ဟံသစ္ဆန္တံ ဝိယ
အဟောသိ၊ ဆိဒ္ဓိံ နာမ န ပညာယိ၊ အနုက္ကမေန ဝေဂေ ပရိဟာယန္တေ၊
အာကာသေ ဆိဒ္ဓါနိ ပညာယိသု။ မဟာသတ္တော ဝေဂံ ပရိဟာပေတွာ
အာကာသတော ဩတရိတွာ သီဟပဉ္စရဿ အဘိဓုဒ္ဓာနေ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ
“အာဂတော မေ သဟာယော”တိ သောမနဿပ္ပတ္တော တဿ နိသီဒနတ္ထာယ
ကဉ္စနပိဋ္ဌံ ပညပေတွာ “သမ္မပဝိသ၊ ဣဓ နိသီဒါ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၇။ “ဣဓေဝ ဟံသ နိပတ၊ ဝိယံ မေ တဝ ဒဿနံ။
ဣဿရောသိ အနုပ္ပတ္တော၊ ယမိဓတ္ထိ ပဝေဒယာ”တိ။

တတ္ထ “ဣဓာ”တိ ကဉ္စနပိဋ္ဌံ သန္ဓာယာဟ။ နိပတတိ နိသီဒ။ ဣဿရောသိတိ
တွံ ဣဿဌာနဿ ဣဿရောသာမိ ဟုတွာ အာဂတောသီတိ ဝဒတိ။ ယမိဓတ္ထိ

ပဝေဒယာတိ ယံ ဣမသ္မိံ နိဝေသနေ အတ္ထိ၊ တံ အပရိသင်္ကန္တော အမှာကံ ကထေဟိတိ။

မဟာသတ္တော ကဉ္စနပိဋ္ဌေ နိသီဒိ။ ရာဇာ သတပါကသဟဿပါကေဟိ တေလေဟိ တဿ ပက္ခန္တရာဇံ မက္ခေတွာ ကဉ္စနတဋ္ဌကေ မရလာဇေ စ မရရောဒကဉ္စ သက္ခရောဒကဉ္စ ဒါပေတွာ မရပုဋိသန္တာရံ ကတွာ “သမ္ပ တံ ကေကောဝ အာဂတောသိ၊ ကုဟိံ အဂမိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ပဝတ္ထိံ ဝိတ္တာရေန ကထေသိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဟ “သမ္ပ မမပိ သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇဝိတဝေဂံ ဒဿေဟိ”တိ။ မဟာရာဇ န သက္ကာ သော ဝေဂေါဒဿေတုန္တိ။ တေန ဟိ မေ သရိက္ခကမတ္တံ ဒဿေဟိတိ။ သာဓု မဟာရာဇ သရိက္ခကမတ္တံ ဒဿေဿာမိ၊ အက္ခဏဝေဓိ ဓနုဂ္ဂဟေ သန္တိပါတေဟိတိ။ ရာဇာ သန္တိပါတေသိ။ မဟာသတ္တော စတ္တာရော ဓနုဂ္ဂဟေ ဂဟေတွာ နိဝေသနာ ဩရုပ္ပ ရာဇင်္ဂဏေ သိလာထမ္ဘံ နိခဏာပေတွာ အတ္တနော ဂိဝါယံ ဃဏံ ဗန္ဓာပေတွာ သိလာထမ္ဘမတ္တကေ နိသီဒိတွာ စတ္တာရော ဓနုဂ္ဂဟေ ထမ္ဘံ နိဿာယ စတုဒ္ဓိသာဘိမုခေ ဌပေတွာ “မဟာရာဇ ဣမေ စတ္တာရော ဇနာ ကပ္ပဟာရေနော စတုဒ္ဓိသာဘိမုခါ စတ္တာရိ ကဏ္ဍာနိ ခိပန္တ၊ တာနိ အဟံ ပထဝီ အပ္ပတ္တာနော အာဟရိတွာ ဧတေသံ ပါဒမူလေ ပါတေဿာမိ၊ မမ ကဏ္ဍဂဟဏတ္တာယ ဂတဘာဝံ ဃဏသဒ္ဓသညာယ ဇာနေယျာသိ၊ မံ ပန န ပဿိဿသိ”တိ၊ ဝတွာ တေဟိ ကပ္ပဟာရေနော ခိတ္တကဏ္ဍာနိ အာဟရိတွာ တေသံ ပါဒမူလေ ပါတေတွာ သိလာထမ္ဘမတ္တကေ နိသိန္ဓမေဝ အတ္တာနံ ဒဿေတွာ “ဒိဋ္ဌော တေ မဟာရာဇ မယံ ဝေဂေါ”တိ ဝတွာ “မဟာရာဇ အယံ ဝေဂေါ မယံ နော ဥတ္တမော၊ မဇ္ဈိမော၊ ပရိတ္တော လာမကဝေဂေါ ဒေသ၊ ဧဝံသီသော မဟာရာဇ အမှာကံ ဝေဂေါ”တိ အာဟ။

အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ “သမ္ပ”အတ္ထိ ပန တုမှာကံ ဝေဂတော အညော သီသတရော ဝေဂေါ”တိ။ “အာမ မဟာရာဇ အမှာကံ ဥတ္တမဝေဂတောပိ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန ဣမေသံ သတ္တာနံ အာယုသင်္ခါရာ သီသတရံ ခိယန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ခယံ ဂစ္ဆန္တိ”တိ ခဏိကနိရောဓဝေသေန ရူပဓမ္မာနံ နိရောဓံ ဒဿေတိ၊ တတော နာမဓမ္မာနံ။ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ကထံ သုဘွာ မရဏာယဘိတော သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တော ဘူမိယံ ပတိ၊ မဟာဇနောဥကြာသံ ပတ္တော အဟောသိ။ ရညော မုခံ ဥဒကေန

၁-ကဏ္ဍံ (သျှာ) ဃဏိကံ (က)

၂-အဟံ ပန န ပဿာယိဿာမိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃-ခဏိကနိရောဓဝေသေန အရူပဓမ္မာနံ ဘေဒံ ဒဿေတိ (သီ၊ သျှာ)

သိရှိတော့ သတိ လာတာပေသိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “မဟာရာဇမာ ဘာယိ၊ မရဏဿတိ ဘာဝေဟိ၊ ဓမ္မံ စရာဟိ၊ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရေဟိ၊ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ ဒေဝါ”တိ ဩဝဒိ။ အထ ရာဇာ “သာမိ မယံ တုမ္ဘာဒိသေန ဉာဏဗလသမ္ပန္နေန အာစရိယေန ဝိနာ ဝသိတုံ” န သက္ခိဿာမ၊ စိတ္တကုဋ် အဂန္တာ မယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော မယံ ဩဝါဒါစရိယော ဟုတွာ ဣဓေဝ ဝသာဟိ”တိ ယာစန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၀။ “သဝနေန ဧကဿ ပိယာ ဘဝန္တိ၊
ဒိသွာ ပနေ’ကဿ ဝိယေတိ ဆန္တော၊
ဒိသွာ စ သုတွာ စ ပိယာ ဘဝန္တိ၊
ကမ္ဘိန္ဒု မေ ပိယသိ ဒဿနေန။

၂၉။ သဝနေန ပိယော မေသိ၊ ဘိယျော စာဂမ္မ ဒဿနံ။
ဧဝံ ပိယဒဿနော မေ၊ ဝသ ဟံသ မမန္တိကေ”တိ။

တာသံ အတ္တော—သမ္ပ ဟံသရာဇ သဝနေန ဧကဿ ဧကစ္စေ ပိယာ ဟောန္တိ။ “ဧဝံ ဂုဏော နာမာ”တိ သုတွာ သဝနေန ပိယာယတိ၊ ဧကဿ ပန ဧကစ္စေ ဒိသွာဝ ဆန္တော ဝိဂစ္ဆတိ၊ ပေမံ အန္တရဓာယတိ၊ ခါဒိတုံ အာဂတာ ယက္ခာ ပိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဧကဿ ဧကစ္စေ ဒိသွာ စ သုတွာ စာတိ ဥဘယထာပိ ပိယာ ဟောန္တိ၊ တေန တံ ပုစ္ဆာမိ။ ကမ္ဘိန္ဒု မေ ပိယသိ ဒဿနေနာတိ ကမ္ဘိန္ဒု တံ မံ ပိယာယသိ၊ မယံ ပန တံ သဝနေန ပိယောဝ၊ ဒဿနံ ပနာဂမ္မ အတိ-
ပိယောဝ။ ဧဝံ မမ ပိယဒဿနော သမာနော စိတ္တကုဋ် အဂန္တာ ဣဓေ မမ သန္တိကေ ဝသာတိ။

ဗောဓိသတ္တော အာဟ—

၃၀။ “ဝသေယျာမ တဝါ’ဂါရေ၊ နိစ္စံ သက္ကတပူဇိတာ။
မတ္တော စ ဧကဒါ ဝဇ္ဇေ၊ ဟံသရာဇံ ပစန္တု မေ”တိ။

တတ္ထ မတ္တော စ ဧကဒါတိ မဟာရာဇ မယံ တဝ ဃရေ နိစ္စံ ပူဇိတာ ဝသေယျာမ၊ တံ ပန ကဒါစိ သုရာမဒမတ္တော မံသခါဒနတ္ထံ “ဟံသရာဇံ ပစန္တု မေ”တိ ဝဒေယျာသိ၊ အထ ဧဝံ တဝ အနုဇိဝိနော မံ မာရေတွာ ပစေယျ၊ တဒါဟံ ကိံ ကရိဿာမိတိ။

အထဿ ရာဇာ “တေန ဟိ မဇ္ဇမေဝ န ပိဝိဿာမီ”တိ ပဋိညံ ဒါတုံ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၁။ “မိရတ္ထု တံ မဇ္ဇပါနံ၊ ယံ မေ ပိယတရံ တယာ။
န စာပိ မဇ္ဇံ ပိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဝစ္ဆသီ ဃရေ”တိ။

တတော ပရံ ဗောဓိသတ္တော ဆ ဂါထာ အာဟ—

၃၂။ “သုဝိဇာနံ သိင်္ဂါလာနံ၊ သကုဏာနဉ္စ ဝဿိတံ။
မနုဿဝဿိတံ ရာဇ၊ ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ တတော။

၃၃။ အပိ စေ မညတိ ပေါသော၊ ဉှတိ မိတ္တော သခါတိ ဝါ။
ယော ပုဗ္ဗေ သုမနော ဟုတွာ၊ ပစ္ဆာ သမ္ပဇ္ဇတေ ဒိသော။

၃၄။ ယသ္မိံ မနော နိဝိသတိ၊ အဝိဒူရေ သဟာပိ သော။
သန္တိကေပိ ဟိ သော ဒူရေ၊ ယသ္မိံ နာဝိသတေ^၂ မနော။

၃၅။ အန္တောပိ သော ဟောတိ ပသန္တစိတ္တော၊
ပါရံ သမုဒ္ဓဿ ပသန္တစိတ္တော။
အန္တောပိ သော ဟောတိ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော၊
ပါရံ သမုဒ္ဓဿ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော။

၃၆။ သံဝသန္တာ ဝိဝသန္တိ၊ ယေ ဒိသာ တေ ရထေသဘ။
အာရာ သန္တော^၃ သံဝသန္တိ၊ မနုဿ ရဋ္ဌဝဗုဒ္ဓ။

၃၇။ အဘိစိရံ နိဝါသေန၊ ပိယော ဘဝတိ အပ္ပိယော။
အာမန္တ ခေါ တံ ဂစ္ဆာမ၊ ပုရာ တေ ဟောမ အပ္ပိယာ”တိ။

တတ္ထ ဝဿိတန္တိ မဟာရာဇ တိရစ္ဆာနဂတာ ဥဇုဟဒယာ၊ တေန တေသံ ဝဿိတံ သုဝိဇာနံ၊ မနုဿာ ပန ကက္ခဋ္ဌာ၊ တသ္မာ တေသံ ဝစနံ ဒုဗ္ဗိဇာန-
တရန္တိ အတ္တော။ ယော ပုဗ္ဗေတိ ယော ပုဂ္ဂလော ပဌမမေဝ အတ္တမနော ဟုတွာ
“တံ မယံ ဉှတကော မိတ္တော ပါဏသမော သခါ”တိ အပိ ဧဝံ မညတိ၊ သေဝ
ပစ္ဆာ ဒိသော ဝေရီ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဒုဗ္ဗိဇာနံ နာမ မနုဿဟဒယန္တိ။
နိဝိသတိတိ မဟာရာဇ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ပေမဝသေန မနော နိဝိသတိ၊ သော

ဗုရေ ဝသန္တောပိ အဝိဗုရေ သဟာပိ ဝသတိယေဝ နာမ။ ယသ္မိံ ပန ပုဂ္ဂလေ
မနော န နိဝိသတိ အပေတိ၊ သော သန္တိကေ ဝသန္တောပိ ဗုရေယေဝ။

အန္တောပိ သော ဟောတိတိ မဟာရာဇ ယော သဟာယော ပသန္တစိတ္တော၊
သော စိတ္တေန အလ္လိနတ္တာ^၁ ပါရိ သမုဒ္ဓဿ ဝသန္တောပိ အန္တောယေဝ
ဟောတိ။ ယော ပန ပဒုဋ္ဌစိတ္တော၊ သော စိတ္တေန အနုလ္လိနတ္တာ အန္တော
ဝသန္တောပိ ပါရိ သမုဒ္ဓဿ နာမ။ ယေ ဒိဿာ ဧတတိ ယေ ဝေရိနော
ပစ္စတ္တိကာ၊ တေ ဧကေတော ဝသန္တောပိ ဗုရေ ဝသန္တိယေဝ နာမ။ သန္တော
ပန ပဏ္ဍိတာ အာရာ ဌိတာပိ မေတ္တာဘာဝိတေန မနဿ အာဝဇ္ဇေန္တော
သံဝသန္တိယေဝ။ ပုရာ ဧတ ဟောမာတိ ယာဝ တဝ အပ္ပိယာ န ဟောမ၊
တာဝဒေဝ တံ အာမန္တေတွာ ဂစ္ဆာမာတိ ဝဒတိ။

အထ နံ ရာဇာ အာဟ—

၃၈။ “ဧဝံ စေ ယာစမာနာနံ၊ အဉ္ဇလိံ^၂ နာဝဗုဏ္ဏသိ။
ပရိစာရကာနံ သတံ^၂၊ ဝစနံ န ကရောသိ နော။
ဧဝံ တံ အဘိယာစာမ၊ ပုန ကယိရာသိ ပရိယာယ”န္တိ။

တတ္ထ ဧဝံ စေတိ သစေ ဟံသရာဇ ဧဝံ အဉ္ဇလိံ^၂ ပဂ္ဂယ ယာစမာနာနံ
အမှာကံ ဣမံ အဉ္ဇလိံ^၂ နာဝဗုဏ္ဏသိ၊ တဝ ပရိစာရကာနံ သမာနာနံ ဝစနံ န
ကရောသိ၊ အထ နံ ဧဝံ ယာစာမ။ ပုန ကယိရာသိ ပရိယာယန္တိ ကာလေန
ကာလံ ဣမ အာဂမနာယ ဝါရိ ကရေယျာသီတိ အတ္ထော။

တတော ဗောဓိသတ္တော အာဟ—

၃၉။ “ဧဝံ စေ နော ဝိဟရတံ၊ အန္တရာယော န ဟေဿတိ။
တုယံ စာပိ^၃ မဟာရာဇ၊ မယံ စ^၄ ရဋ္ဌဝဗုဒ္ဓနံ။
အပ္ပေဝ နာမ ပဿေမ၊ အဟောရတ္တာနမစ္စယေ”တိ။

တတ္ထ ဧဝံ စေ နောတိ မဟာရာဇ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ သစေ အမှာကမ္ပိ ဧဝံ
ဝိဟရန္တာနံ ဇီဝိတန္တရာယော န ဘဝိဿတိ၊ အပ္ပေဝ နာမ ဥဘော အညမညံ
ပဿိဿာမ၊ အဝိစ တံ မယာ ဒိန္တံ ဩဝါဒမေဝ မမ ဌာနေ ဌပေတွာ
ဧဝံ ဣတ္ထရဇီဝိတေ လောကသန္တိဝါသေ အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ ဒါနာဒီနိ
ပုညာနိ ကရောန္တော ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ၊

၁-အလ္လိယိတတ္တာ (သျှာ)၊ အလ္လိယတ္တာ (က)
၂-ဝါဝိ (သျှာ၊ ဣ)

၂-သန္တာနံ (သီ၊ သျှာ)
၄-ဝါ (သျှာ၊ ဣ)

ဝေဠိ မေ ဩဝါဒံ ကရောန္တော မံ ပဿိဿတိယေဝါတိ။ ဧဝံ မဟာသတ္တော
ရာဇာနံ ဩဝေဒိတွာ စိတ္တကုဋ္ဌပဗ္ဗတမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာန်-
ယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တေနပိ မယာ အာယုသင်္ခါရာနံ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ဒဿေတွာ
ဓမ္မော ဒေသိတော”တိ ဝတ္တာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ
အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ မဇ္ဈိမော သာရိပုတ္တော၊
သေသဟံသဂဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဇဝနဟံသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဇဝနဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-စူဠနာရဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၇)

န တေ ကဋ္ဌာနိ ဘိန္နာနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ထုလ္လ-
ကုမာရိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော ကိရေကဿ
ကုလဿ ပန္နရသသောဋ္ဌသံဝဿုဒ္ဓေသိကာ ဓိတာ အဟောသိ သော-
ဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ၊ န စ နံ ကောစိ ဝါရေသိ။ အထဿာ မာတာ စိန္တေသိ “မမ
ဓိတာ ဝယပ္ပတ္တာ၊ န စ နံ ကောစိ ဝါရေတိ၊ အာဓိသေန မစ္ဆံ ဝိယ ဇောယ
ဧကံ သာကိယဘိက္ခု ပလောဘေတွာ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတွာ တံ နိဿာယ ဇီဝိဿာ-
မိ”တိ။ တဒါ စ သာဝတ္ထိဝါသိ ဧကော ကုလပုတ္တော သာသနေ ဥရံ
ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ သိက္ခာကာမတံ ပဟာယ
အာလသိယော သရိရမဏ္ဏနမနုယုတ္တော ဝိဟာသိ။ မဟာဥပါသိကာ ဂေဟေ
ယာဂုခါဒနိယဘောဇနိယာနိ သမ္မာဒေတွာ ဒွါရေ ဌတွာ အန္တရီယိယာ
ဂစ္ဆန္တေသု ဘိက္ခုသု ဧကံဘိက္ခု ရသတဏှာယ ဗန္ဓိတွာ ဂဟေတုံ သက္ကုဏေယျ-
ရူပံ ဥပဓာရေန္တိ တေပိဋကအဘိဓမ္မိကဝိနယဓရာနံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန
ဂစ္ဆန္တာနံ အန္တရေ ကဉ္စိ ဂယျုပဂံ အဒိသ္မာ တေသံ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တာနံ မရရ-
ဓမ္မကထိကာနံ အတ္ထိန္ဒဝလာဟကသဒိသာနံ^၁ ပိဏ္ဍပါတိကာနဗ္ဗိ အန္တရေ
ကဉ္စိ အဒိသ္မာဝ ဧကံယာဝ ဗဟိ အပင်္ဂါ^၂ အက္ခိနိ အဉ္ဇေတွာ ကေသေ ဩသ-
ဏေတွာ ဒုကုလန္တရဝါသကံ နိဝါသေတွာ ဃဋိတမဋ္ဌံစီဝရံပါရုပိတွာ မဏိဝဏ္ဏ-
ပတ္တံ အာဒါယ မနောရမံ ဆတ္တံ ဓာရယမာနံ ဝိဿဋ္ဌိန္ဒြိယံ ကာယဒဠိဗဟုလံ
အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ “ဣမံ သက္ကာ ဂဏှိတု”န္တိ ဂန္တာ ဝဋ္ဌိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ

၁-ဆန္ဒဝလာဟကသဒိသာနံ (သိ)၊ ဆိန္ဒဝလာဟကသဒိသာနံ (သျှာ၊ ဣ) ၂-အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ (က)

“ထေ ဘန္တေ”တိ ဃရံ အာနေတွာ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုအာဒိဟိ ပရိဝိသိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ တံ ဘိက္ခု၊ “ဘန္တေ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣဓေဝါဂစ္ဆေယျာထာ”တိ အာဟ။ သောပိ တတော ပဋ္ဌာယ တတ္ထေဝ ဂန္တူ အပရဘာဂေ ဝိဿာသိကော အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ မဟာဥပါသိကာ တဿ သဝနပထေ ဌတွာ “ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဥပဘောဂပရိဘောဂမတ္တာ အတ္ထိ၊ တထာရူပေါ ပန မေ ပုတ္တော ဝါ ဇာမာတာ ဝါ ဂေဟံ ဝိစာရိတုံ သမတ္ထော နတ္ထိ”တိ အာဟ။ သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ကိမတ္ထံ န ခေါ ကထေတိ”တိ ထောက် ဟဒယေ ဝိဇ္ဇေါ ဝိယ အဟောသိ။ သာ ဓိတရံ အာဟ “ဣမံ ပလောဘေတွာ တဝ ဝသေ ဝတ္တာပေဟိ”တိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ မဏ္ဍိတပသာမိတာ ဣတ္ထိ-ကုတ္တဝိလာသေဟိ တံ ပလောဘေသိ။ ထုလ္လကုမာရိကာတိ န စ ထူလသရိရာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ထူလာ ဝါ ဟောတု ကိသာ ဝါ၊ ပဉ္စကာမဂုဏ် ကရာဂေန ပန ထူလ-တာယ “ထုလ္လကုမာရိကာ”တိ ဝုစ္စတိ။ သော ဒဟရော ကိလေသဝသိကော ဟုဘူ “န ဒါနာဟံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပတိဋ္ဌာတုံ သင်္ခိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ဝိဟာရံ ဂန္တူ ပတ္တစီဝရံ နိယျာဒေတွာ အသုကဋ္ဌာနံ နာမ ဂမိဿာမိ၊ တတြ မေ ဝတ္တာနိ ပေသေထာ”တိ ဝတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တူ ပတ္တစီဝရံ နိယျာ-ဒေတွာ “ဥက္ကဏ္ဍိတောသ္မိ”တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ အာဟ။ တေ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ “အယံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကေန ဥက္ကဏ္ဍာပိတောသိ”တိ ဝတွာ “ထုလ္လကုမာရိကာယ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေပသာ တဝ အရညေ ဝသန္တဿ မြဟ္မစရိယန္တရယံ ကတွာ မဟန္တံ အနတ္ထမကာသိ၊ ပုန တံ ဧတမေဝ နိဿာယ ကဿွာ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ မဟာဘောဂေ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ ကုဋုမ္ဘံ သဏ္ဌပေသိ၊ အထဿ ဘရိယာ ဧကံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ကာလမကာသိ။ သော “ယထေဝ မေ ဝိယဘရိယာယ၊ ဧဝံ မယိဝိ မရဏံ အာဂမိဿတိ”၊ ကိံ မေ ဃရာဝါသေန၊ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ကာမေ ပဟာယ ပုတ္တံ အာဒါယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ တေန သဒ္ဓိံ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော အရညေဝိဟာသိ။ တဒါ ပစ္စန္နဝါသိနော စောရာ ဇနပဒံ

ပဝိသိတွာ ဂါမံ ပဟရိတွာ ကံရမရေ ဂဟေတွာ ဘဏ္ဍိကံ ဥက္ခိပါပေတွာ ပုန ပစ္စန္တံ ပါပယိံသု။ တေသံ အန္တရေ ဧကော အဘိရူပါ ကုမာရိကာ ကေရုဋ္ဌိက-
ပညာယ သမန္ဓာဂတာ စိန္တေသိ “ဣမေ အမေ ဂဟေတွာ ဒါသိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ၊ ဧကေန ဥပါယေန ပလာယိတုံ ဝနုတိ”တိ။ သာ “သာမိ သရိရကိစ္စံ ကာတုကာမာမိ၊ ထောက် ပဋိက္ခမိတွာ တိဋ္ဌတာ”တိ ဝတွာ စောရေ ဝဉ္စေတွာ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသန္တိ ဗောဓိသတ္တဿ ပုတ္တံ အဿမေ ဌပေတွာ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတကာလေ ပုဗ္ဗဏှသမယေ တံ အဿမံ ပါပုဏီတွာ တံ တာပသကုမာရံ ကာမရတိယာ ပလောဘေတွာ သီလမဿ ဘိဒ္ဓိတွာ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတွာ “ကိံ တေ အရညဝါသေန၊ ဧဟိ ဂါမံ ဂန္ဓာ ဝသိဿာမ၊ တဏှိ ဟိ ရူပါဒယော ကာမဂုဏာ သုလဘာ”တိ အာဟ။ သောပိ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိတွာ “ပိတာ တာဝ မေ အရညတော ဖလာဖလံ အာဟရိဘုံ ဂတော၊ တံ ဒိသ္မာ ဥဘောပိ ဧကတောဝ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟ။

သာ စိန္တေသိ “အယံ တရုဏဒါရကော န ကိဉ္စိ ဇာနာတိ၊ ပိတရာ ပနဿ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သော အာဂန္ဓာ ‘ဣမ ကိံ ကရော-
သီ’တိ မံ ပေါဏေတွာ ပါဒေ ဂဟေတွာ ကမေတွာ အရညေ ဒိပိဿတိ၊ တသ္မိံ အနာဂတေယေဝ ပလာယိဿာမိ”တိ။ အထ နံ “အဟံ ပုရတော ဂစ္ဆာမိ၊ တံ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆေယျာသီ”တိ ဝတွာ မဂ္ဂသညံ အာစိက္ခိတွာ ပက္ကာမိ။ သော တဿာ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဥပ္ပန္နဒေါမနဿော ယထာ ပုရေ ကိဉ္စိ ဝတ္တံ အကတွာ သသိသံ ပါရုပိတွာ အန္တောပဏ္ဏသာလာယ ပဇ္ဈာယန္တော နိပဇ္ဇိ။ မဟာသတ္တော ဖလာဖလံ အာဒါယ အာဂန္ဓာ တဿာ ပဒဝလဉ္စိ ဒိသ္မာ “အယံ မာတုဂါမဿ ပဒဝလဉ္စော၊ ‘ပုတ္တဿ မမ သီလံ ဘိန္တံ ဘဝိဿတိ’တိ စိန္တေန္တော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ဖလာဖလံ ဩတာရေတွာ ပုတ္တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “န တေ ကဋ္ဌာနိ ဘိန္တာနိ၊ န တေ ဥဒကမာဘတံ။

အဂ္ဂိပိ တေ န ဟာပိတော၊ ကိန္တု မန္တောဝ ဈာယသီ”တိ။

တတ္ထ အဂ္ဂိပိ တေ န ဟာပိတောတိ^၁ အဂ္ဂိပိ တေ န ဇာလိတော။ မန္တော-
ဝါတိ နိပ္ပညော အန္တဗာလော ဝိယ။

သော ပိတု ကထံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယ ပိတရံ ဝဉ္စိတွာ ဂါရဝေနော အရည-
ဝါသေ အနုဿာဟံ ပဝေဒေန္တော ဂါထာဒွယမာဟ—

၄၁။ “န ဥဿဟေ ဝနေ ဝတ္ထု၊ ကဿပါ’မန္တယာမိ တံ။
ဒုက္ခော ဝါသော အရညမ္ပိ၊ ရဋ္ဌံ ဣစ္ဆာမိ ဂန္တဝေ။

၄၂။ ယထာ အဟံ ဣတော ဂန္တာ၊ ယသ္မိံ ဇနပဒေ ဝသံ။
အာစာရံ မြဟေ္တံ သိက္ခေယျံ၊ တံ ဓမ္မံ အနုသာသ မ’န္တိ။

တတ္ထ ကဿပါ’မန္တယာမိ တန္တိ ကဿပ အာမန္တယာမိ တံ။ ဂန္တဝေတိ ဂန္တု။ အာစာရန္တိ ယသ္မိံ ဇနပဒေ ဝသာမိ၊ တတ္ထ ဝသန္တော ယထာ အာစာရံ ဇနပဒစာရိတ္တံ သိက္ခေယျံ ဇာနေယျံ၊ တံ ဓမ္မံ အနုသာသ ဩဝဒါဟိတိ ဝဒတိ။

မဟာသတ္ထော “သာရ တာတ ဒေသစာရိတ္တံ တေ ကထေဿာမိ”တိ ဝတ္တာ ဂါထာဒွယမာဟ—

၄၃။ “သစေ အရညံ ဟိတွာန၊ ဝနမူလဖလာနိ စ။
ရဋ္ဌေ ရောစယသေ ဝါသံ၊ တံ ဓမ္မံ နိသာမေဟိ မေ။

၄၄။ ဝိသံ မာ ပဋိသေဝိတ္ထော၊ ပပါတံ ပရိဝဇ္ဇေယ။
ပဏေ စ မာ ဝိသီဒိတ္ထော၊ ယတ္ထော စာသီဝိသေ စရေ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မန္တိ သစေ ရဋ္ဌဝါသံ ရောစေသိ၊ တေန ဟိ တံ ဇနပဒစာရိတ္တံ ဓမ္မံ နိသာမေဟိ။ ယတ္ထော စာသီဝိသေတိ အာသီဝိဿယ သန္တိကေ ယတ္ထော ပဋိယတ္ထော စရေယျာသိ၊ သက္ကောန္တော အာသီဝိသံ ပရိဝဇ္ဇေယျာသိတိ အတ္ထော။

တာပသကုမာရော သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ အတ္ထံ အဇာနန္တော ပုစ္ဆိ—

၄၅။ “ကိန္တု ဝိသံ ပပါတော ဝါ၊ ပဏော ဝါ မြဟ္မစာရိနံ။
ကံ တံ အာသီဝိသံ မြုသိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

ဣတရောဝိဿ ဗျာကာသိ—

၄၆။ “အာသဝေါ တာတ လောကသ္မိံ၊ သုရာ နာမ ပဝုစ္စတိ။
မနုဉ္ဇော? သုရဘီ ဝဂ္ဂ၊ သာဒု ခုဒ္ဒရသူပမော?။
ဝိသံ တဒါဟု အရိယာ သေ၊ မြဟ္မစရိယဿ နာရဒ။

၄၇။ ဣတ္ထိယော တာတ လောကသ္မိံ၊ ပမတ္တံ ပမထေန္တိ တာ။
ဟရန္တိ ယုဝိနော^၁ စိတ္တံ၊ တူလံ ဘဒ္ဒံ^၂ မာလုတော။
ပပါတော ဧသော အက္ခာတော၊ မြဟ္မစရိယဿ နာရဒ။

၄၈။ လာဘော သိလောကော သက္ကာရော၊ ပူဇာ ပရကုလေသု စ။
ပင်္ကော ဧသော စ အက္ခာတော၊ မြဟ္မစရိယဿ နာရဒ။

၄၉။ သသတ္တာ^၂ တာတ ရာဇာနော၊ အာဝသန္တိ မဟိ^၃ ဣမံ။
တေ တာဒိသေ မနုဿိန္ဒေ၊ မဟန္တေ တာတ နာရဒ။

၅၀။ ဣဿရာနံ အဓိပတိနံ၊ န တေသံ ပါဒတော စရေ။
အာသီဝိသောတိ^၄ အက္ခာတော၊ မြဟ္မစရိယဿ နာရဒ။

၅၁။ ဘတ္တတ္ထော ဘတ္တကာလေ စ၊ ယံ ဂေဟမုပသင်္ကမေ။
ယဒေတ္ထ ကုသလံ ဇဉ္ဇာ၊ တတ္ထ ဃာသေသနံ စရေ။

၅၂။ ပဝိသိတွာ ပရကုလံ၊ ပါနတ္ထံ^၅ ဘောဇနာယ ဝါ။
မိတံ ခါဒေ မိတံ ဘုဉ္ဇေ၊ န စ ရူပေ မနံ ကရေ။

၅၃။ ဂေါဋ္ဌံ မဇ္ဇံ ကိရာဋ္ဌဉ္စ၊ သဘာ နိကိရဏာနိ စ။
အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ ယာနီ^၆ဝ ဝိသမံ ပထ^၇န္တိ။

တတ္ထ အာသဝေါတိ ပုပ္ဖါသဝါဒိ။ ဝိသံ တဒါဟူတိ တံ အာသဝသင်္ခါတံ
သုရံ အရိယာ “မြဟ္မစရိယဿ ဝိသ”န္တိ ဝဒန္တိ။ ပမတ္တန္တိ မုဋ္ဌဿတိ။
တူလံ ဘဒ္ဒံဝါတိ ရုက္ခာ ဘဿိတွာ ပတိတတူလံ ဝိယ။ အက္ခာတောတိ
ဗုဒ္ဓါဒိဟိ ကထိတော။ သိလောကောတိ ကိတ္တိဝဏ္ဏော။ သက္ကာရောတိ အဓူလိ-
ကမ္မာဒိ။ ပူဇာတိ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ ပူဇာ။ ပင်္ကောတိ သေ ဩသီဒါပနဋ္ဌေန
“ပင်္ကော”တိ အက္ခာတော။ မဟန္တေတိ မဟန္တဘာဝပ္ပတ္တေ။ န တေသံ ပါဒတော
စရေတိ တေသံ သန္တိကေ န စရေ၊ ရာဇကုလူပကော န ဘဝေယျာသီတိ
အတ္ထော။ ရာဇာနော ဟိ အာသီဝိသာ ဝိယ မဟုတ္တေနေဝ ကုဇ္ဈိတွာ
အနယဗျသနံ ပါပေန္တိ။ အပိစ အန္တေပုရပုဝေသနေ ဝုတ္တာဒိနဝဝသေနပေတ္တ
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-မုနိနော (က) ၂-မဟန္တာ (သျှာ၊ က)

၄-ပါနတ္ထော (ဣ)၊ ပါနဿ (သျှာ)

၃-အာသီဝိသော သော (သီ၊ ဣ)

၅-ကိရာဋ္ဌ (သီ၊ သျှာ)၊ ကိရာသံ ဝါ (ဣ)

ဘတ္တိတ္တောတိ ဘတ္တေန အတ္ထိကော ဟုတွာ။ ယဒေတ္ထ ကုသလန္တိ ယံ တေသု ဥပသင်္ကဓတဗ္ဗေသု ဂေဟေသု ကုသလံ အနဝဇ္ဇံ ပဉ္စအဂေါစရရဟံ တံ ဇာနေယျာသိ။ တတ္ထ ဃာသေသနံ စရေယျာသိတိ အတ္ထော။ န စ ရူပေ မနံ ကရေတိ ပရကုလေ မတ္တညူ ဟုတွာ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တောပိ တတ္ထ ဣတ္ထိရူပေ မနံ မာ ကရေယျာသိ။ မာ စက္ခု ဥမ္ဗိလေတွာ ဣတ္ထိရူပေ နိမိတ္တံ ဂဏှေယျာသိတိ ဝဒတိ။ ဂေါဋ္ဌံ မန္တံ ကိရာဋ္ဌန္တိ အယံ ပေါတ္တကေသု ပါဌော၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန “ဂေါဋ္ဌံ မန္တံ ကိရာသဉ္ဇာ”တိ ဝတွာ “ဂေါဋ္ဌန္တိ ဂုန္တံ ဌိတဋ္ဌာနံ။ မန္တန္တိ ပါနာဂါရံ။ ကိရာသန္တိ ဓုတ္တကေရာဋ္ဌိကဇန”န္တိ ဂုတ္တံ။ သဘာ နိကိရဏာနိ စာတိ။ သဘာယော စ ဟိရညသုဝဏ္ဏာနံ နိကိရဏဋ္ဌာနာနိ စ ၂။ အာရဏာတိ ဇောနိ သဗ္ဗာနိ ဒူရတော ပရိဝဇ္ဇေယျာသိ။ ယာနိ ဝါတိ သပ္ပိတေလယာနေန ဂစ္ဆန္တော ဝိသမံ မဂ္ဂံ ဝိယ။

မာဏဝေါ ပိတု ကထေန္တဿေဝ သတိံ ပဋိလဘိတွာ “တာတ အလံ မေ မနုဿပထေနာ”တိ အာဟ။ အထဿ ပိတာ မေတ္တာဒိဘာဝနံ အာစိန္တိ။ သော တဿောဝါဒေ ဌတွာ န စိရဿေဝ ဈာနဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဥဘောပိ ပိတာပုတ္တာ အပရိဟိနဇ္ဈာနာ ကာလံ ကတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သာ ကုမာရိကာ အယံ ကုမာရိကာ အဟောသိ၊ တာပသကုမာရော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု၊ ပိတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စူဠနာရဒဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ပူတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၈)

ပူတေ တေ ဗြဟ္မေ ပါဟေသိန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အတ္တနော ပညာပသံသနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ပဿထ အာဝုသော ဒသဗလဿ ဥပါယကောသလံ၊ နန္ဒဿ သကျပုတ္တဿ အစ္ဆရာဂဏံ ဒဿေတွာ အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ စူဠပန္နကဿ ပိလောတိကံ ဒတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ ကမ္မာရပုတ္တဿ ပဒုမံ ဒဿေတွာ အရဟတ္တံ အဒါသိ၊ ဧဝံ နာနာဥပါယေဟိ သတ္တေ

၁-သဘာမိကရဏာနိ စာတိ (သျှာ) ၂-ကရဏဋ္ဌာနဉ္စ (သိ)၊ နိမိဋ္ဌာနံ (သျှာ)၊ ကရဏဋ္ဌာနာနိ စ (ဣ)

ဝိနေတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုစ္ဆေ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ ‘ဣမိနာ ဣဒံ ဟောတိ’တိ ဥပါယကုသလော၊ ပုဗ္ဗေ ဥပါယကုသ-
လောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဇနပဒေါ အဟိရညော အဟောသိ။ သော ဟိ ဇနပဒံ ဝိဇ္ဇေတွာ နေမေဝ သံကမ္ပိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ကာသိဂါမေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလံ ဂန္တာ “ပစ္ဆာ ဓမ္မေန ဘိက္ခံ စရိတွာ အာစရိယဓနံ အာဟရိဿာမီ”တိ ဝတွာ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေတွာ နိဋ္ဌိတသိပ္ပေါ အနုယောဂံ ဒတွာ “အာစရိယ တုမှာကံ ဓနံ အာဟရိဿာမီ”တိ အာပုစ္ဆိတွာ နိက္ခမ္မ ဇနပဒေ စရန္တော ဓမ္မေန သမေန ပရိယေသိတွာ သတ္တ နိက္ခေ လဘိတွာ “အာစရိယဿ ဒဿာမီ”တိ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဂင်္ဂံ ဩတရိတုံ နာဝံ အဘိရုဟိ။ တဿ တတ္ထ နာဝါယ ဝိပရိ-
ဝတ္တမာနာယ တံ သုဝဏ္ဏံ ဥဒကေ ပတိ။ သော စိန္တေသိ “ဒုလ္လဘံ ဟိရညံ၊ ဇနပဒေ ပုန အာစရိယဓနေ ပရိယေသိယမာနေ ပပဇ္ဇော ဘဝိဿတိ၊ ယန္တူ-
နာဟံ ဂင်္ဂါတီရေယေဝ နိရာဟာရော နိသီဒေယျံ၊ တဿ မေ နိသိန္တာဘဝံ အနုပုဗ္ဗေန ရာဇာ ဇာနိဿတိ၊ တတော အမစ္စေ ပေသေဿတိ၊ အဟံ တေဟိ သဒ္ဓိံ န မန္တေဿာမိ၊ တတော ရာဇာ သယံ အာဂမိဿတိ၊ ဣမိနာ ဥပါ-
ယေန တဿ သန္တိကေ အာစရိယဓနံ လဘိဿာမီ”တိ။ သော ဂင်္ဂါတီရေ ဥတ္တရိသာဠကံ ပါရုပိတွာ ယညသုတ္တံ ဗဟိ ဌပေတွာ ရဇတပဋ္ဌဝဏ္ဏေ ဝါလုက-
တလေ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ နိသီဒိ။ တံ နိရာဟာရံ နိသိန္တံ ဒိသ္မာ မဟာဇနော “ကဿာ နိသိန္နောသီ”တိ ပုစ္ဆိ၊ ကဿမိ န ကထေသိ။ ပုနဒိဝေသေ ဒွါရဂါမ-
ဝါသိနော တဿ တတ္ထ နိသိန္တာဘဝံ သုတွာ အာဂန္တာ ပုစ္ဆိသု၊ တေသမ္ပိ န ကထေသိ။ တေ တဿ ကိလမထံ^၁ ဒိသ္မာ ပရိဒေဝန္တာ ပက္ကမိသု။ တတိယ-
ဒိဝေသေ နဂရဝါသိနော အာဂမိသု၊ စတုတ္ထဒိဝေသေ နဂရတော ဣဿရဇနာ၊ ပဉ္စမဒိဝေသေ ရာဇပုရိသာ။ ဆဋ္ဌဒိဝေသေ ရာဇာ အမစ္စေ ပေသေသိ၊ တေဟိပိ သဒ္ဓိံ န ကထေသိ။ သတ္တမဒိဝေသေ ရာဇာ ဘယဇိတော ဟုတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၄။ “ဒူတေ တေ ဗြဟ္မေ၊ ပါဟေသိ၊ ဂင်္ဂါတီရသ္မိ ဈာယတော။
တေသံ ပုဋ္ဌော န ဈာကာသိ၊ ဒုက္ခံ ဂုပ္ပမတံ န တေ”တိ။

တတ္ထ ဒုက္ခံ ဂုဗ္ဗမတံ^၁ န တေတိ ကိ^၂ န ခေါမြာဟူဏ ယံ တဝ ဒုက္ခံ ဥပ္ပန္နံ၊
တံ တေ ဂုဗ္ဗမေဝ မတံ^၃၊ န အညဿ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

တံ သုတ္တာ မဟာသတ္ထော “မဟာရာဇ ဒုက္ခံ နာမ ဟရိတုံ သမတ္ထဿေဝ
အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ န အညဿာ”တိ ဝတ္တာ သတ္တ ဂါယာ အဘာသိ—

၅၅။ “သစေ တေ ဒုက္ခမုပ္ပဇ္ဇေ၊ ကာသိနံ ရဋ္ဌဝစုန။
မာ ခေါ နံ တဿ အက္ခာဟိ၊ ယော တံ ဒုက္ခာ န မောစယေ။

၅၆။ ယော တဿ ဒုက္ခဇာတဿ၊ ဧကင်္ဂမပိ ဘာဂသော^၄။
ဝိပ္ပမောစေယျ ဓမ္မေန၊ ကာမံ တဿ ပဝေဒယ^၅။

၅၇။ သုဝိဇာနံ သိင်္ဂါလာနံ၊ သကုဏာနဉ္စ ဝဿိတံ။
မနုဿဝဿိတံ ရာဇ၊ ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ တတော။

၅၈။ အဝိ စေ မညတိ ပေါသော၊ ဉှတိ မိတ္တော သခါတိ ဝါ။
ယော ပုဗ္ဗေ သုမနော ဟုတ္တာ၊ ပစ္ဆာ သမ္ပဇ္ဇတေ ဒိသော။

၅၉။ ယော အတ္တနော ဒုက္ခံ မနာနုပုဇ္ဇော၊
ပဝေဒယေ ဇန္တု၊ အကာလရူပေ။
အာနန္ဒိနော တဿ ဘဝန္တိ^၆ မိတ္တာ၊
ဟိတေသိနော တဿ ဒုခီ ဘဝန္တိ။

၆၀။ ကာလဉ္စ ဥတ္တာန တထာဝရဿ၊
မေဓာဝိနံ ဧကမနံ ဝိဒိတွာ။
အက္ခေယျ တိဗ္ဗာနိ ပရဿ မိရော၊
သဏှံ ဂိရံ အတ္တဝတိ^၇ ပမုဇ္ဇေ။

၆၁။ သစေ စ ဇညာ အဝိသယံ မတ္တနော၊
န တေ ဟိ^၈ မယံ သုခါဂမာယ။
ဧကောဝ တိဗ္ဗာနိ သဟေယျ မိရော၊
သစ္စံ ဟိရောတ္တပ္ပ မပေက္ခမာနော^၉ တိ။

၁-တုယံ မတံ (သျှာ၊ က)

၂-တုယုဝေ မတံ (သျှာ၊ က)၊ ဂုဗ္ဗန္တိ မတံ (ဣ)

၃-ဧကန္တံ အဝိ ဘာသတော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ၄-ပဝေဒယေ (သီ၊ သျှာ)

၅-နာယံ နိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇေတိ သစေ တဝ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ မာ အက္ခာဟိတိ မာ ကထေဟိ။
 ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ တတောတိ တတော တိရစ္ဆာနဂတဝဿိတတောပိ ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ၊
 တသ္မာ တထဝော အဇာနိတွာ ဟရိတုံ အသမတ္ထဿ အတ္တနော ဒုက္ခံ န
 ကထေတဗ္ဗမေဝါတိ။ အပိ စေတိ ဂါထာ ပုတ္တတ္ထာဝ။ အနာနုပုဋ္ဌောတိ
 ပုနပ္ပုနံ ပုဋ္ဌော။ ပဝေဒယေတိ ကထေတိ။ အကာလဂ္ဂပေတိ အကာလေ။
 ကာလန္တိ အတ္တနော ဂယဿ ကထနကာလံ။ တထာဝိဿောတိ ပဏ္ဍိတ-
 ပုရိသံ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဧကမနံ ဝိဒိတွာ တထာဝိဿေ အာစိက္ခေယျ။ တိဗ္ဗာနီတိ
 ဒုက္ခာနိ။

သစေတိ ယဒိ အတ္တနော ဒုက္ခံ အဝိသယံ? အတ္တနော ဝါပရေသံ ဝါ ပုရိသ-
 ကာရေန အတေကိန္တံ ဇာနေယျ။ တေ ဟိတိ တေ ဧဝ လောကပဝေဏိကာ?၊
 အဋ္ဌလောကဓမ္မာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—အထ အယံ လောက-
 ပဝေဏီ န မယံ ဧဝ သုခါဂမာယ ဥပ္ပန္နာ၊ အဋ္ဌဟိ။ လောကဓမ္မေဟိ ပရိမုတ္တော
 နာမ နတ္ထိ။ ဧဝံ သန္တေ သုခမေဝ ပတ္ထေန္တေန ပရဿ ဒုက္ခာရောပနံ နာမ န
 ယုတ္တံ၊ နေတံ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နေန ကတ္တဗ္ဗံ၊ အတ္ထိ စ မေ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပန္တိ သစ္စံ
 သံဝိဇ္ဇမာနံ အတ္တနိဗ္ဗိဟိရောတ္တပ္ပံ အပေက္ခမာနောဝ အညဿ အနာရေ-
 စေတွာ ဧကောဝ တိဗ္ဗာနိ သဟေယျ မိရောတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော သတ္တဟိ ဂါထာဟိ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အတ္တနော
 အာစရိယနေဿ ပရိယေသိတဘာဝံ ဒေသေန္တော စတဿော ဂါထာ
 အဘာသိ—

၆၂။ “အဟံ ရဋ္ဌေ ဝိစရန္တော၊ နိဂမေ ရာဇဓာနိယော။
 ဘိက္ခမာနော မဟာရာဇ၊ အာစရိယဿ ဓနတ္ထိကော။

၆၃။ ဂဟပတိ ရာဇပုရိသေ၊ မဟာသာလေ စ မြာဟ္မဏေ။
 အလတ္ထံ သတ္တ နိက္ခာနိ၊ သုဝဏ္ဏဿ ဇနာဓိပ။
 တေ မေ နဋ္ဌာ မဟာရာဇ၊ တသ္မာ သောစာမဟံ ဘုသံ။

၆၄။ ပုရိသာ တေ မဟာရာဇ၊ မနသာ'နုဝိစိန္တိတာ။
 နာလံ ဒုက္ခာ ပမောစေတုံ၊ တသ္မာ တေသံ န ဗျာဟရိ။

၆၅။ တွဉ္စ ခေါ မေ မဟာရာဇ၊ မနဿာ'နုရိစိန္တိတော။
အလံ ဒုက္ခာ ပမောစေတုံ၊ တဿာ တုယံ ပဝေဒယိ"န္တိ။

တတ္ထ ဘိက္ခမာနောတိ ဧတေ ဂဟပတိအာဒယော ယာစမာနော။ တေ
မေတိ တေ သတ္တ နိက္ခာ မမ ဂင်္ဂံ တရန္တဿ နဋ္ဌာ၊ ဂင်္ဂါယံ ပတိတာ။ ပုရိသာ
တေတိ မဟာရာဇ တဝ ဒူတပုရိသာ။ အနုရိစိန္တိတာတိ “နာလံ ဣမေ မံ ဒုက္ခာ
မောစေတု”န္တိ မယာ ဉာတာ။ တဿာတိ တေန ကာရဏေန တေသံ အတ္တနော
ဒုက္ခံ နာစိက္ခိ။ ပဝေဒယိန္တိ ကထေသိ။

ရာဇာ တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ “မာ စိန္တယိ ပြာဟူဏ၊ အဟံ တေ
အာစရိယဓနံ ဒဿာမိ”တိ ဒွိဂုဏနေမဒါသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ
ဩသာနဂါထမာဟ—

၆၆။ “တဿာ'ဒါသိ ပသန္တတ္ထော၊ ကာသိနံ ရဋ္ဌဝစုနော။
ဇာတရူပမယေ နိက္ခေ၊ သုဝဏ္ဏဿ စတုဒ္ဒသ”တိ။

တတ္ထ ဇာတရူပမယေတိ တေ သုဝဏ္ဏဿ စတုဒ္ဒသ နိက္ခေ ဇာတရူပ-
မယေယေဝ အဒါသိ၊ န ယသံ ဝါ တဿ ဝါ သုဝဏ္ဏဿာတိ အတ္ထော။

မဟာသတ္ထော ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ အာစရိယဿ ဓနံ ဒတွာ ဒါနာဒိနိ
ပုညာနိ ကတွာ ရာဇာပိ တဿောဝါဒေ ဌိတော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ
ဥဘောပိ ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “နဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ
တထာဂတော ဥပါယကုသလောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ အာစရိယော သာရိပုတ္တော၊ ပြာဟူဏ-
မာဏဝေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒူတဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကာလိင်္ဂဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၇၉)

ရာဇာ ကာလိင်္ဂါ စက္ကဝတ္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒ-
တ္ထေရေန ကတံ မဟာဗောဓိပူဇံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝေနယျသင်္ဂဟတ္တာယ
ဟိ တထာဂတေ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကန္တေ သာဝတ္ထိဝါသိနော ဂန္ဓမာလာဒိ-
ဟတ္တာ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ အညံ ပူဇနီယဋ္ဌာနံ အလဘိတွာ ဂန္ဓကုဋ်ဒွါရေ

၁-ပသန္တတ္ထော (သျှာ၊က)

ပါတေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေ ဥဋ္ဌာရပါမောဇ္ဇာ န ဟောန္တိ။ တံ ကာရဏံ ဥတွာ အနာထပိဏ္ဍိကော တထာဂတဿ ဇေတဝနံ အာဂတကာလေ အာနန္ဒတ္ထေ-
ရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘန္တေ အယံ ဝိဟာရော တထာဂတေ စာရိကံ ပက္ကန္တေ
နိပစ္စယော ဟောတိ၊ မနုဿာနံ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇနီယဋ္ဌာနံ န ဟောတိ၊
သာဓု ဘန္တေ တထာဂတဿ ဣမမတ္ထံ အာရောစေတွာ ဧကဿ ပူဇနီယဋ္ဌာနဿ
သက္ကုဏေယျဘာဝံ ဇာနာယာ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ
တထာဂတံ ပုစ္ဆိ “ကတိ န ခေါ ဘန္တေ စေတိယာနိ”တိ။ တိဏိ အာနန္ဒာတိ။
ကတမာနိ ဘန္တေ တိဏိတိ။ သာရိရိကံ ပါရိဘောဂိကံ^၁ ဥဋ္ဌိဿကန္တိ။ သက္ကာ
ပန ဘန္တေ တုမှေသု ဓရန္တေသုယေဝ စေတိယံ ကာတုန္တိ။ အာနန္ဒ သာရိ-
ရိကံ န သက္ကာ ကာတုံ။ တဋ္ဌိ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ဟောတိ၊ ဥဋ္ဌိဿကံ
အဝတ္ထုကံ မမာယနမတ္ထမေဝ^၂ ဟောတိ၊ ဗုဒ္ဓေဟိ ပရိဘုတ္တော မဟာဗောဓိ-
ရက္ခော ဗုဒ္ဓေသု ဓရန္တေသုပိ စေတိယမေဝါတိ။ ဘန္တေ တုမှေသု ပက္ကန္တေသု
ဇေတဝနဝိဟာရော အပ္ပုဋ္ဌိသရဏော ဟောတိ၊ မဟာဇနော ပူဇနီယဋ္ဌာနံ န
လဘတိ၊ မဟာဗောဓိတော ဗီဇံ အာဟရိတွာ ဇေတဝနဌါရေ ရောပေဿာမိ
ဘန္တေတိ။ သာဓု အာနန္ဒ ရောပေဟိ၊ ဧဝံ သန္တေ ဇေတဝနေ မမ နိဗ္ဗဝါသော
ဝိယ ဘဝိဿတိတိ။

ထေရော ကောသလနရိန္ဒဿ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဝိသာခါဒီနဉ္စ အာရော-
စေတွာ ဇေတဝနဌါရေ ဗောဓိရောပနဋ္ဌာနေ အာဝါဋ် ခဏာပေတွာ မဟာ-
မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ အာဟ “ဘန္တေ အဟံ ဇေတဝနဌါရေ ဗောဓိ” ရောပေဿာမိ၊
မဟာဗောဓိတော မေ ဗောဓိပက္ကံ အာဟရဿ”တိ။ ထေရော “သာဓု”တိ
သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ အာကာသေန ဗောဓိမဏ္ဍိ ဂန္ဓာ ဝဏ္ဏာ ပရိဂလန္တံ ပက္ကံ ဘူမိ^၃
အသမ္ပတ္တမေဝ စီဝရေန သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ ဂဟေတွာ အာနန္ဒတ္ထေရဿ အဒါသိ။
အာနန္ဒတ္ထေရော “အဇ္ဇ ဗောဓိ” ရောပေဿာမိ”တိ ကောသလရာဇာဒီနံ အာရော-
စေသိ။ ရာဇာ သာယနသမယေ မဟန္တေန ပရိဝါရေန သဗ္ဗပကရဏာနိ
ဂါဟာပေတွာ အာဂမိ၊ တထာ အနာထပိဏ္ဍိကော ဝိသာခါ စ အညော စ
သဗ္ဗေါ ဇနော။ ထေရော မဟာဗောဓိရောပနဋ္ဌာနေ မဟန္တံ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟံ
ဌပေတွာ ဟေဋ္ဌာ ဆိဒ္ဓိံ ကာရေတွာ ဂန္ဓကလလဿ ပူရေတွာ “ဣဒံ ဗောဓိပက္ကံ
ရောပေဟိ မဟာရာဇာ”တိ ရညော အဒါသိ။ သော စိန္တေသိ “ရဇ္ဇံ နာမ န
သဗ္ဗကာလံ အမှာကံ ဟတ္ထေ တိဋ္ဌတိ၊ ဣဒံ မယာ အနာထပိဏ္ဍိကေန ရောပါပေတုံ

ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သော တံ ဗောဓိပက္ခံ မဟာသေဠိဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိ-
ကော ဂန္ဓကလလံ ပိယူဟိတွာ တတ္ထ ပါတေသိ။ တသ္မိံ တဿ ဟတ္ထတော မုတ္တ-
မတ္ထေယေဝ သဗ္ဗေသံ ပဿန္တာနဉ္စေဝ နင်္ဂလသီသပ္ပမာဏော ဗောဓိခန္ဓော
ပဏ္ဏာသဟတ္ထဗြေဓော ဥဋ္ဌဟိ။ စတုသု ဒိသာသု ဥဒ္ဓဇ္ဇာတိ ပဉ္စ မဟာသာခါ
ပဏ္ဏာသဟတ္တာဝ နိက္ခမိံသု။ ဣတိ သော တင်္ဂဏဉ္စေဝ ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကော
ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ အဋ္ဌာရသမတ္ထေ သုဝဏ္ဏရဇတဃဇ္ဇေ ဂန္ဓောဒကေန
ပူရေတွာ နီလုပ္ပလဟတ္ထကာဒိပင်္ဍိမဏ္ဍိတေ မဟာဗောဓိံ ပရိက္ခိပိတွာ
ပုဏ္ဏဃဇ္ဇေ ပင်္ဍိပါဠိယာ ဌပေသိ။ သတ္တရတနမယံ ဝေဒိကံ ကာရေသိ။ သုဝဏ္ဏ-
မိဿကံ ဝါလုကံ ဩက္ခိရိ။ ပါကာရပရိက္ခေပံ ကာရေသိ။ သတ္တရတနမယံ
ဒွါရကောဋ္ဌကံ ကာရေသိ။ သက္ကာရော မဟာ အဟောသိ။

ထေရော တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ တုမေဟိ မဟာဗောဓိမူလေ
သမာပန္နသမာပတ္တိံ မယာ ရောပိတဗောဓိမူလေ နိသီဒိတွာ မဟာဇနဿ
ဟိတတ္ထာယ သမာပဇ္ဇေတ”တိ အာဟ။ အာနန္ဒ ကိံ ကထေသိ။ မယိ မဟာ-
ဗောဓိမူလေ သမာပန္နသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ နိသိန္ဓေ အညော ပဒေသော
ဓာရေတုံ န သက္ကာတိတိ။ ဘန္တေ မဟာဇနဿ ဟိတတ္ထာယ^၁ ဣမဿ
ဘူမိပ္ပဒေသဿ ဓုဝနိယာမေန^၂ သမာပတ္တိသုခေန တံ ဗောဓိမူလံ ပရိဘုဉ္ဇေတိ။
သတ္တာ ဧကရတ္တိံ သမာပတ္တိသုခေန ပရိဘုဉ္ဇိ။ ထေရော ကောသလရာဇာဒီနံ
ကထေတွာ ဗောဓိမဟံ နာမ ကာရေသိ။ သောပိ ခေါ ဗောဓိရက္ခော
အာနန္ဒတ္ထေရေန ရောပိတတ္တာ အာနန္ဒဗောဓိယေဝါတိ ပညာယိတ္ထ။ တဒါ
ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အာယသ္မာ အာနန္ဒော
ဓရန္တေယေဝ တထာဂတေ ဗောဓိံ ရောပေတွာ မဟာပူဇံ ကာရေသိ။ အဟော
မဟာဂုဏော ထေရော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခုဝေ တေရဟိ
ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခုဝေ
ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ အာနန္ဒော သပရိဝါရေသု စတုသု မဟာဒီပေသု မနုဿေ
ဂဟေတွာ ဗဟုဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဟရိတွာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ ဗောဓိမဟံ
ကာရေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒန္တပုရနဂရေ ကာလိင်္ဂေါ နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ
ကာရေသိ။ တဿ မဟာကာလိင်္ဂေါ စူဠကာလိင်္ဂေါတိ ခွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ။
နေမိတ္တကာ “ဇေဋ္ဌပုတ္တော ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ကာရေဿတိ။ ကနိဋ္ဌော ပန

ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဘိက္ခာယ စရိယတိ၊ ပုတ္တော ပနဿ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိယတိ”တိ ဗျာကရိံသု။ အပရဘာဂေ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ပိတု အစွယေန ရာဇာ အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌော ပန ဥပရာဇာ။ သော “ပုတ္တော ကိရ မေ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိယတိ”တိ ပုတ္တံ နိဿာယ မာနံ အကာသိ။ ရာဇာ အသဟန္တော “စူဠကာလိဂ် ဂဏှာ”တိ ဧကံ အတ္ထစရကံ အာဏာပေသိ။ သော ဂန္တော “ကုမာရ ရာဇာ တံ ဂဏှာပေတုကာမော၊ တဝ ဇီဝိတံ ရက္ခာဟိ”တိ အာဟ။ သော အတ္တနော လဉ္ဇနမုဒ္ဒိကဉ္စ သုခုမကမ္မလဉ္စ ခဂ္ဂဉ္စာတိ ဣမာနိ တိဏိ အတ္ထစရကာမစ္စဿ ဒဿေတွာ “ဣမာယ သညာယ မမ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ဒဒေယျာတာ”တိ ဝတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ နဒိတိရေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

မဒ္ဒရဋ္ဌေပိ သာဂလနဂရေ မဒ္ဒရညော အဂ္ဂမဟေသီ ဓိတရံ ဝိဇာယိ။ တံ နေမိတ္တကာ “အယံ ဘိက္ခံ စရိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေယတိ၊ ပုတ္တော ပနဿာ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိယတိ”တိ ဗျာကရိံသု။ သကလဇေမ္ဗုဒ္ဓိပေ ရာဇာနော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဧကပ္ပဟာရေနော အာဂန္တော သာဂလနဂရံ ရုဇ္ဈိံသု။ မဒ္ဒရာဇာ စိန္တေသိ “သစာဟံ ဣမံ ဧကဿ ဒဿာမိ၊ သေသရာဇာနော ကုဇ္ဈိယန္တိ၊ မမ ဓိတရံ ရက္ခိယာမိ”တိ ဓိတရဉ္စ ဘရိယဉ္စ ဂဟေတွာ အညာတကဝေသေန ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ စူဠကာလိဂ်ကုမာရဿ အဿမပဒေတော ဥပရိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္စာစရိယာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော တတ္ထ ပဋိဝေသတိ။ မာတာပိတရော “ဓိတရံ ရက္ခိယာမာ”တိ တံ အဿမပဒေ ကတွာ ဖလာ-
ဖလက္ကာယ ဂစ္ဆန္တိ။ သာ တေသံ ဂတကာလေ နာနာပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ ပုပ္ဖ-
စုမ္ပဋကံ ကတွာ ဂင်္ဂါတိရေ ဌပိတသောပါနပန္နိ ဝိယ ဇာတော ဧကော သုပုပ္ဖိ-
တော အဗ္ဗရက္ခော အတ္တိ၊ တံ အဘိရုဟိတွာ ကိဋ္ဌိတွာ ပုပ္ဖစုမ္ပဋကံ ဥဒကေ ခိပိ။
တံ ဧကဒိဝသံ ဂင်္ဂါယံ နာယန္တဿ စူဠကာလိဂ်ကုမာရဿ သိသေ လဂ္ဂိ။
သော တံ ဩလောကေတွာ “ဣဒံ ဧကာယ ဣတ္ထိယာ ကတံ၊ နော စ ခေါ
မဟလိကာယ၊ တရုဏကုမာရိကာယ ကတကမ္ပံ၊ ဝိမံသိဿာမိ တာဝ န”န္တိ
ကိလေသဝေသေန ဥပရိဂင်္ဂံ ဂန္တော တဿာ အဗ္ဗရက္ခေ နိသိဒိတွာ မရရေန
သရေန ဂါယန္တိယာ သဒ္ဓိ သုတွာ ရက္ခမူလံ ဂန္တော တံ ဒိသော “ဘဒ္ဒေ ကာ
နာမ တွ”န္တိ အာဟ။ မနုဿိတ္ထိဟမသ္မိ သာမိတိ။ တေန ဟိ ဩတရာဟိတိ။ န
သက္ကာ သာမိ အဟံ ခတ္ထိယာတိ။ ဘဒ္ဒေ အဟမ္ပိ ခတ္ထိယောယေဝ၊ ဩတရာ-
ဟိတိ။ သာမိ န ဝစနမတ္တေနော ခတ္ထိယော ဟောတိ၊ ယဒိသိ ခတ္ထိယော၊

ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တံ ဗောဓိပက္ခံ မဟာသေဋ္ဌိဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိ-
ကော ဂန္ဓကလလံ ဝိယူဟိတွာ တတ္ထ ပါတေသိ။ တသ္မိံ တဿ ဟတ္ထတော မုတ္တ-
မတ္ထေယေဝ သဗ္ဗေသံ ပဿန္တာနညေဝ နင်္ဂလသီသပ္ပမာဏော ဗောဓိခန္ဓော
ပဏ္ဍာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓော ဥဋ္ဌဟိ။ စတူသု ဒိသာသု ဥဒ္ဓဇ္ဇာတိ ပဉ္စ မဟာသာခါ
ပဏ္ဍာသဟတ္တာဝ နိက္ခမိံသု။ ဣတိ သော တင်္ဂဏညေဝ ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကော
ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ အဋ္ဌာရသမတ္ထေ သုဝဏ္ဏရဇတဃဇ္ဇေ ဂန္ဓောဒကေန
ပူရေတွာ နီလုပ္ပလဟတ္ထကာဒိပဋိမဏ္ဍိတေ မဟာဗောဓိံ ပရိက္ခိပိတွာ
ပုဏ္ဏဃဇ္ဇေ ပဋိပါဋိယာ ဌပေသိ။ သတ္တရတနမယံ ဝေဒိကံ ကာရေသိ။ သုဝဏ္ဏ-
မိဿကံ ဝါလုကံ ဩက္ခိရိ၊ ပါကာရပရိက္ခေပံ ကာရေသိ။ သတ္တရတနမယံ
ဒွါရကောဋ္ဌကံ ကာရေသိ။ သက္ကာရော မဟာ အဟောသိ။

ထေရော တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ တုမေဟိ မဟာဗောဓိမူလေ
သမာပန္နသမာပတ္တိံ မယာ ရောပိတဗောဓိမူလေ နိသီဒိတွာ မဟာဇနဿ
ဟိတတ္ထာယ သမာပဇ္ဇေတ”တိ အာဟာ။ အာနန္ဒ ကိံ ကထေသိ။ မယိ မဟာ-
ဗောဓိမူလေ သမာပန္နသမာပတ္တိံ သမာပဋိတွာ နိသီန္တေ အညော ပဒေသော
ဓာရေတုံ န သက္ကောတိတိ။ ဘန္တေ မဟာဇနဿ ဟိတတ္ထာယ^၁ ဣမဿ
ဘူမိပ္ပဒေသဿ ဓုဝနိယာမေန^၂ သမာပတ္တိသုခေန တံ ဗောဓိမူလံ ပရိဘုဉ္ဇေတိ။
သတ္တာ ဧကရတ္တိံ သမာပတ္တိသုခေန ပရိဘုဉ္ဇိ။ ထေရော ကောသလရာဇာဒီနံ
ကထေတွာ ဗောဓိမဟံ နာမ ကာရေသိ။ သောပိ ခေါ ဗောဓိရက္ခော
အာနန္ဒတ္ထေရေန ရောပိတတ္တာ အာနန္ဒဗောဓိယေဝါတိ ပညာယိတ္ထ။ တဒါ
ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရသော အာယသ္မာ အာနန္ဒော
ဓရန္တေယေဝ တထာဂတေ ဗောဓိံ ရောပေတွာ မဟာပူဇံ ကာရေသိ။ အဟော
မဟာဂုဏော ထေရော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဇေတရဟိ
ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ
ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ အာနန္ဒော သပရိဝါရေသု စတူသု မဟာဒီပေသု မနုဿေ
ဂဟေတွာ ဗဟုဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဟရိတွာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ ဗောဓိမဟံ
ကာရေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒန္တပုရနဂရေ ကာလိင်္ဂါ နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ
ကာရေသိ။ တဿ မဟာကာလိင်္ဂါ စူဠကာလိင်္ဂါတိ ဒွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ။
နေမိတ္တကာ “ဇေဋ္ဌပုတ္တော ပိတု အစွယေန ရဇ္ဇံ ကာရေသတိ။ ကနိဋ္ဌော ပန

ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဘိက္ခာယ စရိယတိ၊ ပုတ္တော ပနဿ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိယတိ”တိ ဗျာကရိံသု။ အပရဘာဂေ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ပိတု အစွယေန ရာဇာ အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌော ပန ဥပရာဇာ။ သော “ပုတ္တော ကိရ မေ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိယတိ”တိ ပုတ္တံ နိဿာယ မာနံ အကာသိ။ ရာဇာ အသဟန္တော “စူဠကာလိင်္ဂံ ဂဏှာ”တိ ဧကံ အတ္ထစရကံ အာဏာပေသိ။ သော ဂန္တော “ကုမာရ ရာဇာ တံ ဂဏှာပေတုကာမော၊ တဝ ဇီဝိတံ ရက္ခာဟိ”တိ အာဟ။ သော အတ္တနော လဉ္ဇနမုဒ္ဒိကဉ္စ သုခုမကမ္မလဉ္စ ခဂ္ဂဉ္စာတိ ဣမာနိ တိဏိ အတ္ထစရကာမစ္စဿ ဒဿေတွာ “ဣမာယ သညာယ မမ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ဒဒေယျာဏာ”တိ ဝတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ရမဏိယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ နဒီတိရေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

မဒ္ဒရဋ္ဌေပိ သာဂလနဂရေ မဒ္ဒရညော အဂ္ဂမဟေသိ ဓိတရံ ဝိဇာယိ။ တံ နေမိတ္တကာ “အယံ ဘိက္ခံ စရိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေယတိ၊ ပုတ္တော ပနဿာ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိယတိ”တိ ဗျာကရိံသု။ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ရာဇာနော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဧကပ္ပဟာရေနော အာဂန္တော သာဂလနဂရံ ရုန္တိံသု။ မဒ္ဒရာဇာ စိန္တေသိ “သစာဟံ ဣမံ ဧကဿ ဒဿာမိ၊ သေသရာဇာနော ကုဠိဿန္တိ၊ မမ ဓိတရံ ရက္ခိယာမိ”တိ ဓိတရဉ္စ ဘရိယဉ္စ ဂဟေတွာ အညာတကဝေသေန ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ စူဠကာလိင်္ဂကုမာရဿ အဿမပဒတော ဥပရိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္စာစရိယာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော တတ္ထ ပဋိဝေသတိ။ မာတာပိတရော “ဓိတရံ ရက္ခိယာမာ”တိ တံ အဿမပဒေ ကတွာ ဖလာ-ဖလတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တိ။ သာ တေသံ ဂတကာလေ နာနာပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ ပုပ္ဖ-စုမ္ပဋကံ ကတွာ ဂင်္ဂါတိရေ ဌပိတသောပါနပန္တိ ဝိယ ဇာတော ဧကော သုပုပ္ဖိ-တော အဗ္ဗရက္ခော အတ္ထိ၊ တံ အဘိရုဟိတွာ ကိဋ္ဌိတွာ ပုပ္ဖစုမ္ပဋကံ ဥဒကေ ခိပိ။ တံ ဧကဒိဝသံ ဂင်္ဂါယံ နာယန္တဿ စူဠကာလိင်္ဂကုမာရဿ သီသေ လဂ္ဂိ။ သော တံ ဩလောကေတွာ “ဣဒံ ဧကာယ ဣတ္ထိယာ ကတံ၊ နော စ ခေါ မဟလ္လိကာယ၊ တရုဏကုမာရိကာယ ကတကမ္ပံ၊ ဝိမံသိဿာမိ တာဝ န”န္တိ ကိလေသဝသေန ဥပရိဂင်္ဂံ ဂန္တော တဿာ အဗ္ဗရက္ခေ နိသီဒိတွာ မရရေန သရေန ဂါယန္တိယာ သဒ္ဓိ သုတွာ ရက္ခမူလံ ဂန္တော တံ ဒိသော “ဘဒ္ဒေ ကာ နာမ တွ”န္တိ အာဟ။ မနုဿိတ္ထိဟမသ္မိ သာမိတိ။ တေန ဟိ ဩတရာဟိတိ။ န သက္ကာ သာမိ အဟံ ခတ္ထိယာတိ။ ဘဒ္ဒေ အဟမ္မိ ခတ္ထိယောယေဝ၊ ဩတရာ-ဟိတိ။ သာမိ န ဝစနမတ္တေနော ခတ္ထိယော ဟောတိ၊ ယဒိသိ ခတ္ထိယော၊

ခတ္တိယမာယံ ကထေဟိတိ။ တေ ဥဘောပိ အညမညံ ခတ္တိယမာယံ ကထယိံသု။
ရာဇဓိတာ ဩတရိ။

တေ အညမညံ အဇ္ဈာစာရံ စရိံသု။ သာ မာတာပိတူသု အာဂတေသု
တဿ ကာလိဂ်ရာဇပုတ္တဘာဝဇ္ဇေဝ အရညံ ပဝိဋ္ဌကာရဏန္တ ဝိတ္တာရေန
တေသံ ကထေသိ။ တေ “သာမူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ တံ တဿ အဒံသု။
တေသံ ပိယသံဝါသေန ဝသန္တာနံ ရာဇဓိတာ ဂစ္ဆံ လဘိတွာ ဒသမာသစ္စ-
ယေန ခေညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ “ကာလိဂ်”တိဿ နာမံ
အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော ပိတု စေဝ အယျကဿ စ သန္တိကေ သဗ္ဗသိပ္ပါနံ
နိပ္ပတ္တိံ ပါပုဏိ။ အထဿ ပိတာ နက္ခတ္တယောဂဝသေန ဘာတု မတဘာဝံ
ဥတွာ “တာတ မာ တံ အရညေ ဝသ၊ ပေတ္တေယျော တေ မဟာကာလိဂ်
ကာလကတော၊ တံ ဒန္တပုရနဂရံ ဂန္တာ ကုလသန္တကံ သကလရဇံ ဂဏှာဟိ”တိ
ဝတွာ အတ္တနာ အာနိတံ မုဒ္ဒိကန္တ ကမ္မလန္တ ခဂ္ဂန္တ ဒတွာ “တာတ ဒန္တပုရ-
နဂရေ အသုကဝိထိယံ အမှာကံ အတ္တစရကော အမစ္စော အတ္ထိ၊ တဿ
ဂေဟေ သယနမစ္စေ ဩတရိတွာ ဣမာနိ တိဏိ ရတနာနိ တဿ ဒဿေတွာ
မမ ပုတ္တဘာဝံ အာစိက္ခ၊ သော တံ ရဇေ ပတိဋ္ဌာပေဿတိ”တိ ဥယျောဇေသိ။
သော မာတာပိတရော စ အယျကာယျိကေ စ ဝန္တိတွာ ပုညမဟိဒ္ဓိယာ
အာကာသေန ဂန္တာ အမစ္စဿ သယနပိဋ္ဌေယေဝ ဩတရိတွာ “ကောသိတွ”န္တိ
ပုဋ္ဌော “စူဠကာလိဂ်ဿ ပုတ္တောမိ”တိ အာစိက္ခိတွာ တာနိ ရတနာနိ
ဒဿေသိ။ အမစ္စော ရာဇပရိသာယ အာရောစေသိ။ အမစ္စာ နဂရံ အလင်္ကာ-
ရာပေတွာ တဿ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပယိံသု။

အထဿ ကာလိဂ်ဘာရဒွါဇော နာမ ပုရောဟိတော တဿ ဒသ
စက္ကဝတ္တိဝတ္တာနိ အာစိက္ခိ။ သော တံ ဝတ္တံ ပူရေသိ။ အထဿ ပန္နရသဥပေါ-
သထဒိဝသေ စက္ကဒဟတော စက္ကရတနံ၊ ဥပေါသထကုလတော ဟတ္ထိရတနံ၊
ဝလာဟကကုလတော အဿရတနံ၊ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတတော မဏိရတနံ အာဂမိ၊
ဣတ္ထိရတနဂဟပတိရတနပရိဏာယကရတနာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ သော သကလ-
စက္ကဝါဠဂစ္ဆေ ရဇံ ဂဏှိတွာ ဧကဒိဝသန္တ ဆတ္တိံသယောဇနာယ ပရိသာယ
ပရိပုတော သဗ္ဗသေတံ ကေလာသကုပ္ပပဋိဘာဂံ ဟတ္ထိံ အာရုယ မဟန္တေန
သိရိဝိလာသေန မာတာပိတူနံ သန္တိကံ ပါယာသိ။ အထဿ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ
ဇယပလ္လင်္ကဿ ပထဝီနာဘိဘူတဿ မဟာဗောဓိမဏ္ဍဿ ဥပရိဘာဂေ
နာဂေါ ဂန္တံ နာသက္ခိ။ ရာဇော ပုနပ္ပုနံ စောဒေသိ၊ သော နာသက္ခိယေဝ။
တံမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၇။ “ရာဇာ ကာလိင်္ဂေါ စက္ကဝတ္တိ၊ ဓမ္မေန ပထဝီမနုဿသံ။
အဂမာ^၁ဗောဓိသမိပံ၊ နာဂေန မဟာနုဘာဝေနာ”တိ။

အထ ရညော ပုရောဟိတော ရညာ သဒ္ဓိ^၂ ဂစ္ဆန္တော “အာကာသေ အာဝရဏံ နာမ နတ္ထိ၊ ကိ^၃ န ခေါ ရာဇာ ဟတ္ထိ^၄ ပေသေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဝိမံသိဿာမီ”တိ အာကာသတော ဩရုယု သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံယေဝ ဇယပလ္လင်္ဂ^၅ ပထဝီနာဘိမဏ္ဍလဘူတံ ဘူမိဘာဂံ ပဿိ။ တဒါ ကိရ တတ္ထ အဋ္ဌရာဇကရိသမတ္ထေ ဌာနေ ကေသမဿုမတ္ထမ္ပိ^၂ တိဏံ နာမ နတ္ထိ၊ ရဇတပဋ္ဌဝဏ္ဏဝါလုကာ ဝိပုကိဏ္ဍာဟောန္တိ၊ သမန္တာ တိဏလတာဝနပ္ပတိယော ဗောဓိမဏ္ဍံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အာဝဇ္ဇေတွာ ဗောဓိမဏ္ဍာဘိမုခါဝ အဋ္ဌသု။ မြာဟ္မဏော တံ ဘူမိဘာဂံ ဩလောကေတွာ “ဣဒဉ္စိ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗကိလေသဝိဒ္ဓိသနဌာနံ၊ ဣမဿ ဥပရိဘာဂေ သက္ကာဒီဟိဝိ န သက္ကာ ဂန္တ”န္တိ စိန္တေတွာ ကာလိင်္ဂရညော သန္တိကံ ဂန္တာ ဗောဓိမဏ္ဍဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတွာ ရာဇာနံ “ဩတရာ”တိ အာဟ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၆၈။ “ကာလိင်္ဂေါ ဘာရဒွါဇော စ၊ ရာဇာနံ ကာလိင်္ဂံ သမဏကောလညံ။
စက္ကံ ဝတ္တယတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပဉ္စလီ ဣဒမဝေါစ။

၆၉။ ပစ္စောရောဟ မဟာရာဇ၊ ဘူမိဘာဂေါ ယထာ သမဏဂ္ဂတော^၆။
ဣမ အနဓိဝရာ ဗုဒ္ဓါ၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ ဝိရောစန္တိ။

၇၀။ ပဒက္ခိဏတော အာဝဇ္ဇာ၊ တိဏလတာ အသ္မိ^၇ ဘူမိဘာဂသ္မိ^၈။
ပထဝီယာ နာဘိယံ မဏ္ဍော၊ ဣတိ နော သုတံ မန္တေ မဟာရာဇ။

၇၁။ သာဂရပရိယန္တာယ၊ မေဒိနိယာ သဗ္ဗဘူတဓရဏိယာ။
ပထဝီယာ အယံ မဏ္ဍော၊ ဩရောဟိတွာ နမော ကရောဟိ။

၇၂။ ယေ တေ ဘဝန္တိ နာဂါ စ၊ အဘိဇာတာ စ ကုဉ္ဇရာ။
တ္တောဝတာ ပဒေသံ တေ၊ နာဂါ နေဝ မုပယန္တိ။

၇၃။ အဘိဇာတော နာဂေါ ကာမံ၊ ပေသေဟိ ကုဉ္ဇရံ ဒန္တိ^၉။
တ္တောဝတာ ပဒေသော၊ သက္ကာ^{၁၀} နာဂေန မုပဂန္တိ။

၁-အဂမာသိ (သျှာ၊ က)

၃-သမနုဂိတော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂-သသကမဿုမတ္ထမ္ပိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄-ပဒေသာ စ၊ န သက္ကာ (သျှာ၊ က)

၇၄။ တံ သုတွာ ရာဇာ ကာလိင်္ဂေါ၊ ဝေယျုဉ္ဇနိကဝစော နိသာမေတွာ။
သမ္ပေသေသိ နာဂံ ဥဿာမ၊ မယံ ယထိမသိဒ္ဓိံ ဝစနံ။

၇၅။ သမ္ပေသိတော စ ရညာ၊ နာဂေါ ကောဇ္ဇောဝ အဘိနဒ္ဓိတွာန။
ပဋိသတ္တိတွာ နိသိဒ္ဓိ၊ ဂရုံဝ ဘာရံ အသဟမာနော”တိ။

တတ္ထ သမဏကောလညန္တိ တာပသာနံ ပုတ္တံ။ စက္ကံ ဝတ္တယတောတိ စက္ကံ ဝတ္တယမာနံ၊ စက္ကဝတ္တိန္တိ အတ္ထော။ ပရိဂ္ဂဟေတွာတိ ဘူမိဘာဂံ ဝိမံသိတွာ။ သမဏဂ္ဂတောတိ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိဝဏ္ဏိတော။ အနဇိဝရာတိ အတုလျာ အပ္ပမေယျာ။ ဝိရောစန္တိတိ ဝိဟတသဗ္ဗကိလေသန္ဓကာရာ တရုဏသုရိယာ ဝိယ ဣဓ နိသိန္ဓာ ဝိရောစန္တိ။ တိဏလတတိ တိဏာနိ စ လတာယော စ။ မဏ္ဍောတိ စတုနဟုတာမိကဒ္ဓိယောဇနသတသဟဿမဟလာယ ပထဝိယာ မဏ္ဍော သာရော နာဘိဘူတော အစလဋ္ဌာနံ၊ ကပ္ပေ သဏ္ဌဟန္တေ ပဌမံ သဏ္ဌဟတိ၊ ဝိနဿန္တေ ပစ္စာ ဝိနဿတိ။ ဣတိ နော သုတန္တိ ဧဝံ အဓမ္မဟိ လက္ခဏမန္တ-ဝသေန သုတံ။ ဩရောဟိတွာတိ အာကာသတော ဩတရိတွာ ဣမဿ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ကိလေသဝိဒ္ဓိသနဋ္ဌာနဿ နမော ကရောဟိ၊ ပူဇာသက္ကာရံ ကရောဟိ။

ယေ တေတိ ယေ စက္ကဝတ္တိရညော ဟတ္ထိရတနသင်္ခါတာ ဥပေါသထ-ကုလေ နိဗ္ဗတ္တနာဂါ။ ဧတ္တာဝတတိ သဗ္ဗေပိ တေ ဧတ္တကံ ပဒေသံ နေဝ ဥပယန္တိ၊ ကောဋိယမာနာပိ န ဥပဂစ္ဆန္တိယေဝ။ အဘိဇာတောတိ ဂေါစရိယာဒိနိ အဋ္ဌ ဟတ္ထိကုလာနိ အဘိဘဝိတွာ အတိက္ကမိတွာ ဥပေါသထ-ကုလေ ဇာတော။ ဣဇ္ဇရန္တိ ဥတ္တမံ။ ဧတ္တာဝတတိ ဧတ္တကော ပဒေသော သက္ကာ ဧတေန နာဂေန ဥပဂန္တိ၊ ဣတော ဥတ္တရိ န သက္ကာ၊ အဘိကင်္ခန္တော၊ ဝဇီရကုံသေန သညံ ဒတွာ ပေသေဟိတိ။ ဝေယျုဉ္ဇနိကဝစော နိသာမေတွာတိ ဘိက္ခဝေ သော ရာဇာ တဿ လက္ခဏပါဌကဿ ဝေယျုဉ္ဇနိကဿ ကာလိင်္ဂ-ဘာရဒ္ဓါဇဿ ဝစော နိသာမေတွာ ဥပဓာရေတွာ “ဥဿာမ မယံ ယထာ ဣမဿ ဝစနံ ယဒိ ဝါ သစ္စံ ယဒိ ဝါ အလိက”န္တိ ဝိမံသန္တော နာဂံ ပေသေသိတိ အတ္ထော။ ကောဇ္ဇောဝ အဘိနဒ္ဓိတွာနာတိ ဘိက္ခဝေ သော နာဂေါတေန ရညာ ဝဇီရကုံသေန စောဒေတွာ ပေသိတော ကောဇ္ဇသကုဏော ဝိယ နဒိတွာ ပဋိသတ္တိတွာ သောဏ္ဏံ ဥက္ခိပိတွာ ဂီဝံ ဥန္တာမေတွာ ဂရုံ ဘာရံ ဝဟိတုံ အသက္ကောန္တော ဝိယ အာကာသေယေဝ နိသိဒ္ဓိ။

သော တေန ပုနပ္ပုနံ ဝိဇ္ဈိယမာနော ဝေဒနံ သဟိတုံ အသက္ကောန္တော ကာလမကာသိ။ ရာဇာ ပနဿ မတဘာဝံ အဇာနန္တော ပိဋ္ဌေ နိဿိန္နောဝ အဟောသိ။ ကာလိင်္ဂဘာရဒ္ဒါဇော “မဟာရာဇ တဝ နာဂေါ နိရုဒ္ဓေါ၊ အညံ ဟတ္ထိံ သင်္ကမာ”တိ အာဟ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၇၆။ “ကာလိင်္ဂဘာရဒ္ဒါဇော၊ နာဂံ ဒိဏာယုကံ ဝိဒိတွာန။
ရာဇာနံ ကာလိင်္ဂံ၊ တရမာနော အဇ္ဈဘာသိတ္ထ။
အညံ သင်္ကမ နာဂံ၊ နာဂေါ ဒိဏာယုကော မဟာရာဇာ”တိ။

တတ္ထ နာဂေါ ဒိဏာယုကောတိ နာဂေါ တေ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော၊ ယံ ကိဉ္စိ ကရောန္တေန န သက္ကာ ပိဋ္ဌေ၊ နိဿိန္နေန ဗောဓိမဏ္ဍမတ္ထကေန ဂန္တံ။ အညံ နာဂံ သင်္ကမာတိ ရညော ပုညိဒ္ဓိဗလေန အညော နာဂေါ ဥပေါသထကုလ-
တော အာဂန္တော ပိဋ္ဌိံ ဥပနာမေသိ။

ရာဇာ တဿ ပိဋ္ဌိယံ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ မတဟတ္ထိ ဘူမိယံ ပတိ။
တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၇၇။ “တံ သုတွာ ကာလိင်္ဂေါ၊ တရမာနော သင်္ကမီ နာဂံ။
သင်္ကန္တေဝ ရညေ၊ နာဂေါ တတ္ထေဝ ပတိ ဘုဗျာ။
ဝေယျုဉ္ဇနိကဝစော၊ ယထာ တထာ အဟု နာဂေါ”တိ။

အထ ရာဇာ အာကာသတော ဩရုယ ဗောဓိမဏ္ဍံ ဩလောကေတွာ ပါဠိဟာရိယံ ဒိသ္မာ ဘာရဒ္ဒါဇဿ ထုတိံ ကရောန္တော အာဟ—

၇၈။ “ကာလိင်္ဂေါ ရာဇာ ကာလိင်္ဂံ၊ မြာဟ္မဏံ တေဒဝေါစ ၃။
တွမေဝ အသိ သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဒဿာဝီ”တိ။

မြာဟ္မဏော တံ အနဓိဝါသေန္တော အတ္တာနံ နိစဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဗုဒ္ဓေယေဝ ဥက္ခိပိတွာ ဝဏ္ဏေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၇၉။ “တံ အနဓိဝါသေန္တော ကာလိင်္ဂံ ၄၊ မြာဟ္မဏော ဣဒမဝေါစ။
ဝေယျုဉ္ဇနိကာ ဟိ မယံ၊ ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗညုနော မဟာရာဇ။

၁-တထာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂-ဟတ္ထိပိဋ္ဌေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃-ကာလိင်္ဂဘာရဒ္ဒါဇံ၊ ကာလိင်္ဂေါ မြာဟ္မဏံ ဣဒမဝေါစ (သီ၊ ဣ)

၄-ကာလိင်္ဂေါ (သျှာ)

၈၀။ “သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဝိဒူ စ၊ ဗုဒ္ဓါ န လက္ခဏေန ဇာနန္တိ။
အာဂမဗလသာ ဟိ မယံ၊ ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗံ ပဇာနန္တိ”တိ။

တတ္ထ ဝေယျန္တနိကာတိ မဟာရာဇ မယံ ဗျူနံ ဒိသ္မာ ဗျာကရဏသမတ္တာ သုတဗုဒ္ဓါ နာမ၊ ဗုဒ္ဓါ ပန သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဝိဒူ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ အတိတာဒိဘောဒံ သဗ္ဗံ ဇာနန္တိ စေဝ ပဿန္တိ စ^၁၊ သဗ္ဗညူတညာဏေန တေ သဗ္ဗံ ဇာနန္တိ၊ န လက္ခဏေန။ မယံ ပန အာဂမဗလသာ အတ္တနော သိပ္ပဗလေနေဝ ဇာနာမ၊ တဉ္စ ဧကဒေသမေဝ၊ ဗုဒ္ဓါ ပန သဗ္ဗံ ပဇာနန္တိတိ။

ရာဇာ ဗုဒ္ဓဂုဏေ သုတွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ သကလစက္ကဝါဠ-
ဝါသိကေဟိ ဗဟုဂန္ဓမာလံ အာဟရာပေတွာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ သတ္တာဟံ
ဝသိတွာ မဟာဗောဓိပူဇံ ကာရေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣမံ
ဂါထာဒွယမာဟ—

၈၁။ “မဟယိတွာ သမ္မောဓိ^၂၊ နာနာတုရိယေဟိ ဝဇ္ဇမာနေဟိ။
မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ^၃ အဘိဟရိတွာ၊ အထ ရာဇာ မနုပါယာသိ^၄။

၈၂။ သဋ္ဌိ ဝါဟသဟဿာနိ၊ ပုပ္ဖါနံ သန္တိပါတယိ။
ပူဇေသိ ရာဇာ ကာလိင်္ဂေါ၊ ဗောဓိမဏ္ဍေမနုတ္တရ^၅”န္တိ။

တတ္ထ မနုပါယာသိတိ^၁ မာတာပိတူနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော
မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ သုဝဏ္ဏတ္ထန္တံ ဥဿာပေသိ၊ တဿ
သတ္တရတနမယာ ဝေဒိကာ ကာရေသိ၊ ရတနမိဿကံဝါလုကံ ဩဂြိရာပေတွာ
ပါကာရပရိက္ခိတ္တံ ကာရေသိ၊ သတ္တရတနမယံ ဒွါရကောဋ္ဌကံ ကာရေသိ၊
ဒေဝသိကံပုပ္ဖါနံ သဋ္ဌိဝါဟသဟဿာနိ သန္တိပါတယိ၊ ဧဝံ ဗောဓိမဏ္ဍံ ပူဇေသိ။
ပါဠိယံ ပန “သဋ္ဌိ ဝါဟသဟဿာနိ ပုပ္ဖါနံ”န္တိ ဧတ္ထကမေဝ အာဂတံ။

ဧဝံ မဟာဗောဓိပူဇံ ကတွာ မာတာပိတရော အယျကာယျိကေ စ အာဒါယ
ဒန္တပုရမေဝ အာနေတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။

၁-ဝဒန္တိ စ (သီ၊ ဣ)၊ ဝိဒိယန္တိ စ (သျှာ)

၂-မဟာယိတွာန သမ္မောဓိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)၊ မမာယိတွာန တံ ဗောဓိ (က)

၃-မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ (သီ၊ ဣ)

၄-ပါကာရပရိက္ခေပံ ကာရေသိ၊ အထ ရာဇာ ပါယာသိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၅-ပါယာသိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေဝိ အာနန္ဒော ဗောဓိပုဏ် ကာရေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “ဘဒါ မာဏဝကကာလိင်္ဂေါ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ကာလိင်္ဂဘာရဒ္ဒါဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကာလိင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-အင်္ဂုတ္တိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၀)

အင်္ဂုတ္တိံ ဒိသ္မာ သဗ္ဗန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ သာဝတ္ထိဝါသိံ ဒါနပတိံ ဥပါသကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပရိယော-
သာနဒိဝသေ အရိယသံဃဿ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ အဒါသိ။ အထဿ သတ္တာ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ အနုမောဒနံ ကရောန္တော “ဥပါသက မဟာ တေ ပရိစ္စာဂေါ၊ အဟော ဒုက္ကရံ တယာ ကတံ၊ အယဉ္ဇိ ဒါနဝံသော နာမ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော၊ ဒါနံ နာမ ဂိဟိနာပိ ပဗ္ဗဇိတေနာပိ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ ပေါရာဏက-
ပဏ္ဍိတာ ပန ပဗ္ဗဇိတွာ အရညေ ဝသန္တာပိ အလောဏကံ ဝိရူပနံ ဥဒကမတ္တ-
သိတ္တံ ကာရပဏ္ဍိ ခါဒမာနာပိ သဗ္ဗတ္ထယာစကာနံ ယာဝဒတ္တံ ဒတွာ သယံ ဝီတိသုခေန ယာပယိံသု”တိ ဝတွာ “ဘန္တေ ဣဒံ တာဝ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ မဟာဇနဿ ပါကဋ္ဌံ၊ တုမေဟိ ဝုတ္တံ အပါကဋ္ဌံ၊ တံ နော ကထေသာ”တိ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ ဗြဟ္မဏမဟာသာလဿ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “အင်္ဂုတ္တိ”-
တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ ဘဂိနိပိ ဇာယိ၊ “ယသ-
ဝတိ”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ မဟာသတ္တော သောဠသဝဿကာလေ တက္ကသိလံ ဂန္တော သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပစ္စာဂမိ။ အထဿ မာတာပိတရော ကာလ-
မကံသု။ သော တေသံ ပေတကိစ္စာနိ ကာရေတွာ နေဝိလောကနံ ကရောန္တော “အသုကော နာမ ဧတ္တကံ ဓနံ သဏ္ဌပေတွာ အတိတော၊ အသုကော ဧတ္တက”န္တိ ဝစနံ သုတွာ သံဝိဂ္ဂမာနသော ဟုတွာ “ဣဒံ ဓနမေဝ ပညာယတိ၊ န ဓနဿ သံဟာရကာ၊ သဗ္ဗေ ဣမံ ဓနံ ပဟာယေဝ ဂတာ၊ အဟံ ပန တံ အာဒါယဂမိဿာမီ”တိ ဘဂိနိ ပက္ခောသာပေတွာ “တွံ ဣမံ ဓနံ ပဋိပဇ္ဇာဟိ”တိ

အာဟ။ တုမှာကံ ပန ကော အဇ္ဈာသယောတိ။ ပဗ္ဗဇိတုကာမောမှိတိ။ ဘာတိက အဟံ တုမှေဟိ ဆဒ္ဓိတံ ခေဉံ န သိရဿ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ၊ န မေ ဣမိနာ အတ္ထော၊ အဟဗ္ဗိ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ သော ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ဘေရိ^၁ စရာပေသိ “ဓနေန အတ္ထိကာအကိတ္တိပဏှိတဿ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တ”တိ။

သော သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ဓနေ အနိယမာနေ စိန္တေသိ “ဣမေ သင်္ခါရာ ဒီယန္တိ၊ ကိံ မေ ဓနကိဋ္ဌာယ၊ အတ္ထိကာ တံ ဂဏှိဿန္တိ”တိ နိဝေသနဒွါရံ ဝိဝရိတွာ “ဒိန္နဉ္စေဝ ဟရန္တ”တိ သဟိရညသုဝဏှံ ဂေဟံ ပဟာယ ဉှုတိ-မဏ္ဍလဿ ပရိဒေဝန္တဿ ဘဂိနိံ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိ။ ယေန ဒွါရေန နိက္ခမိ၊ တံ အကိတ္တိဒွါရံ နာမ ဇာတံ၊ ယေန တိတ္ထေန နဒိံ ဩတိဏ္ဏော၊ တဗ္ဗိ အကိတ္တိတိတ္ထံ နာမ ဇာတံ။ သော ဒွေ တိဏှိ ယောဇနာနိ ဂန္တော ရမဏိ-ယေ ဌာနေ ပဏ္ဏသာလံ ကတွာ ဘဂိနိယာ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိ။ တဿ ပဗ္ဗဇိတ-ကာလတော ပဌာယ ဗဟုဂါမနိဂမရာဇောနိဝါသိနော ပဗ္ဗဇိ^၂သု။ မဟာ-ပရိဝါရော အဟောသိ၊ မဟာလာဘသက္ကာရော နိဗ္ဗုတ္တိ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကာလော ဝိယ ပဝတ္တိ။ အထ မဟာသတ္ထော “အယံ လာဘသက္ကာရော မဟာ၊ ပရိဝါရောပိ မဟန္တော၊ မယာ ဧကကေနဝ ဝိဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ အဝေလာယ အန္တမသော ဘဂိနိဗ္ဗိ အဇာနာပေတွာ ဧကကောဝ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဒမိဋ္ဌရဋ္ဌံ ပတွာ ကာဝီရပုဋ္ဌနသမိပေ^၁ ဥယျာနေ ဝိဟရန္တော ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗုတ္တေသိ။ တတြာပိဿ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပုဇ္ဈိ။ သော တံ ဇိဂုစ္ဆိတွာ ဆဇ္ဇေတွာ အာကာသေန ဂန္တော နာဂဒီပသမိပေ ကာရဒီပေ^၂ ဩတရိ။ တဒါ ကာရဒီပေါ အဟိဒီပေါ နာမ အဟောသိ။ သော တတ္ထ မဟန္တံ ကာရရုက္ခံ ဥပနိဿာယ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တတ္ထ တဿ ဝသန-ဘာဝံ န ကောစိ ဇာနာတိ။ အထဿ ဘဂိနိ ဘာတရံ ဂဝေသမာနာ အနုပုဗ္ဗေန ဒမိဋ္ဌရဋ္ဌံ ပတွာ တံ အဒိသ္ဗာ တေန ဝသိတဋ္ဌာနေယေဝ ဝသိ၊ ဈာနံ ပန နိဗ္ဗုတ္တေတုံ နာသက္ခိ။

မဟာသတ္ထော အပ္ပိစ္ဆတဿ ကတ္တစိ အဂန္တော တဿ ရုက္ခဿ ဖလကာလေ ဖလာနိ ခါဒတိ၊ ပတ္တကာလေ ပတ္တာနိ ဥဒကသိတ္တာနိ ခါဒတိ။ တဿ သီလ-တေဇေန သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္မလသီလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော “ကောနု ခေါ မံ ဌာနာ စာဝေဘုကာမော”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော အကိတ္တိပဏှိတံ ဒိသ္ဗာ “ကိမတ္ထံ သေ တာပသော သီလာနိ ရက္ခတိ၊ သက္ကတ္ထံ နု ခေါ ပတ္ထေတိ၊ ဥဒါဟု အညံ၊ ဝိမံသိဿာမိ နံ။ အယဉ္စိ ဒုက္ခေန ဇိဝိကံ ကပ္ပေသိ၊ ဥဒကသိတ္တာနိ

၁-ကာဝီရပုဋ္ဌနသမိပေ (သီ၊ဇု)၊ ကာစိရပုဋ္ဌနသမိပေ (သျှာ)

၂-ကာရဒီပံ (သျှာ)

ကာရပဏ္ဏာနိ ခါဒတိ၊ သစေ သက္ကတ္တံ ပတ္တေတိ၊ အတ္တနော သိတ္တပတ္တာနိ မယံ ဒဿတိ၊ နော စေ၊ န ဒဿတိ”တိ ပြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသက္ကော ကာရပဏ္ဏာနိ သေဒေတွာ ဩတာရေတွာ “သီတလဘူတာနိ ခါဒိဿာမီ”တိ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ နိသီဒိ။ အထဿ ပုရတော သက္ကော ဘိက္ခာယ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသက္ကော တံ ဒိဿှာ သောမနဿပုတ္တော ဟုတွာ “လာဘာဝတ မေ၊ ယောဟံ ယာစကံ ပဿာမိ၊ အဇ္ဇေ မေ မနောရထံ မတ္တကံ ပါပေတွာ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ပက္ကဘာဇနေနေဝ အာဒါယ ဂန္တှာ “ဣဒံ မေ ဒါနံ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတူ”တိ အတ္တနော အသေသေတွာဝ တဿ ဘာဇနေ ပက္ခိပိ။ ပြာဟ္မဏော တံ ဂဟေတွာ ထောက် ဂန္တှာ အန္တရဓာယိ။ မဟာသက္ကောပိ တဿ ဒတွာ ပုန အပစိတွာ ပီတိသုခေနောဝ ဝိတိနာမေတွာ ပုနဒိဝသေ ပစိတွာ တတ္ထေဝ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ နိသီဒိ။

သက္ကောပုန ပြာဟ္မဏဝေသေန အဂမာသိ။ ပုနပိဿ ဒတွာ မဟာသက္ကော တထေဝ ဝိတိနာမေသိ။ တဘိယဒိဝသေပိ တထေဝ ဒတွာ “အဟော မေ လာဘာဝတ၊ ကာရပဏ္ဏာနိ နိဿာယ မဟန္တံ ပုညံ ပသုတ”န္တိ သောမနဿပုတ္တော တယော ဒိဝသေ အနာဟာရတာယ ဒုဗ္ဗလောပိ သမာနော မဇ္ဈိကသမယေ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွာ ဒါနံ အာဝဇ္ဇေန္တော ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ နိသီဒိ။ သက္ကောပိ စိန္တေသိ “အယံ ပြာဟ္မဏော တယော ဒိဝသေ နိရာဟာရော ဟုတွာ ဧဝံ ဒုဗ္ဗလောပိ ဒါနံ ဒေန္တော တုဋ္ဌစိတ္တောဝ ဒေတိ၊ စိတ္တဿ အညထတ္တဗ္ဗိ နတ္ထိ၊ အဟံ ဣမံ ‘ဣဒံ နာမ ပတ္တေတွာ ဒေတိ’တိ န ဇာနာမိ၊ ပုစ္ဆိတွာ အဇ္ဈာသယမဿ သုတွာ ဒါနကာရဏံ ဇာနိဿာမီ”တိ။ သော မဇ္ဈိကေ ဝိတိဝတ္တေ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန ဂဂနတလေ တရုဏသုရိယော ဝိယ ဇလမာနော အာဂန္တှာ မဟာသက္ကဿ ပုရတောဝ ဌတွာ “အန္တော တာပသ ဧဝံ ဥဏ္ဍဝါတေ ပဟရန္တေ ဧဝရူပေ လောဏဇလပရိက္ခိတ္တေ” အရညေ ကိမတ္ထံ တပေါကမ္ဘံ ကရောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

ဂဃ။ “အင်္ဂုတ္တိံ ဒိဿှာ သမ္ပန္နံ၊ သက္ကော ဘူတပတိ မြဝိ။
 ကိံ ပတ္ထယံ မဟာမြဟေ၊ ဧကော သမ္ပသိ သမ္ပနိ”တိ။

တတ္ထ ကိံ ပတ္ထယန္တိ ကိံ မနုဿသမ္ပတ္တိံ ပတ္တေန္တော၊ ဥဒါဟု သက္ကသမ္ပတ္တိ-
 အာဒိနံ အညတရန္တိ။

မဟာသတ္တော တံ သုတွာ သက္ကဘာဝဉ္ဇဿ ဥတွာ “နာဟံ တော သမ္ပတ္တိယော ပတ္တေမိ၊ သဗ္ဗညုတံ ပန ပတ္တေန္တော တပေါကမ္ပံ ကရောမီ”တိ ပကာသေတုံ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၄။ “ဒုက္ခော ပုနဗ္ဗဝေါ သက္က၊ သရိရဿ စ ဘေဒနံ။
သမ္မောဟမရဏံ ဒုက္ခံ၊ တသ္မာ သမ္မာမိ ဝါသဝါ”တိ။

တတ္ထ တသ္မာတိ ယသ္မာ ပုနပုနံ ဇာတိ ခန္ဓာနံ ဘေဒနံ သမ္မောဟမရဏဉ္စ ဒုက္ခံ၊ တသ္မာ ယတ္ထေတာနိ နတ္ထိ၊ တံ နိဗ္ဗာနံ ပတ္တေန္တော ဣမ သမ္မာမိတိ ဧဝံ အတ္တနော နိဗ္ဗာနဇ္ဈာသယတံ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာ သက္ခော တုဋ္ဌမာနသော “သဗ္ဗဘဝေသု ကိရာယံ ဥက္ကဏ္ဍိတော နိဗ္ဗာနတ္ထာယ အရညေ ဝိဟရတိ၊ ဝရမဿ ဒဿာမီ”တိ ဝရေန နိမန္တေန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၅။ “ဧတသ္မိံ တေ သုလဝိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒဗ္ဗိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ”တိ။

တတ္ထ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီတိ ယံ မနဿ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဒဗ္ဗိ၊ ဝရံ ဂဏှာဟိတိ။ မဟာသတ္တော ဝရံ ဂဏှန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၈၆။ “ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ယေန ပုတ္တေ စ ဒေါရေ စ၊ ဓနဓညံ ဝိယာနိ စ။
လဒ္ဓါ နရာ န တပ္ပန္နိ၊ သော လောဘော န မယီ ဝသေ”တိ။

တတ္ထ ဝရဉ္စေ မေ အဒေါတိ သစေ ဝရံ မယံ ဒေသိ။ ဝိယာနိ စာတိ အညာနိ စ ယာနိ ဝိယဘဏှာနိ။ န တပ္ပန္နိတိ^၂ ပုနပုနံ ပုတ္တာဒယော ပတ္တေန္တိ-ယေဝ၊ န တိတ္ထိံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ န မယီ ဝသေတိ မယိ မာ ဝသတု မာ ဥပ္ပဇ္ဇတု။

အထဿ သက္ခော တုသိတွာ ဥတ္တရိဗ္ဗိ ဝရံ ဒေန္တော မဟာသတ္တော စ ဝရံ ဂဏှန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိံသု—

၈၇။ “ဧတသ္မိံ တေ သုလဝိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒဗ္ဗိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ။

- ၈၈။ ဝရဇ္ဇေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညဉ္ဇ၊ ဂဝါဿံ ဒါသပေါရိသံ။
ယေန ဇာတေန ဇီယန္တိ၊ သော ဒေါသော န မယိ ဝသေ။
- ၈၉။ ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒဗ္ဗိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။
- ၉၀။ ဝရဇ္ဇေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ဗာလံ န ပဿေ န သုဏော၊ န စ ဗာလေန သံဝသေ။
ဗာလေန'လ္လာပသလ္လာပံ၊ န ကရေ န စ ရောစယေ။
- ၉၁။ ကိံ နု တေ အကရံ ဗာလော၊ ဝဒ ကဿပ ကာရဏံ။
ကေန ကဿပ ဗာလဿ၊ ဒဿနံ နာဘိကံသိ။
- ၉၂။ အနယံ နယတိ ဒုဗ္ဗေခော၊ အဓုရာယံ နိယုဉ္ဇတိ။
ဒုန္နယော သေယျသော ဟောတိ၊ သမ္မာ ဂုတ္တော ပကုပ္ပတိ။
ဝိနယံ သော န ဇာနာတိ၊ သာဓု တဿ အဒဿနံ။
- ၉၃။ ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒဗ္ဗိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။
- ၉၄။ ဝရဇ္ဇေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ဗီရံ ပဿေ သုဏော ဗီရံ၊ ဗီရေန သဟ သံဝသေ။
ဗီရေန'လ္လာပသလ္လာပံ၊ တံ ကရေ တံ စ ရောစယေ။
- ၉၅။ ကိံ နု တေ အကရံ ဗီရော၊ ဝဒ ကဿပ ကာရဏံ။
ကေန ကဿပ ဗီရဿ၊ ဒဿနံ အဘိကံသိ။
- ၉၆။ နယံ နယတိ မေဓာဝီ၊ အဓုရာယံ န ယုဉ္ဇတိ။
သုနယော သေယျသော ဟောတိ၊ သမ္မာ ဂုတ္တော န ကုပ္ပတိ။
ဝိနယံ သော ပဇာနာတိ၊ သာဓု တေန သမာဂမော။
- ၉၇။ ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒဗ္ဗိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

၉၈။ ဝရဇ္ဇေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
တတော ရတျာ ဝိဝဿာနေ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ^၂ ပတိ။
ဒိဗ္ဗာ ဘက္ခာ ပါတုဘဝေယျ၊ သီလဝန္တော စ ယာစကာ။

၉၉။ ဒဒတော မေ န ဒီယေထ၊ ဒတွာ နာနုတပေယျဟံ။
ဒဒံ စိတ္တံ ပဿာဒေယျံ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ။

၁၀၀။ ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒဗ္ဗိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

၁၀၁။ ဝရဇ္ဇေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
န မံ ပုန ဥပေယျာသိ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ။

၁၀၂။ ဗဟူဟိ ဝတစရိယာဟိ၊ နရာ စ အထ နာရိယော။
ဒဿနံ အဘိကင်္ခန္တိ၊ ကိံ န မေ ဒဿနေ ဘယံ။

၁၀၃။ တံ တာဒိသံ ဒေဝဝဏ္ဏံ၊ သဗ္ဗကာမသမိဗ္ဗိနံ။
ဒိသ္မာ တပေါ ပမဇ္ဇေယျံ၊ ဧတံ တေ ဒဿနေ ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ယေန ဇာတေနာတိ ယေန စိတ္တေန ဇာတေန ကုဒ္ဓါ သတ္တာ ပါဏ-
ဝဓာဒိနံ ကတတ္တာ ရာဇဒဏ္ဍဝသေန ဝိသခါဒနာဒိဟိ ဝါ အတ္တနော မရဏ-
ဝသေန^၃၊ တောနိ ခေတ္တာဒိနိ ဇီယန္တိ၊ သော ဒေါသော မယိ န ဝသေယျာတိ
ယာစတိ။ န သုဏေတိ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဝသတိတိပိဇ္ဇမေဟိ ကာရဏေဟိ^၄ န
သုဏေယျံ။ ကိံ န တေ အကရန္တိ ကိံ န တဝ ဗာလေန မာတာ မာရိတာ^၅၊
ဥဒါဟု တဝ ပိတာ၊ အညံ ဝါ ပန တေ ကိံ နာမ အနတ္တံ ဗာလော အကရံ^၆။

အနယံ နယတိတိ အကာရဏံ “ကာရဏ”န္တိ ဂဏှာတိ၊ ပါဏာတိ ပါတာဒိနိ
ကတ္တာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေဿာမိတိ ဝေရူပါနိ အနတ္တကမ္မာနိ^၇ စိန္တေတိ။ အရုဇာ-
ယန္တိ သဒ္ဓါရုသီလရူပညာရူပေသု အယောဇေတွာ အယောဂေ^၈ နိယုဉ္ဇတိ။
ဒုန္နယော သေယျသော ဟောတိတိ ဒုန္နယောဝ တဿ သေယျော ဟောတိ။
ပဉ္စ ဒုဿီလကမ္မာနိ သမာဒါယ ဝတ္တနမေဝ သေယျာတိ ဂဏှာတိ၊ ဟိတပဋိ-
ပတ္တိယာ ဝါ ဒုန္နယော ဟောတိ နေတုံ အသက္ကုဏေယျော။ သမ္မာ ဝုတ္တောတိ

၁-ဝိဝဿနေ (သီ၊ သု၊ ဣ)

၃-မာရဝသေန (သု)၊ မာနဝသေန (က)

၅-နိဟတာ (က)

၇-ဒါရုဏကမ္မာနိ (သု)၊ အကရဏာနိ ကမ္မာနိ (က)

၂-သူရိယဉ္ဇုဂ္ဂမနံ (သု၊ ဣ)

၄-ကဏ္ဍေဟိ (သီ၊ ဣ)

၆-အကရိ (သီ)

၈-အရောယံ (က)

ဟေတုနာ ကာရဏေန ဝုတ္တော ကုပ္ပတိ။ ဝိနယန္တိ “ဧဝံ အဘိက္ကမိတဗ္ဗ”န္တိ-
အာဒိကံ အာစာရဝိနယံ န ဇာနာတိ၊ ဩဝါဒဉ္စ န သမ္ပုဋ္ဌိန္တတိ။ သာဓု တဿာတိ
ဧတေဟိ ကာရဏေဟိ တဿ အဒဿနမေဝ သာဓု။

သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိတိ^၁ သူရိယုဂ္ဂမနဝေလာယ။ ဒိဗ္ဗာ ဘက္ခာတိ ဒိဗ္ဗဘောဇနံ^၂
ယာစကာတိ တဿ ဒိဗ္ဗဘောဇနဿ ပဋိဂ္ဂဟကာ။ ဝတစရိယာဟိတိ ဒါန-
သီလဥပေါသထကမ္မေဟိ။ ဒဿနံ အဘိကံန္တိတိ ဒဿနံ မမ အဘိကံန္တိ။
တံ တာဒိသန္တိ ဝေရူပံ ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတံ။ ပမဇ္ဇေယျန္တိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇေယျံ။
တဝ သိရိသမ္ပတ္တိံ^၃ ပတ္တေယျံ။ ဧဝံ နိဗ္ဗာနတ္ထာယ ပဝတ္တိတေ တပေါကမ္မေ
သက္ကဋ္ဌာနံ ပတ္တေန္တော ပမတ္တော နာမ ဘဝေယျံ။ ဧတံ တဝ ဒဿနေ
မယံ ဘယန္တိ။

သက္ကော “သာဓု ဘန္တေ ဣတော ပဋ္ဌာယ န တေ သန္တိကံ အာဂမိဿာ-
မာ”တိ တံ ဝဋ္ဋိတွာ ခမာပေတွာ ပက္ကာမိ။ မဟာသက္ကော ယာဝဇီဝံ တတ္ထေဝ
ဝသန္တော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ အကိတ္တိပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟော-
သိ”န္တိ။

အကိတ္တိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-တက္ကသိုလ်ဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၁)

အဟမေဝ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသိ မာလောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော ကောကာလိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ အန္တောဝဿေ ဒွေ
အဂ္ဂသာဝကာ ဂဏံ ပဟာယ ဝိဝိတ္တာဝါသံ ဝသိတုကာမာ သတ္တာရံ
အာပုတ္တိတွာ ကောကာလိကရဋ္ဌေ ကောကာလိကဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တာ တံ
ဝေမာဟံသု “အာဝုသော ကောကာလိက တံ နိဿာယ အမှာကံ၊ အမေ ဝ
နိဿာယ တဝ ဖာသုဝိဟာရော ဘဝိဿတိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဣဝ ဝသေယျာ-
မာ”တိ။ ကော ပနာဝုသော မံ နိဿာယ တုမှာကံ ဖာသုဝိဟာရေတိ။ သစေ
တွံ အာဝုသော “ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ဣဝ ဝိဟရန္တိ”တိ ကဿဝိ နာရောစေယျာသိ၊
မယံ သုခံ ဝိဟရေယျာမ၊ အယံ တံ နိဿာယ အမှာကံ ဖာသုဝိဟာရေတိ။

အထ တုမှေ နိဿာယ မယံ ကော ဖာသုဝိဟာရေတိ။ မယံ တုယံ အန္တော-
တေမာသံ ဓမ္မံ ဝါစေဿာမ၊ ဓမ္မကထံ ကထေဿာမ၊ ဇေ တုယံ အမှေ
နိဿာယ ဖာသုဝိဟာရေတိ။ ဝသထာဝုသော ယထာဇ္ဈာသယေနာတိ။ သော
တေသံ ပတိရူပံ သေနာသနံ အဒါသိ။ တေ ဖလသမာပတ္တိသုခေန သုခံ
ဝသိံသု။ ကောစိ နေသံ တတ္ထ ဝသနဘာဝံ န ဇာနာတိ။

တေ ဝုတ္တဝဿံ ပဝါရေတွာ “အာဝုသော တံ နိဿာယ သုခံ ဝုတ္တာမှ၊
သတ္တာရံ ဝဋ်တုံ ဂစ္ဆာမာ”တိ တံ အာပုစ္ဆိံသု။ သော “သာရ”တိ သမ္ပုဋ်တော
တေ အာဒါယ ဓရဂါမေ ပိဏ္ဏာယ စရိ။ ထေရာ ကတဘတ္တကိစ္စာ ဂါမတော
နိက္ခမိံသု။ ကောကာလိကော တေ ဥယျောဇေတွာ နိဝတ္တိတွာ မနဿာနံ
အာရောစေသိ “ဥပါသကာ တုမှေ တိရစ္ဆာနသဒိသာ၊ ခွေ အဂ္ဂသာဝကေ
တေမာသံ ဓရဝိဟာရေဝသန္တေန ဇာနိတ္ထ၊ ဣဒါနိ တေ ဂတာ”တိ။ မနဿာ
“ကဿာ ပန ဘန္တေ အမှာကံ နာရောစိတ္တာ”တိ ဝတွာ ဗဟံ သပ္ပိတေလာဒိ-
ဘေသဇ္ဇေဝ ဝတ္ထန္တာဒနန္တ ဂဟေတွာ ထေရေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ်တွာ “ခမထ
နော ဘန္တေ၊ မယံ တုမှာကံ အဂ္ဂသာဝကဘာဝံ န ဇာနာမ၊ အဇ္ဇ နော
ကောကာလိကဘဒန္တဿ ဝစနေန ဉာတာ၊ အမှာကံ အနုကမ္မာယ ဣမာနိ
ဘေသဇ္ဇေဝတ္ထန္တာဒနာနိ ဂဏှထာ”တိ အာဟံသု။

ကောကာလိကော “ထေရာ အပ္ပိစ္ဆာ သန္တုဋ္ဌာ၊ ဣမာနိ ဝတ္တာနိ အတ္တနာ
အဂ္ဂဟေတွာ မယံ ဒဿန္တိ”တိ စိန္တေတွာ ဥပါသကေဟိ သဒ္ဓိယေဝ ထေရာနံ
သန္တိကံ ဂတော။ ထေရာ ဘိက္ခုပရိပါစိတတ္တာ တတော^၁ ကိဋ္ဌိ နေဝ အတ္တနာ
ဂဏှိံသု၊ န ကောကာလိကဿ ဒါပေသုံ။ ဥပါသကာ “ဘန္တေ ဣဒါနိ
အဂဏှန္တာ ပုန အမှာကံ အနုကမ္မာယ ဣမ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ယာစိံသု။
ထေရာ အနဓိဝါသေတွာ သတ္တု သန္တိကံ အဂမိံသု။ ကောကာလိကော “ဣမေ
ထေရာ အတ္တနာ အဂဏှန္တာ မယံ န ဒါပေသု”န္တိ အာသာတံ ဗန္ဓိ။ ထေရာပိ
သတ္တု သန္တိကေ ထောက် ဝသိတွာ အတ္တနော ပရိဝါရေ ပဉ္စဘိက္ခုသတေ စ
အာဒါယ ဘိက္ခုသဟဿေန သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရမာနာ ကောကာလိကရဋ္ဌံ ပတ္တာ။
တေ ဥပါသကာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ထေရေ အာဒါယ တမေဝ ဝိဟာရံ နေတွာ
ဒေဝသိကံ မဟာသက္ကာရံ ကရိံသု။ ပဟူတံ ဘေသဇ္ဇေဝတ္ထန္တာဒနံ ဥပ္ပဋ္ဌိ၊ ထေရေဟိ
သဒ္ဓိံ အာဂတဘိက္ခု၊ စီဝရာနိ ဝိစာရေန္တာ သဒ္ဓိံ အာဂတာနံ ဘိက္ခုနညေဝ

ဒေန္တိ၊ ကောကာလိကဿ န ဒေန္တိ၊ ထေရာပိ တဿ န ဒါပေန္တိ။ ကောကာ-
လိကော စီဝရံ အလဘိတွာ “ပါပိစ္ဆာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ ပုဗ္ဗေ ဒီယမာနံ
လာဘံ အဂ္ဂဟေတွာ ဣဒါနိ ဂဏန္တိ၊ ပူရေတုံ န သက္ကာ၊ အညေ န ဩလော-
ကေန္တိ”တိ ထေရေ အက္ခောသတိ ပရိဘာသတိ။ ထေရာ “အယံ အမေ နိဿာယ
အကုသလံ ပသဝတိ”တိ သပရိဝါရာ နိက္ခမိတွာ “အညံ ဘန္တေ ကတိပါဟံ
ဝသထာ”တိ မနုဿေဟိ ယာစိယမာနာပိ နိဝတ္တိတုံ န ဣန္တိံသု။

အထေကော ဒဟရော ဘိက္ခု အာဟ “ဥပါသကာ ကထံ ထေရာ
ဝသိဿန္တိ၊ တုမှာကံ ကုလူပကော ထေရော ဣဓ ဣမေသံ ဝါသံ န သဟတိ”တိ။
တေ တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ “ဘန္တေ တုမေ ကိရ ထေရာနံ ဣဓ ဝါသံ န
သဟထ၊ ဂစ္ဆထ နေ ခမာပေတွာ နိဝတ္တေထ၊ သစေ န နိဝတ္တေထ၊
ပလာယိတွာ အညတ္ထ ဝသထာ”တိ အာဟံသု။ သော ဥပါသကာနံ ဘယေန
ဂန္တာ ထေရေ ယာစိ။ ထေရာ “ဂစ္ဆာဝသော၊ န မယံ နိဝတ္တာမာ”တိ
ပက္ကမိံသု။ သော ထေရေ နိဝတ္တေတုံ အသက္ခောန္တော ဝိဟာရမေဝ ပစ္စာ-
ဂတော။ အထ နံ ဥပါသကာ ပုစ္ဆိံသု “နိဝတ္တိတာ တေ ဘန္တေ ထေရာ”တိ။
နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိ အာဝုသောတိ။ အထ နံ “ဣမသ္မိံ ပါပဓမ္မေ ဝသန္တေ
ဣဓ ပေသလာ ဘိက္ခု န ဝသိဿန္တိ၊ နိက္ကမာမ န”န္တိ စိန္တေတွာ “ဘန္တေ
မာ တံ ဣဓ ဝသိ၊ အမေ နိဿာယ တယံ ကိဉ္စ နတ္ထိ”တိ အာဟံသု။
သော တေဟိ နိက္ကမိတော^၁ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဇေတဝနံ ဂန္တာ သတ္တာရံ
ဥပသင်္ကမိတွာ “ပါပိစ္ဆာ ဘန္တေ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ
ဝသံ ဂတာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “မာ ဟေဝံ ကောကာလိက အဝစ၊
မာ ဟေဝံ ကောကာလိက အဝစ၊ ပသာဒေဟိ ကောကာလိက သာရိပုတ္တ-
မောဂ္ဂလ္လာနေသု စိတ္တံ၊ တေ ပေသလာ ဘိက္ခု”တိ ဝါရေတိ။ ဝါရိတောပိ
ကောကာလိကော “တုမေ ဘန္တေ တုမှာကံ အဂ္ဂသာဝကာနံ သဒ္ဓဟထ၊ အဟံ
ပစ္စက္ခတော အဒ္ဓသံ၊ ပါပိစ္ဆာ ဇေတ ပဋိစ္ဆန္တကမ္မန္တာ ဒုဿီလာ”တိ ဝတွာ
ယာဝတတိယံ သတ္တာရာ ဝါရိတောပိ တထေဝ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။
တဿ ပက္ကန္တမတ္တသေဝ သကလသရီရေ သာသပမတ္တာ ပိဋကော ဥဋ္ဌဟိတွာ
အနုပုဗ္ဗေန ဝမိတွာ ဗေဠုပပက္ကမတ္တာ ဟုတွာ ဘိဇ္ဇိတွာ ပုဗ္ဗလောဟိတာနိ
ပဋ္ဌာရိံသု။ သော နိတ္ထုနန္တော ဝေဒနာပုတ္တော ဇေတဝနဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ နိပဋိ။
“ကောကာလိကေန ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ အက္ကုဋ္ဌာ”တိ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ
ဧကောလာဟလံ အဟောသိ။

အထဿ ဥပဇ္ဈာယော တုရူ^၁ နာမ မြဟ္မာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ “ထေရေ ခမာပေဿာမီ”တိ အာဂန္တာ အာကာသေ ဌတွာ “ကောကာလိက ဖရသံ တေ ကမ္မံ ကတံ၊ အဂ္ဂသာဝကေ ပဿာဒေဟိ”တိ အာဟ။ ကော ပန တံ အာဝုသောတိ။ တုရူ မြဟ္မာ နာမာဟန္တိ။ “နန တံ အာဝုသော ဘဂဝတာ အနာဂါမီတိ ဗျာကတော၊ အနာဂါမီ စ^၂ အနာဝတ္ထိဓမ္မော အဿာ လောကာတိ ဝုတ္တံ၊ တံ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ယက္ခော ဘဝိဿသီ”တိ မဟာမြဟ္မံ အပဿာဒေသိ။ သော တံ အတ္တနော ဝစနံ ဂါဟာပေတုံ အသက္ခောန္တော “တဝ ဝါစာယ တုညေဝ ပညာယိဿသီ”တိ ဝတွာ သုဒ္ဓါဝါသမေဝ ဂတော။ ကောကာလိကောပိ ကာလံ ကတွာ ပဒုမနိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တဿ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ ဥတွာ သဟံပတိမြဟ္မာ တထာဂတဿ အာရောစေသိ၊ သတ္တာ ဘိက္ခုနံ အာရောစေသိ။ ဘိက္ခု တဿ အဂုဏံ ကထေန္တာ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ကောကာလိကော ကိရ သာရိပုတ္တ-မောဂ္ဂလ္လာနေ အက္ခောသိတွာ အတ္တနော မုခံ နိဿာယ ပဒုမနိရယေ ဥပ္ပန္နော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ကောကာလိကော ဝစနေန ဟတော အတ္တနော မုခံ နိဿာယ ဒုက္ခံ အနုဘောတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေသ အတ္တနော မုခံ နိဿာယ ဒုက္ခံ အနုဘောသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ ပုရောဟိတော ပိဂ်လော နိက္ခန္တဒါဌော အဟောသိ။ တဿ မြာဟ္မဏီ အညေန မြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ အဘိစရိ၊ သောပိ တာဒိသောဝ။ ပုရောဟိတော မြာဟ္မဏီ ပုနပျုနံ ဝါရေန္တောပိ ဝါရေတုံ အသက္ခောန္တော စိန္တေသိ “ဣမံ မမ ဝေရိံ သဟတ္တာ မာရေတုံ န သက္ကာ၊ ဥပါယေန နံ မာရေဿာမီ”တိ။ သော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “မဟာရာဇ တဝ နဂရိသကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ အဂ္ဂနဂရံ၊ တံ အဂ္ဂရာဇာ၊ ဧဝံ အဂ္ဂရညော နာမ တဝံ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရံ ဒုယုတ္တံ အဝမင်္ဂလ”န္တိ။ အာစရိယ ဣဒါနိ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ။ မင်္ဂလံ ကတွာ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ။ ကိံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိတိ။ ပုရာဏဒ္ဓါရံ ဟာရေတွာ မင်္ဂလယုတ္တာနိ ဒါရူနိ ဂဟေတွာ နဂရ-ပရိဂ္ဂါဟကာနံ ဘူတာနံ ဗလိံ ဒတွာ မင်္ဂလနက္ခတ္တေန ပတိဋ္ဌာပေတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ တေန ဟိ ဧဝံ ကရောထာတိ။ တဒါ မောဓိသက္ခော တက္ကာရိယော နာမ

၁-တုဒိ (သိ၊ သျာ)၊ တုဒု(ဣ)၊ တုရိသ (က) ခံ ၁-၁၅၁-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-အနာဂါမီတိ စ (သိ)၊ အနာဂါမီတိ (ဣ)

မာဏဝေါ ဟုတွာ တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ပုရောဟိတော ပုရုဏဒ္ဓါရံ ဟာရေတွာ နဝံ နိဋ္ဌာပေတွာ ရာဇာနံ အာဟ “နိဋ္ဌိတံ ဒေဝ ဒ္ဓါရံ၊ သွေ ဘဒ္ဒကံ နက္ခတ္တံ၊ တံ အနတိက္ကမိတွာ ဗလိံ ကတွာ ဒ္ဓါရံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ အာစရိယ ဗလိကမ္မတ္ထာယ ကိံ လဒ္ဓံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ဒေဝ မဟေသက္ခံ ဒ္ဓါရံ မဟေသက္ခာဟိ ဒေဝတာဟိ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ဧကံ ပိဂ်လံ နိက္ခန္တဒါဋ္ဌံ ဥဘတောဝိသုဒ္ဓိံ မြာဟ္မဏံ မာရေတွာ တဿ မံသလောဟိတေန ဗလိံ ကတွာ သရိရံ ဟေဋ္ဌာ ခိပိတွာ ဒ္ဓါရံ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ တုမ္မာကဉ္စ နဂရဿ စ ဝုဓိံ ဘဝိဿတိတိ။ သာဓု အာစရိယ ဧဝရူပံ မြာဟ္မဏံ မာရေတွာ ဒ္ဓါရံ ပတိဋ္ဌာပေဟိတိ။

သော တုဋ္ဌမာနသော “သွေ ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌံ ပဿိဿာမီ”တိ ဥဿာဟ-ဇာတော အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တာမုခံ ရက္ခိတုံ အသက္ကောန္တော တုရိတ-တုရိတော ဘရိယံ အာဟ “ပါပေ စဏှာလိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ကေန သဒ္ဓိံ” အဘိရမိဿသိ၊ သွေ တေ ဇာရံ မာရေတွာ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ။ နိရပရာဓံ ကိံ ကာရဏာမာရေဿသိတိ။ ရာဇာ “ကဋ္ဌာရပိဂ်လဿ မြာဟ္မဏဿ မံသလောဟိတေန ဗလိကမ္မံ ကတွာ နဂရဒ္ဓါရံ ပတိဋ္ဌာပေဟိ”တိ အာဟ၊ ဇာရော စ တေ ကဋ္ဌာရပိဂ်လော၊ တံ မာရေတွာ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီတိ။ သာ ဇာရဿ သန္တိကံ သာသနံ ပါဟေသိ “ရာဇာ ကိရ ကဋ္ဌာရပိဂ်လံ မြာဟ္မဏံ မာရေတွာ ဗလိံ ကာတုကာမော၊ သစေ ဇီဝိတုကာမော၊ အညေပိ တယာ သဒိသေ မြာဟ္မဏေ ဂဟေတွာ ကာလဿေဝ ပလာယဿူ”တိ။ သော တထာ အကာသိ။ တံ နဂရေ ပါကဋ္ဌံ အဟောသိ၊ သကလနဂရတော သဗ္ဗေ ကဋ္ဌာရ-ပိဂ်လာ ပလာယိံသု။

ပုရောဟိတော ပစ္စာမိတ္တဿ ပလာတဘာဝံ အဇာနိတွာ ပါတောဝ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ အသုကဋ္ဌာနေ ကဋ္ဌာရပိဂ်လော မြာဟ္မဏော အတ္ထိ၊ တံ ဂဏှာပေထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ အမစ္စေ ပေသေသိ။ တေ တံ အပဿန္တာ အာဂန္တာ “ပလာတော ကိရာ”တိ အာရောစေသုံ။ “အညတ္ထ ဥပဓာရေထာ”တိ သကလနဂရံ ဥပဓာရေန္တာပိ န ပဿိံသု။ တတော “အညံ ဥပဓာရေထာ”တိ ဝုတ္တေ “ဒေဝ ဌပေတွာ ပုရောဟိတံ အညော ဧဝရူပေါ နတ္ထိ”တိ ဝဒိံသု။ ပုရောဟိတံ န သက္ကာ မာရေတုန္တိ။ ဒေဝ ကိံ ကထေထ၊ ပုရောဟိတဿ ကာရဏာ အဇ္ဇေ ဒ္ဓါရေ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတေ နဂရံ အဂုတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ အာစရိယော ကထေန္တော “အဇ္ဇေ နက္ခတ္တံ အတိက္ကမိတွာ ဣတော သံဝစ္ဆရစ္စယေန နက္ခတ္တံ လဘိဿတိ”တိ ကထေသိ၊ သံဝစ္ဆရံ နဂရေ အဒ္ဓါရကေ ပစ္စတ္ထိကာနံ ဩကာသော ဘဝိဿတိ၊ ဣမံ မာရေတွာ အညေန

ဗျတ္တေန ပြာဟ္မဏေန ဗလိကဗ္ဗံ ကာရေတွာ ဒွါရံ ပတိဋ္ဌာပေဿာမာတိ။ အတ္ထိ ပန အညော အာစရိယသဒိဿော ပဏ္ဍိတော ပြာဟ္မဏောတိ။ အတ္ထိ ဒေဝ တဿ အန္တေဝါသီ တက္ကာရိယမာဏဝေါ နာမ၊ တဿ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ ဒတွာ မင်္ဂလံ ကရေထာတိ။

ရာဇာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ သမ္ဗာနံ ကာရေတွာ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ ဒတွာ တထာ ကာတုံ အာဏာပေသိ။ သော မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရဒွါရံ အဂမာသိ။ ပုရောဟိတံ ရာဇာနဘာဝေန ဗန္ဓိတွာ အာနယိံသု။ မဟာသတ္တော ဒွါရဋ္ဌပနဋ္ဌာနေ အာဝါဠံ ခဏာပေတွာ သာဏိံ ပရိက္ခိပိပေတွာ အာစရိယေန သဒ္ဓိံ အန္တေသာဏိယံ အဋ္ဌာသိ။ အာစရိယော အာဝါဠံ ဩလောကေတွာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ အလဘန္တော “အတ္ထော” တာဝ မေ နိပ္ပုဒိတော အဟောသိ။ ဗာလတ္ထာ ပန မုခံ ရက္ခိတုံ အသက္ခောန္တော ဝေဂေန ပါပိတ္ထိယာ ကထေသိ။ အတ္တနာဝ အတ္တနော ဝဓော အာဘတော”တိ မဟာသတ္တံ အာလပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၄။ “အဟမေဝ ဒုပ္ပာသိတံ ဘာသိ ဗာလော၊
ဘေကောဝ’ရညေ အဟိမဂ္ဂါယမာနော။
တက္ကာရိယေ သောဗ္ဗ’မိမံ’ ပတာမိ၊
န ကိရေဝ သာဓု အတိဝေလဘာဏိ”တိ။

တတ္ထ ဒုပ္ပာသိတံ ဘာသိတိ ဒုပ္ပာသိတံ ဘာသိ။ ဘေကောဝါတိ ယထာ အရညေ မဏ္ဍုကော ဝဿန္တော အတ္တနော ခါဒကံ အဟိံ အဂ္ဂါယမာနော’ ဒုပ္ပာသိတံ ဘာသတိ နာမ၊ ဧဝံ အဟမေဝ ဒုပ္ပာသိတံ ဘာသိ။ တက္ကာရိယေတိ တဿ နာမံ၊ တက္ကာရိယာတိ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ နာမ၊ တေနော တံ အာလပန္တော’ ဧဝမာဟ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၅။ “ပပ္ပေါတိ မစ္စော အတိဝေလဘာဏိ၊
ဗန္ဓိ ဝဓံ သောကပရိဒ္ဓဝဉ္စ။
အတ္တာနမေဝ ဂရဟာသိ ဧတ္ထ၊
အာစေရ ယံ တံ နိခဏန္တိ သောဗ္ဗေ”တိ။

၁-အနတ္တော (သျှာ) ၂-အဟိမဂ္ဂယာနော (သီ၊ ဣ) ၃-သောဗ္ဗမိ အဟံ (က)
၄-အဟိံ အဂ္ဂေတိ၊ သော တံ အဂ္ဂါယမာနော (သီ၊ သျှာ)
၅-တက္ကာရိယေတိ တဿ နာမံ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ၊ တံ အာလပန္တော (သျှာ)

တတ္ထ အတိဝေလဘာဏီတိ ဝေလတိက္ကန္တံ ပမာဏတိက္ကန္တံ ကတွာ ကထနံ နာမ န သာဓု၊ အတိဝေလဘာဏီ ပုရိသော န သာဓုတိ အတ္ထော။ သောကပရိဒ္ဓဝဉ္ဇာတိ အာစရိယ ဧဝမေဝ အတိဝေလဘာဏီ ပုရိသော ဝဓံ ဗန္ဓု^၁ သောကဉ္စ မဟန္တေန သဒ္ဓေန ပရိဒ္ဓေဝဉ္စ ပပေါတိ။ ဂရဟာသီတိ ပရံ အဂရဟိတွာ အတ္တာနံယေဝ ဂရဟေယျာသိ။ ဧတ္ထာတိ ဧတသ္မိံ ကာရဏေ။ အာစေရ ယံ တန္တိ အာစရိယ ယေန ကာရဏေန တံ နိခဏန္တိ သောဗ္ဗေ၊ တံ တယာဝ ကတံ၊ တသ္မာ အတ္တာနမေဝ ဂရဟေယျာသီတိ ဝဒတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “အာစရိယ ဝါစံ အရက္ခိတွာ န ကေဝလံ တွမေဝ ဒုက္ခပ္ပတ္တော၊ အညောပိ ဒုက္ခပ္ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိတွာ ဒသေသိ။

ပုဗ္ဗေ ကိရဗာရာဏသိယံ ကာဠိ နာမ ဂဏိကာ အဟောသိ၊ တဿာတုဏှိလော နာမ ဘာတာ။ ကာဠိ ဧကဒိဝသံ သဟဿံ ဂဏှာတိ။ တုဏှိလော ပန ဣတ္ထိဓုတ္တော သုရာဓုတ္တော အက္ခရတ္တော အဟောသိ။ သာ တဿ ဓနံ ဒေတိ၊ သော လဒ္ဓံလဒ္ဓံဝိနာသေတိ။ သာ တံ ဝါရေန္တိပိ ဝါရေတုံ နာသက္ခိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဇူတပရာဇိတော နိဝတ္ထဝတ္ထာနိ ဒဟာ ကဋ္ဌသာရကခဏှံ နိဝါသေတွာ တဿာ ဂေဟံ အာဂမိ။ တာယ စ ဒါသိယော အာဏတ္တာ ဟောန္တိ “တုဏှိလဿ အာဂတကာလေ ကိဉ္စိ အဒတွာ ဂိဝါယံ နံ ဂဟေတွာ နိဟရေယျာထာ”တိ။ တာ တထာ ကရိံသု။ သော ဒွါရမူလေ ရောဒန္တော အဋ္ဌာသိ။

အထေကော သေဋ္ဌိပုတ္တော နိစ္စကာလံ ကာဠိယာ သဟဿံ အာဟရာပေန္တော ဒိသ္မာ “ကသ္မာ တုဏှိလ ရောဒသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာမိ ဇူတပရာဇိတော မမ ဘဂိနိယာ သန္တိကံ အာဂတောမိ၊ တံ မံ ဒါသိယော ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ နိဟရိံသုတိ။ “တေန ဟိ တိဋ္ဌ၊ ဘဂိနိယာ တေ ကထေဿာမိ”တိ သော ဂန္တော “ဘာတာ တေ ကဋ္ဌသာရကခဏှံ နိဝါသေတွာ ဒွါရမူလေ ဌိတော၊ ဝတ္ထာနိဿ ကိမတ္ထံ န ဒေသိ”တိ အာဟ။ အဟံ တာဝ န ဒေမိ၊ သစေ ပန တေ သိနေဟော အတ္ထိ၊ တံ ဒေဟိတိ။ တသ္မိံ ပန ဂဏိကာယ ဃရေ ဣဒံစာရိတ္ထံ— အာဘတသဟဿတော^၂ ပဉ္စသတာနိ ဂဏိကာယ ဟောန္တိ၊ ပဉ္စသတာနိ ဝတ္ထဂန္ဓမာလမူလာနိ ဟောန္တိ။ အာဂတပုရိသာ တသ္မိံ ဃရေ လဒ္ဓဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ ရတ္ထိံ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဂစ္ဆန္တော အာဘတဝတ္ထာနေဝ နိဝါသေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မာ သော သေဋ္ဌိပုတ္တော တာယ ဒိန္နဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ အတ္တနော သာဋကေ တုဏှိလဿံ ဒါပေသိ။ သော နိဝါသေတွာ

နဒန္တော ဂဇ္ဇန္တော ဂန္တော သုရာဂေဟံ ပါရိသိ။ ကာဠိပိ ဒါသိယော အာဏာ-
ပေသိ “သွေ တေဿ ဂမနကာလေ ဝတ္ထာနိ အစ္စန္တေယျာယာ”တိ။ တာ
တဿ နိက္ခမနကာလေ ဣတော စိတော စ ဥပဓာရိတွာ ဝိလုမ္မမာနာ^၁
သာဠကေ ဂဟေတွာ “ဣဒါနိ ယာဟိ ကုမာရာ”တိ နဂ္ဂံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။
သော နဂ္ဂေါ နိက္ခမိ။ ဇနော ပရိဟာသံ ကရေတိ။ သော လဇ္ဇိတွာ
“မယာဝေတံ ကတံ၊ အဟမေဝ အတ္တနော မုခံ ရက္ခိတုံ နာသက္ခိ”န္တိ ပရိဒေဝိ။
ဣဒံ တာဝဒဿေတုံ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၆။ “ကိမေဝ’ဟံ တုဏှိလမနုပုစ္ဆိ၊
ကရေယျ သံ ဘာတရံ ကာဠိကာ’ယံ။
နဂ္ဂေါဟံ ဝတ္ထယုဂဇ္ဇ ဇိနော၊
အယမ္ပိ အတ္ထော ဗဟုတာဒိသောဝါ”တိ။

တတ္ထ ဗဟုတာဒိသောဝါတိ သေဠိပုတ္တော ဟိ အတ္တနာ ကတေန
ဒုက္ခံ ပတ္တော၊ တုမ္ပိ တသ္မာ အယမ္ပိ တုယံ ဒုက္ခပ္ပတ္တိ အတ္ထော ဗဟုဟိ
ကာရဏေဟိ တာဒိသောဝ။

အပရောပိ ဗာရာဏသီယံ အဇပါလာနံ ပမာဒေန ဂေါစရဘူမိယံ ဦသု
မေဏှေသု ယုဇ္ဈန္တေသု ဧကော ကုလိင်္ဂသကုဏော “ဣမေ ဒါနိ ဘိန္တေဟိ
သီသေဟိ မရိဿန္တိ၊ ဝါရေဿာမိ တေတိ မာတုလာ မာ ယုဇ္ဈာယာ”တိ
ဝါရေတွာ တေသံ ကံထံ အဂ္ဂဟေတွာ ယုဇ္ဈန္တာနညေဝ ပိဋိယမ္ပိ သီသေပိ
နိသိဒိတွာ ယာစိတွာ ဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော “တေန ဟိ မံ မာရေတွာ
ယုဇ္ဈာယာ”တိ ဥဘိန္တမ္ပိ သီသန္တရံ ပါရိသိ။ တေ အညမညံ ယုဇ္ဈိသုယေဝ။ သော
သဏှကရဏီယံ ပိသိတော ပိယ အတ္တနာ ကတေနော ဝိနာသံ ပတ္တော။ ဣဒမ္ပိ
အပရံ ကာရဏံ ဒဿေတုံ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၁၀၇။ “ယော ယုဇ္ဈမာနာန’မယုဇ္ဈမာနော၊
မေဏှန္တရံ အစ္စပတိ ကုလိင်္ဂေါ။
သော ပိသိတော မေဏှသိရေဟိ တတ္ထ၊
အယမ္ပိ အတ္ထော ဗဟုတာဒိသောဝါ”တိ။

တတ္ထ မေဏှန္တရန္တိ မေဏှာနံ အန္တရံ။ အစ္စပတိတိ အတိဂန္တော ဥပ္ပတိ၊
အာကာသေ သီသာနံ ဝေမဇ္ဈေ အဋ္ဌာသီတိ အတ္ထော။ ပိသိတောတိ ပိဋိတော။

အပရေပိ ဗာရာဏသိဝါသိနော ဂေါပါလကာ ဖလိတံ တာလရက္ခံ ဒိသ္မာ
 ဧကံ တာလဖလတ္ထာယ ရက္ခံ အာရောပေသုံ။ တသ္မိံ ဖလာနိ ပါတေန္တေ
 ဧကော ကဏ္ဍသပ္ပေါ ဝဗ္ဗိကာ နိက္ခမိတွာ တာလရက္ခံ အာရဟိ။ ဟေဋ္ဌာ
 ပတိဋ္ဌိတာ ဒဏ္ဍေဟိ ပဟရန္တာ နိဝါရေတုံ နာသက္ခိံသု။ တေ “သပ္ပေါ တာလံ
 အဘိရဟတိ”တိ ဣတရဿ အာစိက္ခိံသု။ သော ဘိတော မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိ။
 ဟေဋ္ဌာ ဋ္ဌိတာ ဧကံ ထိရသာဋကံ စတုသု ဣဏ္ဍေသု ဂဟေတွာ “ဣမသ္မိံ
 သာဋကေပတာ”တိ အာဟံသု။ သော ပတန္တော စတုန္တမ္ပိ အန္တရေသာဋကမဇ္ဈေ
 ပတိ။ တဿ ပန ပါတနဝေဂေန တေ သန္တာရေတုံ အသက္ခောန္တာ အညမညံ
 သီသေဟိ ပဟရိတွာ ဘိန္တေဟိ သီသေဟိ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။ ဣဒမ္ပိ ကာရဏံ
 ဒသေန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၈။ “စတုရော ဇနာ ပေါတ္တက’မဂ္ဂဟေသုံ၊
 ဧကဉ္စ ပေါသံ အနုရက္ခမာနာ။
 သဗ္ဗေဝ တေ ဘိန္တသိရာ သယိံသု၊
 အယမ္ပိ အတ္ထော ဗဟုတာဒိသောဝါ”တိ။

တတ္ထ ပေါတ္တကန္တိ သာဏသာဋကံ။ သဗ္ဗေဝ တေတိ တေပိ စတ္တာရောဇနာ
 အတ္တနာ ကတေနော ဘိန္တသိသာ သယိံသု။

အပရေပိ ဗာရာဏသိဝါသိနော ဇဠကစောရာ ရတ္ထိံ ဧကံ အဇံ ထေနေတွာ
 “ဒိဝါအရညေ ခါဒိဿာမာ”တိ တဿာ အဝဿနတ္ထာယ မုခံ ဗန္ဓိတွာ ဝေဠုရမ္မေ
 ဌပေသုံ။ ပုနဒိဝသေ တံ ခါဒိတုံ ဂစ္ဆန္တာ အာဝုခံ ပမုသိတွာ အဂမံသု။ တေ
 “အဇံ မာရေတွာ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိဿာမ၊ အာဟရဏာဝုခေ”န္တိ ဧကဿပိ
 ဟတ္ထေ အာဝုခံ အဒိသ္မာ “ဝိနာ အာဝုခေန ဧတံ မာရေတွာပိ မံသံ ဂဟေတုံ
 န သက္ကာ၊ ဝိဿဇဇေထ နံ၊ ပုညမဿ အတ္ထိ”တိ ဝိဿဇဇေသုံ။ တဒါ ဧကော
 နဠကာရော ဝေဠု ဂဟေတွာ “ပုနပိ အာဂန္တာ ဂဟေဿာမိ”တိ နဠကာရ-
 သတ္ထံ ဝေဠုရမ္မန္တရေ ဌပေတွာ ပက္ကာမိ။ အဇော “မုတ္တာမိ”တိ တုသိတွာ
 ဝေဠုမူလေ ကိဠမာနာ ပစ္စိမပါဒေဟိ ပဟရိတွာ တံ သတ္ထံ ပါတေသိ။ စောရာ
 သတ္ထသဒ္ဓိ သုတွာ ဥပဓာရေန္တာ တံ ဒိသ္မာ တုဠမာနသာ အဇံ မာရေတွာ
 မံသံ ခါဒိံသု။ ဣတိ “သာပိ အဇော အတ္တနာ ကတေနော မတာ”တိ ဒသေတုံ
 ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၀၉။ “အဇာ ယထာ ဝေဠုဂုဗ္ဗသ္မိံ ဗဒ္ဓါ”^၁၊
 အဝက္ခိပန္နိ အသိမဇ္ဈဂစ္ဆိ။
 ဟေနေဝ တဿာ ဂလကာဝကန္တံ^၂၊
 အယမ္ပိ အတ္ထော ဗဟုတာဒိသောဝါ”^၃တိ။

တတ္ထ အဝက္ခိပန္နိတိ ကိဋ္ဌမာနာ ပစ္စိမပါဒေ ဒိပန္နိ။

ဝေဠု ပန ဝတွာ “အတ္တနော ဝစနံ ရက္ခိတွာ မိတဘာဏိနော နာမ မရဏ-
 ဒုက္ခာ မုစ္ဆန္တိ”^၄တိ ဒဿေတွာ ကိန္နရဝတ္ထု^၅ အာဟရိ။

ဗာရာဏသီဝါသီ ကိရေကော လုဒ္ဒကော ဟိမဝန္တံ ဂန္တာ ဧကေနပါယေန
 ဇယဗ္ဗတိကေ ဌေ ကိန္နရေ ဂဟေတွာ အာနေတွာ ရညော အဒါသိ။ ရာဇာ
 အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗေ ကိန္နရေ ဒိသွာ တုဿိတွာ “လုဒ္ဓ ဣမေသံ ကော ဂုဏော”^၆တိ ပုစ္ဆိ။
 ဒေဝ ဧတေ မရုရေန သဌေန ဂါယန္တိ၊ မနုဉ် နစ္စန္တိ၊ မနုဿာ ဧဝံ ဂါယိတုဉ္စ
 နစ္စိတုဉ္စ န ဇာနန္တိတိ။ ရာဇာ လုဒ္ဓဿ ဗဟုံ ခေန ဒတွာ ကိန္နရေ “ဂါယထ
 နစ္စထာ”^၇တိ အာဟ။ ကိန္နရာ “သစေ မယံ ဂါယန္တာ ဗျူနံ ပရိပုဏ္ဏံ ကာတုံ
 န သက္ခိဿာမ၊ ဒုဂ္ဂိတံ ဟောတိ၊ အမေ ဂရဟိဿန္တိ ဝဓိဿန္တိ၊ ဗဟုံ ကထေန္တာ-
 နန္တပန မုသာဝါဒေါဝိ ဟောတိ”^၈တိ မုသာဝါဒဘယေန ရညာ ပုနပ္ပုနံ ဝုတ္တာဝိ
 န ဂါယိသု န နစ္စိသု။ ရာဇာ ကုဠိတွာ “ဣမေ မာရေတွာ မံသံ ပစိတွာ
 အာဟရထာ”^၉တိ အာဏာပေန္တော သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၀။ “ဣမေ န ဒေဝါ န ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တာ၊
 မိဂါ ဣမေ အတ္ထဝသံ ဂတာ မေ။
 ကေဉ္စ နံ သာယမာသေ ပစန္တိ၊
 ဧကံ ပုနပ္ပါတရာသေ ပစန္တိ”^{၁၀}တိ။

တတ္ထ မိဂါ ဣမေတိ ဣမေ သစေ ဒေဝါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ဝါ ဘဝေယျံ၊ နစ္စေယျံ
 စေဝ ဂါယေယျုဉ္စ၊ ဣမေ ပန မိဂါ တိရစ္ဆာနဂတာ။ အတ္ထဝသံ ဂတာ မေတိ^{၁၁}
 အတ္ထံ ပစ္စာသိသန္တေန လုဒ္ဓေန အာနိတတ္တာ အတ္ထဝသေန မမ ဟတ္ထံ
 ဂတာ^{၁၂}။ ဧတေသု ဧကံ သာယမာသေ၊ ဧကံ ပါတရာသေ ပစန္တိတိ။

ကိန္နရီ စိန္တေသိ “ရာဇာ ကုဒ္ဓေါ နိဿံသယံ မာရေဿတိ၊ ဣဒါနိ ကထေတုံ
 ကာလော”^{၁၃}တိ အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၁-ဗန္ဓာ (သျှာ)

၃-အတ္ထဝသာဘတာ ဣမေတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂-ဂလကံ ဝိကန္တာ (သျှာ)၊ ဂလယာ ဝိကန္တံ (က)

၄-မမအာဘတာ (သီ သျှာ၊ ဣ)

၁၁၁။ “သတံ သဟဿာနိ ဒုဘာသိတာနိ၊
ကလမ္ပိ နာဂ္ဂန္တိ သုဘာသိတဿ။
ဒုပ္ပာသိတံ သင်္ကမာနော ကိလေသော၊
တဿွာ တုဏှိ ကိမ္မုရိသာ ခ ဗာလျာ”တိ။

တတ္ထ သင်္ကမာနော ကိလေသောတိ ကဒါစိ အဟံ ဘာသမာနော ဒုပ္ပာသိတံ ဘာသေယျံ၊ ဧဝံ ဒုပ္ပာသိတံ သင်္ကမာနော ကိလိဿတိ ကိလမတိ။
တဿွာတိ တေန ကာရဏေန တုမှာကံ န ဂါယိ၊ န ဗာလဘာဝေနာတိ။

ရာဇာ ကိန္နရိယာ တုသိတွာ အနန္တရံ ဂါထမာဟ—

၁၁၂။ “ယာ မေ’သာ ဗျာဟာသိ၊ ပမုဇ္ဈထေ’တံ၊
ဂိရိဉ္စ နံ? ဟိမဝန္တံ နယန္တု။
ဣမဉ္စ ခေါ ဒေန္တု မဟာနဿာယ၊
ပါတောဝ နံ ပါတရာသေ ပစန္တု”တိ။

တတ္ထ ယာ မေ’သာတိ ယာ မေ သော။ ဒေန္တုတိ မဟာနသတ္တာယ ဒေန္တု။

ကိန္နရော ရညော ဝစနံ သုတွာ “အယံ မံအကထေန္တံ အဝဿံ မာရေဿတိ၊
ဣဒါနိ ကထေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၁၁၃။ “ပဇ္ဇန္တနာထာ ပသဝေါ၊ ပသုနာထာ အယံ ပဇာ။
တွံ နာထောသိ မဟာရာဇ၊ နာထောဟံ ဘဒ္ဒိယာယ မေ။
ဒိန္နမညတရံ ဥတွာ၊ မုတ္တော ဂစ္ဆေယျ ပဗ္ဗတ”န္တိ။

တတ္ထ ပဇ္ဇန္တနာထာ ပသဝေါတိ တိဏဘက္ခာ ပသဝေါ မေဃနာထာ နာမ။ ပသုနာထာ အယံ ပဇာတိ အယံ ပန မနုဿပဇာ ပဉ္စဂေါရသေန ဥပဇီဝန္တိ ပသုနာထာ ပသုပတိဋ္ဌာ။ တွံ နာထောသိတိ? တွံ မမ ပတိဋ္ဌာ အသိ။ နာထောဟန္တိ မမ ဘရိယာယ အဟံ နာထော၊ အဟမဿာ ပတိဋ္ဌာ။
ဒိန္နမညတရံ ဥတွာ၊ မုတ္တော ဂစ္ဆေယျ ပဗ္ဗတန္တိ အမှာကံ ဒိန္နံ အန္တရေ ဧကော ဧကံ မတံ ဥတွာ သယံ မရဏတော မုတ္တော ဟိမဝန္တံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဇီဝမာနာ ပန မယံ အညမညံ န ဇဟာမ၊ တဿွာ သစေပိ ဣမံ ဟိမဝန္တံ ပေသေတုကာမော၊ မံ ပဌမံ မာရေတွာ ပစ္ဆာ ပေသေဟိတိ။

၁-ကိပုရိသော (သီ၊ သျာ)

၃-ဂိရိဝံ (က)

၂-ဗျာကာသိ (သီ၊ သျာ၊ က)

၄-တွံ နာထောသိတိ (သီ၊ ဣ)

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတ္တာ “မဟာရာဇ န မယံ တဝ ဝစနံ အကာတုကာမတာယ တုဏှိ အဟုမှ၊ မယံ ကထာယ ပန ဒေါသံ ဒိသ္မာ န ကထယိမှာ”တိ ဒီပေန္တော ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၁၄။ “န ဝေ နိန္ဒာ သုပရိဝဇ္ဇယေထ၊
 နာနာ ဇနာ သေဝိတဗ္ဗာ ဇနိန္ဒ။
 ယေနော ဧကော လဘတေ ပသံသံ၊
 တေနော အညော လဘတေ နိန္ဒိတာရံ။

၁၁၅။ သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တော အတိစိတ္တော၊
 သဗ္ဗော လောကော စိတ္တဝါ သမ္ဘိ စိတ္တေ။
 ပစ္စေကစိတ္တာ ပုထု သဗ္ဗသတ္တာ၊
 ကဿီမ စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တေ”တိ။

တတ္ထ သုပရိဝဇ္ဇယေထာတိ မဟာရာဇ နိန္ဒာ နာမ သုခေန ပရိဝဇ္ဇေတုံ န သတ္တာ။ နာနာ ဇနာတိ နာနာဆန္ဒာ ဇနာ။ ယေနောဝါတိ ယေန သီလာဒိဂုဏေန ဧကော ပသံသံ လဘတိ၊ တေနော အညော နိန္ဒိတာရံ လဘတိ။ အမှာကပ္ပိ ကိန္ဒရာနံ အန္တရေ ကထနေန ပသံသံ လဘတိ၊ မနုဿာနံ အန္တရေ နိန္ဒ၊ ဣကံ နိန္ဒာ နာမ ဒုပ္ပရိဝဇ္ဇိယာ၊ သွာဟံ ကထံ တဝ သန္တိကာ ပသံသံ လဘိဿာမီတိ။

သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တောတိ^၁ မဟာရာဇ အသပ္ပုရိသော နာမ ပါဏာတိပါတာဒိစိတ္တေန၊ သပ္ပုရိသော ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ အာဒိ-
 စိတ္တေန အတိစိတ္တောတိ^၂၊ ဧဝံ သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တော အတိ-
 စိတ္တောတိ^၃ အတ္တော။ စိတ္တဝါ သမ္ဘိ စိတ္တေတိ သဗ္ဗော ပန လောကော
 အတ္တေနော ဟိနေန ဝါ ပဏီတေန ဝါ စိတ္တေန စိတ္တဝါ နာမ^၄။ ပစ္စေက-
 စိတ္တာတိ ပါဠိယေက္ကစိတ္တာ ပုထုပ္ပဘေဒါ သဗ္ဗေ သတ္တာ။ တေသု ကဿေ-
 ကဿ တဝ ဝါ အညဿ ဝါ စိတ္တေန^၅ ကိန္ဒရီ ဝါ မာဒိသော ဝါ အညော ဝါ
 ဝတ္တေယျ၊ တသ္မာ “အယံ မမ စိတ္တဝသေန န ဝတ္တတိ”တိ၊ မာ မယံ ကုဇ္ဈိ။

၁-သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တော အစိတ္တောတိ (သီ၊ ဣ)၊ သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တေန

အတိစိတ္တောတိ (သျှာ)

၂-အစိတ္တောတိ (ဣ)

၃-ပရိစိတ္တေန အတိစိတ္တောတိ (သီ၊ သျှာ)၊ ပရိစိတ္တေန အစိတ္တောတိ (ဣ)

၄-စိတ္တံ ဇနာတိ ဝေ (က)

၅-စိတ္တေန (သျှာ၊ ဣ)

သဗ္ဗသတ္တာ ဟိ အတ္တနော စိတ္တဝသေန^၁ ဂစ္ဆန္တိ ဒေဝါတိ။ ကိမ္ဗရိသော ရညော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

ရာဇာ “သဘာဝမေဝ ကထေတိ ပဏှိတော ကိန္နရော”တိ သောမန-
ဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၁၆။ “တုဏှိ အဟူ ကိမ္ဗရိသော သဘရိယော၊
ယော ဒါနိ ဗျာဟာသိ ဘယဿ ဘိတော။
သော ဒါနိ မုတ္တော သုခိတော အရောဂေါ၊
ဝါစာကိရေဝ’တ္ထဝတိ နရန”န္တိ။

တတ္ထ ဝါစာကိရေဝ’တ္ထဝတိ^၂ နရနန္တိ ဝါစာဂိရာ ဝေဉ် ဣမေသံ သတ္တာနံ
အတ္ထဝတိ ဟိတာဝဟာ ဟောတိတိ အတ္တော။

ရာဇာ ကိန္နရေ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ နိသီဒါပေတွာ တမေဝ လုဒ္ဓံ ပက္ခောသာ-
ပေတွာ “ဂစ္ဆ ဘဏေ၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေယေဝ ဝိဿဇ္ဇေဟိ”တိ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။
မဟာသတ္ထောပိ “အာစရိယ ဧဝံ ကိန္နရာ ဝါစံ ရက္ခိတွာ ပတ္တကာလေ ကထိ-
တေန သုဘာသိတေနေဝ မုတ္တော၊ တံ ပန ဒုက္ကထိတေန မဟာဒုက္ခံ ပတ္တော”တိ
ဣဒံ ဥဒါဟရဏံ ဒေသေတွာ “အာစရိယ မာ ဘာယိ၊ ဇီဝိတံ တေ အဟံ
ဒဿာမီ”တိ အဿာသေသိ၊ “အပိစ ခေါပနံ တုမေ မံ ရက္ခေယျာဏာ”တိဝုတ္တေ
“န တာဝနက္ခတ္တယောဂေါ လဗ္ဘတိ”တိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေတွာ မဇ္ဈိမယာမ-
သမနန္တရေ မတံ ဇဠကံ အာဟရာပေတွာ “ဗြာဟ္မဏ ယတ္ထ ကတ္တမိ ဂန္တော
ဇီဝါဟိ”တိ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ ဥဃျောဇေတွာ ဇဠကမံသေန ဗလိံ ကတွာ
ဒွါရံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

သတ္တာဣမံဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ကော-
ကာလိကော ဝါစာယ ဟတောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါကဋ္ဌာရပိဂ်လော ကောကာလိကော အဟောသိ၊ တက္ကာရိယပဏှိတော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တက္ကာရိယဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ရူပိဂရာဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၂)

တဿ ဂါမဝရံ ဒဗ္ဗိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဗကထေသိ။ သော ကိရ ဘိက္ခုဟိ “ဗဟူပကာရော တေ အာဝုသော ဒေဝဒတ္တသတ္တာ၊ တံ တထာဂတံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘိ၊ တိဏိ ပိဋကနိ ဥဂ္ဂဏှိ၊ လာဘသက္ကာရံ ပါပုဏှိ”တိ ဝုတ္တော “အာဝုသော သတ္တာရာ မမ တိဏဂ္ဂမတ္တောပိ ဥပကာရော န ကတော၊ အဟံ သယမေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇိ၊ သယံ တိဏိ ပိဋကနိ ဥဂ္ဂဏှိ၊ သယံ လာဘသက္ကာရံ ပါပုဏှိ”န္တိ ကထေသိ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အကတညူ အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော အကတဝေဒိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တော “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ အကတညူ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကတညူယေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မယာ ဇိဝိတေ ဒိန္ဓေပိ မမ ဂုဏမတ္တံ န ဇာနာတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကော အသီတိ-
ကောဠိဝိဘဝေါ သေဋ္ဌိ ပုတ္တံ လဘိတွာ “မဟာဓနကော”တိဿ နာမံ ကတွာ
“သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တော မမ ပုတ္တော ကိလမိဿတိ”တိ န ကိဉ္စိ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။
သော ဂီတနုစ္စဝါဒိတခါဒနဘောဇနတော ဥဒ္ဓံ န ကိဉ္စိ အညာသိ။ တံ
ဝယပ္ပတ္တံ ပတိရူပေန ဒါရေန သံယောဇေတွာ မာတာပိတရော ကာလမ-
ကံသု။ သော တေသံ အစ္စယေန ဣတ္ထိရတ္တသုရာရတ္တာဒီဟိ ပရိဝုတော နာနာ-
ဗျသနမုခေဟိ သဗ္ဗံ ဓနံ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ဣဏံ အာဒါယ တံ ဒါတုံ အသက္ကောန္တော
ဣဏာယိကေဟိ စောဒိယမာနော စိန္တေသိ “ကိ” မယံ ဇိဝိတေန၊ ဧကေနမ္ပိ^၁
အတ္တဘာဝေန အညော ဝိယ ဇာတော၊ မတံ မေ သေယျော”တိ။ သော
ဣဏာယိကေ အာဟ “တုမှာကံ ဣဏပဏ္ဍာနိ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆထ၊
ဂင်္ဂါတီရေ မေ နိဒဟိတံ ကုလသန္တကံ ဓနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝေါ ဒဿာမီ”တိ။ တေ
တေန သဗ္ဗိ အဂမံသု။ သော “ဣဓ ဓန”န္တိ နိဗ္ဗိဋ္ဌာနံ အာစိက္ခန္တော ဝိယ “ဂင်္ဂါယံ
ပတိတွာ မရိဿာမီ”တိ ပလာယိတွာ ဂင်္ဂါယံ ပတိ။ သော စဏ္ဍာသောတေန
ဝုယုန္တော ကာရုညရဝံ ဝိရဝိ။

တဒါ မဟာသက္ကော ရူပိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပရိဝါရံ ဆဋ္ဌေတွာ ဧက-
ကောဝ ဂင်္ဂါနိဝတ္တနေ ရမဏီယေ သာလမိဿကေ သုပုပ္ဖိတအမ္မဝနေ ဝသတိ
ဥပေါသထံ ဥပဝုတ္တာယ။ တဿ သရီရစ္ဆဝိ သုမဇ္ဇိတကဉ္စနပဋ္ဌဝဏ္ဏာ အဟောသိ။

ဟတ္ထပါဒါ လာခါရသပရိကမ္မကတာ ဝိယ၊ နဂုံဌံ စာမရိနဂုံဌံ ဝိယ၊ သိင်္ဂါနိ ရဇတဒါမသဒိသာနိ၊ အက္ခိနိ သုမဇ္ဇိတမဏိဂုဋ္ဌိကာ ဝိယ၊ မုခံ ဩဒဟိတွာ ဌပိတရတ္ထကမ္မလဂေဏှကံ ဝိယ။ ဧဝရူပံ တဿ ရူပံ အဟောသိ။ သော အမုရတ္ထသမယေ တဿ ကာရုညသဒ္ဓိ သုတွာ “မနုဿသဒ္ဓေါ သူယတိ၊ မာ မယိ ဓရန္တေ မရတု၊ ဇီဝိတမဿ ဒဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ သယနဂုမ္မာ ဥဋ္ဌာယ နဒိတိရံ ဂန္ဓာ “အဗ္ဘော ပုရိသ မာ ဘာယိ၊ ဇီဝိတံ တေ ဒဿာမီ”တိ အဿာ-
သေတွာ သောတံ ဆိန္တန္တော ဂန္ဓာ တံ ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ တိရံ ပါပေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ နေတွာ ဖလာဖလာနိ ဒတွာ ဒွိဟတိဟစ္စယေန “ဘော ပုရိသ အဟံ တံ ဣတော အရညတော နိဟရိတွာ ဗာရာဏသိမဂ္ဂေ ဌပေဿာမိ၊ တံ သောတ္ထိနာ ဂမိဿသိ၊ အပိစ ခေါ ပန တံ ‘အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ကမ္ဘန-
မိဂေါ ဝသတိ’တိ နေကာရဏာ မံ ရညော စေဝ ရာဇမဟာမတ္တဿ စ မာ အာစိက္ခာဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု သာမီ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။

မဟာသတ္ထော တဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ တံ အတ္တနော ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ ဗာရာဏသိမဂ္ဂေ ဩတာရေတွာ နိဝတ္တိ။ တဿ ဗာရာဏသိ-
ပဝိသနဒိဝသေယေဝ ခေမာ နာမ ရညော အဂ္ဂမဟေသီ ပစ္စုသကာလေ သုပိနန္တေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မိဂံ အတ္တနော ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “သစေ ဧဝရူပေါ မိဂေါ န ဘဝေယျ၊ နာဟံ သုပိနေ ပဿေယျ၊ အဗ္ဗါ ဘဝိဿတိ၊ ရညော အာရောစေဿာမီ”တိ။ သာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မဟာရာဇ အဟံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မိဂံ ပဿိတုံ ဣန္ဒာမိ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမိဂဿ ဓမ္မံ သောတုကာမာမိ၊ လဘိဿာမိ စေ၊ ဇီဝေယျ၊ နော စေ၊ နတ္ထိ မေ ဇီဝိတ”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ အဿာသေတွာ “သစေ မနုဿလောကေ အတ္ထိ၊ လဘိဿသိ”တိ ဝတွာ ပြာဟ္မဏေ ပက္ခောသာပေတွာ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ မိဂါ နာမ ဟောန္တိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဒေဝ ဟောန္တိ”တိ သုတွာ အလင်္ကတ-
ဟတ္ထိက္ခန္တေ သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကေ သဟဿထဝိကံ ဌပေတွာ ယော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မိဂံ အာစိက္ခိဿတိ၊ တဿ သဒ္ဓိံ သဟဿထဝိကသုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကေန တဉ္စ ဟတ္ထိံ တတော စ ဥတ္တရိ ဒါတုကာမော ဟုတွာ သုဝဏ္ဏပဋေ ဂါထံ လိခါ-
ပေတွာ ဧကံ အမစ္စံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဧဟိ တာတ၊ မမ ဝစနေန ဣမံ ဂါထံ နဂရဝါသိနံ ကထေဟိ”တိ ဣမသ္မိံ ဇာတကေ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၇။ “တဿ ဂါမဝရံ ဒဗ္ဗိ၊ နာရိယော စ အလင်္ကတာ။
ယော ဗေ တံ မိဂမက္ခာတိ၊ မိဂါနံ မိဂမုတ္တမ” နိ။

အမစ္စော သုဝဏ္ဏပနံ ဂဟေတွာ သကလနဂရေ ဝါစာပေသိ။ အထ သော သေဋ္ဌိပုတ္တော ဗာရာဏသီ ပဝိသန္တောဝံ တံ ကထံ သုတွာ အမစ္စဿ သန္တိကံ ဂန္တော “အဟံ ရညော ဝေရူပံ မိဂံ အာစိက္ခိဿာမိ၊ မံ ရညော ဒဿေဟိ” တိ အာဟ။ အမစ္စော ဟတ္ထိက္ခန္တတော ဩတရိတွာ တံ ရညော သန္တိကံ နေတွာ “အယံ ကိရ ဒေဝ တံ မိဂံ အာစိက္ခိဿတိ” တိ ဒဿေသိ။ ရာဇာ “သစ္စံ အန္တော ပုရိသာ” တိ ပုစ္ဆိ။ သော “သစ္စံ မဟာရာဇ၊ တံ ဧတံ ယသံ မယံ ဒေဟိ” တိ ဝဒန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၈။ “မယံ ဂါမဝရံ ဒေဟိ၊ နာရိယော စ အလင်္ကတာ။
အဟံ တေ မိဂမက္ခိဿံ၊ မိဂါနံ မိဂမုတ္တမ” နိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တဿ မိတ္တဒုဒ္ဓိဿ တုဿိတွာ “အန္တော ကုဟိ” သော မိဂေါ ဝသတိ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဒေဝါ” တိ ပုတ္တေ တမေဝ မဂ္ဂဒေသကံ ကတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တံ ဌာနံ အဂမာသိ။ အထ နံ သော မိတ္တဒုဒ္ဓိ “သေနံ ဒေဝ သန္တိသီဒါပေဟိ” တိ ဝတွာ သန္တိသိန္နာယ သေနာယ ဒေသော ဒေဝ သုဝဏ္ဏမိဂေါ ဧတသ္မိ ဝနေ ဝသတိ” တိ ဟတ္ထံ ပဿာရေတွာ အာစိက္ခန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၉။ “ဧတသ္မိ ဝနသဏ္ဍာသ္မိ၊ အဗ္ဗာ သာလာ စ ပုပ္ဖိတာ။
ဣန္ဒဂေါပကသဉ္ဇန္တာ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိဂေါ” တိ။

တတ္ထ ဣန္ဒဂေါပကသဉ္ဇန္တာတိ ဧတဿ ဝနသဏ္ဍာသ္မိ ဘူမိ ဣန္ဒဂေါပက-ဝဏ္ဏာယ ရတ္တာယ သုခသမ္ပဿာယ တိဏဇာတိယာ သဉ္ဇန္တာ၊ သသကုစ္ဆိ၊ ဝိယ မုဒုကာ၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိ ရမဏီယေ ဝနသဏ္ဍေ ဒေသော တိဋ္ဌတိတိ ဒဿေတိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ အမစ္စေ အာဏာပေသိ “တဿ မိဂဿ ပလာယိတုံ အဒတွာ ခိပ္ပံ အာရဟေတ္ထေဟိ ပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ ဝနသဏ္ဍံ ပရိဝါရေထာ” တိ။ တေ တထာ ကတွာ ဥန္တဒိသု။ ရာဇာ ကတိပယေဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ သောပိဿ အဝိဒူရေ အဋ္ဌာသိ။ မဟာ-သတ္တော တံ သဒ္ဓိံ သုတွာ စိန္တေသိ “မဟန္တော ဗလကာယသဒ္ဓေါ၊ တမှာ မေ

ပုရိသာ ဘယေန ဥပ္ပန္နေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။ သော ဥဋ္ဌာယ သကလပရိသံ
 ဩလောကေတွာ ရညော ဌိတဋ္ဌာနံ ဒိသ္မာ “ရညော ဌိတဋ္ဌာနေယေဝ မေ
 သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ၊ ဧတ္ထေဝ မယာ ဂန္တု ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ရာဇာဘိမုခေါ
 ပါယာသိ။ ရာဇာ တံ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ “နာဂဗလောမိဂေါ အဝတ္ထရန္တောဝိယ
 အာဂစ္ဆေယျ၊ သရံ သန္တယိတွာ ဣမံ မိဂံ သန္တာသေတွာ သစေ ပလာယတိ၊
 ဝိဇ္ဇိတွာ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဂဏှိဿာမိ”တိ ခနံ အာရောပေတွာ ဗောဓိသတ္တာဘိ-
 မုခေါ အဟောသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၂၀။ “ခနံ အဒ္ဓေဇ္ဈံ ကတွာန၊ ဥသို သန္တယုပါဂမိ”။
 မိဂေါ စ ဒိသ္မာ ရာဇာနံ၊ ဒုရတော အဇ္ဈဘာသထ။

၁၂၁။ အာဂမေဟိ မဟာရာဇ၊ မာ မံ ဝိဇ္ဇိ^၂ရထေသဘ။
 ကော နု တေ ဣဒမက္ခာသိ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိဂေါ”တိ။

တတ္ထ အဒ္ဓေဇ္ဈံ ကတွာနာတိ ဇိယာယ စ သရေန စ သဒ္ဓိံ ဧကမေဝ
 ကတွာ။ သန္တယာတိ သန္တယိတွာ၊ အာဂမေဟိတိ “တိဋ္ဌ မဟာရာဇ၊ မာ မံ
 ဝိဇ္ဇိ၊ ဇီဝဂ္ဂါဟမေဝ ဂဏှာဟိ”တိ မဓုရာယ မနုဿဝါစာယ အဘာသိ။

ရာဇာ တဿ မဓုရကထာယ ဗန္ဓိတွာ ခနံ ဩတာရေတွာ ဂါရဝေန
 အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တောပိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ မဓုရပဋိသန္တာရံ ကတွာ
 ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ မဟာဇနောပိ သဗ္ဗာဝုဓာနိ ဆဇ္ဇေတွာ အာဂန္တော ရာဇာနံ
 ပရိဝါရေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာသတ္တော သုဝဏ္ဏကိင်္ကဏိကံ စာလေန္တော
 ဝိယ မဓုရေန သရေန ရာဇာနံ ပုစ္ဆိ “ကော နု တေ ဣဒမက္ခာသိ၊ ဧတ္ထေသော
 တိဋ္ဌတေ မိဂေါ”တိ။ တသ္မိံ ခဏေ ပါပပုရိသော ထောက် ပဋိက္ခမိတွာ
 သောတပထေဝ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ “ဣမိနာ မေ ဒဿိတော”တိ ကထေန္တော
 ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၁၂၂။ “ဧသ ပါပစရော ပေါသော၊ သမ္ပ တိဋ္ဌတိ အာရကာ။
 သော’ယံ^၄မေ ဣဒမက္ခာသိ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိဂေါ”တိ။

တတ္ထ ပါပစရေတိ ဝိဿဋ္ဌာစာရော။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော တံ မိတ္တဒုစ္ဆိံ ဂရဟိတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော
 သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၁-သန္တာယုပါဂမိ (သီ၊ ဣ)

၃-သန္တာယာတိ သန္တဟိတွာ (သီ၊ ဣ)

၂-ဝိဇ္ဇိ (သျှ၊ က)

၄-သော ဟိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၁၂၃။ “သစ္စံ ကိရေဝ မာဟံသု၊ နရာ ဧကစ္စိယာ ဣမ။
ကဋ္ဌံ နိဗ္ဗုတိံ သေယျော၊ န တွေဝေ’ကစ္စိယော နရော”တိ။

တတ္ထ နိဗ္ဗုတိန္တိ^၁ ဥတ္တာရိတံ။ ဧကစ္စိယောတိ ဧကစ္စော ပန မိတ္တဒုဗ္ဗိ
ပါပပုဂ္ဂလော ဥဒကေ ပတန္တောပိ^၂ ဥတ္တာရိတော န တွေဝ သေယျော။
ကဋ္ဌဉ္စိ နာနပ္ပကာရေန ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ၊ မိတ္တဒုဗ္ဗိ ပန ပါပပုဂ္ဂလော
ဝိနာသာယ၊ တဿွာ တတော ကဋ္ဌမေဝ ဝရတရန္တိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ
ကထယိံသု၊ မယာ ပန တေသံ ဝစနံ န ကတန္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၁၂၄။ “ကိန္တု ရုရ ဂရဟသိ မိဂါနံ၊
ကိံ ပက္ခိနံ ကိံ ပန မာနုသာနံ။
ဘယံ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိ’နပ္ပရူပံ၊
သုတွာန တံ မာနုသိံ ဘာသမာန”န္တိ။

တတ္ထ မိဂါနံန္တိ မိဂါနမညတရံ ဂရဟသိ၊ ဥဒါဟု ပက္ခိနံ၊ မာနုသာနန္တိ
ပုစ္ဆိ။ ဘယံ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိတိ ဘယံ မံ ပဋိလဘတိ၊ အဟံ အတ္တနိ အနိဿရော
ဘယသန္တကော ဝိယ ဟောမိ။ အနပ္ပရူပန္တိ မဟန္တိ။

တတော မဟာသတ္တော “မဟာရာဇ န မိဂံ၊ န ပက္ခိံ ဂရဟာမိ၊ မနုဿံ
ပန ဂရဟာမိ”တိ ဒဿေန္တော နဝမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၅။ “ယမုဒ္ဒရိံ ဝါဟနေ ဝုယုမာနံ၊
မဟောဒကေ သလိလေ သီဃသောတေ။
တတောနိဒါနံ ဘယမာဂတံ မမ၊
ဒုက္ခော ဟဝေ ရာဇ အသန္တိ သင်္ဂမော”တိ။

တတ္ထ ဝါဟနေတိ^၃ ပတိတပတိတေ ဝဟိတုံ သမတ္ထေ ဂင်္ဂါဝဟေ။ မဟော-
ဒကေ သလိလေတိ မဟာဥဒကေ မဟာသလိလေတိ အတ္တော။ ဥဘယေနာပိ
ဂင်္ဂါဝဟဿေဝ ဗဟုဥဒကတံ ဒဿေတိ။ တတောနိဒါနန္တိ မဟာရာဇ ယော
မယံ၊ တယာ ဒဿိတော ပုရိသော၊ ဒေသော မယာ ဂင်္ဂါယ ဝုယုမာနော
အစုရတ္ထသမယေ ကာရုညရဝံ ဝိရဝန္တော ဥဒ္ဓရိတော၊ တတောနိဒါနံ မေ ဣဒမဇ္ဇ
ဘယံ အာဂတံ၊ အသပ္ပုရိသေဟိ သမာဂမော နာမ ဒုက္ခော မဟာရာဇာတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တဿ ကုဇ္ဈိတွာ “ဧဝံ ဗဟူပကာရဿ နာမ ဂုဏံ
န ဇာနာတိ၊ ဝိဇ္ဈိတွာ နံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿာမီ”တိ ဒဿမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၆။ “သောဟံ စတုပ္ပတ္တမိမံ ဝိဟင်္ဂမံ၊
တနုန္တိဒံ ဟဒယေ ဩဿဇာမိ။
ဟနာမိ တံ မိတ္တဒုတ္တိံ အကိစ္စကာရိ၊
ယော တာဒိသံ ကမ္မကတံ န ဇာနေ”တိ။

တတ္ထ စတုပ္ပတ္တန္တိ စတူဟိ ဝါဇပတ္တေဟိ သမန္နာဂတံ။ ဝိဟင်္ဂမန္တိ
အာကာသဂါမိ။ တနုန္တိဒန္တိ သရီရဆိန္ဒနံ။ ဩဿဇာမီတိ ဧတဿ ဟဒယေ
ဝိဿဇေမိ။

တတော မဟာသတ္တော “မာ သေ မံ နိဿာယ နဿတူ”တိ စိန္တေတွာ
ဧကောဒသမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၇။ “ဓီရ’ဿ ဗာလဿ ဟဝေ ဇနိန္ဒ၊
သန္တော ဝဓံ နပ္ပသံသန္တိ ဇာတု။
ကာမံ ဃရံ ဂစ္ဆတု ပါပဓမ္မော၊
ယဉ္ဇဿ ဘဠံ တဒေတဿ ဒေဟိ။
အဟံ စ တေ ကာမကရော ဘဝါမီ”တိ။

တတ္ထ ကာမန္တိ ကာမေန ယထာရူပိယာ အတ္တနော ဃရံ ဂစ္ဆတု။ ယဉ္ဇဿ
ဘဠံ တဒေတဿ ဒေဟိတိ ယဉ္ဇ တဿ “ဣဒံ နာမ တေ ဒဿာမီ”တိ တယာ
ကထိတံ၊ တံ တဿ ဒေဟိ။ ကာမကရောတိ ဣစ္ဆာကရော၊ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ
ကရောဟိ၊ မံသံ ဝါ မေ ခါဒ၊ ကိဠာမိဂံ ဝါ ကရောဟိ၊ သဗ္ဗတ္ထ တေ အနု-
ကူလဝတ္တိ ဘဝိဿာမီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ရာဇာ တုဋ္ဌမာနသော မဟာသတ္တဿ ထုတိံ ကရောန္တော
အနန္တရံ ဂါထမာဟ—

၁၂၈။ “အဒ္ဓါ ရုရူ အညတရော သတံ သော၊
ယော ဒုဗ္ဘတော မာနုသဿ န ဒုတ္တိ။
ကာမံ ဃရံ ဂစ္ဆတု ပါပဓမ္မော၊
ယဉ္ဇဿ ဘဠံ တဒေတဿ ဒေမ္မိ။
အဟံ စ တေ ကာမစာရံ ဒဒါမီ”တိ။

တတ္ထ သတံ သောတိံ အဗ္ဗါ တံ သတံ ပဏ္ဍိတာနံ အညတရော။ ကာမစာရန္တိ အဟံ တဝ ဓမ္မကထာယ ပသီဒိတွာ တုယံ ကာမစာရံ အဘယံ ဒဒါမိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ တုမေ နိဗ္ဗာယာ ယထာရူပိယာ ဝိဟရထာတိ မဟာသတ္တဿ ဝရံ အဒါသိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော “မဟာရာဇ မနုဿံ နာမ အညံ မုခေန ဘာသန္တိ၊ အညံ ကာယေန ကရောန္တိ”တိ ပရိဂ္ဂဟန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၉။ “သုဝိဇာနံ သိင်္ဂါလာနံ၊ သကုဏာနဉ္စ ဝဿိတံ။
မနုဿဝဿိတံ ရာဇ၊ ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ တတော။

၁၃၀။ အဝိ စေ မညတိ ပေါသော၊ ဉှတိ မိတ္တော သခါတိ ဝါ။
ယော ပုဗ္ဗေ သုမနော ဟုတွာ၊ ပစ္ဆာ သမ္ပဇ္ဇတေ ဒိသော”တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “မိဂရာဇ မာ မံ ဧဝံ မညိ၊ အဟဉ္စိ ရဇ္ဇံ ဇဟန္တောပိ န တုယံ ဒိန္နဝရံ ဇဟိဿံ၊ သဒ္ဓဟထ မယျ”န္တိ ဝရံ အဒါသိ။ မဟာသတ္တော တဿ သန္တိကေ ဝရံ ဂဟန္တော အတ္တာနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယဒါနံ ဝရံ ဂဏှိ။ ရာဇာပိ တံ ဝရံ ဒတွာ ဗောဓိသတ္တံ နဂရံ နေတွာ မဟာသတ္တဉ္စ နဂရဉ္စ အလင်္ကာရာပေတွာ ဒေဝိယာ ဓမ္မံ ဒေသာပေသိ။ မဟာသတ္တော ဒေဝိံ အာဒိံ ကတွာ ရညော စ ရာဇပရိသာယ စ မရရာယ မနုဿဘာသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ရာဇာနံ ဒသဟိ ရာဇဓမ္မေဟိ ဩဝဒိတွာ မဟာဇနံ အနုဿာသိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ မိဂဂဏပရိဂုတော ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ရာဇာ “သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ အဘယံ ဒဗ္ဗိ”တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ မိဂပက္ခိနံ ကောဓိ ဟတ္ထံ ပသာရေတုံ သမတ္တော နာမ နာဟောသိ။ မိဂဂဏော မနုဿာနံ သဿာနိ ခါဒတိ၊ ကောဓိ ဝါရေတုံ န သက္ကောတိ။ မဟာဇနော ရာဇင်္ဂဏံ ဂန္ဓာ ဥပက္ကောသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၁။ “သမာဂတာ ဇာနပဒါ၊ နေဂမာ စ သမာဂတာ။
မိဂါ သဿာနိ ခါဒန္တိ၊ တံ ဒေဝေါ ပဋိသေဓတူ”တိ။

တတ္ထ တံ ဒေဝေါတိ တံ မိဂဂဏံ ဒေဝေါ ပဋိသေဓတူတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဂါထာဒ္ဓယမာဟ—

၁၃၂။ “ကာမံ ဇနပဒေါ မာ’သိ၊ ရဋ္ဌဉ္စာပိ ဝိနဿတု။
န တွေဝါဟံ ရုရံ ဒုဗ္ဗေ၊ ဒတွာ အဘယဒက္ခိဏံ။

၁၃၃။ မာ မေ ဇနပဒေါ အာသိ၊ ရဋ္ဌဇ္ဇာပိ ဝိနဿတု။

န တွေဝါဟံ မိဂရာဇဿ၊ ဝရံ ဒတွာ မုဿာ ဘဏေ”တိ။

တတ္ထ မာ’သီတိ ကာမံ မယံ ဇနပဒေါ မာ ဟောတု။ ရူရန္တိ န တွေဝ
အဟံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ ရုရမိဂရာဇဿ အဘယဒက္ခိဏံ ဒတွာ ဒုဗ္ဗိဿာမီတိ။

မဟာဇနော ရညော ဝစနံ သုတွာ ကိဉ္စိ ဝတ္တံ အဝိသဟန္တော ပဋိက္ခမိ။
သာ ကထာ ဝိတ္တာရိကာ အဟောသိ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော မိဂဂဏံ သန္ဓိ-
ပါတာပေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မနုဿာနံ သဿာနိ မာ ခါဒထာ”တိ
ဩဝေဒိတွာ “အတ္တနော ခေတ္တေသု ပဏ္ဏသညံ ဗန္ဓန္တူ”တိ၊ မနုဿာနံ
ဃောသာပေသိ၊ တေ တထာ ဗန္ဓိသု၊ တာယ သညာယ မိဂါ ယာဝဇ္ဇတနာ
သဿာနိ န ခါဒန္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ
ဒေဝဒတ္တော အကတညယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သေဋ္ဌိပုတ္တော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္တော၊ ရုရမိဂရာဇာ ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ရုရမိဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သရဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၃)

အာသိသေထေဝ ပုရိသောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အတ္တနာ သံခိတ္တေန ပုစ္ဆိတပဉ္စဿ ဓမ္မသေနာပတိနေ ဝိတ္တာရေန ဗျာကရဏံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကဒါ ပန သတ္တာ ထေရံ သံခိတ္တေန ပဉ္စ ပုစ္ဆိတိ? ဒေဝေါ-
ရောဟနေ။ တတြာယံ သင်္ခေပတော အနုပုဗ္ဗိကထာ။ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိနေ ဟိ
သန္တကေ စန္ဒနပတ္တေ အာယသ္မတာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇေန ဣဒ္ဓိယာ ဂဟိတေ
သတ္တာ ဘိက္ခုနံ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယကရဏံ ပဋိက္ခိပိ။ တဒါ တိတ္ထိယာ “ပဋိက္ခိတ္တံ
သမဏေန ဂေါတမေန ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယကရဏံ၊ ဣဒါနိ သယမ္ဗိ န ကရိဿ-
တိ”တိ စိန္တေတွာ မင်္ဂုဘူတေဟိ အတ္တနော သာဝကေဟိ “ကိ” ဘန္တေ ဣဒ္ဓိယာ
ပတ္တံ န ဂဏှထာ”တိ ဝုစ္စမာနာ “နေတံ အာဝုသော အမှာကံ ဒုက္ကရံ၊ ဆဝဿ
ပန ဒါရုပတ္တံသတ္တာယ အတ္တနော သဏှသုခမဂုဏံ ကော ဂိဟိနံ ပကာ-
သေဿတိတိ န ဂဏှိမှ၊ သမဏာ ပန သကျုပ္ပတ္တိယာ လောလတာယ ဣဒ္ဓိ”

ဒဿေတွာ ဂဏှိံသု။ မာ ‘အမှာကံ ဣဒ္ဓိကရဏံ ဘာရော’တိ စိန္တယိတ္ထု။ မယဉ္ဇိ တိဋ္ဌန္တ၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာ၊ အာကင်္ခမာနာ ပန သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ဣဒ္ဓိံ ဒဿေဿာမ၊ သစေ ဟိ သမဏော ဂေါတမော ဧကံ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿတိ၊ မယံ ဌိဂုဏံ ကရိဿံမာ”တိ ကထယိံသု။

တံ သုတွာ ဘိက္ခု၊ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ “ဘန္တေ တိတ္ထိယာ ကိရ ပါဠိ-ဟာရိယံ ကရိဿန္တိ”တိ။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ကရောန္တ၊ အဟမ္ဘိ ကရိဿာမီ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ဗိမ္ဗိသာရော အာဂန္တာ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ပါဠိ-ဟာရိယံ ကိရ ကရိဿထာ”တိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ နန ဘန္တေ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ။ မဟာရာဇ တံ မယာ သာဝကာနံ ပညတ္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန သိက္ခာပဒံ နာမ နတ္ထိ။ ယထာ ဟိ မဟာရာဇ တဝ ဥယျာနေ ပုပ္ဖလံ အညေသံ ဝါရိတံ၊ န တဝ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ။ ကတ္ထ ပန ဘန္တေ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿထာတိ။ သာဝတ္ထိနဂရဒ္ဓါရေ ကဏ္ဍမ္ပရုက္ခမူလေတိ။ အမှေဟိ တတ္ထ ကိံ ကတ္ထဗ္ဗန္တိ။ နတ္ထိ ကိဉ္စိ မဟာရာဇာတိ။ ပုနဒိဝသေ သတ္တာ ကတဘတ္တကိစ္စော စာရိကံ ပက္ခာမိ။ မနုဿာ “ကုဟိံ ဘန္တေ သတ္တာ ဂစ္ဆတိ”တိ ပုစ္ဆန္တိ။ “သာဝတ္ထိနဂရဒ္ဓါရေ ကဏ္ဍမ္ပရုက္ခမူလေ တိတ္ထိယမဒ္ဓနံ ယမကပါဠိဟာရိယံ ကာတု”န္တိ တေသံ ဘိက္ခု၊ ကထယန္တိ။ မဟာဇနော “အစ္ဆရိယရူပံ ကိရ ၂ ပါဠိဟာရိယံ ဘဝိဿတိ၊ ပဿိဿာမ န”န္တိ ဃရဒ္ဓါရနိ ဆဇ္ဇေတွာ? သတ္တာရာ သဒ္ဓိံယေဝ အဂမာသိ။

အညတိတ္ထိယာ “မယဉ္ဇိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပါဠိဟာရိယကရဏဋ္ဌာနေ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿံမာ”တိ ဥပဋ္ဌာကေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တာရမေဝ အနုဗန္တိံသု။ သတ္တာ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ဂန္တာ ရညာ “ပါဠိဟာရိယံ ကိရ ဘန္တေ ကရိဿထာ”တိ ပုစ္ဆိတော “ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကဒါ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အာသာဠိပုဏ္ဏမာသိယ”န္တိ အာဟ။ မဏ္ဍပံ ကရောမိ ဘန္တေတိ။ အလံ မဟာရာဇ၊ မမ ပါဠိဟာရိယကရဏဋ္ဌာနေ သက္ကော ဒေဝရာဇော ဒ္ဓါဒသယောဇနိကံ ရတနမဏ္ဍပံ ကရိဿတိတိ။ ဧတံ ကာရဏံ နဂရေ ဥဠေဝါသာပေမိ ဘန္တေတိ။ ဥဠေဝါသာပေဟိ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇော ဓမ္မဃောသကံ အလင်္ကတဟတ္ထိပိဋ္ဌိံ အာရောပေတွာ “ဘဂဝါ ကိရ သာဝတ္ထိနဂရဒ္ဓါရေ ကဏ္ဍမ္ပရုက္ခမူလေ တိတ္ထိယမဒ္ဓနံ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿတိ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ”တိ ယာဝ ဆဋ္ဌဒိဝသာ ဒေဝသိကံ၊ ဃောသနံ ကာရေသိ။ တိတ္ထိယာ “ကဏ္ဍမ္ပရုက္ခမူလေ ကိရ ကရိဿတိ”တိ သာမိကာနံ

ဓနံ ဒတွာ သာဝတ္ထိသာမဇ္ဇေ အဗ္ဗရက္ခေ ဆိန္ဒာပယိံသု။ ဓမ္မဃောသကော ပုဏ္ဏမိဒိဝသေ ပါတောဝံ “အဇ္ဇ ဘဂဝတော ပါဠိဟာရိယံ ဘဝိဿတိ”တိ ဥဠေဝိသေသိ။ ဒေဝတာနုဘာဝေန သကလဇမ္ပုဒိပေ ဒွါရေဌတွာ ဥဠေဝိသိတံ ဝိယ အဟောသိ။ ယေ ယေ ဂန္တု စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ တေ တေ သာဝတ္ထိံ ပတ္တမေဝ အတ္တာနံ ပဿိံသု၊ ဒွါဒသယောဇနိကာ ပရိသာ အဟောသိ။

သတ္တာ ပါတောဝံ သာဝတ္ထိံ ဝိဇ္ဇာယ ပဝိသိတုံ နိက္ခမိ။ ကဏ္ဍော နာမ ဥယျာနပါလော ဝိဇ္ဇိပတ္တမေဝ ကုပ္ပပမာဏံ^၂ မဟန္တံ အဗ္ဗပက္ကံ ရညော ဟရန္တော သတ္တာရံ နဂရဒွါရေ ဒိဿာ “ဣဒံ တထာဂတဿေဝ အနုစ္ဆရိက”န္တိ အဒါသိ။ သတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တတ္ထေဝ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ပရိဘုဉ္ဇိတွာ “အာနန္ဒ ဣမံ အဗ္ဗဋ္ဌိံ ဥယျာနပါလကဿ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ရောပနတ္ထာယ ဒေဟိ၊ ဧသ ကဏ္ဍမ္ဗော နာမ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ ထေရော တထာ အကာသိ။ ဥယျာနပါလော ပံသုံ ဝိယုဟိတွာ ရောပေသိ။ တံဇဏညေဝ အဋ္ဌိံ ဘိန္ဒိတွာ မူလာနိ ဩတရိံသု၊ နင်္ဂလသီသပမာဏော ရတ္တကံရော ဥဠဟိ၊ မဟာဇနဿ ဩလောကေန္တဿေဝ ပဏ္ဏာသဟတ္ထက္ခန္ဓော ပဏ္ဏာသဟတ္ထ-သာခေါ ဥဗ္ဗေဓတော စ ဟတ္ထသတိကော အဗ္ဗရက္ခော သမ္ပဋိ၊ တာဝဒေဝဿ ပုပ္ဖါနိ စ ဖလာနိ စ ဥဠဟိံသု၊ သော မဓုကရပရိဝုတော၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဖလ-ဘရိတော နဘံ ပူရေတွာ အဋ္ဌာသိ၊ ဝါတပ္ပဟရဏကာလေ မဓုရပက္ကာနိ ပတိံသု။ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တာ ဘိက္ခု ပရိဘုဉ္ဇိတွာဝံ အာဂမိံသု။

သာယနသမယေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အာဝဇ္ဇေန္တော “သတ္ထု ရတန-မဏ္ဍပကရဏံ၊ အမှာကံ ဘာရော”တိ ဥတွာ ဝိဿကဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ ပေသေတွာ ဒွါဒသယောဇနိကံ နိလုပ္ပလသဉ္စန္ဒံ သတ္တရတနမဏ္ဍပံ ကာရေသိ။ ဧဝံ ဒသသဟဿံစက္ကဝါဠဒေဝတာ သန္တိပတိံသု။ သတ္တာ တိတ္ထိယမဒ္ဒနံ အသာ-ဓာရဏံ သာဝကေဟိ ယမကပါဠိဟာရိယံ ကတွာ ဗဟုဇနဿ ပသန္နဘာဝံ ဥတွာ ဩရုယံ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္ဓော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဝိသတိ ပါဏကောဋိယော အမတပါနံ ဝိဝိံသု။ တတော “ပုရိမဗုဒ္ဓါ ပန ပါဠိဟာရိယံ ကတွာ ကတ္တ ဂစ္ဆန္တိ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “တာဝတိံသဘဝန”န္တိ ဥတွာ ဗုဒ္ဓါသနာ ဥဋ္ဌာယ ဒက္ခိဏပါဒံ ယုဂန္ဓရမုဒ္ဒနိ ဌပေတွာ ဝါမပါဒေန သိနေရမတ္ထကံ၊ အက္ကမိတွာ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဏာကမ္ပလသိလာယံ ဝဿံ ဥပဂန္တော အန္တောတေမာသံ ဒေဝါနံ အဘိဓမ္မပိဋကံ ကထေသိ။ ပရိသာ သတ္ထု ဂတဋ္ဌာနံ

၁-ဂဏ္ဍော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-ကုပ္ပဏ္ဍပမာဏံ (သီ)

၃-မဓုရပက္ကပရိပုဏ္ဏော (က)

၄-သတ္တရတနမဏ္ဍပကရဏံ (ဣ)

၅-ဝါမပါဒံ သိနေရမတ္ထကေ (က)

အဇာနန္တိ “ဒိသ္ဗာဝ ဂမိဿာမာ”တိ တတ္ထေဝ တေမာသံ ဝသိ။ ဥပကဋ္ဌာယ ပဝါရဏာယ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဂန္တော ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ အထ နံ သတ္တာ ပုစ္ဆိ “ကဟံ ပန တေရဟိ သာရိပုတ္တော”တိ။ ဧသော ဘန္တေ ပါဂ္ဂိဟာရိယေ ပသီဒိတွာ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ သင်္ကဿနဂရုဒ္ဓါရေ ဝသီတိ။ မောဂ္ဂလ္လာန အဟံ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ သင်္ကဿနဂရုဒ္ဓါရေ ဩတရိဿာမိ၊ တထာဂတံ ဒဠ္ဋကဿာ သင်္ကဿနဂရေ ဧကတော သန္တိပတန္တိ။ ထေရော “သာရူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ အာဂန္တော ပရိသာယ အာရောစေတွာ သကလပရိသံ သာဝတ္ထိတော တိံသယောဇနံ သင်္ကဿနဂရံ ဧကမုဟုတ္တေနေဝ ပါပေသိ။

သတ္တာ ပုတ္တဝသော ပဝါရေတွာ “မဟာရာဇ မနုဿလောကံ ဂမိဿာမိ”တိ သက္ကဿာရောစေသိ။ သက္ကာ ဝိဿကမ္ပံ အာမန္တေတွာ “ဒသဗလဿ မနုဿလောကဂမနတ္ထာယ တိဏိ သောပါနာနိ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ သော သိနေရမတ္တကေ သောပါနသီသံ သင်္ကဿနဂရုဒ္ဓါရေ ဓုရသောပါနံ ကတွာ မဇ္ဈေ မဏိမယံ၊ ဧကသ္မိံ ပဿေ ရဇတမယံ၊ ဧကသ္မိံ ပဿေ သုဝဏ္ဏမယန္တိ တိဏိ သောပါနာနိ မာပေသိ၊ သတ္တရတနမယာ ဝေဒိကာ- ပရိက္ခေပါ။ သတ္တာ လောကဝိဝရဏံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ကတွာ မဇ္ဈေ မဏိမယေန သောပါနေန ဩတရိ။ သက္ကာ ပတ္တဝီဝရံ အဂ္ဂဟေသိ၊ သုယာမော ဝါလဗီဇနိံ၊ သဟမ္ပတိ မဟာဗြဟ္မာ ဆတ္တံ ဓာရေသိ၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇယိံသု။ သတ္တာရံ ဓုရသောပါနေ ပတိဋ္ဌိတံ ပဌမမေဝ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဝဋ္ဌိ၊ ပစ္ဆာ သေသပရိသာ။ တသ္မိံ သမာဂမေ သတ္တာ စိန္တေသိ “မောဂ္ဂလ္လာနော ‘ဣဒ္ဓိမာ’တိ ပါကဇော၊ ဥပါလိ ‘ဝိနယဓရော’တိ၊ သာရိပုတ္တဿ ပန မဟာပညဂုဏော အပါကဇော၊ ဌပေတွာ မံ အညော ဧတေန သဒိသော သမပညော နာမ နတ္ထိ၊ ပညာဂုဏမဿ ပါကဋ္ဌိ ကရိဿာမိ”တိ ပဌမံ တာဝ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဝိသယေ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ၊ တံ ပုထုဇ္ဇနာဝ ကထယိံသု။ တတော သောတာပန္နာနံ ဝိသယေ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ၊ တမ္ပိ သောတာပန္နာဝ ကထယိံသု၊ ပုထုဇ္ဇနာ န ဇာနိံသု။ ဧဝံ သကဒါဂါမိဝိသယေ အနာဂါမိ- ဝိသယေ ဒိဏာသဝရိသယေ မဟာသာဝကဝိသယေ စ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ၊ တမ္ပိ ဟေဋ္ဌိမာ ဟေဋ္ဌိမာ န ဇာနိံသု၊ ဥပရိမာ ဥပရိမာဝ ကထယိံသု။ အဂ္ဂသာဝကဝိသယေ ပုဋ္ဌပဉ္စမိ အဂ္ဂသာဝကာဝ ကထယိံသု၊ အညေ န ဇာနိံသု။ တတော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဝိသယေ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ၊ တံ ထေရောဝ ကထေသိ၊ အညေ န ဇာနိံသု။

မနုဿံ “ကော နာမ သေ ထေရော သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ကထေသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော နာမာ”တိ သုတွာ “အဟော မဟာပညော”တိ ဝဒိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝမနုဿာနံ အန္တရေ ထေရဿ မဟာပညဂုဏော ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ အထ နံ သတ္တာ—

“ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ၊ ယေ စ သေခါ ပုထု ဣဓ။

တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ၊ ပုဋ္ဌော ပဗြုဟိ မာရိသာ”တိ—

ဗုဒ္ဓဝိသယေ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမဿ န ခေါ သာရိပုတ္တ သံခိတ္တေန ဘာသိ-
တဿ ကထံ ဝိတ္တာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ အာဟ။ ထေရော ပဉ္စံ
ဩလောကေတွာ “သတ္တာမံ သေခါသေခါနံ ဘိက္ခုနံ အာဂမနပဋိပဒံ ပုစ္ဆတိ”တိ
ပဉ္စေ နိက္ကဓေါ ဟုတွာ “အာဂမနပဋိပဒါ နာမ ခန္ဓာဒိဝသေန ဗဟူဟိ မုခေဟိ
သတ္တာ ကထေတုံ၊ ကထံ န ခေါ ကထေန္တော သတ္တု အဇ္ဈာသယံ ဂဏှိတုံ
သက္ခိဿာမီ”တိ အဇ္ဈာသယေ ကမိ။ သတ္တာ “သာရိပုတ္တော ပဉ္စေ နိက္ကဓေါ၊ အဇ္ဈာ-
သယေ ပန မေ ကင်္ခတိ၊ မယာ နယေ အဒိန္နေ ကထေတုံ န သက္ခိဿတိ၊
နယမဿ ဒဿာမီ”တိ နယံ ဒေန္တော “ဘူတမိဒံ သာရိပုတ္တ သမနုဿာ”တိ
အာဟ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “သာရိပုတ္တော မမ အဇ္ဈာသယံ ဂဟေတွာ
ကထေန္တော ခန္ဓဝသေန ကထေဿတိ”တိ။ ထေရဿ သဟ နယဒါနေန
သော ပဉ္စော နယသတေန နယသဟသေန ဥပဋ္ဌာသိ။ သော သတ္တာရာ ဒိန္န-
နယေ ဌတွာ ဗုဒ္ဓဝိသယေ ပဉ္စံ ကထေသိ။

သတ္တာ ဒွါဒသယောဇနိကာယ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တိံသ
ပါဏကောဋိယော အမတပါနံ ပိဝိံသု။ သတ္တာ ပရိသံ ဥယျောဇေတွာ
စာရိကံ စရန္တော အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ ပုနဒိဝသေ သာဝတ္ထိယံ
ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဘိက္ခုဟိ ဝတ္ထေ ဒဿိတေ ဂန္ဓကုဋိံ
ပါဝိသိ။ သာယနသမယေ ဘိက္ခု ထေရဿ ဂုဏကထံ ကထေန္တော
ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိံသု “မဟာပညော အာရသော သာရိပုတ္တော
ပုထုပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေမိကပညော ဒသဗလေန သံခိတ္တေန
ပုစ္ဆိတပဉ္စံ ဝိတ္တာရေန ကထေသီ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ
ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဂုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ သေ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္တာ-
ရေန အတ္ထံ ကထေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကံာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သရဘမိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အရညေ ဝသတိ။ ရာဇာ မိဂဝိတ္တကော အဟောသိ ထာမသမ္ပန္နော၊ အညံ မနုဿံ “မနုဿော”တိပိ န ဂဏေတိ။ သော ဧကဒိဝသံ မိဂဝံ ဂန္တာ အမစ္ဆေ အာဟ “ယဿ ပဿေန မိဂေါ ပလာယတိ၊ တေန သော ဒဏ္ဍော ဒါတဗ္ဗော”တိ။ တေ စိန္တယိံသု “ကဒါစိ ဝေမဇ္ဈေ ဌိတမိဂံ ဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကဒါစိ ဥဋ္ဌိတံ၊ ကဒါစိ ပလာယန္တမ္ပိ၊ အဇ္ဇ ပန ယေန ကေနစိ ဥပါယေန^၂ ရညော ဌိတဋ္ဌာနညေဝ အာရောပေဿာမာ”တိ။ စိန္တေတွာ စ ပန ကတိကံ ကတွာ ရညော ဓုရမဂ္ဂံ အဒိသု။ တေ မဟန္တံ ဂုဗ္ဗံ ပရိက္ခိပိတွာ မုဂ္ဂ- ရာဒိဟိ ဘူမိံ ပေါထယိံသု။ ပဌမမေဝ သရဘမိဂေါ ဥဋ္ဌာယတိက္ခတ္တု၊ ဂုဗ္ဗံ အနု- ပရိဂန္တာ^၃ ပလာယနောကာသံ ဩလောကေန္တော သေသဒိသာသု မနုဿေ ဗာဟာယ ဗာဟံ ဓနနာ ဓနံ အာဟစ္စ နိရန္တရေ ဌိတေ ဒိသွာ ရညော ဌိတဋ္ဌာနေယေဝ ဩကာသံ အဒ္ဓသ။ သော ဥဗ္ဗိလိတေသု အက္ခိသု ဝါလုကံ ဒိပမာနော ဝိယ ရာဇာနံ အဘိမုခေါ အဂမာသိ။ ရာဇာ တံ လဟသမ္ပတ္တံ^၄ ဒိသွာ သရံ ဥက္ခိပိတွာ ဝိဇ္ဈိ။ သရဘမိဂါ နံာမ သရံ ဝဇ္ဇေတုံ ဆေကာ ဟောန္တိ၊ သရေ အဘိမုခံ အာဂစ္ဆန္တေ ဝေဂံ ဟာပေတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ပစ္စတော အာဂစ္ဆန္တေ ဝေဂေန ပုရတော ဇေဝန္တိ၊ ဥပရိဘာဂေနာဂစ္ဆန္တေ ဝိဋ္ဌိံ နာမေန္တိ၊ ပဿေ- နာဂစ္ဆန္တေ ထောကံ အပဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန္တိံ သန္ဓာယာဂစ္ဆန္တေ ပရိဝတ္တိတွာ ပတန္တိ၊ သရေ အတိက္ကန္တေ ဝါတန္တိန္ဒဝလာဟကဝေဂေန ပလာယန္တိ။

သောပိ ရာဇာ တသ္မိံ ပရိဝတ္တိတွာ ပတိတေ “သရဘမိဂေါ မေ ဝိဒ္ဓေါ”တိ နာဒံ မုဉ္ဇိ။ သရဘော ဥဋ္ဌာယ ဝါတဝေဂေန ပလာယိ။ ဗလမဏ္ဍလံ ဘိဇ္ဇိတွာ ဥဘောသု ပဿေသု ဌိတအမစ္စာ သရဘံ ပလာယမာနံ ဒိသွာ ဧကတော ဟုတွာ ပုတ္တိံသု “မိဂေါ ကဿံ ဌိတဋ္ဌာနံ အဘိရုဟိ”တိ။ ရညော ဌိတဋ္ဌာနန္တိ။ “ရာဇာ ‘ဝိဒ္ဓေါ မေ’တိ ဝဒတိ၊ ကောနေန ဝိဒ္ဓေါ၊ နိဗ္ဗိရဇ္ဈော ဘော အမှာကံ ရာဇာ၊ ဘူမိနေန ဝိဒ္ဓါ”တိ တေ နာနပ္ပကာရေန ရညာ သဒ္ဓိံ ကေဋ္ဌိံ ကရိံသု။ ရာဇာ စိန္တေသိ “ဣမေ မံ ပရိဟသန္တိ၊ န မမ ပမာဏံ ဇာနန္တိ”တိ ဂါဠိ နိဝါသေတွာ ပတ္တိကောဝ ခဂ္ဂံ အာဒါယ “သရဘံ ဂဏိဿာမိ”တိ ဝေဂေန ပက္ခန္တိ။ အထ နံ ဒိသွာ တိဏိ ယောဇနာနိ အနုဗန္တိ။ သရဘော အရညံ ပါဝိသိ၊ ရာဇာပိ ပါဝိသိ။ တတ္ထ သရဘမိဂဿံ ဂမနမဂ္ဂေ သဠိဟတ္ထမတ္တော

၁-တေနော သော ဒါတဗ္ဗောတိ (သိ)၊ တေနောဿ အာဏာ ဒါတဗ္ဗောတိ (သျှာ)

၂-ကဒါစိ ဝေမဇ္ဈေ ဌိတာပိ ကောဋ္ဌကံ ဝိရဇ္ဈန္တိ၊ ဥဋ္ဌိတမိဂံ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၃-အနုပရိဂန္တော (က)

၄-ဗလသမ္ပန္နံ (သျှာ၊ က)

မဟာပူတိပါဒနရကာဝါဠော အတ္ထိ၊ သော တိံသဟတ္ထမတ္တံ ဥဒ်ကေန ပုဏ္ဏော တိဏေဟိ စ ပဋိစ္ဆန္တော။ သရဘော ဥဒကဂန္ဓံ သာယိတွာဝံ အာဝါဠဘာဝံ ဥတွာ ထောကံ ဩသတ္တိတွာ ဂတော၊ ရာဇာ ပန ဥဇုကမေဝ ဂစ္ဆန္တော တသ္မိံ ပတိ။

သရဘော တဿ ပဒသဒ္ဓိ အသုဏန္တော နိဝတ္တိတွာ တံ အပဿန္တော “န-
ရကာဝါဠေ ပတိတော ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ အာဂန္တော ဩလောကေန္တော တံ
ဂမ္ဘီရဥဒကေ အပတိဋ္ဌံ ကိလမန္တံ ဒိသွာ တေန ကတံ အပရာဓံ ဟဒယေ အကတွာ
သဇ္ဇာတကာရုညော “မာ မယိ ပဿန္တေဝ ရာဇာ နဿတု၊ ဣမမှာ ဒုက္ခာ နံ
မောစေဿာမိ”တိ အာဝါဠတိရေ ဌိတော “မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မဟန္တာ
ဒုက္ခာ တံ မောစေဿာမိ”တိ ဝတွာ အတ္တနော ပိယပုတ္တံ ဥဒ္ဓရိတုံ ဥဿာဟံ
ကရောန္တော ပိယ တဿုဒ္ဓရဏတ္ထာယ သိလာယ ယောဂံ ကတွာဝံ “ဝိဇ္ဈိဿာ-
မိ”တိ အာဂတံ ရာဇာနံ သဋ္ဌိဟတ္တာ နရကာ ဥဒ္ဓရိတွာ အဿာသေတွာ
ပိဋ္ဌံ အာရောပေတွာ အရညာ နိဟရိတွာ သေနာယ အဝိဒူရေ ဩတာရေတွာ
ဩဝါဒမဿ ဒတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇာ မဟာသတ္တံ ဝိနာ
ဝသိတုံ အသက္ကောန္တော အာဟ “သမိ သရဘမိဂရာဇ မယာ သဒ္ဓိံ ဗာရာ-
ဏသိံ ဟေ၊ ဒွါဒသယောဇနိကာယ တေ ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ဒမ္မိ၊ တံ
ကာရေဟိ”တိ။ “မဟာရာဇ မယံ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ န မေရဇ္ဇေနတ္ထော၊ သစေ
တေ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ၊ မယာ ဒိန္နာနိ သီလာနိ ရက္ခန္တော ရဋ္ဌဝါသိနောပိ
သီလံ ရက္ခာပေဟိ”တိ တံ ဩဝဒိတွာ အရညမေဝ ပါဝိသိ။

သော အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္ထေဟိ တဿ ဂုဏံ သရန္တောဝံ သေနံ ပါပ-
ဏိတွာ သေနပ်ပရိဝုတော နဂရံ ဂန္တော “ဣတော ပဋ္ဌာယ သကလနဂရ-
ဝါသိနော ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခန္တူ”တိ ဓမ္မဘေရိံ စရာပေသိ။ မဟာသက္ကေန ပန
အတ္တနော ကတဂုဏံ ကဿစိ အကထေတွာ သာယနေ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ
ဘုဉ္ဇိတွာ အလင်္ကတသယနေ သယိတွာ ပစ္စုသကာလေ မဟာသတ္တဿ ဂုဏံ
သရိတွာ ဥဋ္ဌာယ သယနပိဋ္ဌေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ပီတိပုဏ္ဏေန ဟဒယေန
ဆဟိ ဂါထာဟိ ဥဒါနေသိ—

၁၃၄။ “အာသိသေထေဝံ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ၊ ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာ အဟု။

၁၃၅။ အာသိသေထေဝံ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလမုပ္ပတံ။

၁၃၆။ ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏှိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ၊ ယထာ ဣန္ဒြိယံ တထာ အဟု။

၁၃၇။ ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏှိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလမုပ္ပတံ။

၁၃၈။ ဒုက္ခပနီတောပိ နရော သပညော၊
အာသံ န ဆိန္ဒေယျ သုခါဂမာယ။
ဗဟူ ဟိ ဖဿာ အဟိတာ ဟိတာ စ၊
အဝိတက္ကိတာ မစ္စုပုပ္ဖဇန္တိ။

၁၃၉။ အစိန္တိတမ္ပိ ဘဝတိ၊ စိန္တိတမ္ပိ ဝိနဿတိ။
န ဟိ စိန္တာမယာ ဘောဂါ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿံ ဝါ”တိ။

တတ္ထ အာသီသေထေဝ ပုရိသောတိ အာသန္တေဒကကမ္ပံ အကတွာ
အတ္တနော ကမ္မေသု အာသံ ကရောထေဝ န ဥက္ကဏ္ဍေယျ။ ယထာ ဣန္ဒြိယံ
အဟံ ဟိ သဠိဟတ္တာ နရကာ ဥဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယံ၊ သောမိတထေဝ ဇာတော၊ တတော
ဥဋ္ဌတောယေဝါတိ ဒီပေတိ။ အဟိတာ ဟိတာ စာတိ ဒုက္ခဖဿာ စ သုခဖဿာ
စ၊ “မရဏဖဿာ ဇီဝိတဖဿာ စာ”တိပိ အတ္ထော၊ သတ္တာနဉ္စိ မရဏဖဿော
အဟိတော ဇီဝိတဖဿော ဟိတော၊ တေသံ အဝိတက္ကိတော အစိန္တိတောပိ
မရဏဖဿော အာဂစ္ဆတိတိ ဒေသေတိ။ အစိန္တိတမ္ပိတိ မယာ “အာဝါဠေ
ပတိဿာမီ”တိ န စိန္တိတံ၊ “သရဘံ မာရေဿာမီ”တိ စိန္တိတံ၊ ဣဒါနိ ပန မေ
စိန္တိတံ နဉ္စ၊ အစိန္တိတမေဝ ဇာတံ။ ဘောဂါတိ ယသပရိဝါရာ။ ဇေတ
စိန္တာမယာ န ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဉာဏဝတာဝီရိယမေဝ ကာတမ္ပံ၊ ဝီရိယဝတော
ဟိ အစိန္တိတမ္ပိ ဟောတိယေဝ။

တဿေဝံ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တဿေဝံ အရဏံ ဥဋ္ဌဟိ။ ပုရောဟိတော စ
ပါတောဝံ သုခသေယျပုစ္ဆနတ္ထံ အာဂန္တာ ရာဇဒွါရေဋ္ဌိတော တဿ ဥဒါနဂီတ-
သဒ္ဓံသုတွာ စိန္တေသိ “ရာဇာ ဟိယျော မိဂံ အဂမာသိ၊ တတ္ထ သရဘမိဂံ ဝီရဒွေါ
ဘဝိဿတိ၊ တတော အမစ္စေဟိ အဝဟသိယမာနော ‘မာရေတွာ နံ အာဟ-
ရိဿာမီ’တိ ခတ္ထိယမာနေန တံ အနုဗန္ဓန္တော သဠိဟတ္ထေ နရကေ ပတိတော
ဘဝိဿတိ၊ ဒယာလုနာ သရဘရာဇေန ရညော ဒေါသံ အစိန္တေတွာ ရာဇာ
ဥဒ္ဓရိတော ဘဝိဿတိ၊ တေန မညေ ဥဒါနံ ဥဒါနေတိ”တိ။ ဧဝံ ပြာဟူဏဿ

ရညော ပရိပုဏ္ဏဗျဉ္ဇနံ ဥဒါနံ သုတွာ သုမဇ္ဈိတေ အာဒါသေ မုခံ ဩလော-
ကေန္တဿ ဆာယာဝိယ ရညော စ သရဘေန စ ကတကာရဏံ ပါကဋ္ဌံ အဟော-
သိ။ သော နခဂ္ဂေန ခွါရံ အာကောဇ္ဈေသိ။ ရာဇာ “ကော ဇေသော”တိ ပုစ္ဆိ။
အဟံ ဒေဝ ပုရောဟိတောတိ။ အထဿ ခွါရံ ဝိဝရိတွာ “ဣတော ဟောစရိ-
ယာ”တိ အာဟ။ သော ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဇယာပေတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော
“အဟံ မဟာရာဇ တယာ အရညေ ကတကာရဏံ ဇာနာမိ၊ တံ ဧကံ သရ-
ဘမိဂံ အနုဗန္ဓန္တော နရကေ ပတိတော၊ အထ နံ သော သရဘော သိလာယ
ယောဂ္ဂံ ကတွာ နရကတော ဥဒ္ဓရိ၊ သော တံ တဿ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ
ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄၀။ “သရဘံ ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိံ၊ ယံ တံ အနုဿရိ ပုရေ။
အလိနစိတ္တဿ တုဝံ၊ ဝိက္ကန္တံ မနုဇိဝသိ။”

၁၄၁။ ယော တံ ဝိဒုဂ္ဂါ နရကာ သမုဒ္ဓရိ၊
သိလာယ ယောဂ္ဂံ သရဘော ကရိတွာ။
ဒုက္ခပနီတံ မစ္စုမုခါ ပမောစယိ၊
အလိနစိတ္တံ တ မိဂံ ဝဒေသိ”တိ။

တတ္ထ အနုဿရိတိ အနုဗန္ဓိ။ ဝိက္ကန္တံ ဥဒ္ဓရဏတ္ထာယ ကတပရက္ကမံ။ အနုဇိဝ-
သိတိ ဥပဇိဝသိ၊ တဿာနဘာဝေန တယာ ဇိဝိတံ လဒ္ဓန္တိ အတ္ထော။ သမုဒ္ဓရိတိ
ဥဒ္ဓရိ။ တ မိဂံ ဝဒေသိတိ တံ သုဝဏ္ဏသရဘမိဂံ ဣမ သိရိသယနေ နိသိန္ဓော
ဝဏ္ဏေသိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “အယံ မယာ သဒ္ဓိံ န မိဂဝံ ဂတော၊ သဗ္ဗပဝတ္တိံ ဇာနာတိ၊
ကထံ န ခေါ ဇာနာတိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၂။ “ကိံ တံ နု ဘတ္ထေဝ တဒါ အဟောသိ၊
ဥဒါဟု တေ ကောစိ နံ တေဒက္ခာ။
ဝိဝဋ္ဌန္တေဒါ နုသိ သဗ္ဗဒဿိ၊
ဉာဏံ နု တေ မြာဟ္မဏ ဘိသရူပ”န္တိ။

တတ္ထ ဘိသရူပန္တိ ကိန္နု၊ တေ ဉာဏံ ဗလဝဇာတိကံ၊ တေနေတံ
ဇာနာသိတိ။

ဗြာဟ္မဏော “နာဟံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ၊ ဗျဉ္ဇနံ အမက္ခေတွာ”^၁ တယာ ကထိတ-
ဂါထာနံ^၂ ပန မယံ အတ္ထော ဥပဋ္ဌာတိ”^၃တိ ဒီပေန္တော ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၃။ “န စေဝဟံ တတ္ထ တဒါ အဟောသိ၊
န စာပိ မေ ကောစိ နံ ဧတဒက္ခာ။
ဂါထာပဒါနဉ္စ သုဘာသိတာနံ၊
အတ္ထံ တဒါ’နေန္တိ ဇနိန္ဒ မိရာ”^၄တိ။

တတ္ထ သုဘာသိတာနန္တိ ဗျဉ္ဇနံ အမက္ခေတွာ သုဋ္ဌ၊ ဘာသိတာနံ။ အတ္ထံ
တဒါ’နေန္တိတိ ယော တေသံ အတ္ထော၊ တံ အာနေန္တိ ဥပဓာရေန္တိတိ။

ရာဇာ တဿ တုသိတွာ ဗဟံ ခနံ အဒါသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒါနာဒိ-
ပုညာဘိရတော အဟောသိ၊ မနုဿာပိ ပုညာဘိရတာ ဟုတွာ မတမတာ
သဂ္ဂမေဝ ပူရယိံသု။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ “လက္ခံ ဝိဇ္ဈိဿာမီ”^၅တိ ပုရောဟိတ-
မာဒါယ ဥယျာနံ ဂတော။ တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဗဟူ နဝေ ဒေဝေ စ
ဒေဝကညာယော စ ဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ ကာရဏ”^၆န္တိ အာဝဇ္ဇေန္တော
သရဘမိဂေန နရကာ ဥဋ္ဌရိတွာ ရညော သီလေသု ပတိဋ္ဌာပိတဘာဝံ ဥတွာ
“ရညော အာနုဘာဝေန မဟာဇနော ပုညာနိ ကရောတိ၊ တေန ဒေဝလော-
ကော ပရိပူရတိ၊ ဣဒါနိ ခေါ ပန ရာဇာ လက္ခံ ဝိဇ္ဈိတုံ ဥယျာနံ ဂတော၊ တံ ဝိမံသိ-
တွာ သီဟနာဒံ နဒါပေတွာ သရဘမိဂဿ ဂုဏံ ကထာပေတွာ အတ္တနော စ
သက္ကဘာဝံ ဇာနာပေတွာ အာကာသေ ဌိတော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မေတ္တာယ
စေဝ ပဉ္စန္ဒံ သီလာနဉ္စ ဂုဏံ ကထေတွာ အာဂမိဿာမီ”^၇တိ စိန္တေတွာ ဥယျာနံ
အဂမာသိ။ ရာဇာပိ “လက္ခံ ဝိဇ္ဈိဿာမီ”^၈တိ ခနံ အာရောပေတွာ သရံ သန္ဓယိ။
တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော ရညော စ လက္ခဿ စ အန္တရေ အတ္တနော အာနု-
ဘာဝေန သရဘံ ဒေသေသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသ္မာ သရံ န မုဉ္ဇိ။ အထ နံ
သက္ကော ပုရောဟိတဿ သရိရေ အဓိမုစ္စိတွာ ဂါထံ အဘာသိ—

၁၄၄။ “အာဒါယ ပတ္တိံ^၉ ပရဝိရိယဃာတိ၊
စာပေ သရံ ကိံ ဝိစိကိစ္ဆသေ တုဝံ။
နုန္တော^{၁၀} သရော သရဘံ ဟန္တ၊ ခိပ္ပံ၊
အန္တံ ဟိ ဧတံ ဝရပည ရညော”^{၁၁}တိ။

၁-သမေက္ခိတွာ (သီ)၊ သမေက္ခေတွာ (က)
၃-ပတ္တိံ (သျှာ)၊ ပဋိ (က)

၂-ကထိတဂါထာနယေန (သီ)
၄-နုန္တော (သီ၊ သျှာ)၊ တုဏ္ဏော (က)

တတ္ထ ပတ္တိန္တိ ဝါဇပတ္တေဟိ သမန္တာဂတံ။ ပရိရိယဿာတိန္တိ ပရေသံ
 ဝိရိယဿာတကံ။ စာပေ သရန္တိ ဧတံ ပတ္တသဟိတံ သရံ စာပေ အာဒါယ
 သန္တယိတွာ ဣဒါနိ တံ ကိံ ဝိစိကိစ္ဆသိ။ ဟန္တုတိ တယာ ဝိဿဋ္ဌော ဟုတွာ
 သေ သရော ခိပ္ပံ ဣမံ သရဘံ ဟနတု။ အန္တံ ဟိ ဧတန္တိ ဝရပည မဟာရာဇ
 သရဘော နာမ ရညော အာဟာရော ဘက္ခောတိ အတ္ထော။

တတော ရာဇာ ဂါထမာဟ—

၁၄၅။ “အဗ္ဗါ ပဇာနာမိ အဟမ္ပိ ဧတံ၊
 အန္တံ မိဂေါ ပြာဟ္မဏ ခတ္တိယဿ။
 ပုဗ္ဗေ ကတဉ္စ အပစာယမာနော၊
 တသ္မာ မိဂံ သရဘံ နော ဟနာမိ”တိ။

တတ္ထ ပုဗ္ဗေ ကတဉ္စာတိ ပြာဟ္မဏ အဟမေတံ ဧကံသေန ဇာနာမိ ယထာ
 မိဂေါ ခတ္တိယဿ အန္တံ၊ ပုဗ္ဗေ ပန ဣမိနာ မယံ ကတဂုဏံ ပူဇေမိ၊ တသ္မာ တံ
 န ဟနာမိတိ။

တတော သက္ကော ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၄၆။ “နေသော မိဂေါ မဟာရာဇ၊ အသုရေ'သော ဒိသမ္ပတိ။
 ဧတံ ဟန္တာ မနုဿိန္တ၊ ဘဝဿ အမရာမိပေါ။

၁၄၇။ သစေ စ ရာဇာ^၁ ဝိစိကိစ္ဆသေ တုဝံ၊
 ဟန္တု မိဂံ သရဘံ သဟာယကံ။
 သပုတ္တဒါရော နရဝိရသေဋ္ဌ^၂၊
 ဂန္တာ^၃ တုဝံ ဝေတရဏိ^၄ ယမဿာ”တိ။

တတ္ထ အသုရေ'သောတိ အသုရော ဧသော၊ အသုရဇေဋ္ဌကော သက္ကော
 ဧသောတိ အဓိပ္ပါယေန ဝဒတိ။ အမရာမိပေါတိ တံ ဧတံ သက္ကံ မာရေတွာ
 သယံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဟောဟိတိ ဝဒတိ။ ဝေတရဏိ^၄ ယမဿာတိ “သစေ
 ဧတံ 'သဟာယော မေ'တိ စိန္တေတွာ န မာရေဿသိ၊ သပုတ္တဒါရော ယမဿ
 ဝေတရဏိနိရယံ ဂတော^၅ ဘဝိဿသိ”တိ နံ တာသေသိ။

၁-ရာဇ (သီ၊ဣ)

၂-ဟန္တာ နော စေ (သျှာ)၊ ဂန္တာ (က)

ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၁၀

၂-နရဝိရိယသေဋ္ဌ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄-ဂန္တာ (သျှာ၊ က)

တတော ရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄၈။ “ကာမံ အဟံ ဇာနပဒါ စ သဗ္ဗေ၊
ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ သဟာယသင်္ဘာ။
ဂစ္ဆေမု တံ ဝေတရဏိံ ယမဿ၊
န တွေဝ ဟညော မမ ပါဏဒေါ ယော။

၁၄၉။ အယံ မိဂေါ ကိစ္ဆဂတဿ မယံ၊
ဧကဿ ကတ္တာ ဝိဝနသ္မိ ဘောရေ။
တံ တာဒိသံ ပုဗ္ဗကိစ္ဆံ သရန္တော၊
ဇာနံ မဟာဗြဟ္မေ ကထံ ဟနေယျ”န္တိ။

တတ္ထ မမ ပါဏဒေါ ယောတိ^၁ ဗြာဟ္မဏ ယော မမ ပါဏဒေါ^၂ ယေန
မေ ပိယံ ဇီဝိတံ ဒိန္နံ၊ နရကံ ပဝိသန္တေန မယာ သော န တွေဝ ဟညော န
ဟနိတဗ္ဗော၊ အဝဇ္ဈော ဧသောတိ ဝဒတိ။ ဧကဿ ကတ္တာ ဝိဝနသ္မိ ဘောရေတိ
ဒါရုဏေ အရညေ ပဝိဋ္ဌဿ^၃ သတော ဧကဿ အသဟာယကဿ မမ ကတ္တာ
ကာရကော ဇီဝိတဿ ဒါယကော၊ သွာဟံ တံ ဣမိနာ ကတံ တာဒိသံ
ပုဗ္ဗကိစ္ဆံ သရန္တောယေဝ တံ ဂုဏံ ဇာနန္တောယေဝ ကထံ ဟနေယျ။

အထ သက္ကော ပုရောဟိတဿ သရိရတော အပဂန္တာ သက္ကတ္တဘာဝံ
မာပေတွာ အာကာသေ ဌတွာ ရညော ဂုဏံ ပကာသေန္တော ဂါထာဒွယ-
မာဟ—

၁၅၀။ “မိတ္တာဘိရာမီ စိရမေဝ ဇီဝ၊
ရဇ္ဇံ ဣမံ ဓမ္မဂုဏေ^၄ ပဿာသ။
နာရိဂဏေဟိ ပရိစာရိယန္တော၊
မောဒဿု ရဋ္ဌေ တိဒီဝေဝ ဝါသဝေါ။

၁၅၁။ အက္ကောဓနော နိစ္စပသန္တမိတ္တော၊
သဗ္ဗာတိထိ ယာစယောဂေါ ဘဝိတွာ^၅။
ဒတွာ စ ဘုတွာ စ ယထာနုဘာဝံ၊
အနိဋ္ဌိတော သဂ္ဂမုပေဟိ ဌာန”န္တိ။

၁-မမ ပါဏဒ’ဿာတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၃-ပစ္စတ္တိကဿ (သီ၊ ဣ)

၅-ပါဟုနကေ ကတွာ (သျှ)၊ ယာစယောဂေါ ဝိဝိတွာ (က)

၂-ပါဏဒေါ အဿ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၄-ရဇ္ဇဗ္ဗိ မံ စဿ ဂဏေ (က)

တတ္ထ မိတ္တာဘိရာဇီတိ မိတ္တေ အာရာဓေန္တော တောသေန္တော တေသု အဒုတ္တမာနော။ သဒ္ဓာတိထီတိ သဗ္ဗေ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေ အတိထီ ပါဟုန-
ကေယေဝ ကတွာ ပရိဟရန္တော^၁ ယာစိဟဗ္ဗယုတ္တကော ဟုတွာ။ အနိန္ဒိ-
တောတိ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရဏေန ပမုဒိတော ဒေဝလောကေန အဘိ-
နန္ဒိတောဟုတွာ သဂ္ဂဋ္ဌာနံ ဥပေဟီတိ။

ဧဝံ ဝတွာ သက္ကော “အဟံ မဟာရာဇ တံ ပရိဂ္ဂဏိတုံ အာဂတော၊ တုံ
အတ္တာနံ ပရိဂ္ဂဏိတုံ နာဒါသိ၊ အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ”တိ တံ ဩဝဒိတွာ
သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ
သာရိပုတ္တော သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္တာရေန အတ္ထံ ဇာနာတိယေဝါ”တိ
ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္တော အဟောသိ၊
ပုရောဟိတော သာရိပုတ္တော၊ သရဘမိဂေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သရဘမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဇာတကုဒ္ဓါနံ

အဗ္ဗ ဖန္တန ဇဝန၊ နာရဒ ခူတ ကလိင်္ဂါ။

အကိတ္တိ တက္ကာရိယံ ရုရ၊ သရဘံ ဒသ တေရသေ။

တေရသကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-ပင်္ကဏ္ဍကနိပါတ

၁-သာလိကေဒါရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၀၄)

သဗ္ဗန္တံ သာလိကေဒါရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မာတု-
ပေါသကဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု သာမဇာတကေ^၁ အာဝိ
ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခု ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု
ဝိဟိ ပေါသေသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ကိံ တေ ဟောန္တိ”တိ
ဝတွာ “မာတာပိတရော မေ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “သာဓု ဘိက္ခု၊ ပေါရာဏက-
ပဏ္ဍိတာ တိရစ္ဆာနာ ဟုတွာ သုဝယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာပိ ဇိဏ္ဏေ မာတာ-
ပိတရော ကုလာဝကေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မုခတုဏ္ဏကေန ဂေါစရံ အာဟရိတွာ
ပေါသေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ရာဇဂဟေ မဂဓရာဇာ နာမ ရဇန္တိ ကာရေသိ။ တဒါ နဂရတော
ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာယ သာလိဒ္ဓိယော^၂ နာမ ပြာဟ္မဏဂါမော အဟောသိ။ တဿ
ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာယ မဂဓဓေတ္တံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ကောသိယဂေါတ္တော နာမ
သာလိဒ္ဓိယဝါသီ ပြာဟ္မဏော သဟဿကရိသမတ္တံ ဓေတ္တံ ဂဟေတွာ သာလိ^၃
ဝပါပေသိ။ ဥဋ္ဌိတေ စ ပန သဿေ ဝတိံ ထိရံ ကာရေတွာ ကဿစိ
ပဏ္ဏာသကရိသမတ္တံ၊ ကဿစိ သဋ္ဌိကရိသမတ္တန္တိ ဧဝံ ပဉ္စသတကရိသမတ္တံ ဓေတ္တံ
အတ္တနော ပုရိသာနံယေဝ အာရက္ခဏတ္တာယ ဒတွာ သေသံ ပဉ္စသတကရိသ-
မတ္တံ ဓေတ္တံ ဘတိံ ကတွာ^၄ ကေဿ ဘတကဿ အဒါသိ။ သော တတ္ထ
ကုဋိံ ကတွာ ရတ္တိန္ဒြိဝံ ဝသတိ။ ဓေတ္တဿ ပန ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာဘာဂေ ကေသ္မိံ
သာနုပဗ္ဗတေ မဟန္တံ သိဗ္ဗလိဝနံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ အနေကာနိ သုဝသတာနိ
ဝသန္တိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ သုဝသဗ္ဗေ သုဝရညော ပုတ္တော
ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော အဘိရူပေါ ထာမသဗ္ဗန္တော သကဠ-
နာဘိပမာဏသရီရော အဟောသိ။ အထဿ ပိတာ မဟလ္လကကာလေ
“အဟံ ဣဒါနိ ခူရံ ဂန္တံ န သက္ကောမိ၊ တံ ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရာ”တိ ဂဏံ^၅
နိဿာဒေသိ။ သော ပုနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ မာတာပိတူနံ ဂေါစရတ္တာယ
ဂန္တံ နာဒါသိ၊ သုဝဂဏံ ပရိဟရန္တော ဟိမဝန္တံ ဂန္တော သယံဇာတသာလိဝနေ

၁-ဒု ၆-၁၇၄-ဝိဇ္ဇေ

၂-ဘတိံ ဒတွာ (သိ)၊ ဝတိံ ကတွာ (သျာ)

၂-သာလိဒ္ဓိယော (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၄-ရဇန္တိ (သျာ၊ ဣ)

ယာဝဒတ္ထံ သာလိံ ခါဒိတွာ အာဂမနကာလေ မာတာပိတူနံ ပဟောနကံ ဂေါစရံ အာဟရိတွာ မာတာပိတရော ပေါသေသိ။

အထဿ ဧကဒိဝသံ သုဝါ အာရောစေသုံ “ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ ကာလေ မဂဓခေတ္တေ သာလိ ပစ္စတိ၊ ဣဒါနိ ကိံ န ခေါ ဇာတ”န္တိ။ “တေန ဟိ ဇာနာထာ”တိ ဒွေ သုဝေ ပဟိဏိံသု။ တေ ဂန္ဓာ မဂဓခေတ္တေ ဩတရန္တာ တဿ ဘတိယာ ရက္ခဏပုရိသဿ ခေတ္တေ ဩတရိတွာ သာလိံ ခါဒိတွာ ဧကံ သာလိသီသံ အာဒါယ သိဗ္ဗလိဝနံ ဂန္ဓာ သာလိသီသံ မဟာသတ္တဿ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “တတ္ထ ဝေရူပေါ သာလိ”တိ ဝဒိံသု။ သော ပုနဒိဝသေ သုဝဂဏပရိဝုတော တတ္ထ ဂန္ဓာ တသ္မိံ ဘတကဿ ခေတ္တေ ဩတရိ။ သော ပန ပုရိသော သုဝေ သာလိံ ခါဒန္တေ ဒိသွာ ဣတော စိတော စ ဓာဝိတွာ ဝါရေန္တောပိ ဝါရေတုံ န သက္ကောတိ။ သေသာ သုဝါ ယာဝဒတ္ထံ သာလိံ ခါဒိတွာ တုစ္ဆမုခါဝ ဂစ္ဆန္တိ။ သုဝရာဇာ ပန ဗဟူနိ သာလိသီသာနိ ဧကတော ကတွာ တေဟိ ပရိဝုတော ဟုတွာ အာဟရိတွာ မာတာပိတူနံ ဒေတိ။ သုဝါ ပုနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တတ္ထေဝ သာလိံ ခါဒိံသု။ အထ သော ပုရိသော “သစေ ဣမေ အညံ ကတိပါဟံ ဧဝံ ခါဒိဿန္တိ၊ ကိဉ္စ န ဘဝိဿတိ၊ မြာဟ္မဏော သာလိံ အဂ္ဂါပေတွာ မယံ ဣဏံ ကရိဿတိ၊ ဂန္ဓာ တဿ အာရောစေဿာမီ”တိ သာလိမုဋ်နာ သဒ္ဓိံ တထာရူပံ ပဏ္ဍာကာရံ ဂဟေတွာ သာလိဒ္ဓိယဂါမံ ဂန္ဓာ မြာဟ္မဏံ ပဿိတွာ ဝဋ်တွာ ပဏ္ဍာကာရံ ဒတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော “ကိံ ဘော ပုရိသ သမ္ပန္နံ သာလိခေတ္တ”န္တိ ပုဋ္ဌော “အာမ မြာဟ္မဏ သမ္ပန္န”န္တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁။ “သမ္ပန္နံ သာလိကေဒါရံ၊ သုဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ ကောသိယ။
ပဋိဝေဒေမိ တေ မြဟ္မေ၊ န နေ ဝါရေတုမုဿဟေ။

၂။ ဧကော စ တတ္ထ သကုဏော၊ ယော^၂ နေသံ သဗ္ဗသုန္ဒရေ။
ဘုတွာ သာလိံ ယထာကာမံ၊ တုဏ္ဏေနာဒါယ ဂစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ သမ္ပန္နန္တိ ပရိပုဏ္ဏံ အဝေကလံ။ သာလိကေဒါရန္တိ သာလိခေတ္တံ။ သဗ္ဗ-
သုန္ဒရေတိ သဗ္ဗေဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ သုန္ဒရေ ရတ္တတုဏ္ဏောဇိဉ္ဇကသန္တိဘအက္ခိ
ရတ္တပါဒေါ တိဟိ ရတ္တရာဇိဟိ ပရိက္ခိတ္တဂီဝေါ မဟာမယူရပမာဏော သော
ယာဝဒတ္ထံ သာလိံ ခါဒိတွာ အညံ တုဏ္ဏေန ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိတိ။

၁-ဧကတော ကတွာ ဟရိတွာ (သီ၊ဣ)၊ ဧကတော ကတွာ တုဏ္ဏေနာဒါယ ပုရတော ဂန္ဓာ
အာဟရိတွာ (သျှာ)

၂-သော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

မြာဟူဏော တဿ ကထံ သုတွာ သုဝရာဇေ သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ
ခေတ္တပါလံ ပုစ္ဆိ “အန္တော ပုရိသ ပါသံ ဩဇ္ဇေတုံ ဇာနာသီ”တိ။ အာမ
ဇာနာမီတိ။ အထ နံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

၃။ “ဩဇ္ဇေန္တု ဝါလပါသာနိ၊ ယထာ ဗဇ္ဈေယ သော ဒိဇော။
ဇိဝဉ္ဇ နံ ဂဟေတွာန၊ အာနယေဟိ မမန္တိကေ”တိ။

တတ္ထ ဩဇ္ဇေန္တု။ တိ ဩဇ္ဇယန္တု။ ဝါလပါသာနိတိ အဿဝါလာဒိရဇ္ဈမယ-
ပါသာနိ။ ဇိဝဉ္ဇ နန္တိ ဇိဝဉ္ဇံ ဝေ နံ။ အာနယေဟိတိ အာနေဟိ။

တံ သုတွာ ခေတ္တပါလော သာလိံ အပ္ပါပေတွာ ဣဏဿ အကတ-
ဘာဝေန တုဋ္ဌော ဂန္တော အဿဝါလေ ဝနေတွာ “အဇ္ဈ ဣမသ္မိံ ဌာနေ
ဩတရိယတိ”တိ သုဝရာဇော ဩတရဏဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ ပုနဒိဝသေ
ပါတောဝ စာဋိပမာဏံ ပဉ္စရံ ကတွာ^၂ ပါသဉ္စ ဩဇ္ဇေတွာ သုဝါနံ အာဂမနံ
ဩလောကေန္တော ကုဋိယံ နိသီဒိ။ သုဝရာဇာပိ သုဝဂဏပရိဝုတော အာဂန္တော
အလောလုပ္ပစာရတာယ ဟိယျော ခါဒိတဋ္ဌာနေ^၃ ဩဒ္ဓိတပါသေ ပါဒိ ပဝေ-
သန္တောဝ ဩတရိ။ သော အတ္တနော ဗဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ စိန္တေသိ “သစာဟံ
ဣဒါနေဝ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိဿာမိ၊ ဉှတကာမေ ဘယတဇ္ဇိတာ ဂေါစရံ အဂ္ဂဟေတွာဝ
ပလာယိဿန္တိ၊ ယာဝ ဧတေသံ ဂေါစရဂ္ဂဟဏံ၊ တာဝ အဓိဝါသေဿာမီ”တိ။
သော တေသံ သုဟိတဘာဝံ ဥတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဟုတွာ တိက္ခတ္ထံ
ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ။ အထ သဗ္ဗေ တေ သုဝါ ပလာယိံသု။ သုဝရာဇာ “ဧတ္တကေသု
မေ ဉှတကေသု နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော ဧကောပိ နတ္ထိ၊ ကိန္နု ခေါ
မယာ ပါပံ ကတ”န္တိ ဝိလပန္တော ဂါထမာဟ—

၄။ “ဧတေ ဘုတွာ ပိဝိတွာ စ၊ ပက္ကမန္တိ ဝိဟင်္ဂမာ။
ဧကော ဗဒ္ဓေါသ္မိ ပါသေန၊ ကိံ ပါပံ ပကတံ မယာ”တိ။

ခေတ္တပါလော သုဝရာဇဿ ဗဒ္ဓရဝံ သုဝါနဉ္စ အာကာသေ ပက္ခန္ဓနသဒ္ဓိ
သုတွာ “ကိံ န ခေါ”တိ ကုဋိယာ ဩရုယ ပါသဋ္ဌာနံ ဂန္တော သုဝရာဇာနံ ဒိသ္မာ
“ယဿေဝ မေ ပါသော ဩဒ္ဓိတော၊ သွေဝ ဗဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌမာနသော သုဝရာဇာနံ
ပါသတော မောစေတွာ ဒွေ ပါဒေ ဧကတော ဗန္တိတွာ ဒဋ္ဌံ အာဒါယ

၁-ဥဇ္ဈန္တုတိ ဩဇ္ဇယန္တု (သျှာ)

၂-ပုနဒိဝသေ ဝါတပ္ပဟာရေန သဉ္စရဏကံ ကတွာ (သီ)၊ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ ဝါတပ္ပဟာရေန
စရဏကံ အကတွာ (သျှာ)

၃-ခါဒိတဩမိယံ (က)

သာလိဒ္ဓိယဂါမံ ဂန္ဓာ သုဝရာဇံ ပြာဟ္မဏဿ အဒါသိ။ ပြာဟ္မဏော ဗလဝ-
သိနေဟေန မဟာသတ္တံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒဠိ ဂဟေတွာ အင်္ဂေ နိသိ-
ဒါပေတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၅။ “ဥဒရံ နှန အညေသံ၊ သုဝ အစောဒရံ တဝ။
ဘုတွာ သာလိံ ယထာကာမံ၊ တုဏ္ဏေနာဒါယ ဂစ္ဆသိ။

၆။ ကောဠံ န တတ္ထ ပူရေသိ၊ သုဝ ဝေရံ န တေ မယာ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္ပ အက္ခာဟိ၊ ကုဟိံ သာလိံ နိဒါဟသိ”တိ။

တတ္ထ ဥဒရံ နှနာတိ အညေသံ ဥဒရံ ဥဒရမေဝ မညေ၊ တဝ ဥဒရံ ပန
အတိဥဒရံ။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ သိမ္ဗလိဝနေ။ ပူရေသိတိ ဝဿာရတ္တတ္ထာယ
ပူရေသိ။ နိဒါဟသိတိ နိဓာနံ ကတွာ ဌပေသိ။ “နိမိယသိ”တိပိ ပါဌော”။

တံ သုတွာ သုဝရာဇာ မရုရာယ မနုဿဘာသာယ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၇။ “န မေ ဝေရံ တယာ သဒ္ဓိံ၊ ကောဠော မယံ န ဝိဇ္ဇတိ။
ဣဏံ မုဉ္ဇာမိဏံ ဒမ္မိ၊ သမ္ပတ္တော ကောဠသိမ္ဗလိံ။
နိမိမ္မိ တတ္ထ နိဒဟာမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ကောသိယာ”တိ။

တတ္ထ ဣဏံ မုဉ္ဇာမိဏံ ဒမ္မိတိ တဝ သာလိံ ဟရိတွာ ဣဏံ မုဉ္ဇာမိ စေဝ
ဒမ္မိ စာတိ ဝဒတိ။ နိမိမ္မိတိ ဧကံ တတ္ထ သိမ္ဗလိဝနေ အနုဂါမိကနိမိမ္မိ နိဒဟာမိ။
အထ နံ ပြာဟ္မဏော ပုစ္ဆိ—

၈။ “ကိဒိသံ တေ ဣဏဒါနံ၊ ဣဏမောက္ခော စ ကိဒိသော။
နိမိနိဓာနံ မက္ခာဟိ၊ အထ ပါသာ ပမောက္ခသိ”တိ။

တတ္ထ ဣဏဒါနန္တိ ဣဏဿ ဒါနံ။ နိမိနိဓာနန္တိ နိမိနော နိဓာနံ။

ဧဝံ ပြာဟ္မဏေန ပုဋ္ဌော သုဝရာဇာ တဿ ဗျာကရောန္တော စတဿော
ဂါထာ အဘာသိ—

၉။ “အဇာတပက္ခာ တရုဏာ၊ ပုတ္တကာ မယျ ကောသိယ။
တေ မံ ဘတာ ဘရိဿန္တိ၊ တဿှာ တေသံ ဣဏံ ဒဒေ။

၁၀။ မာတာ ပိတာ စ မေ ဝုဒ္ဓါ၊ ဇိဏ္ဏကာ ဂတယောဗ္ဗနာ။
တေသံ တုဏ္ဏေန ဟာတူန၊ မုဉ္ဇေ ပုဗ္ဗကတံ ဣဏံ။

၁၁။ အညေပိ တတ္ထ သကုဏာ၊ ဒိဏပက္ခာ သုဒုဗ္ဗလာ။
တေသံ ပုညတ္ထိကော ဒမ္မိ၊ တံ နိဓိံ အာဟု ပဏှိတာ။

၁၂။ ဤဒိသံ^၁ မေ ဣဏဒါနံ၊ ဣဏမောက္ခော စ ဤဒိသော။
နိဓိနိဓာနံ^၂မက္ခာမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ကောသိယာ”တိ။

တတ္ထ ဟာတူနာတိ ဟရိတွာ။ တံ နိဓိန္တိ တံ ပုညကမ္ပံ ပဏှိတာ အနုဂါမိက-
နိဓိံ နာမ ကထေန္တိ။ နိဓိနိဓာနန္တိ နိဓိနော နိဓာနံ၊ “နိဓာနနိဓိ”န္တိပိ ပါဌော၊
အယမေဝတ္ထော။

ဗြာဟ္မဏော မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပသန္တစိတ္တော ဒွေ ဂါထာ
အဘာသိ—

၁၃။ “ဘဒ္ဒကော ဝတ’ယံ ပက္ခိ၊ ဒိဇော ပရမဓမ္မိကော။
ဧကစ္စေသု မနုဿေသု၊ အယံ ဓမ္မော န ပိဇ္ဇတိ။

၁၄။ ဘုဉ္ဇ သာလိံ ယထာကာမံ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉ္ဇတိတိ။
ပုနာပိ သုဝ ပဿေမု၊ ပိယံ မေ တဝ ဒဿန”န္တိ။

တတ္ထ ဘုဉ္ဇ သာလိန္တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ နိဗ္ဗယော ဟုတွာ ဘုဉ္ဇာတိ
ကရိယသဟဿဗ္ဗိ တဿေဝ နိယျာဒေန္တော ဧဝမာဟ။ ပဿေမူတိ
အတ္တနော ရုစိယာ အာဂတံ အညေသုပိ ဒိဝေသေသု တံ ပဿေယျာမာတိ။

ဧဝံ ဗြာဟ္မဏော မဟာသတ္တံ ယာစိတွာ ပိယပုတ္တံ ပိယ မုဒုစိတ္တေန
ဩလောကေန္တော ပါဒတော ဗန္ဓနံ မောစေတွာ သတပါကတေလေန ပါဒေ
မက္ခေတွာ ဘဒ္ဒပိဌေ နိသီဒါပေတွာ ကဉ္စနတဋ္ဌကေ မဓုလာဇေ ခါဒါပေတွာ
သက္ခရာဒကံ ပါယေသိ။ အထဿ သုဝရာဇာ “အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ
ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဝတွာ ဩဝါဒံ ဒေန္တော အာဟ—

၁၅။ “ဘုတ္တုဉ္ဇ ပီတုဉ္ဇ တဝ’ဿမမ္ပိ၊
ရတီ စ^၃ နော ကောသိယ တေ သကာသေ။
နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍေသု ဒဒါဟိ ဒါနံ၊
ဇိဏ္ဍေ စ မာတာပိတရော ဘရဿူ”တိ။

တတ္ထ တဝ’ဿမမ္ပိတိ^၄ တဝ နိဝေသနေ။ ရတီတိ အဘိရတိ။

တံ သုတွာ မြာဟ္မဏော တုဋ္ဌမာနသော ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဂါထမာဟ—

၁၆။ “လက္ခိ ဝတ မေ ဥဒပါဒိ အဇ္ဇ၊
ယော အဒ္ဓဿာသိံ ပဝရံ^၁ ဒိဇာနံ။
သုဝဿ သုတွာန သုဘာသိတာနိ၊
ကာဟာမိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနိ”တိ။

တတ္ထ လက္ခိတိ သိရိပိ ပုညမ္ပိ ပညာပိ။

မဟာသတ္တော မြာဟ္မဏေန အတ္တနော ဒိန္နံ ကရိသသဟဿမတ္တံ ပဋိက္ခိ-
ပိတွာ အဋ္ဌကရိသမေဝ ဂဏှိ။ မြာဟ္မဏော ထမ္ဘေ နိခနိတွာ တဿ ခေတ္တံ
နိယျာဒေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ ခမာပေတွာ “ဂစ္ဆ သာမိ၊ အဿုမုခေ
ရောဒမာနေ မာတာပိတရော အဿာသေဟိ”တိ ဝတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။
သော တုဋ္ဌမာနသော သာလိသီသံ အာဒါယ ဂန္ဓာ မာတာပိတူနံ ပုရတော
နိက္ခိပိတွာ “အဗ္ဗတာတာ ဥဋ္ဌေထာ”တိ အာဟ။ တေ အဿုမုခါရောဒမာနာ၂
ဥဋ္ဌဟိံသု၊ တာဝဒေဝ သုဝဂဏှာ သန္နိပတိတွာ “ကထံ မုတ္တောသိ ဒေဝါ”တိ
ပုစ္ဆိံသု။ သော တေသံ သဗ္ဗံ ဝိတ္တာရတော ကထေသိ။ ကောသိယောပိ
သုဝရညော ဩဝါဒံ သုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဓမ္မိကသမဏမြာဟ္မဏာနံ
မဟာဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၁၇။ “သော ကောသိယော အတ္တမနော ဥဒဂ္ဂေါ၊
အန္တဉ္စ ပါနဉ္စ^၂ဘိသင်္ခရိတွာ^၃။
အန္တေန ပါနေန ပသန္တစိတ္တော၊
သန္တပ္ပယိ သမဏမြာဟ္မဏေ စာ”တိ။

တတ္ထ သန္တပ္ပယိတိ ဂဟိတဂဟိတာနိ ဘာဇနာနိ ပူရေန္တော သန္တပ္ပေသိတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခု မာတာပိတူနံ ပေါသနံ နာမ
ပဏှိတာနံ ဝံသော”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊
သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သုဝဂ-
ဏှာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ၊ ခေတ္တပါလော
ဆန္တော၊ မြာဟ္မဏော အာနန္တော၊ သုဝရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္နိ။

သာလိကေဒါရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၁-ယောဟံ အဒဿံ ပရမံ(က) ၂-အဿုမုခါဝ ဟသမာနာ (သီ၊သျှာ)၊ အဿုမုခါဝ ဘာသမာနာ (ဣ)
၃-အန္တဉ္စ ပါနံ အဘိသံဟရိတွာ (က)

၂-စန္ဒကိန္နရီဇာတကတဝဏ္ဏနာ (၄၀၅)

ဥပနိယတိံ မညေတိ ဣဒံ သတ္တာ ကပိလဝတ္ထုပုရံ ဥပနိဿာယ နိဂြော-
ဓာရာမေ ဝိဟရန္တော ရာဇနိဝေသနေ ရာဟုလမာတရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။
ဣဒံ ပန ဇာတကံ ခူရေနိဒါနတော ပဋ္ဌာယ ကထေတဗ္ဗံ။ သာ ပနေသာ
နိဒါနကထာယာဝလဋ္ဌိဝနေ ဥရုဝေလကဿပသီဟနာဒါ အပဏ္ဏကဇာတကေ^၁
ကထိတာ၊ တတော ပရံ ယာဝ ကပိလဝတ္ထုဂမနာ ဝေဿန္တရဇာတကေ
အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန ပိတု နိဝေသနေ နိသီဒိတွာ အန္တရဘတ္တ-
သမယေ မဟာဓမ္မပါလဇာတကံ^၂ ကထေတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော “ရာဟုလ-
မာတု နိဝေသနေ နိသီဒိတွာ တဿာ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေန္တော စန္ဒကိန္နရီဇာတကံ^၃
ကထေဿာမိ”တိ ရာဇာနံ ပတ္တံ ဂါဟာပေတွာ ဒွိဟိ အဂ္ဂသာဝကေဟိ သဒ္ဓိ^၄
ရာဟုလမာတု နိဝေသနဋ္ဌာနံ ပါယာသိ။ တဒါတဿာ သမ္ဗုခါ^၅ စတ္တာလီသ-
သဟဿနာဠကိတ္တိယော ဝသန္တိ တာသု ခတ္တိယကညာနံယေဝ နဂုတိအဓိက-
သဟဿံ။ သာ တထာဂတဿ အာဂမနံ ဥတွာ “သဗ္ဗာ ကာသာဝါနေဝ
နိဝါသေန္တူ”တိ တာသံ အာရောဓာပေသိ။ တာ တထာ ကရိံသု။ သတ္တာ
အာဂန္တော ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ အထ တာသဗ္ဗာပိ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဝိရဝိံသု၊
မဟာပရိဒေဝသဒ္ဓေါ အဟောသိ။ ရာဟုလမာတာပိ ပရိဒေဝိတွာ သောကံ
ဝိနောဒေတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ရာဇဂတေန^၁ ဗဟုမာနေန သဂါရဝေန
နိသီဒိ။ ရာဇာ တဿာ ဂုဏကထံ အာရဘိ၊ “ဘန္တေ မမ သုဏှာ ‘တုမေဟိ
ကာသာဝါနိ နိဝတ္ထာနိ’တိ သုတွာ ကာသာဝါနေဝ နိဝါသေသိ၊ ‘မာလာဒီနိ
ပရိစ္စတ္တာနိ’တိ သုတွာ မာလာဒီနိ ပရိစ္စဇိ၊ ‘ဘူမိယံ သယတိ’တိ^၆ သုတွာ
ဘူမိသယနာဝ ဇာတာ၊ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇိတကာလေ ဝိဝေါ ဟုတွာ အညေဟိ
ရာဇူဟိ ပေသိတံ ပဏ္ဏာကာရံ န ဂဏှိ၊ ဧဝံ တုမေသု အသံဟိရစိတ္တာ သော”တိ
နာနပ္ပကာရေဟိ တဿာ ဂုဏကထံ ကထေသိ။ သတ္တာ “အနစ္စရိယံ မဟာရာဇ၊
ယံ သော ဣဒါနိ မမ ပစ္ဆိမေ အတ္တဘာဝေ မယိ သသိနေဟာ အသံဟိရ-
စိတ္တာ အနညနေယျာ ဘဝေယျ။ သော တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာပိ မယိ
အသံဟိရစိတ္တာ အနညနေယျာ အဟောသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော
အတိတံ အာဟရိ။

၁-ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၁၁၁-ပိဋေ။

၂-ဒု ၅-၂၇၇-ပိဋေ။

၅-ရာဇဂေဟေ (က)

၂-ဒု ၅-၂၁၄-ပိဋေ။

၄-ပဗ္ဗေ (သိ၊ ဣ)

၆-ဥစ္စာသယနမဟာသယနာနိ၊ ပရိစ္စတ္တာနိတိ (သျှာ)

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ မဟာသတ္တော
 ဟိမဝန္တပဒေသေ ကိန္နရယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ စန္ဒာ နာမဿ ဘရိယာ။ တေ
 ဥဘောပိ စန္ဒနာမကေ ရဇတပဗ္ဗတေ ဝသိံသု။ တဒါ ဗာရာဏသီရာဇာ
 အမစ္စာနံ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ဌေ ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ သန္တုပ္ပပဉ္စာ-
 ပုဓော ဧကကောဝ ဟိမဝန္တံ ပါရိသိ။ သော မိဂမံသံ ခါဒန္တော ဧကံ ခုဒ္ဒကနဒိံ
 အနုသဉ္စရန္တော ဥဒ္ဓံ အဘိရုဟိ။ စန္ဒပဗ္ဗတဝါသိနော ကိန္နရာ ဝဿာရတ္တသမယေ
 အနောတရိတွာ ပဗ္ဗတေယေဝ ဝသန္တိ၊ နိဒါဃသမယေ ဩတရန္တိ။ တဒါ စ
 သော စန္ဒကိန္နရော အတ္တနော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ဩတရိတွာ တေသု တေသု
 ဌာနေသု ဂန္ဓေ ဝိလိမ္ပန္တော ပုပ္ဖရေဏံ ခါဒန္တော ပုပ္ဖပဋ္ဌေ နိဝါသေန္တော
 ပါရုပန္တော လတာဒေါလာဟိ ကိဋ္ဌန္တော မရုဓဿရေန ဂါယန္တော တံ
 ခုဒ္ဒကနဒိံ ပတွာ ဧကသ္မိံ နိဝတ္တနဌာနေ ဩတရိတွာ ဥဒကေ ပုပ္ဖါနိ ဝိက်ရိတွာ
 ဥဒကကိဋ္ဌံ ကိဋ္ဌိတွာ ပုပ္ဖပဋ္ဌေ နိဝါသေတွာ ပါရုပိတွာ ရဇတပဋ္ဌဝဏ္ဏာယ
 ဝါလုကာယ ပုပ္ဖါသနံ ပညပေတွာ ဧကံ ဝေဠု ဒဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ သယနေ
 နိသိဒိ။ တတော စန္ဒကိန္နရော ဝေဠု ဝါဒေန္တော မရုဓသဒ္ဓေန ဂါယိ။
 စန္ဒကိန္နရီ မုဒုဟတ္တေ နာမေတွာ တဿ အဝိဒူရေ ဌိတာ နစ္စိ စေဝ ဂါယိ စ။
 သော ရာဇာ တေသံ သဒ္ဓံ သုတွာ ပဒသဒ္ဓံ အသာဝေန္တော သဏိကံ ဂန္တော
 ပဋိစ္ဆန္တေ ဌတွာ တေ ကိန္နရေ ဒိသ္မာ ကိန္နရိယာ ပဋိဗ္ဗစိတ္တော ဟုတွာ
 “တံ ကိန္နရံ ဝိဇ္ဈိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဣမာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ
 ကပ္ပေဿာမိ”တိ ဌတွာ စန္ဒကိန္နရံ ဝိဇ္ဈိ။ သော ဝေဒနာပုတ္တော ပရိဒေဝမာနော
 စတဿော ဂါယာ အဘာသိ—

၁၈။ “ဥပနိယတိဒံ မညေ၊ စန္ဒေ လောဟိတမဒ္ဓနေ။

အဇ္ဇေ ဇဟာမိ ဇိဝိတံ၊ ပါဏာ မေ စန္ဒေ နိရုဇ္ဈန္တိ။

၁၉။ ဩသိဒိ မေ ဒုက္ခံ ဟဒယံ၊ မေ သုယုတေ နိတဗ္ဗာမိ။

တဝ စန္ဒိယာ သောစန္ဒိယာ၊ န နံ အညေဟိ သောကေဟိ။

၂၀။ တိဏမိဝ ဝနမိဝ မိလာယာမိ၊ နဒိ အပရိပုဏ္ဏာဝ သုဿာမိ။

တဝ စန္ဒိယာ သောစန္ဒိယာ၊ န နံ အညေဟိ သောကေဟိ။

၂၁။ ဝဿမိဝ သရေ ပါဒေ၊ ဣမာနိ အဿုနိ ဝတ္တရေ မယံ။

တဝ စန္ဒိယာ သောစန္ဒိယာ၊ န နံ အညေဟိ သောကေဟိ”တိ။

တတ္ထဥပနိယတိတိ သန္တတိဝိစ္ဆေဒံ ဥပနိယတိ။ ဣဒန္တိ ဇီဝိတံ။ ပါဏာ မေတိ
ဘဒ္ဒေ စန္ဒေ မမ ဇီဝိတပါဏာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဩသိဒ္ဓိ မေတိ ဇီဝိတံ မေ ဩသိဒ္ဓတိ။
နိတဗ္ဗာဒိတိ အတိကိလမာမိ။ တဝ စန္ဒိယာတိ ဣဒံ မမ ဒုက္ခံ၊ န နံ
အညေဟိ သောကေဟိ၊ အထ ခေါတဝ စန္ဒိယာ သောစန္ဒိယာ သောကဟေတု
ယသ္မာ တံ မမ ဝိယောဂေန သောစိဿသိ၊ တသ္မာတိ အတ္ထော။ တိဏမိဝ ဝန-
မိဝ မိလယာဒိတိ တတ္ထပါသာဏေ ခိတ္တတိဏမိဝ မူလဆိန္နဝနမိဝ မိလယာ-
မိတိ ဝဒတိ။ သရေ ပါဒေတိ ယထာ နာမ ပဗ္ဗတပါဒေ ပတိတဝသံ သရိတွာ
အတ္ထိန္နဓာရံ ဝတ္တတိ။

မဟာသတ္ထော ဣမာဟိ စတူဟိ ဂါထာဟိ ပရိဒေဝိတွာ ပုပ္ဖသယနေ
နိပန္နောဝ သတိံ ဝိဿဇေတွာ ပရိဝတ္တိ။ ရာဇာ ပတိဋ္ဌိတောဝ။ ဣတရာ
မဟာသတ္ထေ ပရိဒေဝန္တေ အတ္တနော ရတိယာ မတ္တာ ဟုတွာ တဿ ဝိဒ္ဓဘာဝံ
န ဇာနာတိ၊ ဝိသညံ ပန နံ ပရိဝတ္တိတွာ နိပန္နံ ဒိသ္မာ “ကိ” န ခေါ မေ
ဝိယသာမိကဿ ဒုက္ခန္တိ ဥပဓာရေန္တိ ပဟာရမုခတော ပဋ္ဌရန္တိ လောဟိတံ
ဒိသ္မာ ဝိယသာမိကေ ဥပန္နံ ဗလဝသောကံ သန္တာရေတုံ အသက္ကောန္တိ မဟာ-
သဒ္ဓေန ပရိဒေဝိ။ ရာဇာ “ကိန္နရော မတော ဘဝိဿတိ”တိ နိက္ခမိတွာ အတ္တာနံ
ဒဿေသိ။ စန္ဒာ တံ ဒိသ္မာ “ဣမိနာ မေ စောရေန ဝိယသာမိကော ဝိဒ္ဓေါ
ဘဝိဿတိ”တိ ကမ္မမာနာ ပလာယိတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဌတွာ ရာဇာနံ
ပရိဘာသန္တိ ပဉ္စ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၂။ ပါပေါ ခေါသိ ရာဇပုတ္တ၊ ယော မေ ဣန္ဒြိယံ ပတိံ ဝရာကိယာ။
ဝိဇ္ဈသိ ဝနမူလသ္မိံ၊ သောယံ ဝိဒ္ဓေါ ဆမာ သေတိ။

၂၃။ ဣမံ မယံ ဟဒယသောကံ၊ ပဋိမုဉ္ဇတု ရာဇပုတ္တ တဝ မာတာ။
ယော မယံ ဟဒယသောကော၊ ကိမ္မုရိသံ အဝေက္ခမာနာယ။

၂၄။ ဣမံ မယံ ဟဒယသောကံ၊ ပဋိမုဉ္ဇတု ရာဇပုတ္တ တဝ ဇာယာ။
ယော မယံ ဟဒယသောကော၊ ကိမ္မုရိသံ အဝေက္ခမာနာယ။

၂၅။ မာ စ ပုတ္တံ မာ စ ပတိံ၊ အဒ္ဓန္တိ ရာဇပုတ္တ တဝ မာတာ။
ယော ကိမ္မုရိသံ အဝမိ၊ အဗူသကံ မယု ကာမာ ဟိ။

၂၆။ မာ စ ပုတ္တံ မာ စ ပတိံ၊ အဒ္ဓန္တိ ရာဇပုတ္တ တဝ ဇာယာ။
ယော ကိမ္မုရိသံ အဝမိ၊ အဗူသကံ မယု ကာမာ ဟိ”တိ။

တတ္ထ ဝရာဏိယာတိ ကပဏာယ။ ပဋိမုဉ္ဇူတိ ပဋိလဘတု ဖုသတု ပါပုဏာတု။ မယျ ကာမာ ဟိတိ မယံ^၁ ကာမေန။

ရာဇာ နံ ပဉ္စဟိ ဂါထာဟိ ပရိဘာသိတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဌိတံယေဝ အဿာသေန္တော ဂါထမာဟ—

၂၇။ “မာ တံ စန္ဒေ ရောဒိ မာ သောစိ၊ ဝနတိမိရမတ္တက္ခိ။
မမ တံ ဟေဟိသိ ဘရိယာ၊ ရာဇကုလေ ပူဇိတာ နာရိဘိ”တိ။

တတ္ထ စန္ဒေတိ မဟာသတ္တဿ ပရိဒေဝနကာလေ နာမဿ^၂ သုတတ္တာ ဝေမာဟ။ ဝနတိမိရမတ္တက္ခိတိ ဝနတိမိရပုပ္ဖသမာနအက္ခိ။ ပူဇိတာ နာရိဘိတိ သောဠသန္တံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ ဇေဠိကာ အဂ္ဂမဟေသိ ဟေဿသိ။

စန္ဒာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “တံ ကိ” မံ ဝဒေသိ”တိ သီဟနာဒံ နဒန္တိ အနန္တရဂါထမာဟ—

၂၈။ “အပိ နူန’ဟံ မရိသံ၊ နာဟံ ရာဇပုတ္တ တဝ ဟေသံ။
ယော ကိဗ္ဗရိသံ အဝမိ၊ အဒူသကံ မယျ ကာမာ ဟိ”တိ။

တတ္ထ အပိ နူန’ဟန္တိ အပိ ဧကံသေနေဝ အဟံ မရိသံ။

သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ နိစ္ဆန္တရာဂေါ ဟုတွာ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၂၉။ “အပိ ဘိရုကေ အပိ ဇီဝိတုကာမိကေ၊ ကိဗ္ဗရိသိ ဂစ္ဆ ဟိမဝန္တိ။
တာလိသတဂရဘောဇနာ၊ အညေ^၃ တံ မိဂါ ရမိဿန္တိ”တိ။

တတ္ထ အပိ ဘိရုကေတိ ဘိရုဇာတိကေ။ တာလိသတဂရဘောဇနာတိ တံ တာလိသပတ္တတဂရပတ္တဘောဇနာ မိဂိ၊ တသ္မာ အညေ^၃ တံ မိဂါ ရမိဿန္တိ၊ န တံ ရာဇကုလာရဟာ၊ ဂစ္ဆာတိ နံ အဝစ၊ ဝတွာ စ ပန နိရပေက္ခော ဟုတွာ ပဏာမိ။

သာ တဿ ဂတဘာဝံ ဥတွာ ဩရုယ မဟာသတ္တံ အာလိင်္ဂိတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ အာရောပေတွာ ပဗ္ဗတတလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ သီသမဿ အတ္တနော ဦရုသု ကတွာ ဗလဝပရိဒေဝံ ပရိဒေဝမာနာ ဒွါဒသ ဂါထာ အဘာသိ—

၁-မယံ ကာမာ ဟိတိ မယိ (သျှာ၊က)

၂-နာမဿာ (က)

၂-နာရိတိ (သီ၊ဣ)

၄-အရညေ (သီ၊ဣ)

- ၃၀။ “တေ ပဗ္ဗတာ တာ စ ကန္တရာ၊
 တာ စ ဂိရိဂဟာယော တထေဝ တိဋ္ဌန္တိ။
 တတ္ထေဝံ^၁ တံ အပဿန္တိ၊
 ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၁။ တေ ပဏ္ဏသန္တတာ ရမဏီယာ၊ ဝါဠမိဂေဟိ အနုစိဏ္ဏာ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၂။ တေ ပုပ္ဖသန္တတာ ရမဏီယာ၊ ဝါဠမိဂေဟိ အနုစိဏ္ဏာ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၃။ အစ္ဆာ သဝန္တိ ဂိရိဝနနဒိယော၊ ကုသုမာဘိကိဏ္ဏသောတာယော။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၄။ နီလာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကုဋ္ဌာနိ ဒဿနီယာနိ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၅။ ပီတာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကုဋ္ဌာနိ ဒဿနီယာနိ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၆။ တမ္ဗာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကုဋ္ဌာနိ ဒဿနီယာနိ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၇။ တုင်္ဂါနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကုဋ္ဌာနိ ဒဿနီယာနိ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၈။ သေတာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကုဋ္ဌာနိ ဒဿနီယာနိ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၃၉။ စိတြာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကုဋ္ဌာနိ ဒဿနီယာနိ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။
- ၄၀။ ယက္ခဂဏသေဝိတေ ဂန္ဓမာဒနေ၊ ဩသဓေဘိ သဉ္စန္ဓေ။
 တတ္ထေဝံ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၄၁။ ကိဗ္ဗရိသသေဝိတေ ဂန္ဓမာဒနေ၊ ဩသဓေဝိ သဉ္ဇန္တေ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိဗ္ဗရိသ ကထံ အဟံ ကဿ”န္တိ။

တတ္ထ တေ ပဗ္ဗတာတိ ယေသု မယံ ဧကတောဝ အဘိရမိမှ^၁၊ ဣမေ တေ ပဗ္ဗတာ တာ စ ကန္ဓရာ တာ စ ဂိရိဂဟာယော တထေဝ ဌိတာ။ တေသု အဟံ ဣဒါနိ တံ အပဿန္တိ ကထံ ကဿံ၊ ကိ” ကရိဿာမိ၊ တေသု ပုပ္ဖလပလ္လဝါဒိ-
သောဘံ တံ အပဿန္တိ ကထံ အဓိဝါသေတုံ သက္ခိဿာမီတိ ပရိဒေဝတိ။
ပဏ္ဏသန္တတာတိ တာလိသပတ္တာဒိဂန္ဓပဏ္ဏသန္တရာ။ အန္တိတိ ဝိပ္ပသန္တော-
ဒကာ။ နိလာနီတိ နိလမဏိမယာနိ။ ဝိတာနီတိ သောဝဏ္ဏမယာနိ။ တမ္ဗာနီတိ
မနောသိလမယာနိ။ ဟုဂ်နီတိ ဥစ္စာနိ တိဒိဏဂ္ဂါနိ။ သေတာနီတိ ရဇတ-
မယာနိ။ ဓိတြာနီတိ သတ္တရတနမိဿကာနိ။ ယက္ခဂဏသေဝိတေတိ ဘုဗ္ဗ-
ဒေဝတာဟိ သေဝိတေ။

ဣတိ သာ ဒွါဒသဟိ ဂါထာဟိ ပရိဒေဝိတွာ မဟာသတ္တဿ ဥရေ ဟတ္ထံ
ဌပေတွာ သန္တာပဘာဝံ ဥတွာ “စန္ဒော ဇီဝတိယေဝ၊ ဒေဝဇ္ဈာနကမ္ပံ^၂
ကတွာ ဇီဝိတမဿ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “ကိန္နု ခေါ လောကပါလာ နာမ
နတ္ထိ၊ ဥဒါဟု ဝိပ္ပဝတ္ထာ၊ အဘု မတာ၊ တေ မေ ဝိယသာမိကံ န ရက္ခန္တိ”တိ
ဒေဝဇ္ဈာနကမ္ပံ အကာသိ။ တဿာ သောကဝေဂေန သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှံ
အဟောသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဥတွာ မြာဟူဏဝဏ္ဏေန
ဝေဂေနေဝ အာဂန္တော ကုဏှိကတော ဥဒကံ ဂဟေတွာ မဟာသတ္ထံ အာသိဉ္စိ။
တာဝဒေဝ ဝိသံ အန္တရဓာယိ၊ ဝဏော ရဟိ^၃၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝိဒ္ဓေါတိပိ
န ပညာယိ။ မဟာသက္ကော သုခိတော ဥဌာသိ။ စန္ဒာ ဝိယသာမိကံ
အရောဂံ ဒိသွာ သောမနဿပတ္တာ သက္ကဿ ပါဒေ ဝန္တန္တိ အနန္တရ-
ဂါထမာဟ—

၄၂။ “ဝန္တေ တေ အယိရဗြဟ္မေ၊ ယော မေ ဣန္ဒြိယံ ပတိ” ဝရာကိယာ။
အမတေန အဘိသိဉ္စိ၊ သမာဂတာသ္မိ ဝိယတမေနာ”တိ။

တတ္ထ အမတေနာတိ ဥဒကံ “အမတ”န္တိ မညမာနာ ဝေမာဟ။ ဝိယတမေ-
နာတိ ဝိယတရေန၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

သက္ကော တေသံ ဩဝါဒမဒါသိ “ဣတော ပဌာယ စန္ဒပဗ္ဗတတော ဩရုယု
မနုဿပထံ မာ ဂမိတ္ထ၊ ဣဓေဝ ဝသထာ”တိ။ ဧဝေ ပန ဝတွာ တေ ဩဝိတွာ

၁-အဘိရဟိမှ (သျှာ၊က)

၂-အာဒု (သိ၊သျှာ၊ဣ)

၂-တာဝဒေဝ ဥဇ္ဈာနကမ္ပံ (သိ၊ဣ)၊ ဒေဝတာဥဇ္ဈာနကမ္ပံ (သျှာ)

၄-ဝိရဟိ (က)

သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ စန္ဒာပိ “ကိ” နော သာမိ ဣမိနာ ပရိပန္နဋ္ဌာနေန၊ ဧဟိ စန္ဒပဗ္ဗတမေဝ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝတွာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၄၃။ “ဝိစရာမ ဒါနိ ဂိရိဝနနဒိယော၊ ကုသုမာဘိကိဏ္ဍသောတာယော။
နာနာဒုမဝသနာယော၊ ပိယံဝဒါ အညမညဿာ”တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသာ မယိ အသံဟိရမိတ္တာ အနညနေယျာ ဧဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ၊ စန္ဒာ ရာဟုလ-
မာတာ၊ စန္ဒကိန္နရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စန္ဒကိန္နရိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-မဟာဥက္ကသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၆)

ဥက္ကာ ဝိလာစာ ဗန္ဓန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မိတ္တဗန္ဓက-
ဥပါသကံ^၁ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိယံ ပရိဇိဏ္ဏဿ ကုလဿ
ပုတ္တော သဟာယံ ပေသေတွာ အညတရံ ကုလဇီတရံဝါရာပေတွာ “အတ္ထိ ပနဿ
ဥပ္ပန္နကိစ္စံ နိတ္တရဏသမတ္တော မိတ္တော ဝါ သဟာယော ဝါ”တိ ပုတ္တေ “နတ္ထိ”တိ
ဝတွာ “တေန ဟိ မိတ္တေ တာဝ ဗန္ဓတူ”တိ၊ ပုတ္တေ တသ္မိံ ဩဝါဒေ ဌတွာ ပဌမံ
တာဝ စတူဟိ ဒေါဝါရိကေဟိ သဒ္ဓိံ^၂ မေတ္ထိံ^၃ အကာသိ၊ အထာနုပုဗ္ဗေန နဂရ-
ဂုတ္တိက ဂဏကမဟာမတ္တာဒိဟိ သဒ္ဓိံ^၄ မေတ္ထိံ ကတွာ သေနာပတိနာပိ ဥပရာ-
ဇေနာပိ သဒ္ဓိံ^၅ မေတ္ထိံ အကာသိ။ တေဟိ ပန သဒ္ဓိံ^၆ ဧကတော ဟုတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ^၇
မေတ္ထိံ အကာသိ။ တတော အသီတိယာ မဟာထေရေဟိ သဒ္ဓိံ^၈ အာနန္ဒတ္ထေရေနပိ
သဒ္ဓိံ^၉ ဧကတော ဟုတွာ တထာဂတေန သဒ္ဓိံ^{၁၀} မေတ္ထိံ အကာသိ။ အထ နံ
သတ္တာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ ရာဇာပိဿ ဣဿ-
ရိယမဒါသိ။ သော မိတ္တဗန္ဓကောယေဝါတိ^{၁၁} ပါကဇော ဇာတော။ အထဿ
ရာဇာ မဟန္တံ ဂေဟံ ဒတွာ အာဝါဟမင်္ဂလံ ကာရေသိ။ ရာဇာနံ အာဒိံ^{၁၂}
ကတွာ မဟာဇေနော ပဏ္ဍာကာရေ ပဟိဏိ။ အထဿ ဘရိယာ ရညာ ပဟိတံ
ပဏ္ဍာကာရံ ဥပရာဇဿ၊ ဥပရာဇေန ပဟိတံ ပဏ္ဍာကာရံ သေနာပတိဿာတိ
ဧတေန ဥပါယေန သကလနဂရဝါသိနော အာဗန္ဓိတွာ ဂဏိ။ သတ္တမေ

၁-မိတ္တဗန္ဓကဥပါသကံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-မိတ္ထိ (က)၊ ဧဝမုပရိပိ။

၂-ဂန္ဓေတူတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၄-မိတ္တဗန္ဓကောယေဝါတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

ဒီဝသေ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ ဒသဗလံ နိမန္တေတွာ ပဉ္စသတဿ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝဿာနေ သတ္တာရာ ကထိတံ အနုမောဒနံ သုတွာ ဥဘောပိ ဇယမ္ပတိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌ-
ဟိံသု။

ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရသော မိတ္တဗန္ဓကဥပါသ-
ကောအတ္တနော ဘရိယံ နိဿာယ တဿာဝစနံ ကတွာ သဗ္ဗေဟိ မေတ္တိံ ကတွာ
ရညော သန္တိကာ မဟန္တံ သက္ကာရံ လဘိ၊ တထာဂတေန ပန သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ
ကတွာ ဥဘောပိ ဇယမ္ပတိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ”တိ။ သတ္တာ
အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္ဓာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သော ဧတံ
မာတုဂါမံ နိဿာယ မဟန္တံ ယသံ သမ္ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနယောနိယံ
နိဗ္ဗတ္တောပိ ပနေသ ဧတိဿာ ဝစနေန ဗဟူဟိ သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ ကတွာ ပုတ္တ-
သောကတော မုတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကစ္စေ ပစ္စန္တ-
ဝါသိနော ယတ္ထ ယတ္ထ ဗဟုံ မံသံ လဘန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဂါမံ နိဝါသေတွာ
အရညေ စရိတွာ မိဂါဒယော မာရေတွာ မံသံ အာဟရိတွာ ပုတ္တဒါရေ
ပေါသေန္တိ။ တေသံ ဂါမတော အဝိဒူရေ မဟာဇာတဿရော အတ္ထိ၊ တဿ
ဒက္ခိဏပဿေ ဧကော သေနသကုဏော၊ ပစ္စိမပဿေ ဧကော သေနသကုဏီ၊
ဥတ္တရပဿေ သီဟော မိဂရာဇာ၊ ပါဏိနပဿေ ဥက္ကဋ္ဌသသကုဏရာဇာ ဝသတိ။
ဇာတဿရမဇ္ဈေ ပန ဥန္တတဋ္ဌာနေ ကစ္ဆပေါ ဝသတိ။ တဒါ သေနော
သေနိ “ဘရိယာ မေ ဟောဟိ”တိ ဝဒတိ။ အထ နံ သာ အာဟ “အတ္ထိ ပန
တေ ကောစိ မိတ္တော”တိ။ နတ္ထိ ဘဒ္ဒေတိ။ အမှာကံ ဥပ္ပန္နံ ဘယံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ
ဟရဏသမတ္ထံ မိတ္တံ ဝါ သဟာယံ ဝါ လဒ္ဓု ဝုဇ္ဇတိ၊ မိတ္တေ တာဝ ဂဏှာ-
ဟိတိ။ ကေဟိ သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ ကရောမိ ဘဒ္ဒေတိ။ ပါဏိနပဿေ ဝသန္တေန
ဥက္ကဋ္ဌရာဇေန၊ ဥတ္တရပဿေ သီဟေန၊ ဇာတဿရမဇ္ဈေ ကစ္ဆပေန သဒ္ဓိံ
မေတ္တိံ ကရောဟိတိ။ သော တဿာ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ တထာ အကာသိ။ တဒါ
တေ ဥဘောပိ သံဝါသံ ကပ္ပေတွာ တသ္မိယေဝ သရေ ဧကသ္မိံ ဒီပကေ
ကဒမ္မရက္ခော အတ္ထိ သမန္တာ ဥဒကေန ပရိက္ခိတ္တော၊ တသ္မိံ ကုလာဝကံ ကတွာ
ပဋိဝသိံသု။

တေသံ အပရဘာဂေ ခွေ သကုဏပေါတကာ ဇာယိံသု။ တေသံ ပက္ခေသု အသမ္ဘာတေသုယေဝ ဧကဒိဝသံ တေ ဇာနပဒါ ဒိဝသံ အရညေ စရိတွာ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ “န သက္ကာ တုစ္ဆဟတ္ထေန သရံ ဂန္တု၊ မစ္ဆေ ဝါ ကစ္ဆပေ ဝါ ဂဏိဿာမာ”တိ သရံ ဩတရိတွာ တံ ဒီပကံ ဂန္တော တဿ ကဒမ္ပဿ မူလေ နိပဇ္ဇိတွာ မကသာဒီဟိ ခဇ္ဇမာနာ တေသံ ပလာပနတ္ထာယ အရဏိံ မန္တေတွာ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မူမံ ကရိံသု။ ဓူမော ဥဂ္ဂန္တော သကုဏေ ပဟရိ၊ သကုဏပေါတကာ ဝိရဝိံသု။ ဇာနပဒါတံသုတွာ “အန္တော သကုဏပေါတကာနံ သူယတိ သဒ္ဓေါ၊ ဥဋ္ဌေထ ဥက္ကာ ဗန္ဓထ၊ ဆာတာ သယိတုံ န သက္ကောမ၊ သကုဏမံသံ ခါဒိတွာဝ သယိဿာမာ”တိ ဝတွာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ဥက္ကာ ဗန္ဓိံသု။ သကုဏိကာ တေသံ သဒ္ဓိံ သုတွာ “ဣမေ အမှာကံ ပေါတကေ ခါဒိတုကာမာ၊ မယံ ဧဝရူပဿ ဘယဿ ဟရဏတ္ထာယ မိတ္တေ ဂဏိမှ၊ သာမိကံ ဥက္ကုသရာဇဿ သန္တိကံ ပေသေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ဂစ္ဆ သာမိ၊ ပုတ္တာနံ နော ဥပ္ပန္နဘယံ ဥက္ကုသရာဇဿ အာရောစေဟိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၄။ “ဥက္ကာ စိလာစာ ဗန္ဓန္တိ ဒီပေ ၁၊
ပဇာ မမံ ခါဒိတုံ ပတ္ထယန္တိ။
မိတ္တံ သဟာယဉ္စ ဝဒေဟိ သေနက၊
အာစိက္ခ ဉှတိဗျသနံ ဒိဇာန”န္တိ။

တတ္ထ စိလာစာတိ ၂ ဇာနပဒါ။ ဒီပေတိ ဒီပကမ္ပိ။ ပဇာ မမန္တိ မမ ပုတ္တကေ။ သေနကာတိ သေနကသကုဏံ နာမေနာလပတိ။ ဉှတိဗျသနန္တိ ပုတ္တာနံ ဗျသနံ။ ဒိဇာနန္တိ အမှာကံ ဉှတိနံ ဒိဇာနံ ဣဒံ ဗျသနံ ဥက္ကုသရာဇဿ သန္တိကံ ဂန္တော အာစိက္ခာဟိတိ ဝဒတိ။

သော ဝေဂေန တဿ ဝသနဌာနံ ဂန္တော ဝသယိတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတွာ ကတောကာသော ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ “ကိံကာရဏာ အာဂတောသိ”တိ ပုဋ္ဌော အာဂတကာရဏံ ဒဿေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၅။ “ဒိဇော ဒိဇာနံ ပဝရောသိ ပက္ခိမ၊
ဥက္ကုသရာဇ သရဏံ တံ ဥပေမ။
ပဇာ မမံ ခါဒိတုံ ပတ္ထယန္တိ၊
လုဒ္ဓါ စိလာစာ ဘဝ မေ သုခါယာ”တိ။

တတ္ထ ဒိဇောတိ တုံ ဒိဇော စေဝ ဒိဇာနံ ပဝရော စ။

ဥက္ကသရာဇာ “သေနက မာ ဘာယိ”တိ တံ အဿာသေတွာ တတိယံ
ဂါထမာဟ—

၄၆။ “မိတ္တံ သဟာယဉ္စ ကရောန္တိ ပဏ္ဍိတာ၊
ကာလေ အကာလေ သုခမေသမာနာ။
ကရောမိ တေ သေနက ဇေတမတ္တံ၊
အရိယော ဟိ အရိယဿ ကရောတိ ကိစ္စ”န္တိ။

တတ္ထ ကာလေ အကာလေတိ ဒိဝါ စ ရတ္တိံ စ။ အရိယောတိ ဣဓ
အာစာရအရိယော အဓိပ္ပေတော။ အာစာရသမ္ပန္နော ဟိ အာစာရသမ္ပန္နဿ
ကိစ္စံ ကရောတေဝ၊ ကိမေတ္ထ ကရဏီယန္တိ ဝဒတိ။

အထ နံ ပုစ္ဆိ “ကိံ သမ္ပ ရက္ခံ အဘိရုဠာ စိလာစာ”တိ။ န တာဝ အဘိရုဠာ၊
ဥက္ကာယေဝ ဗန္ဓန္တိတိ။ တေန ဟိ တံ သီဃံ ဂန္ဓာ မမ သဟာယိကံ အဿာ-
သေတွာ မမာဂမနဘာဝံ အာစိက္ခာဟီတိ။ သော တထာ အကာသိ။
ဥက္ကသရာဇာပိ ဂန္ဓာ ကဒမ္ပဿ အဝိဇ္ဇာရေ စိလာစာနံ အဘိရုဟနံ ဩလော-
ကေန္တော ဧကသ္မိံ ရုက္ခဂ္ဂေ နိသီဒိတွာ ဧကဿ စိလာစဿ အဘိရုဟနကာလေ
တသ္မိံ ကုလာဝကဿ အဝိဇ္ဇာရံ အဘိရုဠေ သရေ နိမုဇ္ဇိတွာ ပက္ခေဟိ စ မုခေန စ
ဥဒကံ အာဟရိတွာ ဥက္ကာယ ဥပရိ အာသိဉ္စ၊ သာ နိဗ္ဗာယိ။ စိလာစာ “ဣမဉ္စ
သေနကသကုဏပေါတကေ စဿ ခါဒိဿာမိ”တိ ဩတရိတွာ ပုန ဥက္ကံ
ဇာလာပေတွာ အဘိရုဟိံသု။ ပုန သော ဥက္ကံ ဝိဇ္ဈာပေသိ။ ဧတေနုပါယေန
ဗဒ္ဓံ ဗဒ္ဓံ ဝိဇ္ဈာပေန္တဿေဝဿ အမုရတ္တော ဇာတော။ သော အတိဝိယ ကိလမိ၊
ဟေဋ္ဌာဥဒရေ ကိလောမကံ^၁ တနတံ ဂတံ၊ အက္ခိနိ ရတ္တာနိ ဇာတာနိ။ တံ
ဒိသ္မာ သကုဏီ သာမိကံ အာဟ “သာမိ အတိဝိယ ကိလန္တော ဥက္ကသရာဇာ၊
ဧကဿ ငံထာကံ ဝိဿမနတ္ထာယ ဂန္ဓာ ကစ္ဆပရာဇဿ ကထေဟိ”တိ။ သော
တဿာ ဝစနံ သုတွာ ဥက္ကသံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

၄၇။ “ယံ ဟောတိ ကိစ္စံ အနုကမ္ပကေန၊
အရိယဿ အရိယေန ကတံ တယိဒံ။
အတ္တာနုရက္ခိ ဘဝ မာ အဉ္ဇယိ၊
လစ္ဆာမ ပုတ္တေ တယိ ဇီဝမာနေ”တိ။

တတ္ထ တယိဒန္တိ တယာ ဣဒံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ သီဟနာဒံ နဒန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၄၈။ “တဝေဝ ရက္ခာဝရဏံ ကရောန္တော၊
သရီရဘေဒါပိ န သန္တဿာမိ။
ကရောန္တိ ဟေကေ သဒိနံ သခါရော၊
ပါဏံ စန္တော သတ’မေသ ဓမ္မော”တိ။

ဆဋ္ဌံ ပန သတ္တာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ တဿ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ—

၄၉။ “သုဒုက္ကရံ ကမ္မမကာသိ၊ အဏ္ဏဇာ’ယံ ဝိဟင်္ဂမော။
အတ္ထာယ ကုရရော ပုတ္တေ၊ အစုရတ္တေ အနာဂတေ”တိ။

တတ္ထ ကုရရေတိ ဥက္ကုသရာဇာ။ ပုတ္တေတိ သေနကဿ ပုတ္တေ ရက္ခန္တော
တေသံ အတ္ထာယ အစုရတ္တေ အနာဂတေ ယာဝ ဗိယဓုယာမာ ဝါယာမံ
ကရောန္တော ဒုက္ကရံ အကာသိ။

သေနောပိ ဥက္ကုသံ “ထောကံ ဝိဿမာဟိ သမ္မာ”တိ ဝတွာ ကစ္ဆပဿ
သန္တိကံ ဂန္တာ တံ ဥဋ္ဌာပေတွာ “ကိ” သမ္မ အာဂတောသီ”တိ ပုတ္တော “ဝေရူပံ
နာမ ဘယံ ဥပ္ပန္နံ၊ ဥက္ကုသရာဇာ ပဌမယာမတော ပဋ္ဌာယ ဝါယမန္တော
ကိလမိ၊ တေနမှိ တဝ သန္တိကံ အာဂတော”တိ ဝတွာ သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “စုတာပိ ဟေကေ ခလိတာ သကမ္မုနာ၊
မိတ္တာနုကမ္မာယ ပတိဋ္ဌဟန္တိ။
ပုတ္တာ မမ’ဇ္ဇာ ဂတိ’မာဂတောသ္မိ၊
အတ္ထံ စရေထော မမ ဝါရိစရာ”တိ။

တဿတ္ထော—သမိ ဧကစ္စေ ဟိ ယသတော ဝါ နေတော ဝါ စုတာပိ
သကမ္မုနာ ခလိတာပိ မိတ္တာနံ အနုကမ္မာယ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ မမ စ ပုတ္တာ အဇ္ဇာ
အာတုရာ၊ တေနာဟံ တံ ဂတိ’ ပဋိသရဏံ ကတွာ အာဂတောသ္မိ၊ ပုတ္တာနံ
ဇီဝိတဒါနံ ဒဒန္တော အတ္ထံ မေ စရာဟိ ဝါရိစရာတိ။

တံ သုတွာ ကစ္ဆပေါ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၅၁။ “ဓနေန ဓညေန စ အတ္တနာ စ၊
မိတ္တံ သဟာယံ စ ကရောန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
ကရောမိ တေ သေနက ဧတမတ္ထံ၊
အရိယော ဟိ အရိယဿ ကရောတိ ကိစ္စ”န္တိ။

အထဿ ပုတ္တော အဝိဒ္ဓုရေ နိပန္နော ပိတု ဝစနံ သုတွာ “မာ မေ ပိတာ ကိလမတု၊ အဟံ ပိတု ကိစ္စံ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၅၂။ “အပ္ပေါဿုက္ကော တာတ တုဝံ နိသီဒ၊
ပုတ္တော ပိတု စရတိ အတ္တစရိယံ။
အဟံ စရိဿာမိ တဝေတ’မတ္ထံ၊
သေနဿ ပုတ္တေ ပရိတာယမာနော”တိ။

အထ နံ ပိတာ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

၅၃။ “အဒ္ဓါ ဟိ တာတ သတ’မေသ ဓမ္မော၊
ပုတ္တော ပိတု ယံ စရေ အတ္တစရိယံ။
အပ္ပေဝ မံ ဒိသ္မာနံ ပဝေကောယံ၊
သေနဿ ပုတ္တာ န ပိဟေဌယေယျ”န္တိ။

တတ္ထ သတ’မေသ ဓမ္မောတိ ပဏှိတာနံ သေ ဓမ္မော။ ပုတ္တာတိ သေနဿ ပုတ္တေ စိလာစာ န ဟေဌယေယျန္တိ။

ဧဝံ ဝတွာ မဟာကစ္ဆပေါ “သဗ္ဗ မာ ဘာယိ၊ တံ ပုရတော ဂစ္ဆ၊ ဣဒါနာဟံ အာဂမိဿာမိ”တိ တံ ဥယျောဇေတွာ ဥဒကေ ပတိတွာ ကလလဉ္စသေဝါလဉ္စသံကမ္ပိတွာ အာဒါယ ဒီပကံ ဂန္ဓာ အဂ္ဂိံ ဝိဇ္ဈာပေတွာ နိပဇ္ဇိ။ စိလာစာ “ကိ” နော သေနပေါတကေဟိ၊ ဣမံ ကာဠကစ္ဆပံ^၁ ပရိဝတ္တေတွာ မာရေဿာမ၊ အယံ နော သဗ္ဗေသံ ပဟောဿတိ”တိ ဝလ္လိယော ဥဒ္ဓရိတွာ ဇိယာ^၂ ဂဟေတွာ နိဝတ္ထပိလောတိကာပိ မောစေတွာ^၃ တေသု တေသု ဌာနေသု ဗန္ဓိတွာ ကစ္ဆပံ ပရိဝတ္တေတုံ န သက္ကောန္တိ။ ကစ္ဆပေါ တေ အာကမုန္တော ဂန္ဓာ ဂမ္ဘီရဌာနေ ဥဒကေ ပတိ။ တေပိ ကစ္ဆပလောဘေန သဒ္ဓိံယေဝ ပတိတွာ ဥဒကပုဏ္ဏာယ ကုမ္ဘိယာ ကိလန္တာ နိက္ခမိတွာ “ဘော ဧကေန နော ဥက္ကသေန ယာဝ အမုရတ္တာ ဥက္ကာ ဝိဇ္ဈာပိတာ၊ ဣဒါနိ ဣမိနာ ကစ္ဆပေန ဥဒကေ ပါတေတွာ ဥဒကံ ပါယေတွာ မဟောဒရာ ကတမ္၊ ပုန အဂ္ဂိံ ကရိတွာ အရဏေ ဥဂ္ဂတေပိ ဣမေသေနကပေါတကေ ခါဒိဿာမာ”တိ အဂ္ဂိံ ကာတုံ အာရဘိံသု။ သကုဏီ တေသံ ကထံ သုတွာ “သာမိ ဣမေ ယာယ ကာယစိ ဝေလာယ အမှာကံ ပုတ္တကေ ခါဒိတွာ ဂမိဿန္တိ၊ သဟာယဿ နော သီဟဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာဟိ”တိ အာဟ။ သော တင်္ဂဏဉ္စေဝ သီဟဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိ” အဝေလာယ

၁-ကာဏကစ္ဆပ(သီ၊ သု၊ ဣ) ၂-ဝလ္လိကောဋိယော(က) ၃-နိဝတ္ထပိလောတိကာဟိ ဝေဌေတွာ(က)

အာဂတောသီ”တိ ပုတ္တေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ
ကောဒသမံ ဂါထမာဟ—

၅၄။ “ပသူ မနုဿာ မိဂဝိရသေဋ္ဌ၊
ဘယနိတာ သေဋ္ဌမုပဗ္ဗဇန္တိ။
ပုတ္တာ မမ’နာ ဂတိ’မာဂတောသ္မိ၊
တွံ နောသိ ရာဇာ ဘဝ မေ သုခါယာ”တိ။

တတ္ထ ပသူတိ သဗ္ဗတိရစ္ဆာနေ အာဟ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—သမိ မိဂေသု
ဝိရိယေန သေဋ္ဌ၊ သဗ္ဗလောကသ္မိဉ္စိ သဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနာပိ မနုဿာပိ ဘယနိတာ
ဟုတွာ သေဋ္ဌံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ မမ စ ပုတ္တာ အနာ အာတုရာ၊ တသ္မာဟံ တံ ဂတိ’
ကတွာ အာဂတောမိ၊ တွံ အမှာကံ ရာဇာ သုခါယ မေ ဘဝါဟီတိ။

တံ သုတွာ သီဟော ဂါထမာဟ—

၅၅။ “ကရောမိ တေ သေနက ဧတမတ္ထိ၊
အာယာမိ တေ တံ ဒိသတံ ဝဓာယ။
ကထံ ဟိ ဝိညူ ပဟု သမ္ပဇာနော၊
န ဝါယမေ အတ္တဇနဿ ဂုတ္တိယာ”တိ။

တတ္ထ တံ ဒိသတန္တိ တံ ဒိသသမူဟံ၊ တံ တဝ ပစ္စတ္တိကဂဏန္တိ အတ္တော။
ပဟူတိ အဓိတ္တေ ဟန္တံ သမတ္တော။ သမ္ပဇာနောတိ မိတ္တဿ ဘယုပ္ပတ္တိ’
ဇာနန္တော။ အတ္တဇနဿာတိ အတ္တသမဿ အင်္ဂသမာနဿ ဇနဿ၊
မိတ္တဿာတိ အတ္တော။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝဘွာ “ဂစ္ဆ တွံ ပုတ္တေ သမဿာသေဟီ”တိ တံ ဥယျောဇေတွာ
မဏိဝဏ္ဏံ ဥဒကံ မဒ္ဒမာနော ပါယာသိ။ စိလာစာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ
“ကုရုရေန တာဝ အမှာကံ ဥက္ကာ ဝိဇ္ဈာပိတာ၊ ကထာ ကစ္ဆပေန အမေ ၂
နိဝတ္ထပိလောတိကာနမ္ပိ အဿာမိကာ ကတာ၊ ဣဒါနိ ပန နဋ္ဌမှာ၊ သီဟော
နော ဇိဝိတက္ခယမေဝ ပါပေဿတိ”တိ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ယေန ဝါ
တေန ဝါ ပလာယိ’သု။ သီဟော အာဂန္တော ရုက္ခမူလေ န ကိဉ္စိ အဗ္ဗသ။
အထ နံ ကုရုရေ စ ကစ္ဆပေါ စ သေနော စ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဉ္စိ’သု။ သော
တေသံ မိတ္တာနိသံသံ ကထေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မိတ္တဓမ္မံ အဘိနိတွာ
အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ ဩဝဒိတွာ ပက္ကာမိ၊ တေပိ သကဋ္ဌာနာနိ ဂတာ။

သေနသကုဏီ အတ္တနော ပုတ္တေ ဩလောကေတွာ “မိတ္တေ နိဿာယ အမှေဟိ ဒါရကာ လဒ္ဓါ”တိ သုခနိသိန္ဓသမယေ သေနေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တိ မိတ္တဓမ္မံ ပကာသမာနာ” ဆ ဂါဏာ အဘာသိ—

၅၆။ “မိတ္တဉ္စ ကယိရာထ သုဟဒယဉ္စ၊
အယိရဉ္စ ကယိရာထ သုခါဂမာယ။
နိဝတ္ထကောစောဝ သရေ’ဘိဟန္တာ၊
မောဒါမ ပုတ္တေဟိ သမဂ္ဂိဘူတာ။

၅၇။ သကမိတ္တဿ ကမ္မေန၊ သဟာယဿာ’ပလာယိနော။
ကူဇန္တိ’ဗုပကူဇန္တိ၊ လောမသာ ဟဒယဂ်မံ။

၅၈။ မိတ္တံ သဟာယံ အဓိဂမ္မ ပဏှိတော၊
သော ဘုဉ္ဇတိ ပုတ္တ ပသုံ ခနံ ဝါ။
အဟဉ္စ ပုတ္တာ စ ပတိ စ မယုံ၊
မိတ္တာနုကမ္မာယ သမဂ္ဂိဘူတာ။

၅၉။ ရာဇဝတာ သူရဝတာ စ အတ္ထော၊
သမ္ပန္နသဒိဿ ဘဝန္တိ ဟေတေ။
သော မိတ္တဝါ ယသဝါ ဥဂ္ဂတတ္ထော၊
အသ္မိ”ဓလောကေ မောဒတိ ကာမကာမိ။

၆၀။ ကရဏီယာနိ မိတ္တာနိ၊ ဒလိဒ္ဓေနာပိ သေနက။
ပဿ မိတ္တာနုကမ္မာယ၊ သမဂ္ဂမ္ပာ သဉ္ဇတကေ။

၆၁။ သူရေန ဗလဝန္တေန၊ ယော မိတ္တေ ကုရုတေ ဒီဇော။
ဧဝံ သော သုခိတော ဟောတိ၊ ယထာဟံ တံ စ သေနကာ”တိ။

တတ္ထ မိတ္တဉ္စာတိ ယံကိဉ္စိ အတ္တနော မိတ္တဉ္စ သုဟဒယဉ္စ သုဟဒယ-
သဟာယဉ္စ သာမိကသင်္ခါတံ^၂ အယိရဉ္စ ကရောထေဝ။ နိဝတ္ထကောစောဝ^၃
သရေ’ဘိဟန္တာတိ ဧတ္ထ ကောစောတိ ကဝစော^၄။ ယထာ နာမ ပဋိမုက္ခ-
ကဝစော သရေ အဘိဟနတိ နိဝါရေတိ၊ ဧဝံ မယမ္ပိ မိတ္တဗလေန ပစ္စတ္တိကေ

၁-မိတ္တဓမ္မပကာသနာ နာမ (သျှာ၊ က)

၂-နိဝတ္ထကောစောဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂-သာမိဋ္ဌာနိကံ (သီ၊ ဣ)၊ သာမိကဋ္ဌာနံ (သျှာ)

၄-ကောစောတိ ကဝစံ (သီ၊ ဣ)

အဘိဟန္တာ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ မောဒါမာတိ ဝဒတိ။ သကမိတ္တဿ ကမ္မေနာတိ သကဿ မိတ္တဿ ပရက္ကမေန။ သဟာယဿာ'ပလာယိနောတိ သဟာယဿ အပလာယိနော မိဂရာဇဿ။ လောမသတိ ပက္ခိနော အမှာကံ ပုတ္တကာ မဇ္ဇတဇ္ဇံ ကူဇန္တံ ဟဒယင်္ဂမံ မရဇဿရံ နိစ္ဆာရေတွာ ဥပကူဇန္တိ။ သမင်္ဂီဘူတာတိ ကေဠာနေ ဌိတာ။

ရာဇဝတာ သူရဝတာ စ အတ္ထောတိ ယဿ သိဟသဒိသော ရာဇာ ဥက္ကုသကစ္ဆပသဒိသာ စ သူရာ မိတ္တာ ဟောန္တိ၊ တေန ရာဇဝတာ သူရဝတာ စ အတ္ထော သက္ကာ ပါပုဏိတုံ။ ဘဝန္တိ ဟေတေတိ ယော စ သမ္ပန္နသခေါ ပရိပုဏ္ဏမိတ္တဓမ္မော၊ တဿ ဇေတ သဟာယာ ဘဝန္တိ။ ဥဂ္ဂတတ္ထောတိ သိရိသောဘဂ္ဂေန ဥဂ္ဂတသဘာဝေါ။ အသ္မိ'လောကေတိ ၂ ဣလောက-သမ္ဘိတေ အသ္မိ'လောကေ' မောဒတိ။ ကာမကာမီတိ သာမိကံ အာလပတိ။ ငံသာ ဟိ ကာမေ ကာမနတော ကာမကာမီ နာမ။ သမဂ္ဂဗ္ဗာတိ သမဂ္ဂါ ဇာတမှာ။ သဉာတကေတိ ဉာတကေဟိ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ။

ဧဝံ သာ ဆဟိ ဂါထာဟိ မိတ္တဓမ္မဿ ဂုဏကထံ ကထေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ သဟာယကာ မိတ္တဓမ္မံ အဘိန္နိတွာ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္မံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သော ဘရိယံ နိဿာယ သုခပုတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ သုခပုတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သေနော စ သေနီ စ ဇယမ္ပတိကာ အဟေသုံ၊ ပုတ္တကစ္ဆပေါ ရာဟုလော၊ ပိတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ ဥက္ကုသော သာရိ-ပုတ္တော၊ သီဟော ပန အဟမေဝ အဟေသိ”န္တိ။

မဟာဥက္ကုသဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဥဒ္ဓါလကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၇)

ခရာဇိနာ ဇဋ္ဌိလာ ပင်္ကဒန္တာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ဟိ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ စတုပစ္စယတ္ထာယ တိဝိမံ ကုဟကဝတ္ထု ပူရေသိ။ အထဿ အဂုဏံ ပကာသေန္တာ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဠာပေသုံ “အာဂုသော အသုကော နာမ ဘိက္ခု ဝေရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကုဟနံ

၁-ပုတ္တကာနဉ္စ တဝ (က) ၂-အသ္မိလောကေတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ) ၃-အသ္မိ'စ လောကေ (သီ၊ ဣ)

နိဿာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧကရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ကုဟကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုရောဟိတော အဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော။ သော ဧကဒိဝသံ ဥယျာနကီဠံ ဂတော ဧကံ အဘိရူပံ ဂဏိကံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော တာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သာ တံ ပဋိစ္စ ဂဏ္ဍံ ပဋိလဘိ၊ ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ တံ အာဟ “သမိ ဂဗ္ဘော မေ ပတိဋ္ဌိတော၊ ဇာတကာလေ နာမံ ကရေန္တိ အဿ ကိ” နာမံ ကရေမိ”တိ။ သော “ဝဏ္ဏဒါသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ” န သက္ကာ ကုလနာမံ ကာတု”န္တိ စိန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ အယံ ဝါတ- သာတရက္ခော ဥဒ္ဓါလော နာမ၊ ဣမ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ ‘ဥဒ္ဓါလကော’တိဿ နာမံ ကရေယျာသိ”တိ ဝတွာ အင်္ဂုလိမုဒ္ဓိကံ အဒါသိ။ “သစေ ဓိတာ ဟောတိ၊ ဣမာယ နံ ပေါသေယျာသိ၊ သစေ ပုတ္တော၊ အထ နံ ဝယပ္ပတ္တံ မယံ ဒဿေ- ယျာသိ”တိ အာဟ။ သာ အပရဘာဂေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ “ဥဒ္ဓါလကော”တိဿ နာမံ အကာသိ။

သော ဝယပ္ပတ္တော မာတရံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ ကော မေ ဝိတာ”တိ။ ပုရော- ဟိတော တာတာတိ။ “ယဒိ ဧဝံ ဝေဒေ ဥဂ္ဂဏိဿာမိ”တိ မာတု ဟတ္ထတော မုဒ္ဓိကဉ္စ အာစရိယဘာဂဉ္စ ဂဟေတွာ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ ဒိသာပါမောက္ခာ- စရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏန္တော ဧကံ တာပသဂဏံ ဒိသ္မာ “ဣမေသံ သန္တိကေ ဝရသိပ္ပံ ဘဝိဿတိ၊ တံ ဥဂ္ဂဏိဿာမိ”တိ သိပ္ပလောဘေန ပဗ္ဗဇိတွာ တေသံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ “အာစရိယာ မံ တုမှာကံ ဇာနနသိပ္ပံ သိက္ခာ- ပေထာ”တိ အာဟ။ တေ အတ္တနော အတ္တနော ဇာနနနိယာမေနေဝ တံ သိက္ခာပေသုံ။ ပဉ္စန္ဓံ တာပသသတာနံ ဧကောပိ တေန အတိရေကပညော နာဟောသိ၊ သွေဝ တေသံ ပညာယ အဂ္ဂေါ။ အထဿ တေ သန္တိပတိတွာ အာစရိယဋ္ဌာနံ အဒိသု။ အထ နေသော အာဟ “မာရိသာ တုမေ နိစ္စံ ဝနမူလ- ဖလာဟာရာ အရညေဝ ဝသထ၊ မနုဿပထံ ကသ္မာ န ဂစ္ဆထာ”တိ။ မာရိသ မနုဿံ နာမ မဟာဒါနံ ဒတွာ အနုမောဒနံ ကာရာပေန္တိ၊ ဓမ္မိံ ကထံ ဘဏာပေန္တိ၊ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တိ၊ မယံ တေန ဘယေန တတ္ထ န ဂစ္ဆာမာတိ။ “မာရိသာ သစေဝိ စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ မနံ ဂဟေတွာ ကထနံ နာမ မယံ ဘာရော၊ တုမေ မာ ဘာယထာ”တိ ဝတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ စာရိကံ

စရမာနော အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသီ^၁ ပတွာ ရောဇယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ သဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓိံ ခွါရဂါမေ ဘိက္ခာယ စရိ၊ မနုဿာ မဟာဒါနံ အဒံသု။ တာပသာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ ပဝိသိံသု၊ မနုဿာ မဟာဒါနံ အဒံသု။ ဥဒ္ဓါလကတာပသော ဒါနာနုမောဒနံ ကရေတိ၊ မင်္ဂလံ ဝဒတိ၊ ပဉ္စံ ဝိဿန္တေတိ၊ မနုဿာ ပသိဒိတွာ ဗဟုပစ္စယေ အဒံသု။ သကလနဂရံ “ပဏ္ဍိတော ဂဏသတ္တာ ဓမ္မိကတာပသော အာဂတော”တိ သင်္ခတိ၊ တံ ရညောပိ ကထယိံသု။

ရာဇာ “ကုဟိံ ဝသတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဥယျာနေ”တိ သုတွာ “သာဓု အဇ္ဇတေသံ ဒဿနာယ ဂမိဿာမီ”တိ အာဟာ။ ဧကော ပုရိသော ဂန္ဓာ “ရာဇာ ကိရ ဝေါ ပသိတုံ အာဂစ္ဆိဿတိ”တိ ဥဒ္ဓါလကဿ ကထေသိ။ သောပိ ဣသိဂဏံ အာမန္တေတွာ “မာရိသာ ရာဇာ ကိရ အာဂမိဿတိ၊ ဣဿရေ နာမ ဧကဒိဝသံ အာရာဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အလံ ဟောတိ”တိ။ ကိံ ပန ကာတဗ္ဗံ အာစရိယာတိ။ သော ဝေမာဟ “တုမေသု ဧကစ္စေ ဝဂ္ဂုလိဝတံ စရန္တ၊ ဧကစ္စေ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ ပုဓာနမနုယုန္တ၊ ဧကစ္စေ ကဏ္ဍကာပဿယိကာ^၂ ဘဝန္တ၊ ဧကစ္စေ ပညာတပံ တပန္တ၊ ဧကစ္စေ ဥဒကောရောဟနကဗ္ဗံ ကရေန္တ၊ ဧကစ္စေ တတ္ထ တတ္ထ မန္တေ သဇ္ဈာယန္တ”တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ သယံ ပန အဋ္ဌဝါဒသ ဝါ ပဏ္ဍိတဝါဒိနော ဂဟေတွာ မနောရမေ^၂ အာဓာရကေ ရမဏီယံ ပေါတ္ထကံ ဌပေတွာ အန္တေဝါသိကပရိဝုတော သုပညတ္တေ သာပဿယေ အာသနေ နိသိဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ ပုရောဟိတံ အာဒါယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂန္ဓာ တေ မိစ္ဆာတပံ စရန္တေ ဒိဿာ “အပါယဘယမှာ မုတ္တာ”တိ ပသိဒိတွာ ဥဒ္ဓါလကဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော တုဋ္ဌမာနသော ပုရောဟိတေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၂။ “ခရာဇိနာ ဇင်္ဂုလာ ပက်ဒန္တာ၊
ဒုမ္မက္ခရူပါ ယေ မန္တံ ဇေယျန္တိ။
ကစ္စိန္တု တေ မာနသကေ ပယောဂေါ၊
ဣဒံ ဝိဒူ ပရိမုတ္တာ အပါယာ”တိ။

တတ္ထ ခရာဇိနာတိ သင်္ချာရေဟိ အဇိနစမ္ပေဟိ သမန္တာဂတာ။ ပက်ဒန္တာတိ ဒန္တကဋ္ဌဿ အခါဒနေန မလဂ္ဂဟိတဒန္တာ။ ဒုမ္မက္ခရူပါတိ^၃ အနဉ္စိတက္ခာ

၁-ကဏ္ဍကေ သယိကာ (က)

၂-မနောဟရေ (သိ၊ ဣ)

၃-ဒုမ္မက္ခရူပါတိ (သိ၊ ဣ၊ က)

အမဏ္ဍိတရူပါ လူသေသံသီရော။ မာနသကေ ပယောဂေတိ မနုဿေဟိ
ကတ္တဗ္ဗဝိရိယေ။ ဣဒံ ဝိဂ္ဂတိ ဣဒံ တပရဏန္တ မန္တသဇ္ဈာယနန္တ ဇာနန္တ။
အပါယာတိ ကမ္ဘိ အာစရိယ ဣမေ စတူဟိ အပါယေဟိ မုတ္တာတိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော “အယံ ရာဇာ အဋ္ဌာနေ ပသန္တော၊ တုဏှိ
ဘဝိတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၃။ “ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကရေထ ရာဇ၊
ဗဟုဿုတော စေ န စရေယျ ဓမ္မံ။
သဟဿဝေဒေါပိ န တံ ပဋိစ္စ၊
ဒုက္ခာ ပမုစ္ဆေ စရဏံ အပတွာ”တိ။

တတ္ထ ဗဟုဿုတော စေတိ သစေ မဟာရာဇ “အဟံ ဗဟုဿုတောမ္ဘိ”တိ
ပဂုဏဝေဒေါပိ၊ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ န စရေယျ၊ တိဟိ ဒွါရေဟိ ပါပါ-
နေဝ ကရေယျ၊ တိဋ္ဌန္တ၊ တယော ဝေဒါ၊ သဟဿဝေဒေါပိ သမာနော တံ
ဗဟုသစ္စံ ပဋိစ္စ အဋ္ဌသမာပတ္တိသင်္ခါတံ စရဏံ အပ္ပတွာ အပါယဒုက္ခတော
န မုစ္ဆေယျာတိ။

တဿ ဝစနံ သုတွာ ဥဒ္ဓါလကော စိန္တေသိ “ရာဇာ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ
ဣသိဂဏဿ ပသီဒိ၊ အယံ ပန ပြာဟ္မဏော စရန္တံ ဂေါဏံ ဒဏ္ဍေန ပဟရန္တော
ဝိယ ဝဓိတဘတ္တေ ကစဝရံ ခိပန္တော ဝိယ ကထေသိ၊ တေန သဒ္ဓိံ ကထေ-
ဿာမိ”တိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၄။ “သဟဿဝေဒေါပိ န တံ ပဋိစ္စ၊
ဒုက္ခာ ပမုစ္ဆေ စရဏံ အပတွာ။
မညာမိ ဝေဒါ အဖလာ ဘဝန္တိ၊
သသံယမံ စရဏညေဝ သစ္စ”န္တိ။

တတ္ထ အဖလာတိ တဝ ဝါဒေ ဝေဒါ စ သေသသိပ္ပာနိ စ အဖလာနိ
အာပဇ္ဇန္တိ၊ တာနိ ကသ္မာ ဥဂ္ဂဏန္တိ၊ သီလသံယမေန သဒ္ဓိံ စရဏညေဝ ဧကံ
သစ္စံ အာပဇ္ဇတိတိ။

တတော ပုရောဟိတော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၆၅။ “န ဟေဝ ဝေဒါ အဖလာ ဘဝန္တိ၊
သသံယမံ စရဏညေဝ သစ္စံ။
ကိတ္တိံ ဟိ ပပ္ပေါတိ အဓိစ္စ ဝေဒေ၊
သန္တိ ပုဏာတိ စရဏေန ဒန္တော”တိ။

တတ္ထ န ဟေဝါတိ နာဟံ “ဝေဒါ အဖလာ”တိ ဝေဒါမိ၊ အပိစ ခေါ ပန သသံယမံ စရဏံ သစ္စမေဝ သဘာဝဘူတံ ဥတ္တမံ။ တေန ဟိ သက္ကာ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုံ။ သန္တိ ပုဏာတိတိ သမာပတ္တိသင်္ခါတေန စရဏေန ဒန္တော ဘယသန္တိ-ကရံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏာတိတိ။

တံ သုတွာ ဥဒ္ဓါလကော “န သက္ကာ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ပဋိပက္ခဝသေန ဌာတုံ၊ ‘ပုတ္တော တဝါဟ’န္တိ ဝုတ္တေ သိနေဟံ အကရေန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ပုတ္တဘာဝ-မဿ ကထေသာမိ”တိ စိန္တေတွာ ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၆၆။ “ဘစ္စာ မာတာ ပိတာ ဗန္ဓု။
ယေန ဇာတော သယေဝ သော။
ဥဒ္ဓါလကော အဟံ ဘောတော၊
သောတ္တိယာကုလဝံသကော”တိ။

တတ္ထ ဘစ္စာတိ မာတာ စ ပိတာ စ သေသဗန္ဓု။ စ ဘရိတဗ္ဗာ နာမ။ ယေန ပန ဇာတော၊ သောယေဝ သော ဟောတိ။ အတ္တယေဝ ဟိ အတ္တနော ဇာယတိ၊ အဟန္တ တယာဝ ဥဒ္ဓါလကရုက္ခမူလေ ဇနိတော၊ တယာ ဝုတ္တမေဝ နာမံ ကတံ၊ ဥဒ္ဓါလကော အဟံ ဘောတိ။

သော “ဧကံသေန တံ ဥဒ္ဓါလကောသိ”တိ ဝုတ္တေ “အာမာ”တိ ဝတွာ “မယာ တေ မာတုသညာဏံ ဒိန္တံ၊ တံ ကုဟိ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဣဒံ ပြာဟ္မဏာ”တိ မုဒ္ဓိကံ တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ပြာဟ္မဏော မုဒ္ဓိကံ သဉ္ဇာနိတွာ နိစ္ဆယေန “တံ ပြာဟ္မဏဓမ္မံ ပဇာနာသိ”တိ ဝတွာ ပြာဟ္မဏဓမ္မံ ပုစ္ဆန္တော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ—

၆၇။ “ကထံ ဘော ပြာဟ္မဏော ဟောတိ၊ ကထံ ဘဝတိ ကေဝလိ။
ကထန္တ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဓမ္မဌော ကိန္တိ ဝုစ္စတိ”တိ။

ဥဒ္ဓါလကောဝိ တဿ အာစိက္ခန္တော သတ္တမံ ဂါထမာဟ—

၆၈။ “နိရုံကတွာ အဂ္ဂိမာဒါယ မြာဟ္မဏော၊
အာပေါ သိဉ္စ ယဇံ ဥဿေတိ ယူပံ။
ဧဝံကရော မြာဟ္မဏော ဟောတိ ခေမီ၊
ဓမ္မေ ဌိတံ တေန အမာပယိသု”တိ။

တတ္ထ နိရုံကတွာ အဂ္ဂိမာဒါယာတိ နိရန္တရံ ကတွာ အဂ္ဂိ^၁ ဂဟေတွာ ပရိ-
စရတိ။ အာပေါ သိဉ္စ ယဇံ ဥဿေတိ ယူပန္တိ အဘိသေစနကကမ္ပံ ကရေန္တော
သမ္မာပါသံ ဝါ ဝါဇပေယျံ ဝါ နိရဂ္ဂဉ္စ ဝါ ယဇန္တော သုဝဏ္ဏယူပံ ဥဿာပေတိ။
ခေမီတိ ခေမပ္ပတ္တော။ အမာပယိသုတိ တေနော စ ကာရဏေန ဓမ္မေ ဌိတံ
ကထယိသု။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော တေန ကထိတံ မြာဟ္မဏဓမ္မံ ဂရဟန္တော
အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၉။ “န သုဒ္ဓိ သေစနေန’တ္ထိ၊ နာပိ ကေဝလီ မြာဟ္မဏော။
န ခန္တိ နာပိ သောရဏံ၊ နာပိ သော ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။

တတ္ထ သေစနေနာတိ တေန ပုတ္တေသု မြာဟ္မဏဓမ္မေသု ဧကံ ဒဿေတွာ
သမ္ပံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—အဂ္ဂိပရိစရဏေန ဝါ ဥဒကသေစနေန
ဝါ ပသုဃာတယညေန ဝါ သုဒ္ဓိ နာမ နတ္ထိ၊ နာပိ ဧတ္ထကေန မြာဟ္မဏော
ကေဝလပရိပုတ္တော ဟောတိ၊ န အဓိဝါသနခန္တိ၊ န သီလသောရဏံ၊ နာပိ
ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော နာမ ဟောတိတိ။

တတော နံ ဥဒ္ဓါလကော “ယဒိ ဧဝံ မြာဟ္မဏော န ဟောတိ၊ အထ ကထံ
ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆန္တော နဝမံ ဂါထမာဟ—

၇၀။ “ကထံ သော မြာဟ္မဏော ဟောတိ၊ ကထံ ဘဝတိ ကေဝလီ။
ကထဉ္စ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဓမ္မဋ္ဌော ကိန္တိ ဝုစ္စတိ”တိ။

ပုရောဟိတောပိဿ ကထေန္တော ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၇၁။ “အခေတ္တဗန္ဓု အမမော နိရာသော၊
 နိလ္လောဘပါပေါ ဘဝလောဘဒီဏော။
 ဧဝံကရေ မြာဟ္မဏော ဟောတိ ခေမိ၊
 ဓမ္မေ ဌိတံ တေန အမာပယိ”တိ။

တတ္ထ အခေတ္တဗန္ဓုတိ အက္ခေတ္တော အဗန္ဓု၊ ခေတ္တဝတ္ထုဂါမနိဂမပရိဂ္ဂ-
 ဟေန စေဝ ဉ္ဇတိဗန္ဓဝဂေါတ္တဗန္ဓဝမိတ္တဗန္ဓဝသဟာယဗန္ဓဝသိပ္ပဗန္ဓဝပရိဂ္ဂဟေန
 စ ရဟိတော။ အမမောတိ သတ္တသင်္ခါရေသု တဏှာဒိဋ္ဌိမမာယနရဟိတော။
 နိရာသောတိ လာဘနေပုတ္တဇီဝိတာသာယ ရဟိတော။ နိလ္လောဘပါပေါတိ
 ပါပလောဘဝိသမလောဘေန ရဟိတော။ ဘဝလောဘဒီဏောတိ ဒိဏ္ဏ-
 ဘဝရာဂေါ။

တတော ဥဒ္ဓါလကော ဂါထမာဟ—

၇၂။ “ခတ္တိယာ မြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဓါ စဏ္ဍာလပုတ္တုသာ။
 သဗ္ဗေဝ သောရတာ ဒန္တာ၊ သဗ္ဗေဝ ပရိနိဗ္ဗုတာ။
 သဗ္ဗေသံ သီတိဘူတာနံ၊ အတ္ထိ သေယျောထ ပါဝိယော”တိ။

တတ္ထ အတ္ထိ သေယျောထ^၁ ပါဝိယောတိ ဧတေ ခတ္တိယာဒယော သဗ္ဗေဝ
 သောရစ္စာဒီဟိ သမန္နာဂတာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ဘူတာနံ ပန တေသံ အယံ
 သေယျော၊ အယံ ပါဝိယောတိ ဧဝံ ဟိနက္ကဋ္ဌတာ အတ္ထိ၊ နတ္ထိတိ ပုစ္ဆတိ။

အထဿ “အရဟတ္တုပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ဟိနက္ကဋ္ဌတာ နာမ နတ္ထိ”တိ
 ဒဿေတုံ မြာဟ္မဏော ဂါထမာဟ—

၇၃။ “ခတ္တိယာ မြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဓါ စဏ္ဍာလပုတ္တုသာ။
 သဗ္ဗေဝ သောရတာ ဒန္တာ၊ သဗ္ဗေဝ ပရိနိဗ္ဗုတာ။
 သဗ္ဗေသံ သီတိဘူတာနံ၊ နတ္ထိ သေယျောထ ပါဝိယော”တိ။

အထ နံ ဂရဟန္တော ဥဒ္ဓါလကော ဂါထာဒွယမာဟ—

၇၄။ “ခတ္တိယာ မြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဓါ စဏ္ဍာလပုတ္တုသာ။
 သဗ္ဗေဝ သောရတာ ဒန္တာ၊ သဗ္ဗေဝ ပရိနိဗ္ဗုတာ။

၇၅။ သဗ္ဗေသံ သီတိဘူတာနံ၊ နတ္ထိ သေယျောထ ပါပိယော။
ပနဋ္ဌံ စရသိ မြဟူညံ၊ သောတ္ထိယာကုလဝံသတ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယဒိ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာနံ ဝိသေသော နတ္ထိ၊
ဧကော ဝဏ္ဏောဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ သန္တေ တွံ၂ ဥဘတော သုဇာတဘာဝံ
နာသေန္တော ပနဋ္ဌံ စရသိ မြဟူညံ၊ စဏ္ဍာလသမော ဟောသိ၊ သောတ္ထိယ-
ကုလဝံသတံ နာသေသီတိ။

အထ နံ ပုရောဟိတော ဥပမာယ သညာပေန္တော ဂါထာဒွယမာဟ—

၇၆။ “နာနာရတ္ထေဟိ ဝတ္ထေဟိ၊ ဝိမာနံ ဘဝတိ ဆာဒိတံ။
န တေသံ ဆာယာ ဝတ္ထာနံ၊ သော ရာဂေါ အနုပဇ္ဇေထ။

၇၇။ ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယဒါ သုဇ္ဈန္တိ မာဏဝါ။
တေ သဇာတိံ ပမုဇ္ဈန္တိ၊ ဓမ္မမညာယ သုဗ္ဗတာ”တိ။

တတ္ထ ဝိမာနန္တိ ဂေဟံ ဝါ မဏ္ဍပံ ဝါ။ ဆာယာတိ တေသံ ဝတ္ထာနံ ဆာယာ
သော နာနာရိဓော ရာဂေါ န ဥပေတိ၊ သဗ္ဗာ ဆာယာ ဧကဝဏ္ဏာဝံ
ဟောန္တိ။ ဧဝမေဝါတိ မနုဿေသုပိ ဧဝမေဝ ဧကစွေ အညာဏဗြာဟ္မဏာ
အကာရဏေနေဝ စာတုဝဏ္ဏေ၂ သုဒ္ဓိံ ပညာပေန္တိ၊ သော အတ္ထိတိ မာ ဂဏှိ။
ယဒါ အရိယမဂ္ဂေန မာဏဝါ သုဇ္ဈန္တိ၊ တဒါ တေဟိ ပဋိဝိဒ္ဓံ နိဗ္ဗာနဓမ္မံ ဇာနိတွာ
သုဗ္ဗတာ သီလဝန္တာ ပဏ္ဍိတပုရိသာ တေ သဇာတိံ ပမုဇ္ဈန္တိ။ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိတော
ပဋ္ဌာယ ဟိ ဇာတိ နာမ နိရတ္ထကာတိ။

ဥဒ္ဓါလကော ပန ပစ္စာဟရိတုံ အသက္ကောန္တော အပ္ပဋိဘာနေဝ နိသီဒိ။
အထ ဗြာဟ္မဏော ရာဇာနံ အာဟ “သဗ္ဗေ ဧတေ မဟာရာဇ ကုဟကာ
သကလဇမ္ပုဒိပေ ကောဟညေနေဝ နာသေန္တိ၊ ဥဒ္ဓါလကံ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတွာ
ဥပပုရောဟိတံ ကရေထ၊ သေသေ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတွာ ဖလကာဝုဓာနိ ဒတွာ
သေဝကေ ကရေထာ”တိ။ “သာဓု အာစရိယာ”တိ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။
တေ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တာဝ ယထာကမ္မံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေ-
ပေသ ကုဟကောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ

၁-ပသဋ္ဌံ(သျှ၊က)

၂-တံ(သီ၊ဣ)

၃-နာနာရိဓော ဝိဠော ရာဂေါပိ န ဟောတိ(က)

၄-သဗ္ဗဆာယာဝတ္ထာနံ ဧကဝဏ္ဏော(သီ)

၅-စာတုဝဏ္ဏံ(သျှ)၊ စတုဗ္ဗဏ္ဏာ(က)

ဥဒ္ဓါလကော ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပုရောဟိတော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဥဒ္ဓါလကဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဘိသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၈)

အသံ ဂဝံ ရဇတံ ဇာတရူပန္တိ ဣဒံသတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန ကုသဇာတကော အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ
ပန သတ္တာ “သစ္စံ ကိရတံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိဟောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ
ပုတ္တေ “ကိ” ပဋိစ္စာ”တိ ဝတွာ “ကိလေသံ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခု ဝေရူပေ
နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသ္မာ ကိလေသံ ပဋိစ္စ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ၊
ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ဗာဟိရကပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝတ္ထုကမ-
ကိလေသကာမေ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇနကသညံ သပထံ ကတွာ ဝိဟရိံသု”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလဿ ပုတ္တော ဟုတွာ
နိဗ္ဗတ္တိ။ “မဟာကဉ္စနကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ အထဿ ပဒသာ
ဝိစရဏကာလေ အပရောပိ ပုတ္တော ဇာယိ။ “ဥပကဉ္စနကုမာရော”တိဿ
နာမံ ကရိံသု။ ဧဝံ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ပုတ္တာ အဟောသံ။ သဗ္ဗကနိဋ္ဌာ ပနေကာ
မိတာ၊ တဿာ “ကဉ္စနဒေဝိ”တိ နာမံ ကရိံသု။ မဟာကဉ္စနကုမာရော
ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလတော သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတွာ အာဂစ္ဆိ။ အထ နံ မာတာ-
ဝိတရော ဃရာဝါသေန ဗန္ဓိတုကာမာ “အတ္တနာ သမာနဇာတိယကုလ-
တော တေ ဒါရိကံ အာနေဿာမ၊ ဃရာဝါသံ သဏ္ဌပေဟိ”တိ ဝဒိံသု။ “အဗ္ဗ-
တာတာ န မယံ ဃရာဝါသေနတ္တော၊ မယျဉ္စိ တယော ဘဝါ အာဒိတ္တာ ဝိယ
သပ္ပဋိဘယာ၊ ဗန္ဓနာဂါရံ ဝိယ ပလိဗုဒ္ဓါ၊ ဥက္ကာရဘူမိ ဝိယ ဇေရုန္တာ ဟုတွာ
ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ မယာ သုဝိနေနပိ မေထုနဓမ္မော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ အညေ ဝေါ ပုတ္တာ
အတ္တိ၊ တေ ဃရာဝါသေန နိမန္တေထာ”တိ ဝတွာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတောပိ
သဟာယေ ပေသေတွာ တေဟိ ယာစိတောပိ န ဣတ္ထိ။

အထ နံ သဟာယာ “သမ္မ ကိ” ပန တံ ပတ္တေန္တော ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဣစ္ဆယိ” တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော တေသံ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယတံ အာရောစေသိ။ ()^၁ တံ သုဟာ မာတာပိတရော သေသပုတ္တေ နိမန္တေသုံ၊ တေပိ န ဣစ္ဆိံသု။ ကမ္မန-ဒေဝီပိ န ဣစ္ဆိယေဝ။ အပရဘာဂေ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ မဟာကမ္မန-ပဏ္ဍိတော မာတာပိတုနံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ အသီတိကောဋိဓနေန ကပဏဒ္ဓိ-ကာနံ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဆ ဘာတရော ဘဂိနိံ ကံ ဒါသံ ကံ ဒါသိံ ကံ သဟာယကမ္မ အာဒါယ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပါဝိသိ။ တေ တတ္ထ ကံ ပဒုမသရံ နိဿာယ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝနမူလဖလာဟာရေဟိ ယာပယိံသု။ တေ အရညံ ဂစ္ဆန္တော ဧကတောဝ ဂန္တော ယတ္ထ ဧကော ဖလံ ဝါ ပတ္တံ ဝါ ပဿတိ၊ တတ္ထ ဣတရေပိ ပက္ခောသိတွာ ဒိဋ္ဌသုတာဒိနိ ကထေန္တော ဥစ္စိနန္တိ၊ ဂါမဿ ကမ္မန္တဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟောတိ။ အထ အာစရိယော မဟာကမ္မနတာပသော စိန္တေသိ “အမှာကံ အသီတိကောဋိဓနံ ဆဇ္ဇေတွာ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဧဝံ လောလုပ္ပစာရဝသေန ဖလာဖလတ္တာယ ဝိစရဏံ နာမ အပ္ပတိရူပံ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ အဟမေဝ ဖလာဖလံ အာဟရိဿာမိ” တိ။ သော အဿမံ ပတွာ သဗ္ဗေပိ တေ သာယနသမယေ သန္တိပါတေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “တုမေ ဣဓေဝ သမဏဓမ္မံ ကရေန္တော အစ္ဆထ၊ အဟံ ဖလာဖလံ အာဟရိဿာမိ” တိ အာဟ။ အထ နံ ဥပကမ္မနာဒယော “မယံ အာစရိယ တုမေ နိဿာယ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တုမေ ဣဓေဝ သမဏဓမ္မံ ကရေထ၊ ဘဂိနီပိ နော ဣဓေဝ ဟောတု၊ ဒါသိပိ တဿာ သန္တိကေ အစ္ဆတု၊ မယံ အဋ္ဌ ဇနာ ဝါရေန ဖလာဖလံ အာဟရိဿာမ၊ တုမေ ပန တယော ဝါရမုတ္တာဝ ဟောထာ” တိ ဝတွာ ပဋိညံ ဂဏှိံသု။

တတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌသုပိ ဇနေသု ဧကေကော ဝါရေနေဝ ဖလာဖလံ အာဟရတိ။ သေသာ အတ္တနော အတ္တနော ပဏ္ဍသာလာယမေဝ ဟောန္တိ^၂၊ အကာရဏေန ဧကတော ဘဝိတုံ န လဘန္တိ။ ဝါရပုတ္တော ဖလာဖလံ အာဟ-ရိတွာ ဧကော မာဋ္ဌကော အတ္တိ၊ တတ္ထ^၃ ပါသာဏဖလကေ ဧကောဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဃဏှိသညံ^၄ ကတွာ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသံ အာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသတိ။ သေသာ ဃဏှိသညာယ နိက္ခမိတွာ လောလုပ္ပံ^၅

၁-(သာဓု သမ္မ သဟာယက ဗောဓိသတ္တကထိတမေဝ ကထေသီတိ။) (က)

၂-သေသာ အတ္တနော ပါပုဏနကောဋ္ဌာသံ အာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တော

အတ္တနော ပဏ္ဍသာလာယမေဝ ဟောန္တိ (သီ၊ ဣ)

၃-တဿ(က) ၄-ဂဏှိသညံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ) ၅-ဥလ္လောလံ (သီ၊ ဣ)၊ ဥလ္လောလသဒ္ဓံ (သျှ၊)

အကဘွာ ဂါရဝပရိဟာရေန ဂန္ဓာ အတ္တနော ပါပုဏနကောဋ္ဌာသံအာဒါယ
ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေန္တိ။ တေ အပရဘာဂေ
ဘိဿာနိ အာဟရိတွာ ခါဒန္တာ တတ္ထတပါ ဘောရတပါ ပရမာဇိတိန္ဒြိယာ^၁
ကသိဏပရိကမ္ဘံ ကရေန္တာ ဝိဟရိံသု။ အထ တေသံ သီလတေဇေန သက္ကဿ
ဘဝနံ ကမ္ပိ။ သက္ကာပိ အာဝဇ္ဇေန္တော တံကာရဏံဥတွာ “ကမာမိမုတ္တာ န
ခေါ ဣမေ ဣသယော၊ နော”တိ အာသင်္ဂံ ကရေတိယေဝ။ သော “ဣမေ
တာဝ ဣသယော ပရိဂ္ဂဏိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန
မဟာသတ္တဿ ကောဋ္ဌာသံ တယော ဒိဝသေ အန္တရဓာပေသိ။ သော
ပဌမဒိဝသေ ကောဋ္ဌာသံ အဒိသ္မာ “မမ ကောဋ္ဌာသံ ပမုဋ္ဌော ဘဝိဿတိ”တိ
စိန္တေသိ။ ဒုတိယဒိဝသေ “မမ ဒေါသေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပဏာမနဝသေန မမ
ကောဋ္ဌာသံ န ဌပေသိ မညေ”တိ စိန္တေသိ။ တတိယဒိဝသေ “ကေန န ခေါ
ကာရဏေန မယံ ကောဋ္ဌာသံ န ဌပေန္တိ။ သစေ မေ ဒေါသော အတ္ထိ၊
ခမာပေဿာမိ”တိ သာယနသမယေ ဃဏှိသညံ အဒါသိ။

သဗ္ဗေ သန္တိပတိတွာ “ကေန ဃဏှိသညာ ဒိန္နာ”တိ အာဟံသု။
မယာ တာတာတိ။ ကိံကာရဏာ အာစရိယာတိ။ တာတာ တတိယဒိဝသေ
ကေန ဖလာဖလံ အာဘတန္တိ။ တေသု ဧကောဥဋ္ဌာယ “မယာ အာစရိယာ”တိ
ဝဉ္စိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ကောဋ္ဌာသေ ကရေန္တေန တေ မယံ ကောဋ္ဌာသော
ကတောတိ။ အာမ အာစရိယ၊ ဇေဋ္ဌကကောဋ္ဌာသော မေ ကတောတိ။
ဟိယျော ကေနာဘတန္တိ။ “မယာ”တိ အပရော ဥဋ္ဌာယ ဝဉ္စိတွာ အဋ္ဌာသိ။
ကောဋ္ဌာသံ ကရေန္တော မံ အနုဿရိတိ။ တုမှာကံ မေ ဇေဋ္ဌကကော-
ဋ္ဌာသော ဌပိတောတိ။ အဇ္ဇ ကေနာဘတန္တိ။ “မယာ”တိ အပရော
ဥဋ္ဌာယ ဝဉ္စိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ကောဋ္ဌာသံ ကရေန္တော မံ အနုဿရိတိ။
တုမှာကံ မေ ဇေဋ္ဌကကောဋ္ဌာသော ကတောတိ။ တာတာ အဇ္ဇ မယံ
ကောဋ္ဌာသံ အလဘန္တဿ တတိယော ဒိဝသော၊ ပဌမဒိဝသေ ကောဋ္ဌာသံ
အဒိသ္မာ “ကောဋ္ဌာသံ ကရေန္တော မံ ပမုဋ္ဌော ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ ဒုတိယ-
ဒိဝသေ “မမ ကောစိ ဒေါသော ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ အဇ္ဇ ပန “သစေ မေ
ဒေါသော အတ္ထိ၊ ခမာပေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဃဏှိသညာယ တုမှေ သန္တိပါ-
တေသိ။ ဧတေ ဘိသကောဋ္ဌာသေ တုမှေ “ကရိမှာ”တိ ဝဒထ၊ အဟံ န လဘာမိ၊
ဧတေသံ ယေနတွာ ခါဒကံ ဉှတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ကာမေ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတာနံ

ဘိသမတ္တံ ထေနနံ နာမ အပ္ပတိရူပန္တိ။ တေ တဿ ကထံ သုတွာ “အဟော သာဟသိကကမ္မ”န္တိ သဗ္ဗေဝ ဥဗ္ဗေဂပ္ပတ္တာ” အဟေသုံ။

တသ္မိံ အဿမပဒေ ဝနဇေဋ္ဌကရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာပိ ဩတရိတွာ အာဂန္တာ တေသံယေဝ သန္တိကေ နိသီဒိ။ အာနေဉ္ဇကရဏံ ကာရိယမာနော ဒုက္ခံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော အာဠာနံ ဘိန္နိတွာ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိဋ္ဌော ဧကော ဝါရဏော ကာလေန ကာလံ ဣသိဂဏံ ဝန္တိတိ။ သောပိ အာဂန္တာ ကေမန္တံ အဠာသိ။ သပ္ပကီဠာပနကော ဧကော ဝါနရော အဟိ-
တုဏှိကဿ ဟတ္ထတော မုစ္ဆိတွာ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ တတ္ထေဝ အဿမေ ဝသတိ။ သောပိ တံ ဒိဝသံ ဣသိဂဏံ ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ သက္ကော “ဣသိဂဏံ ပရိဂ္ဂဟိဿာမီ”တိ တေသံ သန္တိကေ အဒိဿမာန-
ကာယော အဠာသိ။ တသ္မိံ ခဏေဝ ဗောဓိသတ္တဿ ကနိဋ္ဌော ဥပကဉ္ဇန-
တာပသော ဥဠာယာသနာ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္တိတွာ သေသာနံ အပစိတိ”
ဒဿေတွာ “အာစရိယ အဟံ အညေ အပဋ္ဌပေတွာ အတ္တာနညေဝ သောဓေတုံ
လဘာမီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ လဘသီတိ။ သော ဣသိဂဏမဇ္ဈေ ဌတွာ “သစေ
တေ မယာ ဘိသာနိ ခါဒိတာနိ၊ ဧဝရူပေါ နာမ ဟောတူ”တိ သပထံ
ကရောန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၈။ “အဿံ ဂဝံ ရဇတံ ဇာတရူပံ၊
ဘရိယံ စ သော ဣဓ လဘတံ မနာပံ။
ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ သမင်္ဂီ ဟောတု၊
ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ”တိ။

တတ္ထ “အဿံ ဂဝံ”န္တိ ဣဒံ “သော ‘ယတ္ထကာနိ ပိယဝတ္ထု’နိ ဟောန္တိ၊ တေဟိ
ဝိပ္ပယောဂေ တတ္ထကာနိ သောကဒုက္ခာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”တိ ဝတ္ထုကာမေ ဂရဟန္တော
အဘာသိ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တံ သုတွာ ဣသိဂဏော “မာရိသ မာ ဧဝံ ကထေထ၊ အတိဘာရိယော
တေ သပထော”တိ ကဏ္ဍေ ပိဒဟိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ နံ “တာတ အတိ-
ဘာရိယော တေ သပထော၊ န တံ ခါဒသိ၊ တဝ ပတ္တာသနေ နိသီဒါ”တိ
အာဟ။ တသ္မိံ ပဌမံ သပထံ ကတွာ နိသိန္ဓေ ဒုတိယောပိ ဘာတာ သဟသာ
ဥဠာယ မဟာသတ္တံ ဝန္တိတွာ သပထေန အတ္တာနံ သောဓေန္တော ဒုတိယံ
ဂါထမာဟ—

၇၉။ “မာလံ စ သော ကာသိကစန္ဒနံ စ၊
ဓာရေတု ပုတ္တံ သေ ဗဟူ ဘဝန္တိ။
ကာမေသု တိဗ္ဗံ ကုရတံ အပေက္ခံ၊
ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ”တိ။

တတ္ထ တိဗ္ဗန္တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု ဗဟလံ အပေက္ခံ ကရေတုတိ။
ဣဒံ သော “ယသေတေသု တိဗ္ဗာ အပေက္ခာ ဟောန္တိ၊ သော တေဟိ
ဝိပုယောဂေ မဟန္တံ ဒုက္ခံ ပါပုဏာတိ”တိ ဒုက္ခပဋိက္ခေပဝသေနော အာဟ။

တသ္မိံ နိသိန္ဓေ သေသာပိ အတ္တနော အတ္တနော အဇ္ဈာသယာနုရူပေန တံ
တံ ဂါထံ အဘာသိသု—

၈၀။ “ပဟူတဓညော ကသိမာ ယသသိ၊
ပုတ္တေ ဂိဟိ ဓနိမာ သဗ္ဗကာမေ။
ဝယံ အပဿိ ဘရမာဝသာတု၊
ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၁။ သော ခတ္တိယော ဟောတု ပသယုကာရိ၊
ရာဇာဘိရာဇာ ဗလဝါ ယသသိ။
သ စာတုရန္တံ မဟိမာဝသာတု၊
ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၂။ သော မြာဟ္မဏော ဟောတု အဝီတရာဂေါ၊
မုဟုတ္တနက္ခတ္တပထေသု ယုတ္တော။
ပူဇေတု နံ ရဋ္ဌပတိ ယသသိ၊
ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၃။ အဇ္ဈာယကံ သဗ္ဗသမန္တဝေဒံ၊
တပဿိနံ မညတု သဗ္ဗလောကော။
ပူဇေန္တု နံ ဇာနပဒါ သမေစ္စ၊
ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၄။ စတုဿဒံ ဂါမဝရံ သမိဉ္စိ၊
ဒိန္တံ ဟိ သော ဘုဉ္ဇတု ဝါသဝေန။
အဝီတရာဂေါ မရဏံ ဥပေတု၊
ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၅။ သော ဂါမဏီ ဟောတု သဟာယမဇ္ဈေ၊
 နုဇ္ဈေဟိ ဂိတေဟိ ပမောဒမာနော။
 သော ရာဇတော ဗျသန မာ'လတ္ထ ကိဉ္စိ၊
 ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၆။ ယံ ဧကရာဇာ ပထဝီံ ဝိဇေတွာ၊
 ဣတ္ထိသဟဿာန ဌပေတု အဂ္ဂံ။
 သီမန္တိနိနံ ပဝရာ ဘဝါတု၊
 ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယာ အဟာသိ။

၈၇။ ဣသိနံ ဟိ သာ သဗ္ဗသမာဂတာနံ၊
 ဘုဇ္ဈေယျ သာဒုံ အဝိကဗ္ဗမာနာ။
 စရာတု လာဘေန ဝိကတ္ထမာနာ၊
 ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယာ အဟာသိ။

၈၈။ အာဝါသိကော ဟောတု မဟာဝိဟာရေ၊
 နဝကမ္ပိကော ဟောတု ဂဇင်္ဂလာယံ။
 အာလောကသန္တိံ ဒိဝသံ ကရေတု၊
 ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၉။ သော ဗဇ္ဈတူ ပါသသတေဟိ ဆန္ဒိ၊
 ရမ္မာ ဝနာ နိယျတု ရာဇဓာနိ။
 တုတ္တေဟိ သော ဟညတု ပါစနေဟိ၊
 ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၉၀။ အလက္ခမာလီ တိပုကဏ္ဍဝိဇ္ဇေ၊
 လဋ္ဌိဟတော သပ္ပမုခံ ဥပေတု။
 သကစ္ဆဗန္ဓော ဝိသိခံ စရာတု၊
 ဘိသာနိ တေ မြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ"တိ။

တတ္ထ တတိယေန ပုတ္တဂါထာယ ကသီမာတိ သမ္ပန္နကသိကမ္မော။ ပုတ္တ
 ဂိဟိ ဓနိမာ သဗ္ဗကာမေတိ ပုတ္တေ လဘတု၊ ဂိဟိ ဟောတု၊ သတ္တဝိဓေန
 ရတနဓနေန ဓနိမာ ဟောတု၊ ရူပါဒိဘေဒေ သဗ္ဗကာမေ လဘတု။ ဝယံ
 အပဿန္တိ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇ္ဇာနုရူပမ္ပိ အတ္တနော ဝယံ အပဿန္တော

ပဉ္စကာမဂုဏသမိဒ္ဓိံ သရမေဝ အာဝသတူတိ။ ဣဒံ သော “ပဉ္စကာမဂုဏဂိဇ္ဈေါ
ကာမဂုဏဝိပ္ပယောဂေန မဟာဝိနာသံ ပါပုဏာတိ”တိ ဒဿေတုံ ကထေသိ။

စတုတ္ထေန ဝုတ္တဂါထာယ ရာဇာဘိရာဇာတိ ရာဇုနံ အန္တရေအဘိရာဇာတိ။
ဣဒံ သော “ဣဿရာနံ နာမ ဣဿရိယေ ပရိဂလိတေ မဟန္တံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇေ-
တိ”တိ ရဇ္ဇေ ဒေါသံ ဒဿေန္တော ကထေသိ။ ပဉ္စမေန ဝုတ္တဂါထာယ အဝိတ-
ရာဂေါတိ ပုရောဟိတဋ္ဌာနတဏှာယ သတဏှောတိ။ ဣဒံ သော “ပုရောဟိ-
တဿ ပုရောဟိတဋ္ဌာနေ ပရိဂလိတေ မဟန္တံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇေတိ”တိ ဒဿေတုံ
ကထေသိ။ ဆဋ္ဌေန ဝုတ္တဂါထာယ တပဿိနန္တိ တပဿိလသမ္ပန္နောတိ တံ မညတု။
ဣဒံ သော “လာဘသက္ကာရာပဂမေန မဟန္တံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇေတိ”တိ လာဘ-
သက္ကာရဂရဟဝသေန ကထေသိ။

သဟာယတာပသေန ဝုတ္တဂါထာယ စတုဿဒန္တိ အာကိဏ္ဏမနုဿတာယ
မနုဿေဟိ၊ ပဟူတဓညတာယ ဓညေန၊ သုလဘဒါရုတာယ ဒါရုဟိ၊ သမ္ပန္နော-
ဒကတာယ ဥဒကေနာတိ စတူဟိ ဥဿန္တိ၊ စတုဿဒဿမန္နာဂတန္တိ အတ္ထော။
ဝါသဝေနာတိ ဝါသဝေန ဒိန္တံ ဝိယ အစလံ၊ ဝါသဝတော လဒ္ဓဝရာနဘာဝေန
ဧကံ^၁ ရာဇာနံ အာရာဓေတွာ တေန ဒိန္တန္တိပိ အတ္ထော။ အဝိတရာဂေါတိ ကဒ္ဓမေ
သုကရော ဝိယ ကာမပဏ် နိမုဂ္ဂေါဝ ဟုတွာ။ ဣတိ သောပိ ကာမာနံ အာဒိနဝံ
ကထေန္တော ဝေမာဟ။

ဒါသေန ဝုတ္တဂါထာယ ဂါမဏီတိ ဂါမဇေဋ္ဌကော။ အယမ္ပိ ကာမေ
ဂရဟန္တောယေဝ ဝေမာဟ။ ကမ္ဘနဒေဝိယာ ဝုတ္တဂါထာယ ယန္တိ ယံ ဣတ္ထိန္တိ
အတ္ထော။ ဧကရာဇာတိ အဂ္ဂရာဇာ။ ဣတ္ထိသဟဿာနန္တိ ဝစနမဋ္ဌတာယ ဝုတ္တံ၊
သောဋ္ဌသန္တံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပေတူတိ အတ္ထော။ သီမန္တိနိနန္တိ
သီမန္တဓရာနံ ဣတ္ထိနန္တိ အတ္ထော။ ဣတိ သာ ဣတ္ထိဘာဝေ ဌတွာပိ ဒုဂ္ဂန္တုထရာသိ^၂
ဝိယ ကာမေ ဂရဟန္တိယေဝ ဝေမာဟ။ ဒါသိယာ ဝုတ္တဂါထာယ သဗ္ဗသမာ-
ဂတာနန္တိ သဗ္ဗေသံ သန္တိပတိတာနံ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ အဝိကမ္မမာနာ အနော-
သက္ကမာနာ သာဒုရသံ ဘုဉ္ဇတူတိ အတ္ထော။ ဒါသိနံ ကိရ သာမိကဿ သန္တိကေ
နိသီဒိတွာ ဘုဉ္ဇနံ နာမ အပ္ပိယံ။ ဣတိ သာ အတ္တနော အပ္ပိယတာယ ဝေမာဟ။
စရာတူတိ စရတု။ လာဘေန ဝိကတ္တမာနာတိ လာဘဟေတု ကုဟနကမ္ပံ
ကရေန္တိ လာဘသက္ကာရံ ဥပ္ပါဒေန္တိ စရတူတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ သာ ဒါသိဘာဝေ
ဌိတာပိ ကိလေသကာမဝတ္ထုကာမေ ဂရဟတိ။

ဒေဝတာယ ဝုတ္တဂါထာယ အာဝါသိကောတိ အာဝါသဇ္ဇနကော။
 ဂဇင်္ဂလာယန္တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ တတ္ထ ကိရ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာ သုလဘာ။
 အာလောကသန္တိ ဝိဝေသန္တိ ကေဝိဝသေနေဝ ဝါတပါနံ ကရောတု။ သော
 ကိရ ဒေဝပုတ္တော ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဂဇင်္ဂလနဂရံ နိဿာယ ယောဇနိကေ
 ဇိဏ္ဏမဟာဝိဟာရေ အာဝါသိကသံဃတ္ထေရော ဟုတွာ ဇိဏ္ဏဝိဟာရေ နဝကမ္ပ
 ကရောန္တောယေဝ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိ၊ တသ္မာ တဒေဝ ဒုက္ခံ အာရပ္ပ
 ဧဝမာဟ။ ဟတ္ထိနာ ဝုတ္တဂါထာယ ပါသသတေဟိတိ ဗဟူဟိ ပါသေဟိ။
 ဆန္တိတိ စတုသု ပါဒေသု ဝိဝါယ ဣဒ္ဓိဘာဂေ စာတိ ဆသု ဌာနေသု။
 တုတ္တေဟိတိ ခွိကဏ္ဍကာဟိ ဒိသလဠိဟိ။ ပါစနေဟိတိ ဒသပါစနေဟိ
 အင်္ဂုသေဟိ ဝါ။ သော ကိရ အတ္တနော အနုဘူတဒုက္ခဉ္ဇေဝ အာရပ္ပ
 ဧဝမာဟ။

ဝါနရေန ဝုတ္တဂါထာယ အလက္ကမာလီတိ အဟိတုဏ္ဍိကေန ကဏ္ဍေ
 ပရိက္ခိပိတွာ ဌပိတာယ အလက္ကမာလာယ သမန္တာဂတော။ တိပုကဏ္ဍိဇ္ဈေတိ
 တိပုပိဋန္တနေန ပိဋန္တကဏ္ဍော။ လဠိဟတောတိ သပ္ပကိဋ္ဌံ သိက္ခာပယမာနော
 လဠိယာ ဟတော ဟုတွာ။ ဒေသောပိ အဟိတုဏ္ဍိကဿ ဟတ္ထေ အတ္တနော
 အနုဘူတဒုက္ခမေဝ သန္တာယ ဧဝမာဟ။

ဧဝံ တေဟိ တေရသဟိ ဇနေဟိ သပထေ ကတေ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ
 “ကဒါစိ ဣမေ ‘အယံ အနဋ္ဌမေဝ နဋ္ဌန္တိ ကထေတိ’တိ မယိ အာသင်္ဂ”^၁
 ကရေယျ၊ အဟဗ္ဗိ သပထံ ကရောမိ”တိ။ အထ နံ ကရောန္တော စုဒ္ဓသမံ
 ဂါထမာဟ—

၉၁။ “ယော ဝေ အနဋ္ဌံ နဋ္ဌန္တိ စာဟ၊
 ကာမေဝ သော လဘတံ ဘုဉ္ဇတံ စ ၂။
 အဂါရမဇ္ဈေ မရဏံ ဥပေတု၊
 ယော ဝါ ဘောန္တော သင်္ဂတိ ကဠိဒေဝါ”တိ။

တတ္ထ ဘောန္တောတိ အာလပနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘဝန္တော ယော
 အနဋ္ဌေ ကောဋ္ဌာသေ? “နဋ္ဌံ မေ”တိ ဝဒတိ၊ ယော ဝါ တုမှေသု ကဠိ
 အာသင်္ဂတိ၊ သော ပဉ္စ ကာမဂုဏေ လဘတု စေဝ ဘုဉ္ဇတု စ၊ ရမဏီယမေဝ
 ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘိတွာ အဂါရမဇ္ဈေယေဝ မရတူတိ။

ဧဝံ ဣသီဟိ သပထေ ကတေ သက္ကော ဘာယိတွာ “အဟံ ဣမေ ဝိမံသန္တော ဘိသာနိ အန္တရဓာပေသိံ၊ ဣမေ စ ဆဒ္ဓိတဓဇ္ဈပိဏ္ဍိ ဝိယ ကာမေ ဂရဟန္တာ သပထံ ကရေန္တိ၊ ကာမေ ဂရဟကာရဏံ တေ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒိဿမာနရူပေါ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ ပုစ္ဆန္တော အနန္တရံ ဂါထမာဟ—

၉၂။ “ယဒေသမာနာ ဝိစရန္တိ လောကေ၊
 ဣဋ္ဌဉ္စ ကန္တဉ္စ ဗဟူနမေတံ။
 ဝိယံ မနုညံ စိမ ဇီဝလောကေ၊
 ကသ္မာ ဣသယော နပ္ပသံသန္တိ ကာမေ”တိ။

တတ္ထ ယဒေသမာနာတိ ယံ ဝတ္ထုကာမံ ကိလေသကာမဉ္စ ကသိဂေါ-
 ရက္ခာဒီဟိ သမဝိသမကမ္ပေဟိ ပရိယေသမာနာ သတ္တာ လောကေ ဝိစရန္တိ၊
 ဧတံ ဗဟူနံ ဒေဝမနုဿာနံ ဣဋ္ဌဉ္စ ကန္တဉ္စ ဝိယဉ္စ မနုညဉ္စ၊ ကသ္မာ ဣသယော
 နပ္ပသံသန္တိ ကာမေတိ အတ္ထော။ “ကာမေ”တိ ဣမိနာ တံ ဝတ္ထု သရူပတော
 ဒသေတိ။

အထဿ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော မဟာသတ္ထော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၉၃။ “ကာမေသု ဝေ ဟညရေ ဗုဒ္ဓရေ စ၊
 ကာမေသု ဒုက္ခဉ္စ ဘယဉ္စ ဇာတံ။
 ကာမေသု ဘူတာဓိပတိ ပမတ္တာ၊
 ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကရေန္တိ မောဟာ။

၉၄။ တေ ပါပဓမ္မာ ပသဝေတွ ပါပံ၊
 ကာယဿ ဘေဒါ နိရယံ ဝဇန္တိ။
 အာဒိနဝံ ကာမဂုဏေသု ဒိသ္မာ၊
 တသ္မာ ဣသယော နပ္ပသံသန္တိ ကာမေ”တိ။

တတ္ထ ကာမေသုတိ ကာမဟေတု၊ ကာမေ နိဿာယ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိ
 ကရေန္တိတိ အတ္ထော။ ဟညရေတိ ဒဏ္ဍာဒီဟိ ဟညန္တိ။ ဗုဒ္ဓရေတိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနာ-
 ဒီဟိ ဗုဒ္ဓန္တိ။ ဒုက္ခဉ္စ ကာယိကစေတသိကံ အသာတံ ဒုက္ခံ။ ဘယဉ္စ အတ္တာ-
 နဝါဒါဒိကံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘယံ။ ဘူတာဓိပတိတိ သက္ကံ အာလပတိ။ အာဒိနဝံ
 ဧဝရူပံ ဒေါသံ။ သော ပနေသ အာဒိနဝေါ ဒုက္ခက္ခန္ဓာဒီဟိ သုတ္တေဟိ^၁ ဒိပေ-
 တဗ္ဗော။

သက္ကော မဟာသတ္တဿ ကထံ သုတွာ သံဝိဂ္ဂမာနသော အနန္တရံ ဂါထမာဟ—

၉၅။ “ဝိမံသမာနော ဣသိနော ဘိသာနိ၊
တိရေ ဂဟေတွာန ထလေ နိဓေသိ။
သုဒ္ဓါ အပါပါ ဣသယော ဝသန္တိ၊
ဧတာနိ တေ မြဟ္မစာရိ ဘိသာနိ”တိ။

တတ္ထ ဝိမံသမာနောတိ ဘန္တေ အဟံ “ဣမေ ဣသယော ကာမာဓိမုတ္တာ ဝါ၊ နော ဝါ”တိ ဝိမံသန္တော။ ဣသိနောတိ တဝ မဟေသိနော သန္တကာနိ ဘိသာနိ။ တိရေ ဂဟေတွာနာတိ တိရေ နိက္ခိတ္တာနိ ဂဟေတွာ ထလေ ဧကမန္တေ နိဓေသိ။ သုဒ္ဓါတိ ဣဒါနိ မယာ တုမှာကံ သပထကိရိယာယ ဉာတံ “ဣမေ ဣသယော သုဒ္ဓါ အပါပါ ဟုတွာ ဝသန္တိ”တိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသက္ကော ဂါထမာဟ—

၉၆။ “န တေ နဋှာ နော ပန ကိဋ္ဌနေယျာ၊
န ဗန္ဓဝါ နော ပန တေ သဟာယာ။
ကိသ္ဗိံ ဝုပတ္တန္တံ သဟဿနေတ္တ၊
ဣသိဟိ တံ ကိဋ္ဌသိ ဒေဝရာဇာ”တိ။

တတ္ထ န တေ နဋှာ နောတိ ဒေဝရာဇ မယံ တဝ နဋှာ ဝါ ကိဋ္ဌိတဗ္ဗယုတ္တကာ ဝါ ကေဓိ န ဟောမ၊ နာပိ တဝ ဉာတကာ၊ န သဟာယာ၊ အထ တံ ကိံ ဝါ ဥပတ္တန္တံ ကတွာ၂ ကိံ နိဿာယ ဣသိဟိ သဗ္ဗိံ ကိဋ္ဌသိဟိ အတ္ထော။

အထ နံ သက္ကော ခမာပေန္တော ဝိသတိမံ ဂါထမာဟ—

၉၇။ “အာစရိယော မေသိ ပိတာ စ မယံ၊
ဧသော ပတိဋ္ဌာ ခလိတဿ မြဟ္မေ။
ဧကောပရာဓံ ခမ ဘူရိပည၊
န ပဏှိတာ ကောဓဗလာ ဘဝန္တိ”တိ။

တတ္ထ ဧသော ပတိဋ္ဌာတိ ဧသော တဝ ပါဒစ္ဆာယာ အဇ္ဇ မမ ခလိတဿ အပရဒ္ဓဿ ပတိဋ္ဌာ ဟောတု။ ကောဓဗလာတိ ပဏှိတာ နာမ ခန္တိဗလာ ဘဝန္တိ၊ န ကောဓဗလာတိ။

အထ မဟာသက္ကော သက္ကဿ ဒေဝရညော ခမိတွာ သယံ ဣသိဂဏံ
ခမာပေန္တော ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၉၈။ “သုဝါသိတံ ဣသိနံ ဧကရတ္တံ၊
ယံ ဝါသဝံ ဘူတပတိ’ဒ္ဓသာမ။
သဗ္ဗေဝ ဘောန္တော သုမနာ ဘဝန္တ၊
ယံ မြာဟူဏော ပစ္စုပါဒိ ဘိသာနိ”တိ။

တတ္ထ သုဝါသိတံ ဣသိနံ ဧကရတ္တန္တိ အာယသ္မန္တာနံ ဣသိနံ ဧကရတ္တမ္ပိ
ဣမသ္မိ အရညေ ဝသိတံ သုဝသိတမေဝ။ ကိကာရဏာ? ယံ ဝါသဝံ ဘူတ-
ပတိ အဒ္ဓသာမ၊ သစေ ဟိ မယံ နဂရေ အဝသိမှ၊ ဣမံ န အဒ္ဓသာမ။
ဘောန္တောတိ ဘဝန္တော သဗ္ဗေပိ သုမနာ ဘဝန္တ၊ တုဿန္တ၊ သက္ကဿ
ဒေဝရညော ခမန္တ။ ကိကာရဏာ? ယံ မြာဟူဏော ပစ္စုပါဒိ ဘိသာနိ၊
ယသ္မာ တုမှာကံ အာစရိယော ဘိသာနိ ပဋိလဘိတိ။

သက္ကော ဣသိဂဏံ ဝန္တိတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ ဣသိဂဏောပိ
ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟူလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခု ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ
သပထံ ကတွာ ကိလေသေ ပဇဟိ”သု”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စ-
ပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဇာတကံ
သမောဓာနေန္တော ပုန သတ္တာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၉၉။ “အဟံ စ သာရိပုတ္တော စ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော စ ကဿပေါ။
အနုရုဒ္ဓေါ ပုတ္တော အာနန္ဒော၊ တဒါသုံ သတ္တ ဘာတရော။

၁၀၀။ ဘဂိနီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ၊ ဒါသီ ခုဇုတ္တရာ တဒါ။
စိတ္တော ဂဟပတိ ဒါသော၊ ယက္ခော သာတာဂိရော တဒါ။

၁၀၁။ ပါလိလေယျော တဒါ နာဂေါ၊ မဓုဒေါ သေဋ္ဌဝါနရော။
ကာဠုဒါယီ တဒါ သက္ကော၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက”န္တိ။

ဘိသဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သုရုစိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၈၉)

မဟေသီ သုရုစိဇော ဘရိယာတိ ဣဒံ သတ္တာ သာဝတ္ထိံ ဥပနိဿာယ မိဂါရမာတုပါသာဒေ ဝိဟရန္တော ဝိသာခါယ မဟာဥပါသိကာယ လဗ္ဗေ အဋ္ဌ ဝရေ အာရဗ္ဘ ကထေသီ။ သာ ဟိ ဧကဒိဝသံ ဇေတဝနေ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဘဂဝန္တံ သဗ္ဗိံ ဘိက္ခုသံဃေန သွာတနာယ နိမန္တေတွာ ပက္ကာမိ။ တဿာ ပန ရတ္တိယာ အစွယေန စာတုဒ္ဓိပိကော မဟာမေဃော ပါဝသိ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “ယထာ ဘိက္ခဝေ ဇေတဝနေ ဝဿတိ၊ ဧဝံ စတူသု ဒီပေသု ဝဿတိ၊ ဩဝဿာပေထ ဘိက္ခဝေ ကာယံ၊ အယံ ပစ္စိမကော စာတုဒ္ဓိပိကော မဟာမေဃော”တိ ဝတွာ ဩဝဿာပိတကာယေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဗ္ဗိံ ဣဒ္ဓိဗလေန ဇေတဝနေ အန္တရဟိတော ဝိသာခါယ ကောဠကေ ပါတုရဟေသီ။ ဥပါသိကာ “အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော အပ္ပုတံ ဝတ ဘော တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာဏုကမတ္တေသုပိ ဩဃေသု ဝတ္တမာနေသု ကဋ္ဌိမတ္တေသုပိ ဩဃေသု ဝတ္တမာနေသု န ဟိ နာမ ဧကဘိက္ခုဿပိ ပါဒါ ဝါ စိဝရာနိ ဝါ အလ္လာနိ ဘဝိဿန္တိ”တိ ဟဋ္ဌာ ဥဒဂ္ဂါ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဋ္ဌာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ဝရာနိ ယာစာမီ”တိ။ အတိက္ကန္တဝရာခေါ ဝိသာခေ တထာဂတာတိ။ ယာနိ စ ဘန္တေ ကပ္ပိယာနိ ယာနိ စ အနုဝဇ္ဇာနီတိ။ ဝဒေဟိ ဝိသာခေတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃဿ ယာဝဇီဝံ ဝဿိကသာဋိကံ ဒါတုံ၊ အာဂန္တုကဘတ္တံ ဒါတုံ၊ ဂမိကဘတ္တံ ဒါတုံ၊ ဂိလာနဘတ္တံ ဒါတုံ၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကဘတ္တံ ဒါတုံ၊ ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ဒါတုံ၊ ဓုဝယာဂုံ ဒါတုံ၊ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ယာဝဇီဝံ ဥဒကသာဋိကံ ဒါတုန္တိ။

သတ္တာ “ကံ ပန တံ ဝိသာခေ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနာ တထာဂတံ အဋ္ဌ ဝရာနိ ယာစသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တာယ ဝရာနိသံဃေ ကထိတေ “သာဓု သာဓု ဝိသာခေ၊ သာဓု ခေါ တံ ဝိသာခေ ဣမံ အာနိသံသံ သမ္ပဿမာနာ တထာဂတံ အဋ္ဌ ဝရာနိ ယာစသီ”တိ ဝတွာ “အနုဇာနာမိ တေ ဝိသာခေ အဋ္ဌ ဝရာနိ”တိ အဋ္ဌ ဝရေ ဒတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထေကဒိဝသံ သတ္တရိ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရန္တေ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဝိသာခါ မဟာဥပါသိကာ မာတုဂါမတ္တဘာဝေ ဌတွာပိ ဒသဗလဿ သန္တိကေ အဋ္ဌ ဝရေ လဘိ၊ အဟော မဟာဂုဏာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္ဒာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ

“ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဝိသာခါ ဣဒါနေဝ မမ သန္တိကာ ဝရေ လဘတိ၊ ပုဗ္ဗေပေသာ လဘိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မိထိလာယံ သုရုစိ နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ပုတ္တံ ပဋိလဘိတွာ တဿ “သုရုစိကုမာရော”တွေဝ နာမံ အကာသိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော “တက္ကသိလာယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏိဿာမီ”တိ ဂန္တော နဂရဒ္ဓါရေ သာလာယံ နိသီဒိ။ ဗာရာဏသိရညောပိ ပုတ္တော မြဟ္မဒတ္တကုမာရော နာမ တထေဝ ဂန္တော သုရုစိကုမာရဿ နိသိန္ဒဗလကေယေဝ နိသီဒိ။ တေ အညမညံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိသာသိကာ ဟုတွာ ဧကတောဝ အာစရိယဿ သန္တိကံ ဂန္တော အာစရိယဘာဂံ ဒတွာ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေတွာ န စိရဿေဝ နိဋ္ဌတသိပ္ပါ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ ထောကံ မဂ္ဂံ ဧကတောဝ ဂန္တော ဒွေဓာပထေ ဌိတာ အညမညံ အာလိဂီတွာ မိတ္တဓမ္မာနုရက္ခဏတ္ထံ ကတိကံ ကရိံသု “သစေ မမ ပုတ္တော ဇာယတိ၊ တဝ ဧတာ၊ တဝ ပုတ္တော၊ မမ ဧတာ၊ တေသံ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရိဿာမာ”တိ။ တေသု ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေသု သုရုစိမဟာရာဇဿ ပုတ္တော ဇာယိ။ “သုရုစိကုမာရော”တွေဝဿ နာမံ ကရိံသု။ မြဟ္မဒတ္တဿ ဧတာ ဇာယိ။ “သုမေဓာ”တိဿာ နာမံ ကရိံသု။

သုရုစိကုမာရော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဂန္တော သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏိတွာ အာဂစ္ဆိ။ အထ နံ ဝိတာ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတုကာမော ဟုတွာ “သဟာယဿ ကိရ မေ ဗာရာဏသိရညော ဧတာ အတ္ထိ၊ တမေဝဿ အဂ္ဂမဟေသိ ကရိဿာမီ”တိ တဿာ အတ္ထာယ ဗဟံ ပဏ္ဍာကာရံ ဒတွာ အမစ္စေ ပေသေသိ။ တေသံ အနာဂတကာလေယေဝ ဗာရာဏသိရာဇာ ဒေဝိ ပုစ္ဆိ “ဘဒ္ဒေ မာတုဂါမဿ နာမ ကိံ အတိရေကဒုက္ခ”န္တိ။ သပတ္တိရောသဒုက္ခံ ဒေဝါတိ။ “တေန ဟိ ဘဒ္ဒေ အမှာကံ ဧကံ ဧတရံ သုမေဓာဒေဝိ တမှာ ဒုက္ခာ မောစေတွာ ယော ဧတံ ဧကိကမေဝ ဂဏှိဿတိ၊ တဿ ဒဿာမာ”တိ အာဟ။ သော တေဟိ အမစ္စေဟိ အာဂန္တော တဿာ နာမေ ဂဟိတေ “တာတာ ကာမံ မယာ ပုဗ္ဗေ မယံ သဟာယဿ ပဋိညာ ကတာ၊ ဣမံ ပန မယံ ဣတ္ထိဃာဋ္ဌာယ အန္တရေ န ဝိပိတုကာမာ၊ ယော ဧတံ ဧကိကမေဝ ဂဏှာတိ၊ တဿ ဒါတုကာမမှာ”တိ အာဟ။ တေ ရညော သန္တိကံ ပဟိဏိံသု။ ရာဇာ ပန “အမှာကံ ရဇ္ဇံ မဟန္တံ၊ သတ္တယောဇနိကံ မိထိလနဂရံ၊ တိဏိ ယောဇနသတာနိ ရဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဟေဋ္ဌိမန္တေန သောဠသ ဣတ္ထိသဟဿာနိ လဒ္ဓု ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ န ရောစေသိ။

သုရုစိကုမာရော ပန သုမေဓာယ ရူပသမ္ပဒံ သုတွာ သဝနသံသဂ္ဂေန ဗုဒ္ဓိတွာ “အဟံ တံ ဧကိကမေဝ ဂဏှိဿာမိ၊ န မယံ ဣတ္ထိဃဋ္ဌာယ အတ္ထော၊ တမေဝ အာနေန္တံ”တိ မာတာပိတူနံ ပေသေသိ။ တေ တဿ မနံ အဘိန္နိတွာ ဗဟံ ဓနံ ပေသေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တံ အာနေတွာ ကုမာရဿ အဂ္ဂမဟေသိ။ ကတွာ ဧကတောဝ အဘိသိဉ္စိသု။ သော သုရုစိမဟာရာဇာ နာမ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော တာယ သဋ္ဌိံ ပိယသံဝါသံ ဝသိ။ သာ ပန ဒသ ဝဿသဟဿာနိ တဿ ဂေဟေ ဝသန္တိ နေဝ ပုတ္တံ၊ န မိတရံ လဘိ။ အထ နာဂရာ သန္နိပတိတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ဥပက္ခောသိတွာ “ကိမေတ”န္တိ ပုတ္တေ “ရညော ဒေါသော နတ္ထိ၊ ဝိသာနပါလကော ပန ဝေါ ပုတ္တော န ဝိဇ္ဇတိ၊ တုမှာကံ ကောဝ ဒေဝိ၊ ရာဇကုလေ စ နာမ ဟေဋ္ဌမန္တေန သောဠသဟိ ဣတ္ထိသဟဿေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဣတ္ထိဃဋ္ဌံ ဂဏှ ဒေဝ၊ အဒ္ဓါ တာသု ပုညဝတိ ပုတ္တံ လဘိဿတိ”တိ ဝတွာ “တာတာ ကိံ ကထေထ၊ ‘အဟံ အညံ န ဂဏှိဿာမိ’တိ ပဋိညံ ဒတွာ မယာ သော အာနိတာ၊ န သက္ကာ မုသာဝါဒိ ကာတုံ၊ န မယံ ဣတ္ထိဃဋ္ဌာယ အတ္ထော”တိ ရညော ပဋိက္ခိတ္တာ ပက္ကမိသု။

သုမေဓာ တံ ကထံ သုတွာ “ရာဇာ တာဝ သစ္စဝါဒိတာယ အညော ဣတ္ထိယော န အာနေသိ၊ အဟမေဝ ပနဿ အာနေဿာမိ”တိ ရညော မာတုသမဘရိယဋ္ဌာနေ ဌတွာ အတ္တနော ရုစိယာဝ ခတ္တိယကညာနံ သဟဿံ၊ အမစ္စကညာနံ သဟဿံ၊ ဂဟပတိကညာနံ သဟဿံ၊ သဗ္ဗသမယနာဠကိတ္တိနံ သာဘဿန္တိ စတ္တာရိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ အာနေသိ။ တာပိ ဒသ ဝဿသဟဿာနိ ရာဇကုလေ ဝသိတွာ နေဝ ပုတ္တံ၊ န မိတရံ လဘိသု။ ဧတေနေဝပါယေန အပရာနိပိ တိက္ခတ္တံ၊ စတ္တာရိ စတ္တာရိ သဟဿာနိ အာနေသိ။ တာပိ နေဝ ပုတ္တံ၊ န မိတရံ လဘိသု။ စတ္တာဝတာ သောဠသ ဣတ္ထိသဟဿာနိ အဟေသုံ။ စတ္တာလီသ ဝဿသဟဿာနိ အတိက္ကမိသု။ တာနိ တာယ ဧကိကာယ ပုတ္တေဟိ ဒသဟိ သဟဿေဟိ သဋ္ဌိံ ပညာသ ဝဿသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ အထ နာဂရာ သန္နိပတိတွာ ပန ဥပက္ခောသိတွာ “ကိမေတ”န္တိ ပုတ္တေ “ဒေဝ တုမှာကံ ဣတ္ထိယော ပုတ္တံ ပတ္တေတုံ အာဏာပေထာ”တိ ဝဒိသု။ ရာဇာ “သာရူ”တိ သမ္ပဋိန္နိတွာ “တုမေ ပုတ္တံ ပတ္တေထာ”တိ အာဟ။ တာ တတော ပဋ္ဌာယ ပုတ္တံ ပတ္တယမာနာ နာနာဒေဝတာ နမဿန္တိ၊ နာနာဝတာနိ စရန္တိ၊ ပုတ္တော နုပ္ပဇ္ဇတေဝ။ အထ ရာဇာ သုမေဓံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ တွမ္ပိ ပုတ္တံ ပတ္တေဟိ”တိ။ သာ “သာရူ”တိ ပန္နရသဥပေါသထဒိဝသေ အဠာရသမန္တာဂတံ ဥပေါသထံ သမာဒါယ သိရိဂဗ္ဘေ သီလာနိ အာဝဇ္ဇမာနာ ကပ္ပိယမဉ္ဇကေ

နိဿိဒိ။ သေသာ အဇေတဂေါဝတာ ဟုတွာ ပုတ္တံ အလဘိတွာ ဥယျာနံ အဂမံသု။

သုမေဓာယ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ။ တဒါ သက္ကော အာဝဇ္ဇန္တော “သုမေဓာ ပုတ္တံ ပတ္တေတိ၊ ပုတ္တမဿာ ဒဿာမိ၊ န ခေါ ပန သက္ကာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဒါတုံ၊ အနုစ္ဆရိကမဿာ ပုတ္တံ ဥပဓာရေဿာမီ”တိ ဥပဓာရေန္တော နဋ္ဌကာရဒေဝပုတ္တံ ပဿိ။ သော ဟိ ပုညသမ္ပန္နော သက္ကော ပုရိမတ္တဘာဝေ ဗာရာဏသီယံ ဝသန္တော ဝပကာလေ^၁ ခေတ္တံ ဂစ္ဆန္တော ဧကံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိဿာ ဒါသကမ္မကရေ “ဝပထာ”တိ ပဟိဏိ^၂၊ သယံ နိဝတ္တိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဂေဟံ နေတွာ ဘောဇေတွာ ပုန ဂင်္ဂါတီရံ အာနေတွာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ^၃ ဧကတော ဟုတွာ ဥဒုမ္မရဘိတ္တိပါဒံ နဋ္ဌဘိတ္တိကံ ပဏ္ဍသာလံ ကတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ စက်မံကတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ တတ္ထေဝ တေမာသံဝသာပေတွာ ဝုတ္တဝဿံ ခွေ ပိတာပုတ္တာ တိစိဝရေန အန္တောဒေတွာ ဥယျောဇေသုံ။ ဧတေနေဝ နိယာမေန သက္ကဋ္ဌ^၄ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ တာယ ပဏ္ဍသာလာယ ဝသာပေတွာ တိစိဝရာနိ အဒံသု။ “ခွေ ပိတာပုတ္တာ နဋ္ဌကာရာ ဟုတွာ ဂင်္ဂါတီရေ ဝေဋ္ဌံ ဥပဓာရေန္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိဿာ ဝေမကံသု”တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။

တေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဆသု ကာမာဝစရ-
သဂ္ဂေသု အနုလောမပဋိလောမေန မဟန္တံ ဒေဝိဿရိယံ အနုဘဝန္တာ ဝိစရန္တိ။
တေ တတော စဝိတွာ ဥပရိဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတုကာမာ ဟောန္တိ။ သက္ကော
တထာ ဂတဘာဝံ^၄ ဥတွာ တေသု ဧကဿ ဝိမာနဒွါရံ ဂန္တာ တံ အာဂန္တာ
ဝဋ္ဋိတွာ ဌိတံ အာဟ “မာရိသ တယာ မနုဿလောကံ ဂန္တံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။
မဟာရာဇ မနုဿလောကော နာမ ဇေဂုစ္ဆော ပဋိကူလော၊ တတ္ထ ဌိတာ
ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝလောကံ ပတ္တေန္တိ၊ တတ္ထ ဂန္တာ ကိံ
ကရိဿာမီတိ။ မာရိသ ဒေဝလောကေ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ မနုဿလောကေ
ပရိဘုဉ္ဇိဿသိ၊ ပဉ္စဒီသတိယောဇနဗ္ဗေဓေ နဝယောဇနအာယာမေ အဋ္ဌ-
ယောဇနဝိတ္တာရေ ရတနပါသာဒေ ဝသိဿသိ၊ အဓိဝါသေဟိတိ။ သော
အဓိဝါသေသိ။ သက္ကော တဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဣသိဝေသေန ရာဇုယျာနံ
ဂန္တာ တာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပရိ အာကာသေ စက်မန္တော အတ္တာနံ ဒဿေတွာ
“ကဿာဟံ ပုတ္တဝရံ ဒမ္ပိ၊ ကာ ပုတ္တဝရံ ဂဏှိဿတိ”တိ အာဟ။ “ဘန္တေ မယံ
ဒေဟိ၊မယံ ဒေဟိ”တိသောဋ္ဌသ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဟတ္ထေ^၅ ဥက္ခိပိသု။တတော

၁-ဝယပတ္တကာလေ (သီ)

၄-တထာဘာဝံ (သျှာ)

၂-ပဟိဏိတွာ (သီ၊ ဣ၊ က)

၃-သတ္တ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၅-ဟတ္ထသဟဿာနိ (သီ၊ ဣ)

သက္ကော အာဟ “အဟံ သီလဝတီနံ ပုတ္တံ ဒဗ္ဗိ၊ တုမှာကံ ကိံ သီလံ၊ ကော အာစာရော”တိ။ တာ ဥက္ခိတ္တဟတ္ထေ သမဉ္ဇိတွာ “သစေ သီလဝတီယာ ဒါတုကာမော၊ သုမေဓာယ သန္တိကံ ဂစ္ဆာဟိ”တိ ဝဒိံသု။ သော အာကာ-
သေနော ဂန္တော တဿာ ဝါသာဂါရေ သီဟပဉ္စရေ အဋ္ဌာသိ။

အထဿာ တာ ဣတ္ထိယော အာရောစေသုံ “ဧထ ဒေဝိ ဧကော ဒေဝရာဇာ ‘တုမှာကံ ပုတ္တဝရံ ဒဿာမီ’တိ အာကာသေနာဂန္တော သီဟပဉ္စရေ ဌိတော”တိ။ သာ ဂရုပရိဟာရေနာဂန္တော သီဟပဉ္စရံ ဥဿါဇေတွာ “သစ္စံ ကိရ ဘန္တေ တုမေ သီလဝတီယာ ပုတ္တဝရံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ အာမ ဒေဝိတိ။ တေန ဟိ မယံ ဒေထာတိ။ ကိံ ပန တေ သီလံ၊ ကထေဟိ၊ သစေ မေ ရုစ္စတိ၊ ဒဿာမိ တေ ပုတ္တဝရန္တိ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “တေန ဟိ သုဏာဟိ”တိ ဝတွာ အတ္တနော သီလဂုဏံ ကထေန္တိ ပန္နရသ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၂။ “မဟေသီ သုရုစိနော ဘရိယာ၊ အာနိတာ ပဌမံ အဟံ။
ဒသ ဝဿသဟဿာနိ၊ ယံ မံ သုရုစိမာနယိ။

၁၀၃။ သာဟံ မြာဟ္မဏ ရာဇာနံ၊ ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။
နာဘိဇာနာမိ ကာယေန၊ ဝါစာယ ဥဒ စေတသာ။
သုရုစိံ အတိမညိတ္ထ၊ အာဝိ ဝါ ယဒိ ဝါ ရဟော။

၁၀၄။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဒါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၀၅။ ဘတ္တု မမ သဿု မာတာ၊ ပိတာ စာပိ စ သဿုရော။
တေ မံ မြဟေ ပိနေတာရော၊ ယာဝ အဋ္ဌံသု ဇီဝိတံ။

၁၀၆။ သာဟံ အဟိံသာရတိနိ၊ ကာမသာ ဓမ္မစာရိနိ။
သက္ကစ္စံ တေ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ရတ္တိန္ဒြိယမတန္တိတာ။

၁၀၇။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဒါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁-ဘတ္တု မနာပဿ ပိတာ၊ မာတာ စာပိ သုဝါဒိနော (သီ၊ ဣ) ဘတ္တု မနာပါ သဿု ပိယာ၊
မာတာ ပိတာ စ သဿုရော (သျှာ)

၁၀၈။ သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိ၊ သဟဘရိယာနိ ပြာဟူဏ။
တာသု ဣဿာ ဝါ ကောဓော ဝါ၊ နာဟု မယံ ကုဒါစနံ။

၁၀၉။ ဟိတေန တာသံ နန္ဒာမိ၊ န စ မေ ကာစိ အပ္ပိယာ။
အတ္တာနံဝါ'နုကမ္ပာမိ၊ သဒါ သဗ္ဗာ သပတ္တိယော။

၁၁၀။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဒါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၁၁။ ဒါသေ ကမ္မကရေ ပေသေ၊ ယေ စညေ အနုဇီဝိနော။
ပေသေမိ သဟဓမ္မေန၊ သဒါ ပမုဒိတိန္ဒြိယာ။

၁၁၂။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဒါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၁၃။ သမဏေ ပြာဟူဏေ စာပိ၊ အညေ စာပိ ဝနိဗ္ဗကေ။
တပေမိ အန္တပါနေန၊ သဒါ ပယတပါဏိနိ။

၁၁၄။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဒါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၁၅။ စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒ္ဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမိ။
ပါဂ္ဂိဟာရိယပက္ခဿ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။
ဥပေါသထံ ဥပဝသာမိ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတာ။

၁၁၆။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဒါ ဖလတု သတ္တဓာ"တိ။

တတ္ထ မဟေသီတိ အဂ္ဂမဟေသီ။ သုရုစိနောတိ^၁ သုရုစိရညော။ ပဌမန္တိ
သောဠသန္တိ ဣတ္ထိသဟဿာနံ သဗ္ဗပဌမံ။ ယံ မန္တိ ယသ္မိံ ကာလေ မံ သုရုစိ
အာနယိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ အဟံ ဒသ ဝဿသဟဿာနိ ဧကိကာဝ ဣမသ္မိံ
ဂေဟေ ဝသိ။ အတိမညိတ္တာတိ^၂ မဟုတ္တမ္ပိ သမ္ဗုခေါ ဝါ ပရမ္ပုခေါ ဝါ အတိမညိန္တိ
ဣဒံ အတိက္ကမိတွာ မညနံ န ဇာနာမိ^၃ န သရာမိ။ ဣသေတိ တံ အာလပတိ။

၁-ရုစိနောတိ (သီ၊ သု၊ ဣ)

၂-အတိမညိတ္တာတိ (သီ)

၃-ပရမ္ပုခေါ ဝါ အတိက္ကမိတွာ မညိန္တိ န အဘိဇာနာမိ (သု)

တေ မန္တိ သသုရော စ သဿု စာတိ တေ ဥဘောပိ မံ ဝိနေတာရော၊
 တေဟိ ဝိနိတာ အမှိ၊ တေ မေ ယာဝ ဇီဝိသု၊ တာဝ ဩဝါဒမဒိသု။
 အဟိံသာရုတိနိတိ အဟိံသာသင်္ခါတာယ ရတိယာ သမန္နာဂတာ။ မယာ
 ဟိ ကုန္တကိပိလ္လိကောပိ၊ န ဟိံသိတပုဗ္ဗော။ ကာမသာတိ ဧကန္တေနော။
 ဓမ္မစာရိနိတိ ဒသကုသလကမ္မပထေသု ပူရေမိ။ ဥပဋ္ဌာသိန္တိ ပါဒပရိကမ္မာဒိနိ
 ကိစ္စာနိ ကရောန္တိ ဥပဋ္ဌဟိ။

သဟဘရိယာနိတိ မယာ သဟဧကသာမိကဿ ဘရိယဘူတာနိ။ နာဟူတိ
 ကိလေသံ နိဿာယ ဣဿာဓမ္မော ဝါ ကောဓဓမ္မော ဝါ မယံ န ဘူတပုဗ္ဗော။
 ဟိတေနာတိ ယံ တာသံ ဟိတံ၊ တေနော နန္ဒာမိ၊ ဥရေ ဝုတ္တမီတရော ဝိယ
 တာ ဒိဿာ တုဿာမိ။ ကာစိတိ တာသု ကောပိ မယံ အပ္ပိယာ နာမ နတ္ထိ၊
 သဗ္ဗာပိ ဝိယကာယောဝိ။ အနုကမ္မာဒိတိ မုဒုစိတ္တေန သဗ္ဗာ သောဠသ-
 သဟဿာပိ တာ အတ္တာနံ ဝိယ အနုကမ္မာမိ။

သဟဓမ္မေနာတိ နယေန ကာရဏေန ယော ယံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊
 တံ တသ္မိံ ကမ္မေ ပယောဇေတိ အတ္ထော။ ပမုဒိတိန္ဒြိယာတိ ပေသေန္တိ
 စ နိစ္စံ ပမုဒိတိန္ဒြိယာဝ ဟုတွာ ပေသေမိ၊ “အရေ ဒုဋ္ဌ ဒါသ ဣဒံ နာမ
 ကရောဟိ”တိ ဧဝံ ကုဋ္ဌိတွာ န မေ ကောစိ ကတ္တစိ ပေသိတပုဗ္ဗော။ ပယတ-
 ပါဏိနိတိ ဓောတဟတ္တာ ပသာရိတဟတ္တာဝ ဟုတွာ။ ပါဒိဟာရိယပက္ခဉာတိ
 အဋ္ဌမီစာတုဒ္ဓသိပန္နရသိနံ ပစ္စုပ္ပန်နာနုဂ္ဂမနဝသေန စတ္တာရော ဒိဝဿ။
 သဒါတိ နိစ္စကာလံ ပဉ္စသု သီလေသု သံဝုတာ၊ တေဟိ ဝိဟိတဂေါပိတတ္ထ-
 ဘာဝါဝ ဟောမိတိ။

ဧဝံ တဿာ ဂါထာယ သတေနပိ သဟဿေနပိ ဝဏ္ဏိယမာနာနံ
 ဂုဏာနံ ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ၊ တာယ ပန္နရသဟိ ဂါထာဟိ အတ္တနော ဂုဏာနံ
 ဝဏ္ဏိတကာလေယေဝ သက္ကော အတ္တနော ဗဟုကရဏီယတာယ တဿာ
 ကထံ အဝိစ္စိန္တိတွာ “ပဟူတာ အဗ္ဗုတယေဝ တေ ဂုဏာ”တိ တံ ပသံသန္တော
 ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၁၇။ “သဗ္ဗေဝ တေ ဓမ္မဂုဏာ၊ ရာဇပုတ္တိ ယသသိနိ။
 သံဝိဇ္ဇန္တိ တယိ ဘဒ္ဒေ၊ ယေ တံ ကိတ္တေသိ အတ္တနိ။

၁-ဝိနေတာရောတိ (သျှာ၊ ဣ၊ က)

၂-ကုန္တကိပိလ္လိကောပိ ကောစိ (သျှာ)

၃-ဒယိတာယေဝ (သိ)၊ ဝိယဝါဒိတာယေဝ (ဣ)

၁၁၈။ ခုတ္တိယော ဇာတိသမ္ပန္နော၊ အဘိဇာတော ယသဿိမာ။
ဓမ္မရာဇော ဝိဒေဟာနံ၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတေ တဝါ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မရာဇာတိ သဘာဝဂုဏာ ဘူတဂုဏာ။ သံဝိဇ္ဇန္တိတိ ယေ တယာ
ပုတ္တော၊ တေ သဗ္ဗေဝ တယိ ဥပလဗ္ဗန္တိ”။ အဘိဇာတောတိ အဘိဇာတော
သုဒ္ဓဇာတော”။ ယသဿိမာတိ ယသသမ္ပန္နေန ပရိဝါရသမ္ပန္နေန သမန္နာဂတော။
ဥပ္ပဇ္ဇတေတိ ဝေရူပေါ ပုတ္တော တဝ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ မာ စိန္တယိတိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သောမနဿဇာတာ တံ ပုစ္ဆန္တိ ဒွေ ဂါထာ
အဘာသိ—

၁၁၉။ “ဒုဗ္ဗိ ရဇောဇလ္လဓရော၊ အစေ ဝေဟာယသံ ဌိတော။
မနုဉ် ဘာသသေ ဝါစံ၊ ယံ မယံ ဟဒယဂ်မံ။

၁၂၀။ ဒေဝတာနုသိ သဂ္ဂမ္ပာ၊ ဣသိ ဝါ’သိ မဟိဒ္ဓိကော။
ကော ဝါ’သိ တံ အနုပ္ပတ္တော၊ အတ္တာနံ မေ ပဝေဒယာ”တိ။

တတ္ထ ဒုဗ္ဗိတိ? အနုဋ္ဌိတာမဏ္ဍိတော သက္ကော အာဂစ္ဆန္တော ရမဏီယေန
တာပသဝေသေန အာဂတော၊ ပဗ္ဗဇိတဝေသေန အာဂတတ္တာ ပန သာ
ဝေမာဟ။ အစေတိ အပ္ပဋိဗေ ဌာနေ။ ယံ မယန္တိ ယံ တေ မနုဉ် ဝါစံ မယံ
ဘာသသိ၊ တံ ဘာသမာနော တံ ဒေဝတာနုသိ သဂ္ဂမ္ပာ ဣဓာဂတော။
ဣသိ ဝါ’သိ? မဟိဒ္ဓိကောတိ ယက္ခာဒိသု ကော ဝါ’တံ အသိ ဣဓာနုပ္ပတ္တော၊
အတ္တာနံ မေ ပဝေဒယ၊ ယထာဘူတံ ကထေဟိ”တိ ဝဒတိ။

သက္ကော တဿာ ကထေန္တော ဆ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၁။ “ယံ ဒေဝသံဃာ ဝန္တန္တိ၊ သုဓမ္မာယံ သမာဂတံ။
သောဟံ သက္ကော သဟဿက္ခော၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။

၁၂၂။ ဣတ္ထိယော ဇိဝလောကသ္မိ၊ ယာ ဟောတိံ သမစာရိနိ။
မေဓာရိနိ သီလဝတိ၊ သဿုဒေဝါ ပတိဗ္ဗတာ။

၁-ဥပသမ္ပန္နန္တိ (သျှာ)

၂-အဘိဇာတောတိ အဘိဇာတော (သီ၊ ဣ)၊ အဘိဇာတောတိ ဥဘတော သုဒ္ဓဇာတော (သျှာ)

၃-ရုဗ္ဗိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၄-စာဝိ (က)

၅-ဝေန္တိ (သျှာ၊ ဣ)

၆-ဟောန္တိ (သီ၊ သျှာ)

၁၂၃။ တာဒိဿာယ သုမေဓာယ၊ သုစိကမ္မာယ နာရိယာ။
ဒေဝါ ဒဿနမာယန္တိ၊ မာနသိယာ အမာနသာ။

၁၂၄။ တုဉ္စ ဘဒ္ဒေ သုစိဏ္ဍေန၊ ပုဗ္ဗေ သုစရိတေန စ။
ဣဓ ရာဇကုလေ ဇာတာ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနိ။

၁၂၅။ အယဉ္စ တေ ရာဇပုတ္တိ၊ ဥဘယတ္ထ ကဋ္ဌဂ္ဂဟော။
ဒေဝလောကူပပတ္တိ စ၊ ကိတ္တိ စ ဣဓ ဇီဝိတေ။

၁၂၆။ စိရံ သုမေဓေ သုခိနိ၊ ဓမ္မမတ္တနိ ပါလယ။
သောဟံ တိဒ္ဓိဝံ ယာမိ၊ ပိယံ မေ တဝ ဒဿနံ”န္တိ။

တတ္ထ သဟဿက္ခောတိ အတ္ထသဟဿဿ တံမုဟုတ္တံ ဒဿနဝသေန^၁
သဟဿက္ခော။ ဣတ္ထိယောတိဣတ္ထိ။ သမစာရိနိတိတိဟိဒ္ဓါရေဟိ သမစရိယာယ
သမန္ဓာဂတာ။ တာဒိဿာယာတိ တဏှာရူပါယ။ သုမေဓာယာတိ သုပညာယ။
ဥဘယတ္ထ ကဋ္ဌဂ္ဂဟောတိ အယံ တဝ ဣမသ္မိဉ္စ အတ္တဘာဝေ အနာဂတေ စ
ဇယဂ္ဂါဟော။ တေသု^၂ အနာဂတေ ဒေဝလောကုပပတ္တိ စ ဣဓဇီဝိတေ ပဝတ္တ-
မာနေ ကိတ္တိ စာတိ အယံ ဥဘယတ္ထ ကဋ္ဌဂ္ဂဟော နာမ။ ဓမ္မန္တိ ဧဝံ သဘာဝဂုဏံ
စိရံ အတ္တနိ ပါလယ။ သောဟန္တိ ဧသော အဟံ။ ပိယံ မေတိမယံ တဝ ဒဿနံ
ပိယံ။

ဒေဝလောကေ ပန မေ ကိစ္စကရဏီယံ အတ္တိ၊ တသ္မာ ဂစ္ဆာမိ၊ တံ
အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိတိ တဿာ ဩဝါဒံ ဒေဝာ ပက္ကာမိ။ နဋ္ဌကာရဒေဝပုတ္တော
ပန ပစ္စုသကာလေ စရိတွာ တဿာ ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ^၁ ဂဏှိ။ သာ ဂစ္ဆဿ
ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ ရညော အာရောစေသိ၊ ရာဇာ ဂစ္ဆဿ ပရိဟာရံ
အဒါသိ။ သာ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ “မဟာပနာဒေါ”တိဿ နာမံ
ကရိံသု။ ဥဘယရဋ္ဌဝါသိနော “သာမိပုတ္တဿ နော ဒီရမူလ”န္တိ ဧကေကံ
ကဟာပဏံရာဇံဏေ ခိဝိံသု၊ မဟာဓနရာသိ အဟောသိ။ ရညော ပဋိက္ခိတ္တာပိ
“သာမိပုတ္တဿ နောဝဓိတကာလေ ပရိဗ္ဗယော ဘဝိဿတိ”တိ အဂ္ဂဟေတွာဝ
ပက္ကမိံသု။ ကုမာရော ပန မဟာပရိဝါရေန ဝဓိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သောဠသ-
ဝဿကာလေယေဝ သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ပတ္တိံ^၂ ပါပုဏိ။ ရာဇာ ပုတ္တဿ ဝယံ

၁-အတ္တံ ပရိသဿ သဟဿေဟိ စိန္တိတံ တံမုဟုတ္တဒဿနဝသေန (သျှာ)၊

အတ္တဟိ သဟဿေဟိ စိန္တိတတ္တံ မုဟုတ္တံ ဒဿနဝသေန (က)

၂-တေသု ဣလောကုပလောကေသု (သျှာ၊ က)

ဩလောကေတွာဒေဝိ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ပုတ္တဿ မေ ရဇ္ဇာဘိသေကကာလော၊ ရမဏိယမဿ ပါသာဒံ ကာရေတွာ အဘိသေကံ ကရိဿာမိ”တိ။ သာ “သာဓု ဒေဝါ”တိ သမ္ပုဋိန္တိ။ ရာဇာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယေ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတာ ဝဗ္ဗကိ ဂဟေတွာ အမှာကံ နိဝေသနတော အဝိဒူရေ ပုတ္တဿ မေ ပါသာဒံ မာပေထ၊ ရဇ္ဇေန နံ အဘိသိဉ္ဇိဿာမာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဘူမိပ္ပဒေသံ ဝိမံသန္တိ။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော တံ ကာရဏံ ဥတွာ ဝိဿကမ္ပံ အာမန္တေတွာ “ဂစ္ဆ တာတ မဟာပနာဒကုမာရဿ အာယာ-မေန နဝယောဇနိကံ၊ ဝိတ္တာရတော အဋ္ဌယောဇနိကံ၊ ဥဗ္ဗေဓေန ပဉ္စဝိသတိ-ယောဇနိကံ၊ ရတနပါသာဒံ မာပေဟိ”တိ ပေသေသိ။ သော ဝဗ္ဗကိဝေသေန ဝဗ္ဗကိနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “တုမေ ပါတရာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဧထာ”တိ တေ ပေသေတွာ ဒဏှကေန ဘူမိ ပဟရိ၊ တာဝဒေဝ ဝုတ္တပ္ပကာရော သတ္တဘူမိကော ပါသာဒေါ ဥဋ္ဌဟိ။ မဟာပနာဒဿ ပါသာဒမင်္ဂလံ ဆတ္တမင်္ဂလံ အာဝါဟမင်္ဂလန္တိ တိဏိ မင်္ဂလာနိ ဧကတောဝ အဟေသုံ။ မင်္ဂလဋ္ဌာနေ ဥဘယရဋ္ဌဝါသိနော သန္တိ-ပတိတွာ မင်္ဂလစ္ဆဏေန သတ္တ ဝဿာနိ ဝိတိနာမေသုံ။ နေဝ နေ ရာဇာ ဥယျောဇေသိ၊ တေသံ ဝတ္ထာလင်္ကာရခါဒနိယဘောဇနိယာဒိ သမ္ပံ ရာဇကုလ-သန္တကမေဝ အဟေသိ။ တေ သတ္တသံဝစ္ဆရစ္စယေန ဥပက္ခောသိတွာ သုရုစိမဟာရာဇေန “ကိမေတ”န္တိ ပုဋ္ဌာ “မဟာရာဇ အမှာကံ မင်္ဂလံ ဘုဉ္ဇန္တာနံ သတ္တ ဝဿာနိ ဂတာနိ၊ ကဒါ မင်္ဂလဿ ဩသာနံ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟံသု။ တတော ရာဇာ “တာတာ ပုတ္တေန မေ ဧတ္တကံ ကာလံ န ဟသိတပုဗ္ဗံ၊ ယဒါ သော ဟသိဿတိ၊ တဒါ ဂမိဿထာ”တိ အာဟ။ အထ မဟာဇနော ဘေရိ ဓရာပေတွာ နဋေ သန္တိပါတေသိ။ ဆ နဋသဟဿာနိ ၂ သန္တိပတိတွာ သတ္တ ကောဋ္ဌာသာ ဟုတွာ နစ္စန္ဒာ ရာဇာနံ ဟဿာပေတုံ နာသက္ခိံသု။ တဿ ကိရိ ဝိသရတ္တံ ဝိဗ္ဗနာဋကနံ ဝိဋ္ဌတ္တာ တေသံ နစ္စ အမနုဉ္ဇံ အဟေသိ။

တဒါ ဘဏှကဏှော စ ပဏှကဏှော စာတိ ဒွေ နာဋကဇေဋ္ဌကော “မယံ ရာဇာနံ ဟဿာပေဿာမာ”တိ ရာဇင်္ဂဏံ ပဝိသိံသု။ တေသု ဘဏှကဏှော တာဝ ရာဇဒွါရေ မဟန္တံ အတုလံ နာမ အဗ္ဗံ မာပေတွာ သုတ္တဂုဋ် ခိပိတွာ တဿ သာခါယ လဂ္ဂါပေတွာ သုတ္တေန အတုလမ္ပံ အဘိရုဟိ။ အတုလမ္ပောတိ

၁-သတဘူမိကော (က)

၂-နဋသဟဿာနိ (သီ၊ ဣ)

၃-ဟိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၄-ဘဏှကဏှပဏှကဏှော နာမ (သီ၊ ဣ)၊ ကဏှကဏှော စ ပဏှကဏှော စာတိ (သျှ)

ကိရ ဝေဿဝဏဿ အဓမ္မော။ အထ တမ္ပိ ဝေဿဝဏဿ ဒါသာ ဂဟေတွာ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဆိန္ဒိတွာ ပါတေသုံ၊ သေသနာဠကာ တာနိ သမောဓာနေတွာ ဥဒကေန အဘိသိဉ္စိသု။ သော ပုပ္ဖပဉ္စ နိဝါသေတွာ စ ပါရုပိတွာ စ နစ္စန္ဒောဝ ဥဠဟိ။ မဟာပနာဒေါ တမ္ပိ ဒိသွာ နေဝ ဟသိ။ ပဏ္ဍုကဏ္ဍော နဠော ရာဇင်္ဂဏေ ဒါရုစိတကံ ကာရေတွာ အတ္တနော ပရိသာယ သမ္ဘိ အဂ္ဂိ ပါရိသိ။ တသ္မိ နိဗ္ဗုတေ စိတကံ ဥဒကေန အဘိသိဉ္စိသု။ သော သပရိသော ပုပ္ဖပဉ္စ နိဝါသေတွာ စ ပါရုပိတွာ စ နစ္စန္ဒောဝ ဥဠဟိ။ တမ္ပိ ဒိသွာ ရာဇာ နေဝ ဟသိ။ ဣတိ တံ ဟသာပေတုံ အသက္ကောန္တာ မနုဿာ ဥပဒ္ဓုတာ အဟေသုံ။

သက္ကော တံ ကာရဏံ ဥတွာ “ဂစ္ဆ တာတ မဟာပနာဒံ ဟသာပေတွာ ဧဟိ”တိ ဒေဝနဉ္စ ပေသေသိ။ သော အာဂန္တာ ရာဇင်္ဂဏေ အာကာသေ ဌတွာ ဥပဗုဒ္ဓါနံ နာမ ဒေသေသိ။ ဧကောဝ ဟတ္ထော၊ ဧကောဝ ပါဒေါ၊ ဧကံ အက္ခိ၊ ဧကော ဒါဌာ နစ္စတိ စလတိ ဗန္ဓတိ၊ သေသံ နိစ္စလမဟေသိ။ တံ ဒိသွာ မဟာပနာဒေါ ထောက် ဟသိတံ အကာသိ။ မဟာဇနော ပန ဟသန္တော ဟသန္တော ဟာသံ သန္တာရေတုံ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တော အင်္ဂါနိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ရာဇင်္ဂဏေယေဝ ပတိ၊ တသ္မိ ကာလေ မင်္ဂလံ နိဋ္ဌိတံ။ သေသ-မေတ္ထ “ပနာဒေါ နာမ သော ရာဇာ၊ ယဿ ယူပေါ သုဝဏ္ဏယော”တိ မဟာ-ပနာဒဇာတကေန ဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ။ ရာဇာ မဟာပနာဒေါ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ဝိသာခါ ပုဗ္ဗေပိ မမ သန္တိကာ ဝရံ လဘိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မဟာပနာဒေါ ဘဒ္ဒဇိ အဟေသိ၊ သုမေဓာဒေဝီ ဝိသာခါ၊ ဝိဿကမ္မော အာနန္ဒော၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟေသိ”န္တိ။

သုရုစိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ပဉ္စပေါသထဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၀)

အပ္ပေါသုက္ကော ဒါနိ တုဝံ ကပေါတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပေါသထိကေ ပဉ္စသတေ ဥပါသကေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ ဓမ္မသဘာယံ စတုပရိသမဇ္ဈေ အလင်္ကတဗုဒ္ဓါသနေ နိသိဒ္ဓိတွာ မုဒုစိတ္တေန ပရိသံ ဩလောကေတွာ “အဇ္ဇ ဥပါသကာနံ ကထံ ပဋိစ္စ

ဒေသနာ သမုဋ္ဌဟိဿတိ”တိ ဥတု ဥပါသကေ အာမန္နေတု “ဥပေါသထိ-
ကတ္ထ ဥပါသကာ”တိ ပုစ္ဆိတု “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဝေါကတံ၊
ဥပေါသထော နာမေသ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော၊ ပေါရာဏက-
ပဏ္ဍိတာ ဟိ ခုဂါဒိကိလေသနိဂ္ဂဟတ္ထံ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိသု”တိ ဝတု
တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌာဒိနံ တိဏ္ဍိ ရဋ္ဌာနံ အန္တရေ အဋ္ဌဝိ အဟောသိ။
ဗောဓိသတ္တော မဂဓရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတု ဝယပ္ပတ္တော
ကာမေ ပဟာယ နိက္ခမိတု တံ အဋ္ဌဝိ ပဝိသိတု အဿမံ ကတု ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ
ပဗ္ဗဇိတု ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿ ပန အဿမဿ အဝိဒူရေ ဧကသ္မိ ဝေဠု-
ဂဟနေ အတ္တနော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ကပေါတသကုဏော ဝသတိ၊ ဧကသ္မိ
ဝမ္ဘိကေ အဟိ၊ ဧကသ္မိ ဝနရဗ္ဗေ သိင်္ဂါလော၊ ဧကသ္မိ ဝနရဗ္ဗေ အစ္စော။ တေ
စတ္တာရောပိ ကာလေန ကာလံ ဣသိ ဥပသင်္ကမိတု ဓမ္မံ သုဏန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ကပေါတော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ကုလာဝကာ နိက္ခမိတု
ဂေါစရာယ ပက္ကာမိ။ တဿ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တိ ကပေါတိ ဧကော
သေနော ဂဟေတွာ ပလာယိ။ တဿာ ဝိရဝသဒ္ဓိံ သုတွာ ကပေါတော
နိဝတ္တိတု ဩလောကေန္တော တံ တေန ဟရိယမာနံ ပဿိ။ သေနောပိ
နံ ဝိရဝန္တိယေဝ မာရေတွာ ခါဒိ။ ကပေါတော တာယ ဝိယောဂေန
ရာဂပရိဋ္ဌာဟေန ပရိဒုယမာနော စိန္တေသိ “အယံ ရာဂေါ မံ အတိဝိယ
ကိလမေတိ၊ န ဣဒါနိ ဣမံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမိဿာမီ”တိ။
သော ဂေါစရပထံ ပစ္ဆိန္တိတု တာပဿဿ သန္တိကံ ဂန္တု ရာဂနိဂ္ဂဟာယ
ဥပေါသထံ သမာဒိယိတု ဧကမန္တံ နိပဇ္ဇိ။

သပ္ပေါပိ “ဂေါစရံ ပရိယေသိဿာမီ”တိ ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ခမိတု ပစ္စန္နဂါမေ
ဂါဝီနံ ဝိစရဏဋ္ဌာနေ ဂေါစရံ ပရိယေသတိ။ တဒါ ဂါမဘောဇကဿ
သဗ္ဗသေဘော မင်္ဂလဥသဘော ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိ ဝမ္ဘိကပါဒေ
ဇဏ္ဍုနာ ပတိဋ္ဌာယ သိင်္ဂေဟိ မတ္တိကံ ဂဏှန္တော ကိဋ္ဌတိ၊ သပ္ပေါ ဂါဝီနံ
ပဒသဒ္ဓေန ဘိတော တံ ဝမ္ဘိကံ ပဝိသိတုံ ပက္ကန္တော။ အထ နံ ဥသဘော ပါဒေန
အက္ကမိ။ သော တံ ကုဇ္ဈိတု ခုံသိ၊ ဥသဘော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော။
ဂါမဝါသိနော “ဥသဘော ကိရ မတော”တိ သုတွာ သဗ္ဗေကေတော အာဂန္တု
ရောဒိတု ကန္တိတု တံ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ ပူဇေတွာ အာဝါဠေ နိခဏိတု
ပက္ကမိသု။ သပ္ပေါတေသံ ဂတကာလေ နိက္ခမိတု “အဟံ ကောမံ နိဿယ
ဣမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ မဟာဇနဿ ဟဒယေ သောကံ ပဝေသေသိ”။

န ဒါနိ ဣမံ ကောဓံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဂေါစရာယ ပက္ခမိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ နိဝတ္တိတွာ တံ အဿမံ ဂန္ဓာ ကောဓနိဂ္ဂဟာယ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ကေမန္တံ နိပဇ္ဇိ။

သိင်္ဂါလောပိ ဂေါစရံ ပရိယေသန္တော ဧကံ မတဟတ္ထိံ ဒိသ္မာ “မဟာ မေ ဂေါစရော လဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌော ဂန္ဓာ သောဏှာယံ ခုံသိ၊ ထမ္ပေ ဒဋ္ဌ- ကာလော ဝိယ အဟောသိ။ တတ္ထ အဿာဒံ အလဘိတွာ ဒန္တေ ခုံသိ၊ ပါသာ- ဏေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ကုန္တိယံ ခုံသိ၊ ကုသုလေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ နဂုံဋ္ဌေ ခုံသိ၊ အယသလာကေ^၁ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ဝစ္စမဂ္ဂေ ခုံသိ၊ ဃတပူဝေ^၂ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ သော လောဘဝသေန ခါဒန္တော အန္တောကုန္တိယံ ပါဝိသိ၊ တတ္ထ ဆာတကာလေ မံသံ ခါဒတိ၊ ပိပါသိတကာလေ လောဟိတံ ပိဝတိ၊ နိပဇ္ဇနကာလေ အန္တာနိ စ ပပ္ဖါသဉ္စ အဝတ္ထရိတွာ နိပဇ္ဇိ။ သော “ဣဓေဝ မေ အန္တပါနဉ္စ သယနဉ္စ နိပ္ပန္နံ၊ အညတ္ထ ကိ” ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တတ္ထေဝ အဘိရတော ဗဟိ အနိက္ခမိတွာ အန္တော- ကုန္တိယံယေဝ ဝသိ။ အပရဘာဂေ ဝါတာတပေန ဟတ္ထိကုဏပေ သုက္ခန္တေ ကရိသမဂ္ဂေါ ပိဟိတော၊ သိင်္ဂါလော အန္တောကုန္တိယံ နိပဇ္ဇမာနော^၃ အပ္ပမံသ- လောဟိတော ပဏှုသရီရော ဟုတွာ နိက္ခမနမဂ္ဂံ န ပဿိ။ အထေကဒိဝသံ အကာလမေသော ဝသိ၊ ကရိသမဂ္ဂေါ တေမိယမာနော မုဒု ဟုတွာ ဝိဝရံ ဒဿေသိ။ သိင်္ဂါလော ဆိဒ္ဓိံ ဒိသ္မာ “အတိစိရမ္ပိ ကိလန္တော၊ ဣမိနာ ဆိဒ္ဓေန ပလာယိဿာမီ”တိ ကရိသမဂ္ဂံ သီသေန ပဟရိ။ တဿ သမ္မာဓဋ္ဌာနေန ဝေဂေန နိက္ခန္တဿ သိန္တသရီရဿ သဗ္ဗာနိ လောမာနိ ကရိသမဂ္ဂေ လဂ္ဂါနိ၊ တာလ- ကန္ဓော^၄ ဝိယ နိလ္လောမသရီရော ဟုတွာ နိက္ခမိ။ သော “လောဘံ နိဿာယ မယာ ဣဒံ ဒုက္ခံ အနုဘူတံ၊ န ဒါနိ ဣမံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဂေါစရံ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တံ အဿမံ ဂန္ဓာ လောဘနိဂ္ဂဟတ္ထာယ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ကေမန္တံ နိပဇ္ဇိ။

အစ္ဆောပိ အရညာနိက္ခမိတွာ အတြိစ္ဆာဘိဘူတော မလ္လရဋ္ဌေ ပစ္စန္တဂါမံ ဂတော။ ဂါမဝါသိနော “အစ္ဆော ကိရ အာဂတော”တိ ဓနုဒဏှာဒိဟတ္ထာ နိက္ခမိတွာ တေန ပဝိဋ္ဌံ ဂုမ္မံ ပရိဝါရေသုံ။ သော မဟာဇနေန ပရိဝါရိတဘာဝံ ဥတွာ နိက္ခမိတွာ ပလာယိ၊ ပလာယန္တမေဝ တံ ဓနုဟိ စေဂ ဒဏှာဒိဟိ စ ပေါထေသုံ။ သော ဘိန္တေန သီသေန လောဟိတေန ဂလန္တေန အတ္တနော

၁-အယတာလေ (သီ၊ ဣ)၊ မုသလေ (သျှာ)

၂-ဥပပစ္စိယမာနော (သီ၊ ဣ)

၂-မရကပူဝေ (သျှာ)၊ ဃနပူဝေ (က)

၄-တာလက္ခန္ဓော (သီ၊ ဣ၊ က)

ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ “ဣဒံ ဒုက္ခံ မမ အတြိစ္ဆာလောဘဝသေန ဥပ္ပန္နံ၊ န ဒါနိ ဣမံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဂေါစရံ ဂဏိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တံ အဿမံ ဂန္ဓာ အတြိစ္ဆာနိဂ္ဂဟာယ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဧကမန္တံ နိပဋိ။

တာပသောဝိ အတ္တနော ဇာတိံ နိဿာယ မာနဝသိကော ဟုတွာ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတုံ န သက္ကောတိ။ အထေကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တဿ မာနနိဿိက-
တာဝံ ဥတွာ “အယံ န လာမကသက္ကော၊ ဗုဒ္ဓက္ခရေ ဒေ၊ ဣမသ္မိယေဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိဿတိ၊ ဣမဿ မာနနိဂ္ဂဟံ ကတွာ သမာပတ္တိ-
နိဗ္ဗတ္တနာကာရံ ကရိဿာမီ”တိ တသ္မိံ ပဏ္ဏသာလာယ နိသိန္ဓေယေဝ ဥတ္တရ-
ဟိမဝန္တတော အာဂန္ဓာ တဿ ပါသာဏဖလကေ နိသီဒိ။ သော နိက္ခမိတွာ
တံ အတ္တနော အာသနေ နိသိန္ဓံ ဒိသ္မာ မာနနိဿိတဘာဝေန အနတ္တမနော
ဟုတွာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တရံ ပဟရိတွာ “နဿ ဝသလ ကာဠကဏ္ဍိ မုဏ္ဏက
သမဏက ကိမတ္ထံ မမ နိသိန္ဓဖလကေ နိသိန္ဓောသီ”တိ အာဟ။ အထ နံ သော
“သပ္ပုရိသ ကသ္မာ မာနနိဿိတောသိ၊ အဟံ ပဋိဝိဒ္ဓပစ္စေကဗောဓိဉာဏော၊
တွံ ဣမသ္မိယေဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဗုဒ္ဓက္ခရေသိ၊
ပါရမိယော ပူရေတွာ အာဂတော အညံ ဧတ္တကံ နာမ ကာလံ အတိက္ကမိတွာ
ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဗုဒ္ဓတ္တဘာဝေ ဌိတော သိဗ္ဗတ္ထော နာမ ဘဝိဿသီ”တိ
နာမဉ္စ ဂေါတ္တဉ္စ ကုလဉ္စ အဂ္ဂသာဝကာဒယော စ သဗ္ဗေ အာစိက္ခိတွာ “ကိမတ္ထံ
တွံ မာနနိဿိတော ဟုတွာ ဖရသော ဟောသိ၊ နယိဒံ တဝ အနုစ္စရိက”န္တိ
ဩဝါဒမဒါသိ။ သော တေန ဧဝံ ဝုတ္တောဝိ နေဝ နံ ဝန္တိ၊ န စ “ကဒါဟံ ဗုဒ္ဓေါ
ဘဝိဿာမီ”တိအာဒိနိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ “တဝ ဇာတိယာ မမ
ဂုဏာနံ မဟန္တဘာဝံ ဇာနံ၊ သစေ သက္ကောသိ၊ အဟံ ဝိယ အာကာ-
သေ ဝိစရာဟီ”တိ ဝတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ အတ္တနော ပါဒပံသုံ တဿ
ဇောမဏ္ဍလေ ဝိကိရန္တော ဥတ္တရဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။

တာပသော တဿ ဂတကာလေ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ “အယံ သမဏော
ဧဝံ ဂရုသရီရော ဝါတဗုဒ္ဓေ ခိတ္တတူလပိစု ဝိယ အာကာသေ ပက္ခန္ဓော၊ အဟံ
ဇာတိမာနေန ဝေရူပဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ နေဝ ပါဒေ ဝန္တိ၊ န စ ‘ကဒါဟံ
ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမီ’တိ ပုစ္ဆိ။ ဇာတိ နာမေသာ ကိံကရိဿတိ၊ ဣမသ္မိ-
လောကေ သီလစရဏမေဝ မဟန္တံ၊ အယံ ခေါ ပန မေ မာနော ဝဗုန္တော
နိရယံ ဥပနေဿတိ၊ န ဣဒါနိ ဣမံ မာနံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဖလာဖလတ္ထာယ
ဂမိဿာမီ”တိ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ မာနနိဂ္ဂဟာယ ဥပေါသထံ သမာဒါယ

ကဋ္ဌတ္တရိကာယ နိသိန္ဓော မဟာဉာဏော ကုလပုတ္တော မာနံ နိဂ္ဂဟေတွာ
 ကသိဏံ ဝဓေတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ နိက္ခမိတွာ
 စက်မနကောဋိယံ ပါသာဏဖလကေ နိသိဒ္ဓိ။ အထ နံ ကပေါတာဒယော
 ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိံသု။ မဟာသတ္တော ကပေါတံ ပုစ္ဆိ
 “တွံ အညေသု ဒိဝသေသု န ဣမာယ ဝေလာယ အာဂစ္ဆသိ၊ ဂေါစရံ
 ပရိယေသသိ၊ ကိံ န ခေါ အဇ္ဇ ဥပေါသထိကော ဇာတောသိ”တိ။ အာမ
 ဘန္တေတိ။ အထ နံ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၇။ “အပ္ပေါသုက္ကော ဒါနိ တုဝံ ကပေါတ၊
 ဝိဟင်္ဂမ န တဝ ဘောဇနတ္ထော။
 ခုဒ္ဒံ ဝိပါသံ အဓိဝါသယန္တော၊
 ကဿာ ဘဝံ ပေါသထိကော ကပေါတာ”တိ။

တတ္ထ အပ္ပေါသုက္ကောတိ နိရုလယော^၁။ န တဝ ဘောဇနတ္ထောတိ ကိံ
 အဇ္ဇ တဝ ဘောဇနေန အတ္ထော နတ္ထိ။

တံ သုတွာ ကပေါတော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၈။ “အဟံ ပုရေ ဂိဋ္ဌိဂတော ကပေါတိယာ၊
 အသ္မိံ ပဒေသသ္မိံမုဘော ရမာမ။
 အထဂ္ဂဟိ သာကုဏိကော ကပေါတိံ၊
 အကာမကော တာယ ဝိနာ အဟောသိ”တိ။

၁၂၉။ နာနာဘဝါ ဝိပ္ပယောဂေန တဿံ၊
 မနောမယံ ဝေဒန ဝေဒယာမိ။
 တဿာ အဟံ ပေါသထံ ပါလယာမိ၊
 ရာဂေါ မမံ မာ ပုန ရာဂမာသိ”တိ။

တတ္ထ ရမာမာတိ ဣမသ္မိံ ဘူမိဘာဂေ ကာမရတိယာ ရမာမ။ သာကုဏိ-
 ကောတိ သေနသကုဏော။

ကပေါတေန အတ္တနော ဥပေါသထကမ္မေ ဝဏ္ဏိတေ မဟာသတ္တော သပ္ပါ-
 ဒီသု ဧကေကံ ပုစ္ဆိ။ တေပိ ယထာဘူတံ ဗျာကရိံသု—

- ၁၃၀။ “အနုဇ္ဈဂါမီ ဥရဂါ ဒုဇိဝှ၊
ဒါဌာဝုဓော ဃောရဝိသောသိ သပ္ပ။
ခုဒ္ဓံ ပိပါသံ အဓိဝါသယန္တော၊
ကဿွာ ဘဝံ’ပေါသထိကော နု ဒီဃ။
- ၁၃၁။ ဥသဘော အဟူ ဗလဝါ ဂါမိကဿ၊
စလက္ကကူ ဝဏ္ဏဗလူပပန္နော။
သော မံ အက္ကမိ တံ ကုပိတော အဉ္စသိံ၊
ဒုက္ခာဘိတုဏ္ဍော မရဏံ ဥပါဂါ။
- ၁၃၂။ တတော ဇနာ နိက္ခမိတွာန ဂါမာ၊
ကန္တိတွာ ရောဒိတွာ အပက္ကမိံသု။
တဿွာ အဟံ’ပေါသထံ ပါလယာမိ၊
ကောဓော မမံ မာ ပုန’ရာဂမာသိ။
- ၁၃၃။ မတာန မံသာနိ ဗဟူ သုသာနေ၊
မနုညရူပံ တဝ ဘောဇနေ တံ။
ခုဒ္ဓံ ပိပါသံ အဓိဝါသယန္တော၊
ကဿွာ ဘဝံ’ပေါသထိကော သိင်္ဂါလ။
- ၁၃၄။ ပဝိသိံ ကုစ္ဆိံ မဟတော ဂဇဿ၊
ကုဏပေ ရတော ဟတ္ထိမံသေသု ဂိဇ္ဈေါ။
ဥဏှော စ ဝါတော တိဒိဏာ စ ရသ္မိယော၊
တေ သောသယံ တဿ ကရိသမဂ္ဂံ။
- ၁၃၅။ ကိသော စ ပဏှူ စ အဟံ ဘဒန္တေ၊
န မေ အဟူ နိက္ခမနာယ မဂ္ဂေါ။
မဟာ စ မေဃော သဟသာ ပဝသိ၊
သော တေမယီ တဿ ကရိသမဂ္ဂံ။
- ၁၃၆။ တတော အဟံ နိက္ခမိသံ ဘဒန္တေ၊
စန္ဒော ယထာ ရာဟုမုခါ ပမုတ္တော။
တဿွာ အဟံ’ပေါသထံ ပါလယာမိ၊
လောဘော မမံ မာ ပုန’ရာဂမာသိ။

၁၃၇။ ဝဗ္ဗိကထူပသ္မိံ ကိဝိလ္လိကာနိ၊
 နိပ္ပေါထယန္တော တုဝံ ပုရေ စရာသိ။
 ခုဒ္ဒံ ပိပါသံ အဓိဝါသယန္တော၊
 ကသ္မာ ဘဝံ'ပေါသထိကော နု အစ္ဆ။

၁၃၈။ သကံ နိကေတံ အတိဟိဋ္ဌယာနော၊
 အတြိစ္ဆတာ မလ္လဂါမံ အဂစ္ဆိံ။
 တတော ဇနာ နိက္ခမိတွာန ဂါမာ၊
 ကောဒဏ္ဏကေန ပရိပေါထယိံသု မံ။

၁၃၉။ သော ဘိန္နသိသော ရုဟိရမက္ခိတင်္ဂေါ၊
 ပစ္စာဂမာသိံ သကံ နိကေတံ။
 တသ္မာ အဟံ'ပေါသထံ ပါလယာမိ၊
 အတြိစ္ဆတာ မာ ပုန'ရာဂမာသိံ'တိ။

တတ္ထ အနန္တဂါနိတိအာဒိဟိ တံ အာလပတိ။ စလက္ကူတိ စလမာန-
 ကကုဓော။ ဒုက္ခဘိတုဏ္ဍောတိ သော ဥသဘော ဒုက္ခေန အဘိတုဏ္ဍော
 အာတုရော ဟုတွာ။ ဗဟူတိ ဗဟူနိ။ ပဝိသီတိ^၁ ပါဝိသိ။ ရသ္မိယောတိ သူရိယ-
 ရသ္မိယော။ နိက္ခမိသန္တိ^၂ နိက္ခမိ။ ကိဝိလ္လိကာနိတိ ဥပစိကာယော။ နိပ္ပေါထ-
 ယန္တောတိ ခါဒမာနော။ အတိဟိဋ္ဌယာနောတိ အတိမညန္တော နိန္ဒန္တော
 ဂရဟန္တော။ ကောဒဏ္ဏကေနာတိ ဓနဒဏ္ဏကေဟိ စေဝ မုဂ္ဂရေဟိ စ။

ဧဝံ တေ စတ္တာရောပိ အတ္တနော ဥပေါသထကမ္ပံ ဝဏ္ဏေတွာ ဥဋ္ဌာယ
 မဟာသတ္တံ ဝဋ်တွာ “ဘန္တေ တုမေ အညေသု ဒိဝသေသု ဣမာယ ဝေလာယ
 ဖလာဖလတ္တာယ ဂစ္ဆထ၊ အဇ္ဇ အဂန္တာ ကသ္မာ ဥပေါသထိကတ္တာ”တိ
 ပုစ္ဆန္တာ ဂါထမာဟံသု—

၁၄၀။ “ယံ နော အပုစ္ဆိတ္ထ တုဝံ ဘဒန္တေ၊
 သဗ္ဗေဝ ဗျာကရိမှ ယထာပဇာနံ။
 မယမ္ပိ ပုစ္ဆာမ တုဝံ ဘဒန္တေ၊
 ကသ္မာ ဘဝံ'ပေါသထိကော နု မြဟေ”တိ။

သောပိ နေသံ ဗျာကာသိ—

၁၄၁။ “အနူပလိတ္တော မမ အဿမနိ၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ မုဟုတ္တံ နိသီဒိ။
သော မံ အဝေဒီ ဂတိ’မာဂတိဉ္စ၊
နာမဉ္စ ဂေါတ္တံ စရဏဉ္စ သဗ္ဗံ။

၁၄၂။ ဧဝမ္ပ’ဟံ န ဝဋ္ဋိ တဿ ပါဒေ၊
န စာပိ နံ မာနဂတေန ပုစ္ဆိံ။
တဿ အဟံ’ပေါသထံ ပါလယာမိ၊
မာနော မမံ မာ ပုန’ရာဂမာသိ”တိ။

တတ္ထ ယံ နောက် ယံ အတ္ထံ တံ အမှေ အပုစ္ဆိ။ ယထာပဇာနန္တိ အတ္တနော ပဇာနနနိယာမေန တံ မယံ ဗျာကရိမှ။ အနူပလိတ္တောတိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ အလိတ္တော။ သော မံ အဝေဒီတိ သော မမ ဣဒါနိ ဂန္တဗုဒ္ဓာနဉ္စ ဂတဋ္ဌာနဉ္စ “အနာဂတေ တံ ဧဝံနာမော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ ဧဝံဂေါတ္တော၊ ဧဝရူပံ တေ သီလစရဏံ ဘဝိဿတိ”တိ ဧဝံ နာမဉ္စ ဂေါတ္တဉ္စ စရဏဉ္စ သဗ္ဗံ မံ အဝေဒီ ဇာနာပေသိ၊ ကထေသီတိ အတ္တော။ ဧဝမ္ပ’ဟံ န ဝဋ္ဋိတိ ဧဝံ ကထေန္တဿပိ တဿ အဟံ အတ္တနော မာနံ နိဿာယ ပါဒေ န ဝဋ္ဋိန္တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော အတ္တနော ဥပေါသထကာရဏံ ကထေတွာ တေ ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပါဝိသိ၊ ဣတရေပိ ယထာဋ္ဌာနာနိ အဂမံသု။ မဟာသတ္တော အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ၊ ဣတရေ စ တသောဝါဒေ ဌတွာ သဂ္ဂပရာယဏာ အဟောသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဥပါသကာ ဥပေါသထော နာမေသ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော၊ ဥပဝသိတဗ္ဗော ဥပေါသထ-ဝါသော”တိ” ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကပေါတော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ အစ္ဆော ကဿပေါ၊ သိင်္ဂါလော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ သပ္ပေါသာရိပုတ္တော၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပဉ္စပေါသထဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-မဟာမောရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၁)

သစေ ဟိ ဘျာဟံ ဓနဟေတု ဂါဟိတောတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိဘာဟိန္ဒု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဗ္ဗိ ဘိက္ခု သတ္ထာ
“သစ္စံ ကိရ တံ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခု
အယံ နန္ဒီရာဂေါ တာဒိသံ ကိ နာမ နာလောလေသတိ၊ န ဟိ သိနေရ-
ဥဗ္ဗာဟနကဝါတော” သာမန္တေ ပုရာဏပဏ္ဏဿ လဇ္ဇတိ၊ ပုဗ္ဗေ သတ္တ ဝဿ-
သဘာနိ အန္တောကိလေသသမုဒါစာရံ ဝါရေတွာ^၁ ဝိဟရန္တေ ဝိသုဒ္ဓိ-
သတ္တေပေသ အာလောလေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ပစ္စန္နပဒေသေ မောရသကုဏိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိ အဂ္ဂဟေသိ၊ ဂဗ္ဘေ
ပရိပါကဂတေ မာတာ ဂေါစရဘူမိယံ အဏ္ဍံ ပါတေတွာ ပက္ကာမိ။ အဏ္ဍေ
နာမ မာတု အရောဂဘာဝေ သတိ အညသ္မိ ဝိသဇာတိကာဒိပရိပန္တေ စ
အဝိဇ္ဇမာနေ န နဿတိ။ တသ္မာ တံ အဏ္ဍံ ကဏိကာရမကုလံ ဝိယ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ
ဟုတွာ ပရိဏတကာလေ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဘိဇ္ဇိ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော
မောရန္တာပေါ နိက္ခမိ။ တဿ ဒွေ အက္ခိနိ ဇိဉ္ဇုကာဖလသဒိသာနိ၊
တုဏ္ဍံ ပဝါဠဝဏ္ဏံ၊ တိဿော ရတ္တရာဇိယော ဂီဝံ ပရိက္ခိပိတွာ ဝိဠိမဇ္ဈေန
အဂမံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော ဘဏ္ဍသကဋမတ္တသရိရော အဘိရူပေါ အဟောသိ။
တံ သဗ္ဗေ နိလမောရာ သန္ဓိပတိတွာ ရာဇာနံ ကတွာ ပရိဝါရယိံသု။

သော ဧကဒိဝသံ ဥဒကသောဏ္ဍိယံ ပါနီယံ ပိဝန္တော အတ္တနော ရူပသမ္ပတ္တိ^၂
ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “အဟံ သဗ္ဗမောရေဟိ အတိရေကရူပသောဘော၊ သစာဟံ
ဇုမေဟိ သဗ္ဗိ မနုဿပထေ ဝသိဿာမိ၊ ပရိပန္တော မေ ဥပ္ပဇိဿတိ၊ ဟိမဝန္တံ
ဂန္တော ဧကကောဝ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝသိဿာမိ”တိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ
မောရေသု ပဋိသလ္လိနေသု ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တံ
ပဝိသိတွာ တိဿော ပဗ္ဗတရာဇိယော အတိက္ကမ္မ စတုတ္ထာယ ပဗ္ဗတရာဇိယာ
ဧကသ္မိ အရညေ ပဒုမသဉ္စန္တော ဇာတဿရော အတ္ထိ၊ တဿ အဝိဒူရေ
ဧကံ ပဗ္ဗတံ နိဿာယ ဌိတော မဟာနိဂြောဓရက္ခော အတ္ထိ၊ တဿ သာခါယ
နိလိယိ။ တဿ ပန ပဗ္ဗတဿ ဝေမဇ္ဈေ မနာပါ ဂဟာ အတ္ထိ။ သော တတ္ထ
ဝသိတုကာမော ဟုတွာ တဿာ ပမုခေ ပဗ္ဗတတလေ နိလိယိ။ တံ ပန ဌာနံ နေဝ

ဟေဋ္ဌာဘာဂေန အဘိရုဟိတုံ၊ န ဥပရိဘာဂေန ဩတရိတုံ သက္ကာ၊ ဗိဇ္ဇာလဒီဃ-
ဇာတိကမနုဿဘယေဟိ ဝိမုတ္တံ။ သော “ဣဒံ မေ ဗာသုကဋ္ဌာန”န္တိ တံ
ဒိဝသံ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ပဗ္ဗတဂဟာတော ဥဋ္ဌာယ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ
ပုရတ္တာဘိမုခေါ နိသိန္ဓော ဥဒေန္တံ သူရိယမဏ္ဍလံ ဒိသ္မာ အတ္တနော ဒိဝါရက္ခာ-
ဝရဏတ္ထာယ “ဥဒေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာ”တိ ပရိတ္တံ ကတွာ ဂေါစရဘူမိယံ
ဩတရိတွာ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ သာယံ အာဂန္ဓာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ပစ္ဆာဘိ-
မုခေါ နိသိန္ဓော အတ္တင်္ဂတံ သူရိယမဏ္ဍလံ ဒိသ္မာ အတ္တနော ရတ္ထိရက္ခာဝရ-
ဏတ္ထာယ “အပေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာ”တိ ပရိတ္တံ ကတွာ ဧတေနုပါယေန
ဝသတိ။

အထ နံ ဧကဒိဝသံ ဧကော လုဒ္ဒပုတ္တော အရညေ ဝိစရန္တော ပဗ္ဗတမတ္ထကေ
နိသိန္ဓံ မောရံ ဒိသ္မာ အတ္တနော နိဝေသနံ အာဂန္ဓာ မရဏာသန္ဓကာလေ ပုတ္တံ
အာဟ “တာတ စတုတ္ထာယ ပဗ္ဗတရာဇိယာ အရညေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော
အတ္တိ၊ သစေ ရာဇာ ပုစ္ဆတိ၊ အာစိက္ခေယျာသိ”တိ။ အထေကသ္မိံ ဒိဝသေ
ဗာရာဏသိရညော ခေမာ နာမ အဂ္ဂမဟေသီ ပစ္စုသကာလေ သုပိနံ ပဿိ။
ဝေရူပေါ သုပိနော အဟောသိ—သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊
သာ သာဓုကာရံဒတွာ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ မောရော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဥဋ္ဌာယ ပက္ခာပိ။
သာ “မောရရာဇာ ဂစ္ဆတိ၊ ဂဏှထ န”န္တိ ဝဒန္တိယေဝ ပဗုဇ္ဈိ၊ ပဗုဇ္ဈိတွာ
စ ပန သုပိနဘာဝံ ဥတွာ “သုပိနောတိ ဝုတ္တေ ရာဇာ န အာဒရံ ကရိဿတိ၊
‘ဒေါဟဋ္ဌော မေ’တိ ဝုတ္တေ ကရိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ ဒေါဟဋ္ဌိနိ ဝိယ ဟုတွာ
နိပဇ္ဈိ။ အထ နံ ရာဇာ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “ဘဒ္ဒေ ကိ” တေ အဗာသုက”န္တိ။
ဒေါဟဋ္ဌော မေ ဥပ္ပန္နောတိ။ ကိ” ဣစ္ဆသိ ဘဒ္ဒေတိ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မောရဿ
ဓမ္မံ သောတုံ ဒေဝါတိ။ ဘဒ္ဒေ ကုတော ဝေရူပံ မောရံ လစ္ဆာမိတိ။ ဒေဝ
သစေ န လဘာမိ၊ ဇိဝိတံ မေ နတ္ထိတိ။ “ဘဒ္ဒေ မာ စိန္တယိ၊ သစေ ကတ္တစိ အတ္တိ၊
လဘိဿသိ”တိ ရာဇာ နံ အဿာသေတွာ ဂန္ဓာ ရာဇာသနေ နိသိန္ဓော အမစ္စေ
ပုစ္ဆိ “အဗ္ဘော ဒေဝီ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မောရဿ ဓမ္မံ သောတုကာမာ၊ မောရ
နာမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ”တိ။ ပြာဟူဏာ ဇာနိဿန္တိ ဒေဝါတိ။

ရာဇာ ပြာဟူဏေ ပက္ခောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ။ ပြာဟူဏာ ဝေမာဟံသု
“မဟာရာဇ ဇလဇေသု မစ္ဆကစ္ဆပကက္ကဋ္ဌကာ၊ ထလဇေသု မိဂါ ဟံသာ
မောရာတိတ္ထိရာ ဧတေ တိရစ္ဆာနဂတာ စ မနုဿာ စ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟောန္တိတိ
အမှာကံ လက္ခဏမန္တေသု အာဂတ”န္တိ။ ရာဇာ အတ္တနော ဝိဇိတေ လုဒ္ဒပုတ္တေ
သန္တိပါတေတွာ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော ဝေါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ ပုစ္ဆိ။ သေသာ

“နဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ အာဟံသု။ ယဿ ပန ပိတရာ အာစိက္ခိတံ၊ သော အာဟ
 “မယာပိ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ပိတာ ပန မေ ‘အသုကဋ္ဌာနေ နာမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော
 မောရောအတ္ထိ’တိ ကထေသီ”တိ။ အထ နံ ရာဇာ “သမ္ပ မယုဉ္ဇ ဒေဝိယာ စ ဇီဝိတံ
 ဒိန္နံ ဘဝိဿတိ၊ ဂန္တာ တံ ဗန္ဓိတွာ အာနေဟိ”တိ ဗဟံ ဓနံ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။
 သော ပုတ္တဒါရဿ ဓနံ ဒတွာ တတ္ထ ဂန္တာ မဟာသတ္တံ ဒိသ္မာ ပါသေ ဩဇေတွာ
 “အဇ္ဇ ဗမ္မိဿတိ၊ အဇ္ဇ ဗမ္မိဿတိ”တိ အဗမ္မိတွာဝံ^၁ မတော၊ ဒေဝိပိ ပတ္တနံ အလ-
 ဘန္တိ မကာ။ ရာဇာ “တံ မောရံ နိဿာယ ပိယဘရိယာ မေ မတာ”တိ ကုမ္ပိတွာ
 ကောဓဝသိကော ဟုတွာ “ဟိမဝန္တေ စတုတ္ထာယ ပဗ္ဗတ ရာဇိယာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော
 မောရော စရတိ၊ တဿ မံသံ ခါဒိတွာ အဇရာ အမရာ ဟောန္တိ”တိ
 သုဝဏ္ဏပဋေ လိခါပေတွာ တံ ပဋိ သာရမဉ္ဇူသယံ ဌပေတွာ ကာလမကာသိ။

အထ အညော ရာဇာ အဟောသိ။ သော သုဝဏ္ဏပဋေ အက္ခရာနိ ဒိသ္မာ
 “အဇရာ အမရာ ဘဝိဿာမီ”တိ တဿ ဂဟဏတ္ထာယ ဧကံ လုဒ္ဒပုတ္တံ
 ပေသေသိ။ သောပိ တတ္ထေဝ မတော။ ဧဝံ ဆ ရာဇပရိဝဋ္ဌာ ဂတာ၊ ဆ
 လုဒ္ဒပုတ္တာ ဟိမဝန္တေယေဝ မတာ။ သတ္တမေန ပန ရညာ ပေသိတော သတ္တမော
 လုဒ္ဒေါ “အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝါ”တိ သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ ဗမ္မိတုံ အသက္ကောန္တော
 စိန္တေသိ “ကိံ န ခေါ ဣမဿ မောရရာဇဿ ပါဒေ ပါသဿ အသုဇ္ဇရဏ-
 ကာရဏ”န္တိ။ အထ နံ ပရိဂ္ဂဏန္တော သာယံပိတံ ပရိတ္တံ ကရေန္တံ ဒိသ္မာ
 “ဣမသ္မိံ ဌာနေ အညော မောရော နတ္ထိ၊ ဣမိနာ ဗြဟ္မစာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 ဗြဟ္မစရိယာနုဘာဝေန စေဝ ပရိတ္တာနုဘာဝေန စဿ ပါဒေါပါသေ၊^၂ န
 ဗမ္မိတိ”တိ နယတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စန္နဇနပဒံ ဂန္တာ ဧကံ မောရိံ ဗန္ဓိတွာ
 ယထာ သာ အစ္ဆရာယ ပဟဋ္ဌာယ ဝဿတိ၊ ပါဏိမိ ပဟဋ္ဌေ နစ္စတိ၊ ဧဝံ
 သိက္ခာပေတွာ အာဒါယ ဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ ပရိတ္တကရဏတော ပုရေတရ-
 မေဝ ပါသံ ဩဇေတွာ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ မောရိံ ဝဿာပေသိ။ မောရော
 တဿာ သဒ္ဓိ သုဏိ၊ တာဝဒေဝဿ သတ္တ ဝဿသတာနိ သန္နိသိန္န-
 ကိလေသော ဖဏံ ကရိတွာ ဒဏ္ဍေန ပဟဋ္ဌာသီဝိသော ပိယ ဥဋ္ဌဟိ။ သော
 ကိလေသာတုရော ဟုတွာ ပရိတ္တံ ကာတုံ အသက္ကုဏိတွာဝ ဝေဂေန တဿာ
 သန္တိကံ ဂန္တာ ပါသေ ပါဒံ ပဝေသေန္တောယေဝ အာကာသာ ဩတရိ။
 သတ္တ ဝဿသတာနိ အသုဇ္ဇရဏကပါသော တင်္ဂဏညေဝ သမ္မရိတွာ ပါဒံ ဗန္ဓိ။

အထ နံ လုဒ္ဒပုတ္တော ယဋ္ဌိအဂ္ဂေ^၃ ဩလမ္မန္တံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ဣမံ မောရ-
 ရာဇံ ဆ လုဒ္ဒပုတ္တာ ဗန္ဓိတုံ နာသက္ခိ”သု၊ အဟမိ သတ္တ ဝဿာနိ နာသက္ခိ။

အဇ္ဇ ပနေသ ဣမံ မောရိ နိဿာယ ကိလေသာတုရော ဟုတွာ ပရိတ္တံ ကာတုံ အသက္ကုဏီတွာ အာဂမ္မ ပါသေ ဗဒ္ဓေါ ဟေဋ္ဌာသီသကော ဩလမ္ပတိ၊ ဝေရူပေါ မေ သီလဝါ ကိလမိတော၊ ဧဝရူပံ ရညော ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ နေတုံ အယုတ္တံ၊ ကိံ မေ ရညာ ဒိန္နေန သက္ကာရေန၊ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ။ ပုန စိန္တေသိ “အယံ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ ‘သေ မံ မာရေတုံ အာဂစ္ဆတိ’တိ မရဏဘယတဠိတော ဖန္ဒမာနော ပါဒံ ဝါ ပက္ခံ ဝါ ဘိန္တေယျ၊ အနုပဂန္တာ ပန ပဋိစ္ဆန္တေ ဌတွာ ခုရုပ္ပေနဿ ပါသံ ဆိန္ဒိဿာမိ၊ တတော သယမေဝ ယထာရူပိယာ ဂမိဿတိ”တိ။ သော ပဋိစ္ဆန္တေ ဌတွာ ခနံ အာရောပေတွာ ခုရုပ္ပံ သန္ဓယိဟာ အာကမ္ပိ၊ မောရောပိ “အယံ လုဒ္ဓကော မံ ကိလေသာတုရံ ကတွာ ဗဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ နိရာသင်္ကော အာဂစ္ဆိဿတိ၊ ကဟံ န ခေါ သော”တိ စိန္တေတွာ ဣတော စိတော စ ဝိလောကေတွာ ခနံ အာရောပေတွာ ဌိတံ ဒိသ္မာ “မာရေတွာ မံ အာဒါယ ဂန္တုကာမော ဘဝိဿတိ”တိ မညမာနော မရဏဘယတဠိတော ဟုတွာ ဇီဝိတံ ယာစန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၃။ “သစေ ဟိ ဘျာဟံ ခနဟေတု ဂါဟိတော၊
မာ မံ ဝမိ ဇီဝဂါဟံ ဂဟေတွာ။
ရညော စ မံ သမ္ပ ဥပန္တိကံ နေဟိ၊
မညေ ခနံ လစ္ဆသိ’နပ္ပရူပ”န္တိ။

တတ္ထ သစေ ဟိ ဘျာဟန္တိ သစေ ဟိ တေ အဟံ။ ဥပန္တိကံ နေဟိတိ ဥပ-
သန္တိကံ နေဟိ။ လစ္ဆသိ’နပ္ပရူပန္တိ လစ္ဆသိ အနပ္ပကရူပံ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဓပုတ္တော စိန္တေသိ “မောရရာဇာ ‘အယံ မံ ဝိဇ္ဇိတုကာမ-
တာယ ခုရုပ္ပံ သန္ဓယိ’တိ မညတိ၊ အဿာသေဿာမိ န”န္တိ။ သော အဿာ-
သေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၄။ “န မေ အယံ တုယ ဝဇာယ အဇ္ဇ၊
သမာဟိတော စာပဓုရေ ခုရုပ္ပေါ။
ပါသန္တ ဘျာဟံ အဓိပါတယိဿံ၊
ယထာသုခံ ဂစ္ဆတု မောရရာဇာ”တိ။

တတ္ထ အဓိပါတယိဿန္တိ ဆိန္ဒယိဿံ။

တတော မောရရာဇာ ခွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄၅။ “ယံ သတ္တ ဝဿာနိ မမာနုဗန္ဓိ၊
ရတ္တိန္ဒြိယံ ခုပ္ပိပါသံ သဟန္တော။
အထ ကိဿ မံ ပါသဝသူပနိတံ၊
ပမုတ္တဝေ ဣန္ဒြိယံ ဗန္ဓနသ္မာ။

၁၄၆။ ပါဏာတိပါတာ ဝိရတော နု’သ’ဇ္ဇ၊
အဘယံ နု တေ သဗ္ဗဘူတေသု ဒိန္နံ။
ယံ မံ တုဝံ ပါသဝသူပနိတံ၊
ပမုတ္တဝေ ဣန္ဒြိယံ ဗန္ဓနသ္မာ”တိ။

တတ္ထ ယန္တိ ယသ္မာ မံ ဧတ္တကံ ကာလံ တံ အနုဗန္ဓိ၊ တသ္မာ တံ ပုစ္ဆာမိ၊
အထ ကိဿ မံ ပါသဝသံ^၁ ဥပနိတံ ဗန္ဓနသ္မာ ပမောစေတုံ ဣန္ဒြိယိတိ အတ္ထော။
ဝိရတော နု’သ’ဇ္ဇာတိ ဝိရတော နုသိ အဇ္ဇ။ သဗ္ဗဘူတေသုတိ သဗ္ဗသတ္တာနံ။
ဣတော ပရံ^၂—

၁၄၇။ “ပါဏာတိပါတာ ဝိရတဿ မြူဟိ၊
အဘယဉ္စ ယော သဗ္ဗဘူတေသု ဒေတိ။
ပုစ္ဆာမိ တံ မောရရာဇေ’တမတ္ထိ၊
ဣတော စုတော ကိ’ လဘတေ သုခံ သော။

၁၄၈။ ပါဏာတိပါတာ ဝိရတဿ မြူမိ၊
အဘယဉ္စ ယော သဗ္ဗဘူတေသု ဒေတိ။
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ လဘတေ ပသံသံ၊
သဂ္ဂဉ္စ သော ယာတိ သရီရဘေဒါ။

၁၄၉။ န သန္တိ ဒေဝါဣတိ အာဟု ဧကေ၊
ဣဓေဝ ဇီဝေါ ဝိဘဝံ ဥပေတိ။
တထာ ဖလံ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ၊
ဒတ္တုပညတ္တဉ္စ ဝဒန္တိ ဒါနံ။
တေသံ ဝစော အရဟတံ သဒ္ဓဟာနော၊
တသ္မာ အဟံ သကုဏေ ဗာယောမိ”တိ—

ဣမာ ဥတ္တာနသမ္ပန္နဂါထာ ပါဠိနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-ပါသဝသေ (သျှာ၊က)

၂-ဣတော ပရံ ဝစနပဋိဝစနသမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော (သိ၊သျှာ၊က)

တတ္ထ ဣတိ အာဟု^၁ ဧကေတိ ဧကစ္စေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ကထေန္တိ။
 တေသံ ဝစော အရဟတံ သဒ္ဓဟာနောတိ တဿ ကိရိ ကုလူပကာ ဥစ္ဆေဒ-
 ဝါဒိနော နဂ္ဂသမဏကာ။ တေ တံ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏဿ ဥပနိဿယသမ္ပန္နမ္ပိ
 သတ္တံ^၂ ဥစ္ဆေဒဝါဒံ ဂဏှာပေသုံ။ သော တေဟိ သံသဂ္ဂေန “ကုသလာကုသလံ
 နတ္ထိ”တိ ဂဟေတွာ သကုဏေ မာရေတိ။ ဧဝံ မဟာသာဝဇ္ဇာ သော အသပ္ပုရိသ-
 သေဝနာ နာမ။ တေယေဝ အယံ “အရဟန္တာ”တိ မညမာနော ဝေမာဟ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “တဿေဝ ပရလောကဿ အတ္ထိဘာဝံ
 ကထေဿာမိ”တိ ပါသယဋ္ဌိယံ အစောသိရော ဩလမ္မမာနောဝ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၁၅၀။ “စန္ဒော စ သုရိယော စ ဥဘော သုဒဿနာ၊
 ဂစ္ဆန္တိ ဩဘာသယမန္တလိက္ခေ။
 ဣမဿ လောကဿ ပရဿ ဝါ တေ၊
 ကထံ နု တေ အာဟု မနုဿလောကေ”တိ။

တတ္ထ ဣမဿာတိ ကိန္နု၊ တေ ဣမဿ လောကဿ သန္တိ^၃၊ ဥဒါဟု
 ပရလောကဿာတိ။ ဘုဗ္ဗတ္ထေ ဝါ ဧတံ သာမိဝစနံ။ ကထံ နု တေတိ ဧတေသု
 ဝိမာနေသု စန္ဒိမသုရိယဒေဝပုတ္တေ^၄၊ ကထံ နု ကထေန္တိ၊ ကိံ အတ္ထိတိ
 ကထေန္တိ၊ ဥဒါဟု နတ္ထိတိ၊ ကိံ ဝါ ဒေဝါ၊ ဥဒါဟု မနုဿာတိ။

လုဒ္ဒပုတ္တော ဂါထမာဟ—

၁၅၁။ “စန္ဒော စ သုရိယော စ ဥဘော သုဒဿနာ၊
 ဂစ္ဆန္တိ ဩဘာသယမန္တလိက္ခေ။
 ပရဿ လောကဿ နု တေ ဣမဿ၊
 ဒေဝါတိ တေ အာဟု မနုဿလောကေ”တိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော အာဟ—

၁၅၂။ “ဧတ္ထေဝ တေ နိဟတာ ဟိနဝါဒါ၊
 အဟေတုကာ ယေ န ဝဒန္တိ ကမ္ပံ။
 တထာ ဖလံ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ၊
 ဒတ္တုပညတ္တံ ယေ စ ဝဒန္တိ ဒါနံ”န္တိ။

၁-ဣစ္စာဟု(သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၂-သန္တံ(သီ)

၃-သန္တကာ(သီ၊ ဣ)၊ သန္တိကာ(သျှ)

၄-စန္ဒိမသုရိယဒေဝပုတ္တေသု(သျှ၊ က)

၅-ကိံ ဝါ ဒေဝါတိ ဥဒါဟု မနုဿာတိ ဝါ(ဣ)

တတ္ထ ဧတ္ထေဝ တေ နိဟတာ ဟိနဝါဒါတိ သစေ စန္ဒိမသုရိယာ ဒေဝ-
လောကေ ဌိတာ၊ န မနုဿလောကေ၊ သစေ စ တေ ဒေဝါ၊ န မနုဿာ၊ ဧတ္ထေဝ
ဧတ္တကေ ဗျာကရဏေ တေ တဝ ကုလူပကာ ဟိနဝါဒါ နိဟတာ ဟောန္တိ။
အဟေတုကာတိ “ဝိသုဒ္ဓိယာ ဝါ သံကိလေသဿ ဝါ ဟေတုဘူတံ ကမ္မံ နတ္ထိ”တိ
ဧဝံဝါဒါ။ ဒတ္ထုပညတ္တန္တိ ယေ စ ဒါနံ “ဗာလကေဟိ” ပညတ္တ”န္တိ ဝဒန္တိ။

သော မဟာသတ္တေ ကထေန္တေ သလ္လက္ခေတွာ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၅၃။ “အဒ္ဓါ ဟိ သစ္စံ ဝစနံ တဝေဒံ၊
ကထဋ္ဌိ ဒါနံ အဖလံ ဘဝေယျ။
တထာ ဖလံ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ၊
ဒတ္ထုပညတ္တန္တ ကထံ ဘဝေယျ။

၁၅၄။ ကထံကရော ကိန္တိကရော ကိ’မာစရံ၊
ကိ’ သေဝမာနော ကေန တပေါဂုဏေန။
အက္ခာဟိ မေ မောရရာဇေ’တမတ္ထံ၊
ယထာ အဟံ နော နိရယံ ပတေယျ”န္တိ။

တတ္ထ ဒတ္ထုပညတ္တန္တောတိ ဒါနန္တိ ဒတ္ထုပညတ္တံ နာမ ကထံ ဘဝေယျာတိ
အတ္ထော။ ကထံကရောတိ ကတရကမ္မံ ကရောန္တော။ ကိန္တိကရောတိ ကေန
ကာရဏေန ကရောန္တော အဟံ နိရယံ န ဂစ္ဆေယျံ။ ဣတရာနိ တဿေဝ
ဝေဝစနာနိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “သစာဟံ ဣမံ ပဉ္စံ န ကထေဿာမိ၊ မနုဿ-
လောကော တုန္တော ဝိယ ကတော ဘဝိဿတိ၊ တထေဝဿ ဓမ္မိကာနံ
သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အတ္ထိဘာဝံ ကထေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဒွေ ဂါထာ
အဘာသိ—

၁၅၅။ “ယေ ကေမိ အတ္ထိ သမဏာ ပထဗျာ၊
ကာသာယဝတ္ထာ အနဂါရိယာ တေ။
ပါတောဝ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ ကာလေ၊
ဝိကာလစရိယာ ဝိရတာ ဟိ သန္တော။

၁၅၆။ တေ တတ္ထ ကာလေန'ပသင်္ကမိတွာ၊
 ပုစ္ဆာဟိ ယံ တေ မနသော ပိယံ သိယာ။
 တေ တေ ပဝက္ခန္တိ ယထာပဇာနံ၊
 ဣမဿ လောကဿ ပရဿ စ'တ္ထ"န္တိ။

တတ္ထ သန္တောတိ သန္တပါပါ ပဏှိတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ။ ယထာပဇာနန္တိ
 တေ တုယံ အတ္တနော ပဇာနနနိယာမေန ဝက္ခန္တိ၊ ကံ' တေ ဆိဒ္ဓိတွာ ကထေ-
 သန္တိ။ ဣမဿ လောကဿ ပရဿ စ'တ္ထန္တိ ဣမိနာ နာမ ကမ္မေန မနုဿ-
 လောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဣမိနာ ဒေဝလောကေ၊ ဣမိနာ နိရယာဒိသူတိ ဧဝံ
 ဣမဿ စ ပရဿ စ လောကဿ အတ္ထံ အာစိက္ခိယန္တိ၊ တေ ပုစ္ဆာဟိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ နိရယဘယေန တဇ္ဇေသိ။ သော ပန ပူရိတပါရမီ ပစ္စေက-
 ဗောဓိသတ္တော သူရိယရသိသမ္ပဿံ ဩလောကေတွာ ဌိတံ ပရိဏတပဒုမံ ဝိယ
 ပရိပါကဂတဉာဏော ဝိစရတိ။ သော တဿ ဓမ္မကထံ သုဏန္တော ဌိတပဒေ-
 နေဝ ဌိတော သင်္ခါရေ ပရိဂ္ဂဟိတွာ တိလက္ခဏံ သမ္ပသန္တော ပစ္စေကဗောဓိ-
 ဉာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ တဿ ပဋိဝေဓော စမဟာသတ္တဿ ပါသတော မောက္ခော စ
 ကေက္ခဏေယေဝ အဟောသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗကိလေသေ ပဒါလေတွာ
 ဘဝပရိယန္တေ ဌိတောဝ ဥဒါနံ ဥဒါနန္တော ဂါထမာဟ—

၁၅၇။ “တစံ ဇိဏ္ဏံ ဥရဂေါ ပုရာဏံ၊
 ပဏ္ဍုပလာသံ ဟရိတော ဒုမောဝ။
 သေပ္ပဟိနော မမ လုဒ္ဒဘာဝေါ၊
 ဇဟာမဟံ လုဒ္ဒကဘာဝ'မဇ္ဇာ”တိ။

တဿတ္ထော—ယထာ ဇိဏ္ဏံ ပုရာဏံ တစံ ဥရဂေါ ဇဟတိ၊ ယထာ စ
 ဟရိတော သမ္ပဇ္ဇမာနနိလပတ္တော ဒုမော ကတ္တမိ ဌိတံ ပဏ္ဍုပလာသံ
 ဇဟတိ၊ ဧဝံ အဟမ္မိ အဇ္ဇ လုဒ္ဒဘာဝံ ဒါရုဏဘာဝံ ဇဟိတွာ ဌိတော၊ သော
 ဒါနိ သေ ပဟိနော မမ လုဒ္ဒဘာဝေါ၊ သာဓု ဝတ ဇဟာမဟံ လုဒ္ဒကဘာဝ-
 မဇ္ဇာတိ။ ဇဟာမဟန္တိ' ပဇဟိ' အဟန္တိ အတ္ထော။

သောဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ “အဟံ တာဝသဗ္ဗကိလေသဗန္ဓနေဟိ မုတ္တော၊
 နိဝေသနေ ပန မေ ဗန္ဓိတွာ ဌဝိတာ ဗဟူ သကုဏာ အတ္ထိ၊ တေ ကထံ
 မောစေဿာမိ”တိစိန္တေတွာ မဟာသတ္တံ ပုစ္ဆိ “မောရရာဇ နိဝေသနေ မေ ဗဟူ

သကုဏာ ဗဒ္ဓါ အတ္ထိ၊ တေ ကထံ မောစေဿာမီ”တိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓတောပိ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနုညေဝ ဥပါယပရိဂ္ဂဟဉာဏံ မဟန္တတရံ ဟောတိ၊ တေန နံ အာဟ “ယံ ဝေါ မဂ္ဂေန” ကိလေသေ ခဏ္ဍေတွာ ပစ္စေက-ဗောဓိဉာဏံ ပဋိဝိဋ္ဌံ၊ တံ အာရဗ္ဗ သစ္စကိရိယံ ကရေထ၊ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ဗန္ဓနဂတော သတ္တော နာမ န ဘဝိဿတိ”တိ။ သော ဗောဓိသတ္တေန ဒိန္နနယဒ္ဓါရေ^၂ ဌတွာ သစ္စကိရိယံ ကရေန္တော ဂါထမာဟ—

၁၅၀။ “ယေ စာပိ မေ သကုဏာ အတ္ထိ ဗဒ္ဓါ၊
သတာနိ’နေကာနိ နိဝေသနသ္မိ”။
တေသမ္ပ’ဟံ ဇီဝိတ’မဇ္ဇ ဒမ္မိ၊
မောက္ခန္ဓ တေ ပတ္တာ သကံ နိကေတ”န္တိ။

တတ္ထ မောက္ခန္ဓ တေ ပတ္တာတိ? သွာဟံ? မောက္ခံ ပတ္တာ ပစ္စေကဗောဓိ-ဉာဏံ ပဋိဝိဋ္ဌိတွာ ဌိတော၊ တေ သတ္တေ ဇီဝိတဒါနေန အနုကမ္မာမိ၊ ဧတေန သစ္စေန။ သကံ နိကေတန္တိ သဗ္ဗေပိ တေ သတ္တာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။^၁တိ ဝဒတိ။

အထဿ သစ္စကိရိယာသမကာလမေဝ^၂ သဗ္ဗေ ဗန္ဓနာ မုတ္တိတွာ တုဋ္ဌိရဝံ ရဝန္တာ သကဌာနမေဝ အဂမိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ တေသံ တေသံ ဂေဟေသု ဗိဌာလေ အာဒိံ ကတွာ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ဗန္ဓနဂတော သတ္တော နာမ နာဟောသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဟတ္ထံ ဥက္ခိယိတွာ သီသံ ပရာမသိ။ တာဝဒေဝ ဂိဟိလိဂံ^၃ အန္တရဓာယိ၊ ပဗ္ဗဇိတလိဂံ^၄ ပါတုရဟောသိ။ သော သဋ္ဌိဝဿိ-ကတ္ထေရော ဝိယ အာကပ္ပသမ္ပန္နော အဋ္ဌပရိက္ခာရဓရော ဟုတွာ “တွမေဝ မမ ပတိဌာ အဟောသိ”တိ မောရရာဇဿ အဉ္စလိံ^၅ ပဂ္ဂယ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရံ အဂမာသိ။ မောရရာဇာပိ ယဋ္ဌိအဂ္ဂတော ဥပ္ပတိတွာ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဝသနဌာနံ ဂတော။ ဣဒါနိ လုဒ္ဓဿ သတ္တ ဝဿာနိ ပါသဟတ္ထဿ စရိတွာပိ မောရရာဇာနံ နိဿာယ ဒုက္ခာ မုတ္တဘာဝံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၁-ယေန ဗောဓိမဂ္ဂေန (သျှာ၊က)

၂-ဒိန္နဌာနေ (သျှာ၊က)

၃-ပတ္တာတိ (သီ၊သျှာ၊ဣ)

၄-သစာဟံ (သျှာ၊က)

၅-သစ္စကိရိယာသမနန္တရမေဝ (သျှာ)၊ သစ္စကိရိယာယ အကာလမေဝ (ဣ)

၁၅၉။ “လုဒ္ဒေါ စရိ ပါသဟတ္ထော အရညော၊
ဗာဓေတု မောရာဓိပတိံ ယသဿိ။
ဗန္ဓိတွာ မောရာဓိပတိံ ယသဿိ၊
ဒုက္ခာ သ ပမုစ္စိ ယထာဟံ ပမုတ္တော”တိ။

တုတ္ထ ဗာဓေတုတိ မာရေတုံ^၁၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဗန္ဓိတွာတိ
ဗန္ဓိတွာ ဌိတဿ^၂၊ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပဋိလဒ္ဓသံဝေဂေါ ဟုတွာတိ အတ္ထော။
ယထာဟန္တိ ယထာ အဟံ သယန္တုဉ္ဇဏေန မုတ္တော၊ ဝေမေဝ သောပိ
မုတ္တောတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။
တဒါ မောရရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာမောရဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-တစ္ဆသုကရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၂)

ယဒေသမာနာ ဝိစရိမှာတိဣဒံသတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ မဟလ္လ-
ကတ္ထေရေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ မဟာကောသလော ကိရ ရညော ဗိမ္ဗိသာရဿ
မိတရံ ဒေန္တော မိတု နှာနိယမူလတ္တာယ ကာသိဂါမံ အဒါသိ။ ပသေနဒိ
ရာဇာ အဇာတသတ္တုနာ ပိတရိ မာရိတေ တံ ဂါမံ အတ္ထိန္တိ။ တေသု
တဿတ္တာယ ယုဇ္ဈန္တေသု ပဌမံ အဇာတသတ္တုဿ ဇယော အဟောသိ။
ကောသလရာဇာ ပရာဇယပ္ပတ္တော အမစ္စေ ပုစ္ဆိ “ကေန န ခေါ ဥပါယေန
အဇာတသတ္တု ဂဏှေယျာမာ”တိ။ မဟာရာဇ ဘိက္ခု နာမ မန္တကုသလာ
ဟောန္တိ၊ စရပုရိသေ ပေသေတွာ ဝိဟာရေ ဘိက္ခုနံ ကထံ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ
ဝဋ္ဋတိတိ။ ရာဇာ “သာဓု”တိ ပဋိဿုဏှိတွာ “ဧတ တုမေ ဝိဟာရံ ဂန္တော
ပဋိစ္ဆန္တော ဟုတွာ ဘဒန္တာနံ ကထံ ပရိဂ္ဂဏှထာ”တိ စရပုရိသေ ပယောဇေသိ။
ဇေတဝနေပိ ဗဟူ ရာဇပုရိသာ ပဗ္ဗဇိတာ ဟောန္တိ။ တေသု ဒွေ မဟလ္လ-
ကတ္ထေရာ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝသန္တိ၊ ဧကော နေဂ္ဂဟတိဿတ္ထေ-
ရော နာမ၊ ဧကော မန္တိဒတ္တတ္ထေရော^၃ နာမ။ တေ သဗ္ဗရတ္တိံ သုပိတွာ ပစ္စုသ-
ကာလေ ပဗုဇ္ဈိံသု။

၁-ဗာဓေတုန္တိ ဟာရေတုံ(သိ၊ဣ)၊ ဗာဓေတုတိ ဗာဓေတုံ(သု၊)

၂-ဗန္ဓိတွာတိ တဿ (ဣ)၊ ဗန္ဓိတွာတိ ဗန္ဓိတဿ (က) ၃-မန္တဒတ္တတ္ထေရော(သု၊)

တေသု ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရော အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ အာဟ “ဘန္တေ မန္တိ-
ဒတ္တတ္ထေရာ”တိ။ ကိံ ဘန္တေတိ။ နိဒ္ဒါယထ တုမှေတိ။ န နိဒ္ဒါယာမိ၊ ကိံ
ကာတဗ္ဗန္တိ။ ဘန္တေ လာလကော ဝတာယံ ကောသလရာဇာ စာဠိမတ္တ-
ဘောဇနမေဝ ဘုဒ္ဓိတုံ ဇာနာတိတိ။ အထ ကိံ ဘန္တေတိ။ အတ္တနော ကုမ္ဘိမှိ
ပါဏကမတ္ထေန အဇာတသတ္တုနာ ပရာဇိတော ရာဇာတိ။ ကိန္တိ ပန ဘန္တေ
ကာတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ဘန္တေ မန္တိဒတ္တတ္ထေရ ယုဒ္ဓိနာမ သကဋဗျူဟစက္ကဗျူဟပဒုမ-
ဗျူဟဝသေန တိဝိဓံ။ တေသု ဘာဂိနေယျံ အဇာတသတ္တု ဂဏ္ဍန္တေန သကဋ-
ဗျူဟံ ကတွာ ဂဏှိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အသုကသ္မိံ နာမ ပဗ္ဗတကဏ္ဏေ ဒွိသု ပဿေသု
သုရပုရိသေ ဌပေတွာ ပုရတော ဗလံ ဒဿေတွာ အန္တော ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ
နဒိတွာ ဝဂ္ဂိတွာ ကုမိနေ ပဝိဋ္ဌမစ္ဆံ ဝိယ အန္တောမုဠိယံ ကတွာဝ နံ ဂဟေတုံ
သက္ကာတိ။

ပယောဇိတပုရိသာ တံ ကထံ သုတွာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ
မဟတိယာ သေနာယ ဂန္တော တထာ ကတွာ အဇာတသတ္တု ဂဟေတွာ
သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဗန္တိတွာ ကတိပါဟံ နိဗ္ဗဒံ ကတွာ “ပုန ဝေရူပံ မာ ကရိ”တိ
အဿာသေတွာ မောစေတွာ မိတရံ ဝဇိရကုမာရိ” နာမ တဿ ဒတွာ
မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝိဿဇ္ဇေသိ။ “ကောသလရညာ ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရဿ
သံဝိဓာနေန အဇာတသတ္တု ဂဟိတော”တိ ဘိက္ခုနံ အန္တရေ ကထာ သမုဋ္ဌဟိ၊
ဓမ္မသဘာယမ္ပိ တမေဝ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ
နုတ္တဘိက္ခုဝေတေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခုဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဓနုဂ္ဂဟတိဿော ယုဒ္ဓသံဝိဓာနေ
ဆေကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိနဂရဿ ဒွါရဂါမဝါသီ ဧကော ဝခုကီ ဒါရုအတ္ထာယ
အရညံ ဂန္တော အာဝါဇေ ပတိတံ ဧကံ သူကရပေါတကံ ဒိသော အာနေတွာ
“တစ္ဆသုကရော”တိဿ နာမံ ကတွာ ပေါသေသိ။ သော တဿ ဥပ-
ကာရကော အဟောသိ။ တုဏ္ဏေန ရုက္ခေ ပရိဝတ္တေတွာ ဒေတိ၊ ဒါဌာယ
ဝေဌေတွာ ကာဠသုတ္တံ ကခုတိ၊ မုခေန ခုသိတွာ ဝါသိနိခါဒနမုဂ္ဂရေ
အာဟရတိ။ သော ဝုရိပ္ပတ္တော မဟာဗလော မဟာသရီရော အဟောသိ။
အထ ဝခုကီ တသ္မိံ ပုတ္တပေမံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ “ဣမံ ဣဝ ဝသန္တိ ကောစိဒေဝ
ဟိံသေယျာ”တိ အရညေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော စိန္တေသိ “အဟံ ဣမသ္မိံ
အရညေ ဧကကောဝ ဝသိတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဤတကေ ပရိယေသိတွာ

တေဟိ ပရိဝုတော ဝသိဿာမီ”တိ။ သော ဝနဃဋ္ဌာယ သူကရေ ပရိယေ-
သန္တော ဗဟူ သူကရေ ဒိသွာ တုဿိတွာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၆၀။ “ယဒေသမာနာ ဝိစရိမှ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ။
အန္တေသံ ဝိစရိံ ဉှတိ၊ တေ’မေ အဓိဂတာ မယာ။

၁၆၁။ ဗဟုဗ္ဗိဒံ မူလဖလံ၊ ဘက္ခော စာယံ အနပ္ပကော။
ရမ္မာ စိမာ ဝိရိနဇ္ဇော၊ ဖာသုဝါသော ဘဝိဿတိ။

၁၆၂။ ဣဇေဝါဟံ ဝသိဿာမိ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉှတိဘိ။
အပ္ပေါဿုက္ကော နိရာသင်္ဂီ၊ အသောကော အကုတောဘယော”တိ။

တတ္ထ ယဒေသမာနာတိ ယံ ဉှတိဂဏံ ပရိယေသန္တာ မယံ ဝိစရိမှ။
အန္တေသန္တိ စိရံ ဝတ အန္တေသန္တော ဝိစရိ။ တေ’မေတိ တေ ဣမေ။ ဘက္ခောတိ
သွေဝ ဝနမူလဖလသင်္ဂါတော ဘက္ခော။ အပ္ပေါဿုက္ကောတိ အနုဿုက္ကော
ဟုတွာ။

သူကရာ တဿ ဝစနံ သုတွာ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟံသု—

၁၆၃။ “အညဗ္ဗိ လေဏံ ပရိယေသ၊ သတ္တု နော ဣဓ ဝိဇ္ဇတိ။
သော တစ္ဆ သူကရေ ဟန္တိ၊ ဣဓာဂန္တာ ဝရံ ဝရ”န္တိ။

တတ္ထ တစ္ဆာတိ တံ နာမေနာလပန္တိ။ ဝရံ ဝရန္တိ သူကရေ ဟနန္တော
ထူလမံသံ ဝရံ ဝရညေဝ ဟနတိ။

ဣတော ပရံ ဥတ္တာနသမ္ပန္နဂါထာ ပါဠိနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ—

၁၆၄။ “ကော န’မှာကံ ဣဓ သတ္တု၊ ကော ဉှတိ သုသမာဂတေ”။
ဒုပ္ပဓံသေ^၂ ပဓံသေတိ၊ တံ မေ အက္ခာထ ပုစ္ဆိတာ။

၁၆၅။ ဥဒ္ဓဂ္ဂရာဇီ မိဂရာဇာ၊ ဗလိ ဒါဌာဝုဓော မိဂေါ။
သော တစ္ဆ သူကရေ ဟန္တိ၊ ဣဓာဂန္တာ ဝရံ ဝရံ။

၁၆၆။ န နော ဒါဌာ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဗလံ ကာယေ သမောဟိတံ။
သဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတွာန၊ ဝသံ ကာဟာမ ဧကကံ။

၁၆၇။ ဟဒယင်္ဂမံ ကဏ္ဍသုခံ၊ ဝါစံ ဘာသသိ တစ္ဆက။
ယောပိ ယုဒ္ဓေ ပလာယေယျ၊ တမ္ပိ ပစ္ဆာ ဟနာမသေ”တိ။

တတ္ထ ကော နုမ္မာကန္တိ^၁ အဟံ တုမေ ဒိသ္မာဝ “ဣမေ သူကရာ အပ္ပမံသ-
လောဟိတာ၊ ဘယေန နေသံ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေသိ။ တဿာ မေ အာစိက္ခယ၊
ကော နု အမှာကံ ဣမ သတ္တု။ ဥဒ္ဓဂ္ဂရာဇိတိ ဥဒ္ဓဂ္ဂါဟိ သရီရရာဇိဟိ သမန္နာ-
ဂတော။ ဗျုပ္ပံ သန္နာယေဝမာဟံသု။ ယောပိတိ ယော အမှာကံ အန္တရေ
ဧကောပိ ပလာယိသတိ၊ တမ္ပိ မယံ ပစ္ဆာ ဟနိဿာမာတိ။

တစ္ဆသူကရာ သဗ္ဗေ သူကရေ ဧကစိတ္တေ ကတွာ ပုစ္ဆိ “ကာယ ဝေလာယ
ဗျုပ္ပေါ အာဂမိသတိ”တိ။ အဇ္ဇ ပါတောဝ ဧကံ ဂဟေတွာ ဂတော၊ သေ
ပါတောဝ အာဂမိသတိတိ။ သော ယုဒ္ဓကုသလော “ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဌိတေန
သက္ကာ ဇေတု”န္တိ ဘူမိသီသံ ပဇာနာတိ၊ တဿာ ဧကံ ပဒေသံ သလ္လက္ခေတွာ
ရတ္တိမေဝ သူကရေ ဂေါစရံ ဂါဟာပေတွာ ဗလဝပစ္စုသတော ပဋ္ဌာယ “ယုဒ္ဓိ
နာမ သကဋုဗျူဟာဒိဝသေန တိဝိမံ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ပဒုမဗျူဟံ
သံဝိဒဟတိ။ မဇ္ဈေ ဌာနေ ဒီရပိဝကေ သူကရပေါတကေ ဌပေသိ၊ တေ
ပရိဝါရေတွာ တေသံ မာတရေ၊ တာ ပရိဝါရေတွာ ဝဉ္စာ သူကရိယော၊
တာသံ အနန္တရာ သူကရပေါတကေ၊ တေသံ အနန္တရာ မကုလဒါဌေ တရုဏ-
သူကရေ၊ တေသံ အနန္တရာ မဟာဒါဌေ၊ တေသံ အနန္တရာ ဇိဏ္ဏသူကရေ၊
တတော တတ္ထ တတ္ထ ဒသဝဂ္ဂံ ဝိသတိဝဂ္ဂံ တိသဝဂ္ဂဉ္စ ကတွာ ဗလဂုမ္ပံ ဌပေသိ။
အတ္တနော အတ္တာယ ဧကံ အာဝါဠိ၊ ဗျုပ္ပဿ ပတနတ္တာယ ဧကံ သုပ္ပသဏ္ဌာနံ
ပဗ္ဗာရံ ကတွာ ခဏာပေသိ။ ဤန္တံ အာဝါဠာနံ အန္တရေ အတ္တနော ဝသနတ္တာယ
ပိဋ္ဌကံ ကာရေသိ။ သော ထာမသမ္ပန္နေ ယောဓသူကရေ ဂဟေတွာ တသ္မိံ
တသ္မိံ ဌာနေ သူကရေ အဿာသေန္တော ဝိစရိ။ တဿေဝံ ကရေန္တဿေဝ
သူရိယော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။

အထ ဗျုပ္ပရာဇာ ကုဋဇဋိလဿ အဿမပဒါ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗတတလေ
အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသ္မာ သူကရာ “အာဂတော နော ဘန္တေ ဝေရီ”တိ ဝဒိံသု။ မာ
ဘာယထ၊ ယံ ယံ သေ ကရေတိ၊ တံ သဗ္ဗံ သရိက္ခာ ဟုတွာ ကရေထာတိ။
ဗျုပ္ပေါ သရိရံ ဝိရုနိတွာ ဩသက္ကန္တော ဝိယ ပဿာဝမကာသိ၊ သူကရာပိ
တထေဝ ကရိံသု။ ဗျုပ္ပေါ သူကရေ ဩလောကေတွာ မဟာနဒံ နဒိ၊ တေပိ
တထေဝ ကရိံသု။ သော တေသံ ကိရိယံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “န ဣမေ ပုဗ္ဗသဒိသာ၊

အဇ္ဇေ မယံ ပဋိသတ္တုနော ဟုတွာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဌိတာ၊ သံဝိဒံဟကော နေသံ သေနာ-
နာယကောပိ အတ္ထိ၊ အဇ္ဇေ မယာ ဧတေသံ သန္တိကံ ဂန္တံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ မရဏ-
ဘယတဇ္ဇိတော နိဝတ္တိတွာ ကုဋ္ဌဇဉ်လဿ သန္တိကံ ဂတော။ အထ နံ သော
တုစ္ဆဟတ္ထံ ဒိသွာ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၈။ “ပါဏာတိပါတာ ဝိရတော န အဇ္ဇေ၊
အဘယံ န တေ သဗ္ဗဘူတေသု ဒိန္နံ။
ဒါဌာ န တေ မိဂဝဇာယ န သန္တိ၊
ယော သဗ်ပတ္တော ကပဏောဝ ဖျာယသီ”တိ။

တတ္ထ သဗ်ပတ္တောတိ ယော တံ သူကရသဗ်ပတ္တော ဟုတွာ ကိဉ္စ ဂေါစရံ
အလဘိတွာ ကပဏော ဝိယ ဖျာယသီတိ။

အထ ဗျဠေါ တိသော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၆၉။ “န မေ ဒါဌာ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊
ဗလံ ကာယေ သမောဟိတံ။
ဉ္ဇတိ စ ဒိသွာန သာမဂ္ဂိ ဧကတော၊
တသ္မာ စ ဖျာယာမိ ဝနမ္ပိ ဧကကော။

၁၇၀။ ဣမ’ဿုဒံ ယန္တိ ဒိသောဒိသံ ပုရေ၊
ဘယဉ္စိတာ လေဏဂဝေသိနော ပုထု။
တေ ဒါနိ သင်္ဂမ္မ ဝသန္တိ ဧကတော၊
ယတ္ထဉ္စိတာ ဒုပ္ပသဟ’ဇ္ဇ တေ မယာ။

၁၇၁။ ပရိဏာယကသမ္ပန္နာ၊ သဟိတာ ဧကဝါဒိနော။
တေ မံ သမဂ္ဂါ ဟိ’သေယျ၊ တသ္မာ နေသံ န ပတ္ထယေ”တိ။

တတ္ထ သာမဂ္ဂိ ဧကတောတိ သဟိတာ^၁ ဟုတွာ ဧကတော ဌိတေ။
ဣမ’ဿုဒန္တိ ဣမေ သုဒံ မယာ အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဩလောကိတမတ္တာဝ
ပုဗ္ဗေ ဒိသောဒိသံ ဂစ္ဆန္တိ။ ပုထုတိ ဝိသုံ ဝိသုံ။ ယတ္ထဉ္စိတာတိ ယသ္မိံ ဘူမိဘာဂေ
ဌိတာ။ ပရိဏာယကသမ္ပန္နာတိ သေနာနာယကေန သမ္ပန္နာ။ တသ္မာ နေသံ န
ပတ္ထယေတိ တေန ကာရဏေန ဧတေသံ န ပတ္ထေမိ။

တံ သုတွာ ကုဋ္ဌဇဋိလော တဿ ဥဿာဟံ ဇနယန္တော ဂါထမာဟ—

၁၇၂။ “ဧကောဝ ဣန္ဒော အသုရေ ဇိနာတိ၊
ဧကောဝ သေနော ဟန္တိ ဒိဇေ ပဿယ။
ဧကောဝ ဗျဠေဝါ မိဂသဃံပတ္တော၊
ဝရံ ဝရံ ဟန္တိ ဗလံ ဟိ တာဒိသ”န္တိ။

တတ္ထ မိဂသဃံပတ္တောတိ မိဂဂဏပတ္တော ဟုတွာ ဝရံ ဝရံ မိဂံ ဟန္တိ။
ဗလံ ဟိ တာဒိသန္တိ တာဒိသံ ဟိ တဿ ဗလံ။

အထ ဗျဠေဝါ ဂါထမာဟ—

၁၇၃။ “န ဟေဝ ဣန္ဒော န သေနော၊ နပိ ဗျဠေဝါ မိဂါမိပေါ။
သမဂ္ဂေ သဟိတေ ဉ္ဇတိ၊ န ဗျဠေ ကုရုတေ ဝသေ”တိ။

တတ္ထ ဗျဠေတိ ဗျဠသဒိသေ ဟုတွာ သရီရဝိဇ္ဇနနာဒိနိ ကတွာ ဌိတေ
ဝသေ န ကုရုတေ၊ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တာပေတုံ န သက္ကောတိတိ အတ္တော။

ပုန ဇဋိလော တံ ဥဿာဟေန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၇၄။ “ကုမ္ဘိလကာ သကုဏကာ၊ သဃိနော ဂဏစာရိနော။
သမ္မောဒမာနာ ဧကန္တံ၊ ဥပ္ပတန္တိ ဥယန္တိ စ။

၁၇၅။ တေသံ စ ဥယမာနာနံ၊ ဧကေတ္ထ အပသက္ကတိ။
တဉ္စ သေနော နိတာဠေတိ၊ ဝေယျုပ္ပိယေဝ သာ ဂတိ”တိ။

တတ္ထ ကုမ္ဘိလကာတိ ဧဝံနာမကာ ခုဒ္ဒကသကုဏာ။ ဥပ္ပတန္တိတိ ဂေါစရံ
စရန္တာ ဥပ္ပတန္တိ။ ဥယန္တိ စာတိ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တိ။
ဧကေတ္ထ အပသက္ကတိတိ ဧကော ဧတေသု ဩသက္ကိတွာ ဝါ ဧကပဿေန
ဝါ ဝိသုံ ဂစ္ဆတိ။ နိတာဠေတိတိ ပဟရိတွာ ဂဏှာတိ။ ဝေယျုပ္ပိယေဝ သာ
ဂတိတိ ဗျဠိနံ သောတိ ဝေယျုပ္ပိ၊ သမဂ္ဂါနံ ဂစ္ဆန္တာနမ္ပိ သော ဝေရူပါ ဂတိ
ဗျဠိနံ ဂတိယေဝ နာမ ဟောတိ။ န ဟိ သက္ကာ သဗ္ဗေဟိ ဧကတောဝ ဂန္တု၊
တသ္မာ ယော ဧဝံ တတ္ထ ဧကော ဂစ္ဆတိ၊ တံ ဂဏှာတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ “ဗျဠရာဇေ တံ အတ္တနော ဗလံ န ဇာနာသိ၊ မာ ဘာယိ၊
ဧကဝလံ တံ နဒိတွာ ပက္ခန္တိ၊ ဒွေ ဧကတော ဂစ္ဆန္တာ နာမ န ဘဝိဿန္တိ”တိ

ဥဿာဟေသိ။ သော တထာ အကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ အာဟ—

၁၇၆။ “ဥဿာဟိတော ဇဋ္ဌိလေန၊ လုဒ္ဓေနာ’မိသစက္ခုနာ။
ဒါဋ္ဌိ ဒါဋ္ဌိသု ပက္ခန္တိ၊ မညမာနော ယထာ ပုရေ”တိ။

တတ္ထ ဒါဋ္ဌိတိ သယံ ဒါဌာဝုဓော ဣတရေသု ဒါဌာဝုဓေသု ပက္ခန္တိ။
ယထာ ပုရေတိ ယထာ ပုဗ္ဗေ မညတိ၊ တထေဝ မညမာနော။

သော ကိရ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗတတလေ တာဝ အဋ္ဌာသိ။ သူကရာ “ပုနာဂတော သာမိ စောရော”တိ တစ္ဆဿ အာရောစေသုံ။ သော “မာ ဘာယထာ”တိ တေ အဿာသေတွာ ဥဋ္ဌာယ ဦးနှံ အာဝါဋ္ဌာနံ အန္တရေ ဝိဋ္ဌကာယ အဋ္ဌာသိ။ ဗျုပ္ပေါ ဝေဂံ ဇနေတွာ တစ္ဆသူကရံ သန္ဓာယ ပက္ခန္တိ။ တစ္ဆသူကရော ပရိဝတ္တိတွာ ပစ္ဆာမုခေါ ပုရိမအာဝါဋ္ဌေ ပတိ။ ဗျုပ္ပေါ စ ဝေဂံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဂန္ဓာ သုပ္ပပဗ္ဗာရေ အာဝါဋ္ဌေ ပတိတွာ ပုဉ္ဇကိတောဝံ^၁ အဋ္ဌာသိ။ တစ္ဆသူကရော ဝေဂေန ဥဋ္ဌာယ တဿ အန္တရသတ္တိမိ ဒါဋ္ဌိ ဩတာရေတွာ ယာဝ ဟဒယာ ဗာလေတွာ မံသံ ခါဒိတွာ မုခေန ခံသိတွာ ဗဟိအာဝါဋ္ဌေ ပါတေတွာ “ဂဏှထိမံ ဒါသ”န္တိ အာဟ။ ပဌမာဂတာ ဧကဝါရမေဝ တုဏှောတာရဏမတ္ထံ လဘိံသု၊ ပစ္ဆာ အာဂတာ အလဘိတွာ “ဗျုပ္ပမံသံ နာမ ကိဒိသ”န္တိ ဝဒိံသု။ တစ္ဆသူကရော အာဝါဋ္ဌာ ဥတ္တရိတွာ သူကရေ ဩလောကေတွာ “ကိံ န ခေါ န တုဿထာ”တိ အာဟ။ သာမိ ဧကော တာဝ ဗျုပ္ပေါ ဂဟိတော၊ အညော ပနေကော ဒသဗျုပ္ပန္နကော^၂ အတ္ထိတိ။ ကော နာမေသောတိ။ ဗျုပ္ပေန အာဘတာဘတမံသံ ခါဒကော ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလောတိ။ “တေန ဟိ ဧထ၊ ဂဏှိဿာမ န”န္တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေဂေန ပက္ခန္တိ။

ဇဋ္ဌိလော “ဗျုပ္ပေါ စိရာယတိ”တိ တဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ဗဟူ သူကရေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ “ဣမေ ဗျုပ္ပ မာရေတွာ မမ မာရဏတ္ထာယ အာဂစ္ဆန္တိ မညေ”တိ ပလာယိတွာ ဧကံ ဥဒုဗ္ဗရရက္ခံ အဘိရဟိ။ သူကရာ “သေ ရက္ခံ အာရုဋ္ဌော”တိ ဝဒိံသု။ ကိံ ရက္ခန္တိ။ ဥဒုဗ္ဗရရက္ခန္တိ။ “တေန ဟိ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ ဣဒါနိ နံ ဂဏှိဿာမာ”တိ တရုဏသူကရေ ပက္ခောသိတွာ

၁-ပုဉ္ဇကတော (သျှာ၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၂-၃၆၆-ပိဋ္ဌေ စ)၊ ပဉ္ဇလိကောဝ (က)

၂-ဗျုပ္ပနာယကော (သျှာ)၊ ဒါသဗျုပ္ပနကော (က)၊ ဒသဗျုပ္ပနာယကော (ဣ)၊

ဇာတက-ဋ္ဌ ၂-၃၆၆-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ရုက္ခမူလတော ပံသုံ အပဗျူဟာပေသိ၊ သူကရိဟိ မုခပူရံ ဥဒကံ အာဟရာပေသိ၊
မဟာဒါဌသူကရေဟိ သမန္တာ မူလာနိ ဆိန္ဒာပေသိ။ ဧကံ ဥဇုကံ ဩတိဏ္ဏ-
မူလမေဝ အဋ္ဌာသိ။ တတော သေသသူကရေ “တုဗ္ဗေ အပေထာ”တိ
ဥဿာရေတွာ ဇဏ္ဍကေဟိ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဒါဌာယ မူလံ ပဟရိ၊ ဖရသုနာ
ပဟရံ ဝိယ ဆိန္ဒိတွာ ဂတံ၊ ရုက္ခော ပရိဝတ္တိတွာ ပတိ။ တံ ကုဋ္ဌဇဋိလံ
ပတန္တမေဝ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ မံသံ ဘက္ခေသုံ။ တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ ရုက္ခဒေဝတာ
ဂါထမာဟ—

၁၇၇။ “သာဓု သမ္ပဟုလာ ဉှတိ၊ အပိ ရုက္ခာ အရညဇာ။
သူကရေဟိ သမဂ္ဂေဟိ၊ ဗျဿေါ ကောယနေ ဟတော”တိ။

တတ္ထ ကောယနေ ဟတောတိ ကေဂမနသ္မိယေဝ^၁ ဟတော။
ဥဘိန္ဒံ ပန နေသံ ဟတဘာဝံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၁၇၈။ “ဗြာဟ္မဏဇ္ဇေဝ ဗျုပ္ပဉ္စ၊ ဥဘော ဟန္တာန သူကရာ။
အာနန္ဒိနော ပမုဒိတာ၊ မဟာနာဒံ ပနာဒိသု”န္တိ။

ပုန တစ္ဆသူကရော တေ ပုစ္ဆိ “အညေပိ ဝေါ အမိတ္တာ အတ္ထိ”တိ။ သူကရာ
“နတ္ထိ သာမိ”တိ ဝတွာ “တံ အဘိသိဉ္စိတွာ ရာဇာနံ ကရိဿာမာ”တိ ဥဒကံ
ပရိယေသန္တာ ဇဋိလဿ ပါနိယသင်္ခံ ဒိသွာ တံ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋံ သင်္ခရတနံ
ပူရေတွာ ဥဒကံ အဘိဟရိတွာ တစ္ဆသူကရံ ဥဒုမ္ပရရုက္ခမူလေယေဝ အဘိ-
သိဉ္စိသု။ အဘိသေကဥဒကံ အာသိတ္တံ၊ သူကရိမေဝဿ အဂ္ဂမဟေသိ-
ကရိသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ဥဒုမ္ပရဘဒ္ဒဝိဌေ နိသိဒါပေတွာ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋသင်္ခေန
အဘိသေကကရဏံ ပဝတ္တံ။ တမ္ပိ အတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဩသာန-
ဂါထမာဟ—

၁၇၉။ “တေ သု ဥဒုမ္ပရမူလသ္မိ၊ သူကရာ သုသမာဂတာ။
တစ္ဆကံ အဘိသိဉ္စိသု၊ တံ နော ရာဇာသိ ဣဿရေ”တိ။

တတ္ထ တေ သူတိ တေ သူကရာ၊ သု-ကာရေ နိပါတမတ္တံ။ ဥဒုမ္ပရမူလသ္မိန္တိ
ဥဒုမ္ပရဿ မူလေ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ
ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရော ယုဒ္ဓသံဝိဒဟနေ ဆေကောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ

သမောဓာနေသိ “တဒါ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ တစ္ဆ-
သူကရော ဓနုဂ္ဂဟတိဿော၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တစ္ဆသူကရဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-မဟာဝါဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၃)

ဝါဏိဇာ သမိတိ^၁ ကတွာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာဝတ္ထိ-
ဝါသိနော ဝါဏိဇေ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တေ ကိရ ဝေါဟာရတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တာ
သတ္တု မဟာဒါနံ ဒတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာယ “ဘန္တေ
သစေ အရောဂါ အာဂမိဿာမ၊ ပုန တုမှာကံ ပါဒေ ဝဋ္ဌိဿာမာ”တိ ဝတွာ
ပဉ္စမတ္တေဟိ သကဋသတေဟိ နိက္ခမိတွာ ကန္တာရံ ပတွာ မဂ္ဂံ အသလ္လက္ခေတွာ
မဂ္ဂမူဠာ နိရုဒ္ဓကေ နိရာဟာရေ အရဉ္စေ ဝိစရန္တာ ဧကံ နာဂပရိဂ္ဂဟိတံ
နိဂြောဓရက္ခံ ဒိသ္မာ သကဋာနိ မောစေတွာ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိံသု။ တေ
တဿ ဥဒကတိန္တာနိ ဝိယ နီလာနိ သိနိဋ္ဌါနိ ပတ္တာနိ ဥဒကပုဏ္ဏာ ဝိယ
စ သာခါ ဒိသ္မာ စိန္တယိံသု “ဣမသ္မိံ ရုက္ခေ ဥဒကံ သဉ္စရန္တံ ဝိယ ပညာ-
ယတိ၊ ဣမဿ ပုရိမသာခံ ဆိန္ဒာမ၊ ပါနီယံ နော ဒဿတိ”တိ။ အထေကော
ရက္ခံ အဘိရုဟိတွာ သာခံ ဆိန္ဒိ၊ တတော တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာ ဥဒကဓာရာ
ပဝတ္တိ။ တေ တတ္ထ နတွာ ဝိဝိတွာ စ ဒက္ခိဏသာခံ ဆိန္ဒိံသု၊ တတော
နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ နိက္ခမိ။ တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ပစ္စိမသာခံ ဆိန္ဒိံသု၊ တတော
အလင်္ကတဇ္ဇတ္ထိယော နိက္ခမိံသု။ တာဟိ သဗ္ဗိံ အဘိရုမိတွာ ဥတ္တရ-
သာခံ ဆိန္ဒိံသု၊ တတော သတ္တ ရတနာနိ နိက္ခမိံသု။ တာနိ ဂဟေတွာ ပဉ္စ
သကဋသတာနိ ပူရေတွာ သာဝတ္ထိံ ပစ္စာဂန္တာ ဓနံ ဂေါပေတွာ ဂန္ဓမာလာဒိ-
ဟတ္တာ ဇေတဝနံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ပူဇေတွာ ကေမန္တံ နိသိန္တာ
ဓမ္မကထံ သုတွာ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ မဟာဒါနံ ဒတွာ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ
ဒါနေ အမှာကံ နေဒါယိကာယ ရုက္ခဒေဝတာယ ပတ္တိံ ဒေမာ”တိ ပတ္တိံ
အဒံသု။ သတ္တာ နိဋ္ဌိတဘတ္တကိစ္စော “ကတရရုက္ခဒေဝတာယ ပတ္တိံ ဒေတာ”တိ
ပုစ္ဆိ။ ဝါဏိဇာ နိဂြောဓရက္ခေ နေဿ လဒ္ဓါကာရံ^၂ တထာဂတဿာရော-
စေသုံ။ သတ္တာ “တုမေ တာဝ မတ္တညုတာယ တဏှာဝသိကာ အဟုတွာ ဓနံ
လဘိတ္တ၊ ပုဗ္ဗေ ပန အမတ္တညုတာယ တဏှာဝသိကာ နေဉ္စ ဇီဝိတဉ္စ ဝိဇဟိ-
သု”တိ၊ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိနဂရေ^၁ တဒေဝ ပန ကန္တာရံ သွေဝ နိဂြောဓော။
ဝါဏီဇော မဂ္ဂမူဠာ ဟုတွာ တမေဝ နိဂြောဓံ ပဿိံသု။ တမတ္ထံ သတ္တာ
အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ကထေန္တော ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၁၀၀။ “ဝါဏီဇော သမိတိံ^၂ ကတွာ၊ နာနာရဋ္ဌတော အာဂတာ။
ဓနာဟရာ ပက္ကမိံသု၊ ဧကံ ကတွာန ဂါမဏိံ။

၁၀၁။ တေ တံ ကန္တာရမာဂဗ္ဗ၊ အပ္ပဘက္ခံ အနောဒကံ။
မဟာနိဂြောဓမဒ္ဒက္ခ၊ သီတစ္ဆာယံ မနောရမံ။

၁၀၂။ တေ စ တတ္ထ နိသီဒိတွာ၊ တဿ ရုက္ခဿ ဆာယယာ။
ဝါဏီဇော သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ပါရုတာ။

၁၀၃။ အလ္လာယတေ အယံ ရုက္ခော၊ အပိ ဝါရိဝ သန္တတိ။
ဣဗ်^၃ဿ ပုရိမံ သာခံ၊ မယံ ဆိန္ဒာမ ဝါဏီဇော။

၁၀၄။ သာ စ ဆိန္ဒာဝ ပဉ္စရိ၊ အစ္စံ ဝါရိံ အနာဝိလံ။
တေ တတ္ထ နတွာ ပိဝိတွာ၊ ယာဝတိစ္ဆိံသု ဝါဏီဇော။

၁၀၅။ ဒုတိယံ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ပါရုတာ။
ဣဗ်^၃ဿ ဒက္ခိဏံ သာခံ၊ မယံ ဆိန္ဒာမ ဝါဏီဇော။

၁၀၆။ သာ စ ဆိန္ဒာဝ ပဉ္စရိ၊ သာလိမံသောဒနံ ဗဟုံ။
အပ္ပေါဒဝဏ္ဏေ ကုမ္ဘာသေ၊ သိဂိံ^၄ ဝိဒလသုပိယော။

၁၀၇။ တေ တတ္ထ ဘုတွာ ခါဒိတွာ၊ ယာဝတိစ္ဆိံသု ဝါဏီဇော။
တတိယံ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ပါရုတာ။
ဣဗ်^၃ဿ ပစ္ဆိမံ သာခံ၊ မယံ ဆိန္ဒာမ ဝါဏီဇော။

၁၀၈။ သာ စ ဆိန္ဒာဝ ပဉ္စရိ၊ နာရိယော သမလင်္ကတာ။
ဝိစိတြဝတ္ထာဘရဏာ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။

၁၀၉။ အပိ သု ဝါဏီဇော ဧကာ၊ နာရိယော ပဏ္ဍဝိသတိ။
သမန္တာ ပရိဝါရိံသု၊ တဿ ရုက္ခဿ ဆာယယာ။
တေ တာဟိ ပရိစာရေတွာ၊ ယာဝတိစ္ဆိံသု ဝါဏီဇော။

- ၁၉၀။ စတုတ္ထံ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ပါရုတာ။
ဣဃ်ဿ ဥတ္တရံ သာခံ၊ မယံ ဆိန္ဒာမ ဝါဏီဇာ။
- ၁၉၁။ သာ စ ဆိန္ဒာဝ ပဠရိ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။
ရဇတံ ဇာတရူပဉ္စ၊ ကုတ္တိယော ပဋိယာနိ စ။
- ၁၉၂။ ကာသိကာနိ စ ဝတ္ထာနိ၊ ဥဒ္ဒိယာနိ စ ကမ္မလာ။
တေ တတ္ထ ဘာရေ ဗန္ဓိတွာ၊ ယာဝတိစ္ဆိံသု ဝါဏီဇာ။
- ၁၉၃။ ပဉ္စမံ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ပါရုတာ။
ဣဃ်ဿ မူလံ ဆိန္ဒာမ၊ အပိ ဘိယျော လဘာမသေ။
- ၁၉၄။ အထုဋ္ဌဟိ သတ္တဝါဟော၊ ယာစမာနော ကတဉ္စလီ။
နိဂြောဓော ကိံ ပရဇ္ဈတိ၊ ဝါဏီဇာ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ။
- ၁၉၅။ ဝါရိဒါ ပုရိမာ သာခါ၊ အနုပါနဉ္စ ဒက္ခိဏာ။
နာရိဒါ ပစ္ဆိမာ သာခါ၊ သဗ္ဗကာမေ စ ဥတ္တရာ။
နိဂြောဓော ကိံ ပရဇ္ဈတိ၊ ဝါဏီဇာ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ။
- ၁၉၆။ ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ ဝါ။
န တဿ သာခံ ဘဉ္စေယျ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပါပကော။
- ၁၉၇။ တေ စ တဿာ'နာဒိယိတွာ၊ ဧကဿ ဝစနံ ဗဟူ။
နိသိတာဟိ ကုဋ္ဌာရိဟိ၊ မူလတော နံ ဥပက္ကမ္ပန္တိ။

တတ္ထ သမိတိံ ကတွာတိ ဗာရာဏသီယံ သမာဂမံ ကတွာ၊ ဗဟူ ဧကတော
ဟုတွာတိ အတ္ထော။ ပက္ကမိံ သူတိ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဗာရာဏသေယျကံ
ဘဏ္ဍံ အာဒါယ ပက္ကမိံသု။ ဝါမဏိန္တိ ဧကံ ပညဝန္တတရံ သတ္တဝါဟံ ကတွာ။
ဆာယယဒုတိံ ဆာယာယ။ အလ္လာယတေတိ ဥဒကဘရိတော ဝိယ အလ္လော၊
ဟုတွာ ပညာယတိ။ ဆိန္ဒာဝ ပဠရိတိ ဧကော ရုက္ခာရောဟနကုသလော
အဘိရုဟိတွာ တံ ဆိန္ဒိ၊ သာ ဆိန္ဒမတ္တာဝ ပဠရိတိ ဒဿေတိ။ ပရတောပိ
ဧသေဝ နယော။

အပ္ပေါဒဝဏ္ဏေ ကုမ္မာသေတိ အပ္ပေါဒကပါယာသသဒိသေ ကုမ္မာသေ။ သိဝိန္နိ သိဝိဝေရာဒိကံ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ။ ဝိဒလသူပိယောတိ^၁ မုဂ္ဂသူပါဒယော။ ဝါဏိဇာ ကောတိ ဧကေကဿ ဝါဏိဇဿ ယတ္ထကာ ဝါဏိဇာ၊ တေသု ဧကေကဿ ဧကေကာဝ၊ သတ္တဝါဟဿ ပန သန္တိကေ ပဉ္စဝိသတိတိ အတ္ထော။ ပရိဝါရိ^၂သူတိ^၂ ပရိဝါရေသုံ။ တာဟိ ပန သဒ္ဓိ^၃ယေဝ နာဂါနုဘာဝေန သာဏိဝိတာနသယနာဒိနိ ပဉ္စရိ^၄သု။

ကုတ္တိယောတိ ဟတ္ထတ္တရာဒယော။ ပဉ္စိယာနိ စာတိ ဥဏ္ဏာမယပစ္စတ္တရဏာနိ။ “သေတကမ္မလာနိ”တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ ဥဒ္ဓိယာနိ စ ကမ္မလာတိ ဥဒ္ဓိယာနိ နာမ^၅ ကမ္မလာ အတ္ထိ။ တေ တတ္ထ ဘာရေ ဗန္ဓိတွာတိ ယာဝတကံ ဣန္ဒြိ^၆သု၊ တာဝတကံ ဂဟေတွာ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ပူရေတွာတိ အတ္ထော။ ဝါဏိဇာ ဘဒ္ဒမတ္ထ၊ တေတိ ဧကေကံ ဝါဏိဇံ အာလပန္နော “ဘဒ္ဒံ တေ အတ္ထု”တိ အာဟ။ အန္ဓပါနဉ္စာတိ အန္ဓဉ္စ ပါနဉ္စ အဒါသိ။ သဗ္ဗကာမေ စာတိ သဗ္ဗကာမေ စ အဒါသိ။ မိတ္တဒုဉ္ဇော ဟိတိ မိတ္တာနံ ဒုပ္ပနပုရိသော ဟိ ပါပကော လာမကော နာမ။ အနာဒိယိတွာတိ^၇ တဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ။ ဥပက္ကမုန္တိ မောဟာဝ ဆိန္ဒိတုံ အာရတိ^၈သု။

အထ နေ ဆိန္ဒနတ္ထာယ ရုက္ခံ ဥပဂတေ ဒိသွာ နာဂရာဇာ စိန္တေသိ “အဟံ ဧတေသံ ပိပါသိတာနံ ပါနိယံ ဒါပေသိ” တတော ဒိဗ္ဗဘောဇနံ၊ တတော သယနာဒိနိ စေဝ ပရိစာရိကာ စ နာရိယော၊ တတော ပဉ္စသတသကဋပူရံ ရတနံ၊ ဣဒါနိ ပနိမေ ‘ရုက္ခံ မူလတော ဆိန္ဒိဿာမာ’တိ ဝဒန္တိ၊ အတိဝိယ လုဒ္ဓါဣမေ၊ ဌပေတွာ သတ္တဝါဟံ အဝသေသေ မာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ^၉တိ။ သော “ဧတ္တကာ သန္ဓုဒ္ဓယောဓာ နိက္ခမန္တ၊ ဧတ္တကာ ဓနုဂ္ဂဟာ၊ ဧတ္တကာ ဝမ္ဘိနော”တိ သေနံ ဝိစာရေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဂါထမာဟ—

၁၉၈။ “တတော နာဂါ နိက္ခမိ^၁သု၊ သန္ဓုဒ္ဓါ ပဏ္ဍဝိသတိ။
ဓနုဂ္ဂဟာနံ တိသတာ၊ ဆသဟဿာ စ ဝမ္ဘိနော”တိ။

တတ္ထ သန္ဓုဒ္ဓါတိ သုဝဏ္ဏရဇတောဒိဝမ္မကဝစိကာ^၁။ ဓနုဂ္ဂဟာနံ တိသတာတိ မေဏ္ဍဝိသာဏဓနုဂ္ဂဟာနံ တိဏိ သတာနိ။ ဝမ္ဘိနောတိ ခေဋကဖလကဟတ္ထာ ဆသဟဿာ။

၁-မိဒလသူပိယောတိ (သိ၊ ဣ)

၂-ပရိကရိသူတိ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)

၃-ဥဒ္ဓိယာနေ စ ကမ္မလာတိ ဥဒ္ဓိယာနာ နာမ (သိ၊ ဣ)၊ ဥဒ္ဓိယာနေဝ ကမ္မလာတိ ဥဒ္ဓိယာနံ နာမ (သျှ၊)

၄-အနာဒိတွာတိ (သိ၊ သျှ၊)

၅-သုဝဏ္ဏရဇတောဒိဝမ္မကဝစိတာ (သျှ၊)

၁၉၉။ “ဧတေ ဟနထ ဗန္ဓထ၊ မာ ဝေါ မုဋ္ဌိတ္ထ ဇိဝိတံ။

ဌပေတွာ သတ္တဝါဟံဝ၊ သဗ္ဗေ ဘသ္မိံ ကရေထ နေ”တိ—

အယံ နာဂရာဇေန ဝုတ္တဂါတာ။

တတ္ထ မာ ဝေါ မုဋ္ဌိတ္ထ ဇိဝိတန္တိ ကဿစိ ကေဿပိ ဇိဝိတံ မာ မုဋ္ဌိတ္ထ။

နာဂါ တထာ ကတွာ အတ္ထရဏာဒိနိ ပဉ္စသု သကဋသတေသု အာရော-
ပေတွာ သတ္တဝါဟံ ဂဟေတွာ သယံ တာနိ သကဋာနိ ပါဇေန္တာ ဗာရာဏသီ
ဂန္တာ သဗ္ဗံ ဓနံ တဿ ဂေဟေ ပဋိသာမေတွာ တံ အာပုဏ္ဏိတွာ အတ္တနော
နာဂဘဝနမေဝ ဂတာ။ တမတ္ထံ ဝိဒိတွာ သတ္တာ ဩဝါဒဝသေန ဂါယာဒွယ-
မာဟ—

၂၀၀။ “တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ သမ္ဗဿံ အတ္ထမတ္တနော။

လောဘဿ န ဝသံ ဂစ္ဆေ၊ ဟနေယျာရိသကံ မနံ။

၂၀၁။ ဧဝမာဒီနဝံ ဥတွာ၊ တဏှာ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။

ဝိတတဏှော အနာဒါနော၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”တိ။

တတ္ထ တသ္မာတိ ယသ္မာ လောဘဝသိကာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ၊ သတ္တ-
ဝါဟော ဥတ္တမသမ္ပတ္တိံ၊ တသ္မာ။ ဟနေယျာရိသကံ^၁ မနန္တိ အန္တော ဥပ္ပဇ္ဇ-
မာနာနံ နာနာဝိဓာနံ လောဘသတ္တုနံ သန္တကံ မနံ၊ လောဘသမ္ပယုတ္တစိတ္တံ
ဟနေယျာတိ အတ္ထော။ ဧဝမာဒီနဝန္တိ ဧဝံ လောဘေ အာဒီနဝံ ဇာနိတွာ။
တဏှာ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝန္တိ ဇာတိအာဒိဒုက္ခဿ တဏှာ သမ္ဘဝေါ၊ တတော ဧတံ
ဒုက္ခံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ဧဝံ တဏှာဝ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ ဥတွာ ဝိတတဏှော တဏှာအာ-
ဒါနေန အနာဒါနော မဂ္ဂေန အာဂတာယ သတိယာ သတော ဟုတွာ ဘိက္ခု
ပရိဗ္ဗဇေ ဣရိယေထ ဝတ္တေထာတိ အရဟတ္တေန ဒေသနာယ ကုဋံ ဂဏှိ။

ဣမဉ္စပန ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဥပါသကာ ပုဗ္ဗေလောဘဝသိကာ
ဝါဏိဇာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ၊ တသ္မာ လောဘဝသိကေန န ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ
ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယော-
သာနေ တေ ဝါဏိဇာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ။ တဒါ နာဂရာဇာ
သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ သတ္တဝါဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာဝါဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

၁-ဟနေယျ ဒိသတံ (သီ)၊ ဟနေယျ ဒိသကံ (သျှာ)

၁၁-သာမိနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၄)

အတ္တုတောဝတလောကသို့ နှိဗ္ဗာန်သတ္တုတောဝနေဝိဟရန္တော ဥပေါသထိကေ ဥပါသကေ အာရဗ္ဗကထေသိ။ တဒါဟိ သတ္တုတော “ဥပါသကာ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အတ္တုနော ဥပေါသထကမ္ပံ နိဿာယ မနုဿသရီရေနော ဒေဝလောကံ ဂန္ဓာ စိရံ ဝသိသု” တိ ဝတ္တာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ မိထိလာယံ သာမိနော နာမ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သော စတုသု နဂရဒ္ဓါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒ္ဓါရေ စာတံ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ သကလဇမ္ပဒီပံ ဥန္တင်္ဂလံ ကတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ဒေဝသိကံ ဆ သတသဟဿာနိ ဝယကရဏံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခတိ၊ ဥပေါသထံ ဥပဝသတိ။ ရဋ္ဌဝါသိနောပိ တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ မတမတာ ဒေဝနဂရေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိသု။ သုဓမ္မဒေဝသတံ ပူရေတွာ နိသိန္တာ ဒေဝါ ရညော သီလာဒိဂုဏမေဝ ဝဏ္ဏယန္တိ။ တံ သုတွာ သေသဒေဝါပိ ရာဇာနံ ဒဋ္ဌကာမာ အဟေသုံ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တေသံ မနံ ဝိဒိတွာ အာဟ “သာမိနရာဇာနံ ဒဋ္ဌကာမတ္တာ” တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ သော မာတလိ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ တံ ဝေဇယန္တရထံ ယောဇေတွာ သာမိနရာဇာနံ အာနေဟိ” တိ။ သော “သာမု” တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ ရထံ ယောဇေတွာ ဝိဒေဟရဋ္ဌံ အဂမာသိ။ တဒါ ပုဏ္ဏမဒိဝသော ဟောတိ။ မာတလိ မနုဿာနံ သာယမာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဃရဒ္ဓါရေသု သုခကထာယ နိသိန္နကာလေ စန္ဒမဏ္ဍလေန သဒ္ဓိ ရထံ ပေသေသိ။ မနုဿာ “ဒွေ စန္ဒာ ဥဋ္ဌိတာ” တိ ဝဒန္တာ ပုန စန္ဒမဏ္ဍလံ ဩဟာယ ရထံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “နာယံ စန္ဒော၊ ရထော ဧသော၊ ဒေဝပုတ္တော ပညာယတိ၊ ကဿေသ ဧတံ မနောမယသိန္နဝယုတ္တံ ဒိဗ္ဗရထံ အာနေတိ၊ န အညဿ၊ အမှာကံ ရညော ဘဝိဿတိ၊ ရာဇာ ဟိ နော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ” တိ သောမနုဿဇာတာ ဟုတွာ အဇ္ဈလိ ပဂ္ဂယု ဌိတာ ပဌမံ ဂါထမာဟံသု—

၂၀၂။ “အတ္တုတောဝတလောကသို့၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ လောမဟံသနော။
ဒိဗ္ဗော ရထော ပါတုရဟု၊ ဝေဒေဟဿ ယသသိနော” တိ။

တဿတ္ထော—အတ္တုတောဝတေသ အမှာကံ ရာဇာ၊ လောကသို့ လောမဟံသနော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ယဿ ဒိဗ္ဗော ရထော ပါတုရဟောသိ ဝေဒေဟဿ ယသသိနောတိ။

မာတလိပိ တံ ရထံ အာနေတွာ မနုဿေသု ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေန္တေသု တိက္ခတ္ထံ၊ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရညော နိဝေသနဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ ရထံ နိဝတ္တေတွာ ပစ္ဆိမာဘာဂေန သီဟပဉ္စရဥမ္မာရေ ဌပေတွာ အာရောဟဏသဇ္ဇံ ကတွာ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိဝသံ ရာဇာပိ ဒါနသာလာယော ဩလောကေတွာ “ဣမိနာ နိယာမေန ဒါနံ ဒေသာ”တိ အာဏာပေတွာ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေတွာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော အလင်္ကတမဟာတလေ ပါစိနသီဟပဉ္စရာဘိမုခေါ ဓမ္မယုတ္တံ ကထေန္တော နိသိန္တော ဟောတိ။ အထ နံ မာတလိ ရထာဘိရုဟနတ္ထံ နိမန္တေတွာ အာဒါယ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၀၃။ “ဒေဝပုတ္တော မဟိဋ္ဌိကော၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
နိမန္တယိတ္ထ ရာဇာနံ၊ ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။

၂၀၄။ ဧဟိ’မံ ရထမာရုယ၊ ရာဇသေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ။
ဒေဝါ ဒဿနကာမာ တေ၊ တာဝတိံသာ သဇ္ဈန္ဒကာ။
သရမာနာ ဟိ တေ ဒေဝါ၊ သုဓမ္မာယံ သမစ္ဆရေ။

၂၀၅။ တတော စ ရာဇာ သာမိနော၊ ဝေဒေဟော မိထိလဂ္ဂဟော။
သဟဿယုတ္တမာရုယ၊ အဂါ ဒေဝါန သန္တိကေ။
တံ ဒေဝါ ပဋိနန္ဒိသု၊ ဒိသွာ ရာဇာနမာဂတံ။

၂၀၆။ သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။
နိသီဒ ဒါနိ ရာဇိသိ၊ ဒေဝရာဇဿ သန္တိကေ။

၂၀၇။ သက္ကောပိ ပဋိနန္ဒိတ္ထ၊ ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။
နိမန္တယိတ္ထ ကာမေဟိ၊ အာသနေန စ ဝါသဝေါ။

၂၀၈။ သာရ ခေါသိ အနုပ္ပတ္တော၊ အာဝါသံ ဝသဝတ္တိနံ။
ဝသ ဒေဝေသု ရာဇိသိ၊ သဗ္ဗကာမသမိဋ္ဌိသု။
တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ ဘုဉ္ဇ ကာမေ အမာနုသေ”တိ။

တတ္ထ သမစ္ဆရေတိ အစ္ဆန္တိ။ အဂါ ဒေဝါန သန္တိကေတိ ဒေဝါနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တသ္မိဋ္ဌိ ရထံ အဘိရုဟိတွာ ဌိတေ ရထော အာကာသံ ပက္ခန္ဓိ၊ သော မဟာဇနဿ ဩလောကေန္တဿေဝ အန္တရဓာယိ။ မာတလိ ရာဇာနံ ဒေဝလောကံ နေသိ။ တံ ဒိသွာ ဒေဝတာ စ သက္ကော စ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ

ကတွာ ပဋိသန္ဓာရံကရိံသု။ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ “တံ ဒေဝါ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပဋိနန္ဒိံ သူတိ ပုနပ္ပုနံ နန္ဒိံသု။ အာသနေန စာတိ ရာဇာနံ အာလိဂိတွာ “ဣဓ နိသီဒါ” တိ အတ္တနော ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာသနေန စ ကာမေဟိ စ နိမန္တေသိ။ ဥပဗုရဇ္ဇံ ဒတွာ ကောသနေ နိသီဒါပေသိတိ အတ္ထော။

တတ္ထ သက္ကေန ဒေဝရညာ ဒသယောဇနသဟဿံ ဒေဝနဂရံ အမုတိယာ စ အတ္ထရာကောဋိယော ဝေဇယန္တပါသာဒဉ္စ မဇ္ဈေ ဘိဒ္ဓိတွာ ဒိန္နံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တဿ မနုဿဂဏနာယ သတ္တ ဝဿသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ။ တေနတ္တ-ဘာဝေန ဒေဝလောကေ ဝသနကံ ပုညံ ဒိဏံ၊ အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ၊ တသ္မာ သက္ကေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော ဂါထမာဟ—

၂၀၉။ “အဟံ ပုရေ သဂ္ဂဂတော ရမာမိ၊
နစ္စေဟိ ဂိတေဟိ စ ဝါဒိတေဟိ။
သော ဒါနိ အဇ္ဇ န ရမာမိ သဂ္ဂေ၊
အာယံ န ဒိဏော မရဏံ န သန္တိကေ။
ဥဒါဟု မူဠောသ္မိ ဇနိန္ဒသေဋ္ဌာ” တိ။

တတ္ထ အာယံ န ဒိဏောတိ ကံ န မမ သရသေန ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဒိဏံ၊ ဥဒါဟု ဥပဇ္ဈေဒကကမ္မဝသေန မရဏံ သန္တိကေ ဇာတန္တိ ပုစ္ဆတိ။ ဇနိန္ဒသေဋ္ဌာတိ ဇနိန္ဒာနံ ဒေဝါနံ သေဋ္ဌ။

အထ နံ သက္ကော အာဟ—

၂၁၀။ “န တာယု ဒိဏံ မရဏန္တ ခူရေ၊
န စာပိ မူဠော နရဝီရသေဋ္ဌ။
တုယုန္တ ပုညာနိ ပရိတ္တကာနိ၊
ယေသံ ဝိပါကံ ဣဓ ဝေဒယိတ္ထော။

၂၁၁။ ဝသ ဒေဝါနုဘာဝေန၊ ရာဇသေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ။
တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ ဘုဉ္ဇ ကာမေ အမာနုသေ” တိ။

တတ္ထ “ပရိတ္တကာနိ” တိ ဣဒံ တေန အတ္တဘာဝေန ဒေဝလောကေ ဝိပါက-ဒါယကာနိ ပုညာနိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဣတရာနိ ပနဿ ပုညာနိ ပထဝိယံ ပံသု ဝိယ အပ္ပမာဏာနိ။ ဝသ ဒေဝါနုဘာဝေနာတိ အဟံ တေ အတ္တနော

ပုညာနိ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဒဿံမိ၊ မမာနုဘာဝေန ဝဿာတိ တံ သမဿာ-
သေန္တော အာဟ။

အထ နံ ပဋိက္ခိပန္တော မဟာသတ္တော အာဟ—

၂၁၂။ “ယထာ ယာစိတကံ ယာနံ၊ ယထာ ယာစိတကံ ဓနံ။
ဧဝံသမ္ပဒမေဝေ’တံ၊ ယံ ပရတော ဒါနပစ္စယာ။

၂၁၃။ န စာဟ’မေတ’မိစ္ဆာမိ၊ ယံ ပရတော ဒါနပစ္စယာ။
သယံကတာနိ ပုညာနိ၊ တံ မေ အာဝေဏိကံ ဓနံ။

၂၁၄။ သောဟံ ဂန္ဒာ မနုဿေသု၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟုံ။
ဒါနေန သမစရိယာယ၊ သံယမေန ဒမေန စ။
ယံ ကတွာ သုခိတော ဟောတိ၊ န စ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ ယံ ပရတော ဒါနပစ္စယာတိ ယံ ပရေန ဒိန္နတ္တာ လဗ္ဘတိ၊ တံ
ယာစိတကသဒိသမေဝ ဟောတိ။ ယာစိတကဋ္ဌိ တုဋ္ဌကာလေ ဒေန္တိ၊ အတုဋ္ဌ-
ကာလေ အတ္ထိန္ဒိတွာ ဂဏှန္တိတိ ဝဒတိ။ သမစရိယာယာတိ ကာယာဒီဟိ
ပါပဿ အကရဏေန။ သံယမေနာတိ သီလသံယမေန။ ဒမေနာတိ
ဣန္ဒြိယဒမနေန။ ယံ ကတွာတိ ယံ ကရိတွာ သုခိတော စေဝ ဟောတိ န စ
ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ၊ တထာရူပမေဝ ကမ္မံ ကရိဿာမီတိ။

အထဿ ဝစနံ သုတွာ သက္ကော မာတလိံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ တာတ
သာမိနရာဇာနံ မိထိလံ နေတွာ ဥယျာနေ ဩတာရေဟိ”တိ။ သော တထာ
အကာသိ။ ရာဇာ ဥယျာနေ စက်မတိ။ အထ နံ ဥယျာနပါလော ဒိဿာ ပုစ္ဆိတွာ
ဂန္ဒာ နာရဒရညော အာရောစေသိ။ သော ရညော အာဂတဘာဝံ သုတွာ “တံ
ပရတော ဂန္ဒာ ဥယျာနံ သဇ္ဇေတွာ တဿ စ မယျဉ္စ ဒွေ အာသနာနိ ပညာပေ-
ဟိ”တိ ဥယျာနပါလံ ဥယျောဇေသိ။ သော တထာ အကာသိ။ အထ နံ ရာဇာ
ပုစ္ဆိ “ကဿ ဒွေ အာသနာနိ ပညာပေသိ”တိ။ ဧကံ တုမှာကံ၊ ဧကံ အမှာကံ
ရညောတိ။ အထ နံ ရာဇာ “ကော အညော သက္ကော မမ သန္တိကေ အာသနေ
နိသီဒိဿတိ”တိ ဝတွာ ဧကသ္မိ နိသီဒိတွာ ဧကသ္မိ ပါဒေ ဌပေသိ။ နာရဒရာဇာ
အာဂန္တာ တဿ ပါဒေ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သော ကိရဿ သတ္တမော
ပနတ္တာ။ တဒါ ကိရ ဝဿသတာယုကကာလောဝ ဟောတိ။ မဟာသတ္တော
ပန အတ္တနော ပုညဗလေန ဧတ္တကံ ကာလံ ဝီတိနာမေသိ။ သော နာရဒံ
ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဥယျာနေ ဝိစရန္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၂၁၅။ “ဣမာနိ တာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဣမံ နိက္ခံ သုကုဏ္ဍလံ။
ဣမာ တာ ဟရိတာနူပါ၊ ဣမာ နဇ္ဇော သဝန္တိယော။

၂၁၆။ ဣမာ တာ ပေါက္ခရဏီ ရမ္မာ၊ စက္ကဝါကပကူဇိတာ။
မန္ဒာလကေဟိ သဉ္ဇန္တာ၊ ပဒုမုပ္ပလကေဟိ စ။
ယဿိမာနိ မမာယိံသု၊ ကိံ နု တေ ဒိသတံ ဂတာ။

၂၁၇။ တာနီဓ ခေတ္တာနိ သော ဘူမိဘာဂေါ၊
တေယေဝ အာရာမဝနူပစာရာ။
တမေဝ မယံ ဇနတံ အပဿတော၊
သုညံဝ မေ နာရဒ ခါယတေ ဒိသာ”တိ။

တတ္ထ ခေတ္တာနီတိ ဘူမိဘာဂေ သန္ဓာယာဟ။ ဣမံ နိက္ခန္တိ ဣမံ တာဒိသ-
မေဝ ဥဒကနိဗ္ဗမနံ။ သုကုဏ္ဍလန္တိ သောဘနေန မုသလပဝေသနကုဏ္ဍလေန
သမန္ဓာဂတံ။ ဟရိတာနူပါတိ ဥဒကနိဗ္ဗမနဿ ဥဘောသု ပဿေသု ဟရိတ-
တိဏသဉ္ဇန္တာ အနူပဘူမိယော။ ယဿိမာနိ မမာယိံသုတိ တာတ နာရဒ
ယေ မမ ဥပဋ္ဌာကာ စ ဩရောဓာ စ ဣမသ္မိံ ဥယျာနေ မဟန္တေန ယသေန
မယာ သဗ္ဗိံ ဝိစရန္တာ ဣမာနိ ဌာနာနိ မမာယိံသု ဝိယာယိံသု၊ ကတရံ နု
တေ ဒိသတံ ဂတာ၊ ကတ္ထ တေ ပေသိတာ။ တာနီဓ ခေတ္တာနီတိ ဣမသ္မိံ
ဥယျာနေ တာနေဝ ဇောနိ ဥပရောပနကဝိရုဟနဌာနာနိ။ တေယေဝ အာရာမ-
ဝနူပစာရာတိ ဣမေ တေယေဝ အာရာမဝနူပစာရာ၊ ဝိဟာရဘူမိယောတိ
အတ္ထော။

အထ နံ နာရဒေါ အာဟ “ဒေဝ တုမ္မာကံ ဒေဝလောကဂတာနံ ဣဒါနိ
သတ္တ ဝဿသတာနိ၊ အဟံ ဝေါ သတ္တမော ပနတ္တာ၊ တုမ္မာကံ ဥပဋ္ဌာကာ စ
ဩရောဓာ စ မရဏမုခံ ပတ္တာ၊ ဣဒံ ဝေါ အတ္တနော သန္တကံ ရဇံ၊ အနု-
ဘဝထ န”န္တိ။ ရာဇာ “တာတ နာရဒ နာဟံ ဣဓာဂစ္ဆန္တော ရဇတ္ထာယ
အာဂတော၊ ပုညကရဏတ္ထာယမ္ပိ အာဂတော၊ အဟံ ပုညမေဝ ကရိဿာမီ”တိ
ဝတ္တော ဂါထာ အာဟ—

၂၁၈။ “ဒိဋ္ဌာ မယာ ဝိမာနာနိ၊ ဩဘာသေန္တာ စတုဒ္ဓိသာ။
သမ္ဗုခါ ဒေဝရာဇဿ၊ တိဒသာနဉ္စ သမ္ဗုခါ။

၂၁၉။ ဝုတ္တံ မေ ဘဝနံ ဒိဗျံ၊ ဘုတ္တာ ကာမာ အမာနုဿ။
တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ သဗ္ဗကာမသမိဋ္ဌိသု။

၂၂၀။ သောဟံ တောဒိသံ ဟိတွာ၊ ပုညာယ'မိ ဣဓာဂတော။
ဓမ္မမေဝ စရိဿာမိ၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန အတ္ထိကော။

၂၂၁။ အဒဏ္ဍာဝစရံ မဂ္ဂံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတံ။
တံ မဂ္ဂံ ပဋိပဋ္ဌိဿံ၊ ယေန ဂစ္ဆန္တိ သုဗ္ဗတာ"တိ။

တတ္ထ ဝုတ္တံ မေ ဘဝနံ ဒိဗျန္တိ ဝေဇယန္တိ သန္ဓာယ အာဟ။ သောဟံ
တောဒိသန္တိ တာတ နာရဒေ သောဟံ ဗုဒ္ဓဉာဏေန အပရိစ္ဆိန္နနိယံ ဇေရူပံ ကာမ-
ဂုဏသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ပုညကရုဏတ္ထာယ ဣဓာဂတော။ အဒဏ္ဍာဝစရန္တိ
အဒဏ္ဍေဟိ နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍဟတ္ထေဟိ အဝစရိတဗ္ဗံ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရံ အဋ္ဌာဂိကံ
မဂ္ဂံ။ သုဗ္ဗတာတိ ယေန မဂ္ဂေန သုဗ္ဗတာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါဂစ္ဆန္တိ၊ အဟမ္ဘိ အဂတပုဗ္ဗံ
ဒိသံ ဂန္တံ၊ ဗောဓိတလေ နိသီဒိတွာ တမေဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဋ္ဌိဿာမိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာ ဂါထာယော သဗ္ဗညုတညာဏေန သမ္ဘိပိတွာ
ကထေသိ။ နာရဒေါ ပုနပိ အာဟ “ရဇ္ဇံ ဒေဝ အနုဿာဿ”တိ။ တာတ
န မေ ရဇ္ဇေနတ္ထော၊ သတ္ထ ဝဿသတာနိ ဝိဂတံ ဒါနံ သတ္တာဟေနေဝ ဒါတု-
ကာမမ္ဘိတိ။ နာရဒေါ “သာဓူ”တိ တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ မဟာဒါနံ
ပဋိယာဒေသိ။ ရာဇာ သတ္တာဟံ ဒါနံ ဒတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ကာလံ ကတွာ
တာဝတိံသဘဝနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဝသိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဥပေါသထ-
ကမ္ဘံ နာမာ”တိ ဒဿေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊
သစ္စပရိယောသာနေ ဥပေါသထိကေသု ဥပေါသကေသု ကေမိ သောတာပတ္တိ-
ဖလေ၊ ကေမိ သကဒါဂါမိဖလေ၊ ကေမိ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ
နာရဒရာဇာ သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ မာတလိ အာနန္ဒော၊ သက္ကော အနု-
ရုဒ္ဓေါ၊ သာဓိနရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သာဓိနဇာတကဝဏ္ဏနာ ကောဒသမာ။

၁၂-ဒသဗြာဟ္မဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၅)

ရာဇာ အဝေါစ ဝိဓုရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အသဒိသ-
ဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ အဋ္ဌကနိပါတေ အာဒိတ္တဇာတကေ^၁ ဝိတ္တာရိတ-
မေဝ။ ရာဇာ ကိရ တံ ဒါနံ ဒဒန္တော သတ္တာရံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ပဉ္စ ဘိက္ခု-
သတာနိ ဝိစိနိတွာ ဂဏှိတွာ မဟာခီဏာသဝါနံယေဝ အဒါသိ။ အထဿ
ဂုဏကထံ ကထေန္တာ “အာဝုသော ရာဇာ အသဒိသဒါနံ ဒဒန္တော ဝိစိနိတွာ
မဟပ္ပလဋ္ဌာနေ အဒါသိ”တိ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ
အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနစ္စရိယံ ဘိက္ခဝေ၊ ယံ ကောသလရာဇာ
မာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပဋ္ဌာကော ဟုတွာ ဝိစေယျဒါနံ ဒေတိ၊ ပေါရာဏက-
ပဏှိတာ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေဝိ ဝိစေယျဒါနံ အဒိသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကုရုရဋ္ဌေ ဣန္ဒပတ္တနဂရေ ယုမိဋ္ဌိလဂေါတ္တော ကောရဗျော နာမ
ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ဝိဓုရော နာမ အမစ္စော အတ္တဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနု-
သာသတိ။ ရာဇာ သကလဇမ္ပဒိပံ ခေါဘေတွာ မဟာဒါနံ ဒေတိ။ တံ
ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇန္တေသု ဧကောပိ ပဉ္စသီလမတ္တံ ရက္ခန္တော နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ
ဒုဿီလာဝ၊ ဒါနံ ရာဇာနံ န တောသေတိ။ ရာဇာ “ဝိစေယျဒါနံ မဟပ္ပလ”န္တိ
သီလဝန္တာနံ ဒါတုကာမော ဟုတွာ စိန္တေသိ “ဝိဓုရပဏှိတေန သဒ္ဓိံ မန္တ-
ယိဿာမိ”တိ။ သော တံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတံ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ ပဉ္စ
ပုစ္ဆိ။ တမတ္တံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဥပမုဂါထမာဟ—

၂၂၂။ “ရာဇာ အဝေါစ ဝိဓုရံ၊ ဓမ္မကာမော ယုမိဋ္ဌိလော”တိ။

ပရတော ရညော စ ဝိဓုရဿ စ ဝစနပဋိဝစနံ ဟောတိ—

“ဗြာဟ္မဏေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၂၃။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဉ္ဇေယျ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။

၂၂၄။ ဒုလ္လဘာ ဗြာဟ္မဏာ ဒေဝ၊ သီလဝန္တော ဗဟုဿုတာ။
ဝိရတာ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ တေ ဘုဉ္ဇေယျ ဘောဇနံ။

- ၂၂၅။ ဒသ ခလု မဟာရာဇ၊ ယာ တာ မြာဟ္မဏဇာတိယော။
တေသံ ဝိဘင်္ဂံ ဝိစယံ၊ ဝိတ္ထာရေန သုဏောဟိ မေ။
- ၂၂၆။ ပသိဗ္ဗကေ ဂဟေတွာန၊ ပုဏ္ဏေ မူလဿ သံပုတေ။
ဩသဓိကာယော ဂန္ဓေန္တိ၊ နှာပယန္တိ ဇပန္တိ စ။
- ၂၂၇။ တိကိစ္ဆကဿမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။
- ၂၂၈။ အပေတာ တေ စ မြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ^၁ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိရရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္ဓေ ဗဟုဿုတေ။
- ၂၂၉။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
- ၂၃၀။ ကိင်္ဂိဏိကာယော ဂဟေတွာ၊ ဘောသေန္တိ ပုရတောပိ တေ။
ပေသနာနိပိ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရတစရိယာသု သိက္ခရေ။
- ၂၃၁။ ပရိစာရကဿမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။
- ၂၃၂။ အပေတာ တေ စ မြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိရရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္ဓေ ဗဟုဿုတေ။
- ၂၃၃။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
- ၂၃၄။ ကမဏ္ဍလံ ဂဟေတွာန၊ ဝက်ဒဏ္ဍေ မြာဟ္မဏာ။
ပစ္စုပေဿန္တိ ရာဇာနော၊ ဂါမေသု နိဂမေသု စ။
နာ'ဒိန္ဓေ ဝုဠဟိဿာမ၊ ဂါမမိ ဝါ ဝနမိ ဝါ။

- ၂၃၅။ နိဂါဟကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။
- ၂၃၆။ အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
- ၂၃၇။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဠေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
- ၂၃၈။ ပရုဠကစ္ဆနခလောမာ၊ ပက်ဒန္တာ ရဇဿိရာ။
ဩကိဏ္ဍာ ရဇရေဏူဟိ၊ ယာစကာ ဝိစရန္တိ တေ။
- ၂၃၉။ ခါဏုဃာတသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။
- ၂၄၀။ အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
- ၂၄၁။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဠေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
- ၂၄၂။ ဟရိတကံ အာမလကံ၊ အဗ္ဗံ ဇမ္ဗု ဝိဘိတကံ။
လဗုဇံ ဒန္တပေါဏာနိ၊ ဗေလုဝါ ဗဒရာနိ စ။
- ၂၄၃။ ရာဇာယတနံ ဥစ္ဆုပ္ပုဋ်၊ မူမနေတ္ထံ မဓုအဇ္ဇနံ။
ဥစ္စာဝစာနိ ပဏိယာနိ၊ ဝိပဏေန္တိ ဇနာဓိပ။
- ၂၄၄။ ဝါဏိဇကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။
- ၂၄၅။ အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

- ၂၄၆။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
- ၂၄၇။ ကသိဝါဏိဇ္ဇံ ကာရေန္တိ၊ ပေါသယန္တိ အဇေဋ္ဌကေ။
ကုမာရိယော ပဝေစ္ဆန္တိ၊ ဝိဝါဟန္တာ'ဝဟန္တိ စ။
- ၂၄၈။ သမာ အဗ္ဗုဒ္ဓဝေဿေဟိ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ မြာဟူဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိဿေ နိပတာမသေ။
- ၂၄၉။ အပေတာ တေ စ မြဟူညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ မြာဟူဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
- ၂၅၀။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
- ၂၅၁။ နိက္ခိတ္တဘိက္ခံ ဘုဇ္ဇန္တိ၊ ဂါမေသျှေ'ကေ ပုရောဟိတာ။
ဗဟူ တေ ပရိပုစ္ဆန္တိ၊ အဏ္ဍစ္ဆေဒါ နိလန္ဉာကာ။
- ၂၅၂။ ပဿူပိ တတ္ထ ဟညန္တိ၊ မဟိံသာ သူကရာ အဇာ။
ဂေါဃာတကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ မြာဟူဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိဿေ နိပတာမသေ။
- ၂၅၃။ အပေတာ တေ စ မြဟူညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ မြာဟူဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
- ၂၅၄။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
- ၂၅၅။ အသိစမ္ပံ ဂဟေတွာန၊ ခဂ္ဂံ ပဂ္ဂယ မြာဟူဏာ။
ဝေဿပထေသု တိဋ္ဌန္တိ၊ သတ္ထံ အဗ္ဗာဟယန္တိပိ။
- ၂၅၆။ သမာ ဂေါပနိသာဒေဟိ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ မြာဟူဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိဿေ နိပတာမသေ။

၂၅၇။ အပေတာ တေ စ မြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိရရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၅၈။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။

၂၅၉။ အရညေ ကုဋိကံ ကတွာ၊ ကုဋာနိ ကာရယန္တိ တေ။
သသဗိဇ္ဇာရေ ဗာဓေန္တိ၊ အာဂေါဓာ မစ္ဆကစ္ဆပံ။

၂၆၀။ တေ လုဒ္ဒကသမာ ရာဇ၊ တေဝိ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၆၁။ အပေတာ တေ စ မြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိရရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၆၂။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။

၂၆၃။ အညေ ဓနဿ ကာမာ ဟိ၊ ဟေဋ္ဌာမဇ္ဇေ ပသက္ကိတာ။
ရာဇာနော ဥပရိ နှာယန္တိ၊ သောမယာဂေ ဥပဋ္ဌိတေ။

၂၆၄။ မလမဇ္ဇကသမာ ရာဇ၊ တေဝိ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၆၅။ အပေတာ တေ စ မြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ မြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိရရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၆၆။ ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္ပ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ”န္တိ။

တတ္ထ သီလဝန္တေတိ မဂ္ဂေနာဂတသီလေ။ ဗဟုဿုတေတိ ပဋိဝေဓဗဟု-
ဿုတေ။ ဒက္ခိဏန္တိ ဒါနံ။ ယေ တေတိ ယေ ဓမ္မိကာ သမဏမြာဟ္မဏာ တဝ

ဒါနံ ဘုဉ္ဇေယျံ၊ တေ ဒုလ္လဘာ။ ပြာဟ္မဏဇာတိယောတိ ပြာဟ္မဏကုလာနိ။
 တေသံ ဝိဘင်္ဂံ ဝိဇယန္တိ တေသံ ပြာဟ္မဏာနံ ဝိဘင်္ဂံ မမ ပညာယ ဝိစိတဘာဝံ
 ဝိတ္တာရေန သုဏောဟိ။ သံဝုတေတိ ဗဒ္ဒမုခေ။ ဩသဓိကာယော ဂန္ထေန္တိတိ “ဣဒံ
 ဣမဿ ရောဂဿ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဣဒံ ဣမဿ ရောဂဿ ဘေသဇ္ဇံ” န္တိ ဝေသိလောကေ^၁
 ဗန္ဓိတွာ မနုဿာနံ ဒေန္တိ။ နှာပယန္တိတိ၊ နဟာပနံ နာမ ကရေန္တိ။ ဇပန္တိ စာတိ
 ဘူတဝိဇ္ဇံ ပရိဝေတ္တန္တိ။ တိကိစ္ဆကသမာတိ ဝေဇ္ဇသဒိသာ။ တေပိ ဝုစ္စန္တိတိ တေပိ
 “ပြာဟ္မဏာ ဝါ မယံ၊ အပြာဟ္မဏာ ဝါ”တိ အဇာနိတွာ ဝေဇ္ဇကမ္ပေန ဇီဝိကံ
 ကပ္ပေန္တော ဝေါဟာရေန “ပြာဟ္မဏာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ အက္ခာတာ တေတိ ဣမေ တေ
 မယာ ဝေဇ္ဇပြာဟ္မဏာ နာမ အက္ခာတာ။ နိပတာမသေတိ ဝဒေဟိ ဒါနိ၊ ကိ^၂
 တာဒိသေ ပြာဟ္မဏေ နိပတာမ၊ နိမန္တနတ္ထာယ ဥပသင်္ကမာမ၊ အတ္ထိ တေ
 ဇေတေဟိ အတ္ထောတိ ပုစ္ဆတိ။ မြဟ္မညာတိ ပြာဟ္မဏမ္ပေတော။ န တေ ဝုစ္စန္တိတိ
 တေ ဗာဟိတပါပတာယ ပြာဟ္မဏာ နာမ န ဝုစ္စန္တိ။

ကိကိဏ္ဍိကာယောတိ မဟာရာဇ အပရေပိ ပြာဟ္မဏာ အတ္တနော ပြာဟ္မဏ-
 ဓမ္မံ ဆဋ္ဌေတွာ ဇီဝိကတ္ထာယ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံ ပုရတော ကံသတာဋ္ဌေ
 ဂဟေတွာ ဝါဒေန္တော ဂါယန္တော ဂစ္ဆန္တိ။ ပေသနာနိပိတိ ဒါသကမ္ပကရာ ဝိယ
 ပေသနာနိပိ ဂစ္ဆန္တိ။ ရထစရိယာသူတိ ရထသိပ္ပံ သိက္ခန္တိ။ ပရိစာရက-
 သမာတိ ဒါသကမ္ပကရသဒိသာ။ ဝက်ဒဏ္ဍန္တိ ဝက်ဒဏ္ဍကဋ္ဌံ^၃။ ပစ္စုပေသန္တိ
 ရာဇာနောတိ ရာဇရာဇမဟာမတ္တေ ပဋိစ္စ အာဂမ္မ သန္တာယ ဥပသေဝန္တိ။
 ဂါမေသု နိဂမေသု စာတိ တေသံ နိဝေသနဒွါရေ နိသီဒန္တိ။ နိဂ္ဂဟကသမာတိ
 နိဂ္ဂဟကာရကေဟိ ဗလိသာကေရာဇပုရိသေဟိ သမာ။ ယထာ တေ ပုရိသာ
 “အဂ္ဂဟေတွာ န ဂမိဿာမာ”တိ နိဂ္ဂဟံ ကတွာ ဂဏ္ဍန္တိယေဝ၊ တထာ “ဂါမေ
 ဝါ ဝနေ ဝါ အလဒ္ဓါ မရန္တာပိ န ဝုဠဟိဿာမာ”တိ ဥပဝသန္တိ။ တေပိတိ
 တေပိ ဗလိသာကေသဒိသာ ပါပဓမ္မာ။

ရုဇရေဏူဟိတိ ရုဇေဟိ စ ပံသူဟိ စ ဩကိဏ္ဍာ။ ယာစကာတိ ဓနယာစကာ။
 ခါဏုယာတသမာတိ မလိနသရိရတာယ ဈာမခေတ္တေ ခါဏုယာတကေဟိ
 ဘူမိံ ခဏိတွာ ဈာမခါဏုကဥဒ္ဓရဏကမနုဿေဟိ သမာနာ၊ “အဂ္ဂဟေတွာ န
 ဂမိဿာမာ”တိ နိစ္စလဘာဝေန ဌိတတ္တာ နိဇဏိတွာ ဌပိတဝတိခါဏုကာ
 ဝိယာတိပိ အတ္ထော။ တေပိတိ တေပိ တထာ လဒ္ဓံ ဓနံ ဝဗ္ဗိယာ ပယောဇေတွာ
 ပုန တထေဝ ဌိတတ္တာ^၄ ဒုဿီလာ ပြာဟ္မဏာ။

၁-ဝိလောတိကေ (သီ၊ ဣ)၊ သိလောကေန (က)

၃-ဝက်ဒန္တကဋ္ဌံ (သျှာ၊ က)

၂-နဟာပယန္တိတိ (သီ၊ ဣ)

၄-ဝိစရန္တော (သျှာ)

ဥစ္ဆိ၊ ပုဋိန္ဒ ဥစ္ဆိ၊ စေဝ ဖာဏိတပုဋ္ဌ။ မရအဉ္ဇနန္တိ မရဉ္ဇေဝ အဉ္ဇနဉ္ဇ။ ဥစ္စာ-
ဝစာနိတိ မဟဋ္ဌအပ္ပုဋ္ဌါနိ။ ပဏိယာနိတိ ဘဏ္ဍာနိ။ ဝိပဏေန္တိတိ ဝိတ္တိဏန္တိ။
ဧတိတိ တေဝိ ဣမာနိ ဧတ္တကာနိ ဝိတ္တိဏိတွာ ဇိဝိကကပ္ပကာ ဝါဏိဇက-
ဗြာဟ္မဏာ။ ပေါသယန္တိတိ ဂေါရသဝိက္ကယေန ဇိဝိကကပ္ပနတ္ထံ ပေါသေန္တိ။
ပဝေစ္ဆန္တိတိ အတ္တနော ဓိတရော ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ ပရေသံ ဒေန္တိ။
ဘေ ဧဝံ ပရေသံ ဒေမာနာ ဝိဝါဟန္တိ နာမ၊ အတ္တနော ပုတ္တာနံ အတ္တာယ
ဂဏ္ဍမာနာ အာဝါဟန္တိ နာမ။ အဗ္ဗုဒ္ဓဝေသေဟိတိ ၂ ကုဋုမ္ပိကေဟိ စေဝ
ဂဟပတိဟိ စ သမာ၊ တေဝိ ဝေါဟာရဝသေန “ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဝုစ္ဆန္တိ။

နိက္ခိတ္တဘိက္ခုန္တိ ဂါမပုရောဟိတာ ဟုတွာ အတ္တနော အတ္တာယ နိဗ္ဗေသိက္ခံ ၃။
ဗဟူ တေတိ ဗဟူ ဇနာ ဧတေ ဂါမပုရောဟိတေ နက္ခတ္တမုဟုတ္တမင်္ဂလာနိ ပုစ္ဆန္တိ။
အဏ္ဏန္တေဒါ နိလဉ္ဇကာတိ ဘတိ ၄ ဂဟေတွာ ဗလိဗဒ္ဓါနံ အဏ္ဏန္တေဒကာ စေဝ
တိသူလာဒိအင်္ဂကရဏေန လဉ္ဇကာ စ၊ လက္ခဏကာရကာတိ အတ္ထော။
တတ္ထာတိ တေသံ ဂါမပုရောဟိတာနံ ဂေဟေသု မံသဝိတ္တိဏနတ္ထံ ဧတေ
ပသုအာဒယောပိ ဟညန္တိ။ ဧတိတိ တေဝိ ဂေါဃာတကသမာ ဗြာဟ္မဏာတိ
ဝုစ္ဆန္တိ။

အသိဝေဗ္ဗန္တိ အသိလဋ္ဌိဉ္ဇေဝ ကဏ္ဍဝါရဏဉ္ဇ ၅။ ဝေသပထေသူတိ ဝါဏိဇာနံ
ဂမနမဂ္ဂေသု။ သတ္ထံ အဗ္ဗာဟယန္တိတိ သတ္ထဝါဟာနံ ဟတ္ထတော သတမ္ပိ
သဟဿမ္ပိ ဂဟေတွာ သတ္ထေ စောရာဋ္ဌဝိ အတိဗာဟေန္တိ။ ဂေါပနိသာ-
ဒေဟိတိ ဂေါပါလကေဟိ စေဝ နိသာဒေဟိ စ ဂါမဃာတကစောရေဟိ
သမာတိ ဝုတ္တံ။ ဧတိတိ တေဝိ ဝေရူပါ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္ဆန္တိ။ ဣဒါနိ
ကာရယန္တိ တေတိ ဣဒပါသာဒိနိ ရောပေန္တိ။ သသဗိဋ္ဌာရေတိ သသေ စေဝ
ဗိဋ္ဌာရေ စ။ ဧတေန ထလစရေ မိဂေ ဒသေတိ။ အာဂေါဓာ မစ္ဆကစ္ဆပန္တိ
ထလဇေသု တာဝ အာဂေါဓတော မဟန္တေ စ ခုဒ္ဒကေ စ ပါဏယော
ဗာဓေန္တိ မာရေန္တိ၊ ဇလဇေသု မစ္ဆကစ္ဆပေ။ ဧတိတိ တေဝိ လုဒ္ဓကသမာ
ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္ဆန္တိ။

အညေ နေဿ ကာမာ ဟိတိ အပရေ ဗြာဟ္မဏာ ဓနံ ပတ္ထေန္တာ။ ဟေဋ္ဌာ-
မဉ္ဇေ ပသက္ခိတာတိ ၆ “ကလိပဝါဟကမ္ပံ ကာရေဿာမာ”တိ ရတနမယံ မဉ္ဇံ
ကာရေတွာ တဿ ဟေဋ္ဌာ နိပဉ္ဇာ အတ္တန္တိ။ အထ နေသံ သောမယာဂေ
ဥပဋ္ဌိတေ ရာဇာနော ဥပရိ နဟာယန္တိ၊ တေ ကိရ သောမယာဂေ နိဋ္ဌိတေ

၁-မဟဋ္ဌသမ္ပုဋ္ဌါနိ (ဣ)

၂-အဗ္ဗုဒ္ဓဝေသေဟိတိ (သိ၊ သျှာ)

၃-နိဗ္ဗေသိက္ခံ (သျှာ)

၄-အသိဉ္ဇေဝ စမ္ပကဏ္ဍဝါရဏဉ္ဇ (သျှာ)

၅-ပသက္ခိတာတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

အာဂန္တာ တသ္မိံ မဉ္ဇေ နိသီဒန္တိ။ အထ နေ အညေ ဗြာဟ္မဏာ “ကလိံ ပဝါဟေဿာမာ”တိ နဟာပေန္တိ။ ရတနမဉ္ဇော စေဝ ရညော ရာဇာလင်္ကာ-
ရာ စ သဗ္ဗော ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ နိပန္နဿေဝ ဟောတိ။ စေတီတိ တေပိ မလမဇ္ဇ-
ကေဟိ နဟာပိတေဟိ သဒိသာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဂုစ္ဆန္တိ။

ဝေဠိမေ ဝေါဟာရမတ္ထုဗြာဟ္မဏေ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပရမတ္ထုဗြာဟ္မဏေ
ဒဿေန္တော ဒွေ ဂါယာ အဘာသိ—

၂၆၇။ “အတ္ထိ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ ဒေဝ၊ သီလဝန္တော ဗဟုဿုတာ။
ဝိရတာ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ တေ ဘုဉ္ဇေယျ ဘောဇနံ။

၂၆၈။ ကေဉ္စ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ န စ မဇ္ဇံ ပိဝန္တိ တေ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိဿေ နိပတာမဿေ”တိ။

တတ္ထ ‘သီလဝန္တော’တိ အရိယသီလေန သမန္နာဂတာ။ ဗဟုဿုတာတိ
ပဋိဝေဓောဟုသစ္စေန သမန္နာဂတာ။ တာဒိဿေတိ ဝေရူပေ ဗာဟိတပါပေ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓုဗြာဟ္မဏေ နိမန္တနတ္ထာယ ဥပသင်္ကမာမာတိ။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ ပုစ္ဆိ “သမ္ပ ဝိရရ ဝေရူပါ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျာ
ဗြာဟ္မဏာ ကဟံ ဝသန္တိ”တိ။ ဥတ္တရဟိမဝန္တေ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေ မဟာ-
ရာဇာတိ။ “တေန ဟိ ပဏ္ဍိတ တဝ ဗလေန မယံ တေ ဗြာဟ္မဏေ ပရိယေ-
သာ”တိ တုဋ္ဌမာနသော ဂါထမာဟ—

၂၆၉။ “ဧတေ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ ဝိရရ၊ သီလဝန္တော ဗဟုဿုတာ။
ဧတေ ဝိရရ ပရိယေသ၊ ဒိပ္ပဉ္စ နေ နိမန္တယာ”တိ။

မဟာသတ္တော “သာဓူ”တိ တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ “တေန ဟိ
မဟာရာဇ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ သဗ္ဗေ နဂရဝါသိနော ဒါနံ ဒတွာ
ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ သမာဒိန္နသီလာ ဟောန္တူ”တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ
“တုမှေပိ သဒ္ဓိံ ပရိဇနေန ဥပေါသထံ သမာဒိယတာ”တိ ဝတွာ သယံ
ပါတောဝ ဘုဉ္ဇိတွာ ဥပေါသထံ သမာဒါယ သာယနသမယေ ဇာတိပုပ္ဖပုဏ္ဏံ
သုဝဏ္ဏသမုဂ္ဂံ အာဟရာပေတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတံ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ပစ္စေက-
ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏေ အနုဿရိတွာ ဝဉ္စိတွာ “ဥတ္တရဟိမဝန္တေ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရ-
ဝါသိနော ပဉ္စသတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သွေ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တူ”တိ နိမန္တေတွာ
အာကာသေ အဋ္ဌ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိယော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တဒါ တတ္ထ ပဉ္စသတာ ပစ္စေက-
ဗုဒ္ဓါ ဝသန္တိ၊ ပုပ္ဖါနိ ဂန္တာ တေသံ ဥပရိ ပတိံသု။ တေ အာဝဇ္ဇေန္တော တံ

ကာရဏံ ဥတွာ “မာရိသာ ဝိဓုရပဏ္ဍိတေန နိမန္တိတဗ္ဗ၊ န ခေါ ပနေသ ဣတ္ထရသတ္တော၊ ဗုဒ္ဓကံရော သေ၊ ဣမသ္မိံယေဝ ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ ကရိဿာမဿ သင်္ဂဟ”န္တိ နိမန္တနံ အဓိဝါသယိံသု။ မဟာသတ္တော ပုပ္ဖါနံ အနာဂမနသညာယ အဓိဝါသိတဘာဝံ ဥတွာ “မဟာရာဇ သွေ ပစ္စေက-ဗုဒ္ဓါ အာဂမိဿန္တိ၊ သက္ကာရသမ္ဘာနံ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ ပုနဒိဝသေ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ မဟာတလေ မဟာရဟာနိ အာသနာနိ ပညပေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အနောတတ္ထဒဟေ ကတသရီရပဋိဇဂ္ဂနာ ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ အာကာသေနာဂန္တော ရာဇင်္ဂဏေ ဩတရိံသု။ ရာဇာ စ ဗောဓိသတ္တော စ ပသန္နမာနသာ တေသံ ဟတ္ထတော ပတ္တာနိ ဂဟေတွာ ပါသာဒံ အာရောပေ-တွာ နိသီဒါပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီ-ယေန ပရိဝိသိံသု။ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ စ ပုနဒိဝသတ္တာယာတိ ဧဝံ သတ္တ ဒိဝသေ နိမန္တေတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ အဒိသု။ တေ အနုမောဒနံ ကတွာ အာကာသေန တတ္ထေဝ ဂတာ၊ ပရိက္ခာရာပိ တေဟိ သဗ္ဗိယေဝ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “အနစ္စရိယံ ဘိက္ခဝေ ကောသလ-ရညော မမ ဥပဋ္ဌာကဿ သတော ဝိစေယျဒါနံ ဒါတုံ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေပိ ဗုဒ္ဓေ ဒါနံ အဒိသုယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဝိဓုရပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒသဗြာဟ္မဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ခွါဒသမာ။

၁၃-ဘိက္ခဝပရမ္ပရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၆)

သုခုမာလဂ္ဂံ ဒိသွာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ကုဋုမ္ပိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သဗ္ဓေါ အဟောသိ ပသန္နော၊ တထာဂတဿ စေဝ သံဃဿ စ နိဗ္ဗန္တိ မဟာသက္ကာရံ ကရောဟိ။ အထေက-ဒိဝသံ စိန္တေသိ “အဟံ ဗုဒ္ဓရတနဿ စေဝ သံဃရတနဿ စ ပဏီတာနိ ခါဒနီယဘောဇနီယာနိ စေဝ သုခုမဝတ္ထာနိ စ ဒေန္တော နိစ္စံ မဟာသက္ကာရံ ကရောမိ၊ ဣဒါနိ ဓမ္မရတနဿပိ ကရိဿာမိ၊ ကထံ န ခေါ တဿ သက္ကာရံ

ကရောဇ္ဇေန ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ သော ဗဟူနိ ဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဒါယ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သက္ကာရံ ဝန္တိတွာ ပုစ္ဆိ “အဟံ ဘန္တေ ဓမ္မရတနဿ သက္ကာရံ ကတ္တု- ကာမောမိ၊ ကထံ” န ခေါ တဿ သက္ကာရံ ကရောဇ္ဇေန ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ အထ နံ သတ္တာ အာဟ “သစေ ဓမ္မရတနဿ သက္ကာရံ ကတ္တုကာမော၊ ဓမ္မဘဏ္ဍာ- ဂါရိကဿ အာနန္ဒဿ သက္ကာရံ ကရောဟိ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏီတွာ ထေရံ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ မဟန္တေန သက္ကာရေန အတ္တနော ဂေဟံ နေတွာ မဟာရဟေ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဒတွာ မဟဋ္ဌေ တိစိဝရပ္ပဟောနကေ သာဠကေ အဒါသိ။ ထေရောပိ “အယံ သက္ကာရော ဓမ္မရတနဿ ကတော၊ န မယံ အနုစ္စရိကော၊ အဂ္ဂသာဝကဿ ဓမ္မသေနာပတိဿ အနုစ္စရိကော”တိ စိန္တေတွာ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ ဝတ္ထာနိ စ ဝိဟာရံ ဟရိတွာ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ အဒါသိ။ သောပိ “အယံ သက္ကာရော ဓမ္မရတနဿ ကတော၊ ဧကန္တေန ဓမ္မဿာမိနော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿေဝ အနုစ္စရိကော”တိ စိန္တေတွာ ဒသဗလဿ အဒါသိ။ သတ္တာ အတ္တနော ဥတ္တရိတရံ အဒိသွာ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ စိဝရသာဠကေ အဂ္ဂဟေသိ။

ဘိက္ခု မ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော နာမ ကုဋ္ဌုမ္ပိကော ‘ဓမ္မရတနဿ သက္ကာရံ ကရောမီ’တိ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကဿ အာနန္ဒတ္ထေရဿ အဒါသိ၊ ထေရော ‘နာယံ မယံ အနုစ္စရိကော’တိ ဓမ္မ- သေနာပတိနော အဒါသိ၊ သောပိ ‘နာယံ မယံ အနုစ္စရိကော’တိ တထာ- ဂတဿ အဒါသိ။ တထာဂတော အညံ ဥတ္တရိတရံ အပဿန္တော အတ္တနော ဓမ္မဿာမိတာယ ‘မယုမေဝေသော အနုစ္စရိကော’တိ တံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ စိဝရသာဠကေပိ ဂဏှိ၊ ဧဝံ သော ပိဏ္ဍပါတော ယထာနုစ္စရိကတာယ ဓမ္မ- ဿာမိနောဝ” ပါဒမူလံ ဂတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ပိဏ္ဍပါတော ပရမ္ပရာ ယထာနုစ္စရိကံ ဂစ္ဆတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ အဂမာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တော အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဧဝံ သန္တေပိဿံ ဝိနိစ္ဆယော သုညော ဝိယ အဟောသိ။ ရာဇာ အတ္တနော အဂုဏဂဝေသကော ဟုတွာ

အန္တောနိဝေသနာဒီနိ ပရိဂ္ဂဟန္တော အန္တေပုရေ စ အန္တောနဂရေ စ ဒွါရ-
ဂါမေသု စ အတ္တနော အဂုဏ် ကထေန္တံ အဒိသ္မာ “ဇနပဒေ ဂဝေသိဿာမီ”တိ
အမစ္စာနံ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ပုရောဟိတေန သဒ္ဓိံ အညာတကဝေသေနဝ
ကာသိရဋ္ဌေ စရန္တော ကဉ္စိ အဂုဏ် ကထေန္တံ အဒိသ္မာ ပစ္စန္တေ ဧကံ နိဂမံ
ပတွာ ဗဟိဒ္ဓါရဿာလာယံ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ နိဂမဝါသီ အသိတိ-
ကောဋ္ဌိဝိဘဝေါ ကုဋ္ဌုမ္ပိကော မဟန္တေန ပရိဝါရေန နာနတိတ္ထံ ဂစ္ဆန္တော
သာလာယံ နိသီန္တံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သုခုမာလသရီရံ ရာဇာနံ ဒိသ္မာ ဥပ္ပန္န-
သိနေဟော သာလံ ပဝိသိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ဣဓေဝ ဟောထာ”တိ
ဝတွာ ဂေဟံ ဂန္တာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ သမ္ပာဒေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန
ဘတ္တဘာဇနာနိ ဂါဟာပေတွာ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဟိမဝန္တဝါသီ
ပဉ္စာဘိညော တာပသော အာဂန္တာ တတ္ထေဝ နိသီဒိ။ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရတော
ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါပိ အာဂန္တာ တတ္ထေဝ နိသီဒိ။

ကုဋ္ဌုမ္ပိကော ရညော ဟတ္ထဓောဝနဥဒကံ ဒတွာ နာနဂ္ဂရသေဟိ သူပဗျူ-
နေဟိ ဘတ္တပါတိံ သဇ္ဇေတွာ ရညော ဥပနေသိ။ ရာဇာ နံ ဂဟေတွာ
ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဒါသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဂဟေတွာ တာပသဿ
အဒါသိ။ တာပသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ဝါမဟတ္ထေန ဘတ္တပါတိံ၊
ဒက္ခိဏဟတ္ထေန ကမဏ္ဍလံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ပတ္တေ ဘတ္တံ ပက္ခိပိ။
သောကဉ္စိ အနိမန္တေတွာ အနာပုစ္ဆိတွာ ပရိဘုဉ္စိ။ တဿ ဘတ္တကိစ္စပရိယော-
သာနေ ကုဋ္ဌုမ္ပိကော စိန္တေသိ “မယာ ရညော ဘတ္တံ ဒိန္တံ၊ ရညာ ဗြာဟ္မဏဿ၊
ဗြာဟ္မဏေန တာပသဿ၊ တာပသေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ
ကဉ္စိ အနာပုစ္ဆိတွာ ပရိဘုဉ္စိ၊ ကိံ န ခေါ ဣမေသံ ဧတ္တကံ ဒါနကာရဏံ၊
ကိံ ဣမဿ ကဉ္စိ အနာပုစ္ဆိတွာ ဘုဉ္ဇနကာရဏံ၊ အနုပဗ္ဗေန တေ
ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ သော ဧကေကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဉ္စိတွာ ပုစ္ဆိ။ တေပိဿ
ကထေသုံ—

၂၇၀။ သုခုမာလရူပံ ဒိသ္မာ၊ ရဋ္ဌာ ဝိဝနမာဂတံ။
ကုဋ္ဌာဂါရဝရူပေတံ၊ မဟာသယနံ မုပါသိတံ။

၂၇၁။ တဿ ဘေ ပေမကေနာဟံ၊ အဒါသိံ ဝဇုမောဒနံ။
သာလီနံ ဝိစိတံ ဘတ္တံ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။

၂၇၂။ တံ တံ ဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂယ၊ ဗြာဟ္မဏဿ အဒါသယိ။
အတ္တာနံ အနသိတွာန၊ ကောယံ ဓမ္မော နမတ္ထု တေ။

- ၂၇၃။ အာစရိယော မြာဟ္မဏော မယံ၊ ကိစ္ဆာကိစ္ဆေသု ဗျာဝဇ္ဇော။
ဂရု စ အာမန္တနီယော စ၊ ဒါတုမရဟာမိ ဘောဇနံ။
- ၂၇၄။ မြာဟ္မဏံ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ဂေါတမံ ရာဇပူဇိတံ။
ရာဇာ တေ ဘတ္တံ ပါဒါယိ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။
- ၂၇၅။ တံ တံ ဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂယ၊ ဣသိဿ ဘောဇနံ အဒါ။
အခေတ္တညူသိ ဒါနဿ၊ ကောယံ ဓမ္မော နမတ္ထု တေ။
- ၂၇၆။ ဘရာမိ ပုတ္တဒါရေ စ၊ ဃရေသု ဂမိတော အဟံ။
ဘုဇ္ဇေ မာနုသကေ ကာမေ၊ အနုသာသာမိ ရာဇိနော။
- ၂၇၇။ အာရညိကဿ ဣသိနော၊ စိရရတ္တံ တပဿိနော။
ဝုဗ္ဗဿ ဘာဝိတက္ကဿ၊ ဒါတုမရဟာမိ ဘောဇနံ။
- ၂၇၈။ ဣသိဉ္စ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိသံ ဓမ္မနိသန္တတံ။
ပရုဋ္ဌကစ္ဆနခလောမံ၊ ပက်ဒန္တံ ရဇဿိရံ။
- ၂၇၉။ ဧကော အရညေ ဝိဟရသိ၊ နာဝကံသိ ဇီဝိတံ။
ဘိက္ခု ကေန တယာ သေယျော၊ ယဿ တံ ဘောဇနံ အဒါ။
- ၂၈၀။ ခဏန္တာ'လုကလမ္ဗာနိ၊ ဗိလာလိတက္ကလာနိ စ။
မုနံ သာမာကနီဝါရံ၊ သံဃာရိယံ ပသာရိယံ။
- ၂၈၁။ သာကံ ဘိသံ မဓုံ မံသံ၊ ဗဒရာမလကာနိ စ။
တာနိ အာဟရိတွာ ဘုဇ္ဇာမိ၊ အတ္ထိ မေ သော ပရိဂ္ဂဟော။
- ၂၈၂။ ပစန္တော အပစန္တဿ၊ အမမဿ သကိဉ္စနော။
အနာဒါနဿ သာဒါနော၊ ဒါတုမရဟာမိ ဘောဇနံ။
- ၂၈၃။ ဘိက္ခုဉ္စ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ တုဏှိမာသိန သုဗ္ဗတံ။
ဣသိ တေ ဘတ္တံ ပါဒါယိ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။
- ၂၈၄။ တံ တံ ဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂယ၊ တုဏှိ ဘုဉ္စသိ ဧကကော။
နာညံ ကဉ္စ နိမန္တေသိ၊ ကောယံ ဓမ္မော နမတ္ထု တေ။
- ၂၈၅။ န ပစာမိ န ပါစေမိ၊ န ဆိန္ဒာမိ န ဆေဒယေ။
တံ မံ အကိဉ္စနံ ဥတွာ၊ သဗ္ဗပါပေဟိ အာရတံ။

၂၀၆။ ဝါမေန ဘိက္ခုမာဒါယ၊ ဒက္ခိဏေန ကမဏ္ဍလုံ။
ဣသိ မေ ဘတ္တံ ပါဒါသိ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။

၂၀၇။ ဧတေ ဟိ ဒါတုမရဟန္တိ၊ သမမာ သပရိဂ္ဂဟာ။
ပစ္စနိကမဟံ မညေ၊ ယော ဒါတာရံ နိမန္တယေ'တိ။

တတ္ထ ဝိဝနန္တိ နိရုဒ္ဓကာရညသဒိသံ ဣမံ ပစ္စန္တိ အာဂတံ။ ကုဋ္ဌာဂါရ-
ဝရူပေတန္တိ ကုဋ္ဌာဂါရဝရေန' ဥပဂတံ။ ဧကံ ဝရကုဋ္ဌာဂါရဝါသိနန္တိ အတ္ထော။
'မဟာသယန'မုပါသိတန္တိ' တတ္ထေဝ သုပညတ္တံ သိရိသယနံ ဥပါသိတံ။ တဿ
ဧတေ ဧဝရူပံ တံ ဒိသွာ အဟံ ပေမမကာသိ'။ တဿ ဧတ ပေမကေန။
ဝဇုမောဒနန္တိ ဥတ္တမောဒနံ။ ဝိစိတန္တိ အပဂတခဏ္ဍကာဠကေဟိ ဝိစိတ-
တဏ္ဍုလေဟိ ကတံ။ အဒါသယိတိ? အဒါသိ။ အတ္တာနန္တိ အတ္တနာ၊
အယမေဝ ဝါပါဌော။ အနသိတွာနာတိ အဘုဉ္ဇိတွာ။ ကောယံ ဓမ္မောတိ
မဟာရာဇေ ကော ဒေတုမှာကံ သဘာဝေါ။ နမတ္ထု ဧတေ နမော တဝ
အတ္ထု၊ ယော တံ အတ္တနာ အဘုဉ္ဇိတွာ ပရဿ အဒါသိ။

အာစရိယောတိ ကုဋ္ဌုမ္ပိက ဒေသမယံ အာစာရသိက္ခာပကော အာစရိယော။
ဗျာဝဇ္ဇောတိ ဥဿုကော'။ အာမန္တနိယောတိ အာမန္တေတဗ္ဗယုတ္တကော
မယာ ဒိန္တိ ဘတ္တံ ဂဟေတုံ အနုရူပေါ။ ဒါတုမရဟာမိတိ "အဟံ ဧဝရူပဿ
အာစရိယဿ ဘောဇနံ ဒါတုံ အရဟာမိ"တိ ရာဇာ မြာဟ္မဏဿ ဂုဏံ
ဝဏ္ဏေသိ။ အဓတ္တညူသိတိ နာဟံ ဒါနဿ ခေတ္တံ၊ မယိ ဒိန္တိ မဟပ္ပလံ န
ဟောတိတိ ဧဝံ အတ္တာနံ ဒါနဿ အခေတ္တံ ဇာနာသိ မညေတိ။
အနုသာသာမိတိ အတ္တနော အတ္တံ ပဟာယ ရညော အတ္တဉ္စ ဓမ္မဉ္စ
အနုသာသာမိ။

ဧဝံ အတ္တနော အဂုဏံ ကထေတွာ အာရညိကဿာတိ ဣသိနော
ဂုဏံ ကထေသိ။ ဣသိနောတိ သီလာဒိဂုဏပရိယေသကဿ။ တပဿိနောတိ
တပနိဿိတဿ။ ဂုဋ္ဌဿာတိ ပဏ္ဍိတဿ ဂုဏဂုဋ္ဌဿ။ နာဝကံသိတိ
သယံ ဒုလ္လဘဘောဇနော ဟုတွာ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ အညဿ ဒေသိ၊
ကိ' အတ္တနော ဇီဝိတံ န ကံသိ။ ဘိက္ခု ကေနာတိ အယံ ဘိက္ခု
ကတရေန ဂုဏေန တယာ သေဋ္ဌတရော။

၁-ကုဋ္ဌာဂါရဝရေ (သီ၊ဣ)

၃-အဒါပယိတိ (သျှာ၊ဣ)

၂-မဟာသယနမုပါသိတန္တိ (ဣ၊က)

၄-ဥယျတ္တော (သီ၊သျှာ၊ဣ)

ခဏန္တာ'လုကလဗ္ဗာနီတိ ခဏန္တော အာလုနိ စေဝ တာလကန္တာနိ စ။
 ဗိလာလိတက္ကလာနိ စာတိ ဗိလာလိကန္တတက္ကလကန္တာနိ စ။ ရနံ သာမာက-
 နီဝါရန္တိ သာမာကဉ္စ နီဝါရဉ္စ ခုနိတွာ။ သံဃာရိယံ^၁ ပသာရိယန္တိ ဧတေ
 သာမာကနီဝါရေ ခုနန္တော သံဃာရေတွာ^၂ ပုန သုက္ခာပိတေ ပသာရေတွာ
 သုပ္ပေန ပပ္ပေါဋ္ဌေတွာ ကောဇေတွာ တဏှာလေ အာဒါယ ပစိတွာ ဘုဇ္ဇာမီတိ
 ဝဒတိ။ သာကန္တိ ယံ ကိဉ္စ သူပေယျပဏှံ။ မံသန္တိ သီဟဗျဉ္စရိဃာသာဒိမံသံ^၃။
 တာနိ အာဟရိတွာတိ တာနိ သာကာဒိနိ အာဟရိတွာ။ အမေဿာတိ တဏှာ-
 ဒိဋ္ဌိမမတ္တရဟိတဿ။ သင်္ကဉ္စနောတိ သပလိဗောဓော။ အနာဒါနဿာတိ
 နိဂ္ဂဟဏဿ။ ဒါတုမရဟာမီတိ ဝေရူပဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ အတ္တနာ
 လဒ္ဓဘောဇနံ ဒါတုံ အရဟာမိ။

တုဏှိမာသီနန္တိ ကိဉ္စ အဝတွာ နိသိန္တံ။ အင်္ဂဉ္စနန္တိ ရာဂကိဉ္စနာဒိဟိ ရဟိတံ။
 အာရတန္တိ ဝိရတံ သဗ္ဗပါပါနိ ပဟာယ ဌိတံ။ ကမဏှာလုန္တိ ကုဏှိကံ။ ဧတေ
 ဟိတိ ဧတေ ရာဇာဒယော တယော ဇနာတိ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ တေ
 နိဋ္ဌိသန္တော ဝေမာဟ။ ဒါတုမရဟန္တိတိ မာဒိသဿ ဒါတုံ အရဟန္တိ။
 ပစ္စနိကန္တိ ပစ္စနိကပဋိပဒံ။ ဒါယကဿ ဟိနိမန္တနံ ကေဝိသတိယာ အနေသနာသု
 အညတရာယ ပိဏှပါတပရိယေသနာယ ဇီဝိကကပ္ပနသင်္ခါတာ မိစ္ဆာဇီဝပဋိပတ္တိ
 နာမ ဟောတိ။

တဿ ဝစနံ သုတွာ ကုဋုမ္ပိကော အတ္တမနော ဒွေ ဩသာနဂါထာ
 အဘာသိ—

၂၀၀။ “အတ္တာယ ဝတ မေ အဇ္ဇ၊ ဣဓာ'ဂစ္ဆိ ရထေသဘော။
 သောဟံ အဇ္ဇ ပဇာနာမိ၊ ယတ္ထ ဒိန္တံ မဟပ္ပလံ။

၂၀၉။ ရဋ္ဌေသု ဂိဒ္ဓါ ရာဇာနော၊ ကိစ္စာကိစ္စေသု ဗြာဟ္မဏာ။
 ဣသီ မူလဖလေ ဂိဒ္ဓါ၊ ဝိပ္ပမုတ္တာ စ ဘိက္ခဝေါ”တိ။

တတ္ထ ရထေသဘောတိ ရာဇာနံ သန္ဓာယာဟ။ ကိစ္စာကိစ္စေသုတိ ရညော
 ကိစ္စကရဏီယေသု။ ဘိက္ခဝေါတိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘိက္ခဝေါ ပန သဗ္ဗဘဝေဟိ
 ဝိပ္ပမုတ္တာ။

၁-သသာဒိယံ (သျှာ)

၂-သသာဒေတွာ (သျှာ)၊ သံဃာရေတွာ (ဣ၊က)

၃-သီဟမိဂါဒိမံသံ (သီ)၊ သီဟဗျဉ္စရိဃာသာဒါဒိမံသံ (က)

ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော၊ တထာ
တာပသော။ ရာဇာ ပန ကတိပါဟံ တဿ သန္တိကေ ဝသိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ
ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝံ ပိဏ္ဏပါတော
ယထာနုစ္ဆပိကံ ဂစ္ဆတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဂတောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ကုဋုမ္ပိကော ဓမ္မရတနဿ သက္ကာရကာရကော
ကုဋုမ္ပိကော အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပုရောဟိတော သာရိပုတ္တော၊
ဟိမဝန္တတာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဘိက္ခဝပရမ္ပရဇာတကဝဏ္ဏနာ တေရသမာ။

ဇာတကုဒ္ဓါနံ

ကေဒါရံ စန္ဒကိန္နရီ၊ ဥက္ကုသုဒ္ဓါလဘိသကံ။
သုရစိ ပဉ္စုပေါသထံ၊ မဟာမောရဉ္စ တစ္ဆကံ။
မဟာဝါဏိဇ သာမိနံ၊ ဒသဗြာဟ္မဏဇာတကံ။
ဘိက္ခဝပရမ္ပရာပိ စ၊ တေရသာနိ ပကိဏ္ဏကေ။

ပကိဏ္ဏကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ဝိသတိနိပါတ်

၁-မာတင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၇)

ကုတော န အာဂစ္ဆသီ ခုပ္ပဝါသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥဒေနံ နာမ ဝံသရာဇာနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိဉ္စိ ကာလေ အာယသ္မာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇော ဇေတဝနတော အာကာသေန ဂန္ဓာ ယေဘုယျေန ကောသမ္ဘိယံ ဥဒေနဿ ရညော ဥယျာနံ ဒိဝါဝိဟာရာယ ဂစ္ဆတိ။ ထေရော ကိရ ပုရိမဘဝေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဒိဃမဒ္ဒါနံ တသ္မိဉ္စိ ဥယျာနေ မဟာပရိဝါရေ သမ္ပတ္တိ အနုဘဝိ။ သော တေန ပုဗ္ဗာစိဏ္ဍေန ယေဘုယျေန တတ္ထေဝ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိတွာ ဖလသမာပတ္တိသုခေန ဝိတိနာမေတိ။ တသ္မိဉ္စိ ကေဒိဝသံ တတ္ထ ဂန္ဓာ သုပုပ္ဖိတသာလမူလေ နိသီန္တေ ဥဒေနော သတ္တာဟံ မဟာပါနံ ပိဝိတွာ “ဥယျာနကီဠံ ကီဠိဿာမိ”တိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂန္ဓာ မင်္ဂလသိလာပဋေ အညတရာယ ဣတ္ထိယာ အင်္ဂေ နိပန္တော သုရာမဒမတ္တတာယ နိဒ္ဒိ ဩက္ကမိ။ ဂါယန္တာ နိသီန္တိတ္ထိယော တူရိယာနိ ဆဇ္ဇေတွာ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ ပုပ္ဖဖလာဒိနိ ဝိစိနန္တိယော ထေရံ ဒိသ္မာ ဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ နိသီဒိသု။ ထေရော တာသံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တော နိသီဒိ။ ဣတရာပိ ဣတ္ထိ အင်္ဂံ စာလေတွာ ရာဇာနံ ပဗောဓေတွာ “ကုဟိ တာ ဝသလိယော ဂတာ”တိ ပုတ္တေ “ဧကံ သမဏံ ပရိဝါရေတွာ နိသီန္တာ”တိ အာဟ။ သော ကုဋ္ဌေါ ဂန္ဓာ ထေရံ အက္ခောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ “ဟန္တာဟံ တံ သမဏံ တမ္ပကိပိလ္လကေဟိ ၂ ခါဒါပေဿာမိ”တိ ကောဓဝသေန ထေရဿ သရီရေ တမ္ပကိပိလ္လကပုဋ် ဘိန္ဒာပေသိ။ ထေရော အာကာသေ ဌတွာ တဿောဝါဒံ ဒတွာ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋ်ဒွါရေယေဝ ဩတရိတွာ တထာဂတေန “ကုတော အာဂတောသီ”တိ ပုဋ္ဌော ထေရော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဘာရဒွါဇ ဥဒေနော ဣဒါနေဝ ပဗ္ဗဇိတေ ဝိဟေဋ္ဌေတိ၊ ပုဗ္ဗေဝိ ဝိဟေဋ္ဌသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဒါ မဟာသတ္တော ဗဟိနဂရေ စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “မာတင်္ဂါ”တိဿ နာမံ ကရိသု။

အပရဘာဂေ ဝိညုတံ ပတ္တော “မာတင်ပဏ္ဍိတော”တိ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ။
 တဒါ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနော မိတာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ နာမ ကေမာသဒ္ဓေမာသ-
 ဝါရေန^၁ မဟာပရိဝါရာ ဥယျာနံ ကိဋ္ဌိတုံ ဂစ္ဆတိ။ အထေကဒိဝသံ မဟာ-
 သတ္တော ကေနစိ ကမ္ပေန နဂရံ ပဝိသန္တော အန္တရဒ္ဓါရေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ ဒိသ္မာ
 ကေမန္တံ အပဂန္တာ အလ္လိယိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ သာဏိယာ အန္တရေန
 ဩလောကေန္တိ တံ ဒိသ္မာ “ကော ဒေသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “စဏ္ဍာလော
 အယျေ”တိ ဝုတ္တေ “အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗယုတ္တကံ ဝတ ပဿာမီ”တိ ဂန္ဓောဒကေန
 အင်္ဂီနိ ခောဝိတွာ တတော နိဝတ္တိ။ တာယ သဒ္ဓိံ နိက္ခန္တဇနော “အရေ ဒုဋ္ဌ
 စဏ္ဍာလ အဇ္ဇ တံ နိဿာယ အမှာကံ အမူလကံ သုရာဘတ္တံ နဋ္ဌ”န္တိ
 ကောဓာဘိဘူတော မာတင်ပဏ္ဍိတံ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ပေါထေတွာ
 ဝိသညိံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သော မုဟုတ္တံ ဝိတိနာမေတွာ ပဋိလဒ္ဓသညော
 စိန္တေသိ “ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ပရိဇနော မံ နိဋ္ဌေသံ အကာရဏေန ပေါထေသိ။
 ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ လဘိတွာဝ ဥဋ္ဌဟိဿာမိ၊ နော အလဘိတွာ”တိ အဓိဋ္ဌာယ
 ဂန္တာ တဿာ ပိတု နိဝေသနဒ္ဓါရေ နိပဋ္ဌိ။ သော “ကေန ကာရဏေန
 နိပဇ္ဇောသိ”တိ ဝုတ္တေ “အညံ ကာရဏံ နတ္ထိ၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ မေ အတ္ထော”တိ
 အာဟ။ ဧကော ဒိဝသော အတိတော၊ တထာ ဒုတိယော၊ တတိယော၊
 စတုတ္ထော၊ ပဉ္စမော၊ ဆဋ္ဌော စ။ ဗောဓိသတ္တာနံ အဓိဋ္ဌာနံ နာမ သမိဇ္ဈတိ။
 တသ္မာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ နိဟရိတွာ တဿ အဒံသု။

အထ နံ သာ “ဥဋ္ဌေဟိ သာမိ၊ တုမှာကံ ဂေဟံ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။
 ဘဒ္ဒေ တဝ ပရိဇနေနမိ သုပေါထိတော ဒုဗ္ဗလော၊ မံ ဥက္ခိပိတွာ ပိဋ္ဌိံ
 အာရောပေတွာ အာဒါယ ဂစ္ဆာဟိတိ။ သာ တထာ ကတွာ နဂရဝါသိနံ
 ပဿန္တာနညေဝ နဂရာ နိက္ခမိတွာ စဏ္ဍာလဂါမကံ ဂတာ။ အထ နံ
 မဟာသတ္တော ဇာတိသန္တေဒဝိတိက္ကမံ အကတွာဝ ကတိပါဟံ ဂေဟေ
 ဝသာပေတွာ စိန္တေသိ “အဟမေတံ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပုံတ္တံ ကရောန္တော
 ပဗ္ဗဇိတွာဝ ကာတုံ သက္ခိဿာမိ၊ န ဣတရဏာ”တိ။ အထ နံ အာမန္တေတွာ
 “ဘဒ္ဒေ မယိ အရညတော ကိဋ္ဌိ အနာဟရန္တေ အမှာကံ ဇီဝိကာ
 နပုဝတ္တတိ၊ ယာဝ မမာဂမနာ မာ ဥက္ကဏ္ဍိ၊ အဟံ အရညံ ဂမိဿာမီ”တိ
 ဝတွာ ဂေဟဝါသိနောပိ “ဣမံ မာ ပမဇ္ဇိတ္တာ”တိ ဩဝဒိတွာ အရညံ
 ဂန္တာ သမဏပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အပ္ပမတ္တော သတ္တမေ ဒိဝသေ အဋ္ဌ
 သမာပတ္တိယော စ ပဉ္စ အဘိညာယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ “ဣဒါနိ

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ အဝဿယော ဘဝိတုံ သက္ခိဿာမီ”တိ ဣဒ္ဓိယာ ဂန္ဓာ စဏ္ဍာလဂါမဒ္ဓါရေ ဩတရိတွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ သာ တဿာဂမနံ သုတွာ ဂေဟတော နိက္ခမိတွာ “သာမိကဿာမံ အနာထံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတောသီ”တိ ပရိဒေဝိ။ အထ နံ “ဘဒ္ဒေ မာ စိန္တယိ၊ တဝ ပေါရုဏကယသတော ဣဒါနိ မဟန္တတရံ ယသံ ကရိဿာမိ၊ အဝိစ ခေါ ပန ‘န မယံ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတော သာမိကော၊ မဟာဗြဟ္မာ မေ သာမိကော’တိ ဧတ္ထကံ ပရိသမဇ္ဈေ ဝတ္ထု သက္ခိဿသီ”တိ အာဟ။ အာမ သာမိ သက္ခိဿာမီတိ။ “တေန ဟိ ‘ဣဒါနိ တေသာမိကော ကုဟိ’န္တိ ပုဋ္ဌာ ‘ဗြဟ္မလောကံ ဂတော’တိ ဝတွာ ‘ကဒါ အာဂမိဿတိ’တိ ပုတ္တေ ‘ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ပုဏ္ဏမာယံ စန္ဒံ ဘိန္ဒိတွာ အာဂမိဿတိ’တိ ဝဒေယျာသီ”တိ နံ ဝတွာ မဟာသတ္တော ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာပိ ဗာရာဏသီယံ မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ တေသု တေသု ဌာနေသု တထာ ကထေသိ။ မဟာဇနော “အဟော” မဟာဗြဟ္မာ သမာနော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ န ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေတံ ဘဝိဿတိ”တိ သဒ္ဓဟိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ စန္ဒဿ ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတကာလေ ဗြဟ္မတ္တဘာဝံ မာပေတွာ သကလံ ကာသိရဋ္ဌံ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသီနဂရဉ္စ ဧကောဘာသံ ကတွာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတွာ ဩတရိတွာ ဗာရာဏသီယာ ဥပရူပရိ တိက္ခတ္ထု ပရိတ္တမိတွာ မဟာဇနေန ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇိယမာနော စဏ္ဍာလဂါမကာဘိမုခေါ အဟောသိ။ ဗြဟ္မဘတ္တာ သန္တိပတိတွာ စဏ္ဍာလဂါမကံ ဂန္ဓာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဂေဟံ သုဒ္ဓဝတ္ထေဟိ ဆာဒေတွာ ဘူမိံ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓေဟိ ဩပုဋ္ဌိတွာ? ပုပ္ဖါနိ ဝိကိရိတွာ ဓူမံ ဒတွာ စေလဝိတာနံ ပသာရေတွာ မဟာသယနံ ပဉ္စပေတွာ ဂန္ဓတေလေဟိ ဒီပံ ဇာလေတွာ ဒွါရေ ရဇတပဇ္ဇဝဏ္ဏဝါလုကံ ဩကိရိတွာ ပုပ္ဖါနိ ဝိကိရိတွာ ဓဇေ ဗန္ဓိံသု။ ဧဝံ အလင်္ကတေ ဂေဟေ မဟာသတ္တော ဩတရိတွာ အန္တော ပဝိသိတွာ ထောက် သယနပိဋ္ဌေ နိသီဒိ။

တဒါ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ဥတုနီ ဟောတိ။ အထဿာ အင်္ဂုဋ္ဌကေန နာဘိံ ပရာမသိ၊ ကုစ္ဆိယံ ဂစ္ဆော ပတိဋ္ဌာသိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ ဂစ္ဆော တေ ပတိဋ္ဌိတော၊ တံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိဿသိ၊ တုမ္ဗိ ပုတ္တောပိ တေ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဘဝိဿထ၊ တဝ ပါဒဓောဝနဥဒကံ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ရာဇူနံ အဘိသေကောဒကံ ဘဝိဿတိ၊ နဟာနောဒကံ ပန တေ အမတောသမံ ဘဝိဿတိ၊ ယေ တံ သိသေ အာသိဉ္စိဿန္တိ၊ တေ သဗ္ဗရောဂေဟိ မုစ္ဆိဿန္တိ။

ကာဠကဏ္ဍိ° ပရိဝဇ္ဇေသန္တိ၊ တဝ ပါဒပိဋေ သီသံ ဌပေတွာ ဝန္တန္တာ သဟဿံ ဒဿန္တိ၊ သောတပထေ ဌတွာ ဝန္တန္တာ သတံ ဒဿန္တိ၊ စက္ခုပထေ ဌတွာ ဝန္တန္တာ ဧကံ ကဟာပဏံ ဒတွာ ဝန္တိသန္တိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ°”တိ နံ ဩဝေဒိတွာ ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ မဟာဇနဿ ပဿန္တဿေဝ ဥပ္ပတိတွာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ပါဝိသိ။ မြဟ္မဘတ္တာ သန္တိပတိတွာ ဌိတကာဝ ရတ္ထိ° ဝိတိနာမေတွာ ပါတောဝ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ သုဝဏ္ဏသိဝိကံ အာရောပေတွာ သီသေန ဥက္ခိပိတွာ နဂရံ ပဝိသိ° သူ။ “မဟာမြဟ္မဘရိယာ”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဇနော ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေသိ။ ပါဒပိဋေ သီသံ ဌပေတွာ ဝန္တိတုံ လဘန္တာ သဟဿတ္ထဝိကံ ဒေန္တိ၊ သောတပထေ ဌတွာ ဝန္တိတုံ လဘန္တာ သတံ ဒေန္တိ၊ စက္ခုပထေ ဌတွာ ဝန္တိတုံ လဘန္တာ ဧကံ ကဟာပဏံ ဒေန္တိ။ ဧဝံ ဒွါဒသ-ယောဇနိကံ ဗာရာဏသီ° တံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တာ အဋ္ဌာရသကောဋိဇနံ လဘိ° သူ။

အထ နံ နဂရံ ပရိဟရိတွာ အာနေတွာ နဂရမဇ္ဈေ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ သာဏိ° ပရိက္ခိပိတွာ မဟာသယနံ ပညပေတွာ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန တတ္ထ ဝဿာပေသုံ။ မဏ္ဍပသန္တိကေယေဝ သတ္တဒွါရကောဋ္ဌံ သတ္တဘူမိကံ ပါသာဒံ ကာတုံ အာရဘိ° သူ၊ မဟန္တံ နဝကမ္ပံ အဟောသိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ မဏ္ဍပေယေဝ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ အထဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ မြာဟ္မဏာ သန္တိပတိတွာ မဏ္ဍပေ ဇာတတ္တာ “မဏ္ဍဗျကုမာရော”တိ နာမံ ကရိ° သူ။ ပါသာဒေါ ပန ဒသဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတော။ တတော ပဋ္ဌာယ သာ မဟန္တေန ယသေန တသ္မိ° ဝသတိ၊ မဏ္ဍဗျကုမာရောပိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝစုတိ။ တဿ သတ္တဋ္ဌဝဿကာလေယေဝ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဥတ္တမာစရိယာ သန္တိပတိ° သူ။ တေ တံ တယော ဝေဒေ ဥဂ္ဂဏာပေသုံ။ သော သောဋ္ဌသဝဿကာလတော ပဋ္ဌာယ မြာဟ္မဏာနံ ဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ၊ နိဗ္ဗဒ္ဓိ သောဋ္ဌသ မြာဟ္မဏသဟဿာနိ ဘုဇ္ဇန္တိ။ စတုတ္ထေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ မြာဟ္မဏာနံ ဒါနံ ဒေတိ° ။

အထေကသ္မိ° မဟာမဟဒိဝသေ^၂ ဂေဟေ ဗဟုံ ပါယာသံ ပဋိယာ-ဒေသုံ။ သောဋ္ဌသ မြာဟ္မဏသဟဿာနိ စတုတ္ထေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ နိသီဒိတွာ သုဝဏ္ဏရသဝဏ္ဏေန^၃ နဝသပ္ပိနာ ပက္ခမဓုခဏ္ဍသက္ခရာဟိ စ အဘိသင်္ခတံ ပါယာသံ ပရိဘုဇ္ဇန္တိ။ ကုမာရောပိ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော သုဝဏ္ဏ-ပါဒုကာ အာရုပ္ပ ဟတ္ထေန ကဉ္စနဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ “ဇုဓ သပ္ပိ° ဒေထ၊ ဇုဓ မဓု”န္တိ ဝိစာရေန္တော စရတိ။ တသ္မိ° ခဏေ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတော ဟိမဝန္တေ

အဿမပဒေ နိသိန္ဓော “ကာ န ခေါ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ပုတ္တဿ ပဝတ္တိ”တိ
 ဩလောကေန္တော တဿ အတိတ္ထေ ပက္ခန္ဓဘာဝံ ဒိသ္မာ “အဇ္ဇေဝ ဂန္ဓာ
 မာဏဝံ ဒမေတွာ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဒါနံ ဒါပေတွာ အာဂမိ-
 သာမီ”တိ စိန္တေတွာ အာကာသေန အနောတတ္တဒဟံ ဂန္ဓာ မုခမောဝနာဒိနိ
 ကတွာ မနောသိလာတလေဌိတော ရတ္တဒုပနံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ
 ပံသုကူလသင်္ဘာဋီ ပါရုပိတွာ မတ္တိကာပတ္တိ အာဒါယ အာကာသေနာဂန္ဓာ
 စတုတ္ထေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ ဒါနဂ္ဂေယေဝ ဩတရိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ မဏ္ဍ-
 ဗျော ကုမာရော ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္မာ “ဧဝံပိရူပေါ
 သင်္ကာရယက္ခသဒိသော အယံ ပဗ္ဗဇိတော ဣမံ ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တော ကုတော
 န ခေါ အာဂစ္ဆတိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁။ “ကုတော န အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသီ၊
 ဩတလ္လကော ပံသုပိသာစကောဝ။
 သင်္ကာရစောဋ္ဌံ ပဋိမုဉ္ဇ ကဏ္ဍေ၊
 ကော ရေ တုဝံ ဟောသိ အဒက္ခိဏေယျော”တိ။

တတ္ထ **ဒုမ္မဝါသီ**တိ^၁ အနဋ္ဌိတအမဏ္ဍိတသင်္ဃိတသင်္ဘာဋီကပိလောတိက-
 ဝသနော။ **ဩတလ္လကော**တိ လာမကော ဩလမ္ပဝိလမ္ပနန္တကဓရော ဝါ။
ပံသုပိသာစကောဝါတိ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ပိသာစကော ဝိယ။ **သင်္ကာရစောဋ္ဌန္တိ**
 သင်္ကာရဋ္ဌာနေ လဒ္ဓပိလောတိကံ။ **ပဋိမုဉ္ဇာ**တိ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ။ **အဒက္ခိဏေ-**
ယျောတိ တံ အဒက္ခိဏေယျော ဣမေသံ ပရမဒက္ခိဏေယျာနံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ
 ဧကော ဟုတွာ ကုတော အာဂတော။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော မုဒုစိတ္တေနော တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒုတိယံ
 ဂါထမာဟ—

၂။ “အန္တံ တဝေဒံ ပကတံ ယသသိ၊
 တံ ခဇ္ဇရေ ဘုဉ္ဇရေ ပိယျရေ စ။
 ဇာနာသိ မံ တံ ပရဒတ္တပဇိဝိ၊
 ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ လဘတံ သပါကော”တိ။

တတ္ထ **ပကတန္တိ** ပဋိယတ္တံ။ **ယသသိ**တိ ပရိဝါရသမ္ပန္နံ။ **တံ ခဇ္ဇရေ**တိ တံ
 ခဇ္ဇန္တိ စ ဘုဉ္ဇန္တိ စ ပိဝန္တိ စ၊ ကိကာရဏာ မယံ ကုဿိ။ **ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍန္တိ**

ဥပတိဋ္ဌိတွာ လဘိတဗ္ဗိဏ္ဍိ၊ ဥဋ္ဌာယ ဌိတေဟိ ဝါ ဒိယမာနံ ဟေဋ္ဌာ ဌတွာ လဘိတဗ္ဗိဏ္ဍိ။ လဘတံ သပါကောတိ သပါကော စဏ္ဍာလောပိ လဘတု။ ဇာတိသမ္ပန္နာ ဟိ ယတ္ထ ကတ္ထမိ လဘန္တိ၊ သပါကစဏ္ဍာလဿ ပန ကော ဒေတိ၊ ဒုလ္လဘပိဏ္ဍော အဟံ၊ တသ္မာ မေ ဇီဝိတပဝတ္တနတ္ထံ ဘောဇနံ ဒါပေဟိ ကုမာရာတိ။

တတော မဏ္ဍုဗျော ဂါထမာဟ—

၃။ “အန္တံ မမေဒံ ပကတံ မြာဟ္မဏာနံ၊
အတ္တတ္ထာယ သဒ္ဓဟတော မမေဒံ။
အပေဟိ ဧတ္တော ကိမိဓဋ္ဌိတောသိ၊
န မာဒိသာ တုယံ ဒဒန္တိ ဇမ္ဗော”တိ။

တတ္ထ အတ္တတ္ထာယာတိ အတ္တနော ဝနိအတ္ထာယ။ အပေဟိ ဧတ္တောတိ ဣမမှာ ဌာနာ အပဂစ္ဆ။ န မာဒိသာတိ မာဒိသာ ဇာတိသမ္ပန္နာနံ ဥဒိစ္စ-
မြာဟ္မဏာနံ ဒါနံ ဒေန္တိ၊ န တုယံ စဏ္ဍာလဿ၊ ဂစ္ဆ ဇမ္ဗောတိ။

တတော မဟာသတ္တော ဂါထမာဟ—

၄။ “ထလေ စ နိန္ဒေ စ ဝပန္တိ ဗီဇံ၊
အနူပဓေတ္တေ ဖလမာသမာနာ။
တောယ သဒ္ဓါယ ဒဒါဟိ ဒါနံ၊
အပ္ပေဝ အာရာဓယေ ဒက္ခိဏေယျေ”တိ။

တဿတ္တော—ကုမာရ သဿဖလံ အာသီသမာနာ တီသုပိ ဓေတ္တေသု ဗီဇံ ဝပန္တိ။ တတ္ထ အတိရုဋ္ဌိကာလေ ထလေ သဿံ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ နိန္ဒေ ပူတိကံ ဟောတိ၊ အနူပဓေတ္တေ နဒိဉ္စ တဋ္ဌာကဉ္စ နိဿာယ ကတံ ဩဃေန ဝုယတိ။ မန္တရုဋ္ဌိကာလေ ထလေ ဓေတ္တေ ဝိပဇ္ဇတိ၊ နိန္ဒေ ထောက် သမ္ပဇ္ဇတိ၊ အနူပဓေတ္တေ သမ္ပဇ္ဇတေဝ။ သမရုဋ္ဌိကာလေ ထလေ ဓေတ္တေ ထောက် သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတရေသု သမ္ပဇ္ဇတေဝ။ တသ္မာ ယထာ ဖလမာသီသမာနာ တီသုပိ ဓေတ္တေသု ဝပန္တိ၊ တထာ တွမ္ပိ တောယ ဖလသဒ္ဓါယ အာဂတာဂတာနံ သဗ္ဗေသံယေဝ ဒါနံ ဒေဟိ၊ အပ္ပေဝ နာမ ဧဝံ ဒဒန္တော ဒက္ခိဏေယျေ အာရာဓေယျာသိ လဘေယျာသိတိ။

တတော မဏ္ဍုဗျော ဂါထမာဟ—

၅။ “ခေတ္တာနိ မယံ ဝိဒိတာနိ လောကေ၊
ယေသာဟံ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌပေမိ။
ယေ မြာဟ္မဏာ ဇာတိမန္တူပပန္နာ၊
တာနိဓ ခေတ္တာနိ သုပေသလာနိ”တိ။

တတ္ထ ယေသာဟန္တိ ယေသု အဟံ။ ဇာတိမန္တူပပန္နာတိ ဇာတိယာ စ
မန္တေဟိ စ ဥပပန္နာ။

တတော မဟာသတ္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၆။ “ဇာတိမဒေါ စ အတိမာနိတာ စ၊
လောဘော စ ဒေါသော စ မဒေါ စ မောဟော။
ဧတေ အဂုဏာ ယေသု စ သန္တိ သဗ္ဗေ၊
တာနိဓ ခေတ္တာနိ အပေသလာနိ။

၇။ ဇာတိမဒေါ စ အတိမာနိတာ စ၊
လောဘော စ ဒေါသော စ မဒေါ စ မောဟော။
ဧတေ အဂုဏာ ယေသု န သန္တိ သဗ္ဗေ၊
တာနိဓ ခေတ္တာနိ သုပေသလာနိ”တိ။

တတ္ထ ဇာတိမဒေါတိ “အဟမသ္မိ ဇာတိသမ္ပန္နော”တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နမာနော ၂။
အတိမာနိတာ စာတိ “အညော မယာ သဗ္ဗိံ ဇာတိအာဒိဟိ သဒိသော
နတ္ထိ”တိ အတိက္ကမ္မ ပဝတ္တမာနော။ လောဘာဒယော လုတ္တနဒုဿနမဇ္ဇန-
မုယုနမတ္တာဝ။ အပေသလာနိတိ ဧဝုပပါ ပုဂ္ဂလာ အာသီဝိသဘရိတာ ဝိယ
ဝဗ္ဗိကာ အပ္ပိယသီလာ ဟောန္တိ၊ ဧဝုပပါနံ ဒိန္နံ န မဟပ္ပလံ ဟောတိ၊ တသ္မာ
မာ ဧတေသံ သုပေသလခေတ္တဘာဝံ မညိတ္ထ။ န ဟိ ဇာတိမန္တာ သဂ္ဂဒါယကာ။
ယေ ပန ဇာတိမာနာဒိရဟိတာ အရိယာ၊ တာနိ ခေတ္တာနိ သုပေသလာနိ၊
တေသု ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ၊ တေ သဂ္ဂဒါယကာ ဟောန္တိတိ။

ဣတိ သော မဟာသတ္တေ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တေ ကုဗ္ဗိတွာ “အယံ အတိဝိယ
ဗဟုံ ဝိပ္ပလပတိ၊ ကုဟိံ ဂတာ ဣမေ ဒေါဝါရိကာ၊ နယိမံ စဏ္ဍာလံ
နိဟရန္တိ”တိ ဂါထမာဟ—

၈။ “ကွေတ္တ ဂတာ ဥပဇောတိယော စ၊
ဥပဇ္ဈာယော^၁ အထ ဝါ ဂဏှကုန္တိ^၂။
ဣမဿ ဒဏှဉ္စ ဝဓဉ္စ ဒတွာ၊
ဂလေ ဂဟေတွာ ခလယာယ ဇမ္ဗ”န္တိ။

တတ္ထ ကွေတ္တ ဂတာတိ ဣမေသု တီသု ဒွါရေသု ဌပိတာ ဥပဇောတိယော
စ ဥပဇ္ဈာယော စ ဂဏှကုန္တိ စာတိ တယော ဒေါဝါရိကာ ကုဟိ^၃ ဂတာတိ
အတ္ထော။

တေပိ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဝေဂေနာဂန္တာ ဝဋ္ဌိတွာ “ကိ” ကရောမ
ဒေါ”တိ အာဟံသု။ အယံ ဝေါ ဇမ္ဗော စဏှာလော ဒိဋ္ဌောတိ။ န ပဿာမ
ဒေဝ၊ ကုတောစိ အာဂတဘာဝံ န ဇာနာမာတိ။ ကော စေသ မာယာ-
ကာရေ ဝါ ဝိဇ္ဇာဓရေ ဝါ ဘဝိဿတိ၊ ဣဒါနိ ကိ” တိဋ္ဌတာတိ။ ကိ” ကရောမ
ဒေါတိ။ ဣမဿ မုခမေဝ ပေါထေတွာ ဘိန္ဒန္တာ ဒဏှဝေဠုပေသိကာဟိ
ဝိဋ္ဌိစမ္ပံ ဥပ္ပါဋေန္တာ ဝဓဉ္စ ဒတွာ ဂလေ ဂဟေတွာ ဧတံ ဇမ္ဗ ခလယာယ၊
ဣတော နိဟရထာတိ။

မဟာသတ္ထော တေသု အတ္တနော သန္တိကံ အနာဂတေသွေဝ ဥပ္ပတိတွာ
အာကာသေ ဌိတော ဂါထမာဟ—

၉။ “ဂိရိ^၄ နခေန ခဏသိ၊ အယော ဒန္တေဟိ ခါဒသိ။
ဇာတဝေဒံ ပဒဟသိ၊ ယော ဣသိ^၅ ပရိဘာသသိ”တိ။

တတ္ထ ဇာတဝေဒံ ပဒဟသိတိ အဂ္ဂိ^၆ ဂိလိဘုံ ဝါယမသိ။

ဣမဉ္စ ပန ဂါထံ ဝတွာ မဟာသတ္ထော ပဿန္တဿေဝ မာဏဝဿ စ
ဗြာဟ္မဏာနဉ္စ အာကာသေ ပက္ခန္တိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ—

၁၀။ “ဣဒံ ဝတွာန မာတင်္ဂါ၊ ဣသိ သစ္စပရက္ကမော။
အန္တလိက္ခသ္မိ^၇ ပက္ကာမိ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ ဥဒိက္ခတ”န္တိ။

တတ္ထ သစ္စပရက္ကမောတိ သဘာဝပရက္ကမော။

သော ပါဏိနဒိသာဘိမုခေါ ဂန္တာ ဧကာယ ဝီထိယာ ဩတရိတွာ
“ပဒဝဠုပံ ပညာယတူ”တိ အဓိဋ္ဌာယ ပါဏိနဒွါရသမိပေ ဝိဏှာယ စရန္တော
မိဿကဘတ္တံ သံကရိတွာ ဧကိဿံ သာလာယံ နိသီဒိတွာ မိဿကဘတ္တံ

ပရိဘုဉ္ဇိ။ နဂရဒေဝတာ “အယံ အမှာကံ အယံ ပိဟေဋ္ဌေတွာ ကထေတိ”တိ
 အသဟမာနာ အာဂမိံသု။ အထဿ ဇေဋ္ဌကယက္ခော မဏ္ဍဗျဿ ဂိဝံ
 ဂဟေတွာ ပရိဝတ္တေသိ။ သေသဒေဝတာ သေသဗြာဟ္မဏာနံ ဂိဝံ ဂဏှိတွာ
 ပရိဝတ္တေသုံ။ ဗောဓိသတ္တေ မုဒုစိတ္တတာယ ပန “တဿ ပုတ္တော”တိ နံ န
 မာရေန္တိ။ ကေဝလံ ကိလမေန္တိယေဝ။ မဏ္ဍဗျဿ သီသံ ပရိဝတ္တိတွာ ပိဋ္ဌိ-
 ပဿာဘိမုခံ ဇာတံ။ ဟတ္ထပါဒါ ဥဇုကာ ထဒ္ဒါဝ အဋ္ဌံသု။ အက္ခိနိ ကာလ-
 ကတဿေဝ ပရိဝတ္တိံသု။ သော ထဒ္ဒသရိရောဝ နိပဋ္ဌိ။ သေသဗြာဟ္မဏာ
 မုခေန ခေဋ္ဌံ ဝမန္တာ အပရာပရံ ပရိဝတ္တန္တိ။ မာဏဝါ “အယေ ပုတ္တဿ တေ
 ကိံ ဇာတ”န္တိ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ အာရောစယိံသု။ သာ ဝေဂေန ဂန္တာ ပုတ္တံ
 ဒိသ္မာ “ကိမေတ”န္တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ—

၁၁။ “အာဝေလ္လိတံ ပိဋ္ဌိတော ဥတ္တမင်္ဂံ၊
 ဗာဟုံ ပဿာရေတိ အကမ္မနေယျံ။
 သေတာနိ အက္ခိနိ ယထာ မတဿ၊
 ကော မေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဝေ”န္တိ။

တတ္ထ အာဝေလ္လိတန္တိ ပရိဝတ္တိတံ။

အထဿာ တသ္မိံ ဌာနေ ဌိတဇနော အာရောစေတုံ ဂါထမာဟ—

၁၂။ “ဣဓာဂမာ သမဏော ဒုဗ္ဗဝါသိ၊
 ဩတလ္လကော ပံသုပိသာစကောဝ။
 သင်္ကာရစောဋ္ဌံ ပဋိမုဉ္ဇ ကဏ္ဏေ၊
 သော တေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဝေ”န္တိ။

သာ တံ သုတွာဝ စိန္တေသိ “အညဿေတံ ဗလံ နတ္ထိ၊ နိဿံသယံ မာတင်္ဂ-
 ပဏှိတော ဘဝိဿတိ၊ သမ္ပန္နမေတ္တာဘာဝနော ခေါ ပန ဝိရော န ဧတ္တကံ
 ဇနံ ကိလမေတွာ ဂမိဿတိ၊ ကတရံ န ခေါ ဒိသံ ဂတော ဘဝိဿတိ”တိ။
 တတော ပုစ္ဆန္တိ ဂါထမာဟ—

၁၃။ “ကတမံ ဒိသံ အဂမာ ဘူရိပညော၊
 အက္ခာထ မေ မာဏဝါ ဧတမတ္ထံ။
 ဂန္တာန တံ ပဋိကရေမု အစ္စယံ၊
 အပ္ပေဝ နံ ပုတ္တ လဘေမု ဇိဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ ဂန္ဓာနာတိ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ။ တံ ပဋိကရေမု အစ္စယန္တိ
တံ အစ္စယံ ပဋိကရိဿာမ ဒေသေဿာမ၊ ခမာပေဿာမ နန္တိ။ ပုတ္တ လဘေမု
ဇိဓိတန္တိ အပ္ပေဝ နာမ ပုတ္တဿ ဇီဝိတံ လဘေယျာမ။

အထဿာ တတ္ထ ဌိတာ မာဏဝါ ကထေန္တာ ဂါထမာဟံသု—

၁၄။ “ဝေဟာယသံ အဂမာ ဘူရိပညော၊
ပထဗ္ဗုနော ပန္နရသေဝ စန္ဒော။
အပိ စာပိ သော ပုရိမဒိသံ အဂစ္ဆိ၊
သစ္စပုဋိညော ဣသိ သာဓုရူပေါ”တိ။

တတ္ထ ပထဗ္ဗုနောတိ အာကာသပထသင်္ခါတဿ အဗ္ဗုနော မဇ္ဈေ ဌိတော
ပန္နရသေဝ စန္ဒော ဝိယ။ အပိ စာပိ သောတိ အပိစ ခေါ ပန သော ပုရတ္ထိမံ
ဒိသံ ဂတော။

သာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ “မမ သာမိကံ ဥပဓာရေဿာမီ”တိ သုဝဏ္ဏ-
ကလသသုဝဏ္ဏသရကာနိ ဂါဟာပေတွာ ဒါသိဂဏပရိပုတာ တေန ပဒဝဋ္ဋဉ္ဇဿ
အဓိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ ပတွာ တေနာနုသာရေန ဂစ္ဆန္တိ တသ္မိံ ဝိဋ္ဌိကာယ နိသီဒိတွာ
ဘုဇ္ဇမာနေ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သော တံ ဒိသ္မာ ထောကံ
ဩဒနံ ပတ္တေ ဌပေသိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ သုဝဏ္ဏကလသေန တဿ ဥဒကံ
အဒါသိ။ သော တတ္ထေဝ ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေသိ။ အထ နံ သာ
“ကေန မေ ပုတ္တဿ သော ဝိပ္ပကာရော ကတော”တိ ပုစ္ဆန္တိ ဂါထမာဟ—

၁၅။ “အာဝေလ္လိတံ ဝိဋ္ဌိတော ဥတ္တမင်္ဂ၊
မာဟုံ ပဿာရေတိ အကမ္မနေယျံ။
သေတာနိ အက္ခိနိ ယထာ မတဿ၊
ကော မေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဧဝ”န္တိ။

တတော ပရာ တေသံ ဝစနပဋိဝစနဂါထာ ဟောန္တိ—

၁၆။ “ယက္ခာ ဟဝေ သန္တိ မဟာနုဘာဝါ၊
အန္ဓာဂတာ ဣသယော သာဓုရူပေါ။
တေ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ကုပိတံ ဝိဒိတွာ၊
ယက္ခာ ဟိ တေ ပုတ္တမကံသု ဧဝံ။

၁၇။ ယက္ခာ စ မေ ပုတ္တမကံသု ဧဝံ၊
 တုညေဝ မေ မာ ကုဒ္ဓေါ မြဟ္မစာရိ။
 တုမှေဝ ပါဒေ သရဏံ ဂတာသိ၊
 အန္ဓာဂတာ ပုတ္တသောကေန ဘိက္ခု။

၁၈။ တဒေဝ ဟိ ဧတရဟိ စ မယံ၊
 မနောပဒေါသော န မမတ္ထိ ကောစိ။
 ပုတ္တော စ တေ ဝေဒမဒေန မတ္တော၊
 အတ္ထံ န ဇာနာတိ အဓိစ္စ ဝေဒေ။

၁၉။ အဒ္ဓေါ ဟဝေ ဘိက္ခု မုဟုတ္တကေန၊
 သမ္ပယုတေဝ ပုရိသဿ သညာ။
 ကောပရာဓံ ခမ ဘူရိပည၊
 န ပဏ္ဍိတာ ကောဓဗလာ ဘဝန္တိ”တိ။

တတ္ထ ယက္ခာတိ နဂရပရိဂ္ဂါဟကယက္ခာ။ အန္ဓာဂတာတိ အနု အာဂတာ၊
 ဣသယော^၁ သာဓုရူပါ ဂုဏသမ္ပန္နာတိ ဧဝံ ဇာနမာနာတိ အတ္တော။ တေတိ
 တေ ဣသိနံ ဂုဏံ ဥတှာ တဝ ပုတ္တံ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ကုပိတစိတ္တံ ဝိဒိတွာ။ တုညေဝ မေတိ
 သစေ ယက္ခာ ကုပိတာ ဧဝမကံသု၊ ကရောန္တ၊ ဒေဝတာ နာမ ပါနိယ-
 ဥဠာန်မတ္တေန သန္တပေတုံ သက္ကာ၊ တသ္မာဟံ တေသံ န ဘာယာမိ၊ ကေဝလံ
 တုညေဝ မေ ပုတ္တဿ မာ ကုဇ္ဈိ။ အန္ဓာဂတာတိ အာဂတာသိ။ ဘိက္ခုတိ
 မဟာသတ္တံ အာလပန္တိ ပုတ္တဿ ဇီဝိတဒါနံ ယာစတိ။ တဒေဝ ဟိတိ
 ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကေ တဒါ တဝ ပုတ္တဿ မံ အက္ခောသနကာလေ စ မယံ မနော-
 ပဒေါသော နတ္ထိ၊ ဧတရဟိ စ တယိ ယာစမာနာယပိ မမ တသ္မိ မနောပ-
 ဒေါသော နတ္ထိယေဝ။ ဝေဒမဒေနာတိ “တယော ဝေဒါ မေ ဥဂ္ဂဟိတာ”တိ
 မဒေန။ အဓိစ္စာတိ ဝေဒေ ဥဂ္ဂဟေတွာပိ အတ္တာနတ္ထံ န ဇာနာတိ။
 မုဟုတ္တကေနာတိ ယံ ကိဉ္စိ ဥဂ္ဂဟေတွာ မုဟုတ္တကေနေဝ။

ဧဝံ တာယ ခမာပိယမာနော မဟာသတ္တော “တေန ဟိ ဧတေသံ ယက္ခာနံ
 ပလာယနတ္ထာယ အမတောသဓံ ဒဿာမိ”တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ—

၁-အန္ဓာဂတာတိ ဣသယော (သိ)၊ အန္ဓာဂတာတိ အာဂန္တာ ဣသယော (သျှာ)

၂၀။ “ဣဒဉ္စ မယံ ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ၊
 တဝ မဏ္ဍုဗျော ဘုဉ္ဇတု အပ္ပပညော။
 ယက္ခာ စ တေ နံ န ဝိဟေဌယေယျံ၊
 ပုတ္တော စ တေ ဟေဿတိ သော အရောဂေါ”တိ။

တတ္ထ ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဥတ္တိဋ္ဌကပိဏ္ဍံ၊ “ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ”န္တိပိ ပါဌော။

သာ မဟာသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဒေထ သာမိ အမတောသဓ”န္တိ သုဝဏ္ဏသရကံ ဥပနာမေသိ။ မဟာသတ္တော ဥတ္တိဋ္ဌကကဉ္စိကံ တတ္ထ အာသိဉ္စိတွာ “ပဌမညေဝ ဣတော ဥပနံ တဝ ပုတ္တဿ မုခေ ဩသိဉ္စိတွာ” သေသံ စာဋိယံ ဥဒကေန မိသေတွာ သေသဗြာဟ္မဏာနံ^၂ မုခေ ဩသိဉ္စေဟိ^၃၊ သဗ္ဗေပိ နိရောဂါ ဘဝိဿန္တိ”တိ ဝတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။ သာပိ တံ သရကံ သီသေနာဒါယ “အမတောသဓံ မေ လဒ္ဓ”န္တိ ဝဒန္တိ နိဝေသနံ ဂန္တာ ပဌမံ ပုတ္တဿ မုခေ ကဉ္စိကံ ဩသိဉ္စိ၊ ယက္ခော ပလာယိ။ ဣတရော ပံသုံ ပုဉ္ဇန္တော ဥဋ္ဌာယ “အဗ္ဗ ကိမေတ”န္တိ အာဟ။ တယာ ကတံ တွမေဝ ဇာနိဿသိ၊ ဧဟိ တာတ တဝ ဒက္ခိဏေယျာနံ တေသံ ဝိပ္ပကာရံ ပဿာတိ။ သော တေ ဒိဿာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဟောသိ။ အထ နံ မာတာ “တာတ မဏ္ဍုဗျ တံ ဗာလော ဒါနဿ မဟပ္ပလဋ္ဌာနံ န ဇာနာသိ၊ ဒက္ခိဏေယျာ နာမ ဧဝရူပါ န ဟောန္တိ၊ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတသဒိသာဝ ဟောန္တိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ဧတေသံ ဒုဿီလာနံ ဒါနမဒါသိ၊ သီလဝန္တာနံ ဒေဟိ”တိ ဝတွာ အာဟ—

၂၁။ “မဏ္ဍုဗျ ဗာလောသိ ပရိတ္တပညော၊
 ယော ပုညက္ခေတ္တာနမကောဝိဒေါသိ။
 မဟက္ကသာဝေသု ဒဒါသိ ဒါနံ၊
 ကိလိဋ္ဌကမ္မေသု အသညတေသု။

၂၂။ ဇဋ္ဌာ စ ကေသာ အဇိနာ နိဝတ္ထာ၊
 ဇရူဒပါနံ မုခံ ပရုဋ္ဌံ။
 ပဇိ ဣမံ ပဿထ ဒုမ္မရူပံ၊
 န ဇဋ္ဌာဇိနံ တာယတိ အပ္ပပညံ။

၁-ဩပိတွာ (သီ၊ ဣ)၊ ဩသိဉ္စောပေတွာ (သျှာ) ၂-တေသံ ဗြာဟ္မဏာနံ (သီ၊ ဣ)
 ၃-ဩပေဟိ (သီ၊ ဣ)၊ ဩသိဉ္စောပေဟိ (သျှာ)

၂၃။ ယေသံ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ၊ အဝိဇ္ဇာ စ ဝိရာဇိတာ။
ဒီဏာသဝါ အရဟန္တော၊ တေသု ဒိန္နံ မဟပ္ပလ”န္တိ။

တတ္ထ မဟက္ကသာဝေသုတိ မဟာကသာဝေသု မဟန္တေဟိ ရာဂကသာဝါ-
ဒီဟိ သမန္နာဂတေသု။ ဇဋ္ဌာ စ ကေသာတိ တာတ မဏ္ဍုဗျ တဝ ဒက္ခိဏေယျေသု
ကေစ္စာနံ ကေသာ ဇဋ္ဌာ ကတွာ ဗဒ္ဓါ။ အဇိနာ နိဝတ္ထာတိ သခုရာနိ အဇိန-
စမ္မာနိ နိဝတ္ထာ။ ဇဇ္ဈပပါနံဝါတိ တိဏဂဟနေနံ ဇိဏ္ဍကူပေါ ဝိယ မုခံ
ဒီဃမဿုတာယ ပရုဋ္ဌံ။ ပဇံ ဣမန္တိ ဣမံ ဝေရူပံ အနဉ္စိတာမဏ္ဍိတလူခဝေသံ
ပဇံ ပဿထ။ န ဇဋ္ဌာဇိနန္တိ ဧတံ ဇဋ္ဌာဇိနံ ဣမံ အပ္ပပညံ ပဇံ တာယိတုံ
န သက္ကောတိ၊ သီလပညာဏတပေါကမ္မာနေဝ ဣမေသံ သတ္တာနံ ပတိဋ္ဌာ
ဟောန္တိ။ ယေသန္တိ ယသ္မာ၊ ယေသံ ဧတေ ရဇ္ဇနဒုဿနမုယုနသဘာဝါ
ရာဂါဒယော အဋ္ဌဝတ္ထုကာ စ အဝိဇ္ဇာ ဝိရာဇိတာ ဝိဂတာ၊ ဝိဂတတ္ထာယေဝ
စ ဧတေသံ ကိလေသာနံ ယေ ဒီဏာသဝါ အရဟန္တော၊ တေသု ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ၊
တသ္မာတွံ တာတ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဝေရူပါနံ ဒုဿိလာနံ အဒတွာ ယေ
လောကေ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ပဉ္စာဘိညာ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာ စ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ သန္တိ၊ တေသံ ဒါနံ ဒေဟိ၊ ဧဟိ တာတ တဝ ကုလူပကေ
အမတောသဓံ ပါယေတွာ အရောဂေ ကရိဿာမာတိ ဝတွာ ဥစ္ဆိဋ္ဌကဉ္စိကံ
ဂါဟာပေတွာ ဥဒကစာဋီယံ ပက္ခိပိတွာ သောဠသန္တံ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနံ
မုခေသု အာသိဉ္စာပေသိ။

ဧကေကော ပံသုံ ပုဉ္ဇန္တောဝ ဥဋ္ဌဟိ။ အထ နေဗြာဟ္မဏာ “ဣမေဟိ စဏ္ဍာ-
လုစ္ဆိဋ္ဌကံ ပီတ”န္တိ အဗြာဟ္မဏေ ကရိံသု။ တေ လဇ္ဇိတာ ဗာရာဏသိတော
နိက္ခမိတွာ မဇ္ဈရဋ္ဌံ ဂန္တော မဇ္ဈရဋ္ဌော သန္တိကေ ဝသိံသု၊ မဏ္ဍုဗျော ပန တတ္ထေဝ
ဝသိ။ တဒါ ဝေတ္ထဝတိနဂရံ ဥပနိဿာယ ဝေတ္ထဝတိနဒီတိရေ ဇာတိမန္တော
နာမေကော ဗြာဟ္မဏော ပဗ္ဗဇိတော ဇာတိံ နိဿာယ မဟန္တံ မာနမကာသိ။
မဟာသတ္ထော “ဧတဿ မာနံ ဘိဒ္ဓိဿာမိ”တိ တံ ဌာနံ ဂန္တော တဿ
သန္တိကေ ဥပရိသောတေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဒန္တကဋ္ဌံ
ခါဒိတွာ “ဣမံ ဒန္တကဋ္ဌံ ဇာတိမန္တဿ ဇဋ္ဌာသု လဂ္ဂတူ”တိ အဓိဋ္ဌာယ နဒိယံ
ပါတေသိ။ တံ တဿ ဥဒကံ အာစမန္တဿ ဇဋ္ဌာသု လဂ္ဂိ။ သော
တံ ဒိသ္မာဝ “နဿ ဝသလာ”တိ ဝတွာ “ကုတော အယံ ကာဠကဏ္ဍီ
အာဂတော၊ ဥပဓာရေဿာမိ န”န္တိ ဥဒ္ဓိသောတံ ဂစ္ဆန္တော မဟာသတ္တံ ဒိသ္မာ
“ကိဇာတိကောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ စဏ္ဍာလောသ္မိတိ။ တယာ နဒိယာ ဒန္တကဋ္ဌံ

၁-တိဏဂဟဏေန (သိ၊ ဣ၊ က) ၂-တသ္မာ (သိ၊ ဣ) ၃-မဇ္ဈရဋ္ဌံ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)

ပါတိတန္တိ။ အာမ မယာတိ။ “နဿ ဝသလံ စဏ္ဍာလ ကာဠကဏ္ဍိ မာ ဣဓ ဝသိ၊ ဟေဋ္ဌာသောတေ ဝသာဟိ”တိ ဝတွာ ဟေဋ္ဌာသောတေ ဝသန္တေနပိ တေန ပါတိတေ ဒန္တကဋ္ဌေ ပဋိသောတံ အာဂန္တာ ဇဋ္ဌာသု လဂ္ဂန္တေ သော “နဿ ဝသလံ၊ သစေ ဣဓ ဝသိဿသိ၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ သတ္တဓာ မုဒ္ဒါ ဖလိဿတိ”တိ အာဟ။

မဟာသတ္တော “သစာဟံ ဧတဿ ကုဠိဿာမိ၊ သီလံ မေ အရက္ခိတံ ဘဝိဿတိ၊ ဥပါယေနေဝဿ မာနံ ဘိဒ္ဓိဿာမိ”တိ သတ္တမေ ဒိဝသေ သူရိယုဂ္ဂမနံ နိဝါရေသိ။ မနဿာ ဥဗ္ဗာဠာ ဇာတိမန္တံ တာပသံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ တုမှေ သူရိယုဂ္ဂမနံ န ဒေထာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော အာဟ “န မေ တံ ကမ္ပံ၊ နဒီတိရေ ပနေကော စဏ္ဍာလော ဝသတိ၊ တဿေတံ ကမ္ပံ ဘဝိဿတိ”တိ။ မနဿာ မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တုမှေ ဘန္တေ သူရိယုဂ္ဂမနံ န ဒေထာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အာမာပုသောတိ။ ကိံကာရဏာတိ။ တုမှာကံ ကုလူပကော တာပသော မံ နိရပရာဓံ အဘိသပိ၊ တသ္မိံ အာဂန္တာ ခမာပနတ္ထာယ မမ ပါဒေသု ပတိတေ သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိတိ။ တေ ဂန္တာ တံ ကမ္ပန္တာ အာနေတွာ မဟာသတ္တဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ခမာပေတွာ အာဟံသု “သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေထ ဘန္တေ”တိ။ န သက္ကာ ဝိဿဇ္ဇေတုံ၊ သစာဟံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ၊ ဣမဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဒါ ဖလိဿတိတိ။ အထ ဘန္တေ ကိံ ကရောမာတိ။ သော “မတ္တိကာပိဏ္ဍိ အာဟရထာ”တိ အာဟရာပေတွာ “ဣမံ တာပသဿ သီသေ ဌပေတွာ တာပသံ ဩတာရေတွာ ဥဒကေ ဌပေထာ”တိ ဌပါပေတွာ သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သူရိယရသ္မိဟိ ပဟဂ္ဂမတ္တေ မတ္တိကာပိဏ္ဍော သတ္တဓာ ဘိဇ္ဇိ၊ တာပသော ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိ။

မဟာသတ္တော တံ ဒမေတွာ “ကဟံ နု ခေါ ဒါနိ သောဠသ မြာဟ္မဏ-သဟဿာနိ ဝသန္တိ”တိ ဥပဓာရေန္တော “မဇ္ဈရဉ္ဇော သန္တိကေ”တိ ဥတွာ “တေ ဒမေဿာမိ”တိ ဣဒ္ဓိယာ ဂန္တာ နဂရသာမန္တေ ဩတရိတွာ ပတ္တံ အာဒါယ နဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိ။ မြာဟ္မဏာ တံ ဒိသ္မာ “အယံ ဣဓ ဧကံ ဒွေ ဒိဝသေ ဝသန္တေနပိ အမှေ အပ္ပတိဋ္ဌေ ကရိဿတိ”တိ ဝေဂေန ဂန္တာ “မဟာ-ရာဇ မာယာကာရော ဧကော ဝိဇ္ဇာဓရော စောရော အာဂတော၊ ဂဏှာပေထ န”န္တိ ရဉ္ဇော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ မဟာသတ္တောပိ မိဿကဘတ္တံ အာဒါယ အညတရံ ကုဉ္စ နိဿာယ ပိဋိကာယ နိသိန္တော ဘုဇ္ဇတိ။ အထ နံ အညဝိဟိတကံ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇမာနမေဝ ရညာ ပဟိတပုရိသာ

အသိနာ ဂိဝံ ပဟရိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသုံ။ သော ကာလံ ကတွာ မြဟ္မ-
လောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣမသ္မိံ ကိရ ဇာတကေ ဗောဓိသတ္တော ကောဏ္ဍဒမကော
အဟောသိ။ သော တေနော ပရတန္တိယုတ္တဘာဝေနံ^၁ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။
ဒေဝတာကုဇ္ဈိတွာ သကလမေဝ မဇ္ဈရဋ္ဌံ ဥဏှံ ကုက္ကုဋ္ဌဝဿံ^၂ ဝဿာပေတွာ ရဋ္ဌံ
အရဋ္ဌမကံသု။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဥပဟစ္စ မနံ မဇ္ဈော၊ မာတင်္ဂသ္မိံ ယသသိနေ။

သပါရိသဇ္ဇော ဥစ္ဆိန္နော၊ မဇ္ဈာရညံ တဒါ အဟူ”တိ^၃။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဥဒေနော
ပဗ္ဗဇိတေ ဝိဟေဋ္ဌေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
မဏ္ဍုဗျော ဥဒေနော အဟောသိ၊ မာတင်္ဂပဏှိတော ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

မာတင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဝိတ္တသမ္ဘူတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၀)

သဗ္ဗံ နဇာနံ သမလံ သုစိဏ္ဏန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ဝိယသံဝါသေ ခွေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေ ဘိက္ခု။
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တေ ကိရ အညမညံ အပ္ပင်္ဂဝိဘတ္တဘောဂါ ပရမဝိဿာ-
သိကာ အဟေသုံ၊ ဝိဏ္ဍာယ စရန္တာပိ ဧကတောဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧကတောဝ
အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဝိနာ ဘဝိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု၊ တေသံယေဝ
ဝိဿာသံ ဝဏ္ဏယမာနာ နိသိဒ္ဓိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ
“အနစ္စရိယံ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဝိဿာသိကတ္တံ၊
ပေါရာဏကပဏှိတာ တိဏိ စတ္တာရိ ဘဝန္တရာနိ ဂစ္ဆန္တာပိ မိတ္တဘာဝံ န
ဝိဇဟိံသုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ အဝန္တိရဋ္ဌေ ဥဇ္ဇေနိယံ အဝန္တိမဟာရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။
တဒါဥဇ္ဇေနိယာ ဗဟိ စဏ္ဍာလဂါမကော အဟောသိ။ မဟာသတ္တော တတ္ထ
နိဗ္ဗတ္တိ၊ အပရောပိ သတ္တော တဿေဝ မာတုစ္ဆာပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တေသု
ဧကော စိတ္တော နာမ အဟောသိ၊ ဧကော သမ္ဘူတော နာမ။ တေ

၁-ပရနိယုတ္တဘာဝေနော (သျှာ) ၂-ဥဏှကလလဝဿံ (ဣ) ၃-ဒ ၆-၆၁-ပိဋေ သံကိစ္စဇာတကေ။

ဥဘောပိ ဝယပ္ပတ္တာ စဏ္ဍာလဝံသဓောဝနံ နာမ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ကေဒိဝံသံ “ဥဇ္ဇေနိနဂရဒ္ဓါရေ သိပ္ပံ ဒဿေဿာမာ”တိ ဧကော ဥတ္တရဒ္ဓါရေ သိပ္ပံ ဒဿေသိ၊ ဧကော ပါစိနဒ္ဓါရေ။ တသ္မိဉ္စ နဂရေ ဒွေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယော အဟေသံ၊ ဧကော သေဋ္ဌိမိတာ၊ ဧကော ပုရောဟိတမိတာ။ တာ ဗဟုခါဒနိယ-ဘောဇနိယမာလာဂန္ဓာဒိနိ ဂါဟာပေတွာ “ဥယျာနကိဋ္ဌံ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ ဧကော ဥတ္တရဒ္ဓါရေန နိက္ခမိ၊ ဧကော ပါစိနဒ္ဓါရေန။ တာ တေ စဏ္ဍာလပုတ္တေ သိပ္ပံ ဒဿေန္တေ ဒိသွာ “ကေ ဧတေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “စဏ္ဍာလပုတ္တာ”တိ သုတွာ “အပဿိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဝတ ပဿိမှာ”တိ ဂန္ဓောဒကေန အက္ခိနိ ဓောဝိတွာ နိဝတ္တိံသု။ မဟာဇနော “အရေ ဒုဋ္ဌစဏ္ဍာလ တုမေ နိဿာယ မယံ အမူလ-ကာနိ သုရာဘတ္တာဒိနိ န လဘိမှာ”တိ တေ ဥဘောပိ ဘာတိကေ ပေါဏေတွာ အနယဗျသနံ ပါပေသိ။

တေ ပဋိလဒ္ဓသညာ ဥဋ္ဌာယ အညမညဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တာ ကေသ္မိံ ဌာနေ သမာဂန္ဓာ အညမညဿ တံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိံ အာရောစေတွာ ရောဒိတွာ ပရိဒေ-ဝိတွာ “ကိန္တိ ကရိဿာမာ”တိ မန္တေတွာ “ဣမံ အမှာကံ ဇာတိံ” နိဿာယ ဒုက္ခံ ဥပ္ပန္နံ၊ စဏ္ဍာလကမ္ပံ ကာတုံ န သက္ခိဿာမ၊ ဇာတိံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပြာဟ္မဏမာဏဝဝဏ္ဏေန တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိဿာ-မာ”တိ သန္တိဋ္ဌာနံ ကတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဓမ္မန္တေဝါသိကာ ဟုတွာ ဒိသာ-ပါမောက္ခာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေသုံ။ ဇမ္ဗုဒိပတလေ “ဒွေ ကိရ စဏ္ဍာလာ ဇာတိံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိန္တိ”တိ သူယိတ္ထ။ တေသု စိတ္တပဏှိတဿ သိပ္ပံ နိဋ္ဌိတံ၊ သမ္ဘူတဿ န တာဝ နိဋ္ဌာတိ။

အထေကဒိဝံသံ ဧကော ဂါမဝါသီ “ပြာဟ္မဏဝါစနကံ ကရိဿာမီ”တိ အာစရိယံ နိမန္တေသိ။ တမေဝ ရတ္တိံ ဒေဝေါဝဿိတွာ မဂ္ဂေ ကန္တရာဒိနိ ပူရေသိ။ အာစရိယော ပါတောဝ စိတ္တပဏှိတံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ အဟံ ဂန္တုံ န သက္ခိဿာမိ၊ တံ မာဏဝေဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္ဓာ မင်္ဂလံ ဝတွာ တုမေဟိ လဒ္ဓိံ ဘုဂ္ဂိတွာ အမေဟိ လဒ္ဓိံ အာဟရ”တိ ပေသေသိ။ သော “သာဓူ”တိ မာဏ-ဝကေ ဂဟေတွာ ဂတော။ ယာဝ မာဏဝါ နှာယန္တိ စေဝ မုခါနိ စ ဓောဝန္တိ၊ တာဝ မနုဿာ ပါယာသံ ဝဇေတွာ နိဗ္ဗာတုတိ ဌပေသုံ။ မာဏဝါ တသ္မိံ အနိဗ္ဗုတေယေဝ အာဂန္ဓာ နိသီဒိံသု။ မနုဿာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ တေသံ ပူရတော ပါတိယော ဌပေသုံ။ သမ္ဘူတော လုဒ္ဓဓာတုကော ဝိယ ဟုတွာ “သီတလော”တိ သညာယ ပါယာသပိဏှံ ဥက္ခိပိတွာ မုခေ ဌပေသိ၊ သော

တဿ အာဒိတ္တအယောဂုဋ္ဌော ဝိယ မုခံ ဒဟိ။ သော ကမ္မမာနော သတိံ အနုပဋ္ဌာပေတွာ စိတ္တပဏှိတံ ဩလောကေတွာ စဏ္ဍာလဘာသာယ ဧဝံ “ခဠ ခဠ”တိ အာဟ။ သောပိ တထေဝ သတိံ အနုပဋ္ဌာပေတွာ စဏ္ဍာလ-ဘာသာယ ဧဝံ “နိဂ္ဂလ နိဂ္ဂလာ”တိ အာဟ။ မာဏဝါ အညမညံ ဩလော-ကေတွာ “ကိံဘာသာ နာမေသာ”တိ ဝဒိသု။ စိတ္တပဏှိတော မင်္ဂလံ အဘာသိ။ မာဏဝါ ဗဟိ နိက္ခဋိတွာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဟုတွာ တတ္ထ တတ္ထ နိသီဒိတွာ ဘာသံ သောဓေန္တော “စဏ္ဍာလဘာသာ”တိ ဥတွာ “အရေ ဗုဒ္ဓစဏ္ဍာလာတ္ထေကံ ကာလံ ‘ဗြာဟ္မဏာမှာ’တိ ဝတွာ ဝဇ္ဇယိတ္တာ”တိ ဥဘောပိ တေ ပေါထယိသု။ အထေကော သပ္ပုရိသော “အပေထာ”တိ ဝါရေတွာ “အယံ တုမှာကံ ဇာတိယာ ဒေါသော၊ ဂစ္ဆထ ကတ္တစိ ဒေသေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ဇီဝထာ”တိ တေ ဥဘော ဥယျောဇေသိ။ မာဏဝါ တေသံ စဏ္ဍာလဘာဝံ အာစရိယဿ အာရောစေသုံ။

တေပိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ န စိရသေဝ တတော စဝိတွာ နေရဉ္စရာယ တိရေ မိဂိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တေ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ဧကတောဝ ဝိစရန္တိ၊ ဝိနာ ဘဝိတုံ န သက္ကာန္တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သီသေန သီသံ၊ သိရေန သိဂံ၊ တုဏှေန တုဏှံ အလ္လိယာပေတွာ ရောမန္တယမာနေ ဌိတေ ဒိသ္မာ ဧကော လုဒ္ဓကော သတ္တိံ ခိဝိတွာ ဧကပ္ပဟာရေနဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။ တတော စဝိတွာ နမ္မဒါနဒီတိရေ ဥက္ကသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တတြာပိ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တေ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ သီသေန သီသံ၊ တုဏှေန တုဏှံ၊ အလ္လိယာ-ပေတွာ ဌိတေ ဒိသ္မာ ဧကော ယဋ္ဌိလုဒ္ဓကော ဧကပ္ပဟာရေနဝ ဗန္ဓိတွာ ဝမိ။ တတော ပန စဝိတွာ စိတ္တပဏှိတော ကောသမ္ဘိယံ ပုရောဟိတဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိံ။ သမ္ဘူတပဏှိတော ဥက္ကရပဉ္စာလရညော ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိံ။ တေ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အတ္တနော ဇာတိံ အနုဿရိံသု။ တေသု သမ္ဘူတပဏှိတော နိရန္တရံ သရိတုံ အသက္ကာန္တော စတုတ္ထံ စဏ္ဍာလဇာတိမေဝ အနုဿရတိ၊ စိတ္တပဏှိတော ပဋိပါဠိယာ စတဿောပိ ဇာတိယော။ သော သောဠသဝဿကာလေ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနသုခေန ဝိတိနာမေန္တော ဝသိ။ သမ္ဘူတပဏှိတောပိ ပိတု အစ္စယေန ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ဆတ္တ-မင်္ဂလဒိဝသေယေဝ မဟာဇနမဇ္ဈေ မင်္ဂလဂိတံ ကတွာ ဥဒါနဝသေန ဒွေ

ဂါထာ အဘာသိ။ တံ သုတွာ “အမှာကံ ရညော မင်္ဂလဂိတ”န္တိ ဩရော-
ဓာပိ ဂန္ဓဗ္ဗာပိ တမေဝ ဂိတံ ဂါယန္တိ။ အနုက္ကမေနေဝ “ရညော ပိယဂိတ”န္တိ
သဗ္ဗေပိ နဂရဝါသိနော မနုဿာ တမေဝ ဂါယန္တိ။

စိတ္တပဏ္ဍိတောပိ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝသန္တောယေဝ “ကို န ခေါ မမ
ဘာတိကေန သမ္ဘူတေန ဆတ္တံ လဒ္ဓိံ၊ ဥဒါဟု န ဝါ”တိ ဥပဓာရေန္တော
လဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ “နဝရဇ္ဇံ တာဝ ဣဒါနိ ဂန္ဓာပိ ဗောဓေတုံ န သက္ခိဿာမိ၊
မဟလ္လကကာလေ နံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ ကထေတွာ ပဗ္ဗာဇေဿာမီ”တိ
စိန္တေတွာ ပဏ္ဍာသ ဝဿာနိ အဂန္ဓာ ရညော ပုတ္တမိတာဟိ ဝနိတကာလေ
ဣဒ္ဓိယာ ဂန္ဓာ ဥယျာနေ ဩတရိတွာ မင်္ဂလသိလာပနေ သုဝဏ္ဏပဋိမာ
ပိယ နိသိဒ္ဓိံ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော ဒါရကော တံ ဂိတံ ဂါယန္တော ဒါရုနိ
ဥဒ္ဓရတိ။ စိတ္တပဏ္ဍိတော တံ ပက္ခောသိ။ သော အာဂန္ဓာ ဝဋ်တွာ အဋ္ဌာသိ။
အထ နံ အာဟ “တွံ ပါတောဝ ပဋ္ဌာယ ဣမမေဝ ဂိတံ ဂါယသိ။ ကိံ အညံ
န ဇာနာသိ”တိ။ ဘန္တေ အညာနိပိ ဗဟူနိ ဇာနာမိ။ ဣမာနိ ပန ဒွေ ရညော
ပိယဂိတာနိ၊ တသ္မာ ဣမာနေဝ ဂါယာမိတိ။ အတ္ထိ ပန ရညော ဂိတဿ ပဋိဂိတံ
ဂါယန္တောတိ။ နတ္ထိ ဘန္တေတိ။ သက္ခိဿသိ ပန တွံ ပဋိဂိတံ ဂါယိတုန္တိ။
ဇာနန္တော သက္ခိဿာမိတိ။ “တေန ဟိ တွံ ရညာ ဒွိသု ဂိတေသု ဂါယိတေသု
ဣဒံ တတိယံ ကတွာ ဂါယဿူ”တိဂိတံဒတွာ “ဂန္ဓာ ရညော သန္တိကေ ဂါယိ-
ဿသိ၊ ရာဇာ တေ ပသီဒိတွာ မဟန္တံ ဣဿရိယံ ဒဿတိ”တိ ဥယျောဇေသိ။

သော သီဃံ မာတု သန္တိကံ ဂန္ဓာ အတ္တာနံ အလင်္ကာရာပေတွာ ရာဇဒွါရံ
ဂန္ဓာ “ဧကော ကိရ ဒါရကော တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိဂိတံ ဂါယိဿတိ”တိ
ရညော အာရောစာပေတွာ “အာဂစ္ဆတူ”တိ ပုတ္တေ ဂန္ဓာ ဝဋ်တွာ “တွံ ကိရ
တာတ ပဋိဂိတံ ဂါယိဿသိ”တိ ပုဋ္ဌော “အာမ ဒေဝ၊ သဗ္ဗံ ရာဇပရိသံ သန္တိ-
ပါတေထာ”တိ သန္တိပတိတာယ ပရိသာယ ရာဇာနံ အာဟ “တုမေ တာဝ
ဒေဝ တုမှာကံ ဂိတံ ဂါယထ၊ အထာဟံ ပဋိဂိတံ ဂါယိဿာမီ”တိ။ ရာဇာ
ဂါထာဒွယမာဟ —

၂၄။ “သဗ္ဗံ နရာနံ သဖလံ သုစိတ္တံ၊
န ကမ္မုနာ ကိဉ္ဇန မောသမတ္တိ။
ပဿာမိ သမ္ဘူတံ မဟာနုဘာဝံ၊
သကုမ္မုနာ ပုညဖလူပပန္နံ။

၂၅။ “သဗ္ဗံ နရာနံ သဖလံ သုစိတ္တံ၊
 န ကမ္မုနာ ကိဉ္ဇန မောဃမတ္ထိ။
 ကစ္စိန္တု စိတ္တဿပိ ဧဝမေဝံ၊
 ဣဒ္ဓေါ မနော တဿ ယထာပိ မယျ”န္တိ။

တတ္ထ န ကမ္မုနာ ကိဉ္ဇန^၁ မောဃမတ္ထိတိ သုကတဒုက္ကဋေသု ကမ္မေသု
 ကိဉ္ဇန^၂ ဧကကမ္မမ္ပိ မောဃံ နာမ နတ္ထိ၊ နိပ္ပလံ န ဟောတိ၊ ပိပါကံ ဒတွာဝ
 နဿတိတိ အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္ပံ သန္တာယာဟ။ သမ္ဘူတန္တိ အတ္တာနံ
 ဝဒတိ၊ ပဿာမဟံ အာယသ္မန္တံ သမ္ဘူတံ သကေန ကမ္မေန ပုညဖလူပပန္နံ၊
 သကမ္ပံ နိဿာယ ပုညဖလေန ဥပပန္နံ တံ ပဿာမိတိ အတ္ထော။
 ကစ္စိန္တု စိတ္တဿပိတိ မယဌိ ဒွေပိ ဇနာ ဧကတော ဟုတွာ န စိရံ သီလံ
 ရက္ခိမ္မ၊ အဟံ တာဝ တဿ ဖလေန မဟန္တံ ယသံ ပတ္ထော၊ ကစ္စိ န
 ခေါ မေ ဘာတိကဿ စိတ္တဿပိ ဧဝမေဝ မနော ဣဒ္ဓေါ သမိဒ္ဓေါတိ။

တဿ ဂီတာဝသာနေ ဒါရကော ဂါယန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၆။ “သဗ္ဗံ နရာနံ သဖလံ သုစိတ္တံ၊
 န ကမ္မုနာ ကိဉ္ဇန မောဃမတ္ထိ။
 စိတ္တမ္ပိ ဇာနာဟိ တထေဝ ဒေဝ၊
 ဣဒ္ဓေါ မနော တဿ ယထာပိ တုယျ”န္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇေ စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ—

၂၇။ “ဘဝံ န စိတ္တော သုတ’မညတော တေ၊
 ဥဒါဟု တေ ကောစိ နံ ဧတဒက္ခာ။
 ဂါထာ သုဂီတာ န မမတ္ထိ ကင်္ခါ၊
 ဒဒါမိ တေ ဂါမဝရံ သတဉ္ဇာ”တိ။

တတ္ထ သုတ’မညတော တေတိ အဟံ သမ္ဘူတဿ ဘာတာ စိတ္တော နာမာတိ
 ဝဒန္တဿ စိတ္တဿေဝ န တေ သန္တိကာ သုတန္တိ အတ္ထော။ ကောစိ နန္တိ
 ဥဒါဟု မယာ သမ္ဘူတဿ ရညော ဘာတာ စိတ္တော ဒိဋ္ဌောတိ ကောစိ
 တေ ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိ။ သုဂီတာတိ သဗ္ဗထာပိ အယံ ဂါထာ သုဂီတာ၊
 နတ္ထေတ္ထ မမ ကင်္ခါ။ ဂါမဝရံ သတဉ္ဇာတိ ဂါမဝရာနံ တေ သတံ ဒဒါမိတိ
 ဝဒတိ။

တတော ဒါရကော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၂၈။ “န စာဟံ စိတ္တော သုတ’မညတော မေ၊
ဣသီ စ မေ ဧတမတ္ထံ အသံသိ။
ဂန္ဓာန ရညော ပဋိဂါဟိ ဂါထံ၊
အပိ တေ ဝရံ အတ္တမနော ဒဒေယျာ”တိ။

တတ္ထ ဧတမတ္ထန္တိ တုမှာကံ ဥယျာနေ နိသိန္ဓော ဧကော ဣသီ မယံ ဧတ-
မတ္ထံ အာစိက္ခိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “သော မမ ဘာတာ စိတ္တော ဘဝိဿတိ၊ ဣဒါနေဝ
နံ ဂန္ဓာ ပဿိဿာမီ”တိ ပုရိသေ အာဏာပေန္တော ဂါထာဒွယမာဟ—

၂၉။ “ယောဇေန္တု ဝေ ရာဇရထေ၊ သုကတေ စိတ္တသိဗ္ဗနေ။
ကန္တံ နာဂါနံ ဗန္ဓထ၊ ဂီဝေယျံ ပဋိမုဉ္ဇထ။

၃၀။ အာဟညန္တု ဘေရိမုဒိဂ်သင်္ခေ၊
သီဃာနိ ယာနာနိ စ ယောဇယန္တု။
အဇ္ဇေဝဟံ အဿမံ တံ ဂမိဿံ၊
ယတ္ထေဝ ဒက္ခိဿ’မိသိ’ နိသိန္ဓ”န္တိ။

တတ္ထ အာဟညန္တုတိ အာဟနန္တု^၁။ အဿမံ တန္တိ တံ အဿမံ။

သော ဧဝံ ဝတွာ ရထံ အဘိရုယု သီဃံ ဂန္ဓာ ဥယျာနဒွါရေ ရထံ
ဌပေတွာ စိတ္တပဏ္ဍိတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော တုဋ္ဌမာနသော
အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၁။ “သုလဒ္ဓလာဘော^၂ ဝတ မေ အဟောသိ၊
ဂါထာ သုဂီတာ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။
သွာဟံ ဣသီ သီလဝတူပပန္နံ၊
ဒိသွာ ပတိတော သုမနော’ဟ’မသ္မိ”တိ။

တဿတ္ထော—သုလဒ္ဓလာဘော ဝတ မယံ ဆတ္တမင်္ဂလဒိဝသေ ပရိသာယ
မဇ္ဈေ ဂီတဂါယာ သုဂီတာဝ အဟောသိ၊ သွာဟံ အဇ္ဇ သီလဝတသမ္ပန္နံ
ဣသီ ဒိသွာ ပီတိသောမနဿပုတ္တော ဇာတောတိ။

သော စိတ္တပဏှိတဿ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ သောမနဿပုတ္တော
“ဘာတိကဿ မေ ပလ္လင်္ဂံ အတ္ထရထာ”တိအာဒိနိ အာဏာပေန္တော နဝမံ
ဂါထမာဟ—

၃၂။ “အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇိ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု နော ဘဝံ။
အဋ္ဌေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အပ္ပံ ကုရုတု နော ဘဝ”န္တိ။

တတ္ထ အဋ္ဌေတိ အတိထိနော ဒါတဗ္ဗယုတ္တကသ္မိံ အဋ္ဌေ ဘဝန္တံ
အာပုစ္ဆာမ။ ကုရုတု နောတိ ဣမံ နော အပ္ပံ ဘဝံ ပဋိဂ္ဂဏှာတု။

ဧဝံ မဓုရပဋိသန္တာရံ ကတွာ ရဇ္ဇံ မဇ္ဈေ ဘိဒ္ဓိတွာ ဒေန္တော ဣတရံ
ဂါထမာဟ—

၃၃။ “ရမ္မဉ္စ တေ အာဝသထံ ကရောန္တ၊
နာရိဂဏေဟိ ပရိစာရယဿ။
ကရောဟိ ဩကာသမနုဂ္ဂဟာယ၊
ဥဘောပိမံ ဣဿရိယံ ကရောမာ”တိ။

တတ္ထ ဣမံ ဣဿရိယန္တိ ကပိလရဋ္ဌေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ရဇ္ဇံ မဇ္ဈေ
ဘိဒ္ဓိတွာ ဒွေပိ ဇနာ ကရောမ အနဘဝါမ။

တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ စိတ္တပဏှိတော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဆ ဂါထာ
အဘာသိ—

၃၄။ “ဒိသွာ ဖလံ ဒုစ္စရိတဿ ရာဇ၊
အထော သုစိဏ္ဏဿ မဟာဝိပါကံ။
အတ္တာနမေဝ ပဋိသံယမိဿံ၊
န ပတ္တယေ ပုတ္တ ပသုံ ဓနံ ဝါ။

၃၅။ ဒသေဝိမာ ဝဿဒဿ၊ မစ္စာနံ ဣဓ ဇီဝိတံ။
အပတ္တညေဝ တံ ဩဝိ၊ နဋ္ဌော ဆိန္တောဝ သုဿတိ။

၃၆။ တတ္ထ ကာ နန္ဒိ ကာ ဒိဉ္ဇာ၊ ကာ ရတီ ကာ ဓနေသနာ။
ကိံ မေ ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ၊ ရာဇ မုတ္တောသ္မိ ဗန္ဓနာ။

၃၇။ သောဟံ ဧဝံ ပဇာနာမိ၊ မစ္စ၊ မေ နပ္ပမဇ္ဇတိ။
အန္တကေနာမိပန္နဿ၊ ကာ ရတီ ကာ ဓနေသနာ။

၃၈။ ဇာတိ နရာနံ အဓမ္မာ ဇနိန္ဒ၊
စဏ္ဍာလယောနိ ဝိပဒါကနိဋ္ဌာ။
သကေဟိ ကမ္မေဟိ သုပါပကေဟိ၊
စဏ္ဍာလဂစ္ဆေ အဝသိမှ ပုဗ္ဗေ။

၃၉။ စဏ္ဍာလာဟုမှ အဝန္တိသု၊ မိဂါ နေရဉ္စရံ ပတိ။
ဥက္ကဿာ နမ္မဒါတိရေ၊ ဘျဉ္ဇေ မြာဟ္မဏခတ္ထိယာ”တိ။

တတ္ထ ဒုစ္စရိတဿာတိ မဟာရာဇ တံ သုစရိတဿေဝ ဖလံ ဇာနာသိ၊
အဟံ ပန ဒုစ္စရိတဿပိ ဖလံ ပဿာမိယေဝ။ မယံ ဟိ ဥဘော ဒုစ္စရိတဿ
ဖလေန ဣတော စတုတ္ထေ အတ္တဘာဝေ စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာ။ တတ္ထ
န စိရံ သီလံ ရက္ခိတွာ တဿ ဖလေန တံ ခတ္ထိယကုလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ အဟံ
မြာဟ္မဏကုလေ၊ ဝေါဟံ” ဒုစ္စရိတဿ စ ဖလံ သုစိဏ္ဏဿ စ မဟာဝိပါကံ
ဒိဿာ အတ္တာနမေဝ သီလသံယမေန ပဋိသံယမိဿံ၊ ပုတ္တံ ဝါ ပသုံ ဝါ နေံ ဝါ
န ပတ္တေမိ။

ဒသေဝိမာ ဝဿဒဿာတိ မဟာရာဇ မန္တဒသကံ ခိဉ္စာဒသကံ ဝဏ္ဏ-
ဒသကံ ဗလဒသကံ ပညာဒသကံ ဟာနိဒသကံ ပဗ္ဗာရဒသကံ ဝက်ဒသကံ
မောမူဟဒသကံ သယနဒသကန္တိ ဣမေသဉ္စိ ဒသန္တံ ဒသကာနံ ဝသေန ဒသေဝ
ဝဿဒဿာ ဣမေသံ” မစ္စာနံ ဣမ မနုဿလောကေ ဇီဝိတံ၊ တယိဒံ န နိယမေန
သဗ္ဗာ ဧဝ ဧတော ဒဿာ ပါပုဏာတိ၊ အထ ခေါ အပ္ပတ္တညေဝတံ ဩဓိံ နဋ္ဌော
ဆိန္ဓောဝ သုဿတိ။ ယေဝိ သကလံ ဝဿသတံ ဇီဝန္တိ၊ တေသဉ္စိ မန္တဒသကေ
ပဝတ္တာ ရူပါရူပဓမ္မာ ဝိစိန္တိန္တိတွာ အာတပေ ခိတ္တနဋ္ဌော ဝိယ တတ္ထေဝ သုဿန္တိ
အန္တရဓာယန္တိ၊ တံ ဩဓိံ အတိက္ကမိတွာ ခိဉ္စာဒသကံ န ပါပုဏန္တိ၊ တထာ
ခိဉ္စာဒသကာဒိသု ပဝတ္တာ ဝဏ္ဏဒသကာဒိနိ။

တတ္တာတိ တသ္မိံ ဧဝံ သုဿမာနေ ဇီဝိတေ ကာ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ နိဿာယ
အဘိနန္တိ၊ ကာ ကာယကီဋ္ဌာဒိဝသေန ခိဉ္စာ၊ ကာ သောမနဿဝသေန ရတိ၊
ကာ ဓနေသနာ၊ ကိံ မေ ပုတ္တေဟိ၊ ကိံ ဒါရေဟိ၊ မုတ္တောသ္မိ တမှာ ပုတ္တ-
ဒါရဗန္ဓနာတိ အတ္တော။ အန္တကေနာဓိပန္နဿာတိ ဇီဝိတန္တကရေန မစ္စနာ
အဘိဘူတဿ။ ဝိပဒါကနိဋ္ဌာတိ ဝိပဒါနံ အန္တရေ လာမကာ။ အဝသိမှာတိ
ဒွေဝိ မယံ ဝသိမှ။

စဏ္ဍာလာဟုမှတ် မဟာရာဇ ဣတော ပုဗ္ဗေ စတုတ္ထံ ဇာတိံ အဝန္တိ-
ရဋ္ဌေ ဥဇ္ဇေနိနဂရေ စဏ္ဍာလာ အဟုမှ၊ တတော စဝိတွာ နေရဇ္ဇရာယ နဒိယာ
တီရေ ဥဘောဝိ မိဂါ အဟုမှ။ တတ္ထ ဒွေဝိ အမေ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ အညမညံ
နိဿာယ ဌိတေ ဧကော လုဒ္ဒကော ဧကေနော သတ္တိပဟာရေန ဇီဝိတာ
ဝေါရောပေသိ၊ တတော စဝိတွာ နမ္မဒါနဒီတီရေ ကုရရာ အဟုမှ။ တတြာပိ
နော နိဿာယ ဌိတေ ဧကော နေသာဒေါ ဧကပ္ပဟာရေနော ဗန္ဓိတွာ
ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ၊ တတော စဝိတွာ တေ မယံ အဇ္ဇ မြာဟ္မဏသတ္တိယာ
ဇာတာ။ အဟံ ကောသမ္ဘိယံ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ တံ ဣမ ရာဇာ
ဇာတောတိ။

ဝေမဿ အတိတေ^၁ လာမကဇာတိယော ပကာသေတွာ ဣဒါနိ ဣမိဿာပိ
ဇာတိယာ အာယုသင်္ခါရပရိတ္တတံ ဒဿေတွာ ပုညေသု ဥဿာဟံ ဇနေန္တော
စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၄၀။ “ဥပနိယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု၊
ဇရူပနိတဿ န သန္တိ တာဏာ။
ကရောဟိ ပဉ္စာလ မမေတ ဝါက္ခံ၊
မာ'ကာသိ ကမ္မာနိ ဒုက္ခုဗြိယာနိ။

၄၁။ ဥပနိယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု၊
ဇရူပနိတဿ န သန္တိ တာဏာ။
ကရောဟိ ပဉ္စာလ မမေတ ဝါက္ခံ၊
မာ'ကာသိ ကမ္မာနိ ဒုက္ခပ္ပလာနိ။

၄၂။ ဥပနိယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု၊
ဇရူပနိတဿ န သန္တိ တာဏာ။
ကရောဟိ ပဉ္စာလ မမေတ ဝါက္ခံ၊
မာ'ကာသိ ကမ္မာနိ ရဇသိရာနိ။

၄၃။ ဥပနိယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု၊
ဝဏ္ဏံ ဇရာ ဟန္တိ နရဿ ဇိယျတော။
ကရောဟိ ပဉ္စာလ မမေတ ဝါက္ခံ၊
မာ'ကာသိ ကမ္မံ နိရယူပပတ္တိယာ'တိ။

တတ္ထ ဥပနိယတိတိ မဟာရာဇ ဣဒံ ဇိဝိတံ မရဏံ ဥပဂစ္ဆတိ။ ဣဒဉ္စိ ဣမေသံ သတ္တာနံ အပ္ပမာယု သရသပရိတ္တတာယပိ ဌိတိပရိတ္တတာယပိ ပရိတ္တကံ။ သူရိယုဂ္ဂမနေ တိဏဂ္ဂေ ဥဿာဝဓိန္ဒုသဒိသံ။ န သန္တိ တာဏာတိ န ဟိ ဇရာယ မရဏံ ဥပနိတဿ ပုတ္တာဒယော တာဏာ နာမ ဟောန္တိ။ မမေတ ဝါဗျန္တိ မမ ဇေတံ ဝစနံ။ မာ'ကာသီတိ မာ ရူပါဒိကာမဂုဏဟေတု ပမာဒံ အာပဇ္ဇိတွာ နိရယာဒိသု ဒုက္ခဝနာနိ ကမ္မာနိ ကရိ။ ဒုက္ခဗ္ဗလာနီတိ ဒုက္ခဝိပါကာနိ။ ရဇသိရာနီတိ ကိလေသရဇေန ဩကိဏ္ဏသီသာနိ။ ဝဏ္ဏန္တိ ဇီရမာနဿ နရဿ သရီရဝဏ္ဏံ ဇရာ ဟန္တိ။ နိရယူပပတ္တိယာတိ နိရဿာဒေ နိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇနတ္ထာယ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထေ ကထေန္တေ ရာဇာ တုသိတွာ ၂ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၄၄။ “အဒ္ဓါ ဟိ သစ္စံ ဝစနံ တဝေတံ၊
ယထာ ဣသီ ဘာသသိ ဧဝမေတံ။
ကာမာ စ မေ သန္တိ အနပ္ပရူပါ၊
တေ ဒုစ္စဇာ မာဒိသကေန ဘိက္ခု။

၄၅။ နာဂေါ ယထာ ပက်မဇ္ဈေ ဗျသန္ဓော၊
ပဿံ ထလံ နာဘိသန္ဓောတိ ဂန္တိ။
ဧဝမဟံ ကာမပဏေ ဗျသန္ဓော၊
န ဘိက္ခုနော မဂ္ဂမနုဗ္ဗဇာမိ။

၄၆။ ယထာပိ မာတာ စ ပိတာ စ ပုတ္တံ၊
အနုသာသရေ ကိန္တိ သုဒ္ဓိ ဘဝေယျ။
ဧဝမ္ပိ မံ တံ အနုသာသ ဘန္တေ၊
ယထာ စိရံ ပေစ္စ သုဒ္ဓိ ဘဝေယျ”န္တိ။

တတ္ထ အနပ္ပရူပါတိ အပရိတ္တဇာတိကာ ဗဟူ အပရိမိတာ။ တေ ဒုစ္စဇာ မာဒိသကေနာတိ ဘာတိက တံ ကိလေသေ ပဟာယ ဌိတော၊ အဟံ ပန ကာမပဏေ နိမုဂ္ဂေါ၊ တသ္မာ မာဒိသကေန တေ ကာမာ ဒုစ္စဇာ။ “နာဂေါ ယထာ”တိ ဣဒိနာ အတ္တနော ကာမပဏေ နိမုဂ္ဂဘာဝဿ ဥပမံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ ဗျသန္ဓောတိ ဝိသန္ဓော၊ အနုပဝိဋ္ဌော အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ မဂ္ဂန္တိ

တုမှာကံ ဩဝါဒါနုသာသနိမဂ္ဂံ နာနုဗ္ဗဇာမိ ပဗ္ဗဇိတုံ န သက္ကောမိ၊ ဣမေဝ
ပန မေ ဌိတဿ ဩဝါဒံ ဒေထာတိ။ အနုသာသရေတိ အနုသာသန္တိ။

အထ နံ မဟာသက္ကော အာဟ—

၄၇။ “နော စေ တုဝံ ဥဿဟသေ ဇနိန္ဒ၊
ကာမေ ဣမေ မာနုသကေ ပဟာတုံ။
ဓမ္မိံ ဗလိံ ပဠပယဿ ရာဇ၊
အဓမ္မကာရော တဝ မာ’ဟု ရဋ္ဌေ။

၄၈။ ဒူတာ ဝိဓာဝန္တ၊ ဒိသာ စတဿော၊
နိမန္တကာ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။
တေ အန္တပါနေန ဥပဋ္ဌဟဿ၊
ဝတ္ထေန သေနာသနပစ္စယေန စ။

၄၉။ အန္တေန ပါနေန ပသန္တစိတ္တော၊
သန္တပ္ပယ သမဏဗြာဟ္မဏေ စ။
ဒတွာ စ ဘုတွာ စ ယထာနုဘာဝံ၊
အနိန္ဒိတော သဂ္ဂမုပေဟိ ဌာနံ။

၅၀။ သစေ စ တံ ရာဇ မဒေါ သဟေယျ၊
နာရိဂဏေဟိ ပရိစာရယန္တိ။
ဣမမေဝ ဂါထံ မနသီ ကရေဟိ၊
ဘာသေသိ စေ’နံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။

၅၁။ အဗ္ဘောကာသသယော ဇန္တု၊ ဝဇန္တုာ ဒီရပါယိတော။
ပရိကိဏ္ဍော သုဝါနေဟိ၊ သွာဇ္ဇ ရာဇာတိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ ဥဿဟသေတိ ဥဿဟသိ။ ဓမ္မိံ ဗလိန္တိ^၁ ဓမ္မေန သမေန အနတိရိတ္တံ
ဗလိံ ဂဏှာတိ အတ္ထော။ အဓမ္မကာရေတိ ပေါရာဏကရာဇူဟိ ဌပိတံ
ဝိနိစ္ဆယဓမ္မံ ဘိန္ဒိတွာ ပဝတ္တာ အဓမ္မကိရိယာ။ နိမန္တကာတိ ဓမ္မိကသမဏ-
ဗြာဟ္မဏေ နိမန္တေတွာ ပက္ခောသကာ။ ယထာနုဘာဝန္တိ ယထာဗလံ
ယထာသတ္တိံ။ ဣမမေဝ ဂါထန္တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သန္ဓာယာဟ။ တကြာယံ
အဓိပ္ပါယော—မဟာရာဇ သစေ တံ မဒေါ အဘိဘဝေယျ၊ သစေ တေ

နာရိဂဏပရိဝုတဿ ရူပါဒယော ဝါကာမဂုဏေ ရဇ္ဇသုခံ ဝါ အာရဟန္တ မာနော^၁
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ အထေဝံ စိန္တေယျာသိ “အဟံ ပုရေ စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော
ဆန္တဿ တိဏကုဋိမတ္တဿပိ အဘာဝါ အဗ္ဘောကာသသယော အဟောသိ၊
တဒါ ဟိ မေ မာတာ စဏ္ဍာလီ အရညံ ဒါရူပဏ္ဍာဒီနံ အတ္တာယ ဂစ္ဆန္တိ မံ
ကုတ္တုရဂဏဿ မဇ္ဈေ အဗ္ဘောကာသေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အတ္တနော ဒီရံ
ပါယေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သောဟံ ကုတ္တုရေဟိ ပရိဝါရိတော တေဟံယေဝ သဒ္ဓိ^၂
သုနဒိယာ ဒီရံ ပိဝိတွာ ဝရိတော၊ ဧဝံ နိစဇ္ဇော ဟုတွာ အဇ္ဇ ရာဇာ နာမ
ဇာတော”တိ။ ဣတိ ခေါတံ မဟာရာဇ ဣဒိနာ အတ္ထေန အတ္တာနံ ဩဝဒန္တော
ယော သော ပုဗ္ဗေ အဗ္ဘောကာသသယော ဇန္တု အရညေ ဝဇန္တိယာ စဏ္ဍာ-
လိယာ ဣတော စိတော စ အနုသဉ္ဇရန္တိယာ သုနဒိယာ စ ဒီရံ ပါယိတော
သုနခေဟိ ပရိကိဏ္ဍော ဝရိတော၊ သော အဇ္ဇ ရာဇာတိ ဝုစ္စတိတိ ဣမံ ဂါထံ
ဘာသေယျာသိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ “ဒိန္နော တေ မယာ ဩဝါဒေါ၊
ဣဒါနိ တံ ပဗ္ဗဇ ဝါ မာ ဝါ၊ အတ္တနာဝ အတ္တနော ကမ္မဿ ဝိပါကံ ပဋိသေ-
ဝိဿတိ”တိ ဝတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ တဿ မတ္ထကေ ပါဒရဇံ
ပါတေန္တော ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။ ရာဇာပိ တံ ဒိဿာ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ
ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ဒတွာ ဗလကာယံ နိဝတ္တေတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ ပါယာသိ။
မဟာသတ္တော တဿာဂမနံ ဥတွာ ဣသိဂဏပရိဝုတော အာဂန္တာ တံ
အာဒါယ ဂန္တာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကသိဏပရိကမ္ဘံ အာစိက္ခိ။ သော ဈာနာဘိညံ
နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဣတိ တေ ဥဘောပိ မြဟ္မလောကူပဂါ အဟေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ
တိဏိ စတ္တာရိ ဘဝန္တရာနိ ဂစ္ဆန္တာပိ ဒဠ္ဇဝိဿာသာဝ အဟေသု”န္တိ ဝတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သမ္ဘူတပဏ္ဍိတော အာနန္ဒော အဟောသိ၊
စိတ္တပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စိတ္တသမ္ဘူတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ

၃-သိဝိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၄၉၉)

ဥရေ အပဿံ ထေရောဝါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အသဒိသ-
ဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ အဋ္ဌကနိပါတေ သိဝိဇာတကေ^၁ဝိတ္ထာရိတမေဝ။
တဒါ ပန ရာဇာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ ဒတွာ အနုမောဒနံ ယာစိ။
သတ္တာ အကတွာဝ ပက္ကာမိ။ ရာဇာ ဘုတ္တပါတရာသော ဝိဟာရံ ဂန္တော “ကသ္မာ
ဘန္တေ အနုမောဒနံ န ကရိတ္တာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “အပရိသုဒ္ဓါ မဟာရာဇ ပရိ-
သာ”တိ ဝတွာ “န ဝေ ကဒရိယာ ဒေဝလောကံ ဝဇန္တိ”တိ^၂ ဂါထာယ ဓမ္မ
ဒေသေသိ။ ရာဇာ ပသီဒိတွာ သတသဟဿဋ္ဌနကေန သီဝေယျကေန ဥတ္တရာ-
သင်္ဂေန တထာဂတံ ပူဇေတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ ပုနဒိဝသေ ဓမ္မသဘာယံ ဣ
သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ကောသလရာဇာ အသဒိသဒါနံ ဒတွာ တာဒိ-
သေနပိ ဒါနေန အတိတ္ထော ဒသဗလေန ဓမ္မေ ဒေသိတေ ပုန သတ-
သဟဿဋ္ဌနကံ သီဝေယျကဝတ္ထံ အဒါသိ။ ယာဝ အတိတ္ထော ဝတ အာဝုသော
ဒါနေန ရာဇာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဇေတရဟိ
ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ?
ဗာဟိရဘဏ္ဍံ နာမ သုဒိန္နံ”။ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ သကလဇမ္ပုဒိပံ ဥန္တင်္ဂလံ
ကတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿပရိစ္ဆာဂေန ဒါနံ ဒဒမာနာပိ ဗာဟိရ-
ဒါနေန အတိတ္ထာ ‘ပိယဿ ဒါတာ ပိယံ လဘတိ’တိ သမ္ပတ္တယာစကာနံ အက္ခိနိ
ဥပ္ပါဋေတွာ အဒိသုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ သိဝိရဋ္ဌေ အရိဋ္ဌပုရနဂရေ^၁ သိဝိမဟာရာဇေ ရဋ္ဌံ ကာရေန္တေ
မဟာသတ္တော တဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ “သိဝိကုမာရေ”တိဿ နာမံ
ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလံ ဂန္တော ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ အာဂန္တော
ပိတု သိပ္ပံ ဒေသေတွာ ဥပရဋ္ဌံ လဘိတွာ အပရဘာဂေ ပိတု အစွယေန ရာဇာ
ဟုတွာ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန ရဋ္ဌံ
ကာရေတွာ စတုသု ဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေ စာတိ ဆ ဒါန-
သာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿပရိစ္ဆာဂေန မဟာဒါနံ
ပဝတ္တေသိ။ အဋ္ဌမိယံ စာတုဒ္ဓသိယံ ပန္နရသိယဉ္စ နိစ္စံ ဒါနသာလံ ဂန္တော ဒါနံ
ဩလောကေသိ။ သော ဧကဒါ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ ပါတောဝ သမုသိတ-
သေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ဂေ နိသိန္တော အတ္တနာ ဒိန္နဒါနံ အာဝဇ္ဇေန္တော

၁-သောဝိရဇာတကေ (သိ၊ ဣ)၊ သိဝိရာဇဇာတကေ (သျှာ)၊ အာဒိတ္တဇာတကေ (?)

၂-၃ ၁-၄၀-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။

၄-သုဒ္ဓံ (သိ)

၃-န ဘိက္ခဝေ (သျှာ၊ က)

၅-အရိဋ္ဌပုရေ (သိ)

ဗာဟိရဝတ္ထု အတ္တနာ အဒိန္နံ နာမ အဒိသ္မာ “မယာ ဗာဟိရဝတ္ထု အဒိန္နံ နာမ နတ္ထိ၊ န မံ ဗာဟိရဒါနံ တောသေတိ၊ အဟံ အဇ္ဈတ္တိကဒါနံ ဒါတုကာမော၊ အဟော ဝတ အဇ္ဇ မမ ဒါနဿလံ ဂတကာလေ ကောစိဒေဝ ယာစကော ဗာဟိရဝတ္ထု အယာစိတွာ အဇ္ဈတ္တိကဿ နာမံ ဂဏှေယျ၊ သစေ ဟိ မေ ကောစိ ဟဒယ-မံသဿ နာမံ ဂဏှေယျ၊ ကဏယေန ဥရံ ပဟရိတွာ ပသန္တဥဒကတော သနာဠံ ပဒုမံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိယ လောဟိတမိန္ဒြနိ ပဿရန္တံ ဟဒယံ နိဟရိတွာ ဒဿာမိ။ သစေ သရီရမံသဿ နာမံ ဂဏှေယျ၊ အဝလေခနသတ္တကေန တေလသိင်္ဂံ လိခန္တော ဝိယ သရီရမံသံ ဩတာရေတွာ ဒဿာမိ။ သစေ လောဟိတဿ နာမံ ဂဏှေယျ၊ ယန္တမုခေ ပက္ခန္တိတွာ ဥပနိတံ ဘာဇနံ ပူရေတွာ လောဟိတံ ဒဿာမိ။ သစေ ဝါ ပန ကောစိ ‘ဂေဟေ မေ ကမ္မံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ ဂေဟေ မေ ဒါသကမ္မံ ကရောဟိ’တိ ဝဒေယျ၊ ရာဇဝေသံ အပနေတွာ ဗဟိ ဌတွာ အတ္တာနံ သာဝေတွာ ဒါသကမ္မံ ကရိဿာမိ။ သစေ မေ ကောစိ အင်္ဂီနော နာမံ ဂဏှေယျ၊ တာလမိဉ္စ နိဟရန္တော ဝိယ အင်္ဂီနိ ဥပ္ပါဠေတွာ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေသိ။

ဇုတိ သော—

“ယံကိဉ္စိ မာနသံ ဒါနံ၊ အဒိန္နံ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။

ယောဝိ ယာစေယျ မံ စက္ခု၊ ဒဒေယျံ အဝိကမ္ပိတော”တိ—

စိန္တေတွာ သောဠသဟိ ဂန္ဓောဒကဃဇ္ဇေဟိ နှာယိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိ-မဏ္ဍိတော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ အလင်္ကာတဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော ဒါနဂ္ဂံ အဂမာသိ။ သက္ကော တဿ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ “သိဝိရာဇာ ‘အဇ္ဇ သမ္ပတ္တ-ယာစကောနံ စက္ခုနိ ဥပ္ပါဠေတွာ ဒဿာမိ’တိ စိန္တေသိ၊ သင်္ခိဿတိ န ခေါ ဒါတုံ၊ ဥဒါဟု နော”တိ တဿ ဝိမံသနတ္ထာယ ဇရာပက္ခော အန္တမြာဟ္မဏော ဝိယ ဟုတွာ ရညော ဒါနဂ္ဂဂမနကာလေ ဧကသ္မိံ ဥန္တတပ္ပဒေသေ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ရာဇာနံ ဇယာပေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တဒဘိမုခံ ဝါရဏံ ပေသေတွာ “မြာဟ္မဏ ကိံ ဝဒေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သက္ကော “မဟာရာဇ တဝ ဒါနဇ္ဈာသယံ နိဿာယ သမုဂ္ဂတေန ကိတ္တိဃောသေန သကလလောက-သန္ဓိဝါသော နိရန္တရံ ဖုဇ္ဇော၊ အဟံ အန္ဓော၊ တံ ဒွိစက္ခုကော”တိ ဝတွာ စက္ခု ယာစန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၂။ “ဒူရေ အပဿံ” ထေရောဝ၊ စက္ခု ယာစိတုမာဂတော။
ဧကနေတ္တာ ဘဝိဿာမ၊ စက္ခု မေ ဒေဟိ ယာစိတော”တိ။

တတ္ထ ဒူရေတိ ဣတော ဒူရေ ဝသန္တော။ ထေရေတိ ဇရာဇိဏ္ဏထေရော။
ဧကနေတ္တာတိ ဧကံ နေတ္တံ မယံ ဒေဟိ၊ ဧဝံ ဒွေပိ ဧကေနတ္တာ^၁
ဘဝိဿာမာတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “ဣဒါနေဝါဟံ ပါသာဒေ နိသိန္ဓော စိန္တေတွာ
အာဂတော၊ အဟော မေ လာဘော၊ အဇ္ဇေဝ မေ မနောရထော မတ္တကံ
ပါပုဏိဿတိ၊ အဒိန္နပုဗ္ဗံ ဒါနံ ဒဿာမိ”တိ တုဋ္ဌမာနသော ဒုတိယံ ဂါထ-
မာဟ—

၅၃။ “ကေနာ’နုသိဋ္ဌော ဣမ မာဂတောသိ၊
ဝနိဗ္ဗက စက္ခုပထာနိ ယာစိတုံ။
သုဒုစ္စဇံ ယာစသိ ဥတ္တမင်္ဂံ၊
ယမာဟု နေတ္တံ ပုရိသေန “ဒုစ္စဇ”န္တိ။

တတ္ထ ဝနိဗ္ဗကာတိ တံ အာလပတိ။ စက္ခုပထာနီတိ စက္ခုနမေတံ နာမံ။
ယမာဟူတိ ယံ ပဏှိတာ “ဒုစ္စဇ”န္တိ ကထေန္တိ။

ဣတော ပရံ ဥတ္တာနသမ္ပန္နဂါထာ ပါဠိနယေနောဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ—

၅၄။ “ယမာဟု ဒေဝေသု သုဇမ္ပတိတိ၊
မဃဝါတိ နံ အာဟု မနုဿလောကေ။
တေနာ’နုသိဋ္ဌော ဣမ မာဂတောသိ၊
ဝနိဗ္ဗကော စက္ခုပထာနိ ယာစိတုံ။

၅၅။ ဝနိဗ္ဗတော မယု ဝနိံ အနုတ္တရံ၊
ဒဒါဟိ တေ စက္ခုပထာနိ ယာစိတော။
ဒဒါဟိ မေ စက္ခုပထံ အနုတ္တရံ၊
ယမာဟု နေတ္တံ ပုရိသေန ဒုစ္စဇံ။

၅၆။ ယေန အတ္ထေန အာဂန္တိ၊ ယမတ္ထ’မဘိပတ္တယံ။
တေ တေ ဣဇ္ဈန္တ၊ သင်္ကပ္ပါ၊ လဘ စက္ခုနိ မြာဟ္မဏ။

၅၇။ ဧကံ တေ ယာစမာနဿ၊ ဥဘယာနိ ဒဒါမဟံ။
သ စက္ခုမာ ဂစ္ဆ ဇနဿ ပေက္ခတော၊
ယဒိန္ဒြေသေ တံ တဒတေ သမိဇ္ဈတူ”တိ။

တတ္ထ ဝနိဗ္ဗတောတိ ယာစန္တဿ^၁။ ဝနိန္ဒြိယာစနံ။ တေ တေတိ တေ တဝ
တဿ အတ္တဿ သင်္ကပ္ပါ။ သ စက္ခုမာတိ သော တံ မမ စက္ခုဟိ စက္ခုမာ
ဟုတွာ။ ယဒိန္ဒြေသေ တံ တဒတေ^၂ သမိဇ္ဈတူတိ ယံ တံ မမ သန္တိကာ ဣန္ဒြိယံ၊
တံ တေ သမိဇ္ဈတူတိ။

ရာဇာ ဧတ္တကံ ကထေတွာ “ဣဇေဝ မယာ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒါတုံ
အသာရပ္ပ”န္တိ စိန္တေတွာ ပြာဟ္မဏံ အာဒါယ အန္တေပုရံ ဂန္တော ရာဇာသနေ
နိသီဒိတွာ သိဝိကံ နာမ ဝေဇံ ပက္ခောသာပေတွာ “အက္ခိ” မေ သောဓေ-
ဟိ”တိ အာဟ။ “အမှာကံ ကိရ ရာဇာ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ပြာဟ္မဏဿ
ဒါတုကာမော”တိ သကလနဂရေ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ အထ
သေနာပတိအာဒယော ရာဇဝလ္လဘာ စ နာဂရာ စ ဩရောဓာ စ သဗ္ဗေ
သန္တိပတိတွာ ရာဇာနံ ဝါရေန္တာ တိဿော ဂါထာ အဝေါစုံ—

၅၈။ “မာ နော ဒေဝ အဒါ စက္ခု၊ မာ နော သဗ္ဗေ ပရာကရိ။
ဓနံ ဒေဟိ မဟာရာဇ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။

၅၉။ ယုတ္တေ ဒေဝ ရထေ ဒေဟိ၊ အာဇာနိယေ စ’လင်္ကတေ။
နာဂေ ဒေဟိ မဟာရာဇ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသေ။

၆၀။ ယထာ တံ သိဝယော သဗ္ဗေ၊ သယောဂ္ဂါ သရထာ သဒါ။
သမန္တာ ပရိကိရေယျ၊ ဧဝံ ဒေဟိ ရထေသဘာ”တိ။

တတ္ထ ပရာကရိတိ^၃ ပရိစ္စဇိ။ အက္ခိသုဟိ ဒိန္တေသု ရဇံ တံ န ကာရေဿသိ၊
အညော ရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံ တယာ မယံ ပရိစ္စတ္တာ နာမ ဘဝိဿာမာတိ
အဓိပ္ပါယေနေဝမာဟံသု။ ပရိကိရေယျန္တိ^၄ ပရိဝါရေယျ။ ဧဝံ ဒေဟိတိ ယထာ
တံ အဝိကလစက္ခု သိဝယော ပရိဝါရေယျ၊ ဧဝံ ဗာဟိရဓနမေဝဿ ဒေဟိ၊
မာ အက္ခိနိ။ အက္ခိသု ဟိ ဒိန္တေသု န တံ သိဝယော ပရိဝါရေဿန္တိတိ။

၁-ဝနိဗ္ဗကောတိ ယာစကော။ ယာစကောတိ ယာစန္တဿ (သျှာ) ၂-တံ တေ (သျှာ၊ ဣ)
၃-ပရက္ခရိတိ (သျှာ၊ က) ၄-ပရိကရေယျန္တိ (သျှာ၊ ဣ)

အထ ရာဇာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၆၁။ “ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝဘ္ဘာန၊ အဒါနေ ကုရုတေ မနော။
ဘူမျိ သော ပတိတံ ပါသံ၊ ဂိဝါယံ ပဋိမုဇ္ဈတိ။

၆၂။ ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝဘ္ဘာန၊ အဒါနေ ကုရုတေ မနော။
ပါပါ ပါပတရော ဟောတိ၊ သမ္ပတ္တော ယမသာဓနံ။

၆၃။ ယဉ္ဇိ ယာစေ တဉ္ဇိ ဒဒေ၊ ယံ န ယာစေ န တံ ဒဒေ။
သွာဟံ တမေဝ ဒဿာမိ၊ ယံ မံ ယာစတိ မြာဟ္မဏော”တိ။

တတ္ထ ပဋိမုဇ္ဈတိတိ ပဝေသေတိ။ ပါပါ ပါပတရောတိ လာမကာပိ လာမက-
တရော နာမ ဟောတိ။ သမ္ပတ္တော ယမသာဓနန္တိ ယမဿ အာဏာ-
ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ ဥဿဒနိရယံ သေ ပတ္တောယေဝ နာမ ဟောတိ။ ယဉ္ဇိ ယာစေတိ ယံ
ယာစကော ယာစေယျ၊ ဒါယကောပိ တမေဝ ဒဒေယျ၊ န အယာစိတံ၊
အယဉ္ဇ မြာဟ္မဏော မံ စက္ခု ယာစတိ၊ န မုတ္တာဒိကံ ဓနံ၊ တဒေဝဿာဟံ
ဒဿာမိတိ ဝဒတိ။

အထ နံ အမစ္စာ “ကိ” ပတ္တေတွာ စက္ခုနိ ဒေသီ”တိ ပုစ္ဆန္တာ ဂါထ-
မာဟံသု—

၆၄။ “အာယံ န ဝဏ္ဏံ န သုခံ ဗလံ န၊
ကိ ပတ္တယာနော န ဇနိန္ဒ ဒေသီ။
ကထဉ္ဇိ ရာဇာ သိဝိနံ အနတ္တရော၊
စက္ခုနိ ဒဇ္ဇော ပရလောကဟေတူ”တိ။

တတ္ထ ပရလောကဟေတူတိ မဟာရာဇေ ကထံ နာမ တုမ္ဘာဒိသော ပဏ္ဍိတ-
ပုရိသော သန္တိဋ္ဌိကံ ဣဿရိယံ ပဟာယ ပရလောကဟေတု စက္ခုနိ ဒဒေယျာတိ။

အထ နေသံ ကထေန္တော ရာဇာ ဂါထမာဟ—

၆၅။ “န ဝါဟမေတံ ယသသာ ဒဒါမိ၊
န ပုတ္တမိစ္ဆေ န ဓနံ န ရဋ္ဌံ။
သတဉ္ဇ ဓမ္မော စရိတော ပုရာဏော၊
ဣစ္စေဝ ဒါနေ ရမတေ မနော မမာ”တိ။

တတ္ထ န ဝါဟန္တိ န ဝေ အဟံ။ ယသသာတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မာနသဿ ဝါ ယသဿ ကာရဏာ။ န ပုတ္တမိန္ဒြေတိ ဣမဿ စက္ခုဒါနဿ ဖလေန နေဝါဟံ ပုတ္တံ ဣန္ဒြာမိ၊ န ခနံ န ရဋ္ဌံ၊ အဝိစ သတံ ပဏ္ဍိတာနံ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ သေ အာစိဏ္ဏော သမာစိဏ္ဏော ပေါရာဏကမဂ္ဂေါ၊ ယဒိဒံ ပါရမီပူရဏံ နာမ။ န ဟိ ပါရမိယော အပူရေတွာ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတုံ သမတ္ထော နာမ အတ္ထိ၊ အဟဉ္စ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိတု-ကာမော။ ဣစ္ဆေဝ ဒါနေ ရမတေ မနော မမာတိ ဣမိနာ ကာရဏေန မမ မနော ဒါနေယေဝ နိရုတောတိ ဝဒတိ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရဿ စရိယာပိဋကံ ဒေ-သေန္တော “မယံ ဒွိဟိ စက္ခုဟိပိ သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ ပိယတရ”န္တိ ဒီပေတုံ အာဟ—

“န မေ ဒေဿာ ဥဘော စက္ခု၊ အတ္တာနံ မေ န ဒေသိယံ။
သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယံ၊ တဿာ စက္ခု အဒါသဟ”န္တိ ။

မဟာသတ္တဿ ပန ကထံ သုတွာ အမစ္ဆေသု အပ္ပဋိဘာဏေသု ဌိတေသု မဟာသတ္ထော သီရိကံ ဝေဇ္ဇံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

၆၆။ “သခါ စ မိတ္တော စ မမာသိ သီရိက၊
သုသိက္ခိတော သာဓု ကရောဟိ မေ ဝစော။
ဥဒ္ဓရိတွာ စက္ခုနိ မမံ ဇိဂိသတော၊
ဟတ္ထေသု ဌပေဟိ ဝနိဗ္ဗကဿာ”တိ။

တဿတ္ထော—သမ္မ သီရိက တံ မယံ သဟာယော စ မိတ္တော စ ဝေဇ္ဇ-သိပ္ပေ စာသိ သုသိက္ခိတော၊ သာဓု မေ ဝစနံ ကရောဟိ၊ မမ ဇိဂိသတော ဥပဓာရေန္တဿ ဩလောကေန္တဿေဝ တာလမိဉံ ပိယ မေ အက္ခိနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဣမဿ ယာစကဿ ဟတ္ထေသု ဌပေဟိတိ။

အထ နံ သီရိကော အာဟ“စက္ခုဒါနံ နာမ ဘာရိယံ၊ ဥပဓာရေဟိ ဒေဝါ”တိ။ သီရိက ဥပဓာရိတံ မယာ၊ တံ မာ ပပဉ္စိ ကရောဟိ၊ မာ မယာ သဒ္ဓိံ ဗဟုံ ကထေ-ဟိတိ။ သော စိန္တေသိ “အယုတ္တံ မာဒိသဿ သုသိက္ခိတဿ ဝေဇ္ဇဿ ရညော အက္ခိသု သတ္တပါတန”န္တိ။ သော နာနာဘေသဇ္ဇာနိ ဃံသိတွာ ဘေသဇ္ဇစုဏ္ဏေန

နီလုပ္ပလံ^၁ ပရိဘာဝေတွာ ဒက္ခိဏက္ခိ^၂ ဥပသိဃံာပေသိ၊ အက္ခိ ပရိဝတ္တိ၊ ဒုက္ခ-
ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သလ္လက္ခေဟိ မဟာရာဇ ပဋိပါကတိကကရဏံ မယံ ဘာရေတိ။
အလဗ္ဗိ^၂ တာတ မာ ပပဉ္စံ ကရိတိ။ သော ပရိဘာဝေတွာ ပုန ဥပသိဃံာပေသိ၊
အက္ခိ အက္ခိကူပတော မုတ္တိ၊ ဗလဝတရာ ဝေဒနာ ဥဒပါဒိ။ သလ္လက္ခေဟိ မဟာ-
ရာဇ၊ သက္ကောမဟံ ပဋိပါကတိကံ ကာတုန္တိ။ မာ ပပဉ္စံ ကရိတိ။ သော တတိယ-
ဝါရေ ခရတရံ ပရိဘာဝေတွာ ဥပနာမေသိ။ အက္ခိ ဩသဗေလေန ပရိစ္ဆ-
မိတွာ အက္ခိကူပတော နိက္ခမိတွာ နာရသုတ္တကေန ဩလမ္မမာနံ အဋ္ဌာသိ။
သလ္လက္ခေဟိ နရိန္ဒ၊ ပုန ပါကတိကကရဏံ မယံ ဗလန္တိ။ မာ ပပဉ္စံ ကရိတိ။ အဓိ-
မတ္တာ ဝေဒနာ ဥဒပါဒိ၊ လောဟိတံ ပဋ္ဌရိ၊ နိဝတ္ထသာဠကာ လောဟိတေန
တေမိံသု။ ဩရောဓာ စ အမစ္စာ စ ရညော ပါဒမူလေ ပတိတွာ “ဒေဝ အက္ခိနိ
မာ ဒေဟိ”တိ မဟာပရိဒေဝံ ပရိဒေဝိံသု။

ရာဇာ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာ “တာတ မာ ပပဉ္စံ ကရိ”တိ အာဟ။ သော
“သာဓု ဒေဝါ”တိ ဝါမဟတ္ထေန အက္ခိ^၂ ဓာရေတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန သတ္တကံ
အာဒါယ အက္ခိသုတ္တကံ ဆိန္နိတွာ အက္ခိ^၂ ဂဟေတွာ မဟာသတ္တဿ ဟတ္ထ
ဌပေသိ။ သော ဝါမက္ခိနာ ဒက္ခိဏက္ခိ^၂ ဩလောကေတွာ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာ
“ဧဟိ ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဗြာဟ္မဏံ ပက္ခောသိတွာ “မမ ဣတော အက္ခိတော
သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန သဗ္ဗညုတညာဏက္ခိမေဝ
ပိယတရံ၊ တဿ မေ ဣဒံ ပစ္စယော ဟောတူ”တိ ဝတွာ ဗြာဟ္မဏဿ အက္ခိ^၂
အဒါသိ။ သော တံ ဥက္ခိပိတွာ အတ္တနော အက္ခိမိဌပေသိ။ တံ တဿာနုဘာဝေန
ဝိကသိတနီလုပ္ပလံ^၁ ပိယ ဟုတွာ ပတိဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္ထော ဝါမက္ခိနာ
တဿ တံ အက္ခိ^၂ ဒိဿာ “အဟော သုဒိန္နံ မယာ အက္ခိဒါနံ”န္တိ အန္တော
သမုဂ္ဂတာယ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုရော ဟုတွာ ဣတရမ္ပိ အက္ခိ^၂ အဒါသိ။
သက္ကော တမ္ပိ အတ္တနော အက္ခိမိဌပေတွာ ရာဇနိဝေသနာ နိက္ခမိတွာ
မဟာဇနဿ ဩလောကေန္တဿေဝ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဒေဝလောကမေဝ
ဂတော။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဒိယခုဂါထမာဟ—

၆၇။ “စောဒိတော သီဝိရာဇေန၊ သီဝိကော ဝစနံကရေ။
ရညော စက္ခုန ခုဒ္ဓရိတွာ၊ ဗြာဟ္မဏဿူပနာမယိ။
သစက္ခု ဗြာဟ္မဏော အာသိ၊ အန္တော ရာဇာ ဥပါဝိသိ”တိ။

ရညောန စိရဿေဝ အက္ခိနိ ရဟိံသု၊ ရဟမာနာနိ စ အာဝါဠဟာဝံ အပ္ပတွာ ကမ္မလဂေဏှကေန ဝိယ ဥဂ္ဂတေန မံသပိဏ္ဍေန ပူရေတွာ စိတ္တကမ္မရူပဿ ဝိယ အက္ခိနိ အဟေသုံ၊ ဝေဒနာ ပစ္ဆိဇ္ဇိ။ အထ မဟာသက္ကော ကတိပါဟံ ပါသာဒေ ဝသိတွာ “ကိ” အန္ဓဿ ရဇ္ဇေန၊ အမစ္စာနံ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အမစ္စေ ပက္ခောသာပေတွာ တေသံတမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဧကော မုခမောဝနာဒိဒါယကော ကပ္ပိယကာ- ရကောဝ မယံ သန္တိကေ ဘဝိဿတိ၊ သရီရကိစ္စဋ္ဌာနေသုပိ မေ ရဇ္ဇုကံ ဗန္ဓ- ထာ”တိ ဝတွာ သာရထိံ အာမန္တေတွာ “ရထံ ယောဇေဟိ”တိ အာဟ။ အမစ္စာ ပနဿ ရထေန ဂန္တု အဒတွာ သုဝဏ္ဏသိဝိကာယ နံ နေတွာ ပေါက္ခရဏီတိရေ နိသီဒါပေတွာ အာရက္ခံ သိဝိဇာယ ပဋိက္ခမိံသု။ ရာဇာ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္ဓော အတ္တနောဒါနံ အာဝဇ္ဇေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှံ အဟောသိ။ သော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ “မဟာရာဇဿ ဝရံ ဒတွာ စက္ခု ပဋိ- ပါကတိကံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ မဟာသတ္တဿ အဝိဇ္ဇရေ အပရာပရံ စက်မိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၆၈။ “တတော သော ကတိပါဟဿ၊ ဥပရူဠေသု စက္ခုသု။
သုတံ အာမန္တယိ ရာဇာ၊ သိဝိနံ ရဋ္ဌဝဓုနော။

၆၉။ ယောဇေဟိ သာရထိ ယာနံ၊ ယုတ္တဉ္စ ပဋိဝေဒယ။
ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆာမ၊ ပေါက္ခရညော ဝနာနိ စ။

၇၀။ သော စ ပေါက္ခရဏီတိရေ၊ ပလ္လင်္ကေန ဥပါဝိသိ။
တဿ သက္ကော ပါတုရယု၊ ဒေဝရာဇာ သုဇေတိ”တိ။

သက္ကောပိ မဟာသက္ကေန ပဒသဒ္ဓိ သုတွာ “ကော ဇေသော”တိ ပုဋ္ဌော^၁
ဂါထမာဟ—

၇၁။ “သက္ကောဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။
ဝရံ ဝရဿု ရာဇိသိ၊ ယံ ကိဉ္စ မနသိစ္ဆသိ”တိ—

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ ဂါထမာဟ—

၇၂။ “ပဟူတံ မေ ခနံ သက္က၊ ဗလံ ကောသော စနပ္ပကော။
အန္ဓဿ မေ သတော ဒါနိ၊ မရဏညေဝ ရုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ မရဏဥေဝ ရုစ္စတိတိ ဒေဝရာဇ ဣဒါနိ မယံ အန္ဓဘာဝေန မရဏ-
မေဝ ရုစ္စတိ။ တံ မေ ဒေဟိတိ။

အထ နံ သက္ကော အာဟ “သိဝိရာဇ ကိ” ပန တံ မရိတုကာမော ဟုတွာ
မရဏံ ရောစေသိ၊ ဥဒါဟု အန္ဓဘာဝေနာ”တိ။ အန္ဓဘာဝေန ဒေဝါတိ။
မဟာရာဇ ဒါနံ နာမ န ကေဝလံ သမ္ပရာယတ္ထမေဝ ဒီယတိ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မတ္ထာယပိ
ပစ္စယော ဟောတိ။ တုဉ္စ ဧကံ စက္ခု ယာစိတော ဒွေ အဒါသိ၊ တေန သစ္စ-
ကိရိယံ ကရောဟိ”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတွာ အာဟ—

၇၃။ “ယာနိ သစ္စာနိ ခွိပဒိန္န၊ တာနိ ဘာသဿ ခတ္တိယ။
သစ္စံ တေ ဘဏမာနဿ၊ ပုန စက္ခု ဘဝိဿတိ”တိ။

တံ သုတွာ မဟာသက္ကော “သက္က သစေသိ မေ စက္ခု ဒါတုကာမော၊ အညံ
ဥပါယံ မာ ကရိ၊ မေ ဒါနနိဿန္တေနေဝ မေ စက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇတူ”တိ ဝတွာ သက္ကေန
“မဟာရာဇ အဟံ သက္ကော ဒေဝရာဇာပိ န ပရေသံ စက္ခု ဒါတုံ သက္ကောမိ၊
တယာ ဒိန္နဒါနဿ ဖလေနေဝ” တေ စက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ ဝတ္ထေ “တေန
ဟိ မယာ ဒါနံ သုဒိန္န”န္တိ ဝတွာ သစ္စကိရိယံ ကရောန္တော ဂါထမာဟ—

၇၄။ “ယေ မံ ယာစိတုမာယန္တိ၊ နာနာဂေါတ္တာ ဝနိဗ္ဗကာ။
ယောပိ မံ ယာစတေ တတ္ထ၊ သောပိ မေ မနသော ပိယော။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ စက္ခု မေ ဥပပဇ္ဇထာ”တိ။

တတ္ထ ယေ မန္တိ ၂ ယေ မံ ယာစိတုံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေသု ယာစကေသု
အာဂစ္ဆန္တေသု ယောပိ မံ ယာစတေ၊ သောပိ မေ မနသော ပိယော။ ဧတေနာတိ
သစေ မေ သဗ္ဗေပိ ယာစကာ ပိယာ၊ သစ္စမေဝေတံ မယာ ဝုတ္တံ၊ ဧတေန မေ
သစ္စဝဇ္ဇနေန ဧကံ မေ စက္ခု ဥပပဇ္ဇထ ဥပပဇ္ဇတူတိ အာဟ။

အထဿ ဝစနာနန္တရမေဝ ပဌမံ စက္ခု ဥပပါဒိ။ တတော ဒုတိယဿ
ဥပ္ပဇ္ဇနတ္ထာယ ဂါထာဒွယမာဟ—

၇၅။ “ယံ မံ သော ယာစိတုံ အာဂါ၊ ဒေဟိ စက္ခုန္တိ မြာဟ္မဏော။
တဿ စက္ခုနိ ပါဒါသိ၊ မြာဟ္မဏဿ ဝနိဗ္ဗတော။

၇၆။ ဘိယျော မံ အာဝိသိ ပီတိ၊ သောမနဿဉ္စနပ္ပကံ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဒုတိယံ မေ ဥပပဇ္ဇထာ”တိ။

တတ္ထ ယံ မန္တိ ယော မံ ယာစတိ။ သောတိ သော စက္ခုရိကလော
 ပြာဟ္မဏော “ဒေဟိ မေ စက္ခု”န္တိ ယာစိတုံ အာဂတော။ ဝနိဗ္ဗတောတိ
 ယာစန္တဿ။ ဘိယျော မံ အာရိသီတိ ပြာဟ္မဏဿ စက္ခုနိ ဒတွာ အန္ဓ-
 ကာလတော ပဋ္ဌာယ တသ္မိံ အန္ဓကာလေ တထာရူပံ ဝေဒနံ အဂဏေတွာ
 “အဟော သုဒိန္နံ မေ ဒါနံ”န္တိ ပစ္စဝေက္ခန္တံ မံ ဘိယျော အတိရေကတရာ ဝီတိ
 အာရိသိ၊ မမ ဟဒယံ ပရိဋ္ဌာ၊ သောမနဿဉ္စ မမ အနန္တံ အပရိမာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။
 ဧတေနာတိ သစေ မမ တဒါ အနပ္ပကံ ဝီတိသောမနဿံ ဥပ္ပန္နံ၊ သစ္စမေဝေတံ
 မယာ ဝုတ္တံ၊ ဧတေန မေ သစ္စဝစနေန ဒုတိယမ္ပိ စက္ခု ဥပပဇ္ဇေတူတိ အာဟ။

တင်္ခဏညေဝ ဒုတိယမ္ပိ စက္ခု ဥဒပါဒိ။ တာနိ ပနဿ စက္ခုနိ နေဝ ပါကတိ-
 ကာနိ၊ န ဒိဗ္ဗာနိ။ သက္ကပြာဟ္မဏဿ ဟိ ဒိန္နံ စက္ခု ပုန ပါကတိကံ ကာတုံ န
 သက္ကာ၊ ဥပဟတဝတ္ထုနော စဒိဗ္ဗစက္ခု နာမ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာနိ ပနဿ သစ္စပါရမိ-
 တာနုဘာဝေန သမ္ဘူတာနိ စက္ခုနီတိ ဝုတ္တာနိ။ တေသံ ဥပ္ပတ္တိသမကာလမေဝ
 သက္ကာနုဘာဝေန သဗ္ဗာ ရာဇပရိသာ သန္နိပတိတာဝ အဟေသုံ။ အထဿ
 သက္ကော မဟာဇနမဇ္ဈေယေဝ ထုတိ ကရောန္တော ဂါတာဒွယမာဟ—

၇၇။ “ဓမ္မေန ဘာသိတာ ဂါထာ၊ သိဝိနံ ရဋ္ဌဝဗုဒ္ဓံ။
 တောနိ တဝ နေတ္တာနိ၊ ဒိဗ္ဗာနိ ပဋိဒိဿရေ။

၇၈။ တိရောကုန္တံ တိရောသေလံ၊ သမတိဂ္ဂယ ပဗ္ဗတံ။
 သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဒဿနံ အနုဘောန္တ၊ တေ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မေန ဘာသိတာတိ မဟာရာဇ ဣမာ တေ ဂါထာ ဓမ္မေန သဘာ-
 ဝေနေဝ ဘာသိတာ။ ဒိဗ္ဗာနီတိ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တာနိ။ ပဋိဒိဿရေတိ
 ပဋိဒိဿန္တိ။ တိရောကုန္တံ မဟာရာဇ ဣမာနိ တေ စက္ခုနိ ဒေဝတာနံ စက္ခုနိ
 ဝိယ ပရကုန္တံ၊ ပရသေလံ ယံကိဉ္စ ပဗ္ဗတမ္ပိ သမတိဂ္ဂယ အတိက္ကမိတွာ သမန္တာ
 ဒသ ဒိသာ ယောဇနသတံ ရူပဒဿနံ အနုဘောန္တ၊ သာဓေန္တူတိ အတ္ထော။

ဣတိ သော အာကာသေ ဌတွာ မဟာဇနမဇ္ဈေ ဣမာ ဂါထာ ဘာသိတွာ
 “အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ”တိ မဟာသတ္တံ ဩဝေဒိတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။
 မဟာသတ္တောပိ မဟာဇနပရိဝုတော မဟန္တေန သက္ကာရေန နဂရံ ပရိသိတွာ
 သုစန္ဒကံ ပါသာဒံ အဘိရူဟိ။ တေန စက္ခုနံ ပဋိလဒ္ဓဘာဝေါသကလသိဝိရဋ္ဌေ
 ပါကဇ္ဇော ဇာတော။ အထဿ ဒဿနတ္ထံ သကလရဋ္ဌဝါသိနော ဗဟုံ

ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ အာဂမိံသု။ မဟာသတ္တော “ဣမသ္မိံ မဟာဇနသန္နိ-
ပါတေ မမ ဒါနံ ဝဏ္ဏယိဿာမီ”တိ ရာဇဒွါရေ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ
သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိဿိန္နော နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ
သဗ္ဗသေနိယော သန္နိပါတေတွာ “အဗ္ဘော သိဝိရဋ္ဌဝါသိနော ဣမာနိ မေ
ဒိဗ္ဗစက္ခုနိ ဒိဿာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဒါနံ အဒတွာ မာ ဘုဉ္ဇထာ”တိ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၇၉။ “ကော နိဓံ ဝိတ္တံ န ဒေသယျ ယာစိတော၊
အဝိ ဝိသိဋ္ဌံ သုဝိယမ္ပိ အတ္တနော။
တဒိဉ္စံ သဗ္ဗေ သိဝယော သမာဂတာ၊
ဒိဗ္ဗာနိ နေတ္တာနိ မမ’ဇ္ဇ ပဿထ။

၈၀။ တိရောကုန္တံ တိရောသေလံ၊ သမတိဂ္ဂယျ ပဗ္ဗတံ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဒဿနံ အနုဘောန္တိ မေ။

၈၁။ န စာဂမတ္တာ ပရမတ္ထိ ကိဉ္စိ၊ မစ္စာနံ ဣဓ ဇီဝိတေ။
ဒတွာန မာနုသံ စက္ခု၊ လဒ္ဓိံ မေ စက္ခု အမာနုသံ။

၈၂။ တေမ္ပိ ဒိဿာ သိဝယော၊ ဒေထ ဒါနာနိ ဘုဉ္ဇထ။
ဒတွာ စ ဘုတွာ စ ယထာနုဘာဝံ၊ အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမုပေထ ဌာန”န္တိ။

တတ္ထ ကောနိဓံတိ ကော န ဣဓ။ အဝိ ဝိသိဋ္ဌန္တိ ဥတ္တမမ္ပိ သမာနံ။
စာဂမတ္တာတိ စာဂပမာဏတော အညံ ဝရံ နာမ နတ္ထိ။ ဣဓ ဇီဝိတေတိ
ဣမသ္မိံ ဇီဝလောကေ။ “ဣဓ ဇီဝတ”န္တိဝိ ပါဌော၊ ဣမသ္မိံ လောကေ
ဇီဝမာနာနန္တိ အတ္တော။ အမာနုသန္တိ ဒိဗ္ဗစက္ခု မယာ လဒ္ဓိံ၊ ဣမိနာ ကာရဏေန
ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ “စာဂတော ဥတ္တမံ နာမ နတ္ထိ”တိ။ တေမ္ပိ ဒိဿာတိ ဧတံ
မယာ လဒ္ဓိံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဿာပိ။

ဣတိ ဣမာဟိ စတူဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ
အန္တဒ္ဓမာသံ ပန္နရသုပေါသထေသု မဟာဇနံ သန္နိပါတာပေတွာ နိစ္စံ ဣမာဟိ
ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တံ သုတွာ မဟာဇနော ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ
ဒေဝလောကံ ပူရေန္တောဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဗာဟိရဒါနေန အသန္တုဋ္ဌာ သမ္ပတ္တယာစကာနံ အတ္တနော စက္ခူနိ ဥပ္ပါဋေတွာ အဒံသု”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သိဝိကဝေဇ္ဇော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သက္ကော အနုရုဋ္ဌေါ အဟောသိ၊ သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ သိဝိရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သိဝိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-သိရိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၀)

၈၃-၁၀၃။ ပညာယု’ပေတံ သိရိယာ ဝိဟိနန္တိ အယံ သိရိမန္တပဉ္စော^၁ မဟာဥမင်္ဂေ^၂ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

သိရိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ^၃ စတုတ္ထာ။

၅-ရောဟဏဗိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၁)

ဧတေ ယူဏာ ပတိယန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မ-
တော အာနန္ဒဿ ဇိဝိတပရိစ္စာဂံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ပနဿ ဇိဝိတ-
ပရိစ္စာဂေါ အသီတိနိပါတေ ဣဒ္ဓဟံသဇာတကေ^၄ နေပါလဒမနေ အာဝိ
ဘဝိဿတိ။ ဧဝံ တေနာယသ္မတာ သတ္တု အတ္တာယ ဇိဝိတေ ပရိစ္စတ္တေ
ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အာယသ္မာ အာနန္ဒော
သေက္ခပဋိသန္တိဒပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဒသဗလဿတ္တာယ ဇိဝိတံ ပရိစ္စဇီ”တိ။ သတ္တာ
အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မမတ္တာယ
ဇိဝိတံ ပရိစ္စဇီယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ခေမာ နာမဿ
အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ မိဂယောနိယံ
နိဗ္ဗတ္တိတွာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော အဟောသိ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော။ ကနိဋ္ဌောပိဿ
စိတ္တမိဂေါ နာမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝ အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌဘဂိနိပိဿ သုတနာ

၁-သိရိမန္တပဉ္စော (သိ၊ ဣ၊ က)၊ သိရိမေဏ္ဍပဉ္စော (သျှာ)

၂-၃ ဇ-၂၀၄-ပိဋေ။

၃-သိရိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (သိ၊ ဣ)၊ သိရိမေဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (သျှာ)

၄-၃ ဇ-၈၃-ပိဋေ။

နာမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာဝ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော ပန ရောဟဏော^၁ နာမ မိဂရာဇာ အဟောသိ။ သော ဟိမဝန္တေ ခွေ ပဗ္ဗတရာဇိယော အတိက္ကမိတွာ တတိယာယ အန္တရေ ရောဟဏံ^၂ နာမ သရံ နိဿာယ အသီတိမိဂသဟဿ- ပရိဝါရော ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော အန္တေ ဇိဏ္ဏေ မာတာပိတရော ပေါသေသိ။ အထေကော ဗာရာဏသိတော အဝိဇ္ဇာရေ နေသာဒဂါမဝါသီ နေသာဒပုတ္တော ဟိမဝန္တံ ပဝိဋ္ဌော မဟာသတ္တံ ဒိသွာ အတ္တနော ဂါမံ အာဂန္တာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကရောန္တော ပုတ္တဿာရောစေသိ “တာတ အမှာကံ ကမ္မဘူမိယံ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မိဂေါ ဝသတိ၊ သစေ ရာဇာ ပုစ္ဆေယျ၊ ကထေယျာသိ”တိ။

အထေကဒိဝသံ ခေမာ ဒေဝီ ပစ္စုသကာလေ သုပိနံ အဒ္ဓသ။ ဧဝရူပေါ သုပိနော အဟောသိ—သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မိဂေါ အာဂန္တာ ကဉ္စနပိဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ သုဝဏ္ဏကိရိဏိကံ အာကောဇေန္တော ဝိယ မဓုရဿရေန ဒေဝိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သာ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဓမ္မံ သုဏာတိ။ မိဂေါ ဓမ္မကထာယ အနိဋ္ဌိတာယ ဧဝ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ၊ သာ “မိဂံ ဂဏှထ ဂဏှထာ”တိ ဝဒန္တိယေဝ ပဗုဏ္ဏိ။ ပရိစာရိကာယော တဿာ သဒ္ဓံ သုတွာ “ပိဟိတဒ္ဓါရဝါတပါနံ ဂေဟံ ဝါတဿပိ? ဩကာသော နတ္ထိ၊ အယျာ ဣမာယ ဝေလာယ မိဂံ ဂဏှာပေတိ”တိ အဝဟသိံသု။ သာ တသ္မိံ ခဏေ “သုပိနော အယ”န္တိ ဥတွာ စိန္တေသိ “သုပိနောတိ ဝုတ္တေ ရာဇာ အနာဒရော ဘဝိဿတိ၊ ‘ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပန္နော’တိ ဝုတ္တေ ပန အာဒရေန ပရိယေသိဿတိ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မိဂဿ ဓမ္မကထံ သုဏိဿာမိ”တိ။ သာ ဂိလာနာလယံ ကတွာ နိပဋ္ဌိ။ ရာဇာ အာဂန္တာ “ဘဒ္ဒေ ကိံ တေ အဗာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ အညံ နတ္ထိ၊ ဒေါဟဋ္ဌော ပန မေ ဥပ္ပန္နောတိ။ ကိံ ဣစ္ဆသိ ဒေဝီတိ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ ဓမ္မိကမိဂဿ ဓမ္မံ သောတုကာမာ ဒေဝါတိ။ ဘဒ္ဒေ ယံ နတ္ထိ၊ တတ္ထ တေ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပန္နော၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော နာမ မိဂေါယေဝ နတ္ထိတိ။ သာ “သစေ န လဘာမိ၊ ဣဓေဝ မေ မရဏ”န္တိ ရညော ပိဋ္ဌံ ဒတွာ နိပဋ္ဌိ။

ရာဇာ “သစေ အတ္ထိ၊ လဘိဿသိ”တိ ပရိသမဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ မောရ-ဇာတကေ^၃ ဝုတ္တနယေနေဝ အမဇ္ဈေ စ ပြာဟုဏေ စ ပုစ္ဆိတွာ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ မိဂါ နာမ ဟောန္တိ”တိ သုတွာ လုဒ္ဓကေ သန္နိပါတေတွာ “ဧဝရူပေါ မိဂေါ ကေန ဒိဋ္ဌော၊ ကေန သုတော”တိ ပုစ္ဆိတွာ တေန နေသာဒပုတ္တေန ပိတု သန္တိကာ

၁-ရောဟန္တော (သီ၊ဇု)
၃-ဇနဿပိ (သျာ)

၂-ရောဟန္တံ (သီ၊ဇု)
၄-၃၅-၃၈-ပိဋ္ဌေ။

သုတနိယာမေန ကထိတေ “သမ္ပ တဿ တေ မိဂဿ အာနိတကာလေ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိဿာမိ၊ ဂစ္ဆ အာနေဟိ န”န္တိ ဝတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ တံ ပေသေသိ။ သောဝိ “သစာဟံ ဒေဝ တံ အာနေတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ စမ္ပမဿ အာနေဿာမိ၊ တံ အာနေတုံ အသက္ခောန္တော လောမာနိပိဿ အာနေဿာမိ၊ တုဗ္ဗေ မာ စိန္တယိတ္တာ”တိ ဝတွာ အတ္တနော နိဝေသနံ ဂန္တာ ပုတ္တဒါရဿ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ တတ္ထ ဂန္တာ တံ မိဂရာဇာနံ ဒိဿာ “ကသ္မိံ န ခေါ ဌာနေ ပါသံ ဩဇေတွာ ဣမံ မိဂရာဇာနံ ဂဏှိတုံ သက္ခိဿာမိ”တိ ဝိမံသန္တော ပါနိယတိတ္ထေ ဩကာသံ ပဿိ။ သော ဒဠ္ဋံ စမ္ပယောတ္တံ ဝနေတွာ မဟာသတ္တဿ ပါနိယ-
ပိဝနဌာနေ ယဠ္ဋိပါသံ ဩဇေသိ။

ပုနဒိဝေသေ မဟာသက္ခော အသီတိယာ မိဂသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ဂေါစရံ^၁ စရိတွာ “ပကတိတိတ္ထေယေဝ ပါနိယံ ပိဝိဿာမိ”တိ တတ္ထ ဂန္တာ ဩတရန္တောယေဝ ပါသေ^၂ ဗဠိ။ သော “သစာဟံ ဣဒါနေဝ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိဿာမိ၊ ဉာဘိဂဏာ ပါနိယံ အပိဝိတွာဝ ဘိတာ ပလာယိဿန္တိ”တိ စိန္တေတွာ ယဠ္ဋိယံ အလ္လိယိတွာ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္ထေတွာ ပါနိယံ ပိဝန္တော ဝိယ အဟောသိ။ အထ အသီတိယာ မိဂသဟဿာနံ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ဥတ္တရိတွာ ဌိတကာလေ “ပါသံ ဆိဒ္ဓိဿာမိ”တိ တိက္ခတ္ထု အာကမိ၊ ပဌမဝါရေ စမ္ပံ ဆိဠိ၊ ဒုတိယ-
ဝါရေ မံသံ ဆိဠိ၊ တတိယဝါရေ နှာရုံ ဆိဒ္ဓိတွာ^၃ ပါသော အဠ္ဋိ အာဟစ္စ အဌာသိ။ သော ဆိဒ္ဓိတုံ အသက္ခောန္တော ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ၊ မိဂဂဏာ ဘာယိတွာ တိဟိ ဃဠာဟိ ပလာယိံသု။ စိတ္တမိဂေါ တိက္ခမ္ပိ ဃဠာနံ အန္တရေ မဟာသတ္တံ အဒိဿာ “ဣဒံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ မမ ဘာတု ဥပ္ပန္တံ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ဗဒ္ဓံ ပဿိ။ အထ နံ မဟာသက္ခော ဒိဿာ “ဘာတိက မာ ဣဓ တိဌ၊ သာသကံ^၄ ဣဒံ ဌာန”န္တိ ဝတွာ ဥယျောဇေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၄။ “ဧတေ ယူထာ ပတိယန္တိ၊ ဘိတာ မရဏဿ^၅ စိတ္တက။

ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာ'ကမ္ပိ၊ ဇိဝိဿန္တိ တယာ သဟာ”တိ။

တတ္ထ ဧတေတိ စက္ခုပထံ အတိက္ကမိတွာ ခူရဂတေ သန္ဓာယာဟ။ ပတိယန္တိ^၆တိ ပတိဂစ္ဆန္တိ၊ ပလာယန္တိတိ အတ္ထော။ စိတ္တကာတိ တံ အာလပတိ။ တယာ သဟာတိ တံ ဧတေသံ မမ ဌာနေ ဌတွာ ရာဇာ ဟောဟိ၊ ဧတေ တယာ သဒ္ဓိံ ဇိဝိဿန္တိတိ။

တတော ဥဘိန္ဒမ္ပိ တိဿော ဧကန္တရိကဂါထာယော ဟောန္တိ—

၁၀၅။ “နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ၊ ဟဒယံ မေ အဝကဿတိ။
န တံ အဟံ ဇဟိဿာမိ၊ ဣဓ ဟိဿာမိ ဇိရိတံ။

၁၀၆။ တေ ဟိ နူန မရိဿန္တိ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယကာ။
ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာ'ကမ္ပိ၊ ဇိရိဿန္တိ တယာ သဟ။

၁၀၇။ နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ၊ ဟဒယံ မေ အဝကဿတိ။
န တံ ဗဒ္ဓိ ဇဟိဿာမိ၊ ဣဓ ဟိဿာမိ ဇိရိတံ”န္တိ။

တတ္ထ ရောဟဏာတိ^၁ မဟာသတ္တံ နာမေနာလပတိ။ အဝကဿတိတိ ကဗျတိ^၂၊ သောကေန ဝါ ကဗျတိ။ တေ ဟိ နူနာတိ တေ အမှာကံ မာတာပိတရော ဧကံသေနဝ ဦးသုပိ အမှေသု ဣဓ မတေသု အပရိဏာယကာ ဟုတွာ အပ္ပင်္ဂုဋ္ဌိယမာနာ သုဿိတွာ မရိဿန္တိ၊ တသ္မာ ဘာတိက စိတ္တက ဂစ္ဆ တုဝံ၊ တယာ သဟ တေ ဇိရိဿန္တိတိ အတ္ထော။ ဣဓ ဟိဿာမိတိ ဣမသ္မိ-ယေဝ ဌာနေ ဇိရိတံ ဇဟိဿာမိတိ။

ဣတိ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဒက္ခိဏပဿံ နိဿာယ တံ သန္ဓာရေတွာ အဿာသေန္တော အဋ္ဌာသိ။ သုတနာပိ မိဂပေါတိကာ ပလာယိတွာ မိဂါနံ အန္တရေ ဥဘော ဘာတိကေ အပဿန္တိ “ဣဒံ ဘယံ မေ ဘာတိကာနံ ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတိ”တိ နိဝတ္တိတွာ တေသံ သန္တိကံ အာဂတာ။ နံ အာဂစ္ဆန္တိ ဝိသ္ဗာ မဟာသတ္ထော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၈။ “ဂစ္ဆ ဘိရု ပလာယဿ၊ ဣဇ္ဇေ ဗဒ္ဓေါသ္မိ အာယသေ။
ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာ'ကမ္ပိ၊ ဇိရိဿန္တိ တယာ သဟာ”တိ။

တတ္ထ ဘိရုတိ မာတုဂါမော နာမ အပ္ပမတ္တကေနပိ ဘာယတိ၊ တေန နံ ဧဝံ အာလပတိ။ ဣဇ္ဇေတိ ပဋိစ္ဆန္တုပါသေ။ အာယသေတိ သော ဟိ အန္တောဥဒကေ အယက္ခန္တံ ကောဇ္ဇေတွာ တတ္ထ သာရဒါရုံ ယဋ္ဌိံ ဗန္ဓိတွာ ဩဋ္ဌိတော၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ တယာ သဟာတိ တေ အသီတိသဟဿာ မိဂါ တယာ သမ္ပိံ ဇိရိဿန္တိတိ။

တတော ပရံ^၁ ပုရိမနယေနဝ တိဿော ဂါဇာ ဟောန္တိ—

၁၀၉။ “နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ၊ ဟဒယံ မေ အဝကဿတိ။
န တံ အဟံ ဇဟိဿာမိ၊ ဣဓ ဟိဿာမိ ဇီရိတံ။

၁၁၀။ တေ ဟိ နူန မရိဿန္တိ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယကာ။
ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာ'ကမ္ပိ၊ ဇီရိဿန္တိ တယာ သဟ။

၁၁၁။ နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ၊ ဟဒယံ မေ အဝကဿတိ။
န တံ ဗဒ္ဓိ ဇဟိဿာမိ၊ ဣဓ ဟိဿာမိ ဇီရိတံ”န္တိ။

တတ္ထ တေ ဟိ နူနာတိ ဣဓာပိ မာတာပိတရောယေဝ သန္ဓာယာဟ။

သာပိ တထေဝ ပဋိက္ခိပိတွာ^၂ မဟာသတ္တဿ ဝါမပဿံ နိဿာယ
အဿာသယမာနာ အဋ္ဌာသိ။ လုဒ္ဓေါပိ တေ မိဂေ ပလာယန္တေ ဒိသွာ
ဗဒ္ဓရဝဉ္စ သုတွာ “ဗဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ မိဂရာဇာ”တိ ဒဠိ ကစ္ဆံ ဗဒ္ဓိတွာ
မိဂမာရဏသတ္တိံ အာဒါယ ဝေဂေနာဂစ္ဆိ။ မဟာသတ္တော တံ အာဂစ္ဆန္တိ
ဒိသွာ နဝမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၂။ “အယံ သော လုဒ္ဓကော ဇေတိ၊ လုဒ္ဓရူပေါ သဟာဝုဓော။
ယော နော ဝဓိဿတိ အဇ္ဇ၊ ဥသုနာ သတ္တိယာ အပီ”တိ။

တတ္ထ လုဒ္ဓရူပေါတိ ဒါရုဏဇာတိကော။ သတ္တိယာ အပီတိ သတ္တိယာပိ နော
ပဟရိတွာ ဝဓိဿတိ၊ တသ္မာ ယာဝ သော နာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ပလာယထာတိ

တံ ဒိသွာပိ စိတ္တမိဂေါ န ပလာယိ၊ သုတနာ ပန သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ^၃
အသက္ကောန္တိ မရဏဘယဘိတာ ထောက် ပလာယိတွာ “အဟံ ဒွေ
ဘာတိကေ ပဟာယ ကုဟိ” ပလာယိဿာမိ”တိ အတ္တနော ဇီရိတံ ဇဟိတွာ
နလာဇေန^၄ မစ္စုံ အာဒါယ ပုနာဂန္ဓာ ဘာတု ဝါမပဿေ အဋ္ဌာသိ။ တမတ္ထံ
ပကာသေန္တော သတ္တာ ဒသမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၃။ “သာ မဟုတ္တံ ပလာယိတွာ၊ ဘယဇ္ဇာ ဘယတဇ္ဇိတာ။
သုဒုက္ကရံ အကရာ ဘီရ၊ မရဏာယူ'ပနိဝတ္တထာ”တိ။

တတ္ထ မရဏာယူ'ပနိဝတ္တထာတိ မရဏတ္ထာယ ဥပနိဝတ္တိ။

လုဒ္ဓေါပိ အာဂန္တာ တေ တယော ဇနေ ဧကတော ဌိတေ ဒိသွာ
မေတ္တစိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဧကကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တဘာတရော ဝိယ တေ မညမာနော
စိန္တေသိ “မိဂရာဇာ တာဝ ပါသေ ဗဒ္ဓေါ၊ ဣမေ ပန ဒွေ ဇနာ ဟိရောတ္တပု-
ဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓါ၊ ကိံ န ခေါ ဣမေ ဧတဿ ဟောန္တိ”တိ။ အထ နံ ပုစ္ဆန္တော
ဂါထမာဟ—

၁၁၄။ “ကိန္နု၊ တေ’မေ မိဂါ ဟောန္တိ၊ မုတ္တာ ဗဒ္ဓံ ဥပါသရေ။
န တံ စဇိတုမိစ္ဆန္တိ၊ ဇီဝိတဿပိ ကာရဏာ”တိ။

တတ္ထ ကိန္နု၊ တေ’မေတိ ကိံ န တေ ဣမေ။ ဥပါသရေတိ ဥပါသန္တိ။
အထဿ ဗောဓိသတ္တော အာစိက္ခိ—

၁၁၅။ “ဘာတရော ဟောန္တိ မေ လုဒ္ဓ၊ သောဒရိယာ ဧကမာတုကာ။
န မံ စဇိတုမိစ္ဆန္တိ၊ ဇီဝိတဿပိ ကာရဏာ”တိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ဘိယျောသော မတ္တာယ မုဒုစိတ္တော အဟောသိ။
စိတ္တမိဂရာဇာ တဿ မုဒုစိတ္တဘာဝံ ဥတွာ “သမ္မ လုဒ္ဓက မာ တံ ဧတံ မိဂ-
ရာဇာနံ ‘မိဂမတ္တောယေဝါ’တိ မညိတ္ထ၊ အယဉ္ဇိ အသီတိယာ မိဂသဟဿာနံ
ရာဇာ သီလာစာရသမ္ပန္နော သဗ္ဗသတ္တေသု မုဒုစိတ္တော မဟာပညော အန္တေ
ဇိဏ္ဏေ မာတာပိတရော ပေါသေတိ၊ သစေ တံ ဧဝရူပံ ဓမ္မိကံ မိဂံ မာရေသိ၊
ဧတံ မာရေန္တော မာတာပိတရော စ နော မဉ္ဇ ဘဂိနိဉ္ဇ မေတိ အမှေ ပဉ္စပိ
ဇနေ မာရေသိယေဝ၊ မယံ ပန ဘာတု ဇီဝိတံ ဒေန္တော ပဉ္စန္ဒမ္ပိ ဇနာနံ^၁
ဇီဝိတဒါယကောသိ”တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ—

၁၁၆။ “တေ ဟိ နူန မရိဿန္တိ၊ အန္တာ အပရိဏာယကာ။
ပဉ္စန္ဒံ ဇီဝိတံ ဒေဟိ၊ ဘာတရံ မုဉ္ဇ လုဒ္ဓကာ”တိ။

သော တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပသန္တစိတ္တော “မာ ဘာယိ သာမိ”တိ
ဝတွာ အနန္တရံ ဂါထမာဟ—

၁၁၇။ “သော ဝေါ အဟံ ပမောက္ခာမိ၊ မာတာပေတ္တိဘရံ မိဂံ။
နန္ဒန္တု မာတာပိတရော၊ မုတ္တံ ဒိသွာ မဟာမိဂ”န္တိ။

တတ္ထ ဝေါတိ နိပါတမတ္တံ။ မုတ္တန္တိ^၂ ဗန္ဓနာ မုတ္တံ ပဿိတွာ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ စိန္တေသိ “ရညာ ဒိန္နယသော မယံ ကိံ ကရိဿတိ၊ သစာဟံ ဣမံ မဂ္ဂရာဇာနံ ဝဓိဿာမိ၊ အယံ ဝါ မေ ပထဝီ ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိဝရံ ဒဿတိ၊ အသနိ ဝါ မေ မတ္ထကေ ပတိဿတိ၊ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ။ သော မဟာသတ္တံ ဥပသင်္က-
မိတွာ ယဉ္ဇိံ ပါတေတွာ စမ္ပယောတ္တံ ဆိန္နိတွာ မဂ္ဂရာဇာနံ အာလိဂိတွာ ဥဒက-
ပရိယန္တေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မုဒုစိတ္တေန သဏီကံ ပါသာ မောစေတွာ နှာရူဟိ
နှာရုံ၊ မံသေန မံသံ၊ စမ္ပေန စမ္ပံ သမောဓာနေတွာ ဥဒကေန လောဟိတံ
ဓောဝိတွာ မေတ္တစိတ္တေန ပုနပုနံ ပရိမဇ္ဇိ။ တဿ မေတ္တာနုဘာဝေနော
မဟာသတ္တဿ ပါရမိတာနုဘာဝေန စ သဗ္ဗာနိ နှာရူမံသစမ္ပာနိ သန္နိယံသု၊
ပါဒေါ သဉ္ဇန္တုဆဝိ သဉ္ဇန္တုလောမော အဟောသိ၊ အသုကဋ္ဌာနေ ဗဒ္ဓေါ
အဟောသီတိပိ န ပညာယိ။ မဟာသတ္တော သုခပ္ပတ္တော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။
တံ ဒိသွာ စိတ္တမဂ္ဂေါ သောမနဿဇာတော လုဒ္ဒဿ အနုမောဒနံ ကရောန္တော
ဂါထမာဟ—

၁၁၈။ “ဧဝံ လုဒ္ဒက နန္ဒဿ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉှုတိဘိ။

ယထာဟ’မဇ္ဇ နန္ဒာမိ၊ မုတ္တံ ဒိသွာ မဟာမဂ္ဂ”န္တိ။

အထ မဟာသတ္တော “ကိံ န ခေါ ဒေ လုဒ္ဓေါ မံ ဂဏန္တော အတ္တနော
ကာမေနံ ဂဏီ၊ ဥဒါဟု အညဿ အာဏတ္တိယာ”တိ စိန္တေတွာ ဂဟိတကာရဏံ
ပုစ္ဆိ။ လုဒ္ဓပုတ္တော အာဟ “သမိ န မယံ တုမေဟိ ကမ္ပံ အတ္ထိ၊ ရညော ပန
အဂ္ဂမဟေသီ ခေမာ နာမ တုမှာကံ ဓမ္မကထံ သောတုကာမာ၊ တဒတ္ထာယ
ရညော အာဏတ္တိယာ တံ မယာ ဂဟိတော”တိ။ သမ္ပ ဧဝံ သန္တေ မံ
ဝိဿဇ္ဇေန္တော အတိဒုက္ကရံ ကရေသိ၊ ဧဟိ မံ နေတွာ ရညော ဒဿေဟိ၊
ဒေဝိယာ ဓမ္ပံ ကထေဿာမီတိ။ သမိ ရာဇာနော နာမ ကက္ခဋ္ဌာ၊ ကော
ဇာနာတိ၊ ကိံ ဘဝိဿတိ၊ မယံ ရညာ ဒိန္နယသေန ကမ္ပံ နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆ တံ
ယထာသုခန္တိ။ ပုန မဟာသတ္တော “ဣမိနာ မံ ဝိဿဇ္ဇေန္တေန အတိဒုက္ကရံ
ကတံ၊ ယသပဋိလာဘဿ ဥပါယမဿ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “သမ္ပ
ဝိဇ္ဇိံ တာဝ မေ ဟတ္ထေန ပရိမဇ္ဇာ”တိ အာဟ။ သော ပရိမဇ္ဇိ၊ ဟတ္ထော
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဟိ လောမေဟိ ပူရိ။ သမိ ဣမေဟိ လောမေဟိ ကိံ ကရေမီတိ။
သမ္ပ ဣမာနိ ဟရိတွာ ရညော စ ဒေဝိယာ စ ဒဿေတွာ “ဣမာနိ တဿ
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမဂ္ဂဿ လောမာနိ”တိ ဝတွာ မမ ဌာနေ ဌတွာ ဣမာဟိ
ဂါထာဟိ ဒေဝိယာ ဓမ္ပံ ဒေသေဟိ၊ တံ သုတွာယေဝ စဿာ ဒေါဟဋ္ဌော

ပဋိပ္ပဿန္တိဿတိတိ။ “ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇာ”တိ ဒသ ဓမ္မစရိယဂါထာ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ပဉ္စ သီလနိ ဒတွာ အပ္ပမာဒေန ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ လုဒ္ဓပုတ္တော မဟာသတ္တံ အာစရိယဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ တိက္ခတ္ထု ပဒက္ခိဏံကတွာ စတုသု ဌာနေသု ဝဋ္ဋိတွာ လောမာနိ ပဒုမိနိပတ္တေန ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။ တေပိ တယော ဇနာ ထောက် အနုဂန္တာ မုခေန ဂေါစရဉ္စ ပါနိယဉ္စ ဂဟေတွာ မာတာပိတုနံ သန္တိကံ ဂမိံသု။ မာတာပိတရော “တာတ ရောဟဏ တံ ကိရ ပါသေ ဗဒ္ဓေါ ကထံ မုတ္တောသိ”တိ ပုစ္ဆန္တာ ဂါထမာဟံသု—

၁၁၉။ “ကထံ တံ ပမောက္ခော အာသိ၊ ဥပနိတသ္မိ ဇီဝိတေ။
ကထံ ပုတ္တ အမောစေသိ၊ ကုဋ္ဌပါသမှ လုဒ္ဓကော”တိ။

တတ္ထ ဥပနိတသ္မိတိ တဝ ဇီဝိတေ မရဏသန္တိကံ ဥပနိတေ ကထံ ပမောက္ခော အာသိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၂၀။ “ဘဏံ ကဏ္ဍသုခံ ဝါစံ၊ ဟဒယင်္ဂံ ဟဒယသ္မိတံ။
သုဘာသိတာဟိ ဝါစာဟိ၊ စိတ္တကော မံ အမောစယိ။

၁၂၁။ ဘဏံ ကဏ္ဍသုခံ ဝါစံ၊ ဟဒယင်္ဂံ ဟဒယသ္မိတံ။
သုဘာသိတာဟိ ဝါစာဟိ၊ သုတနာ မံ အမောစယိ။

၁၂၂။ သုတွာ ကဏ္ဍသုခံ ဝါစံ၊ ဟဒယင်္ဂံ ဟဒယသ္မိတံ။
သုဘာသိတာနိ သုတွာန၊ လုဒ္ဓကော မံ အမောစယိ”တိ။

တတ္ထ ဘဏန္တိ ဘဏန္တော။ ဟဒယင်္ဂန္တိ ဟဒယင်္ဂမံ။ ဒုတိယဂါထာယ ဘဏန္တိ ဘဏမာနာ။ သုတွာတိ သော ဣမေသံ ဥဘိန္တံ ဝါစံ သုတွာ။

အထဿံ မာတာပိတရော အနုမောဒန္တာ အာဟံသု—

၁၂၃။ “ဧဝံ အာနန္ဒိတော ဟောတု၊ သဟ ဒါရေဟိ လုဒ္ဓကော။
ယထာ မယ’ဇ္ဇ နန္ဒာမ၊ ဒိသွာ ရောဟဏ’မာဂတ”န္တိ။

လုဒ္ဓေါပိ အရညာ နိက္ခမိတွာ ရာဇကုလံ ဂန္တာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ ဂါထမာဟ—

၁၂၄။ “နန တံ အဝစ လုဒ္ဓ၊ ‘မိဂစမ္မာနိ အာဟရိ’။
အထ ကေန န ဝဏ္ဏေန၊ မိဂစမ္မာနိ နာဟရိ”တိ။

တတ္ထ မိဂဓမ္မာနီတိ မိဂံ ဝါ စမ္ပံ ဝါ။ အာဟရိန္တိ အာဟရိဿာမိ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—အဟော လုဒ္ဒ နန တံ ဧဝံ အဝစ “မိဂံ အာနေတုံ အသက္ကောန္တော စမ္ပံ အာဟရိဿာမိ၊ တံ အသက္ကောန္တော လောမာနီ”တိ၊ သော တံ ကေန ကာရဏေန နေဝ မိဂံ၊ န မိဂစမ္ပံ အာဟရိတိ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဒေါ ဂါထမာဟ—

၁၂၅။ “အာဂမာ စေဝ ဟတ္ထတ္ထံ၊ ကုဋ္ဌပါသဉ္စ သော မိဂေါ။
အဗဇ္ဈိ တံ မိဂရာဇံ၊ တဉ္စ မုတ္တာ ဥပါသရေ။

၁၂၆။ တဿ မေ အဟု သံဝေဂေါ၊ အပ္ပုတော လောမဟံသနော။
ဣမဉ္စာဟံ မိဂံ ဟညေ၊ အဇ္ဇေ ဟိဿာမိ ဇီဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ အာဂမာတိ မဟာရာဇ သော မိဂေါ မမ ဟတ္ထတ္ထံ ဟတ္ထပါသဉ္စေဝ^၁ မယာ ဩဒ္ဓိတံ ကုဋ္ဌပါသဉ္စ အာဂတော၊ တသ္မိဉ္စ ကုဋ္ဌပါသေ အဗဇ္ဈိ။ တဉ္စ မုတ္တာ ဥပါသရေတိ တဉ္စ ဗဒ္ဓိ အပရေ မုတ္တာ အဗဒ္ဓါဝ ဌေ မိဂါ အဿာသေန္တာ တံ နိဿာယ အဋ္ဌံသု။ အပ္ပုတောတိ ပုဗ္ဗေ အဘူတပုဗ္ဗော။ ဣမဉ္စာဟန္တိ အထ မေ သံဝိဂ္ဂဿ တေဒဟောသိ “သစေ အဟံ ဣမံ မိဂံ ဟနိဿာမိ၊ အဇ္ဇေဝ ဣမသ္မိယေဝ ဌာနေ ဇီဝိတံ ဇဟိဿာမိ”တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အာဟ—

၁၂၇။ “ကီဒိဿာ တေ မိဂါ လုဒ္ဒ၊ ကီဒိဿာ ဓမ္မိကာ မိဂါ။
ကထံဝဏ္ဏာ ကထံသီလာ၊ ဗာဠံ ခေါ နေ ပသံသသိ”တိ။

ဣဒံ သော ရာဇာ ဝိမှယဝသေန ပုနပုနံ ပုစ္ဆတိ။ တံ သုတွာ လုဒ္ဒေါ ဂါထမာဟ—

၁၂၈။ ဩဒါတသိင်္ဂါ သုစိဝါလာ၊ ဇာတရူပတစူပမာ။
ပါဒါ လောဟိတကာ တေသံ၊ အဉ္စိတက္ခာ မနောရမာ”တိ။

တတ္ထ ဩဒါတသိင်္ဂါတိ ရဇတဒါမသဒိသသိင်္ဂါ။ သုစိဝါလာတိ စာမရိ-
ဝါလသဒိသေန သုစိနာ ဝါလေန သမန္နာဂတာ။ လောဟိတကာတိ ရတ္တနခါ
ပဝါဠသဒိသာ။ ပါဒါတိ ခုရပရိယန္တာ။ အဉ္စိတက္ခာတိ အဉ္စိတေဟိ ဝိယ
ဝိသုဒ္ဓပဉ္စပသာဒေဟိ အက္ခိဟိ သမန္နာဂတာ။

ဣတိ သော ကထေန္တောဝ မဟာသတ္တဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနိ လောမာနိ
ရညော ဟတ္ထေ ဌပေတွာ တေသံ မိဂါနံ သရီရဝဏ္ဏံ ပကာသေန္တော
ဂါထမာဟ—

၁၂၉။ “ဧဝိသာ တေ မိဂါ ဒေဝ၊ ဧဝိသာ ဓမ္မိကာ မိဂါ။

မာတာပေတ္တိဘရာ ဒေဝ၊ န တေ သော အဘိဟာရိတု”န္တိ။

တတ္ထ မာတာပေတ္တိဘရာတိ ဇိဏ္ဏေ အန္တေ မာတာပိတရော ပေါသေန္တိ၊
တောဒိသာ နေသံ ဓမ္မိကာတာ။ န တေ သော အဘိဟာရိတုန္တိ သော မိဂ-
ရာဇာ န သက္ကာ ကေနစိ တဝ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ အဘိဟာရိတုန္တိ အတ္ထော။
“အဘိဟာရယိ”န္တိပိ ပါဌော၊ သော အဟံ တံ တေ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ
နာဘိဟာရယိ န အာဟရိန္တိ အတ္ထော။

ဣတိ သော မဟာသတ္တဿ စ စိတ္တမိဂဿ စ သုတနာယ မိဂပေါတိကာယ
စ ဂုဏ်ကထေတွာ “မဟာရာဇ အဟံ တေန မိဂရညာ ‘အတ္တနော လောမာနိ
ဒဿေတွာ မမ ဌာနေ ဌတွာ ဒသဟိ ရာဇဓမ္မစရိယဂါထာဟိ ဒေဝိယာ ဓမ္မ
ကထေယျာသီ’တိ ဥဂ္ဂဏှာပိတော အာဏတ္ထော”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ
ရာဇာ နံ နှာပေတွာ အဟတဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ သတ္တရတနခစိတေ ပလ္လင်္ကေ
နိသီဒါပေတွာ သယံ ဒေဝိယာ သဗ္ဗိ နိစာသနေ ကေမန္တံ နိသီဒိတွာ တံ
အဉ္ဇလိ ပဂ္ဂယ ယာစတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ—

“ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မာတာပိတူသု ခတ္တိယ။

ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ပုတ္တဒါရေသု ခတ္တိယ။

ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မိတ္တာမစ္စေသု ခတ္တိယ။

ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဝါဟနေသု ဗလေသု စ။

ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဂါမေသု နိဂမေသု စ။

ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ရဋ္ဌေသု ဇနပဒေသု စ။
 ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။
 ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ သမဏဗြာဟ္မဏေသု စ။
 ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။
 ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မိဂပက္ခိသု ခတ္တိယ။
 ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။
 ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဓမ္မော စိက္ခော သုခါဝဟော။
 ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။
 ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ သဗ္ဗန္တာ ဒေဝါ သဗြဟ္မကာ။
 သုစိက္ခေန ဒိဝံ ပတ္တာ၊ မာ ဓမ္မံ ရာဇ ပါမဒေါ”တိ။

ဣတိ နေသာဒပုတ္တော မဟာသတ္တေန ဒေသိတနိယာမေန အာကာသဂင်္ဂံ
 ဩတာရေန္တော ဝိယ ဗုဒ္ဓလိလာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ မဟာဇနော သာဓုကာရ-
 သဟဿာနိ ပဝတ္တေသိ။ ဓမ္မကထံ သုတွာယေဝ ဒေဝိယာ ဒေါဟဋ္ဌော
 ပဋိပ္ပဿန္တိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ လုဒ္ဓပုတ္တံ မဟန္တေန ယသေန သန္တပ္ပေန္တော
 တိဿော ဂါဏာ အဘာသိ—

၁၃၀။ “ဒမ္မိ နိက္ခသံတံ လုဒ္ဓ၊ ထူလန္တ မဏိကုဏ္ဍလံ။
 စတုဿဒန္တ ပလ္လင်္ဂံ၊ ဥမာပုပ္ဖသရိန္ဒိတံ”။

၁၃၁။ ဒွေ စ သာဒိသိယော ဘရိယာ၊ ဥသဘန္တ ဂဝံ သတံ။
 ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ ဗဟုကာရော မေသိ လုဒ္ဓက။

၁၃၂။ ကသိဝါဏိန္ဒော ဣဏဒါနံ၊ ဥဉ္ဇာစရိယာ စ လုဒ္ဓက။
 ဧတေန ဒါရံ ပေါသေဟိ၊ မာ ပါပံ အကရိ ပုနာ”တိ။

တတ္ထ ထူလန္တိ မဟန္တံ မဏိကုဏ္ဍလပသာဓနံ တေ ဒမ္မိ။ စတုဿဒန္တိ
 စတုရဿဒံ၊ စတုဥဿိသကန္တိ အတ္တော။ ဥမာပုပ္ဖသရိန္ဒိတန္တိ နိလပစ္စတ္တ-
 ရဏတ္တာ ဥမာပုပ္ဖသဒိသာယ နိဘာယ ဩဘာသေန သမန္တာဂတံ၊ ကာဠဝဏ္ဏ-
 ဒါရုသာရမယံ ဝါ။ သာဒိသိယောတိ အညမညံ ရူပေန စ ဘောဂေန စ
 သဒိသာ။ ဥသဘန္တ ဂဝံ သတန္တိ ဥသတံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ဂဝံ သတန္တ တေ ဒမ္မိ။

ကာရေဿန္တိ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တော ဓမ္မေနဝ ရဇံ ကာရေဿာမိ။
ဗဟုကာရော မေသီတိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မိဂရညော ဌာနေ ဌတွာ ဓမ္မဿ
ဒေသိတတ္တာတံ မမ ဗဟုပကာရော၊ မိဂရာဇေန ဝုတ္တနိယာမေနေဝ တေ အဟံ
ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပိတော။ ကသိဝါဏိဇ္ဇာတိ သမ္ပ လုဒ္ဓက အဟမ္ပိ မိဂရာ-
ဇာနံ အဒိသ္မာ တဿ ဝစနမေဝ သုတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌိတော၊ တွမ္ပိ
ဇုတော ပဌာယ သီလဝါ ဟောဟိ၊ ယာနိ တာနိ ကသိဝါဏိဇ္ဇာနိ ဇုဏဒါနံ
ဥဉ္ဇာစရိယာတိ အာဇီဝမုခါနိ၊ ဧတေနဝ သမ္မာအာဇီဝေန တဝ ပုတ္တဒါရံ
ပေါသေဟိ၊ မာ ပုန ပါပံ ကရီတိ။

သော ရညော ကထံ သုတွာ “န မေ ဘရာဝါသေနတ္ထော၊ ပဗ္ဗဇံ မေ
အနုဇာနာထ ဒေဝါ”တိ အနုဇာနာပေတွာ ရညာ ဒိန္နဓနံ ပုတ္တဒါရဿ ဒတွာ
ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဇုသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ
ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။ ရာဇာပိ မဟာသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ
သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ၊ တဿ ဩဝါဒေါ ဝဿသဟဿံ ပဝတ္တိ။

သတ္တာ ဇုမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ မမတ္တာယ
အာနန္ဒေန ဇီဝိတံ ပရိစ္စတ္တမေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါလုဒ္ဓေါ ဆန္ဒော အဟောသိ၊ ရာဇာ သာရိပုတ္တော၊ ဒေဝီ ခေမာ
ဘိက္ခုနီ၊ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ၊ သုတနာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊
စိတ္တမိဂေါ အာနန္ဒော၊ အသီတိ မိဂသဟဿာနိ သာကိယဂဏော၊ ရောဟဏော
မိဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ရောဟဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ^၁ ပဉ္စမာ။

၆-ရူဠဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၂)

ဧတေ ဟံသာ ပတ္တမန္တိတိ ဇုဒံသတ္တာ ဝေဠုဝနေဝိဟရန္တော အာနန္ဒထေရဿ
ဇီဝိတပရိစ္စာဂမေဝ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တဒါပိ ဟိ ဓမ္မသဘာယံ ထေရဿ
ဂုဏကထံ ကထေန္တေသု ဘိက္ခုသု သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဇုမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ
“န ဘိက္ခဝေ ဇုဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ အာနန္ဒေန မမတ္တာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စတ္တမေဝါ”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

၁-ရောဟန္တမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (သီ၊ ဇု)

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗဟုပုတ္တကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။
 ခေမာ နာမဿ အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ။ တဒါ မဟာသတ္တော
 သုဝဏ္ဏဟံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝုတော စိတ္တ-
 ကူဠေ ဝသိ။ တဒါပိ ဒေဝီ ဝုတ္တနယေနေဝ သုဝိနံ ဒိသွာ ရညော သုဝဏ္ဏ-
 ဝဏ္ဏဟံသဿ ဓမ္မဒေသနာသဝနဒေါဟဉ္စ အာရောစေသိ။ ရာဇာပိ အမစ္စေ
 ပုစ္ဆိတွာ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဟံသာ နာမ စိတ္တကူဠပဗ္ဗတေ ဝသန္တိ”တိ စ သုတွာ
 ခေမံ နာမ သရံ ကာရေတွာ နာနပ္ပကာရာနိ နိဝါပဉ္စညာနိ ရောပါပေတွာ
 စတူသု ကဏ္ဍေသု ဒေဝသိကံ အဘယဃောသနံ ဃောသာပေသိ။ ဧကေ
 လုဒ္ဓပုတ္တံ ဟံသာနံ ဂဟဏတ္ထာယ ပယောဇေသိ။ တဿ ပယောဇိတာ-
 ကာရော စ, တေန တတ္ထ သကုဏာနံ ဥပပရိက္ခိတဘာဝေါ စ, သုဝဏ္ဏဟံသာနံ
 အာဂတကာလေ ရညော အာရောစေတွာ ပါသာနံ ဩဒ္ဓိတနိယာမော စ,
 မဟာသတ္တဿ ပါသေ ဗဒ္ဓနိယာမော စ, သုမုခဿ ဟံသသေနာပတိနော တီသု
 ဟံသဃဋ္ဌာသု တံ အဒိသွာ နိဝတ္တနဉ္စ သဗ္ဗံ မဟာဟံသဇာတကေ အာဝိ
 ဘဝိဿတိ။ ဣဓာပိ မဟာသတ္တော ယဋ္ဌိပါသေ ဗန္ဓိတွာ ပါသယဋ္ဌိယံ
 ဩလမ္ဗန္တောယေဝ ဂီဝံ ပသာရေတွာ ဟံသာနံ ဂတမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော
 သုမုခံ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသွာ “အာဂတကာလေ နံ ဝိမံသိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ
 တသ္မိ အာဂတေ တိဿော ဂါဏာ အဘာသိ—

၁၃၃။ “ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ၊ ဝက္ကင်္ဂါ ဘယမေရိတာ။
 ဟရိတ္တစ ဟေမဝဏ္ဏာ၊ ကာမံ သုမုခ ပက္ကမ။

၁၃၄။ ဩဟာယ မံ ဉှတိဂဏာ၊ ဧကံ ပါသဝသံ ဂတံ။
 အနပေက္ခမာနာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကိံ ဧကော အဝဟိယျသိ။

၁၃၅။ ပတေဝ ပတတံ သေဋ္ဌ၊ နတ္ထိ ဗဒ္ဓေ သဟာယတာ။
 မာ အနိဃာယ ဟာပေသိ၊ ကာမံ သုမုခ ပက္ကမာ”တိ။

တတ္ထ ဘယမေရိတာတိ ဘယေရိတာ ဘယတဋ္ဌိတာ ဘယစလိတာ။
 ဟရိတ္တစ ဟေမဝဏ္ဏာတိ ဒွိဟိပိ ဝစနေဟိ တမေဝါလပတိ။ ကာမန္တိ သုဝဏ္ဏ-
 ဩစ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ သုန္တရမုခ ဧကံသေန ပက္ကမာဟိယေဝ၊ ကိံ တေ ဣဓာဂမနေ-
 နာတိ ဝဒတိ။ ဩဟာယာတိ မံ ဇဟိတွာ ဥပ္ပတိတာ။ အနပေက္ခမာနာတိ
 တေ မမ ဉှတကာ မယိ အနပေက္ခာဝ ဂစ္ဆန္တိ။ ပတေဝါတိ ဥပ္ပတေဝ။ မာ

အနိဿာယာတိ ဣတော ဂန္ဓာ ပတ္တဗ္ဗာယ နိဗ္ဗုက္ခဘာဝါယ ဝီရိယံ မာ
ဟာပေသိ။

တတော သုမုခေါ ပဏ်ပိဋေ နိသီဒိတွာ ဂါထမာဟ—

၁၃၆။ “နာဟံ ဒုက္ခပရေတော’တိ၊ ဓတရဋ္ဌံ တုဝံ ဇဟေ။
ဇီဝိတံ မရဏံ ဝါ မေ၊ တယာ သဒ္ဓိံ ဘဝိဿတိ”တိ။

တတ္ထ ဒုက္ခပရေတောတိ မဟာရာဇ “တံ မရဏဒုက္ခပရေတော”တိ
ဧတ္ထကေနော နာဟံ တံ ဇဟာမိ။

ဧဝံ သုမုခေန သီဟနာဒေ ကထိတေ ဓတရဋ္ဌော ဂါထမာဟ—

၁၃၇။ “ဧတဒရိယဿ ကလျာဏံ၊ ယံ တံ သုမုခ ဘာသသိ။
တဉ္စ ဝိမံသမာနောဟံ၊ ‘ပတတေ’တံ အဝဿဇိ”န္တိ။

တတ္ထ ဧတဒရိယဿာတိ ယံ တံ “နာဟံ တံ ဇဟေ”တိ ဘာသသိ။ ဧဝံ
အာစာရသမ္ပန္နဿ အရိယဿ ကလျာဏံ ဥတ္တမဝစနံ။ ပတတေ’တန္တိ အဟဉ္စ
န တံ ဝိဿဇေတုကာမောဝ ဧဝံ အဝစံ၊ အထ ခေါ တံ ဝိမံသမာနော
“ပတတူ”တိ” ဧဝံ ဝစနံ အဝဿဇိ’၊ ဂစ္ဆာတိ တံ အဝေါစန္တိ အတ္ထော။

ဧဝံ တေသံကထေန္တာနညေဝ လုဒ္ဒပုတ္တော ဒဏ္ဍမာဒါယ ဝေဂေနာဂတော။
သုမုခေါ ဓတရဋ္ဌံ အဿာသေတွာ တဿာဘိမုခေါ ဂန္ဓာ အပစိတိ’
ဒဿေတွာ ဟံသရညော ဂုဏေ ကထေသိ။ တာဝဒေဝ လုဒ္ဒေါ မုဒုစိတ္တော
အဟောသိ။ သော တဿ မုဒုစိတ္တံ ဥတွာ ပုန ဂန္ဓာ ဟံသရာဇမေဝ
အဿာသေန္တော အဋ္ဌာသိ။ လုဒ္ဒေါပိ ဟံသရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဆဋ္ဌံ
ဂါထမာဟ—

၁၃၈။ “အပဒေန ပဒံ ယာတိ၊ အန္တလိက္ခစရော ဒိဇော။
အာရာ ပါသံ န ဗုဇ္ဈိ တံ၊ ဟံသာနံ ပဝရတ္ထမာ”တိ။

တတ္ထ အပဒေန ပဒန္တိ မဟာရာဇ တုမှာဒိသော အန္တလိက္ခစရော
ဒိဇော အပဒေ အာကာသေ ပဒံ ကတွာ ယာတိ။ န ဗုဇ္ဈိ တန္တိ သော တံ
ဝေရူပေါ ဒူရတောဝ ဣမံ ပါသံ န ဗုဇ္ဈိ န ဇာနိတိ ပုစ္ဆတိ။

မဟာသတ္တော အာဟ—

၁၃၉။ “ယဒါ ပရာဘဝေါ ဟောတိ၊ ပေါသော ဇီဝိတသင်္ခယေ။
အထ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ၊ အာသဇ္ဇာပိ န ဗုဇ္ဈတိ”တိ။

တတ္ထ ယဒါ ပရာဘဝေါတိ သမ္ပ လုဒ္ဒပုတ္တ ယဒါ ပရာဘဝေါ အဝုဗ္ဗိ
ဝိနာသော သမ္ပတ္တော ဟောတိ၊ အထ ပေါသော ဇီဝိတသင်္ခယေ ပတ္တေ
ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ ပတွာပိ န ဇာနာတိတိ အတ္ထော။

လုဒ္ဒေါ ဟံသရညော ကထံ အဘိနန္ဒိတွာ သုမုခေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော
တိသော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄၀။ “ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ၊ ဝက္ကင်္ဂါ ဘယမေရိတာ။
ဟရိတ္တစ ဟေမဝဏ္ဏ၊ တွညေဝ အဝဟိယျသိ။

၁၄၁။ ဧတေ ဘုတွာ စ ဝိဝိတွာ စ၊ ပက္ကမန္တိ ဝိဟင်္ဂမာ။
အနပေက္ခမာနာ ဝက္ကင်္ဂါ၊ တွညေဝေကော ဥပါသသိ။

၁၄၂။ ကိန္နု၊ ဘျာယံ ဒိဇော ဟောတိ၊ မုတ္တော ဗဒ္ဓံ ဥပါသသိ။
ဩဟာယ သကုဏာ ယန္တိ၊ ကိံ ဧကော အဝဟိယျသိ”တိ။

တတ္ထ တွညေဝါတိ တွမေဝ ဩဟိယျသိတိ ပုစ္ဆတိ။ ဥပါသသိတိ ပယိရု-
ပါသသိ။

သုမုခေါ အာဟ—

၁၄၃။ “ရာဇာ မေ သော ဒိဇော မိတ္တော၊ သခါ ပါဏသမော စ မေ။
နေဝ နံ ဝိဇဟိဿာမိ၊ ယာဝ ကာလဿ ပရိယာယ”န္တိ။

တတ္ထ ယာဝ ကာလဿ ပရိယာယန္တိ လုဒ္ဒပုတ္တ ယာဝ ဇီဝိတကာလဿ
ပရိယောသာနံ အဟံ ဧတံ န ဝိဇဟိဿာမိယေဝ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဒေါ ပသန္တမိတ္တော ဟုတွာ “သစာဟံ ဧဝံ သီလသမ္ပန္နသု
ဣမေသု အပရုဇ္ဈိဿာမိ၊ ပထဝီပိ မေ ဝိဝရံ ဒဒေယျ၊ ကိံ မေ ရညော
သန္တိကာ လဗ္ဗေန ဓနေန၊ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ ဂါထမာဟ—

၁၄၄။ “ယော စ တုံ သဒိနော ဟေတု၊ ပါဏံ စဇိတုမိစ္ဆသိ။
သော တေ သဟာယံ မုဇ္ဈာမိ၊ ဟောတု ရာဇော တဝါနဂေါ”တိ။

တတ္ထ ယော စ တွန္တိ ယော နာမ တုံ။ သောတိ သော အဟံ။ တဝါနဂေါတိ
သေ ဟံသရာဇော တဝ ဝသံ အနုဂတော ဟောတု၊ တယာ သဒ္ဓိံ ကေ-
ဋ္ဌာနေ ဝသတု။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတ္တာ ဓတရဋ္ဌံ ယဋ္ဌိပါသတော ဩတာရေတွာ သရတိရံ
နေတွာ ပါသံ မုဋ္ဌိတွာ မုဒုစိတ္တေန လောဟိတံ ဓောဝိတွာ နှာရုအာဒိနိ
ပဋိပါဒေသိ။ တဿ မုဒုစိတ္တတာယ မဟာသတ္တဿ ပါရမိတာနုဘာဝေန စ
တာဝဒေဝ ပါဒေါ သစ္ဆဝိ အဟောသိ၊ ဗဒ္ဒဋ္ဌာနမ္ပိ န ပညာယိ။ သုမုခေါ
ဗောဓိသတ္တံ ဩလောကေတွာ တုဋ္ဌစိတ္တော အနုမောဒနံ ကရောန္တော
ဂါထမာဟ—

၁၄၅။ “ဧဝံ လုဒ္ဒက နန္ဒဿ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉှတိဘိ။
ယထာဟံ မဇ္ဇ နန္ဒာမိ၊ မုတ္တံ ဒိသွာ ဒိဇာမိပ”န္တိ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဒေါ “ဂစ္ဆထ သာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “ကို
ပန တုံ သမ္ဗ မံ အတ္တနော အတ္တာယ ဗဒ္ဓိ၊ ဥဒါဟု အညဿ အာဏတ္တိယာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ တေန တသ္မိံ ကာရဏေ အာရောစိတေ “ကို န ခေါ မေ ဣတောဝ
စိတ္တကုဋ် ဂန္တံ သေယျော၊ ဥဒါဟု နဂရ”န္တိ ဝိမံသန္တော “မယိ နဂရံ ဂတေ
လုဒ္ဒပုတ္တော ဓနံ လဘိဿတိ၊ ဒေဝိယာ ဒေါဟဋ္ဌော ပဋိပ္ပဿန္တိဿတိ၊
သုမုခဿ မိတ္တဓမ္မော ပါကဋ္ဌော ဘဝိဿတိ၊ တထာ မမ ဉှဏဗလံ၊
ခေမဇ္ဇ သရံ အဘယဒက္ခိဏံ ကတွာ လဘိဿာမိ၊ တသ္မာ နဂရမေဝ ဂန္တံ
သေယျော”တိ သဒ္ဓိဋ္ဌာနံ ကတွာ “လုဒ္ဒ တုံ အမေ ကာဇေနာဒါယ ရညော
သန္တိကံ နေဟိ၊ သစေ နော ရာဇော ဝိဿဇ္ဇေတုကာမော ဘဝိဿတိ၊
ဝိဿဇ္ဇေဿတိ”တိ အာဟ။ ရာဇောနော နာမ သာမိ ကက္ခဋ္ဌာ၊ ဂစ္ဆထ တုမှေတိ။
မယံ တာဒိသံ လုဒ္ဒမ္ပိ မုဒုကံ ကရိမှ၊ ရညော အာရာဓနေ အမှာကံ ဘာရော၊
နေဟိယေဝ နော သမ္မာတိ။ သော တထာ အကာသိ၊ ရာဇော ဟံသေ ဒိသွာဝ
သောမနဿဇာတော ဟုတွာ ဒွေဝိ ဟံသေ ကဉ္စနဝိဋ္ဌေ နိသီဒါပေတွာ မရ-
လာဇေ ခါဒါပေတွာ မရုရောဒကံ ပါယေတွာ အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယု ဓမ္မကထံ
အာယာစိ။ ဟံသရာဇော တဿ သောတုကာမတံ ဝိဒိတွာ ပဌမံ တာဝ ပဋိ-

သန္တာရမကသိ။ တတြိမာ ဟံသဿ စ ရညော စ ဝစနပဋိဝစနဂါထာယော
ဟောန္တိ—

၁၄၆။ “ကစ္စိန္တု ဘောတော ကုသလံ၊ ကစ္စိ ဘောတော အနာမယံ။
ကစ္စိ ရဋ္ဌမိဒံ ဖိတံ၊ ဓမ္မေန မနုဿာသသိ။

၁၄၇။ ကုသလံ စေဝ မေ ဟံသ၊ အထော ဟံသ အနာမယံ။
အထော ရဋ္ဌမိဒံ ဖိတံ၊ ဓမ္မေန မနုဿာသ’ဟံ။

၁၄၈။ ကစ္စိ ဘောတော အမစ္စေသု၊ ဒေါသော ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။
ကစ္စိ အာရာ အဓိတ္တာ တေ၊ ဆာယာ ဒက္ခိဏတောရိဝ။

၁၄၉။ အထောပိ မေ အမစ္စေသု၊ ဒေါသော ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။
အထော အာရာ အဓိတ္တာ မေ၊ ဆာယာ ဒက္ခိဏတောရိဝ။

၁၅၀။ ကစ္စိ တေ သာဒိသီ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသုပေတာ၊ တဝ ဆန္ဒဝသာနဂါ။

၁၅၁။ အထော မေ သာဒိသီ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသုပေတာ၊ မမ ဆန္ဒဝသာနဂါ။

၁၅၂။ ကစ္စိ တေ ဗဟဝေါ ပုတ္တာ၊ သုဇာတာ ရဋ္ဌဝခုန။
ပညာဇဝေန သမ္ပန္နာ၊ သမ္မောဒန္တိ တတော တတော။

၁၅၃။ သတမေကော စ မေ ပုတ္တာ၊ ဓတရဋ္ဌ မယာ သုတာ။
တေသံ တံ ကိစ္စမက္ခာဟိ၊ နာဝရုဇ္ဈန္တိ တေ ဝစော”တိ။

တတ္ထ ကုသလန္တိ အာရောဂုံ၊ ဣတရံ^၁ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဖိတန္တိ ကစ္စိ
တေ ဣဒံ ရဋ္ဌံ ဖိတံ သုဘိက္ခံ၊ ဓမ္မေန စ နံ အနုဿာသသီတိ ပုစ္ဆတိ။ ဒေါသောတိ
အပရာဓော။ ဆာယာ ဒက္ခိဏတောရိဝါတိ ယထာ နာမ ဒက္ခိဏဒိသာဘိ-
မုခါဆာယာ န ဝခုတိ၊ ဧဝံတေ ကစ္စိ အဓိတ္တာ န ဝခုန္တိတိ ဝဒတိ။ သာဒိသီတိ
ဇာတိဂေါတ္တကုလပဒေသေဟိ^၂ သမာနာ။ ဝေရူပါ ဟိ အတိစာရိနိ န
ဟောတိ။ အဿဝါတိ ဝစနပဋိဂ္ဂါဟိကာ။ ပုတ္တရူပယသုပေတာတိ ပုတ္တေဟိ စ

ရူပေန စ ယသေန စ ဥပေတာ။ ပညာဇနောနာတိ ပညာဝေဂေန ပညံ
ဇဝါပေတွာ တာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ ပရိစ္ဆိန္ဒတုံ သမတ္တာတိ ပုစ္ဆတိ။ သမ္မောဒန္တိ
တတော တတောတိ ယတ္ထ ယတ္ထ နိယုတ္တာ ဟောန္တိ၊ တတော တတော
သမ္မောဒန္တေဝ, န ဝိရုဇ္ဈန္တိတိ ပုစ္ဆတိ။ မယာ သုတာတိ မယာ ဝိဿုတာ။ မံ ဟိ
လောကော “ဗဟုပုတ္တရာဇာ”တိ^၁ ဝေတိ၊ ဣတိ တေ မံ နိဿာယ ဝိဿုတာ
ပါကဋ္ဌာ ဇာတာတိ မယာ သုတာ နာမ ဟောန္တိတိ ဝေတိ။ တေသံ တွံ
ကိစ္စမက္ခာဟိတိတေသံ မမပုတ္တာနံ “ဣဒံ နာမ ကရောန္တ”တိ တွံ ကိစ္စမက္ခာဟိ၊
န တေ ဝစနံ အဝရုဇ္ဈန္တိ^၂၊ ဩဝါဒံ နေသံ ဒေဟိတိ အဓိပ္ပါယေနေဝမာဟ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော တဿ ဩဝါဒံ ဒေန္တော ပဉ္စ ဂါထာ
အဘာသိ—

၁၅၄။ “ဥပပန္နောပိ စေ ဟောတိ၊ ဇာတိယာ ဝိနယေန ဝါ။
အထ ပစ္ဆာ ကုရုတေ ယောဂံ၊ ကိစ္ဆေ အာပါသု သီဒတိ။

၁၅၅။ တဿ သံဟိရပညဿ၊ ဝိဝရော ဇာယတေ မဟာ။
ရတ္တိမန္တောဝ ရူပါနိ၊ ထူလာနိ မနုပဿတိ။

၁၅၆။ အသာရေ သာရယောဂည၊ မတိ^၃ န တွေဝ ဝိန္ဒတိ။
သရဘောဝ ဝိရိဒုဂ္ဂသ္မိံ၊ အန္တရာယေဝ သီဒတိ။

၁၅၇။ ဟိနဇစ္စောပိ စေ ဟောတိ၊ ဥဋ္ဌာတာ မိတိမာ နရော။
အာစာရသီလသမ္ပန္နော၊ နိသေ အဂ္ဂိဝ ဘာသတိ။

၁၅၈။ ဧတံ မေ ဥပမံ ကတွာ၊ ပုတ္တေ ဝိဇ္ဇာသု ဝါစယ။
သံဝိရုဇ္ဈေထ မေဓာဝိ၊ ခေတ္တေ ဗီဇံ ဝုဋ္ဌိယာ”တိ။

တတ္ထ ဝိနယေနာတိ အာစာရေန။ ပစ္ဆာ ကုရုတေ ယောဂန္တိ ယော စေ
သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာသု ဒဟရကာလေ ယောဂံ ဝိရိယံ အကတွာ ပစ္ဆာ မဟလ္လက-
ကာလေ ကရောတိ၊ ဧဝရူပေါ ပစ္ဆာ တထာရူပေ ဒုက္ခေ ဝါ အာပံဒါသု ဝါ
ဥပ္ပန္နာသု သီဒတိ၊ အတ္တာနံ ဥဒ္ဓရိတုံ န သက္ကောတိ။ တဿ သံဟိရပညဿာတိ
တဿ အသိက္ခိတတ္တာ တတော တတော ဟရိတဗ္ဗပညဿ နိစ္စံ စလဗုဒ္ဓိနော^၄။
ဝိဝရောတိ ဘောဂါဒီနံ ဆိဒ္ဓံ၊ ပရိဟာနိတိ အတ္ထော။ ရတ္တိမန္တောတိ ရတ္တန္တော^၅။

၁-ဗဟုပုကာရာ ရာဇာတိ (သီ)

၃-သံဟရိတဗ္ဗပညဿ အနိစ္စလဗုဒ္ဓိနော (သီ၊ သု၊ ဣ)

၂-အဝရုဇ္ဈိယန္တိ (သီ၊ ဣ)

၄-နတ္တမန္တောတိ နတ္တန္တော (သီ၊ ဣ)

ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ရတ္တန္တော ရတ္တိကာဏော ရတ္တိံ စန္ဒောဘာသာဒီဟိ ထူလရူပါနေဝ ပဿတိ၊ သုခုမာနိ ပဿိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝံ အသိက္ခိတော သံဟိရပညော ကိသ္ဗိဒ္ဓိဒေဝ ဘယေ ဥပ္ပန္တေ သုခုမာနိ ကိစ္စာနိ ပဿိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဩဋ္ဌာရိကေယေဝ ပဿတိ၊ တသ္မာ တဝ ပုတ္တေ ဒဟရကာလေယေဝ သိက္ခာပေတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။

အသာရေတိ နိဿာရေ လောကာယတဝေဒသမယေ။ သာရယောဂညူတိ သာရယုတ္တော ဒေသ သမယောတိ မညမာနော။ မတိံ န တွေဝ ဝိန္ဒတိတိ ဗဟုံ သိက္ခိတွာပိ ပညံ န လဘတိယေဝ။ ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိန္တိ သော ဧဝရူပေါ ယထာ နာမ သရဘော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဝိသမဗ္ဗိ သမန္တိ မညမာနော ဂိရိဒုဂ္ဂေ ဝေဂေနာဂစ္ဆန္တော နရကပပါတံ ပတိတွာ အန္တရာယေဝ သိဒတိ၊ အာဝါသံ န ပါပုဏာတိ၊ ဧဝမေတံ အသာရံ လောကာယတဝေဒသမယံ သာရသညာယ ဥဂ္ဂဟေတွာ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ တဝ ပုတ္တေ အတ္တနိဿိတေသု ဝဗ္ဗိအာဝဟေသု ကိစ္စေသု ယောဇေတွာ သိက္ခာပေတိတိ။ နိသေ အဂ္ဂိဝါတိ မဟာရာဇ ဟိနဇာတိကောပိ ဥဋ္ဌာနာဒိဂုဏသမ္ပန္နော ရတ္တိံ အဂ္ဂိက္ခန္တော ဝိယ ဩဘာသတိ။ ဧတံ မေတိ ဧတံ မယာ ဝုတ္တံ ရတ္တန္တေ အဂ္ဂိက္ခန္တေ ဥပမံ ကတွာ တဝ ပုတ္တေ ဝိဇ္ဇာသု ဝါစယ၊ သိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တာသု သိက္ခာသု ယောဇေဟိ။ ဧဝံ ယုတ္တော ဟိ ယထာ သုခေတ္တေ သုဝုဋ္ဌိယာ ဗီဇံ သံဝိရူဟတိ၊ တထေဝ မေဓာဝီ သံဝိရူဟတိ၊ ယသေန စ ဘောဂေဟိ စ ဝဇ္ဇတိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော သဗ္ဗရတ္တိံ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ ဒေဝိယာ ဒေါဟဋ္ဌော ပဋိပ္ပဿန္တိ။ မဟာသတ္တော အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယမေဝ ရာဇာနံ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌပေတွာ အပ္ပမာဒေန ဩဝဒိတွာ သဒ္ဓိံ သုမုခေန ဥတ္တရသီဟ-ပဉ္စရေန နိက္ခမိတွာ စိတ္တကူဋမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ ဣမိနာ မမတ္တာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စတ္တမေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ လုဒ္ဓေါ ဆန္တော အဟောသိ၊ ရာဇာ သာရိပုတ္တော၊ ဒေဝီ ခေမာဘိက္ခုနီ၊ ဟံသပရိသာ သာကီယဂဏော၊ သုမုခေါ အာနန္ဒော၊ ဟံသရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

၇-သတ္တိရုဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၃)

မိဂလုဒ္ဓေါ မဟာရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ မိဂဒါယေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တေန ဟိ သီလာယ ပရိဒ္ဓါယ ဘဂဝတော ပါဒေ သကလိကာယ ခတေ^၁ ဗလဝဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တထာဂတဿ ဒဿနတ္ထာယ ဗဟူ ဘိက္ခု သန္နိပတိံသု။ အထ ဘဂဝါ ပရိသံ သန္နိပတိတံ ဒိသ္မာ “ဘိက္ခဝေ ဣဒံ သေနာသနံ အတိသမ္မာဓံ၊ သန္နိပါတော မဟာ ဘဝိဿတိ၊ မံ မဇ္ဇသိဝိကာယ မဒ္ဒကုစ္ဆိံ နေထာ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု တထာ ကရိံသု။ ဇီဝကော တထာဂတဿ ပါဒံ ဖာသုကံ အကာသိ။ ဘိက္ခု သတ္တု သန္တိကေ နိသိန္နာဝ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုဿော ဒေဝဒတ္တော သယမ္ပိ ပါပေါ၊ ပရိသာဝိဿ ပါပေါ၊ ဣတိ သော ပါပေါ ပါပပရိဝါရောဝ ဝိဟရတိ”တိ။ သတ္တာ “ကိံ ကထေထ ဘိက္ခဝေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣဒံ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော ပါပေါ ပါပပရိဝါရေယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ပဉ္စာလော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ မဟာသတ္တော အရညာယတနေ ကေသ္မိံ သာနုပဗ္ဗတေ သိဗ္ဗလိဝနေ ကေဿ သုဝရညော ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဒွေ ဘာတရော အဟေသုံ။ တဿ ပန ပဗ္ဗတဿ ဥပရိဝါတေ စောရဂါမကော အဟေသိ ပဉ္စန္ဒံ စောရသတာနံ နိဝါသော၊ အဓောဝါတေ အဿမော ပဉ္စန္ဒံ ဣသိသတာနံ နိဝါသော။ တေသံ သုဝပေါတကာနံ ပက္ခနိက္ခမနကာလေ ဝါတမဏ္ဍလိကာ ဥဒပါဒိ။ တာယ ပဟဇ္ဇော ဧကော သုဝပေါတကော စောရဂါမကေ စောရာနံ အာရုဓန္တရေ ပတိတော၊ တဿ တတ္ထ ပတိတတ္တာ “သတ္တိရုဗ္ဗော”တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ ဧကော အဿမေ ဝါလုကတလေ ပုပ္ဖန္တရေ ပတိ၊ တဿ တတ္ထ ပတိတတ္တာ “ပုပ္ဖကော”တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ သတ္တိရုဗ္ဗော စောရာနံ အန္တရေ ဝမိတော၊ ပုပ္ဖကော ဣသိနံ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ရထဝရံ အဘိရုဟိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန မိဂဓာယ နဂရတော နာတိဒူရေ သုပုပ္ဖိတဖလိတံ ရမဏီယံ ဥပဂုဗ္ဗဝနံ ဂန္တော “ယဿ ပဿေန မိဂေါ ပလာယတိ၊ တဿေဝ ဂိဝါ”တိ ဝတွာ ရထာ ဩရုယ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဒိန္ဓေ ကောဋ္ဌကေ ဓနံ အာဒါယ အဋ္ဌာသိ။ ပုရိသေဟိ မိဂါနံ ဥဋ္ဌာပနတ္ထာယ ဝနရဗ္ဗေသု ပေါထိယမာနေသု ဧကော ဧကိမိဂေါ ဥဋ္ဌာယ ဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ရညော ဌိတဋ္ဌာနဿေဝ

ဝိဝိတ္တတံ ဒိသွာ တဒဘိမုခေါ ပက္ခန္ဓိတွာ ပလာယိ။ အမစ္စာ “ကဿ ပဿေန မိဂေါ ပလာယိတော”တိ ပုစ္ဆန္တာ “ရညော ပဿေနာ”တိ ဥတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ ကေဋ္ဌိံ ကရိံသု။ ရာဇာ အသ္မိမာနေန တေသံ ကေဋ္ဌိံ အသဟန္တော “ဣဒါနိ တံ မိဂံ ဂဟေဿာမိ”တိ ရထံ အာရုယျ “သီဃံ ပေသေဟိ”တိ သာရထိံ အာဏာပေတွာ မိဂေန ဂတမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ရထံ ဝေဂေန ဂစ္ဆန္တံ ပရိသာ အနုဗန္ဓိတုံ နာသက္ခိ။ ရာဇာ သာရထိဒုတိယော ယာဝ မဇ္ဈိကာ ဂန္တာ တံ မိဂံ အဒိသွာ နိဝတ္တန္တော တဿ စောရဂါမဿ သန္တိကေ ရမဏီယံ ကန္တရံ ဒိသွာ ရထာ ဩရုယျ နတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပစ္စုတ္တရိ။ အထဿ သာရထိ ရထဿ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ဩတာရေတွာ သယနံ ရုက္ခန္ဓာယာယ ပညပေသိ၊ သော တတ္ထ နိပဇ္ဇိ။ သာရထိပိ တဿ ပါဒေ သမ္မာဟန္တော နိသီဒိ။ ရာဇာ အန္တရန္တရာ နိဒ္ဒါယတိ စေဝ ပဗုဇျတိ စ။

စောရဂါမဝါသိနော စောရာပိ ရညော အာရက္ခဏတ္ထာယ အရညမေဝ ပဝိသိံသု။ စောရဂါမကေ သတ္တိဂုဗ္ဗော စေဝ ဘတ္တရန္တကော ပတိကောလမ္မော နာမေကော ပုရိသော စာတိ ဒွေဝ ဩဟိယိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တိဂုဗ္ဗော ဂါမကာ နိက္ခမိတွာ ရာဇာနံ ဒိသွာ “ဣမံ နိဒ္ဒါယမာနမေဝ မာရေတွာ အာဘရဏာနိ ဂဟေဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ပတိကောလမ္မဿ သန္တိကံ ဂန္တာ တံ ကာရဏံ အာရောစေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ပဉ္စ ဂါယာ အဘာသိ—

၁၅၉။ “မိဂလုဒ္ဒေါ မဟာရာဇာ၊ ပဉ္စာလာနံ ရထေသဘော။
နိက္ခန္တော သဟ သေနာယ၊ ဩဂဏော ဝနမာဂမာ။

၁၆၀။ တတ္ထဒ္ဓဿ အရညသ္မိံ၊ တက္ကရာနံ ကုဋ္ဌိံ ကတံ။
တဿာ ကုဋ္ဌိယာ နိက္ခမ္မ၊ သုဝေါ လုဒ္ဒါနိ ဘာသတိ။

၁၆၁။ သမ္ပန္နဝါဟနော ပေါသော၊ ယုဝါ သမ္ပဋ္ဌကုဏ္ဍလော။
သောဘတိ လောဟိတုဏှိသော၊ ဒိဝါ သူရိယောဝ ဘာသတိ။

၁၆၂။ မဇ္ဈိကာ သမ္ပတိကေ၊ သုတ္တော ရာဇာ သသာရထိ။
ဟန္တဿာဘရဏံ သဗ္ဗံ၊ ဂဏှာမ သာဟသာ မယံ။

၁၆၃။ နိသီထေပိ ရဟောဒါနိ၊ သုတ္တော ရာဇာ သသာရထိ။
အာဒါယ ဝတ္ထံ မဏိကုဏ္ဍလဉ္စ၊ ဟန္တာန သာခါဟိ အဝတ္ထရာမာ”တိ။

တတ္ထ မိဂလုဒ္ဓေါတိ လုဒ္ဓေါ ဝိယ မိဂါနံ ဂဝေသနတော “မိဂလုဒ္ဓေါ”တိ
 ဝုတ္တော။ ဩဂဏောတိ ဂဏာ ဩဟိနော ပရိဟိနော ဟုတွာ။ တက္ကရာနံ
 ကုဋိံ ကတန္တိ သော ရာဇာ တတ္ထ အရညေ စောရာနံ ဝသနတ္ထာယ ကတံ
 ဂါမကံ အဒ္ဓသ။ တဿာတိ တတော စောရကုဋိတော။ လုဒ္ဓါနိ ဘာသတိတိ
 ပတိကောလဗ္ဗေန သဒ္ဓိံ ဒါရုဏာနိ ဝစနာနိ ကထေတိ။ သမ္ပန္နဝါဟနောတိ
 သမ္ပန္နအဿဝါဟနော။ လောဟိတုဏှိသောတိ ရတ္တေန ဥဏှိသပဋ္ဌေန သမန္တာ-
 ဂတော။ သမ္ပတိကေတိ သမ္ပတိ ဣဒါနိ၊ ဧဝရူပေ ဌိတမဇ္ဈနိကကာလေတိ
 အတ္တော။ သာဟသာတိ သာဟသေန ပသယှာကာရံ ကတွာ ဂဏှာမာတိ
 ဝဒတိ။ နိသီထေပိ ရဟောဒါနိတိ နိသီထေပိ ဣဒါနိပိ ရဟော။ ဣဒံ ဝဒတိ—
 ယထာ နိသီထေ အမုရတ္တသမယေ မနုဿာ ကိလန္တာ သယန္တိ၊ ရဟော နာမ
 ဟောတိ၊ ဣဒါနိ ဌိတမဇ္ဈနိကေပိ ကာလေ တထေဝါတိ။ ဟန္တာနာတိ ရာဇာနံ
 မာရေတွာ ဝတ္ထာဘရဏာနိဿ ဂဟေတွာ အထ နံ ပါဒေ ဂဟေတွာ ကမိတွာ
 ဧကမန္တေ သာခါဟိ ပဋိစ္ဆာဒေမာတိ။

ဣတိ သော ဝေဂေန သင်္ကံ နိက္ခမတိ၊ သင်္ကံ ပတိကောလဗ္ဗဿ သန္တိကံ
 ဂစ္ဆတိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ နိက္ခမိတွာ ဩလောကေန္တော ရာဇဘာဝံ
 ဥတွာ ဘိတော ဂါထမာဟ—

၁၆၄။ “ကိန္နု၊ ဥဗ္ဗတ္တရူပေါဝ၊ သတ္တိဂုဗ္ဗ ပဘာသသိ။

ဒုရာသဒါ ဟိ ရာဇာနော၊ အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော ယထာ”တိ။

အထ နံ သုဝေါ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

၁၆၅။ “အထ တံ ပတိကောလဗ္ဗ၊ မတ္တော ထုလ္လာနိ ဂဇ္ဇသိ။

မာတရိ မယ နဂ္ဂါယ၊ ကိန္နု တံ ဝိဇိရုစ္ဆသေ”တိ။

တတ္ထ အထ တွန္တိ နန တံ။ မတ္တောတိ စောရာနံ ဥဗ္ဗိဋ္ဌသုရံ လဘိတွာ
 တာယ မတ္တော ဟုတွာ ပုဗ္ဗေ မဟာဂဇ္ဇိတာနိ ဂဇ္ဇသိ။ မာတရိတိ စောရဇေဋ္ဌ-
 ကဿ ဘရိယံ သန္ဓာယာဟ။ သာ ကိရ တဒါ သာခါဘင်္ဂံ နိဝါသေတွာ
 စရတိ။ ဝိဇိရုစ္ဆသေတိ မမ မာတရိ နဂ္ဂါယ ကိန္နု တံ ဣဒါနိ စောရကမ္ပံ
 ဇိရုစ္ဆသိ၊ ကာတုံ န ဣစ္ဆသိတိ။

ရာဇာ ပဗုဇ္ဈိတွာ တဿ တေန သဒ္ဓိံ မနုဿဘာသာယ ကထေန္တဿ
 ဝစနံ သုတွာ “သပ္ပဋိဘယံ ဣဒံ ဌာန”န္တိ သာရထိံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဂါထမာဟ—

၁၆၆။ “ဥဋ္ဌေဟိ သမ္မ တရမာနော၊ ရထံ ယောဇေဟိ သာရထိ။
သကုဏော မေ န ရုစ္စတိ၊ အညံ ဂစ္ဆာမ အဿမ”န္တိ။
သောဝိ သီဃံ ဥဋ္ဌဟိတွာ ရထံ ယောဇေတွာ ဂါထမာဟ—

၁၆၇။ “ယုတ္တော ရထော မဟာရာဇ၊ ယုတ္တော စ ဗလဝါဟနော။
အဓိတိဋ္ဌ မဟာရာဇ၊ အညံ ဂစ္ဆာမ အဿမ”န္တိ။

တတ္ထ ဗလဝါဟနောတိ ဗလဝဝါဟနော၊ မဟာထာမအဿသမ္ပန္နောတိ
အတ္တော။ အဓိတိဋ္ဌာတိ အဘိရုဟ။

အဘိရုဋ္ဌမတ္တေယေဝ စ တသ္မိံ သိန္နဝါ ဝါတဝေဂေန ပက္ခန္တိံသု။
သတ္တိဂုဗ္ဗော ရထံ ဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ သံဝေဂပ္ပတ္တော^၁ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၆၈။ “ကော နှမေဝ ဂတာ သဗ္ဗေ၊ ယေ အသ္မိံ ပရိစာရကာ။
ဧသ ဂစ္ဆတိ ပဉ္စာလော၊ မုတ္တော တေသံ အဒဿနာ။

၁၆၉။ ကောဒဏ္ဍကာနိ ဂဏှထ၊ သတ္တိယော တောမရာနိ စ။
ဧသ ဂစ္ဆတိ ပဉ္စာလော၊ မာ ဝေါ မုဉ္ဇိတ္ထ ဇီဝတ”န္တိ။

တတ္ထ ကော နှမေတိ ကုဟိံ န ဣမေ။ အသ္မိန္တိ ဣမသ္မိံ အဿမေ။
ပရိစာရကာတိ စောရာ။ အဒဿနာတိ ဧတေသံ စောရာနံ အဒဿနေန
မုတ္တော ဧသ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဧတေသံ ဟတ္ထတော မုတ္တော ဟုတွာ ဧသ
အဒဿနံ ဂစ္ဆတိတိပိ အတ္တော။ ကောဒဏ္ဍကာနိတိ ဓနုနိ။ ဇီဝတန္တိ တုမှာကံ
ဇီဝန္တာနံ မာ မုဉ္ဇိတ္ထ၊ အာဝုဗေဟတ္တာ ဓာဝိတွာ ဂဏှထ နန္တိ။

ဧဝံ တဿ ဝိရိတွာ အပရာပရံ ဓာဝန္တဿေဝ ရာဇာ ဣသီနံ အဿမံ
ပတ္တော။ တသ္မိံ ခဏေ ဣသယော ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတာ။ ဧကော
ပုပ္ဖကသုဝေါဝ အဿမပဒေ ဌိတော ဟောတိ။ သော ရာဇာနံ ဒိသ္မာ
ပစ္စုပ္ပန် ကတွာ ပဋိသန္တာရမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ
စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၇၀။ “အထာ’ပရော ပဋိနန္တိတ္ထ၊ သုဝေါ လောဟိတတုဏ္ဏကော။
သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။
ဣဿရောသိ အနုပ္ပတ္တော၊ ယံ ဣတ္ထိ ပဝေဒယ။

၁၇၁။ တိဏ္ဍုကာနိ ပိယာလာနိ၊ မရုံကေ ကာသုမာရိယော။
ဖလာနိ ဒုဒ္ဒကပ္ပါနိ၊ ဘုဉ္ဇ ရာဇ ဝရံ ဝရံ။

၁၇၂။ ဣဒဗ္ဗိ ပါနီယံ သီတံ၊ အာဘတံ ဂိရိဂဗ္ဘရာ။
တတော ပိဝ မဟာရာဇ၊ သစေ တံ အဘိကံသိ။

၁၇၃။ အရညံ ဥဉ္ဇာယ ဂတာ၊ ယေ အသ္မိံ ပရိစာရကာ။
သယံ ဥဉ္ဇာယ ဂဏှော၊ ဟတ္ထာ မေ နတ္ထိ ဒါတဝေ”တိ။

တတ္ထ ပဋိနန္ဒိတ္တာတိ ရာဇာနံ ဒိသ္မာဝ တုဿိ။ လောဟိတတုဏ္ဏကောတိ
ရတ္တတုဏ္ဏော သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော။ မရုကေတိ မရုကဖလာနိ။ ကာသုမာရိ-
ယောတိ ဧဝံနာမကာနိ ဖလာနိ၊ ကာရဖလာနိ ဝါ။ တတော ပိဝါတိ
တတော ပါနီယမာဠတော ဂဟေတွာ ပါနီယံ ပိဝ။ ယေ အသ္မိံ ပရိစာရကာတိ
မဟာရာဇ ယေ ဣမသ္မိံ အဿမေ ပိစရဏကာ ဣသယော၊ တေ အရညံ
ဥဉ္ဇာယ ဂတာ။ ဂဏှောတိ ဖလာဖလာနိ ဂဏှထ။ ဒါတဝေတိ ဒါတုံ။

ရာဇာ တဿ ပဋိသန္တာရေ ပသီဒိတွာ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၇၄။ “ဘဒ္ဒကော ဝတ’ယံ ပက္ခိ၊ ဒိဇော ပရမဓမ္မိကော။
အထေသော ဣတရော ပက္ခိ၊ သုဝေါ လုဒ္ဒါနိ ဘာသတိ။

၁၇၅။ ‘ဧတံ ဟနထ ဗန္ဓထ၊ မာ ဝေါ မုဗ္ဗိတ္ထ ဇီဝတံ’။
ဣစ္စေဝံ ဝိလပန္တဿ၊ သောတ္ထိံ ပတ္တောသ္မိ အဿမ”န္တိ။

တတ္ထ ဣတရောတိ စောရကုဋိယံ သုဝကော။ ဣစ္စေဝန္တိ အဟံ ပန
တဿ ဧဝံ ဝိလပန္တဿေဝ ဣမံ အဿမံ သောတ္ထိနာ ပတ္တော။

ရညော ကထံ သုတွာ ပုပ္ဖကော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၇၆။ “ဘာတရော’သ္မ မဟာရာဇ၊ သောဒရိယာ ဧကမာတုကာ။
ဧကရုက္ခသ္မိံ သံဝဇာ၊ နာနာဓေတ္တဂတာ ဥဘော။

၁၇၇။ သတ္တိဂုဗ္ဗော စ စောရာနံ၊ အဟဉ္စ ဣသိနံ ဣမ။
အသတံ သော၊ သတံ အဟံ၊ တေန ဓမ္မေန နော ဝိနာ”တိ။

တတ္ထ ဘာတရော’သ္မာတိ မဟာရာဇ သော စ အဟဉ္စ ဥဘော ဘာတရော
ဟောမ။ စောရာနန္တိ သော စောရာနံ သန္တိကေ သံဝဇော၊ အဟံ ဣသိနံ

သန္တိကေ။ အသတံ သော, သတံ အဟန္တိ သော အသာဓူနံ ဒုဿီလာနံ သန္တိကံ ဥပဂတော, အဟံ သာဓူနံ သီလဝန္တာနံ။ တေန ဓမ္မေန နော ဝိနာတိ မဟာရာဇ တံ သတ္တိဂုဗ္ဗံ စောရာ စောရဓမ္မေန စောရကိရိယာယ ဝိနေသုံ, မံ ဣသယော ဣသိဓမ္မေန ဣသိသီလာစာရေန၊ တဿှာ သောပိ တေန စောရဓမ္မေန နော ဝိနာ ဟောတိ၊ အဟမ္ပိ ဣသိဓမ္မေန နော ဝိနာ ဟောမိတိ။

ဣဒါနိ တံ ဓမ္မံ ဝိဘဇန္တော ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၇၈။ “တတ္ထ ဝဇော စ ဗန္ဓော စ၊ နိကတိ ဝဉ္ဇနာနိ စ။
အာလောပါ သာဟသာကာရာ၊ တာနိ သော တတ္ထ သိက္ခတိ။

၁၇၉။ ဣဓ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော စ၊ အဟိံသာ သံယမော ဒမော။
အာသနူဒကဒါယိနံ၊ အင်္ဂေ ဝဒ္ဓေါသ္မိ ဘာရဓာ”တိ။

တတ္ထ နိကတိတိ ပတိရူပကေန ဝဉ္ဇနာ။ ဝဉ္ဇနာနိတိ ဥဇုကဝဉ္ဇနာနေဝ။ အာလောပါတိ ဒိဝါ ဂါမသာတာ။ သာဟသာကာရာတိ ဂေဟံ ပပိသိတွာ မရဏေန တဇ္ဇေတွာ သာဟသိကကမ္မကရဏာနိ။ သစ္စန္တိ သဘာဝေါ။ ဓမ္မောတိ သုစရိတဓမ္မော။ အဟိံသာတိ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ။ သံယမောတိ သီလသံယမော။ ဒမောတိ ဣန္ဒြိယဒမနံ။ အာသနူဒကဒါယိနန္တိ အပ္ပာဂတာနံ အာသနဉ္စ ဥဒကဉ္စ ဒါနသီလာနံ။ ဘာရဓာတိ ၂ ရာဇာနံ အာလပတိ။

ဣဒါနိ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၈၀။ “ယံ ယံ ဟိ ရာဇ ဘဇတိ၊ သန္တံ ဝါ ယဒိ ဝါ အသံ။
သီလဝန္တံ ဝိသီလံ ဝါ၊ ဝသံ တဿေဝ ဂစ္ဆတိ။

၁၈၁။ ယာဒိသံ ကုရုတေ မိတ္တံ၊ ယာဒိသံ စူပသေဝတိ။
သောပိ တာဒိသကော ဟောတိ၊ သဟဝါသော ဟိ တာဒိသော။

၁၈၂။ သေဝမာနော သေဝမာနံ၊ သမ္ပုဋ္ဌော သမ္ပုဋ္ဌသံ ပရံ။
သရော ဒိဒ္ဓေါ ကလာပံဝ၊ အလိတ္တံ မုပလိမ္ပတိ။
ဥပလေပဘယာ မိရော၊ နေဝ ပါပသခါ သိယာ။

၁၈၃။ ပူတိမစ္ဆံ ကုသဂ္ဂေန၊ ယော နရော ဥပနယတိ။
ကုသာပိ ပူတိ ဝါယန္တိ၊ ဧဝံ ဗာလူပသေဝနာ။

၁၈၄။ တဂရဉ္စ ပလာသေန၊ ယော နရော ဥပနယုတိ။
ပတ္တာပံ သုရဘိ ဝါယန္တိ၊ ဧဝံ ဓိရူပသေဝနာ။

၁၈၅။ တသ္မာ ပတ္တပုဋ္ဌဿေဝ၊ ဥတွာ သမ္မာကမတ္တနော။
အသန္တေ နောပသေဝေယျ၊ သန္တေ သေဝေယျ ပဏှိတော။
အသန္တော နိရယံ နေန္တိ၊ သန္တော ပါပေန္တိ သုဂ္ဂတိ”န္တိ။

တတ္ထ သန္တံ ဝါ ယဒိ ဝါ အသန္တိ သပ္ပုရိသံ ဝါ အသပ္ပုရိသံ ဝါ။ သေဝ-
မာနော သေဝမာနန္တိ သေဝိယမာနော^၁ အာစရိယော သေဝမာနံ အန္တေဝါ-
သိကံ။ သမ္မုဒ္ဓောတိ အန္တေဝါသိနာ ဝါ ဖုဋ္ဌော အာစရိယော။ သမ္မုသံ ပရန္တိ
ပရံ အာစရိယံ သမ္မုသန္တော အန္တေဝါသိ ဝါ။ အလိတ္တန္တိ တံ အန္တေဝါသိကံ
ပါပဓမ္မေန အလိတ္တံ သော အာစရိယော ဝိသဒိဋ္ဌေါ သရော သေသံ
သရကလာပံ ဝိယ လိမ္မတိ။ ဧဝံ ဗာလူပသေဝနာတိ ဗာလူပသေဝီ ဟိ ပူတိမစ္ဆံ
ဥပနယုနကုသဂ္ဂံ ဝိယ ဟောတိ။ ပါပကမ္မံ အကရောန္တောပိ အဝဏှံ အကိတ္တိ
လဘတိ။ ဓိရူပသေဝနာတိ ဓိရူပသေဝီ ပုဂ္ဂလော တဂရဒိဂန္ဓဇာတိပလိဝေဋ္ဌန-
ပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။ ပဏှိတော ဘဝိတုံ အသက္ကောန္တောပိ ကလျာဏမိတ္တ-
သေဝီ^၂ ဂုဏကိတ္တိ လဘတိ။ ပတ္တပုဋ္ဌဿေဝါတိ ဒုဂ္ဂန္ဓသုဂန္ဓပလိဝေဋ္ဌန-
ပဏှဿေဝ^၃။ သမ္မာကမတ္တနောတိ ကလျာဏမိတ္တသံသဂ္ဂဝသေန အတ္တနော
ပရိပါကံ ပရိဘာဝနံ^၄ ဥတွာတိ အတ္တော။ ပါပေန္တိ သုဂ္ဂတိန္တိ သန္တော
သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ အတ္တာနံ နိဿိတေ သတ္တေ သဂ္ဂမေဝ ပါပေန္တိတိ ဒေသနံ
ယထာနုသန္တိမေဝ ပါပေသိ။

ရာဇာ တဿ ဓမ္မကထာယ ပသီဒိ၊ ဣသိဂဏောပိ အာဂတော။ ရာဇာ
ဣသယော ဝဋ္ဋိတွာ “ဘန္တေ မံ အနုကမ္မမာနာ မမ ဝသနဋ္ဌာနေ ဝသထာ”တိ
ဝတွာ တေသံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ နဂရံ ဂန္ဓာ သုဝါနံ အဘယံ အဒါသိ။
ဣသယောပိ တတ္ထ အဂမံသု။ ရာဇာ ဣသိဂဏံ ဥယျာနေ ဝသာပေန္တော
ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ အထဿ ပုတ္တောပိ ဆတ္တံ ဥဿာ-
ပေန္တော ဣသိဂဏံ ပဋိဇဉ်ဇိယေဝါတိ တသ္မိံ ကုလပရိဝဋ္ဌေ သတ္တ ရာဇာနော
ဣသိဂဏဿ ဒါနံ ပဝတ္တယိံသု။ မဟာသတ္တော အရညေ ဝသန္တောယေဝ
ယထာကမ္မံ ဂတော။

၁-သေဝမာနော (သျှာ)

၂-ကလျာဏမိတ္တသေဝီတိ (သျှာ)

၃-ပတ္တပုဋ္ဌဿေဝါတိ ဂန္ဓပုဋ္ဌဿ ဂန္ဓပလိဝေဋ္ဌနပတ္တဿေဝ (သီ၊ ဣ)

၄-ပရိပါကဉာဏာဝံ (သျှာ)၊ ပရိပါကဘာဝံ (က)၊ ဣတိဝုတ္တက-၉ ၂၃၀-ပိဋ္ဌေပိ ပသိတဉ္စ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော ပါပေါ ပါပပရိဝါရောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သတ္ထိဂုဗ္ဗော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ စောရာ ဒေဝဒတ္တပရိသာ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ဣသိဂဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ပုပ္ဖကသုဝေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သတ္ထိဂုဗ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ဘလ္လာတိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၄)

ဘလ္လာတိယော နာမ အဟောသိ ရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မလ္လိကံ ဒေဝံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဿာ ကိရ ဧကဒိဝသံ ရညာ သဒ္ဓိံ သယနံ နိဿာယ ကလဟော အဟောသိ။ ရာဇာ ကုဇ္ဈိတွာ နံ န ဩလောကေသိ။ သာ စိန္တေသိ “နန တထာဂတော ရညော မယိ ကုဒ္ဓ-ဘာဝံ န ဇာနာတိ”တိ။ သတ္တာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခုသံဃ-ပရိဝုတော သာဝတ္ထိံ ဝိဇ္ဇာယ ပဝိသိတွာ ရညော ဂေဟဒ္ဓါရံ ဂတော။ ရာဇာ ပစ္စုဂ္ဂန္တော ပတ္တံ ဂဟေတွာ သတ္တာရံ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဘိက္ခုသံဃံ နိသီဒါပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ပဏီတေနာဟာရေန ပရိဝိသိတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ “ကိံ န ခေါ မဟာရာဇ မလ္လိကာ န ပညာယတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အတ္တနော သုခမဒ-မတ္တတာယာ”တိ ဝုတ္တေ “နန မဟာရာဇ တံ ပုဗ္ဗေ ကိန္နရယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧကရတ္ထိံ ကိန္နရိယာ ဝိနာ ဟုတွာ သတ္တ ဝဿသတာနိ ပရိဒေဝမာနော ဝိစရိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဘလ္လာတိယော နာမ ရာဇာ ရဇံ ကံာရေန္တော “အင်္ဂါရပက္ကမိဂမံသံ ခါဒိဿာမိ”တိ ရဇံ အမစ္စာနံ နိယျာဒေတွာ သန္ဓုဒ္ဓ-ပဉ္စာဝုဓော သုသိက္ခိတကောလေယျကသုနခဂဏပရိဝုတော နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ အနဂဂံ ဂန္တော ဥပရိ အဘိရုဟိတုံ အသက္ကောန္တော ဧကံ ဂဂံ ဩတိဏ္ဏနဒိံ ဒိသ္မာ တဒနုသာရေန ဂစ္ဆန္တော မိဂသူကရာဒယော ဝမိတွာ အင်္ဂါရပက္ကမံသံ ခါဒန္တော ဥစ္စဋ္ဌာနံ အဘိရုဟိ။ တတ္ထ ရမဏီယာ နဒိကာ ပရိပုဏ္ဏကာလေ ထနပမာဏောဒကာ ဟုတွာ သန္တတိ၊ အညဒါ ဇဏ္ဍက-ပမာဏောဒကာ ဟောတိ။ တတ္ထ နာနပ္ပကာရကာ မစ္ဆကစ္ဆပါ ဝိစရန္တိ။

ဥဒကပရိယန္တေ ရဇတပဋ္ဌဝဏ္ဏဝါလုကာ ဥဘောသု တိရေသု နာနာပုပ္ဖလ-
ဘရိတဝိနမိတာ ရုက္ခာ ပုပ္ဖလရသမတ္တေဟိ နာနာဝိဟင်္ဂမဘမရဂဏေဟိ
သမ္ပရိက္ခိန္တာ ဝိဝိဓမိဂသံဃနိသေဝိတာ သီတစ္ဆာယာ။ ဧဝံ ရမဏီယာယ
ဟေမဝတနဒိယာ တိရေ ဒွေ ကိန္တရာ အဥမညံ အာလိဂိတွာ ပရိစုမ္ဘိတွာ
နာနပ္ပကာရေဟိ ပရိဒေဝန္တော ရောဒန္တိ။

ရာဇာ တဿာ နဒိယာ တိရေန ဂန္ဓမာဒနံ အဘိရုဟန္တော တေ ကိန္တရေ
ဒိဿာ “ကိ” န ခေါ ဇတေ ဧဝံ ပရိဒေဝန္တိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ နေ”တိ စိန္တေတွာ သုနခေ
ဩလောကေတွာ အစ္ဆရံ ပဟရိ။ သုသိက္ခိတကောလေယျကသုနခါ တာယ
သညာယ ဂုဗ္ဗံ ပဝိသိတွာ ဥရေန နိပဇ္ဇိသု။ သော တေသံ ပဋိသလ္လိနဘာဝံ
ဥတွာ ဓနုကလာပဉ္စေဝ သေသာဝုဓာနိ စ ရုက္ခံ နိဿာယ ဌပေတွာ ပဒသဒ္ဓိ
အကရောန္တော သဏိကံ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တော “ကိ” ကာရဏာ တုမှေ
ရောဒထာ”တိ ကိန္တရေ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ တိဿော ဂါထာ
အဘာသိ—

၁၈၆။ “ဘလ္လာတိယော နာမ အဟောသိ ရာဇာ၊
ရဋ္ဌံ ပဟာယ မိဂဝံ အစာရိ သော။
အဂမာ ဂိရိဝရံ ဂန္ဓမာဒနံ၊
သုပုပ္ဖိတံ ကိမ္ပုရိသာနစိန္တံ။

၁၈၇။ သာဠုရသံဃဉ္စ နိသေယေတွာ၊
ဓနံ ကလာပဉ္စ သော နိက္ခိပိတွာ။
ဥပါဂမိ ဝစနံ ဝတ္ထုကာမော၊
ယတ္ထဋ္ဌိတာ ကိမ္ပုရိသာ အဟေသုံ။

၁၈၈။ ဟိမစ္စယေ ဟေမဝတာယ တိရေ၊
ကိမိဓဋ္ဌိတာ မန္တယဝေါ အဘိဏ္ဍံ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေါ မာနသဒေဟဝဏ္ဏေ၊
ကထံ ဝေါ ဇာနန္တိ မနုဿလောကေ”တိ။

တတ္ထ သာဠုရသံဃန္တိ သုနခဂဏံ။ ဟိမစ္စယေတိ စတုန္တံ ဟေမန္တ-
မာသာနံ အတိက္ကမေ။ ဟေမဝတာယာတိ ဣမိဿာ ဟေမဝတာယ နဒိယာ
တိရေ။

ရညော ဝစနံ သုတွာ ကိန္တရော တုဏှိ အဟောသိ၊ ကိန္တရိ ပန ရညော သဒ္ဓိံ သလ္လပိ—

၁၈၉။ “မလ္လံ ဂိရိံ ပဏ္ဍရကံ တိကုဋံ၊
သီတောဒကာ အနုပိစရာမ နဇ္ဇော။
မိဂါ မနုဿာဝ နိဘာသဝဏ္ဏာ၊
ဇာနန္တိ နော ကိဗ္ဗရိသာတိ လုဒ္ဓါ”တိ။

တတ္ထ မလ္လံ ဂိရိန္တိ သမ္ပ လုဒ္ဓက မယံ ဣမံ မလ္လဂိရိန္တ ပဏ္ဍရကန္တ တိကုဋန္တ ဣမာ စ နဇ္ဇော အနုပိစရာမ။ “မာလာဂိရိ”န္တိပိ ပါဌော။ နိဘာသဝဏ္ဏာတိ နိဘာသမာနဝဏ္ဏာ၊ ဒိဿမာနသရိရာတိ အတ္ထော။

တတော ရာဇာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၁၉၀။ “သုကိစ္ဆရူပံ ပရိဒေဝယဌေါ၊
အာလိဂီတော စာသိ ပိယော ပိယာယ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေါ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊
ကိမိဓ ဝနေ ရောဒထ အပ္ပတိတာ။

၁၉၁။ သုကိစ္ဆရူပံ ပရိဒေဝယဌေါ၊
အာလိဂီတော စာသိ ပိယော ပိယာယ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေါ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊
ကိမိဓ ဝနေ ပိလပထ အပ္ပတိတာ။

၁၉၂။ သုကိစ္ဆရူပံ ပရိဒေဝယဌေါ၊
အာလိဂီတော စာသိ ပိယော ပိယာယ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေါ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊
ကိမိဓ ဝနေ သောစထ အပ္ပတိတာ”တိ။

တတ္ထ သုကိစ္ဆရူပန္တိ သုဠ၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ပိယ ဟုတွာ။ အာလိဂီတော စာသိ ပိယော ပိယာယာတိ တယာ ပိယာယ တဝ ပိယော အာလိဂီတော စ အာသိ။ “အာလိဂီယော စာသိ”တိပိပါဌော၊ အယမေဝဏ္ဏော။ ကိမိဓ ဝနေတိ ကိံကာရဏာ ဣဓ ဝနေ အန္တရန္တရာ အာလိဂီတွာ ပရိစုမ္ဘိတွာ ပိယကထံ ကထေတွာ ပုန အပ္ပတိတာ ရောဒထာတိ။

တတော ပရာ ဥဘိန္နမ္ပိ အာလာပသလ္လာပဂါထာ ဟောန္တိ—

၁၉၃။ “မယေ’ကရတ္တံ ဝိပုဝသိမှ လုဒ္ဓ၊
အကာမကာ အညမညံ သရန္တာ။
တမေကရတ္တံ အနုတပ္ပမာနာ၊
သောစာမ ‘သာ ရတ္တိ ပုနံ န ဟေသံတိ’။

၁၉၄။ ယမေကရတ္တံ အနုတပ္ပထေ’တံ၊
ဓနံ ဝ နဋ္ဌံ ပိတရံ ဝ ပေတံ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေါ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊
ကထံ ဝိနာ ဝါသ’မကပ္ပယိတ္တံ။

၁၉၅။ ယမိမံ နဒိ° ပဿသိ သီဃသောတံ၊
နာနာဒုမစ္ဆာဒနံ သေလကူလံ။
တံ မေ ပိယော ဥတ္တရိ ဝဿကာလေ၊
မမဉ္ဇ မညံ အနုဗန္ဓတိတိ။

၁၉၆။ အဟန္တ အင်္ဂေါလက’မောစိနာမိ၊
အတိမုတ္တကံ သတ္တလိယောထိကဉ္စ။
‘ပိယော စ မေ ဟေဟိတိ မာလဘာရိ၊
အဟန္တ နံ မာလိနိ အဇ္ဈုပေသံ’။

၁၉၇။ အဟန္တိဒံ ကုရဝက’မောစိနာမိ၊
ဥဒ္ဓါလကာ ပါဠိလိသိန္ဓုဝါရကာ။
‘ပိယော စ မေ ဟေဟိတိ မာလဘာရိ၊
အဟန္တ နံ မာလိနိ အဇ္ဈုပေသံ’။

၁၉၈။ အဟန္တ သာလဿ သုပုပ္ဖိတဿ၊
ဩစေယျ ပုပ္ဖိနိ ကရောမိ မာလံ။
‘ပိယော စ မေ ဟေဟိတိ မာလဘာရိ၊
အဟန္တ နံ မာလိနိ အဇ္ဈုပေသံ’။

၁၉၉။ အဟန္တ သာလဿ သုပုပ္ဖိတဿ၊
ဩစေယျ ပုပ္ဖိနိ ကရောမိ ဘာရံ။
ဣဒဉ္စ နော ဟေဟိတိ သန္တရတ္တံ၊
ယတ္ထဇ္ဇိမံ ဝိဟရိဿာမ ရတ္တိ°။

၂၀၀။ အဟန္တ ခေါ် အဂဠု စန္ဒနန္တ၊
သိလာယ ဝိသုဒ္ဓိ ပမတ္တရူပါ။
‘ဝိယော စ မေ ဟေဟိတိ ရောသိတင်္ဂေါ၊
အဟန္တ နံ ရောသိတာ အဇ္ဈုပေသံ’။

၂၀၁။ အထာဂမာ သလိလံ သိဃသောတံ၊
နဒိ သာလေ သလဠေ ကဏ္ဍိကာရေ။
အာပူရထ တေန မုဟုတ္တကေန၊
သာယံ နဒိ အာသိ မယာ သုဒုတ္တရာ။

၂၀၂။ ဥဘောသု တီရေသု မယံ တဒါ ဌိတာ၊
သမ္ပဿန္တာ ဥဘယော အညမညံ။
သကိဓိ ရောဒါမ သကိံ ဟသာမ၊
ကိစ္ဆေန နော အာဂမာ သံဝရိ သာ။

၂၀၃။ ပါတောဝ ခေါ် ဥဂ္ဂတေ သူရိယမ္ပိ၊
စတုက္ကံ နဒိံ ဥတ္တရိယာန လုဒ္ဓ။
အာလိဂိယာ အညမညံ မယံ ဥဘော၊
သကိဓိ ရောဒါမ သကိံ ဟသာမ။

၂၀၄။ တိဟူနကံ သတ္တ သတာနိ လုဒ္ဓ၊
ယမိဓ မယံ ဝိပ္ပဝသိမ္ပ ပုဗ္ဗေ။
ဝသေ’ကိမံ ဇီဝိတံ ဘူမိပါလ၊
ကော နိဓ ကန္တာယ ဝိနာ ဝသေယျ။

၂၀၅။ အာယုဉ္စ ဝေါ ကိဝတကော န သမ္ပ၊
သစေပိ ဇာနာထ ဝဒေထ အာယံ။
အနုဿဝါ ဝုဗ္ဗတော အာဂမာ ဝါ၊
အက္ခာထ မေတံ အဝိကမ္ပမာနာ။

၂၀၆။ အာယုဉ္စ နော ဝဿသဟဿံ လုဒ္ဓ၊
န စန္ဒရာ ပါပကော အတ္ထိ ရောဂေါ။
အပ္ပဉ္စ ဒုက္ခံ သုခမေဝ ဘိယျော၊
အဝိတရာဂါ ဝိဇဟာမ ဇီဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ မယေ'ကရတ္တန္တိ မယံ ဧကရတ္တံ။ ဝိပ္ပဝသိမှာတိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဟုတွာ
ဝသိမှ။ အနုတပ္ပမာနာတိ "အနိစ္စမာနာနံ နော ဧကရတ္တော အတိတော"တိ တံ
ဧကရတ္တံ အနုစိန္တယမာနာ။ ပုနံ နံ ဟေသတိတိ ပုန န ဘဝိဿတိ နာဂမိဿ-
တိတိ သောစာမ။ ဓနံ ဝ နဋ္ဌံ ပိတရံ ဝ ပေတန္တိ ဓနံ ဝါ နဋ္ဌံ ပိတရံ ဝါ မာတရံ
ဝါပေတံ ကာလကတံ ကိ န ခေါတုမှေ စိန္တယမာနာ ဧကန ကာရဏေန တံ
ဧကရတ္တံ ဝိနာ ဝါသံ အကပ္ပယိတ္ထ။ ဣဒံ မေ အာစိက္ခယာတိ ပုစ္ဆတိ။ ယမိမန္တိ
ယံ ဣမံ။ သေလကူလန္တိ ဦန္တံ သေလာနံ အန္တရေ သန္တမာနံ။ ဝဿကာလေတိ
ဧကဿ မေသဿ ဥဋ္ဌာယ ဝဿနကာလေ။ အမှာကဉ္စိ ဣမသ္မိ ဝနသဏ္ဍေ
ရတိဝသေန စရန္တာနံ ဧကော မေသော ဥဋ္ဌဟိ။ အထ မေ ပိယသာမိကော
ကိန္တရောမံ "ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆတိ"တိ မညမာနော ဧတံ နဒိ ဥတ္တရိတိ အာဟ။

အဟဉ္ဇာတိ အဟံ ပနေတဿ ပရတိရံ ဂတဘာဝံ အဇာနန္တိ သုပုပ္ဖိတာနိ
အင်္ဂောလကာဒိနိ ပုပ္ဖါနိ ဩစိနာမိ။ တတ္ထ သတ္တလိယောထိကဉ္ဇာတိ ကုန္ဒာလ-
ပုပ္ဖဉ္စ သုဝဏ္ဏယောထိကဉ္ဇ ဩစိနန္တိ ပန "ပိယော စ မေ မာလဘာရိ ဘဝိဿတိ၊
အဟဉ္ဇ နံ မာလိနိ ဟုတွာ အဇ္ဈုပေဿ"န္တိ ဣမိနာ ကာရဏေန ဩစိနာမိ။
ဥဒ္ဓါလကာ ပါဠိလိသိန္နုဝါရကာတိ တေပိ မယာ ဩစိတာယေဝါတိ ဝဒတိ။
ဩဇေယျာတိ ဩစိနိတွာ။ အဂဋ္ဌံ စန္ဒနဉ္ဇာတိ ကာဠာဂဋ္ဌဉ္စ ရတ္တစန္ဒနဉ္စ။
ရောသိတင်္ဂေါတိ ဝိလိတ္တသရိရော။ ရောသိတာတိ ဝိလိတ္တာ ဟုတွာ။ အဇ္ဈု-
ပေဿန္တိ သယနေ ဥပဂမိဿာမိ။ နုဒံ သာလေ သလဋ္ဌေ ကဏ္ဍိကာရေတိ တောနိ
မယာ ဩစိနိတွာ တိရေဌပိတာနိ ပုပ္ဖါနိ နဒန္တံ ဟရန္တံ။ သုဒုတ္တရာတိ တဿာ ဟိ
ဩရိမတိရေ ဌိတကာလေယေဝ နဒိယာ ဥဒကံ အာဂတံ၊ တင်္ဂဏညေဝ
သုရိယော အတ္ထင်္ဂတော၊ ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆရန္တိ၊ ကိန္တရာ နာမ ဥဒကဘိရုကာ
ဟောန္တိ၊ ဣတိ သာ ဩတရိတုံ န ဝိသဟိ။ တေနာဟ "သ"ယံ နဒိ အာသိ
မယာ သုဒုတ္တရာ"တိ။

သမ္ပဿန္တာတိ ဝိဇ္ဇုလတာနိစ္ဆရဏကာလေ ပဿန္တာ။ ရောဒါမာတိ
အန္တကာရကာလေ အပဿန္တာ ရောဒါမ၊ ဝိဇ္ဇုလတာနိစ္ဆရဏကာလေ
ပဿန္တာ ဟသာမ။ သံဝရိတိ ရတ္တိ။ စတုက္ကန္တိ တုစ္ဆံ။ ဥတ္တရိယာနာတိ
ဥတ္တရိတွာ။ တိဟူ'နကန္တိ တိဟိ ဦနာနိ သတ္တ ဝဿသတာနိ။ ယမိမေ မယန္တိ ယံ
ကာလံ ဣမ မယံ ဝိပ္ပဝသိမှ၊ သော ဣတော တိဟိ ဦနကာနိ သတ္တ ဝဿ-
သတာနိ ဟောန္တိတိ ဝဒတိ။ ဝသေ'ကိ'မန္တိ ဝဿံ ဧကံ ဣမံ၊ တုမှာကံ ဧကမေဝ
ဝဿသတံ ဣမံ ဇိဝိတန္တိ ဝဒတိ။ ကော နိ'ဇာတိ ဧဝံ ပရိတ္တကေ ဇိဝိတေ

ကော နု ဣဓ ကန္တာယ ဝိနာ ဘဝေယျံ၊ အယုတ္တံ တဝ ပိယဘရိယာယ ဝိနာ ဘဝိတုန္တိ ဝိပေတိ။

ကိဝတကော နူတိ ရာဇာ ကိန္နရိယာ ဝစနံ သုတွာ “ဣမေသံ အာယုပ္ပမာဏံ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “တုမှာဏံ ကိတ္တကော အာယု”တိ ပုစ္ဆတိ။ အနုဿဝါတိ သစေ ဝေါကဿစိ ဝဒန္တဿ ဝါသုတံ၊ မာတာပိတုနံ ဝါပုဗ္ဗာနံ မဟလ္လကာနံ သန္တိကာ အာဂမော အတ္ထိ၊ အထ မေ တတော အနုဿဝါ ပုဗ္ဗတော အာဂမာ ဝါ ဧတံ အဝိကမ္ပမာနာ အက္ခာယ။ န စန္ဒရာတိ အမှာဏံ ဝဿသဟဿံ အာယု၊ အန္တရာ စ နော ပါပကော ဇီဝိတန္တရာယကရော ရောဂေါပိ နတ္ထိ။ အဝိတရာဂါတိ အညမညံ အဝိဂတပေမာဝ ဟုတွာ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “ဣမေ ဟိ နာမ တိရစ္ဆာနဂတာ ဟုတွာ ဧကရတ္ထိ” ဝိပ္ပယောဂေန သတ္တ ဝဿသတာနိ ရောဒန္တာ ဝိစရန္တိ၊ အဟံ ပန တိယောဇန-သတိကေ ရဇ္ဇေ မဟာသမ္ပတ္တိ” ပဟာယ အရုညေ ဝိစရာမိ၊ အဟော အကိဇ္ဇ-ကာရိဒ္ဓိ”တိ တတောဝ နိဝတ္တော ဗာရာဏသီ” ဂန္တာ “ကိ” တေ မဟာရာဇ ဟိမဝန္တေ အစ္ဆရိယံ ဒိဋ္ဌ”န္တိ အမစ္စေဟိ ပုဋ္ဌော သဗ္ဗံ အာရောစေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဒါနာနိ ဒဒန္တော ဘောဂေ ဘုဉ္ဇိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ—

၂၀၇။ “ဣဒဉ္စ သုတွာန အမာနုဿာနံ၊
ဘလ္လာတိယော ဣတ္ထရံ ဇီဝိတန္တိ။
နိဝတ္ထေ န မိဂဝံ အစရိ၊
အဒါသိ ဒါနာနိ အဘုဉ္ဇိ ဘောဂေ”တိ—

ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ ပုန ဩဝဒန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၀၈။ “ဣဒဉ္စ သုတွာန အမာနုဿာနံ၊
သမ္မောဒထ မာ ကလဟံ အကတ္ထ။
မာ ဝေါ တဝိ အတ္တကမ္မာပရာဓော၊
ယထာပိ တေ ကိဗ္ဗရိသေကရတ္ထိ။

၂၀၉။ ဣဒဉ္စ သုတွာန အမာနုဿာနံ၊
သမ္မောဒထ မာ ဝိဝါဒံ အကတ္ထ။
မာ ဝေါ တဝိ အတ္တကမ္မာပရာဓော၊
ယထာပိ တေ ကိဗ္ဗရိသေကရတ္ထ”န္တိ။

တတ္ထ အမာနုဿာနန္တိ ကိန္တရာနံ။ အတ္တကမ္မာပရာဇောတိ အတ္တနော ကမ္မ-
ဒေါသော။ ကိဗ္ဗုရိသေကရတ္တန္တိ ယထာ တေ ကိဗ္ဗုရိသေ ဧကရတ္တိံ ကတော
အတ္တနော ကမ္မဒေါသော တပိ၊ တထာ တုဗ္ဗေပိ မာ တပိတိ အတ္ထော။

မလ္လိကာ ဒေဝီ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အဇ္ဈလိံ
ပဂ္ဂယျ ဒသဗလဿ ထုတိံ ကရောန္တိ ဩသာနဂါထမာဟ—

၂၁၀။ “ဝိဝိဓံ အဓိမနာ သုဏောမဟံ၊
ဝစနပထံ တဝ အတ္ထသံဟိတံ။
ဗုဒ္ဓံ ဂိရံ နုဒသေဝ မေ ဒရံ၊
သမဏ သုခါဝဟ ဇီဝ မေ စိရ”န္တိ။

တတ္ထ ဝိဝိဓံ အဓိမနာ သုဏောမဟန္တိ ဘန္တေ တုဗ္ဗေဟိ ဝိဝိဓေဟိ နာနာကာရ-
ဏေဟိ အလင်္ကရိတွာ ဒေသိတံ ဓမ္မဒေသနံ အဟံ အဓိမနာ ပသန္တစိတ္တာ ဟုတွာ
သုဏောမိ။ ဝစနပထန္တိ တံ တုဗ္ဗေဟိ ပုတ္တံ ဝိဝိဓဝစနံ။ ဗုဒ္ဓံ ဂိရံ နုဒသေဝ
မေ ဒရန္တိ ကဏ္ဍသုခံ မရရံ ဂိရံ ဗုဒ္ဓန္တော မမ ဟဒယေ သောကဒရထံ နုဒသိ-
ယေဝ ဟရသိယေဝ။ သမဏ သုခါဝဟ ဇီဝ မေ စိရန္တိ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓသမဏ
ဒိဗ္ဗမာနုသလောကိယလောကုတ္တရသုခါဝဟ မမ သာမိ ဓမ္မရာဇ စိရံ ဇီဝိတိ။

ကောသလရာဇာ တတော ပဋ္ဌာယ တာယ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကိန္တရာ ကောသလရာဇာ အဟောသိ၊ ကိန္တရိ မလ္လိကာ ဒေဝီ၊ ဘလ္လာတိယရာဇာ
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဘလ္လာတိယဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သောမနဿဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၅)

ကော တံ ဟိံသတိ ဟေဋ္ဌေတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော
ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “န
ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မမ ဝဓာယ ပရိသက္ကိယေဝါ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကုရုရဋ္ဌေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ရေဏ နာမ ရာဇာ ရဇိ
ကာရေသိ။ တဒါ မဟာရက္ခိတော နာမ တာပသော ပဉ္စသတတာပသ-
ပရိဝါရော ဟိမဝန္တေ စိရံ ဝသိတွာ လောဏဗ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ စာရိကံ
စရန္တော ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ ပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိတွာ သပရိသော ပိဏ္ဍာယ
စရန္တော ရာဇဒွါရံ ပါပုဏိ။ ရာဇာ ဣသိဂဏံ ဒိသွာ ဣရိယာပထေ ပသန္တော
အလင်္ကတမဟာတလေ နိသီဒါပေတွာ ပဏီတေနာဟာရေန ပရိဝိသိတွာ
“ဘန္တေ ဣမံ ဝဿာရတ္တံ မမ ဥယျာနေယေဝ ဝသဏာ”တိ ဝတွာ တေဟိ
သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ ဂန္တော ဝသနဋ္ဌာနာနိ ကာရေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒတွာ
ဝဋ္ဋိတွာ နိက္ခမိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇနိဝေသနေ ဘုဉ္ဇန္တိ။
ရာဇာ ပန အပုတ္တကော ပုတ္တံ ပတ္တေတိ၊ ပုတ္တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဝဿာရတ္တစွယေန
မဟာရက္ခိတော “ဣဒါနိ ဟိမဝန္တော ရမဏီယော၊ တတ္ထေဝ ဂမိဿာမာ”တိ
ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ရညာ ကတသက္ကာရသမ္မာနော နိက္ခမိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ
မဇ္ဈိကသမယေ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္ပ ကေဿ သန္တန္တယဿ ရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ
တရုဏတိဏပိဋ္ဌေ သပရိဝါရော နိသီဒိ။

တာပသာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ရာဇဂေဟေ ဝံသာနရက္ခိတော ပုတ္တော
နတ္ထိ၊ သာဓု ဝတဿ သစေ ရာဇာ ပုတ္တံ လဘေယျ၊ ပဝေဏိ ဃဋီယေဏာ”တိ။
မဟာရက္ခိတော တေသံ ကထံ သုတွာ “ဘဝိဿတိ န ခေါ ရညော ပုတ္တော၊
ဥဒါဟု နော”တိ ဥပစာရေန္တော “ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ ဝေမာဟ “မာ
ဘောန္တော စိန္တယိတ္ထ၊ အဇ္ဇ ပစ္စုသကာလေ ဧကော ဒေဝပုတ္တော စဝိတွာ
ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏိဿတိ”တိ။ တံ သုတွာ ဧကော
ကုဋ္ဌဇဋိလော “ဣဒါနိ ရာဇကုလူပကော ဘဝိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တာပသာနံ
ဂမနကာလေ ဂိလာနာလယံ ကတွာ နိပဇ္ဇိတွာ “ဧဟိ ဂစ္ဆာမာ”တိ ပုတ္တော
“န သက္ကောမီ”တိ အာဟ။ မဟာရက္ခိတော တဿ နိပဇ္ဇကာရဏံ ဥတွာ “ယဒါ
သက္ကောသိ၊ တဒါ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဝတွာ ဣသိဂဏံ အာဒါယ ဟိမဝန္တ-
မေဝ ဂတော။ ကုဟကောပိ နိဝတ္တိတွာ ဝေဂေနာဂန္တော ရာဇဒွါရေ ဌတွာ
“မဟာရက္ခိတဿ ဥပဋ္ဌာကတာပသော အာဂတော”တိ ရညော အာရော-
စာပေတွာ ရညာ ဝေဂေန ပက္ကောသာပိတော ပါသာဒံ အဘိရုယု
ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ ရာဇာ ကုဟကံ တာပသံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ
နိသိန္တော ဣသိနံ အာရောဂျံ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ အတိဒိပုံ နိဝတ္တိတ္ထ၊ ဝေဂေန
ကေနတ္ထေနာဂတတ္ထာ”တိ အာဟ။ အာမ မဟာရာဇ ဣသိဂဏော သုခနိသိန္တော
“သာဓု ဝတဿ၊ သစေ ရညော ပဝေဏိပါလကော ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ

ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ အဟံ ကထံ သုတွာ “ဘဝိဿတိ န ခေါ ရညော ပုတ္တော၊ ဥဒါဟု နော”တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေန္တော “မဟိဒ္ဓိကော ဒေဝပုတ္တော စရိတွာ အဂ္ဂမဟေသိယာ သုဓမ္မာယ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ”တိ ဒိဿာ “အဇာနန္တာ ဂစ္ဆံ နာသေယျ၊ အာစိက္ခိဿာမိ နေသ”န္တိ တုမှာကံ ကထနတ္ထာယ အာဂတော၊ ကထိတံ တေ မယာ၊ ဂစ္ဆာမဟံ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ “ဘန္တေန သက္ကာ ဂန္တ”န္တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ပသန္တစိတ္တော ကုဟကတာပသံ ဥယျာနံ နေတွာ ဝသနဋ္ဌာနံ သံဝိဒဟိတွာ အဒါသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇကုလေ ဘုဇ္ဇန္တော ဝသတိ၊ “ဒိဗ္ဗစက္ခုကော”တွေဝဿ နာမံ အဟောသိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော တာဝတိံသဘဝနာ စရိတွာ တတ္ထ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ ဇာတဿ စဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “သောမနဿကုမာရော”တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ သော ကုမာရပရိဟာရေန ဝဗုတိ။ ကုဟကတာပသောပိ ဥယျာနဿ ဧကသ္မိံ ပဿေ နာနပ္ပကာရံ သူပေယျသာကဉ္စ ဝလ္လိဖလာနိ စ ရောပေတွာ ပဏှိကာနံ ဟတ္ထေ ဝိတ္တိဏန္တော ဓနံ သဏှပေသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ သတ္တဝသိကကာလေ ရညော ပစ္စန္တော ကုပ္ပိ။ သော “ဒိဗ္ဗစက္ခုတာပသံ မာ ပမဇ္ဇိ”တိ ကုမာရံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ “ပစ္စန္တံ ဝူပသမေဿာမိ”တိ ဂတော။ အထေကဒိဝသံ ကုမာရော “ဇဋ္ဌိလံ ပဿိဿာမိ”တိ ဥယျာနံ ဂန္တော ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလံ ဧကံ ဂဏှိကကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒွေ ဥဒကဃဋ္ဌေ ဂဟေတွာ သာကဝတ္ထုသ္မိံ ဥဒကံ အာသိဉ္စန္တံ ဒိဿာ “အယံ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလော အတ္တနော သမဏဓမ္မံ အကတွာ ပဏှိကကမ္မံ ကရောတိ”တိ ဥတွာ “ကိံ ကရောသိ ပဏှိကဂဟပတိကာ”တိ တံ လဇ္ဇာပေတွာ အဝန္တိတွာဝ နိက္ခမိ။ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလော “အယံ ဣဒါနေဝ ဝေရူပေါ ပစ္စာမိတ္တော၊ ကော ဇာနာတိ ကိံ ကရိဿတိ၊ ဣဒါနေဝ နံ နာသေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ ရညော အာဂမနကာလေ ပါသာဏဖလကံ ဧကမန္တံ ခိပိတွာ ပါနိယဃဋ္ဌံ ဘိန္တိတွာ ပဏှသလာယ တိဏာနိ ဝိကိရိတွာ သရိရံ တေလေန မက္ခေတွာ ပဏှသလံ ပဝိသိတွာ သသိသံ ပါရုပိတွာ မဟာဒုက္ခပ္ပတ္တော ဝိယ မဇ္ဈေ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ အာဂန္တော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ နိဝေသနံ အပဝိသိတွာဝ “မမ သာမိကံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကံ ပဿိဿာမိ”တိ ပဏှသလဒ္ဓါရံ ဂန္တော တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိဿာ “ကိံ န ခေါ တေ”န္တိ အန္တော ပဝိသိတွာ တံ နိပဇ္ဇကံ ဒိဿာ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၁၁။ “ကော တံ ဟိံသတိ ဟေဋ္ဌေတိ၊
 ကိံ ဒုဗ္ဗနော သောစသိ အပ္ပတိတော။
 ကဿဇ္ဇ မာတာပိတရော ရဒန္တ၊
 ကုဇ္ဇ သေတု နိဟတော ပထဗျာ”တိ။

တတ္ထ ဟိံသတိတိ ပဟရတိ။ ဟေဋ္ဌေတိတိ အက္ခောသတိ။ ကုဇ္ဇ သေတုတိ
 ကော အဇ္ဇ သယတု။

တံ သုတွာ ကုဋဇဋိလော နိတ္ထုနန္တော ဥဋ္ဌာယ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၁၂။ “တုဋ္ဌောသ္မိ ဒေဝ တဝ ဒဿနေန၊
 စိရဿံ ပဿာမိ တံ ဘူမိပါလ။
 အဟိံသကော ရေဏုမနုပ္ပဝိဿ၊
 ပုတ္တေန တေ ဟေဋ္ဌယိတောသ္မိ ဒေဝါ”တိ။

ဣတော ပရာ ဥတ္တာနသမ္ပန္နဂါထာ ပါဠိနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ—

၂၁၃။ “အာယန္တ၊ ဒေါဝါရိကာ ခဂ္ဂဗန္ဓာ၊
 ကာသာဝိယာ ယန္တ၊ အန္တေပုရန္တံ။
 ဟန္တာန တံ သောမနဿံ ကုမာရံ၊
 ဆေတွာန သိသံ ဝရမာဟရန္တံ။

၂၁၄။ ပေသိတာ ရာဇိနော ဒူတာ၊ ကုမာရံ တေဒဗြုံ။
 ဣဿရေန ဝိတိက္ခောသိ၊ ဝဓံ ပတ္တောလိ ခတ္တိယ။

၂၁၅။ သ ရာဇပုတ္တော ပရိဒေဝယန္တော၊
 ဒသင်္ဂလိံ အဇ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ။
 အဟမ္ပိ ဣစ္ဆာမိ ဇနိန္ဒ ဒဋ္ဌံ၊
 ဇိဝံ မံ နေတွာ ပဋိဒဿယေထ။

၂၁၆။ တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ရညော ပုတ္တံ အဒဿယံ။
 ပုတ္တော စ ပိတရံ ဒိဿာ၊ ဒူရတောဝဏ္ဏဘာသထ။

၂၁၇။ အာဂစ္ဆိံ ဒေါဝါရိကာ ခဂ္ဂဗန္ဓာ၊
 ကာသာဝိယာ ဟန္တ၊ မမံ ဇနိန္ဒ။
 အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော ဧတမတ္ထံ၊
 အပရာဓော ကော နိဓမ္မေ မမံဇ္ဇ အတ္ထိ”တိ။

တတ္ထ အဟိံသကောတိ အဟံ ကဿနိ အဟိံသကော သီလာစာရသမ္ပန္နော။
 ရေဏုမနုပ္ပဝိဿာတိ မဟာရာဇေ ရေဏု အဟံ တဝ ပုတ္တေန မဟာပရိဝါရေန
 အနုပဝိသိတွာ “အရေ ကုဋ္ဌတာပဿ ကဿာ တံ ဣဓ ဝဿသီ”တိ ဝတွာ
 ပါသာဏဗလကံ ခိပိတွာ ဃဉ္ဇံ ဘိန္နိတွာ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ
 ကောဇ္ဇေန ဝိဟေဋ္ဌိတောသ္မိတိ ဧဝံ သော အဘူတမေဝ ဘူတံ ဝိယ
 ကတွာ ရာဇာနံ သဒ္ဓဟာပေသိ။ အာယန္တိတိ ဂစ္ဆန္တိ။ “မမ သာမိမိ
 ဝိပ္ပုဋ္ဌိပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ မယိဝိ သော န လဇ္ဇိဿတိ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ တဿ
 ဝဓိ အာဏာပေန္နော ဧဝမာဟ။ ကာသာဝိယာတိ စောရဃာတကာ။ တေဝိ
 ဖရသုဟတ္တာ အတ္တနော ဝိဓာနေန ဂစ္ဆန္တိတိ ဝဒတိ။ ဝရန္တိ ဝရံ သီသံ
 ဥတ္တမသီသံ ဆိန္နိတွာ အာဟရန္တိ။

ရာဇိနောတိ ဘိက္ခဝေ ရညော သန္တိကာ ဒူတာ ရညာ ပေသိတာ ဝေဂေန
 ဂန္ဓာ မာတရာ အလက်ရိတွာ အတ္တနော အဏေ နိသီဒါပိတံ ကုမာရံ ပရိ-
 ဝါရေတွာ တေဒဝေါရံ။ ဣဿရေနာတိ ရညာ။ ဝိတိဏ္ဏောသီတိ ပရိစ္စတ္တောသိ။
 သ ရာဇပုတ္တောတိ ဘိက္ခဝေ တေသံ ဝစနံ သုတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော မာတု
 အင်္ဂတော ဥဋ္ဌာယ သော ရာဇပုတ္တော။ ပဋိဒဿယေဏာတိ ဒဿေထ။
 တဿာတိ ဘိက္ခဝေ တေ ဒူတာ ကုမာရဿ တံ ဝစနံ သုတွာ မာရေတုံ
 အဝိသဟန္တာ ဂေါဏံ ဝိယ နံ ရဇ္ဇုယာ ပရိကမုန္တာ နေတွာ ရညော ဒဿယုံ။
 ကုမာရေ ပန နိယမာနေ ဒါသိဂဏပရိဝုတာ သဒ္ဓိံ ဩရောဓေဟိ သုဓမ္မာပိ
 ဒေဝီ နာဂရာပိ “မယံ နိရပရာဓံ ကုမာရံ မာရေတုံ န ဒဿာမာ”တိ တေန
 သဒ္ဓိံယေဝ အဂမံသု။ အာဂစ္ဆန္တိ တုမှာကံ အာဏာယ မမ သန္တိကံ
 အာဂမိံသု။ ဟန္တ၊ မမန္တိ မံ မာရေတုံ။ ကော နိဓမ္မေ ကော န ဣဓ မမ
 အပရာဓော၊ ယေန မံ တံ မာရေသီတိ ပုစ္ဆိ။

ရာဇာ “ဘဝဂ္ဂံ အတိနိဓံ၊ တဝ ဒေါသော အတိမဟန္တော”တိ တဿ
 ဒေါသံ ကထေန္တော ဂါထမာဟ—

၂၁၈။ “သယံ စ ပါတော ဥဒကံ သဇာတိ၊
 အဂ္ဂိံ သဒါ ပါရိစရတ’ပွမတ္ထော။
 တံ တာဒိသံ သံယတံ မြဟ္မစာရိံ၊
 ကသ္မာ တုဝံ မြုသိ ဂဟပတိ”တိ။

တတ္ထ ဥဒကံ သဇာတိတိ ဥဒကောရောဟဏကမ္ပံ ကရောတိ။ တံ တာဒိသန္တိ
 တံ တထာရူပံ မမ သာမိံ ဒိဗ္ဗစက္ခုတာပသံ ကသ္မာ တံ ဂဟပတိဝါဒေန
 သမုဒါစရသီတိ ဝဒတိ။

တတော ကုမာရော “ဒေဝ မယံ ဂဟပတိဉ္ဇေဝ ‘ဂဟပတိ’တိ ဝဒန္တဿ
 ကော ဒေါသော”တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ—

၂၁၉။ “တာလာ စ မူလာ စ ဖလာ စ ဒေဝ၊
 ပရိဂ္ဂဟာ ဝိဝိဓာ သန္တိ’မဿ။
 တေ ရက္ခတိ ဂေါပယတ’ပွမတ္ထော၊
 တသ္မာ အဟံ မြုမိ ဂဟပတိ”တိ။

တတ္ထ မူလာတိ မူလကာဒိမူလာနိ။ ဖလာတိ နာနာဝိဓာနိ ဝလ္လိဖလာနိ။
 တေ ရက္ခတိ ဂေါပယတ’ပွမတ္ထောတိ တေ သေ တဝ ကုလူပကတာပသော
 ပဏ္ဍိကကမ္ပံ ကရောန္တော နိသီဒိတွာ ရက္ခတိ။ ဝတိံ ကတွာ ဂေါပယတိ အပ္ပ-
 မတ္ထော၊ တေန ကာရဏေန သော တဝ မြာဟ္မဏော ဂဟပတိ နာမ ဟောတိ။

ဣတိ နံ အာဟဗ္ဗိ “ဂဟပတိ”တိ ကထေသိ။ သစေ န သဒ္ဓဟသိ၊ စတုသု
 ဒ္ဓါရေသု ပဏ္ဍိကေ ပုစ္ဆာပေဟိတိ။ ရာဇာ ပုစ္ဆာပေသိ။ တေ “အာမ မယံ
 ဣမဿ ဟတ္ထတော ပဏ္ဍု ဖလာဖလာနိ စ ကိဏာမာ”တိ အာဟံသု။
 ပဏ္ဍဝတ္ထုမ္ပိ ဥပဓာရာပေတွာ ပစ္စက္ခမကာသိ။ ပဏ္ဍသာလမ္ပိဿ ပဝိသိတွာ
 ကုမာရဿ ပုရိသာ ပဏ္ဍဝိက္ကယလဒ္ဓံ ကဟာပဏမာသကဘဏ္ဍိကံ နိဟရိတွာ
 ရညော ဒဿေသုံ။ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဥတွာ ဂါထမာဟ—

၂၂၀။ “သစ္စံ ခေါ ဧတံ ဝဒသိ ကုမာရ၊
 ပရိဂ္ဂဟာ ဝိဝိဓာ သန္တိ’မဿ။
 တေ ရက္ခတိ ဂေါပယတ’ပွမတ္ထော၊
 သ မြာဟ္မဏော ဂဟပတိ တေန ဟောတိ”တိ။

တတော မဟာသတ္တော စိန္တေသိ “ဝေရူပဿ ဗာလဿ ရညော သန္တိကေ
 ဝါသတော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝရံ၊ ပရိသမဇ္ဈေယေဝဿ ဒေါသံ

အာဝိကတွာ အာပုစ္ဆိတွာ အဇ္ဇေဝ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ သော
ပရိဿာယ နမက္ကာရံ” ကတွာ ဂါထမာဟ—

၂၂၁။ “သုဏန္တ၊ မယံ ပရိသာ သမာဂတာ၊
သနေဂမာ ဇာနပဒါ စ သဗ္ဗေ။
ဗာလာ’ယံ ဗာလဿ ဝစော နိသမ္ပ၊
အဟေတုနာ ဃာတယတေ မံ ဇနိန္ဒော”တိ။

တတ္ထ ဗာလာ’ယံ ဗာလဿာတိ အယံ ရာဇာ သယံ ဗာလော ဣမဿ
ဗာလဿ ကုဋ္ဌဇဉ်လဿ ဝစနံ သုတွာ အဟေတုနာဝ မံ ဃာတယတေတိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ ဝိတရံ ဝန္တိတွာ အတ္တာနံ ပဗ္ဗဇာယ အနုဇာနာပေန္တော
ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၂၂၂။ “ဒဠ္ဍသ္မိ မူလေ ဝိသဇ္ဇေ ဝိရုဠေ၊
ဒုန္တိက္ကယော ဝေဠု ပသာခဇာတော။
ဝန္တာမိ ပါဒါနိ တဝ ဇနိန္ဒ၊
အနုဇာန မံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဒေဝါ”တိ။

တတ္ထ ဝိသဇ္ဇေတိ ဝိသာလေ မဟန္တေ ဇာတေ။ ဒုန္တိက္ကယောတိ၊ ဒုန္တိက္ကရိ-
ယော။

တတော ပရာ ရညော စ ပုတ္တဿ စ ဝစနပဋိဝစနဂါထာ ဟောန္တိ—

၂၂၃။ “ဘုဠဿ ဘောဂေ ဝိပုလေ ကုမာရ၊
သဗ္ဗန္တ တေ ဣဿရိယံ ဒဒါမိ။
အဇ္ဇေဝ တံ ကုရုနံ ဟောဟိ ရာဇာ၊
မာ ပဗ္ဗဇိ ပဗ္ဗဇာ ဟိ ဒုက္ခာ။

၂၂၄။ ကိန္နု’ခ ဒေဝ တဝ’မတ္ထိ ဘောဂါ၊
ပုဗ္ဗေ’ဝဟံ ဒေဝလောကေ ရမိဿံ။
ရူပေဟိ သဒ္ဓေဟိ အထော ရသေဟိ၊
ဂန္ဓေဟိ ဖဿေဟိ မနောရမေဟိ။

၂၂၅။ ဘုတ္တာ စ မေ ဘောဂါ တိဒိဝသ္မိံ ဒေဝ၊
 ပရိဝါရိတော အစ္ဆရာနံ ဂဏေန။
 တုဝဉ္စ ဗာလံ ပရနေယျံ ဝိဒိတွာ၊
 န တာဒိသေ ရာဇကုလေ ဝသေယျံ။

၂၂၆။ သစာဟံ ဗာလော ပရနေယျော အသ္မိ၊
 ကောပရာဓံ ခမ ပုတ္တ မယံ။
 ပုနပိ စေ ဒေသကံ ဘဝေယျ၊
 ယထာမတိ သောမနဿ ကရောဟိ”တိ။

တတ္ထ ဗုတ္တာတိ တာတ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ ပရပဋိဗ္ဗဒ္ဓဇိဝိကတ္တာ ဗုတ္တာ၊ မာ ပဗ္ဗဇိ၊ ရာဇာ ဟောဟိတိ တံ ယာစိ။ ကိန္နု’စ ဒေဝါတိ ဒေဝံ ယေ တဝ ဘောဂါ၊ တေသု ကိ နာမ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ အတ္ထိ။ ပရိဝါရိတောတိ ပရိစာရိတော၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ တဿ ကိရ ဇာတိဿရဉာဏံ ဥပဋ္ဌိ၊ တသ္မာ ဝေမာဟ။ ပရနေယျန္တိ အန္တံ ဝိယ ယဋ္ဌိယာ ပရေန နေတဗ္ဗံ။ တာဒိသေတိ တာဒိသဿ ရညော သန္တိကေ န ပဏ္ဍိတေန ဝသိတဗ္ဗံ၊ မယာ အတ္တနော ဉာဏဗလေန အဇ္ဇ ဇိဝိတံ လဗ္ဗံ၊ နာဟံ တဝ သန္တိကေ ဝသိဿာမိတိ ဉာပေတုံ ဝေမာဟ။ ယထာမတိန္တိ သစေ ပုန မယံ ဝေရူပေါ ဒေါသော ဟောတိ၊ အထ တံ ယထာ- အဇ္ဈာသယံ ကရောဟိတိ ပုတ္တံ ခမာပေသိ။

မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ဩဝဒန္တော အဋ္ဌ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၂၇။ “အနိသမ္မ ကတံ ကမ္ပံ၊ အနဝတ္ထာယ စိန္တိတံ။
 ဘေသဇ္ဇဿေဝ ဝေဘင်္ဂေါ၊ ဝိပါကော ဟောတိ ပါပကော။

၂၂၈။ နိသမ္မ စ ကတံ ကမ္ပံ၊ သမ္မာ’ဝတ္ထာယ စိန္တိတံ။
 ဘေသဇ္ဇဿေဝ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပါကော ဟောတိ ဘဒ္ဒြကော။

၂၂၉။ အလသော ဂိဟိ ကာမဘောဂီ န သာဓု၊
 အသညတော ပဗ္ဗဇိတော န သာဓု။
 ရာဇာ န သာဓု အနိသမ္မကာရိ၊
 ယော ပဏ္ဍိတော ကောဓနော တံ န သာဓု။

၂၃၀။ နိသမ္မ ခတ္တိယော ကယိရာ၊ နာနိသမ္မ ဝိသမ္ပတိ။
နိသမ္မကာရိနော ရာဇ၊ ယသော ကိတ္တိ စ ဝဗုတိ။

၂၃၁။ နိသမ္မ ဒဏ္ဍံ ပဏယေယျ ဣဿရော၊
ဝေဂါ ကတံ တပ္ပတိ ဘူမိပါလ။
သမ္မာပဏိဓိ စ နရဿ အတ္တာ၊
အနာနုတပ္ပါ တေ ဘဝန္တိ ပစ္ဆာ။

၂၃၂။ အနာနုတပ္ပါနိ ဟိ ယေ ကရောန္တိ၊
ဝိဘဇ္ဇ ကမ္မာယတနာနိ လောကေ။
ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ သုဒုဗြဿာနိ၊
ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓါနုမတာနိ တာနိ။

၂၃၃။ အာဂစ္ဆုံ ဒေါဝါရိကာ ခဂ္ဂဗန္ဓာ၊
ကာသာဝိယာ ဟန္တ၊ မမံ ဇနိန္ဒ။
မာတုဉ္စ အင်္ဂသ္မိမဟံ နိသိန္ဓော၊
အာကမ္ပိတော သဟဿ တေဟိ ဒေဝ။

၂၃၄။ ကဋကံ ဟိ သမ္မာဓံ သုကိစ္ဆံ ပတ္တော၊
မဓုရဗ္ဗိ ယံ ဇိဝိတံ လဉ္စ ရာဇ။
ကိစ္ဆေနဟံ အဇ္ဇ ဝဓာ ပမုတ္တော၊
ပဗ္ဗဇ္ဇမေဝါဘိမနောဟမသ္မိ”တိ။

တတ္ထ အနိသမ္မာတိ အနောလောကေတွာ အနုပဓာရေတွာ။ အနဝတ္ထာယ
ဝိန္နိတန္တိ အနဝတ္ထပေတွာ အတုလေတွာ အတိရေတွာ စိန္တိတံ။ ဝိပါကော
ဟောတိ ပါပကောတိ တဿ ဟိ ယထာ နာမ ဘေသဇ္ဇဿ ဝေဘင်္ဂေါ
ဝိပတ္တိ၊ ဧဝမေဝံ ဝိပါကော ဟောတိ ပါပကော။ အသညတောတိ ကာယာ-
ဒီဟိ အသညတော ဒုဿီလော။ တံ န သာဂ္ဂတိ တံ တဿ ကောဓနံ န သာဓု။
နာနိသမ္မာတိ အနိသာမေတွာ ကိဉ္စ ကမ္မံ န ကရေယျ။ ပဏယေယျာတိ ပဋ္ဌ-
ပေယျ ပဝတ္တေယျ။ ဝေဂါတိ ဝေဂေန သဟဿ။ သမ္မာပဏိဓိ စာတိ
ယောနိသော ဌပိတေန စိတ္တေန ကတာ နရဿ အတ္တာ ပစ္ဆာ အနာနုတပ္ပါ
ဘဝန္တိတိ အတ္ထော။ ဝိဘဇ္ဇာတိ “ဣမာနိ ကာတုံ ယုတ္တာနိ၊ ဣမာနိ
အယုတ္တာနိ”တိ ဧဝံ ပညာယ ဝိဘဇိတွာ။ ကမ္မာယတနာနိတိ ကမ္မာနိ။
ဗုဒ္ဓါနုမတာနိတိ ပဏ္ဍိတေဟိ အနုမတာနိ အနဝဇ္ဇာနိ ဟောန္တိ။ ကဋကန္တိ

ဒေဝ ကဋ္ဌကံ သမ္မာဓိံ သုကိစ္ဆံ မရဏဘယံ ပတ္တောမိ။ လဒ္ဓါတိ အတ္တနော
ဉာဏဗလေန လဘိတွာ။ ပဗ္ဗဇ္ဇမေဝါဘိမနောဟမသ္မိတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိမုခမိတ္တော-
ယေဝသ္မိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တေန ဓမ္မေ ဒေသိတေ ရာဇာ ဒေဝိ’ အာမန္တေတွာ ဂါထ-
မာဟ—

၂၃၅။ “ပုတ္တော တဝါယံ တရုဏော သုဓမ္မေ၊
အနုကမ္ပကော သောမနဿော ကုမာရော
တံ ယာစမာနော န လဘာမိ သုဇ္ဇ၊
အရဟသိ နံ ယာစိတဝေ တုဝဗ္ဗိ”တိ။

တတ္ထ ယာစိတဝေတိ ယာစိတုံ။

သာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယမေဝ ဥယျောဇေန္တိ ဂါထမာဟ—

၂၃၆။ “ရမဿု ဘိက္ခာစရိယာယ ပုတ္တ၊
နိသမ္ပ ဓမ္မေသု ပရိဗ္ဗဇေသု။
သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ၊
အနိန္ဒိတော ဗြဟ္မမုပေဟိ ဌာန”န္တိ။

တတ္ထ နိသမ္ပာတိ ပဗ္ဗဇေန္တော စ နိဿာမေတွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဟာယ
သမ္မာဒိဋ္ဌိယုတ္တံ နိယျာနိကပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇေ။

အထ ရာဇာ ဂါထမာဟ—

၂၃၇။ “အစ္ဆေရရူပံ ဝတ ယာဒိသဉ္စ၊
ဒုက္ခိတံ မံ ဒုက္ခာပယသေ သုဓမ္မေ။
ယာစဿု ပုတ္တံ ဣတိ ဝုစ္စမာနာ၊
ဘိယျောဝ ဥဿာဟယသေ ကုမာရ”န္တိ။

တတ္ထ ယာဒိသဉ္စာတိ ယာဒိသံ ဣဒံ တံ ဝဒေသိ၊ တံ အစ္ဆရိယရူပံ ဝတ။
ဒုက္ခိတန္တိ ပကတိယာပိ မံ ဒုက္ခိတံ ဘိယျော ဒုက္ခာပယသိ။

ပုန ဒေဝိ ဂါထမာဟ—

၂၃၈။ “ယေ ဝိပ္ပမုတ္တာ အနဝဇ္ဇဘောဂိနော၊
 ပရိနိဗ္ဗုတာ လောကမိမံ စရန္တိ။
 တမရိယမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇမာနံ၊
 န ဥဿဟေ ဝါရယိတုံ ကုမာရ”န္တိ။

တတ္ထ ဝိပ္ပမုတ္တာတိ ရာဂါဒိဟိ ဝိပ္ပမုတ္တာ။ ပရိနိဗ္ဗုတာတိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာ-
 နေန နိဗ္ဗုတာ။ တမရိယမဂ္ဂန္တိ တံ တေသံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ အရိယာနံ သန္တကံ မဂ္ဂံ
 ပဋိပဇ္ဇမာနံ မမ ပုတ္တံ ဝါရေတုံ န ဥဿဟာမိ ဒေဝါတိ။

တဿာ ဝစနံ သုတွာ ရာဇာ ဩသာနဂါထမာဟ—

၂၃၉။ “အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊
 ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
 ယေသာယံ သုတွာန သုဘာသိတာနိ၊
 အပ္ပေါဿုက္ကာ ဝိတသောကာ သုဓမ္မာ”တိ။

တတ္ထ ဗဟုဌာနစိန္တိနောတိ ဗဟုကာရဏစိန္တိနော။ ယေသာယန္တိ ယေသံ
 အယံ။ သောမနဿကုမာရဿေဝ ဟိ သာ သုဘာသိတံ သုတွာ အပ္ပေါ-
 ဿက္ကာ ဇာတာ၊ ရာဇာပိ တဒေဝ သန္တာယာဟ။

မဟာသတ္တော မာတာပိတရော ဝန္တိတွာ “သစေ မယံ ဒေါသော အတ္ထိ၊
 ခမထာ”တိ မဟာဇနဿ အဇ္ဈင်္ဂိ ကတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ ဂန္တာ
 မနုဿေသု နိဝတ္တေသု မနုဿဝဏ္ဏေနာဂန္တာ ဒေဝတာဟိ သတ္တ ပဗ္ဗတ-
 ရာဇိယော အတိက္ကမိတွာ ဟိမဝန္တံ နိတော ဝိဿကမ္မုနာ နိဗ္ဗိတာယ ပဏ္ဏ-
 သာလာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ တံ တတ္ထ ယာဝ သောဠသဝဿကာလာ
 ရာဇကုလပရိစာရိကဝေသေန ဒေဝတာယေဝ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ ကုဋုဇဇိလမ္ပိ
 မဟာဇနော ပေါထေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ မဟာသတ္တော ဈာနာဘိညံ
 နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပေသ မယံ
 ဝဇာယ ပရိသက္ကိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ကုဟကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ မာတာ မဟာမာယာ၊ မဟာရက္ခိတော
 သာရိပုတ္တော၊ သောမနဿကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သောမနဿဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-စမ္ပယူဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၆)

ကာ နှု ဝိဇ္ဇုရိဝါဘာသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပေါ-
သထကမ္ဘံ အာရတ္တ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “သာဓု ဝေါ ကတံ ဥပါ-
သကာ ဥပေါသထဝါသံ ဝသန္တေဟိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ နာဂသမ္ပတ္တိံ
ပဟာယ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိသုယေဝါ”တိ ဝတွာ ဧတေ ယာစိတော
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ အင်္ဂရဋ္ဌေ အင်္ဂေ စ မဂဓရဋ္ဌေ မဂဓေ စ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ
အင်္ဂမဂဓရဋ္ဌာနံ အန္တရေ စမ္ပာ နာမ နဒီ၊ တတ္ထ နာဂဘဝနံ အဟောသိ။
စမ္ပယူဇာ နာမ နာဂရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ကဒါစိ မဂဓရာဇာ အင်္ဂရဋ္ဌံ
ဂဏှာတိ၊ ကဒါစိ အင်္ဂရာဇာ မဂဓရဋ္ဌံ။ အထေကဒိဝသံ မဂဓရာဇာ အင်္ဂန
သဒ္ဓိံ ယုဋ္ဌိတွာ ယုဋ္ဌပရာဇိတော အသံ အာရုယ ပလာယန္တော အင်္ဂရညော
ယောဓေဟိ အနုဗဒ္ဓေါ ပုဏ္ဏံ စမ္ပာနဒိံ ပတွာ “ပရဟတ္ထေ မရဏတော နဒိံ
ပဝိသိတွာ မတံ သေယျော”တိ အသေနေဝ သဒ္ဓိံ နဒိံ ဩတရိ။ တဒါ
စမ္ပယူဇာ နာဂရာဇာ အန္တောဒကေ ရတနမဏ္ဍပံ နိဗ္ဗိနိတွာ မဟာပရိဝါရော
မဟာပါနံ ပိဝတိ။ အသော ရညာ သဒ္ဓိံ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိတွာ နာဂရညော
ပုရတော ဩတရိ။ နာဂရာဇာ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ရာဇာနံ ဒိသ္မာ သိနေဟံ
ဥပ္ပါဒေတွာ အာသနာ ဥဋ္ဌာယ “မာ ဘာယိ မဟာရာဇာ”တိ ရာဇာနံ
အတ္တနော ပလ္လင်္ဂေ နိသီဒါပေတွာ ဥဒကေ နိမုဂ္ဂကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ ရာဇာ
ယထာဘူတံ ကထေသိ။ အထ နံ “မာ ဘာယိ မဟာရာဇာ၊ အဟံ တံ ဌိန္နံ
ရဋ္ဌာနံ သာမိကံ ကရိဿာမိ”တိ အဿာသေတွာ သတ္တာဟံ မဟန္တံ ယသံ
အနုဘဝိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ မဂဓရာဇေန သဒ္ဓိံ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိ။
မဂဓရာဇာ နာဂရာဇဿာနုဘာဝေန အင်္ဂရာဇာနံ ဂဟေတွာ ဇီဝိတာ
ဝေါရောပေတွာ ဌိသု ရဋ္ဌေသု ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ရညော စ
နာဂရာဇဿ စ ဝိဿာသော ထိရော အဟောသိ။ ရာဇာ အနုသံဝစ္ဆရံ
စမ္ပာနဒိတိရေ ရတနမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ မဟန္တေန ပရိစ္စာဂေန နာဂရညော
ဗလိကမ္ဘံ ကရောတိ။ သောပိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ
ဗလိကမ္ဘံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆတိ။ မဟာဇနော နာဂရညော သမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဒလိဒ္ဒကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ရာဇပရိသာယ သဒ္ဓိံ နဒိတိရံ
ဂန္တာ တံ နာဂရာဇဿ သမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံ ပတ္တယ-
မာနော ဒါနံ ဒတွာ သီလံ ရက္ခိတွာ စမ္ပယူဇာနာဂရာဇဿ ကာလကိရိယတော
သတ္တမေ ဒိဝသေ စဝိတွာ တဿ ဝသနုပါသာဒေ သိရိဂစ္ဆေ သိရိသယနပိဋ္ဌေ

နိဗ္ဗတ္တိ။ သရီရံ သုမနဒါမဝဏ္ဏံ မဟန္တံ အဟောသိ။ သော တံ ဒိသွာ ဝိပုဋ္ဌိ-
သာရီ ဟုတွာ “မယာ ကတကုသလနိဿန္ဓေန ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု ဣဿရိယံ
ကောဋေ ပဋိသာမိတံ ခညံ ဝိယ အဟောသိ။ သွာဟံ ဣမိဿာ တိရစ္ဆာန-
ယောနိယာ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိံ။ ကိံ မေ ဇီဝိတေနာ”တိ မရဏာယ စိတ္တံ
ဥပ္ပါဒေသိ။ အထ နံ သုမနာ နာမ နာဂမာဏဝိကာဒိသွာ “မဟာနဘာဝေါ
သတ္တော နိဗ္ဗတ္တော ဘဝိဿတိ”တိ သေသနာဂမာဏဝိကာနံ သညံ အဒါသိ။
သဗ္ဗာ နာနာတူရိယဟတ္တာ အာဂန္တော တဿ ဥပဟာရံ ကရိံသု။ တဿ တံ
နာဂဘဝနံ သက္ကဘဝနံ ဝိယ အဟောသိ။ မရဏစိတ္တံ ပဋိပ္ပဿန္တိ။ သပ္ပ-
သရီရံ ဝိဇဟိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော သယနပိဋေ နိသီဒိ။ အထဿ
တတော ပဋ္ဌာယ ယသော မဟာ အဟောသိ။

သော တတ္ထ နာဂရဇံ ကာရေန္တော အပရဘာဂေ ဝိပုဋ္ဌိသာရီ ဟုတွာ
“ကိံ မေ ဣမာယ တိရစ္ဆာနယောနိယာ၊ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိတွာ ဣတော
မုစ္စိတွာ မနုဿပထံ ဂန္တော သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ”တိ
စိန္တေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ တသ္မိံယေဝ ပါသာဒေ ဥပေါသထကမ္မံ ကရေတိ။
အလင်္ကာရနာဂမာဏဝိကာ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တိ။ ယေဘုယျေနဿ သီလံ
ဘိဇ္ဇတိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ပါသာဒါ နိက္ခမိတွာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆတိ။ တာ
တတြာပိ ဂစ္ဆန္တိ။ ဥပေါသထော ဘိဇ္ဇတေဝ။ သော စိန္တေသိ “မယာ
ဣတော နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ မနုဿလောကံ ဂန္တော ဥပေါသထဝါသံ
ဝသိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဥပေါသထဒိဝေသေသု နာဂဘဝနာ
နိက္ခမိတွာ ဧကဿ ပစ္စန္တဂါမဿ အဝိဇ္ဇာရေ မဟာမဂ္ဂသမီပေ ဝမ္ဘိကမတ္ထကေ
“မမ စမ္မာဒီဟိ အတ္ထိကာ ဂဏှန္တု၊ မံ ကီဋ္ဌာသပ္ပံ ဝါကာတုကာမာ ကရေန္တု”တိ
သရီရံ ဒါနမုခေ ဝိဿန္တေတွာ ဘောဂေ အာဘုဇိတွာ နိပန္နော ဥပေါသထဝါသံ
ဝသတိ။ မဟာမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တော စ အာဂစ္ဆန္တော စတံ ဒိသွာ ဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇေတွာ
ပက္ကမန္တိ။ ပစ္စန္တဂါမဝါသိနော ဂန္တော “မဟာနဘာဝေါ နာဂရာဇာ”တိ
တဿ ဥပရိ မဏ္ဍပံ ကရိတွာ သမန္တာ ဝါလုကံ ဩကိရိတွာ ဂန္ဓာဒီဟိ
ပူဇေယိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ မနုဿာ မဟာသတ္တေ ပသီဒိတွာ ပူဇံ ကတွာ ပုတ္တံ
ပတ္တေန္တိ။ ဓီတရံ ပတ္တေန္တိ။

မဟာသတ္တောပိ ဥပေါသထကမ္မံ ကရေန္တော စာတုဒ္ဓသိပန္နရသီသု ဝမ္ဘိက-
မတ္ထကေ နိပဇ္ဇိတွာ ပါဠိပဒေ နာဂဘဝနံ ဂစ္ဆတိ။ တဿေဝံ ဥပေါသထံ
ကရေန္တဿ အဒ္ဓါ ဝိတိဝတ္တော။ ဧကဒိဝသံ သုမနာ အဂ္ဂမဟေသီ အာဟ

“ဒေဝ တို့ မနုဿလောကံ ဂန္ဓာ ဥပေါသထံ ဥပဝသသိ၊ မနုဿလောကော စ သာသကောံ သပ္ပုဋ္ဌိဘယော၊ သစေ တေ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အယ မယံ ယေန နိမိတ္တေန ဇာနေယျာမ၊ တံ နော အာစိက္ခာဟိ”တိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော မင်္ဂလပေါက္ခရဏိယာ တီရံ နေတွာ “သစေ မံ ဘဒ္ဒေ ကောစိ ပဟရိတွာ ကိလမေဿတိ၊ ဣမိဿာ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဒကံ အာဝိလံ ဘဝိဿတိ၊ သစေ သုပဏ္ဏော ဂဟေဿတိ၊ ဥဒကံ ပက္ကုဏိဿတိ”၊ သစေ အဟိတုဏ္ဏိကော ဂဏှိဿတိ၊ ဥဒကံ လောဟိတဝဏ္ဏံ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ ဧဝံ တဿာ တိဏှိ နိမိတ္တာနိ အာစိက္ခိတွာ စာတုဒ္ဓသိဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဝဓိကမတ္တကေ နိပဇ္ဇိ သရီရသောဘာယ ဝဓိကံ သောဘယမာနော။ သရီရဥဿ ရဇတဒါမံ ဝိယ သေတံ အဟောသိ မတ္တကော ရတ္တကမ္ပလဂေဏှု- ကော ဝိယ။ ဣမသ္မိံ ပန ဇာတကေ ဗောဓိသတ္တဿ သရီရံ နင်္ဂလသီသပမာဏံ အဟောသိ၊ ဘူရိဒတ္တဇာတကေ^၁ ဦရုပ္ပမာဏံ၊ သင်္ခပါလဇာတကေ^၂ ကေ- ဒေါဏိကနာဝပမာဏံ။

တဒါ ဧကော ဗာရာဏသိဝါသီ မာဏဝေါ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ ဒိသာ- ပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ အလမ္ပာယနမန္တံ^၃ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန မဂ္ဂေန အတ္တနော ဂေဟံ ဂစ္ဆန္တော မဟာသတ္တံ ဒိသ္မာ “ဣမံ သပ္ပံ ဂဟေတွာ ဂါမနိဂမရာဇောနိသု ကိဋ္ဌာပေန္တော ဓနံ ဥပ္ပါဒေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒိဗ္ဗောသဓာနိ ဂဟေတွာ ဒိဗ္ဗမန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဒိဗ္ဗမန္တသုတကာလတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တဿ ကဏ္ဏေသု အယသလာက- ပဝေသနကာလော ဝိယ ဇာတော၊ မတ္တကော^၁ သီခရေန အဘိမတ္တိယ- မာနော^၆ ဝိယ ဇာတော။ သော “ကော နု ခေါဇေသော”တိ ဘောဂန္တရတော သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ဩလောကေန္တော အဟိတုဏ္ဏိကံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “မမ ဝိသံ မဟန္တံ၊ သစာဟံ ကုဇ္ဈိတွာ နာသဝါတံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ၊ ဧတဿ သရီရံ ဘသ္မမုဋ္ဌိ^၇ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိဿတိ၊ အထ မေ သီလံ ခဏှံ ဘဝိဿတိ၊ န ဒါနိ တံ ဩလောကေဿာမီ”တိ။ သော အက္ခိနိ နိဗ္ဗိလေတွာ သီသံ ဘောဂန္တရေ ဌပေသိ။

၁-ပက္ကုဋ္ဌိဿတိ (သိ)၊ ပက္ကုဋ္ဌိဿတိ (သျှာ)၊ ပက္ကုဋ္ဌိဿတိ (ဣ)

၂-၃ ၆-၂၂၁-ဝိဇ္ဇေ

၄-အာလမ္ပာယနမန္တံ (သိ)၊ အာလမ္ပာယနမန္တံ (သျှာ)၊ အာလမ္ပနမန္တံ (ဣ)

၆-အဘိမတ္တိယမာနော (သိ)၊ အဘိမတ္တိယမာနော (က)

၃-၃ ၆-၁၆-ဝိဇ္ဇေ။

၅-မတ္တကေ (က)

၇-ဘုသမုဋ္ဌိ (သိ၊ ဣ)

အဟိတုဏှိကော မြာဟ္မဏော ဩသဓံ ခါဒိတွာ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ ခေဋံ မဟာသတ္တဿ သရီရေ ဩပိံ၊ ဩသဓာနဉ္စ မန္တဿ စာနဘာဝေန ခေဋေန ဖုဋ္ဌဗုဋ္ဌဋ္ဌာနေ ဖောဋ္ဌာနံ ဥဋ္ဌာနကာလော ဝိယ ဇာတော။ အထ နံ သောနဂုံဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ကမ္ပိတွာ ဒီဃသော နိပဇ္ဇာပေတွာ အဇပဒေန ဒဏှေန ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ သီသံ ဒဋ္ဌံ ဂဟေတွာ နိပ္ပိဋ္ဌံ၊ မဟာသတ္တဿ၊ မုခံ ဝိဝရိ။ အထဿ မုခေ ခေဋံ ဩပိတွာ ဩသဓမန္တံ ကတွာ ဒန္တေဘိန္ဒိ၊ မုခံ လောဟိတဿ ပူရိ။ မဟာသတ္တော အတ္တနော သီလဘေဒဘယေန ဝေရူပံ ဒုက္ခံ အဓိဝါသေန္တော အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဩလောကနမတ္တမ္ပိ နာကရိ။ သောပိ “နာဂရာဇာနံ ဒုဗ္ဗလံ ကရိဿာမီ”တိ နဂုံဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယဿ အဋ္ဌိနိ စုဏှယမာနော ဝိယ သကလသရီရံ မဒ္ဒိတွာ ပဋကဝေဌနံ နာမ ဝေဌေသိ၊ တန္တမဇ္ဇိတံ နာမ မဇ္ဇိ၊ နဂုံဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ဒုဿပေါထိမံ နာမ ပေါထေသိ။ မဟာသတ္တဿ သကလသရီရံ လောဟိတမက္ခိတံ အဟောသိ၊ သော မဟာဝေဒနံ အဓိဝါသေသိ။

အထဿ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ဥတွာ ဝလ္လီဟိ ပေဋံ ကရိတွာ တတ္ထ နံ ပက္ခိပိတွာ ပစ္စန္တဂါမံ နေတွာ မဟာဇနမဇ္ဈေ ကိဋ္ဌာပေသိ။ နီလာဒီသု ဝဏှေသု ဝဋ္ဋစတုရဿာဒီသု သဏှာနေသု အဏုံထူလာဒီသု ပမာဏေသု ယံ ယံ မြာဟ္မဏော ဣစ္ဆတိ၊ မဟာသတ္တော တံတဒေဝ ကတွာ နစ္ဆတိ၊ ဖဏသတံ ဖဏသဟဿမ္ပိ ကရောတိယေဝ။ မဟာဇနော ပသိဒိတွာ ဗဟုံ ဓနံ အဒါသိ။ ဧကဒိဝသမေဝ ကဟာပဏသဟဿဉ္စေဝ သဟဿဂ္ဂနကေ စ ပရိက္ခာရေ လဘိ။ မြာဟ္မဏော အာဒိတောဝ သဟဿံ လဘိတွာ “ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ”တိ စိန္တေသိ၊ တံ ပန ဓနံ လဘိတွာ “ပစ္စန္တဂါမေယေဝ တာဝ မေ ဧတ္ထကံ ဓနံ လဒ္ဓိ၊ ရာဇရာဇမဟာမစ္စာနံ သန္တိကေ ဗဟုံ ဓနံ လဘိဿာမီ”တိ သကဋဉ္စ သုခယာနကဉ္စ ဂဟေတွာ သကဋေ ပရိက္ခာရေ ဌပေတွာ သုခယာနကေ နိသိန္တော မဟန္တေန ပရိဝါရေန မဟာသတ္တံ ဂါမနိဂမာဒီသု ကိဋ္ဌာပေန္တော “ဗာရာဏသီယံ ဥဂ္ဂသေနရညော သန္တိကေ ကိဋ္ဌာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ”တိ အဂမာသိ။ သော

ရာဇာပိ နံ ပက္ခောသာပေတွာ “အမှာကံ ကိဋ္ဌာပေဟိ”တိ အာဟ။ သာဓု ဒေဝ၊ သွေ ပန္နရသေ တုမှာကံ ကိဋ္ဌာပေဿာမီတိ။ ရာဇာ “သွေ နာဂရာဇာ ရာဇင်္ဂဏေ နစ္စိဿတိ၊ မဟာဇနော သန္တိပတိတွာ ပဿတူ”တိ ဘေရိ စရာ-
ပေတွာ ပုနဒိဝသေ ရာဇင်္ဂဏံ အလင်္ကာရာပေတွာ မြာဟ္မဏံ ပက္ခောသာပေသိ။
သော ရတနပေဋ္ဌာယ မဟာသတ္တံ နေတွာ ဝိစိတ္တတ္ထရေ ပေဋံ ဌပေတွာ နိသီဒိ။
ရာဇာပိ ပါသာဒါ ဩရုယ မဟာဇနပရိဝုတော ရာဇာသနေ နိသီဒိ။ မြာဟ္မ-
ဏော မဟာသတ္တံ နိဟရိတွာ နစ္စာပေသိ။ မဟာဇနော သကဘာဝေန
သဏ္ဌာတုံ အသက္ခောန္တော စေလုက္ခေပသဟဿံ ပဝတ္ထေတိ။ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ဥပရိ သတ္တရတနဝဿံ ဝဿတိ။ တဿ ဂဟိတဿ မာသော သမ္ပုရိ။
ဧတ္ထကံ ကာလံ နိရာဟာရောဝ အဟောသိ။ သုမနာ “အတိစိရာယတိ မေ
ဝိယသာမိကော၊ ဣဒါနိဿ ဣမ အနာဂစ္ဆန္တဿ မာသော သမ္ပုရိ။ ကိံ
န ခေါ ကာရဏ”န္တိ ဂန္တော ပေါက္ခရဏိံ ဩလောကေန္တိ လောဟိတဝဏ္ဏံ
ဥဒကံ ဒိသ္မာ “အဟိတုဏ္ဏိကေန ဂဟိတော ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ နာဂဘဝနာ
နိက္ခမိတွာ ဝဗ္ဗိကသန္တိကံ ဂန္တော မဟာသတ္တဿ ဂဟိတဋ္ဌာနဉ္စ ကိလမိတဋ္ဌာနဉ္စ
ဒိသ္မာ ရောဒိတွာ ကန္တိတွာ ပစ္စန္တဂါမံ ဂန္တော ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ
ဗာရာဏသိံ ဂန္တော ရာဇင်္ဂဏေ ပရိသမဇ္ဈေ အာကာသေ ရောဒမာနာ အဋ္ဌာသိ။
မဟာသတ္တော နစ္စန္တောဝ အာကာသံ ဩလောကေတွာ တံ ဒိသ္မာ လဇ္ဇိတော
ပေဋံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ တဿ ပေဋံ ပဝိဋ္ဌကာလေ “ကိံ န ခေါ
ကာရဏ”န္တိ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော တံ အာကာသေ ဌိတံ
ဒိသ္မာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၄၀။ “ကာ နု ဝိဇ္ဇရိဝါဘာသိ၊ ဩသမိ ဝိယ တာရကာ။
ဒေဝတာ နုသိ ဂန္ဓဗ္ဗိ၊ န တံ မညာမိ မာနသိ”န္တိ။

တတ္ထ န တံ မညာမိ မာနသိန္တိ အဟံ တံ မာနသိတိ န မညာမိ၊ တယာ
ကောယ ဒေဝတာယ ဂန္ဓဗ္ဗိယာ ဝါ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိတိ ဝဒတိ။

ဣဒါနိ တေသံ ဝစနပဋိဝစနဂါထာ ဟောန္တိ—

၂၄၁။ “နမိ ဒေဝိ န ဂန္ဓဗ္ဗိ၊ န မဟာရာဇ မာနသိ။
နာဂကညာသ္မိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ အတ္ထေနမိ ဣဓာဂတာ။

၂၄၂။ ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တာ ကုပိတိန္ဒြိယာသိ၊
 နေတ္ထေဟိ တေ ဝါရိဂဏာ သဝန္တိ။
 ကိံ တေ နဋ္ဌံ ကိံ ပန ပတ္တယာနာ၊
 ဣဓာဂတာ နာရိ တဒိဃံ ဗြူဟိ။

၂၄၃။ ယမုဂ္ဂတေဇော ဥရဂေါတိ စာဟု၊
 နာဂေါတိ နံ အာဟု ဇနာ ဇနိန္ဒြိယ။
 တမဂ္ဂဟိ ပုရိသော ဇိဝိကတ္ထော၊
 တံ ဗန္ဓနာ မုဉ္ဇ ပတိ မမေသော။

၂၄၄။ ကထံ နှံယံ ဗလဝိရိယူပပန္နော၊
 ဟတ္ထတ္တမာဂန္တိ ဝနိဗ္ဗကဿ။
 အက္ခာဟိ မေ နာဂကညေ တမတ္ထံ၊
 ကထံ ဝိဇာနေမု ဂဟိတနာဂံ။

၂၄၅။ နဂရမ္ပိ နာဂေါ ဘသ္မိ ကရေယျ၊
 တထာ ဟိ သော ဗလဝိရိယူပပန္နော။
 ဓမ္မဉ္ဇ နာဂေါ အပစာယမာနော၊
 တသ္မာ ပရက္ကမ္မ တပေါ ကရောတိ”တိ။

တတ္ထ အတ္ထေနဒ္ဓိတိ အဟံ ဧကံ ကာရဏံ ပဋိစ္စ ဣဓာဂတာ။ ကုပိတိန္ဒြိယာတိ ကိလန္တိန္ဒြိယာ။ ဝါရိဂဏာတိ အဿုဗိန္ဒုဗျာဓိ။ ဥရဂေါတိ စာဟုတိ ဥရဂေါတိ စာယံ မဟာဇနော ကထေသိ။ တမဂ္ဂဟိ ပုရိသောတိ အယံ ပုရိသောတံ နာဂရာဇာနံ ဇိဝိကတ္ထာယ အဂ္ဂဟေသိ။ ဝနိဗ္ဗကဿတိ ဣမဿ ဝနိဗ္ဗကဿ ကထံ နု သေ မဟာနဘာဝေါ သမာနော ဟတ္ထတ္တံ အာဂတောတိ ပုစ္ဆတိ။ ဓမ္မဉ္ဇာတိ ပဉ္စသီလဓမ္မံ ဥပေါသထဝါသဓမ္မဉ္ဇ ဂရံ ကရောန္တော ဝိဟရတိ။ တသ္မာ ဣမိနာ ပုရိသေန ဂဟိတောပိ “သစာဟံ ဣမဿ ဥပရိ နာသဝါတံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ၊ ဘသ္မမုဉ္ဇ ဝိယ ဝိကိရိဿတိ၊ ဧဝံ မေ သီလံ ဘိဇ္ဇိဿတိ”တိ သီလဘေဒဘယာ ပရက္ကမ္မ တံ ဒုက္ခံ အဓိဝါသေတွာ တပေါ ကရောတိ၊ ဝိရိယမေဝ ကရောတိတိ အာဟ။

ရာဇော “ကဟံ ပနေသော ဣမိနာ ဂဟိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သာ အာစိက္ခန္တိ ဂါထမာဟ—

၂၄၆။ “စာတုဒ္ဓသိံ ပဉ္စဒသိံ စ ရာဇ၊
စတုပ္ပထေ သမ္ပတိ နာဂရာဇာ။
တမဂ္ဂဟိ ပုရိသော ဇီဝိကတ္ထော၊
တံ ဗန္ဓနာ မုဉ္ဇ ပတိ မမေသော”တိ။

တတ္ထ စတုပ္ပထေတိ စတုက္ကမဂ္ဂဿ အာသန္ဓဋ္ဌာနေ ကေသိံ ဝမ္ဗိကေ
စတုရိသမန္ဓာဂတံ အဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဥပေါသထဝါသံ ဝသန္ဓော
နိပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ တံ ဗန္ဓနာတိ တံ ဧဝံ ဓမ္မိကံ ဂုဏဝန္တံ နာဂရာဇာနံ
ဧတဿ ဓနံ ဒတွာ ပေဋ္ဌဗန္ဓနာ ပမုဉ္ဇ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပုနပိ တံ ယာစန္တိ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၄၇။ “သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။
ဝါရိဂေဟသယာ နာရိ၊ တာပိ တံ သရဏံ ဂတာ။

၂၄၈။ ဓမ္မေန မောစေဟိ အသာဟသေန၊
ဂါမေန နိက္ခေန ဂဝံ သတေန။
ဩဿဋ္ဌကာယော ဥရဂေါ စရာတု၊
ပုညတ္ထိကော မုဉ္ဇတု ဗန္ဓနသ္မာ”တိ။

တတ္ထ သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိတိ မာ တံ သေ ယော ဝါ သော ဝါ
ဒလိဒ္ဓနာဂေါတိ မညိတ္ထ၊ ဧတဿ ဟိ ဧတ္တကာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ
ဇုတ္ထိယောဝ၊ သေသာ သမ္ပတ္တိ အပရိမာဏာတိ ဒဿေတိ။ ဝါရိဂေဟ-
သယာတိ ဥဒကစ္ဆဒနံ ဥဒကဂစ္ဆံ ကတွာ တတ္ထ သယနသီလာ။ ဩဿဋ္ဌ-
ကာယောတိ နိဿဋ္ဌကာယော ဟုတွာ။ စရာတူတိ စရာတု။

အထ နံ ရာဇာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၂၄၉။ “ဓမ္မေန မောစေမိ အသာဟသေန၊
ဂါမေန နိက္ခေန ဂဝံ သတေန။
ဩဿဋ္ဌကာယော ဥရဂေါ စရာတု၊
ပုညတ္ထိကော မုဉ္ဇတု ဗန္ဓနသ္မာ။

၂၅၀။ ဒမ္မိ နိက္ခသတံ လုဒ္ဓ၊ ထူလဉ္စ မဏိကုဏ္ဍလံ။
စတုဿဒဉ္စ ပလ္လင်္ဂံ၊ ဥမာပုပ္ဖသရိန္ဒိဘံ။

၂၅၁။ ခွေ စ သာဒိသိယော ဘရိယာ၊
ဥသဘန္တ ဂဝံ သတံ။
ဩဿဋ္ဌကာယော ဥရဂေါ စရာတု၊
ပုညတ္ထိကော မုဇ္ဇတု ဗန္ဓနသွာ”တိ။

တတ္ထ လုဒ္ဓါတိ ရာဇာ ဥရဂံ မောစေတုံ အဟိတုဏှိကံ အာမန္တေတွာ
တဿ ဒါတဗ္ဗံ ဒေယျဓမ္မံ ဒဿေန္တော ဝေမာဟ။ ဂါထာ ပန ဟေဋ္ဌာ
ဝုတ္တတ္ထာယေဝ။

အထ နံ လုဒ္ဓေါ အာဟ—

၂၅၂။ “ဝိနာပိ ဒါနာ တဝ ဝစနံ ဇနိန္ဒ၊
မုဇ္ဇေမု နံ ဥရဂံ ဗန္ဓနသွာ။
ဩဿဋ္ဌကာယော ဥရဂေါ စရာတု၊
ပုညတ္ထိကော မုဇ္ဇတု ဗန္ဓနသွာ”တိ။

တတ္ထ တဝ ဝစနန္တိ မဟာရာဇ ဝိနာပိ ဒါနေန တဝ ဝစနမေဝ အမှာကံ
ဂရူ။ မုဇ္ဇေမု နန္တိ မုဇ္ဇိဿာမိ ဧတန္တိ ဝဒတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မဟာသတ္တံ ပေဋ္ဌတော နိဟရိ။ နာဂရာဇာ နိက္ခမိတွာ
ပုပ္ဖန္တရံ ပဝိသိတွာ တံ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ မာဏဝကဝဏ္ဏေန အလင်္ကတ-
သရီရေ ဟုတွာ ပထဝီ” ဘိန္ဒန္တော ဝိယ နိက္ခန္တော အဋ္ဌာသိ။ သုမနာ အာကာ-
သတော ဩတရိတွာ တဿ သန္တိကေ ဌိတာ၊ နာဂရာဇာ အဇ္ဈလိ” ပဂ္ဂယု
ရာဇာနံ နမဿမာနော အဋ္ဌာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ ခွေ ဂါထာ
အဘာသိ—

၂၅၃။ “မုတ္တော စမ္ပေယျကော နာဂေါ၊ ရာဇာနံ ဧတဒဗြုဝိ။
နမော တေ ကာသိရာဇတ္ထု၊ နမော တေ ကာသိဝဗုဒ္ဓံ။
အဇ္ဈလိ” တေ ပဂ္ဂဏာမိ၊ ပဿေယျံ မေ နိဝေသနံ။

၂၅၄။ အဒ္ဓါ ဟိ ဒုဗ္ဗိဿသ’မေတ’မာဟု၊
ယံ မာနုသော ဝိဿသေ အမာနုသမ္ပိ။
သစေ စ မံ ယာစသိ ဧတမတ္ထံ၊
ဒက္ခေမု တေ နာဂ နိဝေသနာနိ”တိ။

တတ္ထ ပဿယျံ မေ နိဝေသနန္တိ မမ နိဝေသနံ စမ္ပယုနာဂဘဝနံ
ရမဏီယံ ပဿိတဗ္ဗယုတ္တကံ၊ တံ တေ အဟံ ဒဿေတုကာမော၊ တံ သဗလ-
ဝါဟနော တံ အာဂန္တာ ပဿ နရိန္ဒာတိ ဝဒတိ။ ဗုဒ္ဓိဿသန္တိ ဒုဝိဿာသနီယံ။
သစေ စာတိ သစေ မံ ယာစသိ၊ ပဿယျာမ တေ နိဝေသနာနိ၊ အဝိ စ
ခေါ ပန တံ န သဒ္ဓဟာမီတိ ဝဒတိ။

အထ နံ သဒ္ဓဟာပေတုံ သပထံ ကရောန္တော မဟာသတ္တော ဒွေ ဂါထာ
အဘာသိ—

၂၅၅။ “သစေဝိ ဝါဘော ဂိရိ’မာဝဟေယု၊
စန္ဒော စ သုရိယော စ ဆမာ ပတေယျုံ။
သဗ္ဗာ စ နဇ္ဇော ပဋိသောတံ ဝဇေယျုံ၊
န တွေဝ’ဟံ ရာဇ မုသာ ဘဏေယျံ။

၂၅၆။ နဘံ ဗလေယျ ဥဒဓိဝိ သုဿေ၊
သံဝဋ္ဋေယေ ဘူတဓရာ ဝသုန္ဓရာ။
သိလုစ္စယော မေရု သမူလ’မုပ္ပတေ၊
န တွေဝ’ဟံ ရာဇ မုသာ ဘဏေယျ’’န္တိ။

တတ္ထ သံဝဋ္ဋေယေ ဘူတဓရာ ဝသုန္ဓရာတိ အယံ ဘူတဓရာတိ စ ဝသုန္ဓရာတိ
စ သင်္ခံ ဂတာ မဟာပထဝီ ကိလဉ္စံ ဝိယ သံဝဋ္ဋေယျ။ သမူလ’မုပ္ပတေတိ’ ဧဝံ
မဟာသိနေရုပဗ္ဗတော သမူလော ဥဋ္ဌာယ ပုရာဏပဏ္ဍိ ဝိယ အာကာသေ
ပက္ခန္ဓေယျ။

သော မဟာသတ္တေန ဧဝံ ဝုတ္တေဝိ အသဒ္ဓဟန္တော—

၂၅၇။ “အဒ္ဓါ ဟိ ဗုဒ္ဓိဿသ’မေတ’မာဟု၊
ယံ မာနုသော ဝိဿသေ အမာနုသမ္ပိ။
သစေ စ မံ ယာစသိ ဧတမတ္ထိ၊
ဒက္ခေမု တေ နာဂ နိဝေသနာနိ”တိ—

ပုနပိ တမေဝ ဂါထံ ဝတ္တာ “တံ မယာ ကတဂုဏံ ဇာနိတုံ အရဟသိ၊ သဒ္ဓဟိတုံ
ပန ယုတ္တဘာဝံ ဝါ အယုတ္တဘာဝံ ဝါ အဟံ ဇာနိဿာမီ”တိ ပကာသေန္တော
ဇုတရံ ဂါထမာဟ—

၂၅၈။ “တုမှေ ခေါတ္တ ဘောရိသာ ဥဠာရာ၊
မဟာတေဇာ ခိပ္ပကောပီ စ ဟောထ။
မိကာရဏာ ဗန္ဓနသ္မာ ပမုတ္တော၊
အရဟသိ နော ဇာနိတုယေ ကတာနိ”တိ။

တတ္ထ ဥဠာရာတိ ဥဠာရိသာ။ ဇာနိတုယေတိ^၁ ဇာနိတုံ။

အထ နံ သဒ္ဓဟာပေတုံ ပုန သပထံ ကရောန္တော မဟာသတ္တော ဂါထ-
မာဟ—

၂၅၉။ “သော ပစ္စတံ နိရယေ ဘောရရူပေ၊
မာ ကာယိကံ သာတ’မလတ္တ ကိဉ္စိ။
ပေဠာယ ဗဒ္ဓေါ မရဏံ ဥပေတု၊
ယော တာဒိသံ ကမ္မကတံ န ဇာနေ”တိ။

တတ္ထ ပစ္စတန္တိ ပစ္စတု။ ကမ္မကတန္တိ ကတကမ္မံ ဧဝံ ဂုဏကာရကံ တုမှာ-
ဒိသံ ယော န ဇာနာတိ။ သော ဧဝရူပေါ ဟောတူတိ ဝဒတိ။

အထသံ ရာဇော သဒ္ဓဟိတွာ ထုတိ^၂ ကရောန္တော ဂါထမာဟ—

၂၆၀။ “သစ္စပုဂ္ဂိုညာ တဝ မေသ ဟောတု၊
အက္ကောဓနော ဟောဟိ အနုပနာဟိ။
သဗ္ဗံ စ တေ နာဂကုလံ သုပဏ္ဏာ၊
အဂ္ဂိံ ဂိမှေသု ဝိဝဇ္ဇေယန္တိ”တိ။

တတ္ထ တဝ မေသ ဟောတူတိ တဝ သော ပုဂ္ဂိုညာ သစ္စာ ဟောတု။ အဂ္ဂိံ ဂိမှေသု ဝိဝဇ္ဇေယန္တိ^၃တိ ယထာ မနုဿာ ဂိမှကာလေ သန္တာပံ အနိစ္ဆန္တာ
ဇလမာနံ အဂ္ဂိံ ဝိဝဇ္ဇေန္တိ။ ဧဝံ ဝိဝဇ္ဇေန္တိ၊ ဒူရတောဝ ပရိဟရန္တိ။

မဟာသတ္တောပိ ရညော ထုတိ^၄ ကရောန္တော ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၂၆၁။ “အနုကမ္မသီ နာဂကုလံ ဇနိန္ဒ၊
မာတာ ယထာ သုပ္ပိယံ ဧကပုတ္တံ။
အဟဉ္စ တေ နာဂကုလေန သဗ္ဗိံ၊
ကာဟာမိ ဝေယျာဝဋ္ဋိကံ ဥဠာရန္တိ”တိ။

၁-ဇာနိတုယေတိ (သိ)၊ ဇာနိတုယေတိ (ဣ)၊ ဇာနိတဝေတိ (သျှာ)

တံ သုတွာ ရာဇာ နာဂဘဝနံ ဂန္ထကာမော သေနံ ဂမနသဇ္ဇံ ကာတုံ
အာဏာပေဇ္ဇော ဂါယမာဟ—

၂၆၂။ “ယောဇေန္တု ဝေ ရာဇရထေ သုစိတ္တေ၊
ကမ္မောဇကေ အဿတရေ သုဒန္တေ။
နာဂေ စ ယောဇေန္တု သုဝဏ္ဏကပ္ပနေ၊
ဒက္ခေမု နာဂဿ နိဝေသနာနိ”တိ။

တတ္ထ ကမ္မောဇကေ အဿတရေ သုဒန္တေတိ သုသိက္ခိတေ ကမ္မောဇရဋ္ဌ-
သမ္ဘဝေ အဿတရေ ယောဇေန္တု။

ဣတရာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ—

၂၆၃။ “ဘေရိ မုဒိင်္ဂါ ပဏဝါ စ သင်္ခါ၊
အဝဇ္ဇယိံသု ဥဂ္ဂသေနဿ ရညော။
ပါယာသိ ရာဇာ ဗဟု သောဘမာနော၊
ပုရက္ခတော နာရိဂဏဿ မဇ္ဈေ”တိ။

တတ္ထ ဗဟု သောဘမာနောတိ ဘိက္ခဝေ ဗာရာဏသိရာဇာ သောဠသ-
ဟိ နာရိသဟဿေဟိ ပုရက္ခတော ပရိဝါရိတော တဿ နာရိဂဏဿ မဇ္ဈေ
ဗာရာဏသိတော နာဂဘဝနံ ဂစ္ဆန္တော အတိဝိယ သောဘမာနော ပါယာသိ။

တဿ နဂရာ နိက္ခန္တကာလေယေဝ မဟာသတ္တော အတ္တနော အာနု-
ဘာဝေန နာဂဘဝနံ သဗ္ဗရတနမယံ ပါကာရဉ္စ ဌါရဇ္ဇာလကေ စ ဒိဿ-
မာနရူပေ ကတွာ နာဂဘဝနဂါမိ မဂ္ဂံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မာပေသိ။
ရာဇာ သပရိသော တေန မဂ္ဂေန နာဂဘဝနံ ပဝိသိတွာ ရမဏီယံ ဘူမိဘာ-
ဂဉ္စ ပါသာဒေ စ အဒ္ဓသ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ အာဟ—

၂၆၄။ “သုဝဏ္ဏစိတကံ ဘူမိံ၊ အဒ္ဓက္ခိ ကာသိဝခုနော။
သောဝဏ္ဏမယပါသာဒေ၊ ဝေဠုရိယဖလကတ္တတေ။

၂၆၅။ သ ရာဇာ ပါဝိသိ ဗျမုံ၊ စမ္ပယုဿ နိဝေသနံ။
အာဒိစ္စဝဏ္ဏသန္နိဘံ၊ ကံသဝိဇ္ဇုပဘဿရံ။

၂၆၆။ နာနာရက္ခေဟိ သဉ္ဇန္တံ၊ နာနာဂန္ဓသဗီရိတံ။
သော ပါဝေက္ခိ ကာသိရာဇာ၊ စမ္ပေယျဿ နိဝေသနံ။

၂၆၇။ ပဝိဋ္ဌသ္မိံ ကာသိရဉ္ဇေ၊ စမ္ပေယျဿ နိဝေသနံ။
ဒိဗ္ဗာ တူရိယာ ပဝဇ္ဇိံသု၊ နာဂကညာ စ နန္ဒိသုံ။

၂၆၈။ တံ နာဂကညာ စရိတံ ဂဏေန၊
အန္ဓာရူဟိ ကာသိရာဇာ ပသန္ဓော။
နိသီဒိ သောဝဏ္ဏမယမ္ပိ ဝိဋ္ဌေ၊
သာပဿယေ စန္ဒနသာရလိတ္တေ”တိ။

တတ္ထ သုဝဏ္ဏဝိတကန္တိ သုဝဏ္ဏဝါလကောယ သန္တတံ။ ဗျုပ္ပန္တိ အလင်္ကတ-
နာဂဘဝနံ။ စမ္ပေယျဿာတိ နာဂဘဝနံ ပဝိသိတွာ စမ္ပေယျနာဂရာဇဿ
နိဝေသနံ ပါဝိသိ။ ကံသဝိဇ္ဇုပဘဿရန္တိ မေဃမုခေ သဉ္ဇရဏသုဝဏ္ဏဝိဇ္ဇု^၁ ဝိယ
ဩဘာသမာနံ။ နာနာဂန္ဓသဗီရိတန္တိ နာနာဝိဓေဟိ ဒိဗ္ဗဂန္ဓေဟိ အနုသဉ္ဇရိတံ။
စရိတံ ဂဏေနာတိ တံ နိဝေသနံ နာဂကညာဂဏေန စရိတံ အနုသဉ္ဇရိတံ။
စန္ဒနသာရလိတ္တေတိ ဒိဗ္ဗသာရစန္ဒနေန အနုလိတ္တေ။

တတ္ထ နိသိန္နမတ္တသေဝဿ နာနဂ္ဂရသံ ဒိဗ္ဗဘောဇနံ ဥပနာမေသုံ၊ တထာ
သောဋ္ဌသန္တံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ သေသရာဇပရိသာယ စ။ သော သတ္တာဟမတ္တံ
သပရိသော ဒိဗ္ဗန္တုပါနာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမဂုဏေဟိ အဘိရမိတွာ
သုခဿယနေ နိသိန္နော မဟာသတ္တဿ ယသံ ဝဏ္ဏေတွာ “နာဂရာဇ တံ ဝေရူပံ
သမ္ပတ္တိံ” ပဟာယ မနုဿလောကေ ဝဗ္ဗိကမတ္တကေ နိပဇ္ဇိတွာ ကမ္ဘာ
ဥပေါသထဝါသံ ဝသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သောဝိဿ ကထေသိ။ တမတ္တံ ပကာသေန္တော
သတ္တာ အာဟ—

၂၆၉။ သော တတ္ထ ဘုတွာ စ အထော ရမိတွာ၊
စမ္ပေယျကံ ကာသိရာဇာ အဝေါစ။
ဝိမာနသေဋ္ဌာနိ ဣမာနိ တုယံ၊
အာဒိစ္စဝဏ္ဏာနိ ပဘဿရာနိ။
နေ’တာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ၊
ကိံ ပတ္တယံ၊ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၀။ တာ ကမ္မုကာယူရဓရာ သုဝတ္ထာ၊
 ဝဇ္ဇင်္ဂလီ တမ္မတလူပပန္နာ။
 ပဂ္ဂယ ပါယေန္တိ အနောမဝဏ္ဏာ၊
 နေ'တာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ။
 ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၁။ နဇ္ဇော စ တေ'မာ ပုထုလောမမစ္ဆာ၊
 အာဠာသကုန္တာဘိရုဒါ သုတိတ္ထာ။
 နေ'တာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ၊
 ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၂။ ကောဉ္ဇာ မယူရာ ဒိဝိယာ စ ဟံသာ၊
 ဝဂ္ဂုဿရာ ကောကိလာ သမ္ပတန္တိ။
 နေ'တာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ၊
 ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၃။ အမ္မာ စ သာလာ တိလကာ စ ဇမ္ဗုယော၊
 ဥဒ္ဓါလကာ ပါဠိလိယော စ ဖုလ္လာ။
 နေ'တာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ၊
 ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၄။ ဣမာ စ တေ ပေါက္ခရညော သမန္တတော၊
 ဒိဗ္ဗာ စ ဂန္ဓာ သတတံ ပဝါယန္တိ။
 နေ'တာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ၊
 ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၅။ န ပုတ္တဟေတု န ဓနဿ ဟေတု၊
 န အာယုနော စာပိ ဇနိန္ဒ ဟေတု။
 မနုဿယောနိံ အဘိပတ္ထယာနော၊
 တသ္မာ ပရက္ကမ္မ တပေါ ကရောမိ'တိ။

တတ္ထ တာတိ သောဠသသဟဿနာဂကညာယော သန္ဓာယာဟ။ ကမ္မု-
 ကာယူရဓရာတိ သုဝတ္ထာဘရဏဓရာ။ ဝဇ္ဇင်္ဂလီတိ ပဝါဠိကံရသဒိသဝဇ္ဇင်္ဂလီ။
 တမ္မတလူပပန္နာတိ အဘိရတ္တေဟိ ဟတ္ထပါဒတလေဟိ သမန္ဓာဂတာ။

ပါယေန္တိတိ ခိဗ္ဗပါနံ ဥက္ခိပိတွာ တံ ပါယေန္တိ။ ပုထုလောမမစ္ဆာတိ ပုထုလ-
ပတ္တေဟိ နာနာမစ္ဆေဟိ သမန္နာဂတာ။ အာဠာသကုန္တာဘိရုဒါတိ အာဠာ-
သဒါတေဟိ^၁ သကုဏေဟိ အဘိရုဒါ။ သုတိတ္တတိ သုန္ဒရတိတ္တာ။ ဒိဝိယာ
၈ ဟံသာတိ ခိဗ္ဗဟံသာ ၈။ သမ္ပတန္တိတိ မနုညရဝံ ရဝန္တာ ရုက္ခတော
ရုက္ခံ သမ္ပတန္တိ။ ဒိဗ္ဗာ ၈ ဂန္ဓာတိ တာသု ပေါက္ခရဏီသု သတတံ ခိဗ္ဗဂန္ဓာ
ဝါယန္တိ။ အဘိပတ္တယာနောတိ ပတ္တယန္တော ဝိစရာမိ။ တသ္မာတိ တေန
ကာရဏေန ပရက္ကမ္မ ဝိရိယံ ပဂ္ဂဟေတွာ တပေါ ကရောမိ၊ ဥပေါသထံ
ဥပဝသာမီတိ။

ဧဝံ ပုတ္တေ ရာဇာ အာဟ—

၂၇၆။ “တုံ လောဟိတက္ခော ဝိဟတန္တရံသော၊
အလင်္ကတော ကပ္ပိတကေသမသု။
သုရောသိတော လောဟိတစန္ဒနေန၊
ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာဝ ဒိသာ ပဘာသသိ။

၂၇၇။ ဒေဝိဗ္ဗိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ၊
သဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂိဘူတော။
ပုစ္ဆာမိ တံ နာဂရာဇေ'တမတ္ထံ၊
သေယျော ဣတော ကေန မနုဿလောကော”တိ။

တတ္ထ သုရောသိတောတိ သုဝိလိတ္တော။

အထဿ အာစိက္ခန္တော နာဂရာဇာ အာဟ—

၂၇၈။ “ဇနိန္ဒ နာညတြ မနုဿလောကာ၊
သုဗ္ဗိ ဝ သံဝိဇ္ဇတိ သံယမော ဝါ။
အဟဉ္စ လဒ္ဓါန မနုဿယောနိ၊
ကာဟာမိ ဇာတိမရဏဿ အန္တ”န္တိ။

တတ္ထ သုဗ္ဗိ ဝါတိ မဟာရာဇ အညတြ မနုဿလောကာ အမတမဟာ-
နိဗ္ဗာနသင်္ခါတာ သုဗ္ဗိ ဝါ သီလသံယမော ဝါ နတ္ထိ။ အန္တန္တိ မနုဿယောနိ^၂
လဒ္ဓါ ဇာတိမရဏဿ အန္တ ကရိဿာမီတိ တပေါ ကရောမီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အာဟ—

၁-အာဠာသကုန္တာဘိရုဒါတိ အာဠာသဒါတေဟိ (ဣ)၊ အာဠာသကုန္တာဘိရုဒါတိ
အာဠာသဒါတေဟိ (သျှာ)

၂၇၉။ “အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊
ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
နာရိယော စ ဒိသ္မာန တုဝဇ္ဇ နာဂ၊
ကာဟာမိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနိ”တိ။

တတ္ထ နာရိယော စာတိ ဣမာ တဝ နာဂကညာယော စ တုဝဇ္ဇ ဒိသ္မာ
ဗဟုနိ ပုညာနိ ကရိဿာမိတိ ဝဒတိ။

အထ နံ နာဂရာဇာ အာဟ—

၂၈၀။ “အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊
ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
နာရိယော စ ဒိသ္မာန မမဇ္ဇ ရာဇ၊
ကရောဟိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနိ”တိ။

တတ္ထ ကရောဟိတိ ကရေယျာသိ မဟာရာဇာတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဥဂ္ဂဿေနော ဂန္တုကာမော ဟုတွာ “နာဂရာဇ စိရံ ဝသိမှ၊
ဂမိဿာမာ”တိ အာပုတ္တိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “တေန ဟိ မဟာရာဇ
ယာဝဒိစ္ဆကံ ခနံ ဂဏှာဟိ”တိ ခနံ ဒဿေန္တော အာဟ—

၂၈၁။ “ဣဒဉ္စ မေ ဇာတရူပံ ပဟူတံ၊
ရာသိ သုဝဏ္ဏဿ စ တာလမတ္တာ။
ဣတော ဟရိတွာန သုဝဏ္ဏဃရာနိ၊
ကရဿု ရူပိယပါကာရံ ကရောန္တု။

၂၈၂။ မုတ္တာ စ ဝါဟသဟဿာနိ ပဉ္စ၊
ဝေဠုရိယမိဿာနိ ဣတော ဟရိတွာ။
အန္တေပုရေ ဘူမိယံ သန္တရန္တု၊
နိက္ကဒ္ဒမာ ဟေဟိတိ နိရဇာ စ။

၂၈၃။ ဧတာဒိသံ အာဝသ ရာဇသေဠု၊
ဝိမာနသေဠံ ဗဟု သောဘမာနံ။
ဗာရာဏသိ နဂရံ ဣဒ္ဓံ ဖိတံ၊
ရဇဉ္စ ကာရေဟိ အနောမပညာ”တိ။

တတ္ထ ရာသီတိ တေသု တေသု ဌာနေသု တာလပမာဏာ ရာသိယော။ သုဝဏ္ဏယရာနိတိ သုဝဏ္ဏဂေဟာနိ။ နိက္ကဋ္ဌမာတိ ဧဝံ တေ အန္တေပုရေ ဘူမိ နိက္ကဋ္ဌမာ စ နိရဇာ စ ဘဝိဿတိ။ တောဒိသန္တိ ဝေရူပံ သုဝဏ္ဏမယံ ရဇတ-
ပါကာရံ မုတ္တာဝေဠုရိယသန္တတဘူမိဘာဂံ။ ဖိတန္တိ ဖိတံ ဗာရာဏသိနဂရဉ္စ အာဝဿ။ အနောမပညာတိ အလာမကပည။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ အဓိဝါသေသိ။ အထ မဟာသတ္တော နာဂဘဝနေ ဘေရိံ စရာပေသိ “သဗ္ဗာ ရာဇပရိသာ ယာဝဒိစ္ဆကံ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိကံ ဓနံ ဂဏှန္တု”တိ။ ရညော စ အနေကေဟိ သကဋ္ဌသတေဟိ ဓနံ ပေသေသိ။ ရာဇာ မဟန္တေန ယသေန နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ ဂတော။ တတော ပဋ္ဌာယ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပတလံ သဟိရညံ ဇာတံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ပေါရာဏကပဏှိတာ နာဂသမ္ပတ္တိ” ပဟာယ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိသု”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အဟိတုဏှိကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သုမနာ ရာဟုလမာတာ၊ ဥဂ္ဂသေနော သာရိပုတ္တော၊ စမ္ပေယျနာဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စမ္ပေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

၁၁-မဟာပလောဘနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၇)

ဗြဟ္မလောကာ စရိတွာနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိသုဒ္ဓ-
သံကိလေသံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဣဓ ပန သတ္တာ “ဘိက္ခု မာတုဂါမော နာမေသ ဝိသုဒ္ဓသတ္တေပိ သံကိလိဋ္ဌေ ကရောတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယန္တိ ဣဋ္ဌပလောဘနေ ဝုတ္တနယေနေဝ အတိတဝတ္ထု ဝိတ္တာရိတဗ္ဗံ။ တဒါ ပန မဟာသတ္တော ဗြဟ္မလောကာ စရိတွာ ကာသိရညော ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရော နာမ အဟောသိ။ ဣတ္ထိနံ ဟတ္ထေ န သဏ္ဍာတိ၊ ပုရိသဝေသေန နံ ထညံ ပါယေန္တိ၊ ဈာနာဂါရေ ဝသတိ၊ ဣတ္ထိယော န ပဿတိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ စတဿော ဂါထာ အဘာသိ—

၂၀၄။ “ဗြဟ္မလောကာ စရိတွာန၊ ဒေဝပုတ္တော မဟိဒ္ဓိကော။
ရညော ပုတ္တော ဥဒပါဒိ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသု။

၂၀၅။ ကာမာ ဝါ ကာမသညာ ဝါ၊ ဗြဟ္မလောကေ န ဝိဇ္ဇတိ။
သွာဿု တာယေဝ သညာယ၊ ကာမေဟိ ဝိဇိဂုစ္ဆထ။

၂၀၆။ တဿ စန္ဒေပုရေ အာသိ၊ ဈာနာဂါရံ သုမာပိတံ။
သော တတ္ထ ပဋိသန္တိနော၊ ဧကော ရဟသိ ဈာယထ။

၂၀၇။ သ ရာဇာ ပရိဒေဝေသိ၊ ပုတ္တသောကေန အဋ္ဌိတော။
ဧကပုတ္တော စ'ယံ မယံ၊ န စ ကာမာနိ ဘုဉ္ဇတိ'တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသူတိ သဗ္ဗကာမာနံ သမိဒ္ဓိသု သမ္ပတ္တိသု ဌိတဿ^၁
ရညော ပုတ္တော ဟုတွာ ဧကော ဒေဝပုတ္တော နိဗ္ဗတ္တိ။ သွာဿုတိ သော^၂
ကုမာရော။ တာယေဝါတိ တာယ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတာယ ဈာနသညာယ
ဝေ။ သုမာပိတန္တိ ပိတရာ သုဠ၊ မနာပံ ကတွာ မာပိတံ။ ရဟသိ ဈာယထာတိ
မာတုဂါမံ အပဿန္တော ဝသိ။ ပရိဒေဝေသိတိ ဝိလပိ။

ပဉ္စမာ ရညော ပရိဒေဝနဂါထာ—

၂၀၈။ “ကော နု ခွေတ္တ ဥပါယော သော၊
ကော ဝါ ဇာနာတိ ကိဉ္ဇနံ။
ယော မေ ပုတ္တံ ပလောဘေယျ၊
ယထာ ကာမာနိ ပတ္တယေ”တိ။

တတ္ထ ကော နု ခွေတ္တ^၃ ဥပါယောတိ ကော နု ခေါ ခွေ တေဿ ကာမာနံ
ဘုဉ္ဇနဥပါယော။ “ကော နု ခေါ ဣရုပါယော သော”တိပိ ပါဌော၊ အဋ္ဌကထာယံ
ပန “ကော နု ခေါ ဧတံ ဥပဝသိတွာ ဥပလာပနကာရဏံ ဇာနာတိ”တိ
ပုတ္တံ။ ကော ဝါ ဇာနာတိ ကိဉ္ဇနန္တိ ကော ဝါ တေဿ ပလိဗောကောရဏံ
ဇာနာတိတိ အတ္ထော။

တတော ပရံ ဒိယနုဂါထာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာ—

၂၀၉။ “အဟု ကုမာရိ တတ္ထေဝ၊ ဝဏ္ဏရူပသမာဟိတာ။
ကုသလာ နစ္စဂိတဿ၊ ဝါဒိတေ စ ပဒက္ခိကာ။

၂၉၀။ သာ တတ္ထ ဥပသင်္ကမ္မ၊ ရာဇာနံ တေဒဗြဟ္မိ”တိ။

တတ္ထ အဟူတိ ဘိက္ခဝေ တတ္ထေဝ အန္တေပုရေ စူဠနာဠကာနံ အန္တရေ ကော
တရုဏကုမာရိကာ အဟောသိ။ ပဒေက္ခိဏာတိ သုသိက္ခိတာ။

“အဟံ ခေါ နံ ပလောဘေယျံ၊ သစေ ဘတ္တာ ဘဝိဿတိ”တိ—
ဥပခုဂါထာ ကုမာရိကာယ ဝုတ္တာ။

တတ္ထ သစေ ဘတ္တာတိ သစေ ဧသ မယံ ပတိ ဘဝိဿတိတိ။

၂၉၁။ တံ တထာဝါဒိနိ ဓာဇာ၊ ကုမာရိ ဇေတဒဗြဟ္မိ။
တွညေဝ နံ ပလောဘေဟိ၊ တဝ ဘတ္တာ ဘဝိဿတိတိ။

တတ္ထ တဝ ဘတ္တာတိ တဝေသ ပတိ ဘဝိဿတိ၊ တွညေဝ တဿ
အဂ္ဂမဟေသိ ဘဝိဿသိ၊ ဂစ္ဆ နံ ပလောဘေဟိ၊ ကာမရသံ ဇာနာပေဟိတိ။

ဧဝံ ဝတွာ ရာဇာ “ဇုမိဿာ ကိရ ဩကာသံ ကရေန္တု”တိ ကုမာရဿ
ဥပဋ္ဌာကာနံ ပေသေသိ။ သာပစ္စုသကာလေ ဝိဏံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ကုမာရဿ
သယနဂစ္ဆသံ ဗဟိ အဝိဇ္ဇရေ ဌတွာ အဂ္ဂနခေဟိ ဝိဏံ ဝါဒေန္တိ မဓုရသရေန
ဂါယိတွာ တံ ပလောဘေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ အာဟ—

၂၉၂။ “သာ စ အန္တေပုရံ ဂန္ဓာ၊ ဗဟံ ကာမုပသံဟိတံ။
ဟဒယင်္ဂမာ ပေမနီယာ၊ စိတြာ ဂါထာ အဘာသထ။

၂၉၃။ တဿာ စ ဂါယမာနာယ၊ သဒ္ဓိ သုတွာန နာရိယာ။
ကာမစ္ဆန္တ’ဿ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဇနံ သော ပရိပုစ္ဆထ။

၂၉၄။ ကဿေ’သော သဒ္ဓေါ ကော ဝါ သော၊ ဘဏတိ ဥစ္စာဝစံ ဗဟံ။
ဟဒယင်္ဂမံ ပေမနီယံ၊ အဟော ကဏ္ဍသုခံ မမ။

၂၉၅။ သော ခေါ ပမဒါ ဒေဝ၊ ခိဇ္ဇာ သော အနုပ္ပိကာ။
သစေ တံ ကာမေ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဘိယျော ဘိယျော ဆာဒေယျ၊ တံ။

၂၉၆။ ဇုဃံ အာဂစ္ဆတော’ရေန၊ အဝိဇ္ဇရမိ ဂါယတု။
အဿမဿ သမိပမိ၊ သန္တိကေ မယ ဂါယတု။

၂၉၇။ တိရောကုဋ္ဌမိ ဂါယိတွာ၊ ဈာနာဂါရမိ ပါဝိသိ။
ဗန္ဓိ နံ အနုပုဗ္ဗေန၊ အာရညမိဝ ကုဉ္ဇရံ။

- ၂၉၈။ တဿ ကာမရသံ ဥတွာ၊ ဣဿာဓမ္မော အဇာယထ။
‘အဟမေဝ ကာမေ ဘုဇ္ဇေယျံ၊ မာ အညော ပုရိသော အဟု’။
- ၂၉၉။ တတော အသိံ ဂဟေတွာန၊ ပုရိသေ ဟန္တံ ဥပက္ကမိ။
အဟမေဝေကော ဘုဇ္ဇိဿံ၊ မာ အညော ပုရိသော သိယာ။
- ၃၀၀။ တတော ဇာနပဒါ သဗ္ဗေ၊ ဝိက္ကန္တိံသု သမာဂတာ။
ပုတ္တော ဘျာယံ မဟာရာဇ၊ ဇနံ ဟေဋ္ဌေတျ’ဗ္ဗသကံ။
- ၃၀၁။ တဉ္စ ရာဇာဝိဝါဟေသိ၊ သမ္ပာ ရဋ္ဌာ စ ခတ္တိယော။
ယာဝတာ ဝိဇိတံ မယံ၊ န တေ ဝတ္ထဗ္ဗ တာဝဒေ။
- ၃၀၂။ တတော သော ဘရိယမာဒါယ၊ သမုဒ္ဒံ ဥပသင်္ကမိ။
ပဏ္ဏသလံ ကရိတွာန၊ ဝနမုဇ္ဈာယ ပါရိသိ။
- ၃၀၃။ အထေ’တ္ထ ဣသိ မာဂန္တိ၊ သမုဒ္ဒံ ဥပရူပရိ။
သော တဿ ဂေဟံ ပါဝေက္ခိ၊ ဘတ္တကာလေ ဥပဋ္ဌိတေ။
- ၃၀၄။ တဉ္စ ဘရိယာ ပလောဘေသိ၊ ပဿ ယာဝ သုဒါရုဏံ။
စုတော သော ဗြဟ္မစရိယမ္ပာ၊ ဣဒ္ဓိယာ ပရိဟာယထ။
- ၃၀၅။ ရာဇပုတ္တော စ ဥဇ္ဈာတော၊ ဝနမူလဖလံ ဗဟုံ။
သယံ ကာဇေန အာဒါယ၊ အဿမံ ဥပသင်္ကမိ။
- ၃၀၆။ ဣသိ စ ခတ္တိယံ ဒိသ္မာ၊ သမုဒ္ဒံ ဥပသင်္ကမိ။
‘ဝေဟာယသံ ဂမိဿ’န္တိ၊ သီဒတေ သော မဟဏ္ဏဝေ။
- ၃၀၇။ ခတ္တိယော စ ဣသိံ ဒိသ္မာ၊ သီဒမာနံ မဟဏ္ဏဝေ။
တဿေဝ အနုကမ္ပာယ၊ ဣမာ ဂါထာ အဘာသထ။
- ၃၀၈။ အဘိဇ္ဇမာနေ ဝါရိသ္မိံ၊ သယံ အာဂမ္မ ဣဒ္ဓိယာ။
မိဿိဘာဝိ’တ္ထိယာ ဂန္တော၊ သံသီဒသိ မဟဏ္ဏဝေ။
- ၃၀၉။ အာဝဇ္ဇနီ မဟာမာယာ၊ ဗြဟ္မစရိယဝိကောပနာ။
သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာန၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ။
- ၃၁၀။ အနလာ မုဒုသမ္ဘာသာ၊ ဒုပ္ပုရာ တာ နဒိသမာ။
သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာန၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ။

၃၁၁။ ယံ တော ဥပသေဝန္တိ၊ ဆန္ဒသာ ဝါ ဓနေန ဝါ။
ဇာတဝေဒေါဝ သံ ဌာနံ၊ ခိပ္ပံ အနုဒဟန္တိ တံ။

၃၁၂။ ခတ္တိယဿ ဝစော သုတွာ၊ ဣသိဿ နိဗ္ဗိဒါ အဟု။
လဒ္ဓါ ပေါရာဏကံ မဂ္ဂံ၊ ဂစ္ဆတေ သော ဝိဟာယသံ။

၃၁၃။ ခတ္တိယော စ ဣသိံ ဒိသ္မာ၊ ဂစ္ဆမာနံ ဝိဟာယသံ။
သံဝေဂံ အလာဘီ မီရော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမရောစယိ။

၃၁၄။ တတော သော ပဗ္ဗဇိတွာန၊ ကာမရာဂံ ဝိရာဇယိ။
ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတွာ၊ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟူ”တိ။

တတ္ထ အန္တေပုရန္တိ ကုမာရဿ ဝသနဌာနံ။ ဗဟုန္တိ ဗဟုံ နာနပ္ပကာရံ။
ကာမုပသံဟိတန္တိ ကာမနိဿိတံ ဂိတံ ပဝတ္တယမာနာ။ ကာမစ္ဆန္တ’ဿာတိ
အဿ အနိတ္တိဂန္ဓကုမာရဿ ကာမစ္ဆန္တော ဥပဇ္ဇိ။ ဇနန္တိ အတ္တနော သန္တိ-
ကာဝစရံ ပရိစာရိကဇနံ။ ဥစ္စာဝစန္တိ ဥဂ္ဂတဉ္စ အနုဂ္ဂတဉ္စ။ ဘုဉ္ဇေယျာတိ သစေ
ဘုဉ္ဇေယျာသိ။ ဆာဒေယျ၊ တန္တိ ဇေတေ ကာမာ နာမ တဝ ရုစ္စေယျ။ သော
“ပမဒါ”တိ ဝစနံ သုတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ ဣတရာ ပုနဒိဝသေပိ ဂါယိ။
ဧဝံ ကုမာရော ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ တဿာ အာဂမနံ ရောစေန္တော
ပရိစာရိကေ အာမန္တေတွာ “ဣဃံ”တိ ဂါထမာဟ။

တိရောကုနုဒ္ဓိတိ သယနဂပ္ပကုဋဿ ဗဟိ။ မာ အညောတိ အညော ကာမေ
ပရိဘုဉ္ဇန္တော ပုရိသော နာမ မာ သိယာ။ ဟန္တိ၊ ဥပက္ကမိတိ အန္တရိယံ ဩတ-
ရိတွာ မာရေတုံ အာရဘိ။ ဝိကန္တိ’သုတိ ကုမာရေန ကတိပယေသု ပုရိသေသု
ပဟတေသု ပုရိသာ ပလာယိတွာ ဂေဟာနိ ပဝိသိ’သု။ သော ပုရိသေ အလ-
ဘန္တောထောက်ဝိဿမိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇင်္ဂဏေ သန္တိပတိတွာ ဥပက္ခောသိ’သု။
ဇနံ ဟေဋ္ဌေတျ’ဉ္ဇသကန္တိ နိရပရာဓံ ဇနံ ဟေဋ္ဌေတိ။ တံ ဂဏှာပေထာတိ ဝဒိ’သု။
ရာဇာ ဥပါယေန ကုမာရံ ဂဏှာပေတွာ “ဣမဿ ကိံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။
“ဒေဝ အညံ နတ္ထိ၊ ဣမံ ပန ကုမာရံ တာယ ကုမာရိကာယ သဒ္ဓိံ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေတုံ
ဝနုတိ”တိ ဝုတ္တေ တထာ အကံသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ “တဉ္စာ”တိ-
အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝိဝါဟေသိတိ’ ပဗ္ဗာဇေသိ။ န တေ ဝတ္ထဗ္ဗ တာဝဒေတိ
ယတ္ထကံ မယံ ဝိဇိတံ၊ တတ္ထကေ တယာ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ဥဉ္စာယာတိ ဖလာ-
ဖလတ္ထာယ။

တသ္မိံ ပန ဝနံ ပဝိဋ္ဌေ ဣတရာ ယံ တတ္ထ ပစိတဗ္ဗယုတ္တကံ အတ္ထိ၊ တံ ပစိတွာ တဿာဂမနံ ဩလောကေန္တိ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ နိသီဒတိ။ ဧဝံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ ဧကဒိဝသံ အန္တရဒိပကဝါသီ ဧကော ဣဒ္ဓိမန္တတာပသော အဿမပဒတော နိက္ခမိတွာ မဏိဖလကံ ဝိယ ဥဒကံ မဒ္ဒမာနောဝ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆန္တော ပဏ္ဏသာလာယ ဥပရိဘာဂံ ပတွာ ဓူမံ ဒိသွာ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ မနဿာ ဝသန္တိ မညေ”တိ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ ဩတရိ။ သာ တံ ဒိသွာ နိသီဒါပေတွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ ဣတ္ထိကုတ္တံ ဒဿေတွာ တေန သဒ္ဓိံ အနာစာရံ အစရိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ “အထေ’တ္တာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဣသိ မာဂန္တိတိ ဣသိ အာဂန္တိ။ သမုဒ္ဓံ ဥပဂူပရိတိ သမုဒ္ဓဿ မတ္တကမတ္တကေန။ ပဿ ယာဝ သုဒါရုဏန္တိ ပဿတ ဘိက္ခဝေ တာယ ကုမာရိကာယ ယာဝ သုဒါရုဏံ ကမ္မံ ကတန္တိ အတ္ထော။

သာယန္တိ သာယနသမယေ။ ဒိသွာတိ တံ ဝိဇဟိတုံ အသက္ကောန္တော သကလဒိဝသံ တတ္ထေဝဟုတွာ သာယနသမယေ ရာဇပုတ္တံ အာဂတံ ဒိသွာ ပလာယိတုံ “ဝေဟာယသံ ဂမိဿ”န္တိ ဥပ္ပတနာကာရံ ကရောန္တော ပတိတွာ မဟဏ္ဏဝေ သီဒတိ။ ဣသိံ ဒိသွာတိ အနုဗန္ဓမာနော ဂန္တော ပဿိတွာ။ အနုကမ္မာယာတိ သစာယံ ဘူမိယာ အာဂတော အဘဝိဿ၊ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသေယျ၊ အာကာသေန အာဂတော ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ သမုဒ္ဓေ ပတိတောပိ ဥပ္ပတနာကာရမေဝ ကရောတိတိ အနုကမ္မံ ဥပ္ပါဒေတွာ တဿေဝ အနုကမ္မာယ အဘာသထ။ တာသံ ပန ဂါထာနံ အတ္ထော တိကနိပါတေ ဝုတ္တောယေဝ။ နိဗ္ဗိဒါ အဟူတိ ကာမေသု နိဗ္ဗေဒေါ ဇာတော။ ပေါရာဏကံ မဂ္ဂန္တိ ပုဗ္ဗေ အဓိဂတံ ဈာနဝိသေသံ။ ပဗ္ဗဇိတွာနာတိ တံ ဣတ္ထိံ မနဿာဝါသံ နေတွာ နိဝတ္တိတွာ အရညေ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ကာမရာဂံ ဝိရာဇယိ၊ ဝိရာဇေတွာ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသီတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမံ ပဋိစ္စ ဝိသုဒ္ဓသတ္တာပိ သံကိလိဿန္တိ”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပတ္တော။ တဒါ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရေ အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာပလောဘနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဧကောဒသမာ။

၁၂-ပဉ္စပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၈)

၃၁၅-၃၃၆။ ပဉ္စပဏ္ဍိတဇာတကံ မဟာဥမဏေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ပဉ္စပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒွါဒသမာ။

၁၃-ဟတ္ထိပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၀၉)

စီရဿံ ဝတ ပဿာမာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာ-
ဘိနိက္ခမနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊
ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဧသုကာရိ နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ တဿ
ပုရောဟိတော ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ဝိယသဟာယော၊ တေ ဥဘောပိ
အပုတ္တကာ အဟေသုံ။ တေ ဧကဒိဝသံ သုခဿယနေ နိသိန္နာ မန္တယိံသု
“အမှာကံ ဣဿရိယံ မဟန္တံ၊ ပုတ္တော ဝါ မိတာ ဝါ နတ္ထိ၊ ကိံ န ခေါ
ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ တတော ရာဇာ ပုရောဟိတံ အာဟ “သဗ္ဗ သစေ တဝ ဂေဟေ
ပုတ္တော ဇာယိဿတိ၊ မမ ရဇဿ သာမိကော ဘဝိဿတိ၊ သစေ မမ ပုတ္တော
ဇာယိဿတိ၊ တဝ ဂေဟေ ဘောဂါနံ သာမိကော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဧဝံ
ဥဘောပိ အညမညံ သင်္ကရိသု။

အထေကဒိဝသံ ပုရောဟိတော ဘောဂဂါမံ ဂန္ဓာ အာဂမနကာလေ ဒက္ခိဏ-
ဒွါရေန နဂရံ ပဝိသန္တော ဗဟိနဂရေ ဧကံ ဗဟုပုတ္တိကံ နာမ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိံ ပဿိ။
တဿာ သတ္တ ပုတ္တာ သဗ္ဗေဝ အရောဂါ၊ ဧကော ပစနဘာဇနကပလ္လံ ဂဏှိ၊
ဧကော သယနကဋ္ဌသာရကံ၊ ဧကော ပုရတော ဂစ္ဆတိ၊ ဧကော ပစ္ဆတော၊
ဧကော အင်္ဂုလိံ ဂဏှိ၊ ဧကော အင်္ဂေ နိသိန္နော၊ ဧကော ခန္တေ။ အထ နံ ပုရော-
ဟိတော ပုစ္ဆိ “ဘဒ္ဒေ ဣမေသံ ဒါရကာနံ ပိတာ ကုဟိ”န္တိ။ သာမိ ဣမေသံ ပိတာ
နာမ နိဗဒ္ဓေါ နတ္ထိတိ။ ဧဝရူပေ သတ္တ ပုတ္တေ ကိန္တိ ကတွာ အလတ္တာတိ။ သာ
အညံ ဂဟဏံ အပဿန္တိ နဂရဒွါရေ ဌိတံ နိဂြောဓေက္ခံ ဒဿေတွာ “သာမိ
တေသ္မိံ နိဂြောဓေ အဓိဝတ္တာယ ဒေဝတာယ သန္တိကေ ပတ္တေတွာ လဘိံ၊
တောယ မေ ပုတ္တာ ဒိန္နာ”တိ အာဟ။ ပုရောဟိတော “တေန ဟိ ဂစ္ဆ တွ”န္တိ

ရထား ဩရုယ နိဂြောဓမူလံ ဂန္ဓာ သာခါယ ဂဟေတွာ စာလေတွာ “အန္တော
ဒေဝတေ တံ ရညော သန္တိကာ ကံ” နာမ န လာဘသိ၊ ရာဇာ တေ အနု-
သံဝစ္ဆရံ သဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဗလိကမ္ပံ ကရေတိ၊ တဿ ပုတ္တံ န ဒေသိ၊
တောယ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိယာ တဝ ကော ဥပကာရော ကတော၊ ယေနဿာ သတ္တ
ပုတ္တေ အဒါသိ၊ သစေ အမှာကံ ရညော ပုတ္တံ န ဒေသိ၊ ဣတော တံ သတ္တမေ
ဒိဝသေ သမူလံ ဆိန္ဒာပေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ကာရေဿာမီ”တိ ရုက္ခဒေဝတံ
တဇ္ဇေတွာ ပက္ကာမိ။ သော ဧတေန နိယာမေနော ပုနဒိဝသေပီတိ ပဋိပါဋိယာ
ဆ ဒိဝသေ ကထေသိ။ ဆဋ္ဌေ ပန ဒိဝသေ သာခါယ ဂဟေတွာ “ရုက္ခဒေဝတေ
အဇ္ဇေကရတ္ထိမတ္တကမေဝ သေသံ၊ သစေ မေ ရညော ပုတ္တံ န ဒေသိ၊ သွေ တံ
နိဋ္ဌာပေဿာမီ”တိ အာဟ။

ရုက္ခဒေဝတာ အာဝဇ္ဇေတွာ တံ ကာရဏံ တထတော ဥတွာ “အယံ
ဗြာဟ္မဏော ပုတ္တံ အလဘန္တော မမ ဝိမာနံ နာသေဿတိ၊ ကေန န ခေါ
ဥပါယေန တဿ ပုတ္တံ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စတုန္တံ မဟာရာဇာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ
တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တေ “မယံ တဿ ပုတ္တံ ဒါတုံ န သက္ခိဿာမာ”တိ
ဝဒိံသု။ အဋ္ဌဝိသတိယက္ခသေနာပတိနံ သန္တိကံ အဂမာသိ၊ တေပိ တထေ-
ဝါဟံသု။ သက္ကဿ ဒေဝရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ ကထေသိ။ သောပိ “လဘိဿတိ
န ခေါ ရာဇာ အနုစ္ဆရိကေ ပုတ္တေ၊ ဥဒါဟု နော”တိ ဥပဓာရေန္တော ပုညဝန္တေ
စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တေ ပဿိ။ တေ ကိရ ပုရိမဘဝေ ဗာရာဏသိယံ ပေသကာရာ
ဟုတွာ တေန ကမ္ပေန လဒ္ဓကံ ပဉ္စကောဋ္ဌာသံ ကတွာ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ
ပရိဘုဉ္ဇိံသု၊ ပဉ္စမံ ဂဟေတွာ ဧကတောဝ ဒါနံ အဒံသု။ တေ တတော စုတာ
တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိံသု၊ တတော ယာမဘဝနေတိ ဧဝံ အနုလောမပဋိ-
လောမံ ဆသု ဒေဝလောကေသု သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တာ ဝိစရန္တိ။ တဒါ ပန
နေသံ တာဝတိံသဘဝနတော စဝိတွာ ယာမဘဝနံ ဂမနဝါရော ဟောတိ။
သက္ကော တေသံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပက္ခောသိတွာ “မာရိသာ တုမှေဟိ မနုဿ-
လောကံ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ၊ သေကာရိရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုန္တိမိ နိဗ္ဗတ္တ-
ထာ”တိ အာဟ။ တေ တဿ ဝစနံ သုတွာ “သာဓု ဒေဝ ဂမိဿာမ၊ န
ပနမှာကံ ရာဇကုလေနတ္ထော၊ ပုရောဟိတဿ ဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒဟရ-
ကာလေယေဝ ကာမေ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ ဝဒိံသု။ သက္ကော
“သာဓု”တိ တေသံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ အာဂန္ဓာ ရုက္ခဒေဝတာယ တမတ္ထံ
အာရောစေသိ။ သာ တုဋ္ဌမာနသာ သက္ကံ ဝဋ်တွာ အတ္တနော ဝိမာနမေဝ
ဂတာ။

ပုရောဟိတောပိ ပုနဒိဝသေ ဗလဝပုရိသေ သန္တိပါတာပေတွာ ဝါသိဖရသု-
 အာဒိနိ ဂါဟာပေတွာ ရုက္ခမူလံ ဂန္တာ ရုက္ခသာခါယ ဂဟေတွာ “အဗ္ဘော
 ဒေဝတေ အဇ္ဇေ မယံ တံ ယာစန္တဿ သတ္တမော ဒိဝသော၊ ဣဒါနိ တေ
 နိဋ္ဌာနကာလော”တိ အာဟ။ တတော ရုက္ခဒေဝတာ မဟန္တေနာနဘာဝေန
 ခန္တဝိဝရတော နိက္ခမိတွာ မဓုရသရေန တံ အာမန္တေတွာ “ဗြာဟ္မဏ တိဋ္ဌတု
 ဧကော ပုတ္တော၊ စတ္တာရော တေ ပုတ္တေ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ မမ ပုတ္တေ-
 နတ္ထော နတ္ထိ၊ အမှာကံ ရညော ပုတ္တံ ဒေဟိတိ။ တုယံယေဝ ဒေမိတိ။ တေန
 ဟိ မမ ခွေ၊ ရညော ခွေ ဒေဟိတိ။ ရညော န ဒေမိ၊ စတ္တာရောပိ တုယုမေဝ
 ဒမ္မိ၊ တယာ စ လဒ္ဓမတ္တာဝ ဘဝိဿန္တိ၊ အဂါရေ ပန အဋ္ဌတွာ ဒဟရကာလေ-
 ယေဝ ပဗ္ဗဇိဿန္တိတိ။ တံ မေ ကေဝလံ ပုတ္တေ ဒေဟိ၊ အပဗ္ဗဇနကာရဏံ ပန
 အမှာကံ ဘာရောတိ။ သာ တဿ ပုတ္တဝရံ ဒတွာ အတ္တနော ဘဝနံ ပါဝိသိ။
 တတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝတာယ သက္ကာရော မဟာ အဟောသိ။

ဇေဋ္ဌကဒေဝပုတ္တော စဝိတွာ ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ၊
 တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “ဟတ္ထိပါလော”တိ နာမံ ကတွာ အပဗ္ဗဇနတ္ထာယ
 ဟတ္ထိဂေါပကေ ပဋိစ္ဆာပေသုံ။ သော တေသံ သန္တိကေ ဝေုတိ။ တဿ ပဒသာ
 ဂမနကာလေ ဒုတိယော စဝိတွာ အဿာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿပိ ဇာတ-
 ကာလေ “အဿပါလော”တိ နာမံ ကရိသု။ သော အဿဂေါပကာနံ
 သန္တိကေ ဝေုတိ။ တတိယဿ ဇာတကာလေ “ဂေါပါလော”တိ နာမံ
 ကရိသု။ သော ဂေါပါလေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေုတိ။ စတုတ္ထဿ ဇာတကာလေ
 “အဇပါလော”တိ နာမံ ကရိသု။ သော အဇပါလေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေုတိ။ တေ
 ပုရိမန္တယ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ အဟေသုံ။

အထ နေသံ ပဗ္ဗဇိတဘယေန ရညော ဝိဇိတာ ပဗ္ဗဇိတေ နိဟရိသု။
 သကလကာသိရဋ္ဌေ ဧကပဗ္ဗဇိတောပိ နာဟောသိ။ တေ ကုမာရာ အတိ-
 ဖရုသာ အဟေသုံ၊ ယာယ ဒိသာယ ဂစ္ဆန္တိ၊ တာယ အာဟရိယမာနံ ပဏ္ဍာ-
 ကာရံ ဝိလုဗ္ဗန္တိ။ ဟတ္ထိပါလဿ သောဋ္ဌသဝဿကာလေ ကာယသမ္ပတ္တိံ
 ဒိသွာ ရာဇေ စ ပုရောဟိတော စ “ကုမာရာ မဟလ္လကာ ဇာတာ၊ ဆတ္တုဿာ-
 ပနသမယော၊ တေသံ ကိံ န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ မန္တေတွာ “ဧတေ အဘိ-
 သိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ အတိဿရာ ဘဝိဿန္တိ၊ တတော တတော
 ပဗ္ဗဇိတာ အာဂမိဿန္တိ၊ တေ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ၊ ဧတေသံ ပဗ္ဗဇိတကာလေ
 ဇနပဒေါ ဥလ္လောဋ္ဌော ဘဝိဿတိ၊ ဝိမံသိဿာမ တာဝ နေ၊ ပစ္ဆာ အဘိ-
 သိဋ္ဌိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ဥဘောပိ ဣသိဝေသံ ဂဟေတွာ ဘိက္ခံ စရန္တာ

ဟတ္ထိပါလဿ ကုမာရဿ နိဝေသနဒ္ဓါရံ အဂမံသု။ ကုမာရော တေ
ဒိသ္ဗာဝ တုဋ္ဌော ပသန္ဓော ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ တိဿော ဂါထာ
အဘာသိ—

၃၃၇။ “စိရဿံ ဝတ ပဿာမ၊ ပြာဟ္မဏံ ဒေဝဝဏ္ဏိနံ။
မဟာဇဉ် ခါရိဓရံ၊ ပင်္ကဒန္တံ ရဇသိရံ။

၃၃၈။ စိရဿံ ဝတ ပဿာမ၊ ဣသိံ ဓမ္မရဏေ ရတံ။
ကာသာယဝတ္ထဝသနံ၊ ဝါကစိရံ ပဋိစ္ဆိဒံ။

၃၃၉။ အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ ပဋိဂဏှာတု နော ဘဝံ။
အဋ္ဌေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဋ္ဌိံ ကုရုတု နော ဘဝ”န္တိ။

တတ္ထ ပြာဟ္မဏန္တိ ဗာဟိတပါပပြာဟ္မဏံ။ ဒေဝဝဏ္ဏိနန္တိ သေဋ္ဌဝဏ္ဏိနံ
သောရတပံ ပရမတိက္ခိန္ဓိယံ^၁ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ ဥပဂတန္တိ အတ္ထော။ ခါရိဓရန္တိ^၂
ခါရိဘာရဓရံ။ ဣသိန္တိ သီလက္ခန္ဓာဒယော ပရိယေသိတွာ ဌိတံ။ ဓမ္မရဏေ ရတန္တိ
သုစရိတကောဋ္ဌာသေ အဘိရတံ။ “အာသန”န္တိ ဣဒံ တေသံ နိသိဒနတ္ထာယ
အာသနံ ပညပေတွာ ဂန္ဓောဒကဉ္စ ပါဒဗ္ဗန္ဓနဉ္စ ဥပနေတွာ အာဟ။ အဋ္ဌေတိ
ဣမေ သဗ္ဗေပိ အာသနာဒယော အဋ္ဌေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ။ ကုရုတု နောတိ
ဣမေ နော အဋ္ဌေ ဘဝံ ပဋိဂဏှတူတိ။

ဧဝံ သော တေသု ဧကေကံ ဝါရေနာဟ။ အထ နံ ပုရောဟိတော အာဟ
“တာတ ဟတ္ထိပါလ တံ အမေ ‘ကေ ဣမေ’တိ မညမာနော ဧဝံ ကထေသိ”တိ။
ဟေမဝန္တကာ^၃ ဣသယောတိ။ န မယံ တာတ ဣသယော၊ သေ ရာဇော ဒေသု-
ကာရိ၊ အဟံ တေ ပိတာ ပုရောဟိတောတိ။ အထ ကဿ ဣသိဝေသံ
ဂဏှိတ္တာတိ။ တဝ ဝိမံသနတ္ထာယာတိ။ မမ ကိံ ဝိမံသထာတိ။ သစေ အမေ
ဒိသ္ဗာ န ပဗ္ဗဇိဿသိ၊ အထ တံ ရဇဇေ အဘိသိဉ္စိတံ အာဂတာမှာတိ။ တာတ
န မေ ရဇဇေနတ္ထော၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟန္တိ။ အထ နံ ပိတာ “တာတ ဟတ္ထိပါလ
နာယံ ကာလော ပဗ္ဗဇာယာ”တိ ဝတွာ ယထာဇ္ဈာသယံ အနုသာသန္ဓော
စတုတ္ထဂါထမာဟ—

၁-ပရိဝါရိတိန္ဓိယံ (သီ)၊ ပရိမာရိတိန္ဓိယံ (ဣ)၊ ပရမာနိတိန္ဓိယံ (သျှာ)

၂-ဘာရဓရန္တိ (ဣ)

၃-ဟေမဝတကာ (သီ၊ ဣ)

၃၄၀။ “အဓိစ္စ ဝေဒေ ပရိယေသ ဝိတ္တံ၊
 ပုတ္တေ ဂေဟေ တာတ ပတိဋ္ဌပေတွာ။
 ဂန္ဓေ ရသေ ပစ္စနဘုယျ သဗ္ဗံ၊
 အရညံ သာဓု မုနိ သော ပသက္ခော”တိ။

တတ္ထ အဓိစ္စာတိ သဇ္ဈာယိတွာ။ ပုတ္တေတိ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ နာဂူကေ ဝါရေန ဥပဋ္ဌာပေတွာ ပုတ္တဓိတာဟိ ဝနိတွာ တေ ပုတ္တေ ဂေဟေ ပတိဋ္ဌာ-
 ပေတွာတိ အက္ခော။ သဗ္ဗန္တိ ဧတေ စ ဂန္ဓရသေ သေသဉ္စ သဗ္ဗံ ဝတ္ထုကာမံ
 အနုဘဝိတွာ။ အရညံ သာဓု မုနိ သော ပသက္ခောတိ ပစ္စာ မဟလ္လကကာလေ
 ပဗ္ဗဇိတဿ အရညံ သာဓု လဒ္ဓကံ ဟောတိ။ ယော ဧဝရူပေ ကာလေ ပဗ္ဗဇတိ၊
 သော မုနိ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ အရိယေဟိ ပသက္ခောတိ ဝဒတိ။

တတော ဟတ္ထိပါလော ဂါထမာဟ—

၃၄၁။ “ဝေဒါ န သစ္စာ န စ ဝိတ္တလာဘော၊
 န ပုတ္တလာဘေန ဇရံ ဝိဟန္တိ။
 ဂန္ဓေ ရသေ မုစ္စနမာဟု သန္တော၊
 သကမ္မုနာ ဟောတိ ဖလူပပတ္တိ”တိ။

တတ္ထ န သစ္စာတိ ယံ သဂ္ဂဉ္စ မဂ္ဂဉ္စ ဝဒန္တိ၊ န တံ သာဓေန္တိ၊ တုစ္ဆာ နိဿာရာ
 နိပ္ပလာ။ န စ ဝိတ္တလာဘောတိ ဓနလာဘောပိ ပဉ္စသာဓာရဏတ္တာသဗ္ဗော
 ဧကသဘာဝေါ န ဟောတိ။ ဇရန္တိ တာတ ဇရံ ဝါ ဗျာဓိမရဏံ ဝါ န ကောစိ
 ပုတ္တလာဘေန ပဋိဗာဟိတုံ သမက္ခော နာမ အတ္ထိ။ ဒုက္ခမူလာ ဟေတေ
 ဥပဓယော။ ဂန္ဓေ ရသေတိ ဂန္ဓေ စ ရသေ စ သေသေသု အာရမ္မဏေသု စ
 မုစ္စနံ မုတ္တိမေဝ ဗုဒ္ဓါဒယော ပဏှိတာ ကထေန္တိ။ သကမ္မုနာတိ အတ္တနာ
 ကတကမ္မေနေဝ သတ္တာနံ ဖလူပပတ္တိ ဖလနိပ္ပတ္တိ ဟောတိ။ ကမ္မဿကာ ဟိ
 တာတ သတ္တာတိ။

ကုမာရဿ ဝစနံ သုတွာ ရာဇော ဂါထမာဟ—

၃၄၂။ “အဒ္ဓါ ဟိ သစ္စံ ဝစနံ တဝေတံ၊
 သကမ္မုနာ ဟောတိ ဖလူပပတ္တိ။
 ဇိဏ္ဏာ စ မာတာပိတရော တဝိမေ၊
 ပဿေယျံ တံ ဝဿသတံ အရောဂ”န္တိ။

တတ္ထ ဝဿသတံ အရောဂန္တိ ဧတေ ဝဿသတံ အရောဂံ တံ ပဿေယျု၊
တုမ္ပိ ဝဿသတံ ဇီဝန္တော မာတာပိတရော ပေါသဿူတိ ဝဒတိ။

တံ သုတွာ ကုမာရော “ဒေဝ တံ ကိံ နာမေတံ ဝဒသိ”တိ ဝတွာ ဒွေ
ဂါထာ အဘာသိ—

၃၄၃။ “ယဿ’ဿ သက္ခိ မရဏေန ရာဇ၊
ဇရာယ မေတ္တိ နရဝီရသေဋ္ဌ။
ယော စာပိ ဇညာ န မရိဿံ ကဒါစိ၊
ပဿေယျု တံ ဝဿသတံ အရောဂံ။

၃၄၄။ ယထာပိ နာဝံ ပုရိသော ဒကမ္ပိ၊
ဧရေတိ စေ နံ ဥပနေတိ တီရံ။
ဧဝမ္ပိ ဗျာဓိ သတတံ ဇရာ စ၊
ဥပနေတိ မစ္စံ ဝသမန္တကဿာ”တိ။

တတ္ထ သက္ခိတိ မိတ္တဓမ္မော။ မရဏေနာတိ ဒတ္တော မတော မိတ္တော^၁
မတောတိ သမ္ပုတိမရဏေန။ ဇရာယာတိ ပါကဋ္ဌဇရာယ ဝါ^၂ သမ္ပိ ယဿ
မေတ္တိ ဘဝေယျ။ ယဿေတံ မရဏဉ္စ ဇရာ စ မိတ္တဘာဝေန နာဂစ္ဆေယျာတိ^၃
အတ္တော။ ဧရေတိ စေ နန္တိ မဟာရာဇ ယထာ နာမ ပုရိသော နဒိတိတ္ထေ
ဥဒကမ္ပိ နာဝံ ဌပေတွာ ပရတီရဂါမိ^၄ ဇနံ အာရောပေတွာ သစေ အရိတ္တေန
ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော ဖိယေန ကမ္ပန္တော စာလေတိ ဃဇ္ဇေတိ၊ အထ နံ ပရတီရံ
နေတိ၊ ဧဝံ ဗျာဓိ ဇရာ စ နိစ္စံ အန္တကဿ မစ္စုနော ဝသံ ဥပနေတိယေဝါတိ။

ဧဝံ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဇီဝိတသင်္ခါရဿ ပရိတ္တဘာဝံ ဒဿေတွာ
“မဟာရာဇ တုမေ တိဋ္ဌထ၊ တုမေဟိ သမ္ပိ ကထယန္တမေဝ မံ ဗျာဓိဇရာ-
မရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ ရာဇာနဉ္စ ပိတရဉ္စ
ဝန္တိတွာ အတ္တနော ပရိစာရကေ ဂဟေတွာ မာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ
“ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ နဂရတော နိက္ခမိ၊ “ပဗ္ဗဇော နာမေသာ သောဘနာ
ဘဝိဿတိ”တိ ဟတ္ထိပါလကုမာရေန သမ္ပိ မဟာဇနော နိက္ခမိ။ ယောဇနိကာ
ပရိသာ အဟောသိ။ သော တာယ ပရိသာယ သမ္ပိ ဂင်္ဂါယ တီရံ ပတွာ
ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ ဩလောကေတွာ ကသိဏပရိကမ္ပံ ကတွာ ဈာနာနိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ

၁-မိတ္တော (က) ၂-ပါကဋ္ဌဇရာယ စ (သိ)၊ ပါကဋ္ဌာ ဇရာယေဝ (ဣ)၊ ပါကဋ္ဌဇရာယ တိ (သျှာ)
၃-နာမိဂစ္ဆေယျာတိ (သျှာ၊ ဣ၊ က)

စိန္တေသိ “အယံ သမာဂမော မဟာ ဘဝိဿတိ၊ မမ တယော ကနိဋ္ဌဘာ-
တရော မာတာပိတရော ရာဇာ ဒေဝီတိ သဗ္ဗေ သပရိသာ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ၊ ဗာရာ-
ဏသီ သုညာ ဘဝိဿတိ၊ ယာဝ ဧတေသံ အာဂမနာ ဣဓေဝ ဘဝိဿာမီ”တိ။
သော တတ္ထေဝ မဟာဇနဿ ဩဝါဒံ ဒေန္တော နိသီဒိ။

ပုနဒိဝသေ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ စိန္တယိသု “ဟတ္ထိပါလကုမာရော
တာဝ ‘ရဇ္ဇံ ပဟာယ မဟာဇနံ အာဒါယ ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ ဂန္တော ဂင်္ဂါတီရေ
နိသိန္တော၊ အဿပါလံ ဝိမံသိတွာ အဘိသိဉ္ဇိဿာမာ”တိ။ တေ ဣသိဝေသေနဝ
တဿပိ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမံသု။ သောပိ တေ ဒိသွာ ပသန္တမာနသော
ဥပသင်္ကမိတွာ “စိရဿံ ဝတ ပဿာမာ”တိအာဒိနိ ဝဒန္တော တထေဝ
ပဋိပဇ္ဇိ။ တေပိ တံ တထေဝ ဝတွာ အတ္တနော အာဂတကာရဏံ ကထယိသု။
သော “မမ ဘာတိကေ ဟတ္ထိပါလကုမာရေ သန္တေ ကထံ ပဌမတရံ
မယှမေဝ သေတစ္ဆတ္တံ ပါပုဏာတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “တာတ ဘာတာ တေ ‘န
မယှံ ရဇ္ဇေနတ္ထော၊ ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ ဝတွာ နိက္ခန္တော”တိ ဝုတ္တေ “ကဟံ
ပနေသော ဣဒါနိ”တိ ဝတွာ “ဂင်္ဂါတီရေ နိသိန္တော”တိ ဝုတ္တေ “တာတ မမ
ဘာတရာ ဆဒ္ဓိတဓေဋ္ဌေန ကမ္မံ နတ္ထိ၊ ဗာလာ ဟိ ပရိတ္တကပညာ သတ္တာ
ဧတံ ကိလေသံ ဇဟိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ အဟံ ပန ဇဟိဿာမီ”တိ ရညော စ
ပိတု စ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၄၅။ “ပင်္ကော စ ကာမာ ပလိပေါ စ ကာမာ၊

မနောဟရာ ဒုတ္တရာ မစ္စုဓေယျာ။

ဧတသ္မိံ ပင်္ကေ ပလိပေ ဗျသန္တာ၊

ဟိနတ္တရူပါ န တရန္တိ ပါရံ။

၃၄၆။ အယံ ပုရေ လုဒ္ဒမကာသိ ကမ္မံ၊

သွာယံ ဂဟိတော န ဟိ မောက္ခိတော မေ။

ဩရန္တိယာ နံ ပရိရက္ခိဿာမိ၊

မာ’ယံ ပုန လုဒ္ဒမကာသိ ကမ္မ”န္တိ။

တတ္ထ ပင်္ကောတိ ယော ကောစိ ကဒ္ဒမော။ ပလိပေါတိ သုခုမဝါလုက-
မိဿော သဏ္ဌကဒ္ဒမော။ တတ္ထ ကာမာ လဂ္ဂါပနဝသေန ပင်္ကော နာမ၊
ဩသီဒါပနဝသေန ပလိပေါ နာမာတိ ဝုတ္တာ။ ဒုတ္တရာတိ ဒုရတိက္ကမာ။
မစ္စုဓေယျာတိ မစ္စုနော အဓိဋ္ဌာနာ။ ဧတေသု ဟိ လဂ္ဂါ စေဝ အနုပဝိဋ္ဌာ စ
သတ္တာ ဥတ္တရိတုံ အသက္ကောန္တာ ဒုက္ခန္တပရိယာယေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဒုက္ခဉ္ဇေဝ

မရဏန္တ ပါပုဏန္တိ။ တေနာဟ “တေသ္မိံ ပဏေ ပလိပေ ဗျသန္တာ ဟိနတ္တရူပါ န တရန္တိ ပါရန္တိ။ တတ္ထ ဗျသန္တာတိ သန္တာ။ “ဝိသန္တာ”တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။ ဟိနတ္တရူပါတိ ဟိနစိတ္တသဘာဝါ။ န တရန္တိ ပါရန္တိ နိဗ္ဗာနပါရံ ဂန္တံ န သက္ကောန္တိ။

အယန္တိ မဟာရာဇ အယံ မမတ္တဘာဝေါ ပုဗ္ဗေ အဿဂေါပကေဟိ သဒ္ဓိံ ဝဗုန္တော မဟာဇနဿ ဝိလုပ္ပနဝိဟေဌနာဒိဝသေန ဗဟံ လုဒ္ဓိံ သာဟ-
သိကကမ္ပံ အကာသိ။ သွာယံ ဂဟိတောတိ သော အယံ တဿ ကမ္မဿ
ဝိပါကော မယာ ဂဟိတော။ န ဟိ မောက္ခိတော မေတိ သံသာရဝဋ္ဋေ သတိ
န ဟိ မောက္ခော ဣတော အကုသလဖလတော မမ အတ္ထိ။ ဩရုန္တိယာ နံ
ပရိရက္ခိဿာမီတိ ဣဒါနိ နံ ကာယဝစီမနောဒွါရာနိ ဝိဒဟန္တော ဩရုန္တိတွာ
ပရိရက္ခိဿာမိ။ ကိံကာရဏာ? မာ’ယံ ပုန လုဒ္ဓမကာသိ ကမ္ပံ။ အဟဉ္စိ
ဣတော ပဋ္ဌာယ ပါပံ အကတွာ ကလျာဏမေဝ ကရိဿာမိ။

ဧဝံ အဿပါလကုမာရော ဒွိဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “တိဋ္ဌထ
တုမှေ၊ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တမေဝ မံ ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိ”တိ
ဩဝါဒံ ဒတွာ ယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ ဟတ္ထိပါလ-
ကုမာရဿေဝ သန္တိကံ ဂတော။ သော တဿ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေတွာ “ဘာတိက အယံ သမာဂမော မဟာ ဘဝိဿတိ၊ ဣဓေဝ
တာဝ ဟောမာ”တိ အာဟ။ ဣတရောပိ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိန္တိ။ ပုနဒိဝသေ
ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ တေနေဝုပါယေန ဂေါပါလကုမာရဿ နိဝေသနံ
ဂန္တော တေနပိ တထေဝ ပဋိနန္တိတွာ အတ္တနော အာဂမနကာရဏံ အာစိက္ခိံသု။
သောပိ အဿပါလကုမာရော ဝိယ ပဋိက္ခိပိတွာ “အဟံ စိရတော ပဋ္ဌာယ
ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဝနေ နဋ္ဌဂေါဏံ ဝိယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရာမိ၊ တေန
မေ နဋ္ဌဂေါဏဿ ပဒံ ဝိယ ဘာတိကာနံ ဂတမဂ္ဂေါ ဒိဋ္ဌော၊ သွာဟံ တေနေဝ
မဂ္ဂေန ဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ—

၃၄၇။ “ဂဝံ နဋ္ဌံ ပုရိသော ယထာ ဝနေ၊
အန္တေသတိ ရာဇ အပဿမာနော။
ဧဝံ နဋ္ဌော ဒေသုကာရိ မမတ္ထော၊
သောဟံ ကထံ န ဂဝေသေယျ ရာဇာ”တိ။

တတ္ထ သေသကရီတိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ မမတ္ထောတိ ဝနေ ဂေါဏော
ဝိယ မမ ပဗ္ဗဇာသင်္ခါတော အတ္ထော နဋ္ဌော။ သောဟန္တိ သော အဟံ အဇ္ဇ
ပဗ္ဗဇိတာနံ မဂ္ဂံ ဒိသ္မာ ကထံ ပဗ္ဗဇံ န ဂဝေသေယျံ။ မမ ဘာတိကာနံ
ဂတမဂ္ဂမေဝ ဂမိဿာမိ နရိန္ဒာတိ။

အထ နံ “တာတ ဂေါပါလ ကောဟံ ဒွိဟံ အာဂမေဟိ၊ အမှေ သမဿာ-
သေတွာ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿသီ”တိ ဝဒိံသု။ သော “မဟာရာဇ အဇ္ဇ ကတ္တဗ္ဗကမ္ပံ
‘သေ ကရိဿာမိ’တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ကလျာဏကမ္ပံ နာမ အဇ္ဇေဝ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ
ဣတရံ ဂါထမာဟ—

၃၄၈။ “ဟိယျောတိ ဟိယျတိ ပေါသော၊
ပရေတိ ပရိဟာယတိ။
အနာဂတံ နေတံမတ္ထိတိ ဥတွာ၊
ဥပ္ပန္နဆန္တံ ကော ပနဒေယျ မိရော”တိ။

တတ္ထ ဟိယျောတိ သေတိ အတ္ထော။ ပရေတိ ပုနဒိဝသေ။ ဣဒံ ဂုတ္တံ
ဟောတိ—ယော မဟာရာဇ အဇ္ဇ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္ပံ “သေ”တိ၊ သေ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္ပံ
“ပရေ”တိ ဝတွာ န ကရေတိ၊ သော တတော ပရိဟာယတိ၊ န တံ ကမ္ပံ
ကာတုံ သက္ကောတိတိ။ ဧဝံ ဂေါပါလော ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တံ နာမ ကထေသိ။
သွာယမတ္ထော ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တေန ကထေတဗ္ဗော။ အနာဂတံ နေတံမတ္ထိတိ
ယံ အနာဂတံ၊ တံ “နေတံ အတ္ထိ”တိ ဥတွာ ဥပ္ပန္နံ ကုသလန္တံ ကော
ပဏ္ဍိတော ပနဒေယျ ဟရေယျ။

ဧဝံ ဂေါပါလကုမာရော ဒွိဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “တိဋ္ဌထ တုမှေ၊
တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တမေဝ မံ ဗျာမိဇရာမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိ”တိ ယောဇနိကံ
ပရိသံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ ဒွိန္တံ ဘာတိကာနံ သန္တိကံ ဂတော။ ဟတ္ထိပါလော
တဿပိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ပုနဒိဝသေ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ တေနေဂု-
ပါယေန အဇပါလကုမာရဿ နိဝေသနံ ဂန္တော တေနပိ တထေဝ ပဋိနန္ဒိတွာ၊
အတ္တနော အာဂမနကာရဏံ အာစိက္ခိတွာ “ဆတ္တံ တေ ဥဿာပေဿာမာ”တိ
ဝဒိံသု။ ကုမာရော အာဟ “မယံ ဘာတိကာ ကုဟိ”န္တိ။ တေ “အမှာကံ
ရဇ္ဇေနတ္ထော နတ္ထိ”တိ သေတစ္ဆတ္တံ ပဟာယ တိယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ
နိက္ခမိတွာ ဂင်္ဂါတိရေ နိသိန္ဒာတိ။ နာဟံ မမ ဘာတိကေဟိ ဆဒ္ဓိတခေဋ္ဌံ
သိသေနာဒါယ ဝိစရိဿာမိ၊ အဟဗ္ဗိ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ တာတ တံ တာဝ

ဒဟရော၊ အမှာကံ ဟတ္ထဘာရော၊ ဝယပ္ပတ္တကာလေ ပဗ္ဗဇိဿသီတိ။ အထ နေ
ကုမာရော “ကိ” တုမှေ ကထေထ၊ နနု ဣမေ သတ္တာ ဒဟရကာလေပိ မဟလ္လက-
ကာလေပိ မရန္တိယေဝ၊ ‘အယံ ဒဟရကာလေ မရိဿတိ၊ အယံ မဟလ္လကကာ-
လေ’တိ ကဿမိ ဟတ္ထေ ဝါ ပါဒေ ဝါ နိမိတ္တံ နတ္ထိ၊ အဟံ မမ မရဏကာလံ န
ဇာနာမိ၊ တဿ ဣဒါနေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၄၉။ “ပဿာမိ ဝေါဟံ ဒဟရံ ကုမာရိ၊

မတ္တုပမံ ကေတကပုပ္ဖနေတ္ထံ။

အဘုတ္တဘောဂေ ပဌမေ ဝယသ္မိ၊

အာဒါယ မစ္စ၊ ဝဇေတေ ကုမာရိ။

၃၅၀။ ယုဝါ သုဇာတော သုမုခေါ သုဒဿနော၊

သာမော ကုသုမ္ဘပရိကိဏ္ဏမဿ။

ဟိတွာန ကာမေ ပဋိကစ္စ ဂေဟံ၊

အနုဇာန မံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဒေဝါ”တိ။

တတ္ထ ဝေါတိ နိပါတမတ္တံ၊ ပဿာမိစ္စေဝါတိ အတ္ထော။ မတ္တုပမန္တိ
ဟာသဘာသဝိလာသေဟိ^၁ မတ္တံ ဝိယ စရန္တိ။ ကေတကပုပ္ဖနေတ္ထန္တိ ကေတက-
ပုပ္ဖပတ္တံ ဝိယ ပုထုလာယတနေတ္ထံ။ အဘုတ္တဘောဂေတိ ဧဝံ^၂ ဥတ္တမရူပဓရံ
ကုမာရိ^၃ ပဌမဝယေ ဝတ္တမာနံ အဘုတ္တဘောဂမေဝ မာတာပိတုနံ ဥပရိ
မဟန္တံ သောကံ ပါတေတွာ မစ္စ၊ ဂဟေတွာဝ ဂစ္ဆတိ။ သုဇာတောတိ
သုသဏ္ဌိတော။ သုမုခေါတိ ကမ္ဘနာဒါသပုဏ္ဏစန္ဒသဒိသမုခေါ။ သုဒဿနောတိ
ဥတ္တမရူပဓာရိတာယ သမ္ပန္နဒဿနော။ သာမောတိ သုဝဏ္ဏသာမော။ ကုသုမ္ဘ-
ပရိကိဏ္ဏမဿတိ သန္ဓိသိန္နဋ္ဌေန သုခမဋ္ဌေန စ တရုဏကုသုမ္ဘကေသရသဒိသ-
ပရိကိဏ္ဏမဿ။ ဣမိနာ ဝေရူပေါပိ ကုမာရော မစ္စ၊ ဝသံ ဂစ္ဆတိ။ တထာပိဓမ္မိ ဟိ
သိနေရံ ဥပ္ပါတေန္တော ဝိယ နိက္ကရုဏော မစ္စ၊ အာဒါယ ဂစ္ဆတိတိ ဒဿေတိ။
ဟိတွာန ကာမေ ပဋိကစ္စ^၄ ဂေဟံ၊ အနုဇာန မံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဒေဝါတိ ဒေဝ
ပုတ္တဒါရဗန္ဓနသ္မိပ္ပိ ဥပ္ပန္နေ တံ ဗန္ဓနံ ဒုစ္ဆေဒနီယံ ဟောတိ၊ တေနာဟံ ပုရေတရ-
ညေဝ ကာမေ စ ဂေဟန္တ ဟိတွာ ဣဒါနေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ အနုဇာန မန္တိ။

၁-ဟာဝဘာဝလိလာဝိလာသေဟိ (သီ)၊ ဟာသဘာသလိလာဝိလာသေဟိ (ဣ)

၂-အဘုတ္တဘောဂေတိ အဘုတ္တဘောဂေ။ ဝဇေတေတိ ဧဝံ (သျှ၊က)၊ အဘုတ္တဘောဂေတိ
အဘုတ္တဘောဂေ။ ဝဇေတေတိ ဧဝံ (ဣ)

၃-ပရိကစ္စ (သီ)၊ ပရိကစ္စ (သျှ၊ဣ၊က)

ဧဝံ ပန ဝတွာ “တိဋ္ဌထ တုမေ၊ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တမေဝ မံ ဗျာမိဇရာ-
မရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိ”တိ တေ ဥဘောပိ ဝန္တိတွာ ယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ
နိက္ခမိတွာ ဂင်္ဂါတီရမေဝ အဂမာသိ။ ဟတ္ထိပါလော တဿပိ အာကာသေ နိသီ-
ဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “သမာဂမော မဟာ ဘဝိဿတိ”တိ တတ္ထေဝ နိသီဒိ။
ပုနဒိဝသေ ပုရောဟိတော ပလ္လင်္ဂဝရမဇ္ဈဂတော နိသီဒိတွာ စိန္တေသိ “မမ ပုတ္တာ
ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဣဒါနာဟံ ဧကကောဝ မနုဿခါဏုကော ဇာတောမိ၊ အဟမ္မိ
ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ သော ပြာဟ္မဏိယာ သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော ဂါထမာဟ—

၃၅၁။ “သခါဟိ ရုက္ခော လဘတေ သမညံ၊
ပဟိနဿာခံ ပန ခါဏုမာဟု။
ပဟိနပုတ္တဿ မမ’ဇ္ဇ ဘောတိ၊
ဝါသေဋ္ဌိ ဘိက္ခာစရိယာယ ကာလော”တိ။

တတ္ထ လဘတေ သမညန္တိ ရုက္ခောတိ ဝေါဟာရံ လဘတိ။ ဝါသေဋ္ဌိတိ
ပြာဟ္မဏိ အာလပတိ။ ဘိက္ခာစရိယာယာတိ မယုမ္ပိ ပဗ္ဗဇာယ ကာလော၊
ပုတ္တာနံ သန္တိကမေဝ ဂမိဿာမိတိ။

သော ဧဝံ ဝတွာ ပြာဟ္မဏေ ပက္ခောသာပေသိ၊ သဋ္ဌိ ပြာဟ္မဏသဟဿာနိ
သန္တိပတိံသု။ အထ နေ အာဟ “တုမေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ။ တုမေ ပန
အာစရိယာတိ။ အဟံ မမ ပုတ္တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ န တုမ္မာကမေဝ
နိရယော ဥဏှော၊ မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမာတိ။ သော အသီတိကောဋီဓနံ
ပြာဟ္မဏိယာ နိယျာဒေတွာ ယောဇနိကံ ပြာဟ္မဏပရိသံ အာဒါယ နိက္ခမိတွာ
ပုတ္တာနံ သန္တိကညေဝ ဂတော။ ဟတ္ထိပါလော တာယပိ ပရိသာယ အာကာသေ
ဌတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ပုနဒိဝသေ ပြာဟ္မဏိ စိန္တေသိ “မမ စက္ကာရော ပုတ္တာ
သေတစ္ဆတ္ထံ ပဟာယ ‘ပဗ္ဗဇိဿာမာ’တိ ဂတာ၊ ပြာဟ္မဏောပိ ပုရောဟိတ-
ဌာနေန သဒ္ဓိံ အသီတိကောဋီဓနံ ဆဇ္ဇေတွာ ပုတ္တာနညေဝ သန္တိကံ ဂတော၊
အဟမေဝ ဧကော’ ကိံ ကရိဿာမိ၊ ပုတ္တာနံ ဂတမဂ္ဂေန ဂမိဿာမိ”တိ။
သာ အတိတံ ဥဒါဟရဏံ အာဟရန္တိ ဥဒါနဂါထမာဟ—

၃၅၂။ “အသုဋ္ဌိ ကောဉ္ဇာဝ ယထာ ဟိမစ္ဆယေ၊
ကတာနိ ဇာလာနိ ပဒါလိယ ဟံသာ။
ဂစ္ဆန္တိ ပုတ္တာ စ ပတိ စ မယံ၊
သာဟံ ကထံ နာနုဝဇေ ပဇာန”န္တိ။

တတ္ထ အသန္တိ ကောဉ္ဇာဝ ယထာတိ ယထေဝ အာကာသေ ကောဉ္ဇ-
သကုဏာ အသဇ္ဇမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဟိမစ္ဆယေတိ ဝဿာနစ္စယေ။ ကတာနိ၊
ဇာလာနိ ပဒါလိယ ဟံသာတိ အတိတေ ကိရ ဆန္တုတိသဟဿာ သုဝဏ္ဏ-
ဟံသာဝဿာရတ္တပဟောနကံ သာလိံ ကဉ္ဇနဂဟာယံနိက္ခိပိတွာ ဝဿာဘယေန
ဗဟိ အနိက္ခမိတွာ စတုမာသံ တတ္ထ ဝသန္တိ။ အထ နေသံ ဥဏ္ဏနာဘိ နာမ
မက္ကဋ္ဌကော ဂဟာဒ္ဓါရေ ဇာလံ ဗန္ဓတိ။ ဟံသာ ဒွိန္ဒ တရုဏဟံသာနံ
ဒွိဂုဏံ ဝဉ္ဇံ၊ ဒေန္တိ။ တေ ထာမသမ္ပန္နတာယ တံ ဇာလံ ဆိန္ဒိတွာ ပုရတော
ဂစ္ဆန္တိ၊ သေသာ တေသံ ဂတမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တိ။ သာ တမတ္ထံ ပကာသေန္တိ
ဝေမာဟ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—ယထေဝ အာကာသေ ကောဉ္ဇသကုဏာ
အသဇ္ဇမာနာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တထာ ဟိမစ္ဆယေ ဝဿာနာတိက္ကမေ ဒွေ တရုဏ-
ဟံသာ ကတာနိ၊ ဇာလာနိ ပဒါလေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ အထ နေသံ ဂတမဂ္ဂေန
ဣတရေ ဟံသာ။ ဣဒါနိ ပန မမ ပုတ္တာ တရုဏဟံသာ ဇာလံ ဝိယ ကာမဇာလံ
ဆိန္ဒိတွာ ဂတာ၊ မယာပိ တေသံ ဂတမဂ္ဂေန ဂန္တဗ္ဗန္တိ ဣဓိနာဓိပ္ပါယေန
“ဂစ္ဆန္တိ ပုတ္တာ စ ပတိ စ မယံ၊ သာဟံ ကထံ နာနုဝဇေ ပဇာန”န္တိ အာဟ။

ဣတိ သာ “ကထံ အဟံ ဧဝံ ပဇာနန္တိ န ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ
ယေဝါ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ပြာဟ္မဏိယော ပက္ခောသာပေတွာ ဝေမာဟ
“တုမေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ။ တုမေ ပန အယျေတိ။ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။
မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမာတိ။ သာ တံ ဝိဘဝံ ဆဇ္ဇေတွာ ယောဇနိကံ ပရိသံ
ဂဟေတွာ ပုတ္တာနံ သန္တိကမေဝ ဂတာ။ ဟတ္ထိပါလော တာယပိ ပရိသာယ
အာကာသေ နိသိဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ပုနဒိဝသေ ရာဇာ “ကုဟိံ ပုရော-
ဟိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ ပုရောဟိတော စ ပြာဟ္မဏိ စ သဗ္ဗံ ဓနံ ဆဇ္ဇေတွာ
ဒွိယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ ပုတ္တာနံ သန္တိကံ ဂတာတိ။ ရာဇာ “အသာမိကံ
ဓနံ အမှာကံ ပါပုဏာတိ”တိ တဿ ဂေဟတော ဓနံ အာဟရာပေသိ။
အထဿ အဂ္ဂမဟေသိ “ရာဇာ ကိံ ကရေတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပုရောဟိတဿ
ဂေဟတော ဓနံ အာဟရာပေတိ”တိ ပုစ္ဆေ “ပုရောဟိတော ကုဟိံ”န္တိ ဝတွာ
“သပဇာပတိကော ပဗ္ဗဇ္ဇတ္ထာယ နိက္ခန္ဓော”တိ သုတွာ “အယံ ရာဇာ
ပြာဟ္မဏေန စ ပြာဟ္မဏိယာ စ စတူဟိ ပုစ္ဆေဟိ စ ဇဟိတံ ဥက္ကာရံ မောဟေန
မူဠော အတ္တနော သရံ အာဟရာပေတိ၊ ဥပမာယ နံ ဗောဓေဿာမိ”တိ၊
သုနတော မိသံ အာဟရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ရာသိံ ကာရေတွာ ဥဇုမဂ္ဂံ

ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဇာလံ ပရိက္ခိပါပေသိ။ ဂိဇ္ဈာ ခုရတောဝ ဝိသွာ တဿတ္ထာယ
 ဩတရိံသု။ တတ္ထ သပ္ပညာ ဇာလံ ပဿာရိတံ ဥတွာ အတိဘာရိကာ ဟုတွာ
 “ဥဇုကံ ဥပ္ပတိတုံ န သက္ခိဿာမာ”တိ အတ္တနာခါဒိတမံသံ ဆဇ္ဇေတွာ ဝမိတွာ
 ဇာလံ အနုလ္လိယိတွာ ဥဇုကမေဝ ဥပ္ပတိတွာ ဝမိံသု။ အန္တဗာလာ ပန တေဟိ
 ဆဒ္ဓိတံ ဝမိတံ ခါဒိတွာ ဘာရိယာ ဟုတွာ ဥဇုကံ ဥပ္ပတိတုံ အသက္ကောန္တာ
 အာဂန္တာ ဇာလေ ဗဇ္ဈိံသု။ အထေကံ ဂိဇ္ဈိ အာနေတွာ ဒေဝိယာ ဒဿယိံသု။
 သာ တံ အာဒါယ ရညော သန္တိကံ ဂန္တာ “ဧတ တာဝ မဟာရာဇ၊ ရာဇင်္ဂဏေ
 ဧကံ ကိရိယံ ပဿိဿာမာ”တိ သီဟပဉ္စရံ ဝိဝရိတွာ “ဗုဒ္ဓေ ဂိဇ္ဈေ
 ဩလောကေဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ခွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၅၃။ “ဧတေ ဘုတွာ ဝမိတွာ စ၊ ပက္ကမန္တိ ဝိဟင်္ဂမာ။
 ယေ စ ဘုတွာ န ဝမိံသု၊ တေ မေ ဟတ္ထတ္ထမာဂတာ။

၃၅၄။ အဝမိ မြာဟ္မဏော ကာမေ၊ သော တံ ပစ္စာဝမိဿသိ။
 ဝန္တာဒေါ ပုရိသော ရာဇ၊ န သော ဟောတိ ပသံသိယော”တိ။

တတ္ထ ဘုတွာ ဝမိတွာ စာတိ မံသံ ခါဒိတွာ ဝမိတွာ စ။ ပစ္စာဝမိဿသိတိ
 ပဋိဘုဉ္ဇိဿသိ။ ဝန္တာဒေါတိ ပရဿ ဝမိတခါဒကော။ န ပသံသိယောတိ
 သော တဏှာဝသိကော ဗာလော ဗုဒ္ဓါဒိဟိ ပဏှိတေဟိ ပသံသိတဗ္ဗော န
 ဟောတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ အဟောသိ၊ တယော ဘဝါ အာဒိတ္တာ ဝိယ
 ဥပဋ္ဌဟိံသု။ သော “အဇ္ဇေဝ ရန္တံ ပဟာယ မမ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝနုတိ”တိ ဥပ္ပန္န-
 သံဝေဂေါ ဒေဝိယာ ထုတိံ ကရောန္တော ဂါထမာဟ—

၃၅၅။ “ပဂေ စ ပေါသံ ပလိပေ ဗျသန္တံ၊
 ဗလိ ယထာ ဒုဗ္ဗလမုဒ္ဒရေယျ။
 ဧဝမ္ပိ မံ တံ ဥဒတာရိ ဘောတိ၊
 ပဉ္စာလိ ဂါထာဟိ သုဘာသိတာဟိ”တိ။

တတ္ထ ဗျသန္တန္တိ နိမုဂ္ဂံ၊ “ဝိသန္တံ”န္တိပိ ပါဌော။ ဥဒ္ဓရေယျာတိ ကေသေသု ဝါ
 ဟတ္ထေသု ဝါ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပိတွာ ထလေ ဌပေယျ။ ဥဒတာရိတိ ကာမ-
 ပင်္ကတော ဥတ္တာရယိ။ “ဥဒတာသိ”တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။ “ဥဒ္ဓဋ္ဌာ-
 သိ”တိပိ ပါဌော၊ ဥဒ္ဓရိတိ အတ္ထော။ ပဉ္စာလိတိ ပဉ္စာလရာဇမိတေ။

ဝေဠု ပန ဝတွာ တင်္ဂဏညေဝ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ အမစ္ဆေ ပက္ခော-
သာပေတွာ အာဟ “တုမေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ။ တုမေ ပန ဒေဝါတိ။
အဟံ ဟတ္ထိပါလဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမ ဒေဝါတိ။
ရာဇာ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ ရဇံ ဆဋ္ဌေတွာ “အတ္ထိကာ
သေတစ္ဆတ္ထံ ဥဿာပေန္တံ”တိ အမစ္စပရိဂုတော တိယောဇနိကံ ပရိသံ
ဂဟေတွာ ကုမာရဿေဝ သန္တိကံ ဂတော။ ဟတ္ထိပါလော တဿာပိ ပရိသာယ
အာကာသေ နိသိန္ဓော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သတ္တာ ရညော ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ
ပကာသေန္တော ဂါထမာဟ—

၃၅၆။ “ဣဒံ ဝတွာ မဟာရာဇာ၊ သေကာရီ ဒိသမ္ပတိ။
ရဋ္ဌံ ဟိတွာန ပဗ္ဗဇိ၊ နာဂေါ ဆေတွာဝ ဗန္ဓန”န္တိ။

ပုနဒိဝေသေ နဂရေ ဩဟိနဇနော သန္တိပတိတွာ ရာဇဒွါရံ ဂန္တော ဒေဝိယာ
အာရောစေတွာ နိဝေသနံ ပဝိသိတွာ ဒေဝိံ ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ ဌိတော
ဂါထမာဟ။

၃၅၇။ “ရာဇာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇ’မရောစယိတ္ထ၊
ရဋ္ဌံ ပဟာယ နရဝီရသေဋ္ဌော။
တုဝမ္ပိ နော ဟောဟိ ယထေဝ ရာဇာ၊
အမေဟိ ဂုတ္တာ အနုသာသ ရဇ္ဇ”န္တိ။

တတ္ထ အနုသာသတိ အမေဟိ ဂုတ္တာ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ။
သာ မဟာဇနဿ ကထံ သုတွာ သေသဂါထာ အဘာသိ—

၃၅၈။ “ရာဇာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇ’မရောစယိတ္ထ၊
ရဋ္ဌံ ပဟာယ နရဝီရသေဋ္ဌော။
အဟမ္ပိ ကော စရိဿာမိ လောကေ၊
ဟိတွာန ကာမာနိ မနောရမာနိ။

၃၅၉။ ရာဇာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇ’မရောစယိတ္ထ၊
ရဋ္ဌံ ပဟာယ နရဝီရသေဋ္ဌော။
အဟမ္ပိ ကော စရိဿာမိ လောကေ၊
ဟိတွာန ကာမာနိ ယထောဓိကာနိ။

၃၆၀။ အစွေန္တိ ကာလာ တရယန္တိ ရတ္တိယော၊
ဝယောဂုဏာ အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တိ။
အဟမ္ပိ ဧကော စရိဿာမိ လောကေ၊
ဟိတွာန ကာမာနိ မနောရမာနိ။

၃၆၁။ အစွေန္တိ ကာလာ တရယန္တိ ရတ္တိယော၊
ဝယောဂုဏာ အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တိ။
အဟမ္ပိ ဧကော စရိဿာမိ လောကေ၊
ဟိတွာန ကာမာနိ ယထောဓိကာနိ။

၃၆၂။ အစွေန္တိ ကာလာ တရယန္တိ ရတ္တိယော၊
ဝယောဂုဏာ အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တိ။
အဟမ္ပိ ဧကော စရိဿာမိ လောကေ၊
သီတိဘူတာ သဗ္ဗမတိစ္စ သင်္ဂန္တိ။

တတ္ထ ဧကောတိ ပုတ္တမိတုကိလေသသမ္မာဓေဟိ မုစ္စိတွာ ဣမသ္မိံ လောကေ
ဧကိကာဝ စရိဿာမိ။ ကာမာနိတိ ရူပါဒယော ကာမဂုဏေ။ ယတောဓိ-
ကာနိတိ ယေန ယေန ဩဓိနာ ဌိတာနိ၊ တေန တေန ဌိတာနေဝ
ဇဟိဿာမိ၊ န ကိဉ္စိ အာမသိဿာမိတိ အတ္ထော။ အစွေန္တိ ကာလာတိ
ပုဗ္ဗဏှာဒယော ကာလာ အတိက္ကမန္တိ။ တရယန္တိတိ အတုစ္ဆာ ဟုတွာ အာယု-
သင်္ခါရံ ခေပယမာနာ ခါဒယမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝယောဂုဏာတိ ပဌမဝယာဒယော
တယော၊ မန္တဒသကာဒယော ဝါ ဒသ ကောဋ္ဌာသ၊ အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တိတိ
ဥပရူပရိကောဋ္ဌာသံ အပ္ပတွာ တတ္ထ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈန္တိ။ သီတိဘူတာတိ
ဥဏှကာရကေ ဥဏှသဘာဝေ ကိလေသေ ပဟာယ သီတလာ ဟုတွာ။
သဗ္ဗမတိစ္စ သင်္ဂန္တိ ရာဂသင်္ဂါဒိကံ သဗ္ဗသင်္ဂံ အတိက္ကမိတွာ ဧကော စရိဿာမိ၊
ဟတ္ထိပါလကုမာရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။

ဣတိ သာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ မဟာဇနသံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အမစ္စဘရိယာ-
ယော ပက္ခောသာပေတွာ အာဟ “တုမေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ။ တုမေ ပန
အယျေတိ။ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမာတိ။ သာ “သာရူ”တိ
ရာဇနိဝေသနေ သုဝဏ္ဏကောဋ္ဌာဂါရာဒိနိ ဝိဝရာပေတွာ “အသုကဋ္ဌာနေ စ
အသုကဋ္ဌာနေ စ မဟာနိမိ နိဒဟိတ”န္တိ သုဝဏ္ဏပဋေ လိခါပေတွာ “ဒိန္နညေဝ၊
အတ္ထိကာ ဟရန္တိ”တိ ဝတွာ သုဝဏ္ဏပဋံ မဟာတလေ ထမ္ပေ ဗန္ဓာပေတွာ
နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ မဟာသမ္ပတ္တိံ ဆဋေတွာ နဂရာ နိက္ခမိ။

တသ္မိံ ခဏေ သကလနဂရံ သင်္ခတိ။ “ရာဇာ စ ကိရ ဒေဝီ စ ရဇံ ပဟာယ ‘ပဗ္ဗဇိဿာမာ’တိ နိက္ခမန္တိ၊ မယံ ဣမ ကိံ ကရိဿာမာ”တိ တတော တတော မနုဿာ ယထာပူရိတာနေဝ ဂေဟာနိ ဆဇ္ဇေတွာ ပုတ္တေ ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ နိက္ခမိံသု။ သဗ္ဗာပဏာ ပဿာရိတနိယာမေနေဝ ဌိတာ၊ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော နာမ နာဟောသိ၊ သကလနဂရံ တုန္တံ အဟောသိ၊ ဒေဝီပိ တိယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ တတ္ထေဝ ဂတာ။ ဟတ္ထိပါလော တဿာပိ ပရိသာယ အာကာသေ နိသိန္ဓော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဒွါဒသယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ “ဟတ္ထိပါလကုမာရော ကိရ ဒွါဒသ-ယောဇနိကံ ဗာရာဏသီ”တုန္တံ ကတွာ ‘ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ မဟာဇနံ အာဒါယ ဟိမဝန္တံ ဂစ္ဆတိ၊ ကိမင်္ဂ ပန မယ”န္တိ သကလကာသိရဋ္ဌံ သင်္ခတိ။ အပရဘာဂေ ပရိသာ တိသယောဇနိကာ အဟေသုံ၊ သော တာယ ပရိသာယ သဗ္ဗိံ ဟိမဝန္တံ ပါရိသိ။

သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ “ဟတ္ထိပါလကုမာရော မဟာ-ဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော၊ သမာဂမော မဟာ ဘဝိဿတိ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ လဗ္ဗံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝိဿကမ္မံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ အာယာမတော ဆတ္ထိံသယောဇနံ၊ ဝိတ္တာရတော ပန္နရသယောဇနံ အဿမံ မာပေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ သမ္ပာဒေဟိ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ ဂင်္ဂါတိရေ ရမဏိယေ ဘူမိဘာဂေ ဝုတ္တပ္ပမာဏံ အဿမပဒံ မာပေတွာ ပဏ္ဏသာလာသု ကဋ္ဌတ္ထရဏ-ပဏ္ဏတ္ထရဏအာသနာဒီနိ ပညပေတွာ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ မာပေသိ။ ဧကေကိဿံ ပဏ္ဏသာလာယ ဒွါရေ ဧကေကော စင်္ဂမော ရတ္ထိဋ္ဌာန-ဒိဝါဋ္ဌာနပရိစ္ဆိန္ဓော ကတသုမာပရိကမ္မော အာလမ္ပနဗလကော၊ တေသု တေသု ဌာနေသု နာနာဝဏ္ဏသုရဘိကုသုမသဉ္စန္ဓာ ပုပ္ဖဂစ္ဆာ၊ ဧကေကဿ စင်္ဂမဿ ကောဋိယံ ဧကေကော ဥဒကဘရိတော ကူပေါ၊ တဿ သန္တိကေ ဧကေကော ဗလရက္ခော၊ သော ဧကောဝ သဗ္ဗဗလာနိ ဗလတိ။ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဒေဝတာနုဘာဝေန အဟောသိ။ ဝိဿကမ္မော အဿမပဒံ မာပေတွာ ပဏ္ဏ-သာလာသု ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဌပေတွာ “ယေ ကေဝိ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဣမေ ပရိက္ခာရေ ဂဏန္တူ”တိ ဇာတိဟိဂ်လကေန ဘိတ္တိယာ အက္ခရာနိ လိခိတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဘေရဝသဒ္ဓေ မိဂပက္ခိ ဒုဒ္ဓသိကေ အမနုဿေ စ ပဋိက္ကမာပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

ဟတ္ထိပါလကုမာရော ဧကပဒိကမဂ္ဂေန သက္ကဒတ္ထိယံ အဿမံ ပဝိသိတွာ အက္ခရာနိ ဒိသွာ “သက္ကေန မမ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တဘာဝေါ ဣတော

ဘဝိဿတိ”တိ ခွါရံ ဝိဝေသိတော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇလိဂံ^၁
 ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ စက်မံ ဩတရိတွာ ကတိပယေ ဝါရေ အပရာပရံ
 စက်မိတွာ သေသဇနကာယံ ပဗ္ဗာဇေတွာ အဿမပဒံ ဝိစာရေန္တော တရုဏ-
 ပုတ္တာနံ ဣတ္ထိနံ မဇ္ဈဋ္ဌာနေ ပဏ္ဏသာလံ အဒါသိ၊ တတော အနန္တရံ မဟလ္လ-
 ကိတ္ထိနံ၊ တတော အနန္တရံ မဇ္ဈိမိတ္ထိနံ^၂၊ သမန္တာ ပရိက္ခိပိတွာ ပန ပုရိသာနံ
 အဒါသိ။ အထေကော ရာဇာ “ဗာရာဏသိယံ ကိရ ရာဇာ နတ္ထိ”တိ အာဂန္တော
 အလင်္ကတပဋိယတ္တံ နဂရံ ဩလောကေတွာ ရာဇနိဝေသနံ အာရယျ တတ္ထ တတ္ထ
 ရတနရာသိ” ဝိသုဒ္ဓါ “ဝေရူပံ နဂရံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ
 ပဗ္ဗဇ္ဇော နာမေသာ ဥဋ္ဌာရာ ဘဝိဿတိ”တိ သုရာသောဏှေ မဂ္ဂံ ပုစ္ဆိတွာ
 ဟတ္ထိပါလဿ သန္တိကံ ပါယာသိ။ ဟတ္ထိပါလော တဿ ဝနန္တရံ^၃ အာဂတ-
 ဘာဝံ ဥတွာ ပဋိမဂ္ဂံ ဂန္တော အာကာသေ နိသိန္ဓော ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ
 အဿမပဒံ နေတွာ သဗ္ဗပရိသံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဧတေနပါယေန အညေဝိ ဆ
 ရာဇာနော ပဗ္ဗဇိသု။ သတ္တ ရာဇာနော ဘောဂေ ဆဉ္ဇယိသု၊ ဆတ္ထိသ-
 ယောဇနိကော အဿမော နိရန္တရော ပရိပူရိ။ ယော ကာမဝိတက္ကာဒိသု
 အညတရံ ဝိတက္ကေတိ၊ မဟာပုရိသော တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မြဟ္မ-
 ဝိဟာရဘာဝနဉ္စေဝ ကသိဏဘာဝနဉ္စ အာစိက္ခတိ။ တေ ယေဘုယျေန
 ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တိသု ကောဋ္ဌာသေသု ခွေ ကောဋ္ဌာသာ မြဟ္မ-
 လောကေ နိဗ္ဗတ္တိသု။ တတိယကောဋ္ဌာသံ တိဓာ ကတွာ ဧကော ကောဋ္ဌာသော
 မြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဧကော ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု၊ ဧကော ဣသိနံ ပါရိစရိယံ
 ကတွာ မနုဿလောကေ တိသု ကုလသမ္ပတ္တိသု နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧဝံ ဟတ္ထိပါလဿ
 သာသနံ အပဂတနိရယတိရစ္ဆာနယောနိပေတ္တိဝိသယာသုရကာယံ အဟောသိ။

ဣမသ္မိံ တမ္ဗပဏ္ဍိတိပေ ပထဝိစာလကမဓမ္မဂုတ္တတ္ထေရော၊ ကဋကန္တကာရဝါသိ^၄
 ဖုဿဒေဝတ္ထေရော၊ ဥပရိမဏ္ဍလဝါသိ^၅ မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရော၊ မလယ-
 မဟာဒေဝတ္ထေရော^၆၊ အဘယဂိရိဝါသိ^၇ မဟာဒေဝတ္ထေရော၊ ဂါမန္တပန္နာရဝါသိ
 မဟာသိဝတ္ထေရော၊ ကာဠဝလ္လိမဏ္ဍပဝါသိ မဟာနာဂတ္ထေရော ကုဒ္ဒါလသမာ-
 ဂမေ မူဂပက္ခသမာဂမေ စူဠသုတသောမသမာဂမေ အယောသရပဏ္ဍိတ-
 သမာဂမေ ဟတ္ထိပါလသမာဂမေ စ သဗ္ဗပစ္စာ နိက္ခန္တပုရိသာ^၈ အဟေသု။
 တေနောဟ ဘဂဝါ—

၁-ဝိညိတ္တိနံ (သိ၊ ဣ) ၂-ဝနန္တံ (သိ၊ ဣ) ၃-ကတကဏ္ဍကာရဝါသိ (သု၊)

၄-ဥပရိမဏ္ဍလာယကမလယဝါသိ (သိ၊ ဣ)၊ ဥပရိမဏ္ဍကမာဋကဝါသိ (သု၊)

၅-မလိယမဟာဒေဝတ္ထေရော (သိ)၊ မလိမဟာဒေဝတ္ထေရော (ဣ)၊ မာလယမဟာဒေဝတ္ထေရော (သု၊)

၆-ဘဂိရိဝါသိ (သိ၊ သု၊ ဣ) ၇-နိက္ခန္တသဒိသာ (သု၊)၊ နိက္ခန္တပရိသာ (က)

“အဘိတ္တရေထ ကလျာဏေ၊ ပါပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ။
ဒန္တဉ္စိ ကရောတော ပုညံ၊ ပါပသ္မိံ ရမတေ မနော”တိ။

တသ္မာ ကလျာဏံ တုရိတတုရိတေနဝ ကာတဗ္ဗန္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္ဓောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဧသုကာရီ ရာဇာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ အဟောသိ၊ ဒေဝီ မဟာမာယာ၊ ပုရောဟိတော ကဿပေါ၊ မြာဟ္မဏိ ဘဒ္ဒကာပိလာနိ၊ အဇပါလော အနုရုဒ္ဓေါ၊ ဂေါပါလော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ အဿပါလော သာရိပုတ္တော၊ သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဟတ္ထိပါလော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဟတ္ထိပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ တေရသမာ။

၁၄-အယောသရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၅၁၀)

ယမေကရတ္ထိံ ပဌမန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမ-
နညေဝ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါပိ ဟိ သော “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ
တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္ဓောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ မြဟ္မဒတ္တဿ ရညော
အဂ္ဂမဟေသီ ဂန္တံ ပဋိလဘိတွာ လဒ္ဓဂန္တပရိဟာရာ ပရိဏတဂန္တာ ပစ္စုသ-
သမနန္တရေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿာ ပရိမတ္တဘာဝေ ဧကာ သပတ္တိကာ၊^၂ “တဝ
ဇာတံ ဇာတံ ပဇံ ခါဒိတုံ လဘိဿာမီ”တိ ပတ္တနံ ပဌပေသိ။ သာ ကိရ
သယံ ဝဉ္ဇာ ဟုတွာ ပုတ္တမာတုကောဓေန တံ ပတ္တနံ ကတွာ ယက္ခယောနိယံ
နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတရာ ရညော အဂ္ဂမဟေသီ ဟုတွာ ဣမံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သာ ယက္ခိနီ
တဒါ ဩကာသံ လဘိတွာ ဒေဝိယာ ပဿန္တိယာဝ ဗိဘန္တရူပါ၊^၃ ဟုတွာ
အာဂန္တာ တံ ဒါရကံ ဂဟေတွာ ပလာယိ။ ဒေဝီ “ယက္ခိနီ မေ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ
ပလာယိ”တိ မဟာသဒ္ဓေန ဝိရဝိ။ ဣတရာပိ ဒါရကံ မူလကန္တံ ဝိယ မုရုံ မုရုံ
ကရေန္တိ ခါဒိတွာ ဒေဝိယာ ဟတ္ထဝိကာရာဒီဟိ ဘေရဝံ ပကာသေတွာ
တဇ္ဇေတွာ ပက္ကာမိ။ ရာဇာ တံ ဝစနံ သုတွာ “ကိံ သက္ကာ ယက္ခိနီယာ
ကာတု”န္တိ တုဏှိ အဟောသိ။ ပုန ဒေဝိယာ ဝိဇာယနကာလေ ဒဠိ အာရက္ခ-
မကာသိ၊ ဒေဝီ ပုတ္တံ ပုန ဝိဇာယိ။ ယက္ခိနီ အာဂန္တာ တမ္ပိ ခါဒိတွာ ဂတာ။

တတိယဝါရေ တဿာ ကုစ္ဆိယံ မဟာသတ္တော ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ ရာဇာ မဟာ-
ဇနံ သန္ဓိပါတေတွာ “ဒေဝိယာ ဇာတံ ဇာတံ ပဇိ ကော ယက္ခိနီ ခါဒတိ၊ ကိံ
န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထေကော “ယက္ခာ နာမ တာလပဏ္ဏဿ
ဘာယန္တိ၊ ဒေဝိယာ ဟတ္ထပါဒေသု တာလပဏ္ဏံ ဗန္ဓိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။
အထေကော “အယောဃရဿ ဘာယန္တိ၊ အယောဃရံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ
အာဟ။ ရာဇာ “သာဓု”တိ အတ္တနော ဝိဇိတေ ကမ္မာရေ သန္ဓိပါတေတွာ
“အယောဃရံ ကရေထာ”တိ အာဏာပေတွာ အာယုတ္တကေ အဒါသိ။
အန္တောနဂရေယေဝ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ ဂေဟံ ပဋ္ဌပေသုံ၊ ထမ္ပေ အာဒိံ
ကတွာ သဗ္ဗဂေဟသမ္ဘရာ အယောမယာဝ အဟေသုံ၊ နဝဟိ မာသေဟိ
အယောမယံ မဟန္တံ စတုရဿသာလံ နိဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တံ နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတ-
ပဒီပမေဝ ဟောတိ။

ရာဇာ ဒေဝိယာ ဂဟ္တပရိပါကံ ဥတွာ အယောဃရံ အလင်္ကာရာပေတွာ တံ
အာဒါယ အယောဃရံ ပါဝိသိ။ သာ တတ္ထ ခညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပုတ္တံ
ဝိဇာယိ၊ “အယောဃရကုမာရေ”တွေဝဿ နာမံ ကရိံသု။ တံ ဓာတီနံ ဒတွာ
မဟန္တံ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိတွာ ရာဇာ ဒေဝိံ အာဒါယ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ
အလင်္ကာတပါသာဒတလမေဝ အဘိရုဟိ။ ယက္ခိနီပိ ဥဒကဝါရံ ဂန္ဓာ ဝေဿ-
ဝဏဿ ဥဒကံ ဝဟန္တိ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။ မဟာသတ္တော အယောဃရေယေဝ
ဝရိတွာ ဝိညတံ ပတ္တော တတ္ထေဝ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိ။ ရာဇာ “ကော မေ
ပုတ္တဿ ဝယပ္ပဒေသော”တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိတွာ “သောဠသဝဿော ဒေဝ
သူရော ထာမသမ္ပန္နော ယက္ခသဟဿမ္ပိ ပဋိဗာဟိတုံ သမတ္ထော”တိ သုတွာ
“ရဇမဿ ဒဿာမိ၊ သကလနဂရံ အလင်္ကာရိတွာ အယောဃရတော တံ
နိဟရိတွာ အာနေထာ”တိ အာဟ။ အမစ္စာ “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဒွါဒသယော-
ဇနိကံ ဗာရာဏသိံ အလင်္ကာရိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတံ မင်္ဂလဝါရဏံ
အာဒါယ တတ္ထ ဂန္ဓာ ကုမာရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိသီဒါပေတွာ
“ဒေဝ ကုလသန္တကံ အလင်္ကာတနဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝိတရံ ကာသိရာဇာနံ
ဝန္တထ၊ အဇ္ဇေဝ သေတစ္ဆတ္တံ လဘိဿထာ”တိ အာဟံသု။

မဟာသတ္တော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော အာရာမရာမဏေယျကဝန-
ပေါက္ခရဏိဘူမိရာမဏေယျကပါသာဒရာမဏေယျကာဒိနိ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “မမ
ဝိတာ မံ ဧတ္တကံ ကာလံ ဗန္ဓနာဂါရေ ဝဿာပေသိ၊ ဧဝရူပံ အလင်္ကာတနဂရံ
ဒဠှံ နာဒါသိ၊ ကော န ခေါ မယံ ဒေါသော”တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ နတ္ထိ
တုမှာကံ ဒေါသော၊ တုမှာကံ ပန ဒွေဘာတိကေ ကော ယက္ခိနီ ခါဒိ၊ တေန

ဝေါ ပိတာ အယောဃရေ ဝဿာပေသိ၊ အယောဃရေန ဇီဝိတံ တုမ္မာကံ လဒ္ဓန္တိ။ သော တေသံ ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ “အဟံ ဒသ မာသေ လောဟ- ကုမ္ဘိနိရယေ ဝိယ စ ဂူထနိရယေ ဝိယ စ မာတုကုမ္ဘိမ္ဘိ ဝသိတွာ မာတုကုမ္ဘိ- တော နိက္ခန္တကာလတော ပဋ္ဌာယ သောဋ္ဌသ ဝဿာနိ တေသ္မိံ ဗန္ဓနာဂါရေ ဝသိ၊ ဗဟိ ဩလောကေတုမ္ဘိ န လဘိ၊ ဥဿဒနိရယေ ဒိတ္တော ဝိယ အဟောသိ၊ ယက္ခိနိယာ ဟတ္ထတော မုတ္တောပိ ပနာဟံ နေဝ အဇရော၊ န အမရော ဟောမိ၊ ကိံ မေ ရဇ္ဇေန၊ ရဇ္ဇေ ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဒုန္နိက္ခမနံ ဟောတိ၊ အဇ္ဇေဝ မမ ပိတရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာပေတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ သော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရာဇကုလံ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝဋ်တွာ အဋ္ဌာသိ။

ရာဇာ တဿ သရီရသောဘံ ဩလောကေတွာ ဗလဝသိနေဟေန အမစ္စေ ဩလောကေသိ။ တေ “ကိံ ကရောမ ဒေဝါ”တိ ဝဒိံသု။ ပုတ္တံ မေ ရတန- ရာသိမ္ဘိ ဌပေတွာ တိဟိ သင်္ခေဟိ အဘိသိဉ္စိတွာ ကဉ္စနမာလံ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေထာတိ။ မဟာသတ္တော ပိတရံ ဝဋ်တွာ “န မယံ ရဇ္ဇေနတ္တော၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ မေ အနုဇာနာထာ”တိ အာဟ။ တာတ ရဇ္ဇံ ပဋိက္ခိပိတွာ ကိံကာရဏာ ပဗ္ဗဇိဿသိတိ။ “ဒေဝ အဟံ မာတုကုမ္ဘိမ္ဘိ ဒသ မာသေ ဂူထ- နိရယေ ဝိယ ဝသိတွာ မာတုကုမ္ဘိတော နိက္ခန္တော ယက္ခိနိဘယေန သောဋ္ဌသ ဝဿာနိ ဗန္ဓနာဂါရေ ဝသန္တော ဗဟိ ဩလောကေတုမ္ဘိ န အလဘိ၊ ဥဿဒ- နိရယေ ဒိတ္တော ဝိယ အဟောသိ၊ ယက္ခိနိယာ ဟတ္ထတော မုတ္တောမှိတိပိ အဇရော အမရော န ဟောမိ။ မစ္စ၊ နာမေသ န သက္ကာ ကေနစိ ဇိနိတုံ၊ ဘဝေ ဥက္ကဏ္ဍိတောမ္ဘိ၊ ယာဝ မေ ဗျာမိဇရာမရဏာနိ နာဂစ္ဆန္တိ၊ တာဝဒေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ဓမ္မံ စရိဿာမိ၊ အလံ မေ ရဇ္ဇေန၊ အနုဇာနာထ မံ ဒေဝါ”တိ ဝတွာ ပိတု ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ—

၃၆၃။ “ယမေကရတ္ထိံ ပဌမံ၊ ဂဗ္ဘေ ဝသတိ မာဏဝေါ။
အတ္တုဋ္ဌိတောဝ သော ယာတိ၊ သ ဂစ္ဆံ န နိဝတ္တတိ။

၃၆၄။ န ယုဇ္ဈမာနာ န ဗလေန’ဝသိတာ၊
နရာ န ဇီရန္တိ န စာပိ မီယရေ။
သဗ္ဗံ ဟိဒံ ဇာတိဇရာယုပဒ္ဓုတံ၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

- ၃၆၅။ စတုရ်ဇိနိံ သေနံ သုဘိံသရူပံ၊
ဇယန္တိ ရဋ္ဌာဓိပတိ ပဿယံ။
န မစ္စုနော ဇယိတု'မုဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၆၆။ ဟတ္ထိဟိ အဿေဟိ ရထေဟိ ပတ္တိဘိ၊
ပရိဝါရိတာ မုစ္စရေ ဧကစ္စေယျာ။
န မစ္စုနော မုစ္စိတု'မုဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၆၇။ ဟတ္ထိဟိ အဿေဟိ ရထေဟိ ပတ္တိဘိ၊
သုရာ ပဘဉ္ဇန္တိ ပဓိသယန္တိ။
န မစ္စုနော ဘဉ္ဇိတု'မုဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၆၈။ မတ္တာ ဂဇာ ဘိန္နဂဋ္ဌာ ပဘိန္နာ၊
နဂရာနိ မဒ္ဒန္တိ ဇနံ ဟနန္တိ။
န မစ္စုနော မဒ္ဒိတု'မုဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၆၉။ ဣဿာသိနော ကတဟတ္ထာပိ ဝီရာ၊
ဒူရေပါတိ အက္ခဏဝေဓိနောပိ။
န မစ္စုနော ဝိဇ္ဈိတု'မုဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၇၀။ သရာနိ ဒီယန္တိ သသေလကာနနာ၊
သဗ္ဗံ ဟိဒံ ဒီယကိ ဒီသမန္တရံ။
သဗ္ဗံ ဟိဒံ ဘဉ္ဇရေ ကာလပရိယာယံ၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၇၁။ သဗ္ဗေသမေဝံ ဟိ နရာန နာရိနံ၊
စလာစလံ ပါဏဘုနော'မ ဇီဝိတံ။
ပဋ္ဌောဝ ဓုတ္တဿ၊ ဒုမောဝ ကူလဇော၊
တံ မေ မတိ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

- ၃၇၂။ ဒုမပ္ပလာနေ'ဝ ပတန္တိ မာဏဝါ၊
ဒဟရာ စ ဝုဒ္ဓါ စ သရီရဘေဒါ။
နာရိယော နရာ မဇ္ဈိမပေါရိသာ စ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၇၃။ နာယံ ဝယော တာရကရာဇသန္တိဘော၊
ယဒဗ္ဘတိတံ ဂတမေဝ ခါနိ တံ။
ဇိဏ္ဏဿ ဟိ နတ္ထိ ရတီ ကုတော သုခံ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၇၄။ ယက္ခာ ပိသာစာ အထဝါပိ ပေတော၊
ကုပိတာ တေ အဿသန္တိ မနုဿေ။
န မစ္စုနော အဿသိတု'ဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၇၅။ ယက္ခေ ပိသာစေ အထဝါပိ ပေတေ၊
ကုပိတေပိ တေ နိဇ္ဈပနံ ကရေန္တိ။
န မစ္စုနော နိဇ္ဈပနံ ကရေန္တိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၇၆။ အပရာဓကေ ဒူသကေ ဟေဌကေ စ၊
ရာဇာနော ဒဏ္ဍေန္တိ ဝိဝိတွာန ဒေါသံ။
န မစ္စုနော ဒဏ္ဍယိတု'ဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၇၇။ အပရာဓကာ ဒူသကာ ဟေဌကာ စ၊
လဘန္တိ တေ ရာဇိနော နိဇ္ဈပေတုံ။
န မစ္စုနော နိဇ္ဈပနံ ကရေန္တိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။
- ၃၇၈။ န ခတ္ထိယောတိ န စ မြာဟ္မဏောတိ၊
န အနုကာ ဗလဝါ တေဇဝါပိ။
န မစ္စုရာဇဿ အပေက္ခမတ္ထိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၉။ သီဟာ စ ဗျုပ္ပါ စ အထောပိ ဒိပိယော၊
ပသယ ခါဒန္တိ ဝိပ္ပန္နမာနံ။
န မစ္စုနော ခါဒိတု'ဗုဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၀။ မာယာကာရာ ရင်္ဂမဇ္ဈေ ကရေန္တာ၊
မောဟေန္တိ စက္ခုနိ ဇနဿ တာဝဒေ။
န မစ္စုနော မောဟယိတု'ဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၁။ အာသီဝိသာ ကုပိတာ ဥဂ္ဂတေဇာ၊
ခုံသန္တိ မာရေန္တိပိ တေ မနုဿေ။
န မစ္စုနော ခုံသိတု'ဗုဿဟန္တိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၂။ အာသီဝိသာ ကုပိတာ ယံ ခုံသန္တိ၊
တိကိစ္ဆကာ တေသ ဝိသံ ဟနန္တိ။
န မစ္စုနော ဒဠဝိသံ ဟနန္တိ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၃။ ဓမ္မန္တရီ ဝေတ္တရဏီ စ ဘောဇော၊
ဝိသာနိ ဟန္တာန ဘုဇင်္ဂမာနံ။
သုယုန္တိ တေ ကာလကတာ တထေဝ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၄။ ဝိဇ္ဇာဓရာ ယောရ'မဇိယမာနာ၊
အဒဿနံ ဩသဓေဟိ ဝဇန္တိ။
န မစ္စုရာဇဿ ဝဇန္တ'ဒဿနံ၊
တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၅။ ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ၊
ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟာတိ။
သောနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊
န ဒုဂ္ဂတိ' ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရိ။

၃၈၆။ န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ၊ ဥဘော သမဝိပါကိနော။
အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂတိ”န္တိ။

တတ္ထ ယမေကရတ္တိန္တိ ယေဘုယျေန သတ္တာ မာတုကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏန္တော
ရတ္တိယံယေဝ ဂဏန္တိ၊ တသ္မာ ဝေမာဟ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော—ယံ
ဧကရတ္တိံ ဝါ ဒိဝါ ဝါ ပဌမမေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏိတွာ မာတုကုစ္ဆိသင်္ခါတေ
ဂစ္ဆေ ဝသတိ။ မာဏဝေါတိ သတ္ထော ကလလဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတိ။
အပ္ပုဋ္ဌိတော သော ယာတိတိ သော မာဏဝေါ ယထာ နာမ ဝလာဟက-
သင်္ခါတော အတ္ထော ဥဋ္ဌိတော နိဗ္ဗတ္တော ဝါယုဝေဂါဟတော^၁ ပဋိဂစ္ဆတိ၊
တထေဝ—

ပဌမံ ကလလံ ဟောတိ၊ ကလလာ ဟောတိ အပ္ပုဋ္ဌိံ။
အပ္ပုဋ္ဌါ ဇာယတေ ပေသိ၊ ပေသိ နိဗ္ဗတ္တတိ^၂ ဃနော။
ဃနာ ပသာခါ ဇာယန္တိ၊ ကေသာ လောမာ နခါပိ စ။

ယဉ္ဇဿ ဘုဉ္ဇတိ မာတာ၊ အန္တံ ပါနဉ္ဇ ဘောဇနံ။
တေန သော တတ္ထ ယာပေတိ၊ မာတုကုစ္ဆိဂတော နရောတိ^၃။

ဣမံ မာတုကုစ္ဆိယံ ကလလာဒိဘာဝံ၊ မာတုကုစ္ဆိတော စ နိက္ခန္တော
မန္တဒသကာဒိဘာဝံ အာပဇ္ဇမာနော သတတံ သမိတံ ဂစ္ဆတိ။ သ ဂစ္ဆံ န
နိဝတ္တတိတိ သစာယံ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တော ပုန အပ္ပုဋ္ဌတော ကလလဘာဝံ၊
ပေသိအာဒိတော ဝါ အပ္ပုဋ္ဌါဒိဘာဝံ၊ ဒိဋ္ဌာဒသကတော မန္တဒသကဘာဝံ၊
ဝဏ္ဏဒသကာဒိတော ဝါ ဒိဋ္ဌာဒသကာဒိဘာဝံ ပါပုဏိတုံ န နိဝတ္တတိ။
ယထာ ပန သော ဝလာဟကော ဝါတဝေဂေန သံစုဏ္ဏိယမာနော
“အဟံ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဥဋ္ဌိတော ပုန နိဝတ္တိတွာ တတ္ထေဝ ဂန္တော
ပကတိဘာဝေန ဌဿာမိ”တိ န လဘတိ၊ ယံ ဒိသံ ဂတံ၊ တံ ဂတမေဝ၊
ယံ အန္တရဟိတံ၊ တံ အန္တရဟိတမေဝ ဟောတိ၊ တထာ သောပိ ကလ-
လာဒိဘာဝေန ဂစ္ဆမာနော ဂစ္ဆတေဝ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ သင်္ခါရာ
ပုရိမာနံ ပုရိမာနံ ပစ္စယာ ဟုတွာ ပစ္ဆတော အနိဝတ္တိတွာ တတ္ထ တတ္ထေဝ
ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ဇရာကာလေ သင်္ခါရာ “အမှေဟိ သေ ပုဗ္ဗေ ယုဝါ ထာမသမ္ပန္နော
ကတော၊ ပုန နံ နိဝတ္တိတွာ တတ္ထေဝ ကရိဿာမာ”တိ န လဘန္တိ၊ တတ္ထ
တတ္ထေဝ အန္တရဇာယန္တိတိ ဒဿေတိ။

၁-ဝါယုဝေဂေန ဟတော (သျှာ၊ ဣ)

၂-ပေသိယာ ဇာယတေ (သျှာ၊ ဣ၊ က)

၃-သံ ၁-၂၀၈-ပိဋေ။

န ယုတ္တမာနာတိ ဥဘတော ဗျူဠေ သင်္ဂါမေ ယုတ္တန္တာ။ န ဗလေန-
ဝဿိတာတိ န ကာယဗလေန ဝါ ယောဓဗလေန ဝါ ဥပဂတာ သမန္နာ-
ဂတာ။ န ဇီရန္တိတိ ပုရိမန-ကာရံ အာဟရိတွာ ဝေရူပါယိ နရာ န ဇီရန္တိ
န စာပိ န မိယရေတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ သဗ္ဗ ဟိဒန္တိ မဟာရာဇ သဗ္ဗမေဝ
ဣဒံ ပါဏမဏ္ဍလံ မဟာယန္တေန^၁ ဝိဠိယမာနာ ဥစ္ဆုဿဋ္ဌိကာ ဝိယ ဇာတိယာ စ
ဇရာယ စ ဥပဒ္ဓါတံ နိစ္စံ ဝိဠိတံ။ တံ မေ မတိ ဟောတိတိ တေန ကာရဏေန
မေ “ပဗ္ဗဇိတွာ ဓမ္မံ စရာမီ”တိ မတိ ဟောတိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

စတုရစိနိန္တိ ဟတ္ထိအာဒိဟိ စတုရဂေဟိ သမန္နာဂတံ။ သေနံ သုဘိသဂ္ဂပန္တိ
သုဠာ ဘိသနကဇာတိကံ သေနံ။ ဇယန္တိတိ ကဒါစိ ဧကစ္စေ ရာဇာနော
အတ္တနော သေနာယ ဇယန္တိ။ န မစ္စုနောတိ တေပိ ရာဇာနော မဟာသေနဿ
မစ္စုနော သေနံ ဇယိတုံ န ဥဿဟန္တိ။ န ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ မဒ္ဓိတုံ သက္ကောန္တိ။
ဗုစ္စရေ ဧကစ္စေယျာတိ ဧတေဟိ ဟတ္ထိအာဒိဟိ ပရိဝါရိတာ ဧကစ္စေ
ပစ္စာမိတ္တာနံ ဟတ္ထတော မုစ္စန္တိ။ မစ္စုနော ပန သန္တိကာ မုစ္စိတုံ န သက္ကောန္တိ။
ပဘဉ္ဇန္တိတိ ဧတေဟိ ဟတ္ထိအာဒိဟိ ပစ္စတ္တိကရာဇေန နဂရာနိ ပဘဉ္ဇန္တိ။
ပဓိသယန္တိတိ မဟာဇေန ဓိသေန္တာ ပဓိသေန္တာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေန္တိ။
န မစ္စုနောတိ တေပိ မရဏကာလေ ပတ္တေ မစ္စုနော ဘဠိတုံ န သက္ကောန္တိ။

ဘိန္ဒဂဠာ ပဘိန္ဒာတိ တိသု ဌာနေသု ပဘိန္ဒာ ဟုတွာ^၂ မဒံ ဂဠန္တာ၊
ပဋ္ဌရိတမဒါတိ အတ္ထော။ န မစ္စုနောတိ တေပိ မဟာမစ္စု မဒ္ဓိတုံ န သက္ကောန္တိ။
ဣဿာသိနောတိ ဣဿာသာ ဓနုဂ္ဂဟာ။ ကတဟတ္တာတိ သုသိက္ခိတာ။
ဒူရေပါတိတိ သရံ ဒူရေ ပါတေတုံ သမတ္တာ။ အက္ခဏဝေဓိနောတိ အဝိရဒ္ဓ-
ဝေဓိနော၊ ဝိဇ္ဇာအာလောကေန ဝိဇ္ဇာသမတ္တာ ဝါ။ သရာနိတိ အနောတတ္တာ-
ဒိနိ မဟာသရာနိ ဒိယန္တိယေဝ။ သသေလကာနနာတိ သပဗ္ဗတဝနသဏ္ဍာ
မဟာပထဝီပိ ဒိယတိ။ သဗ္ဗ ဟိဒန္တိ သဗ္ဗမိဒံ သင်္ခါရဂတံ ဒိဿမန္တရံ ဌတွာ
ဒိယတေဝ၊ ကပ္ပုဋ္ဌာနဂ္ဂံ ပတွာ မဟာသိနေရူပိ အဂ္ဂိမုခေ မဓုသိတ္တကံ ဝိယ
ဝိလီယတေဝ၊ အဏုမတ္တောပိ သင်္ခါရေ ဌာတုံ န သက္ကောတိ။ ကာလပရိယာ-
ယန္တိ ကာလပရိယာယံ နဿနကာလဝါရံ ပတွာ သဗ္ဗ ဘဉ္ဇရေ၊ သဗ္ဗ သင်္ခါရဂတံ
ဘိဇ္ဇတေဝ။ တဿ ပကာသနတ္ထံ သိတ္တသုရိယသုတ္တံ^၃ အာဟရိတဗ္ဗံ။

စလာစလန္တိ စဉ္ဇလံ သကဘာဝေန ဌာတုံ အသမတ္တံ နာနာဘာဝဝိနာဘာဝ-
သဘာဝမေဝ။ ပါဏဘူနော^၄ ဇီဝိတန္တိ ဣဓ လောကေ ဣမေသံ ပါဏဘူတာနံ

ဇိဝိဘံ။ ပဋေဝံ ရုတ္တဿ၊ ဒုမောဝ ကူလဇောတိ သုရဓုတ္တော ဟိ သုရံ ဒိသ္မာဝ ဥဒရေ ဗဒ္ဓိ သာဠကံ ဒတွာ ပိဝတေဝ။ နဒီကူလေ ဇာတဒုမောဝ ကူလေ လုဇ္ဈမာနေ လုဇ္ဈတိ။ ယထာ ဧသ ပဋေဝံ စ ဒုမော စ စဉ္စလော။ ဧဝံ သတ္တာနံ ဇိဝိတံ ဒေဝါတိ။ ဒုမပ္ပလာနေ'ဝါတိ ယထာ ပက္ကာနိ ဖလာနိ ဝါတာဟတာနိ ဒုမဂ္ဂတော ဘူမိယံ ပတန္တိ။ တထေဝိမေ မာဏဝါ ဇရာဝါတာဟတာ ဇိဝိတာ ဂဠိတွာ မရဏပထဝိယံ ပတန္တိ။ ဒဟရာတိ အန္တမသော ကလလဘာဝေဌိတာပိ။ မဇ္ဈိမပေါရိသာတိ နာရိနရာနံ မဇ္ဈေ ဌိတာ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကနပုံသကာ။

တာရကရာဇသန္တိဘောတိ ယထာ တာရကရာဇာ ကာဠပက္ခေ ဒိဏော။ ပုန ဇုဏ္ဍပက္ခေ ပူရတိ။ န ဧဝံ သတ္တာနံ ဝယော။ သတ္တာနံ ဟိ ယံ အပ္ပတိတံ။ ဂတမေဝ ဒါနိ တံ။ န တဿ ပုနာဂမနံ အတ္ထိ။ ကုတော သုခန္တိ ဇရာဇိက္ခဿ ကာမဂုဏေသု ရတိပိ နတ္ထိ။ တေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ ကုတောယေဝ။ ယက္ခာတိ မဟိဒ္ဓိကာ ယက္ခာ။ ဝိသာစာတိ ပံသုပိသာစကာ။ ပေတောတိ ပေတ္တိဝိသယိကာ။ အဿသန္တိတိ အဿာသဝါတေန ဥပဟနန္တိ။ အာဝိသန္တိတိ ဝါ အတ္တော။ န မစ္စုနောတိ မစ္စု ပန တေပိ အဿာသေန ဥပဟနိတုံ ဝါ အာဝိသိတုံ ဝါ န သက္ကောန္တိ။ နိဇ္ဈပနံ ကရေန္တိတိ ဗလိကမ္မဝသေန ခမာပေန္တိ ပသံာဒေန္တိ။ အပရာဓကေတိ ရာဇာပရာဓကာရကေ။ ဂူသကေတိ ရဇ္ဇဒူသကေ။ ဟေဌကေတိ သန္တိစ္ဆေဒါဒီဟိ လောကဝိဟေဌကေ။ ရာဇာနောတိ ရာဇာနော။ ဝိဒိတွာန ဒေါသန္တိ ဒေါသံ ဇာနိတွာ ယထာနုရူပေန ဒဏ္ဍေန ဒဏ္ဍေန္တိတိ အတ္တော။ န မစ္စုနောတိ တေပိ မစ္စု ဒဏ္ဍယိတုံ န သက္ကောန္တိ။

နိဇ္ဈပေတုန္တိ သက္ခီဟိ အတ္တနော နိရပရာဘောဝံ ပကာသေတွာ ပသာဒေတုံ ဟိ။ န အဓုကာ ဗလဝါ တေဇဝါဒီတိ “ဣမေ အနာ၊ အယံ ကာယဗလဉာဏဗလာဒီဟိ ဗလဝါ၊ အယံ တေဇဝါ”တိ ဧဝံ န မစ္စုရာဇဿ အပေက္ခံ အတ္ထိ။ ကေသိမ္မိ သက္ကေ အပေက္ခံ ပေမံ သိနေဟော နတ္ထိ။ သဗ္ဗမေဝ အဘိမဒ္ဓတိတိ ဒသေတိ။ ပသယှာတိ ဗလက္ကာရေန အဘိဘဝိတွာ။ န မစ္စုနောတိ တေပိ မစ္စု ခါဒိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ကရေန္တာတိ မာယံ ကရေန္တာ။ မောဟေန္တိတိ အဘူတံ ဘူတံ ကတွာ ဒသေန္တာ မောဟေန္တိ။ ဥဂ္ဂတေဇာတိ ဥဂ္ဂတေန ဝိသတေဇေန သမန္ဓာဂတာ။ တိကိစ္ဆကာတိ ဝိသဝေဇာ။ ဓမ္မန္တရီ ဝေတ္တရဏီ စ ဘောဇောတိ ဧတေ ဧဝံနာမကာ ဝေဇာ။ ယောရုံမဒိယမာနာတိ ယောရုံ နာမ ဝိဇ္ဇံ အဓိယန္တာ။ ဩသဓေတိတိ ယောရုံဝါ ဂန္ဓာရုံ ဝါ ဝိဇ္ဇံ သာဝေတွာ ဩသဓံ အာဒါယ တေဟိ ဩသဓေတိ ပစ္စတ္တိကာနံ အဒဿနံ ဝေန္တိ။

ဓမ္မောတိ သုစရိတဓမ္မော။ ရက္ခတိတိ ယေန ရက္ခိတော၊ တံ ပဋိရက္ခတိ။ သုခန္တိ
ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု သုခံ အာဝဟတိ။ ပါပေတိတိ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဥပနေတိ။

ဧဝံ မဟာသက္ကော စတုဝိသတိယာ ဂါထာဟိ ပိတု ဓမ္မံ ဒေသေတွာ
“မဟာရာဇေ တုမှာကံ ရဇ္ဇံ တုမှာကမေဝ ဟောတု၊ န မယံ ဣမိနာ အက္ကော၊
တုမှေဟိ ပန သဒ္ဓိံ ကထေန္တမေဝ မံ ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ တိဋ္ဌထ
တုမှေ”တိ ဝတွာ အယဒါမံ ဆိန္ဒိတွာ မတ္တဟတ္ထိ ဝိယ ကဉ္စနပဉ္စရံ ဆိန္ဒိတွာ
သီဟပေါတကော ဝိယ ကာမေ ပဟာယ မာတာပိတရော ဝန္တိတွာ နိက္ခမိ။
အထဿ ပိတာ “မမပိ ရဇ္ဇေနက္ကော နတ္ထိ”တိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ တေန
သဒ္ဓိဉ္ဇေဝ နိက္ခမိ၊ တသ္မိံ နိက္ခန္တေ ဒေဝီပိ အမစ္စာပိ မြာဟ္မဏဂဟပတိ-
ကာဒယောပိတိ သကလနဂရဝါသိနော ဂေဟာနိ ဆဉ္စေတွာ နိက္ခမိံသု။
သမာဂမော မဟာ အဟောသိ၊ ပရိသာ ဒွါဒသယောဇနိကာ ဇာတာ။ တံ
အာဒါယ မဟာသက္ကော ဟိမဝန္တံ ပါရိသိ။ သက္ကော တဿ နိက္ခန္တဘာဝံ
ဥတွာ ဝိဿကမ္မံ ပေသေတွာ ဒွါဒသယောဇနာယာမံ သတ္တယောဇနဝိတ္ထာရံ
အဿမပဒံ ကာရေသိ၊ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ပဋိယာဒါပေသိ။ ဣတော
ပရံ မဟာသတ္တဿ ပဗ္ဗဇော စ ဩဝါဒဒါနဉ္စ မြဟ္မလောကပရာယဏတာ စ
ပရိသာယ အနပါယဂမနိယတာ စ သဗ္ဗာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော
မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ
“တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊ သေသပရိသာ
ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ အယောဃရပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အယောဃရဇာတကဝဏ္ဏနာ စုဒ္ဓသမာ။

ဇာတကုဒ္ဓါနံ

မာတင်္ဂေါ စိတ္တသမ္ဘူတော၊ သိဝိ သိရီ စ ရောဟဏံ။
ဟံသော သတ္တိဂုဗ္ဗော ဘလ္လာ၊ သောမနဿံ စမ္ပေယျကံ။
ပလောဘံ ပဉ္စပဏ္ဍိတံ၊ ဟတ္ထိပါလံ အယောဃရံ။
ဝိသတိယမ္ပိ ဇာတကာ၊ စတုဒ္ဓသေဝ သင်္ဂီတာ။

ဝိသတိနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(စတုတ္ထော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော)

ဇာတကဋ္ဌကထာယ စတုတ္ထဘာဂေ

သံဝဠာဋ္ဌိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အကတညုရူပါ	၁၀၁	အစိန္တိတမ္ပိ	၂၇၀
အကရံ	၁၁၉	အစေတသာ	၅၀
အကရိ	၅	အစူပတိ	၂၅၀
အကာမကော	၃၁	အစွေန္တိ	၄၉၂
အကာလရူပေ	၂၂၇	အစွေတိ	၁၃၁
အကာလေ	၂၉၁	အစ္ဆာ	၂၀၇
အကာသိ	၃၉၉၊ ၄၀၅	အဇိနာ	၃၀၀
အကိဉ္ဇနံ	၃၇၄	အဇ္ဈိတက္ခာ	၄၂၁
အက္ခဏဝေဓိနော	၅၀၂	အညညစိတ္တာနံ	၅၇
အက္ခဏေ	၁၀	အညတြိ	၅၄
အက္ခာတိ	၁၉၉	အညဿ	၅၅
အက္ခာတော	၂၂၃	အညာယ	၁၃၁
အက္ခာဟိ	၂၂၇	အညေ	၃၆၇
အခန္တိဇော	၁၁	အမုကာ	၅၀၃
အခေတ္တညူသိ	၃၇၃	အဏုစ္ဆေဒါ	၃၆၇
အခေတ္တဗန္ဓု	၃၀၂	အတိက္ကမာမ	၅၄
အဂဏ္ဍု	၁၁၉	အတိစ္စ	၄၉၂
အဂဋ္ဌု	၄၄၄	အတိစ္ဆံ	၅
အဂါ	၃၅၆	အတိထိ	၂၇၅
အဂါရေ	၁၅၇	အတိပတတိ	၁၁၄
အဂ္ဂဟိ	၄၆၂	အတိမညိတ္ထ	၃၂၀
အဂ္ဂိ	၃၀၁	အတိမညိဿံ	၁၀၀
အဂ္ဂိဝ	၄၃၁	အတိမာနိတာ	၃၀၂
အဂ္ဂေ	၄၀၁	အတိရေကာနိ	၄
အဃာတယုံ	၂၁၁	အတိဝတ္ထန္တိ	၁၃၇
အဃေ	၁၅၆၊ ၃၂၂	အတိဝတ္ထေယျ	၆

ပဒါနက္ခမော	ပိဋကော်	ပဒါနက္ခမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အတိဝေလဘာဏိ	၂၄၉	အဓိဋ္ဌဟေယျ	၂၀၇
အတိသန္တေ	၅၇	အဓိတိဋ္ဌ	၄၃၅
အတိသရော	၆	အဓိပန္နဿ	၃၉၇
အတိဟိဋ္ဌယာနော	၃၃၁	အဓိပါတယိဿံ	၃၃၆
အတ္တံ	၁၉၄	အဓိမနာ	၄၄၆
အတ္တကမ္မာပရာဓော	၄၄၆	အဓိဝါသနံ	၇၇
အတ္တဇနဿ	၂၉၄	အဓိယမာနာ	၅၀၃
အတ္တတ္ထာယ	၃၀၁	အဓုရာယံ	၂၄၂
အတ္တနံ	၁၉၆	အနဓိဝရာ	၂၃၄
အတ္တာနံ	၃၇၃	အနပေက္ခမာနာ	၄၂၅
အတ္ထံ	၂၇၂	အနပ္ပရူပံ	၂၆၀
အတ္ထကာလေ	၇၀	အနပ္ပရူပါ	၃၉၉
အတ္ထဝတီ	၂၅၅	အနယံ	၂၄၂
အတ္ထဝသံ	၂၅၂	အနရိယံ	၅၃
အတ္ထိ	၃၀၂	အနရိယကမ္မံ	၅၇
အတ္ထေနမ္ပိ	၄၆၂	အနဝတ္ထာယ	၄၅၄
အတ္ထော	၂၉၆၊ ၄၀၆	အနသိတွာန	၃၇၃
အတြဇော	၉၅	အနာဂတံ	၄၀၆
အဒဏ္ဍာဝစရံ	၃၆၀	အနာဒါနဿ	၃၇၄
အဒဏ္ဍိယံ	၁၉၃	အနာဒါနော	၃၅၃
အဒါသယိ	၃၇၃	အနာဒိယိတွာ	၃၅၃
အဇ္ဈသကံ	၄၇၆	အနာနုပုဋ္ဌော	၂၂၇
အဒေါ	၁၀၊ ၂၄၀	အနာပါဒါသု	၁၀၀
အဒ္ဓါဟရိဿ	၂၀၄	အနာရိယော	၁၀၀
အဒ္ဓိကေ	၉၀	အနိန္ဒိတော	၂၇၅
အဒ္ဓေဇ္ဈံ	၂၅၉	အနိသမ္ပ	၄၅၄
အဒ္ဓေဇ္ဈတာ	၇၀	အနိကဋ္ဌာ	၁၃၀
အဓမ္မကာရော	၄၀၀	အနိဿာယ	၄၂၆
အဓိကရဏံ	၄	အနုကမ္ပတိ	၁၉၉
အဓိစ္စ	၃၀၆၊ ၄၀၂	အနုကမ္ပာယ	၄၇၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၀၇

ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကော်
အနုကုဗ္ဗန္တိ		၆၅	အန္တောသ္မာရော		၉
အနုဂိဇ္ဈန္တိ		၅	အန္တံ		၂၇၃
အနုဇာန		၄၀၇	အန္တပါနဉ္စ		၃၅၃
အနုဇိဝသိ		၂၇၁	အန္တဂူ		၁၂၄
အနုတပ္ပတိ		၁၇၉	အန္တဂတာ		၃၀၆
အနုတပ္ပမာနာ		၄၄၄	အန္တေသံ		၃၄၄
အနုပါယာသိ		၂၃၆	အပစိနေထေဝ		၁၇၅
အနုပုဗ္ဗံ		၄၉၂	အပတ္တိယံ		၆၁
အနုပ္ပဝိဿ		၄၅၀	အပဒေန		၄၂၆
အနုဗ္ဗဇာမိ		၄၀၀	အပရံ		၁၇၄
အနုဗ္ဗတာ		၇၀	အပရာဓကေ		၅၀၃
အနုမဇ္ဈံ		၁၉၄	အပလာယိနော		၂၉၆
အနုဝဇေ		၄၀၉	အပသက္ကတိ		၃၄၇
အနုဝိစိန္တိတာ		၂၂၀	အပသံ		၃၀၉
အနုဝိသဇ္ဇော		၁၀၄	အပါတုဘာ		၁၀၆
အနုသတ္တာရံ		၁၀၀	အပါယာ		၂၉၉
အနုသရီ		၂၇၁	အပိဟိတာ		၄
အနုသာသ		၄၉၁	အပေသလာနိ		၃၀၂
အနုသာသရေ		၄၀၀	အပေဟိ		၃၀၁
အနုဿရံ		၁၇၅	အပ္ပကသ္မိ		၆၆
အနုဿဝါ		၄၄၅	အပ္ပဋ္ဌိဝေက္ခိတွာ		၁၉၃
အနုပလိက္ခော		၃၃၂	အပ္ပဋ္ဌိဝေက္ခိယ		၁၉၃
အနေကတာလေ		၁၉၅	အပ္ပမက္ခော		၄၅၁
အနေဓော		၂၇	အပ္ပသိဗ္ဗိကံ		၅
အနောမပည		၄၇၂	အပ္ပသ္မေကေ		၆၆
အန္တံ		၄၇၀	အပ္ပိယတံ		၃၁
အန္တကေန		၃၉၇	အပ္ပေါဒဝဏ္ဏေ		၃၅၃
အန္တရာ		၄၄၅	အပ္ပေါဿုက္ခော		၃၂၉၊ ၃၄၄
အန္တရာယကရာ		၁၄	အဗလာ		၂၉၉
အန္တေပုရံ		၄၇၆	အဗ္ဗာဟယန္တိ		၃၆၇

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အန္တုဋ္ဌိတော	၅၀၁	အလ္လာယတေ	၃၅၂
အန္တုတော	၄၂၁	အဝကဿတိ	၄၁၆
အဘဝေ	၁၉၉	အဝက္ခိပန္နိ	၂၅၂
အဘိကန္တိမိ	၁၀	အဝသိမှာ	၃၉၇
အဘိဇာတော	၂၃၄၊ ၃၂၂	အဝိဇာနတော	၂၇
အဘိတိဋ္ဌသိ	၁၃၇	အဝိတရာဂါ	၄၄၅
အဘိဓာဝထ	၁၂၅	အဝိတရာဂေါ	၁၁၄၊ ၃၁၀
အဘိနဒိတွာန	၂၃၄	အဝေဒိ	၃၃၂
အဘိပတ္တယာနော	၄၇၀	အဝေဒုံ	၃၁
အဘိဟာရိတုံ	၄၂၂	အသံ	၄၃၈
အဘိဟေသတိ	၉၃	အသညတော	၄၅၄
အဘုတ္တဘောဂေ	၄၈၇	အသတံ	၄၃၇
အမမဿ	၃၇၄	အသန္တော	၆၅
အမမော	၃၀၂	အသပ္ပုရိသစိန္တကာ	၁၈၇
အမရာမိပေါ	၂၇၃	အသမတ္ထပညံ	၃၅
အမာနုသံ	၄၁၂	အသမုဒါနိတံ	၁၇၉
အမာနုသာနံ	၄၄၆	အသမ္မာနိတာ	၁၀၅
အမာပယိသု	၃၀၁	အသာရေ	၄၃၁
အမ္မဋ္ဌဝေဿေဟိ	၃၆၇	အသိစမ္ပံ	၃၆၇
အမ္မဇလံ	၂၀၄	အသုရာမိပေါ	၁၃၉
အယိရဉ္စ	၂၉၅	အသ္မ	၄၃၆
အရဟန္တမဇ္ဈေ	၇၉	အသ္မသေ	၅၇
အရိယမဂ္ဂံ	၄၅၆	အဿတရေ	၄၆၇
အရိယဿ	၄၂၆	အဿမမ္ပိ	၂၈၀
အရိယော	၂၉၁	အဿဝါ	၄၂၉
အရောဂံ	၄၈၃	အဟာသိ	၂၀၄
အလက္ခမာလီ	၃၁၁	အဟိသံ	၇၂
အလင်္ကတော	၆၀	အဟိသကော	၄၅၀
အလိကဝါဒိနော	၅၇	အဟိသာ	၄၃၇
အလိတ္တံ	၄၃၈	အဟိသာယ	၇၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ-အာ]		[အာ]	
အဟိံသာရတိနိ	၃၂၁	အာလုကလမ္ဗာနိ	၃၇၄
အဟိတာ	၂၇၀	အာလုဝါနိ	၄၅
အဟုံ	၃၄	အာလောကသန္နိ	၃၁၁
အဟုမှ	၃၉၈	အာလောပသာဟသာကာရာ	၁၂
အာကာရာ	၁၉၉	အာလောပါ	၄၃၇
အာဂစ္ဆါ	၄၅၀	အာဝါသိကော	၃၁၁
အာဂမာ	၄၂၁	အာဝိသိ	၄၁၁
အာဂမေဟိ	၂၅၉	အာဝေလ္လိတံ	၃၈၄
အာဂေါဓာ	၃၆၇	အာသင်္ဂီ	၁၁
အာစရိယံ	၁၈၀	အာသဇ္ဇ	၄၆
အာစရိယော	၃၇၃	အာသန္နဒကဒါယိနံ	၄၃၇
အာဇာရံ	၂၂၂	အာသနေန	၃၅၇
အာစေရ	၂၄၉	အာသဝေါ	၂၂၃
အာဠာသကုန္တာဘိရုဒါ	၄၇၀	အာသိ	၁၈၀
အာဒီနဝံ	၃၁၈	အာသိ	၂၆၃
အာနဘာဝံ	၇၂	အာသိသာနော	၁၉
အာနေန္တိ	၂၇၂	အာသိဒေ	၅၇
အာပဒတ္တာ	၁၆၆	အာသိသေထေဝ	၂၇၀
အာပုတ္တပုတ္တေဟိ	၁၆၄	အာသုံ	၃၄
အာပေါ	၃၀၁	အာသု	၁၁၉
အာမန္တနိယော	၃၇၃	အာဟညန္တ	၃၉၅
အာမိသံ	၅၈	အာဟရိ	၄၂၁
အာယန္တ	၄၅၀	အာဟု	၃၃၈
အာယသေ	၄၁၆		
အာယံ	၃၅၇		
အာရကာ	၂၂၄		
အာရတံ	၃၇၄		
အာရာဇူရေ	၃၅		
အာရာမဝနူပစာရာ	၃၅၉		
အာလိဂိတော	၄၄၁		
		[ဣ]	
		ဣဃံ	၉၈
		ဣစ္ဆိသေ	၄၀၅
		ဣစ္ဆိ	၂၇၀
		ဣစ္ဆေ	၄၀၇
		ဣဏံ	၁၈၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ခ]		[ခ]	
ဇုဏဒါနံ	၂၇၉	ဥဒ	၁၉
ဇုတိ	၁၈၀	ဥဒကံ	၄၅၁
ဇုတ္တရဝါသော	၁၁၄	ဥဒတာရိ	၄၉၀
ဇုတ္တိကာရဏာ	၁၉၄	ဥဒိစ္စ	၃၂
ဇုတ္တိယော	၃၂၃	ဥဒုဗ္ဗရမူလသ္မိံ	၃၄၉
ဇုန္တဂေါပကသဉ္ဇန္တာ	၂၅၈	ဥဒ္ဓိယာနိ	၃၅၃
ဇုမေ	၂၅၂	ဥဒ္ဓါလကာ	၄၄၄
ဇုသယော	၇၉	ဥဒ္ဓဂ္ဂရာဇိ	၃၄၅
ဇုသိံ	၄၈၁	ဥဒ္ဓရိတွာ	၁၉၆
ဇုသိနံ	၃၁၄	ဥဒ္ဓရေယျ	၄၉၀
ဇုသိနော	၃၁၃	ဥပက္ကမိ	၄၇၆
ဇုသေ	၃၂၀	ဥပက္ကမံ	၃၅၃
ဇုဿရိယံ	၃၉၆	ဥပက္ခန္ဓမှာ	၂၁၁
ဇုဿရေန	၄၅၀	ဥပဋ္ဌာသိံ	၃၂၁
ဇုဿရော	၂၁၄	ဥပဋ္ဌိတေ	၁၈၀
ဇုဿာသိနော	၅၀၂	ဥပတာပေန္တိ	၁၃
ဇုဿော	၂၀၉	ဥပနိဝတ္တထ	၄၁၇
[ခ]		ဥပနိတသ္မိ	၄၂၀
ဥက္ကစ္စ	၂၁၁	ဥပနိယတိ	၃၉၉
ဥဂ္ဂတတ္ထော	၂၉၆	ဥပန္တိကံ	၃၃၆
ဥဂ္ဂတေဇာ	၅၀၃	ဥပပန္နံ	၁၆၆
ဥဋ္ဌနုပါဒံ	၂၀	ဥပရူပရိ	၄၇၇
ဥစ္စာဝစံ	၄၇၆	ဥပဟညေထ	၁၄
ဥစ္စာဝစာနိ	၃၆၇	ဥပါယော	၄၇၃
ဥစ္ဆါပုဋ်	၃၆၇	ဥပါသရေ	၄၁၈
ဥဇ္ဇာယ	၄၇၆	ဥပါသသိ	၄၂၇
ဥဋ္ဌေဟိ	၁၉	ဥပေတိ	၁၆၆
ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍိ	၃၈၇	ဥပ္ပဇ္ဇတေ	၁၉၉
ဥတြိသ္မော	၇၂	ဥပ္ပဇ္ဇေ	၂၂၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဥ-ဇီ]		[ဇ-ဩ]	
ဥပ္ပတန္တိ	၃၄၇	ဇေသိနော	၂၆
ဥပ္ပတေ	၄၆၅	ဇဟိ	၁၉၆
ဥပ္ပပိဿံ	၁၆၄	ဩကိက္ကန္တရပရိခံ	၁၀၇
ဥဘယတ္ထ	၃၂၃	ဩက္ကန္တံ	၅၇
ဥမာပုပ္ဖသရိန္ဒိဘံ	၄၂၃	ဩဂဏော	၄၃၄
ဥမှယတေ	၁၉၉	ဩစိတံ	၁၃၉
ဥရဂေါတိ	၄၆၂	ဩစေယျ	၄၄၄
ဥသဘံ	၄၂၃	ဩဇေန္တိ	၂၇၈
ဥဿဟတေ	၄၀၀	ဩတလ္လကော	၃၈၀
ဥဿေတိ	၃၀၁	ဩဒါတသိင်္ဂါ	၄၂၁
ဥဋ္ဌာရာ	၄၆၆	ဩပါနဘူတံ	၃၄
ဦနကံ	၄၄၄	ဩရံ	၁၇၅
[ဈ]		ဩရုဒ္ဓပဋိရုဒ္ဓေါ	၄
ဧကစွေယျ	၅၀၂	ဩရောဟိတွာ	၂၃၄
ဧကနေတ္တာ	၄၀၄	ဩသမိကာယော	၃၆၆
ဧကဘိက္ခု	၂၀	ဩသဓေဟိ	၈၇၊ ၅၀၃
ဧကရတ္တိ	၃၁၄၊ ၄၄၄	ဩသီဒိ	၂၈၄
ဧကရတ္တိ	၅၀၁	ဩဿဇာမိ	၂၆၁
ဧကဿေဝ	၁၁၄	ဩဿဋ္ဌကာယော	၄၆၃
ဧကရာဇာ	၃၁၀	ဩဟရ	၈၆
ဧကာယနေ	၃၄၉	ဩဟာယ	၄၂၅
ဧကေ	၃၃၈	[ဏ]	
ဧတာဒိသံ	၄၇၂	ဏံသဝိဇ္ဇုပဘဿရံ	၄၆၈
ဧတ္ထ	၂၄၉	ဏင်္ခသိ	၃၇၃
ဧရေတိ	၄၈၃	ဏဋ္ဌဂ္ဂဟော	၃၂၃
ဧဝံ	၇၀	ဏဋ္ဌုကံ	၄၅၄
ဧဝမေဝ	၃၀၃	ဏတ္ထိကာရေ	၄၄၄
ဧသမာနာ	၃၁၂	ဏဏော	၉
ဧသာ	၃၁၃	ဏတဟတ္တာ	၅၀၂

ပဒါနုတ္တမော	[က]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[က]	ပိဋကော်
ကတေ		၁၄	ကာမကရော		၂၆၁
ကတ္တံ		၁၀၀	ကာမကာမီ		၂၉၆
ကတ္တာ		၂၇၄	ကာမစာရံ		၂၆၂
ကတွာန		၂၅၉	ကာမစ္ဆန္ဒော		၄၇၆
ကထံကရော		၃၃၉	ကာမဒုဟာ		၂၀
ကနိဋ္ဌံ		၁၆၆	ကာမယမာနဿ		၁၇၄
ကပဏိကာ		၉၃	ကာမသာ		၃၂၁
ကမဏ္ဍလုံ		၃၇၄	ကာမုပသံဟိတံ		၄၇၆
ကမ္မလာ		၃၅၃	ကာမေသု		၃၁၂
ကမ္မု		၁၀	ကာယေန		၁၅၇
ကမ္မုကာယူရဓရာ		၄၆၉	ကာရယန္တိ		၃၆၇
ကမ္မုဂီဝေါ		၁၃၃	ကာရေသံ		၄၂၄
ကမ္မောဇကေ		၄၆၇	ကာလံ		၂၂၇
ကမ္မံ		၅	ကာလပရိယာယံ		၅၀၂
ကမ္မကတံ		၄၆၆	ကာလဿ		၄၂၇
ကမ္မဗလူပဇီဝိနော		၁၆၂	ကာလာ		၄၉၂
ကမ္မာယတနာနိ		၄၅၄	ကာလေ		၇၅
ကမ္မုနာ		၃၉၄	ကာသာဝိယာ		၄၅၀
ကယိရာသိ		၂၁၀	ကာသုမာရိယော		၄၃၆
ကရဿု		၇၂	ကိင်္ဂီဏိကာယော		၃၆၆
ကရေဏူဝ		၄၉	ကိစ္စံ		၄၃၀
ကရောန္တာ		၅၀၃	ကိစ္စာကိစ္စေသု		၃၇၄
ကရောန္တိ		၅၀၃	ကိစ္ဆာ		၁၀၀
ကသိဏာ		၁၁၄	ကိဉ္ဇနံ		၄၇၃
ကသိမာ		၃၀၉	ကိန္တိကရော		၃၃၉
ကသိဿန္တိ		၁၀၅	ကိပိလ္လိကာနိ		၃၃၁
ကဋ္ဌမ္မာနိ		၄၅	ကိမ္ပုရိသေ		၄၄၆
ကာစိ		၃၂၁	ကိရာသံ		၂၂၄
ကာမံ		၁၇၄	ကိလေသော		၂၅၃

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၁၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[က]		[ခ]	
ကိဝတကော	၄၄၅	ခဏော	၁၁၄
ကုဉ္ဇရံ	၂၃၄	ခန္တာ	၇၇
ကုဋ်	၄၃၄	ခမတံ	၄၂
ကုတ္တိယော	၃၅၃	ခမျတံ	၃၆
ကုပိတိန္ဒြိယာ	၄၆၂	ခရာဇိနာ	၂၉၈
ကုမ္ဘိလကာ	၃၄၇	ခါဏုဿာတသမာ	၃၆၆
ကုမ္ဘာသေ	၃၅၃	ခါရိဓရံ	၄၈၁
ကုရရော	၂၉၂	ခိဏာယုကော	၂၃၅
ကုရုတု	၃၉၆၊ ၄၈၁	ခိဏော	၃၅၇
ကုရုတေ	၄၃၀	ခေတ္တာနိ	၃၅၉
ကုရုပိန္နကရပီရာ	၉၃	ခေမီ	၃၀၁
ကုလ္လဝတ္ထံ	၃၄၊ ၃၅		
ကုသလံ	၂၂၄	[ဂ]	
ကုသုမ္ဘပရိကိဏ္ဍံ	၄၈၇	ဂစ္ဆိ	၅၀၁
ကုဋ္ဌဝေဒီ	၁၈၀	ဂစ္ဆေယျ	၂၅၃
ကုဋ္ဌာဂါရဝရူပေတံ	၃၇၃	ဂဇင်္ဂလာယ	၃၁၁
ကုဋ္ဌာနိ	၃၆၇	ဂဏေန	၄၆၈
ကုဋ္ဌေ	၄၁၆	ဂဏှော	၄၃၆
ကုလဇော	၅၀၃	ဂတာ	၂၅၂
ကေဋကပုပ္ဖနေတ္ထံ	၄၈၇	ဂန္တဝေ	၂၂၂
ကေလာယိတော	၂၀၀	ဂန္တာန	၃၈၅
ကော အတ္ထော	၈၅	ဂန္တာ	၁၃
ကောစော	၂၉၅	ဂန္တေန္တိ	၃၆၆
ကောဉ္ဇာဝ	၄၈၉	ဂန္တေ	၄၈၂
ကောဒဏ္ဍကာနိ	၄၃၅	ဂမနာဂမနံ	၆၁
ကောဓဗလာ	၃၁၃	ဂမိဿန္တိ	၁၈၆
ကောဓသမုဋ္ဌာနော	၁၂	ဂရဟာသိ	၂၄၉
[ခ]		ဂလပိနီတေန	၄၁
ခဂ္ဂဟတ္ထေဟိ	၁၀၇	ဂဟိတော	၄၈၅
ခဇ္ဇရေ	၃၈၀		

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဂ]		[စ]	
ဂဟေတွာန	၃၁၃	စတုပ္ပတ္တိ	၂၆၁
ဂါမဏီ	၃၁၀	စတုပ္ပထေ	၄၆၃
ဂါမဝရံ	၃၉၄	စတုရဂိဋ္ဌိ	၅၀၂
ဂိမ္မေသု	၄၆၆	စတုဿဒံ	၃၁၀၊ ၄၂၃
ဂိနိ	၂၇	စတ္တာဟံ	၁၉၆
ဂိရံ	၄၄၆	စန္ဒနံ	၄၄၄
ဂိရိ	၄၄၁	စန္ဒနသာရလိတ္တေ	၄၆၈
ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိ	၄၃၁	စမ္ပေယျဿ	၄၆၈
ဂိဟိ	၃၀၉	စရာတု	၃၁၀၊ ၄၆၃
ဂေဟံ	၄၈၇	စရိတံ	၃၁၊ ၄၆၈
ဂေါဋ္ဌ	၂၂၄	စရေ	၂၂၃
ဂေါပနိသာဒေဟိ	၃၆၇	စလက္ကကူ	၃၃၁
ဂေါပယတိ	၄၅၁	စလာစလံ	၅၀၂
ဂေါပိပါသိကဇာတိကာ	၅၇	စိတ္တက	၄၁၅
		စိတ္တဝါ	၂၅၄
[ဃ]		စိတ္တေ	၂၅၄
ဃဇ္ဇေတိ	၉၃	စိတြာနိ	၂၈၇
ဃနော	၇၀	စိန္တိတံ	၄၅၄
ဃဓမ္မ	၁၇၄	စိလာစာ	၂၉၀
ဃဿသိ	၇၂	စေတေယျရူပံ	၁၅၉
ဃောရံ	၅၀၃	စောဒါယ	၁၈၆
ဃောရော	၁၈၄		
		[ဆ]	
[ဝ]		ဆန္ဒော	၁၁၉
စက္ကဓာရိနော	၅	ဆန္တိ	၃၁၁
စက္ကမာသဒေါ	၅	ဆာဒေယျ	၄၇၆
စက္ကာဘိနိဟတော	၄	ဆာယာ	၃၀၃၊ ၄၂၉
စက္ခပထာနိ	၄၀၄	ဆိန္ဒာဝ	၃၅၂
စက္ခနိ	၁၉၉	ဆေတွာ	၆၇
စဏ္ဍာလာ	၃၉၈		

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဇ]		[ဈ-ဠ - ဣ-ဣ]	
ဇနံ	၄၇၆	ဈာယထ	၄၇၃
ဇနိန္ဒသေဋ္ဌ	၃၅၇	ဉာတိဗျသနံ	၂၉၀
ဇပန္နိ	၃၆၆	ဉာတိပရိဗျူဠိ	၁၃၉
ဇပ္ပတိ	၈၅	ဥတ္တာ	၂၅၃
ဇပ္ပမ္ပိ	၂၀၄	ဉာတိနံ	၁၃၉
ဇမ္ဗံ	၄၂	ဌပေတုံ	၁၉၄
ဇယန္တိ	၅၀၂	ဌာနံ	၁၁၄
ဇရူဒပါနံဝ	၃၈၈	ဌာနာနိ	၁၇၉၊ ၁၉၄
ဇဟတိ	၁၁၄	ဋယန္တိ	၃၄၇
ဇဟန္တိ	၄၉၂		
ဇဟာမိ	၃၄၀		
ဇဟေ	၅၈		
ဇာတရူပမယေ	၂၂၈	တံ	၂၆၂
ဇာတဝေဒိ	၃၈၃	တံ တာဒိသံ	၂၄၃
ဇာတိမဒေါ	၃၈၂	တက္ကရာနံ	၄၃၄
ဇာတိမန္တူပပန္နာ	၃၈၂	တက္ကလာ	၄၅
ဇာတေန	၂၄၂	တစဿာ	၉
ဇာနံ	၁၁၉	တဏှံ	၁၇၄
ဇာနန္တော	၁၃၇	တဏှာ	၃၅၄
ဇာနိတုယေ	၄၆၆	တတောနိဒါနံ	၂၆၀
ဇာပယေ	၇၂	တထာဝိဿေ	၆၆
ဇာရယေ	၅၄	တဒေတဿ	၂၆၁
ဇာလာနိ	၄၈၉	တနန္တိဒိ	၂၆၁
ဇိနာတိ	၇၂	တပဿိနံ	၃၁၀
ဇိဝံ	၆၂၇၈	တပဿိနော	၃၇၃
ဇိဝိတံ	၄၃၅၊ ၅၀၂	တပေါ	၁၈၀
ဇိဝိတေ	၄၁၂	တပ္ပန္နိ	၂၄၀
ဇိရန္တိ	၅၀၂	တမ္မတလူပပန္နာ	၄၆၉
ဇောတိ°	၂၀၇	တမ္မာနိ	၈၇၂

[ဆ]

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[တ]		[ထ]	
တရန္တိ	၄၈၅	ထူလံ	၄၂၃
တရယန္တိ	၄၉၂	ထူလဗာဟူ	၁၈၆
တရေမု	၁၆၆	ထူလာနိ	၁၉၃
တသိတံ	၂၀	ထေရော	၄၀၄
တာ	၄၆၉		
တာဏာ	၃၉၉		
တာတ	၃၂		
တာဒိသကေ	၂၀၇	ဒက္ခိဏံ	၃၆၅
တာဒိသာယ	၃၂၃	ဒက္ခိဏတောရိဝ	၄၂၉
တာရကရာဇသန္တိဘော	၅၀၃	ဒက္ခိဏာ	၆၆
တာရကာနံ	၁၀၁	ဒဇ္ဇံ	၁၀၃
တိကိစ္ဆကသမာ	၃၆၆	ဒဏ္ဍေ	၂၀၆
တိကိစ္ဆကာ	၅၀၃	ဒတ္တုပညတ္တံ	၃၃၉
တိဋ္ဌတော	၁၅၇	ဒဒ္ဓံ	၆၆
တိဏလတာ	၂၃၄	ဒမေန	၃၅၈
တိပုကဏ္ဍဝိဒ္ဓေါ	၃၁၁	ဒမော	၄၃၇
တိဗ္ဗံ	၃၀၈	ဒရံ	၄၄၆
တိဗ္ဗာနိ	၂၂၇	ဒဿနံ	၂၄၃
တိဗိသိကာယံ	၁၀၀	ဒဿယသေ	၁၈
တိရောကုဋံ	၄၁၁	ဒသေဝ	၃၉၇
တိရောကုဋိ	၄၇၆	ဒဟရာ	၅၀၃
တိသတာ	၃၅၃	ဒဠ္ဗပါကာရံ	၄
တိရေ	၃၁၃	ဒါတဝေ	၄၃၆
တုဂ်ါနိ	၂၈၇	ဒါနပစ္စယာ	၃၅၈
တုဏှိကတော	၂၅	ဒါသျှော	၅၄
တုတ္တေဟိ	၃၁၁	ဒိစ္ဆရေ	၆၆
တုလျဝယာ	၇၈	ဒိဇာနံ	၂၉၀
တေဇဝါ	၅၀၃	ဒိဇော	၄၂၉၀
		ဒိဋ္ဌာ	၁၈
		ဒိန္နဿ	၆၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၁၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[ခ]		[ခ]	
ဒိဗ္ဗာ	၂၄၃၊ ၄၇၀	ဒုဗ္ဗေဓဂေါစရော	၂၆
ဒိဝသံ	၃၁၁	ဒုရုတ္တာနံ	၇၇
ဒိဝိယာ	၄၇၀	ဒူရေ	၄၀၄
ဒိသတံ	၂၉၄	ဒူရေပါတီ	၅၀၂
ဒိသမ္ပတိ	၁၅၇	ဒူသကေ	၅၀၃
ဒိသ္ဗာ	၁၉၉	ဒေန္တ၊	၂၅၃
ဒိဃောတ္တရောဋ္ဌာ	၁၈၆	ဒေဝဝဏ္ဏိနံ	၄၈၁
ဒိပေ	၂၉၀	ဒေဝါ	၇၆
ဒုက္ခံ	၃၁၂	ဒေဝါန	၃၅၆
ဒုက္ခဇနနိ°	၁၇၆	ဒေဝေါ	၁၂၃
ဒုက္ခတရာ	၁၂၁	ဒေဟိ	၂၆၁
ဒုက္ခပရေတော	၄၂၆	ဒေါဏိ°	၁၆၆
ဒုက္ခပ္ပလာနိ	၃၉၉	ဒေါသော	၄၂၉
ဒုက္ခဘိတုဏ္ဍော	၃၃၁	ဒွိပဒါကနိဋ္ဌာ	၃၉၇
ဒုက္ခိတံ	၄၅၅		
ဒုဂ္ဂတိ°	၅၅	[ခ]	
ဒုစ္စရိတဿ	၃၉၇	ဓံသတိ	၂၁၁
ဒုစ္စဇာ	၃၉၉	ဓနံ	၅၈
ဒုဋ္ဌဿ	၁၂	ဓနုဿ	၃၆၇
ဒုတ္တရာ	၄၈၄	ဓနိမာ	၃၀၉
ဒုဗ္ဗဒံ	၆၅	ဓနုဂဟာနံ	၃၅၃
ဒုန္နိက္ကယော	၄၅၂	ဓနေသိနံ	၁၄၂
ဒုဗ္ဗိဿသံ	၄၆၅	ဓမ္မံ	၅၄
ဒုပ္ပိ°	၅၈	ဓမ္မကာမာ	၇၈
ဒုပ္ပိနာ	၄၁	ဓမ္မဂုဏာ	၃၂၂
ဒုမပ္ပလာ	၂၀၄	ဓမ္မဂုဏေ	၄၈၁
ဒုမပ္ပလာနိ	၅၀၃	ဓမ္မစာရိနိ	၃၂၁
ဒုမော	၅၀၃	ဓမ္မဋ္ဌော	၂၁၁
ဒုမ္မက္ခရူပါ	၂၉၈	ဓမ္မန္တရိ	၅၀၃
ဒုမ္မဝါသီ	၃၈၀	ဓမ္မိ°	၄၀၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ခ]		[န]	
ဓမ္မပုသံဟိတံ	၁၅	နိဗ္ဗပနံ	၅၀၃
ဓမ္မေန	၄၃၇	နိဗ္ဗပေတုံ	၅၀၃
ဓမ္မော	၆၅	နိတာဋ္ဌေတိ	၃၄၇
ဓုတ္တဿ	၅၀၃	နိဒါဟသိ	၂၇၉
ဓုနံ	၃၇၄	နိပတ	၂၁၄
		နိပတာမသေ	၃၆၆
[န]		နိပါလေတုံ	၁၃၀
နဂရာနိ	၁၅၇	နိပ္ပေါထယန္တော	၃၃၁
နစိန္တိ	၂၁၁	နိဗ္ဗဒါ	၄၇၇
နဋ္ဌာ	၃၁၃	နိဘာသဝဏ္ဏာ	၄၄၁
နဋ္ဌံ	၄၄၄	နိမန္တကာ	၄၀၀
နတ္ထိ	၁၁၄	နိရံ	၃၀၁
နမော	၂၃၄	နိရတ္တာ	၁၃၁
နယတိ	၂၄၂	နိရယူပပတ္တိယာ	၃၉၉
နရာနံ	၂၅၅	နိရာသော	၃၀၂
နဋ္ဌော	၁၄၄	နိလဉ္ဇကာ	၃၆၇
နာထော	၂၅၃	နိလ္လောဘံ	၁၀
နာနာဂန္ဓသမီရိတံ	၄၆၈	နိလ္လောဘပါပေါ	၃၀၂
နာနာဝိကတွာ	၅၇	နိဝတ္တတိ	၅၀၁
နာရိယော	၄၇၁	နိဝါတဝုတ္တိ	၇၇
နာရိဘိ	၂၈၅	နိဝါတေ	၉၃
နိကတိ	၁၂၂၄၃၇	နိဝိဋ္ဌံ	၁၃၈
နိကိရဏာနိ	၂၂၄	နိဝိသတိ	၂၁၇
နိကေတံ	၃၄၁	နိဝေသနံ	၄၆၅
နိက္ခဒ္ဒမာ	၄၇၂	နိသမ္ဗ	၄၅၅
နိက္ခံ	၃၅၉	နိသာမေတွာ	၂၃၄
နိက္ခမိသံ	၃၃၁	နိသီထေဝိ	၄၃၄
နိက္ခိတ္တဘိက္ခံ	၃၆၇	နိသေ	၄၃၁
နိဂ္ဂါဟကသမာ	၃၆၆	နိသ္မေဟံ	၁၀
နိစ္စဝိဇ္ဇာသကာရိနံ	၅၈	နိဟိယတိ	၃၁၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ပ]		[ပ]	
ပတိယန္တိ	၄၁၅	ပယာတာနံ	၁၄၂
ပတိ	၄၈၉	ပယောဂေ	၂၉၉
ပတေဝ	၄၂၅	ပရက္ကရေ	၂၇
ပတ္တပုဋ္ဌဿေဝ	၄၃၈	ပရတော	၁၉၃
ပတ္တိ	၂၇၃	ပရနေယျံ	၄၅၃
ပတ္တိကာရကာ	၁၃၈	ပရမ္မရာ	၃၅
ပတ္တယံ	၂၃၉	ပရိရိယဃာတိ	၂၇၃
ပတ္တယေ	၃၄၆	ပရာကရိ	၄၀၅
ပထဗ္ဗုနော	၃၈၅	ပရာဘဝေါ	၄၂၇
ပဒက္ခိဏာ	၄၇၄	ပရိကန္တိ	၁၇၅
ပဒဟသိ	၃၈၃	ပရိကိရေယျံ	၄၀၅
ပဒါလိယ	၄၈၉	ပရိဂ္ဂဟေတွာ	၂၃၄
ပဓိသယန္တိ	၅၀၂	ပရိစာရကသမာ	၃၆၆
ပန္တဃာတံ	၁၈၆	ပရိစာရကာ	၄၃၅၊ ၄၃၆
ပဗ္ဗဇိတာ	၁၈၆	ပရိစိတ္တော	၂၅၄
ပဗ္ဗဇိတွာန	၄၇၇	ပရိဇာနာတိ	၁၇၆
ပဗ္ဗဇ္ဇမေဝါဘိမနော	၄၅၅	ပရိဏာယကသမ္ပန္နာ	၃၄၆
ပဗ္ဗတံ	၂၅၃	ပရိဒေဝေသိ	၄၇၃
ပဘဉ္ဇန္တိ	၅၀၂	ပရိနိဗ္ဗုတာ	၄၅၆
ပဘာဝေန	၁၂၉	ပရိဗျူဠံ	၁၂၃
ပဘာသဝါ	၁၈၄	ပရိယာယံ	၂၁၈၊ ၄၂၇
ပဘိန္နာ	၅၀၂	ပရိရက္ခိဿာမိ	၄၈၅
ပမဇ္ဇေယျံ	၂၄၃	ပရိဝါရိသု	၃၅၃
ပမတ္တံ	၂၂၃	ပရိဝါရိတော	၄၅၃
ပမဒ္ဓိ	၂၇	ပလိဂုဏ္ဏိတာ	၅၇
ပမာဒံ	၁၁၄	ပလိပေါ	၄၈၄
ပမုဒိတိန္ဒြိယာ	၃၂၁	ပဝိသိ	၃၃၁
ပမောက္ခသိ	၆	ပဝုတ္တံ	၁၉၉
ပယတပါဏိနိ	၃၂၁	ပဝေစ္ဆန္တိ	၆၆၊ ၃၆၇

ပဒါနုက္ကမော	[ပ]	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	[ပ]	ပိဋကော
ပဝေဒယ		၂၁၅	ပါပိယော		၃၀၂
ပဝေဒယိ		၂၂၀	ပါပေတိ		၅၀၄
ပဝေဒယေ		၂၂၇	ပါပေန္တိ		၄၃၀
ပသံသိယော		၄၉၀	ပါယေန္တိ		၄၇၀
ပသတ္တိတာ		၃၆၇	ပါရံ		၄၀၅
ပသတ္ထော		၄၀၂	ပါရေသိ		၂၀၄
ပသယ		၅၀၃	ပါဝဒ		၆၁
ပသဝေါ		၂၅၃	ပါစနေဟိ		၃၁၁
ပသာရိယံ		၃၇၄	ပါဝသံ		၇၀
ပသုနာတာ		၂၅၃	ပါသသတေဟိ		၃၁၁
ပဿာမိ		၁၉၆	ဝိသိတော		၂၅၀
ပဿေမု		၂၀၀	ဝိဇ္ဇိမိသိကော		၁၀၀
ပဿေယျံ		၄၆၅	ဝိဇ္ဇော		၇၂
ပဟုသန္တော		၁၀၀	ဝိတရံ		၃၂၂၄၄၄
ပဟူတတေဇော		၃၂	ဝိတရော		၇၆
ပဟူ သန္တော		၁၀၆	ဝိယတမေန		၂၀၇
ပါဠိလိသိန္နုဝါရကာ		၄၄၄	ဝိယာယ		၄၄၁
ပါဠိကာရိယပက္ခံ		၃၂၁	ဝိယော		၄၄၁
ပါဠိနံ		၇၀	ဝိဝ		၄၃၆
ပါဏဒေါ		၂၇၄	ဝိသာစာ		၅၀၃
ပါဏဘုနော		၅၀၂	ဝိသုဏော		၁၀၀
ပါဏာ		၂၀၄	ဝိတာနိ		၂၀၇
ပါဒတော		၂၂၃	ပုဏာတိ		၃၀၀
ပါဒါ		၄၂၁	ပုတ္တရူပယသုပေတာ		၄၂၉
ပါပံ		၄	ပုတ္တာ		၂၉၃
ပါပကော		၄၅၄	ပုတ္တေ		၂၉၂၂၃၀၉
ပါပစရော		၂၅၉	ပုထုလောမမစ္ဆာ		၄၇၀
ပါပတရော		၄၀၆	ပုထုသော		၁၅၀
ပါပါ		၄၀၆	ပုထု		၃၄၆
ပါပါနိ		၅၃	ပုထု		၁၃

ပဒါနုက္ကမော	[ပ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[ဗ]	ပိဋကော်
ပုနန္တိ		၇၉	ဗဟုကာရော		၄၂၄
ပုဗ္ဗေ		၁၇၉	ဗဟုဌာနစိန္တိနော		၄၅၆
ပုရိသော		၂၇၀	ဗဟုတာဒိသောဝ		၂၅၀
ပုရေ		၁၈၀	ဗဟုဘဏ္ဍံ		၅
ပူဇိတာ		၂၈၅	ဗဟုပါယာသော		၁၂
ပူဇေန္တော		၁၃၇	ဗဟုမ္ပိ		၁၀၀
ပူတိပါဒေါ		၂၀၆	ဗဟုဿုတာ		၇၉၊ ၃၆၈
ပေတံ		၄၄၄	ဗဟုဿုတေ		၃၆၅
ပေတာ		၅၀၃	ဗဟုဿုတော		၂၉၉
ပေတော		၆၁	ဗဟူနံ		၁၁၉
ပေါတ္တကံ		၂၅၁	ဗာလဿ		၁၇၄
ပေါရာဏကံ		၄၇၇	ဗာလာ		၁၈၆
ပေါသယန္တိ		၃၆၇	ဗာလူပသေဝနာ		၄၃၈
	[ဗ-ဗ]		ဗိလရာ		၃၂
ဗလာ		၄၅၁	ဗိလာလိတက္ကလာနိ		၃၇၄
ဗီတံ		၄၂၉၊ ၄၇၂	ဗိဋ္ဌာလိယော		၄၅
ဗီတာ		၁၃၈	ဗုဇ္ဈိ		၄၂၆
ဗဇ္ဈရေ		၃၁၂	ဗုဒ္ဓါနုမတာနိ		၄၅၄
ဗန္ဓနာ		၄၆၃	ဗျဓေသိ		၁၆၈
ဗန္ဓိတွာ		၃၅၃	ဗျမံ		၄၆၈
ဗလဇံ		၇၀	ဗျသန္တံ		၄၉၀
ဗလမှိဝ		၂၅	ဗျသန္ဓာ		၄၈၅
ဗလဝါ		၅၀၃	ဗျသန္ဓော		၃၉၉
ဗလဝါဟနော		၄၃၅	ဗျာဝဋ္ဌော		၃၇၃
ဗလာ		၂၄	ဗြဟ္မစရိယံ		၂၅
ဗလိယန္တိ		၈၅	ဗြဟ္မညာ		၃၆၆
ဗလေန		၅၀၂	ဗြာဟ္မဏံ		၄၈၁
ဗဟုံ		၄၇၆	ဗြာဟ္မဏဇာတိယော		၃၆၆
ဗဟုကဏ္ဍကေ		၁၂၀	ဗြာဟ္မဏဿ		၂၀၅
			ဗြာဟ္မဏေ		၅၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဘ]		[ဘ]	
ဘက္ခာ	၂၄၃	ဘိယျော	၄၁၁
ဘက္ခော	၃၄၄	ဘိသာနိ	၃၁၄
ဘစ္စာ	၃၀၀	ဘိရု	၄၁၆
ဘဉ္ဇရေ	၅၀၂	ဘုဉ္ဇသိ	၇၀
ဘဉ္ဇိ	၂၆၁	ဘူတဓရာ	၄၆၅
ဘဉ္ဇဝ	၂၂၃	ဘူတာမိပတိ	၃၁၂
ဘဏံ	၄၂၀	ဘူတေသု	၇၆
ဘတိကာယ	၁၈၆	ဘေကောဝ	၂၄၈
ဘတ္တတ္ထော	၂၂၄	ဘေထ	၁၆၄
ဘတ္တာ	၄၇၄	ဘောဂံ	၆
ဘဒ္ဒန္တေ	၁၂၅	ဘောဂါ	၂၇၀
ဘမတိ	၅	ဘောဇနံ	၉
ဘယံ	၃၁၂	ဘောဇနတ္ထော	၃၂၉
ဘယမေရိတာ	၄၂၅	ဘောဇော	၅၀၃
ဘရန္တိ	၉၃	ဘောတိ	၃၅
ဘဝန္တိ	၂၉၆	ဘောန္တော	၃၁၄
ဘဝလောဘဒီဏော	၃၀၂		
ဘာတရော	၄၃၆	[ဗ]	
ဘာယတိ	၆၅	မဂ္ဂံ	၃၉၉၊ ၄၇၇
ဘာရေ	၃၅၃	မစ္စုဓေယျာ	၄၈၄
ဘာသတိ	၄၃၄	မစ္စုနော	၁၂၆
ဘာသိ	၂၄၈	မစ္ဆကစ္ဆပံ	၃၆၇
ဘိသရူပံ	၂၇၁	မဇ္ဇိ	၂၂၄
ဘိသရူပေါ	၁၀၀	မဇ္ဈိမပေါရိသာ	၅၀၃
ဘိက္ခံ	၃၄	မညာမိ	၄၆၁
ဘိက္ခမာနော	၂၂၈	မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ	၆၀
ဘိက္ခဝေါ	၃၇၄	မဏ္ဍော	၂၃၄
ဘိက္ခာစရိယာယ	၄၈၈	မတိ	၄၃၁
ဘိန္နဂဠာ	၅၀၂	မတိ	၅၀၂
ဘိယျတရော	၁၁၁	မတ္တပပံ	၄၈၇
		မတ္တော	၄၃၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[မ]		[မ]	
မဓုအဉ္စနံ	၃၆၇	မိဂစမ္မာနိ	၄၂၁
မဓုကေ	၄၃၆	မိဂလုဒ္ဓေါ	၄၃၄
မဓုတ္တိကော	၂၀၆	မိဂသင်္ဂပတ္တော	၃၄၇
မနုဿဇေဂ္ဂ	၅၇	မိဂါ	၂၅၂
မနော	၁၄	မိဂါနံ	၂၆၀
မနောမယာ	၁၃	မိစ္ဆာ	၂၀၅
မန္တာ	၈၇	မိတ္တဉ္စ	၂၉၅
မန္တောဝ	၂၂၁	မိတ္တဒုဇ္ဈော	၃၅၃
မမံ	၂၉၀	မိတ္တဘေဒံ	၁၈၆
မမာယိံသု	၃၅၉	မိတ္တဿ	၁၁၉
မယူရနစ္စံ	၂၁၁	မိတ္တာဘိရာဇိ	၂၇၅
မရဏာယ	၄၁၇	မိတ္တေသု	၇၈
မရဏေန	၄၈၃	မိတ္တော	၁၁၉
မလာဘိဘူ	၆၅	မုစ္ဆရေ	၅၀၂
မလ္လံ	၄၄၁	မုဉ္ဇံ	၄၄၆
မဟက္ကသာဝေသု	၃၈၈	မုဉ္ဇေမု	၄၆၄
မဟန္တတံ	၄၂	မုဉ္ဇရေဟိတံ	၇၀
မဟန္တေ	၁၉၄	မုတ္တာ	၄၂၁
မဟာသယနံ	၃၇၃	မူလာ	၄၅၁
မဟေသီ	၃၂၀	မေ	၁၀
မဟောဒကေ	၂၆၀	မေဏုန္တရံ	၂၅၀
မာဏဝေါ	၅၀၁	မေတ္တံသော	၇၂
မာတရိ	၄၃၄	မေတ္တာယ	၇၆
မာတာပေတ္တိဘရာ	၄၂၂	မောက္ခံ	၃၄၁
မာဒိသကေန	၃၉၉	မောက္ခော	၄၈၅
မာနုသကေ	၂၉၉	မောဒထဝေါ	၁၆၄
မာနုသိ	၄၆၁	မောဟေန္တိ	၅၀၃
မာလဓာရီ	၆၀		
မာဝိဒ္ဓံ	၆		
မိဂံ	၂၇၁		
		[ဃ]	
		ယံ	၁၉
		ယက္ခဂဏသေဝိတေ	၂၈၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ယ]		[၅]	
ယက္ခာ	၃၈၆၊ ၅၀၃	ရထိကာ	၁၃၈
ယဇ်	၃၀၁	ရထေသဘော	၃၇၄
ယညတန္တဉ္စ	၁၈၆	ရမတေ	၄၀၇
ယတောဓိကာနိ	၄၉၂	ရမာမ	၃၂၉
ယတ္ထော	၂၂၂	ရသေ	၄၈၂
ယထာနုဘာဝံ	၄၀၀	ရဝိ	၁၈၄
ယထာပဇာနံ	၃၃၂	ရသ္မိယော	၃၃၁
ယထာမတိ	၄၅၃	ရဟသိ	၄၇၃
ယမသာဓနံ	၄၀၆	ရဟော	၄၃၄
ယသသာ	၄၀၇	ရာဇဝတာ	၂၉၆
ယသသ္မိ	၃၈၀	ရာဇာနော	၃၆၆
ယသသ္မိမာ	၃၂၂	ရာဇာဘိရာဇာ	၃၁၀
ယာစကာ	၂၄၃၊ ၃၆၆	ရာဇိနော	၄၅၀
ယာစိတဝေ	၄၅၅	ရာသီ	၄၇၂
ယာစေ	၄၀၆	ရုစိပညော	၁၇၇
ယာတိ	၅၀၁	ရေဏု	၄၅၀
ယိဋ္ဌံ	၂၀	ရောဒါမ	၄၄၄
ယုတ္တမာနာ	၅၀၂	ရောသိတင်္ဂါ	၄၄၄
ယူပံ	၃၀၁	ရောသိတာ	၄၄၄
ယောဂံ	၄၃၀	ရောဟဏ	၄၁၆
ယောဂက္ခေမာ	၂၁၁		
		[လ]	
[၅]		လက္ခိ	၂၈၁
ရက္ခတိ	၅၄၊ ၄၅၁	လင်္ခိ	၅
ရဇရေဏုဟိ	၃၆၆	လဋ္ဌိဟတော	၃၁၁
ရဇသိရာနိ	၃၉၉	လဋ္ဌါ	၄၊ ၄၅၅
ရတံ	၄၈၁	လပတံ	၁၃၀
ရတ္တိမန္တော	၄၃၀	လဘတံ	၃၈၁
ရထကာရော	၁၇၅	လဘေမု	၃၈၅
ရထစရိယာသု	၃၆၆	လဘေယျိတော	၁၉၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၅၂၇

ပဒါနုက္ကမော	[•]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[•]	ပိဋကော်
ဝါရိဂဏာ		၄၆၂	ဝိပုမုတ္တာ		၄၅၆
ဝါရိဂေဟသယာ		၄၆၃	ဝိပုဝဒန္တိ		၁၆၆
ဝါလပါသာနိ		၂၇၀	ဝိပုဝသိမှ		၄၄၄
ဝါသကာလေ		၃၁	ဝိဘဇ္ဇ		၄၅၄
ဝါသဝေန		၃၁၀	ဝိမာနံ		၃၀၃
ဝါဟနေ		၂၆၀	ဝိရုဇ္ဇာ		၉၃
ဝိကတ္တမာနာ		၃၁၀	ဝိရောစန္တိ		၂၃၄
ဝိကန္တိတွာ		၁၅၀	ဝိဝဇ္ဇယန္တိ		၄၆၆
ဝိကန္တိသု		၄၇၆	ဝိဝနံ		၃၇၃
ဝိက္ကန္တံ		၂၇၁	ဝိဝရော		၄၃၀
ဝိစက္ခဏော		၁၃၁	ဝိဝါဟေသိ		၄၇၆
ဝိစယံ		၃၆၆	ဝိသဋ္ဌေ		၄၅၂
ဝိစိတံ		၃၇၃	ဝိသမေ		၆၇
ဝိဇိဂုစ္ဆသေ		၄၃၄	ဝိသိဋ္ဌံ		၄၁၂
ဝိဇ္ဇံ		၇၅	ဝိဟင်္ဂမံ		၂၆၁
ဝိတိဏ္ဍောသိ		၄၅၀	ဝိတတဏှော		၃၅၄
ဝိတ္တလာဘော		၄၀၂	ဝိမံသမာနော		၃၁၃
ဝိတ္တာ		၁၀	ဝုဗ္ဗဿ		၃၇၃
ဝိဒလသူပိယော		၃၅၃	ဝုတ္တိမတ္တနော		၁၀
ဝိဒိတွာန		၅၀၃	ဝုတ္တော		၂၄၂
ဝိဒ္ဓါ		၁၇၄	ဝုဒ္ဓါ		၇၉
ဝိနယံ		၂၄၃	ဝေဂါ		၄၅၄
ဝိနယေန		၄၃၀	ဝေတရဏိ		၂၇၃
ဝိနေတာရော		၃၂၁	ဝေတ္တရဏိ		၅၀၃
ဝိန္ဒတိ		၁၇၄	ဝေဒမဒေန		၃၀၆
ဝိပဏေန္တိ		၃၆၇	ဝေဒေဟေန		၉၅
ဝိပါကော		၄၅၄	ဝေဝေရာ		၁၀၆
ဝိပုလံ		၆	ဝေယျုပ္ပိယေဝ		၃၄၇
ဝိပုနဋ္ဌာယ		၁၄၂	ဝေယျုဉ္ဇနိကဝစော		၂၃၄
			ဝေရဝါ		၁၉၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဝ-သ]		[သ]	
ဝေဿပထေသု	၃၆၇	သစ္စနိက္ကမော	၁၀၅
ဝေဠု	၁၄၄	သစ္စပရက္ကမော	၃၈၃
သံဃာရိယံ	၃၇၄	သဇာတိ	၄၅၁
သံမှိတဘာသိနိ°	၂၄	သညတကေ	၂၉၆
သံယမေန	၃၅၈	သဉ္ဇာတရောဟိတော	၇၀
သံယမော	၄၃၇	သဉ္ဇာတေ	၁၃၇
သံဝဋ္ဋယေ	၄၆၅	သညတူရု	၁၀၇
သံဝရိ	၄၄၄	သဏ္ဍဝါစော	၁၁၂
သံဝိဇ္ဇန္တိ	၃၂၂	သတံ	၆၅၊ ၄၃၇
သံဝိဘာဂီ	၇၈၊ ၁၁၂	သတော	၃၅၄
သံဝိဿတ္တာ	၇၈	သတ္တလိယောထိကဉ္စ	၄၄၄
သံဝုတေ	၃၆၆	သတ္တိယာ	၄၁၇
သံသတိ	၄၂	သတ္တိ	၃၆၇
သံဟိရပညဿ	၄၃၀	သဒတ္တိ	၂၆
သကမိတ္တဿ	၂၉၆	သဒ္ဓိ	၁၈
သကမ္မုနာ	၁၆၇၊ ၄၈၂	သဒ္ဓေါ	၇၈
သကိဉ္စနော	၃၇၄	သန္တံ	၁၈၀၊ ၄၃၈
သက္ကာ	၁၀	သန္တပ္ပယိ	၂၈၁
သက္ကာရော	၂၂၃	သန္တိ	၃၀၀
သခိလော	၁၁၂	သန္တိ	၃၉၉
သက္ခိ	၄၈၃	သန္တိကေ	၃၅၆
သခိနံ	၄၂	သန္တော	၇၈၊ ၁၈၀
သဂ္ဂေသု	၇၈	သန္တုဒ္ဓါ	၃၅၃
သင်္ဂမ	၂၃၅	သန္တယု	၂၅၉
သင်္ဂမာနော	၂၅၃	သပါကော	၃၈၁
သင်္ဂ°	၄၉၂	သဗ္ဗကာမရသာဟရံ	၁၈၀
သင်္ဂတိမတ္တံ	၁၀၀	သဗ္ဗကာမသမိဗ္ဗိသု	၄၇၃
သင်္ဂါဟကော	၁၁၂	သဗ္ဗကာမေ	၃၀၉
သဗ်ပတ္တော	၃၄၆	သဗ္ဗသာတိနံ	၅၇
သစ္စံ	၄၃၇	သဗ္ဗပါဏိနံ	၇၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သဗ္ဗဘူတာနိ	၇၆	သမ္ပန္နဝါဟနော	၄၃၄
သဗ္ဗဘူတေသု	၃၃၇	သမ္ပဿံ	၇၂
သဗ္ဗယန္တပပန္နံ	၁၆၆	သမ္ပဿတော	၁၃၁
သဗ္ဗသမာဂတာနံ	၃၁၀	သမ္ပဿန္တာ	၄၄၄
သဘာ	၂၂၄	သမ္ပာကံ	၄၃၀
သမံ	၆၆	သမ္ပုဋ္ဌော	၄၃၀
သမဂ္ဂမှာ	၂၉၆	သမ္ပုသံ	၄၃၀
သမဂ္ဂါ	၇၀	သမ္ပာ	၂၄၂
သမဂ္ဂိဘူတာ	၂၉၆	သမ္ပာပဏိမိ	၄၅၄
သမစရိယာယ	၃၅၀	သမ္ပောဒန္တိ	၄၃၀
သမစာရိနိ	၃၂၃	သရဏံ	၁၃၁
သမစ္ဆရေ	၃၅၆	သရာနိ	၅၀၂
သမဏကာ	၁၀၅	သရိရံ	၁၄
သမဏကောလညံ	၂၃၄	သရိသပါ	၇၆
သမဏေ	၅၄	သလဋ္ဌေ	၄၄၄
သမနညာသိ°	၁၁၉	သလိလေ	၂၆၀
သမိဇ္ဈတိ	၁၇၄	သလောဟိတံ	၁၉၆
သမိတိ°	၃၅၂	သလ္လကီ	၉၃
သမုဉ္ဇကံ	၆၆	သသမိဋ္ဌာရေ	၃၆၇
သမုဒ္ဒိ	၄၇၇	သသေလကာနနာ	၅၀၂
သမုဒ္ဒမတ္တော	၁၇၅	သဟဓမ္မေန	၃၂၁
သမုဒ္ဒရိ	၂၇၁	သဟဘရိယာနိ	၃၂၁
သမူလံ	၄၆၅	သဟဿက္ခော	၃၂၃
သမေက္ခေ	၅	သဟဿယာဂိနံ	၆၆
သမေန	၆၇	သဟာယမတ္တေ	၇၇
သမ္ပဇာနော	၂၉၄	သဟာယဿ	၂၉၆
သမ္ပတန္တိ	၄၇၀	သဟာယေသု	၇၀
သမ္ပတိကေ	၄၃၄	သာကုဏိကော	၃၂၉
သမ္ပတ္တော	၄၀၆	သာခလျေန	၅၀
သမ္ပန္နံ	၂၇၇	သာဇီဝကရော	၄၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သာဒိသိယော	၄၂၃	သုကိစ္ဆရူပံ	၄၄၁
သာဒိသီ	၁၀၀	သုကုဏ္ဍလံ	၃၅၉
သာဓု	၂၄၃	သုက္ကန္တဝီ	၁၀၆
သာမံ	၁၉၃	သုက္ခန္ဓလိပဂ္ဂဟိတာ	၅၇
သာမဂ္ဂိမေဝ	၂၁၁	သုခံ	၅၄
သာမဂ္ဂိ	၃၄၆	သုခါဝဟ	၄၄၆
သာမာကနိဝါရံ	၃၇၄	သုဂဏ္ဍိ	၁၆၆
သာမော	၄၀၇	သုဂ္ဂတိ	၄၃၀
သာယံ	၁၃၁၊ ၄၇၇	သုစိတ္တဿ	၅၂
သာရယောဂညူ	၄၃၁	သုစိဝါလာ	၄၂၁
သာလိကေဒါရံ	၂၇၇	သုဇာတော	၄၀၇
သာလိယဝကံ	၁၇၄	သုဇော	၂၄၂
သာလေ	၄၄၄	သုတာ	၄၃၀
သာဝိတ္တိ	၁၀၆	သုတာနံ	၇၅
သာဟသာ	၄၃၄	သုတိတ္တာ	၄၇၀
သာဟသာကာရာ	၄၃၇	သုတ္တမာသု	၅၄
သာဠုရသံဃံ	၄၄၀	သုဒန္တေ	၄၆၇
သိက္ခိ	၃၅၃	သုဒဿနော	၄၀၇
သိက္ခိနော	၁၇၄	သုဒါရဏံ	၄၇၇
သိဉ္စ	၃၀၁	သုဒုတ္တရာ	၄၄၄
သိဗ္ဗ	၂၅	သုဒ္ဓိ	၄၇၀
သိရသိ	၆	သုနိက္ခောဓံ	၁၀
သိလောကော	၂၂၃	သုနိဗ္ဗေသံ	၁၀
သိတိဘူတာ	၄၉၂	သုပရိဝဇ္ဇယေထ	၂၅၄
သိဒန္တိ	၁၆၇	သုဗ္ဗတာ	၃၆၀
သိမန္တိနိနံ	၃၁၀	သုဗ္ဗမု	၂၀
သိလဝန္တေ	၃၆၅	သုဗ္ဗာ	၁၀
သိလဝန္တော	၇၉	သုဘာ	၁၀
သု	၃၄၉	သုဘာသိတာနံ	၂၇၂
သုကတညူရူပါ	၁၀၁		

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သုဘိသရူပံ	၅၀၂	သော	၂၆၂
သုမာပိတံ	၄၇၃	သောကပရိဒ္ဓဝဉ္စ	၂၄၉
သုမုခေါ	၄၈၇	သောစယိတွာ	၆၇
သုမေဓာယ	၃၂၃	သောစေယျံ	၇၈
သုရာမေရယမာဓုကာ	၁၁၉	သောတ္တာနေန	၇၅
သုရုစိနော	၃၂၀	သောတ္ထိ	၁၆၇
သုရုန္ဒနံ	၁၁၅	သောဘမာနော	၄၆၇
သုရောသိတော	၄၇၀	သောမယာဂေ	၁၁၉
သုဝဏ္ဏဃရာနိ	၄၇၂	သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိ	၄၆၃
သုဝဏ္ဏစိတကံ	၄၆၈	သ္မေဟသင်္ဂထိတာ	၁၃
သုဝတ္ထိ	၃၁		
သုဝါသိတံ	၃၁၄	[ဟ]	
သုပိလဂ္ဂမဇ္ဈေ	၂၀	ဟံသာ	၄၇၀၊ ၄၈၉
သုဝေ သုဝေ	၁၁၁	ဟန္တတိ	၁၀၄
သုသောဏိ	၂၀	ဟညရေ	၃၁၂
သုဟဒယ	၂၉၅	ဟတ္တာရောဟာ	၁၃၈
သုရဝတာ	၂၉၆	ဟတ္ထိအဿံ	၁၉၆
သုရိယုဂ္ဂမနံ	၂၄၃	ဟဒယင်္ဂ	၄၂၀
သေစနေန	၃၀၁	ဟန္တံ	၄၅၀
သေဠံ	၁၆၆	ဟန္တ၊	၂၇၃
သေတာနိ	၂၈၇	ဟန္တာန	၄၃၄
သေတု	၄၄၉	ဟရိစန္ဒနုဿဒေါ	၆၀
သေနံ	၅၀၂	ဟရိတာနုပါ	၃၅၉
သေနက	၂၉၀	ဟာတူန	၂၈၀
သေယျသော	၂၄၂	ဟိံသတိ	၄၄၉
သေယျောထ	၃၀၂	ဟိတာ	၂၇၀
သေလကူလံ	၄၄၄	ဟိတေန	၃၂၁
သေဝမာနံ	၄၃၈	ဟိဒ္ဓိ	၅၀၂
သေဝမာနော	၄၃၈	ဟိမစ္စယေ	၄၄၀၊ ၄၈၉

ပဒါနုတ္တမော	[ဟ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[ဟ]	ပိဋကော်
ဟိယျော		၄၈၆	ဟေဌေတိ		၄၄၉၊ ၄၇၆
ဟိဿာမိ		၄၁၆	ဟေမဝတာယ		၄၄၀
ဟိနတ္တရူပါ		၄၈၅	ဟေဿတိ		၄၄၄
ဟုတံ		၂၀	ဟေဟိတိ		၁၆၆
ဟေဌကေ		၅၀၃	ဟောတိ		၅၀၂
ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ		၃၆၇	ဟောန္တိ		၅

ဇာတကဋကထာယ စတုတ္ထဘာဂေ

လင်္ခိတဗ္ဗာနံ အနုက္ခမဏိကာ

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကော
[အ]		[အ]	
အကာလေ ဖလံ ဂဏှာပနမန္တဿ		အတြိစ္ဆာနံ နိဂဏှနံ	၃၂၈
ဇာနနံ	၂၀၁	အဓမ္မကိရိယာ	၄၀၀
အက္ခဏဝေဓိ	၅၀၂	အဓိဂမသမ္ပဒါ	၉၇
အက္ခိတော သဗ္ဗညုတညာဏက္ခိ-		အဓိဝါသနဿ သောတ္ထိဘာဝေါ ၇၇	
မေဝ ပိယတရံ	၄၀၈	အနာဂတံ ပဌမတရံ ကရေယျ	
အဂ္ဂိပရိစရဏေန ဝါ		ပဏှိတော	၁၆၈
ဥဒကသေစနေန ဝါ		အနာဂတဘယံ	
ပသုဃာတယညေန ဝါ		အနောလောကေတွာ	
သုဗ္ဗိ နာမ နတ္ထိ	၃၀၁	ပစ္စုပ္ပန္နသုခါနံ ဂိဗ္ဗတာ	၁၆၁၊ ၁၆၇
အဂ္ဂိမာလီသမုဒ္ဒ	၁၄၂		
အဂ္ဂိလိမုဒ္ဒိကာယ ဒါနံ	၂၉၇	အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရဿ	
အဇ္ဈတ္တိကဒါနဿ		ပလောဘနံ	၄၇၄
ဒါတုကာမတာ	၄၀၃	အနိန္ဒိတဿ အင်္ဂါနိ	၁၀၇
အညမညံ ရန္တဿ ပကာသနံ	၂၁၀-၁	အနောမ	၄၇၂
အဋ္ဌာနေ ပသန္ဓော ရာဇာ	၂၉၉	အန္တေပုရိကာ သောဠသ-	
အတိဝေလဘာဏီ ပုရိသော		သဟဿာ	၁၉၂
န သာရ	၂၄၉	အန္ဓကဝေဏှဒါသပုတ္တ-	
အတုလဗ္ဗ	၃၂၄-၅	ဘာတိကာ ဒသ	၈၁
အတ္တတ္ထပရိပုဏ္ဏာသမ္ပဒါ	၉၇	အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မ	၃၉၄
အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဝဓော	၂၄၈	အပါယဘဝါ စတ္တာရော	၄၉၄
အတ္တနော ဖာသုဝိဟာရံ		အပ္ပမာဒဝိဟာရိနံ အာနိသံသာဝဂဝ	
ပဟာယ လောကသေဝ		အဘိဓမ္မပိဋကဿ ကထနံ	
အတ္ထံ စရတိ သတ္တာ	၁၈၁	ဒေဝါနံ	၂၆၅
အတ္ထိကာ သေတစ္ဆတ္ထံ		အဘိသေကကရဏ	၃၄၉
ဥဿာပေန္တ၊	၄၉၁	အမ္မဋ္ဌိ အာနန္ဒ ကဏ္ဍဿ ဒေဟိ	
အတြဇပုတ္တ	၉၅	ရောပနတ္ထာယ	၂၆၅

ပဒါနက္ခမော

ပိဋကော်

[အ]

အဗ္ဗရက္ခော ပဏ္ဏာသဟတ္ထက္ခန္ဓော

ပဏ္ဏာသဟတ္ထသာခေါ

ဥဗ္ဗေမတော စ

ဟတ္ထသတိကော

၂၆၅

အရဟတ္တပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ

ဟိန္ဒုက္ခဋတာ နာမ နတ္ထိ

၃၀၂

အလက္ခမာလီ

၃၁၁

အလန္တနိယဋ္ဌာန

၅၉

အလန္တနေယျဋ္ဌာန

၈၆

အလမ္ဘာယနမန္တ

၄၅၉

အလသော ဂိဟိ ကာမဘောဂီ

န သာဓု

၃၀

အသပ္ပုရိသေဟိ သမာဂမော

ဒုက္ခော

၂၆၀

အသောစနဿ ကာရဏံ

၁၂၉

အသမံ အာယာမဝိတ္ထာရတော

ဆတ္တိသ,ပန္နရသယောဇနံ

၄၉၃

[အာ]

အာဂမနပဋိပဒါ

၂၆၇

အာဂမသမ္ပဒါ

၉၇

အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မဟာဝိနာသံ

ပတ္တောယေဝ ၂၀၁၂၀၆၂၀၈

အာစရိယပစ္စက္ခာနဿ

အာဒိနဝါ

၂၀၃၂၀၆

အာဒါသ

၂၇၁

အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဗောဓိရောပနံ

၂၂၉

အာနန္ဒဗောဓိ

၂၃၀

အာပါဒ

၁၈၁

ပဒါနက္ခမော

ပိဋကော်

[အာ]

အာပေါကသိဏံ ဥဒကံ ဂင်္ဂါယဒဂဉ

အာယာစနဝရာ စတ္တာရော ၉၆-၇

အာယု တိဏဂ္ဂေ ဥဿာဝဗိန္နု

ဝိယ

၃၉၉

အာယု ဝဿသဟဿံ အမှာကံ ၄၄၅

အာယုသင်္ခါရာနံ ပရိတ္တတာ

၃၉၈

အာဝါသိက

၃၁၁

အာဝါဟ,ဝိဝါဟာနံ ဝိသေသာ

၂၃၂

၃၁၆၂၆၇

[ဣ]

ဣတ္ထိပုရိသာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇဘာဝေါ

၂၃

ဣတ္ထိနံ အနောလောကနံ

လောဘဝသေန

၁၀၅-၆

ဣတ္ထိနံ ဒေါသာ

၄၇

ဣဒံ မေဒါနံ သဗ္ဗညုတညာဏဿ

ပစ္စယော ဟောတု

၂၃၉

ဣန္ဒဂေါပကဝဏ္ဏ

၂၅၈

[ဧ]

ဥက္ကဋ္ဌိကာပဓာန

၂၉၈

ဥစ္စာရပဿာဝဒဿနဿ

ကုဇ္ဈနံ

၁၆၃

ဥစ္ဆိဋ္ဌ

၃၈၇

ဥစ္ဆေဒဝါဒီ

၃၃၈

ဥတ္တိဋ္ဌဝိဇ္ဇာ

၃၈၀-၁

ဥဒကာရောဟနကမ္မ

၂၉၈

ဥဒ္ဓိဿကံ

၂၂၉

ဥပဇောတိယော

၃၈၃

ဥပဇ္ဈာယော

၃၈၃

ပဒါနုက္ခမော ပိဋကော်

[ဥ]

ဥပေါသထကမ္မဿ	
အာနိသံသာ	၃၅၅
ဥပေါသထဿ သမာဒါနံ	၃၆၅
ဥပေါသထော နာမ	
ပေါရာဏကပုဏ္ဏိတာနံ	
ဝံသော	၃၂၆၊ ၃၃၂
ဥဘိန္တံ အာလာပသလ္လာပဂါထာ	၄၄၂
ဥဿဒနိရယေ ခိတ္တော ဝိယ	၄၉၇

[ဧ-ဩ]

ဧကဒိဝသုပေါသထကမ္မဿ	
နိဿန္တော	၅
ဧကရတ္ထိဝိပ္ပယောဂဿ ဒုက္ခာ	၄၄၅
ဩဝါဒေါ ဝဿသဟဿံ	၄၂၄

[က]

ကဋ္ဌဂ္ဂဟ	၃၂၃
ကဋ္ဌန္တုဘတ္တမတ္တာပိ ဒက္ခိဏာ	
သဟဿဒါနေန သဒ္ဓိ	
မိတာ	၆၆
ကဏ္ဍကာပဿယိကာ	၂၉၈
ကန္တာရ	၃၅၁
ကပ္ပေ သဏ္ဌဟန္တေ ပဌမံ၊	
ဝိနဿန္တေ ပစ္ဆာ	၂၃၄
ကမ္မောဇရဋ္ဌ	၄၆၇
ကမ္မဝိပါကာနံ ဒိဏတာ	၆
ကမ္မာနံ ဂတိ	၃၄၀
ကမ္မာနံ ဖလံ	၃၉၇
ကရကဝဿ	၁၆၉
ကလံ နန္ဒန္တိ သောဠသိ	၆၇

ပဒါနုက္ခမော ပိဋကော်

[က]

ကလလံ ဟောတိ ပုဌမံ	၅၀၁
ကာပုရိသေ ဇဟေယျ	
ပဏ္ဍိတော	၅၈
ကာမကာမီ	၂၉၆
ကာမဂုဏဂိဒ္ဓါနံ အာဒိနဝါ	၃၁၀
ကာမာဒိနဝသံယုတ္တာ အဋ္ဌ	၁၇၆
ကာမာနံ အာဒိနဝါ	၃၁၀
ကာမေ နိဿာယ ကာယဒုစ္စရိ-	
တာဒိနိ ကရောန္တိ	၃၁၂
ကာဠကဏ္ဍိသလာကာ	၂
ကိန္တရာ နာမ ဥဒကဘိရုကာ	၄၄၄
ကိလေသာတုရဿ အာဒိနဝါ	၃၃၆
ကိလေသော ဒုဒ္ဓကော နာမ	
နတ္ထိ	၁၁၆၊ ၁၂၁
ကုတ္တုဠဝဿ	၃၉၀
ကုလဝံသဿ နာသနံ	၆၈
ကုသမာလီသမုဒ္ဒ	၁၄၃
ကုသလံ ကတ္တဗ္ဗမေဝ	
ပဏ္ဍိတေဟိ	၆၉
ကုသလာ၊ ကုသလာနံ	
ကမ္မပထာ	၁၀၂
ကုဟကဘိက္ခု	၂၉၆
ကောဓဿ အာဒိနဝါ	၄၉၅
ကောဓာနံ နိဂ္ဂဏှနံ	၃၂၇
ကောဓော ဗဟုပါယာသော	၁၂
ကောဓော မဟာဝိနာသ-	
ဒါယကော	၂၆

[ခ]

ခိဉ္ဇာ	၃၉၇
ခိဉ္ဇာဒသကံ	၃၉၇

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ခ-ဂ]		[ဆ-ဇ]	
ခုရစက္က	၃	ဆဋ္ဌိတခေဋ္ဌ	၄၈၆
ခုရမာလီသမုဒ္ဒ	၁၄၁-၂	ဆတ္တုပ္ပါဟနဒါနဿ	
ဂဏ္ဍကုစ္ဆိ	၃၈၃	အာနိသံသာ	၁၇
ဂတ္တိနိနံ သဘာဝါ	၃၇	ဆတ္တုဿာပနသမယ	၄၈၀
ဂဟပတိဝါဒ	၄၅၁	ဇနသန္ဓရညော မဟာဒါနံ	၁၇၈
ဂီတံ ကာမနိဿိတံ	၄၇၆	ဇလဇ, ထလဇာနံ ကုလာနိ	၃၃၄၊ ၃၆၇
ဂူထပိဏ္ဍိ ဂဟေတွာ စန္ဒမဏ္ဍလံ		ဇဝါ စတ္တာရော	၂၁၂
ဒူသေတုံ ဝါယမန္တိ ဝိယ	၁၈၉	ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏာနိ န	
ဂူထနိရယေ ဝိယ	၄၉၇	ယာဝ, တာဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ဓမ္မံ	
ဂေါဘတ္တ	၆၈	စရိဿာမိ	၄၉၇
[ဝ]		ဇိဝိတဿ အနပေက္ခ-	
စက္ကဗျူဟ	၃၄၃	ပေါသထော	၁၇
စက္ကဝတ္တိဝတ္တာနိ ဒသ	၂၃၂	ဇိဝိတဿ ပရိစ္စဇနံ	
စက္ကဝါကဿ ဘောဇနာနိ	၇၁	ပရဟိတတ္ထာယ	၄၁၃၊ ၄၂၄
စဏ္ဍာလခေဝနသိပ္ပ	၃၉၁	ဇိဝိတဿ ပရိစ္စာဂေါ	၄၁၃
စဏ္ဍာလဘာသာ	၃၉၂	[ဃ]	
စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓ	၃၇၈	ဥဏောသမ	၁၇၆
စတုသတာရဟဂါထာ	၁၈၇	ဥတကာနံ ဆာယာ နာမ	
စတုဿန္တ	၃၁၀	သီတလာ	၁၅၅
စမ္ပေယျနာဂရညော		ဥတတ္ထစရိယာ ၁၄၇၊ ၁၅၄-၅၊ ၁၅၉	
ဥပေါသထဝသနံ	၄၅၇	[င]	
စာဂတော ဥတ္တမံ နာမ နတ္ထိ	၄၁၂	တဏှာ နာမ ဒုပ္ပုရ သမုဒ္ဒေါ	
စိဉ္ဇမာဏဝိကာ တထာဂတံ		ဝိယ	၅၊ ၁၇၄
အဘူတေန အက္ခောသတိ	၁၉၀	တဏှာ ဝဇုမာနာ အပါယေဟိ	
စိဉ္ဇမာဏဝိကာယ မဟာပထဝီ		မုစ္စိတုံ န ဒေတိ	၁၇၃
ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိဝရမဒါသိ	၁၉၀	တထာဂတော	
စေတိယာနိ တိဏီ	၂၂၉	ဥပါယကုသလော	၂၂၅၊ ၂၂၈
စောရပပါတဿ ဒိပနံ	၁၉၄၊ ၁၉၇		

ပဒါနုက္ခမော [၈-၈]

တပနိယကာရဏာနိ ဒသ	၁၇၉၊ ၁၈၀
တမ္ဘပဏ္ဍိတိပဝါသီ ထေရာ	၄၉၄
တာဏ	၃၉၉
တာရကရာဇာ ကာဠပက္ခေ	
ဒိဏော၊ ပုန ဇုဏ္ဍပက္ခေ	
ပူရတိ	၅၀၃
တာဝတိံသဘဝနဿ ဂမနံ	၂၆၅
တိစိဝရဒါနဿ အာနိသံသာ	၃၁၈
တိတ္ထဝါသသမ္ပဒါ	၉၇
တိရစ္ဆာနာ ဟုတွာပိ	
မာတာပိတရော ပေါသေသုံ	
ပေါရာဏာ	၂၇၆
ထုလ္လကုမာရိကာ	၂၂၀

[၁]

ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ	
ခါဒနိယာဒိဟိ ပရိဝိသိံသု	၃၆၉
ဒက္ခိဏောဒကဿ ပါတနံ	၃၇၁
ဒမိမာလီသမုဒ္ဒ	၁၄၃
ဒမိဋ္ဌရဋ္ဌ	၂၃၈
ဒသကာနိ ဒသ	၃၉၇၊ ၄၉၂
ဒသဗလဿ မဟာပညာပါရမီ	၁၄၀
ဒဟရာနံ မရဏဿ	
ကာရကဗလာနိ	၅၂
ဒါနံ နာမ ဂိဟိနာပိ ပဗ္ဗဇိ-	
တေနာပိ ဒါတဗ္ဗမေဝ	၂၃၇
ဒါနံ နာမ န သမ္ပရာယတ္ထမေဝ	
ဒိဋ္ဌဓမ္မတ္ထာယပိ ပစ္စယော	၄၁၀
ဒါနံ နာမ ဗဟုဂုဏံ	၆၉

ပဒါနုက္ခမော [၉]

ဒါနကထာ	၆၄
ဒါန၊ မြဟ္မစရိယာနံ	
သဒ္ဓဟနာသဒ္ဓဟနံ	၃၆
ဒါနဝံသော နာမ ပေါရာဏက-	
ပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော	၂၃၇
ဒါနဝတ္ထံ မာ ဥပစ္ဆိန္နိ	၆၃
ဒါနသာလာယော ဆ	၃၅၅
ဒါသိနံ သာမိကဿ သန္တိကေ	
နိသိဒိတွာ ဘုဇ္ဇနံ နာမ	
အပ္ပိယံ	၃၁၀
ဒိဋ္ဌသုတ၊ မုတမင်္ဂလေသု ကိဉ္ဇနံ	
ကေမင်္ဂလမ္ပိ သစ္စံ နာမ နတ္ထိ	၇၉
ဒိန္တံ မဟပ္ပလံ တေသု	၃၈၂
ဒိန္တညေဝ အတ္ထိကာ ဟရန္တ၊	၄၉၂
ဒိဗ္ဗရထ	၃၅၅
ဒီပေါအမနုဿပရိဂ္ဂဟိတော	၁၆၂-၃
ဒုက္ခာနံ အဓိဝါသနံ	၄၆၀-၂
ဒုဗ္ဗစာနံ အာဒိနဝါ	၁
ဒူရေ ဝသန္တောပိ အဝိဒူရေ	
သဟာပိ ဝသတိယေဝ	၂၁၈
ဒေဝဒတ္တဿ ပထဝိပဝေသနံ	၁၀၁
ဒေဝဒတ္တော အကတညူ	၂၅၆
ဒေဝဒတ္တော ပါပေါ ပါပပရိဝါရော	
	၄၃၂၊ ၄၃၉
ဒေဝလောကေ ဝသနကံ	
ပုညံ ဒီဏံ	၃၅၇
ဒေါဂီနံ အတိရေကရူပသမ္ပတ္တိ	၁၁၁
ဒေသနာနံ	
သင်္ခေပဝိတ္ထာရာ	၂၆၃၊ ၂၆၇
ဒေါဝါရိကာ တယော	၃၈၃

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[၁-၁]

ဒေါသော အနေကာဒီနဝေါ	၁၂
ဒေါဟဋ္ဌ	၄၁၄
ဒေါဟဋ္ဌဿ ပဋိပဿန္တနံ	၄၂၃
ဓနံ ဂဟေတွာ ဧကောပိ ဂတော	
နာမ နတ္ထိ	၇
ဓနံ ဗဟုဝေရသာဓာရဏံ	၇
ဓမ္မဒေသနာသဝနဒေါဟဋ္ဌ	၄၂၅
ဓမ္မပါလ	၅၀
ဓမ္မရတနဿ သက္ကာရကရဏံ	၃၆၉
ဓမ္မာ,ဓမ္မာနံ ဒက္ခိဏဝါမမဂ္ဂါ	၁၀၂
ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကရောတိ	
ဇနသန္တရာဇာ	၁၇၈
ဓမ္မော ရက္ခိတော အတ္တနော	
ရက္ခိတံ ပဋိရက္ခိတံ	၅၄

[၃]

နမတ္ထု	၃၇၃
နမ္မဒါနဒီ	၃၉၂
နဿတိ လောကော	၁၈၃
နဟာနောဒကံ အမတောသဓိ	၃၇၈
နဋ္ဌမာလိသမုဒ္ဒ	၁၄၄
နဋ္ဌော ဒုပိဓော	၁၄၄
နာဂဒီပ	၂၃၈
နာဂဘဝနေ ဝသတိ ဗောဓိ-	
သတ္တော ဧကသံဝစ္ဆရံ	၁၉၅
နာဝါယ ပမာဏံ	၂၁
နိကတိ ပရဿ ဟရဏံ	၁၂
နိကတိ,ဝဉ္ဇနာနံ ဝိသေသာ	၁၂
နိဂြောဓကုမာရေန သဟဇာတာ	
တယော	၃၈

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[၃]

နိပ္ပညော အန္ဓဗာလော	၂၂၁
နိဗ္ဗာနမေဝ ပနေကံ ပရမတ္ထသစ္စံ	၇၉
နိဗ္ဗာနဿ ပတ္တနာ	၂၄၃
နိဗ္ဗာနုပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ဇာတိ	
နာမ နိရုတ္တကာ	၃၀၃
နိယာမကသိပ္ပ	၁၄၀
နိသီတ,မဇ္ဈိနိကာနံ ရဟော	၄၃၄
နေရယိကသတ္တာနံ ကမ္မကရဏာ-	
နဘဝနဋ္ဌာနံ	၃

[၁]

ပက်	၂၂၃
ပက်,ပလိပါနံ ဝိသေသတာ	၄၈၄
ပစ္စေကဗုဒ္ဓတော သဗ္ဗညုဗောဓိ-	
သတ္တာနုညေဝ ဥပါယပရိ-	
ဂ္ဂဟဉ္ဇဏံ မဟန္တတရံ	၃၄၁
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဝေသော	၁၁၆
ပဉ္စသီလမတ္တံ ရက္ခန္ဓော နာမ	
နတ္ထိ	၃၆၁
ပဉ္စာတပ	၂၉၈
ပညာဒသကံ	၃၉၇
ပညာယ တိတ္ထော သေဋ္ဌော	၁၇၅
ပညာယ ပသံသနံ	၂၂၄
ပဋိက္ခေပဝရာ စတ္တာရော	၉၆-၇
ပဋ္ဌမဗောဓိယံ ဘဂဝတော	
အနိဗ္ဗာပဋ္ဌာကာ	၉၆
ပဏ္ဍိတာ နာမ ခန္တိဗလာ	၃၁၃
ပဏ္ဍိကကမ္မ	၄၄၈၊ ၄၅၁
ပတ္တိဒါန	၃၅၀
ပဒဝဋ္ဌဉ္စံ ပညာယတု	၃၈၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဝ]		[ဝ]	
ပဒုမကုမာရ	၁၉၀	ပါသာဒေါ သတ္တဘူမိကော	၁၀၇၊ ၁၇၉
ပဒုမဗျူဟ	၃၄၃	ပိတာ နာမ နိဗ္ဗေဒါ နတ္ထိ	၄၇၀
ပဗ္ဗဇိတဿ အရညံ သာဓု	၄၀၂	ဣမေသံ	၄၇၀
ပဗ္ဗဇိတာ အာဂမိဿန္တိ တတော		ပိတုဂေါတ္တမေဝ ပမာဏံ	၁၅၀-၁
တတော	၄၀၀	ပုညာဘိရတာနံ အာနိသံသာ	၂၇၂
ပဗ္ဗဇိတာနံ နိဟရဏံ ဝိဇိတာ	၄၀၀	ပုတ္တမိတာနံ ပတ္တနာ	၃၁၇၊ ၄၅၀
ပဗ္ဗဇိတာနံ မဂ္ဂံ ဒိဿာ ကထံ		ပုတ္တဝရဿ ဒါနံ	၄၀၀
ပဗ္ဗဇ္ဇံ န ဂဝေသေယျံ	၄၀၆	ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပဒါ	၉၇
ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဣမေ ဟရန္တ၊	၄၉၃	ပုရိသမာရဏံ နာမ ဘာရိယံ	၄၄
ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ ဥဋ္ဌာရာ	၄၉၄	ပုရိသာ နာမ နဂ္ဂါ န ဟောန္တိ	၁၆၂
ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ ပရပဋိဗဒ္ဓဇိဝိကာ	၄၅၃	ပေတနဂရ	၅
ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ သောဘနာ	၄၀၃	ပေါက္ခရဏိယာ အာရက္ခာ	၁၅၁
ပဗ္ဗဇ္ဇာပုညံ နာမ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ		ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ကောဓံ	
ပဿတ္ထံ	၃၃	န ကရိံသု ဗာဟိရသာသနေပိ	၂၂
ပဗ္ဗာရဒသကံ	၃၉၇		
ပရလောကဿ အတ္ထိတာ	၃၃၀	[၀-ဗ]	
ပရိခါ တိဿော	၁၀၇	ဇရုသာနံ ကာရဏာနိ	၄၀၀
ပရိသုဒ္ဓသီလ	၂၃	ဇလသဒ္ဓါယ အာဂတာဂတာနံ	
ပဝေဏိပါလက	၄၄၇	ဒါနံ ဒေဟိ	၃၀၁
ပါဠိဟာရိယကရဏဋ္ဌာန	၂၆၄	ဇဿရထ	၃၀-၉
ပါဠိဟာရိယပက္ခ	၃၂၁	ဗန္ဓာဂါရာနံ ဝိဝဋ္ဌကရဏံ	၁၇၀
ပါဠိဟာရိယာနံ ကံတဘာဝေါ		ဗန္ဓုလသေနာပတိနော ဘာဂိ-	
အာသာဠိပုဏ္ဏမာသိယံ	၂၆၄	နေယျော ဒီဃကာရာ-	
ပါဒဓောဝနဥဒကံ အဘိသေ-		ယနော	၁၅၄
ကောဒကံ	၃၇၀	ဗန္ဓုလဿ သရော	၁၅၂
ပါရမိတာနံ အာနုဘာဝေါ	၄၂၀	ဗလ	၅၀၃
ပါရမိယော အပူရေတွာ		ဗလဂုဗ္ဗ	၃၄၅
သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏ္ဏိတုံ		ဗလဒသကံ	၃၉၇
သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ	၄၀၇	ဗလဝါမုခသမုဒ္ဒ	၁၄၅
ပါရိဘောဂိကံ	၂၂၉		

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဗ]	
ဗလိကဗ္ဗ	၂၄၇၊ ၂၅၅
ဗာဟိရဝတ္ထု အဒိန္နံ နာမ နတ္ထိ	၄၀၃
ဗုဒ္ဓသံဃရတနာနံ သက္ကာရ-	
ကရဏံ	၃၆၉
ဗုဒ္ဓပုနိဿယသမ္ပဒါ	၉၇
ဗုဒ္ဓေ အနုပ္ပန္နေပိ ဒါနံ အဒံသု	
ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ	၃၆၉
ဗုဒ္ဓေပိ အနုပ္ပန္နေ ဝိစေယုဒါနံ	
အဒံသု ပေါရာဏက-	
ပဏ္ဍိတာ	၃၆၁
ဗောဓိမဏ္ဍာသ ပူဇာ	၂၃၆
ဗောဓိရုက္ခာနံ ပူဇာ	၂၃၀
ဗောဓိသတ္တာနံ အဓိဋ္ဌာနံ နာမ	
သမိဇ္ဈတိ	၃၇၇
ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာယ အာနိ-	
သံသာ	၂၇
ဗြာဟ္မဏ	၉၂၆၆

[ဘ]

ဘစ္စာတိ မာတာ ပိတာ	
သေသဗန္ဓု စ	၃၀၀
ဘဏ္ဍာဂါရိကဋ္ဌာနံ နာမ သဗ္ဗ-	
သေနာနီနံ ဝိစာရဏာရဟံ	၄၂
ဘဝန္တရာနိ တိဏိ စတ္တာရိ ဂစ္ဆန္တာပိ	
ဒဠ္ဍဝိဿာသာဝ	၄၀၁
ဘဝါ တယော အာဒိတ္တာ ဝိယ	၄၉၀
ဘိက္ခု နာမ မန္တကုသလာ	၃၄၂
ဘူမိသီသဿ ဇာနနံ	၃၄၅
ဘေဒနဓမ္မံ ဘိန္တံ	၁၅၃
ဘောဇနံ နာမ ဝိဿာသပရမံ	၁၄၇

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[မ]	
မက္ခိကာဝေဓနဿ အာဒိနဝါ	၂၉
မင်္ဂလဂီတ	၃၉၂
မင်္ဂလပဉ္စ အညတြ ဘဂဝတာ	
အညော ကထေတုံ သမတ္ထော	
နာမ နတ္ထိ	၇၃
မင်္ဂလဝတ္ထုပူရဏာနံ အာနိသံသာ	၇၉
မင်္ဂလဟတ္ထိ သဗ္ဗသေတော	၉၂
မင်္ဂလာနိ တိဏိ အဟေသုံ ဧက-	
တော	၃၂၄
မင်္ဂလာနံ ဝိဝါဒါ	၇၃
မင်္ဂလာ, မင်္ဂလအဿာနံ အင်္ဂါနိ	၁၄၁
မင်္ဂလာ, မင်္ဂလရထာနံ အင်္ဂါနိ	၁၄၁
မင်္ဂလာ, မင်္ဂလဟတ္ထိနံ အင်္ဂါနိ	၁၄၀-၁
မစ္စ နာမ န သက္ကာ ကေနစိ	
ဇိနိတုံ	၄၉၇
မဇ္ဈိမပေါရိသ	၅၀၃
မဏိမယသောပါနံ မဇ္ဈေ	၂၆၆
မဏိမေခလာ ဒေဝဓိတာ	၁၇
မဏ္ဍ	၂၃၄
မဏ္ဍဗျ	၃၇၉
မဏ္ဍလာနိ တိဏိ	၁၈၂
မတကေဟိ သဒ္ဓိ° မယံ ယုဒ္ဓံ	
နာမ နတ္ထိ	၁၅၂
မတသတ္တာနံ ပရိဒေဝနာ	
နိရတ္တကာ	၁၃၁
မတဿ နာမ ပါဏာ ပဋိအာနေတုံ	
န သက္ကာ	၄၂
မနုဿဇေဂ္ဂ နာမ အသာရက-	
မနုဿာ	၅၇
မနုဿဘာသာယ ကထနံ	၄၃၄

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော

[၈]

မနုဿတ္တံ ဒုလ္လဘံ ၁
 မနုဿဝါစာယ အဘာသိမိဂေါ ၂၅၉
 မနုဿသရီရေနော ဒေဝလောကံ
 ဂစ္ဆန္တိ ပဏ္ဍိတာ ၃၅၅
 မနုဿာ နာမ အညံ မုခေန ဘာသန္တိ
 အညံ ကာယေန ကရောန္တိ ၂၆၂
 မန္တသဇ္ဈာယန ၂၉၈
 မန္တောသမာနံ အာနုဘာဝေါ ၄၆၀
 မန္တဒသကံ ၃၉၇
 မရဏံ ဓုဝံ၊ ဇီဝိတံ အဗ္ဗုဝံ ၁၁၄
 မဟာကဏ္ဍသုနဿ ဘုက္က-
 သဒ္ဓေါ ၁၈၃
 မဟာပညဂုဏော ပါကဇ္ဇော
 သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ၂၆၇
 မဟာပထဝီ ၄၆၅
 မဟာဗောဓိပူဇာယ ဖလံ ၂၃၆-၇
 မဟာဗောဓိရက္ခော စေတီယ-
 မေဝ ၂၂၉
 မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝ
 တထာဂတော ပုဗ္ဗေဝိ ၄၇၈၊ ၄၉၅
 မဟာဘိနိက္ခမန ၁၂၂
 မဟာမင်္ဂလာနိ အဋ္ဌတိသ ၇၃
 မဟာမဟဒိဝသ ၃၇၉
 မဟာသတ္တဿ သစ္စကရဏံ ၁၄၅
 မဟာသဒ္ဓါ စက္ကာရော ဇမ္ဗုဒိပေဝဂ ၃
 မဟာသေဋ္ဌဿ ဗောဓိရက္ခော ၂၃၀
 မဟေသီ ၁၃၈
 မာတင်္ဂဿ အဓိဋ္ဌာနံ ၃၇၇
 မာတာပိတုနံ ပေါသနံ နာမ
 ပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော ၂ ၈၁

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော

[၈]

မာတုဂါမိ နိဿာယ မဟန္တံ
 ယသံ သမ္ပတ္တော ၂၈၉
 မာတုဂါမိ နိဿာယ သောတ္ထိ-
 ဘာဝေါ ၇၈
 မာတုဂါမဿ အတိရေကဒုက္ခံ ၃၁၆
 မာတုဂါမော နာမ အကတညူ
 မိတ္တဒုန္တိ ၁၂၇
 မာတုဂါမော နာမ အပ္ပမတ္တကေနာပိ
 ဘာယတိ ၄၁၆
 မာတုဂါမော နာမ ဝိသုဒ္ဓသတ္တေဝိ
 သံကိလိဋ္ဌေ ကရောတိ ၄၇၂၊ ၄၇၇
 မာတုဂါမော လာမကော
 ပါပေါ ၁၉၄
 မာတုပဟာရဿ နိဿန္တော ၅
 မာတုဝိယောဂါနံ ဒုက္ခာ ၉၁
 မာတုသမာဓိယာ ၃၁၇
 မာနာနံ နိဂဏ္ဌနံ ၃၂၈
 မာနော ဝဗုန္တော နိရယံ
 ဥပနေဿတိ ၃၂၈
 မိဂလုဒ္ဓ ၄၃၄
 မိစ္ဆာဇီဝပဋိပတ္တိ ၃၇၄
 မိစ္ဆာတပ ၂၉၈
 မိတဘာဏိနော နာမ မရဏဒုက္ခာ
 မုစ္ဆန္တိ ၂၅၂
 မိတ္တဒုန္တော လာမကော ၃၅၃
 မိတ္တဓမ္မာနုရက္ခဏကတိက ၃၁၆
 မိတ္တဘာဝဿ အဝိဇ္ဇာနတော ၃၉၀
 မိတ္တာ၊ မိတ္တာနံ လက္ခဏာနိ ၁၉၈-၉
 မိတ္တေ နိဿာယ လဒ္ဓါ အမှေဟိ
 ဒါရကာ ၂၉၅

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[မ]

မိတ္တေ နိဿာယ သောတ္တိဘာဝေါဂ္ဂ
 မိတ္တိလနဂရဿ ပရိစ္ဆေဒါ ၃၁၆
 မုခံ နိဿာယ ဒုက္ခံ အနုဘောတိ
 ကောကာလိကော ၂၄၆
 မုဒ္ဒါ ဖလိဿတိ သတ္တဓာ ၃၀၉
 မေတ္တာယ အာနု-
 ဘာဝေါ ၁၉၄-၅၊ ၄၁၉
 မေတ္တာဝိဟာရီ သဗ္ဗေသံ ပိယော
 ဟောတိ ပရူပက္ကမေန အဝိကော-
 ပိယော ၇၆
 မောမူဟဒသကံ ၃၉၇
 မောရပရိတ္တဿ အာနုဘဝေါ ၃၃၅
 မောရဿ ရူပသမ္ပတ္တိ ၃၃၃

[ဃ]

ယက္ခာနံ အာနုဘာဝေါ ၈၃
 ယက္ခာနံ ဗလိကမ္ပံ ၁၁၇
 ယက္ခာ နာမ တာလပက္ကဿ
 အယောဃရဿ စ ဘာယန္တိ ၄၉၆
 ယမကပါဂ္ဂိဟာရိယံ အသာဓာရဏံ
 သာဝကေဟိ ၂၆၅
 ယမဿ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနံ
 ဥဿဒနိရယံ ၄၀၆
 ယာစိတကာနံ ဒါနကာလော ၃၅၈
 ယုဒ္ဓံ တိရိစ္ဆံ ၃၄၃၊ ၃၄၅
 ယုဒ္ဓသံဝိဓာနေ ဆေကော ဓနုဂ္ဂဟ-
 တိဿော ၃၄၃၊ ၃၄၉
 ယေ ယေ ဂန္တု စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊
 တေတေသာဝတ္တိ ပတ္တမေဝ ၂၆၅
 ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ ၉၇

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[ခ]

ရဇတမယသောပါနံ ကေသ္မိ°
 ပဿေ ၂၆၆
 ရဇောဘိသေက ၃၂၄
 ရညာ နာမ နိသမ္ပကာရိနာ
 ဘဝိတဗ္ဗံ ၃၀၊ ၁၉၂
 ရညာ နာမ ရာဇကိစ္ဆေသု အပ္ပ-
 မတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ ၁၇၇
 ရညော ဓမ္မိကဘာဝေ သတိ
 ပရိသာပိဿ ဓမ္မိကာ ၁၇၇
 ရတနဓနာနိ သတ္တ ၃၀၉
 ရတနပါသာဒဿ ပရိစ္ဆေဒါ
 ၃၁၈၊ ၃၂၄
 ရတ္တိ၊ ဒိဝါရက္ခာဝရဏပရိတ္တ ၃၃၄
 ရာဂါဒိကိလေသာနံ နိဂ္ဂဏ္ဍနံ ၃၂၆
 ရာဇကကုဓာဏ္ဍာနိ ပဉ္စ ၃၉
 ရာဇေသု သေဝကာနံ သောတ္တိ-
 ဘာဝေါ ၇၈
 ရုက္ခဒေဝတာနံ ဗလိကမ္ပံ ၁၅၆
 ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ အညတ္တ
 ဂစ္ဆတု ၁၅၆
 ရူပဓမ္မတော နာမဓမ္မာနံ
 နိရောဓော ဇေဝေါ ၂၁၅

[ဃ]

လက္ခီ ၂၈၁
 လောကတ္ထစရိယာ ၁၈၁-၂
 လောကဓမ္မာ အဋ္ဌ ၁၃၂
 လောကပဝေဏီ ၂၂၇
 လောကပါလာ နာမ နတ္ထိတိ ၂၈၇
 လောကဝိဝရဏံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ၂၆၆

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[လ]

လောကယတဝေဒသမယော	
နိဿာရော	၄၃၁
လောကော ဝိနယတိ	၁၈၇
လောဘဿ အာဒိနဝါ	၃၅၄
လောဘာနံ နိဂ္ဂဏှနံ	၃၂၇
လောဘော အနေကာဒိနဝေါ	၁၃
လောလဘာဝေါ နာမ	
ပါပကော	၇၀
လောဟိတပက္ခန္ဓိကာဗာဿ	
သဘာဝေါ	၁၇၂

[ဝ]

ဝိသာနုပါလက	၃၁၇
ဝဂ္ဂုလိဝတ	၂၉၈
ဝက်ဒသကံ	၃၉၇
ဝစနပဋိဝစနဂါတာ	
အညောညဿ	၄၂၉၊ ၄၅၂
ဝဇ္ဇနံ ပရသန္တဂဟဏံ	၁၂
ဝဏ္ဏဒသကံ	၃၉၇
ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌက	၂၃၀
ဝန္တာဒေါ	၄၉၀
ဝယော တိဝိဇော	၁၁၄၊ ၄၉၂
ဝရသမ္ပဒါယ အင်္ဂါနိ သတ္တ	၉၇
ဝရာနံ ဂုဏဒေါသံ	၁၁
ဝဿသတံ အာရောဂျံ တံ	
ပဿေယျံ	၄၈၃
ဝိစေယျဒါနံ မဟပ္ပလံ	၃၆၁
ဝိဇ္ဇုဋ္ဌဘဿ ဝေရာနိ	၁၅၄-၅
ဝိသာခါယ ဝရာ အဋ္ဌ	၃၁၅
ဝေဇ္ဇာနံ ဝိဇ္ဇာ	၅၀၃

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[ဝ]

ဝေတရဏိနိရယ	၂၇၃
ဝေဒါ အဖလာ	၃၀၀
ဝေနေယျာနံ သင်္ဂဏှနံ	၂၂၈
ဝေမာနိကပေတာနံ အနုဘဝနံ	၃
ဝေယျုပ္ပိ	၃၄၇
ဝေရံ နာမ နတ္ထိ တဿ	
ဧကသတ္တေန သဗ္ဗိ	၇၂
ဝေရာနိ န သမ္ပန္နိ ဝေရေန	၂၁၀

[သ]

သကဋဗျူဟ	၃၄၃
သက္ကရညော သာသနပဂ္ဂဏှနံ	၁၈၂-၃
သက္ကဿ အာရောစနံ	၂၆၆
သင်္ကဿနဂရံ ဒေဝေါရောဟဏ-	
ဋ္ဌာနံ	၂၆၆
သင်္ကဿနဂရံ သာဝတ္ထိတော	
တိသယောဇနံ	၂၆၆
သင်္ခါရဂတံ အနဿနဓမ္မံ	
နာမ နတ္ထိ	၁၆၉
သင်္ခါရာ ဘိဇ္ဇန္တိ အနိဝတ္ထိတွာ	၅၀၁
သင်္ဂတိ၊ သန္တဝါနံ ဝိသေသာ	၁၀၀
သစ္စကိရိယာ	၃၁၊ ၃၄၁
သစ္စေန ဧတေန သုဝတ္ထိ ဟောတု	
	၃၁-၂
သတပါကတေလ	၂၈၀
သတ္တာ ကမ္မသကာ	၁၃၁၊ ၄၈၂
သတ္တာနံ အဘယံ ဒေတိ ရာဇာ	၂၆၂
သတ္တာနံ ဇီဝိတံ ပရိတ္တံ	
တာဝကာလိကံ	၁၂၄

ပဒါနက္ခမော	ပိဋကော်	ပဒါနက္ခမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သတ္တာနံ ဇီဝိတသင်္ခါရာပိ တိဏဂ္ဂေ		သဟဿထာမဓနု	၁၅၀
ဥဿဝဗိန္ဓုသဒိသာဝ	၁၂၂	သဟာယ,သဟာယမတ္တာနံ	
သတ္တာနံ ဇီဝိတသင်္ခါရဿ		ဝိသေသာ	၇၇
ပရိတ္တတာ	၄၈၃	သဟာယာ နာမ	
သတ္တာနံ နာနာဘာဝ,ဝိနာဘာဝါ		သဟပံသုကီဋ္ဌိတာ	၇၇
	၁၁၄	သဟာယေ နိဿာယ	
သတ္တာနံ ဝိစရဏကာရဏာနိ	၃၁၂	သောတ္ထိဘာဝေါ	၇၈
သတ္တာ ပရိဟာယန္တေဝ ဇီဝိတ-		သင်္ကာယာနံ ပုဗ္ဗကမ္မံ	၁၅၅
ဝဏ္ဏစက္ခုပသာဒါဒိဟိ		သင်္ကာယာ နာမ ဇာတိ	
ဒိနေ ဒိနေ	၁၁၀	နိဿာယ အတိမာနိနော	၁၄၈
သတ္တာ မစ္စုပရာယဏာ	၁၃၀	သင်္ခါရိကံ	၂၂၉
သတ္တာ ဝသန္တိ ဧကတော		သင်္ခါရတ္ထ	၁၆၂
အပ္ပကသ္မိယေဝ ကာလေ	၁၁၄	သင်္ခါရိတ္ထိ	၁၈၆
သတ္တုနော ပစ္စုပ္ပန်	၁၈၂	သင်္ခါရဿ ဩသတ္တနံ	၁၈၂
သန္တိကေ ဝသန္တောပိ		သင်္ခါရဿ ဝဿသဟဿဿ	
ဒုရေယေဝ	၂၁၈	ပဝတ္တကာရဏံ	၁၈၂-၃၊၁၈၇
သန္တုပ္ပယောဓ	၃၅၃	သင်္ခါရသိကကမ္မ	၄၈၅
သပ္ပဝိသဿ ပါတနံ	၃၁-၂	သိလောက	၃၆၆
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ကိလေသဝိဒ္ဓိ-		သီမန္တိနီ	၃၁၀
သနဋ္ဌာနံ	၂၃၃	သီလဿ အခဏ္ဍတာ	၄၅၉၊၄၆၀-၂
သဗ္ဗသင်္ခါရဂတာနံ ဘိဇ္ဇနံ	၅၀၂	သုခမာဝဟတိ ဓမ္မော	
သမာနဇာတိကုလ	၃၀၄	သုစိဏ္ဍော	၅၀၄
သမုဒ္ဓေါ အနေကာဒိနဝေါ	၂	သုဘာသိတ,ဒုက္ခထိတာနံ	
သမ္ပုတိမရဏ	၄၈၃	အာနိသံသာဒိနဝါ	၂၅၅
သယံဇာတသာလိဝန	၂၇၆	သုရာဆဏ	၁၁၇-၈
သယနဒသကံ	၃၉၇	သုရာ ဗြဟ္မစရိယဿ ဝိသံ	၂၂၃
သရီရံ နာမ ဗျာဓိဓမ္မံ	၁၅	သုရာမေရယ	၁၁၉
သရီရံ ဗဟုရောဂသာဓာရဏံ		သုဝဏ္ဏမယသောပါနံ	
သသံယမံ စရဏံ		ဧကသ္မိ ပဿေ	၂၆၆
သဘာဝဘူတံ	၃၀၀	သုရာ သတ္တဋ္ဌ	၁၆၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သွေဟာနံ အာဒိနဝါ	၁၃	သောဠသဝသော သူရော	
သောကဒုက္ခာနံ ဥပ္ပဇ္ဇန-		ထာမသမ္ပန္နော	၄၉၆
ကာရဏာနိ	၃၀၇		
သောပါနာနိ တိဏိ	၂၆၆	[ဟ]	
သောမယာဂ	၁၁၉	ဟတ္ထိပါလဿ သာသနံ	၄၉၄
သောမယာဂေ ဥပဋ္ဌိတေ		ဟတ္ထိမဟာ	၉၆
ရာဇာနော ဥပရိ		ဟာနိဒသကံ	၃၉၇
နဟာယန္တိ, နိဋ္ဌိတေ		ဟိတာဟိတ	၂၇၀
နိသီဒန္တိ	၃၆၇-ဂ	ဟိနဝါဒ	၃၃၉

ဇာတကဋကထာယ စတုတ္ထဘာဏေ

နာမာနံ အနုတ္တမဏိကာ

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော
[အ]		[အ]	
အကိတ္တိတိတ္ထ	၂၃၀	အရိဋ္ဌပုရ	၄၀၂
အကိတ္တိဒ္ဓါရ	၂၃၀	အလင်္ကတစေတီယ	၄၀
အကိတ္တိပဏ္ဍိတ	၂၃၀၊ ၂၄၃	အဝန္တိရဋ္ဌ	၃၉၀၊ ၃၉၀
အကိတ္တိကုမာရ	၂၃၇	အသိတဉ္စန (နဂရ)	၈၀၊ ၈၃
အဂ္ဂိဒေဝ	၈၁	အဿပါလ	၄၀၀၊ ၄၀၄
အင်္ဂုရ	၈၁၊ ၈၄	အဟိဒ္ဓိပ	၂၃၀
အင်္ဂရာဇာ	၄၅၇		
အင်္ဂရဋ္ဌ	၄၅၇	[အာ]	
အင်္ဂလိမာလ	၁၀၂	အာဏိမဏ္ဍဗျ	၃၀၊ ၃၇
အစိရဝတီ (နဒီ)	၁၆၈-၉	အာနန္ဒတ္ထေရ	၇၊ ၁၅၊ ၂၇၊ ၃၇၊ ၄၃၊ ၅၉၊ ၆၉-အာဒိ
အဇပါလ	၄၀၀	အာနန္ဒဗောဓိ	၂၃၀
အဇာတသတ္တ	၁၅၄၊ ၃၄၂-၃	အာဠဝက (ယက္ခ)	၁၀၂
အဇ္ဈန	၈၁		
အဉ္စနဒေဝီ	၈၁၊ ၈၄	[ခ]	
အတုလဗ္ဗ (ရုက္ခ)	၃၂၄	ဥက္ကဿသကုဏရာဇာ	၂၀၉
အဓဗ္ဗ (ဒေဝပုတ္တ)	၁၀၂၊ ၁၀၅	ဥဂ္ဂဿေန (ရာဇာ)	၄၆၀၊ ၄၆၇၊ ၄၇၁-၂
အဓမ္မိကဒေဝပုတ္တ	၁၆၈	ဥဇ္ဇေနီ	၃၉၀၊ ၃၉၀
အနာထပိဏ္ဍိက	၁၄၇၊ ၁၈၉၊ ၂၂၉	ဥက္ကနဘိ	၄၀၉
အနိတ္တိဂန္ဓကုမာရ	၄၇၂၊ ၄၇၆-၇	ဥတ္တရပဉ္စာလ (နဂရ)	၃၉၆၊ ၄၃၂၊ ၄၄၇
အနုရုဒ္ဓ	၂၄၃၊ ၂၈၈၊ ၃၁၄၊ ၃၃၂၊ ၃၆၀၊ ၄၁၃၊ ၄၉၅	ဥတ္တရပဉ္စာလ (ရာဇာ)	၃၉၂
အနောတတ္ထဒဟ	၂၁၃၊ ၃၆၉၊ ၃၈၀	ဥတ္တရပထ	၈၀
အန္ဓကဝေဏ္ဏ (ဒါသ)	၈၀-၂	ဥတ္တရမဓုရ (ရဋ္ဌ)	၈၀
အလုဇ္ဈနဂရ	၈၃	ဥဒယဘဒ္ဒကုမာရ	၁၀၆
အယောသရကုမာရ	၄၉၆၊ ၅၀၄		

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်	နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဥ-ဇ]		[က]	
ဥဒယဘဒ္ဒရာဇာ	၁၁၃-၄	ကပိလရဋ္ဌ	၃၉၆
ဥဒယဘဒ္ဒါ (ကုမာရီ)	၁၀၆	ကပိလဝတ္ထု	၇၁၁၄၉၊ ၁၅၅၊ ၂၀၂
ဥဒေန	၃၇၆၊ ၃၉၀	ကမ္မောဇရဋ္ဌ	၄၆၇
ဥဒ္ဓါလက (ကုမာရ)	၂၉၇	ကလိင်္ဂရဋ္ဌ	၂၃၀
ဥဒ္ဓါလက (တာပသ)	၂၉၈၊ ၃၀၄	ကဿပ (တာပသ)	၂၂၂၊ ၂၄၀
ဥဒ္ဓါလကရုက္ခ	၃၀၀	ကဿပ (ဗုဒ္ဓ)	၁၁၀၂၊ ၃၁၁
ဥပကံသ	၈၀	ကဿပတ္ထေရ	၆၉၊ ၃၁၄၊ ၃၃၂၊ ၄၉၅
ဥပကဉ္စန (တာပသ)	၃၀၅၊ ၃၀၇	ကဋ္ဌာရပိင်္ဂလ	၂၄၇၊ ၂၅၅
ဥပကဉ္စနကုမာရ	၃၀၄	ကာရဒီပ	၂၃၈
ဥပဝါဏတ္ထေရ	၉၆	ကာလမတ္တိကအဋ္ဌပိယ (ယက္ခ)	၈၂
ဥပသာဂရ	၈၀-၂	ကာလယောနက	၈၃
ဥပါလိ	၂၆၆	ကာလိင်္ဂကုမာရ	၂၃၂
ဥပေါသထ (ကုမာရ)	၁၃၉	ကာလိင်္ဂ (ရာဇာ)	၂၃၀၊ ၂၃၃၊ ၂၃၅
ဥပေါသထ (ဟတ္ထိ)	၂၃၂	ကာလိင်္ဂစက္ကဝတ္ထိ	၂၃၃
ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ	၃၁၄၊ ၄၂၄	ကာလိင်္ဂဘာရဒွါဇ	၂၃၂၊ ၂၃၅၊ ၂၃၇
ဥရုဝေလကဿပ	၂၈၂	ကာဝီရပဋ္ဌန	၂၃၈
ဥသိနက (ရာဇာ)	၁၈၂	ကာသိ (နိဂမ)	၂၂
ဧသုကာရီ (ရာဇာ)	၄၇၈-၉၊ ၄၈၁၊ ၄၈၆၊ ၄၉၅	ကာသိ (ရာဇာ)	၂၂၆
		ကာသိဂါမ	၄၄၊ ၁၁၆-၇၊ ၃၄၂
		ကာသိရဋ္ဌ	၂၈၊ ၅၀၊ ၉၇၊ ၁၀၀-၁၊ ၁၀၆၊ ၁၁၇-အာဒိပိဋေသု
[က]		ကာဠိ (ဂဏိကာ)	၂၄၉၊ ၂၅၀
ကံသ	၈၀	ကာဠုဒါယီ	၃၁၄
ကဉ္စနဒေဝီ	၃၀၄-၅၊ ၃၁၀	ကုဏ္ဍိက	၂၈၇
ကဋ္ဌဝါဟန (ရာဇာ)	၁၅၀	ကုရု (ရဋ္ဌ)	၁၄၀၊ ၄၄၇
ကဏ္ဍ (ဥယျာနပါလ)	၂၆၅	ကုရုကစ္ဆ (ဂါမ)	၁၄၀-၁
ကဏ္ဍဗ္ဗရုက္ခ	၂၆၄	ကုသ (ရာဇာ)	၁၈၃
ကဏ္ဍ (ဇုသိ)	၇	ကုသိနာရာ	၁၅၁၊ ၁၅၄
ကဏ္ဍဒီပါယန (ဇုသိ)	၃၇၊ ၈၃၊ ၈၈	ကုဋ္ဌဇဋိလ	၃၄၅၊ ၃၄၉
ကဒဗ္ဗရုက္ခ	၂၈၉	ကေလာသ (ပဗ္ဗတ)	၂၃၂
ကပိလပုရ	၄၉		

နာမာနုတ္တမော ပိဋကော

[က]

ကောကာလိက ၂၄၃-၄၂၄၆၂၅၅
 ကောကာလိကရဋ္ဌ ၂၄၃
 ကောရဗျ ၃၆၂
 ကောသလ (ရဋ္ဌ) ၁၃၄၁၆၀
 ကောသလ (ရာဇာ) ၁၄၇-၈၁၅၁၊
 ၁၅၄၁၇၇-၈-အာဒိပိဋေသု
 ကောသမ္ပက (ရာဇာ) ၂၈၂၅၅
 ကောသမ္ဘိ (နဂရ) ၂၈၂၅၅၊ ၃၇၆
 ကောသိယဂေါတ္တ ၂၇၆-၇၂၇၉

[ခ]

ခေမသရ ၄၂၅၊ ၄၂၈
 ခေမာ (အဂ္ဂမဟေသီ) ၂၅၇၊ ၃၃၄
 ၄၁၃-၄၂၄၁၉၊ ၄၂၄-၅
 ခေမာ (ဘိက္ခုနီ) ၄၃၁
 ခုဇ္ဈတ္တရာ ၃၁၄

[ဂ-ဃ]

ဂဇင်္ဂလ (နဂရ) ၃၀၉၊ ၃၁၁
 ဂန္ဓမာဒန (ပဗ္ဗတ) ၄၄၀
 ဂန္ဓာရ (ရဋ္ဌ) ၉၉
 ဂေါတမဗုဒ္ဓ ၃၇၁၆၈-၉၁၁၈၈၊
 ၂၀၁၂၆၃
 ဂေါပါလ ၄၈၀၊ ၄၈၆
 ဃဋ္ဌပဏ္ဍိတ ၈၁၈၄၈၆၊ ၉၀

[စ]

စက္ကဒဟ ၂၃၂
 စန္ဒကိန္နရ ၂၈၃၊ ၂၈၈

နာမာနုတ္တမော

[စ]

ပိဋကော

စန္ဒကိန္နရီ ၂၈၂-၃
 စန္ဒဒေဝ ၁၈
 စန္ဒပဗ္ဗတ ၂၈၃၊ ၂၈၇
 စန္ဒာ ၂၈၃၊ ၂၈၈
 စမ္မာနဒီ ၄၅၇
 စမ္မေယျ ၄၅၇၊ ၄၆၄-၅၊ ၄၆၈၊ ၄၇၂
 စိဉ္ဇမာဏဝိကာ ၁၈၈၊ ၁၉၇
 စိတ္တ (ကုမာရ) ၃၉၀-၁
 စိတ္တကုဋ (ပဗ္ဗတ) ၂၁၃-၃၂၁၆
 ၂၁၉၊ ၄၂၅၊ ၄၂၈၊ ၄၃၁
 စိတ္တဂဟပတိ ၃၁၄
 စိတ္တပဏ္ဍိတ ၃၉၂
 စိတ္တဒိဂ ၄၁၃၊ ၄၁၅၊ ၄၁၇-၉၊
 ၄၂၀၊ ၄၂၂-အာဒိပိဋေသု
 စုန္ဒတ္ထေရ ၉၆
 စူဠကာလိင်္ဂ ၂၃၀-၂
 စူဠပန္နက ၂၂၄
 စူဠပလောဘန ၄၇၂
 စူဠနာရဒ ၂၁၉၊ ၂၂၄
 စူဠဟံသ ၄၁၃

[ဆ-ဇ]

ဆန္ဒ ၂၈၁၊ ၄၂၄၊ ၄၃၁
 ဇနသန္ဓကုမာရ ၁၇၇
 ဇမ္ဗုဒ္ဓိပ ၃၉၈၃-၄၁၀၂၊
 ၁၀၆၊ ၁၆၂
 ဇဝနဟံသ ၂၁၂၊ ၂၁၉
 ဇာတိမန္တ (တာပသ) ၃၈၉
 ဇာတိမန္တ (ဗြာဟ္မဏ) ၃၈၈
 ဇုဏ္ဏကုမာရ ၉၇၁၀၀

နာမာနက္ခမော

ပိဋကော်

[ဇ]

ဇုဏ္ဏရာဇာ ၉၇
 ဇေတဝန ၁၁၁၅၊ ၂၂၊ ၂၇၊
 ၄၃၊ ၅၉၊ ၉၁၊ ၉၆-အာဒိပိဋေသု

[ဈ]

တက္ကသီလာ ၇၊ ၃၀၊ ၅၅၊ ၇၄၊
 ၉၇၊ ၉၉၊ ၁၇၂-အာဒိပိဋေသု
 တက္ကာရိယ (ပဏ္ဍိတ) ၂၅၅
 တက္ကာရိယ (မာဏဝ) ၂၄၆၊ ၂၄၇
 တစ္ဆသုကရ ၃၄၃၊ ၃၄၅၊
 ၃၄၇-၉၊ ၃၅၀

တမ္ပပဏ္ဍိတိပ ၄၉၄
 တိက္ခဋ ၄၄၁
 တုဏ္ဍိလ ၂၄၉
 တုရုဗြဟ္မာ ၂၄၆

[ဋ]

ဒန္တပုရ (နဂရ) ၂၃၀၊ ၂၃၂
 ဒန္တပုရ (ရန္တ) ၂၃၆
 ဒမိဋ္ဌရဋ္ဌ ၂၃၇
 ဒသရထမဟာရာဇာ ၁၂၆-၇
 ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ၃၇၇-၉၊ ၃၈၄
 ဒိဗ္ဗစက္ခုက (တာပသ) ၄၄၇
 ဒိသာပါမောက္ခ ၁၇၂
 ဒိသကာရာယန ၁၅၄
 ဒေဝဂဗ္ဘာ ၇၀-၁

ဒေဝဒတ္တ ၃၇၊ ၄၃၊ ၅၅၊ ၅၉၊
 ၉၆၊ ၁၀၁-အာဒိပိဋေသု
 ဒွါရဝတီ (နဂရ) ၇၃-၄

နာမာနက္ခမော

ပိဋကော်

[ဍ]

ဓတရဋ္ဌ (ဟံသ) ၄၂၆၊ ၄၂၇
 ဓနပါလ ၄၁၃
 ဓနုဂဟတိဿ ၃၅၀
 ဓနုဂဟတိဿတ္ထေရ ၃၄၂-၃၊ ၃၄၉
 ဓမ္မ (ဒေဝပုတ္တ) ၁၀၂၊ ၁၀၅
 ဓမ္မဂုတ္တတ္ထေရ ၄၉၄
 ဓမ္မပါလကုမာရ ၅၀-၁၊ ၅၅
 ဓမ္မပါလဂါမ ၅၀
 ဓမ္မိကဒေဝပုတ္တ ၁၆၃-၄

[ဎ]

နန္ဒ (သကျပုတ္တ) ၂၂၄
 နန္ဒတ္ထေရ ၉၆
 နန္ဒမူလပဗ္ဗာရ ၁၁၆-၈၊ ၃၆၈၊ ၃၇၁
 နန္ဒဂေါပါ (ပရိစာရိကာ) ၇၀
 နမ္မဒါ (နဒီ) ၃၉၂၊ ၃၉၇
 နဋကာရဒေဝပုတ္တ ၃၁၇၊ ၃၂၃
 နာဂဒီပ ၂၃၇
 နာဂမုဏ္ဍာ (ဒါသီ) ၁၄၇
 နာဂသမာလတ္ထေရ ၉၆
 နာဂိတတ္ထေရ ၉၆
 နာရဒ (ရာဇာ) ၂၂၃၊ ၃၅၇၊ ၃၆၀
 နိဂြောဓာရာမ ၇၊ ၃၇-၉၊ ၄၀၊ ၄၃
 ၄၉၊ ၂၇၂
 နေရဇ္ဇရာ (နဒီ) ၃၉၂၊ ၃၉၇

[ဏ]

ပဇ္ဇန ၇၁
 ပဇ္ဇသီခ ၆၆၊ ၆၉
 ပဇ္ဇာလ (ရာဇာ) ၄၃၂

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်
[၀]

ပဏ္ဍရက	၄၄၁
ပဏ္ဍကဏ္ဍ	၃၂၄-၅
ပဏ္ဍကမ္မလသိလာ	၈
ပတိကောလဗ္ဗ	၄၃၃
ပဒုမကုမာရ	၁၉၂
ပသေနဒိရာဇာ	၃၄၂
ပါလိလေယျ(နာဂ)	၃၁၄
ပိဂ်လဗြာဟ္မဏ	၂၄၆-၇
ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇ	၂၆၃၊ ၂၇၆
ပုက္ကသဘတိ	၁၈၂
ပုဏ္ဏ	၃၁၄
ပုဏ္ဏက (ယက္ခ)	၁၈၃
ပုပ္ဖက (သုဝ)	၄၃၂၊ ၄၃၅၊ ၄၃၉
ပုပ္ဖဝတိ	၁၂၂
ပုဗ္ဗာရာမ	၃၁၅

[၀-၀]

ဗုဿဒေဝတ္ထေရ	၄၉၄
ဗက (ဗြဟ္မာ)	၁၈၂
ဗန္ဓုလ (သေနာပတိ)	၁၅၁-၄
ဗလဒေဝ	၈၁-၂
ဗဟုပုတ္တ (ရာဇာ)	၄၃၀
ဗဟုပုတ္တက (ရာဇာ)	၄၂၅
ဗဟုပုတ္တိက	၄၇၈
ဗာရာဏသီ (ရာဇာ)	၁၉၈၊ ၂၁၂၊ ၃၁၆၊ ၃၃၄၊
ဗာရာဏသီ (ရဋ္ဌ)	၁၊ ၇၊ ၁၆၊ ၂၂-၄၊ ၂၈၊ ၃၈-၉၊ ၄၀
ဗိမ္ဗိသာရ (ရာဇာ)	၂၆၄၊ ၃၄၂
ဗောဓိကုမာရ	၂၂

နာမာနုက္ကမော ပိဋကော်
[၀]

ဗြဟ္မဒတ္တကုမာရ	၃၁၆
ဗြဟ္မဒတ္တရာဇာ	၇၊ ၁၆၊ ၂၂၊ ၄၄၊ ၆၀၊ ၉၁၊ ၉၇-အာဒိပိဋေသု
ဗြဟ္မဝန (နဂရ)	၁၂၂

[၁]

ဘဏ္ဍကဏ္ဍ	၃၂၄
ဘဒ္ဒကာပိလာနီ	၄၉၅
ဘဒ္ဒဇီ	၃၂၅
ဘဒ္ဒသာလ (ဒေဝရာဇာ)	၁၆၀
ဘတရကုမာရ	၁၂၇၊ ၁၂၉၊ ၁၃၀၊ ၁၃၂-၃
ဘလ္လာတိယ	၄၃၉၊ ၄၄၀
ဘောဂဝနမာန (ဂါမ)	၈၁

[၁]

မဂဓ (ရဋ္ဌ)	၃၇၊ ၃၂၆၊ ၄၅၇
မဂဓ (ရာဇာ)	၂၇၆၊ ၄၅၇
မဂဓခေတ္တ	၂၇၇
မဇ္ဈရညာ	၃၈၈-၉
မဇ္ဈရဋ္ဌ	၃၈၈
မဏိမေခလာ	၁၇
မဏ္ဍု	၂၈-၉၊ ၃၀၊ ၃၂၊ ၃၄၊ ၃၆-၇၊ ၃၈၁
မဒ္ဒ (ရဋ္ဌ)	၂၃၁
မဒ္ဒ (ရာဇာ)	၂၃၁
မန္တိဒတ္တတ္ထေရ	၃၄၂-၃
မလယမဟာဒေဝတ္ထေရ	၄၉၄
မလ္လဂိရိ	၄၄၁
မလိကာ	၁၅၁-၄၊ ၃၂၇၊ ၄၄၆

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[မ]	
မဟာကံသ (ရာဇာ)	၈၀
မဟာကဏ္ဍနကုမာရ	၃၀၄
မဟာကဏ္ဍနပဏ္ဍိတ	၃၀၅
မဟာကပ္ပိနတ္ထေရ	၁၈၂
မဟာကဿပတ္ထေရ	၁၈၁၊ ၃၉၀
မဟာကာလိဂ်	၂၃၀၊ ၂၃၂
မဟာကောသလရာဇာ	၃၄၂
မဟာဒေဝတ္ထေရ	၄၉၄
မဟာဓနက (သေဋ္ဌိ)	၂၅၆
မဟာနာဂတ္ထေရ	၄၉၄
မဟာနာမ	၁၄၈၊ ၁၅၀
မဟာပဒုမ	၁၉၄-၅
မဟာပနာဒ (ကုမာရ)	၃၂၃-၅
မဟာမာယာဒေဝီ	၉၆၊ ၁၃၃၊ ၄၅၆၊ ၄၉၅
မဟာမောဂ္ဂလ္လာန	၆၉၊ ၂၂၉၊ ၂၆၆၊ ၂၉၆
မဟာရက္ခိတ (တာပသ)	၄၄၇၊ ၄၅၆
မဟာလိ (လိစ္ဆဝိ)	၁၅၁
မဟာဝနုကီ (ဂါမ)	၁၆၁
မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရ	၄၉၄
မဟာသာဂရ (ရာဇာ)	၈၀
မဟာသီဝတ္ထေရ	၄၉၄
မာတင်္ဂပဏ္ဍိတ	၃၇၆၊ ၃၇၉၊ ၃၈၇၊ ၃၉၀
မာတလိ	၆၉၊ ၁၈၇၊ ၃၅၅-၆၊ ၃၅၈၊ ၃၆၀
မာလာဂိရိ	၄၄၁
မိဂါရမာတု	၃၁၅
မိတ္တဗန္ဓကဥပါသက	၂၈၈

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[မ]	
မိတ္တဝိန္ဒက	၁၂၂၊ ၆
မိထိလာ	၃၁၆၊ ၃၅၅၊ ၃၅၈
မုဒုရာဇာ	၁၉၄
မေဃိယတ္ထေရ	၉၆
မောဂ္ဂလ္လာန	၂၁၉၊ ၃၁၄၊ ၃၃၂၊ ၄၉၅
မောဋ္ဌိနိနဂရ	၁၆၊ ၁၂၂
[ဃ]	
ယသဝတီ (ကုမာရိ)	၂၃၇
ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတ	၂၁၃-၄၊ ၂၆၅
ယုဓဇ္ဈယ	၁၂၂၊ ၁၂၅-၆
ယုမိဋ္ဌိလကုမာရ	၁၂၅-၆
[ခ]	
ရက္ခိတကုမာရ	၇၄
ရမ္မနဂရ	၁၂၂
ရာဇဂဟ	၃၇၂၊ ၇၃၁၅၄၊ ၂၇၆
ရာဇဂဟ (သေဋ္ဌိ)	၂၆၃
ရာမပဏ္ဍိတ	၁၂၆-၉၊ ၁၃၂-၃
ရာဟုလတ္ထေရ	၂၇၂၊ ၃၇၂၊ ၁၁၅၊ ၁၆၀၊ ၂၉၆
ရာဟုလမာတာ	၂၈၂၊ ၄၇၂
ရေဏုရာဇာ	၄၄၇
ရောဟဏ (မိဂရာဇာ)	၄၁၄၊ ၄၁၆-၇၊ ၄၂၀၊ ၄၂၄
ရောဟဏ (သရ)	၄၁၄
ရောဟိဏေယျ (အမစ္စ)	၈၄

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[လ]		[သ]	
လက္ခဏကုမာရ	၁၂၆	သက္က(ဒေဝရာဇာ)	၈၁၄၊ ၆၈-၉၊
လက္ခဏပဏ္ဍိတ	၁၂၇-၈၊ ၁၃၂-၃		၁၁၃၊ ၁၁၅၊ ၁၇၁၊
လဠိဝန	၂၈၂		၁၈၂-အာဒိပိဋေသု
လိစ္ဆဝိရာဇာ	၁၅၁	သင်္ကဿနဝရ	၂၆၆
[ဝ-သ]		သင်္ခ(ဗြာဟ္မဏ)	၁၆
ဝံသ(ရဋ္ဌ)	၂၈	သတ္တိဂုဗ္ဗ	၄၃၂-၃၊ ၄၄၉
ဝဇီရကုမာရီ	၃၄၃	သဗ္ဗဒတ္တ(ရာဇာ)	၁၂၂
ဝရုဏဒေဝ	၈၁	သမ္ဘူတ(ကုမာရ)	၃၉၀-၁
ဝလာဟက(အဿ)	၂၃၂	သမ္ဘူတ(ပဏ္ဍိတ)	၃၉၂
ဝါသုဒေဝ	၈၁၊ ၈၃-၄၊ ၈၈၊ ၉၀	သရဘဓိဂ	၂၆၃၊ ၂၆၈၊ ၂၆၉၊ ၂၇၅
ဝါသေဋ္ဌိ(ဗြာဟ္မဏီ)	၄၈၈	သဝိဋ္ဌက	၄၄
ဝိဋ္ဌဇ္ဈာ	၁၄၉၊ ၁၅၀၊ ၁၅၄-၅	သဟံပတိဗြဟ္မာ	၂၆၆
ဝိဒေဟရဋ္ဌ	၃၅၅	သာဂတတ္ထေရ	၉၆
ဝိရရပဏ္ဍိတ	၃၆၁၊ ၃၆၃၊ ၃၆၉	သာဂရ	၈၀
ဝိသာခါ(ဥပါသိကာ)	၃၇၊ ၁၄၇၊	သာဂလ(နဝရ)	၂၃၁
	၁၈၉၊ ၂၂၉၊ ၃၁၅၊	သာတာဂီရ(ယက္ခ)	၃၁၄
	၃၂၅-အာဒိပိဋေသု	သာမိနရာဇာ	၃၅၅၊ ၃၅၈
ဝိဿကမ္မ(ဒေဝပုတ္တ)	၃၂၄၊ ၄၉၃	သာရိပုတ္တတ္ထေရ	၃၇၊ ၅၅၊ ၆၉
ဝေဇယန္တ	၃၅၅၊ ၃၅၇၊ ၃၆၀	၉၀၊ ၉၆၊ ၁၃၃၊ ၁၃၉-အာဒိပိဋေသု	
ဝေတရဏီ(နိရယ)	၂၇၃	သာလိကေဒါရ	၂၇၆၊ ၂၈၁
ဝေတ္တဝတီ(နဝရ)	၃၈၈	သာလိန္ဒိယ(ဂါမ)	၂၇၆-၇၊ ၂၇၉
ဝေတ္တဝတီ(နဒီ)	၃၈၈	သာဝတ္ထိ	၁၅၊ ၅၉၊ ၁၂၆၊ ၁၄၇၊
ဝေပုလ္လ(ပဗ္ဗတ)	၂၃၂		၁၄၉၊ ၁၅၀-အာဒိပိဋေသု
ဝေသာလီ	၁၅၁	သိဒ္ဓတ္ထ	၃၂၈
ဝေဿဝဏ	၃၂၅	သိဗ္ဗလိဝန	၂၇၆-၇၊ ၂၇၉၊
ဝေဠုနိဂမ	၁၅၄		၄၃၂
ဝေဠုဝန	၃၇၊ ၅၅-၆၊ ၁၄၄၊	သိဝိကုမာရ	၄၀၂
	၂၅၆၊ ၄၁၃-အာဒိပိဋေသု	သိဝိမဟာရာဇာ	၄၀၂-၃၊
သံဝရကုမာရ	၁၃၄-၅		၄၀၈၊ ၄၁၃
သံဝရမဟာရာဇာ	၁၃၅၊ ၁၃၉	သိဝိရဋ္ဌ	၄၀၂

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သီတာဒေဝီ	၁၂၆-၇၊ ၁၃၂	သုမုခ(ဟံသ)	၄၂၅-၈၊ ၄၃၁
သီဝိက(ဝေဇ္ဇ) ၄၀၅၊ ၄၀၇-၈၊ ၄၁၃		သုမေဓာ	၃၁၆-၇-၉၊ ၃၂၅
သုစန္ဒကပါသာဒ	၄၁၁	သုရာဆဏ	၁၁၇
သုတနာ	၄၁၃၊ ၄၁၆-၇၊ ၄၂၀၊ ၄၂၂၊ ၄၂၄-အာဒိပိဋေသု	သုရုစိကုမာရ	၃၁၅-၆-၇
သုဒဿန(နဂရ)	၁၂၂	သုရုစိမဟာရာဇာ	၃၁၆၊ ၃၂၄
သုဒဿန(နာဂရာဇာ)	၁၈၃	သုရုန္ဒန(နဂရ)	၁၁၅၊ ၁၂၂
သုနက္ခတ္တတ္ထေရ	၉၆	သုရိယဒေဝ	၈၁
သုဓမ္မာ(အဂ္ဂမဟေသီ)	၄၄၈၊ ၄၅၀၊ ၄၅၅	သေန(သကုဏ)	၂၈၉
သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ	၁၃၃၊ ၄၉၅	သောမနဿကုမာရ	၄၄၈၊ ၄၅၆
သုပ္ပါရကကုမာရ	၁၄၀	သောမယာဂ	၁၁၉
သုပ္ပါရကပဏ္ဍိတ	၁၄၁၊ ၁၄၆	[ဟ]	
သုမနာ	၄၅၈၊ ၄၆၁၊ ၄၆၄၊ ၄၇၂	ဟတ္ထိပါလ	၄၈၀-၂၊ ၄၈၄
		ဟိမဝန္တ	၈၂၃၊ ၂၇-၈၊ ၇၄-၅၊ ၉၁၊ ၉၅-၁၁၆-အာဒိပိဋေသု

ဇာတိကဋကဏ္ဍာယ ဓာတုတ္ထဘာဝေ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ...သီဟဋ္ဌပေါတ္တကံ၊ သျှာ...သျှာမပေါတ္တကံ၊
ကံ...ကမ္မောဇပေါတ္တကံ၊ ဣ...ဣရ်လိသပေါတ္တကံ၊ က...ကေသုစိ မရဗ္ဗ-
ပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ...ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္တကေသု
ဒိဿမာနပါဌော။

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အကရံ = အကရိ (သီ)	၂၄၂
အဂဏှ = အဂဏှံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၁၈
အဂဏှတိ = အဂဏှန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၁၉
အဂမာ = အဂမာသိ (သျှာ၊ က)	၂၃၃
အဂ္ဂဝန္တံ = ဘဂဝန္တံ (သီ၊ သျှာ)	၁၈၉
အဂ္ဂိဝ သုရိယောဝ = အဂ္ဂိ သုရိယော စ (သျှာ)	၁၄၂
အန္တိန္ဒဝလာဟကသဒိသာနံ = ဆန္ဒဝလာဟကသဒိသာနံ (သီ)	
ဆိန္ဒဝလာဟကသဒိသာနံ (သျှာ၊ ဣ)	၂၁၉
အစ္ဆေရံ = အစ္ဆရိယံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၉၈
အဆတ္တိတော = အသတ္တိတော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၉၃
အဆတ္တိတောတိ = အသတ္တိတောတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၉၂
အညံ = အညော (ဣ၊ က)	၁၇၄
အညံ သဟိရညံ = အညာသံ ဟိရညကောဋံ (သီ၊ ဣ) အညံ ဌာနံ (က)	၁၈၇
အညေပိ = အညေနပိ (သီ၊ ဣ)	၇၂
အညော ပရိပန္နော = ရညော ပဋိဗဒ္ဓေါ (က)	၁၆၃
အတိစိတ္တောတိ = အစိတ္တောတိ (ဣ)	၂၅၄
အတိန္တံ = အတြိန္တံ (က) အတြိန္တော (ဣ)	၄
အတိတ္တရူပေါ = အတိတ္တိရူပေါ (က)	၁၇၃
အတိပတတိတိ = အဓိပတတိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၁၄
အတိမညိတ္တာတိ = အတိမညိတ္တောတိ (သီ)	၃၂၀
အတိမုတ္တကသုသာနေ = အဓိမုတ္တိကသုသာနေ (သျှာ)	
အဓိမုတ္တကသုသာနေ (က)	၂၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အတိတေ = အတိတာ (သျှာ)	၃၉၀
အတိဝ ဒီဃံ ပဿသိ = အတိဒီဃသုတ္တောသိ (သိ)	၁၆၆
အတ္တနိ = အတ္တနော (က)	၂၂၇
အတ္တနော ဝိမာနဝိနာသတောပိ။ပ။ စရတိ = အတ္တနော ဝိမာနဝိနာသတောပိ။ပ။ စရတိ (သိ)	၁၅၉
အတ္တံ = မာ တံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၅
အတ္ထစရကံ = အတ္ထစရံ (သိ၊ ဣ) အတ္ထစရိယံ (က)	၁၉၇
အတ္ထဝသံ ဂတာ မေတိ = အတ္ထဝသာဘတာ ဣမေတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၅၂
အတ္ထသဟဿဿ တံမဟုတ္တံ ဒဿနဝသေန = အတ္တံ ပုရိသဿ သဟဿေဟိ စိန္တိတံ တံမဟုတ္တံဒဿနဝသေန (သျှာ) အဠဟိ သဟဿေဟိ စိန္တိတတ္ထံ မဟုတ္တံ ဒဿနဝသေန (က)	၃၂၃
အတ္ထော = အနတ္ထော (သျှာ)	၂၄၀
အထ ရာဇာ မနုပါယာသိ = ပါကာရပရိက္ခေပံ ကာရေသိ၊ အထ ရာဇာ ပါယာသိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၆
အဒါသယီဘိ = အဒါပယီတိ (သျှာ၊ ဣ)	၃၇၃
အဒု = အာဒု (သိ၊ ဣ) အာဒူ (သျှာ)	၁၃၇
အဒ္ဓါဟရိဿ'မ္မဗလန္တိ = အထာဟရိဿမ္မဗလန္တိ (သိ၊ ဣ)	၂၀၄
အနဋ္ဌေ ကောဋ္ဌာသေ = အနဋ္ဌံ ကောဋ္ဌာသံ (က)	၃၁၁
အနတ္ထကမ္မာနိ = ဒါရုဏကမ္မာနိ (သျှာ) အကရဏာနိ ကမ္မာနိ (က)	၂၄၂
အနတ္ထကာရကော = အတ္တကာရကော နာမ နတ္ထိ (သျှာ)	၂၂
အနာဂါမီ စ = အနာဂါမီတိ စ (သိ) အနာဂါမီတိ (ဣ)	၂၄၆
အနာဒိယိတွာတိ = အနာဒိတွာတိ (သိ၊ သျှာ)	၃၅၃
အနိစ္စဘိဘူတဘာဝေန = အနိစ္စဘိဘူတဿ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၇
အနိဝတ္တိတွာ = နိဝတ္တိတွာ (သိ)	၉
အနိကဋ္ဌာတိ = အဏီကဋ္ဌာတိ (သိ)	၁၃၀
အနုစက်မမာနော = အနုစက်မန္တော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၇
အနုပဋ္ဌဟန္တေ = အနုဋ္ဌဟန္တေ (က)	၂၀၃
အနုဝတ္တတေဝ = အနုတ္တရေ စရာမ (က)	၁၆၆
အနေဓော = အနိန္ဒော (သိ) အနိန္ဒော (သျှာ)	၂၇
အန္တိမဂန္ဓနော = အန္တိမဂန္ဓိနော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၄

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[အ]

အန္တကဝေဏှော = အန္တကဝေနဟု (သီ၊ ဣ) အန္တကဝေဏှု (သျှာ)	၈၀
အန္တာဂတာတိ အနု အာဂတာ၊ ဣသယော = အန္တာဂတာတိ	
ဣသယော (သီ) အန္တာဂတာတိ အာဂန္တာ ဣသယော (သျှာ)	၃၈၆
အပင်္ဂါ = အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ (က)	၂၁၉
အပညာယမာနဿ = အပညာယမာနဿတ္ထာယ (သျှာ၊ က)	၈၆
အပရိစိတ္တော အတိစိတ္တောတိ = ပရစိတ္တေန အတိစိတ္တောတိ (သီ၊ သျှာ)	
ပရစိတ္တေန အစိတ္တောတိ (ဣ)	၂၅၄
အဗဇ္ဈိတွာဝ = အဗန္ဓိတွာဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၃၅
အဘယဂိရိဝါသီ = ဘဂ္ဂိရိဝါသီ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၉၄
အဘိကင်္ခန္ဓော = အတိစဏှေန (က)	၂၃၄
အဘိဇာတောတိ အဘိဇာတော သုဒ္ဓဇာတော = အဘိဇာတောတိ	
အတိဇာတော (သီ၊ ဣ) အဘိဇာတောတိ	
ဥဘတော သုဒ္ဓဇာတော (သျှာ)	၃၂၂
အဘိနဒန္တော = ဝိဇေဋ္ဌိယမာနော (က)	၁၈၉
အဘိမဉ္ဇိယမာနော = အဘိမဉ္ဇိယမာနော (သီ)	
အဘိမဉ္ဇိယမာနော (က)	၄၅၉
အဘုတ္တဘောဂေတိ ဧဝံ = အဘုတ္တဘောဂေတိ အဘုတ္တဘဝ	
ဘောဂေ။ ဝဇေတေတိ ဧဝံ (သျှာ၊ က) အဘုတ္တဘောဂေတိ	
အဘုတ္တဘောဂေ။ ဝဇေတေတိ ဧဝံ (ဣ)	၄၈၇
အဗ္ဗုဋ္ဌဝေဿေဟိတိ = အဗ္ဗုဋ္ဌဝေဿေဟိတိ (သီ၊ သျှာ)	၃၆၇
အဗ္ဗာတိ မံ ဝဒသီဟိ = အဗ္ဗာတိ မာ ဝဒေသီဟိ (သျှာ)	
ကိံ မံ ဝဒသီဟိ (က)	၁၉၁
အမှာကံ = တုမှာကံ (သီ၊ ဣ)	၁၉၁
အယသလာဂေ = အယထာလေ (သီ၊ ဣ) မုသလေ (သျှာ)	၃၂၇
အယောဂေ = အဓုရာယံ (က)	၂၄၂
အရိဋ္ဌပုရနဂရေ = အရိဋ္ဌပုရေ (သီ)	၄၀၂
အလပ္ပိ = အပေတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၀၈
အလမ္ပာယနမန္တံ = အလမ္ပာယနမန္တံ (သီ) အာလမ္ပာယနမန္တံ (သျှာ)	
အာလမ္ပနမန္တံ (ဣ)	၄၅၉

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အလ္လာယတေတိ ဥဒကဘရိတော ဝိယ အလ္လော = အဒ္ဓါယတေတိ	
ဥဒကဘရိတော ဝိယ အဒ္ဓေါ (သီ၊ ဣ)	၃၅၂
အလ္လိနတ္တာ = အလ္လိယိတတ္တာ (သျှာ) အလ္လိယတ္တာ (က)	၂၁၀
အဝရုဇ္ဈန္တိ = အဝရုဇ္ဈိယန္တိ (သီ၊ ဣ)	၄၃၀
အဝိရဝန္တေယေဝ = အဖုရတ္တေယေဝ (သျှာ၊ က)	၈၄
အဝိသယံ = ပသယံ (က)	၂၂၇
အသပ္ပုရိသစိတ္တေဟိ = အသပ္ပုရိသစိန္တေဟိ (သျှာ)	၁၈၇
အသမ္ဘတံ = အသမ္ဘူတံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၇၉
အဿာသယိတွာ = ဝိဿမိတွာန (သီ၊ သျှာ)	၉၄
အသိလဋ္ဌိဇ္ဇေဝ ကဏ္ဍဝါရဏဉ္စ = အသိဇ္ဇေဝ စမ္ပကဏ္ဍဝါရဏဉ္စ (သျှာ)	
အသီတိဟတ္ထိသဟဿပရိဝါရော = အသီတိသဟဿ-	
ဟတ္ထိပရိဝါရော (သျှာ၊ က)	၉၁
အဿု-ကာရော = သု-ကာရော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၇၉
အဟံ န ဂတပုဗ္ဗော = အဟံ ကဟံ ဂတပုဗ္ဗော (ဣ)	
အဟံ အနာဂတပုဗ္ဗော (က)	၆၆
အဟံ ပရိပူရယာမိ = အဟံ ပူရယာမိ (က)	၁၂၃
အဟမေဝ ဧကော = အဟမိဓ (သီ၊ ဣ)	၄၈၈
အဟိံ အဂ္ဂါယမာနော = အဟိံ အဂ္ဂေတိ၊ သော တံ	
အဂ္ဂါယမာနော (သီ၊ သျှာ)	၂၄၈
အဟိမဂ္ဂါယမာနော = အဟိမဂ္ဂယာနော (သီ၊ ဣ)	၂၄၈
အဟော = အမှာကံ (သျှာ)	၃၇၈

[အာ]

အာဂစ္ဆထ = အာဂစ္ဆန္တု (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၂၈
အာစရိယပူဇကဓမ္မေ ဌိတံ = အာစရိယပူရိတဓမ္မေ ပတိဋ္ဌံ (က)	၂၀၇
အာစရိယဘရိယံ သဒိံ = သခါဘရိယံ (သီ၊ ဣ)	၁၈၅
အာဠာသကုန္တာဘိရုဒါတိ အာဠာသခါတေဟိ = အဒါသကုန္တာဘိရုဒါတိ	
အဒါသသခါတေဟိ (ဣ) အဒါသကုန္တာဘိရုဒါတိ	
အဒါသသခါတေဟိ (သျှာ)	၄၇၀
အာပါဒေသီတိ = အာသာဒေသီတိ (သီ၊ သျှာ)	၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အာ]

အာဘတသဟဿတော = အာဘတံ သဟဿတော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၄၉
အာယဝတ္တနေ စ = အယပဋ္ဌေနော (သီ) အယပတ္တေနော (ဣ)	၁၃၅
အာရာမဝနူပစာရာ = ဝနပစာရာ ဝနေ (သီ၊ ဣ)	၃၅၉
အာရာ သန္တော = အာရာ ဌိတာ (သျှ၊ က)	၂၁၇
အာရုဋ္ဌော = အာရုယု (သျှ၊ ဘ)	၁၀၃
အာလုဝါနီတိ အာလုဝကန္တာ = အာလုပါနီတိ အာလုဝကန္တာ (သီ)	
အာလုပါနီတိ အာလုကကန္တာ (သျှ၊ ဣ)	၄၅
အာလောပါဒယော = လောဘာဒယော (သျှ၊ က)	၁၃
အာဝေလ္လိတန္တိ = အာဝေဌိတန္တိ (သီ၊ ဣ)	၃၈၄
အာသင်္ဂံ = အာသင်္ဂတံ (သီ)	၃၁၁
အာသီဝိသောတိ = အာသီဝိသော သော (သီ၊ ဣ)	၂၂၃
အာဟညန္တုတိ အာဟနန္တု = ဟညန္တုတိ အာဟညန္တု (သျှ၊ ဘ)	
အာဟညရန္တိ အာဟညန္တု (ဣ)	၃၉၅

[ဣ-ဥ]

ဣစ္စဿ ဟာဘိဝိ = ဣစ္စာသုဟာဘိဝိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၇၉
ဣစ္စေဝံ = ဣစ္စေဝ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၁၁
ဣတရံ = အနာမယန္တိ ဣဒံ (သျှ၊ ဘ)	၄၂၉
ဣတိ အဿု အာဟာတိ = ဣစ္စာသု အာဟာတိ (သီ၊ သျှ၊ ဘ)	
ဣစ္စ အဿု အာဟာတိ (က)	၁၇၉
ဣတိ အာဟု = ဣစ္စာဟု (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၃၈
ဣတော ပရံ = ဣတော ပရံ ဝစနပဋိဝစနသမ္ပန္နော	
ဝေဒိတဗ္ဗော (သီ၊ သျှ၊ က)	၃၃၇
ဣတော ပရာ သာနုသာသနီ = ဣတိ တဿာနုသာသနာယ (က)	၁၆၇
ဣမမဿ ရုက္ခံ ဓုဝဇလံ = ဣမဿ ရုက္ခံ ဓုဝဇလံ (သျှ၊ ဣ)	၉
ဣမေသံ = ဣမံ (သီ၊ သျှ၊ ဘ)	၃၉၇
ဣဿောဘိ = ဣဿောတိ (သီ၊ ဣ)	၂၀၉
ဥဂ္ဂတေ = ဥဂ္ဂတံ (သျှ၊ ဣ)	၁၄၄
ဥပပန္နထ = ဥပပဇ္ဇထ (သျှ၊ က)	၁၁၈
ဥဒရံ = ဥရံ (က)	၁၇၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဥ-ဦ]

ဥဒိစ္စာတိ ဥဋ္ဌဟိတွာ = ဥဒိစ္စာတိ ဥဒ္ဓံ ဋ္ဌတွာ (သိ)	
ဥဒေစ္စာတိ ဥဒ္ဓရိတွာ (သျှာ)	၃၂
ဥဒေနံ နာမ ဝံသရာဇာနံ = ဥဒေနဝံသရာဇာနံ (သိ၊ ဣ)	၃၇၆
ဥဒ္ဓိဿကံ အဝတ္ထုကံ မမာယနမတ္တမေဝ = ဥဒ္ဓိဿကံ ပရိဘောဂိယဉ္စ သက္ကာ (က)	၂၂၉
ဥပဇ္ဈာယော = ဥပဝဇ္ဈော (သျှာ)	၃၈၃
ဥပဋ္ဌပေတွာ = ဥပဋ္ဌာပေတွာ (သိ)	၂
ဥပရုရဇံ = ဥပရုဇံ (ဣ၊ က)	၁၇၁
ဥပရိမဏ္ဍလဝါသီ = ဥပရိမဏ္ဍလာယကမလယဝါသီ (သိ၊ ဣ)	
ဥပရိကဏ္ဍကမာဠကဝါသီ (သျှာ)	၄၉၄
ဥပလက္ခန္တိ = ဥပသမ္ပန္တိ (သျှာ)	၃၂၂
ဥပဝသိတဗ္ဗော ဥပေါသဘဝါသောတိ = ဝသိတဗ္ဗော ဥပေါသထ- ဝါသောတိ (သိ၊ ဣ) ဥပဝသိတဗ္ဗော ဥပေါသထောတိ (သျှာ)	၃၃၂
ဥပဟနန္တိ = ဥပဟရန္တိ (က)	၅၀၃
ဥပဟနိတုံ = ဥပဟရိတုံ (က)	၅၀၃
ဥပါယန္တိ = ဥပါယေဟိ (သိ၊ သျှာ)	၅၆
ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ န ပန = ဥပ္ပဇ္ဇိ မေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ န ပန (သျှာ)	၂၅
ဥပ္ပန္နမာနော = ဥပ္ပန္နမဒေါ (သျှာ၊ ဣ)	၃၈၂
ဥပ္ပန္နာ၊ အဋ္ဌဟိ = ဥပ္ပန္နေဟိ (သိ၊ သျှာ၊ က)	၂၂၇
ဥပ္ပဝန္တော = ဥပါဝသန္တော (သျှာ)	၁၆၄
ဥပ္ပဒိဿန္တိ = ဥပလာပယန္တိ (သိ၊ ဣ) ဥပါဝသန္တိ (သျှာ)	၁၆၄
ဥဗ္ဗေဂပ္ပတ္တာ = ဥဗ္ဗိဂပ္ပတ္တာ (က)	၃၀၇
ဥဘယဂမနာဂမနဘူမိယောပိ = ဥဘယာဂတဘူမိယောပိ (သိ၊ ဣ)	၆၁
ဥမာပုပ္ဖသရိန္ဒိဘံ = ဥမာပုပ္ဖသိရိန္ဒိဘံ (သိ၊ သျှာ) ဥမ္မာပုပ္ဖသိရိန္ဒိဘံ (ဣ၊ က)	၄၂၃
ဥသီနကော = ဥသီနရော (သိ၊ ဣ) ဥသိန္နရော (သျှာ)	၁၈၂
ဥဿုကော = ဥဿုက္ခော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၇၃
ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏံ = ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏံ (က)	၁၁၂
ဦမိ ဥတ္တရိတွာ ဇာဏုကပမာဏာ = ဦမိဝေဂေါ ဥတ္တရိတွာ ကဋိပမာဏာ (က)	၁၆၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဇ]

ဧကံ = တံ (သျှါ၊က)	၃၁၀
ဧကံ နဋ္ဌိနိဝံ = ဧကနိလိနံ (သျှါ)	၉၁
ဧကဂမနသ္မိယေဝ = ဧကမဂ္ဂသ္မိယေဝ (သျှါ)	၃၄၉
ဧကဂ်မပိ ဘာဂသော = ဧကန္တံ အပိ ဘာသတော (သီ၊သျှါ၊ဇု)	၂၂၆
ဧကတော = ဧကန္တော (သီ၊ဇု)	၁၉၄
ဧကမန္တော = ဧကပန္တောနံ (က)	၂၁၀
ဧကမာသဒ္ဓေမာသဝါရေန = ဧကမာသအမုမာသဝါရေန (သျှါ)	၃၇၇
ဧကသဒိသာ = သာဒိသိယော (သီ၊ဇု)	၁၀၀
ဧကုနသတံ ဘာတိကာနံ = ဧကုနသတဘာတိကာနံ (သျှါ၊က)	၁၃၆
ဧကေကနေတ္တာ = ဧကနေတ္တာ (သီ၊သျှါ၊ဇု)	၄၀၄
ဧကေနမိ = တေနေနမိ (သီ၊ဇု)	၂၅၆
ဧကော = ဧကံ (က)	၁၀၂
ဧတာဒိသာ နေသံ ဓမ္မိကတာ = ဧတာဒိသာ ဓမ္မိကာ (သျှါ)	၄၂၂
ဧဝ = ဧဝံ (သီ၊သျှါ၊ဇု)	၃၉၂
ဧဝမေတံ = ဧဝမေဝ (က)	၁၄၂
ဧဝရူပေါ ပစ္စာမိတ္ထော၊ ကော = ဧဝရူပေါ၊ ပစ္စာ ကော (သီ)	၄၄၀
ဧဝါဟံ = ဧတဉ္စာဟံ (က)	၃၉၇
ဧသိတဂုဏာ = ဇုသိဂဏာ (သီ၊ဇု)	၇၉
ဧသော = ဧကော(သျှါ၊ဇု)	၂၆

[ဩ]

ဩတာရေဟိ = ဩဟာရေဟိ (က)	၈၆
ဩပိ = ဩက္ခိပိ (သျှါ) ဥက္ခိပိ (က)	၄၆၀
ဩပုဋ္ဌိတွာ = ဥပလိမ္ပိတွာ (သျှါ)	၃၇၀
ဩလမ္ပဝိလမ္ပနန္တကဓရော ဝါ = ဩလမ္ပ- ဝိလမ္ပနန္တကသုတ္တကဓရော (သျှါ)	၃၀၀
ဩသိဋ္ဌိတွာ = ဩပိတွာ (သီ၊ဇု) ဩသိဉ္စာပေတွာ (သျှါ)	၃၀၇
ဩသိဉ္စေဟိ = ဩပေဟိ (သီ၊ဇု) ဩသိဉ္စာပေဟိ (သျှါ)	၃၀၇
ကဉ္စနရူပသဒိသံ = ကဉ္စနရူပသိရိယာ (သီ၊ဇု)	
ကဉ္စနရူပကံ ဝိယ ပဇ္ဇလန္တံ သိရိယာ (သျှါ)	၁၉၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကဋိကမတ္တကဋိ = ကဋိကကဏာဇာတ္တဋိ ဟိ (သျှာ)	၁၄၇
ကဋကန္တကာရဝါသီ = ကတကဏ္ဍကာရဝါသီ (သျှာ)	၄၉၄
ကဗုယတိ = ဂလတိ (သီ၊ ဣ)	၄၁၆
ကဏ္ဍိ = ကဏ္ဍေ (သျှာ၊ က)	၂
ကဏ္ဍိပိယနံ = ကဏ္ဍိပိယနော (သီ)	၈၈
ကတနိ = တန္တနိ (သီ၊ ဣ)	၄၈၉
ကတေ = နိက္ခဏိတေ (သျှာ)	၄၆
ကထံ = ကိ° (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၆၉၊ ၃၇၀
ကထိတာ = ဌိတာ (သီ၊ ဣ)	၁၀၃
ကမ္မံ = ပါပံ (သျှာ)	၃
ကမ္မကာရကံ = ကမ္မကာရကာ (ဣ၊ က) ကမ္မကာရဏာယ (သျှာ)	၁၄၂
ကယိရာ တံ = ကယိရာ စေနံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၃၁
ကရ = ကရိ (သီ၊ သျှာ၊ က) ကုရု (ဣ)	၁၃၈
ကရိယမာနာ = ဝါရိယမာနာ (သီ၊ ဣ) ဝိစိနိယမာနာ (သျှာ)	၂
ကရောဘိယေဝ = ကရောန္တိယေဝ (သီ၊ ဣ)	၁၃
ကရောဟိ = အနုဝိဓေဟိ (သီ၊ ဣ) အနုဝိဓေဟိ (သျှာ)	၂၃၄
ကလျာဏမိတ္တသေဝိ = ကလျာဏမိတ္တသေဝိတိ (သျှာ)	၄၃၈
ကထံ သတံ သဟဿာနန္တိ = ကထံ သဟဿာနန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၆၇
ကသာဝစုဏ္ဍာဒိဗံသနေန = ကသာဝစုဏ္ဍာနိဗံသနေန (က)	၁၈၆
ကာမာနံ = ကာမာနိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၇၄
ကာမေန = ကမ္မေန (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၁၉
ကာယသမာစာရာဒိနိ = ကာယသုစရိတာဒိနိ (သျှာ)	၁၇၄
ကာယော ပရဘောဇနန္တိ ဥတွာ = ကာယော စ ပရဘောဇနံ ဝိဒိတွာ (က)	၁၁၄
ကာရဏံ = ကုနံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၂
ကာရဏေဟိ = ကဏ္ဍေဟိ (သီ၊ ဣ)	၂၄၂
ကာရဒိပေ = ကာရဒိပံ (သျှာ)	၂၃၈
ကာလယောနကရညော = ကာဠသေနရညော (သီ၊ ဣ)	၈၃
ကာလိဂံ = ကာလိဂေါ (သျှာ)	၂၃၅

နာနာပါဌာ

ဝိဇ္ဇင်္ကာ

[၈]

ကာလိင်္ဂေါပ။ = ကာလိင်္ဂဘာရဒ္ဒါဇ်။ပ။

ဣဒမဝေါစ (သိ၊ဣ)

၂၃၅

ကာဝိရပဋနသမိပေ = ကာဝိရပဋနသမိပေ (သိ၊ဣ)

ကာစိရပဋနသမိပေ (သျှာ)

၂၃၈

ကာသိနိဂမေ = ဂါမနိဂမေ (က)

၂၂

ကာဠကဏ္ဍိ = ကိ° တွံ ကာဠကဏ္ဍိ (က)

မိ ကာဠကဏ္ဍိ (ဓမ္မပဒ-ဋ ၂-၁၁၇-ပိဋေ)

၁၉၀

ကိ° ကေန နိယာမေန = ကိ° ကိဒိသေန ကေန ကေန

နိယာမေန (သိ၊ဣ) ကိန္တိ ကေန နိယာမေန (က)

၇၅

ကိ° ပတ္ထယံ = ကိမတ္ထိယံ (သိ၊သျှာ၊ဣ)

၄၆၈

ကိ° ရဝိတိ ကိ° ဝိရဝိ = ကိ° ဝိရာတိ ဝိရ ဝိရိယဝန္တ (သိ၊ဣ)

ကိ° ဝိရာတိ ဝိရိယဝန္တ (သျှာ)

၁၈၄

ကိ° ဝါ ဥပတ္တန္တံ ကတွာ = ကိသ္မိ° ပရတ္တန္တ ကိ°

ဥပတ္တန္တံ ကတွာ (သိ၊ဣ)

၃၁၃

ကိ° ဝါ ဒေဝါ၊ ဥဒါဟု မနုဿာတိ = ကိ° ဝါ ဒေဝါတိ

ဥဒါဟု မနုဿာတိ ဝါ (ဣ)

၃၃၈

ကိဉ္ဇန = ကိဉ္ဇနံ (သျှာ) ကိဉ္ဇိ န (က)

၃၉၄

ကိဉ္ဇန = ကိဉ္ဇိ န (က)

၃၉၄

ကိဉ္ဇိ သတ္တံ = ကိဉ္ဇိ ဇနံ (သျှာ) ကိဉ္ဇိမတ္တံ (က)

၁၃၈

ကိဗ္ဗရိသာ = ကိ° ပုရိသော (သိ၊သျှာ)

၂၅၃

ကိရ = ဟိ (သိ၊သျှာ၊ဣ)

၃၂၄

ကိရာဠု = ကိရာသဠု (သိ၊သျှာ) ကိရာသံ ဝါ (ဣ)

၂၂၃

ကိရိယဝါဒါနံ = ကိရိယထာ နာမ (သျှာ၊က)

၅၃

ကိလမထံ = ကိလမန္တတ္တံ (က)

၂၂၅

ကိသ္မိ° ဝ'ပတ္တန္တံ = ကိသ္မိ° ပရတ္တန္တ (သိ၊ဣ)

၃၁၃

ကုက္ကုဋ္ဌဝဿံ = ဥဏ္ဍကလလဝဿံ (ဣ)

၃၉၀

ကုန္တ ကိဒိညိဒကာပိ = ကုန္တ ကိပိလိကာပိ ကောစိ (သျှာ)

၃၂၁

ကုန္တာလပုပ္ဖု = ကန္တလပုပ္ဖု (သိ၊ဣ) ကုဏ္ဍလပုပ္ဖု (သျှာ)

၄၄၄

ကုရုကန္တံ = ဘရုကန္တံ (သိ၊သျှာ၊ဣ)

၁၄၀

ကုရုကန္တပဋနာ = ဘရုကန္တပဋနာ (သိ၊သျှာ၊ဣ၊က)

၁၄၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကုလဒတ္တိကံ = ရာဇဒတ္တိယံ (က)	၁၄၉
ကုလသဟဿနိဝါသော = ကုလသဟဿပရိဝါရော (က)	၁၆၁
ကုဋ္ဌာဂါရဝရေန = ကုဋ္ဌာဂါရဝရေ (သီ၊ ဣ)	၃၇၃
ကေန = တေ (သီ၊ သျှာ)	၂
ကေသမဿုမတ္တဗ္ဗိ = သသကမဿုမတ္တဗ္ဗိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၃
ကောဇ္ဈေသိ = ကောဇ္ဈေသိ (သီ) ကောဇ္ဈေသိ (ဣ၊ က)	၁၆၈
ကောဓေ ဒေါသေ လောဘေ သွေဟေ စ = ကောဓေ ဝါ ဒေါသေ ဝါ လောဘေ ဝါ သွေဟေ ဝါ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၁
ကော နှံမှာကန္တိ = ကော နှံမှာကန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၄၅
ကောပံ = ကောဓံ (က)	၂၀၈
ကောဝိဋ္ဌာရသလာကံ = သကလိကဟိရံ (သီ၊ ဣ)	၃၀
ကောဝိဋ္ဌာရသလာကာယ = ကောဝိဋ္ဌာရသကလိကာယ (သီ၊ ဣ)	၂၉

[ခ]

ခဂ္ဂဗန္ဓာ = ခဂ္ဂဗန္ဓါ (သီ၊ ဣ) ခဂ္ဂဟတ္ထာ (သျှာ)	၄၄၉
ခဏိကနိရောဓဝသေန။ပ။ နာမဓမ္မာနံ = ခဏိကနိရောဓဝသေန။ပ။ ဒဿေတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၁၅
ခဏ္ဍသော ခဏ္ဍသော ဆိန္ဒာပေမိတိ = ခဏ္ဍသော ဆိန္ဒမိစ္ဆာမိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၅၉
ခတေ = ဃဇ္ဇေ (သျှာ) ခိတ္တေ (က)	၄၃၂
ခမတ'ဿာတိ = ခမုတဿာတိ (သီ၊ ဣ)	၄၂
ခမာယ = ဆမာယံ (သျှာ)	၈
ခလယာထ = ဗလယာထ (သျှာ)	၂၀၆
ခလိကာရတ္တံ = ခလိကာရံ (သီ၊ ဣ) ဗလကာရတ္တံ (သျှာ)	၂၀၆
ခါဒိတမံသော = ခါဒတိ၊ တတော (က)	၁၈၇
ခါရိရေန္တိ = ဘာရရေန္တိ (ဣ)	၄၈၁
ခိဏောတိ = ခိဏန္တိ (သျှာ)	၃၅၇
ခေတ္တ = ခေတ္တံ (သီ)	၃၈၁
ခေမေန = သုခေန ပန (က)	၁၆၇
ခွေတ္တ = ခေတ္တ (သီ၊ ဣ)	၄၇၃

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[ဝ]

ဂဏ္ဍကုစ္ဆိ = ဘဏ္ဍကုစ္ဆိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၈၃
ဂဏ္ဍတိ = ဂဏ္ဍိ (က)	၁၆၅
ဂန္တဗ္ဗမာဟု = ဂန္တဗ္ဗမာဟု (က)	၉၈
ဂန္တု = နေတုံ (သျှ၊ ဣ) ဂဟေတုံ (က)	၇
ဂန္ဓာ = ကတွာ (သျှ၊ က)	၁၈၂
ဂတ္တိနိအာကာရေန = ဂတ္တိနိအာကာရံ (သျှ၊ က)	၈၈
ဂမိဿတိတိ = ဘဂိဿတိတိ (သျှ၊ က)	၁၁၀
ဂလကာ'ဝကန္တိ = ဂလကံ ဝိကန္တာ (သျှ၊ ဣ) ဂလာယ ဝိကန္တံ (က)	၂၅၂
ဂါမေ = နိဂမေ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၇၄
ဂါဟာပေတွာ = သဒ္ဓဟာပေတွာ (ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၂-၁၁၇-ပိဋေ)	၁၈၉
ဂိရိဉ္စ နံ = ဂိရိ' ဝရံ (က)	၂၃၃
ဂုယုမတံ = တုယံ မတံ (သျှ၊ က)	၂၂၆
ဂုယုမေဝ မတံ = တုယုမေဝ မတံ (သျှ၊ က) ဂုယုန္တိ မတံ (ဣ)	၂၂၆
ဂေါစရံ = ဂေါစရေ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၁၅
ဂေါစရံ = ဘောဇနံ (က)	၉၁
ဂေါပိပါသိကဇာတိကာတိ = ဂေါပိပါသကဇာတိကာတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၅၇

[ဃ]

ဃဏ္ဍံ = ကဏ္ဍံ (သျှ၊ ဣ) ဃဏ္ဍိကံ (က)	၂၁၅
ဃဏ္ဍိသညံ = ဂဏ္ဍိသညံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၀၅
ဃတပူဝေ = မဓုကပူဝေ (သျှ၊ ဣ) ဃနပူဝေ (က)	၃၂၇

[စ]

စ = ဝ (သီ၊ ဣ)	၁၁
စ = ဝါ (သျှ၊ ဣ)	၂၁၈
စက္ခုနိ စဿ = စက္ခုနိဿ (က)	၁၉၈
စဇတိ = ဇဟတိ (သျှ၊ က)	၁၇၄
စတဿော ဝေမာနိကပေတိယော = စတဿော ဇနိယော (သျှ၊ ဣ)	၂
စတုဿဒန္တိ စတုရဿဒံ = စတုရဿန္တိ စတုတ္ထုဿဒံ (သျှ၊ ဣ)	၄၂၃
စန္ဒကပါသာဒဝရဿ = သုနန္ဒကပါသာဒဝရဿ (သီ)	
သုစန္ဒကပါသာဒဝရဿ (ဣ)	၁၃၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[စ]

စန္ဒိမသုရိယဒေဝပုတ္တေ = စန္ဒိမသုရိယဒေဝပုတ္တေသု (သျှာ၊က)	၃၃၀
စဿု = စဿ (က)	၂၀၅
စာပိ = စာသိ° (သိ၊သျှာ၊ဇု)	၁၇၀
စာပိ = ဝါပိ (သျှာ၊ဇု)	၂၁၀
စာရုရဉ္စ = ဝါနုရဉ္စ (သိ၊သျှာ) စာနုရဉ္စ (ဇု)	၀၂
စိတ္တန္တိ = ဝိတ္တန္တိ (သျှာ)	၁၀
စိတ္တဝသေန = စိတ္တဝသေန န (သျှာ၊ဇု)	၂၅၅
စိတ္တဝါနာမ = စိတ္တံ ဇာနာတိ ဧဝ (က)	၂၅၄
စိတ္တေန = စိတ္တေန (သျှာ၊ဇု)	၂၅၄
စိရံ = ရုစိရံ (က)	၃
စေဘေယျရူပံ = စေဘဗ္ဗရူပံ (သိ၊ဇု) စေတယရူပံ (သျှာ)	၁၅၉

[ဆ]

ဆတ္တဒါယာဒံ ပုတ္တံ = အတ္တနော ဒါယာဒပုတ္တံ (က)	၁၉၄
ဆ နဋသဟဿာနိ = နဋသဟဿာနိ (သိ၊ဇု)	၃၂၄
ဆာယယာတိ = ဆာဒိယာတိ (သိ၊သျှာ၊ဇု)	၃၅၂
ဆိန္ဒေ = ဆိန္ဒေ (က)	၁၅၀
ဆေတွာ = ဟန္တာ (သိ) ဟိတွာ (သျှာ)	၅၀
ဆေတွာတိ = ဗျတွာတိ (သိ၊ဇု) ဃတွာတိ (သျှာ)	၆၇
ဆေဒေယျရူပံ = ဆေဒဿ ရူပံ (သိ၊ဇု)	၁၅၉

[ဇ]

ဇနပဒစာရိတ္တေ စ = ဇနပဒစာရိကေ စ (သျှာ)	၇၅
ဇနာနံ = နော (သိ၊သျှာ၊ဇု)	၄၁၀
ဇရာဇိဏ္ဏထေရော = ဇရာဇိဏ္ဏထေရော ဝိယ (သျှာ၊က)	၄၀၄
ဇရာယ မရဏံ = ဇရာမရဏံ (သိ၊ဇု)	၃၉၉
ဇဟာမဟန္တိ = ပဇဟာမဟန္တိ (သိ၊ဇု)	၃၄၀
ဇာတိဂေါတ္တကုလပဒေသေဟိ = ဇာတိဘောဂဂေါတ္တ- ကုလပဒေသေဟိ (က)	၄၂၉

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဇ-ဥ-၄]

ဇာနိဘုယေတိ = ဇာနိတာယေတိ (သီ) ဇာနိတယေတိ (ဇု)
ဇာနိတဝေတိ (သျှာ)

၄၆၆

ဇေတဝနေ ဝုတ္တာ ဝိယ = ဇေတဝနာဂမနသဒိသာ ဝိယ (က)

၁၈၉

ဉ္ဇဏဗလံ = ဉ္ဇဏဗလေန (ဇု၊က)

၄၂၈

ဉ္ဇဏောသဓေန = ဉ္ဇဏဝိသယေန (သျှာ)

၁၇၆

ဉ္ဇတကေ ဝိယ ဝိဿာသော ဘဝိဿတီတိ = ဉ္ဇတိကော

ဘဝိဿတီတိ (သျှာ) ဉ္ဇတကော ဘဝိဿတီတိ (က)

၁၄၇

ဋ္ဌိတတ္တာ = ဝိစရန္တာ (သျှာ)

၃၆၆

ဋ္ဌိတမင်္ဂလံ = အမိမင်္ဂလံ (သျှာ) ထုတိမင်္ဂလံ (က)

၇၅

[တ]

တံ = တေသံ (က)

၁၄၈

တံ ဣဝါဟံ = တဝ အဟံ (သီ၊သျှာ) တံ စ အဟံ (ဇု)

၁၅၇

တံ ကုလဝတ္တံ = တံ ကုလေ ဝတ္တံ (သျှာ)

၃၄

တံ တံ = ဟိတံ (သျှာ)

၇၈

တံ တန္တိ ဧဝံ = တံ ဧဝံ (သီ၊ဇု)

၁၃၉

တံ မိတ္တံ မိတ္တပတိရူပကော = တံ မိတ္တပဋိရူပကံ (သျှာ၊က)

၁၉၉

တံ မေ ပုတ္တံ = တံ မညေ (သီ)

၉၃

တက္ကာရိယေတိ။ပ။အာလပန္နော = တက္ကာရိယေတိ။ပ။

အာလပန္နော (သျှာ)

၂၄၈

တစသာတိ တစေန = တပသာတိ တပေန (သျှာ)

၉

တစ္ဆံ = မဇ္ဈံ (သီ၊သျှာ၊ဇု)

၁၆၆

တစ္ဆံ = မဇ္ဈံ (သီ၊သျှာ)

၁၆၅

တတ္ထ = တဿ (က)

၃၀၅

တထာ ဂတဘာဝံ = တထာဘာဝံ (သျှာ)

၃၁၈

တဒတေ = တံ တေ (သျှာ၊ဇု)

၄၀၅

တဒါ = တတော (သီ၊သျှာ၊ဇု)

၂၁၄

တပံ = ပါပံ (သျှာ)

၃၃

တပဿိနိယော = တပနိယာ (က)

၁၈၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၈]

တမ္ဗကိပိလ္လကေဟိ = တမ္ဗကိမိလကေဟိ (က)	၃၇၆
တယာ'မာ လန္တိတာ = တယာမှာ လဘိတာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၁
တဝ ဇာတိယာ မမ ဂုဏာနံ မဟန္တဘာဝံ ဇာန = တဝ ဇာတိယာ ဝါ မမ ဂုဏာနံ ဝါ မဟန္တဘာဝံ န ဇာနာသိ (သျှ၊)	၃၂၀
တဝန္တိကေ = တဝန္တိကံ (သီ၊ ဣ)	၁၀၈
တဝ ပမာဏေန = တဝ ပိမာနေန သမာနံ (က)	၁၅၇
တဝ သန္တိကာ ဣမာ သမ္ပတ္တိ အမွေဟိ လဒ္ဓါ = တဝ သန္တိကာ အမွေဟိ ဣမံ လဒ္ဓိံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၂
တသ္မာ အဟံ မာနံ ကရောမိတိ = ကသ္မာ အဟံ မာနံ န ကရိဿာမိတိ (သီ၊ ဣ)	၃၉
တာဒိသမ္ပိ ပုဂ္ဂလံ = တာဒိသမ္ပိ ပုဂ္ဂလေ (သီ)	၅၇
တာပသ။ ပ။ လောဏဇလပရိက္ခိတ္တေ = တာပသ။ ပ။ ဥဏ္ဍဝါတပဟရိတကာရရုက္ခပရိက္ခိတ္တေ (က)	၂၃၉
တာလကန္ဓော = တာလကန္ဓော (သီ၊ ဣ၊ က)	၃၂၇
တိဏဂဟနေန = တိဏဂဟဏေန (သီ၊ ဣ၊ က)	၃၈၈
တိဏဂ္ဂေန = ကုသတိဏေန (သျှ၊)	၆၃
တိပဉ္စရတ္တပဂတမ္ပိ = တိပဉ္စရတ္တပဂမမ္ပိ (သီ၊ ဣ)	၁၆၃
တိဗ္ဗာနိတိ ဒုက္ခာနိ = တိပ္ပာနိတိ ခရာနိ (ဣ)	၂၂၇
တိဒိသိကာယံ = တိမိသိကာယံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၉၉
တိရောကုန္ဒန္တိ = တိရောကုန္ဒန္တိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၁၁
တိရေတွာ = ပိစာရေတွာ (က)	၁၅၂
တုဏှိကတောတိ = တုဏှိကကောတိ (သီ) တုဏှိက္ခကောတိ (ဣ)	၂၅
တုရူ = တုဒိ (သီ၊ သျှ၊) တုဒု (ဣ) တုရိသ (က) (သံ ၁-၁၅၁-ပိဋေ)	၂၄၆
တုဝမ္ပိ ဓမ္မေန = တုမ္ပိ ဓမ္မေနေဝ (က)	၂၀၇
တုဿတိ = ဒုဿတိ (က)	၁၉၉
တုဿိတွာ = ပဗုဇ္ဈိတွာ (သီ၊ သျှ၊)	၃၉၉
တေ = တေသံ (က)	၁၂၈
တေယေဝ အာရာမဝနူပစာရာတိ = တေ နဝ'မေ ပစာရာတိ (သီ၊ ဣ)	၃၅၉
တေလံ ပုတ္တုထိတံ = တေလမုက္ကန္တိတံ (သီ၊ ဣ)	
တေလံ ပုတ္တုဋ္ဌိတံ (သျှ၊)	၁၂၁

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[တ-ထ]

တေသု = တေသု ဣဓလောကပရလောကေသု (သျှာ၊က)	၃၂၃
တေသု ရဇံ = တိဏိ ရဇာနိ (သျှာ)	၁၇၁
တေ ဟိတိ တေ ဧဝ လောကပဝေဏိကာ =	
နီတိတိ လောကပဝေဏိ (သိ၊သျှာ၊ဣ)	၂၂၇
တံ နာထောသိတိ = တံ နာထောသိတိ (သိ၊ဣ)	၂၅၃
တုညေဝါတိ = တုည တန္တိ (သိ) တုည နန္တိ (ဣ)	၄၂၇
တုမေဝ = တံ ဟိ (သိ၊ဣ) တုမ္ပိ (က)	၁၃၉
ထေရာ ဘိက္ခုပရိပါစိတတ္တာ တတော = ထေရာ ဣမံ ဘိက္ခု	
ပဋိစ္စ ဒိန္နတ္တာ (က)	၂၄၄

[ခ]

ဒက္ခိဏာယန္တိ = ဒက္ခိဏဿန္တိ (သိ၊သျှာ)	၁၆၅
ဒမိမာလီတိ = ဒိရမာလီတိ (က)	၁၄၃
ဒန္တာယေဝ = ယေ စ (က) ယေဓ (?)	၃၃
ဒသဒိသာဖရဏဝသေန = ဩဒိဿဖရဏဝသေန (က)	၇၆
ဒသဗျုပ္ပနကော = ဗျုပ္ပနာယကော (သျှာ) ဒါသဗျုပ္ပနကော (က)	
ဒသဗျုပ္ပနာယကော (ဣ) ဇာတက-ဌ ၂-၃၆၆-ပိဋေပိ	
ပဿိတဗ္ဗံ။	၃၄၈
ဒါနံ = ဌိတဒါနံ (သိ) နိဌိတဒါနံ (သျှာ၊ဣ)	၃၆၀
ဒါနဖလံ ဉာပေသိ = ဒါနဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ (သျှာ၊က)	၆၃
ဒါနဝိတ္တံ = ဒါနဝတံ (ဣ) ဒါနဝန္တိ (က)	၆၃
ဒါနဝိတ္တော = ဒါနဝတော (ဣ) ဒါနဝန္တော (က)	၆၃
ဒါသျှော = ဒသော (သိ) ဒါသိ (သျှာ)	၅၃
ဒါသျှာတိ = ဒသောတိ (သိ၊ဣ) ဒါသိတိ (သျှာ)	၅၄
ဒိန္နနယဒ္ဓါရေ = ဒိန္နဋ္ဌာနေ (သျှာ၊က)	၃၄၁
ဒိဗ္ဗဘောဇနံ = ဒိဗ္ဗဘောဇနာ (က)	၂၄၃
ဒုန္နိက္ကယောတိ = ဒုန္နိက္ကယောတိ (သိ၊သျှာ၊ဣ)	၄၅၂
ဒုပ္ပဓံသေ = အပ္ပဓံသေ (သိ၊ဣ)	၃၄၄
ဒုမ္မဝါသိတိ = ရုမ္မဝါသိတိ (သိ၊ဣ)	၃၈၀
ဒုမ္ပိတိ = ရုမ္ပိတိ (သိ၊သျှာ၊ဣ)	၃၂၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ခ]

ခုတေ တေ မြဟွေ = ခုတေ မြာဟွေ (က)	၂၂၅
ခုရေ အပသံ = ခုရေ စ ဝသံ (သျှာ)	၄၀၄
ဒေတိ = ဒီယတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၇၉
ဒေထာတိ = ပသီဒါတိ (သီ) ပသီဒထာတိ (ဣ)	၂၀၇
ဒေမီတိ = ဝါရေဟီတိ (သီ၊ ဣ)	၁၃၅
ဒေဝ = ကိန္နုဒေဝ (သျှာ၊ က)	၄၅၃
ဒေဝ = တာတ (သီ၊ သျှာ)	၁၂၄
ဒွတ္တိံသယ အာကာရေဟိ = ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ (က)	၂၀၀
ဒွါရကံ = နဂရံ (က)	၈၅
ဒွိပဒိန္န = ဒိပဒါန (သီ၊ ဣ)	၉၈

[ဓ]

ဓနံ = ဓနာနံ (က)	၈
ဓနဇာနိံ = ဓနဟာနိံ (သျှာ)	၇၂
ဓမ္မံ = အဓိဂမဓမ္မံ (သီ၊ သျှာ)	၁၃၄
ဓမ္မဿာမိနောဝ = သာမိနောဝ (သီ၊ ဣ)	၃၇၀
ဓမ္မိံ ဗလိန္တိ = ဓမ္မံ ဗလိန္တိ (သီ၊ ဣ) ဓမ္မိဗလိန္တိ (သျှာ)	၄၀၀
ဓုဂနိယာမေန = ဝဟနနိယာမေန (သီ၊ ဣ) ဓူရနိယာမေန (သျှာ)	၂၃၀

[န]

န အဘိဘဝန္တိ = န အဘိဝတ္တန္တိ (က)	၁၃၇
န အရဟတာ = န အရဟတိ (သီ၊ ဣ) အရဟတိ (က)	၁၀၃
န ကထေတဗ္ဗမေဝါတိ = န ကထေတဗ္ဗံ ဒေဝါတိ (ဣ၊ က)	၂၂၇
န ကထေဿာမိ = ကထေဿာမိ (သီ၊ ဣ)	၃၃၉
န ခေါ ပန = န ကောစိ ပန (က)	၇
န ဂစ္ဆတိ = ကိံ န ဂစ္ဆတိ (သျှာ)	၃၇၈
န ဇာတု'ယန္တိ = န ဇာတယန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၆၄
န တံ = န တံ (သျှာ)	၆
န တပ္ပန္နိတိ = န အနုတပ္ပေန္နိတိ (သျှာ)	၂၄၀
န တေ ဟိ = နာယံ နိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၂၆
နတ္ထာ'ကာမရူပါ = အနကာမရူပါ (သီ၊ ဣ) နတ္ထိ အကာမရူပါ (သျှာ)	၃၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[န]

နတ္ထိ အာပါဒေါ ယာသံ တာ အနာပါဒါ = န အာပဒေါ ယာသံ	
အတ္ထိတိ အနာပဒါ (သျှာ) န အာပါဒေါ အနာပါဒေါ (က)	၁၈၀
န နဿိဿတိ = န နဿတိ (သီ၊ က)	၂၀၃
နန္တိ = နောတိ (သျှာ၊ က)	၁၂၉
နန္တဂေါပါ = နန္တဂေါပါ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၈၀
န ပဋိအာနယာတိ = ဒုပ္ပဋိအာနယာတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၂
န ပသံသတိ = န သဟတိ (ဣ) န ဘာသတိ (က)	၁၉၉
နမက္ကာရံ = သက္ကာရံ (သျှာ)	၄၅၂
နလာဇေန = နလာဇေ (သျှာ၊ က)	၄၁၇
နဝစန္ဒေ ဥဋ္ဌိတေ = နဝဆဏေ ဥပဋ္ဌိတေ (သီ၊ သျှာ)	
နဝဆန္ဒေ ဥဋ္ဌိတေ (ဣ)	၁၁၉
န ဝါ”တိ = န တာဝါတိ (သျှာ၊ ဣ)	၃၉၃
န ဟာပိတောတိ = န ဟာသိတောတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၂၁
“န ဟိ”တိပိ = န ပရိဒယတိတိပိ (သျှာ)	၁၇၅
နာဂစ္ဆေယျာတိ = နာမိဂစ္ဆေယျာတိ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၄၈၃
နာဂဘဝနံ = နာဂဘဝနေ (သီ၊ ဣ)	၄၆၇
နာ’ဒဋ္ဌာတိ = နာဒိဋ္ဌာတိ (သီ၊ သျှာ၊ က)	၁၉၃
နာနာကာရဏေဟိ = နာနာကရဏေဟိ (သျှာ၊ ဣ)	၅၇
နာနာဝိကတွာ = နာနာဝ ကတွာ (သီ)	၅၇
နာပစာယိဿန္တိ = နာဝဇာနိဿန္တိ (သျှာ) နာဝဒါယိဿန္တိ (ဣ)	၁၈၀
နာမ ရာဇာ = ရမ္မရာဇာ (က)	၁၂၂
နာသေယျာမာ”တိ = နာသေဿာမာတိ (သီ)	၁၈၈
နာဟံ ဣဓေဝ ဝသိဿာမိ = နာဟံ ဒေဝ နိဝတ္ထိဿာမိ (သီ၊ ဣ)	၁၉၀
နိကိရဏဋ္ဌာနာနိ စ = ကရဏဋ္ဌာနဉ္စ (သီ) နိမိဋ္ဌာနံ (သျှာ)	
ကရဏဋ္ဌာနာနိ စ (ဣ)	၂၂၄
နိက္ကမိတော = အဗဟုမာနိကတော (သီ) အဗဟုမာနကတော (သျှာ၊ ဣ)	၂၄၅
နိက္ကရဏော = နေတ္ထိသော (သျှာ)	၁၂၁
နိက္ခန္တပရိသာ = နိက္ခန္တသဒိသာ (သျှာ) နိက္ခန္တပရိသာ (က)	၄၉၄
နိက္ခဒိဿန္တိ = နိက္ခဒိဿန္တိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၃၁
နိက္ခိပန္တိ = ဝိပန္တိ (က)	၉၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[န]

နိစ္စံ ပတနတောတိ = ပပတနာတိ ပတနတော (သိ) ပတနတောတိ ပတန္တော (သျှာ) ပပတနာတိ ပပတနတော (ဣ) ပတနတောတိ ပတနာ (?)	၁၃၀
နိဗ္ဗနာနံ = နိရုဿနဝသနာနံ (သိ၊ ဣ) နိရုဝသေသာနံ (သျှာ)	၁၃၀
နိပဇ္ဇမာနော = ဥပပစ္စိယမာနော (သိ၊ ဣ)	၃၂၇
နိဗ္ဗတ္တိကံ = နိမန္တတ္တိကံ (သျှာ)	၃၆၇
နိရာလယော = နိရာလယော နိဝါတဝုတ္တိ (က)	၃၂၉
နိဝိဇ္ဇန္တိ = နိဗ္ဗန္တိ (သိ၊ ဣ)	၁၃၀
နိသီဒထ = နိသီဒိတ္ထ (သိ၊ ဣ)	၁၅၅
နိဟနိတွ = ဝိဟနိတွာ (က)	၁၀၄
နိလုပ္ပလံ = နိလုပ္ပလေ (သိ၊ ဣ)	၄၀၀
န = န (ဣ)	၁၁၀
နာပယန္တိတိ = နဟာပယန္တိတိ (သိ၊ ဣ)	၃၆၆
နာရံ ဆိန္နိတွာ = နဟာရု ဆိန္နိ (သျှာ)	၄၁၅

[ပ]

ပက္ကုထိဿတိ = ပက္ကဋ္ဌိဿတိ (သိ) ပက္ကုဋ္ဌိဿတိ (သျှာ) ပက္ကမိဿတိ (ဣ)	၄၅၉
ပက္ခိပထေဝ = ပက္ခိပေထ (သျှာ)	၁၉၄
ပဂ္ဂဏန္တော = ပဋိဂ္ဂဏန္တော (သျှာ) ပရိဂ္ဂဏန္တော (က)	၁၉၉
ပစ္စနပမာဏမ္ပိ = မုစ္စနပမာဏမ္ပိ (က)	၆
ပစ္စန္တော = ဝစ္စန္တော (သျှာ) ဝိဇ္ဇါ (က)	၅
ပစ္စသရောတိ = အစ္စသရောတိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၆
ပစ္စုပ္ပိတေ = ပတိပ္ပိတေ (က)	၁၀၀
ပစ္စုပ္ပန္နသုခဂိဇ္ဈေန = ပစ္စုပ္ပန္နသုခဂေဓေန (သိ၊ ဣ) ပစ္စုပ္ပန္နသုခဂေဝေသနေန (သျှာ)	၁၆၁
ပဇာတာတိ = သဇာတာတိ (က)	၇၀
ပဉ္စေဝရာနံ သာဓာရဏဘာဝေန ဟိ = ပဉ္စ သာဓာရဏ- ဘာဝေန ဟိ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)	၇
ပဉ္စသတပ္ပနကော = ပဉ္စသတပ္ပနကာ (သိ၊ ဣ)	၁၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပဉ္စသဝနတ္ထံ = ပဉ္စာယ ဉ္ဈပနတ္ထံ (သျှာ) ပဉ္စံ ဉ္ဈပနတ္ထံ (က)	၇၅
ပဉ္စော = ပညာယ (သီ၊ ဣ)	၁၄၀
ပဉ္စိကစ္စ = ပဉ္စိဂစ္စ (သီ) ပဉ္စိဂစ္ဆ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၄၀၇
ပဉ္စိက္ခိပိတ္တာ = ပရိက္ခိပိတ္တာ (က)	၄၁၇
ပဉ္စိဂ္ဂဟေသိ = ပရိဂ္ဂဟေသိ (က)	၂၀၇
ပဉ္စိနန္ဒိတ္တာ = ပဉ္စိနန္ဒိတာ (သျှာ၊ ဣ)	၄၀၅၊ ၄၀၆
ပဉ္စိလဒ္ဓ ပါပကံ = ပဉ္စိလဒ္ဓပါပ (သီ) ပဉ္စိလဒ္ဓပါပံ (ဣ)	၄၆
ပဉ္စိသေဝိတ္ထော = ပဉ္စိသေဝိတ္ထ (သျှာ၊ က)	၂၂၂
“ပတတူ”တိ = ပတေဝါတိ (သျှာ)	၄၂၆
ပတ္တပုဋ္ဌဿေဝါတိ ဒုဂ္ဂန္ဓသုဂန္ဓပလိဝေဌနပဏ္ဏဿေဝ =	
ဗလပုဋ္ဌဿေဝါတိ ဂန္ဓပုဋ္ဌဿ ဂန္ဓပလိဝေဌနပတ္တဿေဝ (သီ၊ ဣ)	၄၃၀
ပတ္တာတိ = ပတ္တောတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၄၁
ပတ္တာနိ = သိတာနိ (သီ၊ ဣ) တိတ္တတာနိ (သျှာ)	၂၁
ပတ္ထိတော = ပတိဋ္ဌိတော (က)	၁၅၀
ပဒေသော၊ သက္ကာ = ပဒေသာ စ၊ န သက္ကာ (သျှာ၊ က)	၂၃၃
ပဒ္ဓစရာ’မိ = ဗဒ္ဓစရာသ္မိ (သီ)	၃၅၊ ၃၆
ပပ္ဖေါဇေတွာ = ပုဋ္ဌိတွာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၇
ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ရာဇ = ပဗ္ဗဇိဿံ မဟာရာဇ (သီ၊ ဣ)	၁၂၃
ပဘာသဝါတိ ဒါဌာ နိက္ခန္ဓရံသိပဘာသေန ပဘာသဝါ =	
ပတာပဝါတိ ဒါဌေဟိ နိက္ခန္ဓေန ရံသိပတာပေန	
ပတာပဝါ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၀၄
ပဘိန္နာ ဟုတွာ = ပဘိန္နာ ဧဝံ ဘိန္နာ ဟုတွာ (ဣ၊ က)	၅၀၂
ပမာဏေန = တဝ ဝိမာနေန (က)	၁၅၇
ပရံ = ပရာ (သျှာ၊ ဣ)	၄၁၇
ပရကုဋံ = ပရကုဋံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၁၁
ပရတန္တိယုတ္တဘာဝေန = ပရနိယုတ္တဘာဝနေဝ (သျှာ)	၃၉၀
ပရမတိက္ခိန္ဒြိယံ = ပရိဝါရိတိန္ဒြိယံ (သီ) ပရိမာရိတိန္ဒြိယံ (ဣ)	
ပရမာနိတိန္ဒြိယံ (သျှာ)	၄၀၁
ပရမာ ဂတိ = ပရာမသတိ (က)	၁၁
ပရမာဇိတိန္ဒြိယာ = ပရိမာရိတိန္ဒြိယာ (သီ၊ ဣ) ပရမာရိတိန္ဒြိယာ (က)	၃၀၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပရဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ = ပရဝစနံ ပဟာယ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၉၃
ပရဟိယျော စ = ပရတော စ (က)	၁၁၀
ပရာကရိတိ = ပရက္ကရိတိ (သျှ၊ က)	၄၀၅
ပရိကရဗန္ဓနဋ္ဌာနေ = ပရိက္ခာရဗန္ဓနဋ္ဌာနေ (သျှ၊ က)	၁၅၂
ပရိကိရေယျန္တိ = ပရိကရေယျန္တိ (သျှ၊ ဣ)	၄၀၅
ပရိစာရယန္တတိ = ပရိစာရယန္တတိ (သီ၊ ဣ)	၃၅
ပရိစာရယန္တပိ = ပရိစာရယန္တပိ (သီ၊ ဣ)	၃၅
ပရိတ္တဉ္စ = ပရိတ္တဉ္စ၊ တဉ္စ (က)	၁၁၅
ပရိပါကပရိဘာဝံ = ပရိပါကဉ္စာဘာဝံ (သျှ၊) ပရိပါကဘာဝံ (က)	၄၃၈
ပရိပုဏ္ဏသေဋ္ဌော = ပရိပုဏ္ဏော သေဋ္ဌော (သီ)	
ပရိပုဏ္ဏံ သေဋ္ဌော (က)	၁၇၅
ပရိဝဇ္ဇယာမ = ပိဝဇ္ဇယာမ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၅၂
ပရိဝဇ္ဇန္တော = ပရိဝတ္တန္တော (သျှ၊)	၁၈၃
ပရိဝတ္တေတွာ = ပရိဇဗ္ဗိတွာ (က)	၂၀၁
ပရိဝါရိသုတိ = ပရိကရိသုတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၅၃
ပရိဝါရိတောတိ ပရိစာရိတော = ပရိဝါရိတာတိ ပရိဝါရိတော (သီ)	
ပရိဝါရိတာတိ ပရိစာရိတာ (ဣ၊ က)	၄၅၃
ပရိဟရိသု = ပရိဝါရိသု (က)	၁၇၀
ပရိဟာယန္တေ = ပရိဟာပေန္တေ (သျှ၊)	၂၁၄
ပလာပေတွာ = အနုသာသေတွာ (က)	၁၉၀
ပလာလဘူတာ = ပလာပဘူတာ (ဣ) ပလာသဘူတာ (က)	၃၅
ပဝိသိ = ပဝိသံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၃၀
ပဝိသိတိ = ပဝိဿန္တိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၃၁
ပဝေဒယ = ပဝေဒယေ (သီ၊ သျှ၊)	၂၂၆
ပသက္ကိတာတိ = ပသက္ခိတာတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၆၇
ပသန္တတ္ထော = ပသန္တိတ္ထော (သျှ၊ က)	၂၂၈
ပသဟတေ = ဟိံသယတေ (က)	၁၂၉
ပသာဒေတုံ = ပသာဒေတွာ (ဣ၊ က)	၅၀၃
ပသာရေသိ = ပရိဟရေသိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ) ပသာရေဟိ (က)	၂၁၀
ပသုတိကာလေ ပရိကမ္ပံ = ပသုတိကာပရိကမ္ပမ္ပိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၀၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁၀]

ပဿန္တိ စ = ဝဒန္တိ စ (သီ၊ ဣ) ဝိဒိယန္တိ စ (သျှာ)	၂၃၆
ပဟာရံ = ပါဒံ (သျှာ)	၈၉
ပဟိဏိ = ပဟိဏိတွာ (သီ၊ ဣ၊ က)	၃၁၈
ပဟူတဒေယျဓမ္မေ = ဗဟူ ဝါ ဒေယျဓမ္မေ (ဣ)	၁၁၂
ပါကဋ္ဌဇရာယ ဝါ = ပါကဋ္ဌဇရာယ စ (သီ) ပါကဋ္ဌာ ဇရာယေဝ (ဣ)	
ပါကဋ္ဌဇရာယ ဟိ (သျှာ)	၄၈၃
ပါကာရံ = ခွါရံ (က)	၁၈၃
ပါဇေန္တော = ဝါဟေန္တော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ပါစေန္တော (က)	၁၅၁
ပါဒန္တတော = ပါဒတော (သီ၊ ဣ)	၃၉
ပါဒေါ ပါသေ = ပါဒေ ပါသော (သျှာ၊ က)	၃၃၅
ပါနတ္ထံ = ပါနတ္ထော (ဣ) ပါနဿ (သျှာ)	၂၂၃
ပါရိဘောဂိကံ = ပရိဘောဂိယံ (က)	၂၂၉
ပါသဝသံ = ပါသဝသေ (သျှာ၊ က)	၃၃၇
ပါသေ = ပါဒေ (က)	၄၁၅
“ပါဟုသ”န္တိပိ = ပါဟုသန္တိပိ (သီ၊ ဣ) ရာဂုသန္တိပိ (သျှာ)	၇၀
ပိဋ္ဌေ = တထာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၅
ပိတုစ္ဆကိံ = ပိတုစ္ဆယံ (သီ) ပိတုစ္ဆသံ (သျှာ)	၁၈၅
ပိယကာယေဝ = ဒယိတာယေဝ (သီ) ပိယဝါဒိတာယေဝ (ဣ)	၃၂၁
ပုဇ္ဇကိတောဝ = ပုဇ္ဇကတော (သျှာ၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၂-၃၆၆-ပိဋ္ဌေ စ)	
ပုဇ္ဇလိကောဝ (က)	၃၄၈
ပုဋ္ဌော = ပုတ္တေ (သီ၊ ဣ၊ က)	၄၀၉
ပုန = ပုနပ္ပုနံ (က)	၁၃၅
ပုနပ္ပဒါဟိတိ = ပုနပ္ပသီဒါဟိ (သီ၊ ဣ) ပုန သမ္ပဒါဟိတိ (သျှာ)	၂၀၆
ပုရိသော = အရိယော (သီ)	၃၀
ပုရေ = ပုဗ္ဗေ (သျှာ)	၁၈၀
ပုရေ ဟိ = ပုရဿ (သီ၊ ဣ) ပုရေပိ (သျှာ)	၂၀၄
ပုတိပါဒေါတိ = ပုတိပါဒန္တိ (သျှာ)	၂၀၆
ပေသိ နိဗ္ဗတ္တတိ = ပေသိယာ ဇာယတေ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၅၀၁
ပေါသေတွာ = ပက္ခောသာပေတွာ (သျှာ) ပေသေတွာ (ဣ)	၈၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဖ]

ဖရာပေတွာ = ပဏာမေတွာ (က)	၁၉၅
ဖလံ န လဘိဿသီတိ = ဖလံ န ဘဝိဿတိတိ (သျှာ၊က)	၂၀၂
ဖလိတဋ္ဌာနသင်္ခါတံ = ခလိတဋ္ဌာနသင်္ခါတံ (က)	၂၀၆
ဖလေနဝ = ဗလေနဝ (က)	၄၁၀
ဖုလ္လပဒုမသသိရိကမုခတ္တာ = ဖုလ္လပဒုမသရိက္ခမုခတ္တာ (သျှာ)	၁၉၀

[ဗ]

ဗဒ္ဓါ = ဗန္ဓာ (သျှာ)	၂၅၂
ဗန္ဓိက္ခာ ဌိတဿ = ဗန္ဓိတွာတိ တဿ (ဣ) ဗန္ဓိတွာတိ ဗန္ဓိတဿ (က)	၃၄၂
ဗလဇန္တိ ဗလဇမစ္ဆံ = ဝလဇန္တိ ဝလဇမစ္ဆံ (သီ)	
ဝါလဇန္တိ ဝါလဇမစ္ဆံ (ဣ) ဗလဇန္တိ ဗလဇမစ္ဆန္တ (သျှာ)	၇၀
ဗလဝတာပံ ဇနေန္တာ = ဗလဝန္တာ သဉ္ဇာနန္တာ (သျှာ)	
ဗလဝန္တော သဉ္ဇရန္တာ (က)	
ဗလဝဘာဝေန = ဗဟုလဘာဝေန (သျှာ)	၂၇
“ဗဟုပုတ္တရာဇာ”တိ = ဗဟုပကာရော ရာဇာတိ (သီ)	၄၃၀
ဗဟုဘဏ္ဍံ = ဗဟုံ ဘဏ္ဍံ (သီ၊ဣ)	၄
ဗဟုမံသသုရောဒကံ = ဗဟုမံသသုရောဒကန္တိ (က)	၁၃၈
ဗာဓေတူတိ မာရေတုံ = ဗာဓေတူန္တိ ဟာရေတုံ (သီ၊ဣ)	
ဗာဓေတူတိ ဗာဓေတုံ (သျှာ)	၃၄၂
ဗာရာဏသိနဂရေ = ဗာရာဏသိနဂရံ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၃၅၁
ဗာလကေဟိ = လာလကေဟိ (သီ၊ဣ) လာမကေဟိ (က)	၃၃၉
ဗိလရာတိ ဝိဝရာ = ပတရာတိ ပဒရာ (ဣ) သစရာတိ ဝိစရာ (က)	၃၂
ဗိဘန္တရူပါ = ဝိဂန္တရူပါ (က)	၄၉၅
ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနမ္ပိ = ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနေ (သီ၊ဣ)	၁၇၇
ဗောဓေဿာမီ”တိ = ဆဉ္ဇာပေဿာမီတိ (သျှာ၊က)	၄၈၉
ဗျဓေတိ”တိ = ဗျဓေသီတိ (က)	၁၆၇
ဗျာကရိတုံ = ဇာနိတုံ (သီ၊သျှာ)	၂၀
ဗျာဟာသိ = ဗျာကာသိ (သီ၊သျှာ၊က)	၂၅၃
ဗြဟ္မေ = ဗြဟ္မံ (က)	၂၂၂

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[ဘ]

ဘဏ္ဍကဏ္ဍော စ ပဏ္ဍကဏ္ဍော စာတိ = ဘဏ္ဍကဏ္ဍပဏ္ဍကဏ္ဍော	
နာမ (သီ၊ဇု) ကဏ္ဍကဏ္ဍော စ ပဏ္ဍကဏ္ဍော စာတိ (သျှာ) ၃၂ ၄	
ဘရိယာယာပိ ဓနေန ဟောတိ ကိတာ = ဘရိယာပိ ဓနေန	
ဟောန္တိ အတိတ္တာ (က)	၁၁၃
ဘဝေယျ = ဝသေယျ (?)	၄၄၅
ဘသ္မမုဋ္ဌိ = ဘုသမုဋ္ဌိ (သီ၊ဇု)	၄၅၉
ဘာဇနံ = ဘောဇနံ (ဇု၊က)	၁၇၂
ဘာယမာနော = ဂယမာနော (သီ၊ဇု)	၈၀
ဘာရဓာတိ = ဘာရတာတိ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၄၃၇
ဘာသိ = ဘာသိသံ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၃၆
ဘိက္ခဝေ = န ဘိက္ခဝေ (သျှာ၊က)	၄၀၂
ဘောဂဝဗုဒ္ဓမာနံ = ဂေါဝဗုဒ္ဓမာနံ (သီ၊ဇု)	၈၁

[ဗ]

မိ-ကတေတိ = မင်္ဂတေတိ (သျှာ)	၁၄
မိ ပန န ပသိဿသီတိ = အဟံ ပန န ပညာယိဿာမီတိ (သီ၊သျှာ၊ဇု) ၂၁၅	
မိသန္တိ သီဟဗျုပ္ပဝိဿာသာဒိမံသံ = သီဟဒိဂါဒိမံသံ (သီ)	
သီဟဗျုပ္ပဝိဿာသာဒါဒိမံသံ (က)	၃၇၄
မစ္စော ဧကောဝ = ဧကောဝ မစ္စော (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၁၃၁
မဇ္ဈရဋ္ဌံ = မေဇ္ဈရဋ္ဌံ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၃၈၈
မဇ္ဈိမိတ္ထိနံ = ဝဇ္ဈိတ္ထိနံ (သီ၊ဇု)	၄၉၄
မတပိတိကံ = မတပိတရံ (သီ၊သျှာ)	၁၂၆
မတိယာဝ = ပကတိယာဝ (က)	၁၇၇
မတ္တကော = မတ္တကေ (က)	၄၅၉
မဒ္ဒနသမတ္ထော = ကရဏသမတ္ထော (က)	၂၇
မနုညော = မနုညာ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၂၂၂
မနုပါယာသီတိ = ပါယာသီတိ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၂၃၆
မန္တဒတ္တတ္ထေရော = မန္တဒတ္တတ္ထေရော (သျှာ)	၃၄၂
မမ = ဝေါ (သျှာ)	၄၈
မမ ဟတ္ထံ ဂတာ = မမအာဘတာ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၂၅၂
မယိပိ မရဏံ အာဂမိဿတိ = မယုဗ္ဗိ မရဏံ န လဇ္ဈိဿတိ (ဇု၊က)	၂၂၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[မ]

မရဏဘာဝံ = မရဏသဘာဝံ (သီ၊ဇု)	၅၀
မရဏဝသေန = မာရဝသေန (သျှာ) မာနဝသေန (က)	၂၄၂
မရဏဿ = မရဏာ (သျှာ၊ဇု)	၄၁၅
မရိဿတိ = ပတိဋ္ဌာ နာဘဝိဿံ (က)	၁၇
မလယမဟာဒေဝတ္ထေရော = မလိယမဟာဒေဝတ္ထေရော (သီ)	
မလိမဟာဒေဝတ္ထေရော (ဇု) မာလယမဟာဒေဝတ္ထေရော (သျှာ)	၄၉၄
မဟဿအပ္ပဋ္ဌါနိ = မဟဿသမ္ပဋ္ဌါနိ (ဇု)	၃၆၇
မဟန္တေ = မဟတ္တေ (သျှာ၊က)	၁၉၃
မဟယိတွာ သမ္မောဓိံ = မဟာယိတွာန သမ္မောဓိံ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	
မမာယိတွာန တံ ဗောဓိံ (က)	၂၃၆
မဟာမဟဒိဝသေ = မဟာသမယဒိဝသေ (သျှာ၊က)	၃၇၉
မဟာယန္တေန = မဟာယန္တေ (သီ၊ဇု)	၅၀၂
မဟာရုက္ခေ သုဿိတွာ မတေ = မဟာရုက္ခေသု	
သုဿိတွာ မတေသု (ဇု၊က)	၂၀၆
မဟာသတ္တဿ = မဟာသတ္တော (သီ၊သျှာ)	၄၆၀
မဟာသတ္တာနံ ပေမံ = မဟာသတ္တာနမ္ပေတေ (သီ၊ဇု)	၁၃
မဟာသယန'မုပါသိတန္တိ = မဟာသယနမုပေါစိတန္တိ (ဇု၊က)	၃၇၃
မာဃာတံ = ပါဏဃာတံ (သီ)	၁၁၇
မာတာ ပိတာ စ = မာတာ စ ပိတာ (က) မာတာပိတရော (သျှာ)	၅၃
မာတာပိတုပဋ္ဌာကာ = မာတာပိတုဒေဝတာ (သီ၊ဇု)	၁၇
မာတာမဟာ = ပိတာမဟာ (က)	၁၄၉
မာတာမဟော = ပိတာမဟော (က)	၁၅၀
မာတုဂါမတ္တဘာဝေ = မာတုဂါမဘာဝေ (သီ၊ဇု)	၃၁၅
မာတုပဟာရဒါနအကုသလဿ = မာတုပဟာရဏကအကုသလဿ (က)	၅
မာဒိသာ န ဟောန္တိတိ = မာဒိသာ ဟောန္တိတိ (သီ၊ဇု)	၁၉၁
မာနော = မဒေါ (သီ)	၄၀၁
မာ ပမာဒန္တိ = မာ ပမာဒဂါတိ (ဇု၊က)	၁၁၄
မာရိတာ = နိဟတာ (က)	၂၄၂
မာလဓာရိတိ = မာလဘာရိတိ (သီ၊ဇု)	၆၀
မာလာဝိလေပနံ = မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ (သီ၊ဇု)	၂၃၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဗ]

မာသခုမာသစ္စယေန = ကေမာသဒ္ဓိမာသစ္စယေန (သျှာ)	
စတုမာသစ္စယေန (က)	၁၈၉
မိတ္တဉ္စ ဇာနေယျ = မိတ္တံ သုဇာနေယျ (ဣ၊က)	၁၉၉
မိတ္တဖလန္တိ = မေတ္တာဖလန္တိ (သီ၊ဣ) မေတ္တိဖလန္တိ (သျှာ)	၁၀၁
မိတ္တဘေဒန္တိ မိထုဘေဒံ = မိထုဘေဒန္တိ မိတ္တဘေဒံ (သီ၊ဣ)	
မိတ္တဘေဒန္တိ မိတ္တဘေဒနံ (သျှာ)	၁၈၆
မိတ္တော = စိတ္တော (က)	၄၈၃
မုဉ္ဇတု = မုစ္ဆတု (သီ)	၄၆၃
မုတ္တန္တိ = ဒိသ္မာတိ (သျှာ၊က)	၄၁၈
မုတ္တမာဒါယ ကုဉ္ဇရော = ကာသိရာဇေန ပေသိတော (သီ၊သျှာ)	
မုတ္တော ဒါမာတော ကုဉ္ဇရော (ဣ)	၉၄
မုဟုတ္တဉ္စ မန္တေန ပဿံ = မုဟုတ္တံ န မံ တောသယန္တိ (သီ၊ဣ)	၂၀၄
မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ = မေတ္တစိတ္တပုဗ္ဗဘာဂေါ (သီ၊ဣ)	၄၃၇
မောဒထဝေဂိတိ = ပမောဒထဝေဂိတိ (သျှာ၊ဣ) မောဒထ ဝေါတိ (က)	၁၆၄

[ဃ]

ယံ ဝေါ မဂ္ဂေန = ယေန ဗောဓိမဂ္ဂေန (သျှာ၊က)	၃၄၁
ယံဟေတု = ရတိသု (သီ၊သျှာ)	၁၀၈
ယံဟေတုသဘာဝယုတ္တမေဝ = ယံ ဟေတု ဟေတုသဘာဝံ	
ယုတ္တမေဝ (သီ)	၁၅၉
ယညတန္တဉ္စ = ယညတန္တိဉ္စ (သီ)	၁၈၅
ယဉ္ဇိအဂ္ဂေ = လဉ္ဇိအဂ္ဂေ (သီ၊ဣ)	၃၃၅
ယထာ စီရံ = ယမာစီရံ (သီ၊ဣ)	၃၉၉
ယထာ ပဏ္ဍိတံ = တထာ သဏ္ဍိတံ (သျှာ)	၁၆၈
ယသ္မာ = တသ္မာ (သီ၊ဣ)	၃၈၈
ယသ္မိံ = ယဿ (က)	၉
ယသ္မိံ နာဝိသတေ = ယသ္မာ ဝိဝသတေ (သီ၊သျှာ၊ဣ)	၂၁၇
ယဿာ = ယဿ (ဣ၊က)	၆၅
ယာဂုံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ = ယာဂုအာဒိနိ (သျှာ)	၂
ယာ သာ ရတိ = ယာ ရတိ (က)	၁၀၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ယ]

ယိဋ္ဌံ စ ဟုတဉ္စ = ယိဋ္ဌံ ဟုတံဝ (သီ၊ ဣ)	၂၀
ယုဝိနော = မုနိနော (က)	၂၂၃
ယေန ကေနစိ စိတ္တံ ပရိယာဒိယတိ = ယေန တေန စိတ္တေန ဉ္စယန္တိ (ဣ) ယေန ကေနစိ စိတ္တေန ပညာယန္တိ (က)	၁၃၂
ယေ မန္တိ = သောပိ မေတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၁၀
ယေသု စ သန္တိ = ယေသု ဝသန္တိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၀၂
ယော ဒေဝေါ'ယံ = ယော တွေဝယံ (သီ၊ ဣ)	
ယော တေ အယံ (သျှ)	၁၆၅
ယော။ပ။ အဒဏ္ဍေတွာ = ယော အဒဏ္ဍိတဗ္ဗံ ဒဏ္ဍံ ဒေတိ၊ ဒဏ္ဍိတဗ္ဗံ အဒဏ္ဍိတွာ (က)	၁၉၃

[ရ]

ရ-ကာရော = ရိဝကာရော (သျှ) ရိကာရော (က)	၁၀၁
ရဇကဝိထိ° = ဘတ္တဂန္ဓရဇကဝိထိ° (သျှ၊ က)	၀၂
ရတ္တကဏဝေရမာလံ = ရတ္တင်္ဂရမာလံ (က)	၁၉၂
ရတ္တိ° = သာဝတ္တိ° (က)	၁၆၀
ရတ္တိမန္ဓောတိ ရတ္တန္ဓော = နတ္တမန္ဓောတိ နတ္တန္ဓော (သီ၊ ဣ)	၄၃၀
ရာဇာ = ရာဇာ စ (သျှ၊ က)	၃၆၂
ရုစိ° = ရုစိယာ (သျှ)	၁၉၁
ရောဟဏံ = ရောဟန္တံ (သီ၊ ဣ)	၄၁၄
ရောဟဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ = ရောဟန္တမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (သီ၊ ဣ)	၄၂၄
ရောဟဏာတိ = ရောဟန္တာတိ (သီ၊ ဣ)	၄၁၆
ရောဟဏော = ရောဟန္တော (သီ၊ ဣ)	၄၁၄

[လ]

လဒ္ဓဗ္ဗံ = လဒ္ဓတ္ထံ (သျှ)	၇၀
လဒ္ဓါကာရံ = လဒ္ဓကာရဏံ (သျှ၊ က)	၃၅၀
လဒ္ဓါနရာ န တပ္ပန္တိ = လဒ္ဓါန အနုတပ္ပေန္တိ (သျှ)	
လဒ္ဓါနညာနိ တပ္ပေန္တိ (က)	၂၄၀
လဘတံ ဘုဉ္စတံ စ = လဘတု ဘုဉ္စတု စ (သျှ)	၃၁၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[လ]

လဘသိ = အာဟရသိ (သျှာ)	၂၀၃
လုဒ္ဓဓာတုကော = မုဒ္ဓဓာတုကော (သီ၊ ဣ)	၃၉၁
လုဒ္ဓါနံ = ခုဒ္ဓါနံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၄၇
လောလုပ္ပံ = ဥလ္လောလံ (သီ၊ ဣ) ဥလ္လောလသဒ္ဓံ (သျှာ)	၃၀၅

[ဝ]

ဝံသရဋ္ဌေ = ဝံသကရဋ္ဌေ (သီ၊ သျှာ)	၂၀
ဝက်ဒဏ္ဍကဋ္ဌံ = ဝက်ဒန္တကဋ္ဌံ (သျှာ၊ က)	၃၆၆
ဝဇီရကုမာရိ = ဝဇီရက်ကုမာရိ (က)	၃၄၃
ဝဉ္ဇံ = ဝဉ္ဇာ တံ (သီ) ဝဉ္ဇံ (သျှာ) ဝဉ္ဇာတိ (က)	၁၅၁
ဝနံ = ဝေတနံ (က)	၄၀၉
ဝတ္တေတွာ = ဝေဋ္ဌေတွာ (သီ၊ ဣ) ဝဂ္ဂေတွာ (သျှာ)	၀၂
ဝတ္တံ = ဘတ္တံ (သီ၊ သျှာ)	၉၅
ဝတ္ထယုဂါနိ = ဝတ္ထဘရဏာနိ (က)	၁၇၃
ဝဒန္တိ = ဩဝဒန္တိ (က)	၁၁၂
ဝဓံ ဗန္ဓု = ဝဓဗန္ဓနု (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၄၉
ဝနန္တရံ = ဝနန္တံ (သီ၊ ဣ)	၄၉၄
ဝနိဗ္ဗတောတိ ယာစန္တဿ = ဝနိဗ္ဗကောတိ ယာစကော။ ယာစတောတိ ယာစန္တဿ (သျှာ)	၄၀၅
ဝန္တန္တိ = ဝဒန္တိ (သျှာ၊ ဣ)	၃၂၂
ဝပ္ပကာလေ = ဝယပတ္တကာလေ (သီ)	၃၁၀
ဝယကရဏံ ဂစ္ဆန္တိ = ဝေယကရဏံ ဂစ္ဆန္တိ (က) ဝလဉ္ဇနကံ ဓနံ ဂစ္ဆတိ (သျှာ)	၃၅၅
ဝရံ = ပရံ (က)	၄၁၂
ဝသိတုံ = ဝတ္တိတုံ (က)	၂၁၆
ဝါစာကိရေဝတ္ထဝတီ = ဝါစာ ဂိရေဝတ္ထဝတီ (သျှာ)	၂၅၅
ဝါစာဂိရာ ဝေ = ဝါစာ ဂိရာ (သျှာ)	၂၅၅
ဝါတဿပိ = ဇနဿပိ (သျှာ)	၄၁၄
ဝါယုဝေဂါဟတော = ဝါယုဝေဂေန ဟတော (သျှာ၊ ဣ)	၅၀၁
ဝါရေတွာ = အစရိတွာ (က)	၃၃၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝါသိ = စာပိ (က)	၃၂၂
ဝါသေသီတိ = ဌပေသီတိ (က)	၁၃၇
ဝိကိရိယမာနာ = ဝိကိရိယ (သီ) ဝိကိရိယမာနာ (သျှာ)	၁၉၄
ဝိစရန္တာပိ = ဝိရဝန္တာပိ (က)	၅၉
ဝိဇဟိသုတိ = ဇိယိသုတိ (သီ၊ ဣ) ဇဟိသုတိ (သျှာ)	၃၅၀
ဝိဇာယနကော = ဝိဇာယန္တော (သီ)	၈၈
“ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘော”တိ = ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘောတိ (သီ၊ ဣ) ဝိဋ္ဌဇ္ဈဘောတိ (က)	၁၄၉
ဝိဒလသုပ္ပိယောတိ = မိဒလသုပ္ပိယောတိ (သီ၊ ဣ)	၃၅၃
ဝိဒ္ဓိသေထေဝ = ဝိဒ္ဓိသေယျာထေဝ (သျှာ၊ ဣ)	၁၇၅
ဝိနိဝဋ္ဌန္တေယေဝ = ဝိနိဝတ္တန္တေ (သျှာ)	၇၃
ဝိနေတာရော = ဝိနေတာရောတိ (သျှာ၊ ဣ၊ က)	၃၂၁
ဝိယေတိ ဆန္ဒော = ဝိယောဂဆန္ဒော (သျှာ) ဝိဟေတိ ဆန္ဒော (ဣ)	၂၁၆
ဝိလုမ္မမာနော = ဝိလုမ္မမာနာ ဝိယ (သီ၊ သျှာ)	
ဝိလုမ္မမာနာ ဝိယဿ (ဣ)	၂၅၀
ဝိဝသာနေ = ဝိဝသနေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၄၂
ဝိဝါဟေသီတိ = ဝိဟာဟေသီတိ (ဣ) ဝိပါဟေသီတိ (သျှာ)	၄၇၆
ဝိသန္ဓော = ဝိသတ္တော (သီ)	၃၉၉
ဝိတိသာရယိမှ = ဝိတိသာရိမှ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၉၉
ဝိမံသိဿာမ တာဝ န”န္တိ = ဇာနိဿာမ နန္တိ (က)	၈၈
ဝိသတိဝဿသဟဿာယုကကာလော = ဒသဝဿ- သဟဿာယုကကာလော (က)	၈၄
ဝုတ္တော = ဝုတ္တေ (သီ၊ ဣ)	၁၁၇
ဝုတ္တကုက္ကုဋေသု = ဋီသု နိဝုတ္တကုက္ကုဋေသု (သျှာ)	၃၉
ဝေဒေ = ဝေဒံ (က)	၁၈၅
ဝေဠု = ဥဠုမ္ပံ (သီ၊ ဣ) ဝေတ္တနုပ္ပန္တံ ကုလံ (သျှာ)	၁၅၄
ဝေါဟရိတု = ကာရိတု (က)	၁၉၃

[ဆ]

သံဃာရိယံ = သဿာဒိယံ (သျှာ)	၃၇၄
သံဃာရေတွာ = သဿာဒေတွာ (သျှာ) သံဃာရေတွာ (ဣ၊ က)	၃၇၄
သံမှိတဘာသိနိန္တိ = သမ္ပိလ္လဘာသိနိန္တိ (သီ၊ ဣ) သံမှိတဟာသိနိန္တိ (က)	၂၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သံဝေဂပ္ပတ္တော = သမ္ဘမပ္ပတ္တော (သီ၊ သျှာ)	၄၃၅
() = (သာဓု သမ္ဘ သဟာယက ဗောဓိသတ္တကထိတမေဝ ကထေသီတိ။) (က)	၃၀၅
သကဋသတမတ္တံ ခေညံ ဝိနန္ဒံ = ပသတမတ္တံ ခေညံ နတ္ထိ (က)	၁၆၉
သကုဏာနဉ္စ = သကုန္တာနဉ္စ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၁၇
သက္ကာ ဝိဋ္ဌေ = ဟတ္ထိဝိဋ္ဌေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၅
သက္ကာရာရဟာ = သက္ကာတာရဟာ (က)	၁၀၅
သင်္ဂရံ = သင်္ဂရာ (က)	၁၁၃
သင်္ဂရတ္တာ = သင်္ဂရတ္တာ (သီ၊ ဣ) သင်္ဂရတ္တာ (သျှာ) သင်္ဂရတ္တာ (က)	၁၁၂-၁၁၃
သင်္ဂရတ္တာ = သင်္ဂရတ္တာယ (သီ၊ ဣ) သင်္ဂရတ္တာယ (သျှာ)	၁၁၃
သစေ ပန သဗ္ဗမ္ဘိ = သဗ္ဗေန သဗ္ဗမ္ဘိ (သီ၊ သျှာ)	၁၇၅
သစ္စံ = သစ္စော (သျှာ၊ က)	၃၁
သစ္စကိရိယာသမကာလမေဝ = သစ္စကိရိယသမနန္တရမေဝ (သျှာ) သစ္စကိရိယာယ အကာလမေဝ (ဣ)	၃၄၁
သမ္ဘရဏသုဝဏ္ဏဝိဇ္ဇာ = သုဝဏ္ဏသတရံသိဝိဇ္ဇာ (သျှာ) သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသမ္ဘရဏဝိဇ္ဇာ (ဣ၊ က)	၄၆၈
သညာပေန္တော = သန္တပေန္တော (သီ)	၁၀၉
သဋ္ဌိ = သဋ္ဌိံ (သီ၊ ဣ)	၁၅၇
သဏ္ဌာတုံ = သန္တာရေတုံ (သျှာ၊ က)	၄၁၇
သတံ = သန္တာနံ (သီ၊ သျှာ)	၂၁၈
သတပ္ပနကော = သတပ္ပနကာ (သီ၊ ဣ)	၁၆
သတသဟဿာနိ စ = သတသဟဿဉ္စ (သီ၊ ဣ)	၅
သတ္တံ = သန္တံ (သီ)	၃၃၈
သတ္တဋ္ဌ = သတ္တ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၁၈
သတ္တဋ္ဌဝဿကာလေ = သတ္တဋ္ဌဝဿိကကာလေ (သျှာ)	၁၂၇
သတ္တဘူမိကော = သတဘူမိကော (က)	၃၂၄
သတ္တာရာဝိမှိ ဝိဿဋ္ဌော = သတ္တာဝိ အမှာကံ သေဋ္ဌော (က)	၁၆၀
သဒ္ဓေါ = မဟာသမုဒ္ဓေါ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၄၅
သဒ္ဓေါ သုယျတိ'မာနုသော = သမုဒ္ဓေါ သုယျတမာနုသော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၄၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သဒ္ဓံ စိတ္တ”န္တိပိ = သဒ္ဓါ ဝိတ္တန္တိပိ (သျှာ)	၁၈
သဒ္ဓါဝိတ္တာတိ = သဒ္ဓါစိတ္တာတိ (သီ၊ဇု၊က)	၁၈
သန္တိ = သန္တကာ (သီ၊ဇု) သန္တိကာ (သျှာ)	၃၃၈
သန္တောတိ = သန္တာတိ (သီ၊က)	၁၈၆
သန္တာဂါရေ = သန္တာဂါရေ (သျှာ) သန္တာဂါရေ (က)	၇၃
သပတ္တိကာ = သပတိကာ (သျှာ၊က)	၄၉၅
သပတ္တိရောသဒုက္ခံ = သပတိဝါသံ (က)	၃၁၆
သဗ္ဗတော ဘာဝေန = ပဗ္ဗတောဘာဝေန (က)	၁၄၄
သဗ္ဗလောကဝိရုဋ္ဌေသိ = သဗ္ဗလောကဝိရုဋ္ဌေသိ (သီ၊ဇု)	၇၁
သဗ္ဗသေနာနီနံ = သဗ္ဗသေနိနံ (သီ) သဗ္ဗသေနီနံ (သျှာ)	
သဗ္ဗသေဏီနံ (ဇု)	၄၂
သဗ္ဗဿဟရဏဒဏ္ဍဉ္စ = သဗ္ဗပဟရဏဒဏ္ဍဉ္စ (က)	၂၀၆
သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တောတိ = သဗ္ဗော လောကော ပရစိတ္တော	
အစိတ္တောတိ (သီ၊ဇု) သဗ္ဗော လောကော ပရစိတ္တေန	
အတိစိတ္တောတိ (သျှာ)	၂၅၄
သဘာ နိကိရဏာနိ စာတိ = သဘာမိကရဏာနိ စာတိ (သျှာ)	၂၂၄
သမဂ္ဂဝါသာ = အဝဂ္ဂဝါသာ (သီ)	၇၈
သမဂ္ဂါနံ ဂစ္ဆန္တာနဗ္ဗိ = ဗျုပ္ပါနံ သမဂ္ဂဝါသံ ဂစ္ဆန္တာနဗ္ဗိ (သျှာ)	၃၄၇
သမဏဂ္ဂတော = သမနဂီတော (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၂၃၃
သမဏဂ္ဂတောတိ = သမနဂီတောတိ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၂၃၄
သမူလ’မုပ္ပတေတိ = သမူလမုပ္ပတေတိ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	
သမူလမုပ္ပတေတိ (က)	၄၆၅
သမေက္ခေယျ = အဝေက္ခေယျ (ဇု၊က)	၆
သမ္ပတ္တိသု ဌိတဿ = သမ္ပတ္တိယုတ္တဿ ဌိတဿ (သီ၊ဇု)	၄၇၃
သရဘင်္ဂမာဏဝေါ ဝိယ စ = ဂင်္ဂမာလော ဝိယ စ (သီ၊သျှာ၊ဇု)	၁၇၅
သဝိညာဏကာဝိညာဏကရတနပူရံ = သဝိညာဏကံ	
အဝိညာဏကံ ဝါ ပန (က)	၁၇၄
သဝိဋ္ဌကော = ဝသိဋ္ဌကော (သီ၊ဇု)	၄၄
သသတ္တာ = မဟန္တာ (သျှာ၊က)	၂၂၃
သဟဿယာဂီနံ = သတသဟဿယာဂီနံ (က)	၆၆-၆၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သဟသိယာ = သဟသိယော (သီ၊ ဣ၊ က)	၁၇၆
သဟာယမတ္တေ စ = သဟာယမိတ္တေ စ (သျှ၊ က)	၇၇
သဟာယမတ္တေတိ = သဟာယမိတ္တေတိ (သျှ၊ က)	၇၇
သဟိတာ = သဟိတေ (ဣ)	၃၄၆
သာဏသာဋကံ = သနသာဋကံ (သီ၊ ဣ)	၂၅၁
သာဒု ခုဒ္ဒရသူပမော = မခုဒ္ဒရသူပမာ (သီ၊ သျှ၊ က)	၂၂၂
သာမဂ္ဂိမေဝ = သာမဂျမေဝ (သျှ၊ က)	၂၁၁
သာရာဏိယံ = သာရဏိယံ (က)	၉၉
သාරိတ္တိဉ္စ = သာရိတ္တိ နာမ ပကရဏံ (က)	၁၈၆
သိက္ခိတသိပ္ပေ = သိက္ခိတသိက္ခိတေ (ဣ၊ က)	၁၃၄
သိနေရုဥဗ္ဗာဟနကဝါတော = သိနေရုံ ဥပ္ပါဋနကဝါတော (သီ၊ ဣ)	
သိနေရုဥပ္ပါဋိတဝါတော (သျှ၊ က)	၃၃၃
သိရိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ = သိရိမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (သီ၊ ဣ)	
သိရိမေဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (သျှ၊ က)	၄၁၃
သိရိမန္တပဉ္စော = သိရိမန္တပဉ္စော (သီ၊ ဣ၊ က) သိရိမေဏ္ဍပဉ္စော (သျှ၊ က)	၄၁၃
သိလောကေ = ပိလောတိကေ (သီ၊ ဣ) သိလောကေန (က)	၃၆၆
သိဝိဇာတကေ = သောဝိရဇာတကေ (သီ၊ ဣ)	
သိဝိရာဇဇာတကေ (သျှ၊ က) အာဒိတ္တဇာတကေ (?)	၄၀၂
သုခံ ဘဝေယျ = ဘဝေယျ ဝဇ္ဇေယျ (ဣ၊ က)	၁၁၅
သုခမဒမတ္တတာယာတိ = သုခမဒမတ္တာယာတိ (သျှ၊ ဣ၊ က)	၄၃၉
သုဂတိဉ္စ ဒုဂတိဉ္စ = သုဂတိ စ ဒုဂတိ စ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၁၄
သုတပရိယတ္တိံ = သုတပရိယတ္တိနံ (က)	၇၅
သုတိတ္တာ = တိတ္တာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၇၃
သုဒိန္နံ = သုဒဏံ (သီ)	၄၀၂
သုဒိဝသေန ဝတမ္ပိ = သုဒိဝသော ဝတမ္ပိ (သျှ၊ က)	၂၀၉
သုန္ဒရဒဿနေ = သုန္ဒရဒဿနေန သမဂ္ဂိ (က)	၁၀၈
သုပနေန = သုပိနေန (သီ၊ သျှ၊ က)	၈၄
သုပ္ပဋိမုတ္တကမ္မူတိ = သုပ္ပဋိမုတ္တကမ္မူတိ (က)	၁၈
သုမနာ ဘဝန္တ၊ တုဿန္တ၊ = သောမနဿာ ဘဝန္တ၊	
ဒေါမနဿံ ဝိနဿန္တ၊ (သျှ၊ က)	၃၁၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သုဗ္ဗမူတိ = သုဗ္ဗမူတိ (သီ) သုဗ္ဗမူတိ (ဣ)	၂၀
သုဗ္ဗမူတိ = သုဗ္ဗမူတိ (သျှာ)	၁၈
သုရုစိနောတိ = ရုစိနောတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၂၀
သုလဒ္ဓလာဘော = သုလဒ္ဓလာဘာ (သီ၊ ဣ)	၃၉၅
သုဝဏ္ဏရဇတဘာဇနံ = သုဝဏ္ဏရဇတံ ဘောဇနံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၇၃
သုဝဏ္ဏရဇတဝိဓိဓမ္မကဝိကာ = သုဝဏ္ဏရဇတဝိဓိဓမ္မကဝိတာ (သျှာ)	၃၅၃
သုဝဏ္ဏရသဝဏ္ဏေန = သုဝဏ္ဏသရကေန (သျှာ)	၃၇၉
သုသမာဂတေ = သုသမာဂတော (က)	၃၄၄
သုဟဒေါ = သုဟဒယော (က)	၇၈
သုရိယုဂ္ဂမနံ = သုရိယသုဂ္ဂမနံ (သျှာ၊ ဣ)	၂၄၂
သုရိယုဂ္ဂမနံ ပဘိတိ = သုရိယသုဂ္ဂမနံ ပတိတိ (သျှာ)	၂၄၃
သေက္ခကုလေဟိ ဝါ = သကျကုလေဟိ ဝါ (ဣ၊ က)	၁၄၇
သေဘန္တတ္ထေန = သေဘန္တတ္ထေ (က)	၁၃၈
သေဝိယမာနော = သေဝမာနော (သျှာ)	၄၃၈
သေသဗြာဟ္မဏာနံ = တေသံ ဗြာဟ္မဏာနံ (သီ၊ ဣ)	၃၈၇
သော = ယော (သီ၊ ဣ)	၁၁
သောကဒုက္ခေန = သကဒုက္ခေန (သီ၊ သျှာ)	၁၃၀
သောဏ္ဍာယူဒကမာဟတွာ = သောဏ္ဍာယူဒကမာဟိတွာ (သျှာ၊ က)	၉၄
သောဗ္ဗ'မိမံ = သောဗ္ဗမိ အဟံ (က)	၂၄၈
သွာသုတိ သော = ယုသုတိ ယော (သီ)	၄၇၃
သွာဟံ = သစာဟံ (သျှာ၊ က)	၃၄၁
သ္မေဟေ စ = ဝ (သီ၊ ဣ)	၁၁

[ဟ]

ဟဉ္စတိတိ = ဟညတိတိ (သီ၊ သျှာ)	၁၀၄
ဟတ္ထပါဒန္တိ = ဟတ္ထပါဒေတိ (က)	၁၅၈
ဟတ္ထပါသဉ္ဇေဝ = ဟတ္ထပဿဉ္ဇေဝ (သီ၊ ဣ) ဟတ္ထဝသဉ္ဇေဝ (သျှာ)	၄၂၁
ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ = ဟတ္ထပါသဋ္ဌာနေ (သီ၊ သျှာ)	၈
ဟတ္ထေ = ဟတ္ထသဟဿာနိ (သီ၊ ဣ)	၃၁၈
ဟနိတု'န္တိ = ဟနိတုန္တိ (သီ၊ ဣ)	၁၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဟ]

ဟနေယျာရိသကံ = ဟနေယျ ဝိသကံ (သီ) ဟနေယျ ဝိသကံ (သျှာ)	၃၅၄
ဟန္တာနာတိ = ဟူတုနာတိ (သီ) ဟိတုနာတိ (သျှာ)	၅၈
ဟရိတဗ္ဗပညဿ နစ္စံ စလဗုဒ္ဓိနော = သံဟရိတဗ္ဗပညဿ အနိစ္စလဗုဒ္ဓိနော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၄၃၀
ဟာယတေဝ တဝ ဝဏ္ဏော = ဟာယတေ ဝတ တေ ဝဏ္ဏော (သီ) ဟာယတေဝ တတော ဝဏ္ဏော (သျှာ၊ ဣ)	၁၁၀
ဟာသဘာသဝိလာသေဟိ = ဟာဝဘာဝလီလာဝိလာသေဟိ (သီ) ဟာသဘာသလီလာဝိလာသေဟိ (ဣ)	၄၈၇
ဟိံသယံ = ဟိံသာယ (ဣ၊ က)	၇၁
ဟိံသိတာ = ဟိံသန္တော (သျှာ)	၁၂၃
ဟိတတ္ထာယ = ဟိတသုခါယ (က)	၂၃၀
ဟေမဝန္တကာ = ဟေမဝတကာ (သီ၊ ဣ)	၄၈၁
ဟောတိ = ဟောန္တိ (သီ၊ သျှာ)	၃၂၂

ဇာတကဋကထာယ စတုတ္ထဘာဂေ

ဂါထာသုဒ္ဓိ

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အင်္ဂုတ္တိံ ဒိသ္မာ သမ္ပန္နံ	၂၃၉	အတ္ထာယ ဝတ မေ အဇ္ဇေ	၃၇၄
အက္ခောဓနော နိစ္စပသန္တစိတ္တော	၂၇၄	အတ္ထိ ခေါ မြာဟ္မဏာ ဒေဝ	၃၆၈
အဓေတ္တဗန္ဓု အမမော		အထ တံ ပတိကောလဗ္ဗ	၄၃၄
နိရာသော	၃၀၂	အထာဂမာ သလိလံ	
အဂ္ဂိဝ တိဏကဋ္ဌသ္မိ	၂၆	သီဃသောတံ	၄၄၃
အဂ္ဂေ စ ဆေတွာ မဇ္ဈေ စ	၁၅၈	အထာ'ပရော ပဋိနန္ဒိတ္ထ	၄၃၅
အင်္ဂါရာနံ ဇလိတံ	၁၂၁	အထု'ဋ္ဌဟိ သတ္တဝါဟော	၃၅၂
အသသ္မိ ကောဇ္ဇာဝ ယထာ		အထေ'တ္ထ ဣသိ မာဂန္တိ	၄၇၅
ဟိမစူယေ	၄၈၈	အထောပိ မေ အမဇ္ဈေသု	၄၂၉
အစိန္တိတမ္ပိ ဘဝတိ	၂၇၀	အထောပိ ဝါဏိဇာ ဖိတာ	၁၃၇
အစ္စေန္တိ ကာလာ တရယန္တိ		အထောမေ သာဒိသိ ဘရိယာ	၄၂၉
ရတ္တိယော	၄၉၂	အဒဏ္ဍာဝစရံ မဂ္ဂံ	၃၆၀
အစ္ဆာ သဝန္တိ ဂိရိဝနနဒိယော	၂၈၆	အဒဏ္ဍိယံ ဒဏ္ဍယတိ	၁၉၃
အစ္စေရရူပံ ဝတ ယာဒိသဉ္စ	၄၅၅	အဒ္ဓါ ပဇာနာမိ အဟမ္ပိ တေ	၂၇၃
အဇာတပက္ခာ တရုဏာ	၂၇၉	အဒ္ဓါ ရုရု အညတရော	
အဇာ ယထာ ဝေဠုရမ္ပသ္မိ		သတံ သော	၂၆၁
ဗဒ္ဓါ	၂၅၂	အဒ္ဓါ ဟဝေ ဘိက္ခု မုဟုတ္တကေန	၃၈၆
အဇ္ဈာယကံ သဗ္ဗသမန္တဝေဒံ	၃၀၈	အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ	
အညမ္ပိ လေဏံ ပရိယေသ	၃၄၄	သပညာ	၄၅၆၊ ၄၇၁
အညေ နေဿ ကာမာ ဟိ	၃၆၅	အဒ္ဓါ ဟိ တာတ သတ'မေသ	
အညေပိ တတ္ထ သကုဏာ	၂၈၀	ဓမ္မော	၂၉၃
အဋ္ဌ တေ ဘာသိတာ ဂါထာ	၁၇၆	အဒ္ဓါ ဟိ ဒုဗ္ဗိဿသ'-	
အတိစိရံ နိဝါသေန	၂၁၇	မေတ'မာဟု	၄၆၄-၅
အတိပတတိ ဝယော ခဏော		အဒ္ဓါ ဟိ သစ္စံ ဝစနံ	
တထေဝ	၁၁၃	တဝေတံ	၃၉၉၊ ၄၈၂
အတိသရော ပစ္စသရော	၆	အဒ္ဓါ ဟိ သစ္စံ ဝစနံ တဝေဒံ	၃၃၉

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အဓမ္မယာနံ ဒဠမာရဟိတွာ	၁၀၂	အဝိ နန'ဟံ မရိယံ	၂၈၅
အဓိစ္စ ဝေဒေ ပရိယေသ ဝိတ္တံ	၄၈၂	အဝိ ဘီရုကေ အဝိ	
အဓိစ္စ ဝေဒေ သာဝိတ္တံ	၁၈၅	ဇိဝိတုကာမိကေ	၂၈၅
အန္တံ တဝေဒံ ပကတံ ယသဿိဉဂဝ		အဝိ သု ဝါဏီဇာ ကော	၃၅၁
အန္တံ မမေဒံ ပကတံ ပြာဟူဏာနံ ဉဂဝ		အပေတာ တေ စ မြဟ္မညာဉ္ဇ	၂-၅
အနယံ နယတိ ဒုဗ္ဗေဓော	၂၄၁	အပ္ပသ္မေကေ ပဝေစ္ဆန္တိ	၆၆
အနရိယကမ္မမောက္ခန္တံ	၅၆	အပ္ပဿာဒါ ဒုခါ ကာမာ	၁၂၀
အနလာ မုဒုသမ္ဘာသာ	၄၇၅	အပ္ပေါသုက္ကော တာတ တုဝံ	
အနာဂတံ ပဋိကယိရာထ ကိစ္စံ	၁၆၇	နိဿိဒ	၂၉၃
အနာနုတပ္ပါနိဟိယေကရောန္တိ	၄၅၄	အပ္ပေါသုက္ကော ဒါနိ တုဝံ	
အနိသမ္ပ ကတံ ကမ္မံ	၄၅၃	ကပေါတ	၃၂၉
အနုကမ္မသီ နာဂကုလံ ဇနိန္ဒ	၄၆၆	အပ္ပေါ ဟုတွာ ဗဟု ဟောတိ	၁၁
အနုဇ္ဈဂါမီ ဥရဂါ ဒုဇိဝ	၃၃၀	အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ	၆၂၈၇
အနုသာသဿိ မံ ယက္ခ	၁၁၂	အဘဝေ နန္ဒတိ တဿ	၁၉၈
အနုပလိက္ကော မမ အဿမမ္ပိ	၃၃၂	အဘိဇာတော နာဂေါ ကာမံ	၂၃၃
အနေကတာလေ နရကေ	၁၉၅	အဘိဇ္ဇမာနေ ဝါရိသ္မိ	၄၇၅
အနေဓော ဓူမကေတူဝ	၂၆	အဘိတ္ထရေထ ကလျာဏေ	၄၉၅
အန္တောပိ သော ဟောတိ		အဘိဓာဝထ ဘဒ္ဒန္တေ	၁၂၅
ပသန္တစိက္ကော	၂၁၇	အဗ္ဘုတော ဝတ လောကသ္မိ	၃၅၅
အန္တဉ္စ ပါနဉ္စ ဒဒါတိ သဒ္ဓေါ	၇၇	အဗ္ဘောကာသသယော ဇန္တု	၄၀၀
အန္တေန ပါနေန ပသန္တစိက္ကော	၄၀၀	အမိတ္တေ တဿ ဘဇတိ	၁၉၈
အပစန္ဒာပိ ဒိစ္ဆန္တိ	၆၄	အမ္မာ စ သာလာ တိလကာ	
အပစိနေထေဝ ကာမာနံ	၁၇၄	စ ဇမ္ဗုယော	၄၆၉
အပဒေန ပဒံ ယာတိ	၄၂၆	အယံ ပုရေ လုဒ္ဓမကာသိ ကမ္မံ	၄၈၄
အပရာဓကော ဒူသကာ		အယံ မိဂေါ ကိစ္ဆဂတဿ မယံ	၂၇၄
ဟေဋ္ဌကာ စ	၄၉၉	အယံ သော လုဒ္ဓကော ဇတိ	၄၁၇
အပရာဓကေ ဒူသကေ		အယဉ္စ တေ ရာဇပုတ္တိ	၃၂၃
ဟေဋ္ဌကေ စ	၄၉၉	အရညံ ဥဉ္ဇာယ ဂတာ	၄၃၆
အဝိ စေ မညတိ ပေါသော	၂၁၇၊	အရညေ ကုဋိကံ ကတွာ	၃၆၅
	၂၂၆၊ ၂၆၂	အရာနံ စက္ကနာဘိနံ	၂၁၀

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[အ]

အလက္ခမာလီ တိပုကဏ္ဍဝိဒ္ဓေါ ၃၀၉

အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ ၆၀

အလဒ္ဓါ ဝိတ္တံ တပ္ပတိ ၁၇၈

အလသော ဂိဟိ ကာမဘောဂီ

န သာဓု ၄၅၃

အလ္လာယတေ အယံ ရုက္ခော ၃၅၁

အဝဇီ ဗြာဟ္မဏော ကာမေ ၄၉၀

အသာရေ သာရယောဂဉ္စ ၄၃၀

အသိစမ္ပံ ဂဟေတွာန ၁၈၅၊ ၃၆၄

အသီ ယထာ သုနိသိတော ၁၂၀

အဿံ ဂဝံ ရဇတံ ဇာတရူပံ ၃၀၇

အဟံ စ သာရိပုတ္တော စ ၃၁၄

အဟံ တံ တာတ ယာစာမိ ၁၂၄

အဟံ ပုရေ ဂိဗ္ဗိဂတော

ကပေါတိယာ ၃၂၉

အဟံ ပုရေ သဂ္ဂဂတော ရမာမိ ၃၅၇

အဟံ ရဋ္ဌေ ဝိစရန္တော ၂၂၇

အဟန္တ အင်္ဂေါလကံ-

မောစိနာမိ ၄၄၂

အဟန္တ ခေါ အဂ္ဃု စန္ဒနန္တ ၄၄၃

အဟန္တ သာလဿ သုပုပ္ဖိတဿ ၄၄၂

အဟန္တိဒံ ကုရဝကံ မောစိနာမိ ၄၄၂

အဟမေဝ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသိ

ဗာလော ၂၄၈

အဟမ္ပိ သမ္ပ ဘုဇ္ဇာမိ ၇၁

အဟာသိ မေ အမ္ပဗလာနိ ပုဗ္ဗေ ၂၀၄

အဟု ကုမာရီ တတ္ထေဝ ၄၇၃

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[အာ]

အာဂစ္ဆါ ဒေါဝါရိကာ

ခဂ္ဂဗန္ဓာ ၄၅၀၊ ၄၅၄

အာဂမာ စေဝ ဟတ္ထတ္ထံ ၄၂၁

အာဂမေဟိ မဟာရာဇ ၂၅၉

အာစရိယဘရိယံ သမိ ၁၈၅

အာစရိယမနုသတ္တာရံ ၁၇၉

အာစရိယော မေသိ ပိတာ

စ မယံ ၃၁၃

အာဒါယ ပတ္တိ ၂၇၂

ပရဝိရိယဿာတံ ၂၇၂

အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တံ ၁၂၊ ၈၇

အာမိသံ ဝါ ခနံ ဝါပိ ၅၇

အာယန္တ၊ ဒေါဝါရိကာ ခဂ္ဂဗန္ဓာ ၄၄၉

အာယံ န ဝဏ္ဏံ န သုခံ ဗလံ န ၄၀၆

အာယု စ ဝဏ္ဏော စ

မနုဿလောကေ ၁၁၀

အာယုဉ္စ နော ဝဿသဟဿံ

လုဒ္ဓ ၄၄၃

အာယုဉ္စ ဝေါ ကိဝတကော

န သမ္ပ ၄၄၃

အာစရိယော ဗြာဟ္မဏော မယံ ၃၇၂

အာရညိကဿ ဣသိနော ၃၇၂

အာရာ ဒူရေ နယိမေ ကဒါစိ အတ္ထိ ၃၅

အာလောပသာဟသာကာရာ ၁၁

အာဝဋ္ဋနီ မဟာမာယာ ၄၇၅

အာဝါသိကော ဟောတု

မဟာဝိဟာရေ ၃၀၉

အာဝေလ္လိတံ ပိဋိတော

ဥတ္တမင်္ဂ ၃၈၄-၅

အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ ၃၉၆၊ ၄၈၁

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[အာ]

အာသဝေါ တာတ လောကသ္မိံ ၂၂၂

အာသီဝိသာ ကုပိတာ

ဥဂ္ဂတေဇာ ၅၀၀

အာသီဝိသာ ကုပိတာယံ ခုံသန္တိ ၅၀၀

အာသီဝိသော တာတ

ပဟူတတေဇာ ၃၂

အာသီသေထေဝ ပုရိသော ၂၆၉

အာဟညန္တ၊ ဘေရိမုဒိဂံသင်္ခေ ၃၉၅

[ဣ]

ဣဃံ အာဂစ္ဆတော'ရေန ၄၇၄

ဣစ္ဆေတေ သောဠသာကာရာဇဂ-၉

ဣစ္ဆေဝံ ဖန္ဒနော ဣဿံ ၂၁၁

ဣတိ ဖန္ဒနရုက္ခောပိ ၂၁၀

ဣတ္ထိယော ဇီဝလောကသ္မိံ ၃၂၂

ဣတ္ထိယော တာတ လောကသ္မိံ ၂၂၃

ဣဒံ ဝတွာန မာတင်္ဂေါ ၃၀၃

ဣဒံ ဝတွာ မဟာရာဇာ ၄၉၁

ဣဒဉ္စ မယံ ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍိ ၃၀၇

ဣဒဉ္စ မေ ဇာတရူပံ ပဟူတံ ၄၇၁

ဣဒဉ္စ သုတွာန အမာနုသာနံ ၄၄၅

ဣဒဉ္စ သုတွာ ဝစနံ အဓမ္မော ၁၀၄

ဣဒမ္ပိ ပါနီယံ သီတံ ၄၃၆

ဣဓ သစ္စန္ဓ ဓမ္မော စ ၄၃၇

ဣဓ'န္တပါနံ သယနာသနဉ္စ ၁၉

ဣဓာဂမာ သမဏော ဒုမ္မဝါသီ ၃၀၄

ဣဓေဝ ဟံသ နိပတ ၂၁၄

ဣဓေဝါဟံ ဝသိဿာမိ ၃၄၄

ဣမံ ဇမ္ပံ နေကတိကံ ၄၂

ဣမံ မယံ ဟဒယသောကံ ၂၀၄

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[ဣ-ဤ]

ဣမဿ ဒဏ္ဍဉ္စ ဝဓဉ္စ ဒတွာ ၂၀၅

ဣမ'ဿုဒံ ယန္တိ ဒိသောဒိသံ ပုရေ၃၄၆

ဣမာ စ တေ ပေါက္ခရညော

သမန္တတော ၄၆၉

ဣမာ တာ ပေါက္ခရဏီ ရမ္မာ ၃၅၉

ဣမာနိ တာနိ ခေတ္တာနိ ၃၅၉

ဣမိနာဝ တံ ဝယဿာ ၁၁၀

ဣမေ န ဒေဝါ န ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တာ ၂၅၂

ဣမေဟိ အဋ္ဌိဟိ တမဂ္ဂပုဂ္ဂလံ ၁၆၁

ဣသိဉ္စ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ ၃၇၂

ဣသိ စ ခတ္တိယံ ဒိသွာ ၄၇၅

ဣသိနံ ဟိ သာ

သဗ္ဗသမာဂတာနံ ၃၀၉

ဣဿရာနံ အဓိပတိနံ ၂၂၃

ဣဿဿ ဥပက္ခန္ဓမ္မာ ၂၁၀

ဣဿာသိနော ကတဟတ္ထာပိ

ဝိရာ ၄၉၀

ဣဿော ဝနာနိ စရသိ ၂၀၉

ဤဒိသံ မေ ဣဏဒါနံ ၂၀၀

[ဥ]

ဥက္ကာ စိလာစာ ဗန္ဓန္တိ ဒီပေ ၂၉၀

ဥဠေဟိ အဗ္ဗ ကိ' သေသိ ၉၅

ဥဠေဟိ ကဏှ ကိ' သေသိ ၈၄

ဥဠေဟိ သဗ္ဗ တရမာနော ၄၃၅

ဥဒရံ နူန အညေသံ ၂၇၉

ဥဒယောဟမသ္မိ ကလျာဏိ ၁၁၂

ဥဒ္ဓဂ္ဂရာဇီ မိဂရာဇာ ၃၄၄

ဥပပန္နောပိ စေ ဟောတိ ၄၃၀

ဥပနိယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု ၃၉၀

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[ဥ]

ဥပနိယတိဒံ မညေ	၂၈၃
ဥပရိဝိသာလာ ဒုပ္ပုရာ	၄
ဥပဟစ္စ မနံ မဇ္ဈော	၃၉၀
ဥပ္ပဇ္ဇိ မေ န မုစ္ဆိတ္ထ	၂၅
ဥပ္ပဇ္ဇေ မေ န မုစ္ဆေယျ	၂၄
ဥဘော ကုမာရာ ပဗ္ဗဇိတာ	၁၂၅
ဥဘောသု တိရေသု မယံ	
တဒါ ဌိတာ	၄၄၃
ဥဗ္ဗုဇ္ဇန္တိ နိမုဇ္ဇန္တိ	၁၄၂
ဥသဘော အဟူ ဗလဝါ	
ဂါမိကဿ	၃၃၀
ဥဿာဝေါဝ တိဏဂ္ဂမ္ပိ	၁၂၄
ဥဿာဟိတော ဇဋ္ဌိလေန	၃၄၈

[ဇ]

ဧကံ တေ ယာစမာနဿ	၄၀၅
ဧကေ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တိ	၃၆၈
ဧကာ နိဿိန္တာ သုစိ သညတူရု	၁၀၇
ဧကော အရညေ ဝိဟရသိ	၃၇၂
ဧကော စ တတ္ထ သကုဏော	၂၇၇
ဧကောဝ ဣန္ဒြော အသုရေ	
ဇိနာတိ	၃၄၇
ဧတံ မေ ဥပမံ ကတွာ	၄၃၀
ဧတံ ဟနထ ဗန္ဓထ	၄၃၆
ဧတဒရိယဿ ကလျာဏံ	၄၂၆
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ သိဝယော	၄၁၂
ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ	၁၀၁
	၁၄၂၄၀-၂
ဧတသ္မိံ ဝနသဏ္ဍာသ္မိံ	၂၅၈
ဧတာဒိသံ အာဝသ ရာဇသေဋ္ဌ	၄၇၁

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[ဇ]

ဧတာဒိသံ ဒုမ္ပတိနာ	၄၁
ဧတာဒိသံ မြာဟ္မဏ	
ဒိသွာန ယက္ခံ	၁၉
ဧတာနိ ခေါသောတ္ထာနာနိ	
လောကေ	
ဧတာသု ဝေ ဇာယရေ	၇၉
သုတ္တမာသု	၅၃
ဧတေ ခေါ မြာဟ္မဏာ ဝိဓုရ	၃၆၈
ဧတေ ဘုတွာ စ ပိဝိတွာ စ	၄၂၇
ဧတေ ဘုတွာ ပိဝိတွာ စ	၂၇၈
ဧတေ ဘုတွာ ဝိဝိတွာ စ	၄၉၀
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန	၃၁၉၊ ၃၂၀
ဧတေ ယူထာ ပတိယန္တိ	၄၁၅
ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ	၄၂၅၊ ၄၂၇
ဧတေ ဟနထ ဗန္ဓထ	၃၅၄
ဧတေ ဟိ ဒါတုမရဟန္တိ	၃၇၃
ဧတ္ထေဝ တေ နိဟတာ	
ဟိနဝါဒါ	၃၃၈
ဧထ လက္ခဏ သီတာ စ	၁၂၈
ဧဒိသာ တေ မိဂါ ဒေဝ	၄၂၂
ဧရဏ္ဍာ ပုစိမန္တာ ဝါ	၂၀၅
ဧဝံ အာနန္ဒိတော ဟောတု	၄၂၀
ဧဝံ ကရောန္တိ သပ္ပညာ	၈၈
ဧဝံ စိတ္တံ ဥဒပါဒိ	၁၅၈
ဧဝံ စေ ကဏ္ဍ ဇာနာသိ	၈၆
ဧဝံ စေ နော ဝိဟရတံ	၂၁၈
ဧဝံ စေ ယာစမာနာနံ	၂၁၈
ဧဝံ မန္တဿ ပေါသဿ	၂၆
ဧဝံ မေ ပေက္ခမာနဿ	၁၁၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဇ]		[ဏ]	
ဇဝံ လုဒ္ဓက နန္ဒဿု	၄၁၉၊ ၄၂၀	ကဏှော ဝတာယံ ပုရိသော	၉
ဇဝံ သတံ ဟောတိ		ကတညှိမ္မိ စ ပေါသမ္ပိ	၄၁
သမေစ္စ ရာဇေ	၁၀၀	ကတမံ ဒိသံ အဂမာ	
ဇေမ္ပ'ဟံ န ဝန္တိ တဿ ပါဒေ	၃၃၂	ဘူရိပညော	၃၀၄
ဇေမာဒိနဝံ ဥတွာ	၃၅၄	ကထံကရော ကိန္တိကရော	
ဇေမေဝ မနုဿာနံ	၂၁၁	ကိ'မာစရံ	၃၃၉
ဇေမေဝ မနုဿေသု	၃၀၃	ကထံ တံ ပမောက္ခော အာသိ	၄၂၀
ဇေါယံ ဘရတော အာဟ	၁၂၀	ကထံ ဘော မြာဟ္မဏော	
ဇေသ ပါပစရော ပေါသော	၂၅၉	ဟောတိ	၃၀၀
ဇော ခေါ ပမဒါ ဒေဝ	၄၇၄	ကထံ နွ'ယံ ဗလဝိရိယူပပန္နော	၄၆၂
ဇဟိ တံ ပဋိနေဿာမိ	၁၉၆	ကထံ သော မြာဟ္မဏော	
ဇဟိ'မံ ရထမာရယု	၃၅၆	ဟောတိ	၃၀၁
[ဍ]		ကမဏ္ဍလံ ဂဟေတွာန	၃၆၂
ဍကိက္ကန္တရပရိခံ	၁၀၇	ကမ္ပံ သမေက္ခေ ဝိပုလံ စ	
ဍုဇေန္တု ဝါလပါသာနိ	၂၇၇	ဘောဂံ	၄
ဍဒါတသိင်္ဂါ သုစိဝါလာ	၄၂၁	ကရဏီယာနိ မိတ္တာနိ	၂၉၅
ဍသိဒိ မေ ဒုက္ခံ ဟဒယံ	၂၀၃	ကရောမိ တေ သေနက ဧတမတ္ထိ	၂၉၄
ဍဟာယ မံ ဉ္ဇတိဂဏာ	၄၂၅	ကသန္တိ ဝပန္တိ တေ ဇနာ	၁၆၂
[ဏ]		ကသိဏာ ပထဝီ ခနဿ ပူရာ	၁၁၃
ကစ္စိ တေ ဗဟဝေါ ပုတ္တာ	၄၂၉	ကသိဝါဏိဇ္ဇံ ကာရေန္တိ	၃၆၄
ကစ္စိ တေ သာဒိသိ ဘရိယာ	၄၂၉	ကသိဝါဏိဇ္ဇော ဣဏဒါနံ	၄၂၃
ကစ္စိန္တု ဘောတော ကုသလံ	၄၂၉	ကဿေ'သော သဒ္ဓေါ	
ကစ္စိ ဘောတော အမစ္စေသု	၄၂၉	ကော ဝါ သော	၄၇၄
ကဋ္ဌကံ ဟိ သမ္မာဓံ		ကာ တံ သုဒ္ဓေဟိ ဝတ္ထေဟိ	၁၅၆
သုကိစ္ဆံ ပတ္တော	၄၅၄	ကာနိ ကမ္မာနိ ကုဗ္ဗာနံ	၁၉၀-၉
ကဋ္ဌသ္မိ မတ္တမာနသ္မိ	၂၆	ကာ န တေ သာ မဟာနာဂ	၉၄
ကဏှော ကဏှော စ		ကာ န ဝိဇ္ဇုရိဝါဘာသိ	၄၆၁
သောရော စ	၁၀၄	ကာမံ အဟံ ဇာနပဒါ စ သဗ္ဗေ	၂၇၄
		ကာမံ ကာမယမာနဿ	၁၇၃
		ကာမံ ဇနပဒေါ မာ'သိ	၂၆၂

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[က]	
ကာမာ ဝါ ကာမသညာ ဝါ	၄၇၃
ကာမာ'ဟံ ဗဒ္ဓိသံ မြူမိ	၁၉၆
ကာမေသု ဝေ ဟညရေ	
ဗဇ္ဈရေ စ	၃၁၂
ကာယော ပရဘောဇနန္တိ	
ဥတွာ	၁၁၄
ကာရယန္တာ နဂရာနိ	၁၅၇
ကာလဉ္စ ဥတွာန ဝာထာဝိဓဿ	၂၂၆
ကာလိင်္ဂဘာရဒွါဇော	၂၃၅
ကာလိင်္ဂေါ ဘာရဒွါဇော စ	၂၃၃
ကာလိင်္ဂေါ ရာဇော ကာလိင်္ဂ	၂၃၅
ကာသိကာနိ စ ဝတ္ထာနိ	၃၅၂
ကိင်္ဂကိကာယော ဂဟေတွာ	၃၆၂
ကိံ တေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုတ္တိ	၂၅
ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန	
မြဟ္မစရိယံ	၅၁
ကိံ တံ န တတ္ထေဝ တဒါ	
အဟောသိ	၂၇၁
ကိံ န ကောဓေ ဝါ ဒေါသေ ဝါ	၁၁
ကိံ န တေ အကရံ ဒီရော	၂၄၁
ကိံ န တေ အကရံ ဗာလော	၂၄၁
ကိန္နု ဥဗ္ဗတ္တရူပေါ	၈၅၊ ၄၃၄
ကိန္နု ဘေ'မေ မိဂါ ဟောန္တိ	၄၁၈
ကိန္နု တျာယံ ဒိဇော ဟောတိ	၄၂၇
ကိံ န တံ ဗဒ္ဓိသံ မြူသိ	၁၉၆
ကိန္နု ရုရ ဂရဟသိ မိဂါနိ	၂၆၀
ကိန္နု ဝိသံ ပပါတော ဝါ	၂၂၂
ကိန္နု'ဓ ဒေဝ တဝ'မတ္ထိ	
ဘောဂါ	၄၅၂
ကိမ္မုရိသသေဝိတေ ဂန္ဓမာဒနေ	၂၈၇

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[က]	
ကိမေဝ'ဟံ တုဏှိလမနုပုစ္ဆိံ	၂၅၀
ကိံ သု န ရော ဇပ္ပမဓိစ္စ ကာလေ	၇၅
ကိံ သူဓ ဘိတာ ဇနတာ	
အနေကာ	၁၁၁
ကိသော စ ပဏ္ဍူ စ အဟံ	
ဘဒန္တေ	၃၃၀
ကိသော ဝိဝဇ္ဇော ဘဝတိ	၁၂၉
ကိဒိသံ တေ ဣဏဒါနံ	၂၇၉
ကိဒိသာ တေ မိဂါ လုဒ္ဓ	၄၂၁
ကိဒိသာနိ'ဿ ပတ္တာနိ	၂၀၉
ကိဝစိရံ န မေ ယက္ခ	၆
ကုဋ္ဌာရိဟတ္ထော ပုရိသော	၂၀၉
ကုတော န အာဂစ္ဆသိ ဒုဗ္ဗဝါသိ	၃၈၀
ကုမ္ဘိလကာ သကုဏကာ	၃၄၇
ကုရုကန္တာ ပယာတာနံ	၁၄၂-၅
ကုသလံ စေဝ မေ ဟံသ	၄၂၉
ကုဋ္ဌဝေဒီ ပုရေ အာသိ	၁၇၈
ကေန ရာမပ္ပဘာဝေန	၁၂၉
ကေန သံဝရ ဝတ္ထေန	၁၃၆
ကေနာ'နသိဋ္ဌော ဣဓ	
မာဂတောသိ	၄၀၄
ကေနေ'သ ယညော ဝိပုလော	
မဟဋ္ဌတော	၆၇
ကောဉ္ဇာ မယူရာ ဒိဝိယာ	
စ ဟံသာ	၄၆၉
ကောစိဒေဝ သုဝဏ္ဏကာယုရာ	၉၂
ကောဋ္ဌံ န တတ္ထ ပူရေသိ	၂၇၉
ကော တံ ဟိံသတိ ဟေဋ္ဌေတိ	၄၄၉
ကောဒဏ္ဍကာနိ ဂဏ္ဍထ	၄၃၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[က]		[ဂ-ဃ]	
ကော နိမိတ္တံ န ဒဒေယျ		ဂိရိံ နခေန ခဏသိ	၃၈၃
ယာစိတော	၄၁၂	ဂယုဉ္ဇ တဿ အက္ခာတိ	၁၉၉
ကော နုခွေတ္တဥပါယောသော	၄၇၃	ဂယုဉ္ဇ တဿ နက္ခာတိ	၁၉၈
ကော နမ္မာကံ ဣမ သတ္တု	၃၄၄	ဂေါဋ္ဌံ မဇ္ဇံ ကိရာဋ္ဌ	၂၂၃
ကော နမ္မေဝ ဂတာ သဗ္ဗေ	၄၃၅	သဗ္ဗေ ပထေ ဗြာဟ္မဏ	
ကောယံ အနရိယော ဒေဝေါ	၉၅	ကောဘိက္ခု	၂၀
က္ခေတ္တ ဂတာ			
ဥပဇောတိယော စ	၃၈၃	[ဝ]	
[ခ]		စဏ္ဍာလပုတ္တော မမ သမ္ပဒါသိ ၂၀၅	
ခဏန္တာလုကလမ္ဗာနိ	၃၇၂	စဏ္ဍာလာဟုမ္ပ အဝန္တိသု	၃၉၇
ခတ္တိယဿ ဝစော သုတွာ	၄၇၆	စတုတ္ထံ သမစိန္တေသုံ	၃၅၂
ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ	၂၀၅၊	စတုဒ္ဓါရမိဒံ နဂရံ	၄
	၃၀၂	စတုရဂိရိနိံ သေနံ သုဘိသရူပံ	၄၉၈
ခတ္တိယော စ ဣသိံ ဒိသ္မာ	၄၇၅-၆	စတုရော ဇနာ ပေါတ္ထက-	
ခတ္တိယော ဇာတိသမ္ပန္နော	၃၂၂	မဂ္ဂဟေသုံ	၂၅၁
ခန္တိဗလော ယုဒ္ဓဗလံ ဝိဇေတွာ	၁၀၄	စတုဿဒံ ဂါမဝရံ သမိဒ္ဓံ	၃၀၈
ခမတံ သမဟာရာဇေ	၄၂	စန္ဒော စ သုရိယော စ	
ခရာဇိနာ ဇဋ္ဌိလာ ပကံဒန္တာ	၂၉၈	ဥဘော သုဒဿနာ	၃၃၈
ခါဏုဃာတသမာ ရာဇေ	၃၆၃	စာတုဒ္ဓသိံ ပဉ္စသိံ	၃၂၀
ခေတ္တာနိ မယံ ဝိဒိတာနိ		စာတုဒ္ဓသိံ ပဉ္စသိံ စ ရာဇေ	၄၆၃
လောကေ	၃၈၂	စိဉ္ဇမာဏဝိကာ မာတာ	၁၉၇
[ဂ]		စိတြာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ	၂၈၆
ဂစ္ဆ ဘီရ ပလာယသု	၄၁၆	စိရံ ဇီဝတု သော ရာဇာ	၉၅
ဂဏ္ဍာဟိ နာဂ ကဗဠံ	၉၃	စိရံ သုမေဓေ သုဒိနိ	၃၂၃
ဂန္ဓာရရာဇဿ ပုရမိ ရမ္ဗေ	၉၉	စိရဿံ ဝတ ပဿာမ	၄၈၁
ဂမနာဂမနဗ္ဗိ ဒိဿတိ	၆၁	စုတာပိ ဟေကေ ခလိတာ	
ဂဝံ နဋ္ဌံ ပုရိသော သထာ ဝနေ	၄၈၅	သကမ္မုနာ	၂၉၂
ဂဝံ သိဂိနော သိဂိံ	၁၇၃	စေတေယျရူပံ စေတေသိ	၁၅၉
ဂဟပတိ ရာဇပုရိသေ	၂၂၇	စောဒိတော သိဝိရာဇေန	၄၀၈

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[၉-၂]	
ဇဉ္ဇာ စ ကေသာ အဇိနာ	
နိဝတ္ထာ	၃၀၇
ဇနိန္ဒနာညတြ မနုဿလောကာ၎	
ဇာတိ နရာနံ အမော ဇနိန္ဒ	၃၉၇
ဇာတိမဒေါစ အတိမာနိတာစ	၃၀၂
ဇာနန္တော နော မဟာရာဇ	၁၃၆
ဉ္ဇဟိ မေ သုခသံဝဋ္ဌါ	၁၅၉

[၈]	
တံ အနဓိဝါသေန္တော ကာလိဂံ	၂၃၅
တံ ဣဝါဟံ န ပဿာမိ	၁၅၇
တံ တံ ဉ္ဇဟိပရိဗျူဠံ	၁၃၉
တံ တထာဝါဒိနိ ရာဇာ	၄၇၄
တံ တာဒိသံ ကုဋ်မိဝေါဋ္ဌိတံ	
ဝနေ	၅၈
တံ တာဒိသံ ဒေဝဝဏ္ဏံ	၂၄၂
တံ တံ ဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂယ	၃၇၁-၂
တံ နာဂကညာ စရိတံ ဂဏေန	၄၆၈
တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒိ ဝေါ	၂၁၁
တံ သုတွာ ကာလိဂေါ	၂၃၅
တံ သုတွာ ရာဇာ ကာလိဂေါ	၂၃၄
တဂရဉ္စ ပလာသေန	၄၃၈
တစံဝ ဇိဏ္ဏံ ဥရဂေါ ပုရာဏံ	၃၄၀
တဉ္စ ဘရိယာ ပလောဘေသိ	၄၇၅
တဉ္စ ရာဇာ ဝိဝါဟေသိ	၄၇၅
တတော အသိ ဂဟေတွာန	၄၇၅
တတော အဟံ နိက္ခမိသံ ဘဒန္တေ	၃၃၀
တတော ဂလဝိနိတေန	၄၁
တတော စ ရာဇာ သာမိနော	၃၅၆

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[၈]	
တတော ဇနာ နိက္ခမိတွာန	
ဂါမာ	၃၃၀
တတော ဇာနပဒါ သဗ္ဗေ	၄၇၅
တတော နာဂါ နိက္ခမိသု	၃၅၃
တတော သော ကတိပါဟဿ	၄၀၉
တတော သော နဋ္ဌိနိ ဂန္တော	၉၄
တတော သော ပဗ္ဗဇိတွာန	၄၇၆
တတော သော ဘရိယမာဒါယ	၄၇၅
တတ္ထ ကာ နန္ဒိ ကာ ဒိဋ္ဌာ	၃၉၆
တတ္ထ ဒ္ဓဿာ အရညသ္မိ	၄၃၃
တတ္ထ ဝဇော စ ဗန္တော စ	၄၃၇
တဒေဝ ဟိ တေရဟိ စ မယံ	၃၈၆
တပဿိနိယော ပဗ္ဗဇိတာ	၁၈၅
တပေါ နု တေ မြာဟ္မဏ	
ဘိသရူပေါ	၉၈
တမ္ဗာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ	၂၈၆
တရမာနော ဣမံ ယာနံ	၁၂၄
တဝေဝ ဒေဝ ဂိဇိတေ	၁၅၇
တဝေဝ ရက္ခာဝရဏံ	
ကရောန္တော	၂၉၂
တသ္မာ ပတ္တပုဋ္ဌဿေဝ	၄၃၈
တသ္မာ ဝိနေယျ မစ္ဆေရံ	၆၅
တသ္မာ သတဉ္စ အသတံ	၆၅
တသ္မာ ဟိ ဝိရဿ	
ဗဟုဿုတဿ	၁၃၀
တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော	၃၅၄
တဿ ကာမရသံ ဥတွာ	၄၇၅
တဿ ဂါမဝရံ ခဗ္ဗိ	၂၅၈
တဿ စန္ဒေပုရေ အာသိ	၄၇၃
တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ	၈၅၂၄၄၉

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[တ]	
တဿ တေ ပေမကေနာဟံ	၃၇၁
တဿ နာဂဿ ဝိပ္ပဝါသေန	၉၂
တဿ မေ အဟု သံဝေဂေါ	၄၂၁
တဿ သံဟိရပညဿ	၄၃၀
တဿာ စ ဂါယမာနာယ	၄၇၄
တဿာ'ဒါသိ ပသန္တတ္ထော	၂၂၈
တာ ကမ္မုကာယူရရော	
သုဝတ္ထာ	၄၆၉
တာဒိသာယ သုမေဓာယ	၃၂၃
တာနိဓ ခေတ္တာနိ သော	
ဘူဒိဘာဂေါ	၃၅၉
တာလာ စ မူလာ စ	
ဖလာ စ ဒေဝ	၄၅၁
တိကိစ္ဆကသမာ ရာဇ	၃၆၂
တိဋ္ဌန္တေ နော မဟာရာဇေ	၁၃၆
တိဏ္ဍုကာနိ ဝိယာလာနိ	၄၃၆
တိဏမိဝ ဝနမိဝ မိလာယာမိ	၂၈၃
တိပဉ္စ ရတ္တုပဂတမှိ စန္ဒေ	၁၆၃
တိရောကုနံ တိရောသေလံ	၄၁၁-၂
တိရောကုဋ္ဌမှိ ဂါယိတွာ	၄၇၄
တိဟူ'နကံ သတ္တ သတာနိ လုဒ္ဓ	၄၄၃
တုဂ်ါနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ	၂၈၆
တုဋ္ဌောသ္မိ ဒေဝ တဝ ဒဿနေန	၄၄၉
တုဏှိ အဟူ ကိဗ္ဗုရိသော	
သဘရိယော	၂၅၅
တုမှေ ခေါတ္ထ ဘောရဝိသာ	
ဥဋ္ဌာရာ	၄၆၆
တေ စ တတ္ထ နိသိဒိတွာ	၃၅၁
တေ စ တဿာ'နာဒိယိတွာ	၃၅၂
တေ တံ ကန္တာရမာဂဗ္ဗ	၃၅၁

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[တ-ထ]	
တေ တတ္ထ ကာလေန'ပ-	
သက်မိတွာ	၃၄၀
တေ တတ္ထ ဌတွာန ဥဘော	
ဇနိန္ဒ	၉၉
တေ တတ္ထ ဘုတွာ ခါဒိတွာ	၃၅၁
တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုတ္ထိ	၁၁၈-၉
တေ ပဏ္ဏသန္တတာ ရမဏီယာ	၂၈၆
တေ ပဗ္ဗတာ တာ စ ကန္တရာ	၂၈၆
တေ ပါပဓမ္မာ ပသဝေတွ ပါပံ	၃၁၂
တေ ပုပ္ဖသန္တတာ ရမဏီယာ	၂၈၆
တေ မံ ဓမ္မရဏေ ယုတ္တံ	၁၃၇
တေ လုဒ္ဓကသမာ ရာဇ	၃၆၅
တေသံ စ ဒုယမာနာနံ	၃၄၇
တေသာဟံ ဝစနံ သုတွာ	၁၃၇
တေသု ဥဒုဗ္ဗရမူလသ္မိ	၃၄၉
တေ ဟိ နန မရိဿန္တိ	၄၁၆-၈
တံ လောဟိတက္ခော	
ဝိဟတန္တရံသော	၄၇၀
တွဉ္စ ခေါ မေ မဟာရာဇ	၂၂၈
တွဉ္စ ဘဒ္ဒေ သုစိတ္တေန	၃၂၃
ထလေ စ နိန္ဒေ စ ဝပန္တိ မိဇံ	၃၈၁

[ခ]

ဒဒတော မေ န ဒိယေထ	၂၄၂
ဒဒန္တိ ဟေကေ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌာ	၆၇
ဒဒါမိ တေ ဂါမဝရာနိ ပဉ္စ	၁၀၀
ဒဒါဟိ မေ ဂါမဝရာနိ ပဉ္စ	၉၈
ဒဗ္ဗိ နိက္ခသတံ လုဒ္ဓ	၄၂၃၊ ၄၆၃
ဒသ ခလု ဣမာနိ ဌာနာနိ	၁၇၈
ဒသ ခလု မဟာရာဇ	၃၆၂

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[၁]

ဒသ ဝဿသဟဿာနိ	၁၃၃
ဒသေဝိ'မာ ဝဿဒသာ	၃၉၆
ဒဟရဿ ယုဝိနော စာပိ	၁၀၇
ဒဟရာ စ ဟိ ဝုဒ္ဓါ စ	၁၂၉
ဒကရိ' ကုမာရိ' အသမတ္ထပညံ	၃၅
ဒဠသိ မူလေ ဝိသဠေ ဝိရုဠေ	၄၅၂
ဒါသာ စ ဒါသျော	
အနုဇီဝိနော စ	၅၃
ဒါသေ ကမ္မကရေ ပေဿေ	၃၂၀
ဒီဇောဒီဇာနံ ပဝရောသိ ပက္ခိမ	၂၉၀
ဒိဋ္ဌာ မယာ ဝိမာနာနိ	၃၅၉
ဒိဿာ ဖလံ ဒုစ္စရိတဿ ရာဇ	၃၉၆
ဒိဿောတ္တရောဋ္ဌာ ဇဠိလာ	၁၀၅
ဒုက္ခပနိတောပိ နရော	
သပညော	၂၇၀
ဒုက္ခော ပုနဗ္ဗတေဝါ သက္က	၂၄၀
ဒုဠဿ ဖရဿ ဝါစာ	၁၁
ဒုဘိသံ သမစိန္တေသုံ	၃၅၁
ဒုဗ္ဗဒံ ဒဒမာနာနံ	၆၅
ဒုမပ္ပလာနေ'ဝ ပတန္တိ မာဏဝါ	၄၉၉
ဒုမ္မိ ရဇောဇလ္လဓရော	၃၂၂
ဒုလ္လဘာ ပြာဟူဏာ ဒေဝ	၃၆၁
ဒူတာ ဝိဓာဝန္တ၊ ဒိသာ	
စတဿော	၄၀၀
ဒူတေ တေ ပြဟေတေ ပါဟေသိ'	၂၂၅
ဒူရေ အပဿံ ထေရေဝ	၄၀၄
ဒေဝံ ဝ ယက္ခံ အသ ဝါ	
မနုဿံ	၁၀၈
ဒေဝတာနုသိ သဂ္ဂမ္ဘာ	၃၂၂
ဒေဝပုတ္တော မဟိဒ္ဓိကော	၃၅၆

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[၁]

ဒေဝါ န ဇီရန္တိ ယထာ	
မနုဿာ	၁၁၀-၁
ဒေဝိဒ္ဓိပက္ခောသိ	
မဟာနုဘာဝေါ	၄၇၀
ဒေဝိ အဟံ သင်္ခ မဟာနုဘာဝါ	၁၉
ဒွေ စ သာဒိသိယော	
ဘရိယာ	၄၂၃၊ ၄၆၄

[၁]

ဓနေန ဓညေန စ အတ္တနာ စ	၂၉၂
ဓနံ အဗ္ဗေဇ္ဈိ ကတွာန	၂၅၉
ဓမ္မံ ရေ မဟာရာဇ	၄၂၂
ဓမ္မံ စရာမ န မုဿာ ဘဏာမ	၅၂
ဓမ္မံစရေယောပိသမုဉ္ဇကံစရေ	၆၆
ဓမ္မန္တရိဝေတ္တရဏီစဘောဇော	၅၀၀
ဓမ္မေန ကိရ ဉ္ဇတိနံ	၁၃၈
ဓမ္မေန မန္တံ တဝ သမ္ပဒါသိ'	၂၀၇
ဓမ္မေန ဘာသိတာ ဂါထာ	၄၁၁
ဓမ္မေန မောစေဟိ	
အသာဟသေန	၄၆၃
ဓမ္မော ဟဝေ ပါတုရဟေသိ	
ပုဗ္ဗေ	၁၀၃
ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ	
ဓမ္မစာရိ'	၅၄၊ ၅၀၀
မိရတ္တ၊ တံ မဇ္ဇပါနံ	၂၁၇
မိရတ္တ၊ သုဗဟူ ကာမေ	၁၂၀
မိရ'ဿ ဗာလဿ ဟဝေ ဇနိန္ဒ	၂၆၁
မိရာ စ ခေါ သင်္ဂတိသန္တဝါနိ	၉၉

ပဌမပါဒ်	ပိဋကံ	ပဌမပါဒ်	ပိဋကံ
[န]		[န]	
န ဥဿဟေ ဝနေ ဝတ္ထု	၂၂၂	န မ'တ္ထိ ဦးနံ ကာမေဟိ	၁၂၃
န ကဏှော တစသာ ဟောတိ	၉	န မန္တာ မူလဘေသဇ္ဇာ	၈၇
နက္ခတ္တယောဂံ န ပုရေ အဘာဏိ	၂၀၄	န မေ အတ္ထော သဟဿေဟိ	၁၇၆
နက္ခတ္တယောဂံ ပဋိမာနယာမိ	၂၀၄	န မေ အယံတုယု ဝဓာယ အဇ္ဇ	၃၃၆
န ခတ္ထိယောတိ န စ		န မေ တပေါ အတ္ထိ န စာပိ	
မြာဟူဏောတိ	၄၉၉	မန္တာ	၉၉
နဂရမ္ပိ နာဂေါ ဘသ္မိ ကရေယျ	၄၆၂	န မေ တံ ပုတ္တ အဟိတာနုကမ္ပိ	၄၇
န စာဂမတ္တာ ပရမတ္ထိ ကိဉ္စိ	၄၁၂	န မေ ဒါဌာ န ဝိဇ္ဇန္တိ	၃၄၆
န စာဟံ စိတ္တော သုတ'		နမိ ဒေဝိ န ဂန္ဓဗ္ဗိ	၄၆၁
မညတော မေ	၃၉၅	န မေ ဒေဿာ ဥဘော စက္ခု	၄၀၇
န စာဟံမေတ'မိစ္ဆာမိ	၃၅၈	န မေ ဝေရံ တယာ သမ္ဘိ	၂၇၉
န စာဟမေတေ ဣစ္ဆာမိ	၈၆	နယံ နယတိ မေဓာဝိ	၂၄၁
န စေဝဟံ တတ္ထ တဒါ		န ယာစနာယ နပိ ပါတိရူပါ	၁၀၃
အဟောသိ	၂၇၂	န ယုဇ္ဈမာနာ န	
နဇာတု'ယံ သာဂရဝါရိဝေဂေါ	၁၆၄	ဗလေန'ဝသိတာ	၄၉၇
နဇ္ဇော စ တေ'မာ		န ရာဇပုတ္တ ဥသုယာမိ	၁၃၇
ပုထုလောမမစ္ဆာ	၄၆၉	န ဝါဟမေတံ ဇာနာမိ	၄၁
န တက္ကလာ သန္တိ န အာလုဝါနိ	၄၅	န ဝါဟမေတံ ဘုဉ္ဇာမိ	၇၁
န တာ'ယု ဒီဏံ မရဏန္တ ခူရေ	၃၅၇	န ဝါဟမေတံ ယသသာ ဒေါမိ	၄၀၆
န တာဟံ တာတ		န ဝါဟမေတံ သဒ္ဓဟာမိ	၇၁
အဟိတာနုကမ္ပိ	၄၇	န ဝေ နိန္ဒာ သုပရိဝဇ္ဇယေထ	၂၅၄
န တေ ကဋ္ဌာနိ ဘိန္ဒာနိ	၂၂၁	န ဝေ သုဂဏှံ ပဌမေန သေဋ္ဌံ	၁၆၅
န တေ နဋာ နော ပန		န သန္တိ ဒေဝါ ဣတိ	
ကိဋ္ဌနေယျာ	၃၁၃	အာဟု ဇကေ	၃၃၇
န နံ ဥမှယတေ ဒိသွာ	၁၉၈	န သုဒ္ဓိ သေစနေန'တ္ထိ	၃၀၁
နန တံ အဝစ လုဒ္ဓ	၄၂၀	န ဟိ အညညစိတ္တာနံ	၅၆
န နော ဒါဌာ န ဝိဇ္ဇန္တိ	၃၄၄	န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ	၅၀၁
န ပစာမိ န ပါစေမိ	၃၇၂	န ဟေဝ ဣန္ဒော န သေနော	၃၄၇
န ပုတ္တဟေတု န ဓနဿ ဟေတု	၄၆၉	န ဟေဝ ဝေဒါ အဖလာ	
နဘံ ဖလေယျ ဥဒမိပိ သုသေသ	၄၆၅	ဘဝန္တိ	၃၀၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]		[န-ပ]	
နာဂေါ ဇာတဖဏော တတ္ထ	၁၉၅	နော စေ တုဝံ ဥဿဟသေ	
နာဂေါ ယထာ ပက်မဇ္ဈေ		ဇနိန္ဒ	၄၀၀
ဗျသန္ဓေ	၃၉၉	ပက် စ ပေါသံ ပလိပေ	
နာ'ဒဋ္ဌာ ပရတော ဒေါသံ	၁၉၂	ဗျသန္တံ	၄၉၀
နာနာဘဝါ ဝိပ္ပယောဂေန		ပက်ာ စ ကာမာ ပလိပေါ	
တဿာ	၃၂၉	စ ကာမာ	၄၇၄
နာနာရတ္တေဟိ ဝတ္ထေဟိ	၃၀၃	ပစန္တော အပစန္တဿ	၃၇၂
နာနာရက္ခေဟိ သဉ္စန္တံ	၄၆၈	ပစ္စောရောဟ မဟာရာဇ	၂၃၃
နာယံ မိဂါနမတ္ထာယ	၁၈၄	ပဇ္ဇန္တနာထာ ပသဝေါ	၂၅၃
နာယံ ဝယော တာရကရာဇ-		ပဉ္စမံ သမစိန္တေသု	၃၅၂
သန္တိဘော	၄၉၉	ပညာယ တိတ္ထိနံ သေဋ္ဌံ	၁၇၃
နာရိ နရော နိဗ္ဗပယံ ဓနေန	၁၀၉	ပဌမံ ဣဒံ ဒဿနံ ဇာနတော	
နာသ္မသေ ကတပါပမ္ပိ	၅၆	မေ	၉၉
နာဟံ ဒုက္ခပရေတော'တိ	၄၂၆	ပဌမံ ကလလံ ဟောတိ	၅၀၁
နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ	၄၁၆-၇	ပတေဝ ပတတံ သေဋ္ဌ	၄၂၅
နိက္ခိတ္တဘိက္ခံ ဘုဇ္ဇန္တိ	၃၆၄	ပတ္တဟတ္တာ သမဏကာ	၁၈၅
နိဂ္ဂါဟကသမာ ရာဇ	၃၆၃	ပထဗျာ သာလိယဝကံ	၁၇၃
နိဂြောဓမေဝ သေဝေယျ	၄၂	ပဒက္ခိဏတော အာဝဇ္ဇာ	၂၃၃
နိသမ္ပ ခတ္တိယော ကယိရာ	၄၅၄	ပပ္ပေါတိ မစ္စော	
နိသမ္ပ စ ကတံ ကမ္ပံ	၄၅၃	အတိဝေလဘာဏီ	၂၄၈
နိသမ္ပ ဒဏ္ဍံ ပဏယေယျ		ပရဒါရဉ္စ ဒိသ္မာန	၁၁၈
ဣဿရော	၄၅၄	ပရိစာရကသမာ ရာဇ	၃၆၂
နိရံကတွာ အဂ္ဂိမာဒါယ		ပရိဏာယကသမ္ပန္နာ	၃၄၆
ဗြာဟ္မဏော	၃၀၁	ပရိဒေဝယမာနော စေ	၁၂၉
နိသီထေဝိ ရဟောဒါနိ	၄၃၃	ပရိဘူတော မုဒု ဟောတိ	၁၉၃
နိလာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ	၂၈၆	ပရုဋ္ဌကန္တနခလောမာ	၃၆၃
နေကန္တမုဒုနာ သက္ကာ	၁၉၃	ပဝိဋ္ဌသ္မိ ကာသိရဉ္စေ	၄၆၈
နေဂမော တံ ယာစေ တာတ	၁၂၃	ပဝိသိ ကုန္တိ မဟတော	
နေဝ သာလော န ခဒိရော	၂၀၉	ဂဇဿ	၃၃၀
နေသော မိဂေါ မဟာရာဇ	၂၇၃		

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဝ]		[ဝ]	
ပဝိသိတွာ ပရကုလံ	၂၂၃	ပိတရော စ မေ အာသုံ	
ပဝုတ္တံ တဿ သရတိ	၁၉၉	ပိတာမဟာ စ	၃၄
ပသိဗ္ဗကေ ဂဟေတွာန	၃၆၂	ပိတာမဟော တာတ	
ပသူပိ တတ္ထ ဟညန္တိ	၃၆၄	သုဒုဗ္ဗလော တေ	၄၅
ပသူ မနဿာ မိဂဝီရသေဋ္ဌ	၂၉၄	ပိတာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ	၂၈၆
ပဿာမိ ဝေါဟံ ဒဟရံ ကုမာရိ	၄၈၇	ပုတ္တော တဝါယံ တရုဏော	
ပဟူတံ မေ ဓနံ သက္က	၄၀၉	သုဓမ္မေ	၄၅၅
ပဟူတဓညော ကသိမာ		ပုတ္တော ဝါ ပိတရံ ယာစေ	၁၂၃
ယသဿိ	၃၀၈	ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနာ ဘဝါမ	၅၂
ပဟူတဘက္ခံ ဗဟုအန္ဓပါနံ	၁၆၄	ပုရိသာ တေ မဟာရာဇေ	၂၂၇
ပါဠိနံ ပါဝသံ မန္တံ	၇၀	ပုတိမန္တံ ကုသဂ္ဂေန	၄၃၇
ပါဏာတိပါတမကရံ	၁၁၈	ပေသိတာ ရာဇိနော ဒူတာ	၄၄၉
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတဿ			
မြူမိ	၃၃၇	[ဝ]	
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတဿ		ဇရုသာဟိ ဝါစာဟိ	
မြူဟိ	၃၃၇	ပကုဗ္ဗမာနော	၄၆
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတော		ဖလာနမိဝ ပက္ကာနံ	၁၂၉
န အဇ္ဇေ	၃၄၆		
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတော		[ဗ]	
န'သ'ဇ္ဇေ	၃၃၇	ဗဟုဉ္စိ မူလဖလံ	၃၄၄
ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမ		ဗဟုဘဏ္ဍိ အဝဟာယ	၄
သဗ္ဗေ	၅၃	ဗဟုမ္ပိ ရတ္တော ဘာသေယျ	၁၉၃
ပါဏာတိပါတီ ပုရေ အာသိ	၁၇၉	ဗဟုမ္ပိ ဝတ သန္တိမ္ပိ	၁၇၉
ပါတောဝ ခေါ ဥဂ္ဂတေ		ဗဟုဿုတော သုတဓမ္မောသိ	
သူရိယမ္ပိ	၄၄၃	သန္တိ	၁၈
ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကရေထ ရာဇေ	၂၉၉	ဗဟုသု ဝတ သန္တိသု	၁၇၉
ပါပေါ ခေါသိ ရာဇပုတ္တ	၂၈၄	ဗဟုဟိ ဝတစရိယာဟိ	၂၄၂
ပါလိလေယျော တဒါနာဂေါ	၃၁၄	ဗာလဿ မူဠဿ	
ပါသာဒံ ကာရယိဿာမိ	၁၅၇	အကတညုနော စ	၂၀၇
ပိတရံ မေ မဟာရာဇေ	၁၁၈		

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဗ]		[ဘ]	
ဗာလာ စ မောဟေန		ဘုဉ္ဇဿ ဘောဂေ ဝိပုလေ	
ရသာနုဂိဒ္ဓါ	၁၆၇	ကုမာရ	၄၅၂
ဗာလာဝ ခေါ သင်္ဂတိသန္တဝါနိ	၉၉	ဘုတ္တန္တ ဝီတန္တ တဝံဿမမ္ပိ	၂၈၀
ဗာလော ခေါ တံသိ မာဏဝ	၆၁	ဘုတ္တာ စ မေ ဘောဂါ	
ဗြဟ္မလောကာ စဝိတွာန	၄၇၃	တိဒိဝသ္မိံ ဒေဝ	၄၅၃
ဗြာဟ္မဏံ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ	၃၇၂	ဘေရိ မုဒိင်္ဂါ ပဏဝါ စ သင်္ခါ	၄၆၇
ဗြာဟ္မဏဉ္ဇေဝ ဗျဿန္တ	၃၄၉		
[ဘ]		[ဗ]	
ဘဂိနိ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ	၃၁၄	မဇ္ဈော ဧကောဝ အစ္စေတိ	၁၃၀
ဘစ္စာ မာတာ ပိတာ ဗန္ဓု	၃၀၀	မဇ္ဈေရာ စ ပမာဒါ စ	၆၄
ဘဏံ ကဏ္ဍသုခံ ဝါစံ	၄၂၀	မဇ္ဈိန္ဒိကေ သမ္ပတိကေ	၄၃၃
ဘတ္တတ္ထော ဘတ္တကာလေ စ	၂၂၃	မဏ္ဍဗျ ဗာလောသိ	
ဘတ္တု မမ သဿ မာတာ	၃၁၉	ပရိတ္တပညော	၃၈၇
ဘဒ္ဒကော ဝတ'ယံ ပက္ခိ ၂၈၀၊	၄၃၆	မဏ္ဍဗျ ဘာသိ	
ဘဒ္ဒြကော ဝတာယံ		ယ'မဘာသနေယျံ	၃၆
မာဏဝကော	၁၇၆	မတာန မံသာနိ ဗဟူ သုသာနေ	၃၃၀
ဘရာမိ ပုတ္တဒါရေ စ	၃၇၂	မတ္တာ ဂဇာ ဘိန္နဂဋ္ဌာ ပဘိန္နာ	၄၉၈
ဘလ္လာတိယော နာမ		မနုဿေသု ကတံ ဘတ္တံ	၇၁
အဟောသိ ရာဇာ	၄၄၀	မန္တာဘိဇ္ဇေပေန ပုရေ	
ဘဝံ န စိတ္တော		ဟိ တုယံ	၂၀၄
သုတ'မညတော တေ	၃၉၄	မယန္တ ဘရိယံ နာတိက္ကမာမ	၅၂
ဘဝန္တိ ဟေကေ ပုရိသာ	၅၆	မယာပိ တာတ ပဋိလစ္ဆသေ	
ဘဝေ စ နန္ဒတိ တဿ	၁၉၉	တုဝံ	၄၆
ဘာတရော သွ မဟာရာဇ	၄၃၆	မယေ'ကရတ္တံ ဝိပ္ပဝသိမှ လုဒ္ဓ	၄၄၂
ဘာတရော ဟောန္တိ		မယံ ဂါမဝရံ ဒေဟိ	၂၅၈
မေ လုဒ္ဓ	၄၁၈	မလမဇ္ဇကသမာ ရာဇ	၃၆၅
ဘိက္ခုန္တ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ	၃၇၂	မလ္လံ ဂိရိံ ပဏ္ဍရကံ တိက္ကုဋံ	၄၄၁
ဘိယျော မံ အာဝိသိ ပိတိ	၄၁၀	မဟန္တယော ဘိသနကော	၁၄၄
ဘုဉ္ဇ သာလိံ ယထာကာမံ	၂၈၀	မဟယိတွာ သမ္ပောဓိ	၂၃၆
		မဟဿာဒါ သုခါ ကာမာ	၁၂၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]		[ယ]	
ယံ ဟောတိ ကိစ္စံ		ယထာ သမံ မညမာနော	
အနုကမ္ပကေန	၂၉၁	ပတေယျ	၂၀၆
ယက္ခဂဏသေဝိတေဂန္ဓမာဒနေ	၂၀၆	ယထာ သရဏ'မာဒိတ္တံ	၁၂၉
ယက္ခာ စ မေ ပုတ္တမကံသု ဧဝံ	၃၀၆	ယဒါ ကဒါစိ မနုဇေသု မြဟေ	၉၉
ယက္ခာ ပိသာစာ အထဝါပိ		ယဒါ ပရာဘဝေါ ဟောတိ	၄၂၇
ပေတော	၄၉၉	ယဒေသမာနာ ဝိစရန္တိ	
ယက္ခာ ဟဝေ သန္တိ		လောကေ	၃၁၂
မဟာနုဘာဝါ	၃၀၅	ယဒေသမာနာ ဝိစရိမ္မ	၃၄၄
ယက္ခေ ပိသာစေ အထဝါပိ		ယမရိယဓမ္မေန ပုနန္တိ ဝုဇ္ဈါ	၇၇
ပေတေ	၄၉၉	ယမာဟု ဒေဝေသု သုဇေဓုတိတိ	၄၀၄
ယက္ခော'ဟမသ္မိ ကလျာဏိ	၁၀၀	ယမိမံ နဒိ' ပဿသိ	
ယဉ္ဇဿ ဘုဉ္ဇတိ မာတာ	၅၀၁	သီဃသောတံ	၄၄၂
ယဉ္ဇ ဟေတုမုပါဒါယ	၁၅၉	ယမုဂ္ဂတေဇော ဥရဂေါတိ	
ယဉ္ဇိ ယာစေ တဉ္ဇိ ဒဒေ	၄၀၆	စာဟု	၄၆၂
ယတော သရာမိ အတ္တာနံ	၁၄၅	ယမုဒ္ဓရိ' ဝါဟနေ ဝုယမာနံ	၂၆၀
ယထာ အဂ္ဂိဝ သုရိယောဝ	၁၄၂	ယမေကရတ္တံ အနုတပ္ပထေ'တံ	၄၄၂
ယထာ အဟံ ဣတော ဂန္ဓာ	၂၂၂	ယမေကရတ္တိ' ပဌမံ	၄၉၇
ယထာ ဣမေ ဝိပွဝဒန္တိ ယက္ခာ	၁၆၅	ယမ္ဘိ ဇာတေ န ပဿတိ	၂၆
ယထာ ကုသောဝ သသောဝ	၁၄၃	ယသောကရော	
ယထာ ဂိလိတွာ ဗဠိသံ	၁၉၆	ပုညကရောဟမသ္မိ	၁၀၂
ယထာ တံ သိဝယော သဗ္ဗေ	၄၀၅	ယဿာ ဒါနံ နာဘိနန္တိ ကဒါစိ	၃၁
ယထာ ဒဓိဝ ဒီရံဝ	၁၄၃	ယသ္မိ' မနော နိဝိသတိ	၂၁၇
ယထာ နဋ္ဌောဝ ဝေဠုဝ	၁၄၄	ယသ္မိဉ္စ ဇာယမာနမ္ဘိ	၂၆
ယထာပိ တေ		ယဿ ဧတာဒိသာ အဿု	၈၇
သာဂရဝါရိမဇ္ဈေ	၁၆၇	ယဿ ဒေဝါ ပိတရော စ သဗ္ဗေ	၇၆
ယထာပိ နာဝံ ပုရိသော ဒကမ္ဘိ	၄၈၃	ယဿ ဘရိယာ တုလျဝယာ	
ယထာပိ ဗီဇမဂ္ဂိမ္ဘိ	၄၁	သမဂ္ဂါ	၇၇
ယထာပိ မာတာ စ ပိတာ စ		ယဿ ရာဇော ဘူတပတိ	
ပုတ္တံ	၃၉၉	ယဿသီ	၇၇
ယထာ ယာစိတကံ ယာနံ	၃၅၈	ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ	၃၅၂

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]		[ယ]	
ယဿ'ဿ သက္ကံ မရဏေန		ယေ ဝိပ္ပမုတ္တာ	
ရာဇ	၄၈၃	အနဝဇ္ဇဘောဂိနော	၄၅၆
ယဿ သာခါ ပလမ္ဗန္တိ	၂၀၉	ယေသံ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ ဉဂဂ	
ယဿေဝ ဘိတော န		ယော အတ္တနော	
ဒဒါတိ မစ္ဆရိ	၆၅	ဒုက္ခ'မနာနုပဋ္ဌော	၂၂၆
ယာ တေ သာ ဘရိယာ		ယော စ အပ္ပဋ္ဌိဝေက္ခိတ္တာ	၁၉၂
အနရိယရူပါ	၄၇-ဂ	ယော စ ဥပ္ပတိတံ အတ္တံ	၅၈
ယာဒိသံ ကုရုတေ မိတ္တံ	၄၃၇	ယော စ တောနိ ဌာနာနိ ၁၇၉၊ ၁၉၃	
ယာနိ သစ္စာနိ ဦးပဒိန္တ	၄၁၀	ယော စ တံ သဒိနော ဟေတု	၄၂၈
ယာ မေ'သာ ဗျာဟာသိ		ယောဇေန္တိ၊ ဝေ	
ပမုဉ္ဇထေ'တံ	၂၅၃	ရာဇရထေ သုစိတ္တေ ၃၉၅၊ ၄၆၇	
ယာဝ အနုဿရံ ကာမေ	၁၇၃	ယောဇေဟိ သာရထိ ယာနံ	၄၀၉
ယာ သာ ရတိ ဥတ္တမာ		ယော တံ ဝိဒုဂါ နရကာ	
ကာမဘောဂိနံ	၁၀၈	သမုဒ္ဒရိ	၂၇၁
ယုတ္တေ ဒေဝ ရထေ ဒေဟိ	၄၀၅	ယော တဿ ဒုက္ခဇာတဿ	၂၂၆
ယုတ္တော ရထော မဟာရာဇ	၄၃၅	ယော တေ ဣမံ ဝိသာလက္ခိ	၂၄
ယုဝါ သုဇာတော သုမုခေါ		ယော ဒေဝေါ'ယံ ဒက္ခိဏာယံ	
သုဒဿနော	၄၈၇	ဒိသာယံ	၁၆၅
ယေ ကေစိ အတ္ထိ သမဏာ		ယော န ဟန္တိ န သာတေတိ	၇၂
ပထဗျာ	၃၃၉	ယော နာဝဇာနာတိ	
ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ	၂၆၇	သဟာယမတ္တေ	၇၆
ယေ စာပိ မေ သကုဏာ		ယော ဗာလ မန္တိ ကသိရေန	
အတ္ထိ ဗဒ္ဓါ	၃၄၁	လဒ္ဓိ	၂၀၇
ယေ တေ ဘဝန္တိ နာဂါ စ	၂၃၃	ယော မာတရံ ဝါ ပိတရံ သဝိဋ္ဌ ၄၇	
ယေန အတ္ထေန အာဂန္တိ	၄၀၄	ယော ယုဇ္ဈမာနာန'	
ယေန ဇာတေန နန္ဒန္တိ	၂၆	မယုဇ္ဈမာနော	၂၅၀
ယေနာဘိဘူတော ကုသလံ		ယော ဝေ အနဋ္ဌိဝ နဋ္ဌန္တိ စာဟ ၃၁၁	
ဇဟာတိ	၂၆	ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝတ္တာန	၄၀၆
ယေ မံ ယာစိတုမာယန္တိ	၄၁၀	ယော သဗ္ဗလောကဿ	
		နိဝါတဝုတ္တိ	၇၆

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[ယ-ရ]

ယောဟု သေဋ္ဌော သဟဿဿာ၂၅	
ရဋ္ဌေသု ဂိဇ္ဈိ ရာဇာနော	၃၇၄
ရထကာရောဝ စမ္ပဿ	၁၇၄
ရမဿု ဘိက္ခာစရိယာယ ပုတ္တ	၄၅၅
ရမ္ပဉ္စတေ အာဝသထံ ကရေန္တု	၂၉၆
ရာဇပုတ္တော စ ဥဉ္ဇာတော	၄၇၅
ရာဇဝတာ သူရဝတာ စ	
အတ္တော	၂၉၅
ရာဇာ အဝေါစ ဝိရရံ	၃၆၁
ရာဇာ ကာလိင်္ဂေါ စက္ကဝတ္တိ	၂၃၃
ရာဇာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇ'မရောစယိတ္တ	၄၉၁
ရာဇာ ပဿယု ပထဝီ' ဝိဇိတွာ	၁၇၃
ရာဇာ မေ သော ဒိဇော	
မိတ္တော	၄၂၇
ရာဇာယတနံ ဥစ္ဆုပ္ပုဋ်	၃၆၃

[လ]

လက္ခိ ဝတ မေ ဥဒပါဒိ အဇ္ဇ	၂၈၁
လင်္ဂိ သမုဒ္ဒိ ပက္ခန္ဓိ	၄
လဉ္ဇါ သတသဟဿာနိ	၄
လောဘော အလောဘော ယသော	
အယသော စ	၁၃၂
လောဘော သိလောကော	
သက္ကာရော	၂၂၃
လုဒ္ဓေါ စရိ ပါသဟတ္တော	
အရညေ	၃၄၂
လောဟေန ဝေ ဟညတိ	
ဇာတရူပံ	၁၀၃

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝဏ္ဏဝါ အဘိရူပေါသိ.	၇၀
ဝနိဗ္ဗတော မယု ဝနိ' အနတ္တရံ	၄၀၄
ဝန္နေ တေ အယိရုဗြဟ္မေ	၂၈၇
ဝမ္ဘိကထူပသ္မိ' ကိဝိလ္လိကာနိ	၃၃၁
ဝရဗြေ မေ အဒေါ သက္က	၁၀၁၄၊
	၂၄၀-၂
ဝသ ဒေဝါနဘာဝေန	၃၅၇
ဝသေယျာမ တဝါ'ဂါရေ	၂၁၆
ဝဿ'မိဝ သရေ ပါဒေ	၂၈၃
ဝါစံ မနဉ္စ ပဏိဓာယ သမ္မာ	၁၁၂
ဝါဏိဇကသမာ ရာဇ	၃၆၃
ဝါဏိဇာ သမိတိ' ကတွာ	၃၅၁
ဝါမေန ဘိက္ခမာဒါယ	၃၇၃
ဝါယမေထေဝ ပုရိသော	၂၇၀
ဝါရိဒါ ပုရိမာ သာခါ	၃၅၂
ဝိစရာမ ဒါနိ ဂိရိဝနနဒိယော	၂၈၈
ဝိဇ္ဇာရော ဘောရ'မဓိယမာနာ	၅၀၀
ဝိနာပိ ဒါနာ တဝ ဝစနံ ဇနိန္ဒ	၄၆၄
ဝိဗ္ဗန္တိတ္တာ ကုပိတိန္ဒြိယာသိ	၄၆၂
ဝိရတေ မေလုနာ ဓမ္မာ	၃၆၁-၅
ဝိဝိဓံ အဓိမနာ သုဏောမဟံ	၄၄၆
ဝိသံ မာ ပဋိသေဝိတ္တော	၂၂၂
ဝိသံ ယထာ ဟလာဟလံ	၁၂၁
ဝိမံသမာနော ဣသိနော	
ဘိသာနိ	၃၁၃
ဝုတ္တံ မေ ဘဝနံ ဒိဗျံ	၃၆၀
ဝေဒါ န သစ္စာ န စ	
ဝိတ္တလာဘော	၄၈၂
ဝေဟာယသံ အဂမာ	
ဘူရိပညော	၃၈၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သံဝသန္တာ ဝိဝသန္တိ	၂၁၇	သစ္စံ ကိရေဝ မာဟံသု	၂၆၀
သကံ နိကေတံ		သစ္စံ ခေါ တေံ ဝဒေသိ ကုမာရ	၄၅၁
အတိဟိဋ္ဌယာနော	၃၃၁	သစ္စံ ခေါ ဝဒေသိ မာဏဝ	၆၂
သကမိတ္တဿ ကမ္မေန	၂၉၅	သစ္စပုဂ္ဂိုညာ တဝ မေသ	
သက္ကောပိ ပဋိနန္ဒိတ္ထ	၃၅၆	ဟောတု	၄၆၆
သက္ကောဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော	၄၀၉	သဋ္ဌိ ဝါဟသဟဿာနိ	၂၃၆
သကျရူပံ ပုရေ သန္တံ	၁၇၈	သတံ သဟဿာနိ ဒုဘာသိ-	
သခါ စ မိတ္တော စ မမာသိ		တာနိ	၂၅၃
သီရိက	၄၀၇	သတမေကော စ မေ ပုတ္တာ	၄၂၉
သဒိနံ သာဇီဝကရော	၄၁	သတ္တာဟမေဝါဟံ ပသန္တမိတ္တော	၃၁
သင်္ကပ္ပမေတံ ပဋိလဗ္ဗ ပါပကံ	၄၆	သတ္တိဂုဗ္ဗော စ စောရာနံ	၄၃၆
သစာဟံ ဗာလော		သဒ္ဓါယ နိက္ခမ္မ ပုနံ နိဝတ္တော	၃၃
ပရနေယျော အသ္မိ	၄၅၃	သန္တာ ဒန္တာယေဝ ပရိဗ္ဗဇန္တိ	၃၃
သစေ အရညံ ဟိတွာန	၂၂၂	သန္တိ အညေဝိ သသကာ	၈၅
သစေ ခေါ တံ ဥဒယောသိ	၁၁၃	သဗ္ဗံ နရာနံ သဖလံ သုစိတ္တံ	၃၉၃-၄
သစေ စ ခေါ ဥတ္တရော		သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဝိဒူ စ	၂၃၆
သစ္စမာဟ	၁၆၅	သဗ္ဗလောကဝိရုဇ္ဈေသိ	၇၁
သစေ စ ဇညာ အဝိသယှံ		သဗ္ဗာ ဒိသာ အနုဝိသဇ္ဈော'-	
မတ္တနော	၂၂၆	ဟမသ္မိ	၁၀၃
သစေ စ တံ ရာဇ မဒေါ		သဗ္ဗေ အပိဟိတာ ဒွါရာ	၄
သဟေယျ	၄၀၀	သဗ္ဗေဝ တေ ဓမ္မဂုဏာ	၃၂၁
သစေ စ ရာဇာ ဝိစိကိစ္ဆသေ		သဗ္ဗေသံ သီတိဘူတာနံ	၃၀၃.
တုဝံ	၂၇၃	သဗ္ဗေ သမာဂမ္မ ကရောမ နာဝံ	၁၆၅
သစေ တုဝံ ယုဗ္ဗဗလော အဓမ္မ	၁၀၃	သဗ္ဗေသမေဝံ ဟိ နရာန နာရိနံ	၄၉၈
သစေ တေ ဦနံ ကာမေဟိ	၁၂၃	သဗ္ဗော လောကော ပရိမိတ္တော	
သစေ တေ ဒုက္ခမုပ္ပဇ္ဇေ	၂၂၆	အတိမိတ္တော	၂၅၄
သစေပိ ဝါတော		သဗ္ဗောဝ လောကော	
ဂိရိမာဝဟေယျ	၄၆၅	ဧကတော	၁၉၄
သစေ ဟိ တျာဟံ ဓနဟေတု		သမဏေ တုဝံ မြာဟ္မဏေ	
ဂါဟိတော	၃၃၆	အဗ္ဗိကေ စ	၃၄

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ စာပိ ၁၇၉၊ ၂၀		သာဓု ခေါသိ အနုပ္ပတ္တော	၃၅၆
သမဏေ မယံ ဗြာဟ္မဏေ		သာဓု ဘာသတိ'ယံ ယက္ခော	၁၁၅
အဗ္ဗိကေ စ	၅၂	သာဓု သမ္ပဟုလာ ဉ္ဇတိ	၃၄၉
သမာ အဗ္ဗဠဝေသေဟိ	၃၆၄	သာဓု ဟောတိ တပေါစိဏ္ဏော	၁၇၉
သမာဂတာ ဇာနပဒါ	၂၆၂	သာ နန္န'သာ ကပဏိကာ	၉၃
သမာ ဂေါပနိသာဒေဟိ	၃၆၄	သာမဂ္ဂိမေဝ သိက္ခေထ	၂၁၁
သမ္ပန္တံ သာလိကေဒါရံ	၂၇၇	သာ မုဟုတ္တံ ပလာယိတွာ	၄၁၇
သမ္ပန္တဝါဟနော ပေါသော	၄၃၃	သာယံ စ ပါတော ဥဒကံ	
သမ္ပဿံ အတ္တနိ ဝေရံ	၇၁	သဇာတိ	၄၅၁
သမ္ပေသိတော စ ရညာ	၂၃၄	သာယမေကေ န ဒိဿန္တိ	၁၂၉
သရဘံ ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိ	၂၇၁	သာဟံ အဟိ'သာရတိနိ	၃၁၉
သ ရာဇပုတ္တော ပရိဒေဝယန္တော	၄၄၉	သာဟံ ဗြာဟ္မဏ ရာဇာနံ	၃၁၉
သ ရာဇာ ပရိဒေဝေသိ	၄၇၃	သာ ဟောတု နာဝါ	
သ ရာဇာ ပါဝိသိ ဗျုပ္ပံ	၄၆၇	ဗလကူပပန္နာ	၂၁
သရာနိ ဒိယန္တိ		သာဠုရသံဃဉ္စ နိသေဓေယိတွာ	၄၄၀
သသေလကာနနာ	၄၉၈	သီဟာ စ ဗျုပ္ပါ စ အထောပိ	
သဝနေန ကေဿ ပိယာ		ဒိပိယော	၅၀၀
ဘဝန္တိ	၂၁၆	သုက္ကစ္ဆဝိ ဝေဓဝေရာ	၁၈၅
သဝနေန ပိယော မေသိ	၂၁၆	သုကိစ္ဆရူပံ ပရိဒေဝယဂ္ဂေါ	၄၄၁
သသတ္တာ တာတ ရာဇာနော	၂၂၃	သုက္ခန္ဓလိပဂ္ဂဟိတာ	၅၆
သဟဿဝေဒေါပိ န တံ ပဋိစ္စ	၂၉၉	သုခံ န ခဏ္ဍသော ဆိန္တံ	၁၅၈
သာကံ ဘိသံ မရံ မိသံ	၃၇၂	သုခုမာလရူပံ ဒိသ္မာ	၃၇၁
သာခါဟိ ရုက္ခော လဘတေ		သုဏန္တ၊ မယံ ပရိသာ	
သမညံ	၄၈၈	သမာဂတာ	၄၅၂
သာဂရပရိယန္တာယ	၂၃၃	သုဏောမ ဓမ္မံ အသတံ သတဉ္စ	၅၂
သာ စ အန္တေပုရံ ဂန္တာ	၄၇၄	သုဏောမိ တိဋ္ဌာမိ ဝဒေဟိ	
သာ စ ဆိန္တာဝ ပဋ္ဌာရိ	၃၅၁-၂	ဗြဟ္မေ	၉၈
သာ တတ္ထ ဥပသင်္ကမ္မ	၄၇၄	သုဏောဟိ မယံ ဝစနံ ဇနိန္ဒ	၉၈
သာ တတ္ထ ဝိတ္တာ သုမနာ		သုတွာ ကဏ္ဍသုခံ ဝါစံ	၄၂၀
ပတိတာ	၂၁	သုဒုက္ကရံ ကမ္မမကာသိ	၂၉၂

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သုဗ္ဗန္တ သုဘာ သုပ္ပဋိမုက္ကကမ္မ	၁၈	သော ဘိန္နသီသော	
သုရာမေရယမာဓုကာ	၁၁၉	ရူဟိရမက္ခိတင်္ဂေါ	၃၃၁
သုလဒ္ဓလာဘော ဝတ မေ		သော မာဏဝေါတဿ ပါဝဒိ	၆၁
အဟောသိ	၃၉၅	သောဝဏ္ဏမယံ မဏိမယံ	၆၀၊ ၈၅
သုဝဏ္ဏစိတကံ ဘူမိ	၄၆၇	သောဝဏ္ဏမယော ပဘဿရော	၆၀
သုဝါသိတံ ဣသိနံ ဧကရတ္တံ	၃၁၄	သော ဝေါ အဟံ ပမောက္ခာမိ	၄၁၈
သုဝိဇာနံ သိင်္ဂါလာနံ	၂၁၇၊ ၂၂၆၊ ၂၆၂	သောဟံ အဗ္ဗုဋ္ဌသလ္လောသိ	၆၂၊ ၈၇
သုရေန ဗလဝန္တေန	၂၉၅	သောဟံ တောဒိသံ ဟိတွာ	၃၆၀
သေတာနိ ဟိမဝတော		သောဟံ ဧဝံ ပဇာနာမိ	၃၉၆
ပဗ္ဗတဿ	၂၈၆	သောဟံ ဂန္တာ မနုဿေသု	၃၅၈
သေဝမာနော သေဝမာနံ	၄၃၇	သောဟံ စတုပ္ပတ္တမိမံ ဝိဟင်္ဂမံ	၂၆၁
သော ကရဿု အာနုဘာဝံ	၇၁	သောဟံ ဇနိန္ဒေန ဇနမိ ပုဋ္ဌော	၂၀၅
သော ကောသိယော		သောဟံ ဒဿဉ္စ ဘောက္ခဉ္စ	၁၃၀
အတ္တမနော ဥဒဂ္ဂေါ	၂၈၁	သောဋ္ဌသာဟိ စ ဗာတ္ထိံသ	၄
သော ခတ္တိယော ဟောတု		သောဋ္ဌသိတ္ထိသဟဿာနိ	၃၂၀၊ ၄၆၃
ပဿယကာရီ	၃၀၈	သ္မေဟသင်္ဂထိတာ ဂန္တာ	၁၁
သော ဂါမဏီ ဟောတု		သွာဂတံ တေ မဟာရာဇေ	၃၅၆
သဟာယမဇ္ဈေ	၃၀၉	[ဟ]	
သော စ ပေါက္ခရဏီတီရေ	၄၀၉	ဟတ္ထပါဒံ ယထာ ဆိန္ဒေ	၁၅၈
သော တတ္ထ ဘုတွာ စ		ဟတ္တာရောဟာ အနိကဋ္ဌာ	၁၃၇
အထော ရမိတွာ	၄၆၈	ဟတ္ထိဟိ အဿေဟိ	
သော နူန မဓုရံ ဉှတိ	၈၆	ရထေဟိ ပတ္တိဘိ	၄၉၈
သော ပစ္စတံ နိရယေ		ဟဒယင်္ဂမံ ကဏ္ဍသုခံ	၃၄၅
သောရရူပေ	၄၆၆	ဟရိတကံ အာမလကံ	၃၆၃
သော ဗန္ဓတူ ပါသသတေဟိ		ဟိတေန တာသံ နန္ဒာမိ	၃၂၀
ဆတ္တိ	၃၀၉	ဟိမစ္စယေ ဟေမဝတာယ	
သော ဗြာဟ္မဏော ဟောတု		တီရေ	၄၄၀
အဝိတရာဂေါ	၃၀၈	ဟိယျောတိ ဟိယျတိ ပေါသော	၄၈၆
		ဟိနဇစ္စောပိ စေ ဟောတိ	၄၃၀

